

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

REPERTORIUM DIPLOMATICUM REGNI DANICI MEDIÆVALIS.

SERIES SECUNDA.

FORTEGNELSE OVER
DANMARKS BREVE FRA MIDDELALDEREN

MED UDTOG AF DE HIDTIL UTRYKTE.

2. RÆKKE.

UDGIVET VED

WILLIAM CHRISTENSEN

AF

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE.

1. BIND (1451—1466).

PAA CARLSBERGFONDETS BEKOSTNING.

KØBENHAVN.

I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKJÆR).

1928.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie har den 28. Februar 1915 besluttet at udgive Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte, 2. Række, ved Arkivar Dr. phil. *William Christensen* under Tilsyn af fhv. Rigsarkivar Dr. phil. *Kr. Erslev* og Stiftsskriver Dr. phil. *Johs. Lindbæk*; efter den sidstes i 1919 indtrufne Død indtraadte i hans Sted Museumsdirektør Dr. phil. *M. Mackeprang*.

Svend Aakjær. Erik Arup. Louis Bobé. Johs. Brøndum-Nielsen. William Christensen. Kr. Erslev. Knud Fabricius. Aage Friis. M. Cl. Gertz. Holger Hansen. Holger Hjelholt. Ellen Jørgensen. Alfr. Krarup. L. Laursen. Axel Linvald. M. Mackeprang. Emil Marquard. Eiler Nystrøm. Poul Nørlund. Jørgen Olrik. Carl S. Petersen.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie

stiftedes i Januar 1877 med det Formaal at fremme Studiet af Fædrelandets Historie ved Offentliggørelsen af nogle af de mange Aktstykker, Breve, Krøniker og andre Kilder, som endnu henligger utrykte eller er mindre tilfredsstillende udgivne. Planen for Selskabet er den at betro Udgivelsen af de enkelte Kilder til et eller flere Medlemmer af Selskabet eller til Udenforstaaende, saaledes at de almindelige Regler for Udgivelsesmaaden vedtages af Selskabet, og saaledes at Udgivelsen kontrolleres gennem et af Selskabet nedsat Udvalg. Selskabet har hidtil udgivet:

- Kong Frederik den Førstes danske Registranter**, udgivne ved *Kr. Erslev og W. Møllerup*. 1879.
- Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve**, udgivne ved *C. F. Bricka og J. A. Fridericia*. 1.—7. Bind. 1878—91.
- Codex Esromensis**. Esrom Klosters Brevbog, udgivet ved *O. Nielsen*. 1880—81.
- Danske Kancelliregistranter 1535—1550**, udgivne ved *Kr. Erslev og W. Møllerup*. 1881—82.
- Libri memoriales capituli Lundensis**. Lunde Domkapitels Gavebøger, udgivne ved *C. Weeke*. 1884—89.
- Aktstykker og Oplysninger til Rigsraadets og Stændermødernes Historie i Kristian IV.s Tid**, udgivne ved *Kr. Erslev*. 1.—3. Bind. 1883—90.
- Corpus constitutionum Danicæ**. Forordninger, Recesser og andre kongelige Breve, Danmarks Lovgivning vedkommende, 1558—1660, udgivne ved *V. A. Secher*. 1.—6. Bind. 1887—1918.
- Aktstykker til Oplysning om Stavnsbaandets Historie**, udgivne ved *J. A. Fridericia*. 1888.
- Forarbejderne til Kong Kristian V.s Danske Lov**, udgivne ved *V. A. Secher og Chr. Stöchel*. 1.—2. Bind. 1891—94.
- Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis**. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte, udgivet ved *Kr. Erslev, William Christensen og Anna Hude*. 1.—4. Bind. 1894—1912.
- Danmarks Gilde- og Lavsskraer fra Middelalderen**, udgivne ved *C. Nyrop*. 1.—2. Bind. 1895—1904.
- Aktstykker vedrørende Erik af Pommerns Afsættelse som Konge af Danmark**, udgivne ved *Anna Hude*. 1897.
- Breve til og fra Kristoffer Gøje og Birgitte Bølle**, udgivne ved *Gustav Bang*. 1898—99.
- Aktstykker og Oplysninger til Statskollegiets Historie 1660—1676**, udgivne ved *J. Lindbæk*. 1.—2. Bind. 1903—10.
- Vitæ Sanctorum Danorum**, udgivne ved *M. Cl. Gertz*. 1908—12.
- Missiver fra Kongerne Christiern I.s og Hans's Tid**, udgivne ved *William Christensen*. 1.—2. Bind. 1912—14.
- Luxdorphs Dagbøger**, udgivne ved *Eiler Nyström*. 1. Bind. 1915—19. 2. Bind 1. Hefte. 1925.
- Scriptores minores historiæ Danicæ mediæ ævi**, udgivne ved *M. Cl. Gertz*. 1.—2. Bind. 1917—22.
- Kongelige Kammerregnskaber fra Frederik III.s og Christian V.s Tid**, udgivne ved *Emil Marquard*. 1918.
- Annales Danicæ mediæ ævi**, udgivne ved *Ellen Jørgensen*. 1920.
- Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie i dets første 50 Aar 1877—1927**. 1927.
- Inkvisitionskommissionen af 20. Januar 1772**, udgivet ved *Holger Hansen*. 1. Bind. 1927.
- Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis. Series secunda**. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte. 2. Række, udgivet ved *William Christensen*. 1. Bind. 1928.

Forretningsudvalgets Medlemmer er for Tiden:

L. Laursen. Holger Hansen. Knud Fabricius.

Nærværende Arbejde fremtræder som en Fortsættelse af det af Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie ved daværende Professor Kr. Erslev i Forening med William Christensen og Anna Hude udgivne Værk Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis eller Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen. Det nævnte Værk standsede med Udgangen af Aaret 1450, og nærværende Fortsættelse, der bærer samme Titel som det foregaaende, men med Tilføjelse af: 2. Række, er tænkt at skulle omfatte Tidsrummet fra 1. Januar 1451 til Kong Hans's Død 20. Februar 1513.

Med Hensyn til Planen for Værket og dets Omfang skal i Almindelighed henvises til Indledningen til 1. Bind af det ældre, med 1450 endende Værk (der i det følgende vil blive citeret som: 1. Række). Ligesom i det ældre Værk medtages kun Breve, der arkivalsk hører hjemme i Datidens Danmark og altsaa, for saa vidt det drejer sig om Originaler, er indgaaede til Datidens Danmark; Breve, der er udgaaede fra Datidens Danmark til Adressater uden for dette, medtages kun, for saa vidt de er kendte fra Kilder, der fandtes inden for det daværende Danmarks Omraade, altsaa (foruden fra Kopibøger) fra Koncepter eller nogenlunde samtidige Afskrifter.

Ved Udtrykket Datidens Danmark forstaas ligesom i Værkets 1. Række Danmark indbefattet de skaanske Provinser og hele Sønderjylland. Men ligesom i 1. Række frembyder der sig forskellige Grænseomraader, hvor der kan opstaa Tvivl om, hvor meget der skal medtages. Der skal herom siges følgende.

For Rügens og Gullands Vedkommende er ligesom i 1. Række (se dennes 1. Binds S. VI) ikke medtaget de Breve, der hører hjemme i disse Landskabers egne Arkiver, men derimod Breve, der fra de nævnte Lande er indkomne til Kongen eller andre Danske.

Hvad Norge og Sverige angaar, er der ved Breve tilhørende Kongens Arkiv saa vidt muligt søgt at skelne mellem, om Kongen i det paagældende Brev er at opfatte som Konge i Danmark, Norge eller Sverige. Breve i Kongens Arkiv, der vedrører den indre Styrelse af Norge og Sverige, er forbigaaede, selv om det her ikke altid er let at trække en Grænse (saaledes er 3 Breve af 1463 vedrørende Ærkebiskop Jöns Bengtssons Fængsling (Reg. 4172*, *6399 og 4190*) udeladte, medens Brevene nedfr. Nr. 1782, 1793, 1953 og 1962 (om Forsoningen mellem Ærkebispnen og Kongen) er medtagne, fordi de i højere Grad vedrører Danmarks Historie som udstedte i Danmark eller »Hertugdømmerne« og delvis i Overværelse af mange Danske eller Mænd fra Slesvig og Holsten). Derimod er medtagne Breve, der vedrører selve Erhvervelsen af et af de andre Riger, herunder ogsaa Hyldingsbreve, hvad enten de gælder Kongen selv eller Tronfølgeren, og selv om de kun er udstedte af enkelte Landsdele eller Personer (derimod er Breve udstedte til Dronningerne paa deres Livgeding i et af de andre Riger udeladte). Endvidere er medtagne Traktater sluttede mellem Danmark og et af de andre Riger paa Tider, da dette faktisk var uafhængigt og ikke stod under den danske Konge.

Betydelig større Vanskeligheder end Norge og Sverige frembyder Slesvig og Holsten m. H. t. Spørgsmaalet om, hvad der skal medtages, og hvad ikke. I Almindelighed kan det siges, at ligesom Tilfældet var i 1. Række, er Breve vedrørende Styrelsen af Slesvig og af Slesvig og Holsten i Forening medtagne, men Breve vedrørende Styrelsen af Holsten alene udeladte. Paa samme Maade, som det forholdt sig med Norge og Sverige, er altsaa Breve vedrørende selve Erhvervelsen af Slesvig og Holsten medtagne (herunder ogsaa Christiern I.s Brødrers samt Schauenburgernes Afstaaelse af deres Krav, og deres senere Kvitteringer for Erstatningssummerne); endvidere er medtagne Breve vedrørende Holstens Ophøjelse til Hertugdømme (Nr. 3410, 3490, 3494; men derimod ikke Reg. 4487* og 4488*) og vedrørende Forleningen med Ditmarsken (foruden Nr. 3410, 3490 og 3494 ogsaa 3482-85). Derimod kan som Breve, der er udeladte, fordi de er betragtede som vedrørende Kongens Styrelse af Holsten, nævnes den 1479 Apr. 14 stedfundne Pantsættelse af Holsten til Dronning Dorothea og endvidere Breve vedrørende Hamburg (med Undtagelse af de egentlige Hyldingsbreve). Ogsaa de forskellige Klageskrifter mellem Ditmarskerne og »Hertugdøm-

merne's Fyrster og Undersaatter er forbigaaede, selv om de vedrører Stridigheder mellem Ditmarskere og Slesvigere; og ligeledes udelades Breve vedrørende Ditmarskerkrigen Aar 1500, bl. a. de mange Kvitteringer for Sold udbetalt til Lejetropperne. Hvad de 2 Kongers (Christiern I.s og Hans's) Udenrigspolitik over for helt uafhængige Magter (saasom Lübeck og andre tyske Stæder og Fyrster) angaar, er der derimod ikke sondret mellem, hvorvidt Kongen i et Brev optræder som Konge eller som Greve (Hertug) af Holsten; saadanne Breve er derfor medtagne, med mindre de kun vedrører Forholdet til en bestemt, i Brevet nævnt holstensk Lokalitet, i hvilket Tilfælde de er udeladte. Hvad den indre Styrelse af Slesvig og Holsten og Landsfyrsternes Forhold til disse Landes egne Beboere angaar, vil det i Regelen være let at afgøre, hvad der skal medtages, naar vedkommende Beboer nævnes med en bestemt Bopæl (enten i Slesvig eller Holsten), eller der overhovedet omtales Gods i Brevet; der kan i saa Fald højst opstaa Tvivl, hvis en Person omtales paa én Gang i Forhold til Steder i Slesvig og i Holsten. Langt vanskeligere vil det derimod være at afgøre, om et Brev bør medtages, naar den Person, som det omtaler, ikke nævnes i Forhold til en bestemt Lokalitet. Medens f. Eks. i et Pantebrev Beliggenheden af det Gods, som gives i Pant, vil være afgørende for, hvorvidt Brevet bør medtages eller ej, kan det ved et simpelt Gælds brev ofte være vanskeligt at fastslaa, om vedkommende bør betragtes som Slesviger eller Holstener; alle saadanne simple Gælds breve fra Fyrsten til en Adelsmand uden angiven Bopæl eller omvendt er derfor blevet medtagne. Og paa lignende Maade er simple Gælds breve (uden Pant) til Hamburgere medtagne; medens simple Gælds breve til holstenske Klostre og til Borgere i holstenske Byer udelades, er Hamburg altsaa i dette Forhold ikke blevet betragtet som en holstensk By, idet det formentlig vilde komme til at se for mærkeligt ud, hvis man udelod simple Gælds breve til Hamburgere, men medtog tilsvarende Breve til Lübeckere. (Det er en Selvfølge, at naar der her tales om Breve *til* Hamburgere og Lübeckere, menes der ikke saadanne, der nu findes i de paagældende Byers egne Arkiver, men kun saadanne, der er indførte i en Kopibog i Kongens Arkiv eller som indløste er tilbageleverede til dette.)

Ovenfor har der m. H. t. Spørgsmaalet om, hvilke Breve vedrørende Slesvig og Holsten der bør medtages, hovedsagelig været tænkt paa Hertug Adolphs og de 2 Konger Christiern I.s

VIII

og Hans's Arkiver. Hvad Hertug Frederiks Arkiv angaar, er naturligvis Breve deri, som kun vedrører Holsten, udeladte paa samme Maade som tilsvarende Breve i de andre nævnte Fyrsters Arkiver. Men endvidere er i Modsætning til, hvad der er anført ovenfor, Breve i Hertug Frederiks Arkiv, der vedrører hans ydre Politik i Almindelighed, udeladte, da han jo paa denne Tid ikke var dansk Konge; dog medtages Breve angaaende hans Forhold til Udlandet, naar de vedrører Slesvig (herunder ogsaa Helgoland) eller hans Hustru, og Breve angaaende hans Forhold til Kong Hans (med mindre det her drejer sig om rent holstenske Forhold); ogsaa rent personlige Breve fra hans Hustru til hendes Brødre medtages.

Paa et eller andet Tidspunkt, som det ikke er lykkedes at fastslaa, men som vel først falder efter den danske Konges Erhvervelse af Oldenburg og Delmenhorst i det 17. Aarhundrede, er der i Kongens Arkiver indkommet en Del til Christiern I.s Brødre Morits og Gerhard udstedte Breve, som for den ganske overvejende Del er udfærdigede af Kongen selv. Disse Breve burde ifølge Værkets Plan strengt taget udelades, og dette er ogsaa sket med et Brev af 1454 Dec. 11 (Reg. 3923), der kun angaar Oldenburg og Delmenhorst. For den allerstørste Del vedrører de paagældende Breve imidlertid Morits's og Gerhards (og naturligvis ganske særlig den sidstes) Forhold til Slesvig og Holsten; og naar dette er Tilfældet, er saadanne Breve medtagne, idet der dog er gjort en Undtagelse med 2 Breve (af 1468 Juli 1 og 1469 Apr. 24), fordi de angaar Holsten alene (Kiel); de er ganske vist formelt udstedte til Hans Rantzau Schacks Søn, men har aabenbart begge tilhørt Gerhards Arkiv.

Endnu kan det nævnes, at ligesom Tilfældet var i 1. Række, er ogsaa i nærværende Udgave forbigaaet Vidisser eller Afskrifter af danske Kongers Privilegier for Hansestæder og hollandske Stæder og af Breve vedrørende Lifland, naar Vidisserne er yngre end 1513, eller det kan skønnes, at Afskrifterne først er indkomne til Kongens Arkiv efter 1513. Ligeledes er forbigaaet et Brev som 1479 Febr. 12, Reg. 4644, der i dansk Arkiv kun forekommer i en med en engelsk Haand og formentlig ret sent i det 16. Aarhundrede skreven Afskrift.

I det foregaaende har der i Hovedsagen været Tale om Breve henhørende til Kongens eller andre Landsfyrsters Arkiver. Hvad private Arkiver angaar, blev i Værkets 1. Række Grænsen for, hvad der burde medtages, hovedsagelig draget efter det i

et Brev omtalte Gods, saaledes at Breve til Danske f. Eks. paa svensk Gods ikke medtoges (se 1. Rækkes 1. Binds S. VII-VIII). I nærværende Udgave er derimod medtagne alle Breve til Personer, der maa anses for danske, deriblandt f. Eks. alle Breve i Hartvig og Henrik Krummediges Arkiver, selv om de angaar norsk Gods; og ligeledes er medtagne alle Breve henhørende til en Henrik Dringenbergs Privatarkiv (der var Foged og Møntmester i Malmø under Christiern I), skønt disse Breve nu delvis er havnede i Rostock. Men ganske vist kan det af og til være vanskeligt at afgøre, om en Person skal anses for dansk eller Udlænding. Erik Axelssøn Thott er saaledes betragtet som svensk. Derimod er Iver Axelssøn Thott ikke blot for hans danske Breves Vedkommende, men ogsaa for dem af hans svenske Breve, der er benyttede af Hvitfeld, anset for dansk, medens hans sidste Hustru (Karl Knutssons Datter), af hvis Arkiv en Del endnu er bevaret i et svensk Privatarkiv, er betragtet som svensk. Det saakaldte »Sturearkiv« falder selvfølgelig efter sin rent svenske Proveniens helt uden for nærværende Udgaves Plan; men som anden Steds udtalt¹, kan det paa Grund af den Sammenblanding, som i ældre Tid har fundet Sted mellem Dele af Sturearkivet og gamle danske Arkiver, for visse Afskrifters Vedkommende til Tider være ret besværligt at afgøre, om de oprindeligt har hørt hjemme det ene eller det andet Sted.

Idet der i øvrigt m. H. t. hele Udgavens Anordning og Indretning henvises til, hvad der er anført i 1. Rækkes 1. Binds S. VIII-XX, skal her kun gøres nogle Bemærkninger om enkelte Punkter, hvor der i nærværende Arbejde ikke er fulgt ganske de samme Principer som i Værkets 1. Række.

I 1. Række er udeladt »alle Forordninger og Stadsretter, der ikke er bevarede i Original eller i Afskrift udenfor de egentlige Lovhaandskrifter« samt alle Gilde- og Lavsskraaer (se 1. Binds S. VIII); disse Arter af Breve er medtagne i nærværende Udgave.

I 1. Række er (se dens 1. Binds S. IX) ved Slutningen af hvert Aar samlet 2 Arter af Breve, en med Betegnelsen: **Dag?**, naar Brevene kun kendes i ufuldstændig Skikkelse, og det er

¹ Missiver fra Kongerne Christiern I.s og Hans's Tid I S. II.

tvivlsomt, om Originalerne har haft Dagsangivelse; samt en med Betegnelsen: **Uden Dag**, naar Brevene, skønt kendte i fuldstændig Skikkelse, ingen Dagsangivelse har; til denne sidste Gruppe henføres i nærværende Udgave ligesom i 1. Række ogsaa saadanne Breve, som i en eller anden mangelfuld Overlevering er uden Dagsangivelse, men som kan paavises at være identiske med Breve, der i en bedre Overlevering er fuldstændigere daterede. Foran disse 2 Grupper er i nærværende Udgave ved de Aar, hvor det har været nødvendigt, indskudt en Gruppe med Betegnelsen: **Uvis Dag**; den omfatter saadanne Breve, som har en Dagsangivelse, der imidlertid ikke lader sig opløse, fordi den enten er delvis ulæselig eller er ligefrem urigtig gengiven i en Afskrift eller er mangelfuldt affattet i en Original, saa at der frembyder sig flere Muligheder for dens Opløsning.

I 1. Række er (se dens 1. Bind S. IX) de Breve, der er uden Aarsangivelse, samlede bagest i hvert Bind. Dette er ikke sket i nærværende Udgave, der derimod agter at samle samtlige Breve uden Aar paa ét Sted bag i det sidste Tekstbind; paa Grund af det korte Spand af Aar, som hvert Bind af den ny Udgave kommer til at omfatte, vilde det nemlig frembyde store Vanskeligheder at gennemføre en Fordeling af de udaterede Breve paa alle Bindene.

Efter Afslutningen af Tekstbindene er det Hensigten at lade følge en Arkivoversigt svarende til den i 1. Række (se dennes 1. Bind S. IX). Og endvidere er det allerede nu paatænkt at lade denne Oversigt følge af Navnregistre, hvis da de fornødne Midler hertil kan skaffes. Saadanne Register findes ganske vist ogsaa i 1. Række, men var her ikke fra først af paatænkte (se dens 4. Bind S. 453).

Hvad Oplysningerne om Brevenes Besegling angaar (jfr. 1. Rækkes 1. Bind S. XI), gives de for en meget stor Del ved Henvisning til de foreliggende trykte Seglværker. Bogstavet K. med et efterfølgende Arabertal henviser til Værket: Danske kongelige Sigiller 1085-1559, samlede af Henry Petersen, udgivne af A. Thiset. Bogstavet G. med et efterfølgende Arabertal eller Sidetal henviser til Henry Petersens Danske gejstlige Sigiller fra Middelalderen. Og endelig henviser et stort Bogstav efterfulgt af et Romertal og et Arabertal (eller for Bogstavet M's Vedkommende kun af et Arabertal) til de forskellige Afdelinger i A. Thisets Danske adelige Sigiller fra det XV., XVI. og XVII. Aarhundrede. Der kan maaske være Grund til at gøre opmærk-

som paa, at medens altsaa f. Eks. Betegnelsen Giv 2 henviser til Thisets sidstnævnte Værk, gælder en Betegnelse som G. 508 Henry Petersens Danske gejstlige Sigiller.

Det er i 1. Række (se dens 1. Binds S. XII) ikke altid anført, paa hvilket Sted Seglene er anbragte paa Papirsbreve; dette er derimod sket i nærværende Udgave.

I 1. Række (se dens 1. Binds S. XIII) er Brevenes arkivalske Slægtskab søgt paavist ved et Henvisningssystem, saaledes at ved Slutningen af det enkelte Nummer et »Jfr.« betegner andre Breve, der i al Almindelighed er arkivalsk beslægtede med det paagældende Brev, medens et »Hertil« betegner Breve, der maa antages at være fulgte med Nummeret ved Overdragelsen af vedkommende Gods til den ny Besidder. Af disse Henvisninger er den sidste Art (med Betegnelsen »Hertil«) ogsaa anvendt i nærværende Udgave. Derimod er den første Art (med Betegnelsen »Jfr.« ved Nummerets Slutning) udeladt; naar et Navne-register straks fra først af er paatænkt, vil dette jo i det væsentlige kunne erstatte Henvisningerne af denne Art for de Breves Vedkommende, der meddeles i Udtog i Udgaven, og det er derfor blevet anset for forsvarligt at spare den Tid og den Plads, som Udarbejdelsen af Henvisninger af denne Beskaffenhed vilde kræve.

I 1. Række (se dens 1. Binds S. XIII, XIV) er Brevenes oprindelige Gemmested kun søgt oplyst, naar det har været en offentlig Institutions Arkiv; dette er i nærværende Udgave ogsaa udstrakt til private Arkiver.

M. H. t. de anvendte Forkortelser (jfr. 1. Rækkes 1. Binds S. XIV) henvises til de her nedenfor S. XIII f. meddelte Fortegnelser. Det kan nævnes, at i Modsætning til 1. Række bruges i nærværende Udgave Betegnelsen RA. kun om selve Rigsarkivet (Hovedarkivet), ikke om de derunder hørende Landsarkiver. Hvad Opbevaringsstederne for de forskellige større Haandskriftsamlinger angaar, kan foruden, hvad der er omtalt i 1. Række, anførte Sted, endnu nævnes, at ogsaa den Ledreborgske Haandskriftsamling nu findes paa det kongelige Bibliotek.

Udgivelsen af nærværende Arbejde er bekostet af Carlsbergfondet, hvis Direktion jeg bringer min ærbødige Tak for den Understøttelse, som den gennem mange Aar har ydet til Udarbejdelsen. Kildeskriftselskabet udsaa til Tilsynshavende ved

XII

Udgivelsen daværende Professor Dr. phil. Kr. Erslev og Dr. phil. Johs. Lindbæk; efter den sidstes i 1919 indtrufne Død valgte Selskabet i hans Sted Museumsdirektør Dr. phil. M. Mackeprang. Jeg skylder de Tilsynshavende Tak baade for Hjælp ved Udarbejdelsen af Planen og for anden ydet Bistand. Afdøde Arkivar A. Thiset har i den forholdsvis korte Tid, som det forundtes ham at leve, efter at Udarbejdelsen af Manuskriptet var begyndt, velvillig stillet sin Viden til Raadighed ved Bestemmelsen af saadanne Segl, som ikke er optagne i de ovenfor S. X anførte Seglværker.

København i April 1928.

William Christensen.

FORKORTELSER.

Gælder som Regel for alle Kasus af vedkommende Ord.

ap. ∅: apostolus.
b. - beatus.
ep. - episcopus.
ew(v)ang. ∅: ew(v)angelista.
H. ∅: Herred.
Medb. ∅: Medbeseglet.

Mk. ∅: Mark.
mr. - marca.
S. - Sogn.
s. - sanctus (ss. ∅: sancti).
sig. - sigillum, sigilla.
virg. ∅: virginis.

I Tidsangivelser:

crast. ∅: crastinum.
dni. - domini.
dnica. - dominica.
f. - festum.
fer. - feria.
oct. - octavæ, octava¹.
sabb. - sabbatum.
vig. - vigilia.

I Titulaturer:

A. ∅: armiger (AA. ∅: armigeri).
a. w. (v.) ∅: a wapn (vapn).
discr. ∅: discreti.
Dn. ∅: dominus (DDn. ∅: domini).
M. - miles (MM. ∅: milites).
Md. - Mand.
R. - Ridder (RR. ∅: Riddere).
V. - Væbner (VV. ∅: Væbnere).
virr. ∅: virorum.

I de diplomatiske Oplysninger:

Additam. ∅: Additamenta.
AM. ∅: Arnamagnæanske Samling med dens forskellige Afdelinger (AM. efterfulgt af et Romertal og et Arabertal ∅: Arnamagnæanske Samlings Danske Diplomer).
Danske Kanc. ∅: Danske Kancellis Arkiv (i Rigsarkivet).
FLA. ∅: Landsarkivet for Fyn.
G. ∅: Henry Petersen, Danske gejstlige Sigiller.
K. ∅: Danske kongelige Sigiller 1085-1559, samlede af Henry Petersen, udgivne af A. Thiset.
Kl. ∅: Kloster.
LDipl. ∅: Langebeks Diplomatarium.

¹ Hvor dette Ord af Brevet ses at være Enkelttal, er det skrevet helt ud; men det er ofte i selve Originalerne skrevet: oct.

XIV

Lunds LA. ∅: Landsarkivet i Lund.

MS. ∅: Manuskriptsamling.

NLA. ∅: Landsarkivet for Nørrejylland.

RA. ∅: Rigsarkivet.

Reg. ∅: Regesta diplomatica historiæ Danicæ.

Reg. o. a. L. ∅: Registre over alle Lande (i Rigsarkivet).

Rtk. ∅: Rentekamrets Arkiv (i Rigsarkivet).

1. Række ∅: Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis indtil 1450.

SLA. ∅: Landsarkivet for Sjælland m. m.

Statsark. ∅: Statsarkivet.

SvRA. ∅: det svenske Rigsarkiv.

T. K. I. A. ∅: Tyske Kancellis indenlandske Afdeling (i Rigsarkivet).

T. K. U. A. ∅: Tyske Kancellis udenlandske Afdeling (sstds.).

UB. (ved Angivelse af Breves eller Haandskrifters Opbevaringssted) ∅: Universitetsbibliotek.

UB. (i Bogtitler) ∅: Urkundenbuch.

ÆA. ∅: De ældste danske Archivregistraturer.

FORTEGNELSE

over Haandskrifter og Haandskriftsamlinger
med Angivelse af Opbevaringsstedet,
naar dette ikke anføres i Teksten nedenfor.

Additam.: Universitetsbiblioteket.

AM.: Universitetsbiblioteket.

Bartholin ☉: Bartholins Collectanea: Universitetsbiblioteket.

Bøllings Brevsaml.: Kgl. Bibl.

Donatio variorum: Universitetsbiblioteket.

Gl. kgl. Saml.: Kgl. Bibl.

Halmstads Stads Privilegiebog: Halmstad Bys Arkiv (i Byens Raadhus).

Hardsyssels Provstis Registratur: Ribe Katedralskoles Bibl., Grønlunds
Samlinger III. 31.

Kall ☉: Kallske Saml.: Kgl. Bibl.

Kallundborgske Registr.: Rigsarkivet.

Karen Brahes Bibl. (Manuskripter): Landsarkivet for Fyn.

Klevenfeldts forskellige Samlinger af Segltegninger: Rigsarkivet.

Langebeks Segltegn.: Rigsarkivet.

LDipl.: Rigsarkivet.

Ledreborgske Haandskriftsaml.: Kgl. Bibl.

Lundebogen ☉: Registrum ecclesie Lundensis: det svenske Rigsarkiv.

Løgumbogen ☉: Ny kgl. Saml. Fol. 881: Kgl. Bibl.

Malmøregistret ☉: Registrum ville Malmøyghe: Malmø Bys Arkiv (i
Byens Raadhus).

Ny kgl. Saml.: Kgl. Bibl.

Odensebogen ☉: De la Gardie Nr. 39: Uppsala Universitetsbibliotek.

Rostgaard ☉: Rostgaards Saml.: Universitetsbiblioteket.

Sorøbogen ☉: AM. Fol. 290: Universitetsbiblioteket.

Specifikation ☉: Skånebrevsförteckningen: det svenske Rigsarkiv (tid-
ligere Haandskrift E 102, nu B 29).

Svavstedbogen: Rigsarkivet, Slesvig Bisps Arkiv.

Thott ☉: Thottske Saml.: Kgl. Bibl.

Uldall ☉: Uldallske Saml.: Kgl. Bibl.

Werlauffs Manuskripter: Kgl. Bibl.

1451.

Jan. 6. Ik Banne Nanenson inwonre to Ouekenbul hebbe ghehuret van heren Nicolao biischuppe to Sleswich alle zine mede, de myn vader Nonne Banenß, de wylt hee leuede, van eme to hure hadde, wor see ligghen an Ouekenbul kerspel, Schaghemerke unde Bolinghorne myt der husstede uppe kerchoue, de alsus langhe nement anders huret heft; van welkere mede, lande unde stede ik gheuen schal, de wile dat ik leue unde dar uppe wone, deme heren biischuppe alle yar $\frac{1}{2}$ tunnen roder botteren oppe Unser vrowen dach erer borde to Swafstede. Zus mach ik de mede unde husstede beholden, de wile ik leue, unde nemende anders vorhuren, so verne ik dar vul aff doo unde de mede nicht vorarghe.....sunder des heren biischuppes willen; unde wannere ik vorstoruen bin, mach de here biischuppe dat lande, mede unde hustede anders, wemen he wil, vorhuren; doch schal myn oldeste sone dar so na to wesen to hurende alß en v[ro]met, zo verne he dar so vele aff gheuen wil unde me dat lande unde mede vordere vorhuren wil. Ik hebbe de bescedene mans heren Detleue St[ill]en cappellan, Johannes Naghel notare des heren biischuppes unde Eler Lassen wonhaftich to Bordelem ere ingesegel henghen beden vor dessen breff. Screuen an der hilghen dree konynghe daghe.

A. Perg. [med 3 Segl^a]. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 491* (RA.). LDipl. — **Aa.** Afskr.: Svavstedbogen Bl. 13a. Trykt: *Westphalen IV. 3122 Nr. 23* (forkortet og unøjagtig). (*Reg. 3868.*) [1

^a) Ifølge Aa var dengang det ene Segl helt og det andet halvt affaldet, *also das das dritte nur dar vor gehangen*.

Jan. 18. Anders Jeipsß¹ i Særslæff a. w. Jeg oplader beskeden Md. Knut Hwidsß Raadmand i Holbek en Gaard og Byggested i Hødhwith i Tutze H. i Jwtheroppe S., som min Fader, Gud hans Sjæl have, og jeg i Pant har haft af hans Fader Hwidh

Jensß og af ham, hvilken Jord og Byggested Pædher Mawensß i Hødhwith i Væрге haft har af mig til denne Tid; og lyser jeg mit Brev, som jeg derpaa har, magtesløst at være, og kendes jeg mig fuldt Værd opbaaret have for fornævnte Gaard, som mit Pantebrev lyder, jeg derpaa havde. Thi lader jeg Knut Hwidsß kvit for al Tiltale. Sig. meum cum sig. DDn. Jacobi Olavi decani, Martini Johannis et Jacobi Petri canonicorum ecclesie Roskildensis. Datum Roskildis die Prisce.

Perg. [med 4 Segl]: [1. Clxvi 3 (Grubbe af Særslev)^a]; [3-4. Nævnte af Langebek 1741 i LDipl.]. Senere (jfr. 1489 Juli 11) til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter) (AM. XLV. 2). LDipl. [2

a) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 391.

Jan. 19. Jeg Oleff Godhow¹ af Lunnæ kejser af mine »børne« Venners Samtykke velbaaren Md. Johan Oxæ af Asserbothe min Søstersøn til alle mine Børns Væрге, saa længe de deres egen Væрге være kan, i saa Maade, at han skal lægge dem deres til Nytte; og giver jeg ham Fuldmagt ind at kræve alt det, som mine Børn tilfalden er eller tilfalde kan. Medb. af flere gode Mænd Jørghen Laurensß, Henric Daa og Jachim Griis a. w. og Hr. Pæther Nielsßn⁵ Præst i Brandersløff. Datum Stokmarke Sogn crast. Prisce.

Perg. med [5] Segl: 1. Clviii 6 (**s welf goddov**); 3. Udslidt; 5. I Sigilfeltet en Blomst(?). Johan Pederssøn Oxes Arkiv; i Juli 1699 »communicerede« Jens Rasmussøn Snidker, Præst i Sebber, Biskop Jens Jacobssøn Bircherod Brevet^a (AM. III. 13). [3

a) Ny kgl. Saml. 4 to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1699 Juli.

Jan. 20. Raadet i Wismar tilskriver Ribe Kapitel angaaende 200 Mk., som staar ude hos Wismars Borgere.

Papir (det yderste Stykke til venstre mangler) med Rester af 1 brevlukkende Segl: Wismars Sekret. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Mis-siver II. 6.* [4

— Anders Jensßen Landsdommer i Siellandt, Olluff Peitersen af Suenstorff, Hendrick Meienstorp af Leckinge VV., Henning Lauridsen af Fiennisleff, Mauhens Dyr og Nichell Petersen »borgere« i Ringstedt og Mickell Andersen af Skouffsgaardt. Onsd. efter Marcelli pape Dag paa Siellandzfare Landsting var velbaarne Mænd og Bønder Hr. Thorben Bille af Stiiesbierbye R., Iffuer Jensßen af Oellstorp, Boe Jensßen af Gierdrup VV., Henning Little af Vlstorp, Jes Petersen af Holløese Mølle og Peter Jepsen af Nesbye, hvilke sagde, at de har ganget ret Skovskel Glumsøe 4 Markeskel, som de sagde efter gammel Hævd og de bedste og ældste Mænds Sagn. Da er dette ret

Skovskel, som begyndes ved Sanduodt og rækker til den Dysse, som ligger ind i Skoven, fra Dyssen indtil Wramoese Renden nedad, fra Wramoese indtil Brenttekier ad et Bækkedrag, fra Brenttekier indtil en »kybethe steen«, som ligger hos Brenttekier i et Bækkedrag, fra den »kybethe steen« indtil en Sten, som ligger paa Haffuentuedt, fra Haffuentued Sten indtil Glumsøe haffue ad et Bækkedrag og indtil en anden Sten. Disse velbaarne Mænd og Bønder sagde, at de har og ganget ret Skovskel mellem Oosß Fang og Glumsøe Fang efter de bedste og ældste Mænds Sagn, som de kunde yderste udspørge, og er dette ret Skovskel, som de sagde efter gammel Hævd, hvilket begynder ved Engellstocche haffue paa Ræffæhønerne, som »gamble mercke« staar, og saa paa den nordeste Ren paa »maglett« og lige gennem Skoven og nær ved en Slette, som kaldes Kullnit, som og gamle Grøfter og »mercke tillforn kiende«, og saa fremdeles indtil Locheboff nær ved Opneludt[?] og saa ret østen ud af den »gaardtbue«, der i Littleludt ligger, og saa lige paa den nordeste Ren, som Presteheffden kaldes, og saa lige tvært over indtil den nordeste Vej, der ligger fremfor en Stendysse, og saa lige til »høffitz« nær for de Bækdrage, som de gamle »reenenen« løber ned til, og saa nær ved Helløfflede og indtil Helløffhaffue og saa »fulle« Glumsøe Fang lige ned ved Helløffhaffue og saa østen ved en Slette, som kaldes Weyleg, og saa igennem en liden Mose og sønden ved Steenbroewodt og saa lige ud til Skoumølle og saa fra Skowmølle til Øxenbeckehøll og saa Strømfaret ret frem sønden for Thorneholmene og sønden for Langhollmb og saa ret Strømfaret ind paa Nøtelshaffue. Dette Skovskel afginge forskrevne velbaarne Mænd og Bønder mellem Oosß Fang og Glumsøe Fang Torsd. efter s. Mortens. Cum sig. nostris. Datum etc.

[A. ^aPerg. med 5 Segl.^a Bavelse Godsarkiv?] — Aa. Vidisse 1624 Dec. 22 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Jacob Willfeldt til Baugellsøe, vor Landsdommer i Siellandt. RA. Rigens Forfølgningssbog 1622-30 Bl. 181 b. [5

a—a) Saaledes Aa.

Jan. 21. Vi Anders Hwidh¹ Foged i Skamme H., Jahan Frille R., Jahan Brockenhussæ Landsdommer i Fyn, Claus Sicher a. w., Per Hardh og Jesse Hansß Bymænd og Raadmænd i Othens, Jon Thordsß Foged i Skowby H. og Per Jensß i Høythrop saa' og hørte Torsd. før Powels Dag convers. paa Skamme H.s Ting, at en velbaaren Md. Hr. Æggert Frillæ R.

og Høvidsmand paa Hinzegawel skødede Hr. Erich Nielsß af s. Hans Kloster i Othens paa Ordens Vegne en Gaard i Rethinge i Skamme H. (Claus Foghet, 2 Pd. Byg og 1 Skp. Smør) og vederkendte sig fuldt Værd at have fanget for fornævnte Gaard. Derefter fik Hr. Erich Nielsß et Tingsvidne paa det fornævnte Skøde ved 8 Dannemænd: Per Huidh af Nærdw, Per Ingwarß af Nørræby, Per Lasß i Bordsesse, Mattes Plow i Gryndeløs, Mattes Smith i Skamby, Mattes Maghensß af Gryndeløs, Anders Boosß af Rethinge og Per Tankki af Nørræby; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Hr. Æggert skødede Hr. Erich paa s. Johannis Ordens Vegne den samme Dag paa det samme Ting en Gaard i Rethinge (Claus Foghet). Sig. nostra. Datum etc.

Perg. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet et Drikkehorn; 5. Bomærke. Odense St. Hans Kl. Arkiv; senere (1484, jfr. *ÆA. V. 607*) til Antvorskov Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 214* (AM. III. 12). [6]

Jan. 21. Vi Christian Konge tager vore »borgemestere, borger« og Menighed i Nykiøbing i Falster og alt deres Gods i vor Beskæring, og stadfæster vi dem saadanne Privilegier, som Konger i Danmark, Herrer og Fyrster dem givet har. Thi forbyder vi osv. Sammeledes forbyder vi alle, særdeles vore Fogeder og Embedsmænd paa Nykiøbing, dem noget Hinder at gøre paa deres fredtagne Skov deres Byskov, men lade dem den fredsommelig nyde, som de hertil gjort har. Datum castro nostro Nykiøbing ^adie Agnetæ ^bnostris sub secretis presentibus apenso[!] ^ba, anno regnorum nostrorum Daniaë 3. et Noruegie 2.

[A. Orig. Nykøbing F. Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 1b). — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) V. 33. — Ac. Afskr. i Hæfte fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Biblioteket paa Orebygaard. [7]

a—a) Ac: etc. b—b) Ab: sub nostris secretis.

— Anders Hwid¹ Herredsfoged i Skam H., Jahan Frillæ² R., Jahan Brokenhusæ Landsdommer i Fywn, Claus Siiker, Jes Hansß⁵, Per Hord Raadmænd i Othens, Jon Thordß⁷ Foged i Skowby H. og Somer⁸ i Pwgholm. Torsd. før Pauli Dag paa Skam H.s Ting fik en velbyrdig Md. Hr. Eggert Frillæ R. et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Per Ingwarß i Nøræby, Per Hwid i Nærdw, Per Lasß i Bordes, Mawns Magni i Gryndeløs, Anders Bosß i Rædingh, Anders^a Bosß sstds., Mattes Plow i Gryndeløs og Mattes Smedh i Skamby; hvilke vidnede, at Swen Jensß og Esgy Jensß Brødre skødede hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Eggert Frillæ R. alt deres Gods i Rodersleff, som nu Mattes

Hord paa boer, og Aaltofft paa Gynstorp Mark og al deres Rettighed i Skam H. Og vidnede de samme Dag og Sted, at Mattes Perss af Dawstorp havde været paa samme Ting og skødede Knud Jenss Herredsfoged i Skam H. paa Hr. E. F.s Vegne et Byggested liggende i Bedesleff sønderst i Byen, som kaldes Hwids Byggested, med al den Jords Rettighed, som han paa Bedesleff Mark havde. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet et Drikkehorn; 2. Flxiii 8; 5. Fxii 11 (Lillie-Skinkel); 7. Cliv 4; 8. Giv 2 (*s ies sommer af pøgehølf*). Eggert Frilles Arkiv; *Adel. Brevkister S. 105* (RA.). LDipl. (ufuldstændig).

a) Sikkert Skrivfejl for Per, jfr. 10.

[8]

Jan. 21. Vi Anders Hwid Foged i Skam H., Eggert Frillæ², Jahan Frillæ³ RR., Jahan Brokenhwssæ⁴ Landsdommer i Fywn, Claus Siiker, Jes Hanss, Per Hord Raadmænd i Othens, Jon Thordss⁸ Foged i Skoby H. og Somer⁹ i Pwgholm gør vitterligt os at have set og hørt paa Skam H.s Ting Torsd. før Pauli Dag, at Hr. Eric Niels Forstander i s. Johannis Kloster i Othens »beddes« et Tingsvidne, om Ræthinggæ Møllested af Alder har været et frit Møllested, hvilket Tingsvidne han fik med 8 Dannemænd: Jes Mattis i Wghersleff, Jeppæ Dokkæ i Slepstorp, Oluff Niels i Todrop, Marten Brwn i Glamdrop, Jes Therkilss i Jestorp, Per Ingwarss i Nøræby, Per Hwid i Nerdw og Matis Smedh i Skamby; hvilke vidnede, at Ræthinggæ Møllested har været frit i Hr. Jahan Olffs, Hr. Axell Anderss, Hr. Steen Bassæ og fornævnte Klosters Værge bygt og ubygt i 50 Vintre og længere; deslige vidnede det ganske Herreds Mænd, som da paa Tinge var. Med vore Indsegl. Datum etc.

Perg. med [9] Segl: 2. Flxiii 3 (*sigillum eggardi fristierni*); 3. Flxiii 8; 4. Fxliv 1; 8. Cliv 4; 9. Giv 2 (*s ies sommer af pøgehølf*). Senere (jfr. 10) til Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl.

[9]

— Vi Anders Hwid¹ Herredsfoged i Skam H., Jahan Frille² R., Jahan Brokenhusæ³ Landsdommer i Fywn, Claus Siiker, Jes Hanss⁵, Per Hordh⁶ Raadmænd i Othens, Jon Thordss⁷ Foged i Skowby H. og Somer⁸ i Pwgholm saa' og hørte paa Skam H.s Ting Torsd. før Pauli Dag convers., at Hr. Eric Niels Forstander i s. Johannis Kloster Jerosolymitani i Othens lod læse et aabent Brev lydende: 1. *Række Nr. 8032*. Den Tid Brevet var læst, stod Hr. Eric Niels op og skødede Hr. Eggert Frillæ Ræthinggæ Møllested frit, og det Skøde gik til med Jord og Træ, som Landslov udviser. Derefter »beddes« Hr. Eggert Frille paa Skam H.s Ting et Tingsvidne, hvilket han fik med

8 Dannemænd: Per Ingwarsß i Nøræby, Per Hwidh i Nerdw, Per Lasß i Bordes, Mawns Mawnsß i Gryndeløs, Anders Boosß i Rædinghæ, Per Boosß sstds., Mattes Plow i Gryndeløs og Mattes Smedh i Skamby; hvilke vidnede, at de saa' og hørte paa Skam H.s Ting, at Hr. Eric Nielß skødede Hr. Eggert Frille Ræthinggæ Møllested, og det Skøde tilgik rettelig efter Landslov. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet et Drikkehorn; 2. Flxiii 8; 3. Fxliv 1; [4. a]; 5. Fxii 11 (Lillie-Skinkel); 6. Bomærke; 7. Cliv 4; 8. Giv 2 (*s ies fommet af pøgehol*). Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). — Hertil 9. [10]

a) Nævnt 1487 Marts 11.

Febr. 10. *Reg. *5758.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 555.* [11]

Febr. 11. *Reg. 3869.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 74. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 336; Missiver I. 3.* [12]

Febr. 25. Stranghi Nielß R., Bo Høgh og Jæp Baghi^s »væbner«. Torsd. efter Mathie Dag red vi af Hasingh Ting i Thvd og indførte velbyrdig Md. Hr. Niels Kvdsß af Svanholem i Ordop og Ordop Mølle, som vi var tilkrævet med Kongens Breve. Med vore Indsegl. Givet og skrevet *osv.*

Perg. med [3] Segl: 3. Flviii 2. Senere til Kongens Arkiv (RA. C.6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). LDipl. [13]

Febr. 26. Olluff Gunnersß Raadmand i Lundtt og Hanss Brøyll Borger *ibid.* Fred. efter Mathie Dag ap. var vi i Per Laurisßens Stue Borger i Lundtt for mange gode Mænd, som er Laurens Budde, Jenss Ouergordt »borgemesthere« i Lundtt, Karll af Huidorp, Peder Bugge Raadmænd, Jacop Jepsß, Søffrenn Scriffuer, Laße Persß, Hermind Ariilldsß, Tiille Kock, Truidt Skomagher og Suenn Trvellsß Borgere *ibid.* Da var talet en evig Dagtingen imellem Per Laurisß og os om den »ærffue skiiffte« og Rettighed, som os tilfalden er med vore Hustruer i Per Laurisßens Bo efter hans Hustrus Død Kiirstine, for hvilket Arvegods, Jord og Gaard og Gods rørende og urørende og [!] vi kendes os at have fuldt opbaaret, saa at os aldeles »att nøyer«. Thi lader vi Peder Laurisß kvit for alle ydermere Krav for os og vore Hustruer. Vi hænger vore Indsegl for dette Brev; medb. af disse forskrevne gode Mænd. Givet i Lundt *osv.*

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 31b. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 110; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 161. [14

Marts 16. Reg. 3870*. Perg. med [3] Segl: 1. Llxvii 6 (Sparre). Jep Claussøn Langs Arkiv (RA.). *Suhms Saml. I. 2. H. S. 42; Hübertz, Bornholm S. 19.* [15

Marts 28. Niels Winther Sognepræst i Exing, Hans Bode-man Præst, Cristern Knutsøn, Ener Laurensøn »webner« og Nis Jensøn Degn. Sønd. oculi paa Exing Kirkegaard fremledte velbyrdig Md. Hr. Niels Eriksen af Langtind R. et Sognevidne af 12 Dannemænd, som var Las Perß »etc.«, hvilke vidnede, at det var dem vitterligt, at al den Stund Jes Eriksen, hvis Sjæl Gud have, Hr. Niels Eriksens Husfruefader, levede, kærede han Aar fra Aar paa Gheding H.s Ting og andre Steder paa den Fiskegaard, som ligger i Oe hin hellige norden fra Haden-bierg howegard, og lod tidt opbryde den til Midtstrømme, og ej har staaet ukært i nogen Maade. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[A. ^aPerg. a Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; ^asenere til Kær-gaardsholm Godsarkiv a.] Aa. Afskr. (ikke helt fuldstændig) af Kleven-feldt 1749: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gyldenstjerne. [16

a—a) Saaledes Aa.

— Reg. *5761. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 366.* [17

Marts 29. Vidne af Køgæ Byting, at Per Jeipsß Borger i Køgæ skødede Per Jensß Borger sstds. sin Ret i en Gaard sstds.

Perg. med 7 Segl: 1-7. Bomærker (4-5. i Skjolde). Vistnok senere til Køge Kirkes Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1451-1475). — Brevet er ekscerperet i *1. Række Nr. 7957* og dér henført til 1450, men med Bemærkning, »at der til Nød kan læses: li, o: 1451. Dog er dette lidet rimeligt«. 1451 er dog vistnok snarest det rette Aar. [18

— Nis Persenn i Hwmmæ[!] Foged paa Rings H.s Ting, Hr. Peder Præst sstds., Nis Kioldsenn, Mogens Pedersenn, Willom i Bølle, Børiall Erichsenn, Kield Wogensen. Mand. efter Vor Frue Dag i Faste for os og flere gode Mænd fik Las Mortten-senn af Hersum et Herredsnævn af 12 Dannemænd: Mogenns Pederß, Chrestenn Jensenn, Olluff Star, Nis Mogensenn, Børiall, Peder Kioldsenn, Per Persenn, Kield i Roum, Las Joensenn, Erich Persen, Nis Thomsen og Mattis Danß; hvilke vidnede, og er det dem vitterligt, at ingen Mand maatte bygge eller sætte Garn i Fjord eller drage Vaad mellem Woßgaard og Ornumsie og en fri Fredbæk sønden Woßgaard og i Norden,

og siden ingen Mand Gaard at bygge fra Woegaardt indtil Hulris oolgaardt uden ret gammel Gaardbund, der fri og ret Fredbæk gaar omkring. Og vidnede de 12 Dannemænd, at de havde spurgt af deres »ældre«, at hvo de forskrevne Garnruser satte, og hvo de Fredbække lukker, og hvo de Gaarde lod bygge, som ej gammel Fredbæk gaar om, det gør de med Vælde og imod Ret. Med »wortt« Indsegl. Datum ut supra.

[*a* Perg. med 7 Segl.*a*]. Vidisse af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Børge Trolle til Troldhollm (det vidimerende Brev er ikke dateret, men indført mellem 1609 Febr. 22 og Marts 17). RA. Rigens Forfølgningssbog 1607-9 Bl. 60b. [19]

a-a) Saaledes Vidissen.

Marts 29—Apr. 2. Kongeligt Privilegium for Svenborg.

[Orig. Svendborg Bys Arkiv.] Afskr. (med Dag: fer. 7. [!] ante dnicam. lætare) indført i Rettertingsdom 1604 Maj 15 mellem Predbiorn Gyllenstiern til Wosborg m. fl. og Borgemestre og Raadmænd i Suenborg; de sidste fremlægger nærværende Brev og Breve af 1462 Juni 16 og Okt. 2; de første fremlægger Breve af 1451 Apr. 9, 1486 Apr. 7, 1506 Febr. 26, 1462 Nov. 2 og 1506 Dag? RA. Herredagsdombog 1604 Bl. 13b. Herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 506*. — Kopi indsendt 1648 (med Dag: feria ante dnicam. letare): RA. Danske Kanc. (Bl. 5a). — Afskr. fra 18. Aarh. (med samme Dag som Kopien 1648): Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 430. [20]

Marts 30. »Et Tingsvidne paa een Afsigt paa Pergament indeholdende, at Lundegaards og Branderslev Mænds icke hyder eller skyder sig ud paa Nakskous Marskov, dat. Tiirsdagen for Midfaste Søndag 1451. No. 34.«

[Perg. Nakskov Bys Arkiv. — Udtog anført i Registratur 1630.] Afskr. (?) herefter af Poul Rogert: Thott Fol. 730 Bl. 76b. [21]

Apr. 4. Jeg Eline Jehansdoter¹ i Sculderop, Hr. Sten Bassis Efterlevere, vederkendes mig i Leje at have annammet af Hr. Hemming Hemmingssøn Kalenteprior i Roskilde efter alle Kalentebrødres Raad sstds. 1 Gaard i Hwalsønørre (Olaff Petherss, 2 Pd. Korn med anden Smaaredsel), hvilken Gaard jeg tilforn gav og skødede til forskrevne Kalente, som det Brev lyder, jeg dem derpaa givet har, med saadant Skel, at jeg skal beholde forskrevne Gaard i mine Livsdage, bygge og bedre og besat holde og give deraf til aarligt Landgilde 2 Pd. Korn og yde dem hjem til Hr. Hemmings eller hans Efterkommeres Kalentepriorer i Roskilde. Naar jeg død er, skal straks forskrevne Gaard med Bygning fri igen komme til forskrevne Kalente. Sig. meum cum sig. nobilium ac venerabilium virr. DDn. Benedicti² prioris

in Andwordskow et Thorberni Bille³ M. in Abramstrop. Datum Andwordskow dnica. letare in quadragesima.

Perg. med 3 Segl: 1. Civ 8 (*s helene filie d iohis olavi milites*; Bjørn); 2. G. 508 = Llvi 6 (Present); 3. Lxx 8 (*s thorberni benedicti*). Roskilde Kalentebrødres Arkiv (AM. XXIV. 21). (*Reg. *5764.*) [22

Apr. 4. Kongebrev til Viborg. *Dipl. Viberg. S. 45.* Se 1461 Marts 15.

— *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 401; Reg. *5763.* Er 28.

Apr. 7. Cristiern Konge. Onsd. efter Midfastesøndag paa Raadhuset i Othensse, overværende gode Mænd Hr. Awe Lunge, Hr. Anders Hak, Hr. Jens Schawe, Hr. Mawens Æbbeß, Hr. Lass Tomeß, Hr. Folrit Knop, Hr. Jehan Frille RR. og Jehan Brokenhus, Niels Kaas og Morten Krabbe, var Hr. Thorbern Bille R. og lod læse nogle Breve paa Gods i Fiwn, som er Biærghe H. og Kirteminne, og spurgte sig for, hvorledes han skulde tale paa fornævnte Gods med Landslov. Da blev ham saa for Rette sagt, at ham bør at rejse sin Dele dér, som Godset ligger, og dele sin Dele paa Tinge med Landslov og med »lagher«, til nogen stander derom til Rette; vederfares ham ikke Ret paa Tinge, bør ham at tage Bevisning af Tinge, at han har lovlig forfulgt sin Sag med trende »lagher« efter Landslov; efter den Bevisning maa han tage Kongens Brev af Rigesens Kansler og forfølge sin Sag fremdeles, som det sig af Rette bør. Sig. nostrum ad causas presentibus dorsotenus duximus affigendum. Datum ut supra teste Dn. Johanne Thorbernsß M. justiciario nostro.

[Orig. Torbern Bentssøn Billes Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Torbern Bentssøn Billes Arkiv? (RA.) [23

— Vi Cristiern Konge har befalet Hr. Ottæ Nielsson vor Raad og Hofmester fuld Magt paa vore Vegne over fredløse Mænd i Jwttland dem deres Fred igen at give, og naar de har gjort i hans Nøje paa vore Vegne og har hans Brev derpaa, skal de nyde Fred, ligervis som vi dem selv Fred givet havde. Dog vil vi, at Riddere og Svende og fribaarne Mænd skal have deres Fred af os og af ingen anden. Item har vi Fuldmagt givet Hr. Ottæ Nielsson, at han maa hindre eller hindre lade paa vore Vegne alle fredløse Mænd i Jwttland, i hvis Len de findes. Og beder vi og byder alle vore Fogeder og Embedsmænd, som han eller hans Tjenere i saadanne Ærender om tilsigende vorder, at de »være« ham eller dem behjælpelige til

at forsøge vor Ret, som forskrevet staar. Datum civitate nostra Ottoniensi fer. 4. post dnicam. letare nostro sub secreto.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (2. Pacquet Nr. 4).] Afskr. af Langebek 1761: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 56. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 81. (Reg. *5765.)* [24

^{a-a)} Saaledes LDipl.

Apr. 8. Ærkebisp Tuuo m. fl. udsteder Brev, utvivlsomt til Eluestate Kirke.

[Orig. med mindst 1 Segl: formentlig G. 679, men Vaabenet i det heraldisk højre Skjold afbildet som en Fugl med udbredte Vinger over 2 Strømme. Utvivlsomt Ellested Kirkes Arkiv.] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand og med Skitse af 1 Segl: Kall 8vo 668, Hæftet: »In Eluestate«. *Rørdam, Monum. 2. R. II. 523.* [25

Apr. 9. *Reg. 3871**. Perg. [med 1 Segl]; ifølge *ÆA. V. 417* og RA. Rtk., Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666 Bl. 3b og 149a tidligere sigillatorisk forbundet med 1. *Række Nr. 7291*. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 417* (RA.). *Terpager, Ripæ S. 187*; *Dipl. Chr. I S. 36*. — Omtr. samtidig Afskr. paa Papir (paa Bagsiden af 1. *Række Nr. 7291*, jfr. ovfr.): RA. Topogr. Saml. Papir, Ribe (Bispestol osv.). [26

— »Høglofflig konning Christierns breeff daterit Odenße feria sexta proxima ante dominicam passionis anno domini mcdli, liudendis i sinn meening, att hannd hauer stadfest alle brødre oc søstre, som ere i s. Jørgens hospithall hoes Suinborg, alle theris priuilegia oc naader, som hanns forfædre konger Christoffer oc andre frembfarne konger i Danmarck dennom naadeligenn wntt oc giffuett hafde.«

[Orig. Svendborg St. Jørgens Hospitals Arkiv.] Udtog se 20. RA. Herredagsdombog 1604 Bl. 17a. Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 508.* [27

Apr. 11. *Reg. *5763* (med urigtig Dag Apr. 4 ligesom i det nedenauførte Aftryk). [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 401.* [28

Apr. 14 ell. Aug. 11. Jeg Ælinæ, Hr. Jehan Olssens Datter Ridder og Hr. Steen Basses Efterlevere, kendes mig skyldig at være velbyrdig Md. Hr. Oleff Axelsß R. paa Walløff 600 svære engelskæ Nobeler, som man kalder at være Etwerdes Nobeler, af det første Slag, som Kong Etwerdus lod slaa i Engelandh, gode af Guld og fuldvægtige, for hvilken Sum jeg pantsætter ham min Hovedgaard Skwllerop i Walburs H. i Kitzerop S. med Kitzerop By og 1 Gaard i Sloerop (Las Jensß).og 1 Gaard i Bregnetwet (Oleff Jensß), 1 Gaard i Mølleborop (Niels, 1/2 Td. Smør) til et brugeligt Pant. Og naar Godset løses skal, skal Hr. O. A. advares paa Walburs H.s Ting 2 Ting før Midsommer

og 1 efter Midsommer, og Løsningsdagen skal være Kyndelmissedag næst efter og ingen anden Dag; og naar fornævnte Sum Guld er betalt Hr. O. A., skal han dog beholde Godset i 3 Aar derefter, op at bære Landgilde og alt det, der kan afgang i de 3 Aar. Medb. af andre gode Mænd Hr. Beient Pædhersß² Prior i Andworskow, Jens Skaffuæ³ Landsdommer, R. i Eskelstorp, Grubbæ⁴ i Alsløff, Griib i Olstorp og Knwt Jepsß⁶ i Waldby VV. Datum Roskildie die Tiburcii.

Perg. med [6] Segl: [1.^a]; 2. Llvi 6 (Present); 3. Llvii 2 (**figilløm niels flavæ**); 4. Lxxxvii 27 (**s peter grøbbe(?)**); 6. Fiii 2. Oluf Axelsson Thotts Arkiv; mulig senere (jfr. 1461 Maj 19) til Roskilde Bisps Arkiv; endnu senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [29

a) Nævnt af Jon Mortensen (*in inferiore parte læsum*) i Afskr. i RA. MS. Danske Selskabs Afskrifter (*Kopidokumenter*), 2. Saml. b) RA. Reg. 60 S. 247.

Apr. 16. Reg. *5766. [Perg. med 1 Segl. Odense Skrædderlavs Arkiv.] *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. II. 65 = Nyrop, Gilde- og Laus-skraer II. 140.* [30

Apr. 18. Magnus Borri Abbed i Widskywl Kloster og alt conventus² sstds. Om den Jord og Skov, som ligger i Hane H. hos Vlff schogh i Rygell Mark, hvilken Abbed Niels vor Forfader havde Trætte med velbyrdig Md. Erik Nilsß af Browtscogh paa Klosters Vegne, er vi nu forligte i saa Maade, at Widskywl Kloster skal have al Worm Eng i Ryggel Mark, saa lang og bred, som hende bør at være, og al den Del, som ligger østen Worme Enge i fornævnte Mark, og alle de Enge, som derhos ligger, hvilke Nis Hønbider i Leje havde af Erik Nilsß, og 100 »fadam« vesten ved Haninx Sten op og ned, hvad det helst er, og ned i Fjorden, til evindelig Eje, med saadant Vilkaar, at jeg og conventus og vore Efterkommere skal gøre en højtidelig Begængelse med Messer og vigiliis Fredag før Palmesøndag hvert Aar for Erik Nilsß og hans Forældres Sjæles Bestandelse. Og derover skal han have al den anden Rettighed, som han har ellers der, enten i Skov eller Mark eller hvad det er, foruden Hinder af Klosters Abbed eller nogen deres. Vort Indsegl med vort conventus Indsegl og med velbyrdige Mænds Cristerns Michelsß Foged paa Alburgh og Torlaff Huals og med beskedne Mænds Tames Giøderikssøns Borgemesters i Alburgh, Per Laurensens Raadmands ibid., Jahan Smidz og Cristern Winters »burgers« sstds. Datum Alburgh dnica. palmarum.

Perg. med [8] Segl: 1. Udslidt Brudst.; 2. G. 721; 4. Utydeligt Brudst.: 6. Bomærke. Erik Nielsøn Rotfelds Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [31

Apr. 20. *Reg. *5767.* [Orig. Københavns Kødmandgeres Arkiv.] Afskr. fra Aar 1683: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 15 (o: Resens »Kiøbenhafns Lavgers gamle oc ny Privilegier. Tom. 2«) S. 1080 og 1077. *Kbhvns Dipl. II. 99; Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 141.* [32]

Apr. 21. Vi Christiern Konge tager vore »borgemester«, Raadmænd, Borgere og Menighed i vor Købstad Roeschilde og alt deres Gods, Hjon og Tjenere i vor Beskærmelse, og under vi dem alle de Privilegier, som Konger i Danmarch dem og forskrevne vor Købstad givet har, hvilke vi stadfæster, saa at de dem nyde skal i alle Artikler, efterdi som vor Forfader Kong Chrestophers Brev [o: 1. Række Nr. 7141] dem derom givet lyder. Thi forbyder vi *osv.* Datum civitate nostra Roschildensi fer. 4. post dnicam. palmarum nostro sub secreto præsentibus appento (!) anno regnorum nostrorum Daciæ 3. et Norvegiæ 2.

[Orig. Roskilde Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 8b). [33]

Apr. 22. Jeg Jes Henricsson¹ af Fullynghe har pantsat velbaaren Md. Aghe Axilsson R. i Hiwlebergh 3 mine Gaarde i Thynnerssø i Ighilsberghe S. (Nis Jenss, $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Nis Tryghills, $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Nis Jenss, $\frac{1}{2}$ Td. Smør) for 20 løde Mk. rede Penge og 20 rinske Gylden og 4 svære engilske Nobler, at beholde for et brugeligt Pant, i og af at sætte og aldeles efter sin Villie at skikke, til det afløses ham; med Vilkaar, at jeg skal ingen Magt have.....»løsn« eller Ejendom at købe paa fornævnte Gods uden Hr. Aghe Axels, uden jeg kan det løse med mine egne Penge. Medb. af gode Mænd: velbaaren Mand Magnus Pauels² af Snøystørp og Pether Gudmunds³ og Pether Helghes⁴ »borghamestere« i Halmstade og Hans Ekeleff og Aruit Øndas Borgere sstds. Datum Halmstadis in cena dni.

Perg. med 6 Segl: 1. Llxv 14; 2. Dxii 5 (Laxmand); 3-6. Bomærker. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [34]

Apr. 27. Trveth Haass af Swenstorp, Dekan i Lundh, lejer af Roski[]dh Kapitel en Gaard med 6 Boder i Malmøye.

Perg. med [7] Segl: 1. G. 67 (*s thrvogoti iohis dicti has canoi lvd;* Due); 2. Lxxxvii 5 (Ulfstand); 6. Hviii 1; 7. Lxlix 33. Roskilde Kapitels Arkiv (AM. III. 14). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 346.* [35]

— Jeg Towe Anderssedotter af Schowsbo, Tve Gwmmes Efterleve, vederkendes mig skyldig at være velbyrdig Md. Cristoffer Løkke min Dattersøn 150 lub. Mk. i gode Stæderpenge, som i Lubyke og i Hamborgh gænge er, foruden de »holle«

Penge, for hvilke 150 lub. Mk. jeg ham til et brugeligt Pant sætter 3 mine Gaarde i Mols H. i Eghens S., i hvilken første Gaard Jess Nielsß i boer (6 Ørtug Korn, 1 Td. Salt), i den anden boer Jes Thorbernsß (1 Øre Korn, 1 Td. Salt), item 1 Gaard i Grønefeld (Thorbern Schrædere, 1 Øre Korn, 1 Skp. Smør, 13 Grot 1 Ængelsk mindre) med Fuldmagt vornede der i og af at sætte og deraf Frugt og Landgilde op at bære saavel Løsningsaar som de andre Aar, der imellem er. Hvilket Aar de igen løses skal, skal jeg kynde Løsning tilforn paa Mols H.s Ting 3 Ting før s. Hians Dag »at« Midsommer og løse dem siden paa Mychels Dag derefter. Medb. af hæderlige Mænd Hr. Clawes vamme Haghén Provst i Othens, Hans Mwle Borgemester i Othens, Jæppe Clæmetsß, Jens Hayesß Raadmænd i Othens, Clawes Clæmetsß og Anders Laurensß Bymænd sstds. Datum fer. 3. pasche.

Perg. [med 7 Segl]. Christopher Lykkes Arkiv; ^asenere til Viborg Landstings Arkiv^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. a—a) Saaledes LDipl. [36

Apr. 28. Reg. *5768. [Orig. Haderslev Kapitels Arkiv.] Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 25.* [37

Maj 1. [Jo]han Brokenhus Landsdommer i Fiwn, Offe Grib² Commender til s. H[ians] Gaard i Othens, Hans Mwle³ Borgemester i Othens, Per Nielsß, [Jæppe Ol]sß Raadmænd i Othens, Jes Mathisß Foged paa [Nesby]houet, [Anders Laurens]søn, Otte Grote og Anders Ywersß Bymænd i Othens. Lørd. før s. Hians Dag ante portam latinam paa Fiwnbo Landsting frembar en velbyrdig Md. Hinze Brwn i Othens et aabent Brev^a paa Pergament skrevet og 3 gode Mænds Indsegl for hængende, hvilket Brev han læse lod inden 4 Tingbænke, og det lød saa, at Eggerd Tuesß, som man Ransowe kalder, havde ham fuldmægtig gjort at skøde velbyrdig Md. Hr. Eggerd Fritle R. eller, hvem han det paa sine Vegne befalet havde, en sin Gaard (Thord Henricsß) i Wixsløffrute i Wixsløff S. i Scowby H. Da saa' vi, at Hinze Brwn skødede hæderlig Md. Hr. Claues vamme Haghén Provst i Othens paa Hr. Eggerd Fritles Vegne den forskrevne Gaard, og Eggerd Tuesß, man Ransowe kalder, vederkendtes sig op at have baaret fuldt Værd af Hr. Eggerd for Gaarden. Vore Indsegl. [Datum] etc.

Perg. (Plica delvis ødelagt) med [mindst 6] Segl: 2. G. 580; 3. Cliv 5; det i Brevets Tekst i [] satte er med Undtagelse af [Datum] suppleret

fra en ufuldstændig Afskr. af Gram i LDipl. under 1451 Maj 18. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. 1451 Maj 18 (ufuldstændig). [38

a) Dette Brev er først dateret 1451 Maj 18, se 46.

Maj 3. Vi Christiern Konge tager vore Borgemestre, Raad-mænd og al Menighed i vor Købstad Næstwedh og alt deres Gods i vor Beskærming, og giver vi dem disse Friheder: først at de maa have frit Fiskeri i Fjorden og deromkring, som de af Alder haft har. Item vil vi, at ingen skal "købe eller" under sig drage Gaarde eller Jordegods i Næstweedh, uden han gør der saadan Skat og Tynge af, som der plejer af at gaa. Item under vi dem todfri at være i Dannemarck undtagen vore Fiskelejer om Høsten. Item under vi dem alle de Privilegier, som Konger i Danmark dem givet har, som deres aabne Breve derpaa givne udviser, hvilke vi stadfæster i alle Maader, som Kong Cristoffers Breve [c: 1. Række Nr. 7138 og 7682], som de derpaa har, lyder. Thi forbyder vi osv. Datum castro nostro Kaalundeborgh die invenc. crucis nostro sub secreto anno reg-norum nostrorum Dacie 3. et Noruegie 2.

[A. Orig. [med 1 Segl]. Næstved Bys Arkiv.] Aa. Afskr. af Søren Abildgaard, med et Par Rettelser af Langebek: LDipl. — Ab og Ac. Udførlige Udtog efter A: Ny kgl. Saml. Fol. 394b, Hæfte betegnet: »Holbek. Nestved. Kiøge. Præstø«, Afskr. af Skrivelse 1744 Marts 25 fra Næstved By; og sstds., Folioark skrevet af E. J. Jessen. — [Ad. Optaget i Stadfæstelse 1481 Jan. 22 ell. 29.] — Andre Afskrifter: Ny kgl. Saml. 4to 662c (af Frands de Thestrup; dels (med urigtigt Aar 1401) efter den under 1481 Jan. 22 ell. 29 anførte Vidisse af 1596 Sept. 26, dels (med urigtigt Aar 1450) uden Kilde); Kall Fol. 52 (fra 18. Aarh.). — Udtog anført i Rettertingsdom 1608 Juni 7 mellem Hanns Lindenow til Gauffnø og Nestuidt Købstad; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Herredags-dombog 1608 Bl. 112b. Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1605-1614 S. 178.* — Udtog anført i Rettertingsdom 1622 Juni 21 mellem Nestwedt Købstad paa den ene Side og Holger Lindenow til Gauffnø og Fru Hildeborig Krauffse til Ydernis, Mogens Gøyes Efterleverske, paa den anden; den første paaberaaber sig nærværende Brev og Brev af 1488 Maj 6. RA. Herredagsdombog 1622 Bl. 90b, 93b. [39

a—a) Mangler i Aa.

Maj 4 ell. Sept. 21. Jesse Olaffsß i Vindeby Foged i Nørræ H., Jens Dwæ R., Jeppæ Pouelsß, Per Løghet, Jens Kraghæ og Per Esbernsß i Karlæby. Tirsd. efter hellig Kors Dag finge 2 beskedne Dannemænd Hans Jensß i Lillæskou og Wlff Godou i Lundæ et Tingsvidne med 12 beskedne Dannemænd paa Nørræ H.s Ting: Eric Mikelsß, Per Jeipsß i Lillæ Købæløff, Per Høx-markæ, Jens Nielsß i Skrethorpæ, Jeppæ Hiort, Per Mikelsß i

Otersløff, Jens Kraghæ, Per Nielsß i Nybøllæ, Lassæ Elsko i Thorwich, Per Jeipsß i Høxmarkæ, Mates Høxmarkæ og Nis Jensß i Løghætofftæ; hvilke vidnede, at de har aldrig andet hørt af gode vise Oldinge, end den »seghæ«, der ligger for sønden Mathæ skou, som de 3 Aasyn har paa været, kaldes daglig baade af gamle og unge Siærs bec og Siærs seghæ, og den Bæk, der ligger mellem baade Skovene, kaldes daglig Dags af hver Mand Røthæmusæbec. Item indkom et andet Tingsvidne: Anders Jensß i Harpælundæ, Per Mikelsß i Karlæby, Jeppæ Laurensß, Jens Kraghæ, Ottæ Man, Mates Bosß, Jesse Andersß i Rolykkæ, Anders Matesß i Sandby, Jesse Matesß i Kobælitzæ og Anders Righel; hvilke vidnede, at de hørte [og] saa' et aabent Brev »vorth« læst paa Nørræ H.s Ting for Fogeden og allé Tingmænd, som før var læst for sønden Siærs seghæ for Hr. Anders Hak, Johan Oxæ, Mauens Clauesß Landsdommer og for al Menigheden af Nacskou og mange flere gode Mænd, som taget og givet er paa de trende Aasyn paa Siærs seghæ, »vorth« fuldelige tilstandet og stadfæst mælt paa Tinge, at det fornævnte Brev er rettelige skrevet, som Tingsvidnet fremsagde for Fogeden og alle Tingmænd. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [6] Segl: 2. Forsiden mangler; 4. Bomærke i Skjold; 5. Utydeligt; omtr. samtidig Paaskrift: »Paa Lunde oc Madeskow«. Ulf Godovs Arkiv? (AM. III. 15). [40]

Maj 7. Kongen giver Borgemestre, Raadmænd og menige Borgere i Malmøywe Toldfrihed i Danmarck, som deres tidligere Privilegier udviser.

Perg. med 1 Segl: K. 74. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 13). *Weibull, Dipl. civit. Malmog. I. 36.* [41]

Maj 8. Vi Christiern Konge tager »wor« »borgemester«, Raadmænd og al Menighed i vor Købstad Nachkeskow og alt deres Gods i vor Beskærmelse, og giver vi dem deres Fortaa og Fægang med Sigherseghe Mark og Matheskow fri at have, som de dem af Alder haft har, med alle andre Privilegier, som Konger i Danmarck dem givet har, i alle Maader, som deres aabne Breve dem derpaa givne indeholder, hvilke vi stadfæster. Thi forbyder vi osv. Datum castro nostro Kaalundeborgh sabb. ante dnicam. misericordias dni. nostro sub secreto anno ve[ro] regnorum nostrorum Daciæ 3. et Norvegicæ 2.

[A. Perg.^a med 1 Segl.^b. Nakskov Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 6b). — Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas

(Uldall Fol. 186) V. 123. Andre Afskrifter fra 18. Aarh.: Thott Fol. 730 Bl. 37b (af Poul Rogert); Uldall Fol. 5; Kall 4 to 374. [42

^a) Saaledes en Registratur af 1630 (Thott Fol. 730 Bl. 76b). ^b) Aa og flere Afskrifter: „loco sigilli regii“.

Maj 13. Vi Christiern Konge under vore Borgere og Menighed i Saxkiøbing fri Fortaa og Fægang, som de af Alder haft har, efterdi som vore Forfædres Konger Breve i Danmarch dem derpaa givne udviser. Thi forbyder vi alle vore Fogeder og Embedsmænd, Riddere og Svende og fribaarne Mænd og alle andre, Bønder og Almue, ihvo de er, og synderlig eder, som boer i Wogensted, forskrevne vore Borgere og Menighed herimod at hindre under vor kongelig Hævn og Vrede. Er nogle, som mener sig at have Ret dertil, da komme sig for os og vort Raad derom; da vil vi lade høre denne Sag til Rette. Datum castro nostro Haffniensi fer. 5. ante dnicam. jubilate nostro sub secreto^a.

[A. Orig. Saksjøbing Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 6a). — Ab. Afskr. fra Aar 1777: SLA. Saksjøbing Kirkes Arkiv, Kopibog 1306-1771 Bl. 3 b. — Ac. Nævnt (uden Datum) (sammen med Breve af 1449 Dec. 29 (1. Række Nr. 7938) og 1504 Aug. 25) i Stadfæstelse 1536 Maj 11 (Torsd. efter jubilate Sønd.) af Christian III. Sstds. som Aa (Bl. 4a) samt Resens Atlas (Uldall Fol. 186) V. 252. [43

^a) Aa: 1551; Ab: 1451. Kongens Titel er Christiern I.s fra Tiden, før han blev Konge i Sverige.

Maj 16. Testamente af Clawes Wolder.

Perg. (udskaaret foroven). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 30). Udtog: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 52.* [44

Maj 18. Jeg Eggerd Tuesß, man Ransowe kalder¹, har solgt og skødet velbyrdig Md. Hr. Eggerd Fritle R. en min Gaard (Thord Henricsß) i Wixsløff ruthe i Wixsløff S. i Scowby H., og kendes jeg mig op at have baaret derfor fuldt Værd af Hr. E. F. Medb. af hæderlige Mænd Hr. Claues vamme Hagen² Provst i Othens, Vlff Pæthersß³ Præst og Prior [i] Daløme Kloster, Hans Mwle⁴ Borgemester i Othens, Hinze Brwn⁵ a. w. og Anders Laurensß⁶ Byskriver i Othens. Datum die Ericii regis.

Perg. med 6 Segl: 1. Cxxvi 3; 2. G. 546; 3. G. 599; 4. Cliv 5; 5. Hxxv 3; 6. Fxl 2. Eggert Frilles Arkiv; *Adel. Brevkister S. 101* (RA.). LDipl. (ufuldstændig). — Jfr. 38, 46. [45

— Jeg Æggerd Tuesß, man Ransowe kalder¹, har fuld-mægtig gjort velbyrdig Md. Hinze Brwn at skøde paa Fiwnbo Landsting velbyrdig Md. Hr. Eggerd Fritle R. eller, hvem han

det paa sine Vegne befaler, en min Gaard (Thord Henricsß) i Wixsløff ruthe i Wixsløff S. i Scowby H., ligervis som jeg det selv gjorde med Haand og med Mund. Medb. af beskedne Mænd Hans Mwle² Borgemester i Othens og Anders Laurensß Bymand sstds. Datum in die Ericii regis.

Perg. med [3] Segl: 1. Cxxvi 3; 2. Cliv 5. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). — Jfr. 45. [46]

Maj 22. Niss Pæthersß Herredsfoged paa Thry H.s Ting i Slangerup, Gunner Holk² Provst i Oslo, Prioren af Sortebrødre i Roskilde³, Axell Andhersß⁴, Hans Sognepræst i Lynghe, Laurens Nielsß Borger i Slangerup, Per Jonsß *ibid.*, Jens Nielsß *ibid.*, Iwer⁹ i Herløffue. Den 4. Lørdag efter Paaske paa Thry H.s Ting i Slangerupp hørte vi og saa', at en velbyrdig Md. Hr. Nielss Knutsß af Suanæholm fik et Fuldstokkevidne med 12 Mænd: Per Laurensß i Stænløsæ, Oleff Boß i Wedherløsæ, Lasse Boß *ibid.*, Jesse Truelsß i Gærløsæ, Jesse Jepß i Slangerup, Andhers Olesß i Knardropp, Truæls Laurensß i Skænkelsø, Josep i Breedinghe, Oleff Nielsß i Lynghe, Jep Klinthersß i Hagerup, Lasse Nielsß i Oppæsuntby, Jepp Møllere »ath« Snythemølle; hvilket Stokkevidne vidnede, at de ej andet havde hørt end, at Wixø er et Enemærke og »besludith ok begraiffuith« og stenet og stablet fra andre Marker, og at det saa været har af gammel Hævd, og hvo som vilde have Græsgang eller andet Nytte i Wixø Enemærke, da skulde de have det med den Dannemands Minde, som Wixø gardh har i Væрге, og ej ellers. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med [9] Segl: 2. Gunnar Holks; 3. G. 446; 4. Hxv 8 (Gyrstinge); 5. Utydeligt; 6-9. Bomærker. (RA. Roskilde Kapitels Arkiv.) [47]

Juni 3. Christianus rex. Ecclesiam b. Mariæ virg. in Calundborg cum omnibus ecclesie bonis mobilibus et immobilibus sub nostram protectionem suscipimus, dimittentes bona ecclesie ab omnibus impe(titionibus)^a, exactionibus, subsidiis et tributis nec non laboribus et oneribus omnino libera. Unde prohibemus, ne quis ecclesiam, bona ipsius sev inhabitatores eorum impediatur, specialiter ne avdeat^b de subsidiis vel tributis in vulgari stud og lething avt aliis ut perempt. gravaminibus, bona ecclesie avt ipsorum inhabitatores aggravare contra has literas, districtius prohibemus, nisi per nos in propria persona su(per)^c aliquo juvamine fuerint requisiti. Mandamus ergo ecclesie bonorum inhabitatoribus de omnibus juribus et redbus tutoribus ecclesie

ex parte et nostro nomine respondeant. Datum in castro nostro^d Calunburg die ascens. dni. nostr(o)^e sub secreto^f.

[A. Orig. Kallundborg Kirkes Arkiv.] Aa. Afskr., formentlig af Præsten Laurids Kock: Rostgaard Fol. 53 (med Bemærkning af Peder Syv: »Skikket til mig fra H. Lavrids Kok Præst i Refsnæs og Provst i Ads [!] Herret Aar 1690«). — [Ab. Afskr.: Arts Herreds ældre Provstebog (af 1647).] Aba. Afskr. efter Ab: SLA. Sjællands Bispearkiv, Arts Herreds Provstebog af 1729-30 Bl. 10 b. — Ac. Afskr. af Langebek »ex copia minus accurata«: LDipl. [48

a) Saaledes Ac; Aa og Aba: impeditionibus. b) Ac: audent. c) Saaledes Ac; Aa og Aba: sub. d) Mangler i Aba. e) Saaledes Ac; Aa og Aba: nostri. f) Aaret skrives i Aa: ann. m. qvinqent. primo; i Aba: anno m. qvinqvag. primo.

Juni 6. Reg. *5771. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 419.* [49

Juni 11. Moenss Eriksß i Lødestathe a. w. Jeg vederkender mig at have solgt og skødet ærlig og velbyrdig Md. Oleff Trwetsß paa Klaborp en Gaard i Litle Bedinge i Wemundehogs H. (Anders Agensß, 18 Grot og 36 Skpr. Korn); thi afhænder jeg fornævnte Gaard. Jeg lader mit Indsegl hænges med flere Dannemænds Indsegl, som er Hr. Knuth Trwesß R. i Ørtoffte, Hans Nielsß i Assertorp, Per Karlsß i Ebborp, Henrik Gagge i Farebek, Biørn Lund i Hwællinge a. v. og Hr. Jeep Beintsß Sognepræst i Hoyby, for dette Brev. Givet paa Klaborp Barnabe Dag.

[Orig. Senere (jfr. 1463 Aug. 14?) til Lunde Kapitels Arkiv; anført SvRA. E 102a, Sextern 7, Nr. 109.] Afskr.: Lundeboegen S. 182. LDipl. [50

Juni 14. Reg. 3873. [Orig. Aarhus Bisps Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Thott Fol. 737 S. 546 (med Tilføjelse ved Slutningen: »Litteras ipsas non vidimus, sed tantum earum copiam, a veteri istius ævi dialecto hincinde aperte deflectentem, qvam nonnullis in locis integritati suæ restituumus«). Afskr. af Præsten C. V. Hertel: Ny kgl. Saml. 4to 749b. *Nannestad, Hilaria Aarhusiensia S. 15* (paa Dansk ligesom Afskrifterne; Nannestad har S. 13 en latinsk Tekst, men det er øjensynlig en yngre (af Nannestad selv foretagen?) Oversætt.). [51

Juni 16. (Reg. *5773.) [Orig. Ribe Bisps Arkiv.] Udtog anført i Haandskr. fra 16. Aarh. af Ribe Bispekrønike: Gl. kgl. Saml. 8vo 3644. *SRD. VII. 199* (paa Latin) = *Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. H ii b, Fol. 31 L. 11* (paa Dansk). — Samme latinske Udtog i Hamsforts Afskr. af Ribe Bispekrønike: AM. 4to 871 Bl. 25b; og i Haandskrifter fra 18. Aarh. af Bispekrøniken: Gl. kgl. Saml. 4to 2987 Bl. 23a; AM. 4to 1051. [52

— Reg. *5774. [A. aPerg. [med 5 Segl].^a Peder Hogenskiilds Arkiv; mon senere til Timme Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv?^b ^aendnu senere til Viborg Landstings Arkiv^a] Aa. Afskr. af Langebek: LDipl. — Aaa. Afskr. for Klevenfeldt, formentlig efter Aa, men med Bemærkning af

ham: »Orig. paa Perg. fra Vib. Landst. comm. af Ass. Testr. 1746«. RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Hogenskild. *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 81.* [53]

a—a) Saaledes Aa og Aaa. b) Denne sidste siges i Brevet at have det nævnte Gods i Pant; og flere af hans Breve kom til Viborg Landstings Arkiv ligesom det nærværende.

Juni 20. Olaff Rwdh¹ Landsdommer i Søndrehalland. Jeg velbaaren Md. og ærlig Hr. Age Axelsß R. i Hiwleberghe »th«, som er 2 Gaarde i Ebbæryth (Bonde og Nis Tho, »bodhe« 1 Td. Smør), 1 Gaard i Myrkholt (Bent Kasæ Pd. Smør), 1 øde Mark Liwngæ, 1 øde Mark Lowfsbøgeholt i Widhinge S. i Høigx H., 1 Gaard i Wæggærp (Nis Tygesß, 6 Pd. Smør) i Gedinge S. i Halmstad H.; hvilket Gods jeg har solgt og paa Halmstadhe Landsting skødet Hr. Age Axelsß. Og kendes jeg mig op have baaret fu[ldt Værd] [til] »n[ø]ye[n]s« for forskrevne Gods. Medb. af gode Mænd Thorkil . . mp og Jon Thorkilsß³ a w., Per Gwthmundsß⁴, Bent Tostesß⁵ »borghemæstere« i Ha[lmst]adhe, Arwit Øndersß⁶ Raadmand sstds. og Per Kalff⁷. Datum Worberg dnica. trinitatis.

Perg. med [7] Segl: 1. Fi 2; [3. Cxlix 9^a]; 4-6. Bomærker; 7. Utydeligt Skjold. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig).

a) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 416.

[54]

Juni 23. Paven sender Bartholomeus Biskop af Coron som pavelig Nuntius til Danmark, Sverige og Norge, for at han kan stifte Fred mellem deres Konger og Indbyggere og reformere deres Gejstlighed.

[Orig. — Afskr. med Overskrift: »Copia comissionis s. d. n. pape Nicolai v^{ti} in persona domini Coronensis facte« og med Efterskrift: »Collacionata per me Johannem Becwestem apostolica et imperiali auctoritatibus notatorium [!], et concordat«.] Afskr. fra c. 1500 efter Afskriften: Gl. kgl. Saml. 4to 3124 Bl. 245b. — Trykt efter italiensk Kilde: *Dipl. Norv. XVII. 987.* [55]

Juni 25. Vi Cristiern Konge kendes os skyldig at være velbyrdig Md. Hr. Henrik Knudsß i Refstrvp R. 1333 rinsche Gylden gode af Guld, som han os til vort og Rigens Nytte laant har; for hvilke vi pantsætter ham vort og Kronens Slot Bywgholm med de Herreder og Len, som der nu tilligger, som er al vor og Kronens Del og Gods i Hatting H., Nym H., Wor H. og Bierre H. med al kongelige Rettighed, som Hr. Johan Biørnsß det tilforn i Væрге havde; saa at Hr. Hinrik og hans Husfrue Fru Anne Maghensdather skal fornævnte Slot, Len og Herreder beholde uafløst i begges deres Livsdage fri for Tjeneste, Gæstning og al anden kongelig Tyngge, uden vi finge almindelig Hjælp af vor mene Almue der i Landet; da skal de, som boer

i Biwgholms Len og Herreder, gøre dertil saa meget som andre vore Bønder og Almue, som der i Landet boer. Og naar Hr. Hinrik og Fru Anne baade døde er, skal deres Arvinger beholde fornævnte Slot, Len og Herreder for et brugeligt Pant, saa længe at de afløses dem af os eller vore Efterkommere Konger for 1333 rinsche Gylden, som nu er gænge. Og skal vi da lade kundgøre Hr. Hinriks og Fru Annes Arvinger Løsning 1 Aar tilforn paa Horsens Byting og lade saa betale, naar det Aar omgangen er, i Graabrødrekloster sstds. Secretum nostrum. Datum castro nostro Soluesborgh crast. corporis Cristi.

Dn. rex per se, presentibus Dn. Ottone Nicolai et Nicolao Ronnowe MM.

Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret; senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv; i 16. Aarh. tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. C 7, Kasserede Obligat.). LDipl. [56]

Juni 27. Vi Cristiern Konge annammer vore »borgemester«, Borgerskab og al Menighed i vor Købstad Søluitzborgh i vor Beskærming, og under vi dem at nyde saadanne Privilegier, som de af Konger i Danmark haft har, som vore Forfædres Breve dem derpaa givne udviser, hvilke vi stadfæster, forbydende osv. Datum castro nostro Søluitzborgh dnica. infra oct. (corporis^a) Cristi nostro sub secreto.

[A. Orig. Sølvidsborg Bys Arkiv.] Aa. Afskr., attesteret 1669 Okt. 15 af 6 Mænd: SvRA. Städernas privilegier, Skåne, Halland och Blekinge (Skånska commissionens handlingar Z Bl. 100a). — Ab. Afskr., attesteret 1695 Juli 15 med Byens Segl: SvRA. Kommerskollegii arkiv, Städernas privilegier Nr. 17 (Sala m. fl. Bl. 220 a). [57]

a) Saaledes Ab; mangler i Aa.

Juli 4. Reg. *5777. Papir (udskaaren Skrift) uden Spor af Segl; indstukket i Amtmanden i Flensborgs og en Skippers Regnskab 1451 over en Rejse til Preussen. Slesvigs Hertugs Arkiv (RA. Regnskaber aflagte af Amtmanden i Flensborg 1450-57). *Dipl. Flensborg. II. 908.* [58]

Juli 5. Vidne af Kiøpenhaffns Byting, at Pær Jonssen skødede Powell Bentzssen paa Præsten Hr. Jepp Snidewins Vegne en Gaard i Radhussstrædhett.

Perg. [med [7] Segl: a1-3, 5-7^a.] a1761 laant Langebek af Graver (Peder) Birch^a (ved Vor Frue Kirke; † 1770). (Ribe Katedralskoles Bibl., Grønlunds Saml. Pk. IV, »Pergamentsbreve og andre ældgamle Documenter«). LDipl. Herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 46.* [59]

a—a) Saaledes LDipl.

Juli 7. Petrus Jacobi canonicus et officialis Dn. Christierni episcopi Ripensis. Die Mercurii infra oct. visitat. Mariæ, mensis

julii septima coram nobis, generali sacerdotum Ripensis diocesis synodo ex parte Dn. episcopi in ecclesia Ripensi presidentibus proque tribunali ibid. sedentibus in præsentia plurimorum bonorum clericorum et laicorum, discreti viri Esgerus Toksen, Kalno Petri, Tergillus Petri, Michael Christierni, Andreas Asthsen, Broderus Tukonis et Petrus Boetii, seniores et potiores parochiani ecclesiæ Skerbæke, citati, requisiti, debite jurati et examinati, dixerunt, 3 per ordinem episcopos Ripenses foelicis recordationis, videl. Johannem, Eschillum et Petrum, Dn. Ripensis episcopi moderni continuos predecessores, ecclesiam Skerbæke personis ad hanc idoneis libere autoritate ordinaria contulisse, præsentatione regis seu reginæ Daciæ vel ducis Jutiæ pro tempore existentis ad hoc non interveniente. Sig. officii nostri est appensum cum sig. honorabilium ^aDDn. Jacobi Iuari cantoris et Andreæ Brock canonici ac discretorum nostrorum Olai Jacobi et Joannis Pauli consulum Ripensium testium^a ad præmissa vocatorum. Datum *etc.*

[A. Orig. Ribe Bisps Arkiv.] Aa. Afskr. fra Aar 1575, mulig af Jacob Hoyer: RA. Gem. Arch. XXII. 37, Y 1 (Hansborg). — Ab. Afskr. fra 16. Aarh.: RA. T. K. I. A. Acta der zur Abhelfung der in den Aemtern Ripen, Hadersleben, Torningen u. Tondern eingefallenen Gebrechen bestellten Commissarien 1568-76 Pk. III (Læg 2, Y 1). — LDipl. 1451 bag Aug. 19. [60

a—a) I Aa tilføjet i Margenen med en anden Haand; mangler i Ab.

Juli 14. Vidne af Roskild Byting, at Tue Jensen Sognepræst til St. Peders Kirke i Nestwed skødede Abbed Jens Brock i Skoucloster en Gaard i Roskild.

[Orig. Skovklosters Arkiv; senere (jfr. 1454 Juni 5) til Roskilde Kapitels Arkiv (Ivonjs Alter); 1629 leveret til Jacob Andersen Raadmand i Roskilde som Følge af stedfundet Salg.] Afskr., attesteret 1629 Sept. 11 af nævnte Jacob Andersen: FLA. Odense Bispearkiv, Odense Gymnasiums Breve 1629 Okt. 1. *Rørdam, Monum. 2. R. II. 75*, jfr. 74. [61

Juli 16. *Reg. *5778* (med urigtig Dag Juli 19). Perg. [med 3 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. II. 97* (læs: domino *Kanuto* - genitorum *in conduccione* - terminis *anni*, vnam - *Michaelis racione pensionis annis singulis* erogabimus - quomodolibet alienabimus - et alia queuis onera, si que - *seruatilittere nobis a predictis domino decano?*] *et capitulo da[te?]* irrite - *decano uel successoribus eius* cum - *resumendi [et reuocan]di libera* - *Katerina [cum] liberis nostris* de - *decanatui* supradicto[?]. - sigillum [*meum*] vna - discretorum *videlicet [Bertoldi?]* *Lund [et Ber]nardi Woghn* presentibus - *millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo feria sexta ante*. [62

Juli 19. *Kbhvns Dipl. II. 97; Reg. *5778.* Er 62.

Juli 27. (*Reg. *5779.*) Perg. med 4 Segl: 1. Cli 16; 2. G. 485; 3. Llviii 5; 4. Llxvi 1. Lyder Kabels Enkes Arkiv (RA.). Udtog: *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1851 S. 322* (tilføj efter: paa haver: Det tilbinder jeg mig og min Husfrue stadigt at holde). [63]

— Bønder og al menig Almue i Lißbergh H. Tirsd. før Pæders Dag i Høst for os og flere gode Mænd, som Ting søgte, fik en beskeden Md. Erich Lunow paa Hr. Ottæ Nielßens Vegne et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Bondæ i Bæntstroppe, Worm, Knwth i Wordw, Cristiærn i Heßelbaligh, Nis Staffenßon i Ælstet, Michel Smyd i Woßnes, Jon Jenßon i Agstroppæ og Powel Perßon i Thodbergh; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa Lißbergh H.s Ting, at Jomfru Ingjærdh lovbød al hendes Rettighed i Lindw og i Lindw Mark, og befalede hun hendes Broder Anders Petsß »oc«^a lovbyde det fornævnte Gods 2 Ting, og gjorde hun Anders Petsß fuldmægtig alle de fornævnte[!] og al den Rettighed, som hun havde i Lindw og i Lindw Mark, bort at skøde; og saa' vi og hørte, at Anders Petsß lovbød det fornævnte Gods 2 Ting, og saa' vi og hørte paa Lißbergh H.s Ting, at Anders Petsß skødede Erich Lunow paa Hr. Ottæ Nielßens Vegne R. i Biørnholm al den Rettighed, som hans Søster Jomfru Ingjærdh havde i Lindw og Lindw Mark, og kendtes sig at have opbaaret Penge og fuldt Værd for det fornævnte Gods. Med vort Herreds Indsegl med andre gode Mænds Indsegl: Jon Bært Herredsfoged i Lißbergh H., Hr. Michel Sognepræst i Hornslæt, Jon Jenßon i Ogstrvpæ og Jes Nielßon i Hiortshøff. Givet og skrevet osv.

[A. ^b Perg. med [5] Segl: 2, 4-5. ^b Otte Nielsson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (10. Pacquet Nr. 15).] Aa. Afskr. for Langebek 1761: LDipl. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 10a.

a) Ab: at. b—b) Saaledes Aa.

[64]

Aug. 1. Brev af Kongen for Vor Frue Kirke i Kallundborg. Nævnt: *Danske Atlas VI. 240.* Er formentlig Forveksling med 48.

Aug. 4. Pether Jepsß Kannik og Biskoppens Officialis i Ripe. Onsd. efter Pethers Dag ad vincula for os siddende paa Dom i Vor Frue Kirke Omgang i Ripe, flere gode Mænd nærværende, skødede beskeden Md. Titheman Gotskalcsß, som kaldes Bæuersten, og hæderlig Kvinde Mette, Niss Fatherssøns Efterleverske, med sine Døtre Talike og Ingæ til Mester Niels Marquardsß Kannik i Ripe en deres Eng Kortesholm liggende

norden fra Østre Wedhstet næst ved »slawit« og kendtes dem at have oppebaaret Penge i rins Guld og Postulatisgylden og anden god Mønt og Værd efter deres Nøje for Engen. Item gav Titheman og Mette beskeden Md. Thermen Jeypsß Raadmand i Ripe Fuldmagt at skøde paa deres Vegne Mester Niels Engen paa Hwiding H.s Ting. Vort officialatus¹ og andre gode Mænds Indsegl, som da nærværende var: Hr. Johan Gummesß² Kannik i Ripe, Titheman³ fornævnte, Jens Pethersß⁴, Johan Erlandsß og Thermen Jeypsß Raadmænd sstds. Givet osv.

Perg. med [6] Segl: 1. G. 832*; 2. G. 875; 3. Bomærke i Skjold; 4. I Sigilfeltet Bogstavet p. Senere til Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [65]

Aug. 11. Se 29.

Aug. 14. *Reg. *5780.* Perg. [med 1 Segl: Nævnt af Gram i LDipl.]. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 37* (tilføj til allersidst: Dn. per se presentibus conciliaris). [66]

— Vi Cristiern¹ Konge sender nu vore Raad og gode Mænd og fuldmægtige Sendebud Hr. Eggert Frille vor Kammermester og Hr. Niels Ericsß af Langetiind RR. til Kong Eric vor »ohem« og giver dem Fuldmagt i de Ærender, som de med Kong Eric overens vorder, ligervis som vi selv nærværende var; og hvad de med ham til en fuld Ende gørende vorder, vil vi holde. Datum castro nostro Haffnensi vig. assumpc. Marie nostro sub secreto.

Perg. med 1 Segl: K. 74. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. [67]

Aug. 16. Pedher Nisß Tinghører paa Hwidin H.s Ting, Ingwar Winter Forstander i Bispgaard i Ribe, Thetleff af Westerbæk V., Therbern Jeypsß⁴ Raadmand i Ribe, Jep Smydh i Rodhagher, Lasse Jensß i Spandwith og Esbern Knutsß i Sønderfardorp. Mand. efter Vor Frue Dag assumpc. var paa fornævnte Ting beskeden Md. Therbern Jeypsß fornævnte paa beskeden Mands Tidemantz Gotskalksß, som kaldes Bæwersteen, og hæderlig Kvindes Mætte, Niss Fadhersß Efterleverske, og hendes Døtres Talkes og Inges Vegne, fuldmyndiggjort af dem, hvilken Therbern skødede Mester Niels Kannik i Ribe Tide-mantz og Mættes Eng Korthesholm, lovlig opbuden 3 Ting paa Hwihin H.s Ting, med al Rettighed, som det Brev udviser [c: 65], at Tideman og Mætte selv skødede for Rette i Ribe; paa hvilket Skøde Mester Niels fik et Tingsvidne med 9 gode Mænd: Ingwar Winter forskreven, Ebby Fogeden, Pær Thermentsß,

Swen Tygesß, Jess Knap, Esbern Swensß, Tygy Jeypsß, Jess Bentsß og Truels Winter; hvilke vidnede, at denne Skøde »worth« gjort Mester Niels rettelig og lovlig. Sig. nostra. Datum *etc.*

Perg. med [7] Segl: 4. Eiii 1. Senere til Ribe Kapitels Arkiv (RA.).

[68

Aug. 17. Bønder og menig Almue i Lisbergh H. Tirsd. efter Laurens Dag for os og flere gode Mænd, som Tinget søgte, fik en beskeden Md. Erich Lunow paa Hr. Ottæ Nielsens Vegne et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Michelsen i Wordw, Jesß Persßen i Grottorp, Jes Eskilsen i Rudskoff, Michel Jensen^a i Skiæringh, Jes Pethersen i Lund, Cristiern i Heselballigh, Per Jeipsen i Ægu og Mychel Smyd i Wosnes; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Anders Petsß lovbød al sin Rettighed i Lindw og i Lindw Mark og al den Rettighed, som han havde købt af hans Broder Cristiern Petsß, 3 Ting, og hørte vi og saa', at Anders Petsß skødede Erich Lunow paa Hr. Ottæ Nielsøns Vegne R. i Biørnholm alt det Gods og Rettighed, som Anders Petsß og hans Broder Cristiern Petsß havde i Lindw og i Lindw Mark; og kendtes Anders Petsß sig op at have baaret Penge og fuldt Værd for alt det fornævnte Gods og Rettighed. Med vort Herreds Indsegl med andre gode Mænds Indsegl: Jon Bært Herredsfoged i Lisbergh H., Jon Jensen i Agestrup, Jes Persen i Bæntstrop og Michel Jensen i Skiæringh. Givet *osv.*

[A. ^bPerg. med 5 Segl: 1-5. ^bOtte Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (10. Pacquet Nr. 16).] Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 12a.

[69

a) Mangler i Ab. b—b) Saaledes Aa.

Aug. 19. Jeg Neils Persß inden Asmyndørp har med mine Venners Raad solgt og skødet beskeden Md. Hinrick Krone Skrifer paa Kalundeburge al min Rettighed i denne Gaard i Asmyndørp, som er en Broderdel. Og kendes jeg mig at have opbaaret for fornævnte Gaard fuldt Værd. Medb. af andre gode Mænd Mattes Nielß Husfoged paa Kalundeborgh, Oleff Persß Borger i Kalundeburge, Oleff Persß i Dalverrvp Herredsfoged i Ars H., Hans Skonigh i Rotwedh. Datum Kalundeburgis Torsd. før Bartholomei Dag.

Perg. [med 5 Segl]. Senere til Kallundborg Bys Arkiv (SLA. Kalundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl.

[70

Aug. 28. Vi Pædher Erichsß Smeth og Pædher Jensß Smeth² Bymænd i Lund i Skane har med vore Husfruers Karines Jæiæps-

datters og Mette Jæiæpsdatters Samtykke solgt og skødet perpetuis vicariis i Roskilde Domkirke vor Gaard, som kaldes Wragarthen, som ligger imellem Vor Frues Alters Gaard »prime« og Vor Frues Klosters Gaard, som Hr. Niels Dan i boer i s. Oleffs Sogn; hvilken Gaard Jæp Ingwarsß, som kaldes Stamme Smeth, pantsatte Ebbe Nielsß, som kaldes Grønlund, hvis Sjæle Gud have, og han oplod Mates Røth, og Mates Røth oplod forskrevne perpetuis vicariis; for hvilken Gaard vi kendes os at have fuldt opbaaret af fornævnte perpetuis vicariis, saa at os vel nøjes. Medb. af hæderlige Mænd Mester Laurens Oleffsß³ Kannik i Roskilde, Boo Jensß Borgemester, Anders Aghesß⁵ og Henrich Bonskot Raadmænd sstds. Datum Roskildis die Augustini ep.

Perg. med [6] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 2. Bomærke; 3. I Sigilfeltet Bogstavet L; 5. Bomærke; 6. Forsiden mangler; Paaskrift (vel fra Begyndelsen af 16. Aarh.): »Super curia Wrogard circa Loertthenhaffn inter residentiam prime et curiam monasterii beate Marie virginis Roskildis«. Roskilde Kapitels Arkiv (AM. XXIV. 22). [71]

Sept. 2. *Reg. *5781.* Perg. [med 1 Segl]. Slangerup Bys Arkiv; a1747 af Provst D. G. Zwergius i Slangerup foræret til Danske Selskab^a (RA.). *Dipl. Chr. I S. 38.* [72]

a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 187; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.*

Sept. 6. Hennekie Lembek¹ af Nebbæ a. v. Jeg har solgt og skødet hæderlig Md. og velbyrdig Herre Claus Nielsß R. i Ellinge en min Gaard i Hardhaagers H. i Little Harthaagræ Kirkeby (Per Bonde, 4 Pd. Korn og 12 Skpr. Havre og Teje), og kendes jeg mig at have opbaaret fuldt Værd, saa at mig vel med nøjer. Afgaar noget af dette Gods Hr. Claus Nielsß, til-binder jeg mig saa godt frit Gods og Rente igen at give inden 6 »wgne dagh« derefter. Medb. af hæderlige Mænd og velbyrdige Hr. Olaff Jepsß Kannik i Lund, Jes Nielsß, som »men kaller« Bratzuiik³, Anders Bing af Smetzstorpp, Anders Aggesß af Storsthorp, Hans Nielß af Aszerthorp, Anders Nielsß af Arrie og Hr. Anders Sognepræst i Saxeldorp. Givet i Ellinge Mand. før Vor Frue Dag nativit.

Perg. med [8] Segl: 1. Lxxv 15; 3. Utydeligt; Llxvii 13(?). Claus Nielsson Sparres Arkiv (SvRA. Perg.). [73]

Sept. 14. Cristiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Hinric Dringenbergh, vor elskelige Tjener og Borger i Kiøbenhaffn, gjort har og gøre skal, forlener vi ham og hans

Husfrue Abele 50 lubesche Mk. aarlig Rente i vor Købstad Malmøywæ af vor aarlige Byskat, saa længe »nogher theris« lever, i alle Maader, som de dem af Kong Cristoffer havde, efterdi som hans aabne Brev udviser, hvilket vi stadfæster. Thi beder vi og hyder eder vore »borghemestere«, Raad og Menighed i Malmøywe, at I dem de 50 lubesche Mk. hvert Aar om Mortens Dags Tid fornøjer; og lad det ingenlunde. Og naar I det gjort har og deres Kvittebrev derpaa har, lader vi eder kvit for ydermere Tiltale derom. Datum castro nostro Haraldzborgh die exaltac. crucis nostro sub secreto.

Perg. [med 1 Segl]. Henrik Dringenbergs Arkiv (Rostocks Ratsarchiv). LDipl. [74]

Sept. 15. Oluff Axelsß af Walløff R. Jeg er saa forligt med velbyrdig Md. Hr. Torbørn Bilde af Syøholm R. om det Gods, som vi sammen har i Fyyn, som han fik af Hr. Steen Basse, og jeg af Fru Ælnæ, Hr. Steens Efterlevere, for "saa at Hr. Torbørn skal have Tredingen af Lykkesholms gord og Tredingen af alt det Gods, der tilligger, som Hr. Jahan Olsß og hans Husfru Fru Ingeburg lod efter dem. Item skal Hr. Torbørn have alt det Gods, som jeg annainmede med Løkkesholm, som Hr. Steen Basses rette Pant eller Køb var, af hvem han det helst fanget havde. Item skal jeg vederlægge Hr. Torbørn af mit Gods i Syælland saa megen Rente, som jeg opbar eller opbærer af dette forskrevne Gods, saa længe at vi kan til rette Skifte komme. Det snarest vi kan for Herskabs Forfald, skal »skyfftæ æy wedher ath wordæ«. Fanger jeg Herskabs Forfald, at jeg ud af Landet farer, førend jeg vederlægger Hr. Torbørn, skal jeg gøre ham fuldt Vederlag for alt det Gods, som jeg opbar af det Gods, som i hans Del kan falde. Afgaar »noger ware«, før vi i ret Skifte kommer, skal vore Arvinger det fuldt gøre efter os, som forskrevet stander. Medb. af flere gode Mænd Hr. Abbed Mouens i Ringstet, Niels Persß af Woldropp, Hr. Jens Torbersß af Wrangstrop, Hr. Niels Skaffue af Eskilstrop, Saxæ af Frydzgord. Datum Walløff die octava nativit. Marie.

[A. Perg. med Segl. Torbern Bentssøn Billes Arkiv.] Aa. Vidisse 1454 Sept. 11; *Adel. Brevkister S. 103*. LDipl. (*Reg. *5783*.) [75]

a) I Aa er ladet Plads aaben til c. 3—4 Bogstaver.

Sept. 20. Niels Persß Borgemester i Calundeborgh. Efterdi at Mætte min Husfrue, hvis Sjæl Gud have, gav til Vor Frue

Kirke i Calundeborgh for sin og sine Forældres Sjæle Halvdelen af den Gaard, som jeg nu selv i boer, liggende i Calundeborgh paa Siøgaden norden imellem Niss Jenss Orby og Henricus Scriuere, da fuldbyrder jeg fornævnte Gave med saadant Vilkaar, at efter hendes yderste Villie og Testamente aarlig i Vor Frue Kirke i Calundeburge skal holdes en Begængelse med 5 Messer. Medb. af flere gode Mænd Hr. Jehan Poleman Kapellan i Calundeb[u]rge Kirke, Jeppe Kelderswend Borgemester, Jes Beyntsß og Niels Brønikesß [Raadmænd^a] sstds. Givet [Ma]theus Aften ap. og ewang.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 4 Segl]. Kallundborg Kirkes Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl.

a) Hul i Orig.; suppleret fra LDipl.

[76

Sept. 24. Bartolomeus de Rimbertinis^a de Florentia, theologie professor, episcopus Coronensis, ad regna Dacie, Svecie, Norvegie etc. cum potestate legati de latere sedis apostolice legatus, abbatisse et monialibus ac confessori generali et fratribus conventus monasterii ss. Marie et Brigitte in Mariebo ordinis s. Augustini sub vocabulo s. Salvatoris nuncupati Ottoniensis diocesis. Cum a nobis petitur, qvod justum est et honestum, tam vigor juris qvam ordo exigit rationis, ut id ad debitum perducatur effectum. Sane sicut nobis oblata nuper pro parte vestra petitio continebat, qvod pie memorie rex Cristoferus comes palatinus, cupiens terrena in celestia commutare, jus patronatus eidem regi in ecclesia parrochiali Ostoffte Ottoniensis diocesis competens monasterio Mariebo ad divini cultus augmentum donavit, ut per ejus patentis literas, suo sigillo munitas, plenius continetur, qvarum tenorem pro sufficienter expressis habere dignemur, et sicut eadem petitio subjungebat, abbatissa et moniales ac confessor et fratres cupiunt ecclesie in Ostoffte donationem sedis apostolice munimine confirmari omnesqve suppleri defectus, si qvi forsitan intervenissent, nos igitur hujusmodi petitionibus annuentes, ecclesiam Ostoffte et ad illam capellanum ydoneum, qvandocunqve vacaverit, instituendi vobis per prefatum regem donatam[!], ut nobis ipsius constat literis sigillo suo munitis, qvorum[!] tenorem per nos visum hic pro sufficienter expresso haberi volumus, vobis et monasterio vestro auctoritate legationis sedis apostolice, qua fungimur, conferimus ita, qvod liceat abbatisse monasterii ejusdem ecclesie, cum cedente vel decedente ejus rectore vel ecclesiam alias dimittente

vacaverit, corporalem possessionem, diocesani loci et alterius cujuscunqve licentia super hoc minime requisita, auctoritate propria apprehendere et perpetuo in suos et monasterii usus retinere, jure tamen diocesani semper salvo. Presentes literas per notarium nostrum subscriptum[!] fieri nostrique sigilli jussimus appensione communiri. Datum in monasterio Mariebo Ottoniensis diocesis die Veneris 24. mensis septembris, pontificatus Dn. Nicolai pape qvinti anno 5.

[Orig. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA.* III. 295; senere i »musæo Jani Rosæcrantzii«.] Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin K 210 (jfr. 200). LDipl. [77]

a) Saaledes senere rettet med Blyant; Arne Magnusson har skrevet: Amibertinis.

Sept. 26. Jeg Grawers Jeybs¹ V. bekendes skyldig at være Roo Niels^ß Borgemester i Ribe 15 rinske Gylden, som fuldt gør, for hvilke jeg pantsætter ham alle de Enge, som min Fader havde i Pant af Per Røoth, med det aabne Brev, som derpaa lyder, som jeg har antvordet Roo, som lyder paa 84 Læs Eng i Bellem Enge: 10 Læs ved Aaen i Østerengi, 2 Læs med Japp Jens^ß til »bullskift«, 8 Læs, 8 Læs, 8 Læs, 4 Læs, 4 Læs, 3 Læs »aa« Exholm; disse Enge ligger i Østerengi; »aa« Westerengi 3 Læs »aa« Gasemade, 14 Læs Eng »aa« Watheenge, 10 Læs i Smaengi, 10 Læs i Wester Melsigh; hvilke Enge Per Heedh har i Værge og skylder hvert Aar 2 lyb. Mk., som Roo Niels^ß skal oppebære om Vor Frue nativit., saa længe Engene igen løses. Om jeg vil igenløse Engene, eller Roo ej længere vil »umbere« sine Penge, skal Løsning kundgøres om Paasketid, og da skal jeg betale de 15 rinsk Gylden om Mykkels Dag næstefter, og da skal Skylden følge Hovedstolen. Medb. af andre Dannemænd Jon Lydich^ß² og Johan Erland^ß³ Raadmænd i Ribe. Datum Ripis dnica. ante f. Michaelis.

Perg. med 3 Segl: 1. Dxxxii 3; 2-3. Bomærker; omtr. samtidig Paa-skrift bagpaa: Super pratis in Jamdrop ad horas beate virginis. Senere (jfr. 1494 Okt. 10) til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA.* V. 395 (RA.). [78]

Sept. 29. Anders Stiigsen af Nørrebegh pantsætter Esbern Bertelsen sin Rettighed i en Gaard i Nørre-Begh.

Perg. med [4] Segl: 2-4. Bomærker. Senere til Barritskov Godsarkiv; 1839 med en Del af dette deponeret i Gehejmearkivet (RA. Privatark., kronolog. Række). Moderne »Oversættelse«: *Saml. til jydsk Hist.* 2. R. IV. 247 (det ikke aftrykte er uden særlig Interesse). [79]

Sept. 29? »Jens Owegard borgmestare i Lund sällier och uplåter^a sin hustrus^a söterson Oloff Olofson b²/₄ parter^b i two stenbother

belagne i Mallmøge i Grywdebodher sunnan till vid Adhelgathan, som hans hustru Christina Jensdotter rättel. ärfvt effter sin fader Jens Petterßon. Dat. Lundis 4de dagen effter sti. Mauritii dag, som infaller d. 18 septemb. 1451.◄

[A. Orig.] **Aa.** Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 338. — **Ab.** Et andet, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102a, Sextern 9, Nr. 280. [80

a—a) Ab: sin. b—b) Ab: fierdedeelen.

Okt. 6. Bunde Bolssendal unde Gherd Walstorpe² knapen. Wy vorkopen unde vorschoten myt willen unser husvrowen, eruen unde alle der, der ere wille hiirto behueff is, deme heren Nicolao biisschuppe to Sleswich unde sinen nakomelinghen to eneme erfkope 3 gudere: een to Torstede (Johan Clawessone), dat ander to Lloyte, dar wii Bunde unde Gherd nu uppe wonen, myt ziner tzermarke Swanoo genomet, dat drudde gud to Stenvelde, dat Hinrik Reuentlowe to hure hefft, unde sint 4 mr. goldes, vor 600 mr. lubescher pennynge, alß to Lubeke unde Homborch ghenghe zint, de here Nicolaus biisschuppe uns an reden telleden pennynghen betalet hefft, unde wii de in unse, unser husvrowen unde unser eruen notrofft ghekeret hebben; welke 3 gudere wii louen eme tovorschotende uppe deme dinghe, wanner id eme beleuet. Unse ingheseghele myd den ingheseghelen unser borghen her Eryk Hacke domhere to Sleswich, Hartich Pogwisch⁴, Otto Walstorpe, Otto Zeestede⁶ to Masleue unde Hinrik Tedinghusen. Gheuen unde screuen to Sleswich ame mydweken na Michaelis daghe.

A. Perg. med [7] Segl: 2. Lxlix 79; 4. Skjold med Pogwisch-Vaaben; 6. Skjold med Sested-Vaaben.^a Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA.* V. 472 (RA.). LDipl. — **Aa.** Afskr.: Svavstedbogen Bl. 89b. — Udtog: *Westphalen IV.* 3122 Nr. 26 (uden Dag). (*Reg. 3882* (ligeledes).) [81

a) Aa nævner 7 Segl som bevarede.

Okt. 14. Jeg Eric Jensß af Wynnige, som kaldes Sosathel¹, har solgt en velbaaren Md. Hr. Tets Ærkedegn af Roskylde en min Gaard i Gærløwe i Slawelse H., hvilken han og hans Forældre længe i Pant har haft og har for 32 lødige Mk. i hvide Penge og for 9 lødige Mk. i andre landgængs Penge, og bekendes mig derfor fuldt Værd og Penge op at have baaret, som er 11 lødige Mk. Thi skøder jeg den Gaard Hr. Tetz og hans Arvinger. Medb. af flere gode Mænd Jes Matsß og Hans Portman af Quyslemarke og Hr. Jens Syensß Kannik i Roskylle. Givet die Calixti.

Perg. med [4] Segl: 1. Clxiv 9 (Dyre). Senere (jfr. 1472 Marts 25) til Roskilde Kapitels Arkiv (Vincentii Alter) (AM. XXIV. 23). [82]

Okt. 14. Pehr Rask af Wærlinge giver en Gaard i Tråleborgh til Sortebrødrekloster (!).

[Orig. Lunds Dominikanerkl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 153. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 350.* — Omtr. det samme Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102a, Sextern 23, Nr. 5. — Et tredje Udtog lyder: »Per Rask tillijka medh sin fru skienka till swartbrödra closter i Lund een jord i Tråleborg liggjande wästan för Norreport östan näst åen, hwilcken jord for^{de} Rask kiöpte af Jep Flemming, och therfore skulle för^{ne} brodra siunga hwar löfwerdag måða. Anno 1451.« SvRA. E 102a, Sextern 17, Nr. 15. — Jfr. 1470 Dag?, 1476 Dec. 19. [83]

Okt. 17. Cristiern Konge. For Troskab og villige Tjeneste, som Johan Oxen vor Hofvind og Tjener os og vort Rige Danmark gjort har og gøre skal, under vi ham alle 40 Mark Sager og der forneden over alt hans Gods, vornede og Tjenere i Danmark, saa længe vor Naade tilsiger. Thi forbyder vi osv. Datum Rødhby in profesto Luce nostro sub secreto.

Ad relationem Dn. Nicolai Rønnow.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. III. 16). [84]

Okt. 21. Kongen anmoder Niels Erikssøn om at komme til Stede ved et Rigsraadmøde i Slawelse.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: vistnok K. 73. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 3*; formindsket Faksimile: *Danm. Riges Hist. II. 725* (med Transkription). [85]

Okt. 28. Per Perss Herredsfoged i Ringstædæ H., Oghæ Pariis i Søørop, Per Gamell i Farendeløssæ, Lasse Saxsøn i Otetropp, Jepp Skræderæ i Awersidhæ, Boo Assersen i Asendropp, Jon Suenss⁷ i Ødersløff. Die Symonis et Jude for os og flere gode Mænd, som Ringstædæ H.s Ting søgte, »bedes« Jess Olsß af Jenstorpp et Stokkevidne og bespurgte sig, om nogen mindedes, at Skelm Haghensß havde opløst noget af den Gaard i Skudherløssæ, som Jess Perss fordum i boede og i Pant havde, og hvorlunde den Jord var fra Gaarden kommen, en »thwigæ ørthu skyld« og en Hovedtoft, som ligger hos Gaarden. Da tilnævnte jeg Per Perss en beskeden Md. Per Jenss i Testorpp, at han skulde tage til sig 11 Dannemænd og ransage om forskrevne Spørgsmaal og sige der Sanden i; da tog Per Jenss til sig Clement i Testorp, Unge Jep Bosß i Skuterløssæ,

Clement Dyeingh i Broby, Ingwer i Alstoftæ, Swen Laurensß i Mulstrop, Per Ingwersß *ibid.*, Jess Mattesß i Querkeby, Jess Diwr i Walsæmaglæ, Lassæ Knutsß i Tolstorp, Boo Persß i Haburdæ, Lassæ Jepß i Ottestorp. Disse 12 Mænd vidnede, at dem vitterligt var, at Skelm Haghensß havde opløst en »thwigæ ørthu skyld« i forskrevne Gaard; item havde Per Tuesß, Jess Persß Fader, som den Gaard i Pant havde, solgt en »thwiggæ ørthu skild« Jord af 1 Ager og 1 »ørthu skild« af en anden Ager og den Hovedtoft, ved Gaarden ligger, i den Tid, som Per Tuesß i Pant havde Gaarden, og det solgte han Boo Jensß, som nu boer i Skutherløssæ. Med vore Indsegl. Givet og skrevet *osv.*

Perg. med [7] Segl: 1. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 7. Bomærke. Kongens Arkiv? *ÆA. IV. 44, XXXIII. 6?* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjøell.). LDipl. (Reg. *5786.) [86]

Nov. 7. *Reg. 3877**. Perg. med 1 Segl: Forsiden mangler. Kongens Arkiv (RA. A 2, Christiern I). *Nye Danske Mag. VI. 39; Dipl. Chr. I.S. 38.* [87]

Nov. 8. Vi Cristiern Konge har understandet, at Kong Eric havde stigtet i Roskilde Domkirke en evig Gudstjeneste med Salterlæsning, for hvilken Tjeneste han havde tilladt, at s. Marie Magdalene Haand skulde blive ved fornævnte Domkirke til evig Tid, dog saa at hun skulde høre Kronen til, og dertil havde han givet fornævnte Kapitel 1100 lubesche Mk. Hvilken Tjeneste Kong Christoffer for mange »uqvæmelighe sagher schyld thotte« ej fuldkommelig gudeligt at være; thi bad han fornævnte Kapitel, at de skulde holde der en daglig Messe for, til han der anderledes skikkende vorde, og blev saa død, at der ingen Ende om gjordes. Thi har vi det nu saa skikket med fornævnte Kapitel, at de skal holde en evig daglig Messe i Højekor i fornævnte Domkirke, den hellige Trefoldighed, Jomfru Marie, s. Lucio og s. Marie Magdalene til Lov og alle kristne Sjæle til Lise, og dertil en evig Aartid en Tid om Aaret med Kanniker, perpetuis, Præster og Peblinge for os, vor Husfrue, Arvinger og vore »forfarne oc effterkomere koninge oc drotning« i Danmarck. For hvilken Aartid de skal aarlig udgive 1 lødig Mk. »delæ schulendis«, som deres Brev os derpaa givet udviser. Og paa det at fornævnte Gudstjeneste skal evigt oppeholdes, har vi stadfæstet, at s. Marie Magdalene Haand skal blive ved Domkirken og Kapitel i Roskilde, som hun nu er, dog saa at hun skal høre Kronen til. Og dertil lader vi fornævnte Kapitel kvitte for fornævnte Salterlæsning og 1100 lubesche Mk. i saa Maade, at

de holder og holde lader fornævnte Messe og Aartid i Steden for fornævnte Salterlæsning og 1100 lubesche Mk. Datum in civitate nostra Roskildis die Villehadi nostro sub secreto.

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv; anført i Registratur over dette (AM. 4to 1034 Bl. 6 b og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4to 4 S. 311).] Afskr. af Th. Bartholin: Bartholin F VI 84 (jfr. 39). LDipl. (Reg. *5787.) [88]

Nov. 11. Vor uns borghermesteren unde radmannen to Slesswiik uppe deme radhuse syttendes rades is gewesen de beschedene man Hinriik Vegebørde unse borgher unde hefft des tostan, dat her Allff hertoge to Slesswiik heft ene betalet alle schult, de Hinriik hadde to hertoghen Allue, unde vorleed en quiid vor siik zunder alle namaninge. Unser stad¹ ingesegel. Gheuen in Mertens dage.

Perg. med 1 Segl: Slesvig Bys (SECRETVM CONSVLVM DE SLESWIC). Slesvigs Hertogs Arkiv (RA. Gottorp C). [89]

Nov. 12. Reg. *5788. [Orig. Haderslev Kapitels Arkiv.] Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 26.* — Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Flensborg Nicolai Kirkes Arkiv (i Kirken, Pk. »Archivalien 15-17. Jhr.«). Afskr. herefter af Andreas Hojer: Gl. kgl. Saml. 4to 2918 (jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 28.*) [90]

— »Anno 1451 screuen unde gheuen to Hadersleue des vridages na sunte Mertens daghe des hilghen bichtighers unde bisscoppes bezeugen Tymmo Smalstede sangmester u. das gantze capittel zu Hadersleb., daß bischoff Nicolaus zu Schlessw. 50 ʒ l. gegeben habe zu einer brennenden lampe vor dem sacrament des heil. leichnams in ihr. kirche, wozu noch Johann Wilmer domh. zu Schlessw. 20 ʒ l. gegeb., die er zu 5 ʒ jährl. rente in Benedicts van Aleuelde to Doringe güter beleg. in Tustrup herde gesetzt habe. Ferner habe Nicolaus bischoff zu Schlesswig ihnen 50 ʒ l. überantwortet, welche sie zu 4 ʒ l. rente in Otten Lembeken güter zu Ketelstorp in dem kirchspiel Wilstorpp gesetzt. Ferner verspricht das capittel, daß sie ein mahl im jahr das gedächtnis der e[ll]tern des bischoffs begehen wollen mit vigilien und missen, sine olderen seligher dechnisse Johan Wulff unde Grete, de syn husfruw was, unde ere kinder«.

[Orig. Slesvig Bispis Arkiv. — Afskr.: Haderslevregistret.] Udtog heretter af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. VI Bl. 37 a. [91]

— Bartolomæus de Rimbertinis de Florentia, theologiæ professor, episcopus Coronensis, ad regna Daciæ, Sueciæ, Noruegiæ etc. cum potestate legati de latere sedis apostolicæ legatus, Nicolao Jonæ plebano parochialis ecclesiæ s. Nicolai

in Køghe diocesis Roskildensis. Cum, sicut pro parte tua fuit propositum coram nobis, presbyteri Roskildensis ecclesiae et ejus diocesis, qui pro tempore fuerunt, tam vigore privilegiorum a Romanis pontificibus presbyteris dictae civitatis et diocesis concessorum quam consuetudinis exinde ortae consistentia[?] semper retroactis temporibus in aurora et etiam ante auroram peregrinis maxime causa devotionis et peregrinationis advenientibus missas celebrare consueverunt, prout etiam celebrant de praesenti, quare cum ad capellam s. Gertrudis et ad dictam ecclesiam tuam multi causa devotionis confluant peregrini, qui plurimum missam etiam ante auroram juxta morem patriae audire desiderant, a nobis licentiam celebrari ante auroram juxta privilegiorum tenorem et patriae consuetudinem peregrinis maxime ad capellam advenientibus humiliter concedi postulasti. Nos igitur licentiam tibi et aliis sacerdotibus idoneis in dictis ecclesia et capella s. Gertrudis peregrinis advenientibus et existentibus juxta morem patriae ac privilegii seu privilegiorum celebrari "tenore praesentium" auctoritate legationis nostrae apostolicae concedimus, dummodo non sit dictis privilegiis in aliquo derogatum. Praesentes literas per notarium nostrum publicum subscriptum fieri jussimus, nostri sigilli appensione munitas. Datum in monasterio Mariae de Sora Cisterciensis ordinis, Roskildensis diocesis 2. idus novembris pontificatus Dni. Nicolai papae quinti anno 5.

Jo Berwenstein notarius.

[Orig. Køge Kirkes og St. Gertruds Kapels Arkiv.] Afskr. af Arne Magnusson »ex orig. (Køgenski)«: AM. Afskr. Pk. IX. — Afskr. af Peder Syv: Rostgaard Fol. 53 (med Tilføjelse: »Originalen findes hos Sognepresten i Kiøge«). Afskr. herefter af Langebek 1740: LDipl. — Andre Afskrifter: Ny kgl. Saml. 4 to 647 Bl. 203 b (formentlig af D. G. Zwergius); sstds. Fol. 368 b, Køge.

[92

a—a) Arne Magnusson i sin Afskrift vil rette de anførte 2 Ord til: tenorem.

Nov. 12—18. Reg. 3879* = *5790. A. Perg. med [2] Segl: [1.a]; 2. Li 75. Slesvig Bisps Arkiv; EA. V. 488 (RA.). *Stemann III. 77.* — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 82b.

[93

a) Aa nævner 2 Segl.

Nov. 23. Reg. *5792. Perg. med 1 Segl: K. 74. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 40.* — Afskr.: Eggert Frilles Kopibog 1448-55^a Bl. 3a. Eggert Frilles Arkiv (RA.).

[94

a) Indeholder følgende Breve: 1. Række Nr. 7832, 7970, 1455 Marts 17, 1. Række Nr. 7795, 7830, nærværende Brev, 1452 Aug. 19, Maj 4, Dec. 15, 1453 Juni 28 og 1454 Apr. 11.

Nov. 23. *Reg. 3880.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 73. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 337; Missiver I. 4.* [95]

Nov. 24. Jeg Anders Jensen af Thersløse oplader velbaaren Md. Hr. Eggert Frille R. Høvedsmand paa Køpenhaffn og Hinßegawell et aabent Brev, som lyder, at Axell Vbessøn skøder alt sit Gods, som han i Fywn havde, hvilket han fik af sin Morbroder Mattes Persøn, som er Hovedgaarden i Brembeck i Oræ S. i Gudmunde H. og flere Gaarde, Biskop Niels Jacobsøn Lungæ Biskop i Strengæness. Sig. meum cum sig. virr. discr. Nicolai Clementis et Johannis Mwlæ civium Ottoniensium. Datum profesto Katerine.

Perg. [med 3 Segl]. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). (*Reg. *5794.*) [96]

Nov. 25. Ik Bunde Boltzental¹ unde Gherd Walstorpe knapen bekennen vor uns unde unse husvrowen, dat uns wol betald zint an reden pennynghen guder monte van deme heren Nicolao biischuppe to Sleswich de gantze summe pennynghen, dar wii ome unde zinen nakomelinghen to erffkope vor vorkofft hebben unse gudere to Torstede, Loyte unde Stenvelde, myt den 200 mr., de de here biischup uns vorwiset heft to Otten Spliite amptman to Gottorpe unde Vlensborch, utghenomen 80 mr. lub., de de here biischup uns betalen wil uppe dessen tokomenden Unser vrowen dach to lechtmissen. Hiirumme wii ene laten quyd van aller manynghe des gantzen summen van der vorscreuen guder wegghen, wannere uns de 80 mr. lub. betalde zint. Hiirumme loue wii vor uns unde unse husvrowen de guder uppe deme dinghe to Sles herde na rechte desses landes to erfkope vorschoten, wannere de here biischup dat 8 daghe touorne van uns offte unsen husvrowen echsschen lét. Vortmer loue wii willen vormoghen de duchtighen knapen Marquard unde Otten heten Boltzental, Bunden beyde zone, desser gudere arffkop to beleuende unde eren beseghelden breff daruppe vorwaruen deme heren biischup uppe dessen tokomenden pascchen antworden. Unse ingesegele. Screuen unde gheuen to Sleswich in Katherinen daghe.

A. Perg. med [2] Segl: 1. Dxli 6; [2. a]. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 490* (RA.). — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 39 a. Trykt: *Westphalen IV. 3122 Nr. 24* (stærkt forkortet). (*Reg. 3883.*) [97]

a) Nævnt i Aa.

Nov. 25. Cristiern Konge. Hr. Otte Nyelsen vor Mand og Raad har gjort os godt Regnskab af alt det, som han har opbaaret af Ryntz H., siden han det først i Værge fik, og til denne Tid, baade Skat, Brøde og alt andet. Thi lader vi ham derfor kvit. Secretum nostrum. Datum castro nostro Kalundeborgh die Katherine.

Dn. rex per se.

[^aPerg. [med 1 Segl].^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (3. Pacquet Nr. 9).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 183. [98

a—a) Saaledes LDipl.

Nov. 29. *Suhms Nye Saml. III. 352* (her uden Aar, men henført til 1451 ell. 1452). Er 1450 Nov. 29; jfr. *Reg. *5743* og *Missiver I. 2.*

— Jæchop Magensen Borgemester i Malmøge giver en Bod til et Alter i s. Pædhers Kirke sstds.

[Orig. Malmø Petri Kirkes Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 43. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 350.* — Et andet Udtog lyder: »Jacob Månsøns borgmästares i Malmøe uthgifne donation till calenden i Malmøe på een klädebod och een half gårdh sunnan een steenbod mællom Nilß Albrechtsons gård. Dat. 1451«. SvRA. E 102a, Sextern 23, Nr. 14. [99

Dec. 4. Jeg Ascær Nielsß Forstander i s. Yrens Kloster i Roskilde kundgør, at af alle Brødrer og Søstres Samtykke her i s. Yrens Kloster unde[!] velbyrdig Kvinde Fru Mættæ, Pæder Oksses Efterleverske, og Johan Okssæ, hendes Søn, alt vort og Klostrets Gods i Rorop paa Halsnæs i begges deres Levedage, ihvilken længst lever, paa hvilken Rorops Gaard Per Okssæ, Gud hans Sjøel have, og Fru Mættæ, hans Husfrue, i begge deres Levedage Klosters Brev tilforn havde, i saa Maade at Fru Mættæ eller Johan Okssæ skal hvert Aar lade yde inden Kyndelmisse i s. Yrens Kloster 4 Pd. Korn, halvt Byg, halvt Rug, og 6 Skill. Grot eller 1 Td. Sild. Udkommer fornævnte Skyld ej inden fornævnte Tid, skal Godset fri igen være til s. Yrens Kloster i Roskilde. Medb. af Konventet². Datum Roskildis die Barbare.

Perg. med [2] Segl: 2. G. 448. Peder Oxes Enkes og Johan Pedersøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. [100

Dec. 6. *Suhms Nye Saml. III. 337; Reg. 3881.* Er 1450 Dec. 6; jfr. *Missiver I. 2.*

Dec. 17. Wy swaren carspellude to Wyddesword stychten Gode to loue unde z. Hulrikes myt vulbord des heren Jasper

Walstorpes [unses] karkheren ene ewighe viccarie to z. Hulprykes [in] unser karken unde beghiftyghen desse viccarie myt dessen [na]screuenren. . . . [t]ho ewyghen tiiden blyuen scholen in dat ers[te?] z. Hulprykes [m]yt unde myt der hilghen unde werue unde myd vrygem tor. to brukende t[o] s]ynen behoff, unde de slutere scolen gheuen to twen tiiden . . . mark, to Mycheles daghe de helfte [un]de d[e] an]deren helfte to paschen. Welkere gudere unde renthe dar . . . komende de viccaries der vyccarie vry unde umbeko. . . . bru[k]en moghe. Unde bydden jw, biscop Nicolaus to Sleswyc, dat gy umme Godes wyllen zodane viccarie an de . . . der hilghen drevaldycheit unde besteden to blyuende en[?] ewych . . . unde nemen de vorbescreuen gudere, [de wy] darto gheuen hebben umme [un]ser olderen zele zalycheyt willen an jwe ghestlyke beschermynghen, unde bidden ok, dat gy unsen kerkh[eren] . . . [u]nde unsen nakomelynghen gheuen de leenwar zodane viccarie [to vor]lenende eyneme eerlyken prestere edder scolre, de dar wyl unde Gode denen, so dykke de viccarie los wert, bynnen 4 weken vorlenen; nemet darvor lôn van Gode. Unses kerspels inghesegel; unde ik her Jasper Walstorp kerkhere to Wyddesword bekenne, alle vorscreuen articule schen zynd myt myneme willen; des to tughe myn seghel. Gheuen unde [screu]en des vrygdaghes in [den] quaterdamper vor wynachten.

Perg. [med 2 Segl]; Paaskrift bagpaa: Anno 1451 Veneris quatuor-
temporum post L[ucie] Dn. Jasperus Walstorp rector parrochialis ec-
clesie in Wyddesworde coram Dn. Nicolao episcopo Sleswicensi in
cappella castri Swafstede hora vesperarum vel quasi hanc litteram pro-
ducens sui ac parrochianorum suorum nominibus p. . . . dict.
. . . . humiliter dicto r. p. supplicavit, ut vicariam, quam in honorem
b. Hulprici cum bonis eidem applicatis[!], confirmare dingnar. . . . , qua
. . . . [pro]ducta, lecta et audita Dn. episcopus fundacionem eiusdem
viccarie admittens sub ecclesiastica protectione cum suis
bonis de jure accepta confirmationis litteris desuper confectis
plenius continetur, presentibus ibid. DDn. Lude[ro L]und [ca-
nonico] Sles[ui]censi et rect]ore divinorum in Oldensworde, Johanne . .
.

. missa notarius.

Slesvig Bispes Arkiv; *ÆA. V. 473, 495* (RA.). LDipl. [101

Dec. 21. Vi Christiern Konge tager vore Borgere og Menighed i vor Købstad Ringstede og alle deres Hjon, Gods og Tjenere i vor Beskærming, og giver vi dem saadanne Privilegier, som

Konger i Danmarch dem givet har, og med alle Artikler, som Kong Christoffers Brev [o: 1. Række Nr. 7140 ell. 7740] dem derpaa givet udviser, hvilket vi stadfæster. Thi forbyder vi osv. Datum castro nostro Kallundborg die Thomæ ap. nostro sub secreto.

[Orig. Ringsted Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. [102

Dec. 27. Reg. *5796. Perg. med 4 Segl: 1. Fxxxi 11; 2. Li 63; 3. Llv 3; 4. Lxviii 20 (Thott). Kongens Arkiv; senere (jfr. 1452 Febr. 16) til Slesvigs Hertugs Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII. 20). *Dipl. Chr. I S. 41.* [103

Dag? Hr. Niels Brwn i Melfar sælger Hr. Per Tygysen Præst i Why en Ager ved Why Kirke.

[Perg.] Udtog anført i Rettertingsdom 1545 Apr. 20 (Mand. efter Sønd. misericordia dni.) mellem Frans Brokenhws paa Jep Hattz Arvingers Vegne og Hr. Lauris Sognepræst til Rones; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 4 b. *Ny kirkehist. Saml. VI. 243.* [104

— »Ett skifftebreff under datum medli, lydende, att her Hendrick Knudtsß aff Refstrup hagde y sitt leffinde liff skiffit mellem sine børn och tilskiffit hanß dather Sophie Knudzdather then gaardt uti Torstet, Per Persß ibode, for ij pund korn oc j tønne smør.«

[Orig. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Hustru Sophie Henriksdatter Gyldenstjernes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1554 Jan. 9 (Tirsd. efter hellig tre Kongers Dag) mellem Holgiert Roßenkrans til Boller og Frans Jensß i Dalby m. fl. Ejermænd i Hatting H.; den første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1499 Sept. 22. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 254 a. [105

— Kongens Beskærmelsesbrev og Privilegium for Schavend.

[A. »Perg. »i Raadstuekisten«.« Skagen Bys Arkiv.] Aa. Udtog og Brudst., meddelt 1766 Dec. 20 af Byens Præst S. Lodberg: Langebeks Ekscerpter 56, Skagen. *Danske Atlas V. 213.* [106
a—a) Saaledes Aa.

— »Christen Jenßen i Linderumbsgaards Brev 1451, at hand haver undt sin Hustrues »(Broder Jep Mogensen og sin Hustru)« Søster Anne Mogensdaatter Bordpladtz [!]^b og med dem og fleere deres Venner skift og deelt dennem selv deres Arve imellem, og de skal tage deres Lod i Omerßyßel. Til Vitterlighed have med forseiglet: Anders Ipsen Prior i Urelev [!], Hr. Anders Jepßen Prior i Hundslund, Hr. Peder i Thors, Hr. Jep Stolp i Ugelt, som Præster ere, Peder Stigßen, Jep Bagge, Jens Nielßen i Ellinge, Hans Bagge, Thord Thomeßen og Poul Jepßen Borge-mester i Hiøring.«

[Orig. Senere til Linderumgaard Godsarkiv?] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 4 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI,

Ark a. — Brevet er ikke usandsynlig identisk med 108, skønt de 2 Udtog fremtræder, som om Brevene var udstedte hvert af sin af de 2 kontraherende Parter. [107

a—a) Mangler i den først anførte Tekst. b) Er øjensynlig en Misforstaaelse af »Baar Pollißens«, se 108.

Dag? »Jep Mogenßen af Fløndergaard paa egen og Søsters Anna Mognsdaatters, sal. Baar Pollißens Vidue, hendes Vegne giver sin Søsters Mand Christen Jenßen af Linderumsgaard Afkald for ald Arve, som deres Syster Marie[!] Mogensdaatter, Christen Jenßens Hustrue, kunde tilfalde efter deres Forældre, og Christen Jenßen skal have alt det Gods i Venßyßel og 1 Gaard i Romdrup i Fleskom Herred, og de skal have alt det Gods i Ommersyßel og det overblevne i Hemmersyßel. Til Vitterlighed Hr. Anders Jepßen Prior i Vrelev, Hr. Anders Jepßen Prior i Hundslund, Hr. Peder i Thors, Hr. Jep Stal i Uggilt, som Prester ere, Peder Stigßen, Jep Baggi, Jens Nielßen i Ellinggaard, Hans Baggi, Thord Thomißen og Poul Jepßen Borgemester i Hiøring. Dat. 1451. N. 2.«

[Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 15 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark h. — Jfr. 107. [108

— »Noch findeß der paa Refßneß en pergementes laugheffid, som Morten Jepßøn anno 1451 haffuer giort paa itt stycke jord, kaldeß Hoseklæde.«

[Perg. Refsnæs Godsarkiv.] Udtog af Axel Urne: Thott 4to 1888 Bl. 26 b, jfr. 36 a. — Et andet Udtog: Thott 4to 1889 Bl. 6 a. Herefter: *Personalhist. Tidsskr. 6. R. IV. 218.* [109

Uden Dag. Bendh Pætersß¹ Prior i Andwordskow, Offe Grypp Commender i s. Johannes Kloster in Odhens, Grobbe i Alsløff, Knwt Jebß i Woldby, Mattes Jønsß Præst i Herføyle, Hans Didericsß Præst i Speldorpp, Yries i Leggestoffte, Pædher Sweye, Pæder Lylle og Hans Mattesß i Jenesleff. Aar 1451 paa Walløff hørte vi og saa', at velbyrdig Kvinde Fru Heline, Hr. Sten Basß Efterleve, hvis Sjæle Gud have, befol velbyrdig Md. Hr. Olaff Axelsß R. i Walløff alt sit rørende Gods, Boskab og »affgiøre«, naar hun afginge, det at annamme og gøre for hendes Sjæl, som han for Gud antvorde vil, og gjorde ham til sin fuld-mægtige Testamentarius fornævnte Gods at dele mellem Kirker og Klostre og fattige Folk og blandt hendes Venner, som hun det undte, og gamle Tjenere. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [10] Segl: 1. Llvi 6 (Present); 6, 8. Forsiderne mangler; 9. Utydeligt. Oluf Axelssøn Thotts Arkiv? (SvRA. Perg.). LDipl. — Jfr. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 350.* [110

— Udtog: *Westphalen IV. 3122 Nr. 26; Reg. 3882.* Er 81.

— *Westphalen IV. 3122 Nr. 24; Reg. 3883.* Er 97.

Brevbøger: Esrom: *Cod. Esrom.* 261 (Okt. 14), 260 (uden Dag; c. Okt. 14). — Dueholm: *Dueholms Dipl.* 27 (Juni 26), 101 (Okt. 3).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 11*; se ogsaa 86. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 334*. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 58*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 212* (Jan. 18), 217 (Jan. 18), 217 (Febr. 15), 214 (Marts 29), 208, 292. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 17* (Maj 17), 18 (Juni 14), 66 (Aug. 24; = I. 210 med urigtigt Aar 1460), 79 (Okt. 21), 121 (ell. Aar 1447), 121 (ell. Aar 1447) (139 se Aar 1502). — Aarhus Kapitel: *ÆA. V. 279* (Juni 14; det er urigtigt, naar dette Brev i *ÆA.* er identificeret med 51; det sidste er et Privilegium for Biskoppen, *ÆA.* for Kapitlet. — Ribe Kapitel: se 26, 78. — Slesvig Bisp: se 1, 81, 93, 97, 101. — Antvorskov: *ÆA. IV. 116, 119, 119, 205, 228*; se ogsaa 6. — Skovkloster: *SRD. IV. 345, 365, 367, 370, 372, 373, 376, 376, 376, 379*. — Maribo: *ÆA. III. 256, 259?, 264, 276, 279, 280, 290*; se ogsaa 77. — Essenbæk: *ÆA. II. 100* (Maj 1). — Hundslund: *ÆA. III. 10, 13, 17*. — Mariager: *ÆA. V. 651, 674, 680, 693, 701, 725, 735, 746, 755*. — Vestervig: *ÆA. III. 148, 150, 162*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 368, 388*. — Øm: *ÆA. I. 164*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 272*. — *Eline Gøyes Jordebog* 113 (Jan. 7?), 165 (Marts 3), 165 (Marts 16), 253 (Juli 12 ell. 19), 210 (Sept. 7), 254 (Okt. 4), 311 (Okt. 4), 162 (Okt. 14). — *Adel. Brevkister* 100; se ogsaa 8, 45, 75.

1452.

Jan. 16. *Reg. 3884*. [Perg.^a Nykøbing F. Helligaandshus's Arkiv?] *Hofman, Fundationer VI, 2. Paginering S. 194*; *Danske Atlas III. 370* (Rettelser anførte i *Regesta*). — Afskr. fra 1826: Nationalmuseet, Nykøbing-Mappen, Brev fra »Smidth« dateret Corselitze 1826 Marts 17 (Afskriften er ikke bedre end Aftrykkene og kan godt være afskrevet efter Hofman).

a) Saaledes *Hofman, Fundationer VI, 2. Paginering S. 193*.

[111

Jan. 22. *Cristiernus rex. Constare volumus, nos DDn. archidiaconum et cantorem ceterosque capitulares ecclesie Ripensis, eorum familiam ac inquilinos cum bonis eorundem sub nostra pace suscepisse. Insuper omnia privilegia eisdem per predecesores nostros concessa confirmamus, volentes, ut huiusmodi privilegiis uti debeant; quarum litterarum privilegialium tenores sequuntur: 1. Række Nr. 147, 894, 1031, 1485. Nos igitur vestigiis predecessorum nostrorum pie inherentes inhibemus, ne quis ipsos contra hanc nostram gratiam audeat inquietare, per inoportunas hospitalitates aggravare aut quomodolibet molestare, prout ultionem nostram regiam duxerit evitandam. Datum in opido nostro Koldingh die Vincencii nostro sub sig.*

[A. ^aPerg. med Kongens Segl i blaa Silke^a. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 417*; anført: RA. Rtk., Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666 Bl. 4 a, jfr. 149 a.] — Aa. Vidisse 1471 Juli 9 ell. 16. LDipl.

a-a) Saaledes Aa.

[112

Jan. 25. Jeg Eggert Frillæ R., Kong Cristierns Kammermester, bekendes at have opbaaret af velbaaren Md. Hr. Otte Nielson R. 350 og 11 Mk. lubske paa min naadige Herres Vegne

af den Skat, som han i Aar skal opbære i »syn« Len, for hvilken Sum Penge paa min Herres Vegne jeg ham kvit lader. Mit Indsegl. Datum die Pauli convers. Koldingis.

[^aPapir (Orig.).^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (3. Pacquet Nr. 11).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorff: Additam. 4to 94 S. 184. [113

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Jan.—Febr. »Sincere nobis dilecte domine Katherine, condam consorti domini Nicolai Nielsß militis, sorori nostre carissime. Karulus Dei gracia Swecie, Norwegie Gotthorumque rex. Cum nostris sinceris gracia et fauore fraternalem in domino caritatem. Widh, kere søster, at wii ok alle wore wennir ære her alle helbregde oc mwue gantze wel; Gud lathe oss thet same til tig oc thine barn atspørge. Item mathw wide, at wii mene met Gwtz hielp innan fwo daghe komme til Helsingborgh; thii bedhie wii tigh, at thu haff tiith bwdh till oss, tha wii tiith komma. Hware wii kunne ware thek til gode, thet wilge wii altiid gerne giøre, so[m] oss bør. In Cristo vale feliciter et longeuë.^a«

[Orig. Claus Nielssøn Sparres Enkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1500: Uppsala UB., Haandskr. E 213 S. 47. — Ovfr. gengivet fuldstændig og bogstavret. [114

^a) Brevet, der er uden Aar, maa være fra Aaret for Karl Knutssons Indfald i Skaane (?: 1452) og senest fra Febr. (maaske fra Jan., hvis det er skrevet, før han gik over Grænsen). (Om Tidspunktet for Indfaldet se nærmere *Styffe III S. LI—LIII.*)

Febr. 3. Jens Jenssøn Kannik i Lundh giver en Bod i Malmøy til s. Stephani Alter i Lundæ Kirke mod Gudstjeneste.

A. Perg. med [4] Segl: 2. G. 66; 4. I Sigilfeltet et Løvehoved. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 150, I. 13?* (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 350.* — Aa. Afskr.: Lundebogen S. 104. [115

— Jes Jenssen Borgemester i Wiborg sælger Pedher Jenssen Kantor sstds. en Gaard ved s. Nicholai Kirke sstds.

Perg. [med 4 Segl]. Senere til Viborg Kapitels Arkiv? (RA.). *Dipl. Viberg. S. 39.* [116

— Jeg Laurens Niclisson Præst og Provst over Gerpinae Provstedømme er skyldig Hartwik Kromedyk og Hustru Sigredhe paa Bryllæ 40 Gylden eller deres Værd at betale om Paaske anno 1469. Medb. af gode Mænd Ekgher Albriksß² a. w., Reidhar Bessulzß. Givet paa Brynllæ Blasius Dag.

Papir med 2[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. Utydelige Rester; 2. Fxxxii 9 (s *gghert · rømme dyct e*). Hartvig Krummediges Arkiv (RA.). [117

Febr. 13. Peder Matsen i Bollu V. giver en Jord i Nibe til Aalborg Helligaandskloster.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 20.*

[118]

Febr. 16. *Reg. *5803.* Perg. med 1 Segl: K. 74. Slesvigs Hertugs Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII. 20). *Dipl. Chr. I S. 42.* — Hertil 103. [119]

Febr. 17. Jens Bøg Herredsfoged til Vinneberig H.s Ting, Mouridtz Frost i Hiøring, Bertel Jepsen i Stemig Sognepræst, Jens Nielsøn, Hans Bagge, Tord Tomesøn, Jens Tomeßøn, Madtz Bagge »vebner«, Thorchild Bleg i Hestrup, Lass Jepsøn i Karup, Tygge Thomesøn i Tolne Bønder. Torsd. før Flæskesøndag hørte vi og saa' i Linderumsgaard, at velbyrdige Md. Christen Jensøn i Linderumsgaard med Riddermændsmænd og Jordejere »ivorde« Linderumsgaard fra den Vej, som løber ud af Linderumsgaards Agerled, og til en Høj, som ligger norden til forskrevne Gaards Kirkevej, derfra om Sinholtz Høj, derfra ned i Raffnedall og Raunbechen ned i Aaen og Aaen til Midtstrømme, til Møllevadet vedtager, fra Møllevadet og Bredsiig til Midtstrømme og op til det Gærde, som løber fra Byen til Gaarden, siden det Gærde op til Byen sønden, norden og vesten og fra Byen, til Agerledet vedtager; hvad der kan findes inden til, som han gjorde sin Ed, indvorde han til sin fri »eigendeell (endeell)« til Linderumsgaard undtagen en Ager, ligger norden til forskrevne Agerled, og lodskift Enge, som Linderums By har haft af Arilds Tid; og har han svoret sig Fællig i Linderums Mark og Skove og svoret Mølle og Mølledam til frit Enemærke til Linderumsgaard. Denne Gaard og Mølle indvorde Christen Jensøn til et frit Enemærke til Linderumsgaard, som ham var tilfunden af Tinge af Fogeden og gode Mænd, og sagde hans Lovhøringe ham Lov af Hænde og mælte den ved Magt at blive, saa længe hun fældes af Biskopper og uvildige »byemend«. Med vore Indsegl.

[A. a»Beseglet« Perg. a Linderumsgaard Godsarkiv. — Aa. Optaget i Stadfæstelse 1530 Aug. 2-8 (post f. Petri ad vincula) af Kongen (∴ Rigs-kansleren), givet Claus Iffuersøn til Boller vor Mand og Tjener.] — Aaa. Afskr. 1682, attesteret af Lauridtz Madtzøn (Ejer af Linderumsgaard): RA. Rtk., Dokum. ang. Skatterestancer af Gaarde i Aalborg og Viborg Stifter 1682 ff., Linderumsgaard.

[120]

a—a) Saaledes Aaa.

Febr. 23. *Reg. *5804.* [Orig.] Ufuldstændig Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 367.* [121

— *Reg. *5805.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 367.* [122

Febr. 24. Tingsvidne af Hinsthet H., at en Gaard i Skielss, som Marine Esberns af Kielstropp gav til Wibergh Domkirke, var frit Gods. Perg. [med 8 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg S. 40.* [123

Febr. 27. Vi Cristiern Konge tager vore Borgere og Menighed i vor Købstad Faaborgh i Fiwn og alle deres Hjon, Gods og Tjenere i vor Beskærmning. Og giver vi dem saadanne Privilegia, som Konger i Danmark dem givet har i alle Maader, som forskrevne Kongers Breve udviser, som til dette vort Brev hængte er, hvilke vi stadfæster. Thi forbyder vi *osv.* Datum castro nostro Nyborgh dnica. invocavit nostro sub secreto anno regnorum nostrorum Dacie 4. et Noruegie 3.

Ad relat. Dn. Petri Howenskind.

[A. ^aPerg. med 1 Segl^a. Faaborg Bys Arkiv.] Aa. Afskr. af Langebek 1753: LDipl. (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 407 d (af Langebek 1767). — Ab. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 7 b). — Andre Afskrifter: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 480 (fra 18. Aarh.); Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. XLI, et Læg IX (af Vedel Simonsen). — Udtog og Brudst. med Hænder fra 18. Aarh.: Rostgaard 4 to 107 (herefter: Ny kgl. Saml. 4 to 837); Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedralskole S. 247 (herefter: Thott 4 to 1419 S. 356); Gl. kgl. Saml. 4 to 2349, Hæfte b under Faaborg (med Jacob Bircherods Haand) (herefter: Ny kgl. Saml. 4 to 729 S. 341 og (med Haand fra 19. Aarh.): Nationalmuseet, Vedel Simonsens Haandskr. Nr. 511 y S. 296. (*Reg. 3885.*) [124

a—a) Saaledes Aa.

Marts 12. Vidne af 2 Kanniker, at afdøde Ascer Jensson, perpetuus vicarius i Køpnehaffn, har skødet perpetuis vicariis sstds. en Jord ved s. Pætherss Kirke sstds.

[^aPapir (Orig.) [med Segl paatrykte forneden].^a Københavns Kapitels Arkiv; ^a1764 laant Langebek af Graver (Peder) Birch (ved Vor Frue Kirke; † 1770).^a] Afskr. af Langebek 1764: LDipl. Utvivlsomt herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 47* (hvor Kilden opgives som: »Orig. paa Perg. i Geh.-Ark.«). [125

a—a) Saaledes LDipl.

— Jeg Krestern Knütß¹ »waben« lader kvit min Herre Hr. Nyels Erikß for alt det, som han mig pligtig er for Tjeneste eller andet, saa at mig fuldelig nøjer til denne Dag. Mit Indsegl. Givet paa Gregorii Dag i Faste.

Perg. med 1 Segl: Gxvii 30 (Harbou). Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; sagnet senere til Kærgaardsholm Godsarkiv; derefter ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [126]

a) RA. Reg. 60 S. 18.

Marts 12. Reg. *5810. Perg. [med 1 Segl]. 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet (RA. København (Tillæg)). *Dipl. Chr. I S. 43; Kbhvns Dipl. II. 100.* [127]

Marts 29. Kongens Adelsbrev for Andreas Sønnicksen. RA. Klevenfeldts Nobilitationsbreve. Se 1462 Apr. 7.

Marts 30. Oluf Pedersøn Herredsfoged i Arts H., Peder Lyke i Kielleklinte a. v., Hans Møltike i Tygstrup a. v., Jens Bentsøn, Mathis Jensøn Raadmænd i Callundborg, Hans Stougaard i Rutved Lensmand i Arts H. og Hans Vestell Ladegaardsfoged i Oræ. Torsd. før Palmesøndag var paa Arts H.s Ting Hr. Jens Jensøn Præst i Fuglede magle paa den ene Side og Jens Nielsøn, Anders Jensøns Foged i s. Anes Kloster i Roeskilde, paa den anden Side om en »tellebek«, som ligger i Aæn af Tisøe løbet ud fra Fuglede-magle Mark og kaldes Egesti, paa hvilken »tellebek« Anders Jensøn havde gjort Kære og Hr. Jens havde i sin Værge. Derom at skille havde Anders Jensøns Foged tilmælt 12 Dannemænd af Arts H.s Ting: Jens Godecksøn af Uby, Peder Stirm, Jeppe Hemmingsøn, Jens Hemmingsøn sstds., Oluf Nielsøn i Jersløv, Jørgen, Jens Pedersøn og Søren sstds., Peder Clemendsøn i Fuglede-lille, Jeppe Clemendtsøn, Jeppe Pedersøn og Hans Nielsøn sstds.; hvilke vidnede paa Artz H.s Ting, at den forskrevne »tellebek« har været til Præstegaarden i Fuglede-magle i 40 Vintre ukæret indtil denne Dag. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[Orig. Store Fuglede Kirkes Arkiv. — Afskr.: Arts Herreds ældre Provstebog (af 1647).] Afskr. herefter: SLA. Sjællands Bispearkiv, Arts Herreds Provstebog af 1729-30 Bl. 68 b. Afskr. 1729, formentlig efter den ældre Provstebog: SLA. Store og Lille Fuglede Sognekaldsarkiv, »Ud-tog af Provstebogen over Fuglede Sogner«. [128]

Apr. 1. Jeg Eggert Frille R. har annammet Gods i Forsvar, som Vor Frue Kloster i Roskyllde tilhører, liggende i Rønckeby i Fywn, hvilket Gods Fru Towæ, hvis Sjæl Gud have, tilforn i Leje havde, hvilket jeg have skal i min og min Husfrues Tid med saadant Skel, at jeg skal give Klostrets Forstander deraf hvert Aar 3 lødige Mk. i Roskilde inden Michaelis Dag, efter som det Brev udviser, som jeg derpaa har. Item vil jeg have

Villie til, som jeg snarest kan, at vederlægge Klostret saa godt Gods af Rente her i Syeland igen. Thi tilbinder jeg mig og min Husfrue Anne Iwersdatter det saa at holde. Datum in Haffnis die sabbatina palmarum meo sub sig.

Perg. [med 1 Segl]. Senere (jfr. 1458 Maj 15 og 27) tilbagegivet til Eggert Frilles Arkiv? (RA.). LDipl. [129]

Apr. I. Husfru Soffyæ¹, Esbern Jenssøns Efterlevere i Ingelstorp. Jeg har solgt til hæderlige Md. og velbaarne Hr. Stiigh Olsß R. i Bullerop alt mit Gods i Ingelstorp i Ingelstedh H., som efterskrevet stander, og Hr. Stiig Olsß det straks antvordet: den Gaard, som Niels Jensß paa boer og giver til Landgilde 3 Pd. Byg og 4 Skill. Grot til Skat; 1 Gaard (Twe Bentsß, 30 Skpr. Byg og $\frac{1}{2}$ lødig Mk.); 1 Gaard (Per Andersß, 30 Skpr. Byg og $\frac{1}{2}$ lødig Mk.); 1 Gaard (Jep Jensß, 15 Skpr. Byg og 15 Grot); 1 Gaard (Jess Andersson, 30 Skpr. Byg og 2 Skill. Grot); 1 Gaard (Jærinth Nielsß, 30 Skpr. Byg og $\frac{1}{2}$ lødig Mk.); 1 Gaard (Anders Olsß, 30 Skpr. Byg og $\frac{1}{2}$ lødig Mk.); 1 Gaard (Twe Olsß, 30 Skpr. Byg og $\frac{1}{2}$ lødig Mk.); 1 Gaard (Per Bramsß, 3 Pd. Byg til Landgilde og 4 Skill. Grot til Skat); 1 Gaard, som Jon Agesß paa boer, giver 24 Skpr. Byg, det skal hvert Aar Ingelstorp Kirke have, og 2 Skill. Grot til Skat, dem skal Hr. Stiig Olsß opbære; 1 Gaard, som Jæring Bosß boede paa, giver 30 Skpr. Byg, det skal s. Nelawes Kirke have inden Ystadh, og $\frac{1}{2}$ lødig Mk. til Skat, det skal Hr. Stiig Olsß opbære; 1 Gaard (Gudrich, 30 Skpr. Byg og 2 Skill. Grot); 1 Gaard (Niels Twesß, 30 Skpr. Byg og $\frac{1}{2}$ lødig Mk.); 1 Gaard (Marten Bransß, 30 Skpr. Byg og $\frac{1}{2}$ lødig Mk.); 1 Gaard (Jærinth Nielsß, 30 Skpr. Byg og $\frac{1}{2}$ lødig Mk.). Og kendes jeg mig at have opbaaret af Hr. S. O. fuldt Værd for dette Gods, som mig vel med nøjer. Afvindes dette Gods Hr. S. O., tilbinder jeg mig saa godt frit Gods og med saa megen Rente igen at give inden 6 »wgnæ dak« derefter. Medb. af flere gode Mænd Steen Pedhersß², Jess Giortsß³, Anders Byngh⁴, Anders Gallindh, Jess Lasß a. w. og Hr. Jens Præst i Bullerop. Datum sabb. palmarum.

Perg. med [7] Segl: 1. Flvii 2 (Pæp); [2. Exix 8 (Gøye)^a]; 3. Lxv 1 (Drefeld); 4. Iii 6. Stig Olufsson Krognos's Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [130]

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Gøye. b) RA. Reg. 60 S. 18.

Apr. 10. Pæther Rægnersen Foged i Halle H., Lawæ Kary Foged paa Æsindrup, Jesßæ Dyæghen i Wæthilby, Pæther

Andersen i Woræ, Jæppe Boosßen⁵ i Ørstæth, Nisßæ Nyælsen i Hwilsagher og Jesßæ Clæmetsen i Daghstrup. Mand. efter Paaskedag fik en beskeden Md. Ingwar Bassy Foged paa Biørnholm et Tingsvidne paa Halle H.s Ting af 8 Dannemænd: Pæther Thordsen i Rindh, Pæther Mæysßøn i Lywelstrup, Jæppæ Boosßen i Ørstædt, Therkil Pæthersen i Thygistrop, Nisße Jensen i Giæsinghe, Nisße Nyælsen i Hwilsagher, Esbern Owesßen i Wæthilby og Nisßæ Clæmethsen i Daghstrup; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa fornævnte Ting 6 Synsmænd: Jens Dyæghn i Wæthilby, Twæ Nyælsen i Næragher, Nisßæ Smyth, Pæther Agissøn *ibid.*, Nisßæ Byørnsen i Weuildh og Nisßæ Nyælsßen i Twrstrup; hvilke hjemlede, at fra den Bæk, der løber af Næragher, og indtil Nybro Vad alt det, der er østen ved Aæn og fra et »lasßæng«, ligger næst ved Møllen paa den vestre Side, indtil Nybro Vad, alt det, derimellem er, ligger til det Gods i Thwrstrwp, som Hr. Otte Nyælsen R. vandt fra Lawe Jensßen i Koldrop og har befalet sin Søn Hr. Erik uden et »lasßæng«, ligger næst Stigbordet paa den vester Side, det ligger til en Gaard i Nøragher, og al den Ejendom, der ligger imellem Nybro Vad og det og begge Vegne til Markjorden, det ligger til det fornævnte Gods. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

[^aPerg. med Brudstykker af 7 Segl^a: 5. Lv 6^b. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (10. Pacquet Nr. 17.) Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. — Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4 to 360 Bl. 14 a. [131

a—a) Saaledes LDipl. b) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 4-5.

Apr. II. Pether Clawssøn¹ i Rysby a. w. Den Gaard, som jeg i boer i Risby S., som Kapitel i Ribe tilhører og min Modersøster Elseff Swenss, hvis Sjæl Gud have, gav til Kapitlet at holde sin Aartid med, kendes jeg mig at have til Laans af Kapitlet og ingen Rettighed at have i Gaarden, og tilbinder jeg mig at rømme den inden s. Pethers Dag, nu kommer i Faste ad cathedram, og Kapitlet ingen Hinder gøre paa ham efter den Dag, dog saa at mig skal fornøjes efter Skellighed for min Bygning, som da findes paa Gaarden, efter 4 gode Mænds Sigelse, 2 paa hver Side. Item stadfæster jeg al den Gave og Skøde, som fornævnte min Modersøster gav og skødede Kapitlet paa Gaarden. Sig. meum cum sig. honorabilium ac discretorum virr. Dn. Jacobi Iwari² cantoris ecclesie Ripensis, Petri Nissøn, Nicolai Suenonis in Hwidingh, Tettleui Henrici⁵ in Westerbek ac Laurencii Rødh⁶ in Risby. Datum 3. fer. pasce.

Perg. med [6] Segl: 1. Giii 7; 2. G. 868 (Lange); 5. Cxi 7; 6. Lxv 51. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 332* (RA.). [132]

Apr. 11. Ffiin Laurensß¹ af Harendrop. Jeg kundgør skyldig at være Oloff Brwn 10 Mk. lub. i Stæderpenge, som i Lybeke og Hamborgh gænge er, og en god Mand maa gøre en anden fuldt med, for hvilke jeg pantsætter ham et mit Byggested i Skrillinge norden næst Sommers Byggested og sønden næst Twi Jensß, hvilken skylder 1 Pd. Korn. Løsning skal kundgøres et Ting før Midsommer og 2 efter paa Wæns H.s Ting, og Landgilde følge Pengene; og O. B. Fuldmagt at have at bruge Jorden i 10 Aar herefter, før hun løses. Medb. af flere gode Mænd Hr. Anders Olsß² Præst i Asperop, Henrik Gallen Borgemester i Mædelfar, Jessæ Smedensß, Jes Twsß⁵ og Nissæ Lasß⁶ Raadmænd. Datum fer. 3. pasca.

Perg. med 6 Segl: 1. Lxvii 1; 2. G. 559*; 3. Bomærke; 4. Bomærke (*sigeløm mitgelføn?*); 5-6. Bomærker. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. (ufuldstændig). [133]

Apr. 20. Jes Henriksß¹ i Fyllinge a w. Jeg har solgt velbaaren Md. og ær[li]g Hr. Age Axelsß R. i Hiwleberghe en min Gaard i Slægg. .p, som nu øde ligger og Per Thrwitsß paa boede, og en min Kværn, som kaldes Adams qwærn, og al den Rettighed, som jeg har i en Sø, som hedder Thoresiø. Og kendes jeg mig have opbaaret fuldt Værd for forskrevne Gaard og Mølle og Sø mig »altingis til nøyens«. Medb. af gode og velbaarne Mænd Axel Laghesß a w., Olaff Rwth Landsdommer i Søndrehalland, Germund Bentsß⁴ Landsdommer i Norrehalland, Hans Wadde Borgemester i Nyworberg og Gottorm Raadmand sstds. Datum Worberg fer. 5. post dnicam. quasi modo geniti.

Perg. med [6] Segl: 1. Llxv 14; 4. Clxxiv 1; 5-6. Bomærker. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [134]

Apr. 22. Kongen giver indtil videre Borgemestre, Raadmænd og Menighed i Malmøge deres aarlige Byskat »uppa« 300 lubeske Mk., synderlig fordi de i Vinter beviste sig som tro Dannemænd mod Rigets Fjender.

Perg. med 1 Segl: K. 74 (Brudst.; kun den heraldisk højre Trediedel bevaret). Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 14). *Weibull, Dipl. civit. Malmog. I. 36.* [135]

Apr. 25. *Reg. *5812.* Perg. med [5] Segl: 1. Gxvi 13 (Gyldenstjerne); 2. Forsiden mangler. (RA. Privatark., kronolog. Række.) *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 82* (af det udeladte er af Interesse: efter hwart aar: og 1 Gaard, som Thomæs Olaffsøn i boer og giver og hvert Aar 1 Td. Smør.

Løsning skal kyndes 3 Ting før Johannis bapt. Dag, og løses »at« Michels Dag næstkommende, og Skylden følge Pengene; — efter Kietrop: og Anders Thomsø). [136]

Apr. 26. Jeg Eggert Frillæ R., Kong Cristierns Kammermester, har paa min naadige Herres Vegne opbaaret af velbaaren Md. Hr. Erich Ottssøn R. 1315 Mk. lubske af den Landeskæt, som han har opbaaret i Skandelborghe Len og Bønderne udgiver 2 Grote af hver Mk. lubske, for hvilken Sum Penge jeg lader ham kvit paa min naadige Herres Vegne. Sig. meum. Datum Haffnis 4. fer. post f. Georgii.

[^aPapir (Orig.).^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 2).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Afskr. af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 179. [137]

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Maj 1. Cristiern rex[!]. Velbyrdig Md. Hr. Eric Ottessøn vor Mand og Raad har betalt os 50 Mk. og 1000 Mk. af vor Skat og Bede, som han nu paa vore Vegne af de Len, som han i Værge har, opbaaret har. Thi lader vi ham derfor kvit. Signetum nostrum. Datum castro nostro Haffnensi die Philippi et Jacobi.

[^aPapir (Orig.).^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 1).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Afskr. af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 179. [138]

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Maj 3. Vi Cristiern Konge stadfæster alle de Privilegier, som Konger i Danmark givet har »Helghegesthus« i Nestwedh, i alle Maader som vore Forfædres Breve derpaa givne udviser. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd forskrevne »Helghegesthus« eller dets Forstander imod denne vor Stadfæstning at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum castro nostro Haffnensi die invenc. crucis nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Egger Frille M.

Perg. [med 1 Segl]. Næstved Helligaandshus's Arkiv; senere til Københavns Vartovs Arkiv; ^aendnu senere ejet af Chr. Brandt († 1780)^a (Norske Rigsarkiv, Danica). LDipl. — Afskr. fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 562. [139]

^{a-a}) *Bibliotheca Brandtiana (Havnæ 1784) S. 386.*

Maj 4. Cristiern Konge. Die invenc. crucis gjorde Hr. Eggerd Ffrille vor Raad, Mand og Kammermester i »kameriet« paa

Kopenhaffn i vort Raads Overværelse os selv godt Regnskab for alle Stykker, som han paa vore og Rigens Vegne annammet, haandteret og i Væрге haft har, som er Penge, Guld, Sølv, Klæde, Spisning og alt andet fra første, han vor Kammermester »wordh«, og til denne Dag, saa at os fuldkommelige nøjes. Thi lader vi ham kvit for noget ydermere Regnskab at æske. Item stadfæster vi alle de Kvittanser, som han har udgivet, siden han først vor Kammermester »worth«, og til denne Dag, ligervis som vi dem selv udgivet havde. Vi har ladet hængt vort Sekret og bedet Hr. Oloff Daa Biskop i Roskilde og velbaarne Mænd Hr. Otte Nielß vor Hofmester, Jepp Lunge RR. og Hr. Oloff Mortenß Provst i Roskilde vor Kansler lade hænge deres Indsegl for dette Brev. Givet i Kopenhaffn Aar og Sted, som forskrevet staar, crast. invenc. crucis.

[Orig. Eggert Frilles Arkiv.] Afskr.: Eggert Frilles Kopibog 1448-55 Bl. 4 a. Eggert Frilles Arkiv (RA.). [140]

Maj 15. Cristiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Hr. [Pet]her Nielß af Broholm R. vor Mand og Tjener os og Danm[arck] gjort har, under vi ham fri at være, saa længe han lever, for al personlig Tjeneste, som han os og Kronen pligtig er paa sin Persons Vegne, dog saa at han ud[gør] for sig sine Tjenere til Land og Vand, naar Behov gøres, til Rigens Tjeneste efter sin Formue, som andre Riddere og Svende gør i Danmarck. Thi forbyder vi osv. Datum opido nostro Halmstadensi fer. 2. rogacionum nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Nicolai Rønnow marskalci et

Egg. Frill. camerarii MM.

Perg. [med 1 Segl: Nævnt af Gram i LDipl.]. Peder Nielssøn Ulfeldts Arkiv (RA.). LDipl. [141]

Maj 20. Reg. 3888. Perg. med [8] Segl: 6. G. 438 = Axi 3 (Halv-egge); 7. Fxxix 3; 8. Gxv 1. Roskilde Kapitels Arkiv^a (De 12 Apostles Alter) (AM. XXXIV. 21). *Danske Mag. III. 227.* [142]

^a) Saaledes Bartholin F VI 131.

Efter Maj 30. Per Jenß Foged i Guthom H., Jasper Michelß Præst i Gutberg, Per Pouelß i Lakkedorp. Aar m cccc lⁱⁱ 3. Pinsedag os nærværende og andre flere Dannemænd i Per Jenß »pisæl« i Gutberg var 2 beskedne Dannemænd Clemin Goos, i Sedrop boede, hvis Sjæl Gud have, og Per Jepß i Brægendorp, og hørte vi og saa' og de andre Dannemænd, der var, at Clemin Goos pantsatte Per Jepß al den Jord, som han havde paa Bræ-

gendorp Mark, der hans rette Arv var, som man Pellæs Jord kalder, for 4 Skill. Grot. Vore Indsegl. Datum ut supra[!].

Perg. [med 3 Segl]. Senere til Arkivet paa Glorup. LDipl. [143
a) Aaben Plads i Orig.

Juni 9. Bolde Wolffsdætter, Marten Swrs Enke, giver Alborgh Helligaandshus 2 Gaarde i Øster Grønynghe.

Perg. med [8] Segl: 1. Clviii 41; 2. G. 715*; 3. G. 706; 4-5. Ubetydelige Brudstykker; 7. Bomærke.^a Aalborg Helligaandskl. Arkiv; ^baf Christen Sørensen Testrup (tidligst 1760; jfr. RA. Klevenfeldts Segltegn., Sur) foræret til Danske Selskab^b (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 21.* [144

a) Langebek i LDipl. nævner 3-8. som »fragmenta af uadelige«. b-b) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Juni 12. Vidne af Køpenhaffns Byting, at Magnus Kok Borger sstds. skødede Kapitlet sstds. en Gaard i Køtmanggere bodhæ sstds.

[Medtaget Perg. [med Segl]. Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 47.* [145

Juni 15. *Reg. *5813.* Perg. med 1 Segl: Nybøl Herreds. Slesvigs Hertugs Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII. 21). *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III. 104.* [146

Juli 4. Michel Jessen Herredsfoged i Tyrstrup H., fribaarne Mænd, Bønder og den menige Almue i Tystrup H. Tirsd. efter Vor Frue Dag visitat. paa Tystrup H.s Ting fik en velbaaren Md. Henrich Tedinghuse 3 »tingstævne« af 24 Dannemænd saasom for det første Henrich Hack, Christen Lausen, Laue Trogesen, Per Iversen i Bierte, Per Jul i Ure, Laue Ovesen ibid., Niß Jenßen i Ostorp og Per Fardis; i det andet Jep Folkers, Iver Nielsen i Fielstrup, Niß Nøjude, Jep Brun i Anslett, Jep Nielsen i Grunninghoved, Jep Tagesen ibid., Michel Ølgiskau og Knud Termansen i Wondsyld; i det tredie Niß Husbondz, Arneth Pederßen i Koekier, Niß Keldß i Faxstrup, Laue Nielsen i Hiendrup, Jep Keldz i Ostorp, Michel Jensen i Siølund, Knud Riße i Grunninghoved og Owe Perßen; hvilke 24 Dannemænd vidnede, »og at saae og hørde«, at Hans von Eneuelte paa fornævnte Ting skødede Henrich Tedinghuse al den Rettighed, som han og hans Broder arvede i Brendkiers Mark efter deres Fader^a. Item saa' vi dér og hørte, at Bertel Tedinghuse paa fornævnte Ting skødede Henrich Tedinghuse hans Broder alt det Gods og Rettighed, som han havde i Tirstorper^b. Disse tvende Skøder har Hendrich Tedighuse haft i rolig Hævd ukært,

som vor Landslov udviser. Med vort Herreds Indsegl hængende for dette Brev. Skrevet osv.

[Orig. Senere til Kolding Bys Arkiv.] Vidisse 1481 uden Dag.

a) Jfr. 1. Række Nr. 7455. b) Formentlig Fejl for: Tirstorp H. [147

Juli 13 ell. 20. Knvdh Nyelß i Widfuglebyergh a. w. Jeg vederkender mig i Leje at have af Hr. Jenss Krabbæ perpetuus vicarius i Roskylde Kirke 2 Gaarde, som hører til hans Alter s. Karine Alter, hvilke Gaarde som en ligger i Særløse^a (Per Laurenß, 4 Pd. Korn); den anden Gaard som er et Torp og hedder Jonstrop og nu i boer Hemmigh Jøsepß (3 Fjerdinger Smør). Disse 2 Gaarde har jeg i Leje, saa længe jeg og min Husfrue Yngerd Byllesdotther lever, med saadanne Vilkaar, at jeg og min Husfrue skal de 2 Gaarde bygge og besætte og i gode Maade holde og hvert Aar yde Hr. Jens Krabbæ eller hans Efterkommere til s. Karine Alter 4 Pd. Korn og 7¹/₂ Skill. Grot inden Kyndelmisse i Roskylde. Udgives fornævnte Korn og Penge ej, skal Hr. Jens Krabbæ eller hans Efterkommere Fuldmagt have det samme Gods igen at tage straks. Naar jeg og min Husfrue dør, skal de 2 Gaarde »genest« fri med vornede og al Bygning komme til s. Karine Alter. Sig. meum cum sig. Dn. abbatis Rynstadensis et Dn. decani Roskyldensis³. Datum die Margarete.

Perg. med [3] Segl: 1. Forsiden mangler; 3. G. 194. Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ junioris^b Alter) (AM. XXXVIII. 1). LDipl. [148

a) Paaskrift fra 16. Aarh.: Serkeløs. b) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

— Jens Krabbe¹ Præst og perpetuus vicarius i Roskilde Kirke. Jeg vederkender mig i Leje at have ladet velbaaren Md. Knwd Nyelß i Wydfuglebyergh og hans Husfrue Yngerd Byllesdather, saa længe de lever, 2 Gaarde, som hører til mit Alter s. Karine Alter, hvilke Gaarde som en ligger i Serkløse (Per Laurenß, 4 Pd. Korn); den anden Gaard som er et Torp og hedder Jonstrop og nu i boer Hemmynggh Jøsepsß (3 Fjerdinger Smør). Disse 2 Gaarde har jeg i Leje ladet Knwd Nyelß og hans Husfrue med saadanne Vilkaar, at Knwd Nyelß og hans Husfrue skal de 2 Gaarde bygge og besætte, holde i gode Maade og hvert Aar yde mig eller »myn« Efterkommere til s. Karine Alter 4 Pd. Korn og 7¹/₂ Skill. Grot inden Kyndelmisse i Roskylde. Ydes fornævnte Korn og Penge ej, skal Hr. Jens Krabbe[!] eller hans Efterkommere Fuldmagt have det samme Gods igen at tage straks. Naar jeg Knwd Nyelß[!] og min Husfrue dør,

skal de 2 Gaarde »genest« fri med vornede og Bygning komme til s. Karine Alter. Sig. meum cum sig. Dn. abbatis Rigstadensis² et Dn. decani Roskildensis. Datum die Margarete.

Perg. med [3] Segl: 1. Dxlili 1 (*s iohans michael dicti krabbe*); [2. G. 474.^a] Senere (jfr. 1469 Juni 29) tilbagegivet til Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ junioris^b Alter) (AM. XXXVIII. 2). LDipl. (Reg. 3890.)

a) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 15; afbildet *Danske Mag. I. 65.* [149]
b) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

Juli 25. Reg. *5818. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 419.* [150]

Juli 30. Heinricus Roraw legum doctor, Dn. nostri pape acolitus, litterarum apostolicarum abbreviator, canonicus Pragensis, scolasticus Olmuncensis necnon custos et canonicus Wratislaviensis ecclesiarum, sacri Lateranensis palatii et regalis aule ac imperialis consistorii comes palatinus. Illegittime genitos, quos morum decorat honestas, nature vicium minime decolorat, quia decus virtutum geniture maculam abstergit. Cum itaque pro parte honesti et honestarum Petri Jacobi clerici, Katherine, Cristine, Margarethe, fratris et sororum Ottoniensis diocesis, fratre presente, nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus ipsum et ipsas auctoritate imperiali juxta tenorem privilegii per Dn. Sigismundum olim Romanorum imperatorem nobis concessi, prout in ipsius litteris sigillo imperiali impendente munitis continetur, legitimare ipsumque et ipsas ad successionem hereditatum abintestato cognatorum et agnatorum ac alias juxta privilegii nobis concessi t[enore]m restituere omnemque in eis geniture maculam abolere dignaremur, cuius privilegii tenor sequitur in hunc modum: *Kejser Sigismundus udnævner Heinricus Roraw til sacri Lateranensis palatii auleque nostre et imperialis consistorii comes og giver ham Fuldmagt til at udnævne Notarer og til at legitimere uægte fødte. Prage 1436 die 5. mensis octobris, regnorum nostrorum anno Vngarie »etc.« 50., Romanorum 27., Bohemie 17., imperii vero 4.; nos igitur Heinricus Roraw, supplicacionibus Petri Jacobi et Katherine, Cristine et Margrethe ex illicito coitu procreatorum annuentes, ipsum et ipsas auctoritate imperiali nobis concessa legitimamus ipsumque et ipsas ad omnia jura legitima eciam successionum abintestato cognatorum et agnatorum omnesque alios actus legitimos, ac si de legitimo essent thoro procreati, restituimus omnemque geniture maculam abolentes, quibuscumque in contrarium legibus imperialibus editis minime obstantibus, eciam si de illis specialis mencio foret*

facienda, specialiter derogamus. Presentes litteras per notarium publicum subscribi mandavimus sigillique nostri fecimus appensione communiri. Datum et actum Rome in domo nostre solite residencie indiccione 15., die solis 30. mensis julii hora 22. vel quasi, pontificatus Dn. Nicolai pape quinti anno 6., presentibus DDn. Michaele de Sekendorff canonico Ratisponensi et Stephano Langenmantell clericis Eystetensis et Augustensis diocesium, testibus ad hec vocatis.

Et ego Johannes Schniczlein de Weyszenburg, clericus Eystetensis diocesis, imperiali auctoritate notarius, quia omnibus premissis interfui, hoc instrumentum, manu mea scriptum, exinde confeci signoque et nomine meis solitis cum dicti Dn. comitis palatini sigilli appensione signavi.

Perg. med Notarmærke; nu uden Spor af Segl; Plica afklippet. Senere til Arkivet paa Orebygaard. LDipl. [151

Aug. 8. Niels Jeibsen af Svenstrop giver Jord til Aalborg Helligaandskloster.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 21.*

[152

Aug. 11. Pether Twessøn Præst og perpetuus vicarius i Lund oplader en Trediedel i en Gaard, som hans afdøde Frænde Pether Twessøn Præst i Hørby ejede, til s. Johannis Kirke i Roskilde.

Perg. med 3 Segl: 1. G. 67* (Pether Twessøn); 2. G. 101* (Laurens Danmark); 3. Bomærke. Roskilde St. Johannes Kirkes Arkiv (AM. XXIV. 24). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 351.*

[153

Aug. 15. Skraa for Odense Smedesvende.

[Orig. Odense Smedesvendes Arkiv.] Afskr. fra c. 1570: Oktavbog S. 7-18 (med Indholdsfortegnelse S. 4-6). Odense Smedelavs Arkiv; 1895 ejet af Odense Smedelav; 1904 af Camillus Nyrop deponeret i Rigsarkivet^a. *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 144.*

[154

a—a) Rigsarkivets Gavebog; jfr. *Meddel. fra det danske Rigsarkiv I. 133.*

Aug. 19. *Reg. *5819.* Perg. [med 1 Segl: Nævnt af Gram i LDipl.]. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 43* (tilføj til allersidst: Dn. rex per se). — Afskr.: Eggert Frilles Kopibog 1448-55 Bl. 3 b. Eggert Frilles Arkiv (RA.).

[155

Aug. 23. Se 1456 Aug. 23.

Aug. 28. Jeg Mette Jensdotter paa Lwndh, Hr. Lydher Kabelss Efterlever, har givet til Mariæboo Kloster i Laalandh for min Sjæls Salighed »fyræthyyfwæ« og 200 lub. Mk. i Stæderpenge af de Penge, som Hr. Follerth van Knoobe er mig skyldig. Thi

fuldmyndig gør jeg Abbatisse og Konfessor i Mariæboo Kloster ind at kræve og op at bære fornævnte Penge af Hr. Follerth, ligervis som jeg det selv gjorde. Item oplader jeg Abbatisse og Konfessor i Mariæboo og Prior i Dwholmss Kloster i Morsse og Hr. Jens Wrkok det Hovedbrev, som jeg har af Hr. Follert, at bruge efter deres Villie, saa længe de Penge betales dem, som mit Testament udviser. Medb. af min Brodersøn Michel Dwæ og Prior Brwn³ i Dwholm og Hr. Lawe Røød⁴ sstds. Givet og gjort die Augustini.

Perg. med [4] Segl: 3. G. 664*; 4. G. 665. Formentlig senere til Follert van Knobbes Enkes 3. Mand Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. III. 17). [156]

Aug. 28. Jeg Mette Jensdotter paa Lwndh, Hr. Lydher Kabelss Efterlever, Fuldmagt giver Hr. Jens Wrkok ind at kræve og op at bære 60 lub. Mk. i Stæderpenge af Hr. Follert van Knobbe til at lade sige Messer for min Sjæl med og give fattigt Folk, som jeg har ham befalet i mit Testament. Medb. af min Brodersøn Michel Dwæ og Per Loffteskoo³ Foged paa Lwndh. Skrevet paa Lwndh die Augustini.

Perg. med [3] Segl: 3. Bomærke (..... *effsøn Io*.....). Formentlig senere til Follert van Knobbes Enkes 3. Mand Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. III. 18). [157]

— Cristiern Konge. For stor Umage, Troskab og villige Tjeneste, som Hr. Otte Nielsson vor Mand og Raad os og Danmarck gjort har, forlener vi ham og hans Husfru Fru Else alle 40 Mk. Sager og derfornden over alt deres Gods, vornede og Tjenere i Danmarck selv op at bære, saa længe »nogher there« lever. Thi forbyder vi *osv.* Datum castro nostro Haffnensi in profesto decollac. Johannis bapt. nostro sub secreto.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Otte Nielsson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (2. Pacquet Nr. 5).] Afskr. af Langebek 1761: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 56. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 83.* (*Reg. *5820.*) [158]

^{a—a} Saaledes LDipl.

Aug. 29. Kongen stadfæster Kong Erics Brev af 1434 Febr. 10 om Befæstningen af Malmøge, synderlig paa Grund af den tro Tjeneste, de gjorde i Vinter mod Rigets Fjender.

Perg. [med 1 Segl]. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 15). *Weibull, Dipl. civil. Malmog. I. 37.* [159]

Sept. 5. Jeg Jens Ingwors¹ Borger i Roskillæ vederkendes mig med min Husfrues Gwnnelss Samtykke og vor Søns Ing-

gors gode Villie, at jeg har solgt Hr. Abram Jenss Præst en min Gaard i Roskillæ liggende i s. Hans Sogn paa s. Oløfs Gade hos Konnings Hærstræde mellem s. Hyans Jord og s. Marie Magdalenes, én Ende i Øster ud paa Gaden og anden i Vester med Hus og Jord og Grøde, som paa stander. Længden er fra Gaden øverst op i Gaarden 8 Alen og 100, og er 13 Alen og 20 oppe og nedre bred og end 3 Kvarter. Hvilken Gaard min Husfrue Gwnnell fik med sin første Husbonde Jens Holbech, hvis Sjæl Gud have, og arvede hun og fik Arvedel i samme Gaard med 2 sine ægte Børn, hvilke hun fik med Jens Holbech. Og jeg har opbaaret fuldt Værd af Hr. Abram Jenss for fornævnte Gaard efter min Nøje. Medb. af flere gode Mænd Hr. Thyge Jenss², Hr. Niels Niels³ »canikæ« i Roskyllæ Domkirke og Hr. Jens Pædhers⁴ perpetuus vicarius ibid., Mowens Jenss⁵ Raadmand i Roskyllæ og Jepp Lolæ⁶ Borger sstds. Datum Roskyldis fer. 3. ante diem nativit. Marie.

Perg. med 6 Segl: 1. Bomærke; 2. G. 275; 3. I Sigilfeltet Bogstavet N; 4. G. 275* (Jens Pædherss); 5. Eix 1; 6. Bomærke (*s iex iensøn*); omtr. samtidig Paaskrift: »Littera residencie«. (AM. XXIV. 25.) [160

Sept. 6. Olaff Jenssøn Kantor i Vor Frue Kirke i Køpenhalln og Forstander til s. Nicolai Kirke sstds. m. fl. udlejer til Anders Trwelsøn en s. Nicolai Kirkes Jord ved Østergade.

[^aPerg. med Segl ^a: 1. G. 346* (Olaff Jenssøn)^b; ^a»Det andet Seigl er adeligt, Resten ere Bomerker«. ^a Senere tilbagegivet til ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv^a.] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 48.* [161

^a—^a) Saaledes LDipl. ^b) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 25, København.

Sept. 7. Ad honorem trinitatis, Dei genitricis Marie sanctorumque omnium necnon ad conservationem ac augmentationem divini cultus in ecclesia nostra Ripensi nos Cristiernus episcopus Ripensis totumque capitulum ecclesie memorate, consensu filii et confratris nostri Dn. Jacobi Iuari cantoris ibid. ad hoc accedente, statuimus in perpetuum observari, quod cantor Ripensis, cum circa raciocinia ecclesiarum in cantoria situatarum sit quampluries occupatus, et ne ecclesia propter eius absentiam obsequio frustretur oportuno, succentori per cantorem de consensu capituli in choro ecclesie instituto atque in huiusmodi succentorie officio ministranti 1 marcām annone, siliginis et ordeī, de decimis ecclesie Schatztae cantorie annexe annuatim Ripis solvere teneatur. Insuper det cantor procuratori capituli 1 sol. gross. pro annuo censu domus et fundi dicte Thornborgh,

succentori ad inhabitandum dimisse, termino solito, cuius fundi edificia succentor in bono esse conservare teneatur. Sig. nostra cum sig. Dn. Jacobi cantoris. Datum in Ripis in profesto nativit. Marie.

Perg. [med 3 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 429 (RA.)*. [162

Sept. 8. Vi Christiern Konge har med vort Raad overvejet den store Umage, Troskab og svar Tjeneste, som Hr. Oloff Axelsøn R. vor Mand og Raad har gjort og daglig gør for os og Danmarks Kronens Bedste, at hans Arvinger og Venner bør det at nyde. Thi tillader vi efter vort Raads Raad, at afgaar Hr. Oloff Axelß, det Gud forbyde sker, medens Krig er mellem Danmark og Swerighe, skal hans Datter Fru Birgittæ og andre hans Arvinger, som nu i Swerighe »besidende« er, i ingen Maade det at undgælde paa deres Arv, som de nu har eller dem efter Hr. Oloff Axelsens Død tilfalde kan i Danmark, uden skal det beholde frit for os, ligervis som ingen Krig var eller været havde mellem Rigerne. Vort Sekret med Biskop Oloffs af Roskilde og velbaarne Mænds Hr. Otte Nielssøns, Hr. Eggert Frilles, Hr. Torbern Billes, Hr. Niels Ericssins og Hr. Magwens Ebbessins RR. vore Mænds og Raads Indsegl. Datum castro nostro Haffnensi die nativit. Marie.

[A. Orig.; a »de 7 Segl, som haver hængt derunder, ere borte undtagen Kongens, hvoraf ere nogle Stykker«. a Oluf Axelssøn Thotts ell. Fru Birgitte af Hammarstads Arkiv.] **Aa.** Afskr., vel fra c. 1800 ell. 19. Aarh.: Werlauffs Manuskripter 18. [163

a—a) Saaledes Aa.

Sept. 17. Jeg Birgittæ Bondesdatter, Hr. Follert wan Knopes Efterleverske, vederkendes mig skyldig at være »wælboreg« Md. Lydike Jensen i Frederisløwæ 14 og sekssindetyve riinske Gylden og 200 lybskæ Mk. i Penge, som Købmand kan gøre en anden fuldt med i Siælend, for hvilken Sum Penge jeg pantsætter ham et mit Gods, som hedder Gronolth, i Lywngæ H. i Siælindh, at have i sit brugelige Pant. Afgaar Godset ham, tilbinder jeg mig ham saa meget frit Gods i Stedet inden næste Paaske-dag efter Løsningsdagen for fornævnte Sum Penge[!]. Naar Godset skal opløses, skal Løsningsdagen være Kyndelmissedag. Medb. af flere[!] gode Mænd Claves Henriksen i Ramløse, Baynth Krabbæ Forstander i Vor Frue Kloster i Roskildæ, Anders Jensß⁴ Forstander i s. Agnetis Kloster sstds., Hr. Jep⁵ Præst i Ølstædæ, Hr. Mikil⁶ Præst i Slongerøp, Roolef⁷ i Frede-

bodæ og Lassæ Nielsen i Slongerøp Raadmand. Givet i Wixø Sønd. efter hellig Kors Dag exaltac.

Perg. med [8] Segl: 4. Axi 3 (Halvegge); 5. G. 399*; 6. G. 399 (*s micael esbernni*); 7. Llxvi 1 (*s ralef...veren*; van Leveren). Formentlig tilbagegivet til Birgitte Bondesdatter Thott ell. hendes Arvinger (og nedarvet gennem hendes Efterkommere Braherne til Vidskøfle) eller til hendes 3. Mand Johan Oxé eller hans Arvinger; i alle Tilfælde sikkert kommet til Vidtskøfle Godsarkiv; 1781 af Høegh-Guldberg indleveret til Gehejmearkivet (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. (ufuldstændig).

[164]

Sept. 22. Jeg Jes Nielssøn i Andas vederkender mig skyldig at være til s. Gertrudz Alter i Vor Frue Kirke i Calundeborgh 6 lødige Mk. i saa gode Penge, som man kan købe en let Gylden for 12 Skill., og ingen anden Varer; for hvilke Penge jeg pantsætter s. Gertrudz Alter en Otting Jord paa Tummerope Mark liggende i Tummerope mellem Jes Swans Gaard og Jeppe Gull, hvilken Jord jeg købte af min Husfrues Søster, og var deres rette Fædrene; med saadant Skel at jeg skal være det næst i Leje at have for »mweligheth« i mine Dage. Sig. meum cum sig. honorum virr. Jacobi Kiellerswends et Nicolai Petri proconsulum, Nicolai Brønikessøn ac Johannis Olaui consulum ibid. Datum Calundeborgis die Mauricii.

[A. ^aPerg. med Segl, hvori Bomærker. ^aKallundborg Kirkes, ^ai 1747 Kallundborg Bys Arkiv ^a. — Aa. Afskr. 1747 af Langebek.] Aaa. Afskr. herefter af Knudsen: LDipl. — Andre Afskrifter: Ab. RA. MS. »Afskrevne Documenter angaaende Kallundborg Kjøbstad 1410-1585« (fra 18. Aarh.); Ac. RA. Klevenfeldt, »Myntvæsenet« (af Klevenfeldt 1747; ikke helt fuldstændig); Ad. RA. MS. Saml. vedr. Sjællands Købstæder (undtagen København), Kallundborg (af F. Algreen Ussing; ufuldstændig). [165

a—a) Saaledes Aaa; Ad: »med 5 vel bevarede Segl«.

Sept. 25. Bisp Marcellus af Skalholt giver Aflad, utvivlsomt til Stenstrup Kirke.

[Orig. med 1 Segl. Utvivlsomt Stenstrup Kirkes Arkiv.] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand og med Skitse af 1 Segl: Kall 8vo 668, Hæftet: »In Eluestate«. *Rørdam, Monum. 2. R. II. 525.* [166

— Cristiern Konge. Hr. Otte Nyelsen vor Mand og Raad har betalt os 80 Mk. Penge af den Brøde, som han har opbaaret i Ryns H. paa vore Vegne. Thi lader vi ham derfor kvit. Datum Arusie fer. 2. ante f. Michaelis nostro sub secreto.

[^aPapir (Orig.). ^aOtte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (3. Pacquet Nr. 10).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 183.

a—a) Saaledes LDipl.

[167]

Sept. 29. »Petter Carlsson af Ebborp a wapn sällier, sköter och afhänder frå sig och sina arfwingar till wälbördig Olof Trwitson af Claborp a wapn een min gård af Lockorp liggendis i Oxie häradt. Datum festo Michaelis, som infaller d. 29 septemb. 1452.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 339. — Et andet Udtog (med Aar, men uden Dag, og hvor Udstederen kaldes »Bengt Carlsson wepnare till Ebbarp«): SvRA. E 102 a, Sextern 7, Nr. 123. — Et tredje Udtog lyder: »Bengt Karlson af wapn till Ebborp hafwer såldt wälbördigh man Olaf Truetson een gård uthi Lockerup i Oxie häradt i Skåne, och gifwer hwart år fyra pund biugg till landgille, hwaraf uthi brefwet bewijses, att Bengt Carlson hafwer till fullo nöye warit contenterat. Dat. 1452 med 7 sigiller.« Sstds., Sextern 17, Nr. 70. [168

Okt. 4. Jeg Korth Bole Borger i Landzcrone har solgt velbaaren Md. Hr. Stygh Olufß i Boldroppe R. min Gaard liggende i Landzcrone mellem Hr. Stygh Olufß Gaard og Jes Hanssøns, Længden paa forskrevne Gaard »tryssyndhetwæ« Alen én mindre, og Bredden til Adhelgadhen sønden 9 Alen og 20, norden paa til det andet Stræde 19 Alen; og kendes jeg mig fuldt Værd op at have baaret. Medb. af andre gode Mænd Øste Beynthß, Hans Hermynsøn »burgmestere« i Landzcrone, Hans Rycman, Oluff Pertherß Raadmænd, Henrik Fyskere, Yngwar Esberß »burgere« sstds. Datum loco ut supra die Francissi.

Perg. [med 7 Segl]; Paaskrift vel fra c. 1500: »Pa en gard i Landzkrone, som wi gaffue til closter«. Stig Olufssøn Krognos's Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [169

^a) RA. Reg. 60 S. 18.

Okt. 11. Jeg Michel Rwdh¹ i Withby R. har solgt og skødet hæderlig og velbaaren Md. Hr. Thørbern Bille i Syøholm R. en Trediedel i Swaneholm og i al den øde Jord og i alt det bygte Gods, som til Swaneholm ligger i Horns H.; hvilket Gods mig med ret Arv tilfaldt efter min Datter Elseff og hun arvede efter sin Morbroder Hr. Niels Knutzsß og Boo Knutzsß; og vederkendes jeg mig fuldt op at have baaret for Godset. Medb. af velbyrdige Mænd Hr. Olaff Axelsson², Hr. Egghert Frille, Hr. Olaff Lungge⁴, Hr. Eric Bille⁵ RR., Anders Jensß⁶ og Bent Krabbe a. w. Datum Haffnis fer. 4. ante f. Calixti.

Perg. med [7] Segl: 1. Llviii 6; 2. Lxviii 12 (Thott); 4. Fxvii 22; [5. Lxx 6; sig *ericus bndicti bille*^a]; 6. Li 12 (Passov).^b Torbern Bentsøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. [170

^a) Tegning i Klevenfeldts Seglteg., Bille. ^b) Ifølge LDipl. var i Grams Tid alle Segl bevarede.

Okt. 14. Elof Mattiszon Kannik i Lund skøder Elof Nillson en Gaard i Ystedt.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 340. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 355.* — Jfr. 1460 Marts 24. [171

Okt. 14. Vidne om det i 171 omtalte Skøde.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 341. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 356.* — Jfr. 1460 Marts 24. [172

Okt. 15. *Reg. 3892.* Medtaget Perg. [med 1 Segl]. Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 12). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 160* (læs: Datum *castro nostro Haffnensi dominica*; tilføj til allersidst: *Ad relacionem domini Nicolai Rønnow marskalci*). — 2 Afskrifter, attesterede med Byens Segl 1662 Dec. 17: Lunds LA., Skånska generalguvernementskansliets arkiv, Skånska, halländska och blekingska städers privilegier; og SvRA. Städers akter, Halmstad. — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 55 (brugt til Supplering i *Hist. tidskr. f. Skåneland*). — Afskr., attesteret 1695 Dec. 13 efter »stadsens privilegiebook»: SvRA. Kommerskollegii arkiv, Städersnas privilegier Nr. 6 (Halmstad Bl. 9 b).

[173

Okt. 18. Edla Tykesdotter giver $\frac{1}{2}$ Gaard i Jularp til Bosjø Kloster.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 154. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 356.* — Et andet Udtog lyder: »Edle Tygesdotter, Magni Koblozk epterlefwerska, hafwer skienkt till Bosjö closter een sin half gåårdh Jularp benämnd i Höry sogn och Froste häradt och till deß breefz bekræftelse äre 2 sigiller med hennes egit undersatte. Skrifwet anno 1452 uthi Mallmööc. SvRA. E 102 a, Sextern 17, Nr. 83. — Et tredje Udtog med Aar, men uden Dag, og hvor Udstederinden kaldes »Måns Råbockz efterlefwerska»: Sstds., Sextern 23, Nr. 60. [174

— *Reg. *5827.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: Lxviii 12 (Thott). Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 44; Missiver I. 5.* [175

— Jeg Mætte Andersdotter¹ af Sonorpp, Pær Twæss Efterlevere, har soigt og skødet Hr. Eggert Frillæ R. og Høvidsmand paa Køpenhaffn al den Arv og Rettighed i Fyyns Land, som mig tilfalden er efter min Frændes Død Anders Falkysß, Jordegods, Penge, Sølv, Guld, Boskab, rørende og urørende, og kendes mig at have opbaaret fuldt Værd af Hr. Eggert. Medb. af velbaaren Md. Bent Krabbe² og beskedne Mænd Areld Krusæ⁸ og Jes Jeppsß⁴ Borgemestre i Kopenhaffn. Datum Haffnis die Luce.

A. Perg. med 4 Segl: 1. Bxii 8 (Panter); 2. G. 421; 3. Bomærke; 4. Dviii 1 (s **niels iefson**). Eggert Frilles Arkiv; *Adel. Brevkister S. 106 L. 15* (RA.). LDipl. — Aa. Vidisse 1452 Okt. 29. [176

— Kongen anmoder Niels Erikssøn om at være hos ham i Morgen i Korsør.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig Lxviii 12 (Thott). Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 5.* [177

Okt. 20. *Reg. *5834* (uden Dag ligesom i det nedennævnte Aftryk). Perg. (Plica delvis ødelagt) [med 6? Segl]. Senere til Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 6* (læs: allen den jenen - belegen vppe sunte Johans holme - straten vnde sunte Johans straten, dat - sunte Johans kirken - vnderschede, dat Jesse Petersß vorben. vnde sine eruen schollen desse twe stucke erden bruken vor eyn bruckliken pant to also lange wii offte vnse eruen desse vorben. vi mark vn so scholen [wii] offte vnse eruen Jesse P[etersß vnde] sinen eruen desse vorbenomeden erden en pant vor alle ansprake, de dar myt recht vpspreken willen, vnde wan wii offte vnse eruen desse vorben. twe stucke erden wedder inlosen wyllen, offte Jes Petersß vnde ere[!] eruen desse vorben. vi mark nicht lengher en wyllen, so schal vnser [eyn] deme anderen de losinghe kundigen vppe sunte Johans dach to mytsamer vnde to losen darna vppe sunte Andreas dach, vnde wan here Johan offte Diderick vorben. vnde ere eruen desse vorben. erden wedder ingeloset hebben, so schal Jesse Petersß vorben. vnde sine eruen desse vorben. erden beholden vor bescheden schulde also, dat he vnde sine eruen schollen vns vnde vnse eruen dar juwelikes jars van geuen vor juwelick schip saet, dat se dar in seghen, iii s, vnde wan se dar nicht in en seghen, schollen se dar nen rente van geuen, sunder se schollen desser vorben. twe stucke erden mechtich wesen, so lange also se leuen, also vorgescruen steyt. Dit laue laue[!] wii en stede vnde vast to holden sunder arch. Desses to groter[?] mer bewisinge vnde beluchnisse so hebbe wii vnse vnse[!] ingesegel myt desser guder lude ingesegel alsosß radman, dede byvagat was, vnde Grawers Marquart Negelsß borgere to mede willick is, myt gudem wyllen vor dessen breff heten hengen, de gescreuen is in demme jar dusent iiiic vnde lii vppe der xi dusent megede auent). [178

Okt. 24. Per Grøn Væbner giver Alborg Helligaandshus en Gaard i Nørre Saltum i Hwætbo H. mod Gudstjeneste.

Perg. med [8] Segl: 1. Clvii 2 (S PETRI IACOBIS; nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 3-4, 6-8. Bomærker (7. i Skjold). Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 187.* [179

Okt. 29. Borgemestre og Raad i Køpenhaffn. Sønd. efter Symonis et Jude Dag frembar hæderlig Md. og velbaaren Hr. Egghert Frille R., Høvidsmand paa Køpenhaffns Hus, et aabent beseglet Brev med hele hængende Indsegl, uskadt, og lod det læses, lydende: 176. Med vor Stads Sekret. Givet og skrevet osv.

Perg. med 1 Segl: Det hos *Trap³ I. II. 506* øverst afbildede. Eggert Frilles Arkiv; *Adel. Brevkister S. 106 L. 15* (RA.). LDipl. [180

Okt. 31. Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsøn R. vor Mand og Raad har nu antvordet os 26 Mk. af den Leding, som han har opbaaret i Rynds H. Thi lader vi ham derfor kvit. Datum Arusie vig. omnium sanctorum nostro sub secreto.

[^aPapir (Orig.).^a Otte Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (3. Pacquet Nr. 12).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 184. [181

^{a—a}) Saaledes LDipl.

Nov. 14. Kongen tager Aaleborgh Helligaandshus i sin Beskyttelse og tillader, at det maa lade samle Almisse i hele Danmark.

Perg. med 1 Segl: K. 74. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 188* (tilføj til allersidst: Ad relacionem Dn. Ottonis Nicolai M.). [182

Nov. 17. Vi Cristiern Konge annammer vore Borgemestre, Raadmænd, Borgere og Menighed i vor Købstad Horsnes og alt deres Gods, Hjon og Tjenere i vor Beskærming. Og stadfæster vi de Privilegia, som Konger i Danmarck dem givet har. Thi forbyder vi *osv.* Datum castro nostro Koldinge fer. 6. ante f. Cecilie nostro sub secreto.

Dn. rex per se, presente Dn. Timmone Nicolai.

Perg. med 1 Segl: K. 74. Horsens Bys Arkiv (RA.). [183

— Cristiern Konge. For den store Tjeneste, som vore Borgere i Horsens os og vort Rige Danmark gjort har og gøre »mwe«, og paa det at fornævnte vor Købstad maa vorde forbedret, har vi tilladt, at vore »besedhne« Borgere maa pløje og saa deres Bymark og bruge den dem til Nytte efter deres Villie. Item hvilke Bønder eller Almue som har Hus og Jord i fornævnte vor Købstad i Pant eller Køb, som ikke boer i Byen, de skal gøre i Skat og Udbud deraf efter Skellighed lige vore »besedhne« Borgere, uden der nogen Borgere i boer, som fuldt gør i vor Skat og Tjeneste. Item skal ingen have Magt at dele vore Borgere i Horsens til nogen Togs Mand at være anden Steds end i fornævnte vor Købstad. Thi forbyder vi *osv.* Datum castro nostro Koldingh fer. 6. post f. Briccii nostro sub secreto.

Dn. rex per se, presente Dn. Tymmone Nicolai M.

Perg. [med 1 Segl]. Horsens Bys Arkiv (RA.). — Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 3 a). [184

Nov. 24. *Reg. *5828.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 131.* [185

— *Reg. *5829.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 517.* [186

Nov. 28. *Reg. 3893**. Perg. med [4] Segl: [1. a]; 2. Flxiii 3; 3. G. 931; 4. Bomærke. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). *Danske Mag. IV. 7; Dipl. Chr. I S. 45.* [187]

a) Nævnt i *Dipl. Chr. I S. 45.*

Nov. 29. *Reg. 3894**. A. Perg. med 1 Segl: Ubetydeligt, ukendeligt Brudst. Kolding Bys Arkiv (RA.). *Rosenvinge, Love V. 303.* — Aa. Afskr. af Jacob Hoyer af Indledningen og Slutningen samt Udgavens §§ 7 og 46: RA. Topogr. Saml. Papir, Kolding. — A5. Vidisse 1603 Dec. 2 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Ancker Mogenssenn Borgemester i Kolding. Perg. [med 1 Segl]. Kolding Bys Arkiv (RA.). — Afskr. efter Koncept til Ab: RA. Rigens Forfølgningsbog 1601-7 Bl. 134 b (det vidimerende Brev her ikke dateret, men indført mellem 1603 Dec. 2 og 31).

[188

Dec. 7. *Reg. *5830.* Perg. med 1 Segl: Kong Karls (afbildet *Sveriges historia intill tjugonde seklet utg. af E. Hildebrand, 2. afdeln. S. 455, Afbildn. Nr. 362*). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 45; Udtog: Hvitfeld V. 32, Fol. 855 L. 6* (med urigtig Angivelse af Aarstiden: »om Sommeren«). [189

— Pether Karlsß af Ebborp a v. vederkendes mig at have solgt og skødet velbyrdig Md. og ærlig Oleff Trwetsß af Klaborp a v. en Gaard i Beedinge litle kirkæby i Wæmundehogs H. i Skane (Oleff Jensß, 2 Pd. Byg og 2 Skill. Grot), og kendes jeg mig at have opbaaret Penge og fuldt Værd af Oleff Truetsß for denne Gaard; og thi skøder jeg denne Gaard til Oleff Truetsß. Afgaar den Oleff Trwetsß, tilbinder jeg mig saa godt Gods og saa vel belejligt straks igen at give. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev; medb. af hæderlige og ærlige gode velbyrdige Mænd Anders Agesß af Stothorp, Biørn Lund af Hwallinge, Anders Nielsß af Arrie, Jens Knutsß af Skabersø, Henrik Gagge af Farebæk a v. og Hr. Pether Tidhemansß Sognepræst i Høyby. Datum in profesto concepc. Marie.

[Orig. a med 7 Segla. Senere (jfr. 1463 Aug. 14?) til Lunde Kapitels Arkiv; anført Specifikation, Acta privata Nr. 342, SvRA. E 102 a, Sextern 7 Nr. 70 og SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 59 b Nr. 423.] Afskr.: Lundebogen S. 183. LDipl. [190

a—a) Saaledes SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 59 b Nr. 423.

Dec. 15. Cristiern Konge. Fred. efter Lucie Dag paa vort Slot Kopenhaffn i »camerit« i vort Raads Nærværelse, som var Hr. Oloff Daa Bisp af Roskilde, Hr. Thorbørn Bille, Hr. Magnus Ebbesß RR. og Hr. Jens Clawesß vor Kansler, Kannik i Lund, hørte vi med dem Hr. Eggert Ffrilles R.s, vor Raads og Kammermesters Regnskab for alle Stykker, som han annammet har

paa vore Vegne, Guld, Sølv, Penge, Klæde og alt andet, siden han vor Kammermester »worth«, som var Mand. efter Bartholomei Dag Aar 1459[!], og til denne Dag. Og gjorde han os derfor fuldt Regnskab efter vor og forskrævne vort Raads Nøje, og takker [vi] ham for Troskab og villig Tjeneste, som [han] os og Riget i det Embede gjort har. Thi lader vi ham kvit for noget ydermere Regnskab deraf at gøre, og stadfæster vi alle de Kvittansbreve, som han i det Embede udgivet har. Datum *etc.* nostro sub secreto presentibus appenso.

[Orig. Eggert Frilles Arkiv.] Afskr.: Eggert Frilles Kopibog 1448-55 Bl. 4 b. Eggert Frilles Arkiv (RA.). [191

Dec. 15. Vi Mons Jeps¹ Borger i Roskillæ og Pæder Jeps² Brødre har solgt Hr. Abram Jens³ Præst en vor Jord i Roskillæ liggende i s. Hyan⁴ Sogn mellem s. Karine Jord og s. Marie Magdalenes norden op til Hr. Abrams Jord med Grøde, og vederkendes vi os at have opbaaret fuldt Værd af Hr. Abram Jens³ for fornævnte Jord efter »begges wore« Nøje. Medb. af flere gode Mænd Hr. Thyge Jens⁵ Kannik i Roskillæ Domkirke og Hr. Jens Pæders⁶, Hr. Joon Niels⁷ perpetui vicarii ibid. og Mowens Jens⁸ Raadmand i Roskillæ, Hans Ingors⁹ Borger sstds. Datum Roskildis 6. fer. post diem Lucie.

Perg. med 7 Segl: 1-2. Bomærker; 3. G. 275; 4. G. 275* (Jens Pæders⁶); 5. G. 275* (Joon Niels⁷); 6. Eix 1; 7. I Sigilfeltet en Helgeninde, ved hvis Fødder et Skjold, hvori et Bomærke; Paaskrift (fra c. 1500?): »Pro pomerio«. (AM. XXIV. 26.) [192

Dec. 16. *Reg. *5831.* Perg. [med 1 Segl: Nævnt af Gram i LDipl.]. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Dipl. Norv. VIII. 379; Norges gl. Love 2. R. II. I. 82.* [193

Dec. 17. Ffredherich Wordhenbergh¹ R. og Eln Ewertsdotter² min Husfrue. Vi vederkendes os at have solgt og skødet velbyrdig Md. Hr. Thorbern Bille i Siøholm al den Rettighed, som os tilfalden er til Arv i Swaneholms Gaard, som er en Trediedel, og et Torp Ordhorp og alle de øde Byggsteder og øde Jorder, som der tilligger i Horns H.; hvilket vi arvede efter Hr. Niels Knutsson R. og Boo Knutsson; og vederkendes os fuldt Værd op at have baaret for Godset. Medb. af andre gode og velbyrdige Mænd Hr. Michell Rwth i Widhby R., Anders Jønsson a. w. Landsdommer, Hr. Daud⁶ i Rythe R., Fru Mette⁶ i Sone-ropp, Pether Neb⁷ og Grubbe i Alsløff. Datum Haffnis dnica. ante f. Thome ap.

Perg. med [8] Segl: 1. Lxxii 61; 2. Dxvi 5 (Moltke; nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 5. Gxix 3 (*s daut arilfon*; Qvitzow; nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 6. Bxii 8 (*s mette anders dotter*; Panter; nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 7. Ki 8.^a Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. a) Ifølge LDipl. var i Grams Tid 7 Segl bevarede. [194

Dec. 19. Jeg Nesse Persß, der er kaldet Nørby, Bymand i Bogensß vederkender mig at have solgt og skødet en beskeden Md. Claues Bagere min Medborger min Jord, den mig er tilfalden af Arv efter Fader og Moder, hvilken Jord Jeppe Niælsß paa boede, og kendes at have oppebaaret for Jorden fuldt Værd. Medb. af andre gode Dannemænd og beskedne: Jesse Vnkersß² V., Jesse Persß Scriwere, Nesse Jensß Skogerere, Jesse Tegelslagere og Jesse Persß den yngre. Datum »anno domini m^o cd^o xl^o duodecimo secundo« [!] 3. fer. ante f. nativit. dni.

Perg. med 6 Segl: 1. Bomærke; 2. Cxxvii 8; 3-4. Bomærker; 5. I Sigilfeltet et Marekors; 6. Bomærke. (RA. Bogense (Tillæg).) [195

Dec. 20. Olauus Daa episcopus Roskildensis universis clericis et laycis nostre dyocesis. Universitatem vestram exhortamur, quatenus nuncio et questori claustris s. Agnetis Roskildis, cum ad vos venerit pro reparacione dicti claustris in magna sui parte noviter per incendium consumpti, caritatis subsidia porrigatis, ut per hec et alia bona, que feceritis, eterna possitis a Deo stipendia reportare. Volumus eciam vos, ecclesiarum rectores et vicerectores, prescriptum nuncium et [!] in ecclesiis vestris ac parrochiis benigniter admittere et commissum vobis populum ad elemosinarum largicionem tam exemplo quam verbo fideliter inclinare. Ut autem ad tam pium opus Cristifideles cicius excitentur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui reparacione [!] supradicti claustris manus porrexerint adjunctrices, 40 dierum indulgencias de injunctis eis penitenciis relaxamus. Datum Roskildis vig. Thome ap. nostro sub secreto. Presentes vero litteras ad annum integrum dumtaxat a data presencium computando volumus perdurare.

Perg. med 1 Segl: G. 175; tilsyet er en dansk Oversætt. fra Begyndelsen af 16. Aarh. paa Papir. Roskilde Agnete Kl. Arkiv (AM. Suppl. I. 35; 1922 af den Arnamagnæanske Samling afgivet til Rigsarkivet). LDipl. [196

Dec. 29. Reg. *5833. Perg. [med 4 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. I. 600.* [197

Dag? Pantebrev af Kong Cristiern til Hr. Houenskyldh og Fru Cecilie paa Vesenbergh S.

[Orig.] Udtog fra 15. Aarh.: Kvarthblad Bl. 1 a. Kongens Arkiv (RA. Reg. 108 A, Lensvæsenet før Aar 1513). *Danske Mag. 5. R. II. 120.* [198

Dag? Pantebrev af Kong Cristiern til Hr. Pædher Houenskyldh og hans Hustru paa Foborgh m. m.

[Orig.] Udtog fra 15. Aarh.: Kvarthblad Bl. 1 a og Kvarthæfte Bl. 1 a. Kongens Arkiv (RA. Reg. 108 A, Lensvæsenet før Aar 1513). *Danske Mag. 5. R. II. 120 L. 12 f. n., 122 L. 13 f. o.* [199

— »Konning Christians denndt førstis breff, daterit Helsingborg anno 1452,« paa visse Friheder for Ejeren af Gaarden Ølstrup torp i Winbløff S. i Gydinng H.

[Orig.] Nævnt (sammen med 1506 Febr. 13) i Stadfæstelse 1616 Maj 4 af Kongen, givet Lauridtz Hansen, Ridefoged i Gionng H. RA. Skaanske Reg. 4 Bl. 32 a. Gengivet herefter: *Kanc. Brevbøger 1616-1620 S. 32.* [Stadfæstelsen anført i Dom af Schaaninng Landsting 1637 Aug. 2 mellem Jennß Benndtzenn i Vlstrup i Gionng H. paa sin Hustrus Vegne m. fl. og Lauritz Hannßenn; Stadfæstelsen fremlægges af den sidste.] Udtog af Landstingsdommen anført i Rettertingsdom 1641 Okt. 16 mellem de samme Parter tillige med Landsdommeren Christenn Erickßenn til Fleginde paa Grund af den ovennævnte Dom. RA. Herredagsdom-bog 1641 Bl. 406 b. [200

— »Dito« 2 Skiødebreve til H. Oluf Mortenß Dom-Praust i Roesk., det eene paa en Jord og Grund i St. Laur. Sogn, det andet paa dito strax ved s. Lucii Kirke-Gaard. Dat. 1452. 1453.«

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv. — Udtog anførte i Registratur over dette (B Nr. V b).] Afskrifter efter Udtogene fra 18. Aarh.: AM. 4to 1034 Bl. 6 b og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4to 4 S. 311. [201

a) »: Christiern I.s.

— »Mavens Ebbesen¹ ridder, høvesman paae Aleholm, Per Nilsen foveth paver[!] Alævad, Hening Valchendorp² i Høby, Albrith Nielß⁴ innen Arßm[ar]k, Olaff Laurensen⁵ i Oreby, Jep Jensen i Roghehaffue ok Anders Gra⁷ vebnere 1452 inne søstres taleporth i Mariboe var skichet hederligh renliffuet jomfrue søster Karine Kieldsdatter abba-tissa met nogre sine systre, lod læse et breff liudende«: 1. *Række Nr. 5606.* »(Findis alt udi den bog in folio).«

[Orig. med 7 Segl: 1. Skjold med Galt-Vaaben og Hjelm (formentlig Lxxiv 6); 2. »En fugell met udstrachte vinger«; 3. »Valdchendorffer vaaben« (formentlig Dxliv 2); 4. Grubendal-Vaaben (formentlig Lxxxii 10); 5. Skjold med Blaa-Vaaben og Hjelm med 2 Vesselhorn; 6. »Ukiendelig; offuen paa« 2 Vesselhorn (mulig Li 18 (Vognsen af Røghave)); 7. Skjold med Graa-Vaaben (formentlig Gxiv 1). Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 269 (A. 200)?* Udtog af Jens Rosenkrantz med Seglbeskrivelse: Ny kgl. Saml. 4to 634 S. 15. [202

— »1452 gav Peder Hart Raadmand i Ottense sampt efterfølgende Borgere: Morten Jensen, Hans Sivertsen, Hans Nielsen Advocat, Matthiis

Len og andre adskillig Indkomst til Sortebrødre. Brevet er i Odense Hospitals Gjemme.«

[Orig. Odense Dominikanerkl., senere Odense Hospitals Arkiv.] Udtog med Hænder fra 18. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1092 Bl. 61 a og Additam. 4to 178 S. 110; Ny kgl. Saml. 4to 729 S. 97; Thott 4to 1421 S. 998. [203

Dag? Morten Jenssens Skøde paa en Jord uden St. Jørgen«.

[Perg. Senere til Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer »1711«, 1743 (begge: FLA.) og *Hofman, Fundationer V. 180* (alle 3: Skuffe 3, 2. Pk. Nr. 23 og med Aar 1452). — I Registratur 1701 Nr. 304 (∴ kun i Odense Bispearkivs Eksemplar) (FLA.) registreret saaledes: »Morten Jenssens Pandtebref paa en Jord uden sti. Jørgen med sin tilhørende Auflgaard og Humelhauve. 1457«. [204

— »Ann. 1452 hat Bischoff Nicolaus Wulff dem Rath zu Sleswig vor 30 M $\frac{1}{2}$ Pfenninger ein freyes Bad vor 15 arme Leute aus diesem Hospital zum heil. Geist^a abgehandelt, daß sie nemblich alle 14 Nacht zu einer wolbequemen Zeit in einer Badstuben alhie frey zu badende, zu scherende, zu waschende und ihnen alles zu thun, was zum Bade sitlich, gewönlich und behülfflich ist, frey zu geniesen haben, auch in deßen Mangel ihnen ein Kubel-Bad angeschaffet werden soll, wie das Documentum mit mehren darthut.«

[Orig. Slesvig Helligaandshus's Arkiv.] Udtog med Ulrik Petersens Haand: RA. Ulrik Petersens Haupt- und Residenz-Stadt Schlesewig S. 177. [205

a) ∴ i Slesvig By.

— »Aff et anndet^a datieret 1452^b befindis, att denn^c er giffuenn fraa Per Bundis ßlect thill s. Nicolai kiercke i Skrøbeløeff thill enn frii fegangg, oc at denn skyeder paa Møllegaards agger«.

[Orig. Skrøbelev Kirkes Arkiv.] Udtog fra c. 1600, anført i Skrøbelev Kirkes Regnskabsbog 1587-1675 (bagi): Grevskabet Langelands Arkiv paa Tranekær. [206

a) ∴ Brev; umiddelbart i Forvejen gaar et Brev af 1490 Dag? b) Rettet fra 1552. c) ∴ »en jord, kaldis Tommeskoffs jord, som brugis thill Lyßemoesøe«.

— »[Itt per]gamends pantebreff aff Ped[er] Carlßenn paa enn gaardt i Synder Wilie. Sub dato 1452.«

[Perg.] Udtog anført i Registratur fra 1. Halvdel af 17. Aarh. (over Breve paa Svaneholm?): Uppsala UB., Haandskr. S 51. [207

— »Ett tingswinde emellom Hiem skouff och Kellerup skouff. Unnder datum 1452.«

[Orig. Kellerup Godsarkiv.] Udtog anført i Register paa Jørgen Barnekov († 1567)'s Breve, ældste Eksemplars S. 3 og yngste Eksemplars S. 3: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [208

— »Las Jepßen Viborg Landstingshører, Hr. Strange Nielßen, Hr. Ludvig Marsk, Hr. Madtz Christenßen, Hr. Jens Madßen Riddere, Iver

Juul, Jep Mogensen, Ove Thagesen, Erich Christensen Vebner, Anders Nielsen Borgemester i Viborg, Vogn Jensen, Kield Foget paa Skive og Peder Lauridtzsen deres Dom, eftersom Joen Vevertsen lod læse Breve, at Linderum og Linderums Fang havde været i Jens Pederbens og Christen Jensens Være i 70 Aar og meere, hvorefter er dømt fornevnte Joen Veffert og hands Medarvinger samme Gods at beholde til ævig Ejendom^a. Datum Anno 1452.«

[A. Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 15 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark h. — [Aa. Et andet, kortere Udtog anført i Ridemændsbrev 1530 Juni 20 (Mand. efter Guds Legems Dag) af Anders Gyldenstiern Degn i Roschild og 10 andre mellem Claus Iffuerbøn til Boller og Mogens Justsøn til Eggeberig; Brevet fremlægges af Claus Iffuerbøn.] — Aaa. Afskr. efter Aa 1682, atteret af Lauridtz Madtzøn (Ejer af Linderumgaard): RA. Rtk., Dokum. ang. Skatterestancer af Gaarde i Aalborg og Viborg Stifter 1682 ff., Linderumgaard. — Aab. Udtog efter Aa [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 26 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark u. — Klitgaard i *Saml. til jydsk Hist. 3. R. VI. 493* erklærer Aaret 1452 for urigtigt og henfører Brevet til »1462(?)«.

[209]

a) Aab tilføjer: »efterdi det var indvordet med Laugheffd«.

Dag? »Utensilia castri Flenspurg presentata Henrich Reuentlaw anno 1452.«

[Orig.] Udtog anført i Registr. over Gem. Arch. 1533 (RA. Reg. 38, »Udkast« Bl. 140 a). — Mon Aaret er rigtigt?

[210]

Uden Dag. *Reg. *5835.* [Orig.(?) ^aindført i Flensborg »Stadbok« Bl. 108^a. Flensborg Bys Arkiv; ^a1865 i Raadstuearkivet^a; ikke paatruffet i 1922.] *Dipl. Flensburg. I. 557 = Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 151.*

a—a) Saaledes *Dipl. Flensburg. I. 557.*

[211]

— Laß Tommeßen Westenni R. og Landsdommer i Nørrejylland. Paa Wiborrig Landsting bød velbyrdig Md. Hr. Peder Skram sig til Lod og »laffueschiff« med sine Søskende, og sagde han, at det, som var given med »handhøffuer, kreffuer nu« fuld Arv i Søskendeskifte, og spurgte han, om det bør saa til at gaa eller ej. Da tykte mig og de gode Mænd, paa Tinget var, og sagde vi saa for Retten, at hvilken »syskind som giffit war med hanhæffuer och vil arffue arff, forstaais da førind det och wdbrød med neffnings kiønn«, om han ej vil Arven tage udi Lod, eller og da tage siden Arv, som Loven udviser. Med mit Signet. Datum anno 1452.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507 Nr. Dddd.

[212]

— *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 6; Reg. *5834.* Er 178.

Brevbøger: Ribe Kapitel: *Oldemoder 118* (Juni 26). — *Esrom: Cod. Esrom. 253* (Juni 5). — *Dueholm: Dueholms Dipl. 53* (Febr. 3; *ÆA. III. 203*), *71* (Febr. 28), *24* (Sept. 28), *72* (Dec. 20).

Registraturer: Kongens Arkiv: Stjernerholm: (*ÆA. V. 116* se under Aarhus Bisp, 116 se sstds.). — Lunde Kapitel: se 115. — Odense St. Knuds Kl.: *ÆA. V. 216*. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 50*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 90, 99, 100*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 214* (Marts 13), 275 (Okt. 21), 251 (Nov. 4), 274 (Nov. 21), 286 (Nov. 21), 221 (Dec. 8), 238, 270, 314, 326, 327, 337 (ell. Aar 1454). — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 6* (Febr. 16), 127 (ell. Aar 1403), 143 (ell. Aar 1453), 163 (= *V. 116* med Aar 1492), 164 (= *V. 116* med Aar 1492). — Ribe Kapitel: se 112, 132, 162. — Tommerup: *ÆA. IV. 375, 375*. — Antvorskov: *ÆA. IV. 187?* (og i Vidisse 210), 226, 226, 232. — Skovkloster: *SRD. IV. 366*. — Maribo: *ÆA. III. 267, 275, 276, 294*; se ogsaa 202. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. (642 (1064))*. — Alling: *ÆA. II. 179*. — (Dueholm: se Brevbøger.) — Hundslund: *ÆA. III. 7, 14, 20*. — Mariager: *ÆA. V. 670, 671, 679, 682, 691, 700, 708, 713, 714, 714, 714, 716, 733, 738, 743, 744, 753*. — Vestervig: *ÆA. III. 133, 142*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 365, 367, 370, 372, 372, 388*. — Vrejlev: *ÆA. III. 37, 42, 42*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 217*. — *Eline Gøyes Jordebog* 129 (Marts 19), 413 (Dec. 8; = *Adel. Brevkister* 117). — *Adel. Brevkister*: se 176, 180 og under *Eline Gøyes Jordebog* Dec. 8.

1453.

Jan. 2. *Reg. *5841*. Perg. [med 3 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. I. 600*. [213]

Jan. 6. *Reg. *5842* (med urigtig Dag Jan. 7). Perg. [med 5 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. II. 599*. [214]

Jan. 7. *Reg. *5842*. Er 214.

Jan. 14? Jeg Elitzæ Jenssedotter, Hr. Jep Lwnges Efterleve, har undt og til Løsen opladt hæderlig Md. og velbyrdig Hr. Mikel Rwth i Witby R. en Gaard i Atterop i Bawelse S. i Tydebergs H. (5 Pd. Korn med anden »retzle«) og de aabne Breve, som derpaa lyder, for 20 lødige Mk. gænge Penge, som en Købmand kan en anden fuldt med gøre i Syælland; og hvad Brevene lyder over 20 lødige Mk., har jeg tilgivet for Guds Skyld for Hr. Jep Lwnges Sjæl Skyld. Og naar de Arvinger, som [er] rette Ejere til Gaarden, vil løse den af Hr. M. R., skal de ej opbyde Pengene til Herredsting eller Landsting, men han skal annamme dem uden Tingbud, men dog skal Landgildet følge Hovedpengene saa vel det Aar, han løses, som alle de andre Aar og intet afslaaes i Hovedsummen. Medb. af andre[!] gode Mænd Anders Jenss af Thersløse Landsdommer i Syælland, Pauvel Billæ af Rolleroph og Hr. Oleff Sognepræst i Næsby. *Scriptum* Witby die Felicis mart.

Perg. [med 4 Segl]. Mikkel Ruds Arkiv (RA.). [215]

Jan. 27? (Aar?). Cristiærn Konge. Aar^a
..... i Kiøbenhaffn for vort Retterting, overværende vor[e]
Raad og gode Mænd Hr. Otte Nielsøn, Hr. [Thorbern] Bille af

Abramstrop, Hr. Kolber Gest, Hr. Thorbern Bille af Biærby, Hr. Jeip Jensß af Wiby RR., Jeip Claussøn »borgemester« i Kiøbendhaffn og mange flere gode Mænd, Barfodhdhe og Eric Pætherß af Fiælrop skødede for os og oplode Æggerd [Fri]lle R. 2 Brydiegaarde S. i Støwens[?] H. i Siæländ liggende, og tilbunde[?] de dem fornævnte Hr. [Æ]ggerd Frille at hjemle fornævnte Gaarde Hr. Æggerd al den Rettighed have kunne, at nyde Sig. nostrum ad causas ...
..... M. justiciario nostro.

Meget medtaget Perg. med [1 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Skødebrevf paa the ii garde i Herleff, som Mattes Jensß i boer etc.« (fortsat med Haand fra c. 1600:) »i Gladtsaxe sogen i Steffuentz herrit«. Senere (jfr. 1458 Maj 15) til Roskilde Frue Kl. Arkiv (AM. LXV. »14(?)« b). [216

a) Hverken Aar eller Dag kan nu læses, men begge Registranter over den Arnemag-næanske Diplomsamling angiver Dateringen som 1453 Lørdag før Vor Frue Dag purificationis, den ældre Registrant ganske vist med nogen Tvivl, og den yngre med Tilføjelse af, at Brevet nu er ulæseligt. b) Betegnet saaledes paa selve Brevets Bagside.

Jan. 28. *Reg. *5844.* Perg. med 1 Segl: Kong Karls (det under 189 anførte). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 46; Rydberg III. 247; Norges gl. Love 2. R. II. I. 84; Udtog: Hvitfeld V. 37, Fol. 857 L. 24* (Hvitfeld er ikke = *Reg. 3895**, saaledes som anført i Regesta). [217

Febr. 1. *Reg. *5846.* Perg. [med 1 Segl: Nævnt af Langebek 1762 i LDipl.]. Slesvigs Hertugs Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVI. 32). *Dipl. Chr. I S. 47.* [218

Febr. 2. Thrwid Hass »deghen« i Lundh, Jens Jensß Kan-nik sstds., Niels Hallentzfaar Præst og Jens Jeipsß Landsting-saghører i Schone. Pether Jeipsß er født i Luddekøpinghe ægte af Fader og Moder, og hans Fader var en Dannemand og havde god Omgængelse med hver Mand, og hans Moder levede med ham som en Dannekvinde og endnu lever ærlig, og de kom sammen efter Kirkens Lov, som 2 »hione lagh« bør at gøre med Ære. Vil nogen sige paa Pether Jeipsß andet end skellige Ord, maa han fuldkommelig skyde sig til os og til flere gode Mænd her i Landet og til Sognet der, som han er født, at han er ægte født af Fader og Moder, og de havde ingen »straff« paa dem, der Pether Jeipsß bør lide Skyld eller »straff« for. At saa er ganget og er Sandhed, vil vi vidne, ihvor og naar det gøres ham Behov. Sig. nostra. Datum Lundis die purificac. Marie. Perg. [med 4 Segl]. Senere til Arkivet paa Glorup. LDipl. [219

Febr. 5. Pær Nisß Tinghører og ganske Almue i Hwiding H. Mand. før Fastelavn paa Hwiding H.s Ting skødede velbaaren Md. Pær Clawsß V. hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Claws Cristiernsß Ærkedegn i Ribe paa Kapitlets Vegne sstds. 1 Gaard i Riisby i Hwiding H., som han selv i boede, og vederkendte sig at have fanget sin Nøje for den. Med vort Herredsindsegl. Givet og skrevet osv.

Perg. [med 1 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA.V. 332* (RA.). [220

— Jacobus Skat de Frøsløffgaardt giver Gaarden Abelgaardt i Østerlybye til Lybye Præstebord.

[Orig. Lyby Kirkes Arkiv. — Vidisse 1570 Okt. 12 efter »en gammel forn^e Jebjerg Kirkes Bog af Pergament af Provsten i Harre og Nørre Herreder m. fl.] Afskr. herefter, attesteret 1691 Nov. 6 af Biskop Søren Glud: NLA. Viborg Bispearkiv, Nørre H., Jebjærg Kald Nr. 1. — Afskr. (mulig ogsaa efter Vidissen 1570) med vedføjet dansk Oversætt. og under denne sidste attesteret 1699 Okt. 8 af Biskop Henrik Gerner: NLA. Viborg Bispearkiv, Nørre H., Jebjærg Kald Nr. 3. Herefter: *Dipl. Viberg. S. 41* (Udstederens Navn er Jacobus Kat). [221

Febr. 22. Vi Cristiern Konge hilser dig Maghens Clawesß vor Landsdommer i Laland. Vi beder dig og byder, at du tilkræver det Landenævn, som nu før Jul »wort« tilkrævet at skille om det Skovskel mellem Hyllestede og Ericstrup, som Marieboocloster er paarørende, at de skiller derom inden 6 Uger, efter at dette vort Brev [*er*] læst, efterdi som Loven udviser, som de vil andsvare for Gud og være bekendte for os, under deres Faldsmaal og højeste Brøde. Og forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embeds[*mænd*] her noget Hinder i at gøre. *Scriptum castro nostro Helsingborgh die Petri cathedra nostro sub signeto.*

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 73. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 307 Nr. 773* (RA.). [222

Febr. 22? Michel Jenßøn Foged inden Salig H., Broder Madz Amentßøn^a Abbed inden Holme Kloster, Iffuer Bryske R., Claus Bryske, Johan Brockenhuuß, Hans Poffuelßøn i Rottkielde armigeri og Jenß Sunneßøn Foged. Aar 1453 Tirsd., som var Petri Dag »cathedral.«^b, paa Salling H.s Ting saa' vi og hørte, at ærlig Md. og »velb.« Hr. Clauß Rønne R. og Marsk i Danne-marck lod opkræve en Herredsnævnd af forskrevne[!] Stokkemænd[!], gode Riddermændsmænd og andre Dannemænd, som var Hr. Johan Biørnßøn, Hr. Johan Randzoe, Hr. Engelbrett RR., Madz Anderßøn i Nackeby, Claus Kiustrop[!], Johan Skin-

ckel armigeri, Hendrich Sleett, Laß Bunte i Espe, Niß Broun i Szalling, Jenß Bruen i Vantinge, Morthen Budict[!] og Jeppe Pederßøn i Pallhaffue; hvilke vidnede, at Jeppe Tueßøn af Ariskou, Lauridz »Jach^c fatter«, han var en Brydesøn og ikke fribaaren; men havde han nogen Frihed af Konger eller Dronninger, det vidner vi intet om. Item »vidne de«, at Lauridz Jach^c han var ikke stævnet og til Vedermaalsting med Hr. Claus Rønne. Med vore Indsegl hængende ved dette Brev. Datum *etc.*

[Orig. Claus Rønnovs Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh., anført *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 284*; RA. MS. Danske Selskabs Afskrifter (»Kopidokumenter«), 1. Saml. LDipl. [223

a) LDipl. tilføjer i Margenen: »Nonne Clementsen« (L). b) Cathedra Petri faldt 1453 paa en Torsdag, og Plesner er derfor tilbøjelig til at henføre Brevet til 1457 ell. 1463. Det er dog vel ogsaa muligt, at Tirsdag er en Fejl for Torsdag. c) Formentlig Fejl for: Jacobsøn.

Febr. 23. Vi Gereth Biskop i Burlum har gjort et Mageskifte med velbaaren Md. Per Niels af Vothborgh i saa Maade, at han skal have en vor Biskopsdommes Gaard i Kaarop i Lydrop S. i Morsse (Anders, 3 Pd. Korn), for hvilken Gaard skal vi have af P. N. til Burlum Biskopsdomme 1 Gaard paa Hanness i Østhløss (Per Bangh, 3 Pd. Korn). Sig. nostrum. Datum et actum vig. Mathie ap.

Perg. [med 1 Segl]. (RA. Privatark., kronolog. Række.) [224

Febr. 25. Cristiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Hr. Eric Ottessøn R. vor Mand og Raad os og Danmarck gjort har og gøre skal, har vi forlenet ham alle 40 Mk. Sager og der forneden over alt hans Gods, vornede og Tjenere i Danmarck selv op at bære, saa længe vor Naade tilsiger. Thi forbyder vi *osv.* Datum castro nostro Helsingborgh dnica. reminiscere nostro sub secreto.

[^aPerg. med 1 Segl^a. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (2. Pacquet Nr. 6).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Ny kgl. Saml. 4to 2091, l. 57. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 84.* (*Reg. *5848.*) [225

a—a) Saaledes LDipl.

Febr. 27. Henric Stangebergh, Bispens Officialis i Ripe, kundgør, at Mattis Mørk af Fiæltring gav Gods til Ripe Kapitel.

Perg. med 12 Segl: 1. G. 832*; 2. G. 868 (Lange); 3. G. 860; 4. G. 875; 5. G. 880; 6. G. 879; 7. G. 881; 8-12. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 410* (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 44.* [226

— Lave Magnussen af Rørbek, Byfoged i Saxkiøbing. Tirsd. efter Matthiæ Dag Apostels var for mig og flere gode

Mænd paa Tinget beskeden Md. Peder Skoning Borger i Saxkiøbing og Altværge til mindre Vor Frue Alter i Sognekirken, hvilken æskede paa Bevisning af hans Medborger Truels Nielsen paa den Ager og Eng, som Truels Nielsøn har haft og brugt med Urette fra Vor Frues Bolig, som Kapellanen inden boer; hvilken Bevisning Truels Nielsøn ej havde, som ham af Rette burde. Da mælte jeg op af Tinget efter Dannemænds Tykke en Tingstokkelov, som inden var disse 12 Dannemænd: Jes Madtsen Borgemester, Jes Hugaff, Peder Bek, Peder Mortensen, Jens Suur, Oluf Suur, Peder Lassen, Ingvor Poulsen, Anders Henriksen, Jes Jensen, Peder Bang og Jes Svensen; hvilke vidnede, den Tid disse Jorder var indtagne med Hegned, som ligger i Syndermark og i Nørre Mark, var der lagt af de samme Jorder en Ager og en Eng til hver Bolig, og den Ager og Eng skulde blive dertil til evig Tid, »men saadan vilkor forehafft: drev mand trang til«, da maatte fornævnte Ager og Eng pantsættes og løses igen til Boligen tilbage, men ingen Ager eller^a Eng maatte sælges eller afhændes fra sin Bolig med alle. Thi mælte de 12 Dannemænd Vor Frue at nyde sin Boligs^b Ager og Eng, og maatte ej skilles derfra med Rette. Med mit Indsegl cum sig. discr. virr. Nicolai Beck, Olavi Boetii, Sigurti^c Fakenhuus, Mathei Fløy, Jacobi Hugaff et Conradi Glasmagers. Datum ut supra.

[A. Perg.^d Sakskøbing Kirkes Arkiv.] Afskrifter fra 18. Aarh.: Aa og Ab. LDipl. (Ab med Rettelser af Gram); Ac af Frands de Thesstrup: Ny kgl. Saml. 4to 727 d; Ad fra Aar 1777: SLA. Sakskøbing Kirkes Arkiv, Kopibog 1306-1771 Bl. 4 a; Ae. RA. Langebeks Saml. Pk. II, Topografiske Saml., Falster og Loll. [227

a) Ad: og. b) Mangler i Ad. c) Ad: Sigum; Ae: Siguri. d) Saaledes Ae.

Marts 3. Jeg Thorbern Billæ¹ af Søholm R. er skyldig en velbyrdig Md. Hr. Niels Jensß af Hammer 60 rinske Gylden, at betale Mortens Dag næstkommende. Fanger han ej sin Betaling inden Mortens Dag, skal han have alt mit Gods i Gudæløffe i Willentz H. for et brugeligt Pant, til det afløses ham af mig, med saadant Vilkaar, at den Gaard skal være undtagen, som Jes Maw boer i. Medb. af flere gode Mænd Hr. Mikell² i Gerløffe Sognepræst og Per Jensß a. w. sstds. Givet paa Abroms-torpp die Lucii tempore quadrages[i]mali.

Perg. med [3] Segl: 1. Lxx 8 (s **thorberni benedicti**); 2. G. 402 (s **michaelif olavi p[er]**). Senere (jfr. 1492 Maj 6) til Bent Billes Arkiv (RA.). [228

Marts 12. *Reg. *5850.* Perg. med 5 Segl: 1. G. 399; 2. G. 347; 3. Forsiden mangler; 4-5. Bomærker (4. i Skjold). Senere (jfr. 1476 Juni 8) til Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. III. 2 og IV. 49.* [229]

Marts 16. Cristiernus¹ rex. Constare volumus, nos villanos nostros in Wææ sub nostra proteccione cum omnibus bonis suis suscepisse, concedentes eisdem omnes libertates, quas a predecessoribus nostris regibus Dacie habuisse dinoscuntur, ac eisdem confirmamus. Quamobrem sub obtentu gracie nostre inhibemus, ne quis *etc.* Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi in profesto Gerthrudis.

Dn. rex per se, presente domina regina Dorothea.

Perg. med 1 Segl: K. 74. Væ Bys Arkiv; senere til Christianstad Bys Arkiv (Lunds LA.). LDipl. — Dansk Oversætt., skreven med Haand fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: SvRA. Städens akter, Vä. (*Reg. *5851.*) [230]

Marts 20. *Reg. *5852.* Perg. med 1 Segl: K. 74. Senere (jfr. 1483 Maj 21) til Oluf Jørgenssøn Oxes Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 48; Kbhvns Dipl. II. 101.* [231]

Marts 26. *Reg. 3909 = *5854. A.* Perg. [med 8 Segl^a]. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 472* (RA.). *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. I. 88.* — *Aa.* Afskr. fra 16. Aarh., attereret af Casparus Stalmester, clericus Slesuicensis diocesis, pavelig Notar: Samme Arkiv (RA.). — *Ab.* Afskr.: Svavstedbogen Bl. 73 a. [232]

a) Ab nævner »5 kenliche sigell«.

Marts 29. *Reg. *5855.* Perg. med 1 Segl: Kong Karls (det under 189 anførte). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 49; Rydberg III. 251; Udtog: Hvitfeld V. 38, Fol. 857 L. 2 f. n.* [233]

Apr. 4. Oluff Thrwssøn af Claborpp giver Gods til Allehelgenskloster hos Lwnd mod Gudstjeneste.

[Orig. Lunds Allehelgenskl. Arkiv.] Ikke meget yngre Afskr. paa Papir: RA. Topogr. Saml. Papir, Lund. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 357.* [234]

Apr. 6. Lasse Kals Borger i Nacskow. Jeg oplader Hr. Pether Clausß Sognepræst i Nacskow for mig og min Husfru Merde og mine Børn Gud til Lov paa s. Nilaus Sognekirke Vegne sstds. et Gods og Brev liggende i Sandby i Nør H., som Lasse Nilsß i boer og aarlig til Landgilde giver 1 Pd. Byg og 1 lb. Mk., hvilket Gods Tiderik Cerlin har udsat Hermæn wan Haffn i et brugeligt Pant og jeg det med Rette fanget har af Jens Andersß, Jes Nilsß Borgemesters »swar«, hvis Sjæl Gud have, med det Følgebrev, som han fik af Jes Nilsß med sin Husfru Anne i

hendes Mødrene, med alt det Godes Tilliggelse, som Hovedbrev udviser, der Tiderik Cerlin udgivet har. Medb. af andre gode Mænd Jepp Hanss Raadmand og Mortin Jeps^s Raadmand og Byfoged sstds. Datum Nacskow fer. 6. infra oct. pasche.

Perg. med [3] Segl: 3. Bomærke. Nakskov Kirkes Arkiv (AM. III. 20). [235]

Apr. 6. Udtog: *Hofman, Foundationer V. 373.* Er 1481 Apr. 27.

Apr. 9. *Reg. *5856.* [Orig. med Notarmærke. Roskilde Bisps Arkiv.] Optaget i Notarialinstrument 1482 Sept. 27. *Kbhvns Dipl. I. 186* (Ordene ›In testimonium premissorum‹ sstds. S. 219 *Ny Linie* hører til Brevet af 1453 Apr. 9, ikke til det af 1482 Sept. 27). [236]

Apr. 15. Underdanighen denst. Gnedighe here unde in God vader. Wy gantzen kerspellige to Groten Aluersen louen endrachliken unde wolberadens modes her Hinrike Teltzov also unseme kerkheren alle jare sos unde druttich mr. wisser rente, de helfte to Mychaeles daghe unde de helfte to paschen, darto 12 offerdaghe unde kerkwynghe, vryg offer unde graft ghelt unde inledinghe der vrowen unde van der brud unde brudeghamme unse rechticheyt; darto wille wy em holden en vryg hus, 2 gropen unde ene ko, de dar scholen wesen bii unser kappellen. Hiirup, erwerdighe here, bidde wy samentliken uns to bestedighende uppe desse rente her Hinrike ergenomet in unsen kerkheren; wille wy allen gherne vordenen, wor juwe gnade unse denst is esghende. Unse ingeseghel. An deme sondaghe misericordia dni.

Perg. med 1 Segl: Utydeligt Brudst.; omtr. samtidig Paaskrift: ›Eyderstede‹ og ›Littera super ecclesia[?] Groten Aluersen ad vitam unius tantum‹. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 488* (RA.). LDipl. [237]

Apr. 20. Olavus Daa episcopus Roskildensis Olavo Silvestri acolito nostre diocesios primario. Tue probitatis et virtutum merita nos inducunt, ut personam tuam prosequamur favore gratie specialis^a. Eapropter ecclesiam parochialem in Wiskinge cum sua annexa in Avensyø per liberam resignacionem Dn. Jacobi Johannis ultimi possessoris ejusdem vacantem tibi conferimus teque per annulum nostrum investimus de iisdem. Secretum nostrum presentibus (est)^b appensum. Datum Roskildiae fer. 6. ante f. Georgii.

[Orig. — Afskr.: Resens Bibliotek, Haandskr. Capsa VI Ord. III in qvarto Nr. 29 (anført: *Petri Johannis Resenii bibliotheca S. 136*). — Afskr.

herefter af G. E. de Franckenau.] Afskrifter efter sidstnævnte: LDipl. og (af Sandvig 1777) Kall 4to 404. [238

a) I LDipl. af Langebek rettet fra spiritualis; Kall: spiritualis. b) Saaledes Kall; mangler i LDipl.

Apr. 23. Jeg Pæther Skram¹ af Wolbergh R. har været over Søskendskifte med min Broder Nis Skram efter vor Moder med andre vore fælles Venner og Samtykke; da er vi saa forligte, at Nis Skram have[!] Mattropp undtaget 1 Eng i Gwdenkier, som »korsbrother« tilhører, med Møllen neden for Gaarden Stigsmølle med alt det Gods, som i Thørsting og Klavwrgh Sogne er liggende, 1 Gaard i Salten (Æsg), med saadanne Vilkaar, at om vore Søkende kan dem »nogher« indtale med Rette, skal vi pleje dem det, der Ret er paa begges Sider. Og hvad Fiskevand vi har til Fællig, skal vi bruge til Skellighed foruden Wæstersøø; der skal ingen loves at fiske. Og dermed lader jeg N. S. kvit for Skifte efter vor Moder. Medb. af andre gode Mænd Hr. Pæther Laurens² Præst i Eystropp, Barfod⁴ af Alstet og Claus Jendher⁶. Datum die Georgii.

Perg. med [6!] Segl: 1. Bv 6; 2. G. 772; 4. Axx 1 (sig **albert bareføet**; Barfus); 6. Hliii 3; Paaskrift fra 17. Aarh.: »Att Niels Skram skulle haffue Matrop och Per Skram Vlbierg«. Matrups Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [239

a) RA. Reg. 60 S. 240.

Apr. 25. Vi Cristiern Konge hilser eder i Jutland, som boer[!]. Vi hyder hos eder Cristiern Knwtzsß, Hartbo i Holmæn, Niels Degen, Morten Eyesß, at I med eder tager vor Foged i Gedin H. og indfører velbaaren Md. Hr. Niels Ericsß R. af Langtim i Aa hyn helyæ og den Grund, som dertil ligger, inden 15 Dage, som vore Lovdagsbreve udviser, som han derpaa har, og ham at værne og skikke efterdi, som Landslov udviser. Datum Oringborgh die Marci sub nostro sig. ad causas, teste nostro iusticiario Johanne Thorbernni M. in Brenxstrop.

Papir med Udskrift: Juciam inhabitantibus, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og samtidig Paaskrift: »ryde bref«. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). [240

— Jep Asloffzen Herredsfoged i Nym H., Seffern Giødsn i Rask, Kierßing[?] Mattiß og Las Michilß i Ener. Onsd. efter Jørgens Dag paa Nym H.s Ting fik Mogens i Fleming et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Oluff Nielß i Hornom, Las Michilß i Ener, Suendt Morthenßen i Vinthenlundt, Jep Mortenß, Las Nielß i Lundt, Michil Skartt i Vrønding, Matis Lauriß i Huer-

ring og Nils Perß i Korning; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at der var et fuldt Tingsvidne tilforn paa Nym H.s Ting og vidnede, at der ligger 4 Otting Jord over al Fleming Mark til den Gaard, Mogens i Flemingh i boer. Med vore Indsegl.

[^aPerg. med hængende Indsegl.^a] Vidisse 1568 Maj 19 (Onsd. post dnicam. cantate) af Nym H.s Ting, givet Las Matß i Fleming. Perg. [med 4 Segl]. (RA. Privatark., kronolog. Række 1568 Maj 19.)

a-a) Saaledes Vidissen.

[241

Maj 3. *Reg. *5857.* [A. ^aPerg. uden Segl.^a Timme Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; ^bsenere til Viborg Landstings Arkiv^b.] **Aa.** Afskr. af Langebek: LDipl. — **Aaa.** Afskr. fra 1746 (mulig efter Aa): RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 84.*

a-a) Saaledes Aa og Aaa. b-b) Saaledes Aaa.

[242

Maj 7. Tingsvidne af Hornum H., at Jes Nielssøn Frosti skødede Alburgh Helligaandshus en Gaard i Siørup i Hornum S. for en Gaard i Torpe i Woxloff S.

Perg. (Plica delvis ødelagt) med [11?] Segl: 9. Bomærke. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 22.*

[243

Maj 8. *Reg. *5859* (med urigtig Dag Maj 29 ligesom i det nedennævnte Aftryk). Perg. [med 6 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. III. 597.*

[244

Maj 10. Ego Ja[co]bus Ffriis electus [ecclesie] Borglanensis recogno[sco per] presentem litteram sigillo meo sigillatam, [quod nullo metu], vi, fraude seu aliqua alia sinistra [persvasione] sinistra circumventus, sponte et liber[e cum] matura deliberacione serenissimo principi Dn. Cristierno regi [in...em] diversorum beneficiorum michi per maiestatem suam multipliciter exhibiturum infrascriptum [juramentum præstiti], feci [atqve exhibui], cuius tenor sequitur et est talis: Ego Jacobus Friis electus ecclesie [Burglanensis] vobis Dn. Cristierno [regi] juro et promitto, quod ab hac hora inantea [fidelis] ero vobis et domine regine Dorothee conthorali vestre necnon filio v[estro] Dn. Olauo] aliisque [liberis vestris] de legitimo thoro procreandis, nec ero in consilio neque [facto, quod] vos [vel aliquis vestrum] capiatur aut detineatur seu quomodolibet in regalibus juribus impediatur seu [vitam aut membrum perdat]. Consilium vero, quod aliquis vestrum michi per se aut [litteras seu aliter] manifestaveritis seu manifestaverit, nulli pandam. Regimen [etiam] regale vestrum a[djutor] ero] ad defendendum et retinendum ordine meo libertatibus et privilegiis

sancte matris ecclesie semper salvis. Nec conspiratoribus contra vestram regiam maiestatem aut aliquem vestrum in vestrum prejudicium adherebo sive obedienciam prestabo nec [huiusmodi conspirationibus occulte vel manifeste] consensum prebeam. Hec ergo promitto pro[missione stricta]..... Sig. meum. Datum R[oskildis] ipso [die] ascensionis dni.

Perg. [med 1 Segl]; det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Arne Magnusson i AM. Afskr. Pk. IX, hvor det dog vistnok delvis skyldes Gisning. Kongens Arkiv (AM. III. 21). — Det er formentlig dette Brev, der anføres paa følgende Maade i Registr. over Gem. Arch. 1533 (RA. Reg. 38, »Udkast« Bl. 70 b): »Des bischofs von Wentsusel huldung konig Cristiern dem ersten gethan. Hirus zuuermercken, das konig Cristiern den Denischen nit viel geglawbet.« [245

Maj 10. In nomine domini amen. Indiccione 1., die Jouis 10. mensis maii, pontificatus Dn. Nicolai pape quinti anno 7., hora nonarum vel quasi, in mei notarii publici testiumque infrascriptorum presencia et coram Dn. Cristierno rege Dn. Jacobus Friis electus cathedralis Borglanensis ecclesie, non vi, metu seu alia sinistra machinacione circumventus, set sponte vicariam seu altare b. virginis in ecclesia b. Michaelis Ripis ad manus Dn. episcopi Riipensis eiusdem collatoris ad utilitatem discreti viri Tykonis Torkilli canonici Riipensis ecclesie resignavit, eo salvo, quod si non contigerit Dn. Jacobum ad ecclesiam Borglanensem confirmari, hec resignacio nulla sit, et vicaria sibi libere remaneat. Super quibus omnibus Tyko peciit a me notario unum vel plura publicum seu publica sibi fieri instrumentum et instrumenta. Acta fuerunt Roskildis in choro ecclesie predicatorum fratrum *etc.*, presentibus DDn. Marcello episcopo Scalateni et postulato Nidrosiensi et Kanuto episcopo ecclesie Wibergensis.

Et ego Daniel Kepken de Nulant, clericus Leodiensis diocesis, apostolica et imperiali auctoritatibus notarius, quia premissis cum prenominatis DDn. episcopis interfui, hoc instrumentum manu mea scriptum exinde confeci signoque et nomine meis solitis signavi.

«Item eisdem anno, indiccione, die vero Marcurii 9. mensis maii hora vesperorum vel quasi Dn. Jacobus Friis sponte resignavit parrochiam ecclesiam in Vbuy ad manus Dn. Cristierni regis patroni eiusdem ibid. presentis, ad quam ad statim Dn. rex presentavit discretum virum Gerardum de Tzertzen, presentibus DDn. Marcello postulato Nidrosiensi et Kanuto episcopo

Wibergensi et pluribus aliis, salvo regressu ad eandem ecclesiam in casu, quo Dn. Jacobus confirmationem electionis sue non assequatur. Acta sunt hec Roskildis *etc.*, in camera prioris conventus predicatorum *ibid.*^a

Perg. med Notarmærke. (RA. Ribe Bisps Arkiv.) [246
a—a) Tilføjet med andet Blæk, men med samme Haand.

Efter Maj 10. Vi Las Jepß i Vybergh, Hr. Cristiern Eskilß Broder sstds, Ywer mester sstds. kundgør skikket velbaaren Md. Hr. Erich Ericß R. af Awen[sberg] efter Vor Herres Himmelfartsdag, og havde Biskop Geredh i Vynsysælss Brev, hvis Sjæl Gud h[ave] ugennemstunget og færdigt i alle Maader; hvilket paa 3 Gaarde i Morssæ i Flathæ, hvilke Gaar[de] mere lød Brevet og saa, at fornævnte værdige Fad[er] gode Penge og gæve er i Danmarcli, for hvilke »aarff« undtagen Pantegods og Købegods og hvad som Hr. brugelig Pant, og Gud havde forset, at han overlev[ede] »weth« ham, da skulde det Pant kvit have blevet og uden alle Penge og Gensigelse. Da funde vi det saa for Ret bruge det fornævnte Gods i sit brugelig Pant »nyng«; item er det os vitterligt, at Hr. Erich ha Værge i fornævnte værdige Faders Liv og opbaar[et] forskrevet stander. »Thawæ« vi hængt vore

Perg. (kun den venstre Del bevaret, ogsaa af Plica) [med mindst 4 Segl]^a. Erik Erikssøn Løvenbalks Arkiv (RA.). LDipl. [247

a) Gram i LDipl.: »Fragm. unius sig. adest.«

Maj 12. *Reg. *5858.* Perg. med [6] Segl: 2, 4-6. Norske. (Et nu vedliggende løst Segl har formentlig tidligere vedhængt som det 3.) Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. II. 600.* [248

Maj 23. Jahannæ, Ffrændæ Waks Enke, sælger s. Nicolai Kirke i Køpenhafn en Jord sstds. i Pilæstrædhet.

[Orig. ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Afskr. af Jon Mortensen for Langebek: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 50.* [249

a—a) Saaledes LDipl.

Maj 24. Ærkebisp Tuo giver (Bosjø) Kloster Bispetiende.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klostres Breve Nr. 155. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 358.* — Omtr.

det samme Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 61. [250]

Maj 25. Vor juw heren Alue hertogen to Sleßwiik bekenne wii borgermestere unde radmanne der stad Lubeke, dat vor uns hefft Seyne van Strokel borger van Kampen gesworen, dat he in schipper Schele Arndes hollik vor juwer gnaden stad to Vlensborgh liggende hadde 6 last roggen eme tobehorende, welken hollik juwer gnaden ohem mangk zodanen schepen, de he den Hollanderen ime 52. jare affhendich makede, in juwe gebede brachte. Hiirumme bidde wii juwe herlicheid, dat gii umme unsen willen Seyne van Strokel zodane 6 last roggen weddertokeren willen. Dat vordene wii umme juwe herlicheid gerne, een touorsichtes to uns to hebbende, dat juwe gnade unde de juwe van der 6 last roggen wegen nyne vurder nama-ninge liiden scholen; dar wille wii juwer herlicheid gud vor wesen. Unser stad secret. Gheuen unde screuen ame vriidage vor der hilgen dreualdicheid daghe.

Perg. [med 1 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Umme vi leste roggen ute den schepen, de junker Gerd den Hollanderen nam«. Slesvigs Hertugs Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 1). [251]

Maj 29. *Dipl. Norv. III. 597; Reg. *5859. Er 244.*

Maj 29 ell. Juni 5. Karine, Æskils Pedhersß Hustru. Jeg har opbaaret og skyldig er af hæderlig Kvinde Karine Jep Longhs 1 Stykke »allesth« af den bedste »ullen« og 2 løde Mk., for hvilke Penge jeg sætter Karine Jep Longhs min Gaard i Pant i 10 Aar med Vilkaar, at jeg skal selv sidde i min Gaard og give hende hvert Aar 1 »ferdel« Smør og Teje; hvilken Gaard ligger i s. Pauls S. under Rysboeeyæri. Og naar de 10 Aar forgangen er, skal min Gaard være mig uforhindret at løse for saadanne Varer, som tilforn skrevet stander, og Løsningsdagen skal være om Mikyls Dag. Beseglet af gode Mænd min Broder Beint Thørkilsß¹ og Hr. Jenes Tursß og Æsbøren Jwel². Givet og skrevet Tirsd. i hellig Legems Uge.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. Skjold, hvori en Arm kommende ud af en Sky og holdende en Morgenstjerne(?); 3. Bomærke i Skjold. Jep Claussøn Langs Hustrus ell. Enkes Arkiv (RA.). LDipl. 1453 Maj 29 (ufuldstændig). (*Reg. *5860.*) [252]

Maj 31. *Reg. *5861.* Perg. med 13 Segl: 1. Kong Karls (det under 189 anførte); 2-13. Svenske (6. Gxvi 21 (Gyldenstjerne); 10. Lxviii 18 (Thott); 12. Bi 2). Kongens Arkiv (RA. Sverige. Perg.). *Dipl. Chr. I S. 50;*

Rydberg III. 253; Udtog: *Hvitfeld V. 41, Fol. 858 L. 4 f. n.* (Hvitfeld er ikke = *Reg. 3899**, saaledes som dér anført). [253]

Juni 1. *Reg. 3900**. Perg. med [25] Segl: 1. (SIGILLV[M COMMVNITATIS] DE FROSTOTHING); 3-7. Norske; 8. Forsiden mangler; 9, 13, 15, 18, 20-23. Norske. Kongens Arkiv (RA. Norge, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 52*; *Dipl. Norv. VIII. 380*; *Norges gl. Love 2. R. II. I. 87*; Udtog: *Hvitfeld V. 32, Fol. 855 L. 2.* [254]

Juni 5. Kongen udsteder Brev i en Trætte mellem Hr. Jeip af Hyllestæd og hans Sognemænd paa den ene Side og Mariebo Kloster paa den anden om Skoven mellem Ericstrop og Hillestæd.

[^aPapir med Seglet trykt bag paa Brevet.^a Maribo Kl. Arkiv; ^a1750 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Afskr. af Jon Mortensen 1750, rettet af Langebek: LDipl. *A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 81* (med Kongens Titel forkortet). — Udtog af J. H. Begtrup, sikkert efter LDipl.: Ny kgl. Saml. 4 to 868 m, I. 239. [255]

a—a) Saaledes LDipl.

Juni 6. Vi Cristiern Konge tager vore »burghemester«, Raadmænd, Borgere og al Menighed i vor Købstad Stubbekøping i vor Beskærmning, og stadfæster vi dem alle de Privilegia, som Konger i Danmarck dem givet har i alle Maader, som deres Privilegia lyder, som dette vort Brev er vederhængt; og det gør vi, paa det at forskrevne vore Borgere og Købstad deraf forbedres maa og des ydermere være os til Villie og Tjeneste. Dog vil vi have Fuldmagt forskrevne Privilegia at forbedre og til og af at sætte, som vi kan prøve, at det os og Kronen nytteligt er. Thi forbyder vi *osv.* Datum in villa nostra Stubbekøpinge fer. 4. infra oct. corporis Cristi nostro sub secreto.

Dn. rex per se, presentibus regina Dorothea, Johanne Thorberni et Tymmone MM.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Stubbekøbing Bys Arkiv.] Afskr. af Langebek 1741: LDipl. Afskr. fra 18. Aarh.: LDipl. Korte Udtog (uden Dag) anførte i Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. og i Resens Atlas (Uldall Fol. 186) V. 78. [256]

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Juni 7. »Hans, Didrich och Hinrich Nilßöner bröder bekänna sig sins emillan hafwa dhelt och skiftt alt det jordegodtz i Mallmoe, som effter deras sal. föräldrars död dem ärfvtel. tillfallit. Dat. oct. corporis Christi d. 12 junii 1453.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 343. [257]

Juni 11. *Reg. *5863.* Perg. med [8] Segl: 1. Forsiden mangler; 2. G. 753; 3. G. 774* (Laurens Symonß); 4. G. 774* (Therkil Jensß). Benzon Godsarkiv (RA.). *Hvass III. 131.* [258]

Juni 15. *Reg. 3907* = *5864.* Perg. med farvelagt Vaabentegning [og 1 Segl]. (Nationalmuseets 2. Afdeling.) *Hofman, Adelsmænd II. 83* (læs: *mel thetthe wort - ee hwo - lade, mōdhe, vmaghe* eller - die *beatorum Viti - Ad relacionem*). [259]

Juni 18. Oleff Wilyoms¹ Byfoged i Nestwet, Tuwe Jens² Præst »at« s. Pæders Kirke, Ingwor Jeiops³ Borgemester, Henric Gotschalk⁴ Præst, Oleff Skade⁵, Pællæ Niels⁶ og Jæp Roskilde-
man⁷ Raadmænd sstds. Mand. før Johannis bap. Dag paa Nest-
wide Byting var beskeden Kvinde Elsebe Knwts holdende paa
fornævnte Ingwor Jeiops³ Arm, som skødede Hr. Hans Pæders³
Sogneherre »at« Vor Frue Kirke i Nykøbing i Falster sin Gaard,
som hun i boer, liggende i Nestwet i s. Mortens Sogn mellem
Bys Stræde, som løber til Sortebrødreklosters Gaard, og den
Bolig, som var skiftet ud af fornævnte Gaard, som Pæder Joseps-
søn nu i boer, med saadant Vilkaar, at Elsebe skal selv besidde
fornævnte Gaard i sin Livstid eller saa længe, som hende lyster
og hun kan gøre af ham til Bys Tyng. For hvilken Gaard
hun vederkendte sig fuldt Værd efter sit Nøje have fanget. Med
vore Indsegl. Datum etc.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. G. 400; 3. Bomærke; 4. G. 401;
5. M 89 (S OLAVI HEMMINGI); 6-7. Bomærker; ikke meget yngre Paa-
skrift: »Super curia Nestuedis sita pro altari sancti Pauli Roskildis«. *Senere* (jfr. 1456 Apr. 26) til Roskilde Kapitels Arkiv (Pauli Alter) (AM. XXIV. 27). [260]

Juni 19. Eggert Frillæ meddeler sin Hustru Annæ Iwersdotther Efterretninger fra Norge.

Papir (Orig.), hvoraf kun den nederste Del er bevaret; nu uden Spor af brevlukkende Segl, men med Indsnit til Forsendelse. Eggert Frilles Hustrus Arkiv (RA.). *Dipl. Norv. XI. 172; Missiver II. 6.* [261]

Juni 21. *Reg. *5866.* Perg. med 1 Segl: K. 80. Eggert Frilles Arkiv; *Adel. Brevkister S. 106 L. 15* (RA.). *Dipl. Chr. I S. 54.* [262]

Juni c. 24. Vi Christian Konge kundgør os af ret Laan til Kronens og vor Nytte skyldig at være »welb.« Md. Thruedt Pederßen i Arffuidßloff 1800 gode rinsche Gylden og 200 lybsch Mk. i dansche Penge, som i Danmarch gænge er, hvilket[!] Summa Guld og Penge vi efter »woris« Raads Raad pantsætter Thruedt Pederßen vort og Kronens Len Gladsaxe med alt det Gods, som dertil ligger, som hans Moder det nu i Væрге har, Sømmershaffn, Albo H. og dertil 3 Gaarde i Sielsøe i Thyde S., hvilke 3 Gaarde Hr. Jens Grim i Laan havde af Kong Erich,

med al forskrevne Lens kongelige Rettighed med Vilkaar, at Thrud Pederßen skal beholde samme Len sin Livstid for et brugeligt Pant uafløst. Overlever hans Moder Fru Kiersten ham, skal hun beholde alle forskrevne Gods og Len for et brugeligt Pant uafløst hendes Livstid. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnia beati Johanis baptista nost[ro] sub s[e]creto *pr[esenti]bus ap[penso]a.*

[Perg. Truid Pederssøn Galens Arkiv.] Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Lunds LA., »Danska geneal. m. m. 2« Bl. 51 b (med Overskrift Bl. 51 a: »Copie aff 2 pergamedtzbreffue, huoraff er att see, att fru Kiersten Stigsdatter thill Aridtzløff hoffuettgaard, som var her Anders Stigsßens søster paa Næß, haffuer hafft Gladsaxe och Semerhaffuen i pant aff kong Christian den første, som war først[!] sett hindis sønner i pandt«.) [263

a—a) Afskriften: »*probus apus*«.

Juni 28. Cristiern Konge. Pedhers og Pouels Aften paa vort Slot Køpenhaffn i »cameriit« i vort Raads Nærværelse, som var Hr. Jens Biskop i Aars, Hr. Otte Nielsß vor Embedsmand paa Kallø R., Hr. Conradus Ærkedegn i Sleeswiigh og Hr. Jens Clawesß vor Kansler, Kannik i Lund, hørte vi med dem Hr. Eggert Ffrilles R.s vor Raads og Kammermesters Regnskab for alle Stykker, som han havde opbaaret paa vore Vegne, Guld, Sølv, Penge, Klæde og alt andet, siden han vor Kammermester »worth«, som var Mand. efter Bartholomei Dag Aar 1449, og til denne Dag. Og gjorde han os derfor fuldt Regnskab efter vor og forskrevne vort Raads Nøje, og takker [vi] ham for Troskab og villig Tjeneste, som han os og Riget i det Embede gjort har. Thi lader vi ham kvit for noget ydermere Regnskab deraf at gøre, og stadfæster vi alle de Kvittebreve, som han i det Embede udgivet har. Givet og skrevet *osv.*; og har vi ladet vort Sekret hænge for dette Brev.

[Orig. Eggert Frilles Arkiv.] Afskr.: Eggert Frilles Kopibog 1448-55 Bl. 4 b. Eggert Frilles Arkiv (RA.). [264

Juli 1. *Req. *5868.* Perg. [med 1 Segl]. Senere (jfr. 1458 Maj 15) til Roskilde Frue Kl. Arkiv (AM. LXII. 1). *Dipl. Chr. I S. 55.* [265

Juli 2. Edla Tykesdotter giver $\frac{1}{2}$ Gaard i Jularp til Bosjø Kloster. [Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 156. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 359.* — Omtr. det samme Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 62. — Et tredje Udtog lyder: »Edela Tykesdotter af Dalby bekienner sigh hafwa und och gifft till Bosöo closter een half gård

liggiandes i Frostahåradt i Hörg sochn i Jularp, som afgår halfft annen skieppa smör, hwilket breef är dat. 1453 med 4 sigill. SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 43 a Nr. 250. [266]

Juli 2. Per Bosøn Borger i Prestø. Jeg vederkender mig med min Hustrus Kerstinæ Samtykke at have givet til Vor Frue Kirke i Wordenborgh en min Gaard liggende i Wordenborgh hos Slotsbroen paa Hjørnet til evindeligh Eje. Medb. af beskedne Mænd Per Lundh og Jep Olsøn Borgemestre i Wordenborgh, Jep Kare Raadmand og Anders Hiorth Borger sstds. Datum die visitac. Marie.

Perg. [med 5 Segl]. Vordingborg Kirkes Arkiv (SLA. Vordingborg Vor Frue Kirkes Breve paa Perg. 1453-1524). [267]

— Jeg Clawes Rønnow¹ R. og Kong Cristierns Marsk i Danmarch har bedet velbaaren Md. Hr. Eggert Frillæ R. love med sit Indsegl for 264 Mk. lub. til Hans van Kolnæ Borger i Lubeke at betale Jepps Dag næstkommende, som mit Brev udviser, som [jeg] Hans van Kolnæ har derpaa givet. Item tilbinder jeg mig Hr. Eggert fornævnte Løfte at holde uden al Skade. Sig. meum. Datum Haffnis ipsa[!] visitac. Marie.

Perg. med 1 Segl: Li 63. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. [268]

Juli 4. Ærkebisp Two af Lund og 6 Bisper udsteder Afladsbrev for Københavns Petri Kirke.

Perg. med [7] Segl: 1. G. 29(?); 2. G. 175; 4. Forsiden mangler; 5. Brudst.; [6. a]. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. IV. 50.* [269]

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Alfsson; Seglet da utydeligt.

Juli 10. Vi Kristiern Konge hilser eder, som boer i Judland. For os har været velbyrdig Md. Hr. Niels Ericssøn af Langtwyndh og beviste med et aabent beseglet Brev, at han er lovlig indført i Oe hyn hellie fri til begge Lande og i den Grund, hos ligger, som Fruer af Stubrop Kloster giver Kære paa. Thi dømmer vi nu første Tid Hr. Niels Ericssøn Oe og Grund til, til bedre Bevisning kommer. Datum Haffnis sub anno mdlīiii[!] die Kanuti regis ad causas[!] nostro justiciario Johanni Torberni milite de Branxtorp.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). [270]

Juli 11. *Reg. *5872* (med urigtig Dag Juli 16).

Perg. [med 1 Segl: Nævnt af Gram i LDipl.]. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 56.* [271]

Juli 11. Cristiern Konge. Anden Dag efter Kanuti Dag Konge i Københaffn i Graabrødrekloster for vort Raad og Retterting i Nærværelse Biskop Jenss af Arss, Biskop Knwt af Wyborgh, Hr. Ottæ Nielsß, Hr. Eggerd Friille, Hr. Howenschild, Hr. Joachim Flemmyng, Hr. Mowens Ebbesß, Hr. Johan Biørnsß, Hr. Lasse Thomesß, Hr. Nielss Ericsß, Hr. Tømmæ Nielsß, Hr. Lotwigh Nielsß, Hr. Pær Erichsß, Hr. Anderss Hack, Hr. Oleff Lwnge RR. og mange flere gode Mænd var velbyrdig Md. Hr. Thorbern Bille af Abromstrop og Fru Eltzseby af Kyndbi om Trætte om Sonnerop lille i Walburs H. Da var begges deres aabne Breve i Rette lagt og overgransket, og er saa for Rette paa sagt, at det Dombrev, som Hr. Nielss Skaffue udgav paa Sielandzfar Landsting, skal blive ved Magt, og forskrevne Fru Eltzsæ skal nyde sit Gods igen Sonnerop lille, og Hr. Thorbern skal tale til Fru Sophie eller hendes Arvinger om sine Penge, som ham tilforn vist er i forskrevne Dombrev. Sig. nostrum ad causas, teste [nostro j]ustitiario Dn. Johanne Thorbernni M. in Brenxstrop. Datum loco ut supra.

Perg. [med 1 Segl]. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). LDipl.

[272

Juli 13 ell. 20. In deme namen Godes amen. Deme heren Nicolao biisschuppe to Sleswich underdanicheit. Tho loue Gode, ziner moder Marian, allen hemelschen heren, der 11000 meghede unde s. Vrzelen unser patronen, umme zalicheit willen unser unde unser vorolderen zele beghiftighen wii Momme Meluesß, Mamme Vddesß, Lleue Ghebesß, Momme Hunesß, Thyge Wytß, Rode Bandiik, Anders Redelfß, Vedder Thomasß unde Leue Hunesß kerspellude to Rorbeke, vulmechtich van des gantzen kerspels wegghen, unse kerken Rorbeke to vodinghe unses kercheren myt ackeren, meden, renthen unde vryheit, alß nascreuen steit. Int erste 7 acker, dar dat ke[r]ckbool uppe steyt, dorchstreckt van Norderdiike went ouer dat môr myt allen tobehoringhen, medee, wischk unde weyde; hiir uppe wylle wii holden allen diik unde damp, unde de kerchere schal sin nascreuen leide[?] suluen bedyken, ok schal unse kerchere den kerspelluden, de den diik maken, alle yare to vruntschoppe gheuen 1 tunnen Husem beres unde 1 vede lam. Vortmer 2 acker in Momme Styuensß hole unde 6 deymede mede in den maden; hiirto vryge vuringhe uppe deme more. Item van juwelker maschoppe 2 schilli[n]ghe eng., de helffte to Michaelis daghe unde de anderen helfte uppe paschen an ghelde efft an korne to beta-

lende; unde wii kerksworen myt hulpe der diikedinghen scholen unsem kercheren dut helpen utmanen, wan des node is; ok wylle wii kerspellige alle yar gheuen unseme kercheren en melken ouer unse kerspel unde holden darto dat yar ouer 12 offerdaghe alß wynachten, der hilghen 3 konynghe dach, llychtmysen, de vorbodeschoppe Unser vruwen, passchen, pynxten, de hemmeluarde[!] Unses heren, des hilghen lichames dach, der 11000 meghede dach, Unser vruwen dach der hemmeluarde, kerckmissen dach unde alle hilghen dach. Item de wedeme buten unde bynnen unde den kerckwech wille wii in verbeteringhe holden, wan des behueff ys. Item van juwelkeme doden, de bouen 12 yar old was, schal hebben unse kerchere vor grafft, souede unde druttigheste 12 schillinghe lub. unde vor de ersten yartiid 6 eng. Item ys de dode beneden 12 yaren wente to 7 yaren, so schal de kerchere hebben halue prouende, alß vorscreuen steyt, men ys de dode beneden 7 yaren, so schal de kerchere hebben 1 schillingk eng.; item van der echtwyginghe 2 ß eng. Tho desser unser kerken, de vormydelst dode wandaghes heren Jahanne Wichman unses lesten kerkheren leddich, antworten wii kerspellige to Rorbeke na unser olden wonheit unde rechte dee heren Jahanne Wylsterma[n] to Morsum, heren Dyderke Becker to Euesbul kercheren unde her Hinryke Kedingk prestere, byddende juwe gnade, dat gii enen van den 3, de juw unser zele dunket nutte wesen, willen setten to enem kercheren in unse kerken unde mente, unser zele sorghe to beualende, welkereme wylle wii alle stuccke vorscreuen holden. Unses kerspels ingesegel. Screuen unde gheuen in Margreten daghe.

Perg. [med 1 Segl]. Slesvig Bishops Arkiv; *ÆA. V. 488* (RA.). LDipl.

[273

Juli 14. Jeg Niels Knutzs¹ i Wethfulebergh a w. vederkender mig op at have baaret 20 rynske Gylden af hæderlig Md. Dytloff van Borne Raadmand i Køpenhaffn paa velbyrdig Kvindes Vegne Fru Birgittæ, Hr. Folret vam Knopes Efterlevere. Item døder jeg alle de Breve, som Hr. Folret og Fru Birgittæ min Fader og min Moder givet har paa Gæld, thi at de i vor Nøje gjort har for forskrevne Gæld, og lader dem kvit for al Tiltale for forskrevne Sager. Medb. af velbyrdige Mænd Johan Oxæ², Jepp Hegle³ a w., Gherlagh Floer⁴ a w. og Willem Sconing⁵ Raadmænd i Køpenhaffn. Datum Haffn sabb. post f. Kanuti regis.

Perg. med 5 Segl: 1. Clxiv 11 (Dyre); 2. Cxlvii 3; 3. Gxxvi 4; 4. Bvi 1; 5. Bomærke. Follert van Knobbes Enkes, sikkert senere hendes 3. Mand Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. III. 19). [274

Juli 15. In deme namen Godes amen. Heren Nicolao biischoppe to Sleßwich underdanicheit. Wii Junghe Poo, iddingk, Boyge Adingk, Poo Herrinck, Ludde Veddersß, Iwe Ludding, Backe Agesß, Bo[?] Tetingh, Nompne Boginck, Tunne Tetingh unde Arffast Symensß kerspellude to Llundenburghe unde menen inwoners dar sulues bekennen, dat wii to loue Gode, ziner moder Marien, allen hemmelschen heren unde unses houetheren s. Jurghen, umme zalicheit wiillen unser unde unser vorolderen zele beghiftighen unse kerken to Llundenburghe to vodinghe des kerckheren myt vrigen ackeren, meden, renten unde vriheit, alß nascreuen steit. Int erste gheue wii to vodinghe unses kercheren to ewighen tiiden 4 deymet mede bii deme olden torne, 5 deymet mede in dem Westerkoghe unde 2 schepelsade darsulues, 2 acker bii der kerken unde darenbouen dat more up der osten to siner brukinghe myt der grund. Uppe desse acker unde mede schal unse kerchere holden sinen diik liik enem anderen bunden utghenomen de 4 deymede mede bii deme torne; dar wiille wii den diik upholden, alz efft dat en kerckbol were. Alle wele, insettinghe, utsettinghe unde kamstortinghe schole wii maken unde holden na older rechticheit. Item wiille wii unseme kercheren gheuen van juwelker maschop 2 schilling eng. alß en guden donredaghe 1 ß eng. unde den anderen ß eng. to Michaelis daghe; unde wannere dar jennich hindernisse an queme, so dat de betalinghe nicht en scheghe, so scholen de kercksworen mit hulpe der meynheit dat bemanen deme kercheren to gude. Item wiille wii holden 12 offerdaghe alz to paschen, to Jurgen daghe, to Merkes daghe, Godes hemmelvart, pinxten, des hilgen lichammes daghe, to der hemmelvart Unser vruwen, alle Godes hilghen daghe, to winnachten, to twelfften, to llichtmissen, to der bodesschup Unser vruwen; uppe welkere tiiden eyn juwel[ker], de to zinen jaren komen is, schal siik bewisen deme altare myt sinem offer; item ene botter prouende ouer dat kerspel [in] deme pinxten, wan de kerchere in den husen umme wighet, islyk na sinem vormoghe. Item van doden unde [van] leuendighen wiille wii unseme kercheren gheuen na older wonheit alz van enem doden, dede bouen 7 jaren was, 3 schilling lub. vor de legerstede; item to der bii-

graft, to deme souenden, to deme drittighsten unde to der jar-tiid to juwelker tiid 3 brode unde ene botteren edder vor de prouende to juwelker tiid 2 ß unde van juwelkem husseten, der des jars vorstoruen is, enen schapes rump up Michaelis dach; is ok de dode beneden 7 jar, so giffit he desse prouende halff. Item van der echtwighinghe schal de kerchere hebben 3 ß lub. An dessen renten schal de koster nenen deel hebben, men wii wiillen ome su[n]derliken louen. Vortmer wiille wii de wedeme bynnen unde buten holden in vorbeteringhe, wur unde wan des not is. Unses kerspel ingesegel. Unde wii Nico[laus] biischup to Sleswich dorch bede wiillen der kerspellude bestedighe alle desse stucke unde nemen^a desse rente unde gudere in unse geistlike bescherminghe; des to wiitlicheit unse ingesegel. Screuen unde gheuen des sondaghes in aller apostel daghe.

Perg. [med 2 Segl]. Slesvig Bisp Arkiv (RA.). LDipl. [275

a) Orig.: nenen.

Juli 16. Reg. *5872. Er 271.

Juli 18. In deme namen Godes amen. Deme heren Nicolao biischup to Sleswich undedanicheit. Wii kerspellude unde menen inwoners des karspels Westerheuer begiftighen to loue Gode, ziner moder Marien, allen hemmelschen heren unde unses houetheren s. Stephens, umme zalicheit wiillen unser unde unser vorelderen zele unse kerken to vodinghe unses kercheren mit vrigen ackeren, meden, renten unde vriheit, alß nascreuen steit. Int erste gheue wii to vodinghe unses kercheren to ewighen tiiden 22 deymede landes, der sösse ligghet bi der kerken uppe dat osten, unde de wiil wii holden vrii van diick, dam unde schatte unde ander unplicht. Item 3^{1/2} deymede gheheten Schelegarden. Item 6 deymede belegen umme de wedeme, dede wandaghes to der kerkenbuwete horden. Hiirvor schal de kerke wedder hebben 4 deymede uppe Druckleue ham unde so vele darto an Suder ham bii der kerken, dat desse 6 deymede to vullen der kerken wederlecht werden. De anderen deymede in deme suluen hamme, der tom mynsten noch 4 ouer bliuen schullen, schal de kerckhere beholden. Item schal unse kerchere hebben 8 schepelsât an Peter Tetinges hamme; item in der zeewende ^{1/2} deymet; item in deme westen bii diick stadel 2 schepelsât; hiiruppe schal unse kerchere holden diick, dam liick sineme nabur, men alle wele, kamstortynghe, insettinghe unde utsettinghe wiil wii holden unde maken na older rechtic-

heit. Item wil wii gheuen unsem kercheren alle jar 3 botterprouende, de ersten en guden donnerdaghe so gut alze $\frac{1}{2}$ tunnen botteren, de anderen to pinxten so ghud alze 1 groue tunnen botteren, de dridden to Michels daghe so ghud alz $\frac{1}{2}$ tunnen botteren. Item wiil wii holden 3 offerdaghe als paschen, hemmelvart Unser vruwen unde winachten, to juwelker tiid van enem isliken, de to zinen jaren komen is, 4 pennighe lub. to offernde; item van juwelkeme doden bouen 1 jar olt 3 schillinge lub. to graffgelt, tome ersten, tom souende, tome drittigesten unde tor jartiid botteren unde brod tho prouende bynnen 1 jare 18 penninghe; item van der echtwiginghe 6 schillinge lub. unde van der inledinghe 1 schilling lub. De wedeme wiil wii holden in verbeteringhe buten unde bynnen, wur unde wan des not is. Unses kerspels ingesegel myt deme ingesegel des bescheden mannes Thies Bundi³ stalre ouer Euerschup unde Utholm. Unde wii Nicolaus biischup to Sleswich dorch beede willen der kerspellude bestedighe alle desse articule unde nemen desse rente unde gudere in unse bescherminghe; des to vor wittlicheit unse ingesegel. Screuen unde gheuen des midwekens vor Marien Magdalenen daghe.

Perg. med [3] Segl: 2. Forsiden mangler; 3. Utydeligt. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 474* (RA.). LDipl. [276

Juli 28. In nomine domini amen. Indictione 1., pontificatus Dn. Nicholai pape quinti anno 7., die Saturni 28. mensis julii, hora terciarum vel quasi in curia episcopali Roskyldensi in mei notarii publici testiumque infrascriptorum presentia Dn. Olauus Daa episcopus Roskyldensis constituit DDn. Olauum Johannis cantorem ecclesie Haffnensis et Tuconem Johannis, canonicos ecclesie Roskyldensis, suos procuratores, presentes ac procuratorium in se suscipientes, ita quod occupantis condicio melior non existat, sed quod unus inceperit, alter prosequi valeat et specialiter in causa, que vertitur seu verti speratur inter Dn. Wartislauum ducem Stetinensem ac principem terre Ruye ex una et predictum reverendum patrem partibus ex altera de violenta possessionis ejectione curie Streye et bonorum sibi attinentium in terra Ruye situate, ad sedem episcopalem Roskyldensem de jure spectantis, facta per antecessorem Dn. ducis, videl. Dn. Barnym ducem Stetinensem pie memorie, quam curiam cum bonis sibi attinentibus ad dies suos a tempore dejectionis tam injuste detinuit et adhuc dux modernus detinet occupatam, per viam possessionis recuperande via juris dictos

procuratores constituit ad agendum coram iudicibus competentibus et ad omnia ipsum negocium tangencia tractanda deditque eis potestatem procuratorem unum vel plures substituendi et revocandi, eciam redditus levatos a tempore detentionis curie Streye et bonorum sibi attinencium exigendi, levandi et super restitutis quittandi ac alia in premissis levatis faciendi, prout eis tucius videbitur expedire. Promisitque sepedictus reverendus pater michi notario stipulanti, se omnia rata habiturum, que procuratores attemptaverint facienda seu eciam cum expensarum et litis taxatione duxerint ordinanda. Super quibus omnibus idem reverendus pater me notarium requisivit, ut sibi unum vel plura conficerem instrumentum seu instrumenta. Acta sunt hec *etc.*, presentibus DDn. Johanne Jone canonico ecclesie Haffnensis et Petro Brwn presbitero Roskyldensis dyocesis, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Johannes Frost clericus Ottoniensis dyocesis, imperiali auctoritate notarius juratus, quia omnibus superius consignatis cum prenominatis testibus interfui, ea in hanc formam publicam manu mea conscriptam redeggi signoque et nomine meis solitis signavi rogatus.

Perg. med Notarmærke. Roskilde Bisps Arkiv, Rügen (RA.). [277

Aug. 9. *Reg. 3901**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 518.* [278

— *Reg. *5873.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 368.* Afskr. fra 16. Aarh.: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2618 Bl. 22 a, jfr. 4 a. [279

Aug. 14. Oleff Daa¹ Biskop i Roskilde. Den Tid vi var Provst i Roskilde og finge prebendam capelle s. Laurentii efter Hr. Hans Geriksß Død, finge vi med en liden Skov, som kaldes Sæby Skov, liggende fra Sloerups Mark og nær ud »hænder« Bordhwædhle Skov, hvilken Skov vi havde i Værge og Forsvar paa s. Laurentii Kapels Vegne, saa længe vi havde forskrevne prebendam, og lod vi tage Aasyn til forskrevne Skov af Tinge og red Skovskellet mellem Clare Skov østen til og Abbetweds Skov vesten til, som ligger op til Sæby Skov; og havde vi Sæby Skov saa fri, som vi »nudhe« noget andet Gods, der laa til forskrevne prebendam, saa længe vi havde forskrevne prebendam. Den samme Tid vi forskrevne prebendam finge, var Biskop Cristiern i Ripe en Tid i Vor Frue Kloster i Roskilde for Priorissen og alle Søstre sstds., Beyent Krabbe deres »for-

synereman« nærværende, »saghe« og hørte, at Biskop Cristiern vidnede, at den Tid han var Provst i Roskilde, gjorde han et »maghligt« Skifte med Pædher Mortensß, som den Tid var »forsynereman« til forskrevne Kloster, og gjorde der ingen ydermere Brev paa, i saa Maade at Pædher Mortensß skulde have en Brydiegaard i Sønderstwedh, som gav 6 Pd. Korn med anden Smaaredsel, og 2 bygte Gaardsædegaarde sstds., og Biskop Cristiern skulde have igen i hans Tid en Brydiegaard i Skuldeløffue og en Gaardsædestavn, som gav ikke uden 3 Pd. Korn eller 4 »at høxste«; det sagde han sig gøre, fordi at han havde da nyelig »sæet affwll udi Skuldeløffue gardh, hanum« laa ej Magt paa, at den anden Gaard var bedre for Arbejdet og »beyleyghethen« Skyld, og besynderligen for, at Pædher Mortensß og han var gode Venner. Vort secretum. Datum Roskildis in vig. assumpc. Marie.

Perg. med 1 Segl: G. 175. Roskilde Kapitels Arkiv (Laurencii Kapel) (AM. XXIV. 28). [280]

Aug. 19. Petrus Johannis Kantor i Viborg m. fl. udsteder Vidnesbyrd om, hvad Præsten Johannes Michaelis har vidnet om 2 Kirker i Gaarden Skiern og om Viborg Bisps Forhold til dem.

[Orig. Viborg Bisps Arkiv]. Afskr.: C. Testrup, Om Kiercherne i Wiborg Stift: Additam. Fol. 75 S. 58. Herefter: *Dipl. Viberg. S. 348.* — Andre Afskrifter efter Testrup: Kall 4to 499 S. 49; Thott Fol. 808 Bl. 26 b; Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 259 b S. 30 (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 868 e, I 1. Paginering S. 70). [281]

Aug. 20. Oleff Wilyomsß¹ Byfoged i Nestwit, Ingwor Jeiopsß², Jens Markortsß³ Borgemestre, Laurens Mortensß⁴, Hans Pædersß⁶ Raadmænd, Henric Gotschalk⁶ Præst og Ingwor Guldsmet Borger sstds. Mand. efter Vor Frue Dag assumpc. paa Nestwede Byting var læst et aabent Brev, som var umistænkt, hvilket lød: 1. *Række Nr. 6707.* Med vore Indsegl. Datum etc.

Perg. med [7] Segl: 1-5. Bomærker; 6. G. 401. Senere (jfr. 1455 Juli 10) til Skelm Pederssøns Arkiv (RA. Næstved (Tillæg)). [282]

Aug. 24. (*Reg. *5874.*) Perg. [med 1 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 23.* [283]

Aug. 31. Jeg Las Jonsß af Hælstrvp sælger og skøder en velbaaren Md. Hr. Niels Mwnk af Brusgard R. mit Gods i Galten H. i Hængy S., som er 1 Gaard i Askildrvp, som Jes Swensß i boede, og 1 Bol sstds., som Jes Keldsß i boede, hvilke Gaard og Bol Mws af Brusegard i Pant havde af Hr. Hæningh Pode-

bosk R., hvilke mig paakommen er af Arv med min Husfrue Karynæ Hæningsdotter; og kendes jeg mig at have fanget god Betaling af Hr. Niels Mwnk til min fulde Nøje for dette Gods. Medb. af hæderlig og velbyrdige Mænd Hr. Abbed Seuerin i Æskingbæk Kloster, Eric Hwas i Wormstrvp, Jes Hinricsß Prip i Lillæ Tordrvp, Niels Mwnk i Holbækgard, Olauus Sommer i Løystrvp og Pether Nielsß Borgemester i Randers. Datum fer. 6. post f. Bartholomei.

Perg. [med 7 Segl]. Brusgaard Godsarkiv; ^a1871 af Lensgreve Holck-Hardenberg-Reventlow foræret til Gehejmearkivet^a. [284

a—a) Jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. V S. XVII.*

Sept. 1. *Reg. 3902.* Perg. med [4] Segl: 2. G. 771*; 3-4. Bomærker. Mariager Kl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. VI. 76.* [285

— *Reg. *5875.* Perg. med [3] Segl: 2. G. 736. Barritskov Godsarkiv; 1849 af Hofjægermester Thygeson til Matrup foræret til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 86.* [286

a) Dettes Journal S. 48.

Sept. 29. Illfar Pæderssen Præst i Alborgh slutter Forlig med Alburgh Helligaandshus om den Arv, der tilfaldt hans Søster Jahan Pædersdotter, som var Søster i Klostret.

Perg. med [6] Segl: 2. Bomærke; [3. ^atertia ex parte tantum appendet^a]; 4. Bomærke. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 189.* [287

a—a) Saaledes Jon Mortensen 1751 i LDipl.

Okt. 4. Jeg Cristiern Rudh¹ i Heselæ a. w. vederkender mig skyldig at være velbaaren Md. Bent Krabbe 61 lubische Mk., saadan Mønt og Penge, som i Syælland er gænge, for hvilke jeg med min Husfrues Cristinæ Hartwigsdotters² Samtykke pantsætter Bent Krabbe 2 vore Gaarde i Syælland i Løwæ H. i Kragdorpp i Ørsløff S.; i den ene Gaard boer Ingeborgh og i den anden Michel . . . tzsß og giver hver aarlig ¹/₂ Td. Smør, 2 Lam, 2 Gæs og 4 Høns; med Vilkaar, at Bent Krabbe skal opbære Landgilde af Gaardene, saa længe de løses, og skal Løsningsdagen være Martini Dag, og da at løse for saadan en Sum, som foreskrevet stander. Afgaar Gaardene Bent Krabbe, tilbinder vi os Bent Krabbe saa godt Gods igen at fange inden et »fiærding-deel« af et Aar. Vore Indsegl. Medb. af velbyrdige Mænd og hæderlige Hr. Eric Bille i Solberg, Hr. Michel Rudh⁴ RR., Jaspard Nordby Husfoged paa Køpenhaffnshws, Eric Jensß Borgemester i Køpenhaffn og Gherlagh Floer a w. Raadmand sstds. Datum Haffnis die Ffrancisci.

Perg. (Plica delvis ødelagt) med [mindst 6] Segl: 1. Llviii 11; [2. Dxxi 7 (Bryske)^a]; 4. Llviii 6. Senere (jfr. 1475 Aug. 31) til Peder Ruds Arkiv (RA.). LDipl. 1453 Okt. 4 og (ufuldstændig) 1455 Okt. 4. [288
a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Rud.

Okt. 9.
.....amst[ro]pp, Jon Nielß i Ærsløff og Thrwels Tigß i Brusgardh. Tirsd. før Calixti Dag [M]and Jæppe Esbernß af Hengy, der fik et Tingsvidne af 8 Danne-mænd:
.....
[fornævnte] Jæppe Esbernß pantsatte beskeden Md. Cristern Lok i Wysingh alt sit Jordegods, baade Pantegods og Arvegods, med al kongelig[?] Ret inden 4 Stokke. Item vidnede fornævnte Mænd, at Jæpp Esberß har sig det fornævnte Gods saa lovlig afhændet, at han maa med Rette tjene, hvilken Dannemand han vil herefter, til han løser Godset.

Perg. (5 Seglremme ^a) under et omtrent samtidig Brev (af 1457) fra Brusgaard^a). (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [289
a—a) Saaledes Plesner i LDipl.; menes her 1456 Juli 25?

Okt. 14. Jes Tamassen af Dalsgardh mageskifter til Bisp Knudh i Wiborgh en Toft i Owæ for en Toft (sstds.).

Perg. [med 3 Segl]. Viborg Bisp Arkiv; *ÆA. II. 338* (RA.). *Dipl. Viberg. S. 42.* [290

Nov. 4? Peder Henndrichßønn Sognepræst til Thagerup S. Sønd. før Martiæ[!] Dag paa Thagrup Sognestævne fik »welb.« Mand Henning Walkenndrop et Sognevidne med 12 Danne-mænd, om nogen Mand havde hørt, at Henning Wallkenndorp er Lodsejer sønder Kirken i Tagerup S., og »hoer« han har fanget Jord, Skov og Mark, Ager og Eng eller med Arv eller med Køb i Bierchemarch eller i Høyeschouff eller anden Sted; der »bediß« han et Sognevidne paa. Var tilmæ[!]t beskeden Md. Chlauß Chlaußenn; han tog »till ti sig dannemennd«: Palle i Hyldtoffte, Lamp[!] Mogenssen, Morttenn Frieß, Villom ibid., Thyge, Laß Hannß i Engebølle, Kønneche ibid., Willatz Madt-zenn Olßenn[!] Lamp[!] Jennßenn, Jenß Mortennßenn i Høyby; de 12[!] Dannemænd vidnede paa Sognestævne, at de »hørt«, at den Ager, Eng, Skov og Mark, som Henning Wallkenndrop har sønder Tagerup Kirke i Biermarch Eschermoesße, i Heye-schouenn og anden Sted, det er Hennings Wallkenndropß rette

Arv og købte Køb, og ingen Jord har han fanget af nogen Mand for nogen Sag. Med mit Indsegl trykt for dette Brev. Datum et actum ut supra.

[Orig. Henning Pederssøn Valkendorfs Arkiv.] Vidisse 1464 Juni 5.
[291]

Dec. 4. Jeg Albricth Nielsß af Arsmark vederkendes mig skyldig at være velbaaren Md. Ottæ Henricsß af Ræbældrøv 300 lub. Mk. »landhgangz« Penge, som gænge er i Fin, en Dannemand kan gøre en anden fuldt med, for hvilke jeg pantsætter ham mine Gaarde: 1 Gaard, som Obesß i boer i Gesterløff (1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot), 1 Gaard (Hans Gas, 1 lub. Mk.), 1 Gaard (Krøl, 1 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 1 Skill. Grot), 1 Gaard (Jes Mvrk, 1 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 1 Skill. Grot), i Vantigh S. 1 Gaard (Jes Henricsß, 2 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 1 Skill. Grot), 1 Gaard (Esbern, 2 Pd. Korn, 1 lub. Mk.), i Nibyl i Hillersløff S. 1 Gaard (Clemen, 2 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 12 Skill., 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Gaard (Anders Henricsß, 2 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 12 Skill., 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns), i Espy i Espy S. 1 Pd. Korn »i puk« (?) i Salingh H. Faar han ikke Pengene inden Morthens Dag næstkommende, skal han have Godset i sit brugelige Pant for forskrevne Sum, saa længe jeg lyster det igenløse. Medb. af andre gode Mænd Hr. Henric Sandhbergh R., Jahan Skynkel af Egeskow, Morthen Skinkel af Rolstet, Ottæ Bøystøv og Fikkæ Bøystøv. Datum Ræbældrøv die Barbaræ.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med 6? Segl]. Otte Henrikssøn Huitfeldts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [292]

— *Reg. 3905**. Perg. [med 1 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (RA.). *Nye Danske Mag. VI. 34; Dipl. Norv. VIII. 384.* [293]

— *Reg. *5880*. Perg. [med 4 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (RA.). *Dipl. Norv. VIII. 385.* [294]

Dec. 5. *Reg. *5881*. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 402.* [295]

— *Reg. *5882*. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 403.* [296]

Dec. 6. In den namen der dreualdicheyd. Wy ghemenen kerspellude, bunden unde inwonere des kerspels to Cotzenbüle doen witlik, dat wy van anwysinghe des hilgen gheestes vor uns unde unser olderen sele na wyllen des heren Nicolai bischopp to Sleszwick to loue der dreualdicheyd, des[!] hemmel-schen konyngnynnen, s. Peters, unses hou[ethere]n s. Nicolai

unde aller hemmellschen schare, vortmer to salicheyt unser voruaren unde nacomelinger [un]de maken in unser kerken ene ewighe [v]icarie to deme altare s. Petri, welk vicarie van dessen vorscreuen in der wyse begheffighet is to ewighen tiiden myd liggghenen grunden. To dem ersten gheuen de beschedenen Abe Ekenss 40 mr. pennighe, Rike W....k..... mr., Broder Boltenss 12 mr., Siuerd Durens 12 mr., Vrouwe Jacobiss 12 mr., dat ghemene kerspel islik besynder ..na siner mate unde dat to samende lecht hebben an ewighe renthe, dar schrifft unde register up uorramet sin. liggghenen grunden unde vorder van anderen anlechten ghelde de jarliken renthe 2 erbar lude un der Boltenss erss, de wy dar endrachtigen to setten, scholen manen unde upboren de jarliken ren[ten] vicar.. der suluen vicarie.... aff uornoghen alle jar 26 mr. an twen tiiden des jares fte unde des negesten passchen de helffte sunder wedderstall unde moghen dat gheest Were ok, dat an desser rente enbreke effte de sworn van den liggghenen grunden unde ghelde de 26 mr. edder...., so wille wy vorstendere der vicarie myd deme vicario utmanen des geliken an rente vornoghen eme alle jar de 26 mr. Item wille wy olderlude vorben myd dake, wen des behoff is. Item wille wy kerspellude unde begheren, dat [de] vorscreuen vicarius den, wen em God de gnade ghiff, dat he holde in der weken 2 m[i]ssen des vrigdaghes vor unse leff..... sele, dar wy van ghekomen sin; ok so schal de vicarius dem kerspel en dat he horsa..... moghelikeme denste myd missen, predikende, bicht to des nod [unde] beho[ff] is festdaghen in deme kore to bliuende, so langhe wen da verbeteren mochte bynnen landes edder buten, so schal to bliuende in gotlikem denste effte Godes denst to donde desse acien, dat sik de vicarius nicht darna wolde hebben und richten, so schal ungheserighet myd willen van sik antworden ock vorder dorch sundergher leue so he uns unde unseme godes huse bewiset hefft unde

bewisen mach des ghe sine nakomelinge des to groteren kerspele bewisen dorch vaderliker unde ghestliker ere[?] myd vulberadem mode unde endrachtighen myd vultbord des ghantzen kerspels gheue wy unseme kerckheren unde kerckheren na kerckheren der vicarie leenware, dar enen erliken man dem bisscope to siner instedinghe to der vicarie to antwornde, so deme nach rechte behoret. Biddende juwe vaderliker leue, dat gii nach sodaner antwordinghe unses kerckheren den gheantwordeden to der vicarie sine leuedaghe bestedighen, unse innighe beth myd unuordrateme deenste van uns stetliken to ontvangende. Unses kerspels ingheseghel. Schreuen unde gheuen an dem daghe Nicolai unses houetheren.

Perg. med 1 Segl: Utydeligt Brudst. (nu løst vedliggende). Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 488* (RA.). [297

Dec. 12. Olderlude unde mene kerspel to Groten Aluerssen. To loue Gode unde ziner moder Marien, unses houetheren Bartholomeus unde umme zalicheit willen unser unde unser vorolderen zele unde gude endracht twyschen uns unde unseme kerckheren begiftighen wy unse kerken to vodinghe unses kerckheren myt renten, ackeren, meden unde vrigheiden, alß en del nascreuen steit. Int erste myt 36 deymeden landes; der scholen 14 wesen vrig van alleme dike, dampme, lantgelde, zilegelde unde sunder alle besweringhè; oppe de anderen 22 deymede schal unse kerkhere holden diik unde dampme liik enem anderen kerkheren bouen unde benedden 7 rode edder darbi, eyn clene myn edder mer. Desse 36 deymede landes schal unse kerkhere hebben myt vrigheit na oldeme lantrechte, unde wii scholen desse tokomenden insettinghe diike unde dampme, wan des not wert, maken oppe juwelke storten, de bynnen unsem kerspel zin, ene stuke de rode uppe unse kost unde teringhe, unde oft de insettinghe hiirmede to vullen nicht rede werden konde, so wille wii umme vrunschop unde bede willen den diik unseme kerkheren helpen maken, zo dat he sunder grote beswaringhe bliuen schal den vort den diik to holdende liik sinem nabur kercheren bouen unde nedden in aller mate. Item schal unse kerckhere hebben 12 offerdaghe, dar bouen de kerkmisse unde kerkwiginghe, dede komen op enen dach, den en islik, dede to zinen jaren komen is, gherne offert tweelt offert alß 2 pennighe lub.; item van der brutwiginghe 4 ß lub.; item van der inledinghe 9 lub. pennighe; item van der doden

graft, de sin bouen 12 jare, gheuen 18 lub. penninghe; de dar sin benedden, 9 penninghe lub. Item jarlikes prouende gheue wii na older wonheit alß des sommers 2 brot so gud alß 1 sticke, dar to den dridden dell van enem kop botteren; des winters gheue wii 2 prouende alß to Michahelis daghe 1 brot unde 1 schottelen botteren, dar na in deme guden donnerdaghe 1 brot unde 1 schottelen botteren; desse 2 brot scholen wesen liik den anderen alß van 1 sticken; item vor winachten gheue wii van enem isliken huse 2 metworste unde 2 brot van enem sticken; in Martens daghe ghe[ue] wii de mispennighe alß so mennich minsche, so mennich scraff; item in deme pinxten eyger unde wulle na older wonheit unde dar bouen deme koster zine rechticheit na older wonheit. Unses kerspels¹ ingesegel. Unde wii her Luder Lund² domhere to Sleswich kerkhere to Oldeswort, Jon Jonsß stalre ouer Eydersteden unde her Jonhan Wibensß kerkhere to Tunnighen bekennen, dat alle dinck, alß vorscreuen steit, gan is in unser jeghenwardicheit; des to witlicheit unse ingesegel. Screuen unde gheuen to Tunnighen in Lucien auende.

A. Perg. med [4] Segl: 1. Sogneseglet; 2. G. 989; [3-4. a]. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 488* (RA.). LDipl. — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 72 a. — Udtog: *Westphalen IV. 3123 Nr. 27* (uden Dag). (*Reg. 3908* (ligeludes).) [298]

a) Aa nævner *4 kenliche sigell*.

Dec. 13. *Reg. *5884.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 420.* [299]

Dec. 15. Jeg Johan Biørnsß¹ R. har til min fulde Nøje opbaaret 110 lub. Mk. i Stæderpenge af Johan Huitkop i Sandolt for 4 Gaarde i Stenderop i Westre Hæsinge S. i Salinge H., hvilke jeg i Pant havde af hans Fader Tymme Huitkop, Gud hans Sjæl naade, og fordi gør jeg fornævnte Pantebrev dødt, om det nogen Tid paafindes. Medb. af velbyrdig Mænd Hr. Jachym Henricksß² R. og Boo Diwre³ a. w. og Anders Laurensß⁴ Bymand i Othens. Datum sabb. ante f. Thome ap.

Perg. med 4 Segl: 1. Civ 7 (Bjørn); 2. Lxlix 60; 3. Hxxv 2; 4. Fxl 2. Henneke (Johan) Witkop (Krummedige)'s Arkiv; a senere til Kærgaardsholm Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [300]

a—a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Hvitkop. b) RA. Reg. 60 S. 21.

Dec. 18. *Reg. *5885.* Papir med Rester af 5[!] Segl paatrykte forneden: 1. G. 664; 2. G. 665; 3. Utydeligt; 4. I Sigilfeltet Bogstavet i ell. l (*s ies .averef p̄bri*); 5. Lv 65. Niels Pederssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). *Dueholms Dipl. S. 120.* [301]

Dec. 25? Jeg Jes Haiesß Raadmand i Othensse giver for min Sjæls Helsen og min Hustru Jehannes og vore Børns og mine Forældres Sjæle til den evige Messe, som til s. Nicolai Alter i Sognekirken i Melffar stigtet er, først en min Jord liggende i Melffar imellem den Jord, som Jep Matzen paa boer, og den Jord, som Niels Kock før paa boede, og den Jord er lige lang ved de 2 Jorder, som hun imellem ligger, og ad baade Ender er hun 16 Alen lang; item en Jord, er 6 Marksølvs Jord paa Skrilling Mark, hvilken jeg havde laant til samme Messe i 20 Aar. Ingen skal Magt have de Jorder fra s. Nicolai Alter og fra forskrevne Messe at afhænde, men de skal evig blive dertil. Ydermere en Jord, min Moder Boeldt Hayes gav til samme Messe, som ligger i Westergade i Melffar, stadfæster jeg og giver til forskrevne Alter og Messe, som hun dertil gav, og med saadant Vilkaar, at hun skal til evig Tid blive til forskrevne Alter og Messe. Og de 3 Jorder befaler jeg »borgemester« og Raad i Melffar at svare paa forskrevne Alters og Messes Vegne, som de vil andsvare for Gud. Jeg hænger mit Indsegl neden dette Brev med beskedne Mænds Indsegl: Hans Mule Borgemester i Othensse, Claus Clemetsß, Nis Temsß og Anders Laursß Bymænd i Othensse. Datum in festis nativit. dni.

[Orig. Middelfart Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 973.*] Afskr. fra Aar 1568: FLA. Odense Bispearkiv, Vends Herreds Breve Nr. 2 Bl. 2 a. [302]

Dag? (*Reg. *5887.*) [Orig. Kongens Arkiv.] Udtog: *Hvitfeld V. 39, Fol. 858 L. 7.* — Jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltn. i det 15. Årh. S. 226 f.* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 539.* — Sammenlign Udtog anført i Registr. over Gem. Arch. 1533 (RA. Reg. 38, »Udkast« Bl. 68 b): »Konig Cristierns des ersten brief, das er muge alle lehne der kronen im stiefft Wyburg wider zw seiner underhaltung zw sich nhemen«. [303]

— Pantebrev af Kong Cristiern til Hr. Per Houenskyldh paa Korss-haffn m. m.

[Orig.] Udtog fra 15. Aarh.: Kwartblad Bl. 1 b og Kvarthæfte Bl. 1 a. Kongens Arkiv (RA. Reg. 108 A, Lensvæsenet før Aar 1513). *Danske Mag. 5. R. II. 121, 122 L. 17* (er dog mulig 2 forskellige Breve, da Pantesummen angives forskellig de 2 Steder). [304]

— Se 201. [305]

— »Ett tingswinde udgiffuett till Wonsyl herrits tingh, lydendes, att otte danmendt vundeth haffuer, att dem icke mindes, att Jep Heggedall och hans søn Per Heggedall haffuer enthen sold, skött eller till panth satt nogen Eringßmölle. Under datum 1453.«

[Orig. Kellerup Godsarkiv.] Udtog anført i Register paa Jørgen Barnekov († 1567)'s Breve, ældste Eksemplars S. 2 og yngste Eksemplars

S. 2: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. — Aaret stemmer ikke med et nedfr. anført Brev af 1458 Dag?, som er et Skødebrev fra Jes Gregerssøn Foged paa Skern til Jep Hegedal paa Erings Mølle. [306

Dag? »Ett skødebreff paa enn toffth, som Søffrin Morthensßen y Ørsløff halfuer skødt Laue Christiensen. Under datum 1453.«

[Orig. Senere til Kellerup Godsarkiv.] Udtog anført i Register paa Jørgen Barnekov († 1567)'s Breve, ældste Eksemplars S. 4 og yngste Eksemplars S. 4: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [307

— »Skiffte- eller delobref emällan Hans Nilßon och Didrick Nilßon brödra således, att för^{de} Hans bekom Lilla Rostockare gården medh een ladugård liggandes i Malmöe, och Didrick bekom 1/2 gård, som Hans Nilßon påbodde, med 1/2 apalgård och 1/2 buckeflou[!]. Dat. 1453.«

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 142. [308

— »Anno 1453 hat Matz Ifuerßen von dem Edelman Peter Tordßen einen halben Hoff in Heysagger an sich erhandelt.«

[Orig.] Udtog med Haand fra 18. Aarh.: RA. Rtk., Generallandsundersøgelseskomm. i Slesv. og Holst. 1723-30, Akter vedr. Frigaarde i Haderslev Amt, Beschreibung der Frey-Leuten in Hadersleber Harde S. 27. [309

Uden Dag. Vidne af Swafstede Ting, at Bertram van Bockwolde, Bisp Nicolaus's Amtmand, skødede 4 Mk. aarlig Rente til Bønderne i Ramstede, der til Gengæld har skødet Skove til Bispen.

A. Perg. med [2] Segl: 1. Skjold med Buchwald-Vaaben; [2. a]. Slesvig Bisp's Arkiv; *ÆA. V. 490* (RA.). *Stemann, Urkundl. Beiträge S. 38.*

— Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 34 a. [310

a) Nævnt i Aa, men da noget beskadiget.

— Bo Peersß Foged paa Smørum H.s Ting, Jæspær Norby² V., Per Hyum³, Hans Mekkelsß⁴, Las Lwno⁵ og Iwer Andersß⁶ VV., Mates Jensß. Aar 1453 for os og flere gode Mænd, som Ting søgte, fik 2 velbaarne Mænd Albricth Barfodh og Eric Peersß VV. et Tingsvidne, som var 12[!] beskedne Dannemænd: Henrik Jensß, Anders Nielsß af Egby, Oluff Peersß af Riisby, Nis Jensß *ibid.*, Anders Ogsß af Harestrop, Nis Peersß af Ledw, Jens Nielsß *ibid.*, Jens Nielsß af Harestrop, Las Persß af Egby, Las Jensß af Ower Øwer, Nis Jænsß af Wrisløse; hvilke vidnede, at de har aldrig hørt om det Skifte, som Nis Jensß og Per Jensß og deres Søster var imellem, det der aldrig hørt[!], der har været givet Last eller Kære paa, eller noget af det Gods har været lovbudet til Tinge. Vi hænger »worth inseel« neden dette Brev, som før stander skrevet.

Perg. med [8] Segl: 2. Lxi 9 (*s iaspar pedarsson*); 3. Hxl 20 (*s per ien*); 4. Ai 2; 5. Lxii 8 (*s iavrencti henrici*); 6. Ix 1 (Skernov); omtr. samtidig Paaskrift: »Paa thet gotz i Herløffue hoss Købendehaffn«. Albert Barfods Arkiv (RA.). LDipl. [311

Uden Dag. Udtog: *Westphalen IV. 3123 Nr. 27; Reg. 3908.* Er 298.

— Udtog: *Westphalen IV. 3123 Nr. 28; Reg. 3909.* Er 232.

— *Reg. * 5888.* Se Udaterede Breve.

— »Dito for Marieboe closters besøgere. Dat. 1453.«

Udtog: Ny kgl. Saml. 8vo 407 Bl. 24 b. Udtoget har i nær beslægtede Haandskrifter i Lunds UB., H c Fol. 160 og sslds., H c Fol. 170, VII Bl. 25 b Formen: »Dito på Mariæ besök. dag 1453«. Det foregaaende Brev i alle 3 Haandskrifter er 174; og det fremgaar da heraf, at nærværende Udtog er identisk med 266.

— »Copi af nogle Documenter fra Aar 1453 St. Jørgensgaarden ved Svendborg vedkommende, Foliohefte.«

[Afskr.: Karen Brahes Bibl. I 1921 ikke til at finde.] Anført af *Vogel-sang, Fortegn. ov. Haandskrifterne i Karen Brahes Bibl.* S. 78. Efter, hvad der siges i *Saml. til Fyens Hist. I. 4*, maa det antages, at »nogle Documenter fra Aar 1453« skal forstaas som ét Dokument fra »1453« og et eller flere fra senere Aar; men endvidere er Brevet af »1453« slet ikke fra dette Aar, men identisk med det sslds. S. 37 aftrykte Brev af 1486 Apr. 7.

Brevbøger: Ribe Kapitel: *Oldemoder 53* (c. Maj 27). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 62* (Jan. 11); *ÆA. III. 186*.

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. V. 26?* Aalborg Slot: *ÆA. III. 59.* — Viborg Bisp: *ÆA. II. 349* (Febr. 28), *347* (Marts 24), *336* (Apr. 5), *209* (Apr. 8), *275* (Juli 11), *334* (Aug. 26 ell. Sept. 2), *214* (Sept. 17), *278* (Sept. 18); ell. Aar 1450), *220* (Sept. 20), *279* (Okt. 19), *321* (Nov. 12-18), *281* (Nov. 20), *324* (Nov. 26), *325* (Dec. 15 ell. 22), *211* (ell. Aar 1413), *217*, *245*, *257*, *258* se Aar 1463), *289* se Aar 1463), *327*; se ogsaa *290.* — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 24* (Jan. 18), *27* (Maj 25), *119* (ikke Aar 1443), *125*, *129*, *143* se Aar 1452). — Ribe Kapitel: se *220*, *226.* — Slesvig Bisp: se *232*, *237*, *273*, *276*, *297*, *298*, *310.* — Antvorskov: *ÆA. IV. 78*, *95*, *112*, *159*, *232.* — Skovkloster: *SRD. IV. 363* (= *362* i Næstuet I, Udat.). — Maribo: *ÆA. III. 261*, *269*, *274*, *279*, *283*, *291*, *296*, *299*, *300*, *300*; se ogsaa *222.* — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 27.* — Alling: *ÆA. II. 181.* — Dueholm: *ÆA. III. 203*, *205* (ell. Aar 1493); se ogsaa Brevbøger. — Essenbæk: *ÆA. II. 105* (Maj 10). — Hundslund: *ÆA. III. 7*, *19*, *20* (o: 1493? se S. 489). — Mariager: *ÆA. V. 650*, *670*, *673*, *679*, *681*, *683*, *694*, *694*, *714*, *714*, *717*, *719*, *731*, *738*, *740*, *749*, *749*, *752.* — Vestervig: *ÆA. III. 136*, *141*, *150*, *155.* — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 374*, *378*, *379*, *379.* — Vor: *ÆA. I. 208.* — Øm: *ÆA. I. 212.* — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 174.* — Slagelse Peders Kirke: *ÆA. V. 800.* — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 854*, *1007*, *1121*; se ogsaa *302.* — *Elaine Gøyes Jordebog 158* (Febr. 1), *213* (Aug. 1), *103* (Nov. 29). — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 263.* — *Adel. Brevkister 95*, *99*, *105*; se ogsaa *262.*

1454.

Jan. 2. *Reg. 3910.* [»Perg. med »Sigill. episcopale« og med gammel Paaskrift paa Omslaget: »Thesaurarius habet conferre ecclesiam Horne«.» Slesvig Kapitels ell. Langhorn Kirkes Arkiv?] Afskr. af C. E. Voss »ex copia«: RA. Voss's Ekscerpter Bd. LXV, LXVI a 5 a. *Falck, Samml. III. 353* (ifølge S. 339 »aus handschriftlichen Sammlungen«). [312

a—a) Saaledes Afskriften.

Jan. 14. Cristiern¹ Konge. For villig og tro Tjeneste, som Jens Yuerß os og vort Rige Danmarck gjort har og gøre skal, saa og for Hr. Clawes Ronnowes R.s, vor Raad og Marsks Bøn, giver vi ham til everdelig Eje vor og Kronens Jord i vor Købstad Nyborgh i Fywn, strækkende vesten fra Niels Mattissøns Jord og øster ud, »emen« vor Jord dér rækker, paa Længden og paa Bredden imellem Graven og Adelgaden, med Gaardsrum uden nogen Afgift deraf at give. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder paa Nyborgh og Borgemestre og Raad i samme vor Købstad ham heri at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Helsingborgis fer. 2. post oct. epiphanie dni. nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. N. Ronnowe.

Perg. med 1 Segl: K. 74. 1811 erhvervet til Gehejmearkivet ved Vedel Simonsen »ved Hr. Provst Boesens i Viggerslev Godhed«^a (RA. Nyborg (Tillæg)). [313

a) RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814. Aug. 1811 II (Læg 5) Nr. 3.

Jan. 25. Michil Jensß i Haddersleff. Vederkender jeg mig skyldig at være velbaarne Md. Jon Viffersß 12 Mk., som nu »landghans« er, for hvilke jeg under ham min Jord i Døulstrvp norden Vejen, 2 Gaards Eje, i 14 Aar i Leje at have. Naar disse Aar fremgangne er, skal mit Gods fri være til mig igen foruden alle Penge. Medb. af flere gode Mænd Hr. Niels Thuresß Sognepræst ibid. og Marthen Mattisß i Hadersleff. Datum Hadhersleff die Pauli ap.

Perg. [med 3 Segl]. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [314

Jan. 29. Reg. *5890. Perg. med 1 Segl: K. 74. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Privilegier Nr. 13). *Kbhvns Dipl. I. 187* (tilføj til allersidst: Ad relacionem Dn. episcopi Roskildensis, Egg. Fr., Nicolai Eri, Andree Hack et Torberni Bille militum); Udtog: *Hvitfeld V. 42, Fol. 859 L. 17 f. n.* (med urigtig Dag Jan. 31). [315

Jan. 31. [Vi Cristiern Konge under, at os elskelige v]elbaar[en] Kvinde Fru Margaretha, [Hr. An]ders Niel[ß Efter]lev[erske, maa gi]ve Kapitel i Roschildhæ vore Kapellaner til at øge Gudstjeneste med i s. Lucii Kirke for hendes Husbondes Hr. Anders Nielß R. og hendes og begges deres Arvingers og Forældres Sjæles Bestandelse Skyld Halvdelen af det Pant, som hun har af os og Kronen i Køghæ, som er 100 lubesche Mk. aarlige Rente, i saa Maade, at forskrevne Kapitel skal hvert Aar opbære 100 lubesche Mk. af vor aarlige Byskat i Køghe, saa længe de vorder igen løste

for 600 riinsche Gylden, efterdi som hendes aabne Brev dem derpaa givet udviser. Thi beder vi og byder eder vore Borgemestre, Raadmænd og Borgere i Køghe, at I fornævnte Kapitel i Roschilde de 100 lubesche Mk. hvert Aar om Morthens Dags Tid af eders Byskat udgiver, saa længe de vorder igenløste; og na[ar I forskrevne Ka]pitel de 100 lubesche Mk. aarlig fornøjet har, lader vi eder kvit [for al yder]mere Tiltale derom. Datum civitate nostra Roskildensi fer. 5. ante f. purificac. Marie nostro sub secreto.

[Auscul]ta et collacionata est hec copia per me apostolica auctoritate notarium, q[ue cum suo origin]ali concordat, quod protestor manu mea.

Medtaget Papir, skrevet med Hænder fra Begyndelsen af 16. Aarh.; det i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Plesner i LDipl., men skyldes sikkert kun hans Gisning. Roskilde Kapitels Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [316

Febr. 2. Vi Lass Jebss Wiborg Landstingshører, Jes Jenss Borgemester i Wiborg, Nis Jebss Foged paa Olborgh, Nis Perss i Hwamme, Per Skøth og Per Laurisss har hørt og set paa Wiborg Lands[ting] velbaaren Md. Hr. Erik Eriksss af Awensbergh R., og[!] lod læse Biskop Gerdh, hvis Sjæl Gud naade, hans aabne Brev med 3 hængende Indsegl, uskadt, hvilket lød, at Biskop Geerd havde pantsat ham alt sit Arvegods for » . . . æ thousand« Mk. og skødet ham 3 Gaarde i det samme Brev, som ligger i Morsse i Fladdæ. Hvilket Brev vi har hørt og set paa Wiborgh Landsting baade før Biskop Gerdz Død og siden. Item siden Biskop Gered døde, har Hr. Erik kæret, at han kunde ej vederfares Ret af Hr. Niels Perss og ej nyde Biskop Geredz aabne Brev. Vore Indsegl. Datum die purificac. Marie.

Perg. [med 6 Segl]. Erik Eriksson Løvenbalks Arkiv (RA.). LDipl. [317

Febr. 8. *Reg. *5891.* Papir [med 6! hængende Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (RA.). *Dipl. Norv. II. 603.* [318

Febr. 11. *Reg. *5892.* Perg. med [3] Segl: 2. Bomærke (*sigillum hofger wæfson(?)*); 3. Bomærke i Skjold (*si neghels pederfoen*). Senere til Københavns Petri Kirkes Arkiv? (RA.). *Kbhvns Dipl. III. 3.* [319

Febr. 12. Vi Clawes Cristiernss Ærkedegn, Jeyb Yuerss Kantor og alt Kapitel i Ribe tilbinder os at holde Aartid og Begængelse hvert Aar Tirsd. efter Valentini Dag med Messer og vigiliis, som Sædvane er i Vor Frue Kirke, for Truels Nielsss,

hans Husfru Mette og deres Forældres Sjæles Helsen til evig Tid, til hvilken Begængelse og Aartid T. N. har givet Kapitlet al sin Rettighed i de Tofter uden Nørport i s. Nicolai Sogn, som Lydik Hartleffs forðum Borgemester i Ribe satte ham i Pant for 30 lub. Mk., som det Brev udviser [o: 1. Række Nr. 7824], Lydik ham derpaa givet har, og Trvels os nu opladet har. Sig. capituli Ripensis cum sig. DDn. archidiaconi et cantoris predicatorum. Datum Ripis fer. 3. ante f. Valentini.

Perg. [med 3 Segl]; ifølge *ÆA. V. 446* tidligere tilsyet 1. Række Nr. 7824. Senere tilbagegivet til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 446* (RA.). (Reg. * 5893.) [320]

Febr. 15. In nomine trinitatis amen. Ad decorem domus Dei et cultum divinum ampliandum in ecclesia Ripensi ego Jacobus Yuari¹ cantor ecclesie eiusdem notifico, me ob salutem anime mee parentumque meorum ad processionem crucis per me fundatam ac perpetuis temporibus per capitulum Ripense observandam omni sexta feria ante summam missam ecclesia in eadem, nisi in ipsa feria occurrat summum festum, sextis feriis parasceues et ebdomade pasche, ascensionis, penthecostes ac corporis Cristi necnon nativitatis, circumcisionis, epyphanie eiusdem exclusis, per interessenciam tam DDn. canonicorum quam vicariorum fiendam de choro procedencium atque per ambitum ecclesie cantancium responsorium: Dulce lignum stacionemque faciencium in medio ecclesie cum antiphona: Salvator mundi, qua finita statim canonicus ebdomedarius subjungat versiculum: Omnis terra cum collecta: Deus, qui crucem sanctam ascendisti, ante altare s. Lamberti, deinde reintrando chorum cantetur antiphona: Da pacem domine, subjuncto versiculo: Fiat pax cum collecta: Deus, a quo sancta, per ebdomedarium memoratum, deliberacione prehabita capitulo Ripensi bona mea rure sita pro huiusmodi oneribus tenendis, videl. 3 curias in villa Bøghwadh in parochia Eytiwdh in Jerleff H. (9 sol. gross.), molendinum ibid. (¹/₂ mr. annone), 1 curiam in Torstedh (¹/₂ lagena butiri), 1 curiam in parochia Jerleff in villa Meslingh (8 sol. sterlingorum), 1 curiam in Øster Wamdorp (2 sol. gross.) modo et forma meliori, quo possum, dedisse ac scotasse. Quilibet canonicorum, qui in ipsa processione presens fuerit, 2 sterlingos pro distribucionem percipiat, absens vero ab distribucionem percipcionem excludatur. Sig. meum cum sig. nobilium virr. Dn. Gundonis Nicolai M., Henrici Eys³ et Petri

Mwnck AA., Ro Nicolai proconsulis, Johannis Petri⁶, Nicolai Nicolai⁷ consulum, Petri Cristierni⁸ et Thome Petri⁹ civium Ripensium. Datum Ripis fer. 6. ante dnicam. septuagesime, crast. videl. Valentini.

Perg. med [9] Segl: 1. G. 868 (Lange); 3. Fxliii 10 (Lange); 6-8. Bomærker; 9. I Sigilfeltet Bogstavet s. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 369* (RA.). (*Reg. *5894.*) [321

Febr. 19. Vi Cristiern Konge har overvejet den store Armod og Anfald, som vore fattige Borgere i vor Købstad Slangorp dagligen lider. Thi har vi tilladt, at de herefter ej mere skal give os eller nogen paa vore Vegne af vor aarlige Byskat end 20 lødige Mk., saa længe vor Naade tilsiger. Thi forbyder vi osv. Datum in curia nostra Abramstorp fer. 3. ante diem cathedra Petri nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Thor. Bille M. de Abramstorp.

[^aPerg. med 1 Segl: K. 74.^a Slangerup Bys Arkiv; af Byfogeden indsendt til Stiftamtmanden og af denne atter 1774 Jan. 25 til Kommercekollegiet^b.] Afskr. af D. G. Zwergius med Segltegning: Thott 4to 1390 Nr. 31 ell. 3. — Udtog fra 18. Aarh.: Kall Fol. 52. [322

a) Saaledes Afskriften. b) RA. Komm. Koll. danske Journal (1774) C 39 og Kall Fol. 52.

Febr. 23. *Reg. 3911.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 73. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 338; Missiver I. 6.* [323

Marts 2. Johan Brockenhus Landsdommer i Fyen, Jeiep Giede Prior til s. Knuds Kloster i Odense, Hans Pabe Provst i Viborg, Prien(!) Urne i Broelyche, Morten Schinkel i Rolstæde VV., Hans Mule Borgemester i Odense, Mester Petter Marsvin, Jeppe Clemidsen, Peder Nielsen, Jens Brun, Jeppe Rafn og Mads Degn Raadmænd i Odense. Flæskelørdag paa Fynboe Lands-ting frembar og læse lod hæderlige Mænd Jens Amedesen^a Borge- mester i Nyborg, Anders Tygesen og Claus Guldsmid Raadmænd^b sstds. mægtige Fyrsters Konger i Danmark Privilegier, som de dem, i Nyborg boer, givet havde, iblandt hvilke Privilegier somme saa lyder, at hvo som de Borgere, i Nyborg boer, vil lovsøge til Biskopsret eller til Lægmandsret, for hvad Sag dem gives, skal han søge dem til deres Byting og ej anden Sted; og derpaa har de Kong Christians Stadfæstelse og andre Kongers. Og efterdi at de ædle Fyrster havde dem den Naade givet og med deres Indsegl velbeseglet, »stadfæste« Landsdommer det med de gode Mænds Raad, som da nærværende var. Og hvo som nogen synderlige Sager vil »derudaf anden Steds søge«, da

søge sig det for Kongen og Rigens Raad i Dannemark. Vi har hængt vore Indsegl for dette Brev. Datum *etc.*

[A. Orig. Nyborg Bys Arkiv. — Aa. Afskr. fra c. 1639: Peder Nielsøn Arendrup, Nyborg Stads Spejl. Nyborg Bys Arkiv.] Aaa. Afskr. efter Aa fra c. 1740: Jacob Lerche, Det renoverede Nyeborg Stads Speil, 1. Part Bl. 19 a. FLA. Topogr. Saml. Nyborg. — Aaaa. Afskr. (efter Aaa?) fra c. 1747: Jacob Lerche, Det renoverede Nyborg Stads Spejl, 1. Part (ny Bearbejdelse). Ny kgl. Saml. 4to 736 k S. 17. — Aaaaa. Kopi (nær beslægtet med Aaaa) indsendt 1773 af Nyborg Bys Privilegier: RA. Komm. Koll. danske Journal (1774) C 16 (under Nr. 15). — Aab. Afskr. af Frands de Thestrup (nær beslægtet med Aaa): Ny kgl. Saml. 4to 733 c. — Aaba. Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Thott 4to 2014. [324

a) Aaaaa, Aab, Aaba: Andersen. b) Aaaaa: Raadmand. c-c) Aaaa, Aaaaa: »deraf anderledis udsøge«.

Marts 5. Reg. 3912. [A. Orig. Rersø (Løve H.) Mænds Arkiv. — Aa. Optaget i Stadfæstelse 1514 Sept. 21 (Mathæi ap. et evang. Dag) af Christiern II.] Aaa. Afskr. efter Aa (»efter originalen, som vaar urefven oc umaculeret«, og som ifølge Aaaa var paa Perg.), dateret Kirkehelsinge 1659 Febr. 7 og attesteret af Daniel Krop præp. Løvensium og Peder Jacobssøn Worm Sognepræst i Helsinge og Drøselbjerg: RA. Indl. t. Sjæll. Reg. 1687 Febr. 8 Nr. 44. — Aaaa. Aa atter optaget i Stadfæstelse (efter Aaa) 1687 Febr. 8 af Christian V: Afskr. efter Koncept hertil (bevaret): RA. Sjæll. Reg. 35 Bl. 48 a. — Aaaaa. Aaaa atter optaget i Stadfæstelse 1702 Marts 4 af Frederik IV: Afskr. efter Koncept hertil (bevaret): RA. Rtk., Eksp. Prot. 1701-2 S. 304 (o: Koncepten, men ikke Ekspeditionsprotokollen, udelader Brevet af 1687 Febr. 8, men en attesteret Kopi af det vedligger). — Aaaaaa. Aaaaa atter optaget i Stadfæstelse 1731 Aug. 3 af Christian VI. aPerg. med 1 Segl. Rersø Bylavs Arkiv (1918 hos Gaardejer Jens Jørgen Mortensen, Rersø)^a. — Afskr. (efter Koncept hertil? (ikke bevaret)): RA. Rtk., Konfirm. Eksp. Prot. 1731-40 S. 168 (med Udeladelse af alle de ældre Breve). — Aaaaaaa. Aaaaaa atter optaget i Stadfæstelse 1747 Jan. 10 af Frederik V. aPerg. med 1 Segl. Rersø Bylavs Arkiv (1918 hos Gaardejer Jens Jørgen Mortensen, Rersø)^a. — Afskr. (efter Koncept hertil? (ikke bevaret)): RA. Rtk., Konfirm. Bevill. Prot. 1746-54 S. 11 (med Udeladelse af alle de ældre Breve; derimod findes i Indlægget (Nr. 13) til Protokollen atterede Kopier af Stadfæstelserne 1731 Aug. 3 og 1702 Marts 4). — Aaaaaaaa. Afskr. af Wegener efter Aaaaaaa (Originalen): RA. Topogr. Saml. Papir, Løve H., Helsing S., Rersø. — Aaaaaaab. Aaaaaaa atter optaget i Stadfæstelse 1766 Apr. 22 af Christian VII: Genpart ved RA. Rtk., Skattejournal 1843 Nr. 3541. — Aab og Aac. Afskrifter fra 2. Halvdel af 17. Aarh., mulig efter Aa: RA. Kancelliregistrant 1513-23 Bl. 45 b og RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 156 a. Efter Aab: *Suhms Saml. II. 1. H. S. 205*. — Afskr. fra 18. Aarh. efter Aab (rettet af Langebek): Langebeks Ekscerpter 20, Rersø. — 2 Afskrifter fra 18. Aarh., direkte ell. indirekte efter Aa: Ny kgl. Saml. 4to 840 e. Vol. II og LDipl. [325

a-a) Ikke undersøgt; Oplysningen skyldes velvillig Meddelelse fra Forfatteren Hr. Thorkild Gravlund.

Marts 7. Cristiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som vore Borgere og Menighed i Holbeck os og vort Rige Danmarck gjort har og gøre skal, tager vi dem og deres Gods, Hjon og Tjenere i vort Hegn at beskærme og under dem alle de Privilegia, som de bevise kan, at de af Konger i Danmarck har haft, hvilke vi stadfæster. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Kalundeborgh fer. 5. post dnicam. esto michi nostro sub secreto.

Dn. rex per se, presentibus Dn. O. Martini preposito
Roskildensi, Jo. Thor. et Magno Ebb.

Perg. [med 1 Segl]. Holbæk Bys Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. [326]

— Claus Jenss¹ Herredsfoged paa Thassen, Jes Jeps² i Berby, Anders Ssmed³ i Gessingh, Thordh Jenss⁴. Den 1. Torsdag i Faste for os og flere Dannemænd og Dannesvende i Forborgen for Kerstørp fremledte en »riddermatz man« og beskeden Holger Munk et Vidne af 8 Dannemænd: Claus Jenss Herredsfoged paa Thossen, Gødik Werkmester, Lasse i Helløff, Jeppe Kol i Schinbaligh, Jes Jeps i Berby, Anders Ssmed i Gessingh, Jep Hanss i Brennigh, Nis Hanss i Knutzbyl; disse vidnede, at de saa' og hørte, at Jes Marts^s i Ssøby og Hans Cristern Skrifer paa Kerstørp og Bienth Sskreder holdt med én Røst med den Helligaands Ed saa lydende, at Hr. Tymme Sognepræst i Berby utvunget »jethe« Holger Munk $\frac{1}{2}$ Stykke Leydisch og 1 Td. Mjød, at H. M. skulde give over sin rette Tale, hvilken han vilde dele paa Hr. Tymme for »ssan ssaghe«, Mjøden at give inden Kyndelmisse og Klædet halvt inden Paaske og halvt inden Midsommer, og ydermere at Jes Marts^s stod H. M. et fuldt Løfte til baade med Haand og Mund, Mjøden og Klædet at betale inden de fornævnte Tider. Vore Indsegl. Aar og Dag, som tilforn staar.

Perg. med 4 Segl: 1. Fxxxv 1; 2-3. Bomærker; 4. Fxxxvi 2. Holger Munks Arkiv (RA.). LDipl. 1454 Marts 11. [327]

Marts 10. In deme namen der drevaldicheit. Wii olderlude, bunden unde gemenen inwonre des karspels Westerheuer dōn wiitlik, dat wii dorch salicheyt unser, unser vorvaren unde nakomelyngher selen an unser karspelkarken Westerheuer to loue Gode, der hemmelschen konynginnen, unses houetheren s. Stefens unde to vormerynghe godesdenstes, to hulpe deme karkheren hebbe wii wedder upghenomen [eyndre]chtliken

eyne capellanie, alze unse vorolderen [de] ghestichtet hebben, dar eyn pr[ester] uppe siitten schal deme karkheren unde deme karspele to denende, wan deme karkheren des behoff is, de wii ok boghifligen myt guderen unde renthen, so nascreuen is. Int eerste schal de capellan hebben 6^{1/2} deymet landes, halff mede unde halff acker; item eyn vrig hus unde werff, eme dat to holdende myt dake, wende unde tobehorynghe, wanne des behoff is; item van islikeme matlaghe ¹/₂ tunnen reynes kornes ofte 50 tunnen kornes ouer dat gemene karspel; item des pinxten alle jare van eyneme isliken matlaghe .. pennynge lubesch; item van islikeme borne kinde eyndes gheliik van islikeme ouer dat mene kerspel; item ee Item schal he wecht undewecht.. gheuen wert; darup schal de cappellan wyn unde ablaten holden alzo vele, alze deme kerkheren unde deme cappellan bohoff is to deme godesdenste, Gode unde deme kerkheren unde deme menen karspel vorplichtet syn myt myssen unde myt anderen sacramenten, oft des bohoff; were alzo, dat d[e] kerkh[ere] nicht jeghenwardich in deme karspele were, ok ofte em andere nothwerue an vallende w dat dar denne nyne vorsumenisse en schee etc. To welkerer cappellanie wii unseme karkheren .. doch myt medebeleuynghe unses kerspels gheuen to kesende enen erliken armen[?] prester godesdenst unde uns myt vullebort des biiscoppes to schyckende wii nu jeghenwardi juwer erwerdigen in God vadere heren Nicolao biiscoppe to Sleswyk to der suluen cappellanye antwerden den boschedenen Mathiaz Smede clerik, biddende, dat gii sodane cappellanye myt vorscreuener unser boghiff... an ghestliker boschermynge nemen unde den erscreuen Mathiaz uns darto bestedigen, unse innyghe beth myt unuordratenneme denste to entfangende. Unse ingesegel. Gheuen unde screuen des ersten sondaghes an der vasten.

Perg. [med 2 Segl]. Slesvig Bisps Arkiv: EA. V. 485 (RA.). LDipl.

[328

Marts 10? Nys Tomssen Borgemester i Holstebro m. fl. kundgør, at Hr. Nyels Ericssen havde tilbudt at give Stubrup Kloster Vederlag for Aa hyn helye og den hosliggende Grund.

[^aPerg.^a Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; ^asenere til Kær-gaardsholm Godsarkiv.^a] Afskr. af Klevenfeldt 1749 (med Bemærkninger af ham, at Aa hyn helye »kaldiß nu Hellegaard-Aa«, og at »Paa bemelte Kiærgaardsholm i Bølling Ampt findiß adskillige Originaler, Aa-hiin

hellige vedkommende, som med Tiden bør copieris): RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gyldenstjerne. *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 46.* (Dagen skrives i Afskriften: »dominica inuoca«, hvad der i Udgaven er rettet til: inuocaut. Der har vel ikke staaet judica i Orig.?) [329

a—a) Saaledes Afskriften.

Marts 11. Claus Jenss¹ Herredsfoged paa Thazen, Nils Jenss Præst i Breningh, Anders Iwerss Præst i Lanne og Thord Jenss⁴, Jens Jeps⁵ i Berby, Anders Smed⁶ i Gessingh, Truls Anders⁷ ibid. Den 1. Mandag i Faste for os og for det ganske menige Ting paa Thazen fremledte en »riddermatz man« beskeden Holger Munk Embedsmand paa Kerstørp et Tingsvidne ved 8 Danne-mænd: Nis Olffs⁸ i Knutzbyl, Jep Hoythe ibid., Per Hanss ibid., Olff Perss i Breningh, Thicke i Trwns, Truls Anderss i Gessinghe, Per Jenss i Wore, Per Laurs⁹ i Sseby; disse vidnede, at de saa' og hørte, at Jes Marts¹⁰ af Søby inden 4 Stokke tilstod at betale Holger Munk 1 Td. Mjød og ¹/₂ Stykke Klæde Leydisk paa Hr. Tymmes Vegne Præst i Berby; ydermere tilstod J. M. paa det brede Ting, at al den Felighed, H. M. sagde Hr. Tymme, Jes Marts¹¹ paa Hr. Tymmes Vegne, at H. M. holdt den Felighed op og ud baade med Ord og »geringhe« fra det første til det sidste, som ham burde. Vore Indsegl. Skrevet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Fxxxv 1; 4. Fxxxvi 2; 5-7. Bomærker. Holger Munks Arkiv (RA.). LDipl. (Reg. *5896 med ufuldstændig Datering.)

[330

Marts 12. Reg. *5895. Perg. [med 4 Segl]. Ribe Dominikanerkl. Arkiv; senere til Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 6* (læs: marc gothe - huilk summa xii - øster fald - wele then forsauth - for then forsauth - giue for^{de} p[r]ior Hyn]rich eller hans effltherkommere prior i for^{de} closter - gensiels. Ther yuer[?] tilbinde jegh m[eg]h och myn husfrv Marin och begges war arving ath fri och frel eligh til ath stande for^{de} prior Hy[nri]ch oc hans effltherkommere prior i for^{de} closter thenne for^{de} agher met sin lenge for alle mens atale, som pa for^{de} agher kand patale met rethle. Til wyntnesbyrdh dhfestelse hauer jegh for^{de} Eggerd Friiss ladhet henge myt inzegel nelken for thette breff mens inzegel, som er Johan Ærlands, Theløff Thidichs och Claus Mathis, som thetthe anno). [331

— »Niels Kruses Pantebrev paa Naarup. Die Gregorii 1454«.

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 5: Thott Fol. 750, den største Mappe. [332

— »Niels Kruses Skiøde paa Naarup. Die Gregorii 1454«.

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i

»Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 5: Thott Fol. 750, den største Mappe. [333]

Efter Marts 12. »I Povel Gøtsens Skræder i Randers hans aabne Brev af 1454 post diem sti. Gregorii papæ findes anført til Vidnesbyrd Hr. Peder Christensens, Hr. Jens Nielsens Præster i Randers. I samme Brev tales og om Hr. Salmon Tamsens Tiænesteqvind og hendes Børn, som ommeldte Povel Gøtsen kalder i Forvejen: min gothe Qvinnæ Maren Jensdatter; derpaa følger de Ord: Hr. Salmon Tamsens etc.«

[Orig.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand, mulig »efter nogle Excerptblade, der tilhøre Beedemand Knud Kiergaard«: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 358. [334]

Marts 17. Jeg Swen Mattæssøn af Dryslæbjergæ har solgt til s. Gertrudhe Alter i Vor Frue Kirke i Calundeborgh en øde Jord, som aarlig skylder 30 Skpr. Korn til Landgilde, liggende i Kerby paa den nørre Gade næst det vestre Vangeled, hvilken Jord Jes Knwtzssøn fordum paa boede; og kendes jeg mig for fornævnte Jord 10 lødige Mk. op have baaret i gænge Penge, som man »maa« købe en let Gylden for 12 Skill. og 1 Lod Sølv for 9 Skill., saa at mig vel »at nøwær«. Medb. af gode Mænd Jæp Kellæresswen og Niels Perssøn Borgemestre i Kalundeborgh, Niels Brynikæssøn og Niels Jæiapssøn Raadmænd sstds. Datum dnica. 2. quadragesime.

Perg. [med 5 Segl]. Kallundborg Kirkes Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl. [335]

Marts 18. Vi Christiern Konge hilser eder alle, som boer i disse Sogne Tornborg, Hemmershøye og Wimmerløff i Slagelse H. Vi har det nu efter »wor« Raads Raad saa skicket, at første Torvedag efter Vor Frue Dag nativit. næstkommende skal I begynde at søge Torv i vor Købstad Kaarsøør der at sælge og købe og siden derefter til evig Tid. Vi har det saa skicket med vore Borgere sstds., at I skal finde der fal saadanne Varer, som Almuesfolk behøver og plejer at købe i andre vore Købstæder. Djærves nogen af eder herimod at gøre, har vi Fuldmagt givet vor Embedsmand paa Korsøør at hindre eders Gods og Varer, som I fører til andet Torv. Datum in castro nostro Nyborgh fer. 2. post dnicam. reminiscere nostro sub secreto.

[Orig. Korsør Bys Arkiv.] Afskr. fra c. 1650 i et Kvarthæfte (under Nr. 5): SLA. Korsør Bys Papirsbreve 1445-1731. [336]

Marts 23. *Reg. 3913**. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 73. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 338; Missiver I. 6.* [337]

Marts 26. Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsen R. vor Mand og Raad har gjort os fuldt Regnskab af alt det, som han opbaaret har i Rindz H. af Skat og Brøde paa vore Vegne, saa og af alt det, han har opbaaret af fredløse Mænd, siden første Tid, vi ham disse Stykker befalede, indtil denne Dag, saa at os dermed vel med nøjer. Thi lader vi ham kvit for noget ydermere Regnskab deraf at gøre, og stadfæster vi alle de Kvittebreve, som han i disse Ærender udgivet har. Datum in castro nostro Koldinge in crast. annunciac. Marie nostro sub secreto.

Dn. rex per se.

[^aPerg. [med 1 Segl]^a. Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (3. Pacquet Nr. 13).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 184. [338

^a—^a) Saaledes LDipl.

Marts 28. *Reg. 3914*. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 73. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 339; Missiver I. 8.* [339

Marts-Apr. Udtog: *Genealog. og biograph. Arch. I. 9; Reg. * 5896.* Er 330.

Apr. 4. Mattes Saxtorp kundgør, at han og hans Hustru i deres Livstid har Gaarden Suertingstorp i Wærmæ i Røneberg H. i Leje af Domkirken i Lund.

Perg. [med 3 Segl]; gennemskaaret. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 361.* [340

Apr. 8. Jæip Andersß Foged paa Han H.s Ting, Nils Persß R. af Aagardh, Maurens Frost Præst, Anders Pees, Magnes Niist⁵ VV., Esgy B. . . . , Andærs Griis, Jes Æbsß og Crestern Andersß Bønder. Mand. efter Ambrosii Dag paa fornævnte Ting fik hæderlige og velbaaren Md. Hans Wæstæny et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Magnes Niist, Jens Palnsß, Nis Thorkilsß, Pally Nilsß, Michel Tygisß, Godich, Anders Jensß og Mathes Thomasß; hvilke vidnede, at Feggæ swndh er fri Færgested til Han H. mellem begge Lande, og al den Skyld, som ganger af fornævnte Sund, det hører den gode Mand at have, som Han H. har til Len. Item vidnede fornævnte Mænd, at de, som i Morssæ boer, hører af Rette af at give »karll« Færgeleje »ath« fornævnte Sund eller Sundkorn. Under vore Indsegl. Givet osv.

Papir med Rester og Spor af 7[!] Segl paatrykte forneden: 1, 3. Kun Spor; 2, 4, 6-7. Utydelige Rester; 5. Hxlviii 11. Senere til Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [341

Apr. 11. Oluf Pedersøn Herredsfoged i Artz H., Peder Lyke af Kielleklinte a. v., Hans Møltike af Tygstrup a. v., Hans Nagel Husfoged paa Callundborg, Peder Mikelsøn i Callundborg, Peder Aagesøn Ladegaardsfoged til Callundborg og Jens Bentzøn Raadmand i Callundborg. Torsd. før Palmesøndag paa Arts H.s Ting »bedes« Hr. Jens Jensøn Sognepræst i Fuglede-magle et Stokkevidne om den »telnebek«, der Anders Jensøn har rejst Dele paa, om det var Agerlod eller Engeskifte til Præstegaarden, før Avorpe Dam var dæmmet. Da var hertil nævnet 12 Dannemænd: Peder Ebbesøn i Tygstrup, Peder Lauritsøn i Flinterup, Jon Nielsøn, Jep Skræder, Jens Jacobsøn sstds., Jon Jensøn i Fuglede-magle, Bent Andersøn sstds., Peder Clemendsøn i Fuglede-magle, Jep Jette i Svebølle, Jep Lauritsøn i Kærby, Bendt Jensøn i Bierre, Niels Pedersøn i Tygstrup; hvilke paa forskrevne Ting vidnede, at de havde hørt af gode gamle Dannemænd, at det var en Engeskifte og ej Agerlod og laa til Præstegaarden ukæret i 40 Aar og mere, baade før Avorpe Dam var dæmmet og siden foruden i 3 Aar, da har hæderlig Md. Hr. Jens Tuessøn, hvis Sjæl Gud har, laant beskeden Md. Jens Pedersøn den forskrevne Bæk, som da boede i Fuglede-magle paa s. Agnesis Gods, og havde Jens Pedersøn forskrevne Bæk for Laan og ej for Eje. Med vore Indsegl. Givet og skrevet i Callundborg osv.

[Orig. Store Fuglede Kirkes Arkiv. — Afskr.: Arts Herreds ældre Provstebog (af 1647).] Afskr. herefter: SLA. Sjællands Bispearkiv, Arts Herreds Provstebog af 1729-30 Bl. 67 b. Afskr. 1729, formentlig efter den ældre Provstebog: SLA. Store og Lille Fuglede Sognekaldsarkiv, »Udtog af Provstebogen over Fuglede Sogner«. Ufuldstændig Afskr. fra 18. Aarh.: RA. MS. Danske Selskabs Afskrifter (»Kopidokumenter«), 2. Saml., 1400 Juli 25. [342

— *Reg. *5897.* Perg. med [5] Segl: 1. K. 74; 2. Forsiden mangler; 3. G. 276; 5. [Lxx 7^a]. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 56.* — Afskr.: Eggert Frilles Kopibog 1448-55 Bl. 5 a. Eggert Frilles Arkiv (RA.). a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Bille; Forsiden mangler nu. [343

Apr. 15. Oluff Lunge² af Odden, Nielss Eriksß af Tiim RR., Jes Oluffsß af Bustorp V. Mand. efter Palmesøndag i Alburgh forenede vi velbyrdig Mænd Hr. Nielss Persß af Aagard R. paa sin og sin Broders Hr. Anders Pæderssons Vegne paa den ene Side og Hr. Erik Eriksß af Auendzberig R. paa sin og sin Broders Vegne Per Eriksß paa den anden Side om Trætte efter begges Villie og Tilladelse, som herefter skrevet stander, saafremt som Pæder Eriksß det fuldbyrde vil, saa at Hr. Nielss Pædersß

skal udlægge dem og gøre dem fuld Forvaring til evindelig Eje bygt og besat Gods, som aarlig skylder 4 Læster Korn, 24 Tdr. i Læsten, og skal Hr. Nielss Pædersß gøre Hr. Erik Eriksß Forvaring og stadfæste den Læst Korn i Maars, hvilket Biskop Gerit, hvis Sjæl Gud have, gav ham for den Ret, som Hr. Erik og Pæder har Hr. Nielss og Hr. Anders til at sige enten om Aagard, Jordegods, Bopenge eller Opbørsel, som dem imellem været har, hvor det ligger. Og skal Hr. Nielss have det Brev igen, hvilket Hr. Erik har af Biskop Gerit og lyder paa 3000 Mk., og naar Hr. Nielss Pædersß har udlagt de 4 Læster Korn og gjort dem Forvaring paa, som det tilbør, da skal Hr. Erik og Pæder gøre Hr. Nielss og Hr. Anders fuld Forvaring for alle de Ærender, som forskrevet staar. Har de baade beseglet med os disse 2 Skrifter, en udskaaen af en anden; den ene har Hr. Nielss og den anden Hr. Erik. *Scriptum etc.*

Papir (udskaaren Skrift) med Rester ell. Spor af 4[!] Segl paatrykte forneden: 1. Kun Spor; 2. Fxvii 22; 3-4. Kun Spor. Niels Pederssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. [344

Apr. 17. Vi Cristiern [Konge] oplader [af] synderlig Gunst og Naade velbyrdig Md. Hr. [Thorborn] Bille af Søholm R. vor Mand og Raad alt det Køb og Rettighed, som vi og vor Husfrue Dorothea har i Swaneholm, og vederkendes os derfor fuldt at have opbaaret. Thi forbyder vi *osv.* Datum Roschidis fer. 4. post dnicam. palmarum nostro sub secreto.

Dn. rex per se, presente Dn. Johanne. justiciario nostro.

Medtaget Perg. [med 1 Segl]. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. [345

— Crestiern Konge¹. Onsd. efter Palmesøndag har vi solgt og skødet velbyrdig Md. Hr. Thorborn Bille af Siøholm vor Mand og Raad alt det Køb og Rettighed, som vi og vor Hustru Dronning Dorothea havde i Swaneholms Gaard og alt det Gods, som der til ligger, som Hr. Thorborn købte af Hr. Nyels Knwtsß og Boo Knwtsß Arvinger, og kendes vi os derfor fuldt op at have baaret. Vort Riges Indsegl. Givet *osv.*

Perg. [med 1 Segl: K. 80^a]. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. [346

^{a)} Tegning i Klevenfeldts Danske Kongesegl II; nævnt (som »Sig. ad causas«) af Gram i LDipl.

Apr. 23. Cristiern Pors¹ af Wrandrup V. Jeg vederkender mig skyldig at være Hr. Claws Cristiernsß min »aam« Ærkedegn i Ribe 16 og 40 rinske Gylden, godt Guld, for hvilke jeg sælger

ham alt det Jordegods, som jeg og min Broder har arvet efter vor Moder liggende i Wester Wistet S. i Huiding H., som er 1 Gaard (Eskell Thamesß) og 1 anden bygt Gaard (Jep Nielsß) og alt andet bygt og ubygt Gods, som vi har i Sognet. Item har Hr. C. C. undt os Genkøb paa Godset for fornævnte Gylden. Sig. meum cum sig. fratris mei Johan Pors² necnon DDn. Andree Brock³, Johannis Gummonis⁴ et magistri Johannis Langh canonicorum. Datum die Georgii.

Perg. med [5] Segl: 1. Gxvi 70; 2. Gxvi 71; 3. G. 860; 4. G. 875; omtr. samtidig Paaskrift: »Super bonis in Wester Westeth pro missis domini Nicolai Cristierni archidiaconi Ripensis«. Senere (jfr. 1454 Juni 14) til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA.* V. 325 (RA.). (*Reg.* *5900.) [347]

Apr. 30. Jes Mickelsß stadvoget Her Gregorius vicarius in uns kerken to Hadersleue krech uppe unse stades dinghe des anderen sonnauendes na wynachten en dingswinde van erliken bederuen luden: Esberen Petersß, Sebbi Swensß, Eggert Heitman, Peter Ebbisß, Esschel Kremer, Henyngh Starke, Bertolt Schomaker unde Arste Ebbisß; desse tugeden, dat zee segen unde horden, dat Mickel Schroder borger to Hadersleue schotede in den 4 dingstochken ¹/₂ vot van siner erden langes up unde dael negest by hern Nycolaus bisschop to Slesßwiigh sinem houe to Hadersleue to siner dachdropen deme her Gregorius van hern Nycolaus etc. wegene. D[at] dit so ghegan is, tughe ik Jes Mickelsß, Hans Star[ke borghe]meister to Hadersleue unde Clawes Kremer radman dar sul[uest] mit unsen ingesegel[en]. Schreuen in Philippi auende der hilge[n]

Perg. [med 3 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: Scotacio medii pedis terre ad australem partem domus magne de fundo vicini pro stillicidio; hoc est neglectum, quod eciam scotavit liberum transitum swalorum[?] caquine. Slesvig Bisps Arkiv (RA.). [348]

Maj I. *Reg.* *5903. [A. Perg.^a Dueholm Kl. Arkiv; *ÆA.* III. 175.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 137 b. Herefter: *Dueholms Dipl. S. 121.* — Aaa. Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 8 b. — Ab. Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 118 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz) og LDipl. [349]

a) Saaledes *ÆA.* III. 175.

Maj 9. *Reg.* 3915. Perg. [med 7 Segl]. Roskilde Agnete Kl. Arkiv? (RA.). *Nye Danske Mag.* VI. 41. [350]

Maj 9. Christi(er)n^a Danmarchis, Norgis, Vendes og Gottes Konge^b, Greve i Olldenborg og Dellmenhorst. For den store Umage, Kost og T(æring)^c, som vor Almue i Rødbye har af os og med vore Bud over at føre til Tyschlannd, og paa det at de des ydermere skal være der redebonne til, har vi undt vor Almue i Rødbye, at de maa sejle med deres eget Købmandskab til Thyschland fra deres By, som andre vore Købstadsmænd gør i Laalland, saa længe vor Naade tilsiger. Thi forbyder vi osv. D(atum)^d castro nostro Aaleholm^e fer. 5. post f. f(Johannis ante) portam^f nostro sub (sig.)^{g e}

(^hAd relacionem Dn. prepositi Roskildensis Thorbernus Bille^h.)

[A. Perg.ⁱ Rødby Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 1 a). — Ab og Ac. 2. Afskrifter fra 17. Aarh.: RA. Kongehuset. Dronn. Sophie Amalie, Pk. »Ansøgninger 1661-1672«, Bilag til 1671 Sept. 10. — Ad. Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) V. 307. — Ae. Nævnt i Søren Abildgaards Dagbog Hæfte 1 S. 40. [351

a) Saaledes Ab, Ac; Aa, Ad: Christian. b) Aa og Ad anfører Kongens Titel urigtig; Søren Abildgaard, der har set Orig., angiver i Ae udtrykkelig dens Aar som 1454. c) Saaledes Ab; Aa, Ac, Ad: Tyng. d) Saaledes Ab, Ac, Ad; Aa: Deo. e—e) Mangler i Ac, Ad. f—f) Aa: Tohæ ay portam; Ab: beat. g) Aa: gott. h—h) Saaledes Ae; mangler i Aa, Ab, Ac, Ad. i) Saaledes Ae.

Maj 10. Phillips hertoge van Bourgoen. Onse stede van Aemstelredamme gaff ons omtrent 2 jair geleden te kennen, dat Geriit graue toe Oldenburch hoeren poorteren een deel schepe geladen mit comanschip comende wt Pruyssen ende wt Lieflant mit groten onrecht benam ende beroefde onder Noorwegen ende dairmede getzeylt was tot Kyel in onss neuen Adolfs hertoge van Slezewiick graue toe Holsten hauene ende anderswair in siinen lande ende hauenen, dair die goede in den schepen wesende eens deels vercoft worden, wair om wii an den hertoge schreuen ende begeerden, dat hii onsen ondersaten hair schepe ende goede weder ouerleueren woude off betalinge dair aff doen hebben. Ende want onse stede van Aemstelredamme ons nu te kennen hebben doen geuen, dat die hertoge van Slezewiick hoeren poirteren wedergegeuen heeft zulke scepe ende goede, als onder hem gecomen ende vercoft ziin, dair wii hem mogelick schuldich ziin aff te dancken, soe ist, dat wy den hertoge ende alle siine lande ende ondersaten quijt schelden van alle der neminge ende schade den poirteren van Aemstelredamme alzoe gedaen, mits dat hii hem wederkeringe dairaff gedaen heeft ende bii alzoe, dat zii hem quiitancye dairaff geuen onder onser stede zegel van Aemstelredamme, als dairtoe

behoeren zal, want ons mit dier restitucye wael genoecht. Mit onsen zegel. Gegeuen up ten 10. dach van meye.

Bi minen here den hertoge toe relatie van den stedehouder ende rade van Hollant etc. De Zwieten.

Perg. med 1 Segl: Hertug Philips med Kontrasegl. Slesvigs Hertugs Arkiv (RA. Gem. Arch. XVI. 1 a, a 1). LDipl. Udtog: *Hans. UB. VIII. 227.*
[352]

Maj 12. »Henichinus episcopus pro pecunia 400 marcarum concedit Andreæ Stara sacerdoti de Fangel agi[!] Othonici altare corporis Christi, quod est in Albani basilica, ut esset sacrificulus capellanus ibi[?] hanc pecuniam ut[?] 250 marcas habuit in debito Nicolaus Ranzouius de Agardia Scobiorum[?] et 50 marcas Lubicen. Otho Schincheilius et 60 marcas Gerardus Mercator civis Othoniensis. Datum Othoniæ die Nerei et Achillei 13 post anno 1454 confirmat post Andreæ Staræ Petri f. Fangelensi sacerdoti scribens anno 1454 Othoniæ dominica post omnium sanctor[um].« — »Credo fuisse^a ex Stararum familia; nam sic scribit ad Andream Star Petri f.: ønsker sin elskelige wenn her Anders Star prest y Fangell«.

[Orig. Odense St. Albani Kirkes Arkiv?] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand: Kall 8vo 668, Hæftet: »Episcopi Othonienses« (Nr. 2).

a) »: Bisp Henneke af Odense.

[353]

Maj 13. Scout, burgermeisters, scepene ende raide der stede van Aemstelredamme. Alsoe joncker Gerit greue ut Oldenborch ende tot Delmerhorst in den jair 1452 onsen scipphen ende poirteren hoir scepen geladen mit comanscip comende wt Pruysen ende wt Liifflant mit groten onrecht ende bouen des coninx van Denemarcken siins broders open[e] brieue van gele[y]de benomen ende beroiffit hefft onder Noirwegen, welke scepen ende goeden voirt i[n d]er stadt van Kyl ende anderswair onder den heeren Adolff hertoge to Slezwick, greue to Holsten gebrocht ende eens deels van den goeden aldair vercofft siin, welke hertoge om wederkieringe ende verrechtinge te doen hebben onsen den scepen ende goeden, die in siin ege geweest siin, soe dat onse scipphen ende poirteren bedancken, geliic sii ons dat te kennen gegeuen hebben; soe ist, dat wii voir alle, die wii mit rechte te verbieden hebben, den heeren Adolff hertoge ende alle siine lande ende ondersaten quiit scelden van alle der voirsr. neminge ende schade. Onser stede zegell van zaken. Gegeuen des 13. dages in meiie.

Perg. [med 1 Segl]. Slesvigs Hertugs Arkiv (RA. Gem. Arch. XVI. 1 a, a 2).

[354]

Maj 13. Jep Let Herredsfoged i Sæme H., Henrik Jenss² Borgemester i Roskilde, Oleff Jenss og Jep Albrichts⁴ Raadmænd, Laurens Krabbæ, Laurens Scriffuere og Oleff Pætherss Borgere sstds. Mand. før dnicam. cantate for os og mange flere gode Mænd baade Klerke og Lægmand paa Sæme H.s Ting sagde en beskeden Dannemand Offæ Pætherss af Ølsticke paa sin kristelige Tro, at paa den Tid han var i Kong Cristierns »orloff« i Swerighe og var gjort til Høvidsmand af Anderss Jenss Forstander i s. Agnesse Kloster i Roskilde for de »wæpnere«, som ude var for de Bønder i Sæme H., Strø H. etc., og[!] sagde Offæ Pætherss, at da han kom til Swerighe og skulde gøre Landgang og fare op i Landet med de »wæpnere«, som ham befalede var i vor naadige Herres Rejse, befalede han fremdeles Jens Mattis af Vppesundby det Skib, Gods og med Kost, som de paa var; og sagde Offæ Pætherss, at han befalede ham 12 Sider Flæsk, 20 Tdr. Malt og Brød, 1/2 Td. Gryn, 1 1/2 »ferdel« Smør og 1 »butte« Smør, 9 Øltønder og 1 Tremet Humle; og sagde Offæ Pætherss, at Jens Mattis sejlede bort fra ham og hans Medfølgere med deres Skib og Gods og saa megen Kost, som forskrevet stander, imod alles deres Villie solgte, fortærede og gjorde af, hvis ham lystede; og sagde Offæ Pætherss, at da han og hans Medfølgere kom ned af Landet igen, maatte de ligge paa »strandebangke« og lide megen Hunger og Tørst og mange onde Dage, for deres Skib og Kost saa bortsejledes. Med vore Indsegl. Givet og skrevet i Roskilde Aar og Dag, som forskrevet stander.

Perg. med [7] Segl: 2. Fxxix 3; 3. Bomærke; 4. Gxv 1; 6. I Sigilfeltet Bogstavet L; 7. Skjold, hvori en nedadvendt Pil(?). Roskilde Agnete Kl. Arkiv? (AM. III. 23). [355]

Maj 15. *Reg. 3916* = 3917. A. Udfærdigelse for Sjælland. Perg. [med 1 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv? (AM. XXIV. 29). Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 64 (læs: werdughe fæthre biscopen - fuldkommeligh berod hwgh - hælst wære kan oc sønderlighe - e hwem the - ey fordele eller^a le ladhe - wærthughe fæthæ met - Roskilde, her Jens Bruun prior aff Antworschow). — Afskrifter efter denne ell. en anden sjællandsk Udfærdigelse (der i Modsætning til de for de andre Landsdele udfærdigede Eksemplarer alle har de i det anførte Aftryk ved Brevets Slutning opregnede nærværende): RA. Danske Kanc. B I 1 a α (fra c. 1500 paa Papir, attesteret af Notaren Petrus Bernardi; er den i *Aarsberetn.*, *anf. St.*, benyttede Tekst A; Notarens Attest er aftrykt S. 64 Note 7 (denne Afskr. er atter afskreven Kall 4to 561)); Gl. kgl. Saml. 4to 3132 Bl. 134 a (fra Slutningen af 15. Aarh.); Thott 4to 1987 Bl. 53 b (fra 15. Aarh.*

ell. c. 1500); Kall 4to 552, bagi (ligeledes); Uppsala UB., De la Gardie Nr. 62 Bl. 168 b (fra 1499; ☉: et Lovhaandskrift med Bemærkning Bl. 170 a: »Thenne bogh ær screffuen effter heterlig oc velbyrdigh mants bogh her Henningh Grises canik i Roskilde domkircke, hwilken for^{ne} bogh Nils Jwde screff i Sandby gart, som fordøme wor rigens kantzlers scriffuere, Gud hans siel haffue. Scriptum Halsnes per me Johannem Nicolai ministrum ecclesie Mælby anno domini mcdxcnono. Laus Deo, pax vivis, requies defunctis«); AM. 4to 3 Bl. 60 a (fra c. 1500; *Aarsberetningers* Tekst B; med en Randbemærkning Bl. 60 b, der utvivlsomt er med Frants Banner († 1575)'s Haand); Thott 4to 1989, bagi (fra c. 1500); AM. 4to 26 Bl. 210 b (fra Begyndelsen af 16. Aarh.; Afskr. herefter for Luxdorph: Ny kgl. Saml. 4to 1293 b S. 107); Thott 4to 2000, bagi (fra c. 1700); Ny kgl. Saml. 4to 840 e, 1. Pk. (fra 18. Aarh.). Udtog af en sjællandsk Udfærdigelse: Gl. kgl. Saml. 4to 3170 Bl. 203 a (med Jørgen Seefeldt Christopherssøns Haand). — **B.** Udfærdigelse for Skaane. Perg. med 1 Segl: K. 74. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 362.* — **C.** Udfærdigelse for Halland (stemmende med B, dog med »Halland« i Stedet for »Schane«). Perg. [med 1 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. IV. 338* (med urigtigt Aar 1484) (SvRA. Perg.). Jfr. *Weibull, anf. St. III. 363.* — **D.** Udfærdigelse for Bleking (stemmende med B, dog med »Bleginge« i Stedet for »Schane«). Perg. med 1 Segl: K. 74. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). Jfr. *Weibull, anf. St. III. 363.* — **E.** Udfærdigelse for Jylland. Perg. [med 1 Segl]. Aarhus Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 279* (RA. Aarhus Bisps Arkiv). *Nannestad, Hilaria Aarhusiensia S. 18.* (Afskr. efter E: Thott Fol. 737 S. 552.). — **F.** Udfærdigelse for Jylland. Perg. med 1 Segl: K. 74. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 418* (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 64* (læs: fore trooschap - fedhre biscoppe, abbete, prelate oc mene - i Julland, haue - fuldkommelighe berad hugh - almwghe til - heltzst wære kan oc synderlighe - ee huem the - æy fordeele eller fordele - for^{de} - wore budh - nadhe oc miskund - ær i Ringstædhe i Siælend effter wor herres aar thusendefirehundredhehalff-trediesintziwghe pa thel fiærde aar then othensdagh nest fore helghe koning Eriks martiris dagh). — Afskr. efter en jydsk Udfærdigelse: AM. 12mo 443 Bl. 128 b (fra 15. Aarh.; er den i *Aarsberetn. V. 64* benyttede Tekst E). — Jfr. 357.

[356

a) Hul i Pergamentet.

Maj 16. Kongelig Forordning (☉: Udfærdigelse for Lolland af 356).

[Orig. Lollands Lands Arkiv?] Afskr. af Provsten Jørgen Christiernsøn i hans Kopibog (Karen Brahes Manuskript Nr. 151 b) Bl. 119 b. *Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 64* (Afskriften har følgende Afvigelser fra den trykte Tekst: for troskaff - bekommet - bekomme tilhobes werdige fædre biscooper, abbeder, meninge clerckerii - kiøpstedmend oc meninge almue i Loland, da haffue wii met en fuldkommelig beraad hu - til euig - almue i Loland til - helst were kand, besynderlig - som ære eller komme skulle, skal - ihuem som helst de tilhøre - binde, slaa oc wførme oc ey fordele eller forde lade - effter del som - oc besynderlige - em-

bedsmend *wed* wor - *Drister* nogen - efter som - naade oc miskund - som er giffuit i Ringstede, neruerendis oc[!] werdige fædere *biscopper* biscop - Roskilde, *her* Jens - Antuorskouff, *her* Magens - Ringstede, *her* Oluff - Roskyld, *her* Tornbørn Bilde, *her* Jens Torbørnßen, *her* Mauns Ebbesen, *her* Peder - met *nogle* flere - aar *millesimo quadringentesimo quinquagesimo quarto proxima quinta feria ante - regis martirs*). [357]

Maj 16. *Reg. *5911.* Perg. med [7] Segl: 1. G. 664; 2. G. 665 (**sigil-** [Ium] **laghe** rød); 5. G. 666* (det første); 6. G. 666 = Dxxviii 2 (S NIS PEDERSON); 7. Lv 102 (s .**uening andersøn**; Vinter) (= G. 666* (det sidste); *her* ikke afbildet). Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; ^asenere til Kærgaardsholm Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). *Dueholms Dipl. S. 121.* [358]

a—a) Rostgaard 4to 121, LIX a. b) RA. Reg. 60 S. 21.

— Cristiern¹ Konge. Om den Trætte, som Johan Oxe og Hr. Clawes af Westenskow imellem var om 2 Gaarde i Sawense og en i Hooby i Laland, som Hr. Clawes Brev paa havde af Johan Oxe, »wordhe« de saa forenede i Kærlighed for os i Roskilde nu om et Aar, at Johan Oxe skulde have forskrevne Gaarde fri igen, og skulde Hr. Clawes antvorde Johan Oxe de Breve igen, som han derpaa havde, og ej bekymre sig der ydermere med. At saa er ganget for os nærværende Hr. Kort Ærke-degn i Sletzswigh, Hr. Jehan Frille og Hr. Detleff Reuentløff RR., har vi ladet vort Sekret trykke paa dette Brev til Vidnesbyrd. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 5. post Nerei et Achillei.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 74. Johan Pedersøn Oxes Arkiv (AM. III. 22). [359]

Maj 20. I Guds Navn Amen. Vi Jens¹ Biskop i Arws Gud og hans Moder Marie, s. Birgitte og alle Helgen til Lov, efter vor Broder Hr. Jeipp Iwersß Kantor i Ripe yderste Villie, hvis Sjæl Gud have, og andre vore Frænder og Venners Villie stifter et Kapel og Alter i Riber Domkirke med Hr. Cristiern Biskop i Ribe og hans Kapitels Tilladelse for vor, vor Faders, Moders, »brøthers« Hr. Jeipp Iwersß fornævnte, Jes Eyß, Jes Joansß, Nis Pethersß af Lønigh og alle vore Frænder og Venner, levende og døde, Sjæles Helsen, saa at der skal holdes en daglig Messe i fornævnte Kapel om Søndagen de s. trinitate, om Mandagen pro defunctis, om Tirsdagen de s. Birgitta patrona eiusdem altaris, om Onsdagen de corpore Cristi, om Torsdagen de s. Clemente papa, om Fredagen de s. cruce, om Lørdagen de domina nostra gloriosa, og i hver Messe skal være Kollekt pro fundatoribus

et aliis vivis et defunctis. Til »hwilke« Kapels og Messes Op- holdelse vi tillægger med vore Frænders Raad: 1 Gaard i Wer- mingh i Seem S. (1 Øre Korn og 1 Dags Slet), 2 Gaarde i Rodager By (Per Thermensß, 5 Ørtug Korn, 6 »laas krage widh«; Bundi Mathisß, 1 Øre Korn, 6 »laas krage widh«), 1 Gaard i Odert S. (Nis Jensß, 1 Øre Korn, 2 Læs Tørv, 1 Dags Slet), 1 Gaard i Dystrup S. (Per Ker, 12 sol. engels Stæderpenge), 1 Toft sstds. (6 sol. Stæderpenge), Grymstrup gardh i Grymstrup S. (Tygi, 4 Ørtug Korn), 1 Gaard sstds. (Iwer Bendesß, 1 Øre Korn), 1 Eng paa Werum Mark, 1 Toft sstds. (Per Nielsß, 1 sol. gross.), 1 øde Toft sstds., som ligger mellem Iwer Bendesß og Jes Lauesß, 1 Toft, som Bendiiz Lade stander paa, 1 Gaard i Myl- dom S. (Owe Perthersß, 18 sol. ster. Stæderpenge), 1 Toft sstds. (6 sol. Stæderpenge), 1 Eng paa Aldrup Mark (8 sol. lub. eller Fisk) og Snedom Mark, 1 Gaard i Jordrup S. (Nis Palme, 2 sol. gross.), 1 Gaard i Wirste (Jes Thomesß, 1 Skp. Smør, 1 Ørtug Korn) og alt andet Gods i Wirst, 1 Gaard i Eythydh thoorp (Nis Perthersß, 3 sol. gross.), 1 Toft sstds. (Per Brwn, 12 sol. lub.), 1 Gaard i Worke (Jep Nielsß, 6 Ørtug Korn), 1 Otting Jord paa Bramdrup Mark (1 Mk. lub. eller 2 Ørtug Byg), 1 Eng i Lintrup, som kaldes Strusholm, 1 Gaard i Hiortewadh i Kals- lundh S. (Bondi, 2 Ørtug Korn, og 1 Ørtug Korn, som Abbeden af Lydwm Kloster har, 1 Læs Tørv, 1 Dags Slet), 1 Gaard i Hondrup i Wldrup S. paa Elnde (Jes Thorkildsß, $\frac{1}{2}$ Td. Smør, 1 Ørtug Korn), 1 Gaard i Wldrup By (1 Øre Korn), 1 Aalegaard i Forle Sogn, den Fru Kerstine Esgis til gav, 1 Gaard pro residencia capellani capelle, det Gods, som ligger i Wim, som Laghe Oluffß har, 10 Mk. lub. Stæderpenge paa Abbedens Vegne af Lydum Kloster af det Gods i Hiortewadh, Agerjord og Eng, som er pantet af Claffs Tigicsß for 20 Mk. lub., som Per Jens i Værge har, giver 2 Ørtug Korn. Hvilket Gods vi oplader til Kapellet og Alteret i saadan Maade, at vi og siden hvo, som ældst er og næst i vor Slægt paa »wore fedherns« Side, med 6 af de ældstes og bedstes Raad i Slægten Fuldmagt have at presentere Kapitlet en Person, der bekvemmelig er til at holde Messen og Gudstjeneste i Kapellet, og Kapitlet skal have Magt at stadfæste ham. Er nogen i vor Slægt paa »wor fedherns« Side dertil bekvemmelig, skal han presenteres og ingen anden. Skal den, som Alteret har, hvert Aar udgive 2 Mk. lub. Kapitlet til vor Broder Hr. Jeip Iwersß Aartid at holde. Er Kapellanen forsøm- melig, at disse Messer ej holden vorder, skal han ej længere

have Kapellet, og han, der ældst er i »wort federn« Slægt, med andre vore Venner de ældste og bedste have Magt at presentere en anden, som nyttig er til. Løses noget af fornævnte Gods, skal Pengene blive i Kapellet og vendes i andet Gods og Rente til Kapellet efter Kapellanens og 6 af »wore federns« Frænders Villie. Vil nogen af vore Frænder eller andre give noget til Alteret og Kapellet til Gudstjenestes Opholdelse, skal og bedes for dem som for de andre. Sig. nostrum cum sig. Cristierni episcopi Ripensis et eius capituli necnon nobilium Gunni Nicholai⁴ M., Olai Lange, Henrici Eysøn⁶, Magni Nissen, Lagonis Olaffß, Petri Munk, Olai Munk et Eriци Cristierni AA. et consanguineorum nostrorum. Acta et gesta 20. die mensis maii.

Perg. med [7!] Segl: 1. G. 736; 4. Fxliii 12 (Lange); 6. Fxliii 10 (Lange); Paaskrift, vel fra Begyndelsen af 16. Aarh.: »Fundatio vicarie sancte Birgitte«. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). (Reg. *5913.) [360

Maj 24. Reg. *5956 (uden Dag ligesom i det nedennævnte Aftryk). Perg. med Notarmærke og 4 Segl: 1. G. 974; 2. G. 990; 3. G. 991; 4. Skjold med Buchwald-Vaaben. Slesvig Helligaandshus's Arkiv; senere til Slesvig Bys Arkiv^a (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 31). *Staatsbürgerl. Mag. IX. 452* (ikke fejlfrit, og med Udeladelse tilsidst af en udførlig Notarial-Attestation af Tymmo Reymari clericus Bremensis diocesis, kejserlig Notar, der ender med Dateringen 1454 »indicione secunda, die vero Veneris vicesimaquarta mensis maii hora terciarum vel quasi in curia seu domo episcopali memorati reverendi patris et domini domini Nicolai episcopi Sleswicensis« i Pave Nicolaus V.s 8. Aar. [361
a) Saaledes det anførte Aftryk.

Maj 27. Reg. *5914. [Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 357.* [362

Juni 1. Jeib Biskop i Børlum, Oluf Nielsen Provst af Thy, Las Dan, Movens Andersen a. w., Nis Vare Foged paa Aalborghuus, Johan Smid, Severin Eskildsen Borgemestre i Aalborg, Oluf Maltisen, Matthiis Borck, Per Laurenßen, Jes Perßen, Ingvor Nielsen, Per Nielsen og Jes Erichßen Raadmænd sstds. Lørd. efter hellig Torsd. i Aalborg Raadstue var velbyrdig Md. Niels Erichsen af Broutskou, hvilken lod læse 2 aabne Breve, hvilke var retfærdige i alle Maader, baade Skrift og Indsegl, lydende: 1. *Række Nr. 4038 (hvor Vidissens Aar urigtig angives som 1452) og Nr. 5988.* Vi har ladet hænge vore Indsegl for dette Brev. Datum etc.

[A. »Perg.; »iblant alle Sigilla var alene Mogens Andersens Segl kiendeligt«; det viste et Skjold med en Lillie^a. Niels Eriksson Rotfelds

Arkiv; ^b funden ved Aagaard^c ^b (utvivlsomt i V.-Han H. og mulig i 1701); ^a i Søren Abildgaards Tid paa Børglum Kloster^a]. **Aa.** Afskr. fra c. 1700: Ny kgl. Saml. 4to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1701 Maj. [363
^{a-a} Saaledes Nationalmuseet, Abildgaards Dagbøger Hæfte 3 S. 12; jfr. RA. MS. Tyge Becker, Copie af de Abildgaardske Tegninger (osv.) S. 20. ^{b-b} Saaledes Aa.

Juni 2. *Reg. 3918** = *5916. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille* S. 25. — Tilsvarende Brev ell. Breve til Everschop og Utholm nævnes (uden Angivelse af Datum) *sstds.* S. 26. [364

Juni 5. Vidne af Roskild Byting, at Abbed Jens i Skoukloster lod skøde en Gaard i Roskild til Yvonis Alter i Lucii Kirke i Roskild.

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv (Ivonis Alter); 1629 leveret til Jacob Andersen Raadmand i Roskilde som Følge af stedfundet Salg.] Afskr., attesteret 1629 Sept. 11 af nævnte Jacob Andersen: FLA. Odense Bispearkiv, Odense Gymnasiums Breve 1629 Okt. 1. *Rørdam, Monumenta 2. R. II. 76*, jfr. 74. — Hertil 61. [365

Juni 6. *Reg. *5918.* Perg. med [6] Segl: 1. G. 995; 3. G. 1002; 4. G. 999; 5. G. 1000; 6. G. 1001. Slesvig Bisps Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till.* S. 28. — Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. [366

Juni 8. Vidne af Wiborg Landsting, givet Peder Jenssen Kantor i Wiborgh om Skel mellem Rinz H. og Nørlyng H. og om Wiborgh Kapitels fri Fiskevand.

Perg. [med 11 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg.* S. 42. [367

Juni 13. Vi Olaff Biskop i Roskildæ, Niels Eriksß Kong Cristierns Hofmester, Olaff Mortensß Kansler, Otte Nielsß⁴, Eggerd Ffrille og Thorbørn Billæ RR. har set og hørt læst et aabent Brev med Kong Cristofers helt Indsegl, uraget, skrevet, som herefter stander: *1446 Jan. 31 (fer. 2. ante f. purificac. Marie). Kong Cristoffer forlener Hr. Anders Nielsß R. og hans Husfrue Fru Margarete Agneholms Len i Skaræ Biskopsdømme i Wermland i deres Livstid.* Med vore Indsegl. Datum Haffn fer. 5. post f. pentecostes.

Perg. med [6] Segl: 4. Lxxiii 34 (Rosenkrantz). Anders Nielsson Jernskægs Enkes Arkiv (RA.). LDipl. 1446 Jan. 31. [368

Juni 14. *Reg. *5920* (med urigtig Dag Juni 15 ligesom i den nedennævnte Oversætt.).

Perg. med [7] Segl: 1. G. 863 (Frille); 4. Bomærke; 6. I Sigilfeltet Bogstavet s. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 357* (RA.). Dansk Oversætt. efter den latinske Orig.: *Kinch, Ribe I. 331* (tilføj: »presentesque litteras sigilli mei appensione una cum sigillis circumspectorum virorum vide-

licit Roo Nicolai proconsulis, Nicolai Nicolai, Johannis Erlandi⁴ consulum, Petri Cristierni, Tome Petri⁶ et Arnoldi Hinrici civium Ripensium feci ex certa sciencia communiri. Datum Ripis anno domini millesimoquadringsimoquinguesimoquarto in profesto beatorum Viti et Modesti martirum.«.) LDipl. [369]

Juni 15. Dansk Oversætt.: *Kinch, Ribe I. 331; Reg. *5920.* Er 369.

Juni 17. *Reg. 3919* = *5921.* [A. Orig. Odense Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1500 (1496?): Ny kgl. Saml. 4to 1312 b Bl. H vi. Herefter: *Rosenvinge, Love V. 211.* — Aaa. Afskr. fra 17. Aarh. (direkte ell. indirekte efter Aa): Kall 4to 471 S. 27. — Aab. Afskr. af Langebek efter Aa: LDipl. — Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 11 b). Afskr. fra 17. Aarh.: Karen Brahes Manuskript Nr. 1649 (Vogelsangs Nr. 282) S. 46. Afskrifter af Niels Foss: Gl. kgl. Saml. 4to 3166 og 3167. Afskrifter fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 71; Ny kgl. Saml. Fol. 406; sstds. 4to 733 c (2; den ene af Frands de Thestrup); sstds. 4to 737 (ejet af Chr. Brandt); Thott 4to 1575 S. 157; sstds. 4to 2014; Kall Fol. 57. — Det er mulig dette Brev, hvoraf en Vidisse anføres paa følgende Maade: »En widsæ aff ett kongeliige breff om bormester och raad ad sette i en Registratur over Byarkivet i brækket Folio fra 16. Aarh. S. 4 (RA. »Danske Selskabs Samlinger« i Løbe-Nr. 3). [370]

— Ærkebisp Tuuo m. fl. giver Aflad til et Alter i Stendorp Kirke.

[Orig. med mindst 2 Segl: Bisp Oluf af Roskilde's og Bisp Jens af Aarhus's. Stenstrup Kirkes Arkiv.] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand og med Skitser af 2 Segl: Kall 8vo 668, Hæftet: »In Eluestate«. *Rørdam, Monum. 2. R. II. 525.* [371]

Juni 20. *Reg. *5924.* Perg. med 1 Segl: K. 74. Kongens Arkiv? (RA. Sverige, Perg.). (Brevet mangler helt i RA. Bartholins Registrant (Nr. 8) og er dér ikke engang senere tilføjet; derimod er det afskrevet i LDipl. af Gram efter Orig. i Gehejmearkivet.) *Dipl. Chr. I S. 57.* [372]

Juni 21. Jeg Kæthil Axilsß R. i Ordharp beder eder min Herres Naades Hofmester Hr. Niels Eriksß, Hr. Otte Nielsß, Hr. Æggert Ffrille, Hr. Andirs Hak, Hr. Thorbørn Bille og Hr. Sty Olsß RR., at I hænger eders Indsegl for et mit aabne Brev, jeg min Broder Hr. Age Axilsß givet har paa mit Mødrene, som mit Brev derpaa udviser, der mit Indsegl for hænger. *Scriptum Haffnis crast. corporis Cristi meo sub sig.*

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. [373]

Juni 24? Magens Matisß¹ Byfoged i Køge, Laurens Rodhe², Sier Jwl⁸ »burgemestere«, Knut Bertilsß⁴, Per Trowelsß⁵, Niels Stykker⁶ og Mattes Bosß⁷ Byskriver i Køge. Mand. før Pethers

Dag paa vort Byting berettede hæderlig Kvinde Cristine Frise, at hun vilde afhænde en Bod til s. Anne Alter og bad Jep Gise paa sine Vegne skøde forskrevne Bod. Jep Gise da opstod, og Cristine Frise holdt paa hans højre Arm, skødede da beskeden Md. Niels Scredere paa s. Anne Alters Vegne i s. Nicolai Kirke i Køge en Bod liggende tvært over Mattes Andersß Gaard næst Jep Gises Bod, 8¹/₂ Alen ved Gaden og 29 Alen paa Længden sønder fra Gaden. Og Cristine Frise straks antvordede forskrevne Bod fra sig til forskrevne Alter. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. med 7 Segl: 1-2. Bomærker (2. i Skjold); 3. Bomærke mellem 2 femoddede Stjerner (**s fter per for**); 4-6. Bomærker; 7. Skjold, hvori et Søblad. Køge Kirkes Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1451-1475). [374]

Juni 29. Jacobus Laurencii Custos for Franciskanerne i Lund optager Daut Arnoldi R. og hans Hustru Sophie i Ordenens Broderskab og gør dem delagtige i dens gode Gerninger.

Perg. [med 1 Segl]. David Arildssøn Qvitzows Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 364.* [375]

Juli 10. »Peder Sewitson borgare i Helsingborg sällier och uplåter Jesße Ånderßon een sin gård i Lund på Bredegatan belägen. Dat. die sancti Canuti regis, som infaller d. 25 jan. 1454.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 344. [376]

Juli 11—17. *Reg. *5930.* Medtaget Perg. med 1 Segl: Det hos *Trap³ I. II. 506* øverst afbildede. Jørgen Laurensøn Oxes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. I. 188* (Brevet har i Dateringen et Hul mellem feria og proxima, saa at Maanedsdagen er uvis). [377]

Juli 13 ell. 20. Oluff Longe i Oddyn sælger Ærkebisp Twe i Lund Gods i Wom i Fers H. og i Søndher Wandløse i Liwngnes H. med Genkøbsret.

Perg. med [4] Segl: 1. Fxvii 22; 2. Gxvi 17 (Gyldenstjerne); 4. Gxvi 20 (Gyldenstjerne). Senere (jfr. 1471 Marts 9) til Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 364.* [378]

Juli 23. Hans Petherssøn Præst i Karlæby og »domdæghen« i Harthakre H. m. fl. gør vitterligt, hvad 12 Mænd har vidnet om Ejenomsretten til Saxtorps »eeghe«.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv. Anført Specifikation, Acta privata Nr. 345 og (med Aar, men uden Dag) SvRA. E 102 a, Sextern 22, Nr. 451 og SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 55 b Nr. 369 (her med Angivelsen: »med 7 sigiller«).] Afskr.: Lundebogen S. 177. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 365.* [379]

Juli 25. Tord Bonde Karlsß, Kong Karls Marsk, Gøtzstaff Karlsß Lagmand i Opland, Erik Axelsß, Birghe Trolle og Arwith Clausß RR. og Doktor Nicolaus Ryting, min naadige Herre Konges Kansler. Paa Jacobi maioris Dag skikkede Kong Karl os til at sidde for Rette i Calmarna i Sortebrødrekloster og skille ærlige og velbaarne Mænd ad med Rette, som er Hr. Erik Eriksß R. vor naadige Herre Konges Hofmester og Hr. Claus Ronnow R. og Marsk i Danmark, om Morgengaver, som Hr. Claus paatalede, at Hr. Erik Thuresß, Gud hans Sjæl naade, havde givet Fru Birgitte, som nu er Hr. Clausas Husfrue, og »wordo« de saa ens for os, at de det forvissede, at hvad som vi sagde dem for Rette, vilde hver »thera ffulkompna« paa første Møde, som forrammet vorder mellem Sverige og Danmark, der Hr. Erik og Hr. Claus vorder tilskikkede at komme; og lovede vi Gøstaff Karlsß og Erik Axelsß for Hr. Erik Eriksß, og Hr. Iwer Axelsß og Philppus Axelsß Brødre for Hr. Claus Ronnow. Og derefter sagde Hr. Claus, at hans Hustru havde sagt sig af Arv og Gæld efter Hr. Erik Thuresß og havde »enkte« mere fanget end det, hun førte til ham; thi begærede han paa hendes Vegne »enkte« mere end hendes Morgengaver, efterdi som hendes Morgengavebrev lyder, hvilket Brev ej da nær var eller nogen Udskrift deraf. Der svarede Hr. Erik til, at efter det Fru Birgitta havde sagt sig fra Arv og Gæld, maatte hun ej have bortført eller annammet noget af Hr. Erik Thuresons og hendes Løsøre, og for den Skyld naar Hr. Claus paa sin Hustrus Vegne fører ind igen det, hun har deraf bortført, vil Hr. Erik betale Hr. Claus hendes Morgengaver og annamme til sig Gælden efter Hr. Erik Thuresß. Hvilket vi ransagede og for Rette sagde, at Hr. Claus skal paa sin Hustrus Vegne indføre med sin Ed selv 12. »alla the løsøra«, som hun har fanget efter Hr. Erik Thuresß, »jamwel« de, som hun førte til Hr. Erik Thuresß, som de, Hr. Erik Thuresß tilhørte, og naar Hr. Claus det gjort har, skal Hr. Erik Eriksß det annamme og betale siden Hr. Claus paa sin Hustrus Vegne inden 6 Uger derefter de forskrevne Morgengaver efterdi, som Morgengavebrevet udviser; lyder det Brev paa »fasta jorda gotz« eller Købegods, da kendes Hr. Claus ved det Gods, hvor det ligger; lyder det paa Løsøre, da betale Hr. Erik de Morgengaver i [L]øsøre. Fremdeles talede Hr. Claus til Hr. Erik, at hans Hustrus Morgengaver har været hende forholdne, og hun har mistet sin Rente deraf, siden Hr. Erik Thuresß døde; der svarede Hr. Erik til, at det Ærende var aldrig adskilt mellem dem enten

om Gæld eller Morgengaver før nu, og »mædhen« det er nu adskilt, vil han gerne »fuldfølghiat« efterdi, som for Rette sagt er og de paa baade Sider vilkaaret har. Derom sagde vi saa for Rette, at naar det Morgengavebrev forekommer »ow« viser det ud, at de Gaver er givne i Jordegods, da er Hr. Erik pligtig at give Hr. Claus al den Rente igen, som han har af det Gods opbaaret; er de Morgengaver givne i Løsøre, da er Hr. Erik Hr. Claus intet pligtig for nogen Rente deraf eller har noget Vælde deri gjort, der han pligtig er for at bøde. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. [med 6 Segl]. Claus Rønnovs Arkiv? (AM. LXII. 2). [380

Juli 26. »Enn wiidiße aff enn fundatz, som affganngenn her Oluff Lunne riider haffuer thaagiit anno mcdliiii fredagenn nest for sanncttii Oluffs dag wnnder her Hanns Torbennßen riider och rigenns cannzteler, liudenndiis, att her Annders Jepsenn Lunne riider tiill Egede haffue[r] funnderiit et altarre aff ny y Wor frue kiercke y Kiøbennhaaffnn med sadanne wilkar, att ther huer dag om wgenn schall siigiis messe for samme altarre, och thertil laught noget godz^a«.

[Orig. Oluf Andersson Lunges Arkiv.] Udtog anført i Brev 1571 Nov. 7 af Eiiller Grubbe til Lystrup, Danmarckiis Riges Kansler, hvorved han indsætter en Sag mellem Knud Stennsens til Lunnndbygard og Torbenn Biille (om det til det omtalte Alter liggende Gods) for Kongen; Brevet fremlægges af Knud Stennsens. Afskr. paa Papir, skrevet med Haand fra c. 1571: RA. Privatark., Knud Steensen. [381

a) ∴: 1424 Juni 29, Rørdam, Kbhøns Kirker, Till. S. 32.

Juli 27. Oleff Axels¹ R. i Walløffue. Lørd. efter Jacobi Dag var jeg i Købendhaffn med mine Frænder og Venner Hr. Niels Erics^ß Kong Cristierns Hofmester og Hr. Pædher Eric^ß RR. Brødre paa deres Moders Vegne Fru Gerwers og Hr. Johan Biørns^ß paa sine egne Vegne for vore Samfrænder og Venner, som var Oleff Daa Biskop i Roskilde, Hr. Eggert Frille, Hr. Oleff Lunge, Hr. Aghe Axels^ß og Hr. Stigh Oleff^ß RR., om Trætte om Jordegods og Bopenninge, som var Løckesholm i Fiwn og Schuldorp i Siælend med alt andet Gods, som jeg i Værgе havde efter Fru Ælinæ, Hr. Steen Bassis Husfrue, hvis Sjæl Gud have. Da er vi saa derom forenede, at Fru Gerwer og Hr. Johan Biørns^ß skal have til evig Tid 2 Dele i alt Fru Elinæs Jordegods og Bopenninge i Danmark, saa vel det, jeg i Værgе havde, som hvor det anden Steds liggende er og inddeles kan, og jeg skal have den tredie Del i alt fornævnte Jordegods og Bopenninge; og dermed overgiver jeg al den Rettighed, som jeg have

kan i fornævnte 2 Dele, og skal hermed al Gæld, Skade og alt andet, hvad jeg derpaa regne kan, være aldeles aftalet. Medb. af Hr. Oleff Da² Biskop i Roskilde og strenge og velbaarne Mænd Hr. Eggert Frille³, Hr. Oleff Lunge⁴, Hr. Aghe Axelß⁵ og Hr. Stigh Oleffß⁶ RR. Datum *etc.*

Perg. med 6 Segl: 1. Lxviii 14 (Thott); 2. G. 175; 3. Flxiii 3 (**sigillum eggardi friftierni**); 4. Fxvii 22; 5. Lxviii 15 (Thott); 6. Dxxxvii 7 (Krog-nos). Senere (jfr. 1457 Apr. 14 og Juli 1) til Roskilde Bisps Arkiv? (RA. Johan Bjørnsson Bjørns Arkiv). [382

Juli 31. Vi Christiern Konge giver vore Borgere og Menighed i Heddinge toldfri at være over alt Danmarch undtagen vort Fiskeri om Høsten; og stadfæster vi alle de Privilegia, som Konger i Dannemarch dem givet har, som Kong Christophers Brev derpaa given udviser. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd dem herimod at hindre eller med nogen Told at besvære, saa længe de det af vor Naade har, eller vi det efter vore Raads Raad med andre Købstæder her i Sielland og dem anderledes skikkende vorder. Datum in castro nostro Haf. profesto Petri ad vincula nostro sub secreto presentibus appenso anno millesimo qvingentesimo qvadragesimo qvarto[!]^a.

[Orig. Store Heddinge Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. Lignende Kopi: Ny kgl. Saml. Fol. 368 b under Store Heddinge (lidt forkortet; bl. a. uden Dagsangivelse). [383

a) Kongens Titel er Christiern I.s fra Tiden, før han blev Konge i Sverige.

— Jeg Lasse Arck og min Husfru Maren har af Kapitel i Ribe 1 Gaard i Leje, som kaldes Arnwmgardh, i Høyrop S. i begges vore Dage med 5 Ottinge Jord, 1 Toft Therkildsthofft og 3 Enemærkesenge, som hedder Frwerholm, Therkildsholm og Grønebæcksholm, med halv Beckehuse Mark og andre »lødh-skyffte« Enge og med deres Rettighed i Lindhwidh Skov heddende Fru Mæredes »lødh« i saa Maade, at vi skal give Kapitlet hvert Aar deraf i ret Skyldtid ad Andree Dag 4 lubische Mk. i rede Penge her i Ribe gænge, og skal vi Gaarden selv i bo og i gode Maade holde, saa længe vi lever, og naar vi baade afgangne er, skal Gaarden igen komme straks fri til Kapitlet. Item skal jeg være Kapitlet og deres vornede og Tjenere behjælpelig i deres Ret, saa længe jeg har Gaarden i Væрге. Sig. meum cum sig. discr. virr. Roo Nicolai proconsulis et Nicolai Nicolai consulis Ripensium. Datum Ripis profesto Petri ad vincula.

Perg. med [3] Segl: 1. Utydeligt Skjold; 2. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA.* V. 335 (RA.). [384

Aug. 5. Christiern Konge. Mand. efter Peders Dag ad vincula i Marribo Kloster i »offuergaardenn« paa vort Retterting, nærværende Hr. Mogenns Ebbes, Henning Wallckendorff, Christiern Daa, Mogens Claus Landsdommer i Laallandt, Anders Green, Oluff Lauritzenn, Erick Porß og mange flere gode Mænd, var for os Bønder og vornede af Rørbeck og af Bierridtz »mendt« med Brev lydende, at de har saa »møgell« Skov imod Wixnes Skov, at hvad heller der er Olden paa Wixnes Skov eller paa Rørbeck Skov, bør deres Svin med Rette af Rørbeck og af Bierritt at være fri imod Wixnes Skov. Thi tildømmer vi de forskrevne Mænd den forskrevne Oldengæld, efter som deres aabne Brev udviser, saa længe nogen kommer med bedre Bevisning for os. Sigillo nostro ad causas, teste nostro justiciario Dn. Johanni Torberni milite.

[Beseglet Pergamentsbrev^a. Krenkerup (Hardenberg) Godsarkiv?] Vidisse 1593 Juni 30 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Peder Brade til Krenkerup. RA. Rigens Forfølgningsbog 1592-98 Bl. 53 b; den originale Vidisse: Perg. med 1 Segl. Arkivet paa Orebygaard (nyt Nr. 88).

a) Saaledes Vidissen.

[385

— *Reg. *5937.* Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Clviii 17 (Godov); 3-4. Bomærker (3. i Skjold); 5. Cliii 1; 6. Bomærke; 7. I Sigilfeltet et Anker over Bogstavet m. Jørgen Laurensøn Oxes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. I. 189.*

[386

Aug. 11. *Reg. *5938.* Perg. med 1 Segl: K. 74. Johan Pedersøn Oxes Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 59; Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 8.*

[387

Aug. 15. Jes Pederß Foged i Hinsted H., Bertel Hørby, Las Jepps i Erden, Anders Jepps i Hørby, Las Palnson i Rørbeck, Powel i Hornum, Povel Niels i Rostrop og Anders Pederß i Hobro, som Bønder er. Torsd. efter Laurens Dag fik Hr. Hans i Owe paa Hinsted H.s Ting et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Bertel Hørby, Peder Buddiß, Jes Eskilß, Esbern Jenß i Erden, Povel Nielson i Rostrop, Palni Bertelß i Lyngby, Nis Hanssøn i Awe og Michel Jenß i Henriksdaal; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa fornævnte Ting 2 Dannemænd Las Palnß i Rørbeck og Peder Laurenß i Rostrop, hvilke sagde, at de saa' og hørte, at Biskop Knut i Viburg »laffwordhe« med Lovhævd Wos Aa fra Wos Mølle til Fjorden, begge Lande imellem, og 40 Favne begge Vegne fra Aaen i det salte Vand ret Grund og Fiskevand og ret »eymon« at være, og »melt the loff« stadig og mælte ham Lov af Hænde; thi at den fornævnte Grund har

været fri Grund til Vor Frue Domkirke i Mande Minde. Sig. nostra. Datum *etc.*

Perg. [med 8? Segl]. Viborg Bisps Arkiv; mulig *ÆA. II. 336, N. 9* (med Datum Aug. 8) ell. *II. 339, N. 44* (NLA. Ovegaards Mølles Arkiv).

[388

Aug. 20. *Reg. *5939.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 403.*

[389

Sept. 2. *Reg. 3920* = *5940.* Perg. [med 1 Segl]. Holbæk Bys Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. *Øst, Arch. f. Psychologie X. 263* (tilføj til allersidst: »Dominus rex per se, presentibus domino N. Erici, Kerreuitz Rønnow, Joh. Frille, Jo. Andree legislatori Selandie consiliariis et Vernero Partzberger«). — Udtog anført i Rettertingsdom 1562 Nov. 21 (Vor Frue Dag præsenteret.) mellem Lage Brock Embedsmand paa Holbeck og »borgemester«, Raadmænd og Borgere i Holbeck; Brevet fremlægges af de sidste. RA. Herredagsdombog 1559-65 Bl. 99 b. Herefter: *Rosenvinge, Domme II. 316.* [390

Sept. 8. Jep Ericss¹ i Snerting, Jep Mortenss² i Waldekeldæ, Anders Perss³ i Drwslebergh VV., Thomes Præst i Følitzleff, Jens Hwit⁵ Præst i Waldekelde, Jens Jenss, Pæther Dreuss Borgemestre i Nykøping, Matis Perss⁸, Anders Gullæ, Habrom Borgere sstds., Pæther Jenss, Jes Jenss i Følitzleff og Jes Jenss, som kaldes Rytter. Paa Vor Frue Dag nativit. var for os og flere gode Mænd velbaaren Md. Anders Jeps^s i Sersleff med et aabent Pergamentsbrev, ufordærvet baade Brev og Indsegl, og lyder: *1. Række Nr. 5318 (paa det anf. St. kun gengivet efter et Udtog; her derimod fuldstændigt).* Cum sig. nostris. Datum ac actum *etc.*

Perg. med [13] Segl: 1. Clxx 17; 2. Clxxi 1; 3. Clxxii 6 (Basse); 5. G. 394* (Jens Hwit); 6-8, 11-12. Bomærker. Anders Jepssøn Grubbe af Særslev's Arkiv; senere (jfr. 1469 Marts 12) til Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ Alter) (AM. XXIII. 13; 1894 af Universitetsbiblioteket afgivet til Rigsarkivet (RA. Anders Jepssøn Grubbes Arkiv)). [391

Sept. 11. Cristiern Konge¹. Onsd. efter Vor Frue Dag nativit. var for os paa Syælandsfarers Landsting, Anders Jenss Landsdommer i Syælland overværende, Prior Beint, Prior Brun i Anduordskow, Hr. Thorbørn Jeybs^s, Hr. Thygy Lungæ, Hr. Wærner Barsbæc, Hr. Follert Martenss RR., Jes Thêds, Grib af Olsdrop, Niels Bilde af Hørby, Jes Hwas, Snwbbæ af Gerdrop, Saxæ af Frydzgord, Lydik Grib af Riisløff og Jæp Lolæ og mange flere gode Mænd, en velbaaren Md. Hr. Torbiorn Bylde af Syøholm R., lod læse et aabent Brev paa Pergament skrevet, med

hængende Indsegl, helt, og lød: 75. Med vort Indsegl til »saghe«, teste Dn. Johanne Torberni M. justiciario nostro. Datum etc.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Torbern Bentssøn Billes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 103* (RA.). LDipl. 1451 Sept. 15. [392

Sept. 13. Jeg Axell Lawesß¹ paa Claxholm R. bekendes mig med min Husfrues Æline Villie skyldig at være velbaaren Md. Anders Jensß Forstander i s. Agnesse Kloster i Roskilde 12 engilske Nobeler, som deres fulde Vægt har, 12 ringske Gylden, som fuldt gør, 10 lødige Mk. og 24 lubische Mk. i saadanne Penge, som gænge er i Syeland og Købmand kan den anden fuldt med gøre, for hvilke jeg pantsætter ham 4 mine Gaarde, den første i Ølsticke (Beynt, 4 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, ¹/₂ Svin, Lam, Høns og Gaas), 1 Gaard i Thorkilstrop i Walburgs H. (Pæther Raadh, 2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, ¹/₂ Svin, Lam, Høns og Gaas), 1 Gaard i Nørre Jerløse i Myerløse H. (Nis Magnusß, 2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, ¹/₂ Svin, Lam, Høns og Gaas), 1 Gaard i Søstrop i Myerløse H. (Mickel Hwid, 2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, ¹/₂ Svin og Lam, Gaas og Høns). Og skal A. J. have disse Gaarde for sit brugelige Pant og opbære Landgilde deraf og Fuldmagt at have ind og af at sætte, saa længe de afløses ham. Løsningsdagen skal være paa Mortens Dag, og da løses for saadan Sum Guld og Mønt, som forskrevet staar. Afgaar Gaardene A. J., tilbinder jeg mig al den Skade, deraf komme kan, op at rette inden 6 Uger derefter. Medb. af velbaarne Mænd Beynt Krabbe² Forstander i Vor Frue Kloster i Roskilde, Jep Jensß³ Forstander i s. Clare Kloster i Roskilde og Ludike Jensß i Frethersløff a w. Givet og skrevet i Roskilde profesto exaltac. crucis.

Perg. med [4] Segl: [1. Lxxxiv 23 ell. 24^a]; 2. G. 421; 3. Hxl 3 (Barritsen). Anders Jenssøn Halvegges Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [393

a) Tegning af de 2 Segl i Klevenfeldts Segltegn., Brock. Det er ikke afgjort, at Thiset har Ret i at forstaa Klevenfeldt saaledes, at det er Lxxxiv 24, der har hængt under nærværende Brev.

Sept. 24. Bønder og menig Almue i Liisberg H. Tirsd. før Michels Dag for os og flere gode Mænd, som Tinget søgte, fik beskeden Md. Erich Lwnow paa Hr. Otte Nielsens Vegne R. af Biørnholm et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Cristiensen i Hornslæt, Skamell, Oleff Jensßen^a i Mæthelby, Jepp Hoor i Hielgager, Jacob ibid., Clæmend Offesen, Claues i Branstrop og Nis Pedersßen i Schiæringh; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at velbyrdig Md. Lauritz Petz skødede Erik Lwnow paa Hr. Otte Nielsens Vegne al hans

Rettighed i Lyndæ og Lyndæ Mark og kendtes sig op at have baaret fuldt Værd af Hr. Otte Nielsen for forskrevne Rettighed. Vort Herreds Indsegl med andre gode Mænds Indsegl: Lauritz Petz², Anders Petz, Symon Ebbesßen, Bertild Fris⁵, Jes Palnsen VV. og Jon Jensßen i Agestrop. Datum *etc.*

[A. *b* Perg. med 7 Segl, hvoraf det 6. manglede *b*; ikke des mindre aftegnes Seglet Dii 7 efter »Dipl. Rosenholm. 1454^c; 2. Clxvii 9^d; 5. Lvii 17^e. Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (10. Pacquet Nr. 18).] **Aa.** Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — **Ab.** Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4 to 360 Bl. 16 a. [394

a) Ab: Jonß. b—b) Saaledes Aa. c) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 4-5. d) Tegning sstds., Fasc. 6 d, Petz. e) Tegning sstds., Fasc. 6 b, Friis.

Okt. 6. Paulinus Chappe consiliarius, ambaxiator et procurator generalis a Dn. Johanne regi Cipri ad infrascripta specialiter deputatus. Cum Dn. Nicolaus papa quintus afflictioni regni Cipri compatiens contra Thurcos et Sarracenos, crucis Cristi et fidei catholice inimicos immanissimos concesserit omnibus Cristifidelibus, qui infra triennium a 1. die mensis maii anni 1452 incipiendo pro defensione fidei orthodoxe ac regni Cipri de facultatibus suis maius aut minus, prout ipsorum conscientiiis videbitur, procuratoribus vel nunciis Dn. Johannis regis aut per eos substitutis erogaverint, ut confessores ydonei seculares vel regulares, quos ipsi elegerint, confessionibus ipsorum auditis pro commissis per eos hactenus etiam sedi apostolice reservatis delictis quantumcumque gravibus pro una vice tantum debitam absolutionem impendere et penitentiam injungere necnon, si id petiierint, ipsos a quibuscumque excommunicationis, suspensionis et interdicti aliisque sententiis, censuris et penis ecclesiasticis, si forsan innodati existant, injuncta ipsis pro modo culpe penitentia salutari et, que de jure fuerint injungenda, ac eis penitentibus et confessis vel, si propter amissionem loquere confiteri non poterint, signa contritionis ostendendo plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam et plenariam remissionem semel in vita et semel in mortis articulo ipsis auctoritate apostolica concedere valeant satisfactione per eos facta, si supervixerint, aut per eorum heredes, si tunc transiierint, sic tamen quod post indultum concessum eis huiusmodi per unum annum singulis sextis feriis vel alia die singularum septima[na]rum ipsius anni jejurent, impedimento legitimo, precepto ecclesie, regulari observantia, penitentia injuncta, voto vel non aliis

obstantibus, et ipsis impeditis in dicto anno anno sequente vel alias jejunabunt, quamprimum poterint; et [si] in aliquo annorum jejunium adimplere commode nequiverint, confessor electus jejunium commutare poterit in alia opera pietatis, que facere teneantur; alioquin concessio quo ad plenariam remissionem in mortis articulo nullius est roboris; prout hec et alia in litteris apostolicis desuper confectis plenius continentur; hinc est, quod cum devotus ecclesie filius, fidei catholice propugnator et zelator, Dn. Adolphus dux Sleswicensis ac comes Holtzacie necnon Dn. Margareta eius legitima, Sleswicensis et Holtzacie terrarum duxissa et comitissima[!], fidem catholicam ex intimis cordium suorum zelantes, juxta dictum indultum erogaverint, merito de dictis indulgentiis gaudere debent. Sig. ad hoc ordinatum. Datum Lubec die 6. mensis octobris. Forma plenissime absolutionis in vita, qua confessor electus uti debet, hec est: Misereatur tui Deus et dimissis omnibus peccatis tuis perducatur te in vitam eternam amen. Dn. Jesus Christus per suam misericordiam te absolvat, et ego auctoritate ipsius beatorumque Petri et Pauli apostolorum eius ac auctoritate apostolica michi in hac parte commissa et tibi concessa absolvo te ab omnibus peccatis tuis Deo et michi confessis, contritis et oblitis, eciam ab omnibus casibus, exsibus, criminibus atque delictis quantumcumque gravibus, eciam sedi apostolice reservatis, necnon a quibuscumque excommunicationis, suspensionis et interdicti aliisque sententiis, censuris et penis ecclesiasticis, si quas incurristi, dando tibi plenissimam omnium peccatorum tuorum remissionem, in quantum claves ecclesie se extendunt. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Fforma plenarie remissionis in mortis articulo hec est: Misereatur tui »etc.« Dn. Jesus Christus ut supra. Et ego »etc.« absolvo te ab omnibus peccatis tuis confessis, contritis et oblitis, restituendo te unitati fidelium et sacramentis ecclesie, remittendo tibi penas purgatorii, quas per culpas incurristi, dando tibi plenariam remissionem omnium peccatorum tuorum, in quantum claves ecclesie se extendunt. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen.

Perg. med 1 Segl. Slesvigs Hertugs Arkiv (RA. Gem. Arch. I. 2; 1689 udlaant til H. G. Masius; 1732 af Gram reklameret for Kongen ved Direktør ved Øresunds Toldkammer Stephan Kenckels Bogauktion (jfr. Lohmann i RA. Reg. 32 S. 7 f.)). LDipl. [395

Okt. 7. Jeip Swenssøn i Tranarp sælger paa sin Moder Elnes (Suen Nielssøns Enkes) Vegne en Gaard i Malmø til s. Laurentz Kirke i Lund.

Perg. med [4] Segl: 2. Gxxii 4. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 366.* — Et Udtog af dette Brev i SvRA. E 102 a, Sextern 9, Nr. 281 nævner Købesummen som 600 mark. [396

Okt. 7. Burgermeister und raht des weichbildes Eckernförde. In unser gegenwart sagte herr Nicolaus bischoff zu Schleßwig, wie er in befehl hätte von seinem seligen bolen wandaghes Hans Wulff bürger zu Lübeck, wie er noch im leben und gesund war, wann dieser Hans von hier scheiden würde, seine landgüter bey Eckernförde belegen zu geben zum ewigen nutzen der armen in Schleßwig in dem gasthause der h. dreyfaltigkeit. Alß nun Hans verstorben ist, so hat herr Nicolaus bischoff, als er auch sagte, gegeben den armen vorbeschrieben dieselbigen güter mit unterscheid, alß ausgedrucket ist in einem brieft, den er den armen darüber gegeben hat, und auff daß sothane gabe so viel ewiger möchte bleiben, gab herr Nicolaus bischoff dieselbigen güter nach befehl, als er darauff hatte, und auch als ein testamentarius seines bolen den armen nach ausweisung des vorbeschriebenen brieft, den er darüber gegeben hat. Und der tüchtige knape Bartram von Buchwaldt amtmann des stifts Schleßwig und der priester herr Laurentz Lunt thum-herr zu Schleßwig empfangen in unser gegenwart von dem herren bischoff die ehebenanten güter zu treuer hand der armen. Welche güter belegen sind bey Eckernförde auff und in der feld-marck Borbuy und sind diese: eine hufe, die Hennecke Vrese hat zur hauer; eine halbe, die Peter Butz hat; eine halbe, die Claus Bock hat; eine halbe, die Hinrich Grotewhan^a hat; und eine halbe, die Claus Niet zur heuer hat; eine wurth daselbst in dem dorffe in Borbuy, die wandags Marquard Schütt zur häuer hatte, und 2 andere wurthe auch daselbst belegen. Wir haben auff bitte des herren bischoffen unser insiegel mit dem insiegel des Bertrams von Buchwaldt und herrn Lorentz Lunt hängen heißen vor diesen brieft. Geschrieben und gegeben des montags nach Francisci tage.

[Orig. Slesvig Helligaandshus's Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 31 a. [397

a) Rettet fra: Rathenow.

Okt. 14. *Reg. *5941.* [^aPerg. [med 6 Segl].^a Timme Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Viborg Landstings Arkiv.] Afskr. af Langebek: LDipl. — Afskr. fra 1746, mulig efter LDipl.: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Pors. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 86.* [398

a—a) Saaledes LDipl.

Okt. 26. Johan Brokenhus Landsdommer i F[iwn, Pæder Hog]enskyld, Johan Biørnsø, Ywen Brysike, Folruth Knoge RR., Claues vamme Haghen Provst i Othens, Mester Pæder Marsswin Borgemester i Othens og Jeppe Raffn Raadmand i Othens. Lørd. før Symonis et Jude Dag paa Fiwnbo Landsting solgte og skødede en velbyrdig Md. Vlff Lønbek og hans Husfrue Fru Abele til velbyrdig Md. Hr. Eggerd Fritle R. 2 deres Gaarde (Jens Henricsø og Powell) i Ebbederop i Kernerdrop S. i Bog H., for hvilke de vederkendes dem op at have baaret fuldt Værd af Hr. E. F. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 8 Segl]. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [399]

Okt. 28. Cristiern Konge. Symonis et Jude Dag for vore Raad og Retterting paa vort Slot Køpmanhaffuen i Fruerstuen, nærværende disse gode Mænd: Hr. Oleff Axelsø, Joachim Griis Høvedsmand paa Køpenhaffnhus, Jorgen Lessow, Eric Masø, Jorgen Sant, Jep Clauesø og Eric Jensø »borgmester« i Køpmanhaffn, Per Sweyæ, Andreas Skulte, Claus Wylliomsø, Oleff Jensø, Per Lerkæ, Jens Jude og mange flere, var for os Eric Pors sin rette Stævningsdag, som var imellem Oleff Henricsø og forskrevne Pors; da lagde Pors sine Breve i Rette for os, som han havde lovlig taget og brudt paa Oleff Henricsø, og ingen Gensvar eller Brev imod kunde være af Oleff Henricsø eller nogen paa hans Vegne, uden at Henning Valkendorp svarede der Ord til, men dog vilde han ikke give sig i Rette med Pors. Da var Retten saa afsagt, at Pors burde ej længere at drages fore; thi at han havde fordelt det Gods til Herredsting og Landsting, som hans Brev udviser, og siden med Lovdagsbreve 15 Dage og 10 Dage og 5 Dage og saa straks, og dertil Ridebrev, saa lydende, at Pors er lovlig indført af gode Mænd i Olstrop og Olstrop Fang og paa Gods i Pugerrop og i Biergness og i Handermale, og dertil første Dombrev, og da tog Oleff Henricksø Genbrev imod Pors. Da tog Pors første Stævningsbrev 6 Uger, andet Brev og 6 Uger, tredje Brev og 6 Uger og fjerde Brev og 6 Uger. Da mødte Pors rette Tægtedag, som forskrevet står, og havde den Bevisning med sig for os, som Biskop Henicke i Fyn og andre gode Mænd havde siddet Dom og Ret, som vi dem befalet havde, og havde da paa det ny vist ham ind for os og vort Retterting. Thi tildømmer vi nu Pors det forskrevne Gods at nyde efter hans Brevs Lydelse, saa længe nogen anden kommer

med bedre Bevisning for os paa forskrevne Gods; og vil forskrevne Oleff Gøye tale paa forskrevne Gods til Pors, da skal han tale ham til, som Ret er og Landslov udviser; og har Mikill Dwæ nogle Breve, som Oleff Henricß kan komme til Fromme, da tale ham til, som Loven udviser. Og forbyder vi nogen Mand Pors heri at hindre under vort Hyldeste. Sig. nostrum ad causas, teste nostro justiciario Dn. Johanne Torberni M. de Brengxstrop. Datum anno et die, loco[!].

Perg. [med 1 Segl]. Erik Pors's Arkiv; 1745 af Langebek foræret til Danske Selskab^a (RA.). LDipl. [400
a) *Det kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 188*; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.

Okt. 31. *Reg. 3921* = *5943.* [Orig. Senere (jfr. 1464 Sept. 7) til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 19 a. *Nye Danske Mag. I. 158.* [401

Nov. 3. Se 353. [402

Nov. 7. Vidne af Lunde Byting, at Niels Petherssøn Kannik i Lund skødede Kapitlet sstds. en Gaard i Wor frue magle Kirkesogn paa s. Mortens gadhe.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 151.*] Afskr.: Lundebogen S. 115. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 367.* [403

Nov. 14. *Reg. *5947.* [Orig. Haderslev Kapitels ell. Slesvig Bisps Arkiv?] Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 29.* [404

Nov. 18. *Reg. *5948.* Perg. [med 6 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. VIII. 388.* [405

Nov. 27. Christiern Konge. For Troskab og villige Tjeneste, som vore Borgere i Slagelse os og Danmarck gjort har og gøre skal, fordrager vi forskrevne vore Borgere al den Besværing, som de hertil har haft med Pæle og Bom at holde for vort Slot Korsøør, saa at de derfor aldeles skal være fri til evig Tid. Thi forbyder vi alle og synderlig »vore fogede« og Embedsmand paa Korsøør forskrevne vore Borgere heri at besvære under vort Hyldest og Vrede. Datum castro nostro Korsøør ^afer. 4. ante f. Andree^a.

[Orig. Slagelse Bys Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 41 a. Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 106. [406

a—a) Atter overstreget i Afskriften.

Dec. 5. Vor Frue Kloster i Alborgh lover at holde Gudstjeneste for navngivne Slægtninge af Torlaff Huall.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 715; 2. G. 712 (AM. III. 24). *J. P. Stenholm, Aalborg Klosterhist. I. 84.* [407]

Dec. 9—15. Magnus. . . . søn kaldet . . . ffunder sælger Tale, Magnus Hwitz Enke, en Jord i Køpendhaffn i Klosterstrædet.

[^aMedtaget Perg. med de 2 sidste Segl bevarede: Bomærker. Senere til Københavns Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 52.* [408]

^{a—a}) Saaledes LDipl.

Dec. 13. *Reg. 3924* = *5951.* A. Perg. med 1 Segl: Grev Gerhard's Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 19). *Dipl. Chr. I S. 60;* dansk Udtog (med urigtigt Aar 1474): *Hvitfeld V. 257, Fol. 949 L. 2 f. n.* — Aa. Vidisse 1571 Maj 7 (mantages na jubilate) af Eberhard, konfirmeret Biskop og Administrator i Lübeck og Verden, givet Kong Frederik II og Hertugerne Hans og Adolph. Perg. med 1 Segl. (RA. Gem. Arch. XXX. 19 b.) [409]

— Vi Cristiern Konge befaler Hr. Otte Nyelsson, vor Mand og Raad, vort Fredkøb op at bære og fredløse Mænd, som fredløse vorder gjort i Judland, deres Fred igen at give, naar som de imod ham paa vore Vegne bødet har, i alle Maader, som han det tilforn i Befaling havde. Forbydende alle Hr. Otte heri at hindre eller fredløse Mænd at huse eller hæle under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum castro nostro Koldingh die Lucie nostro sub secreto.

[^aPerg. [med 1 Segl].^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (2. Pacquet Nr. 7).] Afskr. af Langebek 1761: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 57. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 87. (Reg. *5952.)* [410]

^{a—a}) Saaledes LDipl.

Dec. 16. Cristiern Danmarks, Norges og Godes Konge, Greve i Oldhenburgh og Delmanhorsth. For os var i Dag velbaaren Md. Cristiern Pors af Wrandroppe og skødede og solgte vor Mand og Raad Hr. Eggert Frille R. 2 Gaarde i Hwyding H. i Westherwetstædh (Æskel Thomesß; Jep Dodh) og kendte sig at have opbaaret fuldt Værd. Vort Sekret. Datum in civitate nostra Ripensi 2. fer. post Lucie nostro sub secreto.

Perg. [med 1 Segl]. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. [411]

Dec. 18. Vi Cristiernn Konge er efter vort Raads Raad og for menige »lantzes« og Bysens i Koldinge Bedste saa til ens vorden, at hvert Aar herefter om Middagen paa Dionisii Dag skal begyndes et ret »aarmarkt« og holdes indtil den 3. Dag derefter indtil Middag med alle Frihed og i alle Maader, som

saadan Marked plejes at holde i Ribe og andre Købstæder i Danmarck, saa længe vor Naade tilsiger. Datum in castro nostro Høneborg fer. 4. 4 temporum post Lucie nostro sub secreto.

Dn. rex per se, presentibus DDn. Nicolao Erici
magistro curie et Dn. Tymmoni[!] Nicolai MM.

Perg. [med 1 Segl]. Kolding Bys Arkiv (RA.). — Kopi indsendt 1648 (med Aar 1400 og ufuldstændig Dag): RA. Danske Kanc. (Bl. 13 a). [412

Dec. 18. *Reg.* *5953. Er 416.

Dec. 20. Jeg Mette Laurentzdotter, Hr. Kedel Axelssøns Efterleve, har solgt og skøder Niels Brønekessøn 2 Stykker Jord liggende i Calundeborge, et inden Muren vesten næst det Stenhus, som han selv i boer, og ind til s. Anne Gaard, som Hans Schindher nu i boer, og fra Vor Frue Gaard, som Hans Bøddeker nu i boer, og ind til den sønder Gade, og et Stykke Jord liggende i Cordeel ved Smedie stredit mellem Niels Perss Borgemesters Kaalhave og Lange Mortens Kaalhave og fra Lange Mortens Hus ind til Strædet. Afvindes fornævnte Gods ham, tilbinder jeg mig at vederlægge saa meget godt Gods i Calundeborch, det ham »beleylicht« er. Og kendes jeg mig at have opbaaret for fornævnte 2 Stykker Jord fuldt Værd. Medb. af flere gode Mænd Anders Jenss Landsdommer og Høvedsmand paa Calundeborch, Niels Boodh og Hans Nawel, Jeppe Kelderswen og Niels Perss Borgemestre og Jæspær Jeibss Borger sstds. Datum Calundeburgis vig. Thome ap.

Perg. [med 7 Segl]. Senere til Kallundborg Bys Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl. [413

Dec. 28. Jes Kragh¹ a w. og Jens Thørberns R. Rigens Kansler. Som Husfru Cecilia Kragdsdoter, Anders Jenss Husfrue var i Hawelsse, Gud hendes Sjæl have, gav en Gaard til s. Agnetes Kloster i Roskilde, liggende i Swerdbyrde i Hamers H., for hendes Forældres Sjæle, hendes Sjæl og alle kristne Sjæle med saadant Vilkaar, at for Gaarden skal holdes evig hvert Aar 3 Begængelser for forskrevne Sjæle; den første skal være Fredag efter Michaelis Dag, anden Fredag efter Kyndelmisse og den tredie Fredag efter Johannis Dag bapt.; saa stadfæster vi med flere vore Venners Raad forskrevne Gave med Vilkaar, at Begængelserne holdes, som forskrevet staar. Sker det ikke, skal vi have Fuldmagt Gaarden igen at annamme. Medb. af velbyrdige Mænd Hr. Jepp Jenss R. i Wyby, Lassæ Hinrichss⁴ i Skaffteløff, Niels

Griis⁵ og Allexander Griis i Nordorpp. Datum Haffnis die innocencium.

Perg. med [6] Segl: 1. Dvi 11; [^a2. og 3. Sparrers Vaabener^a]; 4. Cxxviii 2 (Fikkesen); 5. Cxlv 5. Roskilde Agnete Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 277* (RA.). LDipl. [414]

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Uvis Dag. *Reg. 3925.* [^aPerg. [med Segl].^a Halmstad Kirkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 569. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 368.* [415]

a—a) Saaledes Afskriften.

— *Reg. *5953* (med Dag Dec. 18). Perg. med [5] Segl: 1. G. 873; 4. Axx 1 (**sig albert bareffoet**). Matrup Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Skeel, Optegn. om Familien Skeel S. 362.* [416]

a) RA. Reg. 60 S. 20.

Dag? (*Reg. *5954.*) Udtog: *Hvitfeld V. 43, Fol. 859 L. 9 f. n.* Formentlig efter tabt Brevbog; jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvalt. i det 15. Årh. S. 125* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 530 f.* — Er mulig identisk med et Brev, der er trykt fuldstændig og med Dag Apr. 14 (die dnica. palmarum) efter udenlandsk Kilde: *Aeneae Sylvii Piccolominei opera omnia (Basileæ (1571)) S. 658* og *Nicolaus Reusner, Epistolarum Turcicarum libri V (Francofurti ad Moenum 1598) S. 152*; dog har det fuldstændig trykte Brev ikke den af Hvitfeld anførte Passus: se non posse jungere socia arma. [417]

— Kongebrev for Fru Marine, Møntmesters Hustru, og hendes Søn Eric paa et Hus og Jord i Malmø.

[Orig.] Udtog (sagtens efter indkaldt Brev) anført i den Kallundborgske Registr. S. 205. *ÆA. I. 83.* [418]

— »Ett gammilt skøde under Guds aar medliiii, lydende, att her Anders Skell cannick i Riipe havde soldt oc skøtt her Theme Nielsß en bygtt gordt uti Byllundt, som Per Jensß i bode, met mere gods oc allt tieres rette tilligelse etc.«

[Orig. Timme Nielsson Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1542) Juni 10 (Lørd. efter Guds Legems Dag) mellem Hertug Tamsß til Palsgordt paa den ene og Anders Skeyll til Hennitt og Erich Langhe til Engelsthalm paa den anden Side; den første fremlægger Breve af 1461 Dag?, 1463 Dag? og 1489 Dag?; de sidste fremlægger nærværende Brev og Brev af 1485 Dag? RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 41 b. [419]

— Gundi Munck af Hauffbroe pantsætter Vogen Jenssen et Gaardsted i Bonderup.

[Orig. beseglet »met en vinranck«.] Udtog anført i Rettertingsdom 1572 Juni 14 mellem Hr. Jørgen Løcke til Offvergaardt og Axell Juell til Villestrup; Brevet fremlægges af den sidste. RA. (Herredags-) Dombog 1570-76 Bl. 36 b, jfr. 37 a. *Rosenvinge, Domme III. 166*, jfr. 166 f. [420]

Dag? Stokkenævn af Rindss H., at Restrup havde været Ledingsgods i 100 Aar, m. m.

[Orig. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 414 Nr. 102.*] Udtog anført i kongelig Dom 1543 Maj 15 (3. Pinsedag) mellem Peder Ebbessen vor Mand og Raad paa Kronens Vegne og Christen Hardbo til Restrup paa Niels Clemitsens Arvingers Vegne; den første fremlægger nærværende Brev og Breve af 1505 Dag? og 1493 Dag?; de sidste fremlægger Breve af 1464 Dag?, 1507 Dag? og 1508 Dag? RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 201. *Rosenvinge, Domme I. 77.* [421

— »Ett k. Chrestierns breff wnder Guds aar medliiii^{to}, lydende, att handtt hagde wntth Aßlack i Ørum att bruge oc behollæ thenn gaardt, handtt i bode, oc hans arffuingæ oc giffuæ ix march lybsk tiill Koldinghus oc siden were frii fore all tyngæ.«

[Orig.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar dnica. post corporis Christi af Kongen (o: Rigskansleren), givet Jørgenn Mickelsøenn i Bøymallæ. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 104 b. [422

— »Hunc Christiernum^a indigitari credo in Olavi Daa episcopi Roskildensis literis qvibusdam datis 1454, qvibus prædium qvoddam altari cuidam vendit cum certis conditionibus duraturis, qvamdiu vivat episcopus Cristiernus, ipso vero mortuo cessaturis. Datum literarum anno, uti dictum est, 1454.«

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv?] Notits med Arne Magnussons Haand: AM. 8vo 257 Bl. 228 a. [423

a) o: Bisp Christiern af Ribe.

— »1454. Kong Christians (den Førstes) Pergamentsbrev, som forbyder Forprang og Høckerie paa Landet, saa og Bønderne at seyle uden paa bestemte Tider. Datered udi Slotz Haven[!] 1454. No. 28.«

[Perg. Nakskov Bys Arkiv. — Udtog anført i Registratur 1630.] Afskr.(?) herefter af Poul Rogert: Thott Fol. 730 Bl. 76 b. [424

— Skøde fra Odense St. Gertruds Gilde paa Kaldrop Mark.

[^aPerg. Odense Bys Arkiv.^a] Udtog af Vedel Simonsen: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. XLI, et Læg 7; sstds., Pk. LII; og sstds., Pk. »Biedrag til S. Hans Sogns Hist.« m. m., under Vor Frue Sogn. *Vedel Simonsen, Odense I. II. 142.* [425

^{a-a}) Saaledes ifølge Registraturer over dette Arkiv, en i brækket Fol. fra 16. Aarh. S. 2 (RA. »Danske Selskabs Samlinger« i Løbe-Nr. 3), hvor Brevet anføres saaledes: »Ett gamelt perckmetz breff om jord paa Kalrope marck under datum m iiii^{to}liiii^{to}«; og en affattet af Vedel Simonsen selv (RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Juni 1811 I (Læg 1 og 3 Nr. 215)).

— »Et eldgl. latine Brev af lige Indhold som N. 3 og N. 5.^a Dat. 1454.«

[Orig. Senere til Odense Bys Arkiv.] Udtog anført i Registratur over Odense Byarkiv 1718 Nr. 488 (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867). [426

a) Det paagældende Nr. 3 anføres saaledes: »Et gl. latine Brev udgivet af endehl af Biskopperne her i Riget om et og andet deris Kierchesager vedkommende. 1466« (o: Juni 28; Nr. 5 giver ikke yderligere Oplysninger).

Dag? »I et Skiødebrev Aar 1454, som Jens Michelsen gav Michel Knudsen paa et Huus og Jord, siges samme Huus at have lagt i Vor Frue Sogn i Randers uden Nørre Port og indtil St. Peders Kirkegaard liggende imellem Matz Andersens Huus og Nis Hermenses [!] Jord, og det Huus, som paa det Jord stander med sin Begribelse og Tagdraab.«

[Orig.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 276. [427

— »Enn beseglid widiße effther et gammell skiødebrevff wdgaait till Bog herridtz ting wñnder datum mcdliiii, liudenddis, att Mortenn Brodersønn sollde oc skiøtte Niels Persønn enn bonndegaard y Strerup.«

[Perg.] Udtog anført i et Bind vedrørende Skiftet efter Peder Oxen Bl. 199 b (i en Brevregistratur med Overskrift: »Thiße efftherschreffne breffue findis wdi enn poße aff salege Eskell Oxes, som wor pergmentzbreffue«): RA. Privatark., Peder Oxen, G. [428

Uden Dag. *Reg. *5955.* Papir (udskaaren Skrift) med Rester af 1 Segl paatrykt fornedet: Cxlvii 3. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1851 S. 227; Kbhvns Dipl. IV. 51.* [429

— *Staatsbürgerl. Mag. IX. 452; Reg. *5956.* Er 361.

Brevbøger: Æbelholt: *SRD. VI. 183* (Nov. 2). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 63* (Apr. 20; *ÆA. III. 194*), 23 (Maj 1), 8 (Maj 16), 33 (Juni 5), 31 (Juni 18), 18 (Okt. 25; *ÆA. III. 131*).

Registraturer: Kongens Arkiv: se 421. — Lunde Ærkebisp: se 356 C. — Lunde Kapitel: se 403. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 317, 317, 317, 350, 352?, 372.* — Børglum Bisp: *ÆA. III. 57.* — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 84.* — Viborg Bisp: *ÆA. II. 278* (Aug. 6), 278 (Aug. 6), 336 (Aug. 8; mulig = 388), 276 (Aug. 11), 219 (Aug. 28), 354 (Sept. 5), 324 (Nov. 18), 322 (Dec. 2), 219, 240, 259, 322, (337 se Aar 1452); se ogsaa 388. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 16* (Febr. 14), 70 (Sept. 29), 118, 136, 143. — Aarhus Kapitel: *ÆA. V. 279* (Jan. 2); se ogsaa 356 E. — Ribe Kapitel: se 320, 321, 347, 356 F, 369, 384. — Slesvig Bisp: se 328. — Antvorskov: *ÆA. IV. 96, 108, 143, 147, 147, 191, 228, 228, 228, 261, 267.* — Roskilde Agnete Kl.: se 414. — Skovkloster: *SRD. IV. 347.* — Maribo: *ÆA. III. 257?, 262, 284, 298, 304.* — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 613* (898)?, 639 (1082). — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 22, 26.* — Dueholm: se 349 og Brevbøger. — Gudum: *ÆA. III. 222* (Jan. 19; ell. 1484 Jan. 17), 221 (Marts 18), 222, 228. — Hundslund: *ÆA. III. 4, 6, 6.* — Mariager: *ÆA. V. 660, 674, 679, 679, 680, 681, 699, 709, 721, 728, 728, 734, 734, 742* (ell. Aar 1464), 750. — Vestervig: *ÆA. III. 169.* — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 374.* — Vor: *ÆA. I. 215.* — Vrejlev: *ÆA. III. 39.* — Ø: *ÆA. III. 126.* — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 1031.* — *Eline Gøyes Jordebog* 325 (Jan. 16), 244 (Apr. 16), 120 (Aug. 5), 366 (Dec. 11), 104. — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 264.* — *Adel. Brevkister* 93, 95, 98; se ogsaa 392 og (104) 1458 Maj 15.

1455.

Jan. 3. In nomine trinitatis amen. Henricus episcopus Ripensis DDn. archidiacono, decano et cantori ceterisque canonicis ecclesie nostre Ripensis. Actus humani de facili suffocantur, nisi litterarum robore fulciantur. Hinc est, quod vestra-

rum virtutum merita nos inducunt, ut personas vestras favore prosequamur privilegii specialis. Eapropter vobis hanc concedimus libertatem, ut a villicis vestris, colonis ac inquilinis ceterisque familiaribus ecclesie seu capituli sententia interdicti ratione contumacie innodatis seu innodandis quivis vestrum quo ad suos habeat penam pecuniariam pro jure interdicti exsolvi debitam extorquendi atque penam huiusmodi recipiendi facultatem, satisfacto tamen prius parti adverse vel saltem ipsa contentata, prout juris est, reservata quoque officialibus nostris auctoritate beneficii absolucionis, ad quod faciendum nolumus ipsos requisitos se difficiles reddere, ita quod villici, coloni, inquilini ac familiares vestri vobis pro talismodi pena ad dies nostros respondeant. Sigilli nostri appensione. Datum Ripis die Veneris mensis januarii tercia.

Perg. [med 1 Segl]; senere forbundet med 1465 Juli 12. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 434* (RA.). LDipl. [430]

Jan. 5. *Reg. 3927**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 404.* [431]

— *Reg. 3928**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 405.* [432]

Jan. 8 ell. Juli 11. »Anders Vos byman i Lund sällier och uplåter beskedel. män Jep Anderson innan Keldersnyböle och Petter Jepson een jord liggendes i Lund innan st. Botils sochn. Dat. crastino bti. Canuti, som infaller d. 20 januarii 1455.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 346. [433]

Jan. 13. Jes Abramssøn Borger i Køpmenhaffn sælger Hans Clawessøn Hanyn Kannik i Vor Frue Kirke sstds. sin Trediedel i en Gaard ved Thysekemannægade.

[^aPerg. med uadelige Segl. ^a Senere (jfr. 1483 Dec. 7) til ^aKøbenhavns Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. Herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 53.* — Udtog og Brudst. med Molbechs Haand efter LDipl: Ny kgl. Saml. 4to 840 e, 1. Pk. [434]

^a—^a) Saaledes LDipl.

Jan. 18. Kongen tilskriver Niels Erikssøn om den Hvilling, som Niels har tilsagt ham.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: formentlig K. 73. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 8.* [435]

Jan. 20. »Item eyn breff, darinne de prawst unde dat gantze capittel der kercken to Slesswig hebben vorschichted unde vorbutet mit hertigen Aleue x marck goldes ime dorpe to Clapholte in Struxstorp herde be-

legen mit allen eren tobeholdingen vor den hoff to Eckberge, dar Oleff Clawß uppe wanede, unde vor ene margk goldes darsulues in deme velde to Eckberge ock in Struxstorpes herde belegen. Anno xiiii^c lv.^c

[Orig. Slesvigs Hertugs Arkiv.] Udtog anført i Registr. fra 15. Aarh. over Breve i Gem. Arch. (Hæfte i RA. Reg. 40 Bl. 7 a). — Et andet Udtog (lidt kortere, men med Dag »am tage Fabiani et Sebastiani«) anført i Registr. over Gem. Arch. 1598 VI¹. 12 (RA. Reg. 39 Bl. 39 b = 144 b). — Et tredje Udtog (omtr. som det nærmest foregaaende, men uden Dag, kun med Aar): Registr. 1671 V. 14 (*Falck, Samml. III. 210*). — Et fjerde, kortere Udtog (helt udateret): Registr. 1533 (RA. Reg. 38, »Udkast« Bl. 83 b). — Er Genbrev til 437. [436]

Jan. 20. *Reg. 3954* = *5958.* [Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 508.*] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 134.* — Ufuldstændig Afskr. fra 18. Aarh. »ex archivo inspectoris aedis cathedralis Slesv.«: RA. Westphalens Dipl., Fol. Herefter ell. efter denne Afskrifts Kilde: *Noodt, Beitråge II. 19.* [437]

— »Herder guldsmed borgare i Helsingborg sköter och ansvarer på Landzrone bytinget Petter Schröder sitt huus och gård i Landzrona, som han haf^r köpt af Hans Hermanson. Dat. Landzrona måndagen näst före Pauli o[m]wändelse dag, som infaller d. 25 januarii 1455.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 347. — Et andet Udtog (med Aar, men uden Dag, og hvor Skødemodtageren kaldes »Per Skråddare« og det solgte betegnes som »een gårdh liggiande i Landzrone, hwarest Kruse Kråmmare i bodde uth moth torggaatan«): SvRA. E 102 a, Sextern 8, Nr. 148. [438]

Jan. 24. Kongen tilskriver Niels Erikssøn og Claus Rønnov om Svar, som han har skrevet til Bisp Torleff, Oleff og Pæther Nielsß.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: formentlig K. 73. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Dipl. Norv. XV. 70; Missiver I. 9.* [439]

Jan. 25. Arwidh Bodh giver Kalentet (i Halmstad) en Jord (sstds.) og en Gaard i Knæbilstarp.

Perg. med 1 Segl: Cxlix 5. Halmstad Kalentegildes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 13)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 370.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 573. — Udtog: *Richardson, Hallandia S. 176* (uden Dag). (*Reg. 3953* (ligeledes).) [440]

— Aruidh Bodh giver s. Olaffs Alter i s. Nicholas Kirke i Halmstadhe Pantessummerne og den aarlige Leje af de Gaarde i Halmstadhe, som han har i Pant, samt sin egen Gaard (sstds.) mod Gudstjeneste.

Perg. [med 3 Segl]. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 14)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 371.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 571. [441]

Jan. 27. *Reg. 3929**. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 73. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 340; Missiver I. 10.* [442]

Febr. 3. Tre Bymænd i Baghosundh gør vitterligt, at Hinric Maalare fornøjede sin Søn Pædher Hinricsøn en »sæmmio« for hans Mødrene.

Perg. med 1 Segl: Bogesund Bys (nu løst vedliggende). Senere til Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 15). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 161* (Brevets Ægthed anfægtedes, se *sstds. S. 170*). [443]

Febr. 6. Kongen anmoder Niels Erikssøn og Claus Rønnoy om at skaffe hans Tjenere i Helsingborgh Underhold.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 73. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 10.*

[444]

— Hillæ Odzdotter¹, Swen Thorsßs Efterleverer. Jeg har solgt og skødet velbaaren Md. og ærlig Hr. Age Axelsß R. i Hiwleberghe 2 mine Gaarde i Fiære H.. 1 Gaard, hedder Gizlewethorp, i Ølmewalla S. (Bo Pethersß, 6 Pd. Smør) og 1, ligger under Liidh i Fieraas S. (Hans Smidh, 3 Pd. Smør), hvilke 2 Gaarde jeg arvede efter min Datter, og min Datter arvede efter sin Fader Michel Stofffisk, som min Husbonde var. [Og kende]s jeg mig have opbaaret fuldt Værd mig »alting[is til nøyen]s« for [forskrevne] Gaarde. Afgaar forskrevne Gaarde Hr. Age Axelsß, tilbinder jeg mig saa godt Gods igen at lægge inden 6 Uger derefter. Medb. af ærlige Mænd Hr. Abbed Pedher² i Aas Kloster, Germwnd Bentsß³ Landsdommer i Norrehalland, Hr. Claws Agesß Kapellan i Nyworberg, Hans Wadde Borge-mester, Gottorm Gwnnesß og Ertmers »borghere« *sstds.* Datum Worbergh die Dorothee.

Perg. med [7] Segl: 1. Ll xv 15; 2. G. 147; 3. Clxxiv 1; 4. Utydeligt. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [445]

Febr. 8. Kongen tilskriver Niels Erikssøn om sine Hofsinders Underhold i Landzkronæ og Helsingborgh.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 73. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 11.*

[446]

Febr. 9 (og før?).
 breff zeen edder |
 vader un-
 de heren heren Nicolao bisscoppe to | Sles[w]ik unse
 cheit..... unde wes [wii] gudes vor-
 moghen |

unde gh[antze] menheyt des kerspels to Gherdingen belegen |
 unde myt
 endracht unser gantzen menheyt |
 de dat mit uns allen mede beleuet
 unde annamet | [er]werdiche[it] des
 alleweldigen Godes unde syner moder Marien |
 unde des hilligen cruces umme [unser]
 selen salicheyt willen unde |
 yeghenwardich maken st desses bre- |
 s[e]s [unde] twint-
 tich mark gheldes[?] jarlike[?] lubesscher mun[te] |
 renthen
 de ht to .. gherende |
 vicarie s. Bertholomeus kerken to Gerdingen
 ghen | vorscreuen renthe
 des hilligen cruces belegen in der suden |

 willen |

 |
 holden
 missen | Godes denste deme kerk-
 heren
 ghestliken horsam to | de unde underdanich deme kerk-
 heren allen redeliken saken. Item oft |

 myt vryen willen upside |

 unse gantze |

 kerkheren eynen anderen |
 [recht] ys
 unde de | [vorbenomet myt
 aller] rechticheyt [desse vorbenomede] vicarie |
 [kynd na kynde] to ewighen
 myt | [hebben] wii
 endrachtliken vorlenet
 | [cr]aft desses breues deme vorsichtighe manne heren Peter
 Sy |
 vorscreuen ses unde twintigh mark

..... | Aluerssen in allen
 tokomenden | [*herefter følger*
5 saa at sige ganske ulæselige Linier]
 wii unses k[erspe]ls inghesegel
 | des-
 sen breff, de gegh..... nå der | [*herefter følger*
2 saa at sige ganske ulæselige Linier]
 de her Joachim
 |
 Nickels Backensß to Ke.....
 | togheesschet unde bed....

Meget medtaget Perg. uden Spor af Segl; det i [] satte er for største Delen suppleret fra nogle vedlagte Blyantsoptegnelser, mulig af Arkivsekretær Matthiessen. Paaskrift bagpaa: Anno 1455 die dnica. post p[uri]ficac. | providi[?] viri Junghe Peter, Bunde Tettingh, Peter Ghunnenß et Michel Siuerdson, | parrochiani [in] Gherdingh ex parte tocius parrochie presentarunt Dn. N. episcopo Sleß presentem | litteram et ex parte tocius parrochie instanter supplicarunt .. contenta in hac littera | approbare auctoritate ordinaria et alia fieri, que ad con[firm]acionem [et] perpetue ffundacion | pertinere[?] dinoscuntur[?], asserentes se habere plenum mandatum | consens respondere, quod sic. Post | Dn. N. episcopus confirma approba p littera, quam desuper ded | consensus isset. Datum et actum in | capella castri [Sw]a[fs]tede presentibus honorabilibus et discretis DDn. |gh et Johanne Bo clerico Mindensis diocesis ad | premissa vocatis

Ego Hinricus Crogh sacra imperiali auctoritate notarius ad premissa sum requisitus, de quo manu propria protestor. —

Omtr. samtidig Paaskrift: »Ffundacio vicarie sancte crucis in Gherdingh«. Slesvig Bispes Arkiv (RA). [447

Febr. 18. Jeg Jess Boosß¹ af Søholm er skyldig en beskeden[!] denne Brevviser Mates[!] 20 Mk. i rinsk Guld, hver Gylden til 26 Skill., som her er nu i Jwllandh gænge, for hvilke jeg pantsætter ham et Brev, som jeg i Pant har af Jahan Pors, lydende paa en af hans Gaarde liggende i Stwbdryp (Terkil). Thi tilbinder jeg mig at fri fornævnte Mates Pethersß Gaarden og Brevet for hver Mands Tiltale, og naar Porss lyster ind at løse Gaarden og Brevet, skal det løses, som stander skrevet i Porssis Hovedbrev. Medb. af andre gode Mænd Jess Persß i Starwp, Crestern Persß³ Foged paa Koldingh, Poel Jeipsß Borgemester i Koldingh og Jess Jwde Raadmand ibid. Skrevet paa hvid Tirsdag.

Perg. med [5] Segl: 1. Hxv 3 (Gyrstinge); 3. Flvii 52 (Glambek); 4. Bomærke; 5. Bomærke i Skjold. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. (ufuldstændig). [448]

Febr. 24 (Aar?). Anders Brun¹ V. i Nestæbwl. Jeg skøder velbyrdige Md. Hr. Eryk Erikß af Awenbergh R. og hans Husfrue Fru Mættæ Lawrenszdottr 2 mine G[aarde i Lange]landh i Nor H., 1 Gaard (. , 1 Pd. Korn og 8 Skill.), (. mikß, . . Pd. Korn), og kendes mig at have Fyldest opbaaret af Hr. Erik og Fru Mettæ. Medb. af flere gode Mænd Hr. Joon Sognepræst i Bostorp, Clawes Anderß³ af Læyæbolæ, Grubbæ⁴ »væbbener« i Fæbæch og Clawes Boddeh »weben« i Enebwl. Givet^a paa Mattesz Dag i Faste.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxxxii 5; 3. Bxiii 9; [4. Ki 15 (*s ieffe grøbbe*)^b]. Erik Erikssøn Løvenbalks Arkiv; senere (jfr. 1459 Juli 28) til Philippus Axelssøn Thotts Arkiv? (RA.). LDipl. 1460 Febr. 25 (ufuldstændig) (med Bemærkning af Plesner: »Skal være 1459 24. Februar«). [449]

a) Læsningen af Aarstallet er usikker. b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Grubbe.

Febr. 28. Reg. 3934. Perg. [med 1 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 430 (RA.). *Terpager, Ripæ* S. 222. — Afskr. fra 16. Aarh.: RA. T. K. I. A. Acta der zur Abhelfung der in den Aemtern Ripen, Hadersleben, Torningen u. Tondern eingefallenen Gebrechen bestellten Commissarien 1568-76, Pk. IV (Læg 2). [450]

Marts I. Vi Cristiern Konge annammer vore Borgemestre, Raadmænd, Borgere og Menighed i vor Købstad Wordhingborgh og alt deres Gods, Hjon og Tjenere i vor Beskærming. Og dertil giver vi dem saadanne Privilegier, som Konger i Danmarck og synderlig Kong Eric og Kong Cristoffer dem givet har [c: 1. Række Nr. 5562, 7146 og 7516], med alle Artikler, som deres aabne Breve dem derpaa givne lyder; hvilke vi stadfæster, dog »eet article«, som stander i Kong Cristoffers Brev, saa lydende, at naar nogen »tydeske eller udhlenske« i Wordhingborgh dør, da skal gives af hans Gods hver tiende Penning, halvt Kongen og halvt Byen, undtaget og »machteløss«. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Wordhingborgh sabb. ante dnicam. reminiscere nostro sub secreto.

Dn. rex per se, presentibus Magno Ebbesøn, Correuitz Rønnow et Tymmone Cristernsøn MM.

[^aPerg. [med 1 Segl]. Vordingborg Bys Arkiv (saaledes 1747 og 1759).^a] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. — 2 Afskrifter, en fra 17. og en fra 18. Aarh.: Vordingborg Bys Arkiv (SLA. Dokum. ang. Vordingborg (tidligere: Thott Fol. 721)). Afskr. i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Vordingborg Bys Privilegier: Kall Fol. 52. Afskrifter fra 18. Aarh.: SLA.

Vordingborg Raadstuearkiv, Breve til Magistraten m. m. 1571— ; SLA. Sjællands Bispearkiv, Sognepræsternes og Proprietærens hist. Efterretn. til Hans de Hofman, 2. Bd., Baarse H., Vordingborg; Nationalmuseet, Orig. Indberetn. vedr. Sjæll. til Thura og Hofman, II Bl. 692 b.

a—a) Saaledes LDipl.

[451]

Marts 6. *Reg. 3935**. A. Perg. med 2 Segl: 1. G. 817; 2. G. 836. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 432*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Terp-ager, Ripæ S. 173*. — Aa. Afskr.: *Ribe Oldemoder S. 32*. — En enkelt Bestemmelse findes i Udtog i Ribe Bispekrønike: *SRD. VII. 200 L. 9* (= *Hvilfeld, Bispekrøn. Bl. H iii, Fol. 31 L. 19*).

[452]

a) RA. *Reg. 60 S. 228*.

— *Reg. *5961*. Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2. Fxl.iii 20 (*s nichli malt munf*); 3. Ivii 18 (*nīs hēnricfen p̄rip̄*); 5. Utydeligt. Hevringholm Godsarkiv; ^a1826 af Kaptajnlieutenant J. M. R. Fønss foræret til Gehejmearkivet^a (RA. Stygge Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 88*.

[453]

a—a) Jfr. RA. *Reg. 73 i Kvart, Sønderhald H. 59*.

Marts 12. *Reg. *5962*. Perg. [med 5 Segl]. (RA. Claus Rantzaus Arkiv.) *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 89*.

[454]

Marts 13. Vi Cristiern Konge annammer vore Borgemestre, Raadmænd, Borgere og Menighed i vor Købstad Skelskøør og alt deres Gods, Hjon og Tjenere i vor Beskærmning, og under vi dem toldfri at være, ihvor de kommende vorder i Danmarck undtagne vore Fiskelejer, som Sild tages om Høsten. Og maa de bjærge uhindrede deres Gods, som de af Storms Vegne for deres Havn kastende vorder, eller dem i andre Maader Behov kan gøres, saa vide som deres Bys »oredreff« rækker. Og her-til giver vi dem saadanne Privilegier, som Konger i Danmarck dem givet har, at beholde, som deres Breve, dem derpaa givne er, udviser, hvilke vi stadfæster, og synderlig de Breve [*o: 1. Række Nr. 7142 og 7497*], som Kong Christoffer dem givet har om »pri- uilegie« paa den Skov hos deres By liggende, som kaldes By- skow. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnensi crast. Gregorii nostro sub secreto.

^aAd relat. dni. Detløff Reuentløff.^a

[A. ^bPerg. [med 1 Segl]. Skelskør Bys Arkiv.] ^bAa og Ab. Afskrifter af Langebek 1743 og 1747: LDipl. — Ac. Udtog anført (med urigtig Dag »st. Gregorie dagh«) i Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. [455]

a—a) Saaledes Ab; mangler i Aa. b—b) Saaledes Aa og Ab.

Marts 17. Vi Cristiern Konge er skyldige velbaaren Md. Hr. Eggert Ffrille R. vor Mand og Raad 800 rinske Gylden, som han udlagde til vort og Rigens Behov, den Tid han vor

Kammermester var, for hvilke vi ham det Pant i Wrberck og Skamme H. i Ffyn forhøjet har i saa Maade, at han og hans Husfrue Fru Annæ og deres Datter Jomfru Ermegaardh skal beholde Vrberck og Skamme H. med al kongelige Rettighed for et brugeligt Pant, saa længe nogen af dem lever, i alle Maader, som Hr. Eggert det nu i Værge har og de Breve udviser, som han har af Kong Erik, Kong Cristoffer og os. Og naar Hr. Eggert og hans Husfrue og Datter alle døde er, skal deres Arvinger beholde Wrberck og Skamme H. i 3^a Aar uafløst og siden, »till thess« de afløses dem for forskrevne 800 rynske Gylden til den Sum, som Hr. Eggert dem før indløste af Hr. Jon Lilles Arvinger med Kong Eriks Tilladelse, og i alle Maader, som de Pantebreve udviser derpaa givne. Fremdeles for stor Umage, Tæring og tro Tjeneste, som Hr. Eggert har haft og gjort for os og vore Riger, har vi tilladt, at han og hans Husfrue, deres Datter og Arvinger skal beholde Vrberck og Schamme H. med al kongelige Rettighed foruden al Tjeneste, Gæsteri og al kongelige Tyng, saa længe de dem uløste har. Og stadfæster vi alle de Breve, som vi og Kong Erik og Kong Cristoffer ham, hans Husfrue og Arvinger givet har paa Len eller i andre Maader. Vi har ladet hænge vort Majestæts Indsegl for dette Brev. Givet paa vort Slot Kopenhaffn Gertrudis Dag.

[Orig. Eggert Frilles Arkiv.] Afskr.: Eggert Frilles Kopibog 1448-55
Bl. 1 b. Eggert Frilles Arkiv (RA.) [456]

a) Et med Eggert Frilles Datterson Anders Billes Haand skrevet Udtog af en Kopi af nærværende Brev har: 10 i Stedet for 3 (RA. Privatark., Anders Bille VIII, c. 1529 (et Folioark begyndende: »Item først de breffwæ«; Udtoget af nærværende Brev er betegnet: Ff primo)).

Marts 17. Wy Alff hertzoge tho Schlesewigk hebben mitt ettlicken unses rades, nomlicken Gotzicks von Aleuelde, Wulff von der Wisch, Otten Splith und Benedictiße von Aleuelde tho Dorninge am mondage na lætare verteinhundert und viff und negisten^a jare binnen Husem gedegedinget umb twedracht, de twischen Wendt Fresen und den inwhonern tho Vrenshouede was von wegen der weide und heide belegen norder der ouw sunder Krackholm, und hebben gefunden, dat de von Vrenshouede dersuluen weide scholen bruken tho erem besten also tho erem veghange und scholen jarlickes darvor geuen Went Vresen 2 lubsch mr. penninge; ock schal Wendt Vresen queck, dat he up sinen haue Arlewatt dagelickes hefft, derseluen weide und heide mede bruken. Wi hebbe unse secret laten hengen tho deßen breue. Gegeuen tho Husem ^b am jare und dage vorgeschreuen ^b.

[A. Orig.] **Aa.** Afskr. fra 1601: RA. T. K. I. A. Bilag til Indk. Br. 1601 Juni 12. — **Aaa.** Afskr. af Matthiessen »ex copia recentiori« (∴: formentlig Aa): RA. Matthiessens Saml. Pk. 48. [457

a) Matthiessen bemærker i Aaa: »So in der Copie; es muß heißen ueftigsten. In dem Vertrage von 1601 in derselben Sache wird auch auf obigen Vertrag Bezug genommen u. zwar unter dem richtigen Datum Montag nach Lütare 1455.« b—b) Aaa: ut supra.

Marts 20. *Reg. *5965.* [A. Orig. Senere til Københavns Bys Arkiv.^a] **Aa.** Afskr. fra Aar 1581: Ny kgl. Saml. Fol. 375 b Bl. 137 a (ufuldstændig Afskr. fra 18. Aarh. efter Aa: Thott 4to 1577 S. 337). — Afskrifter fra omtr. samme Tid som Aa og beslægtede dermed: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 4 Bl. 56 a; Bartholin Bd. 27 Bl. 181 a (Afskr. fra 18. Aarh., formentlig herefter: Oslo UB., Haandskr. Fol. 20 Bl. 104 b); Ny kgl. Saml. Fol. 375 a Bl. 23 a (trykt herefter: Nye Danske Mag. I. 28). Afskr. fra Aar 1582: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), Valkendorfs Bog S. 209. Andre Afskrifter: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 5 Bl. 39 a (fra 1. Halvdel af 17. Aarh.); sstds., Bd. 8 S. 340 (fra Aar 1681); sstds., Bd. 44 (a) S. 41 (fra 18. Aarh.); Ny kgl. Saml. Fol. 372 I Bl. 16 b (ligeledes); Ny kgl. Saml. 4to 668, Tom. III S. 67 (af Luxdorph); LDipl. 1456 mellem Dec. 15 og 30 (fra 18. Aarh.). *Kbhvns Dipl. II. 102* (i Aftrykkene er oversprungen den i de fleste Afskrifter meddelte Kancellipaategning: »Dominus rex per se, presentibus domina regina, Marcello episcopo Schalotensi, Nicolao Erici magistro curiæ, Johanne Torberni milite et Georgio Laurentii«). [458

a) I Københavns Raadstuearkivs Registrant fra 1680'erne (»Bøger« Bd. 18) hedder det under Skab 1, Skuffade A efter Nr. 16, at Orig. »ej er funden Aar 1668, da Revisionen scheede, langt mindre nu«; men i Margenen er tilføjet med Blyant (af en vel ikke meget yngre Haand): »Findis i een af Kistebenkene oc er No. 9«.

Marts 21. Jacobus Johannis i Køghæ lejer en Gaard i Thyske-mannegade af Kapitlet i Kiøb.

[^aPerg. med 3 Segl.^a Københavns Kapitels Arkiv.] Udtog med Biskop L. Harboes Haand: Folioblad i RA. Pk. »Ældste Efterretninger om Rigsarkivet til 1660«. *Ny kirkehist. Saml. V. 423.* [459

a—a) Saaledes Udtoget.

Marts 24. Cristiern Pæthersß¹ Herredsfoged i Wratz H., Jens Kannæ² Prior i Ringcloster, Thorloff Hwall³ af Føgligh VV., Ysaac af Tranholm, Mates Brwnkß⁵ af Kloburgh, Anders Hofflund⁶, Nis Knutß. Den Tingdag før Vor Frue Dag anu[n]ciac. paa Wratz H.s Ting fik beskeden Md. Cristiern Jensß af Kloburgh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anskarius i Gripstropp, Mates Brunkß i Kloburgh, Per Kold sstds., Ysik i Tranholm, Anders Hoffloff, Jes Stirmersß, Per Nielsß i Snethe og Oluff Jensß i Bergh; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting, at Michel Nielsß af Floriis skødede C. J. Floriis, som hun er ham paakommen, med saadanne Vilkaar, at M. N. skal have et »örtig« Land af Jorden sin Tid og sin Husfrues. Sig. nostra. Datum et actum etc.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. Lv 97; 3. Lv 101 (*s torlef ienfjen*); 4. Utydeligt; 5. Bomærke; 6. Bomærke (*s aners holfson*). Senere til Matrup Godsarkiv; endnu senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [460

a) RA. Reg. 60 S. 256.

Marts 25. *Reg. 3153** = *5476. [Orig. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550 med urigtigt Aar 1405: AM. Fol. 293 Bl. 26 b. Herefter: *Molbech og Petersen, Danske Diplomer S. 204* (ligeledes med Aar 1405). Afskrifter efter AM. Fol. 293: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 97; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 97. — Brevets Aar angives i Haandskrifterne og (i Overensstemmelse dermed) i Aftrykket som 1405. At dette er urigtigt, er man dog forlængst blevet opmærksom paa. *Styffe* henfører i sin *Skandinavien under unionstiden (1. Udgave) S. 54 Note 3* Brevet til 1455; men i *samme Værk, 2. udplagan S. 57 Note 3* og *3. udplagan S. 69 Note 4* henføres det til 1445. Paa tilsvarende Maade henfører *Regesta diplomatica, Series secunda Tomus prior* under Aar 1405 (*S. 512 Nr. 3153*) Brevet til 1455, men under Aar 1445 (*S. 686 Nr. *5476*) til 1445; og den sidste Tidsbestemmelse genfindes i nærværende Værks *1. Række Nr. 7490*. Men da det i Brevet omtalte Salg fra Lave Gustavs-søn til Henneke Limbek først fandt Sted 1446 (*1. Række Nr. 7638*), og da Hr. Torbern Bille af Svanholm, der nævnes blandt Medbeseglerne, ikke vides at have erhvervet denne Gaard før 1452, maa Aaret 1455 antages at være det rette. [461

Marts 27. Borgemestre og Raadmænd i Flensborgh og Forstandere for St. Ghertrudis Broderskab beder Bisp Nicolaus af Sleswic om at stadfæste en af dem stiftet Vikarie i St. Ghertrudis Kapel i Flensborgh.

[Orig. Flensborg St. Gertruds Kapels Arkiv.] Optaget i 1455 Juli 22. *Aus Flensburgs Vorzeit. Beiträge zur Gesch. der Stadt. Heft 1 (1887) S. 114.* [462

Marts 29. Cristiern Konge. For abbatisse, confessoris og mene Konvents i Mariebo Bøn Skyld, paa det at Gudstjeneste der des bedre opholdes maa, og at de skal bede Gud for os, vor Husfrue, begges vore Børn og Forældre og Danmarks Riges Bestand, tillader vi, at Borgerne i Mariebo skal være fri for al Udbud og andre kongelige Tynger, saa længe Kloster staar, i saa Maade at de skal i den Sted arbejde til Klosters Bygning og Forbedring, naar Behov kan gøres og dem tilsiges. Thi forbyder vi *osv.* Datum in Mariebo sabb. palmarum nostro sub secreto.

Ad mandatum Dn. regis.

[^aPerg. med 1 Segl. ^aMaribo Kl. Arkiv. ^a1749 og 1753 i Sorø Akademis Arkiv. ^a] Afskrifter af Langebek 1749 og for samme 1753: LDipl. — Udtog og meget udførligt Brudst.: *A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 82.*

a—a) Saaledes Afskrifterne.

[463

Marts 29. Vi Christina Jensdaatter, Michel Andersssøns Efterleverske i Hautrup, og Jep Michelß a. w., Michel Andersssøns Søn, vedkender os at have solgt beskeden Md. Mester Bernt Skreder Borger i Kiøbenhafn en vor Jord liggende i Kiøbenhafn sønden ved Helliggiestis Kirke østen ved den Grund, som Henrich Dringgenberg Raadmand i Kiøbenhafn nu bygt har, og er i Bredden ved Gaden nær paa Jorden fra Øster til Vester 19 sælandsche Alen og 1 Kvarter, item i Bredden sønder paa Jorden i Lederstredet 19 Alen og 1 Kvarter, og er i Længden fra forskrevne Helliggeist. Gade til en anden Gade, som kaldes Lederstredet, og vedkender os fuldt at have bekommet af Mester Bernt for forskrevne Jord, saa at os nøjes. Afgaar forskrevne Jord Mester Bernt, tilbinder vi os al den Skade op at rette inden 6 Uger dernæst kommende, som deraf komme kan. Vi lader hænge vore Indsegl for dette Brev; medb. af velbyrdige og hæderlige Mænd Jochim Gris Høvidsmand paa Kiøbenhafns huus, Jens Matthssøn, Jeppe Lalæ a. v., Boo Jenssøn Borge-mester i Roeskilde, Jep Jenssøn Høvidsmand i s. Clare Kloster sstds., Hendrich Dringgenberg Raadmand i Kiøbenhafn og Anders Nielssøn Borger sstds. Datum Hafniæ sabb. ante dnicam. palmarum.

[Orig. Senere (jfr. 1479 Marts 19) til Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Afskr. af Hans Nielssøn 1673: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 11 a. Udtog: *Kbhvns Dipl. IV. 131.* [464

Marts 30. Christiern Konge. For os er kommet, at thydtske og udenlandske Købmænd sælger om Høsten paa Laaland[s] Albøe og andre vore Fiskelejer i Laaland deres Købmandskab og udmaaler det ved Alen og Skæppe, vore Købstæder der i Landet til Skade. Da har vi det saa skikket, at ingen udenlandske Købmænd skal sælge deres Købmandskab ved Alen eller Skæppe uden Salt ved Tønder, Humle ved »trymlet«, Klæde ved hele og halve Stykker og Lærred ved Rebetal. Og under vi vore Købstadmænd i Nachskow og anden Steds i Laaland at have deres Haandtering og sælge ved Alen og Skæppe, som dem kan bedst til Nytte komme, saa længe vi det anderledes skikkende vorder. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd vore Købstadmænd i Nachskow og i andre vore Købstæder i Laalandt heri at hindre eller nogen udenlandske herimod at gøre Lov at give ved vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Nyekøpingh dnica. palmarum nostro sub secreto.

[A. Perg.^a med 1 Segl.^b Nakskov Bys Arkiv.] **Aa.** Kopi indsendt 1648 af Nakskov By: RA. Danske Kanc. (Bl. 7 a). — Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) V. 125. Andre Afskrifter fra 18. Aarh.: Thott Fol. 730 Bl. 38 a (af Poul Rogert); Uldall Fol. 5; Kall 4 to 374. [465
a) Saaledes en Registratur af 1630 (Thott Fol. 730 Bl. 76 b). b) Aa: »loco sigilli regii«.

Apr. 7. Niels Mwnk¹ af Balebodh V. Jeg har i Leje af velbyrdig Md. Hr. Axel Lausß R. paa Claxholm Skeruadh og Skeruadh Mølle, Skerholm Mark og Mastrup med al sin Rente og Faar og Lam, »gerninghe«, Høns og Gæs af saa mange Tjenere, som Hr. Axel har i Nør H. og Skoven til Husbygning, Ildebrand og Olden til mine egne Svin; af disse Stykker skal jeg give Hr. Axel Lausß hvert Aar 36 Mk. ad Paaske. Og skal jeg Gaarden have i 3 Aar; naar mig lyster den ej længere at have, skal jeg vare Hr. Axel ¹/₂ Aar tilforn enten med mit aabne Brev eller til hans Herredsting og vare ham til ad Michels Dag, om jeg vil flytte ad Paasken, eller ad Paasken, om jeg vil flytte ad Michels Dag. Og har jeg intet Boskab taget med Gaarden eller Fæ eller Kornsæd. Item tilbinder jeg mig at betale Hr. Axel Lausß Pengene i Venskab. Medb. af velbyrdige Mænd Niels Mwnk² R. af Brwsgardh, Jens Mattesß³ R. af Kolrup og Cristern Rødh V. Scriptum fer. 2. pasche.

Perg. med [4] Segl: 1. Fxii 20; 2. Lv 14; 3. Lv 19 (Munk). Axel Lagessøn Brocks Arkiv; *Eline Gøyes Jordebog S. 264*; senere til Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl. [466

— *Reg. 3936.* Perg. med 1 Segl: G. 736. Holger Munks Arkiv (RA.). *Genealog. og biograph. Arch. I. 9* (læs: *Alle men, ihelte breff see eller høre, kungøre - oss aff Thoslandh giffue skall. Thi ladhe wy hannom oc hans arwinge qwit, lædug oc løss for oss, wore effterkommere bisper i Aars oc arwinge fore forneffnde guldh oc penninge. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum Arusie anno domini millesimoquadringentesimoquinquagesimoquinto feria secunda pasce.*). [467

— Jens¹ Biskop i Aars. Holger Mwnk Kirkens og vor Tjener har gjort os Regnskab af Kirkens og vor Gaard Kerstorp paa Thoslandh og af al Opbørsel, som han har opbaaret af vornede og Tjenere, som til Gaarden ligger, til denne Tid. Thi lader vi ham kvit for ydermere Regnskab deraf at gøre. Sig. nostrum. Datum Arusie fer. 2. pasce.

Perg. med 1 Segl: G. 736. Holger Munks Arkiv (RA.). [468

Apr. 9. Kongen giver en Jord i Roskilde kaldet Konings gardh til Hellig 3 Kongers Alter i s. Lucii Kirke i Roskilde.

Medtaget Perg. [med 1 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig 3 Kongers Alter) (AM. XXIV. 30). *Hist. Tidsskr. 6. R. II. 336* (tilføj til aller- sidst: Dn. rex per se ad instanciam Johannis Oxe etc.). [469]

Apr. 10. *Reg. 3937.* [A. Orig. Roskilde Bys Arkiv.] — **Aa.** Vidisse 1506 Marts 15-21. *Rosenvinge, Love V. 198.* — **Ab.** Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. Bl. 9 b. [470]

Apr. 13. *Reg. *5966.* [Orig. Jens Barfods Arkiv.] Afskr. fra c. 1650 med farvelagt Vaabentegning: RA. Genealog.-herald. Selskab, Spec. B 10. Afskr. (mulig efter den foregaaende) fra 2. Halvdel af 17. Aarh. med farvelagt Vaabentegning: RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 157 a. *L. F. la Cour, Bidrag til Barfod og la Cour Slægternes Hist., 1. Hefte (Kbhvn 1909) S. 12; Danske Saml. I. 119.* — Afskrifter fra 18. Aarh. efter Reg. o. a. L.: Ny kgl. Saml. Fol. 790 (med farvelagt Vaabentegning); Thott Fol. 1067 Bl. 19 a (ligeledes); RA. Klevenfeldts Nobilitationsbreve (med Vaabentegning uden Farver); Langebeks Ekscerpter 185 (ligeledes); LDipl. (ligeledes). [471]

Apr. 20. Pæther Laurens¹ Sognepræst i Brydropp, Jahan Finche Sognemand sstds., Isaac i Tranholm og Anders Burre i Grestropp. Den Søndag »næsom« synges misericordia dni., paa Brydropp Kirkemode fik beskeden Las Niels² af Stigsgordh et Sognevidne paa sin Morbroders Vegne Michel Niels³ af Flariis af 8 Dannemænd: Michel Thord⁴, Jahan Finche, Seuerin Mates⁵, Nis Jens⁶ i Wælingh, Nis Twes⁷, Per Sunæs⁸, Jes Therkel⁹, Clemens Seuerin¹⁰; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Kirkemode, at Per Michels¹¹ »at« Windingh vederkendte sig, at han havde solgt beskeden Md. Michel Niels¹² af Floriis sit Arvegods og sin Søsters, som dem er tilfaldet efter Fader og Moder i Kloburgh S., skødede M. N., som er Floriis med al sin Tilliggelse uden 4 Agre, hører til Mattrop, ligger mellem Lunden og Gaarden, og 3 Agre har Therkel Jens¹³ i det samme Enemærke, alt det andet fri for alle Mænds Paatale; item 4 Otting Jord over Klaborgh Mark, 4 Otting over Made- lund Mark, en Broderdel paa Gripstrupp Mark, halvt det, som Therkel Jens¹⁴ og Per Michels¹⁵ tilfalder paa Skadet Mark. Og vederkendte Per Michels¹⁶ sig sin Nøje at have opbaaret af M. N. Sigillis nostris. Datum et actum etc.

Perg. med [4] Segl: 1. G. 772; 2. I Sigilfeltet en Fugl; 3. Utydeligt. Senere til Matrup Godsarkiv; endnu senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.).

a) RA. Reg. 60 S. 261.

[472]

Apr. 21. Cristiern Pers¹ Herredsfoged i Wratz, Pæther Laurens² Sognepræst i Snethe, Ysik i Tranholm, Cristiern Jens³ i Snethe, Mates Brwnk⁴ i Klaburgh, Anders Grawers⁵

i Tøringh og Anskarius⁷ i Klaburgh. Den Tingdag før Georgii Dag paa Wratz H.s Ting fik beskeden Md. Cristiern Jenss et Tingsvidne af beskedne Mænd: Storm Gerloffs, Nis Perss i Snethe, Las Sommerss, Cristiern Perss sstds., Per Lerki, Anders Grauerss, Jes Pughe; hvilke 8[!] Dannemænd vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting, at Per Michels af Windinghe fuldelig tilstod Michel Niels af Floriis alle de Artikler, som det Sognevidne lød paa, der paa Brydropp Kirke-mode var givet om Floriis [c: 472], om ingen Artikel imod stod i nogen Maade. Sigillis nostris. Datum et actum etc.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 772; 3. Utydeligt; 4-5. Bomærker; 7. Bomærke (s anfgar trolsff). Senere til Matrup Godsarkiv; endnu senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [473

a) RA. Reg. 60 S. 256.

Apr. 21. Per Smid Herredsfoged i Hornum H., Nis Eys a. w., Morten i Suldorp, Gunni Matis, Nis Perss i Hærssum, Owæ Esgrerss og Per Powells Bønder. Mand. før Jøriens Dag paa Hornum H.s Ting fik velbaaren Svend Las Wifferts et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Ows i Wegerby, Nis Suldorp, Per Mortenss i Byrsted, Anders Neb i Pandom, Per Glad, Nis Mikils, Per Pouels i Wolsted og Nis Jenss sstds.; disse vidnede, at de saa' og hørte, at velbaaren Md. Jon Wifferts paa forskrevne Ting i 3 Tingdage lod læse sine Bevisninger paa alt det Gods i Torsted og paa 2 Gaarde i Aaritztorp, og i de 3 Tingdage paaeskede J. W. Las Maltissøns og Jep Dinussøns Bevisning, om de der nogen paa havde, eller hvo som der havde Bevisning paa; og ej der kom nogen Bevisning eller bedre herforinden paa forskrevne Gods end, som Jon havde. Dermed tildømte Fogeden og menig Tingsdom ham til sin Lovhævd paa forskrevne Gods at gøre, hvilken Lovhævd han gjorde med gode Riddermændsmænd og »erffwæ bønder«, som ham burde, først paa alt det Gods, i Torsted ligger, og siden paa de 2 Gaarde i Aaritztorp, som Jes Perss og Las Mikils i boer. Over hvilken Lovhævd forskrevne Jons »loghøring« var paa forskrevne Ting og Dag og mælte den ved Magt at blive. Sig. nostra. Datum etc.

Perg. med [7] Segl: 5, 7. Bomærker. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [474

Apr. 25. [Nos Johannes] Jone officialis Dn. episcopi Roskyldensis notificamus, quod^a fer. 6. post dnicam. misericordias dni., constitutis in judicio Roskyldensi [coram nobis], presentibus tunc DDn. Suenone, Olauo Boecii, magistro Laurencio, [Johanne

Syndonis et Tydechino [canonicis] *ibid.*, Dn. Tetzzone archidiacono Roskyldensi actore parte ex una nec non [nobili viro Eri]co Johannis parte ex altera reo, qni ad instantiam Dn. Tetz[onis legitime citatus fuerat] ad causam pro se allegandam, si quam haberet legitimam, [cur·pro injuriosa et violenta] detencione terre Qwislemarke ecclesie nec non horrei lat[erum ecclesi]e Wy[nningæ excommunicatus pu]blice denunciari non deberet; lite inter eos legitime contestata, allegacionibus partium exauditis testibusque Dn. Tetzonis citatis, juratis et examinatis ceterisque ad causam spectantibus rite coram nobis per[actis], invenimus Ericum prenominati horrei et terre violentum detentorem et possessorem, nec *ibid.* per honorabilem virum Dn. Jo. Syndonis et Andream Jo. provisorem claustris s. Agnetis ad predictum horrium vel terram libere dimittendam amicabiliter induci potuit. Unde habito [prius predic]torum assessorum nostrorum ac aliorum jurisperitorum consilio Ericum Johannis *ibid.* de[nunci]avimus sententia excommunicacionis esse ipso facto innodatum. Sig. nostrum. Datum *etc.*

Medtaget Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden; det i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Langebek af 1747 i LDipl. Roskilde Kapitels (Ærkedegns) Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [475

a) Aaret, der nu mangler i selve Brevet, er paaskrevet foroven paa Forsiden af Langebek og findes ogsaa i hans Afskr. i LDipl.

Apr. 27. Petrus Mathie vicarius Vibergensis, collector pecuniarum indulgenciarum pro defensione fidei et regni Cypri concessarum. Quia devotus Strongy ^a juxta dictum indultum de suis facultatibus pie erogavit, merito de huiusmodi gaudere debet indulgenciis. Sig. ad hoc ordinatum. Datum dnica. jubilate. Forma plenissime absolucionis et remissionis in vita: Misereatur tui »etc.« Dn. Jesus Kristus per suam misericordiam te absolvat, et autoritate ipsius, Petri et Pauli et autoritate michi commissa et tibi concessa te absolvo ab omnibus peccatis tuis contritis, confessis et oblitis, eciam ab omnibus casibus, excessibus et criminibus atque delictis quantumcumque gravibus, sedi apostolice reservatis, necnon quibuscumque excommunicacionis, suspensionis et interdicti aliisque sentenciis, censuris et penis ecclesiasticis, a jure vel ab homine promulgatis, si quas incurristi, dando tibi plenariam omnium peccatorum indulgenciam et remissionem, in quantum claves ecclesie se extendunt. In nomine patris »etc.« Forma plenarie remissionis in mortis articulo: Misereatur tui »etc.« Dn. Jesus Kristus ut supra. Ego te

absolvo ab omnibus peccatis tuis contritis, confessis et oblitis, restituendo te unitati fidelium et sacramentis ecclesie, remittendo tibi penas purgatorii, quas propter culpas et offensas incurristi, dando tibi plenariam omnium peccatorum tuorum remissionem, in quantum claves ut supra. In nomine patris »etc.«

Perg. [med 1 Segl]. 1747 købt af Danske Selskab paa Biskop Pontoppidans Auktion^b (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. (her angiver Langebek som sin Kilde: »Orig. membr. af Aalborg Byes Breve 1747«). [476

a) I Orig. er ladet Plads aaben til Efternavnet. b) Langebeks Paaskrift bagpaa; jfr. *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd.* S. 189.

Apr. 28. Jesse Powelson siddende i Fogedens Sted paa Swineborgs Byting, Clawes Rikqwar[dson Borg]emester, Clemens Brun³, Jesse Kaltz, Anders Per⁵ Raadmænd, Tord Eskil^ß, Josep Fynebo, Per Saxen Bymænd sstds. Mand. før Wolborghe Dag paa Swineborgs Byting hørte vi og saa', at en beskeden Dannemand Jesse Hay Bymand i Swineburg fik et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Per Mule, Jesse Nielson, Claus Skreder, Per Fisker, Jes Kringsale, Nis Pelles^ß, Knut Lawer^ß, Gherke Skinder Bymænd i Swineburgh; disse vidnede, at de har set og hørt være paa Swineburgs Byting en velbyrdig Svend Marqward Bøyel, og lovbød og skødede J. H. al den Jord, som det lange Hus paa stod, og alt det Gaardsrum, som dertil hørte, foruden den Trediedel, som Stigh Jenson arvede deri med sin Husfrue, hvilken Jord liggende er i Swyneburg i Brogade sønden næst Clostergharden, hvilken Jord Torkel Bøyel fordum i Væрге havde, intet undtaget uden Stigh Jensons Andel, som før er sagt; og J. H. lovbød Jorden 3 Ting, efter[?] dette Skøde var gangen. Og kendtes M. B. [at have] opbaaret fuldt Værd for Jorden af J. H. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [8] Segl: 2. Bomærke; 3. Lix 1; 4. Korsdelt Skjold (*s iens ieffon*); 5. Skjold, hvori utydelig Figur; 7. Utydeligt Brudst. »Senere til Kærgaardsholm Godsarkiv;» derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA. Svendborg (Tillæg)). [477

a-a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bøyel. b) RA. Reg. 60 S. 22.

Apr. 29. *Reg. 4243* (med urigtigt Aar 1465). Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 574* (AM. LXII. 3). *Dän. Bibl. II. 89* (læs: Chappe - Nicholaus - perfidissimos crucis Cristi hostes Theucros - aspersionem sanguinis domini nostri Jesu Cristi - triennium - anni domini - procuratoribus vel nunciis - impedire[!] - forsan - penitencia - si forsan propter - pro eos[!] facta - jejument legitimo inpedimento, ecclesie precepto, regulari obseruancia, penitencia injuncta, voto vel aliis non obstantibus et ipsis impeditis in dicto anno vel eius

parte anno sequenti vel alius, quam primum poterint, jejunabunt, et si in aliquo annorum vel eorum parte dictum jejunium commode adimplere nequiverint, confessor ad id electus in alia commutare poterit caritatis opera, que ipsi facere etiam teneantur, dummodo tamen ex confidentia remissionis huiusmodi, quod absit, peccare non presumant; alioquin dicta concessio quo ad plenariam remissionem in mortis articulo et remissio quo ad peccata ex confidentia, ut premittitur, commissa nullius sint roboris vel momenti. Et quia deuota - Rwdzdoth - Clare jam existentibus - suis pie erogauerunt, merito huiusmodi indulgentiis gaudere debent. In veritatis testimonium sigillum ad hoc ordinatum presentibus litteris testimonialibus est impressum. Datum Roskyldis anno domini m^o cccclv^o xxxix die mensis aprilis. Forma - etc. dominus - beatorumque Petri et Pauli apostolorum eius et auctoritate apostolica mihi - sancti amen. Forma - tui etc. dominus - patris et filii). [478

Apr. 29. Paulinus Chappe consiliarius, ambasiator et procurator generalis regis Cypri in hac parte. Cum Dn. Nicolaus papa quintus afflictioni regni Cypri compatiens contra crucis Cristi hostes Theucros et Saracenos gratis concessit omnibus Cristifidelibus, ipsos per aspersionem sanguinis Dn. Jesu Cristi pie exhortando, qui infra triennium a 1. die maii anni 1452 incipiendum pro defensione catholice fidei et regni predicti de facultatibus suis magis vel minus, prout ipsorum videbitur conscientiis, procuratoribus vel nunciis substitutis erogaverint, ut confessores ydonei seculares vel regulares per ipsos eligendi confessionibus eorum auditis pro commissis etiam sedi apostolice reservatis delictis quantumcumque gravibus pro una vice tantum debitam absolutionem impendere et penitentiam injungere necnon, si id petierint, ipsos a quibuscumque excommunicationum, suspensionum et interdicti aliisque sententiis, censuris et penis ecclesiasticis, quibus forsannodati existunt, absolvere, injuncta pro modo culpe penitentia salutari vel aliis, que de jure fuerint injungenda, ac eis vere penitentibus et confessis vel, si propter amissionem loquere confiteri non poterint, signa contritionis ostendendo plenissimam omnium peccatorum suorum, de quibus ore confessi et corde contriti fuerint, indulgentiam ac plenariam remissionem semel in vita et semel in mortis articulo ipsis auctoritate apostolica concedere valeant, satisfactione per eos facta, si supervixerint, aut per eorum heredes, si tunc transierint, sic tamen quod post indultum concessum per unum annum singulis sextis feriis vel alia die jejument, legitimo impedimento, ecclesie precepto, regulari observantia, penitentia injuncta, voto vel alias non obstante, et ipsis impeditis in dicto

anno anno sequenti vel alias, quamprimum poterint, jejunabunt; et si in aliquo annorum jejunium commode adimplere nequiverint, confessor electus in alia commutare poterit caritatis opera, que facere etiam teneantur, dummodo tamen ex confidentia remissionis huiusmodi peccare non presumant; alioquin concessio quo ad plenariam remissionem in mortis articulo et remissio quo ad peccata ex confidentia, ut premittitur, commissa nullius sint roboris. Et quia devot^aus in Cristo Petrus Henrici canonicus ecclesie b. Marie virg. Haffenensis^a juxta dictum indultum de facultatibus suis pie eroga^avit^a, merito huiusmodi indulgentiis gaudere debet. Sig. ad hoc ordinatum. Datum ^ain Copenhauen^a anno mccccquinto^b die ^apenultima^a mensis ^aaprilis^a. Forma plenissime absolutionis et remissionis in vita: Misereatur tui »etc.« Dn. Ihesus Kristus per suam misericordiam te absolvat, et auctoritate ipsius beatorumque Petri et Pauli apostolorum eius ac auctoritate apostolica michi commissa et tibi concessa ego te absolvo ab omnibus peccatis tuis contritis, confessis et oblitis, etiam ab omnibus casibus, excessibus, criminibus atque delictis quantumcumque gravibus, sedi apostolice reservatis, necnon a quibuscumque excommunicationum, suspensionum et interdicti aliisque sententiis, censuris et penis ecclesiasticis, si quas incurristi, dando tibi plenissimam omnium peccatorum tuorum indulgentiam et remissionem, in quantum claves ecclesie in hac parte se extendunt. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Forma plenarie remissionis in mortis articulo: Misereatur tui »etc.« Dn. noster ut supra. Ego te absolvo ab omnibus peccatis tuis contritis, confessis et oblitis, restituendo te unitati fidelium et sacramentis ecclesie, remittendo tibi penas purgatorii, quas propter culpas et offensas incurristi, dando tibi plenariam omnium peccatorum tuorum remissionem, in quantum claves ecclesie in hac parte se extendunt. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen.

^aConradus Winter in premissis subdeputatus.^a

Perg. (trykt med Undtagelse af, hvor andet er angivet) [med 1 Segl]. Kgl. Bibl. (Udstillingen Nr. 373). Faksimile: *Antiqvar. Ann. III. II. H. Tab. Iog* (formindsket) *Dahl, Haandbog i Bibliotekskundskab 2. Udg. S. 261* og *3. Udg. I. I. 125* og *Svend Dahls bibliotekshandbok utg. af Samuel E. Bring I. 137.* [479]

a—a) Skrevet. b) Der er trykt mccccliiii; men iiii er med Blæk rettet til: quinto.

Apr. 30. Mawens Clausß Landsdommer i Laland, Cristiern Doo, Ywen Oldeland, Henning Hansß, Lass Jensß i Olstorp,

Eric Jenson i Geltoffte, Jess Pætherß i Røthby og Pæther Nielson i Tostorp. Walburghe Aften paa Lalandsfare Landsting »beddes« velbaaren Md. Hr. Thorbern Bille R. paa Holmen et Stokkevidne, om nogen mindedes eller havde hørt, hvad heller Hr. Jens Olafsøn døde før eller hans Børn. Da »wordh« dertil mælt Morten Clæmitß; han opnævnte til sig Cristiærn Doo, Ywen Oldeland, Jess Pætherß i Rødhby, Per Nielson i Tostorp, Mattes Oorm i Toffte, Jess Mattesß i Oleffstorp, Hans Nielß i Danmare, Niss Esbernsß i Wædelby, Hans Orm i Toffte, Lass Nielß i Norghe og Jess Anderß i Norlunde; de vidnede, at paa den Tid Hr. Jens Olaffsøn død var, havde han 5 levende ægte Børn efter sig, og paa den Tid hans Husfrue Fru Talike fór fra Mariebo og havde fulgt Hr. Jens Olaffsøn til Grave, da mødte hende hendes Søster paa Vejen og var død; da fulgte hun hende til Mariebo og til Grave; der hun atter hjem fór, da mødte hende paa Vejen hendes Moder Fru Ingeborgh, og saa fulgte hun og hende til Grave; og paa den Tid hun da hjem kom til Siorthorp, da blev hendes Datter syg Jomfru Birgitte og blev død; saa døde hendes Søn Olaff Lunge, og de »wordhe« baade begravne i Westerborge Kirke; og saa fór Fru Talike til Nielstorp, og der blev hun død. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med utydelige Rester ell. Spor af 7[!] Segl paatrykte forneden. Torbern Jepssøn Billes Arkiv; »senere ejet af Jens Rosenvinge,« endnu senere af Klevenfeldt (RA.). LDipl. 1460 Apr. 30. [480

a—a) Gram i LDipl. 1460 Apr. 30; RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gl. Lunger.

Maj 2. Jeg Dyderik Myndell bekendes mig af et Skifte efter min Faders Død have opbaaret af velbyrdige Kvinde Fru Marine Krompensdotter, min Faders Efterleve, 150 Mk. lub. for alt det, mig tilfalde kunde af Arv efter min Faders og Moders Død, baade Jordegods og andet, saa at det mig vel »atnøger«; for hvilke 150 Mk. lub. lader jeg Fru Marine kvit for nogen Tiltale med Kirkeret eller Landslov. Medb. af hæderlige Mænd Pawel Stenckelssøn, Dytmer Fyrebom Borgemestre, Oleff Bing og Per Dwng Raadmænd i Malmøghe. Datum Malmøgis profesto invenc. crucis.

Perg. [med 5 Segl]. Hans Myndels Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [481

Maj 5 ell. 6. *Reg. 3938**. [Orig. Løgum Kl. Arkiv.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 432.* — Afskr. (noget afvigende og med Datum Maj 6): Løgumbogen S. 312. Herefter: *SRD. VIII. 135.* [482

Maj 6. *Reg. *5968.* Perg. med [3] Segl: 2. Afbildet (noget formindsket) i *Danm. Ad. Aarb. XII* som det 5. Segl paa Segltavlen.

Senere tilbagegivet til Hartvig Krummediges Arkiv (RA.). *Dipl. Norv.* V. 574. [483]

Maj 6. Anders Koch sælger Skelm Perssøn sine Boder paa Dragør ved Skiolden.

Perg. med 5 Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. G. 403; 3. Bvi 1; 4. Bomærke uden Omskrift; 5. Bomærke (s **arent langhe**). Skelm Pederssøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA.* IV. 48, XXXV. 3 (hvor Kiøbenhaffnn er en Fejl for Dragør) (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods, Sjæll.). *Nicolaisen, Amagers Hist. I. 132* (læs: Anders - herre. Kungør - ligende ved - ewerdeligh - kennes - aff for^{nø} - effter - tiilbinder - for^{nø} - gensigelsæ - eyæ. *In cuius rei lestimonium sigillum meum vna cum sigillis discretorum virorum videlicet domini Fickonis plebani ecclesie beati Nicolai Haffnensis, Gerlaci Floor armigeri, Cristierni Buntmagere et Henrici Koch ciuis Haffnensis presentibus est appensum. Datum Haffnis die beati Johannis ante portam latinam anno domini mcdlquinto etc.*) [484]

Maj 12. Vi Cristiern Konge har set et Tingsvidne givet paa Bøwling H.s Ting 1446 Mand. før Bartholomei Dag [c: 1. *Række Nr. 7613*], lydende paa 1 Gaard, som Pally Pethersß i Breyning i boede, at han var Fru Mærethes af Trandemose rette fri Gods, og aldrig gik Leding eller nogen kongelig Redsel af, før Pallys Fader det i Pant fik for 4 lødige Mk. af Fru Mærethe, og de 4 lødige Mk. »worte« da straks paa Tinget betalte Pally paa Hr. Anders Broks Vegne, som nu er Kantor i Ribe, og kendtes Pally sig ingen Ret at have i Gaarden. Og derefter har Hr. A. B. haft Gaarden fri og uhindret, som det for os berettet er. Thi forbyder vi alle at forurette Hr. A. B. paa Gaarden mod Tingsvidnet under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Ripensi fer. 2. post dnicam. vocem jocunditatis nostro sub secreto.

Perg. med 1 Segl: K. 74. Senere (jfr. 1459 Dec. 12) til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA.* V. 408 (RA.). [485]

Maj 14. *Reg. 3939**. Perg. [med 1 Segl]; nu ikke forbundet med andre Breve. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Adler, Eflerretn. ang. Byen Ribe VIII. 89* (læs: Norgis, *Wendis oc Godis* koning - wore ælskelige borgemestere oc - forfathers koning - mcdlxxxii^o - holdesculende, fforbyudende alle - for^{de} wore). — Afskrifter fra 16. Aarh.: LDipl. og RA. T. K. I. A. Acta der zur Abhelfung der in den Aemtern Ripen, Hadersleben, Torningen u. Tondern eingefallenen Gebrechen bestellten Commissarien 1568-76, Pk. II (bagefter Bilag P) og Pk. III (Læg 4). Tysk Oversætt. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 31, D (Hansborg). [486]

— Jes Henriks^ß i Fyllinge a w. Jeg har solgt og skødet velbaaren Md. og ærlig Hr. Age Axels^ß R. i Hiwleberghe 2 mine

Gaarde i Enitzløff og 1 Gaard i Øyæ i Enitzlewe S. Og kendes jeg mig have opbaaret fuldt Værd mig »altinges til nøyens«. Afgaar fornævnte Gods ham, tilbinder jeg mig saa godt Gods igen at lægge inden 6 Uger derefter. Medb. af gode Mænd Olaff Rwth Landsdommer i Søndre Halland, Mangns Pawlsß i, Hr. Lale Sogneherre i Halmstadhe, Per Gudmundsß og Bent Tostesß Borgemestre sstds., Michelsß og Karl Pethersß Raadmænd sstds. Datum Halmstadhe vig. ascens. dni.

Perg. med [8] Segl: [1. Llxv 14^a]; 7. Bomærke(?).^b Aage Axelsson Thotts Arkiv; c1748 i Danske Kancellis Arkiv; 1848 af Justitsministeriet afgivet til Gehejmearkivet (jfr. *Vejled. Arkivreg. I. 181*). LDipl. [487

^a) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 229. ^b) Langebek i LDipl. nævner 8 Segl som bevarede 1769. ^{c-c}) Det i Note *a* anførte Sted.

Maj 18. Jeg Jes Gyordsß¹ i Kyrnsnes a w. har solgt en Arv, som min Husfrue arvede efter sin Faders Død Jon Jensß i Giselberg, al den Rettighed, som hende tilfaldt i en Gaard, ligger vesten næst s. Laurens Kirke i Lundh, hvilken Jon Jensß pantede af Jes Hansß, fra mig til Gøtkke Jonsß, og kendes jeg mig at have opbaaret Penge og fuldt Værd for den fornævnte Arv. Medb. af flere gode Mænd Hermyn Klokkestøbere Borge-mester i Lundh, Theloff Daa³ a w., Oloff Mamensß Raadmand. Datum dnica. post assumt. dni. nostris sub sig.

Perg. med [4] Segl: 1. Lxv 1 (Drefeld); 3. Lxlix 33; 4. Bomærke.^a Senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. 1455 Aug. 17. [488

^a) Brevet er utvivlsomt ægte; men Skriften er paa flere Steder paa en mindre heldig Maade opfrisket med en yngre Haand (fra 16. Aarh.); saaledes har der maaske oprindelig staaet ascensionis i Stedet for assumptionis.

Maj 25. *Reg. *5974.* Perg. [med 7 Segl]. ^aAf Langebek foræret til Danske Selskab^a (RA. København (Tillæg)). *Kbhvns Dipl. I. 189.* [489

^{a-a}) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 188.*

Maj 31. Vi Henric Biskop i Ripæ skøder med vort Kapitels Raad en velbyrdig Md. Clawes Gyrtz i Sollighe en vor Kirkens Gaard Adelwath i Slax H. i Høxst S. til Mageskifte for et hans Gods i Høthers H. i Emerløff S., som Nis Jenssøn paa boer og giver 1 Øre Korn til aarlig Skyld; hvilket han os igen skødet har. Vort Indsegl med vort Kapitels Indsegl. Datum sabb. trinitatis.

[A. ^aPerg. med [2] Segl: 2. Brudst.^a Solvig Godsarkiv; senere til Viborg Landstings Arkiv.] Aa. Afskr. af Langebek: LDipl. — Aaa. Afskr. fra 1746, sikkert efter Aa: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gjordsen. — Afskr. af C. E. Voss efter »orig. membr.«: RA. Voss's Ekscerpter Bd. LXVIII, XIII c 1 b. [490

^{a-a}) Saaledes Aa og Aaa.

Juni 2. *Reg. 3942.* [Orig. ^aRoskilde Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Th. Bartholin: Bartholin F VI 83 (jfr. 39). *Danske Mag. I. 352.* [491
a—a) Saaledes Bartholin.

Juni 3. Jep Nielß¹ V. og Robert Perß² i Keyrop. Vi vederkender os at have skødet hæderlig Md. og velbyrdig Hr. Eric Ericß R. i Awensbergh en vor Gaard i Lawind i Swndre H. i Lindessæ S., som kaldes Barnæmosægard, og en Gaardsæde; og vederkender vi os at have opbaaret af Hr. E. E. fuldt Værd for de fornævnte Gaarde. Medb. af flere Dannemænd Lawæ Rwd-bech, Hr. Pædher Præst i Køllenstrop og Hans Wlff⁶ a. v. i Rwnkæby. Skrevet i Løgætwed Tirsd. før Guds Legems Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Gxv 5 (Algudsen); 2. Cxli 4 (S ROBERT SMLT; Grott); [5. M 27.^a] Senere (jfr. 1459 Juli 28) til Philippus Axels-søn Thotts Arkiv? (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [492

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Ulf.

Juni 5. Jon Nielsß, der »mæn« Thening kalder. Jeg vederkender mig skyldig at være hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Niels Mwnk af Brusgard R. 4 lødige Mk. i gode Penge, Sølvmont, som nu er landgængs i Jylland, for hvilken Sum Penge jeg pantsætter Hr. Niels Mwnk 3 Agre og 1 Skovskifte oven for »ageren«, hvilke Agre og Skov kaldes Brotzbool, liggende i Askildrvp i Hængi S., til et brugeligt Pant. Lyster mig fornævnte Jord og Skov at løse, skal der kyndes Løsen paa 3 Ting før Midsommer paa Galten H.s Ting, og løse næste Ting før Michaelis derefter, og da skal al Skyld følge Hovedpengene. Medb. af hæderlig, velbyrdig og beskedne Mænd Hr. Abbed Seuerin i Æskingbæk Kloster, Niels Mwnk af Balluffboo, Pether Michelsß, Pether Nielsß »borigmæstere« i Randers og Trvwels Tygsß i Brusgard. Datum die corporis Cristi.

Perg. med [6] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 6. Utydeligt. Brusgaard Godsarkiv; 1871 af Lensgreve Holck-Hardenberg-Reventlow foræret til Gehejmearkivet (jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. V S. XVII.*) [493

— Gynter Lybricksß. Afskr.: Lundebogen S. 100. Er 1395 Juni 10, 1. *Række Nr. 3989.*

Juni 6. Clemet Mattisß Præst i Gram og Bispens Officialis i Ripe. 2. Dag efter Guds Legems Dag for os siddende paa Dom i Vor Frue Kirkes Omgang i Ripe skødede en beskeden Md. Jens Brwn i ^aEghethuit S. Hr. Pether Jeypsß Kannik i Ripe al sin Rettighed i et Byggested i Bøghewadh i Eghethuit S. med al anden Jord, som han havde paa Bøghwadhs Mark, og kendte sig at have oppebaaret Fyldest derfor i rede Penge.

Item vidnede for os J. B., at ham vitterligt var, at Niss Pasche, som fordum boede i Eghethuit, hvis Sjæl Gud have, havde oppebaaret 4 lub. Mk. i rede Penge af Hr. Jeyp Iwersß Kantor, hvis Sjæl og Gud have, for al hans Rettighed i fornævnte Byggested og Jord. Sig officialatus¹ cum sig. DDn. Johannis Jwll² et Johannis Nicolai rectorum ecclesiarum Rødhagher et Lintorp hec fieri videncium necnon Johannis Brwn. Datum etc.

Perg. med [4] Segl: 1. G. 832*; 2. G. 933. (? Senere til) Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 369* (RA.). [494]

a) I Orig. er ladet Plads aaben til et Stednavn.

Juni 6. Jahannæ Andersdotter af Aasdal, Hr. Nyels Erikssens Enke, giver Alborgh Helligaandshus en Gaard i Wiggherby i Hornum H.

Perg. med [4] Segl: 2. Skraadelt Skjold, forskelligt fra Lxxii 21-23^a. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 190.* [495]

a) Jon Mortensen 1751 i L.Dipl. og i Ny kgl. Saml. 4 to 747 a: »Quatuor appendent sigilla flavi coloris prorsus illæsa«.

Juni 13. *Reg. *5977.* Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: vistnok K. 83. Erik Nielsson Gyldenstjernes Enkes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 301; Missiver I. 11.* [496]

Juni 23. Anders Skøtte Herredsfoged i Nørre H., Olæff Pætherß² i Ænsløff, Anders Jonß³ ibid., Therkil Jenß⁴ i Kasebiærgh, Esbern Nyelß⁵ i Sællekyær og Clawes Scriuere i Grindw. Mand. før Johannis bapt. Dag paa Nørre H. Dywrs Ting fik en beskeden Md. Pæther Esbernß i Sællekyær et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Olæff Pætherß i Ænsløf, Therkil Jenß i Kasebiærgh, Pæther Jeypß i Gindrup, Pæther Jenß i Sifuistet, Jesse Jwl i Ørum, Pæther Dyæghn, Magns Jwl ibid. og Nissæ Mattiß i Skinbyærgh; hvilke vidnede, at Olæff Jeipß i Gærilde paa fornævnte Ting skødede Pæther Æsbernß den Broderdel, som hans Husfru Marine havde i den Gaard, som Pæther Esbernß i sidder og hun arvede efter sin Husbonde Pæther Hwiit. Og Olæff Jeypß vederkendtes sig paa hans Husfrues Vegne Fæ og fuldt Værd op at have baaret for fornævnte Broderdel af Per Esbernß. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med 6 Segl: 1-2. Bomærker; 3. I Sigilfeltet en Plov med 2 Stjerner ved Siden; 4. I Sigilfeltet et Spænde; 5-6. Bomærker. Senere til Benzon Godsarkiv (RA.). [497]

Juni 28. Jeib Friis¹ Foged paa Troyborgh, da Tinghører var paa Ly H.s Ting, Broder Tyghe Abbed i Lyom Kloster², Jeib Jenß Herredsfoged, Jes Jepsß i Borgh, Per Brodersß⁴ i Dysdrop, Cristiern Tygesß⁵ i Lowrop, Risenbergh⁶ og Arn Scriuer.

Pedher og Pawels Aften paa Ly H.s Ting fik beskedden Md. Stenfeld Foged paa Møgeltønder et Tingsvidne af 8 Dannemænd opnævnt af 4 Stokke af en uvildig Mand, som her efterskreven staar, som var Jes Jepsß i Borgh, Nis Andersß, Æbby i Borgh, Jes Nielsß i Lowrop, Cristiern Tygesß sstds., Marqword Smid, Jes Jepsß i Drengstet og Risenbergh; hvilke vidnede, at de havde set inden 4 Stokke Lydher Æsbernsß aabne Brev i 3 Ting, lydende, han lovbød hans Gaard i Wynom; 4. Ting kom han selv og vederkendte sig op at have baaren 30 lyb. Mk. gode Stæderpenge for Ejendom af sin forskrevne Gaard af Stenfeld i saadan Maade, at Stenfeld skulde selv indløse den af Hr. Jeib Iwersß, Kantor i Ribe var, for 40 Mk. Penge. Siden gjorde Lydher Esbernsß Stenfeld Skøde paa Gaarden. Vore Indsegl.

Perg. med [7] Segl: 1. M 24; 2. G. 961 (SECRETV FRIS THOME ABBATIS LOCI DEI); 3-5. Bomærker; 6. Bomærke (= *hennete rifenberck*); omtr. samtidig Paaskrift: »Super curiam in Vynon, in qua habitat pronunc Tygi Tygisß«. Senere til Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [498]

Juli 2. Jens Nielsß Sognepræst i Koldrøp og Bispens Officialis i Han H., Mattes Nielsß Præst af Kiettrøp, Andirs Tamisß af Vormholt, Esgi Bondæ af Borup »vebner«, Andirs Griis af Slætæ, Jap Skyttæ af Hingilberg, Henrik Nielsß af Kiettrøp og Jap Andirsß af Arup. Det er os vitterligt, at Jøos Judæ var Hr. Niels Pedersß Foged paa Agardh og rømte fra ham i »mørk oc moln« med hans Regnskab og gjorde ham hverken Skel eller Ret; derover skattede han mange Penge af hans Tjenere med Uret og lagde meget af hans Gods øde, og er han lovlig fordelt i Dom og Band og til Herredsting og Byting og Landsting. Med vore Indsegl. Skrevet paa Vor Frue Dag visitac.

Papir med utydelige Rester ell. Spor af 4 Segl paatrykte forneden (der har mulig været endnu et Par; men i saa Fald er de helt afrevne). Niels Pederssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). [499]

Juli 5. Christiern Konge. For Jørgen Laureßens vor Mands og Tjeners Bøn Skyld, saa og for Troskab og villige Tjeneste, som Niels Knutsen os og vore Riger gjort har, og han og hans ægte Børn og »affkomme« gøre skal, giver vi ham og hans ægte Børn og »affkomme« Frihed og Frølse, som andre Riddere og Svende har i Danmark, og Skjold og Hjelm med vor Hofsind Sven Torbernsen, som er en blaa Klokke i et hvidt Felt og en Tranehals paa Hjelman, efter det som her neden malet staar, dog vor og Kronens Rettighed uforsømmet paa vort fri Bondegods og Købstadgods. Thi forbyder vi osv. Datum in castro

nostro Elintzborg sabb. infra dominicam[!]^a visitat. Mariæ nostro sub secreto presentibus appenso.

Ad mandatum Dn. regis NN.[!].

[Orig.] Afskr. fra 17. Aarh., formentlig med Otte Krags Haand (uden Vaabentegning): RA. Klevenfeldts Nobilitationsbreve. Afskr. fra 17. Aarh., mulig efter den foregaaende: RA. Hist.-genealog. Ark. 4 to 16 Bl. 27 b. Afskr. for Klevenfeldt 1765 (suppleret af ham selv), formentlig efter samme Kilde som den nærmest foregaaende: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Udsøn. [500]

a) Utvivlsomt Fejl for: octavas.

Juli 10. Jasper Henriks¹ a w. og Anders Scriuere² Borger i Cøpenhaffn. Kundgør vi, jeg Jasper Henriks¹ paa mine egne og min Broders Olaff Henriks¹ Vegne, og jeg Anders Scriuere paa min Husfrues Vegne Marine Henriksdotter, begges Søster, at vi efter vore næste Frænders Villie har solgt og skøde en velbaaren Svend vor Frænde Skelm Pers¹ en vor Gaard liggende i Nestwith vesten ved s. Mortens Kirke og en øde Jord, som ligger hos Sortebrødrekloster bag hos Skobes Gaard i Nestwith. Og kendes vi os god Betaling op at have baaret efter vor Nøje af S. P., og har vi antvordet ham Brev og Bevisning, som vi havde paa Godset. Sig. nostra cum sig. nobilium ac discr. virr. Dn. Johannis Petri³ canonici Haffnensis, Griib⁴ de Olsturp A., Andree Skulte⁵, Gerlaci Floor⁶ consulum Haffnensium et Ebbonis Johannis⁷ civis ibid. Datum Haffnis die Kanuti regis.

Perg. med 7 Segl: 1. Flvii 11; 2. Bomærke i Skjold (*s andr iacobi*); 3. G. 348; 4. Exvi 10 (*s griip iensffon*; Jernskæg); 5. Bomærke i Skjold; 6. Bvi 1; 7. Bomærke (*s ebbe iensffon*). Skelm Pederssøns Arkiv (RA. Næstved (Tillæg)). LDipl. (ufuldstændig). — Hertil 282. [501]

— Torbern Billæ R., Høvidsmand paa Rinebæksholm, Skelm Peders¹ Høvedsmand paa Købhendehaffn, Niels Brwn³, Llasse Mortens¹ »borghemestere« i Nestwet, Hans Peders⁵, Jens Markorts⁶ og Jæp Mattes⁷ Raadmænd sstds. Knwdhs Konges Dag for os og flere Dannemænd i Nestwedhe Raadhus frembar beskeden Md. Anders Jeiops¹ og lod læse et aabent beseglet Brev, uskadt, lydende: 1. Række Nr. 6941.

Perg. med [7] Segl: 1. Forsiden mangler; 3. Hxxv 4; 4-6. Bomærker (4. i Skjold); 7. Llxv 22. (AM. II. 26.) [502]

Juli 21. Reg. 3950³. Orig. med 26 Segl. Slesvigs Hertugs Arkiv; senere til det slesvig-holstenske Ridderskabs Arkiv (i Itzehoe; ikke undersøgt). *Jensen u. Hegewisch, Privil. der Schlesw.-Holst. Rittersch. S. 28 = Antislesvigholst. Fragm. VII. 82.* [503]

Juli 21. Kongen tilskriver Swineborgh By angaaende det Beløb, som den skulde give for at fritages for at udgøre Folk i Rigets Tjeneste i Aar.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: formentlig K. 73. Svendborg Bys Arkiv; senere ejet af Danske Selskab^a (RA.). *Missiver I. 12.*

a) RA. Reg. 72, Svendborg 1.

[504

Juli 22. Biskop Nicolaus af Sleswic stadfæster Oprettelsen af en evig Vikarie i St. Ghertrudis Kapel i Flensborg.

Perg. med [2] Segl: 2. Ubetydeligt Brudst. Flensborg St. Gertruds Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Flensburg Nr. 8). *Aus Flensburgs Vorzeit. Beiträge zur Gesch. der Stadt. Heft 1 (1887) S. 112.* [505

Juli 23. Cristiern Konge. Velbyrdig Md. Hr. Otte Nielsøn R. vor Mand og Raad har ladet antvorde i vort Fadebur i Købendhaffn 10[?]^a lubske Mk. og 4 Skill. Leding og $\frac{1}{2}$ Læst Smør af Synderlyunge H. og 6 lødige Mk. Leding og $\frac{1}{2}$ Læst Smør af Roxø H. Thi lader vi ham kvit for ydermere Tiltale om forskrevne Penge eller Smør. Datum in castro nostro Haffnensi crast. Marie Magdalene nostro sub secreto.

[A. ^bPapir med 1 Segl paatrykt Bagsiden. ^bOtte Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (3. Pacquet Nr. 14).]

Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Ab. Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 184. [506

a) Ab har »tj.» uden at ytre Tvivl. b—b) Saaledes Aa.

Juli 29. Wiborg Borgemestre kundgør, at den, som Sandemænd i deres By sværger Tog over for Sager, for hvilke han bør bøde 40 Mark inden 6 Uger, er fredløs over hele Riget, hvis han ikke betaler inden de 6 Uger.

Papir med 2 Segl: 1. I Sigilfeltet et Kors med en Kugle i hvert af Mellemmrummene mellem Armene; 2. Bomærke. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 10). *Dipl. Viberg. S. 341.* [507

Aug. 7. Borgemestre og Raad i Københaffn sælger en Byens Jord i s. Nicolai Sogn til Kongens Kansler Theetz.

Perg. [med 1 Segl]. Senere (jfr. 1472 Marts 25) til Roskilde Kapitels Arkiv (Vincentii Alter) (AM. XXIV. 31). *Kbhvns Dipl. IV. 54.* [508

Aug. 16. Kongens Brev, at Hr. Oluff Bagge skal miste sit Kannikedømme (i Viborg Kapitel) og Hr. Tygge Terchildszøn forlenes med det.

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Udtog med Haand fra 17. Aarh., anført i »Register ofuer de brefue, som findes i capitulets skab i Wiborg udi capitulets skuffe« S. 4: NLA. Viborg Bispearkiv, »Reversaler, som Tiid efter anden over Stiftskistens Papirer ere forfattede« Nr. 8. *Dipl. Viberg. S. 43.* [509

Aug. 17. Jep Niels¹, Gise¹ kaldes, Raadmand i Køghe. Jeg og min Husfru Johannæ giver Gud til Lov, Hr. s. Nicolao til Ære og gudelig Tjeneste for vore og vore Forældres Sjæles Salighed alle til Ro og Lise til s. Nicolai Alter i Køghe Sognekirke al vor Gaard, vi i boer, hvilken Gaard vi fri antvorder Sognepræst i Køghe og »kirke werie« paa fornævnte Alters Vegne i deres Værn og Forsvar at nyde, med Vilkaar at jeg og min Husfru maa nyde den i vore Dage til Leje af fornævnte Alters »forstondere for mwelig« Leje og »eet wore«, naar anden afgaar; efter begges Død, hvis fornævnte Gaard siden renter, skal 3 Parter til Messen komme og fjerde Parten til en aarlig Begængelse for alle forskrevne Sjæles Salighed. Medb. af flere gode Mænd Mowens Mathis² Foged i Køghe, Laurens Rothe³ Borgemester, Pæther Inguerssøn⁴, Mathis Beynts⁵ Raadmænd, Jep Ols⁶ og Michel Bosøn⁷ Borgere sstds. Datum Køghe octava Laurentii.

Perg. med 7 Segl: 1-7. Bomærker (5. i Skjold); omtr. samtidig Paa-skrift: »Jep Gises gaffuebreff paa then gord nordhen for Torffgaden, som Sier loodh forby. .ge, ther han wor kyrckæwerge«. Køge Kirkes Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1451-1475). [510]

Aug. 22. Vi Cristiern Konge hilser eder i Julandh, som boer[!]. For os har været velbyrdig Md. Hr. Niels Ericss¹ vor Hofmester med »almynningh« Stævning paa Ahynhelighe og den Grund, som derhos ligger, og ingen Brev eller Gensvar imod mødte for vort Retterting af »forstandere« af Stubberop Kloster eller nogen paa deres Vegne. Thi byder vi nu hos eder, ihvo de er, som boer i Danmarck, som siger sig at have Rettighed i Ahynhelghe og forskrevne Grund, Pant eller Ejendom, at de inden 6 Uger kommer for vort Retterting med deres Breve paa forskrevne Sag og stander til Rette, som Landslov udviser; kommer der ingen med Bevisning, da giver vi der Laasebrev paa, som det sig bør. Datum Wybi oct. assumpc. Marie sub nostro sig. ad causas, teste Dn. Johanne Torberni M. nostro justiciario.

Papir med Udskrift: Daciam inhabitantibus, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl, Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Bomærke, og samtidig Paaskrift: »Po sancti Dyonisii dagh tha word thette breff leest po thing«. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). [511]

Aug. 23. Ik Eggherd Heytman¹ raedman to Hadersleue vorkope unde vorschote myt vulbort der, ere vulbort hiirto

behúff is, deme heren Nicolawese bischoppe to Sleswic unde zinen nakomelinghen vor 5 mr. unde 100, de my de here bischop wol betalet hefft, myn hús unde hoffte be[le]ghen neghest des suluen heren haue to Hadersleue int zuden unde van Hinrik Glasewetters hoffte uppe dat norden. Wilk hus unde hoffte ik uppe deme dinghe na lantrechte drighe hebbe lachboden unde darna darsulues vorschotet. Myn inghezeghel myt den inghe-seghelen der ersamen Sebbien Swenson borgermesters, Hans Starcken unde Esbern Peters⁴ raedman. . to Hadersleue. Gheuen an Bartolomeus auende.

Perg. med [4] Segl: 1. Bomærke; 4. I Sigilfeltet en ubestemmelig Figur. Slesvig Bisp's Arkiv; *ÆA. V. 476* (RA.). [512]

Sept. 3. *Reg. *5986.* Perg. med 1 Segl: K. 74. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Privilegier Nr. 14). *Kbhvns Dipl. I. 190*; Udtog: *Hvitfeld V. 44, Fol. 860 L. 21.* [513]

Sept. 5. Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsen R. vor Mand og Raad har betalt os 100 lubske Mk. af den Hjælp, han opbaaret har af Almuen for den 30. Mand ud at gøre i de Len, han af os og Kronen i Værge har. Thi lader vi ham kvit for ydermere Tiltale derom. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 6. post f. Egidii nostro sub signeto.

[^aPapir (Orig.).^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (3. Pacquet Nr. 15).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 184.

a—a) Saaledes LDipl.

[514]

Sept. 7. *Reg. *5988. A.* Perg. [med 1 Segl]. Anders Sønnikssøn v. Andersens Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 6). *Slesvigske Provindsialefterretn. Ny Række III. 264.* — **Aa.** Afskr.: Registrum Chr. I. Heretter: *Hilles Udgave S. 135.* [515]

— *Reg. *5987.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 26.* [516]

— *Reg. *5989.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 369.* — Afskr. fra 16. Aarh.: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2618 Bl. 52 a, jfr. 6a. [517]

Sept. 11. Pether Pæthersß Herredsfoged i Ringstædhe H., Jepp Pæthersß i Wætherssløff, Pæther³ i Nordørp Præster, Lasse Saxsøn⁴ i Otterstorp, Pæther Jensß⁵ i Brodhæ og Torbørn⁶ VV., Jens Pæthersß Borger i Ringstædhe. Torsd. efter Vor Frue Dag nativit. var for os paa Ringstædhe H.s Ting en velbyrdig Md. Saxe af Fretzgardh paa Hr. Oleff Daa Biskop i Roskildhes Vegne og spurgte, om Tingmænd vitterligt var om Fru Gertrudh, som boede i Horsætøfftæ, Gud hendes Sjæl have, om Almstoffthe

Mølle var bygt eller ej, og om hun havde hende ukært i sin Tid, eller om hun har siden været paakært paa Ringstæde H.s Ting, og »bedes« derom et Stokkevidne. Da tilmælte jeg Pæther Perss en beskeden Md. Jens Eskyldhs af Ffarendheløssæ, at han skulde tage til sig 11 Dannemænd og vidne derom. Da tog han til sig Oleff Jenss af Wæthersløff, Nis Jenss *ibid.*, Boo Henninghs, Lasse Heminghs, Jes Jeps, Pæther Niels i Hielmsømaglæ, Swen Laurens i Mustorp, Pæther Ynguers *ibid.*, Mowens Hwith i Otterstorp, Jes Mowens i Twinnelstorp, Boo Jens i Farindheløssæ; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at de havde hørt af deres Forældre og af andre gamle Dannemænd, og somme af dem end lever, det mindes, at Fru Gertrudh, den Tid hun boede i Horssetoffthe, da var Almstoffte Mølle bygt, og havde hun Horssetoffte og Almstoffte Mølle i Leje af Biskop Niels i Roskilde, Gud hans Sjæl have, og havde Fru Gertrudh Almstoffte Mølle ukært i sin Tid. Fremdeles vidnede de, at Biskop Pæther, saa længe som han levede, havde Møllen ukært. Med vore Indsegl. Skrevet *osv.*

Perg. med 7 Segl: 1. Utydeligt; 2-3. Bomærker; 4. Clxxii 3 (Basse); 5. Axi 4 (Halvegge); 6. Clxxiii 1 (*s torberni nicolai*); 7. Bomærke. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). LDipl. [518]

Sept. 14. *Reg. *5990.* Perg. med 1 Segl: K. 74. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Privilegier Nr. 15). *Kbhuns Dipl. I. 191*; Udtog: *Hvitfeld V. 44, Fol. 860 L. 17.* [519]

Sept. 16. Terkil Brems Foged i Aarss H., Las Jons, Per Geedh, der »webner« er, Nis Perss i Hwamme, Wogen Jens, Nis Werræ, Jes Stinger i Aarss, Symon Jeybs i Krostorp, Jellu i Mædelby og Swenningh i Giuer. Tirsd. før Mauricii Dag paa Aarss H.s Ting fik velbaaren Md. Jon Wiffert et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Stinger i Aarss, Nis Niels i Blæær, Jes Niels i Giuer, Symon Jeyb i Kroxstorp, Jon i Skorup, Per Winter i Owstorp, Kield Ørn og Jes Twes; disse vidnede, at dem vitterligt var, at Torstedbro Mølle havde Wiffert Jons i Værge ukært sin Tid ud, og var hans rette Gods, og siden arvede Jon Wifferts den Mølle og Møllested efter sin Fader ligervis, som han arvede andet ret Arvegods efter ham, og har Jon siden haft den ukært til denne Tid. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [10] Segl: 2. Utydeligt Skjold. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [520]

Sept. 22. »Hans Hermanson borgmestare i Landzcrona sällier och sköter på Landzcrona bytinget Per Schreder borgare darsamma-

städes sine boder med huus och jord belägne uti Landzcrona wed Torggatan och norr till stredet, som lagdt är. Dat. Landzcrona måndagen näst för st. Michils dag, som infaller d. 29 sept. 1455.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 348. — Et andet, noget kortere Udtog (med Aar, men uden Dag, og hvor det solgte betegnes som »tvenne bodher«): SvRA. E 102 a, Sextern 8, Nr. 147. [521

Sept. 29. Anders Nielssøn, som man Meynich »kaldæ«, i Fyeldrup. Med Samtykke af min Hustru Thyra Pedersdatter for vore og vore Forældres, levende og døde, Sjæles Bestandelse og for gode Villie, vi har forfundet af Graabrødrekloster i Randers, under vi til fornævnte Kloster en vor Jord liggende i s. Peders Sogn i Randers østen hos Hr. Marthen. Og kendes jeg min Nøje være derfor gjort. Medb. af gode Mænd Per Michelssøn, Per Nielssøn »boræmester« i Randers, Jes Scw, Nis Palnssøn, Staffen Scriffuer, Mathes Jeebssøn Raadmænd sstds. Datum in die dedicationis Michaelis.

[^aPerg. med Segl, hvori Bomærker. ^a Randers Franciskanerkl. Arkiv; ^a1750 i Randers Bys Arkiv^a.] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. Afskr. herefter af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 742 b. [522

^a—^a) Saaledes LDipl.

— Jeg Anders Petz a v. sælger og skøder velbyrdig Md. Hr. Otte Nielssøn R. i Bjørnholm dette Gods: 2 Gaarde og 1 Bol i Schiøringh i Halle H.: 1 Gaard (Mats Diegn), 1 Gaard (Velatz) og 1 Bol (Cristiern); 1 Gaard i Borwpp (Morthen) i samme H.; 1 Gaard i Ellekeer i Halle H.; 1 Gaard i Krabergh (Clæmeth Smyth) og Balßmark i Lyberg H. i Tødberg S.; og kendes mig fuldt at have opbaaret af Hr. Otte Nielssøn for dette Gods. Medb. af »hederligh och velbirdw« Mænd Hr. Marqword Schiærnow Ærkedegn i Arsß, Hr. Henrik Sandbergh, Hr. Niels Munk⁴ RR., Jes Kanne⁵ Prior i Ryng Kloster, Otte Bøystorp⁶, Lasß Pæderßøn »a« Maghenstrop og Jes Palnßøn⁸ VV. Datum die Michaelis.

[^aPerg. med [8] Segl: 1-2, 4-8^a: 2. G. 753^b; 4. Lv 14^c; 5. Lv 97^d; 6. Li 79^e; 8. Dii 7^f; en Tegning af »Lass Pederssøn a Magenstorp«s Segl (Gxxii 1)^g efter »Dipl. Rosenholm. 1454« er formodentlig efter nærværende Brev. Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (10. Pacquet Nr. 19).] Afskr. for Langebek 1761: LDipl. — Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 18 a. [523

^a—^a) Saaledes LDipl. ^b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Skernov. ^c) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 d, Munk. ^d) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Kande, og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 c, Kanne. ^e) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Bøystorp, og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 a, Bøystorp. ^f) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 4-5. ^g) Langebeks Segltegn., Fasc. 4-5.

Sept. 30. Anders Bork Prior og Nyels Andersson Præst i Alburgh Helligaandshus giver et Stenhus og en Jord i s. Botulfs Sogn ved Hestebroen (i Aalborg) til Helligaandshuset mod Gudstjeneste.

A. Perg. [med 3 Segl^a]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 191.* — **B.** Perg. [med 3 Segl]. Samme Arkiv (RA.). Jfr. *anf. St. S. 192-93, Noter.* [524

a) F. de Thestrup i Ny kgl. Saml. 4 to 747 a: »3a sigilla adsunt«.

Okt. 9. Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsßen R. vor Mand og Raad har fornøjet os 1450 lybske Mk., 5 Mk. mindre, af den Hjælp for den 30. Mand ud at gøre i Kalfffø Len og i andre de Herreder, som han af os og Kronen i Væрге har, i denne Sum regnendes første 100 lybske Mk., som vi finge med hans Smaasvend Mickel Rytter og ham da vort Kvittebrev paa gav, hvilket vi dødt mæler, og 900 lybske Mk., som han har tilsagt Reghner Arentzsen af Amsterdam at give paa vore Vegne; det andet sendte han os nu med Brackkenhus vor Smaasvend i Penge, og var der en føje Sum Penge med, som er 7 Skill. Grot, 2 Grote »mynne«, af Skatten af det Birk i Søndre Lywnge H.; og dertil finge vi nu 2 sorte Heste med Michel Rytter, som han gav 5 Mk. »mynne« end 100 for; saa at Summen gør overalt 1450 lybske Mk., 5 Mk. mindre. Thi lader vi Hr. Otte Nielsßen R. kvit for alt ydermere Tiltale om forskrevne Sum Penge. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi die Dionisii.

Dn. rex per se.

[**A.** ^aPerg. med 1 Segl.^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (3. Pacquet Nr. 16).] **Aa.** Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — **Ab.** Afskr. fra 18. Aarh., af Gram betegnet: »Ex tabulario Rosencr.«: LDipl. **Aba.** Udtog herefter af Luxdorph: Additam. 4 to 91 S. 134 (Afskr. efter sidstnævnte: Ny kgl. Saml. 4 to 804 d S. 41). — **Ac.** Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 184.

a—a) Saaledes Aa.

[525

Okt. 11. *Reg. 3166* = *5994.* Perg. med 3 Segl: 1. Lxx 8 (s *thor-berni benedicti*); 2. Lxx 6 (s *sig ericvs bndicti hille*); 3. Li 13 (Passov). Mikkell Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuuer; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Molbech og Petersen, Danske Diplomer S. 220* (læs: jæk hawer aff her Mikkell Rut - witnæsbyrdh herom - Erik Billæ i Solbærg hæ - Tærssløssæ - ati henghe ethre - Abbræmstørp - mcd^olv - Dionisi). [526

a) RA. Reg. 60 S. 228.

Okt. 13. *Reg. *5996.* Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke; 3. Clviii 13; 4-6. Bomærker (4. og 6. i Skjolde). Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 9.* [527

Okt. 25. Jeg Telse, Henr[i]c Porsses Efterleve, Bertild Pors² og Tomes Bood³ VV. vi vederkendes os skyldig at være velbyrdig Md. Hr. Eggerd Fritle R. 80 lub. Mk. i saadanne Penge, som i Fiwn og Lawend gænge er, for hvilke vi ham til et brugeligt Pant sætter en vor Gaard i Windeby i Lawend i Lindesse S., som Pylegorth kaldes. Igenløser vi ej Gaarden inden denne næste s. Hians Dag ad Midsommer, skal Hr. E. F. beholde Gaarden til evindeligt Eje, og da tilbinder vi os at skøde ham Gaarden. Sig. nostra cum sig. bonorum virr. Johan Brokenhus judicis generalis terre Pheonie et magistri Petri Marsswin⁵ proconsulis Otthoniensis. Datum sabb. ante f. Symonis et Jude.

Perg. med [5] Segl: 2. Fxxxı 1; 3. Hxvi 2 (s to ... *laurencii*); 5. Evi 1. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [528]

Okt. 28. Niels Mwnk R. paa Brusegarth. Jeg har fuldt opbaaret af velbaaren Md. Hr. Axæll Laueß R. paa Claxholm for al hans Andel, som ham »lodeth« i det Brev, som mig til Arv faldt efter Hr. Swen Vthß paa min Husfrues Vegne, hvilket Brev Hr. Jens Anderß udgav og lyder paa 900 lub. Mk. og et Sølvbælte paa 9 lødige Mk. i kols Vægt, og et Brev, som Hr. Swen Vtß havde paa Skærffwath, som Hr. Jens Anderß udgav. Thi binder jeg mig til at holde Hr. Axæl Laueß skadesløs for mig og alle andre Arvinger, der de 2 Breve paa rører, og aldrig ham til Skade at komme fornævnte 2 Breve. Medb. af andre gode Mænd og velbaarne Hr. Jens Matß R. paa Kuldrvp, Munk i Holbækgarth, Cristern Røth VV. og Pæther Michelß Borgemester i Randers. Datum die Symonis et Jude.

Perg. [med 5 Segl]. Axel Lagessøn Brocks Arkiv; *Eline Gøyes Jordebog S. 264*; 1826 af Kaptajnlieutenant J. M. R. Fønss foræret til Gehejmearkivet (jfr. RA. Reg. 69, Fasc. 21 d, 114). LDipl. [529]

Nov. 1. Kendes jeg Eggert Frille R. at have opbaaret af velbaaren Md. Hr. Otte Nielsøn R. 900 lubesche Mk., 2 Mk. mindre, paa Reyner Arildsøns Vegne, Borgemesteren af Amsterdam, for hvilke jeg kvit lader Hr. Ottæ Nielsøn R. paa Reyner Arildsøns Vegne. Sig. meum. Datum die omnium sanctorum.

[^aPerg. med 1 beskadiget Segl.^a Otte Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (3. Pacquet Nr. 17).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 184. [530]

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Nov. 7. Reg. *5998. Perg. med 1 Segl: Skjold med v. d. Wisch-Vaaben. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. IX. 500.*

[531]

Nov. 10. Vi Broder Jens¹ Abbed i s. Pethers Kloster i Nestwet og alt Konvent² sstds. vederkender os i Leje at have ladet velbyrdig Md. Skelm Pethersß i sine Dage vort Gods i Oothorp, som er 6 Brydegaarde, og hver Gaard giver 1 Ørtug Rug og 1 Pd. Byg til aarligt Landgilde, undtagen en vor Gaard i fornævnte Athorp, som nu øde ligger, med alt Tilliggelse uden vor Biskopstiende og alle andre aandelige Sager; med saadant Vilkaar, at han skal give os hvert Aar til Landgilde 3 Pd. Rug timelig til vor Rugsæd og 6 Pd. Byg, godt Korn, inden Kyndelmisse i vort Kloster. Han skal ej tilstede, at vor Jord paa Athorps Mark forgraves til Ler, uden Graven igen fyldes, saa at Plov, Le og Segl kan derover gange, og ej formindske Jorden, som ligger til Gaardene. Han skal Godset bygge og med vornede besætte og selv i Værge have og ingen Mand det pantsætte, i Leje at lade eller i anden Maade afhænde uden vort Minde. Han skal ej Magt have at formene os eller vore Tjenere at fiske i »athæn« for Athorps Land. Han skal være os til Hjælp med Ord og Gerninger, i hvad Maade han kan, og ej være os imod over Rette. Holdes disse Artikler ej, vil vi fuld Magt have vort Gods igen at tage. Naar Skelm afgaar, skal Godset straks fri til vort Kloster komme. Sig. nostra. Datum profesto Martini.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 469; 2. G. 468. Skelm Pederssøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 400, D. 5* (RA. Næstved (Tillæg)).
LDipl. [532]

Nov. 11. Alle Mænd, som boer i Rønebier H. Tve Geth og Jes Stigsß har været i Trætte om en Eng, som ligger i Østen for Ørstorp, som af Rette ligger til 2 Gaarde i Klexinghe, som er Hr. Thrwedh Jenßs rette Degnedømme og Twæ Getz Husfrues rette Oldeleve, og for saadan Trætte har Per Nielsß og Tve Geth givet dem i Rette ind til Rønebiarghis Herredsting, saa at dér skulde udnævnes 12 Dannemænd, som ransage skulde, hvilken af dem de skulde mæle ved rette Værn. Da mælte Fogeden Hans Friis 12 Mænd, Trætten skulde adskille, hvilke 12 Mænd »beddhes« 14 Dage Beraad derom; der de 14 Dage var forgangne, mælte de Hr. »dægghen« og Tve Geth ved rette Værn i saadan Maade, at vi har spurgt, at den Eng har ligget i 60 Aar til de 2 Gaarde og mere. Da stod og[!] mælte Hr. »dægghen« og Tve Geth deres rette Lovdag for, som var Mand. efter Søgneting efter Michils Dag; da kom Hr. »dægghens« Bud og Tve Geth fornævnte Dag paa den samme Eng med 6 fribaarne Danne-mænd og 6 Odelbønder og gjorde derfor vor rette Lands Værn,

som vor Landslov udviser. Der var Thordh over, Fru Mergrethes Bonde af Ørstorp, og Hans Fris og flere gode Mænd, som er først de, som svor: Twe Geth, Jes Nielsß af Alasstorp, Skælm Jesopsß, Jes Pawelß af Bosorp, Thrwedh Thrwedsß af Belthebergh, Eskel Nielsß af Mølethorp, Swen Knutsß af Glusthorp, Jappe Offretsß af Føllestadhe, Olaff Pæthersß af Ingelstorp, Magnus Nielsß og Per Gudmundsß af Quistofte og Kæl Jonsß af Westregardhe. Vi Hans Fris Herredsfoged, Jes Nielsß, Jes Pawelß af Bosorp, Skalm⁴ af Klexinghe, Thrweth Thrwtsß⁵ Belthebergh[!], Eskel Nielsß af Mølethorp, Thoste Laurensß af Glumsløff hænger vore Indsegl for dette Brev. Skrevet Aar »thwsendhe firehundhredh firethyugh paa thet femthendhe« paa Morthens Dag. Dette er de Mænd, som vil vidne for vor naadelige Herre Konge og hans Raad, at saa er sandt om den Eng, som Hr. »dæghe« og Twe har til dem »warth«: Inge Swenß, Jep Tuesß, Aghe Pæth[e]rsß, Jes Andersß, Jes Ingesß, Anders Pædh[e]rsß, Per Truelsß, Per Aggesß, Jes Pæthersß, Trvgit Bwgghe[?], Jes Padhersß og Per Michilsß.

Perg. med [7] Segl: 4. Lxxxiv 4 (s *scælm tosepson*; Gere); 5. M 93. Lunde Kapitels Arkiv? (SvRA. Pergamentsbrev. Odaterade fr. o. m. 15de årh. I). [533

Nov. 11. (Reg. 3951.) [Orig. Slesvig Kapitels Arkiv.] Udtog: *Westphalen IV. 3188 Nr. 70* og (med F. A. Reinboths Haand) *Ny kgl. Saml. Fol. 895 Nr. 128.* [534

— »Borgmestare och råd i Tråleborg sällier och sköter på deras bytinget[!] beskedelig Hagen Segerson een öde jord^a belägen i Tråleborg millan Jes Broderson och Schanings^b gårdar. Dat. Tråleborg die bti. Martini, som infaller d. 11 novemb. 1455.«

[A. Orig.] Aa. Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 349. — Ab. Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 8, Nr. 190. — Ac. Et tredie, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 3 b Nr. 17. [535

a) Ac: jord och gard. b) Ab: Wilhelm Skåningz.

Nov. 18. Jeg Seuerin Jensß¹ Borger i Arws vederkendes mig skyldig at være Kield Diegen af Æge 25^{1/2} lub. Mk. i Penge, som gænge er i Nørjudland, Sølv mønt, ydermere end det aabne Brev udviser, som Kield har tilforn af mig, lydende paa den Kælder og Hus i den Gaard, som jeg i boer, liggende i Arws sønden næst den Gaard, som Pether Vnnesß i boer, for hvilke Penge jeg ham ydermere pantsætter den Kælder, som tilforn var undtagen i forskrevne Hus, og det Stegers, som stander oppe

i Gaarden, og »kielden« og Gaardsrum mellem Stegerset og Huset og Gang til Gaden, som nu forefunden er, at have i et brugeligt Pant, som det aabne Brev udviser, som han har tilforn af mig paa Gaarden, lydende paa 20 lødige Mk. Sig. meum cum sig. discr. virr. Johannis Hwidsø² proconsulis Arusiensis et Petri Sællæ³ scriptoris civitatis ibid. Datum fer. 3. post f. Martini.

Perg. med 3 Segl: 1-2. Bomærker; 3. I Sigilfeltet Bogstavet p (*s per fteffensøn*). Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Aarhus (Tillæg)). [536
a) RA. Reg. 60 S. 266.

Nov. 24. Reg. *6000. Perg. [med 4 Segl]. Timme Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv? ^asenere til Viborg Landstings Arkiv; ^a endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 89.* [537
a—a) Saaledes Langebek i LDipl. og RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz.

Nov. 25. Jens Jeepsen Præst oplader Hr. Nyels Eryksen af Tym det Gods, han har i Pant af Las Daa i Stattholm.

Perg. med [4] Segl: 2. Utydeligt; 3. G. 934; 4. Udslidt; gennemskaaret. Senere (jfr. 1483 Jan. 5) til Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Harsyssels Dipl. S. 48* (her henført til 1456, vel fordi Godset først pantsættes Jens Jepsøn ved Brev 1456 Apr. 5). [538

— Laasebrev for Kongens Hofmester Hr. Niels Erikssen paa Ahynhelghe og den hosliggende Grund.

[^aPerg. med 1 »noget beskadiget« Segl.^a Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; ^a1773 i Arkivet paa »Landtinggaard«^a.] Afskr. af Søren Abildgaard 1773: LDipl. *Kirkehist. Saml. 4. R. I. 72.* [539
a—a) Saaledes LDipl.

Nov. 30. Jess Kannæ af Gendrvp V. En velbyrdig Md. Lass Jonsø af Helstrvp har løst en Gaard af mig i Swinningæ i Alvm S. (Lass Niels), hvilken Gaard jeg til Pant havde af Fru Cristinæ paa Skernæ, og den Gaard oplader jeg L. J. med al Rettighed, som hun er mig paakommen. De Breve, der jeg har paa Gaarden, mæler jeg døde, ihvor de findes. Medb. af andre gode Mænd Hr. Wædæch Præst i Alvm, Olaff Sommær i Loystrvp og Per Lillæ i Gændrvp. Datum in die Andree.

Perg. med [4] Segl: 2. Skjold, i hvis 1. Felt $\frac{1}{2}$ Lillie(?), i det 2. en Nøgle; 3. Udslidt; 4. Bomærke. (RA. Privatark., kronolog. Række.) [540

Dec. I. Jeg Olaff Brockenhuße a. w. vederkender mig op at have baaret i rede Penge 100 lubische Mk. af velbyrdig Md. Hr. Otte Nielsøn R., hvilke Penge min Herres Naade har mig givet; thi lader jeg Hr. Ottæ kvit for forskrevne Sum Penge. Beder jeg velbyrdig Md. Anders Jensøn¹ trykke sit Indsegl

neden for denne Skrift. Skrevet i Kalundeborgh Mand. efter Andree Dag.

[Papir^a med 1 Segl: Li 13 (Passov)^b. Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (3. Pacquet Nr. 18).] Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 184. [541

a) Saaledes LDipl. b) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 d, Passov.

Dec. 4. Borgermestere unde radmanne der stad Lubeke. Unse borgere hebben van heren Alffe hertogen to Sleswick entfangen 1000 mr. lubescher penninghe in vorminneringe zodaner 2700 lubescher mr., so hertoge Aleff van wegene der gudere, de schipper Sternenbergh in vorledenen tiiden genamen worden, vorsegelt hefft to betalende. Hiirumme wii quiteren hertogen Aleffe van wegene der 1000 mr. Unser stad secret. Geuen unde screuen uppe den dach Barbaren.

Perg. med 1 Segl: Forsiden mangler. Slesvigs Hertugs Arkiv (RA. Gem. Arch. XXIX. 2). [542

Dec. 8. Vi Cristiern Konge tiltroer og befaler Hr. Otte Nielson R. vor Mand og Raad Bro Hospital hos Gryndo liggende med al kongelig Rettighed i Værge at have, saa længe han lever, i saa Maade at han skal give det fattige Folk, som der inde er, deres Rente og Rettighed og Bro Hospital bygge og forbedre, som han vil andsvare for Gud og være bekendt for os. Og beder vi eder og byder alle Bønder o gvornede, som ligger til forskrevne Hospital, at I »være« ham lydige og giver ham eders aarlige Landgilde, Sagefald, Tjeneste og al anden Rettighed, som I til Bro Hospital pligtige er at give, saa længe han lever; og lad det ingenlunde. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Helsingborgh die concepc. Marie nostro sub secreto.

Ad relationem Dn. regis, presentibus Dn. Nicolao Erici et
Dn. Nicolao Rønnow MM.

[^aPerg. [med 1 Segl].^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (2. Pacquet Nr. 8).] Afskr. af Langebek 1761: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 57. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 91. (Reg. *6001.)* [543

a—a) Saaledes LDipl.

— Cristiern Konge. Hr. Ottæ Nielsen R. vor Mand og Raad har gjort os skelligt Regnskab af al den Hjælp, som han har opbaaret paa vore Vegne i Kalfføø Len, Slethe H., Synderlywngne H., Rindtz H. og Rwgxiøø for den 30. Mand ud at gøre, som var hver Mand 1 Mk. Desligeste har han gjort os fuldt

Regnskab af vor aarlige Skat, Landgilde, Stud, Ledingspenge, Sagefald og anden Rettighed, som han har opbaaret paa vore og Kronens Vegne af Synderlywngø H., Rindtz H. og Rwgxiøø indtil denne Dag. Thi lader vi ham kvit for ydermere Krav om forskrevne Hjælp og Opbærelse. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Helsingborgh die concep. Marie.

Dn. rex per se.

[^αPerg. [med 1 Segl].^α Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (3. Pacquet Nr. 19).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 185. [544

^{α-α}) Saaledes LDipl.

Dec. 9. Jeg Renoldh Arildssøn har opbaaret af velbaaren Kvinde Fru Annæ, Hr. Eggerth Frilles Husfrue, 100 Mk. i Guld, 500 Mk. i hvide Penge og 63 Mk. i »sma« Penge. Item har Jahan Sibrandhsøn min Tjener opbaaret paa mine Vegne af Hr. Eggerth Frillæ 300 Mk. og 25 Mk. og 2¹/₂ Læst Aal for 150 og 30 Mk. Sig. meum. Datum Hinzegauell die Anne. Item har Hr. Eggerth annammet paa mine Vegne 900 Mk. mindre . . Mk. af Hr. Ottæ og 400 Mk. af Hr. Claus Runno. Item bar jeg op
.....

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: Bomærke. Eggert Frilles Arkiv (RA.). [545

Dec. 13. Jeg Hennecke Lembeck af Næbbe sælger og skøder til Fru Metthe af Soneræp al min Rettighed og Arv, som mig er tilfalden efter min Moder Cecillæ Jenss Hussdotther i Hareberg gordtt og Mølle og Fiskevand, og al den Rettighed, som min Søster Fru Buolld tilfaldt efter begges vor Moder i Hareberg gord og Mølle og Fiskevand, hvilket jeg har før købt af Fru Boelldtt [c: 1. Række Nr. 7638]; dertil et Torp, som hedder Røgle, med 2 Gaarde; i det Torp boer en Mand (6 Skill. Grot), item i det samme Torp Tue Persß (6 Skill. Grot); og et andet Torp, som hedder Nørretorp, i det Torp boer Pauell Wiersß (4 Skill. Grot), i det samme Torp Per Knudttsß, 4 Skill. Grot; og 2 Gaarde i Tiellße i Hareberge S. (Hans Szmedtt, 1 lødig Mk.; Bendtt, 1 lødig Mk.), item 1 Gaard i Hareberghe By (Jenss Henrichsß, 4 Skill. Grot), 1 Gaard ibid. (Lassæ, 1 lødig Mk.), 1 Gaard ibid., som paa boede Jenss Hogensß, 4 Skill. Grot, 1 Gaard (Mortenn, 4 Skill. Grot), 1 Gaard (Pauell Sacersß, 3 Skill. Grot), 1 Gaard, som Andhers Lundtt i boede, han giver[!] 1 lødig Mk.; item al den Rettighed og Arv, som mig og

Fru Boelld er tilfalden i Hareberg S. efter vor Moder Cecilie Jenss Hussdotther, det skøder og sælger jeg Fru Mette. Item vederkendes jeg mig at have opbaaret fuld Værd og Penge af Fru Metthe for den forskrevne Arv og Rettighed. Item tilbinder jeg mig at fri Fru Mette alt mit og min Søsters rette Mødrene, som os er tilfalden i al Hareberge Fang i Torne H. Om noget af disse Artikler afvindes Fru Mette, tilbinder jeg mig igen at fri Fru Mette saa godt Gods inden 6 Uger og 1 Aar. Jeg lader hænge mit Indsegl for dette Brev med andre gode Mænds: Hr. Trwen Hass »degenn« i Lundtt, Hr. Jenss Bing Kannik ibid. og Jenss Jepsß Landsdommer i Schanne, Jep Hierricksß og Anders Gallenn og Niels Giordtsß. Datum Roskildis in die Lucie.

[Orig. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM Fol. 293 Bl. 40 a. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 136; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 165. [546]

Dec. 17. Oluff Hampæ Borger i Kalundeborgh. Jeg vederkender mig solgt og skødet[!] en min Jord i Wesløff til s. Gertrudh Alter i Vor Frue Kirke i Kalundeborgh, hvilken Jord skylder aarlig 18 Skpr. Korn til Landgilde, og den var min Husfrues rette Oldeleve, og var jeg og min Husfrue det vel til ens, den Tid jeg den Jord solgte med begges »wore« Samtykke. Og kendes jeg mig fuldt Værd op at have baaret efter min Nøje. Medb. af andre Dannemænd Jep Kældhershendh og Nis Persß Borgemestre i Kalundeborgh og Niels Brwnkæsß Raadmand sstds. Datum fer. 4. 4 temporum adventus dni.

Perg. med [4] Segl: 2. Bomærke. Kallundborg Kirkes Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl. [547]

Dec. 21. Kongen tager Byringe Kloster i sin Beskyttelse og stadfæster dets Privilegier.

[Orig. Børringe Kl. Arkiv.] Optaget i Stadfæstelse uden Aar af Kong Hans, givet Søren Norby. (SvRA. Papir 1455 Dec. 21.) *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 374.* [548]

Dag? Pavebuller mod Kong Carl angaaende Dronning Dorothe og hendes Livgeding Ørebro Slot.

Kongens ell. Dronning Dorotheas Arkiv. Nævnte: *Hvitfeld V. 46, Fol. 861 L. 24 = Acta pontif. Dan. III. 211.* [549]

— »Huilckitt breff for^{ne} her Per Skram wti rette lagde wnder datum mcdlv, lydende, att for^{ne} her Claus Rønou hagde giffiitt samme gaardt^a till Bostadt kyrcke, hues then wor beder endtt the pendinge, handtt wor kyrcken skyldigh, till euindelig eighet mett suodan wilkor,

att forsuarett skulle bliffe hoß hannom och hans rette arffuinge, dogh suo att ther skulle haffuis en euigh memoria fore alle her Claus Rønouß forelderne och hannom etc.«

[Orig. Båstad Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1549 uden Dag mellem Hr. Per Skram paa Kronens Vegne og Hr. Claus Bilde; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 246 b.

a) »: en Gaard i Salmanshøygh.

[550

Dag? »Ett tingswittne aff Nnerliug herritz tinng wnnder datum mcdlv, lydennde, att sannementd ther sammesteds hagde suortt Feienns-holm indt wti Haffueriis marck och tiill capitell wti Wyborig etc.«

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1552 Apr. 30 (Lørd. efter quasi modo geniti Søndag) mellem Wiborig Kapitel og Jørgenn Prip til Panndum; det første fremlægger Breve af 1505 Dag?, 1455 Dag? (nærværende Brev) og 1470 Dag? RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 86 b.

[551

— »Ett gammeltt skøde wnder datum mcdlv, lydende, att Nis Torsß i Piedstet hagde skøtt Nis Jensß en fuldtt otting jorndt paa Handerop marck mett en fuldtt otting skouff och ßyn tilliggelse etc.«

[Orig.] Udtog anført i kongelig Dom 1548 Okt. 3 (Onsd. efter Michaelis Dag) mellem Mates Roli i Piedstet og Michell Matsß i Synderby; den sidste fremlægger nærværende Brev og Brev af 1503 Dag? RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 161.

[552

— »344. Et Tingsvinde af Byetinged i Odense 1455, at der var ingen Skiel gjort imellum ste. Jørgens Jord og Jens Mules Jord.«

[Orig. Odense St. Jørgens Gaards, senere Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anført i Registraturer 1701 Nr. 344 og 1701 Nr. 344 (begge: FLA.).

[553

— Brev af Biskop Hennichinus af Odense, set i Skybby Kirke af Biskop Jacob Madsson.

[Orig. Skeby Kirkes Arkiv?] Nævnt: FLA. Odense Bispearkiv, Jakob Madsens Visitatsbog Bl. 5 a (*udg. af A. Crone S. 15*). Anført her-efter: Gl. kgl. Saml. Fol. 1093 Bl. 25 II b og 145 b (af Th. Br. Bircherod); sstds. Fol. 1092 Bl. 13 a og Additam. 4to 178 S. 27; Gl. kgl. Saml. 4to 2988 Bl. 102 a; Thott 4to 1423 S. 111; sstds. 4to 1913 S. 128; sstds. 4to 1914 Bl. 10 a.

[554

— »38. Ett perckementz sognewinde aar 1455, att Hællom kircke er bygt aff Thørring sogen, som Halli Byunde bygte och gaff noget jord till for^{ne} Hællom kircke«.

[Perg. Heldum Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 65.

[555

— Jens Due paa Krageholm pantsætter Gods i Wejlebye til Boe Jensen af Svenstrup.

[Perg. 1747 i Egholm Godsarkiv.] Udtog fra Aar 1747 af Præsten P. Gødessøn i Schibbye: Bøllings Brevsaml. D Fol. Nr. 161. *Kirkehist. Saml. 3. R. III. 479.*

[556

Dag? Vidne af Gislum H., at Peder Gødichsen skøder Ret i Bond-erup til Ove eller Wolff Jensen.

[Orig. Bonderup (Lerchenfeldt) Godsarkiv. Arkivet paa Lerchenfeldt?] Udtog: *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 11 og 14* efter Optegnelser af Kammerherre T. C. Dahl til Moesgaard (jfr. *sslds. S. 12* og (om Dahls ikke uangribelige Paalidelighed) *S. 24*). [557

— »Indulgentzbreef gifwet af Nicolao papa qvinto angaende dhem, som antogo dhe catholiska tronens[!] lardomb. Dat. 1455.«

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 6, Nr. 96. [558

— Paabud af Pave Calixtus om Klokkeringning i Anledning af den fra Tyrkerne truende Fare.

Udtog af Poul Cypræus: Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 172 b (= *J. A. Cypræus, Annales S. 374*). [559

— Udtog: *Kofod Ancher, Lov-Hist. I. 203* = *Samme, Saml. jurid. Skr. I. 386*. Er 1465 Dag?

Uden Dag. Ingerdh Billisdatter¹ af Wetfuglebergh. Kundgør jeg mig være skyldig hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Ælnæ, Greve Hansß Efterlevere, 10 lybskæ Mk. i saadanne Penge, som gænge i Landet er og en Købmand kan gøre en anden fuldt med. Item tilbinder jeg mig hende at betale efter hendes Nøje. Mit Indsegl. Datum in Wetfuglebergh anno 1455.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt fornedet: Lxx 15 (*[s i]gger heffbierns doter(?)*). Henning Grubendals og Grev Hans af Eberstein's Enkes Arkiv (RA.). [560

— Udtog: *Falck, Samml. III. 210*. Er 436.

— Udtog: *Richardson, Hallandia S. 176; Reg. 3953*. Er 440.

— Slesvig Kapitel køber Gods af Otto Walstorp.

Udtog trykt: *Noodt, Beiträge II. 246* (efter »Liber quodlibeticus«) og *Quellensamml. f. Schlesw.-Holst. Gesch. VI. 132* (efter Ulrik Petersens Udtog (i hans Collectanea Vol. XII) »e libro quotlibetico in 4to«). Som der er gjort opmærksom paa i *Quellensamml., anf. St.*, er Brevet af 1465 Nov. 22 (jfr. nedfr.); og det har da ogsaa Aaret 1465 i Udtoget i det bevarede Haandskrift af Liber quotlibeticus Bl. 31 b (RA. Gott. Ark. Cam. II Cap. XXI Conv. 86 (Pk. 100); jfr. *ÆA. V. 503*).

Brevbøger: Christiern I.s Brevbog: *SRD. VIII. 371*; Febr., men Aaret er urigtigt; *Reg. 3930* = *6049: 1456 ell. 1457; *Lindbæk, Pavernes Forh. til Danm. S. 37*: 1456), 365 (Dec.). — Ribe Kapitel: se 452. — Æbelholt: *SRD. VI. 183* (Juni 18). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 40* (Juli 8 ell. 15), 41 (Okt. 31; *ÆA. III. 182*). — Løgum: *SRD. VIII. 135* (Maj 6; se 482).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. V. 46* (Apr. 17); se ogsaa 484, 532; (*ÆA. IV. 5* er 1495 Marts 18). Lundenæs: *ÆA. III. 243*. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 317*. — Odense St. Knuds Kl.: *ÆA. V. 221*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 83*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 323* (Jan. 27), 219 (Jan. 29), 351 (Apr. 21), 266 (Apr. 22), 214 (Apr. 23), 204 (Juli 5; ell. Aar 1460), 348 (Juli 11), 344 (Juli 26), 242, 317 Note 3, 346. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 22* (Marts 1), 74 (Juli 29), (125 se Aar 1458). —

Ribe Kapitel: se 430, 450, 452, 485, 494. — Slesvig Bisp: se 512. — Slesvig Kapitel: se 437. — Antvorskov: *ÆA. IV. 80, 224, 239.* — Roskilde Claræ Kloster: se 478. — Skovkloster: *SRD. IV. 346* (o: A. 1; ikke 1355, jfr. *ÆA. III. 317*). — Maribo: *ÆA. III. 264, 283, 285, 303.* — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 623 (1063).* — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 25.* — Dueholm: *ÆA. III. 187, 192, 203;* se ogsaa Brevbøger. — Mariager: *ÆA. V. 653, 659, 659, 663, 681, 686, 706, 706* (ell. Aar 1456), 706, 711, 721, 721, 722, 725, 725, 728, 732, 732, 739, 740, 745, 745, 749. — Ring: *ÆA. I. 274.* — Vestervig: *ÆA. III. 137, 140, 144, 149, 159.* — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 369, 374, 390.* — Vor: *ÆA. I. 215* (og Vidisse: 214 H. 13). — Vrejlev: *ÆA. III. 43.* — Øm: *ÆA. I. 168, 220, 224, 224, 268, 269.* — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 863, 863, 863, 901.* — *Eline Gøyes Jordebog 374* (Febr. 17), 205 (Febr. 24), 205 (Febr. 24), 213 (Marts 13), 133 (Marts 28), 202 (Aug. 11), 204 (Aug. 11), 214 (Aug. 11), 145 (Nov. 18), 209 (Nov. 22); se ogsaa 466, 529. — *Adel. Brevkister 71* (Sept. 14), 70 (Dec. 13).

1456.

Jan. 1. *Kbhvns Dipl. IV. 54.* Er 1456 Dec. 26.

Jan. 7. *Reg. *6007.* [a Perg. [med Segl].^a Timme Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; b senere til Viborg Landstings Arkiv.^b] Afskr. af Langebek: LDipl. Sagens herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 92.* — Afskr. for Klevenfeldt, formentlig efter LDipl.: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Hvitkop. [561

a—a) Saaledes LDipl. b—b) Saaledes Afskriften for Klevenfeldt.

Jan. 12. Jesse Lidelß Byfoged i Swineburg, Claus Rikqwerdß Borgemester, Clemen Brun, Nis Hay, Hans Scriwer, Per Giseler, Morten Henikß, Clemen Fedderß Raadmænd sstds. Mand. efter 12. Dag hørte vi og saa' paa Swineburgs Byting, at en beskeden Dannemand Jesse Powelß Byens Kæmner i Swineburg fik et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Jesse Kaltz Raadmænd i Swineburg, Per Jeden, Jeppe Powilß, Jeppe Giseler, Tile Kremer, Jesse Haye, Josep Fynebo, Jesse Scherningh Bymænd i Swyneburg; disse vidnede alle, at de mindes, at Nisse Hak, som var Borgemester i Swineburg, gav Kære over den Lykke, som Jes Knuesmet havde indgårdet mellem Borghelth og Helletoft, og bad ham »legghe« ud under Swineburgs Fæfod og sagde, han havde der intet med, og saa »salde« han den Lykke Anders Nielß og Nis Hay i Leje; saa forbød Nisse Hak dem, at de skulde den ikke bruge og »leggen oc« under Fæfod, uden de havde der andre Bevisninger paa, end de saa sagde; og saa blev den Lykke udlagt i Jesse Knuesmets levende Liv og laa 18 Aar under Swineburgs Fæfod uden Kære af nogen Mand, inden Bys eller uden. Dette Tingsvidne tog Jesse Powelß paa Swineburgs Bys Vegne. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [8] Segl: 7-8. Bomærker (7. i Skjold). Svendborg Bys Arkiv (FLA. Svendborg Byraads Arkiv). [562

Jan. 13. *Reg. *6008.* Papir med 5 Segl ell. Rester af Segl paa-trykte forneden: 1. Gxvi 13 (Gyldenstjerne); 2. Cxxxiv 5 (Løvenbalk); 3. Bomærke (?) i Skjold; 4. I Sigilfeltet et Kors med 4 lige lange Arme; 5. Bomærke. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv? (RA. Niels Pedersøn Gyldenstjernes Arkiv). *Danske Mag. 3. R. III. 298.* [563]

Jan. 17 (Aar?). Johan Brokenhus¹ Landsdommer i Fiwn, Johan Biørns² »ridere«, Anders Tyghes³ Præst og Forstander til s. Hians Gaard i Othens, Hans Mwle⁴ og Mester Pæther Marswin⁵ »borghemester« i Othens, Per Niels⁶, Jes Claues⁶, Tyghe Schriuer⁷ Raadmænd i Othens og Anders Laurens⁸ Byskriver i Othens. Aar »tusende fire hundred aar 1° aar oc paa thet sextende aar« Anthonii Dag paa Fiwnbo Landsting solgte og skødede en velbyrdig Md. Henric Anders⁶ af Østrop, som man kalder Henric Gwmmes⁶, til hæderlig Md. og velbyrdig Hr. Eggerd Fritle R., Høvedsmand paa Hinzegawel, halv Rynkeby gorth, som Jes Laues⁶ paa boer, og 1 Gaard i samme By (Mathes Gamel) i Bierghe H. og 1 Gaard i Hwnssløff i Kølneurop S. i Bierghe H. (Jens Henricks⁶), hvilket Gods ham i ret Arv paa-kommet var, for hvilket han vederkendtes sig op at have baaret fuldt Værd af Hr. E. F. Item var Godset lovlig lovbudt tilforn paa forskrevne Landsting. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med 8[!] Segl: 1. Fxlv 1; 2. Civ 7 (Bjørn); 3. G. 581; 4. Cliv 5; 5. Evi 1; 6. Skjold, hvori en af 3 Kugler omsat Sparre, hvis 2 Ben er forbundne ved en Tværstreg; i Skjoldfoden en Rose; 7. I Sigilfeltet et Hjerte (s **tvøge andersøn**); 8. Fxl 2. Eggert Frilles Arkiv; *Adel. Brevkister S. 106* (med Aar 1466) (RA.). LDipl. (ufuldstændig). • [564]

a) Aaret 1466 er sikkert urigtigt og skal vistnok være 1456; jfr. W. Christensen, *Dansk Statsforvalt. i det 15. Årh. S. 702.*

Jan. 21. Nis Jenssøn af Westerris mageskifter til Alborgh Helligaandshus en Gaard i Thorpet i Saltum S. for en Gaard i Wiggerby i Hornum H.

Perg. med [7] Segl: 1. M 71; [4. a]; 5. Hxlv 3; 6. Bomærke; [7. a]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 26.* [565]

a) Nævnt af Jon Mortensen 1751 i LDipl. og i Ny kgl. Saml. 4to 747 a.

Jan. 29. Christiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Hans Tidikess vor Skriver og Tjener os og Danmarck gjort har, og han og hans ægte Børn og »affkomme« gøre skal, giver vi ham og hans ægte Børn og »affkomme« Frihed og Frelse, som andre Riddere og Svende har i Danmarck med Skjold og Hjelm, som er en Lillie hvid og blaa i et hvidt og blaat Felt og paa Hjelm en hvid og blaa Lillie i en »tange« efterdi, som heri malet staar, dog vor og Kronens Rettighed uforsømmet paa

vort fri Bondegods og Købstadgods. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Helsingborgh fer. 5. ante f. purificat. Marie nostro sub secreto presentibus appenso.

^aDn. rex per se.^a

[A. ^bPerg. Senere ejt af Klevenfeldt; endnu senere af Chr. Brandt ^b(† 1780).] **Aa.** Afskr. fra 18. Aarh. med farvelagt Vaabentegning: Thott Fol. 1067 Bl. 23 a; en farvelagt Vaabentegning (uden Tekst) findes i RA. Klevenfeldts Herold, Introitus cum præfatione, »Farfver«. — **Ab.** Afskr. (vist af Sandvig) med Vaabentegning uden Farver: RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4to 46 Nr. 4. [566

^{a—a} Saaledes Ab; mangler i Aa. ^{b—b} Museum Klevenfeldianum S. 258; Bibliotheca Brandtiana (Havnæ 1784) S. 386.

Febr. 2. Cristiern Konge. Hr. Erick Otteson R. vor Mand og Raad har gjort os fuldt Regnskab af al den Hjælp af Skandereborgs Len, som han har opbaaret og ladet opbære paa vore Vegne for den 30. Mand ud at gøre, som er 1672 lubske Mk. Thi lader vi ham kvit for al ydermere Tiltale om forskrevne 1672 lubske Mk. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Helsingborgh die purificac. Marie.

Dn. rex per se.

[^aPerg. [med 1 Segl].^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 3).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Afskr. af Luxdorff: Additam. 4to 94 S. 179. [567

^{a—a} Saaledes LDipl.

Febr. 3. *Reg. *6010.* Perg. med [5] Segl: 4. G. 403*. Mikkel Ruds Arkiv; anført: *Vedel Simonsen, Ruderne I. 125 L. 7. f. n. ? (RA.). Kbhvns Dipl. II. 103.* [568

Febr. 6. Vidne af Asmild Klosters Birketing, at Asmild Sogn har været et fuldt Birketing i mere end 100 Aar og hører Viborg Bispedømme til med Asmild Kloster.

[Orig. Viborg Bisp's Arkiv; *ÆA. II. 204.*] Udtog af C. Testrup, Om Klosterne i Wiborg Stift: Additam. Fol. 75 S. 5. Udtoget næsten fuldstændig trykt herefter: *Dipl. Viberg. S. 349.* — Afskrifter af C. Testrups Udtog: Ny kgl. Saml. 4to 1192 b S. 9 (af Frands de Thestrup); Kall 4to 499 S. 74; Thott Fol. 807 Bl. 8 a; Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 259 a S. 5 (Afskrifter, mulig herefter: Ny kgl. Saml. 4to 868 e, VI 2. Paginering S. 6 og Additam. 4to 51 S. 487 (= 5)). [569

— *Reg. 3956.* [Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 150.* [570

Febr. 9. Jes Owsß i Wegerby, Nis Werræ i Budsted, Morten i Suldrop, Simon i Tottorp, Owæ Esgisß i Hietzæ, Per Smid *ibid.*, Gwnni Matisß i Wolstrop, Oluff Andersß i Swenstrop, Per Turisß *ibid.*, Terkil Tordsß i Bondorp, Lass Jædher i

Støffringh, Seuerin Persß *ibid.* og Nis Persß i Hørsom. Paa Flæskemandag var paa Hornum H.s Ting beskeden Svend Jes Lassøn Foged af Reffstorp paa velbyrdig Kvindes Vegne Fru Annæ Moghensdotters og spurgte os ad og menige Bønder i fornævnte Herred, som da hos var, om vi gav nogen Kære paa det Skifte, som Hr. Hinrik Knutsß, hvis Sjæl Gud naade, gjorde med beskeden Md. Nis Kalß i Biendorp. Da svarede vi og de menige Bønder i Herredet, at vi paa Hornum H.s Ting saa', at velbyrdig Md. Hr. Hinrik Knutsß af Reffstorp R. gjorde Skifte med Nis Kalß, saa at Hr. Hinrik Knutsß skulde have Biendrop gord og Biendorp Mølle, og vederlagde Hr. Hinrik os sit Arve-gods igen til Kronen, der fuld Skat og Leding giver, saa at os vel nøjes med. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med 13 Segl: 1, 3, 6. Bomærker; 8. Brudst., Forsiden afslidt; 9, 12. Bomærker. Restrup Godsarkiv; senere til Lundbæk Godsarkiv (NLA.). [571]

Febr. II. Gherardus van Sertszen. De gestrengte rittere here Otte Nielson amptman to Kallø heft my betalet sodane 200 lubesche mr. densches geldes, also my koningk Cristiern vor-middelst sinen breuen nu van deme schatte der bede den drut-tigsten man uth to makende to here Otten vorwiszet hadde, unde ick late here Otten der 200 mr. qwyth. Myn ingesegel. Datum Gottorpp in die cinerum.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (3. Pacquet Nr. 20).] Afskr. for Langebek 1761: LDipl. — Udtog af Luxdorff: Additam. 4to 94 S. 185. [572]

a-a) Saaledes LDipl.

— Jeg Lauris Petz¹ a v. har solgt og skødet velbyrdig Md. Hr. Otte Nielssøn R. al min Rettighed, som jeg havde i Lynde og Lyndemark, og kendes mig Fyldest at have opbaaren af Hr. Otte Nielssøn for den fornævnte Rettighed. Medb. af gode og velbyrdige Mænd Hr. Lauris Thomeßon² R., Hr. Crestiern Eskildßon³ Korsbroder, Erik Lwno, Thomes Jenßon⁵ og Jurghen Krwmpend⁶ VV. Datum 1. Onsdag i Faste, som er Askeonsdag.

[^aPerg. med 6 Segl^a: 1. Clxvii 9^b; 2. Cxvi 2 (Vesteni)^c; 3. Cvii 3 (Basse)^d; [4. Nævnt af Langebek 1761 i LDipl.]; 5. Lxlix 11 (Kaas)^e; 6. Ivii 7^f. Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (10. Pacquet Nr. 20).] Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. — Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 20 a. [573]

a-a) Saaledes LDipl. *b)* Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Petz. *c)* Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6f-8, Vesteni. *d)* Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 4-5. *e)* Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6c, Kaas. *f)* Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6c, Krumpen.

Febr. 15. Cristiern¹ Konge. Den 1. Søndag i Faste var for os, nærværende Biskop Olaff i Roskilde, Hr. Niels Ericsß vor Hofmester og Hr. Olaff Mortensß Provst i Roskilde vore Mænd og Raad, Hr. Jens Nielsß Kannik i Roskilde med et vor Forfaders Kong Olaffs Dombrev, som givet var i Roskilde for hans Retterting, lydende: *1. Række Nr. 3148*. Hvilket Brev vi efter forskrevne vort Raads Raad og efter Hr. Jens Bøn Skyld stadfæster, og har vi tilladt, at Hwid Jenssøns Arvinger maa det Gods beholde og afhænde for deres rette fri Gods, uden det dem med bedre Bevisning afvindes, som for er rørt. Thi forbyder vi *osv.* Datum Roskildis *etc.*

Perg. med 1 Segl: K. 74. Senere (jfr. 1489 Juli 11) til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter) (AM. XLV. 3). [574]

Febr. 17. (*Reg. 3955* (uden Datum ligesom i det dér anførte Udtog).) Perg. med Notarmærke [og 2 Segl]. Slesvig Bisps Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 30*; Udtog: *Westphalen IV. 3188 Nr. 72* (uden Datum). [575]

Febr. 26. In nomine domini amen. Indictione 4., pontificatus Dn. Calixti pape tercii anno 1., die 26. mensis februarii, hora terciarum vel quasi in curia episcopali Roskyldensi [in ca]mera pro clericis eiusdem curie deputata in mei notarii publici testiumque infrascriptorum presencia Dn. Michael Mathie presbiter Roskyldensis dyocesis, perpetuus vicarius ecclesie b. virginis Haffnensis eiusdem dyocesis, quandam papiream litteram in Latino conscriptam, 3 sigillis rotundis fidedignorum virorum viridi cera dorsotenus impressis sigillatam produxit, quam litteram cum suis sigillis timens, ut verend . . lapsu temporis in sui dispendium vetustate corrumpi similiter et consumi littere et sigillorum vetustate vel abolitione dampnum vel preiudicium aliquod gener in sui juris firmitatem et robur legendam, excopiandam atque [in publicam formam] redigendam cum sollemnitate, qua decuit, tradidit, quam ita[que litteram, sicut] premititur, sigillatam diligenterque inspectam et lectam, non rasam non [cance]llatam nec [in aliqua sui parte vitia]tam, set omni suspitione carentem requisitus sollemniter accepta[vi, cuius tenor] de verbo ad verbum nichil addendo aut diminuendo est talis: *1. Række Nr. 5628 (afbrudt midt i Teksten)*.

Perg. (uden Notarmærke; ufuldendt Konzept ell. snarere kasseret Renskrift, efterfulgt af Konzept til Begyndelsen af et andet Notarial-instrument. (RA. Køge (Tillæg).) LDipl. [576]

Marts 3 ell. Sept. 22. »1456 hilser Iven Oldeland, ther tha Lølandsfar landsting sadh, Jeppiæ Skaffuæ aff Heyredhe, Per Bang aff Bellinge, Anders Gøye, Jeppæ Jensen aff Gamelgaard, Las Esbornsen i Velby oc Hans Orm i Toffte. Onsdagen effter s. Matthees dag hørdæ oc sovæ, at Oloff Gøyæ aff Fylrop bød sig fulleligen i all rethe met Oloff Ollß om thet bythrå[!], som Oloff Gøyæ merckæ stander pa, oc om the gods, som han oc Anders Gro havæ i Palrop, hauæ ey lodh, deel oc almygeskov met Veby mæn; tha tillmelte en uwillig man Henrich Hiorth aff Ryde, oc han till segh meltæ xi[!] dondemen, som er Jeppæ Skave i Heyrede, Per Bang, Hans Orm i Toffte, Nils Povelsen y Hogerby, Per Andersen i Kruborp, Per Oluffsen ib., Per Jensen aff Skyringe, Claus Jepsen aff Bregrope, Anders Hiøg aff Tornby, Nils Lauretsen aff Torpe, Jeppe Jensen aff Røgehaffue oc Nes Matthisen i Høgbye; huilche xii[!] dondemen samen gingæ oc beradde dem, igen kommæ, samdrehtelige vidnede met et monhoff, at the horde oc sov, at Oluff Gøye beviste met skellige men firæ[!] stoch, the vende[?], at hand bød sig i rette etc., it. at Oluff Gøye, Anders Gro oc theris tienere, i Palrop boo, ere fulle lotzæyere i almygeskov met Velby tienere, oc aldrig nogen mindes, derpaa vordh kerd etc.«

[Perg.^a med [8] Segl: 1. Skitse af et Skjold som Lxiii »met Oldlands naffn om. 2. deest«; 3. Skjold, hvori en Bjælke »om et dyer etc.«(!) (formentlig Lv 9); »4. deest. 5. 6. 7. desunt. 8. Eet karmerche, saa de to sidste troer jeg iche ere adell.« Senere til Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 303.*] Udtog af Jens Rosenkrantz med Seglbeskrivelse: Ny kgl. Saml. 4 to 634 S. 16.

a) Saaledes *ÆA. III. 303.*

[577

Marts 4? In nomine domini amen. Clemens Mathie curatus ecclesie Gram ac officialis generalis¹ Dn. Henrici episcopi Ripensis. Indiccione 4., die Mercurii 4.^a mensis marcii, pontificatus Dn. Calisti pape tercii anno 1., coram nobis cum assessoribus nostris infrascriptis pro tribunali sedentibus Dn. Arfastus Vldonis curatus ecclesie Forle ac perpetuus vicarius ecclesie Ripensis, amicorum suorum usus consilio, solum anime sue ceterorumque progenitorum suorum salutem desiderans, Dn. Petro Jacobi alias dicto Scriuer, Ripensis ecclesie canonico, nomine tocius capituli eiusdem ecclesie fundum suum, in quo pronunc residet, in parrochia b. virg. Ripis ad plagam meridionalem in aggere situm, a parte orientali habentem fundum, in quo quondam Jacobus Therkilli civis Ripensis pie memorie residebat, a parte vero occidentali fundum, in quo pronunc Jacobus Holthus residet, cum omnibus fundi edificiis donavit necnon juxta consuetudinem legis terre scotavit, hac tamen condicione adjecta, quod capitulum Ripense missam cottidie, cooperante ad hoc gracia spiritus septiformis, ante altare b. Ansharii in dicta ecclesia Ripensi, si et in quantum

redditus fundi et edificiorum se extendere poterint, ob salutem anime sue dilecteque amite sue Herleff, quondam uxoris Petri Folquardi civis Ripensis pie memorie, necnon aliorum progenitorum ac benefactorum suorum cum anniversario ipsius Dn. Arfasti, cum de medio sublatus fuerit, aliorumque predictorum semel in anno cum missis et vigiliis, ut moris est, celebret. Presentes litteras seu presens instrumentum fieri et per notarium publicum infrascriptum subscribi requisivimus sigillique officialatus nostri ac sigillorum assessorum nostrorum DDn. Johannis Gummonis canonici ecclesie Ripensis ac prepositi in Jelingsysel necnon Johannis Thome curati ecclesie Hyghum appensione fecimus communiri. Datum et actum Ripis in ambitu ecclesie cathedralis *etc.*, presentibus honorabilibus ac discretis viris Dn. Tuwone Johannis presbitero necnon Ingwaro Winter laico, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Tucho Jacobi clericus Ripensis diocesis, imperiali auctoritate notarius, quia predictis omnibus cum prenominatis testibus interfui, ideoque presens instrumentum manu alterius, me aliis negociis prepedito, scriptum confeci, signo et nomine meis solitis signavi.

Perg. med Notarmærke og [3] Segl: 1. G. 832*. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA.* V. 436; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [578

a) 4. Marts var i 1456 en Torsdag. b) RA. Reg. 60 S. 228.

Marts 8. Olaff Bing Raadmand, som da sad i Fogeds Sted i Malmø[ge, Magens Jenßon], Henric Olafson, Hermen Horn Raadmænd, Grote Henning, Wilhelm Gulsmed og Magens . . . e sstds. Mand. efter Midfast[e] paa vort Byting skødede hæderlig Md. Detmer [Furbo]m Kongens Foged vor Borgemester indtil beskeden Md. Geret Sengestage vor Medborger en Kaalgaard, som ligger sønden Heliagesthws her i Malmøge og sønden næst Kapitels Gods af Lund og holder af Vester fra Strædet og øster ud paa den nørre Side 70 Alen og 2 Alen, sønden til af Vester og i Øster 70 Alen, østen til af Nør og i Sønder indtil det Stræde, der næst ligger, 40 Alen og 6 Alen, vesten til af Nør og i Sønder ud med Strædet 50 Alen og 3¹/₂ Alen; og kendtes Detmer Ffurbom sig at have fuldt opbaaret af Geret Sengestage for forskrevne Jord. Vore Indsegl med Detmer Ffurboms Indsegl hængt her først for. Scriptum *etc.*

A. ^aPerg. [med 8 Segl^a: ^brådman Bings sigil är et fulkomligt adelswapn med skiöld, hielm och hielmprydna^c^b (mon Clxxix 1?)]; det i Teksten i [] satte er suppleret fra et Udtog med Lagerbrings

Haand paa det i Note *b* anførte Sted; ^aPaaskrift: »Pro domo sancti spiritus Malmogis«^a. Senere til Malmø Helligaandshus's Arkiv? ^aendnu senere ejet af Præsten Carl Sonnberg Rönbeck († 1841) og i 1910 af Frøken Hilma Hammarstrand i Kristianstad^a; nuværende Opbevaringssted ukendt. — **Aa.** Afskr. af daværende Landsarkivar, senere Professor Lauritz Weibull i Lund 1910: Lunds LA. [579]

^{a-a)} Saaledes Aa; A ikke set af Udgiveren. ^{b-b)} Nævnt af Lagerbring i Lunds UB., Haandskr. H c 4to 109.

Marts 11. Kongen befaler Fogeden paa Aaleborghs huus m. fl. at rebe Hatzeriis Mark, hvorom Aaleborgh Helligaandshus har Strid med andre.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Afskr. fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 26.* [580]

Marts 12. *Reg. *6011.* [Perg. Ribe St. Nicolai Gildes ell. Peblingegildes, senere Ribe Kapitels Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 438.* [581]

Marts 14. *Reg. *6012.* [A. Orig. med Kong Christierns hængende Segl. — **Aa.** Optaget i 607.] **Aaa.** Sidstnævnte Brev atter optaget i 648. Herefter: *Dipl. Chr. I S. 68.* — **Ab.** Optaget i 608 med de dér anførte Varianter. [582]

Marts 15. *Reg. *6013.* [A. Orig. med Kong Carl VII's hængende Segl. — **Aa.** Optaget i 607.] **Aaa.** Sidstnævnte Brev atter optaget i 648. Herefter: *Dipl. Chr. I S. 66.* — **Ab.** Optaget i 608 med de dér anførte Varianter. [583]

— Otte Nielsson R. m. fl. vidner, at 2 Mænd har solgt Eggerd Frillen et Skib, der blev fundet som Vrag i Oersunde paa Kastorpp knee.

Perg. med [3] Segl: 1. Lxxiii 33 (Rosenkrantz); 2. G. 278 (**sigil tetjonis rofengard archidiaconi roffildens**); [3. Hviii 8^a]. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Nicolaisen, Amagers Hist. I. 132* (læs: Cristierns to Dennemarken - Petersß - vnseme - alswe me - Stolteuöt - jegenwardicheit - erboren - Eggerd - tuchnisse hebben Peter Duuelfers vaged to Warnemunde, Wilken Stalhod vnde Hinrik Smid borgere darsuluest mid sameder hand gelouet vnde ghesecte vppe hern Eggerde erben. edder sine eruen van des granten schepes wegen hir namals nummer to sakende edder tho manende. Vnde hebben des to bekanntnisse vnse ingesegele heten hangen vor dessen breff. De ghegeuen is to Warnemundes des mandages na deme sondage, also men singet in der hilgen kerken judica, anno domini millesimoquadringentesimoquinquagesimosexto). [584]

^{a)} Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 323.

Marts 25. Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsson R. vor Mand og Raad har fornøjet os 100 lubske Mk., som han opbaaret har af vor aarlig Byskat, som vi have »skulde« af vor Købstad Nyköping i Morse. Thi lader vi Hr. Otte Nielsson kvit for yder-

mere Tiltale om forskrevne 100 lubske Mk. Vort Secretum.
Datum Roskildis die cene dni.

[^aPapir (Orig.).^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 21 b).] Afskr. af Langebek 1761: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 185. [585

a—a) Saaledes LDipl.

Marts 25—29? *Reg. *6014. A.* Perg. med 5 Segl: 1. Skjold med Pogwisch-Vaaben; 2-4. Skjolde med Sested-Vaaben; 5. Ivii 26. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 477 (RA.). Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. IX. 502.* — **Aa.** Afskr.: Svavstedbogen Bl. 8 a. Trykt ufuldstændig og med urigtigt Aar 1465: *Westphalen IV. 3127 Nr. 50*; anført derefter: *Reg. 4260.* [586

Marts 30. Jens¹ Biskop i Aars. Holger Mwnc Kirkens og vor Tjener har betalt os den »giff« og Rente, han os af Kirkens og vor Gaard Kerstorp og Thoslandh i dette Aar give skal. Thi lader vi ham for dette Aars »gyfft« og Rente ledig og løs. Sig. nostrum. Datum fer. 3. pasce.

Perg. med 1 Segl: G. 736. Holger Munks Arkiv (RA.). [587

Apr. 4. Hans Ebbysen und Otto Drake domheren tho Hadersleve, Detloff Wulfson tho Felstorp, Syvert Ghoes tho Wytzø, Ketel Iversen to Hoptorp und Gregorius Jensen tho Hameleff kerkheren, Dettloff Henriksen knape und Clawes Vyncke borger to Flensborch. In unser jeghenwardicheyt hefft geweset heer Jenß Hanßen kerckherre to Luchte des sondages na pasken, dar de mene kerspelleude to deme deenste Godes ghesammelt weren, und bevraghede syk umme eghendoem, de syne vorfaren kerkheren to Luchte sunder ansproke ghebruket hadden vor em, und benomede 1 gud in deme kerckdorpe tho Luchte, geheten Kolmhole, un tofft, de heet Hogherod, 1 øre landes, item 2 buwestede in dem dorpe Bodem, dat he wente nu roweliken beseten hefft, mit 2 tofften, 2 ortich landes und wysche norden darby und süden wente midden to deme strome; item osten darby, dar 1 tofft twischen lycht, de dem prestere nicht to hørt, dar neghest by 1 tofft, ¹/₂ ortigh landes und wysche dar süden by, beholden to wesende alle de ottinghe und toffte, de heer Jens in siner were hefft, de in der kerken rekenskapboke bescreven synt; item in dem dorpe to Schuby und in dem velde darsülvest 2 akkere up Bydderholt, 2 uppe Langheholt, 2 akkere upp Eerbergh, 2 akkere uppe Swensbergh, 1 akker norden up Suttensberch, 1 akker süden up deme sülven berghe, 1 by Sturshöghe, 5 up Bastkerholt, 1 up Berkmosebergh, 2 uppe

Wester Berkmoesebergh, 2 süden Trendberch, 2 akker by der norder rüge, 2 up Stolding marck by Smördal ok wysche dar mede by und myt der meer, de de wytlík syn, de de kerckherre vor uns oprekende und bad dar tügheniße van den øldesten und wysesten und van allen kerspel-lüden, de jeghenwardig weren, offte en anders gedencken[?] kunde, wan dat deße erde an der kerckheren were, de vor ehm gewesen hebben tho Luchte, geweset hadde sunder jenigherley hinder. Des was dar nemand, dede dar myt rechte ansprak edder syk daran holden konde, und bekanden des alle, dat herr Johann Ponach und herr Nighels Reff und eere vorfaren wente nu de vorberoerte ottinghe, wysche und akkere roweliken hebben gehad sunder jenigherleye ansproke. Myt unsen insegelen ghehenget an deßeme breve. Datum die quo supra.

[Orig. Løjt (Ris H.) Kirkes Arkiv.] Afskr. af Andreas Hojer: Thott 4to 2173, 2. Pk. [588]

Apr. 5. Lassæ Daa af Aars Væbner pantsætter Jens Jeipsen Sognepræst i Stathel Pilægarth og Østergarth i Stathel Sogn.

Perg. med [9] Segl: 1. Lxlix 36; 2. G. 861; 4. G. 880; 5. G. 881; 6. Bomærke; 7. G. 881* (Jens Longhæ); 8-9. Bomærker. Senere (jfr. 1483 Jan. 5) til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 399* (RA.). *Harsyssels Dipl. S. 47.* [589]

Apr. 6. *Reg. *6018.* Perg. med 1 Segl: K. 74. Corfitz Rønnovs Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Dipl. Chr. I S. 61.* [590]
a) RA. *Reg. 60 S. 23.*

Apr. 14. *Reg. *6020.* Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Li 13 (*sigillum andree iensen*; Passov). Torbern Bentsøn Billes Arkiv (RA.). *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1855 S. 23.* [591]

Apr. 20. In nomine domini amen. Indictione 4., die Martis 20. mensis aprilis, pontificatus Dn. Calisti pape tercii anno 2., in mei notarii publici testiumque infrascriptorum presentia in placito civili civitatis Ripensis Laurencius Daa laicus 2 litteras apertas legi fecit, unam habentem 3 sigilla appendencia, ut videbatur, vigore cuius terciam partem in curia capitulo Ripensi per Dn. Arfastum Vldisß curatum ecclesie Forle pro augmentatione divini cultus donata sibi advolutam jure hereditario asserebat, alterius vero littere pretextu plura sigilla habentis curiam tytulo pignoris sibi obligatam esse dicebat, quas litteras honorabilis vir Dn. Petrus Jacobi alias dictus Scriuer, procurator in hac causa capituli et Dn. Arfasti comparens, ea protestacione in omnibus articulis hic insertis semper premissa, ut juri ibi

stare nollet nec huiusmodi velle aut posse submittere iudicio laicorum, in suis sigillis et scriptura examinari ac ex eis copiam seu copias sibi dari postulavit. Quod Laurentius Daa, licet pluries per Dn. Petrum requisitus, facere recusavit; quapropter Dn. Petrus credens, sibi id injuste denegari, contra dictas litteras tamquam de falsitate suspectas procuratorio nomine excipiendo proposuit, asserens verum sigillum Dn. Arfasti ipsis non esse appensum, presertim illi littere, pretextu cuius proprietatem tercie partis curie Laurentius sibi vindicare nitebatur. E contrario pars adversa affirmando sigillum ipsius esse appensum replicabat. Demum post multas altercationes Laurentius in predicto placito seculari, non vi seu timore concussus, sponte asseruit, sigillum Dn. Arfasti cum suis veris armis littere esse appensum, sed non habens consimiles litteras cum sigillo ipsius, sed litteras differentes. Qua confessione in dicto placito emissa Dn. Petrus Jacobi proconsules consulatumque, qui tamquam iudices presidebant, sepissime requisivit, ne huiusmodi litteras tamquam merito de falsitate suspectas admitterent nec pretextu ipsarum aliquid in prejudicium capituli et Dn. Arfasti iudicare sive attemptare presumerent. Et Dn. Petrus, cum verisimiliter timeret, capitulum ac Dn. Arfastum posse occasione supradictarum litterarum gravari, tamquam a non suis iudicibus ad Dn. Henricum episcopum Ripensem, coram quo causa, cum pia sit ac mere spiritualis seu saltim annexa spirituali, merito foret examinanda ac diffinienda, appellavit. Acta sunt hec in Ripis *etc.*, presentibus discretis DDn. Tuone Johannis in Forle et Johanne Johannis in Lintrop, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Tucho Jacobi clericus Ripensis diocesis, imperiali auctoritate notarius, quia litterarum examinacioni, denegacioni, diversitatis sigillorum quo ad litteras confessioni necnon appellacionis emissioni omnibusque aliis interfui, ideoque hoc instrumentum exinde confeci, signo et nomine meis solitis signavi.

Perg. med Notarmærke. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [592

Apr. 21. *Reg. *6021.* Perg. med 8 Segl: 1. Llviij 6; 2. Llxxviii 27 (Sparre); 3. Llxxviii 27 (**sigi iohis thorbærni**; Sparre); 4. Exvi 10 (**s griip ienffon**; Jernskæg); 5. Clxxii 3 (Basse); 6. Clxiv 10 (Dyre); 7. Clxxii 5 (Basse); 8. M 31. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Saml. 2. R. IV. 369.*

[593

Apr. 22. Jeg Marin Niskone Borgerske i Ribe vederkender mig skyldig at være hæderlig Md. Hr. Eggert Frellø 10 Mk. Penge saadan Mønt, som i Ribe er gænge, for hvilke jeg pantsætter

ham en min Gaard i Hildorp, hvilken Hr. Clawes Cristiersß tilforn i Pant har af mig. Jeg beder hæderlig Mænd at hænge deres Indsegl for dette Brev: Johan Erlandsß og Jes Persß Raadmænd i Ribe og Tames Nielsß min Søn. Datum Ripen in profesto Georgii.

Perg. [med 3 Segl]. Eggert Frilles Arkiv (RA.). [594

Apr. 25. *Reg. 3963**. [Orig. Senere (jfr. 1464 Sept. 7) til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 4 a. *Nye Danske Mag. I. 125; Kbhvns Dipl. II. 103* (her ikke helt fuldstændig). [595

— Cristiern Konge. For vor Mand og Raads Hr. Otte Nielssøns Bøn Skyld forlener vi Hr. Jens Wolterssøn Kannik i Aars og Hr. Laurens Wolterssøn hans Broder og begges Arvinger en vor og Kronens Jord i vor Købstad Aleburgh liggende ved den vestre Port, en Gaard mellem Plankerne og hende, med Længde og Bredde som de Jorder, paa begge Sider hende liggende er, i saa Maade, at de eller deres Arvinger skal give hvert Aar vor Foged og Embedsmand paa vort Slot Aleburgh 12 Skill. lub. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Skandelborgh die Marci nostro sub secreto.

^aAd relationem Dn. Ottonis Nielsøn M.^a

[A. ^bPerg. [med 1 Segl]. Senere til Aalborg Bys Arkiv. ^b] **Aa.** Afskr. af Langebek: LDipl. — **Ab.** Afskr. af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 747 b. [596

a—^a) Saaledes Ab; mangler i Aa. b—^b) Saaledes Aa.

Apr. 26. Oleff Villyømß¹ Byfoged i Nestwede, Thwæ Jens Sognepræst »ath« s. Pædhers Kirke, Jens Andersß³ Præst i Helløff maglæ, Laurens Mortenß⁴ Borgemester, Ralekæ⁵, Niels Jenß⁶ og Bo Kleynæsmet Bymænd sstds. Mand. efter Marci Dag paa fornævnte Ting skødede og gav Hr. Hans Pædherß Sognepræst i Nykøbing i Falster en sin Gaard i Nestwede i s. Mortens Sogn, og nu i boer Elsebe Knwtz, for sin Sjæl og for alle gode kristne Sjæle til s. Pawels Alter i s. Lucii Kirke i Roskilde med saadanne Vilkaar, at der skal holdes hver Uge en Messe in ordine evig Tid. Item skal Ælsæbe fornævnte Gaard bo i, saa længe hun lever, uden Leje. Holdes fornævnte Tjeneste ej, skal Hr. Hans Pædherß have Fuldmagt fornævnte Gaard igen at kalde og anden Sted forse til Gudstjeneste, hvor som ham tykker. Vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Forsiden mangler; 3. I Sigilfeltet et Hoved (?); 4. Bomærke i Skjold; 5. Clxxv 2 (*s. goffcallt ralic*); 6-7. Bomærker. Roskilde Kapitels Arkiv (Pauli Alter) (AM. XXV. 1). — Hertil 260.

[597

Apr. 28. Jens Thorberns¹ i Bregnstorp R. og Anders Jens² i Thærsløse Landsdommer i Syælland. Kong Cristiern har befalet os at adskille den Trætte, som er mellem Hr. Olaff Daa Biskop i Roskilde og velbyrdig Md. Anders Pædhers³ i Tydebergh om den Mølle, som Anders Pædhers³ har nu af ny bygget paa Almstoffte Mølledam. Der har vi bedet hæderlige og velbyrdige Mænd til at høre med os den Sag til Rette, som er Hr. Abbed Anders i Ringstæde³, Hr. Mickel Rwdh⁴ i Widby, Hr. Engelbrecht⁵ i Thorbernefælle, Hr. Jeip Jens⁶ i Wyby RR., Griib⁷ i Oelstorp, Cristoffer⁸ i Syørop og Anders Jeips⁹ i Qwalmlose. Thi var Onsd. før Philippi et Jacobi Dag for os paa Syællandzfare Landsting Hr. Olaff Mortens³ Provst i Roskilde, Hr. Jeip Pædhers³ og Hr. Jens Joens³ Kanniker sstds. paa forskrevne værdig Faders Vegne og Anders Pædhers³ paa sine egne Vegne om forskrevne Trætte. Da beviste forskrevne Hr. Provst og Kanniker med aabne Breve, at Anders Pædhers³ havde bygt den Mølle paa Kirkens fri Dam imod Ret i saa Maade, at alt det, han havde bygt paa forskrevne Mølle eller gravet, havde han gjort i Forbud, som Landsdommer havde forbudt ham tvende Sinde med Tinghøring af Landstinget enten at bygge eller at grave, førend de »worde« adskilte med Rette efter Loven. Da svarede Anders Pædhers³, at somme af Tinghøringene havde været hos ham og forbudet ham paa Saxes Vegne der at bygge, men ikke vilde han tilstaa, at Landsdommer havde forbudt ham. Da straks beviste forskrevne Hr. Provst og Kanniker med aabne Breve, at det var ham forbudt af Landsting, som for staar skrevet. Dernæst bar Anders Pædhers³ frem for os et Ridebrev paa forskrevne Dam til Midtstrøms og paa andet Gods; Datum er 1430 die Francisci; item bar han frem et Dombrev paa forskrevne Dam til Midtstrøms med andet Gods; Datum er 1430 die Luce; item bar han frem et Laasebrev paa forskrevne Dam til Midtstrøms med andet Gods; Datum er 1430 die Tiburcii et Valeriani. Den Tid vi havde overset forskrevne Breve, tvivlede os noget i dem, thi at Laasebrevet var ældre end »ænthige« Ridebrevet eller Dombrevet. Den Tid Anders Pædhers³ det hørte, sagde han, at han havde end et andet Dombrev paa forskrevne Dam og paa andet Gods. Da »thotte« os saa Ret være, det Anders Pædhers³ havde bygt den Mølle paa Almstoffte Dam i Forbud; thi skulde han hende afbryde inden 14 Dage næstefter og bøde paa sit Faldsmaal saa meget, som Loven udviser, og ej der Mølle bygge igen, førend det vorder

adskilt med Rette mellem forskrevne værdig Fader og Anders Pædherssøn. Om forskrevne Breve var saa afsagt, at Anders Pædherssøn skulde føre sine Breve for vor naadige Herre og hans Raad med forskrevne værdige Faders Bevisninger, som for skrevet staar, naar dem derom vorder tilsagt, i saa Maade at vi skal da tage Raad i forskrevne Sag af vor naadige Herre og hans Raad om forskrevne Tvivl og Breve og siden adskille med Rette den Sag mellem dem til en fuld Ende. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med 9 Segl: 1. Llxviii 27 (Sparre); 2. Li 13 (Passov); 3. G. 474; 4. Llviii 6; 5. Fxvi 3 (Bydelsbak); 6. Llxviii 26 (s *iohannis thorbarni*; Sparre); 7. Exvi 10 (s *griip ienffon*; Jernskæg); 8. Clxxii 8 (s *cristoffer ionfon*; Basse); 9. Clxxii 5 (Basse). Roskilde Bisps Arkiv (RA.). LDipl.

[598]

Apr. 29. Jeg Ffrederich Wordenbergh R. og min Husfrue Elna Ewertzdoter vederkendes os at have solgt og skødet velbyrdig Md. Jahan Oxe og hans Husfrue Fru Birgitte Bondesdoter al vor Ejendom og Rettighed, det være sig i Pant og »pantæbreff« og andet, som vi har i Wixsiø og Wixsiø Fang, Sørwps Mark i Smørum H., Hestkøopp i Birkerødh S. med al den Ejendom, som vi arvede efter Boo Knutzs Død i forskrevne Gods, og al Grønolt og alt vort Gods og Rettighed i Ly[n]olte, Tholstorpp gardh og Tholstorps Mølle i Grønolte S. i Lywng H. i Syælland, og yederkendes os fuldt Værd op at have baaret af J. O. og Fru B. for alt Godset. Vore Indsegl; medb. af velbyrdige Mænd Hr. Knut Trvets³, Hr. Jens Dwe, Hr. Michel Rwdh RR., Anders Jenss Landsdommer og Jachim Griis a w. Datum Haffnis fer. 5. ante f. Philippi et Jacobi.

Perg. med [7] Segl: 3. Li 8 (Has). Johan Pederssøns Oxes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig).

[599]

Maj 1. Jeg Anders Tyge¹ Præst og Commender i s. Hans Kloster i Othens har opladt Sti Jenss et Pantebrev, hvilket Ottæ Vnker¹ gav s. Hans Kloster til Sjølegave, og kendes mig fuldt Værd op at have baaret af Stey Jenss derfor. Mit Indsegl. Datum die Philippi et Jacobi.

Perg. med 1 Segl: G. 581 (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [600]

Maj 8. *Reg. *6022.* Perg. [med 7 Segl: i alt Fald Tormod Arnesøns (Skjold, hvori 3 (2, 1) seksoddede Stjerner)^a] Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. VIII. 391.*

[601]

a) Tegning i Klevenfeldts Norske Herold II.

Maj 9. Wii Alff¹ hertoge to Sleswiick hebben na rade unnßer radgeuere vorkofft den ersamen unde beschedenen mannen Her-

men Hitvelde, Brun Struuen unde Hermen Gleysemanne vorstenderen der broderschup des hilgen lichammes tor borgh bynnen der stad Lubecke uor 400 mr. lubescher penninge, de se uns betalt hebben, 24 mr. lubescher penninge jarliker ewighen renthe, welkerer renthe 12 mr. in deme dorppe Danitestorppe unde 12 mr. in deme dorppe Oldenhelderstorppe unns jarliker hure behoren belegen uppe deme lande Vemerem, alle jare uppe dat fest s. Nicolai de vorstendere bii penen, alse men in Vemerem hure plecht uthtomanende unde uthtogeuende, upboren scholen, unde der 24 mr. renthe, geliiker wiis de unns betthe her tho hebben gehoret, scholen de vorstendere friiigh bruken. Also wiisen wii de vorstendere in de besittinge houetsummen unde renthe friiigh in den 2 dorppen to hebbende, wiißen ock de vorstendere to den inwoneren der 2 dorppe, so dat se en de 24 mr. jarlikes scholen betalen, unde wen se en de 24 mr. hebben betald, scholen se van uns umme alsouele renthe qwiith bliuen. Unde weret, dat kriiigh ifte twedracht twisschen uns unde der stad to Lubecke efte den uorstenderen uppstunde, edder jemand van en van geringher ofte groterer undaet wegen van uns efte jemande anders eneme hogen efte siiden, gestliken efte werliken richtere gebannen, vredeloess gelecht ifte vorvestet wurde, so scholen se des noch rechtes noch daet nicht entgelden, men de vorstendere scholen de renthe friiigh upboren unde under unnsseme geleyde in allen enden unser lande bringen mogen. Jodoch hebben wii de macht beholden, dat wii alle jar in den achtedagen s. Nicolaus de renthe vor 400 mr. lubescher penninge wedder kopen mogen, wenn wii den vorstenderen den wedderkopp in den achtedagen s. Nicolaus dar negest touoren vorkundigen, unde wii en uppe de uorkundigeden tiid ere penninge in gudeme grouen suluergelde to Lubecke genge in eneme summen mit der bedageden renthe bynnen Lubecke betalen. Unnsse ingesegel; unde wii Jachim van Kuren², Volrad van Bockwolde Detleuesson³ unde Clawes Ratlow⁴ knapen; redere unnsßs erben. gnedigen heren, hebben hiir an gewessen unde hebben unnsse ingesegele mede hengen laten to desseme breue. Geuen ame sondage vor pinxsten.

Perg. med 4 Segl: 1. K. 155; 2. Skjold; 3. Skjold med Buchwald-Vaaben; 4. Skjold med Rathlou-Vaaben og Hjelm; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). [602

Maj 10. Vidne af Lunde Byting, at Esbern Nebbe i Raby magle skødede Præsten Aghe Gunnerson en Jord i Lund i s. Johannis Kirkesogn.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 140*; anført Specifikation, Acta privata Nr. 350 og SvRA. E 102 a, Sextern 19 Nr. 459.] Afskr.: Lundebogen S. 68. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 375.* [603

Maj 18. Jeg Ascer Niels¹ Forstander i s. Yriens Kloster i Roskilde har solgt Dronning Dorothea en min Gaard i Roskilde liggende i s. Jæieps Sogn nordest i Windebothæ, kaldet Nørregardh, med Hus, Jord og Abildgaard, og vederkendes jeg mig at have opbaaret fuldt af Dronning Dorothea for Gaarden. Medb. af flere gode Mænd Henrik Jens² og Boo Jens³ »burwemestere« i Roskilde. Datum fer. 3. pentechostes.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. Fxxix 3; 3. Bomærke. Dronning Dorotheas Arkiv; *ÆA. IV. 7* (RA. C 6, Adkomstbr. Roskilde). LDipl. [604

— (*Reg. *6159.*) Se 1457 Maj 18.

Maj 25. Jes Hwids¹, Cristiern Mandrop »borgemestere« i Arws, Pether Brwn, Cristiern Pethers², Mates Pethers³, Jes Jeips⁴ Raadmænd og Pether Sællæ Byskriver sstds. Paa Vrban Dag i vor Raadstue i Arws for Raad og Rette vederkendtes Seuerin Pethers⁵, Pether Judis Søn, og hans Moder Marin Judis dem at have solgt og skødet og da antvordede fra dem Thrugils Niels⁶ Borger med os den Gaard, som T. N. i boer, alt mellem »egh oc ænde«, som han det i Værge har, liggende i Arws norden næst den Gaard, M. J. i boer. Og kendtes Seuerin og hans Moder dem at have opbaaret Penge og fuldt Værd for Gaarden af T. N., at de tilbunde dem at hjemle T. N. al den forskrevne Gaards Rettighed for hver Mands Tiltale uden for 2 Grote til Jordskyld og for Bys Tyngsel. Sig. nostra. Datum etc.

Perg. med [7] Segl: 3. Bomærke. Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Aarhus (Tillæg)). [605

a) RA. Reg. 60 S. 22.

Maj 27. *Reg. 3966**. [A. Orig. med de 2 danske Underhandlers Segl.] Aa. Optaget i 648. Herefter: *Dipl. Chr. I S. 62.* — B. Optaget i 608 med de dér anførte Varianter. — Trykt uden Kilde: *Leonard, Recueil des traitez faits par les rois de France I (Rotterdam 1693) S. 56* (her dog først begyndende paa det til *Dipl. Chr. I S. 63 L. 4* svarende Sted) og derefter: (*Bernard*), *Recueil des traitez I (Amsterdam, à la Haye 1700) S. 536* og *Du Mont, Corps universel diplomatique du droit des gens III. I (Amsterdam, à la Haye 1726) S. 239.* [606

Maj 28. *Reg. *6023.* [Orig. med Pfalzgreve Frederiks Segl.] Optaget i 648. *Dipl. Chr. I S. 65.* [607

— Dn. Cristierno regi, sororio nostro metuendissimo, Fredericus comes palatinus Reni votivum felicium successuum [osv.

som 607; læs dog: obsequendi regnorumque vestrorum prosperum incrementum - vestram et cristianissimum Dei gracia Karolum Francorum regem fiendarum et ineundarum - federis seu - ausata fuisse ac - maiestatem excellentissimam - regem Francorum certa - maiestatem serenissimam - dieta seu aliis dietis ex illis dependentibus - representarunt nobilis dominus Wernerus Parsperger, miles et capitaneus castrorum et patrie Holbekensis et Styrburgensis Dacie et Alamanie etc. consiliarius, et magister Daniel Kepken de Nuland, metropolitane Nidrosiensis ecclesie canonicus secretarius, ac oratores et ambasiatores eiusdem maiestatis ex vna et reuerendus in Cristo pater dominus Ricardus Dei et sancte sedis apostolice gracia episcopus Constanciensis et nobilis dominus Johannes de Hangest miles, dominus de Genly, cambellanus, et consiliarii ac magister Johannes Regis secretarius ac oratores seu ambasiatores prefati cristianissimi regis Francorum ex altera - Vnius vero: Nos Cristiernus (etc., ꝛ: her indføres den danske Fuldmagt, Dipl. Chr. I S. 68 L. 3-19, foran den franske) - Wernerum Barsberghe militem - federum et tractatum - euidencius testimonium secretum - sigillo secreti vestre serenissime maiestatis cera - sigillatum. Alterius vero: Karolus (etc., ꝛ: her indføres den franske Fuldmagt, Dipl. Chr. I S. 66 L. 10-S. 68 L. 3, efter den danske) - capitulis aut modificacionibus - xxxiii^{to}. Signatum - magno ipsius maiestatis cera - impendenti sigillatum. Qui quidem - regis Francorum oratores - vestram serenissimam ac cristianissimum regem Francie - sequitur et est talis: Sequuntur articuli super federibus (etc., ꝛ: her indføres Stykket S. 62 L. 1 f. n.-S. 65 L. 12; læs dog: inter serenissimum Dacie Norwegie etc. et cristianissimum Francie reges - conclusi et primo - quibusuis aliis - domini serenissimus Dacie et cristianissimus Francie reges - ac necessitatibus - rex pro huiusmodi - tractare facere - regum. Item si contra - attemptaretur, placet - exteris conuolare - satisfaciet regi Dacie etc.; et in casu - exhiberi iuxta continenciam earundem litterarum dicto serenissimo regi Dacie et Norwegie per regem Schocie et eius antecessores super vendicione certorum dominiorum videlicet terre Sodorensis etc. traditarum. Item cristianissimus rex Francie prestabit - illustrem - sub signis suis - ducis, per - dirigendis conficiuntur, inientur - Spanheym - forma.) Quos quidem articulos (etc., ꝛ: her indføres Stykket S. 68 L. 5 f. n.-S. 69 L. 11; læs dog: prefati cristianissimi regis Francie - vestram serenissimam et cristianissimum regem Francie prefatum - serenissime ac cristianissimi regis

Francie - transmittant - Virnenburg - vicesimaoctaua mensis - sexto. Fridricus ^{a)}].

Perg. med 1 Segl: Pfalzgrev Frederiks. Kongens Arkiv (RA. Frankrig, Perg.). LDipl. [608

a) Sikkert egenhændig.

Maj 28. Vi Cristiern Konge er skyldige velbyrdig Kvinde Fru Anne Maghensdotter, Hr. Hinric Knutsß Efterleve, 2000 lub. Mk. i saadan Mønt og Penge, som i Lubek og Hamborgh gænge er, for hvilke hun fri antvordede os vor Købstad Wedhle med Møllen og al Rettighed, som Hr. H. K. og hun det af os og Kronen i Pant har. Da forhøjer vi for forskrevne 2000 lub. Mk. Fru Anne det Pant, som hun har i vort Slot Bywgholm og vor Købstad Horsnes i saa Maade, at hun skal beholde Bywgholm og Horsnes med Byskat, Byfogedi og al anden kongelige Rettighed baade til Land og til Vand, saa vel i salt som i ferskt Vand, som hun nu dem i Værge har, for et brugeligt Pant, saa længe vi eller vore Efterkommere Konger dem selv igen løser for vort og Kronens eget Guld og Penge til vort og Kronens Nytte for forskrevne 2000 lub. Mk. og dertil for den Sum Guld og Penge, som Hr. H. K. og hun Byugholm og Horsnes tilforn for i Pant havde, efterdi som de Pantebreve derom givne udviser, hvilke vi stadfæster og synderlig paa det Artikel, at hun skal dem beholde uløste og uden al Tjeneste, Gæsteri og kongelige Tyngte i hendes Livsdage, og skal ej vi eller vore Efterkommere unde nogen andre Byugholm og Horsnes eller nogen deres Len af hende igen at løse. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnensi crast. corporis Cristi sub sig. nostre regalis maiestatis.

Ad mandatum Dn. regis, presente domina
regina et Dn. Ottone Nicolai M.

Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret. Senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv; i 16. Aarh. tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. C 7, Kasserede Obligat.). [609

Maj 30. *Reg. *6024.* Perg. med 1 Segl: K 74. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 70.* [610

Maj 31. Cristiern Konge¹. I Køpnehaffn paa vort Slot paa den store Sal for vort Raad og Retterting, nærværende velbyrdige Mænd Hr. Niels Ericsß Hofmester, Hr. Oleff Lunghe, Hr. Anders Hack, Hr. Tymmæ Cristiernsß, Hr. Anders Nielsß, Anders Jensß Landsdommer i Sieland og mange flere gode

Mænd, var for os Hr. Jeip Pæthersß Kannik i Roskilde paa Biskop Oleff i Roskildes Vegne paa den ene Side og Anders Persß af Tydebiergh paa den anden Side med deres Breve, som dem var forelagt af Landstinget at møde for os og vort Raad ind til Køpmanhaffn. Da lagde de deres Breve i Rette for os, som de havde paa Almstoffte Mølle, og var forskrevne Breve vel overlæste og overhørte til Rette. Da var der saa paa sagt for Rette, at det Dombrev [c: 598], som Hr. Jeip Pæthersß havde i Rette for os, som var givet paa Landstinget, skal blive ved Magt, fordi at det var givet efter Loven, og Anders Persß skal opbryde den Mølle, som han har bygget ulovligen, som Dombrevet udviser, under hans Faldsmaal og bøde sit Faldsmaal, som ham var tilforn forefundet, fordi at han har bygget ulovligen, og det Laasebrev, som Anders Pæthersß i Rette lagde, som lød paa Almstoffte Mølle, er dødt dømt for den Sag, at det var ældre end Dombrevet, og »hører« det ej ydermere at gøre Bispnen Skade paa det, som Biskoppen har Ret til, som hans aabne Brev udviser paa forskrevne Mølle. Sig. nostrum ad causas, teste nostro justiciario Dn. Johanne Torberni M. Datum Haffnis infra oct. corporis Cristi fer. 2.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Roskilde Bisps Arkiv (RA.).

[611

Juni 7. Anthonius de Senago de MODOECIA legum doctor, sacri LATTERANENSIS PALACII comes. Sagax humane nature discrecio tabellionatus officium, per quod contrahencium vota conscribentur et servarentur in evum, adinvenit, ut talibus personis, [quibus] vite ac morum honestas aliaque laudabilia suffragantur, tabellionatus officium concedendum fuit. Cum itaque in nostra et testium infrascriptorum presencia coram notario publico infrascripto constitutus Dn. Petrus Jacobi presbiter Ottoniensis diocesis nobis flexis genibus supplicavit, quatenus ipsum auctoritate imperiali juxta tenorem privilegii per Dn. Sigismundum olim Romanorum imperatorem nobis concessi, prout in ipsius litteris, cum sigillo imperiali impendente m[un]itis^a, continetur, in auctenticum publicum tabellionem et notarium instituere et ordinare dignaremur, quarum litterarum tenor est talis: *Kejser Sigismundus udnævner Maffnus de Senago de MODOECIA MEDIOLANENSIS diocesis og hans Sønner Petrus, Pave Eugenius's cubicularius, og Anthonius til sacri Lateranensis palacii auleque nostre et imperialis consistorii comites og giver dem Fuldmagt til at udnævne Notarer og til at legitimere uægte fødte. Datum Rome 1433 die*

10. mensis junii, regnorum nostrorum anno Vngarie »etc.« 47., Romanorum 23., Bohemie 13. et imperii vero primo. Nos igitur Anthonius, supplicacionibus Dn. Petri Jacobi, quem utique virum litteratum, scribere scientem, ad huiusmodi notariatus seu tabellionatus officium exercendum ydoneum esse reperimus, auctoritate predicta cesaria Dn. Petrum publicum et auctenticum notarium et tabellionem creamus sibi que huiusmodi notariatus seu tabellionatus officium committimus ipsumque Dn. Petrum per calamarium, pennam atque cartam, quas in nostris tenebamus manibus suisque tradidimus, investimus de officio memorato, dantes eidem plenam auctoritatem per omnes civitates, terras et alia loca, que Romanum profitentur imperium, ac ubicumque locorum conscribendi contractus, instrumenta et ultimas voluntates, decreta et auctoritates interponendi omniaque alia faciendi, que ad officium publici notarii et tabellionis pertinere dinoscuntur, et quod instrumentis publicis per ipsum conficiendis plenaria fides adhibeatur. Et insuper de probitate Dn. Petri quamplurimum confidentes eidem dedimus auctoritatem, quod 2 personas videl. Dn. Olauum Petri presbiterum dyocesis Ottoniensis et aliam personam, quam ad hoc duxerit eligendam, si ipsas per diligentem examinacionem ad notariatus seu tabellionatus officium exercendum ydoneas reperierit, recepto ab eis corporali juramento secundum formam infrascriptam extra Romanam curiam per 20 miliaria theutunicalia a nostre residencie loco in notarios seu tabelliones publicos vice nostra creare possit ipsosque per pennam, cartam atque calmarium ac alias, prout moris est, de eadem investire et ad osculum pacis recipere, dando eis, prout sibi per nos datum est, similem potestatem litteras tam publicas quam privatas ac instrumenta publica scribendi et ubicumque locorum conficiendi, quodque instrumentis per eos in publicam formam red[actis]^b plena fides adhibeatur. Postquam omnia per nos sic gesta[!], Dn. Petrus, notarius et tabellio publicus per nos creatus, ad mandatum nostrum et in nostris manibus, tactis per eum scripturis sacrosanctis, ad evangelia Dni. imperatoris prefati et successorum suorum imperatorum et regum sacrique Romani imperii nomine infrascriptum solitum fidelitatis prestitit juramentum: Ego Petrus Jacobi juro, quod fidelis ero Dn. Friderico Romanorum imperatori et omnibus successoribus suis imperatoribus et regibus, neque ero in concilio, ubi periculum eorum tractabitur; bonum eorum promovebo et dampna eorum pro mei possibilitate avertam; instrumenta,

contractus et quascumque ultimas voluntates necnon dicta testium fideliter scribam et ea occulte servabo, donec debeantur[!] publicari, et officium meum exercebo fideliter non attendendo munera, odium vel amorem. Sic me Deus adjuvet et hec sancta Dei evangelia. Litteras per notarium publicum subscribi mandavimus sigillique nostri fecimus appensione communiri. Datum et actum Rome in domo habitacionis nostre die lune 7. mensis junii, indictione 4., pontificatus Dn. Calisti pape tercii anno 2., presentibus Dn. Laurencio Olaii presbitero et Johanne Petri clerico Sleswicensis et Roskildensis diocesium, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Henricus Hermanni clericus Sleszwicensis diocesis, imperiali auctoritate notarius, quia Dn. Petri Jacobi in notarium publicum et judicem ordinarium auctoritate imperiali creacioni ceterisque premissis cum prenominatis testibus interfui, hoc instrumentum manu aliena, me aliis occupato negociis, scriptum subscripsi signoque et nomine meis solitis cum Dn. Anthonii comitis palatini sigilli appensione signavi.

Perg. med Notarmærke; nu uden Spor af Segl; Plica afklippet. Senere til Arkivet paa Orebygaard. LDipl. [612

a) Orig.: meritis. b) Orig.: redig....

Juni 15. Biskop Nycolaus af Sleswyck stadfæster en af Hr. Johan m. fl. Anevelde'r skænket Gave til en Gudstjeneste, som 4 Præster skal holde i Vor Frue Kapel i Hadersleve Domkirke.

A. Perg. med 3 Notarmærker og [19] Segl: 2-3. Forsiden mangler; 4-5, 10. Brudstykker. Haderslev Vor Frue Kirkes Vor Frue Kapels Arkiv; senere til Godskegaarden i Eckernförde's Arkiv i Arkivet paa Olpenæs (Statsark. i Kiel, Goschenhof Nr. 1). *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst. Gesch. XL. 392; Bobé, Ahlefeldt II, Bil. S. 3* (uden Aftryk af Notarialtæsterne, men med fuldstændigt, om end formindsket Faksimile). — Aa. Optaget i 1512 Febr. 15. [613

Juni 21. *Reg. 3969**. [Orig. Senere (jfr. 1464 Sept. 7) til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 5 a. *Nye Danske Mag. I. 126; Kbhvns Dipl. II. 104.* [614

Juni 23. *Reg. *6026.* Perg. med Calixtus III.s Bulle i Silkesnor. Haderslev Kapitels Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 32.* [615

Juni 24. Ælnæ Anderssedotter¹, Moens Jepsß Efterleve. Jeg har efter mine Venners Raad givet mig ind i Clare Kloster for min Sjæls Bestandelse Skyld, og giver jeg en min Gaard til Clare Kloster liggende i Helløffmagle i Tydebiærg H. (1 Pd. Korn,

1 Skill. Grot med andre Smaaredsler), hvilken Gaard mig er tilkommen af Arv efter mine Forældre, og skøder jeg fornævnte Gaard til Clare Kloster. Medb. af gode Mænd Jep Jenss² Høvidsmand paa Haritzborg, Hr. Jens Siwndhæsß Kannik i Roskilde, Jens Mortinsß a. w., Henric Jensß, Boo Jensß »borgemester« i Roskilde, Hemming Persß Raadmand sstds. Scriptum Roskildis nativitas Johannis baptista.

Perg. med [7] Segl: 1. Lxi 15; [2. Lx 1 (Ravenberg).^a] Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 566* (AM. LXII. 4). [616

^a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Ravensberg.

Juni 25. *Reg. 3970.* [Orig. Senere (jfr. 1464 Sept. 7) til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 6 a. *Nye Danske Mag. I. 126.* [617

Juni 28. »Enn laughefft aff Hand herritz tingh aar 1456^a denn mandagh nest epther s. Johannis baptiste dagh udgiffuitt, som metfør, welbiurdige mand Laß Da(n)^b i her Annderß Nielsens ridder aff Kockedall neruerelsse att haffue giortt sinne laughefftt paa Alßbieriggaard oc Alßbieriglund for enn frie endiel oc ingenn andre mannd derudi deell att haffue«.

[A. Orig. Las Dans Arkiv. — Aa. Udtog anført i Dom 1575 af Wiburg Snapslandsting mellem Johann Skouffgaard til Skouffgaard paa egne, Søkendes og Medarvingers Vegne og Frandz Banner til Kockedall; den første fremlægger nærværende Brev og Breve af 1466 Dag?, 1466 Dag? og 1467 Dag?; den sidste fremlægger Brev af 1458 Juni 12(?).] Afskrifter af Aa, de fleste fra c. 1600: Aaa. Ny kgl. Saml. Fol. 836 b Bl. 40 a; Aab. Sstds. Fol. 839 Bl. 59 b; Aac. Sstds. Fol. 843 Nr. 142 (herefter: Aaca. Sstds. Fol. 838 Nr. 142 (fra 18. Aarh.)); Aad. Sstds. Fol. 844 Nr. 116; Aae. Sstds. Fol. 845 Nr. 52; Aaf. Sstds. Fol. 847, efter det 2. Nr. 53; Aag. Sstds. 4 to 1346 b S. 8; Aah. Gl. kgl. Saml. Fol. 1136 Nr. 52; Aai. Sstds. Fol. 1137 Nr. 51; Aaj. Additam. Fol. 151 Nr. 52; Aak. RA. MS. Domssamling A Nr. 52; Aal. Sstds. Domssamling B Nr. 52; Aam. Sstds. Domssamling E Nr. 101; Aan. Lunds UB., Haandskr. J Fol. 14 Nr. 55; Aao. Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow VI, 2. Nummerering Nr. 12. [618

^a) Aac. Aaca, Aag (herefter: *Vendsysselske Aarbøger IV* (1921) S. 152), Aan: 1458; Aad: 58; Aaf: 1556; Aam: mdlviii. ^b) Saaledes Aae; Aad, Aak, Aal, Aan: Dann; Aaf: Daann; Aaa, Aah, Aai, Aaj, Aao: Damb; Aab: Dom; Aac, Aaca, Aag, Aam: Dam.

Juni 28? Jeg Karll Knutsß af Thernæ a. w. og min Moder Johanne Braudesdotter kendes os skyldig at være en hæderlig Kvinde og velbyrdig Hustru Gwnnill, Arwidh Badz Efterlevere, 20 løde Mk. Sølv i kolness Vægt og 10 løde Mk. »lødhit« Sølv i kolness Vægt og 16 Lod i hver løde Mk., og 11 lybiskee Mk. i lyps Mønt, for hvilket Sølv og Penge vi pantsætter hende vort Gods i Halandh, som min Moder arvede efter sin Fader:

1 Gaard i Kønarp (Bent, 6 Pd. Smør) i Skepsholm S. i Halmstedhe H., 1 øde Gaard i Lilleberhem i Wæsie S. i Arestadhe H. (6 Pd. Smør); disse 2 Gaarde ligger i Søndhre Halland; 3 Gaarde Trydthinghe (1 Td. Smør) i Winberghe S. i Fardas H., 1 Gaard i Oleffstorp (4 Pd. Smør) i Hemlle H., 1 Gaard i Øsstrø (4 Pd. Smør); disse forskrevne Gaarde ligger i Norre Haland; item pantsætter vi hende alt det Gods, som min Moder havde i Norre Halland, baade øde og bygt, for dette Sølv, som er 20 løde Mk. i gjort Sølv i kolness Vægt og 10 løde Mk. i »lødhit« Sølv i kolnes Vægt. Hustru Gwnnil skal opbære Skat og Landgilde, til det afløses hende; afvindes Godset hende, tilbinder vi os at give hende saa godt frit »belæyelith« Gods igen med saa megen Rente inden 6 »wgne« Dag derefter. Og Løsningsdagen skal være om Mortens Dag. Medb. af hæderlige Mænd Anders Stiis i Nees, Sten Perss⁴ i Ingelsstede, Holger Hinrikss⁵ i Glyminge, Axel Laesss⁶ i Nybølle og Per Niels af Alnarp a. w. Skrevet og givet i Bollarp Peders Aften.

Perg. med 7 Segl: 4. Exix 8 (Gøye); 5. Lxxxvii 6 (Ulfstand); 6. M 4. (Uppsala UB.) [619]

Juli 3. *Reg. *6028.* Perg. med 1 Segl: K.74. Helsingør Bys Arkiv (SLA. »Helsingør By, Kgl. Privilegier«). Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 9.* — Kopi indsendt 1648 (med urigtigt Aar 1457): RA. Danske Kanc. (Bl. 25 b). [620]

Juli 5? Hans Lerki Foged paa Alburghhws, Nis Jonsß Tingfoged i Alburgh, Hans Swan, Nis Prowst, Per Landbo, Jes Tordsß, Kiel Scredher og Jes Nielsß. Mand. efter Pethers Dag for os og flere gode Mænd, som Tinget søgte, fik en beskeden Md. Strongi Torsthensß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Tordsß, Hans Swan, Haghin Remsnither, Bertil Matisß, Per Landbo, Willaz Bagher, Jes Nielsß og Marthen Danser; hvilke vidnede, at Strongi Torsthensß har levet sit Liv skellig og vel som en »æractwg« Dannemand og har været her i Alborgh, siden han først kom at bo her med os, som en tro Dannemand og har redet ud Skat, »wekt« og al Udredsel. Med vore Indsegl. Datum etc.

Perg. med [8] Segl: [5.^a]; 7. I Sigilfeltet en Saks. Senere til Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). LDipl. 1456 Febr. 23 og Maj 3. [621
a) Nævnt af Jon Mortensen 1751 i LDipl. 1456 Maj 3 og i Ny kgl. Saml. 4 to 747 a.

Juli 8. Torsd. før Knwt Konges Dag var for os »borge-mestere« og Raadmænd i Malmøge vore Medborgere alle, som

Møllere er og Vejrmøller har lejet her for Byen, og tilstod, at hvad som de har mere indhegnet eller bruger af Bys Jord end, som plejer at være til Møllerne, at de det har af os, til des vi dem derom anderledes tilsigende vorder.

Optegnelse med samtidig Haand: Malmøregistret Bl. 33 b. LDipl. 1438 Marts 13. [622]

Juli 10. Jens Bing Kannik i Lund sælger Kapitlet i Lund en Gaard i Brønistade i Bethinge magle.

Perg. [med 7 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 376.* [623]

Juli 12. Jeg Henicke Lembeck af Næbbe tilbinder mig igen at fange Fru Mette et aabent Brev [c: 461], som lyder paa det Pant, som Fru Mette har af mig paa det Gods i Hareberg S., uden Hinder inden Pinsedag, næst kommer; og saa bliver dette nærværende Brev dødt. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med flere gode Mænds: Hr. Torbørnn Biillde af Szøholm R., Andhers Persß af Tytheberg og Eriick Jepsß, som kaldes Biillde. Givet i Abramstorp fer. 2. post octavam visitat. Marie.

[Orig. Anført Specifikation, Acta privata Nr. 351 og SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 73. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 27 b. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 100; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 169. [624]

Juli 14. Stii Nielsß¹ Byfoged i Roskilde, Henrik Jensß² Borge-mester, Clemet Jensß³, Hans Darier⁴ Raadmænd, Per Jæiepsß, Per Andersß⁶ og Lasse Gridestøpere Bymænd sstds. Onsd. efter Knwt Konges Dag paa vort Byting i Roskilde skødede beskeden Md. Ascer Nielsß Forstander i s. Yriens Kloster i Roskilde til hæderlig Md. Jep Jensß Hovedsmand paa Hareldzburgh paa Dronning Dorotheas Vegne en sin Gaard i Roskilde liggende i s. Jæieps Sogn »northes« i Windebothe, kaldet Nørregardh, med Hus og Jord, Abildgaard. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. Fxxix 3; 3-4, 6. Bomærker; 7. Bomærke (*s peder*.....). Dronning Dorotheas Arkiv; *ÆA. IV. 7* (RA. C 6, Adkomstbr. Roskilde). LDipl. 1456 Maj 18 og Juli 14. [625]

— Karl Knutsß¹ i Thærnæ a w. Jeg har solgt til hæderlig Md. og velbyrdige Hr. Stiigh Olsß en min Bod i Lanneskronæ med Gaardsrum og Jord, liggende norden ved Torvet næst vesten hos Anders Stiigsøns Gaard, og nu Claus Bagræ i boer og giver 14 Skill. Grot til Landgilde; hvilken Bod Thorckiel Braude aatte, Gud hans Sjæl naade, og Hustru Mærethe i Væрге

havde, til des hun døde, og myn Moders »systeme« Fru Barbra, Hustru Gwndildh og Anders Stiigsß arvede efter Hustru Mærethæ, og de mig den Bod gav til everdelig Eje, den Tid som de skiftede efter Hustru Mærethe; og kendes mig fuldt Værd for fornævnte Bod op at have baaret. Item tilbinder jeg mig forskrevne Bod skøde til Hr. Stiigh Olsß. Medb. af hæderlige Mænd Steen Pedersß i Ingelstadh, Jens Knutsß i Skabersio VV., Hans Hermansß Borgemester i Lanneskronæ og Oraff[!] Pedersß Raadmand sstds. Datum Lyndholm Onsd. efter Knut Konges Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Skjold, hvori en Ørnefod (den svenske Slægt Ørnefot). Stig Olufssøn Krognos's Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.).

^a) RA. Reg. 60 S. 22.

[626

Juli 15. Two archiepiscopus Lundensis, Olauus Roskildensis, Hennikinus Ottoniensis³, Johannes Arusiensis, Kanutus Wiber-gensis, Benedictus Skarensis, Jacobus Burglanensis et Hinricus Ripensis ecclesiarum episcopi. Pium et gratum Deo obsequium impendere credimus, quotiens eius fideles ad pietatis opera excitamus. Cupientes igitur, ut altare s. Jacobi in ecclesia s. Michaelis Slausie Roskildensis diocesis situatum a Cristifidelibus honoretur, omnibus in statu promerende gracie existentibus, altare causa devocionis, oracionis seu peregrinacionis visitantibus, missas aut alia divina officia ibid. audientibus, ad fabricam vel ad altaris ornamenta melioranda seu maioranda aliquid condonantibus aut condonari procurantibus, coram altari trina vice Pater noster cum Ave Maria ad honorem Dei, virg. Marie et b. Jacobi ap. flexis genibus recitantibus, super altare in trunco eius reposito aut in ipsius tabula, dummodo ea infra vel extra ecclesiam per eius questorem populo presentata fuerit, oblaciones suas porrigentibus necnon pro nostro, ecclesiarum nostrarum, totius cristianitatis statu salubri atque pro pace regni Dacie Deum exorantibus, quotiens eorum aliquid adimpleverint, 40 dies indulgenciarum de injunctis eis penitenciis singuli nostrum relaxamus, dummodo diocesani consensus ad hoc accesserit. Datum Haffnis die divis. apostolorum nostris sub secretis.

Perg. med [8] Segl: 3. G. 529. Slagelse Mikkels Kirkes Arkiv (RA.).

[627

Juli 23. Kongen pantsætter Philippus Axelssøn Traneker med Langeland.

[A. ^aPerg. med Segl: 7 anførte i Aa, deriblandt Kongens Majestæts-segl med Sekretet som Kontrasegl (derimod nævnes i Aa ikke den i Teksten anførte Peder Hogenskilds Segl).^a Philippus Axelssøn Thotts

Arkiv.] **Aa.** Vidisse 1479 Aug. 26. — **Ab.** Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Philippus Axelssøn Thotts Arkiv? (RA.). Herefter: *Lütken, Langeland S. 548.* [628

a—a) Jfr. ogsaa Omtalen i 1462 Sept. 26.

Juli 25. *Reg. 3971**. Perg. med 2 Segl: 1. Den liflandske Ordensmesters; 2. Den liflandske Landmarskalks. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 392 Nr. 97* (RA. Lifland, Perg.). *Jahn S. 544; Dipl. Chr. I S. 70; Liv-est- u. kurländ. UB. 1. Abteil. XI. 472.* [629

— Jeppe Esbernsß i Hængi. Jeg skøder og sælger en velbyrdig Md. Hr. Niels Mwnk af Brusgard R. al min Eng i Hesængh, baade min Arveeng og Købeeng og Panteeng; og kendes jeg mig, at jeg har fanget fuld Vederlæggelse, Jord og Eng, for den fornævnte Eng. Medb. af hæderlig og velbyrdige Mænd Hr. Jens Mattesß af Koldrvp, Nis Mwnk af Holbekgard, Hr. Cri-stiærn Provst i Galten H., Pether Laak i Wesingh og Nis Sy-mensß i Hadberuff. Datum die Jacobi.

Perg. [med 6 Segl]. Brusgaard Godsarkiv; ^a1871 af Lensgreve Holck-Hardenberg-Reventlow foræret til Gehejmearkivet^a. — Udtog (uden Dag), anført i Stadfæstelse 1541 Juli 15 (6. fer. post Chanuti regis) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Tammess Suendß paa Jens Huassis Børns Vegne. Perg. [med 1 Segl]. (RA. Jens Hvas's Arkiv.) [630

a—a) Jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. V S. XVII.*

— (2 Breve.) Se 1457 Juli 25.

Juli 27. Thames Esbernsß¹ Herredsfoged i Thørsting H., Per Laurensß² Sognepræst i Brydropp, Therkel Jensß af Dauding, Ysik af Tranholm, Jepp Stirkß⁵ af Tøning, Anders Burre af Grestropp og Jepp Ebbiß af Skousbøll. Den Tingdag efter Jacobi Dag paa Thørsting H.s Ting fik velbaaren Md. Hr. Pæther Skram af Wolbergh R. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Tammy af Thræden, Thames Lasß af Rind, Jes Stoll, Anders Burræ, Seuerin Matesß af Løffue, Therkel Jensß af Dauding, Nis Tyghesß og Per Michelsß af Winding; hvilke vidnede, at de havde spurgt af gamle Mænd, de ældste, som nu er i Herredet, og er dem »offræt« vitterligt, at Haligh Mark har ligget til Mattropp i 50 Vintre og mere, og har ej hørt, at nogen Mand har givet der Kære paa. *Sigillis nostris. Datum et actum etc.*

Perg. med [7] Segl: 1. I Sigilfeltet en ubestemmelig Figur; 2. G. 772; 4. Aftryk af samme Signet som det efterfølgende Segl; 5. I Sigilfeltet en Halvmaane med en Stjerne over (*s iey sterfjøn*); 6. Bomærke. Matrurp Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [631

a) RA. Reg. 60 S. 250.

Juli 27. Jeg Skelm Persþon »etc.« har paa Kong Cristierns Vegne opbaaret af velbaaren Md. Hr. Ottæ Nielsþon R. 5 Mk. lubisch og 5 Skill. lubisch af Ledingspenge i Fiælþ H. og 3 Mk. lubisch og (13 $\frac{1}{2}$ ^a) Skill. lubisch af Ledingspenge i Rinþ H., og derforuden gav han sin Svend 20 Mk. for en Hest, som min Herres Naade selv befol. Da er Summen, som jeg har opbaaret, halvniende^b Mk. lubisch og halvtredie^c Skill. lubisch, for hvilken Sum Penge 9 Mk. lubisch og 3 Skill. lubisch[!] jeg lader ham kvit paa Kong Cristierns Vegne. Sig. meum. Datum in castro Haffnensi 3. fer. ante f. Olai.

[A. ^dPapir (Orig.).^d Otte Nielsþon Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 21).] Aa. Afskr. for Langebek 1761: LDipl. — Ab. Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 185. [632

a) Saaledes Ab; Aa: 14. b—c) Medens Afskriveren af Aa ellers gennemgaaende bruger Arabertal, har han paa disse 2 Steder skrevet Tallene helt ud med Bogstaver. Den Uoverensstemmelse, der herved er fremkommen, hidrører sikkert fra, at Originalen har haft Romertal i Stedet for Arabertal, og at Afskriveren ikke har kendt, hvorledes man ved Anvendelsen af Romertal betegnede Brøken $\frac{1}{2}$; hvis man antager, at der foruden ved et af de to Specialtal for Skilling ogsaa ved et af de to Specialtal for Mark i Virkeligheden har staaet $\frac{1}{2}$ mindre, end Afskriveren har læst, bliver Summen 8 $\frac{1}{2}$ Mark 2 $\frac{1}{2}$ Skill. d—d) Saaledes Aa.

Juli 31. Kongens Stadfæstelse paa Birkerettighed til Vorde Birk, Fuur og Nørholm og paa Fiskeri i Lang Vedel Aae m. m.

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Udtog i det under 509 anførte »Register« S. 2. Herefter: *Dipl. Viberg* §. 43. — Udtog uden Datum, anført i Dom af Wiiborigh Landsting 1541 Juni 18 (Lörd. efter Guds Legems Dag) mellem Wiiborigh Kapitel paa den ene Side og Søren Nielsszen i Huylssom og hans Medarvinger paa den anden; de sidste fremlægger Brev af 1495 Dag?; Kapitlet fremlægger Breve af 1474 Dag?, 1489 Aug. 15, 1472 Apr. 25 og nærværende Brev. Perg. [med 5 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv 1541 Juni 18 (RA.). Herefter: *Dipl. Viberg*. S. 224. [633

Aug. 1. Vi Cristiern Konge er skyldig Hr. Johan Biørnþen R. vor Mand og Raad 700 Mk. lub. i saadan Mønt, som nu i Danmarck er »gengh«, som han os laant har til vort og vore Rigers Nytte, for hvilke vi pantsætter ham 100 lub. Mk. af vor aarlige Byskat i Randers i saa Maade, at han skal den opbære for et brugeligt Pant, saa længe de afløses ham for 700 Mk. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi die Petri ad vincula.

[Perg. Johan Bjørnssøn Bjørns Arkiv.] Afskr. (fra 1. Trediedel af 16. Aarh.?) paa Papir; Paaskrift med samme Haand: »Paa pergament; thet er thet førsthe breff«. (RA. Danske Kanc. B I 1 a α.) [634

— Vi Cristiern Konge hilser eder alle vore Borgemestre og Raad i Randers. Vi har undt Hr. Johan Biørnþen R. vor

Mand og Raad 100 lub. Mk. af eders aarlige Byskat. Thi beder vi eder og byder, at I hvert Aar betaler ham 100 lub. Mk. af eders aarlige Byskat, saa længe vi byder eder andet til. Og lad det ingenlunde. Datum in castro nostro Haffnensi die Petri ad vincula nostro sub secreto.

[Orig. paa Papir. Johan Bjørnsson Bjørns Arkiv.] Afskr. (fra 1. Trediedel af 16. Aarh.?) paa Papir med samme Haand som 634; Paa-skrift med samme Haand: »Paa papiir, oc er thet thet anneth breff«. (RA. Danske Kanc. BI 1 a α.) [635]

Aug. 2. Cristiern¹ Konge. Fordi at Gudstjeneste maa opholdes og øges, stadfæster vi det aabne beseglede Brev, som dette vort Brev er vederhængt, hvilket Kong Eric Præster paa vort Land Falster boende givet har, og vil, at det skal ubrødelig holdes til evig Tid. Thi forbyder vi alle vore Fogeder og Embedsmænd og alle andre forskrevne Præster vore Kapellaner imod denne vor Gunst at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Haffnensi crast. Petri ad vincula nostro sub secreto.

Dn. rex per se, presente domina regina.

Perg. med 1 Segl: K. 74; ved Seglremmen forbundet med 1. Række Nr. 5630; senere tillige forbundet med kongelige Stadfæstelser af 1496 Sept. 27 og 1515 Apr. 9 (2. Paaskedag). Falsters Præsteselskabs Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [636]

Aug. 7. Cristiern¹ Konge. Philippus Axelsson vor Hofsind og Tjener har betalt os den Sum Guld og Penge, som han os laant har til vor og Rigens Behov efterdi, som vort Pantebrev udviser, vi ham derpaa givet har. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne Sum Guld og Penge. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi sabb. ante f. Laurentii.

Ad relacionem Dn. Ottonis Nicolai M.

Perg. med 1 Segl: K. 74. Philippus Axelsson Thotts Arkiv (RA.). LDipl. [637]

Aug. 18. Reg. *6029. Perg. med 2 Segl: 1. Hertug Vartislav (den ældre)'s; 2. Hertug Vartislav den yngre's. Roskilde Bisps Arkiv, Rügen (RA.). Dipl. Chr. I S. 72. [638]

Aug. 23. Reg. *6031. [Orig. Otte Nielsson Rosenkrantz's Arkiv.] Afskr. af Tønne Madsson, utvivlsomt efter »Anne Krabbes Kopibog«: Ny kgl. Saml. Fol. 598 q, Hæfte Bl. 1 a. — Afskrifter [efter Peder Dyrskjød] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 111 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosen-

krantz, Afskr. af Jon Mortensen) og LDipl. — Andre Afskrifter, sikkert direkte ell. indirekte efter Peder Dyrskjøt: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz, Hæfte S. 11 (af Jacob Bircherod); RA. Genealog-herald. Selskab, Gener. Fol. 24 Bl. 85 a (af Oluf Bang). *Barner, Rosenkrantz S. 147.* — En Afskr., utvivlsomt af det samme Brev, men med Aar 1459 uden Dagsangivelse, nævnes hos *Vogelsang, Fortegn. ov. Haandskrifterne i Karen Brahes Bibl. S. 78*, men var i 1921 ikke til at finde. — Om Brevets Aar (formentlig 1452 og ikke 1456) se *Dipl. Viberg. S. XLIII* og *Hist. Tidsskr. 5. R. I. 536 f.* [639]

Aug. 25. *Reg. 3974**. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 73. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Shvms Nye Saml. III. 341; Missiver I. 12.* [640]

Aug. 27. *Reg. 3975.* [^aPerg.^a Senere (jfr. 1463 Marts 25) til ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv^a.] Afskr. fra 18. Aarh.: LDipl. *Danske Mag. III. 206 = Kbhvns Dipl. IV. 56.* [641]

a—a) Saaledes *Danske Mag. III. 204* og LDipl.

Sept. 7. Broder Mattes² Prior i Holbek og alt Konvent³ sstds. af Sortebrødreorden. Med Broder Jensses¹ af samme Orden provincialis i Danmarks provincia Samtykke har vi oppebaaret af Dronning Dorothea 100 lybske Mk., en Kalk, Bog og Messerede, Alterklæder og en Gaard liggende i Holbek i Nilawes Sogn sønden ved Thorffgadhén, som nu i boer Jæp Skrædere; for hvilket og mere godt, som vi haabes til, at vi skal faa af forskrevne Fyrstinde, tilbinder vi os at holde en evig daglig Messe om Søndagen af den hellige Trefoldighed, om Mandagen for alle kristne Sjæle, om Tirsdagen af Johanne ewang., om Onsdagen, som Dagen tilhører, om Torsdagen af Guds Legeme, om Fredagen af Vor Herres 5 Vunder og om Lørdagen af Vor Frue. Vi Broder Jens, Broder Mattes og mene Konvent i Holbek har ladet hænge vore Indsegl for dette Brev. Givet i Købendhaffn Vor Frue Aften nativit.

Perg. med 3 Segl: 1. G. 1017; 2. G. 462; 3. G. 461. Dronning Dorotheas Arkiv (RA. A 2, Christiern I). LDipl. (*Reg. *6033.*) [642]

Sept. 13. Elinæ Esbernsdotter sælger Jens Bing Kannik i Lund 2 Gaarde i Othenstrøø.

Perg. [med 7 Segl]. Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 379.* [643]

Sept. 22. *Reg. *6034.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 405.* [644]

Sept. 22—28. *Reg. 3976**. Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Jahn S. 539; Dipl. Chr. I S. 75; Udtog: Hvitfeld V. 56, Fol. 865 L. 13 f. n.* [645]

Sept. 23. Per Anderß Foged paa Roxo H.s Ting, Niels Munk² V., Per Reynerß af Lyuelstrop, Esbern Jenß af Hollensbergh og Jep Martenß i Kardhe. Torsd. efter Mauricii Dag paa fornævnte [*Ting*] fik Pether Jeipß Officialis i Arus et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Perß af Vdby, Nis Michelß af Kardhe, Jep Morthenß *ibid.*, Michel Lasß af Vdby, Thorchel Gødß *ibid.*, Anders Ericß *ibid.*, Nis Jenß *ibid.* og Esbern Jenß af Hollinsbergh; disse »vytne«, at dem vitterligt er, at Cristiern Nielß V., Oluff Kylekop og Pether Jeipß Officialis i Arus var 3 Ting paa Roxø H.s Ting og æskede de Penge, som ud var budet for den Gaard, der ligger i Holbech, som Anders Voghenß i boer, og vilde gøre efter det, som Ret er, som de Breve udviser, paa den Gaard er rørende. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1. Utydeligt; 2. Fxii 21; 3. Bomærke; 4. Utydeligt. 1861 »medd. af Cand. med. N. R. Bay^a« til Gehejmearkivet^b (NLA. »Gave fra Læge Bay i Randers« c). LDipl. [646]

a) F. 1834, †1889 (*Carøe, Den danske Lægstand, Supplementbind til 7. Udgave S. 6*).
b) Saaledes LDipl. c) »: sikkert N. H. Bay, f. 1847, †1900 (*Carøe, anf. St.*).

Sept. 25. Vi Henric¹ Biskop i Ripe har til Leje annammet af vort Kapitel i Ripe et Gods i Rodagher S. (Jess Therkilß, 6 Ørtug Korn), item saa meget Gods, som de har i Garsleff S., af hvilke vi skal give 11 Ørtug Korn og 4 lub. Mk., og et Gods i Gresæ S. (Jess Maghenß), af hvilket vi skal give 1 Øre Korn, item saa meget Gods, som de finge af Niels Skram i Møgeltynder S., hvilket skylder 12 Skill. engels, »item 1 Eng i Møgell ænge, som kaldes Kokhalæ (6 Skill. ængels), og Esenberg Mølle for 9 Skill., som vi har Kapitels Brev paa^a. Dette Gods har vi annammet for aarlig Skyld at give dem, som forskrevet stander; hvilket Aar vi det ej gør, skal de have Fuldmagt at annamme det Gods igen, af hvilket dem brister deres Skyld. Og kendes vi os ingen ydermere Rettighed at have i Godset. Vort Indsegl. Datum sabb. post f. Mathei ap. et ewang.

Perg. med 1 Segl: G. 818. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 368* (RA.). [647
a—a) Tilføjet ved Brevets Slutning med Angivelse af, at det skal indføres her.

Sept. 27. *Reg. *6035*. Perg. med 1 Segl: Kong Carl VII.s med Kontrasegl. Kongens Arkiv (RA. Frankrig, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 62; dansk Udtog: Hvitfeld V. 49, Fol. 862 L. 14 f. n.* (med urigtig Dag: Aug. 28, der sikkert skyldes en Forveksling med Dagen Maj 28 i *Dipl. Chr. I S. 69*). [648]

Sept. 30. Lass Ericss¹ af Walsiø lillæ, Jæp Martenss² af Swenstorp, Jens Hemmingsß og Jens Pæthersß Borgemestre i Ringstede. Torsd. efter Michels Dag var vi paa Almstoffte Mølledam, Kongens Foged Pær Pæthersß nærværende, og udviste Biskoppens Rettighed, saa at vi igen kastede den Grøft, som Anders Pæthersß lod grave og opkaste ulovlig paa Almsstoffte Mølledam; og saa' vi, at Anders Pæthersß havde ladet afbrudt Møllen, som han der ulovlig bygge lod, baade Hus og »wanrethe«. Den Tid vi havde det gjort og saa udvist, som for stander, da red vi til Olaff Pæthersß og paa æskede paa Biskoppens Vegne det Faldsmaal ud at lægge, som Anders Pæthersß hans Broder var falden for, efterdi som vi lovlig var tilkrævede med Kongens Ridebrev, som vi da der for ham lod læse. Da svarede Olaff Pæthersß, at han vilde ej udlægge det Faldsmaal, førend han havde sig bespurgt paa Landstinget, hvor højt det Faldsmaal vilde »rise«. Ydermere sagde han, at vi skulde æske det Faldsmaal for Anders Pæthersß Gaard i Laland Bramsløcke; der skulde vi det »udhwurdhe« og ikke for Thydeberg, thi at Tydebergh hørte Olaff til og ikke hans Broder eller hans Børn. Med vore Indsegl. Skrevet *osv.*

Perg. med 4 Segl: 1. Llxxviii 40; 2. Dvi 13 (Krag); 3-4. Utydelige. Roskilde Bishops Arkiv (RA.). LDipl. [649]

Okt. 2. *Reg. *6036.* Perg. med [7] Segl: 7. Bomærke. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. I. 192.* — Afskr., omtr. fra Begyndelsen af 16. Aarh.: 1. Side af et Folioark (hvis 2. og 3. Side indeholder Afskrifter med samme Haand af henholdsvis 1470 Maj 4 og 1471 Apr. 26). Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. Herefter (ufuldstændig): *Kbhvns Dipl. II. 105.* [650]

Okt. 3. Jeg Mikel Rwd¹ af Wedby R. har opbaaret til min fulde Nøje alt det Guld og Penge, som velbaaren Md. Hr. Torbern mig skyldig har været til denne Dag. Findes det saa, at jeg har nogle Breve, som lyder paa Guld eller Penge, Hr. Torbern har været mig skyldig, mæler jeg dem døde. Medb. af flere gode Mænd Hr. Mikel Sognepræst i Gerløffe og Per Jenss sstds. Datum Abromstorpp profesto Francisci.

Perg. med [3] Segl: 1. Llviii 6. Torbern Bentsson Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [651]

Okt. 4. Jeg Thorborn Billæ i Søholm R. har opbaaret af velbyrdig Md. Hr. Mikkell Rwdh af Wetby 29 lvb. Mk. og 6 rinsske Gylden og 11 Mk. lagde han ud, den Tid Fru Illine

»wor« jordet; for hvilke 40 lvb. Mk. og 6 rinsske Gylden min Broder Hr. Erik Billæ havde en Gaard i Pant af Hr. Fredrik Wardænbærgh i Kalsholtæ i Thærsløsse S. i Meirløsse H., og Hr. Mikkel Rwdh nu har Ejendom paa den, for hvilken Gaard og Pantebrev jeg kendes mig fuldt Værd op at have baaret af Hr. M. R. paa min Broders Børns Vegne; fordi kender jeg mig ingen Rettighed at have i dette Pantebrev, som lyder paa 40 lvb. Mk. og 6 rinsske Gylden. Medb. af flere gode Mænd Frisse Paris og Hr. Per Niælsß Sognepræst i Drawby. Datum die Franssi[!] confassoris.

Perg. [med 3 Segl]. Mikkel Ruds Arkiv; anført: *Vedel Simonsen, Ruderne I. 125 L. 7 f. n.? (RA).* LDipl. [652]

Okt. 6. Anders Jenß Landsdommer i Syælend, Saxe af Fredsgord, Erick Jenß af Vyndyngghe, Fflygh af Ottersløff, Jens Olsß af Jenstorp, Per Sweye og Hr. Pawel Mortenß Sognepræst i Alende. Onsd. før Dyonyssii Dag paa Syalendsffare Landsting sagde en velbyrdig Md. Hr. Thorbørn Bille af Syøholm R., at i den Uge før Botulphi Dag var Hr. Trvwedh Jenß »dæghen« af Lwnd i Solbyerye og Hr. Mechel Rwdh af Wedhby og Anders Jenß af Thersløsse og jævnedet det Gods, som hans Broder og Broderbørn og han selv havde i Syælend, som deres Moder skiftede imellem dem i hendes levende Liv, Gud hendes Sjæl have; og »wordhe« dem saa til Raade, at de antvordede Per Bille, som kaldes Locke, Solbyerye med flere Gods, og Hr. Thorbørn annammede Kælleklyntte, som fornævnte Pædher i boede, med andet Gods paa sine Broderbørns Vegne og gjorde der Skiftebrev paa i saa Maade, at naar hans Broders Børn bliver myndige, og nøjer dem dermed, bliver det saa skiftet til evig Tid; nøjer dem der ej med og kan »prøve«, at de er »wanskyffte«, da annamme de Solbyerye i Væрге igen og andet Gods, som Pæder dertil har, i det Skifte faldt, som Skiftebrevene udviser, paa »athet« ingen skal sige, at Hr. Thorbørn har forsømmet dem; og hvem som der siden skader noget paa, den nyde, som Ret er. Item stod op velbyrdig Md. Pær Bille, som nu boer i Solbyerye, og sagde, at havde nogen Mand lagt hans Broder Hr. Thorbørn til, at han skulde »wanskyfft« sin Broders Børn for hans Skyld, da havde han lagt ham det til med Urette; og sagde han, at naar hans Broderbørn myndige var, vil han gerne stede dem alt det, der Ret er. Item sagde han, at Hr. Trvwedh Jenß bød ham Solbyerye og bad ham, at han vilde annamme

det, før han selv taledede om det. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Givet osv.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). [653]

Okt. 8. Vi Jeip¹ Biskop i Børlum under med vor Kapitels Raad Marin Pedhersdotther, Anders Thomeßøns Efterleverer af Wormholt, og hendes Søn Lass Nielsß i begges deres Dage en vor Biskopdoms Gaard i Crukstrop i Hiøringh S. (Michel Andersß, 3 Pd. Korn) og 1 Gaard i Nørly i Skeldrop S. (Per Stwre, 3 Pd. Korn) med al Ret, sætte vornede i og af, bære op al Skyld deraf; og naar de baade døde er, skal Gaardene komme fri igen til Børlo Biskop. Og dertil skal vi straks lægge M. P. ud en god Bryggekedel paa 2 Tønder, 3 gode Gryder, 1 opgjort Seng, 4 gode Køer og 2 gode vilde Øg for Venskab, som hun har beviset os og Børlum Biskopdom i saa Maade, at hun har opladt os til Børlum Biskopdom for hendes Sjæls Bestandelse al sin Ret i Wormholt og Wormholtz Fang med alt Gods, Ejendom, Pant, Fæ og Boskab, som hende i Lod falden er med Anders Thomeß Arvinger, som hendes Husbonde var, som de aabne Breve udviser, som hun os derpaa givet har. Fordi tilbinder vi os at gøre M. P. aldeles aarsage og skadesløst for al A. T.s Regnskab og al hans vitterlig Gæld, som derpaa med Rette tale kan, efter som hun deri betale bør. Og lader vi hende aldeles aarsage for al Regnskab os at gøre for noget Gods eller Fogedi, som hendes »hoshondher« og hun har haft af Børlum Biskopdom. Sig. nostrum et sig. capituli nostri Burglanensis. Datum fer. 6. ante diem Dionisii.

Perg. med [2] Segl: 1. G. 620. Senere (jfr. 1477 Marts 10) til Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). [654]

Okt. 13. Testamente af Peter Herder i Borch paa Vemerer.

Perg. (udskaaret foroven). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 31). Udtog: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 53.* [655]

Okt. 16. Dauyd Arylsß i Rydhe, Mykkyl Rvdh i Vydby »rydhere« paa Johans Vegne, som hans lovlige »væryæ« er, og Morthen Skykkell i Borby. Vi har siddet over et Skifte efter Clawæs Serlyns Død i saa Maade, at Hr. Dauyd skal beholde de Huse, som i Rydhe gordh stander, »v skygh«, saa længe som hans Husfru lever Fru Sofyæ, og holde dem vel ved Hævd; naar som hun død er, skal Johan Serlyn og Morthen Skykkell

skifte de Huse, først deres Fædrene og saa deres Mødrene, som det sig af Rette bør. Item har vi »skyfh« Pantegods, saa at Hr. Davyd skal have paa sin Husfrues Vegne: i Sawæby 2 Gaarde, som Jep Iguærsß paa boer, og den anden ligger øde, som skyldte 4 Pd. Korn og $\frac{1}{2}$ Td. Smør, i Ensløff 1 Gaard (Nyels Jensß, 1 Pd. Korn, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns). Item skal Johan Serlyn og Morthen Skynkkel paa sin Husfrues Vegne have dette Pante-gods: i Hyllynghe 2 Gaarde (Olvf Iguærsß og Jep Iguærsß, give 4 Pd. Korn, 1 Bolesvin, 1 Faar, og hver »therræ« 1 Lam og Gaas og Høns, og baade 3 lyfskæ Mk.), i Smætstrop i Myerløse H. i Soderrop S. 1 Gaard (Beyynt And[ersß], $1\frac{1}{2}$ Pd. Korn, Lam og Gaas og Høns), i Lunforlunh 1 Gaard, som Matthes Bryg-gherre i boede og ligger øde, giver 2 Pd. Korn og 15 Grot. Item er Hr. Davyd Johan og Morthen Skynkkel skyldig 3 Læster Korn, halvt Rug og halvt Byg, 12 rynsskæ Gylden, Mk. og 20, 2 fede Svin, 2 Faar, 6 Lam; dette Korn skal Hr. Davyd betale de 2 Læster Korn inden Fas. kommende, den anden nu Faste. et Aar. De fornævnte »gvyll« og Penge skal Hr. Davyd betale Johan og Morthen Skynkkel inden Paaske nu komme skullende. Item er Guld, Sølv dem skiftet imellem i saa Maade, at Hr. Davyd skal have 8 lødige Mk. Sølv coloni-ences i den store Nap; skal Johan og Morthen Skynkkel have 5 lødige Mk. Sølv coloniences og i den store Nap og dertil det andet Sølv, baade »nap ok skøll skolæ«, som de arvede efter deres Fader Klawes Serlyn, og de 5 lødige Mk. Sølv skal Hr. David beholde inde med sig, »i men« hans Husfru lever Fru Sofyæ; naar hun afgaar, skal Johan og Morthen Skynkkel have de 5 lødige Mk. Sølv kvit uden Hr. Davidz Gensigelse eller nogen hans »arvynghæ«, som deres Fædrene er, og skifte siden deres Mødrene, som Ret er. Om den Boskab, som i Tvedhæ er, skal de selv forliges. Derpaa har de ladt hveranden kvit for al Krav og Gæld efter Klawes Serlyns Død. Medb. af flere velbyrdige Mænd Hr. Torbern Byllæ »a« Søholm og Jep Jensß Høvidsmand paa Harysburgh og Hr. Hemmyng Sognepræst i Rydhæ. Datum die Galli.

Papir med utydelige Rester ell. Spor af 5 [!] Segl paatrykte forneden. David Arildssøn Quitzows Arkiv (RA. Privatark., Claus Serlin). LDipl. [656

Okt. 25. Cristern Konge¹. For os og vort Raad var velbyrdig Md. Hr. Tørbern Billæ af Swanholm med 3 vore Dom-breve og fjerde med hængende Indsegl og »allmin« Stævning og

6 »ughnæ breff«, hvilke lovligen fremgangen er paa Swanholm og paa alt det Gods, som herefter nævnes, og ingen »breff« eller Bevisning imod komne er, som er 9 Bole Jord i Wentzsløff, Gynnerop al sammen, Kundestop alt sammen, Kroghstorp al sammen uden Præstegaarden og Degnegaarden, Ordrops alt sammen, 1 Øre Korn i Dalby, 4 Pd. Skyld i Odhinswedh, i Kimmersløff 1 Fjerdings Jord, 1 Pd. Skyld i Kindby og 1 Gaard, skylder 1 sol. gross., 1 Fjerdings Jord i Dalby og i Cleppestorp 4 Gaarde. Thi tildømmer vi Hr. Tørbern Bille Swanholm og fornævnte Gods til evindelig Eje, og forbyder vi nogen Mand Hr. Tørbern at hindre dette Gods, og sætter vi paa den Sag en evig Tielse. Datum Mallmøgis die Crispini et Crispiniani nostro sub sig. ad causas, teste nostro justiciario Dn. Johanne Tørberni M. de Brenxstorp. .

Perg. med 1 Segl: K. 80. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (Arkivet paa Svanholm, B 4). LDipl. Trykt i nyere »Oversættelse« og ikke helt fuldstændig: *Mollerup, Bille-Ættens Hist. I. 187.* — Optaget (sammen med Udtog af Brev af 1475 Aug. 23) i Tog af 13 Oldinge, der atter er indført i Vidne 1632 Apr. 19 af Hornnsz H.s Ting, givet Frandtz Randzau til Randzauholmb hans Fuldmægtig Hans Frandzen Foged paa Suanholmb. Perg. med 4 Segl: 1-4. (Sstds., B 8.) — Afskr. fra 17. Aarh.: Sstds., B 19. [657

Okt. 31. *Reg. 3977**. Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: formentlig K. 83. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 341; Missiver I. 13.* [658

Nov. 17. Jeg Mikel Rwd¹ af Wedbi R. sælger og skøder en velbaaren Md. Hr. Torbern Bilde af Siøholm R. en Trediedel i en Gaard i Stenløssæ norden Weræ bro hos Wixsø liggende, som giver 2 Pd. Korn med andre Redsler (Jess Brwn), item en Trediedel i en Gaard, som hedder Vberød; han ligger hos Hyørningsholm, giver 6 Pd. Korn med andre Redsler; med saadant Vilkaar, at Hr. T. skal selv indløse Godset af dem, som det i Væрге har, Gaarden i Stenløsse min Andel for 4 lødige Mk., den i Vberød for 50 lub. Mk. min Trediedel. Medb. af flere gode Mænd Hr. Daud² af Ryde, Anderss Jens³ Landsdommer i Siælænd, Jon Iis⁴ i Welleroppæ, Per Jens⁵ i Gerløffe, Hr. Mikel⁶ Sognepræst sstds. og Niss Jens⁷ af Skuldeløffe. Givet Onsd. efter Mortens Dag.

Perg. med 7 Segl: 1. Llviii 6; 2. Gxix 3 (*s dauit arilfon*; Qvitzow); 3. Li 13 (Passov); 4. Lxxvii 5 (*s ione iohannis dicti iis*); 5. Exvi 9 (Jernskæg); 6. G. 402 (*s michaelis olavi pfbri*); 7. Clvii 12 (*s nicolai iohanns*; Godov). Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. [659

Nov. 18. ›Jæch Erich Jenssøn¹ aff vapn i Gælofftæ gjør mageschiffte met Mariboe closter ubrydhelighe at holde, at hand skall haffue en gaard, kaldes Frostorpp och Jes Ingversen uthi bor; conventet skall igen haffue to gaarde inne Bursiøø, then ene bygd, dhen anden øde, giffues aarlig aff dhen biugde gaard 1 pund korn, en skeppe smør, 2 ß grot, lamb, gaas och høns oc firæ daxværke, oc aff th. øde 1 Ø korn, tvo ß grot oc firæ daxvercke, och naar th. øthe gods biugd vorder, giffues som aff den første. Met velborne mends incigle, som ær Henrich Jenssen² min kiere broder, Oluff Lauritzen³ aff Orebye, Christofer vanne Haffn⁴ i Vlsløff, Anders Lauritzen⁵ i Galmendrop. Datum anno 1456 oct. beati Martini episcopi. ◀

[Perg.^a med 5 Segl: 1-2. Skjolde med Gøye-Vaaben; 3. Skjold med Blaa-Vaaben og Hjelm med 2 Vesselhorn; 4. Skjold med van Hafn-Vaaben (formentlig Hvii 2); 5. Skjold med Algudsen-Vaaben og Hjelm (formentlig Gxv 7). Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 270.*] Udtog af Jens Rosenkrantz med Seglbeskrivelse: Ny kgl. Saml. 4to 634 S. 11. [660

a) Saaledes *ÆA. III. 270.*

Nov. 28. *Kbhøns Dipl. IV. 56.* Er 641.

Nov. 29. Eline Esbernsdather giver en Gaard i Hærsløff til et Alter i Lunde Domkirke mod Gudstjeneste.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 164.*] Afskr.: Lundebogen S. 194. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 380.* [661

Nov. 30. Kongen paalægger Oluf Pederssøn ufortøvet at komme til ham til Kobenhaff[n].

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: vistnok K. 73. Oluf Pederssøn Godovs Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Missiver I. 14.* [662

Dec. 1. ›Hinrich Nilsson bekänner sig geldskyldig wara sin swåger h. Gehrlag Floer rådman i Köpenhafn 600 lübsche mark, pandtsettiandes sin gård, huus och stenhuus i Mallmö, som Michel Holländare då bodde uti. Datum Hafnis feria 4ta post festum sti. Andreæ ap. d. 30 novemb. 1456. ◀

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 352. — Et andet, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 47. [663

Dec. 4. Hans Lerke Foged paa Aalborghuus m. fl. udsteder Brev om en 1456 Nov. 12 udført Rebning af Hateriis Mark.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 27.* [664

Dec. 6. Udtog: *Hist. Tidsskr. IV. 551.* Er 1459 Dec. 6.

Dec. 15. Kongen paalægger Oluf Pederssøn at betale hans Hofsinde Erick Aghesß 10 lødige Mark.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: vistnok K. 73. Oluf Pederssøn Godovs Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Missiver I. 14.* [665]

Dec. 26. *Reg. 3981.* [a Perg. med 1 Segl: K. 74.^a Senere (jfr. 1463 Marts 25) til Københavns Nicolai Kirkes Arkiv^b.] *Danske Mag. III. 205 = Kbhvns Dipl. IV. 54.* [666]

a) Saaledes Langebeks Segltegn., Fasc. 1. b) Jfr. *Danske Mag. III. 204.*

Dec. 27. Wlff van der Wiisch knape, amptman to Hadersleue. Her Egghert Ffrilde rittere hefft my vornoghet 400 rynsche gulden unde 44 rynsche gulden van her Torborn Bylden unde van her Nyghels Ericssone wegghen, dar her Egghert vorlouet deme wolborn manne Hans Pogwiischen tome Kyle; unde ik late her Egghert quyd van Hans Pogwyschen wegghen van des vorscreuen lofftes unde gheldes wegghen. Myn ingesegel. Schreuen ame daghe Johannis ewang.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Skjold med v. d. Wisch-Vaaben og Hjelm. Eggert Frilles Arkiv (RA.). [667]

Dec. 30. Cristiern Konge. For Troskab og Tjeneste, som Michel Petherß vor Kældersvend paa vort Slot Kalundeborgh os gjort har, giver vi ham en vor og Kronens Jord liggende yderst i Kordel paa den søndre Gaden, i Længden strækkende op til den haarde Jord og ud i Stranden igen, og i Bredden 24 Alen, til evindelig Eje beholde uden nogen Afgift. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Kalundeborgh crast. Thome archiepiscopi Cantuariensis nostro sub secreto.

Ad relacionem Andree Johannis legislatoris Sielandie.

Perg. [med 1 Segl]. Senere til Kallundborg Bys Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl. [668]

Uvis Dag. »Søfren Iversen Proust i Westerviig, Jens Bruun Prior i [Due]holm, Jens Persen Præst i Reer, Rathloff Friis, Jes, Christiern Terkildsen, Jep Bagge Kaal og Erich Abildg[aard] Webnere; item Fr. Johanne af Asdal. 1456 d. ♂ post

[Orig.] Udtog med Biskop Jens Jacobssøn Bircherods Haand; det i Teksten i [] satte er suppleret af Udgiveren ved Gisning. RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 1 S. 3. [669]

Dag? »Enn lagheffdt wnder datum mcdlvi, lydende, att wellbyrdige mandtt Niels Ericss aff Brodskouff hage induordtt mett lagheffdt enn gaardt uty Aarß, som tha y bode Anders Palßenn, och en mølle etc.«

[Orig. Niels Erikssøn Rotfelds Arkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1559 Juli 4 (Tirsd. efter Petri et Pauli Dag) mellem Erick Nielßenn til Kollerop og Otthe Bragde til Knudstrop Embedsmand paa Aalborrihhuß

paa Kronens Vegne; den sidste fremlægger Brev af 1483 Dag?; den første fremlægger nærværende Brev. RA. Rigens Dombog 1559-66 S. 29.

[670

Dag? »Ett permetz breff, som Iuer Jensßen hagde wdgiffuett wnder Gudz aar mcdlvi, lydende, att for^{ne} Iffuer Jensß tiill Tyrßbeck hagde soldh oc skøtt fruæ Karinæ Ronwffs Wordtbasßy oc Nebøll mett all sin tilligelse oc kendes seg atth haffuæ oborett fuldt werdt etc.«

[Perg. Timme Nielssøn Rosenkrantz's Enkes Arkiv.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1539 Febr. 7 (6. fer. post purificac. Marie) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Anders Skeels Bud. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 165 b.

[671

— »Axell Boddæ¹, Stovessæ; Anders Graa; Axell Axelß i Skarte-bollæ; Jens Andersen⁸ aff Egelyche; Hans Jensen ibid.; Claus Andersen⁶ i Leyebølle; Per Andersen i Nevesthebølle; Hans Jvll⁷; Mossæ; Maribo. No. 23-130.«

[Perg.^a med [7] Segl: 1. Skjold med Budde-Vaaben; 2. (∴ Axell Axelß's) »deest«; 3. Skjold med Mylting-Vaaben (formentlig Clxiv 41); 4. Skjold, hvori 2 Maaner(?); 5. Skjold med Ulfeldt-Vaaben (formentlig Bxiii 9); 6. »deest«; 7. Delt Skjold (formentlig Li 23). Senere til Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 264* (med Aar 1456).] Notitser af Jens Rosenkrantz med Seglbeskrivelse, men uden Aar: Ny kgl. Saml. 4to 634 S. 19. [672

a) Saaledes *ÆA. III. 264*.

— »Erat qvoqve ^amonasterium b. Michaelis in Slangerup^a suis instructum indulgentiis, super qvibus^b litteræ qvædam occurrerunt ab octo episcopis, nempe archiepiscopo Lundensi, episcopo Roschildensi, Otthoniensi, Arusiensi, Viburgensi, Scarensi, Burglanensi et Ripensi anno 1456 editæ. Summa est unumqvemqve habiturum esse 40 dies indulgentiarum injunctis de poenitentiis, quotiescunqve ecclesiam beati Michaelis in Slangerop devotionis, peregrinationis vel orationis causa visitaverit aut missas et alia divina officia in ea audierit aut sepulturis mortuorum ibi interfuerit aut portatum dominicum corpus oleumve sacrum fuerit secutus aut, cum pulsatur campana more Romano flexis genibus ter dixerit Ave Maria.«

[A. Slangerup Kl. Arkiv.] Aa. Udtog med Th. Bartholins Haand »ex Petri Resenii Atlante Daniæ«: Additam. Fol. 89 S. 420. Ab. Det samme Udtog med ukendt Haand og uden Kilde: AM. 8vo 230, IV Bl. 26 a. Det samme Udtog med de anførte Varianter i andre Resen-Haandskrifter: Ac. Gl. kgl. Saml. Fol. 724 S. 292; Ad. Kall Fol. 31 S. 292; Ae. Oslo UB., Haandskr. Fol. 48 S. 375. — Et kortere Udtog i andre Resen-Redaktioner: Uldall Fol. 186, II. 388; Donatio variorum Fol. 19 S. 289; Thott Fol. 703 b S. 289; Ny kgl. Saml. 4to 659 S. 289; Uldall Fol. 183 S. 176; Sorø Akademis Manuskriftsaml. Nr. 168 b S. 287. [673

a—a) Ac, Ad, Ae: papisticis in tenebris monasterii hujus templum. b) Ac, Ad, Ae: qvo.

— »Christianus primus anno mcccclvi concessit civibus^a, ut pecudes more solito pascerent in agris, item ut ericeta, dumos et cespites secarent, ubi liberet cunqve.«

[Orig. Skagen Bys Arkiv.] Udtog anført i Resens Atlas (Uldall Fol. 186) VI. 37 (herefter: Uldall 4to 249, 1. Bd. 4. Paginering S. 12). (Endnu kortere Udtog forekommer i en Række andre Resen-Haandskrifter.) [674

a) ☉ : i Skagen.

Dag? »Fru Bærthe, H. Æffuert Mølkis Efterl. af Bavælsæ, nefniß død 1456 udi et Tingßvidne Holløsæ Mølle ang. i Fyen. Ex perg. Dalund. Wærnær Barsßbærg Høvesmand paa Holbech Ridder var med udi Tingßvidnet.«

[Perg. Dallund Godsarkiv.] Notits af Klevenfeldt: RA. MS. »Diverse Klevenfeldtiana.« [675

— »Eet andet Brev af Aar 1456 viiser iblandt andet, at Mogens Pedersøn da indførte[!] Damsgaard og Lynggaards Mark for en frie Eenemærke.«

[Orig. Damsgaard (Sønder H. Mors) Godsarkiv (saaledes 1756).] Udtog 1756 af Gaardens Ejer Ch. Nørbek: RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Brevregistraturer, Damsgaard. Nævnt herefter: *Danske Atlas V. 569* (hvor det urigtige »indførte« er rettet til »indvordede«) og derefter: Ny kgl. Saml. 4to 748, Damsgaard. [676

— »Tingsvidne, det Christen Nielsen var til Rogsø Herretsting og esked Geld og Penninge for dend Gaard i Holbeck. 1456.«

[Orig. Holbækggaard Godsarkiv; senere til Fussingø Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, P (Nr. 15) Nr. 5: Thott Fol. 735 S. 25 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 26). [677

— »Ditto« (☉: Aasum Herredstingsvidne) »paa Knud Sølvesens i Avensløfs Skjøde til Nis Horn paa en Gaard i Davinde. 1456.«

[Orig. Odense »Stiftsarchiv« (☉: Amtsarkiv).] Udtog af Vedel Simonsen: RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Aug. 1811 I (Læg 2) Nr. 825. [678

— »Ditto« (☉: Aasum Herredstingsvidne) »paa Per Matsens i Davinde Skiøde til Mathis Jespersen i Aarslev paa en Gaard i førstnævnte Bye. 1456.«

[Orig. Odense »Stiftsarchiv« (☉: Amtsarkiv).] Udtog af Vedel Simonsen: RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Aug. 1811 I (Læg 2) Nr. 827. [679

— »Et skiioðebreff wdgiiffuit tiill Bog herridz ting wnder datum mcdlvi, liudenndis, at Niels Persønn y Strerup haffuer sold Hanns Kyllerup enn bonndegord liggendis i Strerup.«

[Perg.] Udtog anført paa det under 428 anførte Sted, Bl. 199 b. [680

Uden Dag. Udtog: RA. Jens Hvas's Arkiv 1541 Juli 15. Er 630.

— Kongeligt Privilegium for Vordingborg paa Marked. Nævnt: *Danske Atlas VI. 408*. Er 1466 Juli 8.

Brevbøger: Christiern I.s Brevbog: *SRD. VIII. 395* (Febr.), *409* (Febr.?), *390* (Apr. 4), *365* (Apr. 13), *373* (Apr.), *367* (Maj 27), *372* (Juni 13), *376* (Juni 13), *393* (uden Datum, men trykt *Liv-est- u. kurländ. UB. 1. Abteil. XI. 471* med Datum 1456 Juli 23 efter Afskrifter i Rigsarkivet, der paa Grund af Tiden, da de er tagne, falder uden for nærværende Udgaves Plan), *377 = 394* (Juli 31), *376* (Aug. 1), *374* (Nov. 14), *375* (Dec. 14), *369* (uden Dag). — Æbelholt: *SRD. VI. 184* (Okt. 30). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 34* (Juni 28).

Registraturer: Kongens Arkiv: se *604, 625, 629*. — Lunde Kapitel: se *603, 661*. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 317*. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 51*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 99*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 355* (Marts 11), *347* (Marts 20), *321* (Juli 25-Aug. 8), *339* (Juli 29), *223, 228, 230, (341 se 1466 Nov. 27)*; se ogsaa *569*. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 9* (Juli 6 ell. 13). — Ribe Kapitel: se *578, 589, 647*. — Slesvig Bisp: se *586*. — Antvorskov: *ÆA. IV. 71, 228, 229, 239, 252, 252?, 257, 265*. — Roskilde Claræ Kl.: se *616*. — Skovkloster: *SRD. IV. 349, 356, 373*. — Maribo: *ÆA. III. 264, 284, 285*; se ogsaa *577, 660, 672*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 615 (919)*. — Dueholm: *ÆA. III. 188*. — Essenbæk: *ÆA. II. 100* (Febr. 19), *93* (Aug. 1), *94* (Aug. 2). — Mariager: *ÆA. V. 650, 673, 675, 677, 679, 680, 681, 682, 692, (706 se Aar 1455), 707, 707, 711, 720, 720, 724, 732, 733, 734, 735, 739, 745, 749, 750, 752*. — Tvilum: *ÆA. II. 53* (Apr. 24), *54* (Apr. 24), *53* (Maj 4). — Vestervig: *ÆA. III. 136, 136, 146, 160, 162?* — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 366, 378, 378*. — Vor: *ÆA. I. 182*. — Vrejlev: *ÆA. III. (37 se Aar 1457), 38, 38*. — Øm: *Suhms Nye Saml. III. 334* (Sept. 30; = *ÆA. I. 221*), *334* (Sept. 30; = *ÆA. I. 221*). *ÆA. I. 222*. — *Eline Gøyes Jordebog 165* (Jan. 1), *205* (Jan. 3), *125* (Jan. 4), *100* (Jan. 23?), *145* (Marts 13), *205* (Apr. 10), *146* (Apr. 14), *277* (Juni 28), *277* (Juli 28), *252* (Okt. 5), *100* (Nov. 18). — Knud Rud: se *568, 652*. — *Adel. Brevkister 35*.

1457.

Jan. 3. Provst Tidericus van Eytzen m. fl. udsteder Vidisse af Brev af 1365 Juni 13 (*1. Række Nr. 2766*).

Perg. [med 3 Segl]. Femerns Arkiv (Statsarkivet i Kiel, Urk. Fehmarn Nr. 1). *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 5*. — Afskr. af Ulrik Petersen, attesteret 1722 Juli 28 af Notaren Henricus Fitzmann: Ny kgl. Saml. Fol. 906. [681

Jan. 6. (*Reg. *6043.*) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 65, Fol. 869 L. 8*. Efter tabt Brevbog, jfr. *Hvitfeld V. 75, Fol. 873 L. 23 f. n.*; sammenlign *W. Christensen, Unionskongerne og Hansestæderne S. 308* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531*. [682

— Mattias Degn oplader Hans Fischer et Hus i Landzcrone.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 353. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 381*. — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 8, Nr. 188. [683

Efter Jan. 6. (*Reg. *6044.*) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 66, Fol. 869 L. 9 f. n.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. *W. Christensen, Unionskongerne og Hansestæderne S. 234* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531*. [684

Jan. 7? (*Reg. *6045.*) [Orig. Haderslev Kapitels Arkiv. — Udtog anført i Registr. 1564 over Kapitelsarkivet.] Afskrifter efter Udtoget af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. VI Bl. 106 a og Bd. LXX b, XIII e 9 a. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 72.* [685

Jan. 10. Kongen paalægger Niels Erikssøn at levere al den Hjælp, Kongen skal have i hans Len, til Hans Diweds, Borger i Rostok.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: vistnok K. 73. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 15.* [686

Jan. 11. (*Reg. *6045.*) [Orig. Haderslev Kapitels Arkiv. — Udtog anført i Registr. 1564 over Kapitelsarkivet.] Afskrifter efter Udtoget af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. VI Bl. 106 b og Bd. LXX b, XIII e 9 b. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 72.* [687

— (*Reg. *6045.*) [Orig. Haderslev Kapitels Arkiv. — Udtog anført i Registr. 1564 over Kapitelsarkivet.] Afskrifter efter Udtoget af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. VI Bl. 106 b og Bd. LXX b, XIII e 9 b. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 72.* [688

— Jeg Clawes Rønnow¹ R. og Kong Cristierns Marsk siger velbaaren Md. Hr. Eggert Frille R. kvit for alle Krav for det Løfte, som han har lovet mig med flere gode Mænd for 4000 lub. Mk., som det aabne Brev udviser, som er givet i Køpmennehaffn efter Guds Byrd 1456; og lover jeg Hr. Eggert Frille »altingest« skadesløst for alle Krav for den, som mit forskrevne Brev har med Villie. Medb. af flere gode Mænd Mester Jesper »dægnindh« i Køpmennehaffn og Hr. Amund³ Prior i Dalum. Datum Kalningborg fer. 3. post f. epiphanie dni.

Perg. med [3] Segl: 1. Li 63; 3. G. 600. Eggert Frilles Arkiv; *Adel. Brevkister S. 104* (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [689

Jan. 14. *Reg. *6046.* Perg. [med 2 Segl]. Senere tilbagegivet til Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. II. 105* (læs: *Margareta in ecclesia Haffnensi salutem - venerabilis capituli Haffnensis - Laurencio Toddæ cui - pertinentem in parrochia beate Marie virginis ... apud[?] plateam dictam - predictæ ecclesie beate - sitam, in qua nunc quidam Jes Petri sutor habitat, ad dies - liberorum suorum de se inuicem genitorum [conductiue] dimisisse sub - duobus temporibus anni, sex solidos grossorum tempestiue ante[?] pasce - grossorum tempestiue ante festum sancti Michaelis archangeli ratione pensionis annis singulis erog[abunt]. Item predictam curiam edificabunt at[que] edificatam in bono esse et statu teneant, et quicquid in ea de nouo construxerint, sub tectura lapidea conseruabunt. Item edificia in ipsa curia modo constructa et per amplius construenda sine meo et antedicti capituli [consensu] nullo modo vendant nec quomo-*

dolibet alienabunt. Item tributa et alia quevis onera, si que ex mandato [principum] uel ville [ipsi curi]e imposita fuerint, suis temporibus sine ulla recompensa soluere teneantur. Item prescriptis articulis uel aliquo eorum non seruatis presentes littere nullius sint roboris uel momenti et michi uel successori meo predictam curiam cum suis melioracionibus uniuersis resumendi libera sit facultas. Item ipso Laurencio Toddeæt uxorē sua Cecilia vna cum liberis eorum de medio sublatis prenominata curia cum omnibus edificiiis et melioracionibus suis ad antedictum altare sancte Margarete virginis sine reclamacione quorumcumque libere reuertatur. In - capituli Haffnensis supradicti presentibus). [690

Febr. 1. Henric¹ Biskop i Ripe. Paa Kyndelmisse Aften for os siddende paa Dom i Ripe, flere gode Mænd nærværende, skødede hæderlig Kvinde Marina, Hans Græwerots Datter, Oleff Anckerss Efterleverske, af Venners Raad for sin og sine Forældres og Søskenes Sjæles Salighed til Hr. Pether Jeyps^s Kannik i Ripe paa Kapitlets Vegne sstds. sit Stenhus, som hun nu paa boer, liggende i Vor Frue Sogn vesten Vor Frue Kirke i en Gade, som fordem kaldtes Biscopsgade, og kendte sig have oppebaaret Penge og fuldt Værd derfor, med de Vilkaar, at hun skal have al Kælder under Stenhuset med Gaardsrum, som dertil hører, fri i sine Dage af Kapitlet, og første hun afgaar, skal Kælderen og Gaarden komme fri til Kapitlet. Item skal Kapitlet forøge de Messer, som er stiftede af Hr. Otte Skinckell, hvis Sjæl Gud have, for s. Jeyps Alter i Vor Frue Kirke i Ripæ, saa at der skal være en daglig Messe for Marines, hendes Søsters Dorothee og andre deres Forældres Salighed. Item skal Kapitlet holde Marines, første hun afgaar, og baade hendes Søstres Dorothee og Vrsule Aartid med Messer og vigiliis ét Sinde om Aaret i Vor Frue Kirke i Ripe, som »sidhwant« er. Sig. nostrum cum sig. Marine² ac nobilium virr. Esberni Luder⁴, Johannis Martini ac Erics Stawerskohg AA., premissa fieri videncium et ad hec specialiter vocatorum. Datum etc.

Perg. med 5 Segl: 1. G. 817; 2. Dxxii 2; 4. Lxxii 53 (Emmiksens); Paaskrift fra c. 1500: »Pa eth stenhwss i grobrødhergaade«. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 438 (RA.). [691

Febr. 2. Reg. *6050. Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Oluf Pederssøn Godovs Arkiv; 1751 af Biskop L. Harboe foræret til Danske Selskab^a (RA.). *Kbhvns Dipl. I. 193.* [692

a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Febr. 3. Kongen tillader Malmøghe Borgere selv at bjærge deres Skibe og Gods, naar de lider Skibbrud i Danmarck eller Norghe.

A. Perg. med 1 Segl: K. 74. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 16). *Weibull, Dipl. civit. Malmog. I. 38.* — Aa. Afskr. fra 15. Aarh.: Malmø-registret Bl. 32 a. [693]

Febr. 5. Tingsvidne af Syndere H. i Langeland, givet Philippus Axelssøn om, hvorledes Mattes Jenssøn og Peder Hanssøn af Ylebøle havde forsømt deres Vagthold.

Perg. med [9] Segl: 1. Bomærke; 3. Cli 9 (nu i Rigsarkivets Segl-saml.); 4. Ci 3 (Kortsen); 6, 8. Bomærker. Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Lütken, Langeland S. 549.* [694]

Febr. 9? *Reg. *6051.* [^aPapir med 1 Segl.^a Laurids Henrikssøn Fikkensens Arkiv.] Vidisse 1530 Marts 23 (fer. 4. ante f. annuntiac. Marie) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Cristiern Nielsß til H[ie]lmsø. Perg. uden Segl (Plica mangler). (RA. Christiern Nielsøn Dyres Arkiv.) *Matzen, Panteret S. 450.* [695]

a—a) Saaledes Vidissen.

Febr. 12. Jeg Jeip Olaffß »dægghen« i Roskilde¹ havde fanget en velbaaren Jomfru Søster Margrete Jensedotter i Clare Kloster nogle Clenodia at gemme, som var Guld og Sølv, »breff« og anden Boskab, hvilket jeg har nu ladet »thæden« hentet for synderlige Sager Skyld, og takker jeg den gode Jomfru for sin Umage og Kærlighed, som hun mig heri bevist har, saa at jeg lader hende kvit, hendes Abbatisse og alt Konvent sstds. for Guld, Sølv, »breff« og Boskab, som hun af mig i Gemme har haft fra første Sinde, jeg hende det til Gemme fik, og indtil nu. Sig. meum. Datum Roskildis sabb. septuagesime.

Perg. med 1 Segl: G. 194. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 583* (AM. LXII. 5). [696]

Febr. 14. Erich Luno Foged paa Calløe, Peter Reinerßen Foged paa Hald H.s Ting, Lam[!] Pees »wabenn« og Michell Adtzerßenn. ^aPaa Valentini Dag paa Hald H.s Ting fik en hæderlig Md. og velbyrdige Jens Ollßenn af Bwstrup et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Lam[!] Pees »wabenn«, Peder Throgelß i Carlbye, Jens Michelßenn i Allingh, Michell Nielsßenn i Skiøringh, Sommer i Faarup, Peder Lystußen i Søbye, Per Michelßenn i Thøystrup og Jens Michelßen; disse vidnede, at de har spurgt, og »enn diels« af dem var inden alle 4 Stokke, saa' og hørte, at velbyrdige Md. Anders Pees^b af Holm paa Hald H.s Ting havde Jens Ollßenns aabne Brev med sig og bød Lov for Lovhævd paa Jens Ollßen hans Vegne paa al den Ejendom, som ligger til Østrup i Skader S. »Wort« Indsegl. Datum etc.

[A. ^cPerg. med 2 Segl.^c Senere (jfr. 1457 Sept. 30) til Mariager Kl. Arkiv; *ÆA. V. 696*; endnu senere (formentlig 1585; *Kronens Skøder I. 298*)

til Gl. Estrup Godsarkiv.] — **Aa.** Vidisse 1612 Aug. 31 af Sønderhald H., givet Niels Sørensen i Nielstrupgaardt paa Eske Brock til Estrup's Vegne. Papir med 2 Segl og 1 Voksklat paatrykte forneden. Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægmester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. — **Ab.** Afskr. fra 17. Aarh.: Gl. Estrup Godsarkiv 1457 Febr. 14 Bl. 2 b; 1920 af Hofjægmester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [697

a) Tallet for Eneren i Aarstallet er i Aa ulæseligt paa Grund af et Hul i Papiret; Ab har: medlvii. b) Saaledes Ab; Aa: Pres. c-c) Saaledes Aa.

Febr. 14. Wy Alff hertoge tho Sleswich hebben gegeuen dem vromen knapen Pauell Hennekesen unde sinen eruen den hoff to Olfueskiere tho besyttende vor fryg gudt tho ewigen tiden. Wy hebben unse ingesegell laten hengen tho dessem breue. Gegeuen am dage Valentini.

[Orig.] Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 12 (Hansborg). [698

Febr. 22. Se 223.

Febr. 25. Vi Hinryk Stangbergh Biskop i Rybæ og Niels Stangbergh vor Broder sælger og skøder Ywer Matsen og hans Søkende Beyerhollom gardh i Hadersløff H. i Halke S. og vederkender os op at have baaren Penge og fuldt Værd for den forskrevne Gaard, og derpaa tilbinder vi os fri og frelse Ywer Matsen og hans Søkende Ejendom i fornævnte Gaard, »sa som« os af Arv er tilfalden efter Jesse Stangbergh vor Fader. Medb. af hæderlig og gode Mænd Hr. Knud Wynd Kannik i Rybæ, Pawel Kædingh i Olofskæær, Erik Stawerschow a. w. og Tyghi Peersen »raman« i Hadersløff. Datum crast. Matie ap.

[A. Perg. med 6 Segl.^a — Aa. ^aAfskr. af A. Hojer.^a] **Aaa.** Afskr. efter Aa af Langebek: LDipl. — **Ab.** Afskr., atteret 1694 Jan. 17 af Joh. Müller og H.(?) Koefoed: RA. Rtk., Generallandsundersøgelseskommiss. i Slesv. og Holst. 1723-30, Akter vedr. Frigaarde i Haderslev Amt.

a—a) Saaledes Aaa.

[699

Febr. 26. Vi Cristiern Konge har nu undfanget 1100 lubske Mk., 2 lubske Mk. »minne«, af velbaaren Md. Hr. Otte Nielsøn R. vor Mand og Raad af den Hjælp, som han opbaaret har paa vore Vegne, som vi nu have »skulle« af de Herreder og Len, som han af os og Kronen i Væрге har. Thi lader vi ham kvit for ydermere Krav om forskrevne Sum Penge. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi sabb. post f. Mathie ap.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med Brudst. af 1 Segl.^a Otte Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 22).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 185.

[700

a—a) Saaledes LDipl.

Marts 3. Vi Cristiern Konge opbar nu af vor Mand og Raad Hr. Otte Nielsßen R. 1650 lybske Mk. og 6 Mk. 4 Skill. mindre af denne Skat, som han nu opbaaret har af de Len, som han af os har i Værge; for hvilken Sum Penge vi lader Hr. Otte Nielsßen kvit, og gør vi magtløse alle de andre qwittancias, som vi Hr. Otte Nielsßen givet har tilforn paa forskrevne Skat. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi sabb. ante dnicam. invocavit.

Ad relationem Skelmeri Petri camere regie scriptoris.

[Perg.^a Otte Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 23).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 185. [701

a) Saaledes LDipl.

Marts 7. Reg. *6053. Perg. med [12!] Segl: 1. Liv 8 (Bild); 2. Fxliii 44. Stygge Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv; ^a senere til Grinderslevkloster Godsarkiv; ^a derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). *Barnær, Rosenkrantz, Dipl. S. 92.* [702

a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz. b) RA. Reg. 60 S. 23.

Marts 8. Christiern Konge. For tro Tjeneste, som vore Borgere i Nyborg os og Danmarck gjort har og gøre »mue«, saa og paa det at forskrevne vor Købstad maa forbedres, giver vi dem disse Friheder til evig Tid. 1. Først at saasom vore Borgere i Nyborg har skiftet og arvet deres Arvegods og Jordegods i Kong Erickes og Kong Christoffers Tid efter deres skrevne Landslov, som Riddere og Svende og Bønder, der i Landet boer, plejer at skifte Arvegods og Jordegods, og som Guldsjord plejer at skiftes og arves, saa under vi dem sammeledes at bruge Arv og Skifte paa Arvegods og Jordegods og Guldsjord, og stadfæster vi, hvad som de saa hertil skiftet og arvet har og herefter skifte og arve kan. 2. Item under vi, at naar nogen fremmede Købmænd kommer til Nyborg i deres Havn eller udenfor med deres Købmændskab og Varer og bryder der deres »buncke« og sælger af deres Gods, kan de det ej alt sælge eller vil, da maa de deres Gods og Varer, som de usolgt har, uhindret bortføre, hvort dem lyster, foruden nogen Told. 3. Item under vi, at vore Borgemestre og Raad i forskrevne vor Købstad maa endrægtelig lejde med vore Embedsmænd paa vort Slot Nyborg for alle ærlige Sager, naar og hvor ofte Behov gøres; dog skal ej Foged lejde der nogen Borgemestre og Raad imod, og ej Borgemestre og Raad Fogeden imod. 4. Item under vi, at hvilke

som af Winding H. nogle Borgere af Nyborg Gæld skyldige er, da skal han kære ham én Sinde paa hans Herredsting og lade ham tingstævne; da skal Herredsfogeden lægge ham en Maanedes Dag for at betale den Gæld, og betaler han ej da eller retgør inden forskrevne Tid, skal vore Borgere fuld Magt have at lade besætte deres Gods i deres Byret, saa længe de har gjort Ret. Thi forbyder vi alle, lærde og læge, og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd paa vort Slot Nyborg vore Borgere imod disse Artikler at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Haffuenn fer. 3. post dnicam. invocavit nostro sub secreto presentibus appenso.

[A. Orig. Nyborg Bys Arkiv.] **Aa.** Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 8 a). Afskr. af Klevenfeldt, formentlig direkte ell. indirekte efter Aa: LDipl. — **Ab.** Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 327. — [Ac. Afskr. fra c. 1639: Peder Nielsøn Arendrup, Nyborg Stads Spejl. Nyborg Bys Arkiv.] **Aca.** Afskr. efter Ac fra c. 1740: Jacob Lerche, Det rennoverede Nyeborg Stads Speil, 1. Part Bl. 19 a. FLA. Topogr. Saml. Nyborg. — **Acaa.** Afskr. (efter Aca?) fra c. 1747: Jacob Lerche, Det rennoverede Nyborg Stads Spejl, 1. Part (ny Bearbejdelse). Ny kgl. Saml. 4to 736 k S. 18. — **Acaaa.** Kopi (nær beslægtet med Acaa) indsendt 1773 af Nyborg Bys Privilegier: RA. Komm. Koll. danske Journal (1774) C 16 (under Nr. 16). — **Acb.** Afskr. af Frands de Thestrup (nær beslægtet med Aca): Ny kgl. Saml. 4to 733 c. — **Acba.** Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Thott 4to 2014. [703

Marts 14. Jeg Anders Fynbo opbar 4 Aar Landgilde af Claues Arylssøn i Jerendeløff paa Hans Pouelssøns Vegne og Olloff Scriffuere 1 Aar ukæret, og ingen taledede mig til paa Erik Porssis Vegne. Medb. af flere gode Mænd Erik Finssøn og Briccius. Datum Mand. efter Gregorius Dag.

[^aPapir (Orig.).^a Maribo Kl. Arkiv?^b ^a1750 i Sorø Akademis Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. [704
a—a) Saaledes LDipl. b) Jfr. mon *ÆA.* III. 296, A. 590?

Marts 16. *Reg. *6054.* Perg. med 1 Segl: K. 74. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Privilegier Nr. 16). *Kbhvns Dipl. I. 193*; Udtog: *Hvitfeld V. 60, Fol. 867 L. 14.* [705

Marts 17. Per Bosß Herredsfoged, Benct Krabæ, Jon Iis »a« Wellerop, Per Jensß »a« Gerloffæ, Saxæ »a« Skuleløffæ, Nyss Jensß⁶ sstds., Anders Jeipsß »a« Qualmløssæ. Gertrvdis Dag paa Horns H.s Ting lod velbyrdig Md. Hr. Torbern Bille »a« Siøholm R. tage Mandhelg af Jep Willumsß i Sielsø, Anders Siorsß sstds., Jess Man, Albrecht, Anders Jeipsß, Anders Druk-

ken; disse boer i Swnderbi[?]; i Wesbi[?], Jep Jenss i Øsby, Anders Perss, han boer nu i Esminderop; Oleff Niels i Synerby, for »loff och geelsagh«, som de selv tilforn paa Tinget tilstod, og har han forfulgt dem, som Loven udviser. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 6. Clviii 12 (Godov). Torbern Bentsson Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [706

Marts 21. Christern Konge. Biskop Oluff Daa af Roschild har berettet for os, at hans vornede paa Sielssøe og Horns H. maa ej nyde deres Gærdsel, Ildebrand eller Husbygning af Hornssved for saadan Skovkøb, som de har nydt af Arild i hans Forfædres Tid, med mindre end de skal drive deres Svin did til Olden og ingen anden Steds, naar Gud giver Olden paa Skovene; dog hvor derom er, da har vi for forskrevne værdige Faders Bøn Skyld tilladt, at alle forskrevne hans vornede skal nyde deres Gærdsel, Ildebrand og Husbygning i Hornssved for saadant Skovkøb, som de hertil nydt har i hans Forfædres Tid, og dertil skal de fuld Magt have at drive deres Svin paa Bispens Skove, naar Olden vorder »huort ud« (!), som forskrevne værdige Fader dem tilsigende vorder. Thi forbyder vi alle vore Fogeder og Embedsmænd paa Abrahamstrup og alle andre forskrevne værdige Fader eller forskrevne hans vornede herimod at hindre. Datum Roschild die Benedicti nostro sub secreto præsentē (!) appenso.

[Perg.^a Roskilde Bispes Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh. sammen med Afskr. af Breve af 1468 Juni 21 og 1468 Juli 14, alle attesterede efter Fru Ingeborg Arntfeld (Ernst Normanns Enke)'s Begæring af Professor Peder Spormandt, »uden det kand være en eller to af tingsmendenis tilnafne oc det ord official i sidste tingsvinde (som jeg omtvifler, dog det er af føye consequentz); ellers er alt retteligen nock efter originalerne udskrifvet.« RA. Danske Kanc., Skaanske, sjæll. (osv.) henlagte Sager, [1652]. LDipl. [707

a) Saaledes Afskriften.

Marts 24. Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsøn R. vor Mand og Raad har gjort os fuldt Regnskab af al den Hjælp, som vi nu have skulde og vi ham befalet havde op at bære af alt Kalfføø Len, Slæte H. og Synderlywng H., som er 1 lubsk Mk. af hver Mand. Thi lader vi ham kvit for ydermere Regnskab af forskrevne Hjælp at gøre. Datum in castro nostro Haffnensi in profesto annunciac. Marie nostro sub secreto.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 24).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 185. [708]

a—a) Saaledes LDipl.

Marts 25. Søster Ka. elsdotter Abbatissa. Søster Annæ Jensdotters Provente er: først 100 lyb. [Mk.] Penge Fru Mætte Jensdotter, Hr. Lyder Kabels Efterleve, Gud gav her til Kloster en Jomfru til Provente, for hvilke 100 lyb. Mk. vi til Kloster af Hr. Jens Dwa af Kragholm 1 Gaard inden Skalkenes her i L[aland], der Anders Jeipsß inden boer og giver til aarlig Skyld 2 Skill. Grot; item 20 lybische Mk. og 100, der jeg har af vor Broder Hr. Michil Pawelsß paa hendes Vegne til Provente til »ed. ingh innen« Fæ og Penge, som inden mit Regnskab skrevet er gjort god Rede paa for alt vort Konvent. Vort Konvents Indsegl med Konvents Villie og Vidskab. Datum in monasterio nostro Mariebo die annunciac. Marie.

Perg. [med 1 Segl]. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 286* (AM. III. 26). [709]

Marts 26. Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsßøn R. vor Mand og Raad har fornøjet os 103 lubske Mk. af Nørre-Lyung H. og 62 lubske Mk. og 1 rinsk Gylden for 28 Skill. af Lywsgard H., for hvilke Penge vi lader ham kvit. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi crast. annunciac. Marie.

Ad relationem Skelmeri Petri.

[^aPapir (Orig.).^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 25).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 185. [710]

a—a) Saaledes LDipl.

Marts 30. Cristiern Konge. Efterdi Phillippus Axelsß vor Embedsmand paa Tranekær har betalt paa vore Vegne Hans Diwitz Borger i Rostock 480 lub. Mk., som vi ham befalet har af den Hjælp, som han opbaaret har af Almuen i Langland, som er 1 Mk. af hver Mand, thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne 480 Mk. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 4. post dnicam. letare nostro sub secreto.

Ad relationem Dn. Erici Ottonis M. magistri curie.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 74. Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). [711]

Apr. 3. *Reg. 3988.* Ufuldstændig Afskr. fra c. 1500 uden Datum: AM. 4 to 37 Bl. 109 a. Afskrifter herefter: LDipl. 1457 Apr. 3 (af Langebek og af Plesner) og Kall 4 to 546 (fra 18. Aarh.). — Trykt *ex Orig.*: *Hadorph, Bilag S. 196.* [712

Apr. 6. Wii Hinrik Kotingh unde Hinrik Lopouw borgermester to Hamborg hebben umme bede willen des heren Alffes hertoghen to Sleßwiig, unses gnedigen leuen heren, sinen gnaden gelenet 1000 lubesche mr. penninge, de wii to siner gnade behoff sineme amptmanne Detleff Gronewolde vogede to Segeberge unde sineme scriuere Nicolao in gudem grouen pagimente, also to Lubeke unde Hamborg genge sind, vormyddelst unses rades medekumpanen also hern Dyderik Moller, here Johan Gherwer unde heren Erik van Tzeuen vull getellet laten hebben ame mydweken vor deme sondage to palmen, wilkere 1000 lubesche mr. penninge schall hertogh Alff uns betalen in eneme summen unde in vorscreuener munthe to Mertens dage negest to komende. Unde to groter vorwaringe hefft hertogh Alff uns vormyddelst sineme vogede Detleff Gronewolde unde sineme scriuer Nicolaum dyt nagescreuen suluersmyde geantwordet laten ame mydweken vorgescreuen. En schower van 2 stucken; dar stan der Luneborger wapen uppe; dat ene stucke wicht 3 mr. 6 lot, dat ander 3 mr. 5 lot myn en quentyn. Item ene suluerne schale bynnen vorguldet unde vorheuen myd deerten; de wecht $1\frac{1}{2}$ mr. $2\frac{1}{2}$ lot. Item 2 suluerne schalen; dar stan der herschupp wapen ynne; de ene wicht ene mr. myn 3 quentin, de andere wicht ene mr. myn $1\frac{1}{2}$ lot. Item 6 lutke suluerne schale; de wegen tosamende $2\frac{1}{2}$ mr. $5\frac{1}{2}$ lot. Item 2 schowere myd vorgulden vothen; dar stan der Hamborger wapen inne; de ene wicht 3 mr. myn eyn quentyn, de ander wicht 3 mr. $3\frac{1}{2}$ lot. Item ene zuluerne kanne; up deme lede steyt der Hamborger wapen; de wicht 3 mr. 5 lot myn eyn quentyn. Item 2 vorgulde schalen; in der enen steyt eyn blaw rose, unde wecht $1\frac{1}{2}$ mr. 4 lot myn eyn quentyn; in der anderen eyn brun rose, unde wecht $1\frac{1}{2}$ mr. 3 lot. Item eyn vorguldet zoltuat myd eneme lede; up deme lede steyt eyn knopp myd eneme typpe; in deme understen eyn schyld also 3 halue manen; de wegen tosamende $2\frac{1}{2}$ mr. $2\frac{1}{2}$ lot. Item eyn buket suluerne kop; bouen steyt der herschupp wapen bynnen eyn rat myd eneme bischuppstaue unde wecht tosamende 3 mr. 3 lot en quentyn. Item en suluerne kop van 2 stucken; up deme enen steyt Unses heren Godes antlat, up deme anderen

eyn juncfrowenkopp; de wecht tosamende 4 mr. myn $2\frac{1}{2}$ lot. Item eyn zuluerne kop van 2 stucken; dar ghan ryme umme, unde is bouen to broken; wegen tosamende 2 mr. 7 lot myn eyn quentyn. Item eyn zuluerne kop van 2 stucken; in eneme isliken deele steyt eyn gron arne unde buthen dat nettelenblat; wegen to samende 3 mr. myn 2 lot. Item eyn suluerne kop van 2 stucken myd vorgulden vothen; upp beyden delen steyt der herschup wapen, unde wecht 3 mr. myn $1\frac{1}{2}$ lôt. Item eyn luttik vorguldet kop van 2 stucken; dar stan yodenkoppe uppe, unde wecht $2\frac{1}{2}$ mr. myn $\frac{1}{2}$ lôt. Item eyn suluerne kop van 2 stucken; ame stele steyt eyn juncfrowen bylde und hefft eyn vorguldet herte in der hant, unde wicht 3 mr. 4 lot eyn quentyn. Item eyn vorguldet krutschower myd eneme langen stele, unde wicht $1\frac{1}{2}$ mr. $2\frac{1}{2}$ lot. Item eyn suluerne napp myd eneme hoghen vothe; up deme vothe steyt der herschup wapen, unde wicht $1\frac{1}{2}$ mr. 5 quentyn. Item eyn zuluerne zoltuat myd eneme lede; dar stan 2 kleyne bylde upp myd eneme lowen, unde wecht 2 mr. Item 4 lutke beker; dar stan inne vurforken; de wegen tosamende $19\frac{1}{2}$ lot. Item 2 grote suluerne handbecken; dar stan dat nettelenblat unde der herschupp wapen uppe; dat underste wecht 14 mr. 5 lot, dat ouerste wecht 13 mr. myn 2 lot. Item 2 handbecken; dat underste wecht 6 mr. $5\frac{1}{2}$ lot, dat ouerste wecht 6 mr. myn $\frac{1}{2}$ lot. Item 16 zuluerne vate; de wegen tosamende 46 mr. $13\frac{1}{2}$ lot 3 quentyn. Item 12 suluerne eggede beker; de wegen tosamende 16 mr. 6 lot. Item 11 runde beker; de wegen tosamende 7 mr. myn 4 lot. Item eyn vorguldet beker myd eneme lede vorguldet buthen unde bynnen; bynnen deme lede steyt eyn blaw roze; de wecht 4 mr. 12 loth myn eyn quentyn. Item eyn vorguldet beker buthen unde bynnen myd eneme lede unde 3 voten; in deme lede steyt eyn nettelenblat; de wicht $3\frac{1}{2}$ mr. $2\frac{1}{2}$ loth. Desser scriffte sind 2, de ene uthe der anderen gekeruet, al ens ludende, des de ene is by heren Alue hertogen unde de andere by uns Hinrik Kotinghe unde Hinrik Lopouwen borgermesteren. Gheuen uppe jare unde dagh bynnen Hamborch, so vorgescreuen is. "Item 1 suluerne flaschen mid eyneme handgrepe, de bouenne vorguldet is." Item ene slichte suluerne schale. Item ene suluerne schale; dar steit der herschupp wapene inne mit eneme verguldeden krantz.

A. Perg. (forneden udskaaen Skrift). Slesvigs Hertugs Arkiv (straks; ell. først senere tilbageleveret) (RA. Gem. Arch. XXVIII.6). — B. Perg. (foroven udskaaen Skrift). Slesvigs Hertugs Arkiv (senere tilbageleveret)

ell. straks til Hertugens Arkiv; jfr. A) (RA. sstds.). LDipl. bag 1457
Apr. 8. [713

a—a) Saaledes B; mangler i A.

Apr. 8. In den namen Godes amen. Deme heren Nicolao biischuppe tho Sleßwic. Tho loue Gode, ziner moder Marien, alle Godes hilghen, unses houethern s. Llaurentii umme zalicheit willen unser unde unser vorolderen zele wii kerksworen, kerspellude unde menen inwoners des kerspels Koninghesbul beghiftighen unse kerken to vodinghe unses kerckheren myt renthen, gude[re]n, ackeren, meden unde vriheit, alß nascreuen steit. Int erste schal hebben unse kerckhere dat kerckbol dorstrenghet myt alle ziner thobehoringhe vrig van allem diike unde beswaringe, de wii kerspellude uppe dat kerckbol maken scholen, dartho de wedeme unde werff in buwete unde verbeteringhe tho holdende, zo vaken des behuff is buten unde bynnen. Item gheue wii noch 3 acker ok dorstrenghet myt aller thobehoringhe, belegghen bii zuden aller neghegest Leue Ingwersß gharden, dat Wiirick Delleffsß tho hure hefft; uppe desse 3 ackere schal de kerckhere efte de lanste van ziner wegghen holden diick unde dampme unde ok dat hus suluen buwen laten unde [in] verbeteringhe holden; item 24 deymede ok in Konninghesbul merke belegghen, daruppe unse kerchere holden schal d[iic]k unde dampme liick enem anderen bunden; vortmer van juwelker masch[op] 2 schillinge [en]g. an korne efte ghelde, alß ghinghe is, de helfte to paschen unde de helfte tho Michaelis daghe tho betalende. Item gheue wii unsemê kercheren 12 offerdaghe alß pasche, hemmelvart Unses heren, pinxten, des helgen lichammes daghe, Llaur[entius] daghe, kerckmisse daghe, Unser vruwen dagh visitacionis, alle Godes hilghen dach, winnachten dach, der hilgen 3 konninghe dach, lichtmissen, Unser vruwen dach der vorbodesschuppe unde enes juwelken apostel dach. Item van der echtwinge 3 ß lub., deme koster 1 eng.; item van der inledinghe 9 penninghe unde deme koster daraff 3 penninghe; item van doden 12 jare olt deme kerckheren 9 ß unde deme koster 3 ß, tho 7 jaren halue prouene unde deme koster sin anpart daraff; de benedden 7 jaren 3 ß; 1 schrin 18 penninghe. Dat hus, dat buwet is up des kercheren acker bii norden der kerken, schal denen tho ener kosterighe tho ewigen tiiden, alßo doch dat de koster edder, we dar inne tho wonende queme myt willen des kerckheren unde koster, scholen neyn quick holden, dat deme kerckheren schedelick wesen mochte an zinen vruchten;

unde wannere de koster nicht nochachtich were tho zinem ampte edder deme kerckheren nicht tho denste were, alß ziik behoret, zo mach he myt rade des kerspels uppe enen anderen vorseen wesen in de stede. Alle desse articule loue wii to holdende, biddende juwe gnade, gii desse unse kerken myt renten unde vriheit willen bestedighen unde nemen an juwe bescherminghe, lloen dar van tho nemende van Gode. Unde wii Nicolaus biischuppe umme bede willen der kerspellude nemen de kerken an unse bescherminghe unde bestedigen de in desser wise, wanner de kerke los wart, dat me den uns edder unsen nakomelinghen schole antworten 3 erlike prester, alß recht is, dar wii enen moghen utkesen tho enem kerckheren. Wii Nicolaus¹ biischuppe unde wii kerspellude tho Konninghesbul hebbe unse inghezeghele henghen heten vor dessen breff. Gheuen unde screuen tho Konninghesbul ame vridaghe vor palmen sondage.

Perg. med [2] Segl: 1. G. 974. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 485* (RA.).
LDipl. foran 1457 Apr. 6. [714]

Apr. 10. *Reg. 3990 = (*6158)*. Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 77* (henført (indirekte) til 1459 før Maj 18), *Fol. 874 L. 29 f. o.* (henført (indirekte) til 1456 før Maj 18); hos Hvitfeld formentlig efter tabt Brevbog, jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltn. i det 15. Årh. S. 125* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531*. — Trykt efter fremmed Kilde: *d'Achery, Spicilegium sive collectio veterum aliquot scriptorum, Nova editio III (Parisii 1723) S. 803* og flere Steder samt *Norges gl. Love 2. R. II. I. 129*. [715]

Apr. 12. Gotschalculus Rixstorp prouest unde dat gantze capittel der domkerken Slesßwiig. De duchtige knape Jachim van deme Hagen hefft uns vor 100 lubesche mr. oppe enen wedderkop vorkofft 8 mr. gheldes jarliker ewiger renthe uthe zineme dorpe unde guderen genomet Belghe an Angelen an Struxstorp kerspel des stichtes to Slesßwiig belegen, to betalende alle jar bynnen den achtedagen Martens to nutticheyt des presters heren Jahan Grymen syn leuent uth, sunder na zyneme leuende to nutticheyt der Godes armen in deme hilgen gheeste bynnen Slesßwiig. Weret ock, dat uns de 100 mr. wedder betalet worden vor den wedderkop, wes wii denne von renthen darvor kopen mogen, dat schole wii deme heren Jahan Grymen vort antwerden, wanner yd uns betalet wert, zin leuent uth, vort na zineme leuende to nutticheyt der Godes armen in deme hilgen gheeste. Gotschalculus prouest unde dat gantze capittel hebbe unse secret henget heten an dessen breff ame dinxdage na palme.

Perg. med 1 Segl: G. 982. Slesvig Helligaandshus's Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 32). [716]

Apr. 14. Jeg Jehan Biøns¹ R. har gjort et »maglecht« Skifte med Hr. Olaff Daa Biskop i Roskilde og hans Kapitel sstds.: først skal forskrevne værdig Fader have alt dette mit Arvegods i Syælland: Trediedelen i Skwldorps Hovedgaard med Tredingen af alt Skulderops Fang baade i Lodderops Mark og alle andre Marker; alt Sloerop (Jeip Twes^ß, 3 Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg); alt Brægtwedh (Olaff Jens^ß, 2 Pd. Korn, Rug og Byg, og $\frac{1}{2}$ Td. Smør); 3 Gaarde i Kiterop (Laurends Jens^ß, 3 Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg, $\frac{1}{2}$ fedt Svin, $\frac{1}{2}$ Faar, 1 Lam, 1 Gaas og 4 Høns; Jens Beynds^ß, $1\frac{1}{2}$ Pd. Korn, Rug og Byg, $\frac{1}{4}$ Svin, $\frac{1}{4}$ Faar, $\frac{1}{2}$ Lam og 2 Høns, $\frac{1}{2}$ Gaas; Jens Laurends^ß, saa meget som Jens Beynds^ß); 2 Gaarde i Vbberop hos Myerløse, som giver til Landgilde $1\frac{1}{2}$ Td. Smør og rede Penge for deres Smaaredsel; 1 øde Gaard i Gerløwe hos Slawelsse (4 Pd. Korn og 4 Skill. Grot) og 1 øde Gaard i Blæsinge og hos Slawelsse, til evindelig Eje til Biskopsbordet i Roskilde. Afvindes forskrevne Gods forskrevne værdig Fader, tilbinder jeg mig saa meget godt »beleyelicht« Gods at vederlægge inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. For hvilket Gods jeg skal have alt s. Lucii Kirkes Gods, som hører til Biskopsbordet i Roskilde, liggende i Judland i Stafsøræ i Biærie H., som Biskop Pædher købte af Hr. Jeip Kalff, hvilket Biskop Cristiern siden i Leje havde, som det Brev udviser, som forskrevne værdig Fader mig givet har paa Godset. Sig. meum cum sig. filii mei Jachym Jehans^ß² et nobilium ac discr. virr. Jacobi Johannis³ capitanei in Haredzborgh, Benedicti Krabbe⁴ claustrii b. Marie, Jacobi Johannis⁵ claustrii s. Clare provisorum, Henrici Johannis⁶ et Henrici Bownskot⁷ proconsulum Roskildensium. Datum Roskildis in die Tiburcii et Valeriani.

Perg. med 7 Segl: 1. Civ 7 (Bjørn); 2. Civ 11 (Bjørn); 3. Lx 1 (Ravensberg); 4. G. 421 (= D xliii 3; her ikke afbildet); 5. Hxl 4 (Barritsen); 6. Fxxix 3; 7. Bomærke. Roskilde Bisp Arkiv (RA.). LDipl. — Hertil 382? [717

Apr. 19. Reg. *6059. Perg. med 4 Segl: 1. Utydeligt; 2. G. 101* (Hynsæ Hermæn^ß); 3. G. 101* (Esbørd Jep^ß); 4. Bomærke i Skjold. Aage Nielssøn Sparres Arkiv (RA.). *Hübertz, Bornholm S. 21; Weibull. Dipl. dioec. Lund. III. 383.* [718

Apr. 23. Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsen R. vor Mand og Raad har gjort os fuldt Regnskab af al den Hjælp, som han nu har opbaaret paa vore Vegne i Liusgard H., Nørrelywng H., Miædelsom H. og Rindtz H., som var af hver Mand 1 lubsk Mk.

Thi lader vi ham kvit for ydermere Regnskab om forskrevne Hjælp. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi die Georgii.

Ad relacionem Dn. Erici Ottonis magistri curie.

[*a* Perg. med 1 Segl. *a* Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 26).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 185. [719

a—a) Saaledes LDipl.

Apr. 24. *Reg.* *6062. Perg. med 1 Segl: K. 80. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I* S. 77. [720

Apr. 27. Pædher Sweyæ¹, som sad i Dommerens Sted paa Siællandzfare Landsting, Ywæn² af Vbye, Anders Jenss³ af Bældringe a. w., Jens Henrics⁴ af Giødersløff, Pædher Pædhers⁵ af Førsløff, Pædher Jens⁶ af Sterstorp, Hemming Hemmings⁷ og Mawens Dywr af Ringstede. Onsd. før Walburgs Dag for os paa forskrevne Landsting sagde velbyrdig Md. Hr. Johan Biørns⁸ R., at han havde gjort et »maghlicht« Skifte med Hr. Olaff Daa Biskop i Roskilde og hans Kapitel sstds. i saa Maade, at forskrevne værdig Fader skal have hans Arvegods, som her efter skrevet stander: Trediedelen i Skulderops Hovedgaard og Tredingen af alt Skulderops Fang baade i Lodderops Mark og alle andre Marker; alt sammen et Torp, som hedder Sloærup (3 Pd. Korn); et Torp alt sammen, som hedder Brægtwedh (2 Pd. Korn og 1/2 Td. Smør); 3 Gaarde i Kitzerup (6 Pd. Korn med anden Smaaredsel); 2 Gaarde i Vbberup i Thorstorks S. i Mierløse H. (1 1/2 Td. Smør og 6 Skill. Grot), og en Skovslod Enemærke mellem Jonstorks Skov og Vggerløse Skov, som Hr. Biørn Olaffs hans Fader købte af Hennike Mwle; 1 øde Gaard i Gerløwe hos Slawelsse, som giver 4 Pd. Korn og 4 Skill. Grot, om han bygt var; 1 øde Gaard i Blæsinge og hos Slawelsse. Hvilket Gods Hr. Jehan Biørns⁸ skødede inden 4 Tingstokke velbyrdig Md. Saxe Pædhers⁹ i Fredzgardh paa forskrevne værdig Faders Vegne og kendtes sig fuld Vederlægning at have fanget med godt Jordegods i Jwdland i Staffsøræ og anden Steds i Byærie H., saa meget som forskrevne værdig Fader der aatte paa Kirkens Vegne; hvilket Gods Saxe Pædhers⁹ igen skødede Hr. Jehan Biørns⁸ og kendtes ham fuld Vederlægning at have fanget. Hvilket Skifte og Skøde straks var stadigt mølt paa alle 4 Bænke, som Loven udviser. Med vore Indsegl. Giyet osv.

Perg. med 8 Segl: 1. Lxxiv 1; 2. Hxii 1 (. **iwen pederfen**; Steensen); 3. Clxxii 7 (ny Basse); 4. Clxxii 20; 5. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 6. I Sigilfeltet en Spore; 7. Lille Brudst.; 8. Bomærke. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). LDipl. [721

Apr. 27. Knudh Henrics¹ R. af Restropp, Jens Mattes² R. af Wesborgh, Cristiern Michils³ og Niss Jens⁴ VV., Robbert Dwe, Lass Claues⁵, Claues Jeps⁶, Niss Koldingh, Henric Brabander, Pædher Maler, Pæder Ranni, Oloff Bagere, Tidike Kræmere, Niss Michils⁷, Oloff Arnfast, Niss Simens⁸, Jess Hemminghs⁹, Torkill Pers¹⁰ Frost, Niss Owes¹¹, Jess Thords¹², Mattes Rimsner, Winter Smidh, Mattes Blymester, Michil Hofsmædh, Niss Skrædere, Hans Beyer, Pæder Ouerskærer og Michill Skrædere. Paa Aleborgh Raadhus Onsd. efter Sønd. quasimodogeniti var »borgmester« og Raad sstds. paa den ene Side og Strangi Torstens¹³ Borger paa den anden om Trætte. Da gav de paa begge Sider os Fuldmagt den Sag at høre og af at sige i Rette og i den Ret lade dem nøje. Da kærede for os Strangi, at »borgmester« og Raad havde sat ham i Stok og Jern og pint ham sin Førlighed af mod Ret og derover taget med Vold hans Gods af hans Hus og Bo. Og kærede »borgmester« og Raad, at Strangi havde »forsit« Kongens Udbud og ej havde rettelig skattet af hans Gods og Penge. Da »wordhe« udvist »borgmestere« og Raad og Strangi, og vi tog Sagen til os og ransagede, at efter det at dem var tilskrevet et Tal Folk ud at gøre, som var 120, deri »wort« Strangi tillagt 1 Mand ud at gøre; da funde vi bevisligt, at han havde gjort en færdig Mand ud og aldeles fuldgjort i det Tal. Item i det, at de skyldede ham, at han havde ej rettelig skattet af hans Gods, funde vi først, at han havde det »forræt« med Helgens Ed og oprakte Fingre, som Byens Vilkaar udviser, at han havde rettelig skattet af alt hans Gods; efter de vilde ej der lade dem nøje med, sagde vi for Rette, at de skulde have ganget i hans Hus og Bo eller anden Steds, som de vidste hans Gods at være; havde de da fundet ydermere Gods, end han havde skattet for, det havde blevet forbrudt og Manden i Borgen, efterdi at han selv tilforn det tilbød. Item skyldede de ham for, at han skulde have gjort Oprejselse mod »borgmester« og Raad; bespurgte vi det, at han aldrig gjorde nogen Oprejselse mod »borgmester« eller Raad ydermere, end han ildskede, at ham var Uret gjort. Item over alle Ærinder har [vi] spurgt og véd, at den Tid de greb Strangi, da bød han i Borgen for sig 12 »acthe« Borgere med Hus og

Jord; det maatte han ej nyde. Item skød han sig og paa samme Tid for Kongen og hans menige Raad og der at udgælde alt det, Retten gav, og bød sig og til det at forborge med 12 »acthe« Borgere med Hus og Jord; derover satte de ham i Stok og Jern mod Kongens Brev, som han har givet til Wiborgh Landsting, i hvilket hans Naade har forbudt, at ingen Mand skal bastes eller bindes, uden han vorder fo[r]vunden med Loven. Efter vor naadige Herres Brevs Lydelse og for saadanne Ærender og Artikler, som forskrevet staar, siger vi for Rette, at Strangi er sket Uret i de forskrevne Sager. Sig. nostra. Datum Alburgis fer. 4. post dnicam. quasimodogeniti.

Perg. med [28] Segl: 1. Gxvi 22 (Gyldenstjerne); 3. Hxlviii 1 (Tornekranz); 4. Gxvii 27 (s ft ies egeschen(?)); 5, 6, 10. Udslidte; 11, 13. Bomærker; 17. Udslidt; 20. Utydeligt Brudst.; 21. Udslidt; 26-28. Bomærker. ^a1751 i Aalborg Bys Arkiv^a (RA. Aalborg (Tillæg)). LDipl. [722

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Apr. 28. Eric Biørns¹ R. og Biørn Jehans² Brødre. Som vor Fader Hr. Jehan Biørns³ R. har gjort et »maghlecht« Skifte med Hr. Olaff Daa Biskop i Roskilde i saa Maade, at forskrevne værdig Fader skal have alt vor Faders Arvegods, som her efter skrevet staar: alt Sloerop, alt Bragntwed og 3 Gaarde i Kitserop og Tredingen i Hovedgaarden i Skulderop og Skulderops Fang, 2 Gaarde i Vbberop med en Skovs Lod, 1 øde Gaard i Blæsinge og 1 øde Gaard i Gerløwe hos Slawelsse, som det Brev udviser, vor Fader derpaa udgivet har [c: 717]; hvilket Skifte og Brev vi stadfæster og stadigt holde vil, for det Gods i Jwdland i Biærie H., som vor Fader fik til Vederlægning, som og i forskrevne Brev stander, saa fuldbyrder vi det i alle Maader. Sig. nostra cum sig. nobilium virr. Dn. Petri Hoghenskyld⁸ M. et Hans Mwle⁴ proconsulis in Odhensio. Datum Odhensio fer. 5. ante f. Philippi et Jacobi.

Perg. med 4 Segl: 1. Civ 14 (Bjørn); 2. Civ 9 (Bjørn); 3. Lxxiii 12; 4. Cliv 5. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). LDipl. [723

Apr. 30. Pether Anders¹ Foged paa Thry H.s Ting, Hr. Poell² Sognepræst i Jørlunde, Hr. Pether³ Sognepræst af Oppesundby, Jæpp Halvægge⁴ af Raarøpp, Jens Niels⁵ Borgemester i Slanggerøpp, Magnus Jeppson⁶, Jæpp Kraghe⁸ og Alexander Raadmænd sstds., Staffend Ols⁷ og Lasse Ols¹⁰ af Strømaghle, Jæpp Niels¹¹ af Litlerødh, Ivar Ols¹² af Livngbymaghle og Pether Laaghe¹³ af Bastropp. Lørd. efter quasimo[do]geniti Søndag hørte og saa' vi paa Thry H.s Ting, at der var 2 hæderlige

og velbyrdige Kvinder Fru Cecilia af Drotningholm paa den ene Side og Fru Margareta af Slanggerøpp, Hr. Anders Nielsß Hustru var, Gud hans Sjæl naade, paa den anden Side om Trætte. Samme Dag og Stund hørte vi og saa' paa Tinget, at 12 beskedne Dannemænd, 6 fribaarne Mænd og 6 Bønder: Hr. Abbed Thomas Budh af Ebleholt, Poell Jeppsß, Claus Henricsß af Ramløse, Skarsaa af Slanggerøpps Kloster, Michel Rudh af Sighersløffvæstre, Jens Tetz af Farrvm, Lytteke af Fredherløff, Jens Mattissøn af Sundbylitle, Jens Nielsß og Lasse Nielsß af Oppesundby, Jæpp Klinterssøn af Hagherøpp, Øbbæ af Ølstædhe og Morten Jeppson af Livngbymagle lod Kong Cristerns Brev læse, lydende, at de skulde bese og adskille de Skovskel, som er mellem Drotningholms Skove og mellem Saanerøpp Skov, Krægeme Skov og Kvlørøpps Skov, hvilket de havde beset og mange skellige Dannemænd med dem, som de vilde være bekendte for Gud og for Dannemænd. Og sagde disse 12 beskedne Dannemænd paa Tinget i vor Paahør og mange flere Dannemænds, at fornævnte Frue havde saa megen Skov til Saanerøpp, Krægeme og Kvlørøpp, at hun maatte skellig fri de Svin, som hun lod det Aar drive paa fornævnte Skove, som var 500 Svin, 29 minus, og flere, om hun vilde, og saa maa hun gøre hvert Aar, naar fornævnte Skove »giordhe« er. Vore Indsegl. Skrevet og givet osv.

Perg. med 13 Segl: 1. Utydeligt; 2. G. 404 (*s paveli heisen presbri*); 3. Bomærke (*f per nielson prest*); 4. Hvi 3; 5-6. Bomærker; 7. G. 399 (*s micael esbernni*); 8. Bomærke (*s iep ander*); 9. Ubetydeligt Brudst.; 10. Bomærke (*f las oleffson*); 11-12. Bomærker; 13. Bomærke (*sigillum per iensen*). Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 48* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjøll.). LDipl. (*Reg. *6063*) [724]

Maj I. *Reg. 3991.* [Orig.] Afskr. fra 15. Aarh.: Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. C 54 Bl. 253 a; Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Werlauffs Manuskripter 18. — Efter Christiern I.s Brevbog: *SRD. VIII. 427.* [725]

— Cristiern Konge. Hr. Eric Ottessøn vor Hofmester og Raad har gjort os i vort Raads Nærværelse her paa vort Slot Købende-haffn fuldt Regnskab af al den Hjælp, som han opbaaret har paa vore Vegne af alle de Len og Herreder, som han af os og Kronen i Væрге har, som var af hver Mand 1 lubsk Mk. Thi lader vi ham kvit for ydermere Regnskab derfor at gøre. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi die Philippi et Jacobi.

Ad relationem Dn. Johannis Thorberni M. cancellarii regni nostri Dacie.

[^aPerg. med Brudst. af 1 Segl.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 4.)] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 180. [726

a—a) Saaledes LDipl.

Maj 3. Jon Jepsøn sælger et Gaardsted i Karlaby til Tommarps Kloster.

Perg. [med 1! Segl]. Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 367 = 380* (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 384.* [727

— Olaff Daa¹ Biskop i Roskilde, Jens Brwn² Prior i Andworskow, Niels Ericss³ i Thim, Olaff Lunge⁴ i Knyffolt, Thorbern Bille⁵ i Syøholm, Michel Rudh i Widhbye, Thorbern Jeips⁷ i Biærgbye RR. og Anders Jenss Landsdommer i Syælland. Hellig Kors Dag invenc. for os i Graabrødrekloster i Køpendehaffn, flere gode Mænd nærværende, frembar velbaaren Md. Olaff Pædherss i Swenstorp et aabent Brev paa Pergament, beseglet med Kong Cristoffers Sekret, hvilket Brev vi læste, som var helt og uden al »mesthænc«, lydende: *Kong Cristoffer tager Grev Hans i sin Beskærmelse og stadfæster det Brev paa Gripsholm, som Kongens Morbroder har givet ham. 1446 Marts 5 (sabb. ante dnicam. quadragesime).* Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [8] Segl: 1. G. 175; 2. G. 710; 3. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 4. Fxvii 22; 5. Lxx 8 (s *thorberni benedicti*); 6. Utydeligt Skjold og Hjelm, mulig Llviii 6; 7. Lxx 10 (s *torbirn bilde*); gennemskaaret. Oluf Pederssøn Godovs Arkiv (SvRA. Perg. 1446 Febr. 26). LDipl. [728

— *Reg. *6065.* Perg. [med 5 Segl: 3.^a] Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. III. 612.* [729

a) Nævnt af Jon Mortensen i RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Krummedige.

— *Reg. *6064.* Perg. med [6] Segl: 1. Llxvii 6 (Sparre); 3. Li 11. Jep Claussøn Langs Enkes Arkiv (RA.). *Hübertz, Bornholm S. 22* (foruden andre (gennemgaaende dog mindre væsentlige) Unøjagtigheder i Aftrykket mærkes, at for: Jep Laurssens efftherleuere skal læses: Jep Longis efftherleuere). [730

Maj 6. Christiernus rex. Constare volumus, nos omnes plebanos et eorum vices gerentes per terram nostram Lalandiam constitutos, capellanos nostros, eorum bona, inquilinos et familiam ecclesiarumque colonos sub nostra protectione recepisse. Insuper omnes libertates et privilegia eisdem capellanis nostris per predecessores nostros seu per episcopos aut alios principes concessas et concessa confirmamus, inhibentes sub obtentu gratiæ nostræ omnibus officialibus et advocatis nostris ac aliis, nequis

memoratos clericos in eorum bonis, inquilinis, familia vel personis aut ecclesiarum colonos inquietare seu per aliquas hospitalitates molestare presumat, prout ultionem nostram regiam duxerit evitandam. Datum in castro nostro Hafniensi die Johannis ante portam latinam nostro sub secreto.

[A. ^aVelbeseget Perg. ^a, forbundet med 1. Række Nr. 7724, 1496 Sept. 11 og Brev af Christiern II 1518 Marts 14 (»quæ omnes sigillis duarum posteriorum ita sunt colligatæ, ut separari nequeant«) ^b. Lollands Præsteskabs Arkiv; *ÆA. V. 888 = 892 = 904 (= 905).*] **Aa.** Afskr. af Præsten Peder Jacobssøn Hvid 1571 i Provsten Jørgen Christiernssøns Kopibog: Karen Brahes Manuskript Nr. 151 b (Vogelsangs Nr. 280) Bl. 9 a. — **Aaa.** Afskr. 1616, sikkert indirekte efter Aa: SLA. Musse Herreds Provstearkiv, Herredsbog 1616-1725 Bl. 12 b. — [**Ab.** Optaget i dansk Oversætt. sammen med 1. Række Nr. 1599 i Vidisse 1476 Febr. 23.] **Aba.** Afskr. herefter af Præsten Peder Jacobssøn Hvid 1571 i den under Aa nævnte Kopibog Bl. 4 a. Herefter: *Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 412.* — **Abaa.** Afskr. 1616, sikkert indirekte efter Ab: SLA. Musse Herreds Provstearkiv, Herredsbog 1616-1725 Bl. 5 b. — Andre Afskrifter efter Ab: Thott Fol. 730 Bl. 453 a (af Poul Rogert); Rostgaard Fol. 53 (fra 17. Aarh.; herefter: LDipl. og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4 to 4 S. 47 (begge af Langebek)); Ny kgl. Saml. 4 to 647 Bl. 34 b (formentlig af D. G. Zwergius); Kall 4 to 562 (fra 18. Aarh.; herefter: Kall Fol. 94).

[731

a—a) Saaledes Aa Bl. 11 a (trykt *Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 418*). b) Saaledes Aa Bl. 8 b.

Maj 14. *Reg. *6067.* Perg. med [7] Segl: 2. I Sigilfeltet en Armbørst; 3. Bomærke i Skjold; 4. I Sigilfeltet et Anker over Bogstavet m; 5. Bomærke (s **erhart fmanfon**). (RA. København (Tillæg.) *Kbhvns Dipl. III. 4* og *IV. 56*.

[732

Maj 15. *Reg. *6068.* [Orig. Københavns Bys Arkiv, Privilegier Nr. 17. ^a] Afskr. fra Aar 1581: Ny kgl. Saml. Fol. 375 b Bl. 55 b. Afskrifter fra omtr. samme Tid som den foregaaende og beslægtede med den: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 4 Bl. 113 b; Bartholin Bd. 27 Bl. 82 b (Afskr. fra 18. Aarh., formentlig herefter: Oslo UB., Haandskr. Fol. 20 Bl. 44 a); Ny kgl. Saml. Fol. 375 a Bl. 90 b. — Afskr. fra Aar 1582: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), Valkendorfs Bog S. 107. Herefter: *Kbhvns Dipl. I. 194 (sstds. IV. 57* efter LDipl.). — Andre Afskrifter: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 5 Bl. 41 a (fra 1. Halvdel af 17. Aarh.); sstds., Bd. 8 S. 195 (fra Aar 1681); sstds., Bd. 44 (a) S. 33 (fra 18. Aarh.); Ny kgl. Saml. Fol. 372 I Bl. 17 b (ligeledes); sstds. 4 to 662 c (ligeledes); sstds. 4 to 663 (ligeledes; 2 Afskrifter); sstds. 4 to 668, Tom. III S. 70 (af Luxdorph); LDipl. — Udtog (hvorefter? mon efter Orig.?): *Hvitfeld V. 60, Fol. 867 L. 17.*

[733

a) Anført i: *Fortegn. ov. de udi Kiøbenhavns Raadstues Archiv bevarede Documenter (Kiøbenhavn 1786)* S. 5. Brevet har dog sikkert dengang ikke været til Stede, eftersom det i Raadstuearkivets Registrant fra 1680'erne (»Bøger« Bd. 18) hedder under Skab 1, Skuffade A Nr. 18, at Originalen »ej er funden 1668, da Revisionen er sceed, langti mindre nu.

Maj 18. (*Reg. *6159.*) [Orig. Kongens Arkiv.] Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 78* (her henført til 1459), *Fol. 875 L. 1* (her, utvivlsomt med Forsæt og ikke ved en Trykfejl, henført til 1456). (Da Brevet er Svar paa et af 1457 Apr. 10 (715), kan det ikke være af 1456 og er formodentlig af 1457.) Mulig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531* (hvor Aaret angives som 1456). [734]

Maj 20. *Reg. 3994.* [Orig. Svendborg Vor Frue Kirkes Arkiv.] Afskr. af Provsten Hans Eskilssøn († 1587): FLA. Sunds Herreds Provstearkiv, Sunds Herreds Liber copiarum S. 70. *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 102.* [735]

Juni 4. »Ein Butebreff des Capittels« angaaende 2 Hustofter.

[Orig. Haderslev Kapitels Arkiv. — Udtog anført i Registr. 1564 over Kapitelsarkivet.] Afskrifter efter Udtoget af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. VI Bl. 106 a og Bd. LXX b, XIII e 9 a. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 72.* [736]

Juni 9. Vi Oloff Axelsøn¹, Erik Axelsøn og Iwer Axelsøn⁸ RR. skøder vor Broder Philippus Axelsøn al vor Ejendom i vor Fædrenegaard Grubbeordrop i Sieland i Sonerop S., og kendes vi os at have oppebaaret fuldt Værd for Gaarden af Philippo. Sig. nostra. Datum 5. die pentecostes in portu Dyræhaffn.

Perg. med [3] Segl: 1. Lxviii 12 (Thott); 3. Lxviii 21 (Thott). Philippus Axelsøn Thotts Arkiv; *Adel. Brevkister S. 98* (RA.). LDipl. [737]

Juni 13—17. »Laße Henningson gifwer Nils Laurentson fullmacht att upbära och upkräfwa af A[n]ders^a Olafsson nyo lödig mark. Dat. feria prox:a post dominicam trinitatis 1457.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 354. [738]
a) Udtoget: Aders (rettet fra Adolph).

Juni 24. *Reg. *6069.* Perg. med [16] Segl: 1. Åbo Bisps; 2. Lxviii 18 (Thott); 3. Finlands Lands; 4-11, 13-16. Svenske (13. Flxiii 12; 15. Flxiii 12). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 77 = Finlands medeltidsurkunder IV. 113; Udtog: Hvitfeld V. 62, Fol. 868 L. 15.* [739]

Juni 27. Brev af Ærkebisp Tuo om Forandring af Byringe Klosters Orden.

[Orig. Børringe Kl. Arkiv?] Udtog: Specifikation, Adskillige Klostres Breve Nr. 4. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 385.* [740]

Juli 1. Jeg Gerwer Anderssedoter¹, Hr. Eric Nielsß Efterleve, har gjort et »maghlight« Skifte med Hr. Oleff Daa Biskop i Roskilde og hans Kapitel sstds. om Jordegods: først skal fornævnte værdige Fader have alt dette mit Arvegods i Syeland i Walburgs H.: Trediedelen i Skulderups Hovedgaard med Tredingen af alt Skulderups Fang baade i Lodderops Mark og alle

andre Marker; 5 bygte Gaarde og 1 øde Gaard i Kitzerop (Laurens Matisß, 3 Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg, 3 Skill. Grot, $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Faar, 1 Lam, 1 Gaas og 4 Høns; Lydike, $1\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 3 Skill. Grot, $\frac{1}{4}$ Svin, $\frac{1}{4}$ Faar, $\frac{1}{2}$ Lam, $\frac{1}{2}$ Gaas og 2 Høns; Jens Truelsß, saa meget som Lydike; Mawens Mawensß, og saa meget som Lydike; Pædher Mawensß, og er saa megen Jord til som til den Gaard, Laurens Matisß i boer, hvilken Gaard stander i Pant til Kirken i Kitzerop for 20 lødige Mk. Penge, dog saa at forskrevne værdige Fader skal ham selv indløse for de 20 lødige Mk. og siden nyde ham saa fri som de andre; den sjette øde Gaard giver og saa meget som Lydekes, om han bygt var); 1 Gaard i Mølleboerøp i Myærløse H. (Mawens, $\frac{1}{2}$ Td. Smør), til evindelig Eje til Biskopsbordet i Roskilde. Afvindes fornævnte Gods fornævnte værdige Fader, tilbinder jeg mig saa meget godt »beyleyght« Gods at vederlægge inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. For hvilket Gods jeg skal have dette Gods af fornævnte værdige Fader og hans Kapitel, som hertil har hørt til Biskopsbordet i Roskilde: 2 Gaarde i Helløffue maghle i Tydhebergs H. (Boo Skrædere, 3 Pd. Korn, 3 Skill. Grot og 1 fedt Svin; Jep Mawensß, 3 Pd. Korn, 3 Skill. Grot og 1 fedt Svin); 4 Gaarde i Sibberop i Flackebergs H. (Jep Kare, 3 Pd. Korn, 1 lødige Mk. og 3 Grot; Boo Nielsß, 2 Pd. Korn og 6 Skpr. og 3 Skill. Grot; Oleff Bosß, $1\frac{1}{2}$ Pd. Korn og 6 Skpr. og 2 Skill. Grot; den fjerde Gaard er øde og giver 1 Pd. Korn og 21 Grot); 1 Gaard i Stubberop »hart« hos Sibberop (Anders Clæmitsß, 2 Pd. Korn og $\frac{1}{2}$ lødige Mk.); 1 Gaard i Ørsløff der »hart« hos (Pædher Skrædere, 18 Skpr. Byg, 2 Skill. Grot, 1 Lam og 2 Høns); som det Brev udviser, som jeg igen fik af forskrevne værdige Fader. Sig. meum cum sig. filiorum meorum DDn. Nicolai Eri² et Eri³ Eri⁴ MM. nobiliumque virr. DDn. Michaelis Rudh⁴ et Karuli Markman⁵ MM., Andree Johannis⁶ legislatoris terre Sielandie et Eri⁷ Johannis⁷ in Wynninge AA. Datum Roskildis fer. 6. infra oct. Petri et Pauli.

Perg. med [7] Segl: 1. Fxvii 25 (Lillie-Lunge); 2. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 4. Llviii 6; 5. Fxx 1; 6. Li 13 (Passov); 7. Clxiv 10 (Dyre). Roskilde Bisps Arkiv (RA.). LDipl. — Hertil 382? [741

Juli 3. Privilegium for Helsingør. Afskr.: Gl. kgl. Saml. 4 to 3160 Bl. 38 b (nævnt: *Gigas, Katalog ov. det kgl. Bibliotheks Haandskr. I. 210*) og flere Haandskrifter. Er 620.

Juli 6. Pædher Sweye¹, som sad i Dommers Sted paa Syælandsfare Landsting, Jep Jensß i Wiby R., Pædher Lycke i Sol-

bergh, Laurens Erics⁴ i Walsyøø, Jep Jens⁵ i Clare Kloster i Roskilde, Hans Naffl⁶ i Madherop a. w., Anders Truels⁷ i Nestwedh, Mawens Mawens⁸ Herredsfoged i Walburgs H. og Pædher Galen⁹ i Holløse. Onsd. før Knwds Konge Dag for os paa forskrevne Landsting sagde velbyrdig Kvinde Fru Gerwer Anderssedoter, Hr. Eric Niels^β Efterleve, at hun havde gjort et »maghligt« Skifte med Hr. Oleff Daa Biskop i Roskilde og hans Kapitel sstds. i saa Maade, at forskrevne værdige Fader skal have hendes Arvegods, som her efter skrevet stander: Trediedelen i Skulderops Hovedgaard og Tredinge af alt Skulderops Fang baade i Lodderops Mark og alle andre Marker, 5 bygte Gaarde og 1 øde i Kitzerop (Laurens Matis^β, 3 Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg, 3 Skill. Grot, $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Faar, 1 Lam, 1 Gaas og 4 Høns; Lydike, $1\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 3 Skill. Grot, $\frac{1}{4}$ Svin, $\frac{1}{4}$ Faar, $\frac{1}{2}$ Lam, $\frac{1}{2}$ Gaas og 2 Høns; Jens Truels^β, saa meget som Kydike[!]; Mawens Mawens^β, og saa meget som Lydike; Pædher Mawens^β, og er saa megen Jord til som den Gaard, Laurens Matis^β i boer, hvilken Gaard stander i Pant til Kirken i Kitzerop for 20 lødige Mk. Penge, dog saa at forskrevne værdige Fader skal ham selv indløse for de 20 lødige Mk. og siden nyde ham saa fri som de andre til Ejendommen; den sjette øde Gaard giver og saa meget som Lydikes, om han bygt var); 1 Gaard i Mølleboerop i Myærløse H. (Mawens, $\frac{1}{2}$ Td. Smør). Hvilket Gods hun selv skødede Hr. Jens Sywndes^β, Hr. Tyghe Jens^β og Hr. Jeyep Pædhers^β Kanniker i Roskilde paa forskrevne værdige Faders Vegne; og kendtes hun sig fuld Vederlægning at have fanget i godt Jordegods, som er 2 Gaarde i Helløffue (hver »there« 3 Pd. Korn, 3 Skill. Grot og 1 fedt Svin); 4 Gaarde i Sibberop i Flackeborgs H. (8 Pd. Korn og 12 Skill. Grot); 1 Gaard i Stubberop (2 Pd. Korn og $\frac{1}{2}$ lødige Mk.); og 1 Gaard i Ørsløff (18 Skpr. Korn, 2 Skill. Grot, 1 Lam og 2 Høns); hvilket Gods Hr. Jens Sywndes^β, Hr. Tyghe Jens^β og Hr. Jeyep Pædhers^β paa forskrevne værdige Faders Vegne igen skødede Fru Gerwer Anderssedoter; og kendtes de dem fuld Vederlægning at have fanget. Hvilket Skifte da straks »wort« stadigt mælt paa alle 4 Bænke, som Loven udviser. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [9] Segl: 1. Lxxiv 1; 2. Llxviii 26 (*s iohannis thorbærni*; Sparre); 4. Llxviii 40; 5. Hxl 4 (Barritsen); 6. Llv 11; 7-9. Bomærker (7. i Skjold). Roskilde Bisps Arkiv (RA.). LDipl. [742

Juli II. Kongen giver Aaleborgh Helligaandshus en Vold og Jord mellem Gravene vesten for Helligaandshuset.

Perg. med 1 Segl: K. 74. Aalborg Helligaandskl. Arkiv; α 1745 af Frands de Thestrup foræret til Danske Selskab^a (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 193* (tilføj til allersidst: Ad relacionem Dn. Erici Ottonis M. magistri curie Dn. regis). [743]

a—) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 189*; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.

Juli 12. *Reg. 3997.* Perg. [med 1 Segl^a]. Randers Bys Arkiv (Randers Museum). *Stadfeldt, Randers S. 28* (læs: for^{de} Randers - hwo thiid søghende worde fore - for^{de} Randers - septimo. *Ex mandato domini regis fuit ista littera renouata ex papiro in pergameno sub prima data.* — Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 6 a). [744]

a) Nævnt NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 268.

Juli 13. Jeg Jens Hansøn¹, Pæther Smet² Raadmænd i Nakskogh vi oplader hæderlig og velbyrdig Md. Anders Æbbæsß Høvidsmand paa Rawensborgh et Pantegods, som ligger for Nakskogh i Ladegaards Mark, hvilket Gods Clawes Skæraff fordem i boede, for 20 lub. Mk. Stæderpenge, som en Købmand kan den anden fuldt med gøre, som Hovedbrevet udviser paa fornævnte Gods, hvilket Gods vi i Pant havde af Jesse Smetz Arvinger kaldendes Gamel. Medb. af andre gode Mænd Berteld Esbernß³ Borgemester i Nakskow og Claus Oluffß Raadmand sstds. Givet Nakskow Onsd. efter Knwtz Dag, som Konge var.

Item jeg Pæther Fwl og Niels Pilt⁶ »borghære« i Nakskow vi oplader hæderlig og velbyrdig Md. Anders Æbbæssøn Høvidsmand paa Rawensborgh et Pantegods og Brev, som ligger for Nakskow i Ladegaards Mark, for 20 lub. Mk. Stæderpenge, hvilket Gods Oluff Andersß fordem i boede, som Hovedbrevet udviser, hvilket Gods og Brev vi har arvet efter »wor hosfrvæs« Faders Død Anders Nielsß, som fordem boede i Nakskogh. Medb. af andre gode Mænd Morten Jeipß⁷ Byfoged i Nakskogh og Pæther Goldsmet⁸ Raadmand sstds. Givet Nakskogh Onsd. efter Knutz Dag, som Konge var.

Perg. med [8] Segl: 1-3, 6-8. Bomærker. (AM. III. 25.) [745]

Juli 13 ell. 20. Pæder Nyelsß Foged i Winninge H., Pæder Hwith Korsbroder i Nyborgh, Jess Ywersß Foged paa Nyborgh, Bertell Tomesß Hr. Claus Rynnnows Svend, Pæder Næring, Anders Smeth og Welkyn »borwer« i Nyborgh. Margarete Dag paa Winninge H.s Ting »bedes« Ascer Jensß paa Hr. Michil Rwtz Vegne i Syælland Bevisning, hvor den Dele var adskilt, som Otte Skynkkell og Mates Frethbyønsß sammen havde om Jordegods i Rosilde, i Sølkedorpp og Sykkedroppe Mølle; hvilket vi og mange andre Dannemænd har hørt og spurgt, at O. S.s Breve

blev magtløse, og M. F.s Breve blev ved deres fulde Magt, til fastere Bevisning »komme«. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 7 Segl]. Mikkel Ruds Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [746

Juli 14. Jeg Axell Laghesson R. i Gresilt lader ærlige og velbaaren Md. Hr. Olaff Axelsson R. i Walløff kvit for al den »opbøring«, som han opbaaret har paa mine Vegne. Medb. af flere gode Mænd Hr. Erick Ottess² Hofmester i Danmark, Hr. Knwt Henrecs³ og Hr. Stiighe Olsson⁴ RR. Datum Holmis fer. 5. post f. Kanuti regis.

Perg. med [4] Segl: 2. Lxxiii 39 (Rosenkrantz); 3. Gxvi 23 (Gyldenstjerne); [4. Dxxxvii 8 (Krogno)^a]. Oluf Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. [747

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Krogno.

Juli 16. *Reg. 3999**. Perg. med [21] Segl: 1. K. 74; 2, 4-21. Svenske (9. Lxviii 18 (Thott); 16. Bi 2). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 80; Rydberg III. 263; Norges gl. Love 2. R. II. I. 134.* [748

— Cristiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Hr. Erick Ottessøn vor Hofmester i Danmarck os og vore Riger gjort har, under vi ham Hals og Haand og al kongelige Ret over hans egne Tjenere, ihvor de boer i Danmarck, saa længe han lever, uden vi bedes nogen Hjælp over alt Danmarck; da skal hans Tjenere give i den Hjælp som andre. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd noget at bevare sig med hans Tjenere eller Ret, som os med dem falde kan, under vor kongelige Hævn og Vrede. Vort Sekret. Datum in castro nostro Holmensi crast. divis. apostolorum.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med Brudst. af 1 Segl.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (2. Pacquet Nr. 9).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorff: Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 57. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 93.* (*Reg. *6071.*) [749

a—a) Saaledes LDipl.

Juli 25. Vi Christiern Danmarchis, Norgis og Vendis og Gottis Konge, Greve i Aaldenborg og Delmenhorst tager Fru Karine, Hr. T(hymm)e^a Nielßens Rosenkrantzis Efterleverske, hendes Børn og alt deres Gods, Tjenere, ihvor hun eller hendes Børn det har i Danmarck, i vor Beskærmelse. Og har vi befalet Hr. Otte Nielßen og Hr. Claus Rønnou RR. vore Mænd og Raad hende at forsvare paa vore Vegne, ihvor og naar Behov

gøres, besynderligen i vor Fraværelse. Thi forbyder vi *osv.* Givet i vor Lejr for Kiøbenhaffn[!] Jachobi Dag »Aar 1457«.

[A. ^bPerg. med »Danmarckis seygell«. ^b Timme Nielssøn Rosenkrantz's Enkes Arkiv.] **Aa.** Afskr. fra 17. Aarh., utvivlsomt efter »Anne Krabbes Kopibog«: RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 26 b. — **Ab.** Afskr., af Gram betegnet: »Ex P. Diursk. Bog«: LDipl. — (*Reg.* *6093.) — Aaret er formentlig urigtigt. Kongen var i Sverige i Juli 1457 og havde endvidere paa dette Tidspunkt allerede optaget Sverige i sin Titel (se saaledes *Danske Mag. 5. R. II. 193*); men dette Ord mangler i nærværende Brev. Paa den anden Side levede Timme Nielssøn endnu 1455 Juli 21 (*Jensen u. Hegewisch, Privil. der Schlesw.-Holst. Rittersch. S. 32*). Skulde Aaret være 1456, da Kongen var i København i Slutningen af Juli (*Hanserecesse 1431-1476 IV. 333* (Juli 24); *Dipl. Norv. XVII. 1015* (Juli 31))?

[750]

a) Saaledes Ab; Aa: Tynne. b—b) Saaledes Aa.

Juli 25. Vi Christiernn Danmarckis, Norgis, Vendis og Gottis Konge, Greve i Oldenborrig og Delmennhorst stadfæster det Brev, som Fru Karine, Hr. T(hemm)e^a Nielßens Efterleverske, har paa Nørvangs H. i Jelling Syssel; og skal hun forskrevne Herred beholde med al kongelige Rettighed, saa længe hun lever, uden al Tjeneste og kongelig Tyng. Item vil vi, at vor Bonde Aßløff i Ørum, som hertil har givet 9 lybsche Mk. for alt sit Gods til vort Slot Koldinge, skal herefter give Fru Karine saa meget af forskrevne 9 Mk. lybsch, som ganger af det Gods, hun har i forskrevne (Nørw)ongs^b H., saa længe hun lever; og hvis der o(ver)^c er, skal han fremdeles give til vort Slot Koldinge. Thi forbyder vi *osv.* Givet i vor Lejr for Kiøbenhaffn[!] Jacobi Dag »anno 1457«.

[A. Orig. Timme Nielssøn Rosenkrantz's Enkes Arkiv.] **Aa.** Afskr. fra 17. Aarh., utvivlsomt efter »Anne Krabbes Kopibog«: RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 26 b. — **Ab.** Afskr., utvivlsomt efter Peder Dyrskjøt: LDipl. — Om Brevets Aar gælder ganske det samme som om det foregaaende Nummers Aar.

[751]

a) Saaledes Ab; Aa: Tynne. b) Saaledes Ab; Aa: Vongs. c) Saaledes Ab; Aa: derom.

Juli 30. *Reg. 4000**. [Orig. Senere (jfr. 1464 Sept. 7) til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 8 a. *Nye Danske Mag. I. 127; Kbhvns Dipl. II. 106* (her ikke fuldstændig).

[752]

Aug. 5. *Reg. 4001**. [Orig. Senere (jfr. 1464 Sept. 7) til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 9 a. *Nye Danske Mag. I. 128; Kbhvns Dipl. II. 107*.

[753]

Aug. 8. Dronning Dorothea anbefaler til Lunde Kapitel Kongens Kapellan Hr. Michel Marquartzß, hvem Paven har givet et Kanonikat i Lund.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: formentlig K. 83. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 385; Missiver I. 15.* [754]

Aug. 18? »Andreas Thordonis Näffz, presbyteri Lundensis, testamente gifwit archiepiscopo Lund. sambt andra präster, kyrkior och wänner. Dat. Lundis 5ta feria infra assumptionem bti. (!) virginis Mariæ, som infaller d. 15 aug. 1457.«

[Orig. Lunde Ærkebisp's Arkiv?] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 356. — Et andet, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 16, Nr. 131. — Et tredje Udtog lyder: »Andreæ Tordonis med dhet tillnampnet Ræf gifwet till åthskillige kyrckior donation, som war till Lackelänge och sti. krafftz kyrckia i Lund meedh meera. Dat. 1457.« Sstds., Sextern 23, Nr. 15. [755]

Sept. 9. Lass Røødh¹ af Breynyng bispgardh V. Kundgør jeg mig og min Søster Inge Rudhbekkes at have solgt Roo Nielsß Borgemester i Ribe 70 Læs Eng i Bellem Enge, som Japp Jensß i Warthe havde i Pant af vor Fader Per Røødh, hvis Sjæl Gud naade, som det Pantebrev lyder, som han derpaa har, og bekendes mig og min Søster at have oppebaaren Penge og fuldt Værd af R. N. Medb. af andre Dannemænd Wil Jansß², Jess Paulsß³, Johan Erlandß⁴ Raadmænd i Ribe. Skrevet i Ribe 2. Dag Vor Frue Dag nativit.

Perg. med 4 Segl: 1. Lxv 51; 2-4. Bomærker. Senere (jfr. 1494 Okt. 10) til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 395* (RA.). [756]

Sept. 12. 8 Kardinaler udsteder Afladsbrev for en af Hr. Engelbertus de Torbernefelde opført Kirke eller Kapel paa Torbernefelde.

Perg. med [7? a] Segl: 3(?). Forsiden mangler. Frydendal (Torbernefeld) Kirkes Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). *Acta pontif. Dan. III. 248.* [757]

a) Paa Grund af Anbringelsesmaaden er det tvivlsomt, hvor mange Segl der oprindelig har været.

Sept. 22. Boo Flæmingh R. Kundgør jeg skyl[dig at] være velbaaren Md. Cristiærn fan Hagn 40 rinske Gylden og 20 libske Mk. i dan[ske] Penge af det »gewæstæ slaw«, for hvilke [jeg] ham pantsætter 4 mine Gaarde i Hæriæstorp i Odz H. i Græwingæ S. (Niæls Nyder, 2 Pd. Korn; 1 øde Gaard, som giver 1 Pd. Korn; Cizæ Niælsæ, 2 Pd.; Jens Matesß, 1 Pd.; med alle deres Teje og Tjeneste), et brugeligt Pant at have, saa længe det afløses ham. Løsningsdagen skal være paa Michels Dag. Medb. af flere gode Mænd Hr. Wærnær af Holebæk og [Hr. Da]uid Arælsß af Rydhæ RR., Hans Nawlæ i Mad[er]orp a. [w. og] Jens

Olsf Sognepræst i Græ[wingæ]. Givet og skrevet i Atterop om Mauricii Dag.

Perg. uden Segl; Plica mangler. Christiern van Hafns Arkiv (RA.).
LDipl. [758]

Sept. 29. Pæther Wæne i Westræøø Sogn paa Leesøø giver til Vor Frue Domkirkes Bygning i Wiborgh $\frac{1}{2}$ Gaard i Westræøø Sogn.

Perg. [med 3 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 43.*
[759]

Sept. 30. Jenns Olluffßenn af Bwstrup. Med min Husfrues Marine Nielsdattes Raad Gud, Jomfru Mariæ og s. Birgette til Lov og os og begges vores Forældres Sjæle og min Husfrues Sjæl Barbara, som jeg tilforn havde, og alle kristne Sjæle til evige Salighed, giver jeg og skøder en min Gaard Østrup i Skader S. i Hald H. i Aarhus Biskopdom, som Kouii^a i boer (1 Td. Honning eller 1 Td. Smør) til Mariaghers Kloster med saadan Vilkaar, at Søstre og Brødre i forskrevne Kloster skal gøre os og vore Forældre en særdeles Begængelse hvert Aar Lauerentii Aften over de 4 Begængelser, de plejer at gøre for deres særdeles Venner. Medb. af andre velbaarne og hæderlige Mænd Hr. Otte Nielsen af Biørnholmb, Hr. Niels Kaaß »ridder«, Hr. Anders Frøst Præst i Mariagher, Morthen Krabbe af Nesum og Jep Buggi af Ebdrup, »som vebner ehr«. Datum Mariager die Jeronimi.

[A. ^bPerg. med 6 Segl. ^bMariager Kl. Arkiv; *ÆA. V. 696*; senere (formentlig 1585; *Kronens Skøder I. 298*) til Gl. Estrup Godsarkiv.] Aa. Vidisse 1612 Aug. 31 af Sønderhaldt H., givet Niels Søffrenßenn i Nielsstrupgaardt paa Eske Brock til Estrup's Vegne. Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden. Gl. Estrup Godsarkiv (RA.). — Ab. Afskr. fra 17. Aarh.: Gl. Estrup Godsarkiv 1457 Febr. 14 Bl. 1 a; 1920 af Hofjægmester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. (*Reg. *6076.*)

a) Ab: Houii. b—b) Saaledes Aa.

[760]

Okt. 2. Benkte Olafsdotter, Lass Pijghs Enke, giver en Gaard i Gødestadhe i Nørrehalland til Kapitlet i Lund mod Gudstjeneste.

Perg. med [4] Segl: 1. G. 147.^a Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.).
Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 386. [761]

a) Brocman i LDipl. nævner »2 priora sig. læsa« som bevarede.

Okt. 3. *Reg. 4006.* [^aPapir med mindst 1 Segl: Skjold med Bille-Vaaben, formentlig med Hjælm. ^aJohan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere ejet af Jens Rosenvinge^a.] Afskr. fra c. 1700: Ny kgl. Saml. 4to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1671 Sept. — Afskr. af Gram: LDipl. *Ryge, Peder Oxe S. 6.* [762]

a—a) Saaledes LDipl.

Okt. 6. »Ett thingswinnde wdgiuffuett aff Muße herridtz thingh denn thorsdagh nest for s. Dionisse dagh anno mcdlvii, liudendis i sinn meeningh: da war beschedenn mend Peder Simmenßen och Hans Madßenn paa Muße herridtz thingh och bade om ett thingswinnde, saa att om nogenn manndt haffde hørtt eller spurtt i deris liffsdage, att Hielmbøllingh haffde nogenn schouffslodt med Rasted mendt wdenn deris hawe; da wor thilmeltt bescheeden mandt Anders Rødt aff Flintinge, att hand schulle thage xi thill sigh, som waar etc.; diße xii bescheedenn mend wdginng och indkomme igienn inndenn 4 thinghstocke och windede paa deris sandhedt, att Hielmbøllingh haffde aldridge schoffslodt medt Rasted mendt wdenn deris hawer.«

[A. Orig. Radsted Mænds Arkiv. — Aa. Udtog anført i Dom 1615 Maj 10 af Laallandzsfare Landsting mellem Knudt Wrnne til Aaßmarck, Befalingsmand paa Aaleholmb, paa Kronens Vegne paa den ene Side og en Række Mænd i Rastedt med flere Steder paa den anden Side; Fru Elisabeth Rosenspar, Axell Brahes Efterleverske, som Knudt Wrnnes Modpart fremlægger nærværende Brev og Breve af 1457 Nov. 13, Okt. 16, Nov. 6 og Okt. 23, 1462 Juli 13 og 1409! Nov. 26 (Brev af Claus Hanssenn m. fl.)] Aaa. Landstingsdommen atter indført i Rettertingsdom 1616 Maj 29 mellem Fru Elisabeth Rosenspar og Laurids Grubbe til Gammellgaardt, Landsdommer i Laallandt og Falster; den første fremlægger Landstingsdommen; den sidste fremlægger Brev af 1498 Sept. 18. RA. Herredagsdombog 1616 Bl. 44 a. [763

Okt. 12. Jieiepp Biskop i Burlwm. For den Trætte, som os og vor naadige Herre Konges Borgere i Randers imellem har været, har Rigens Raad os imellem talet, saa at vi er vel forligte paa begges Sider med saadanne Vilkaar, at Randers Borgere maa købe og sælge i vort Biskopdømme, der som vi Magt har, og vi eller nogen af vore ej skal uforrette dem eller deres med Told eller »ander svarheit«, men »fordæ« dem. Medb. af gode Mænd Hr. Otte Nielsøn, Hr. Eric Ottissøn RR., Provst Anders i Burlwm, Provst Seuerin i Westerwich og Hr. Olaff Nielssøn Provst i Thii. Datum Onsd. efter Deonisi Dag.

[«Perg. med Segl (»til deels borte, til deels gandske forslædte«). Randers Bys Arkiv (saaledes 1750).«] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. — Afskr. herefter af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4 to 742 b. [764 a—a) Saaledes LDipl.

Okt. 13. Jens Biskop i Aarhus, Knud Biskop i Wiborg, Otte Nielssenn af Kallø og Eggert Frilløff af Hindtzgaffuell RR. Torsd. efter Dionisii Dag sad vi Retterting paa Raadhuset i Randers, som vor naadigste Herre og Konge os befalet havde, om Trætte mellem Bisp Ib af Børlom og hans Svende paa den ene Side og velbyrdig Mand Hr. Axell Laugeßen af Klaxholm R. og Anders Thameßens Venner og Frænder paa den anden Side,

hvilken Anders Thameßenn Biskop Ibs Svende desværre ihjelslog. Da saa' vi og hørte med mange gode Mænd, som var: Biskop Hendrich af Riibe, Hr. Erich Ottheßenn vor naadige Herres Hofmester, Hr. Knud Hendrichßenn af Restrup, Hr. Oluff Lunge af Oddenn, Hr. Strangi Nielßenn af Nørholm, Hr. Anders Nielßenn af Kockedall og Hr. Jens Morthenßenn^a af Kollerup »ridder«^b, Erich Nielßenn og Jens^c Pederßenn, som fulde Eftermaal havde efter Anders Thameßens Død baade paa Fædrene og Mødrene, som med gode aabne Breve er for os bevist vorden, og efter Hr. Axell Lageßens Raad gjorde de Biskop Ib og alle hans Venner og Frænder og alle hans Svende, som med var at slaa Anders Thameßenn ihjel, som var Jens^c Pouelß, Geluertt^d Mogenßenn, Christin^e Jenßenn, Oluff^f Galskøtt, Per Galskøtt, Mogens Mogenßenn, Christin Jellißen, ^gJens Anderßenn^g, Matz Jenßenn, Thames Nielßen, Michill Jelling, Per Nørding^h, Hans Pederßenn, Christinn Matzßenn og Michill Haard med alle deres Tilfølgere med alle deres Venner og Frænder en Orfejde og en evig Sone for dem og for alle Anders Thameßens Venner og Frænder. Og vederkendtes Hr. Axell Laugeßenn for sig og »sin brøder« Mogensⁱ Nielßen af Aagaardt, Erich Nielßenn og Ib Pederßenn, at de havde opbaaret for deres Skade og Vedermod paa alle Anders Thameßens Frænders og »nestis« Vegne »fuld^j feyde pending^j«, Messer, Voks, »hellebrød«^k, i alle Maader fuldt »legenboed« for Anders Thameßens Død, naar det Brev til Ende holden er, som »forloffuer« for den Bod lovet har og beseglet velbyrdig Md. Hr. Knud Hendrichßenn og Hr. Axell Laugeßenn; og derover sagde Hr. Axell Laugeßenn R. for sig og sin Broder Mogensⁱ Nielßenn, Erich Nielßenn og Ib Pederßenn Biskop Ib og alle hans Venner og de forskrevne Svende og deres Medfølgere, som Anders Thameßenn ihjelslog, og deres Slægt og Venner en stadig Venskab, og lod Hr. Axell Laugeßenn R. for sig og sin Broder Mogensⁱ Nielßen Biskop Ib aldeles kvit for Anders Thameßens Død; og dermed skal al Sagen være overgivet med Anders Thomeßens Død paa alle Sider. ^lSig. nostra cum sig. Dni. Henrici episcopi Ripensis nobiliumque DDn. Erici Ottesen magistri curie, Canuti Henricsen, Axel Laugesen de Klausholm, Olavi Lunge de Odden, Styge Nycolai, Andreae Nicolai de Kokedal strenuorum MM. necnon Erici Nicolai et Johan Peterssen. Datum ut supra.^l

[^mPerg. med Segl.^m Børglum Bisps Arkiv.] Vidisse 1462 Okt. 6 (de Bogstaver, hvormed de forskellige Tekster er betegnede i Noterne, er

de samme, som anføres nedfr. under Vidissen). — Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 847 g (her nævnes ikke Vidissen, men Afskriften har i øverste højre Hjørne (vistnok med Grams Haand) Tallet 64 og er altsaa utvivlsomt efter Peder Dyrskjød (og formentlig indirekte efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog); Peder Dyrskjød har da i sit Original-Haandskrift øjensynlig blot skilt det vidimerende og det vidimerede Brev fra hinanden, idet Brevet af 1462 Okt. 6 findes i Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 120 a). [765]

a) Acaa, Acab, Acac, Ad, Ada, Adb, Ae: Mattissen. b) De i Note a nævnte Tekster tilføjer: det. c) De i Note a nævnte Tekster: Jep. d) De i Note a nævnte Tekster (undtagen Ae): Gewert (stavet paa forskellig Maade); Ae: Gert. e) De i Note a nævnte Tekster: Torsten. f) De i Note a nævnte Tekster: Wille. g—g) Ad, Ada, Adb: Anders Jensen. h) Acaa, Acab: »udi Nørdinge«; Acac: »ad Nørdinge«; Ad, Ada, Adb: Udnerding; Ae: Vnørdinge. i) De i Note a nævnte Tekster: Mauritz. j—j) De i Note a nævnte Tekster: »fedringhe«. k) Dette Ord er i flere Tekster ganske forskrevet; den rette Læsemaade er formentlig: Høviskhed, som Ad, Ada, Adb og Ae har. l—l) Mangler i Aa og Aaa. m—m) Saaledes Vidissen.

Okt. 14. »Borgemestere« og Raadmænd i Arws. Die Kalixti for Raad og Rette i vor Raadstue i Arws skødede Marin, Seuerin Jenssøns Efterleve forðum Borger med os, Kield Diegen al den Rettighed, som hun havde i den Gaard, som Seuerin Jenssø i boede, liggende i Arws vest næst den Gaard, som Cristiern Petherssø i boer, med saadant Skel, at hvo Gaarden besidder, skal rede ud Jordskylden deraf med Forskud og andre Bys Redsler, som, der hun det i Væрге havde, »worth« udredet. Og kendtes hun sig at have opbaaret Penge og fuldt Værd af K. D. [for] forskrevne Rettighed. Sig. Johannis Hwidsø¹, Cristierni Mandrop proconsulum Arusiensium, Mates Petri², Martin Haconis⁴, Petri Nicolai⁵, Nicolai Tink⁶ consulum et Petri Selle⁷ scriptoris civitatis ibid. Datum etc.

Perg. med [7] Segl: 1, 3-6. Bomærker; 7. I Sigilfeltet Bogstavet p (*s per steffenføn*). Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Aarhus (Tillæg)). [766

a) RA. Reg. 60 S. 266.

Okt. 16. »Ett zogenwinnde aff Thoreby zogenstefinne daterit denndt søndagh nest for s. Lucae evangeliste dagh anno 1457, fornemligh indeholdendis: da waar 2 bescheedenn mendt aff Rastedt Niels Suder och Madtz Madtzsenn skickett for os paa Thorby sognesteffne och spurde dennom der fore, om nogenn mandt haffde hørtt i deris liffsdage, att Hiembøllingh haffde nogenn schouffslodt med Rastedt mendt wden deris hawe; da thilmeltis bescheeden mandt Madtz Thostesenn aff Naffuilsti, att hand schulle thage xi thill sigh, som ere etc.; de xii bescheedenn mendt wdginngge och inndkomme igienn och windede sambdrecteligenn med enn røst paa deris thro och sandhedt, att Hiembøllingh haffde aldriugh schouffslodt medt Rastedt mendt wdenn deris hawe.«

[A. Orig. Radsted Mænds Arkiv.] [Aa og] Aaa. Udtog se 763, [Aa og] Aaa. RA. Herredagsdombog 1616 Bl. 44 a. [767

Okt. 21. Kedel Petterszon paa Skanør erkender at have modtaget Jordegods af Hr. Jens Bing.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 355. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 387.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 55 b Nr. 370. [768]

Okt. 22. *Reg. *6084.* Perg. med [6] Segl: 1. Danhoff Kalffues; 2. Ærkebisp Jöns af Uppsala's; 3. Lxviii 18 (Thott); 5. Magnus Grens; 6. Stockholm Bys. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 390 Nr. 63* (RA. Lifland, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 81; Liv- est- u. kurländ. UB. 1. Abteil. XI. 558.* [769]

— *Rosenvinge, Domme I. 1; Reg. 3784* = *6083.* Er 1. *Række Nr. 7727;* om Aaret se *Rosenvinge, Domme I. 331* og *Dipl. Viberg. S. XLIII.*

Okt. 23. »Ett andett sognewinde wdgiffuett aff Wogennstedt sogne- steffne dend søndagh nest for s. Simonis et Judæ dagh anno 1457, formelindis i sin meeningh: waar schickett paa Wogensted kierckegaardt thoe dannemendt, som waar Madtz Pederßenn och Peder Throelßenn aff Rastedt, och bedis ett sogennwinde saa, om nogenn mand i dette sogenn hafde nogenn thidt hørtt eller spurtt, att Hiemböllinngh haffde nogenn schouffslodt medt Rastedt mendt wdenn deris hae; da opstod bescheedenn Jep Gallenn i Agerup och togh xi dannemendt thill sigh, som waar etc.; huilcke xii dannemendt wdginnge och bespurde och beraade sigh och igien indkomme och windett paa thro och sandingenn saa, att dennom aldridge minttis eller haffuer hørtt eller spurtt, att Hiemböllinngh haffde nogenn schouffslodt medt Rastedt mendt wdenn deris egen Hiemböllinngh haffuegierde.«

[A. Orig. Radsted Mænds Arkiv.] [Aa og] **Aaa.** Udtog se 763, [Aa og] **Aaa.** RA. Herredagsdombog 1616 Bl. 45 a. [770]

Okt. 27. *Reg. 4011*.* [Orig. Senere til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 7 a. *Nye Danske Mag. I. 127; Kbhvns Dipl. II. 107.* [771]

Okt. 31. Otte Henryksen af Willerop og Knudh Jensen af Lødens- trap giver en Gaard i Jesmark til Alborch Helligaandshus til deres Hustruers Søster Elin Persdettens Provent og mod Gudstjeneste.

Perg. med [4] Segl: 1. Utydeligt Skjold; [2. a]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 194.* [772]

a) Langebek 1751 i LDipl. og Jon Mortensen 1751 i Ny kgl. Saml. 4 to 747 a: »I det andet synes i Skildet som tre Hænder« (altsaa vel Knud Jenssøn Rotfelds 3 Ibskaller).

Nov. 1. *Reg. *6085.* Perg. [med 4 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. VIII. 393.* [773]

Nov. 6. »Ett sognewinde wdgiffuett aff Saxkiøbings zogensteffne dend søndagh nest for s. Mortens dagh anno 1457, liudendis i sin rette meeningh: da waar for oß inndenn Saxkiøbings kiercke epter froumeße tho bescheedenn mendt Hans Madßenn och Madtz Matdzenn aff Rastedt och bedis om ett sogennwinnde, om nogenn mandt i Saxkiøbningh

zogenn haffde hørtt eller spurtt, att Hielmbøllingh haffde nogenn schouffsloft medt Rastedt menndt wdenn deris haffue; da opstoedt bescheen mandt borgemester i Saxkiøbinng och melte thill bescheden mandt Jens Smidt aff Rørbeck, att hanndt schulle thage xi dannemendt thill sigh, som war etc.; disse xii dannemendt wdginge och indkomme igien och windede alle med enn samdirectiglig røst och paa thro och sandhedt, att dennom aldrige minttis och ey haffuer hørtt eller spurtt, att Hielmbøllingh haffde nogenn thid schoffsloft med Rasted mendt lenger end thill deris eigen Hielmbølle hawegierde.«

[A. Orig. Radsted Mænds Arkiv.] [Aa og] Aaa. Udtog se 763, [Aa og] Aaa. RA. Herredagsdombog 1616 Bl. 44 b. [774

Nov. 10. *Reg. 4013.* [Orig. Morten Krabbes Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh., utvivlsomt efter »Anne Krabbes Kopibog«: RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, A Bl. 1 a (Overskriften nævner 2 gamle Breve, »aff huelche mand kand forfare, huad somme aff de gamle Kraber haffuer heedt paa Bustrup førend her Tyge Krabis tidt«). — Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 110 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Krabbe) og LDipl. (Afskr. herefter af Frands de Thestrup: RA. MS. Frands de Thestrup, Saml. vedr. Mariager Kl. og By, Bd. S. 427). *Danske Mag. VI. 81.* [775

Nov. 12. Cristiern Konge. For os var i Københaffn Maribo Klosters Sendebud med et aabent Ejendomsbrev med 12 færdige Indsegl, ustraffet, lydende: *1. Række Nr. 6257.* Hvilket Brev vi dømmer ved Magt og Kiwse gordh med alt fornævnte Gods at beholde til evindelig Eje, saa længe at nogen kommer for os med bedre Bevisning. Og forbyder vi nogen Mand dem derinden at hindre under deres Faldsmaal. Datum Hafnie sab. post f. Martini nostro sub sig. ad causas, teste nostro justitiario Dn. Johane Torberni M. de Bregstrup.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Maribo Kl. Arkiv; anført i Registratur 1687 (RA. Langebeks Saml. Pk. VI og RA. Rtk., Kommiss. af 10. Juli 1697, Prot. S. 606); ^a1747 i Sorø Akademis Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. 1426 Maj 29. — Afskr. af Klevenfeldt 1747: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Prip. [776

^{a—a} Saaledes LDipl.

Nov. 12—18. Clemit Schaldre mageskifter $\frac{1}{2}$ Gaard i Jularp til Bosø Kloster.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation (Bl. 342 a), Bosø Kl. Nr. 18. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 387.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 50 a Nr. 304. [777

Nov. 13. »Ett zognewinde daterit Døllefeldt sognesteffne dend« søndagh nest epter s. Mortenss dagh anno 1457, inndeholdendis: da waar

schicket for ofß och flere dannemendt och paa wor zognnesteffinne i Døllefeldt bescheden mend aff Rasted Niels Suur och Mickell Beenn och spurde dennom for, om nogenn mand haffde hørtt eller spurtt, att Hiembøllingh haffde nogenn schouffslodt med Rasted mend wdenn deris haue; da thilmelte hederlige mandt her Hans Henningh Boesenn thill, att hand schulle thage xi thill sigh, som er etc.; disse xii bescheedenn mendt wdginge och inndkomme igienn och wunde alle medt enn røst och paa thro och sandhedt, att Hiembøllingh haffde aldridge schouff med Rasted mendt wden deris hauer.«

[A. Orig. Radsted Mænds Arkiv.] [Aa og] Aaa. Udtog se 763. [Aa og] Aaa. RA. Herredagsdombog 1616 Bl. 44 a. [778]

Nov. 26. Wii borgermestere unde radmanne der stad Lubeke hebben in deme jare 55 1000 mr., dar wii dosulues quitancie van gheuen [c: 542], unde uppe datum desses breues 1700 mr. alle lubescher penninge van heren Alue hertogen to Sleßwiik entfangen, darupp hertoge Alff uns zinen besegelden breff hadde gegeuen ime namen des heren Cristiern koninges zines ohemes van wegen sodanner gudere unsen borgeren tobehorende, de des heren koninges denre uth schipper Sterneberges schepe in tiiden hiir beuoren geleden hadden genomen; welken breff wii deme bescheden Nicolao Heltzen scriuere des vogedes to Zegeberge ime namen des hertogen Alues wedder ouergeantwordet hebben upp datum desses breues. Unde wii vor uns unde unse borgere vorlaten heren Cristiern koning unde heren Alue hertogen van der 2700 mr. wegen van aller namaninge qwiit. Unser stad secretum. Gheuen des sonnauendes na Katherinen daghe.

Perg. med 1 Segl: Brudst. Slesvigs Hertugs Arkiv (RA. Gem. Arch. XXIX. 2). [779]

Nov. 27. Eskild Grubbe Provst i Fuglse H., Peder Lolle Sognepræst i Horeby, Jeppe Jenßøn i Ringsebylle, Peder Boesøn i Nørre Horeby og Jenß Vetteßøn i Dansted. »Aar effter Gudß biurd dend« Søndag før Andreae Dag var paa Seddinge Sognekstævne Hr. Jacob Rød Sognepræst i Seddinge, som bad menige Sognemænd og Almue de ældste og viseste, at de skulde underwise ham, hvad Frihed hans Forfædre Hr. Diderick og andre gode Præster, som Seddinge Kirke har haft, har nydt af Oldensret til Seddinge Præstegaard paa alle Skove i Seddinge Fang og paa de Skove, som Skovløb^a har med Seddinge Fang, »ßom der omkring ligge, nydt« Olden og anden Rettighed, og derpaa bad han et Sognevidne. Da var der tilmælt en Dannemand Lauridtz Pederßøn i Giæringe; han til sig mælte 11 Dannemænd i Seddinge S.: Jenß Vetteßøn i Dansted, Clauß Smid, Jenß Jensøn

»etc.«; de 12 Dannemænd bespurgte dem med hverandre og vidnede, at de har hørt, og er dem vitterligt, at Hr. Diderick, som tilforn havde Seddinge Kirke, og de gode Præster, som før ham var, har brugt Seddinge Skove til deres Ildebrand, Hegning og Bygning til Seddinge Præstegaard og ej anden Steds og har ogsaa faaet Olden til deres egne hjemfødte Svin paa Seddinge Skove og paa de Skove, som Skovløb^b har med Seddinge Fang, ubehindret af hver Mand med Rette, uden nogen vilde gøre Uret i samme Myndighed og Frihed. Sagde fornævnte 12 Danne-mænd, at Hr. Jacob Rød bør at nyde til Seddinge Præstegaard, som de fornævnte Præster har nydt før ham, baade med Ildebrand, Gærdsel og Husbygning til Seddinge Præstegaard og ej anden Steds, og hans egne hjemfødte Svin, ihvor mange han selv kan opføde, at fri have paa Seddinge Skove og paa de Skove, som Skovløb har med Seddinge Skove, og ingen at for-mene det i nogen Maade. Med vore Indsegl. Actum et datum ut supra.

[Perg.^c Nebbelunde Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 846* (her med Aar 1457).] Afskr. fra 17. Aarh., atteret af Christen Andersen Arrøbo (Sognepræst til Nebbelunde-Sædinge): RA. Partikulærkomm., Dronn. Sophie Amalie, Ansøgninger 1661-1672, Bilag til 1672 Sept. 25. [780

a) Afskriften: »skofvøb«. b) Afskriften »sovløb«. c) Saaledes *ÆA. V. 845, 846*.

Nov. 30. Ik Clawes Porsuelt knape vorkope mit wlbort alle myner eruen unde alle, de dat wlborden scholen, vor 30 mr. penninge, de my sint vornoghet, hern Nicolaus bisschap to Slesswic myn gut to Soldorpe in Vggel herde alzo vry, alzo ik unde myne vorvarnen dat beseten, to eme ewigen erkope; unde ik wil eme dat gut vorschoten uppe deme dinghe to Vggel herde, wen hern Nicolaus bisschup dat van my esschende is. Alle desse stukke loue ik vor my unde myne eruen, unde mit uns louen Jochim van deme Haghene unde Hinrik van deme Hagene⁸ brodere mit ener samenden hant to holdende. Ik Clawes unde Jochim unde Hinrik hebbe unse ingesegele henget to des-seme breue in Andreas daghe.

A. Perg. med [3] Segl: [1.^a]; 2-3. Skjolde, hvori et skraatliggende Pilejern. Slesvig Bispes Arkiv; *ÆA. V. 491* (RA.). LDipl. — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 35 a. — Udtog: *Westphalen IV. 3123 Nr. 29* (uden Dag). (Reg. 4030 (ligeledes).) [781

a) Nævnt i Aa; men da noget beskadiget i Randen.

Dec. 19. Reg. *6088. Perg. med [4] Segl: 1. Li 63; 3. Llxviii 26 (s *iohannis thorbarni*; Sparre); 4. Lx 1 (Ravensberg). (RA. Helsingør (Tillæg.). *Aarsberetn. fra Geheimarch. III, Till. S. 10.*) [782

Dec. 19. Tammes Smyth Foged i Randers paa Hr. Nils Munks Vegne, Staffen Nielsøn Borgemester, Nis Simønsøn, Nis Wolsøn, Mattis Jeiepsøn Raadmænd, Stranghi Cristiernssøn, Jepp Biørnsøn og Jes Tøgissøn Bymænd sstds. Mand. før Jul paa Randers Byting fik en beskeden Md. Las Perssøn Bymand i Randers et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Peder Nielssøn, Wlf Perssøn, Tammes Smyth, Per Knutsøn, Jes Tammessøn, Nis Perssøn, Eskil Jonsøn og Wærinth Perssøn; disse vidnede, og alle de Dannemænd, inden Tinge var, tilstod, at Las Persøn og Tord Bondæ og Per Brun tilforn paa Randers Byting »worthæ« vel forligte paa begge Sider om al Trætte, som dem imellem været havde, baade om Breve og Besegling og hvad som det helst var, og al Trætte »worthæ« aftalet, og de sagde Las Persøn et fuldtro Venskab, og aldrig opdrages i nogen Maade, og de lod Las Persøn kvit og takkede ham, og der de ginge fra Tinget, ginge de ind med Las Persøn i hans Hus og aad og drukke med ham i Venskab, som Venner burde at gøre. Med vore Indsegl. Datum anno, die »etc.«

[^aPerg. Senere i Randers Bys Arkiv (saaledes 1749).^a] Afskr. af Langebek 1749: LDipl. — Afskr. (utvivlsomt efter LDipl.) af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4 to 742 b. [783

a—^a) Saaledes LDipl.

Dec. 20. Wii Mauricius¹ unde Gherd² brodere greuen to Oldenborgh unde Delmenhorst hebben heten louen hern Alffe hertogen to Slesßwiick, unßen ohm vor 1100 lubesche mr. pennyge to betalende deme vromen knapen Hartighe vame Knope in den achtedagen Mertens erstkomende na lude des houetbreues. Weret sake, dat here Alff hertoge des lofftes in scaden qweme, des scolen wii eme benemen beide van schuld unde van alleme scaden. Unße ingesegele. Geuen ame auende Thome des apostols.

Perg. med 2 Segl: 1. Morits's; 2. Gerhards. Slesvigs Hertugs Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 2). [784

— *Reg. *6090.* [Orig.] Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir: RA. Privatark., Anders Bille VIII. *Dipl. Norv. VI. 585.* [785

Dec. 29. Tingsvidne af Geding H., givet Hr. Niels Ericson af Tim, at Bispens Ombudsmænd hidtil har hentet deres Bispegave hos Almuen, og at denne først i Aar er bleven tvungen til at føre den til Kirke.

Perg. med [7!] Segl: 1. Bomærke; 3. Gxvii 30 (Harbou); 6. Ixi 3; 7. Bomærke. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; sagtens senere til Kærgaardsholm Godsarkiv; derefter ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 20.* [786

^a) RA. Reg. 60 S. 24.

Dag? (*Reg. *6091.*) Udtog og Brudst.: *Hvitfeld V. 81, Fol. 876 L. 13.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [787

— »Ett tingsvitne utgiffuit under Guds aar medlvii, lydende, at vii mendt haffde vitnitth, ath thi hagde spurtht aff ßand mendt oc quynde, ath Metthe Esbensdotter, ßom Henrich Jensß i Randleff haffde, hun haffdt hindes echthemandt, bøde føre hun fick for^{ne} Henrich Jensß oc ßiden.

Item itt vitne aff Aarhus bispgordt, ßom iiii mendt vitnett haffde, fyrst vantth thi two, at for^{ne} Metthe Esbensdotter haffde hindes echthemandt leffuende, bode føre oc ßidenn hun kom i ladelagdt met for^{ne} Henrich Jensß; thi ander two vitnit, at Jep[?] Perß gaff ßin landtzrett udt, for handt laa hoess hinde, ßiden hun fich for^{ne} Henrich Jensß.«

[Orig.] Udtog anførte i Rettertingsdom (1542) Maj 20 (sab. post ascent. dni.) mellem Mester Mates Nielß i Mareagger og alle, som kender sig Lod at have i den Gaard, som Mareaggers Kloster havde i Fillerup; de sidste fremlægger nærværende Breve, Breve af 1458 Dag? og 1481 Dag?; den første fremlægger en udateret Vidisse af Viboreg Landsting af 2 udaterede Vidner. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 30 a. [788-89

— Fru Marine Nielsdather, Jes Olsens Hustru i Bustrup, giver Mariager Kloster alt sit Gods i Mønset (hvilket »gods siiden skall findes at uere mageskiffit till Wiborig stiftt«).

[Orig. Mariager Kl. Arkiv; senere til Viborg Kapitels Arkiv? — Beseglet Kopi.] Udtog efter Kopien anført i Rettertingsdom 1549 Maj 6 (Mand. efter Sønd. misericordia dni.) mellem Iuer Krabbe og Wiiborig Kapitel; den første fremlægger Breve af 1467 Dag?, 1499 Dag? og 1501 Dag?; det sidste fremlægger Kopi af nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 229 II a. *Ny kirkehist. Saml. VI. 291.* [790

— »Alle mænd, thette bref see eller høre lesis, helse vi Jep Skrædher byfoghet i Kiøbenhafn, Jep Clausen awapen borgemester, Gherlagh Floër rahdmand, Nib^a Andersen fiærdingsmand, Holger, Lasse Magnesen og Hans Smydh, Høgher bymend i samme sted ævindelig med Gudh og kungjør alle nerværende og komme schulle, at udi Vor Herris aar 1457 etc. var schichet for os paa Kiøbenhafns byeting og fleere gode mænd etc. bescheden mænd Jep Tygesen awapen paa hetherlige qvinnis vegne Christine Sywort Kocks.«

[A. ^bPerg. med Segl. Roskilde Kapitels Arkiv. ^b] Aa. Brudst. skrevet med Haand fra c. 1700: Thott Fol. 760 S. 290 (Afskr., formentlig efter den foregaaende: Thott Fol. 761 S. 290 (Afskrifter, mulig efter den sidst-nævnte: Thott Fol. 758, Cap. IV § X og Fol. 759 S. 176)).

Et Udtog lyder: »Hosce vero armigeros gentilitia insignia prætulisse declarat forense quoddam testimonium anno 1457 Hafniæ editum, quod ^cin capitulo^c Roefontanorum^d membrana scriptum ita habet: Alle mend, thette breff see eller høre leße, helse vi Jep Skræder byfoget i Køpenhaffn, Jep Clawson awapn borgemester, Herlogh[!] Floer radmand;

ubi inter sigilla appensa solum «nobilis insigne præ cæteris præfert dictiæ consulis et armigeri secretum.» **Ab.** Udtog med Iver Hertzholms Haand: Gl. kgl. Saml. Fol. 756 S. 38 (Afskr., formentlig indirekte herefter: Thott Fol. 764 S. 34). **Ac.** Udtog med Iver Hertzholms Haand: Gl. kgl. Saml. Fol. 757 S. 40 (Afskrifter, formentlig indirekte herefter: Thott 4to 1477 Bl. 34 b; Ny kgl. Saml. 4to 1425 S. 91; AM. 4to 865 Bl. 34 b (atter herefter: Ny kgl. Saml. 4to 1426 S. 78)).

Et andet, kortere Udtog lyder: »10. Jens Tygesens Tingsvidne af Kiøbenhafn. 1457.« Udtog med Haand fra c. 1700 anført blandt Breve vedrørende Hellig tre Kongers Kapel i Roskilde Domkirke: AM. 8vo 230, III Bl. 3 a (Udtogets Jens Tygesen er sikkert = den ovennævnte Jep Tygesen). [791

a) o: Niels; se *Kbhvns. Dipl. II. 104, 117, 122* (osv.). b—b) Saaledes den under Ab og Ac anførte latinske Tekst. c—c) Ac med tilhørende Haandskrifter: capitulum. d) Ac med tilhørende Haandskrifter tilføjer: in. e—e) Mangler i Ac med tilhørende Haandskrifter.

Dag? Se 204.

— Maren Nielsdotter Krabbe, Jens Olufsons af Bustrup, giver Jord til Mariagers Kloster og Aalborg Helligaandskloster.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Danske Mag. VI. 81 L. 5-8.* — Afskr. af Langebek, sikkert efter det skrevne Udtog: LDipl. foran 1457 Nov. 10 (Afskr. af Frands de Thestrup, formodentlig efter LDipl.: Ny kgl. Saml. 4to 747 a). [792

— »1457. Hr. Niels Jensen Præstes Brev paa et St. Jord tilhørende St. Peders Kirke.«

[Orig. Aalborg St. Peders Kirkes, senere til Aalborg Budolphi Kirkes, Arkiv.] Udtog anført i Registratur 1714 over Aalborg Raadstuearkiv, Afsnittet »St. Botulphi Kirke i sær vedkommende«, »Obligationer«: Thott Fol. 1175 S. 18. [793

— »Ett skødebreff wdgiiffuit wnder thett datum 1457, lydendis, att her Jehan Biorssen ridder som[!] haffde mett sin høstrus oc børns samtycke skødt oc auffhendt fraa siig oc sine sande aruinge ett byggestedt wtti Østerlunde mett ald sin tiilligelssse wtti marcken, ager oc eng, inthit wndertagiit, oc ind tiill presteboriidt wtti Lunde prestegaardt tiill euindelig att eye for attskiillig sager, som samme skøde indeholder oc wiider i siig sielluff forklarar.«

[Orig. Lunde (Lunde H.) Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 936, I. 1.*] Udtog anført i Dom 1573 Marts 10 (Tirsd. efter judica) af Anders Knudssen Sognepræst til Lyngby og Provst i Lunde H. mellem Hach Wlstandtt Lensmand til Nesbyhoffuitz Len og Hr. Hans Perssen Sognepræst til Lunde Sogn; den sidste fremlægger nærværende Brev og Brev af 1594 (o: 1494?) Dag?. Papir med 1 Segl. (RA. Privatark., Hack Ulfstand.) [794

Dag? Brev af Biskop Hennichinus i Odense, set i Skybby Kirke af Biskop Jacob Madssøn.

[Orig. Skeby Kirkes Arkiv?] Nævnt: FLA. Odense Bispearkiv, Jakob Madsens Visitatsbog Bl. 5 a (*udg. af A. Crone S. 15*). Anført herefter: Gl. kgl. Saml. Fol. 1093 Bl. 25 II b og 145 b (af Th. Br. Bircherod); sstds. Fol. 1092 Bl. 13 a og Additam. 4 to 178 S. 27; Gl. kgl. Saml. 4 to 2988 Bl. 102 a; Thott 4 to 1423 S. 111; sstds. 4 to 1913 S. 128; sstds. 4 to 1914 Bl. 10 a. [795

— Jeg Thomas Baab^a af Nederegaard har været paa Norre Ting i Langeland og skødede et Bolig til Stovense Kirke, som kaldes Baas Jord, liggende i Bringe Mark, med saadan Vilkaar, at Præsten af Stouens skal bede i Prædikestolen for min Faders og Moders Sjæle og for min og min Husfrues Sjæle, naar vi afgaar, og sker det ikke^b.

[Orig. Stoense Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1122* (med Aar 1457).] Afskr. fra c. 1700: Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 60 a (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: LDipl. bag 1499). Afskr. fra 18. Aarh.: Rostgaard 4 to 107 (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4 to 837). [796

a) ∘: Baad (jfr. *Danm. Ad. Aarb. I. 40* og *ÆA. V. 1122*). b) Her standser Afskrifterne, der saaledes er udaterede; at Brevet er af 1457, fremgaar af *ÆA. V. 1122*.

— »No. 200. I pergemenes marckeschillsbreff wdgifffuet i droning Dorretes egenn neruerrellße om marckeschiell emellom Huntzebye och Krarup mennd wnnder datum 1457; och 12 olldinger, som haffuer foernøyet det gamble schiell anno 1606.«

[Orig. (? Senere til) Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 30: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [797

— »Las Jepsen Viborg Landstingshørere, Hertvig Jull Prouste i Viborg, Mouridtz Nielsen Vebner, Claus Josephsen Foget paa Aalborg, Vogn Jensen, Las Rask, Niels Jacobsen Raadmand i Viborg og Peder Laurisen udstede Joen Vevertsen et Tingsvidne af Landstinget, Mouridtz Nielsen, Claus Josephsen, Vogn Jensen, Anders Helgaard, Erich Pederlsen i Rindt, Niels Jacobsen og Poul Abildgaard de vandt, at de aldrig hørte, Morten Nielsen eller Henrich Smalsted eller deres Forældre havde gjort nogen Last og Kiere over Christen Jensen i Lindru[m]b eller paa hands Gods for nogen Arve og Sødskind-Skifte i noget. Dat. 1457. No. 7.«

[Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 15 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark h. [798

— »Henrich Biskop i Ribe under et Bref, af hannem og flere udstæd Anno 1457. Orig. paa Pergt. forvariß paa Thiirsbech.«

[Perg. Tirsbæk Godsarkiv.] Notits af Klevenfeldt: RA. Klevenfeldts Segltegn., Stangeberg (med Tegning af et Segl for Bisp Henrik Stangeberg, der ikke findes i G. ell. A.). [799

Dag? »Nils Siwlfsons obligation till Jepp Jenfson på x[?] mark. 1457. «
[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 356 B. [800

— »Pehr Pädherons och Michael Slotz borgares i Landzcrone uthgifne skiötebreef åth Pehr Skraddare angaende een gard liggandes i Landzcrone sunnan nast capitels jord östan näst hiörnet. Dat. 1457. «

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 8, Nr. 151. — Brevet maa antages identisk med et Brev af 1462 Marts 29; hvilket Aar der er det rette, er uvist. [801

Uden Dag. Pæther Mortenszen Borger i Alborgh giver til Wiborghs Domkirkes Bygning $\frac{1}{2}$ Saltkedel paa Leesø.

Perg. [med 3 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 44.* [802

— Stupper Kloster skøder Hr. Niels Ericfen af Tim den Fælled og Grund, som ligger østen ved Aahenheliæ, og Aahenheliæ til begge Lande for andet Gods.

[^aPerg. med [5] Segl: 2, 4-5. »Ukiendelige og beskadigede«; 3. Aftegnet af Søren Abildgaard^a og gengivet derefter i *Kirkehist. Saml. 4. R. I. 67*. Niels Eriksson Gyldenstjernes Arkiv; ^a1773 i Arkivet paa »Landtinggaard«^a.] Afskr. af Søren Abildgaard 1773: LDipl. 1455 Nov. 25. *Kirkehist. Saml. 4. R. I. 73*; *Skivebogen, Hist. Aarb. f. Skive og Omegn XI. 59*.

a—a) Saaledes LDipl. [803

— »Da stode vi rettelig paa Raadhuset i Randers, som vor naadige Herre Kongen os myndelig befalet haafde. 1457. «

Brudst. med S. A. Stadfeldts Haand, anført i NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 206. Er sikkert kun en unøjagtig Gengivelse af et Brudst. af 765.

— Udtog: *Westphalen IV. 3123 Nr. 29; Reg. 4030*. Er 781.

Brevbøger: Christiern I.s Brevbog: *SRD. VIII. 427* (Maj 1), 363 (Maj 15), 381 (Sept. 18), 380 (Sept. 21), 382 (Sept. 21), 393 (Sept. 21), 414 (Okt. 19), 383 (Okt.), 385 (Nov. 16), 386 (Nov. 16), 378 (Nov. 17), 384 (Nov. 17), 385 (Nov. 17), 386 (Nov. 18), 387 (Nov. 20), 390 (Nov. 22), 387 (Nov. 25), 377 (Nov. 26), 388 (Nov. 27), 388 (Nov. 29), 389 (Nov.), 392 (uden Dag). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 55* (Jan. 25), 85 (Juli 13 ell. 20), 86 (Sept. 10).

Registraturer: Kongens Arkiv: se 724, 769. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 55*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 280* (Febr. 22), 318 (Aug. 28), 282 (Okt. 23), 224, 228 *Note 8, 290*. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 72* (Jan. 22), 71 (Febr.?), 82 (Marts 6), 43 (Marts 8), 69 (Aug. 13), 10 (Nov. 15), 126, 126, 127, 128, 129, 137, 147, (152 se Aar 1497). — Ribe Kapitel: se 691, 756. — Slesvig Bisp: se 714, 781. — Tommerup: se 727. — Roskilde Claræ Kl.: se 696. — Skovkloster: *SRD. IV. 365, 400, 400*. — Maribo: *ÆA. III. 261, 269, 270, 277, 286, 288, 296, 302*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 629 (990), (642 (1056))*. — Essenbæk: *ÆA. II. 99* (Okt. 25), 99 (Okt. 25), 99 (Okt. 25). — Hundslund: *ÆA. III. 11, 12, 12, 17, 19*. — Mariager: *ÆA. V. 657, 691, 692, 692, 705, 719, 732, 734, 734, 735, 743, 754, 754*; se ogsaa 697, 760. — Vestervig: *ÆA. III. 148, 160*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 370, 371, 371, 371, 371, 372*. — Vrejlev: *ÆA. III. 37* (ell. Aar 1456), 43 (ell. Aar 1462). — Øm: *ÆA. I. 254, 254*. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 1116* (Apr. 24); se ogsaa 731, 780, 794, 796. — *Eline Gøyes Jordebog 413* (Maj 14; = *Adel. Brevkister 118*), 413 (Juni 14), 104 (Nov. 30), 153 (Nov. 30). — *Adel. Brevkister 118*; se ogsaa under *Eline Gøyes Jordebog* Maj 14 samt 689, 737.

1458.

Jan. 3. *Reg. *6094.* [Orig. — Optaget i Stadfæstelse 1473 Juni 28.]
Afskr. efter sidstnævnte: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 376.* [804

Jan. 4. *Reg. *6095.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 370.*
[805

— *Kbhvns Dipl. IV. 57.* Er 1458 Maj 24.

Jan. 9? Heniche¹ Biskop i Otthens, Pæther Howenschyld², Johan Byørnsß, Johan Rantzow⁴, Heming Prior i s. Knutz Kloster i Otthens⁵, Jachim Hinricsß, Jorghen Vrne, Hinric Sandberg, Johan Hwitkop RR., Johan Brockenhusß, Hans Fowet¹¹ i Wetherpe, Hans Mwle¹² og Mester Pæther »borghemester« i Otthens. Mand. efter lille s. Knutz Dag var vi forsamlede paa vort »landemød« i Sortebrødreklosters Stue i Otthens; hørte vi blandt andre Ærinder Tiltale og Svar om Trætte mellem Hr. Phyllippus Axelsß R. paa sine og sine Brødrers Vegne paa den ene Side og Hr. Eric Ericssß i Loghethwet paa den anden. Da hørte vi og saa', at Hr. Phyllippus bød sig til at pleje Hr. Erich Ericssß alt det, der Ret er, før de adskilles, eller og saadant Minde, som de gode Mænd tykte, som da hos var. Derover bød Hr. Phyllippus sig til at forvise det med 4 gode Mænd, som er Hr. Eggert Ffrylle, Hr. Johan Rantzow, Hr. Jachim Hinricsß, Hr. Jorghen Vrne, at han ej vilde fare ud af Otthens, før han havde plejet Hr. Erich Ericssß alt det, Ret og Landslov er, med saa Skel, at ham maatte deslige vederfares af Hr. Erich Ericssß. Da sagde Hr. Erich, at han vilde pleje Hr. Phyllippus og hans Brødre Ret, naar han kan faa de Breve igen i sit Værge, som hans Husfrue Fru Mette har antvordet Fru Elsebe Geretz at gemme til troer Haand, og ingenlunde før. Da begærede Hr. Phyllippus, at alt forskrevne Gods og Arv skulde staa i Kværstede, til Fru Elsebe Geretz kommer igen i Riget, eller Fru Mette fanger Brevene igen; da vil han gerne høre Venner dertil og tage der enket Tid og Sted til, at ham da maatte vederfares uden længere Tøvring det, Ret er; og derpaa vilde han lade alting opstaa til den Tid og da pleje Hr. Eric Ericssß alt det, Loven udviser. Og bød Hr. Phyllippus sig i Rette for os, om den Kværstede, som vor naadige Herres Brev havde sat paa Godset, burde at blive fremdeles ved Magt efter Brevets »luth«, saa længe Sagen vorder ordelt, eller skulde nu løs være, som han ej mente, fordi han bød sig i Rette og det at forborge;

og det vilde Hr. Eric ej sætte i Rette for os, men skød sig for Kansleren. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [13] Segl: 1. G. 529; 2. Lxxiii 12; 4. Li 46; 5. G. 537 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 11. Axiv 1; 12. Cliv 6. Philippus Axelsson Thotts Arkiv; *Adel. Brevkister S. 107 ell. 108 (RA.)*. LDipl. [806

Jan. 17. Vi Hinrich Barsbech, Ffrederich Barsbech RR. og Albert Barsbech V., Brødre, har opladet »erboren« Md. Hr. Ængelbrecht R. i Thorbernefelle 2 Gaarde i Broby i Othens H. (Niss Strangesß; Niss Jacobsß), hvilke vor Fader Lodwigh Barsbech, Gud hans Sjæl have, for et venligt Laan i Værge havde af Fru Grete i Løwetzmosse. Medb. af gode Mænd flere Hr. Jachim Hinricsß R. og Claues Rantzow. Datum die Anthonii.

Perg. [med 5 Segl]. Engelbrecht Albrechtssøn Bydelsbaks Arkiv; formentlig senere til hans Svigersøn Claus Bryskes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [807

Jan. 18. Anders Jensß¹ Landsdommer i Siælland, Abbed Magnus i Ringstædhe Kloster², Thorbern Bille i Syøholm, Micheld Rudh i Wedhbye, Jeop Jensß i Wybye RR., Olaff Pædhersß⁵ i Swenstorp, Laurends Henricsß i Skaffteløwe, Jens Tetz⁶ i Farrom, Eric Jensß⁷ i Winninge, Laurends Ericsß⁸ i Walsiø, Pædher Rudh⁹, Henric Meyenstorp¹⁰, Jeip Jensß¹¹ i Clare Kloster, Pædher Sweye¹² og Boe Jensß¹³ i Gerderup a. w. Onsd. efter 20. Dag Jul paa Siølandsfare Landsting frembar Hr. Olæff Daa Biskop i Roskilde 3 gamle Hovedbreve skrevne i Latine paa Pergament med hele hængende Indsegl, uden alskens Mistanke, som lød paa forskrevne værdige Faders, hans Kirkes og Kapitels Frihed, som dem givne er af Konger i Danmark. Det første Brev af dem var saa udtydet og læst for os paa Danske: *1. Række Nr. 3379 i den dér under Ac nævnte danske Oversætt.* Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [13!] Segl: 1. Li 13 (Passov); 2. G. 474; 5. Clviii 16 (Godov); 6. Cxxxviii 2 (*s iens tetfs van rosfjegarth*; Rosengaard); 7. Clxiv 10 (Dyre); 8. Llxviii 40; 9. Llviii 8; 10. Lxxxiv 47; 11. Hxl 4 (Barritsen); 12. Lxxiv 1; 13. Fxix 1. Roskilde Bispes Arkiv (RA.). [808

— *Reg. 4032.* [Orig. ^aRoskilde Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Th. Bartholin (sikkert ikke helt fuldstændig): Bartholin F VI 82 (jfr. 39). *Suhm X. 963.* [809

^{a—a}) Saaledes Afskriften.

— Cristern Konge. Vi byder hos eder Jep Moensß, at I nu næste Retterting i Nestweth kommer for os og svarer velbyrdig Md. Hr. Thorbern Bille til den Rov og Vold, du har gjort ham,

som han siger, og for den Stævning, du »satsth«, som d[u] lovlig stævnet »vost, oc ey kopnith«, og lider og undgælder, hvad Landslov indeholder. Og lad det ingenlunde. Datum Brengstrop die Prische nostro sub sig. ad causas, teste nostro justiciario Dn. Johanne Thorberni M. in Brengstorp.

Papir med Udskrift: Sælandiam inhabitantibus, svage Spor af 1 brevlukkende Segl og utydelige Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden; samtidig Paaskrift: »Her Tygæ Lwnges ffawet«. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). [810]

Jan. 18. Jens Dwæ¹ R. i Krageholm. Jeg kendes mig skyldig at være hæderlig Md. og velbyrdige Hr. Stiigh Olsß R. i Bullerop 18 og 20 riinskæ Gylden af de 4 »kiør fførstæ samslagh« og 2 gamle rengnoldus Gylden, 3^{1/2} Lod Sølv og 6 lyb. Mk. i hvide Penge, for hvilke Guld, Sølv og Penge jeg Hr. Stiig Olsß pantsætter 2 mine Gaarde i Nørre Asbo H. i Kylvnæ S., som hedder Saldaagher (2 Tdr. Smør), at have for et brugeligt Pant og i og af at sætte efter hans Villie, saa længe det afløses. Og skal jeg det forskrevne Gods løse for mine egne Penge og for ingen anden Mands. Afvindes dette Gods Hr. S. O., tilbinder jeg mig at vederlægge saa godt frit »beleyeth« Gods og med saa megen Rente inden 6 Ugers Dag derefter. Og skal Løsningsdagen være paa Michiels Dag og ingen anden. Medb. af velbyrdige Mænd Hr. Dawidh Arildssøn², Hr. Trwedh Pedersß RR., Jess Pedersß i Wgrop, Steen Pedersß i Ingelstadh og Jess Knutsß⁶ i Skaberssø gardh. Datum Halm[sta]dh paa Prisse Dag.

Perg. med [6] Segl: 1. Ubetydeligt Brudst. [Lxviii 9 (s iohannis hvndonis; Thott)^a]; 2. Gxix 4 (Qvitzow); 6. Dxviii 3. Stig Olufsson Krognos's Arkiv; Adel. Brevkister S. 174 L. 6?; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [811]

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Thott. b) RA. Reg. 60 S. 25.

Jan. 19. Reg. *6096. Perg. med 23 Segl: 1-23. Alle norske undtagen: 18. Exvi 20. Kongens Arkiv (RA. Norge, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 83; Dipl. Norv. III. 614; Norges gl. Love 2. R. II. I. 135*; Udtog: *Hvitfeld V. 94, Fol. 881 L. 11 f. n.* [812]

Jan. 21. Reg. 4033*. Perg. med [7!] Segl: 1. Fxxxi 11; 2. Lxviii 18 (Thott); 3. Li 63; 4. Ture Turesson Bjelkes; [5. Johan Kristiernsson Vasas^a]; 6. Nils Kristiernsson Vasas. Kongens Arkiv (RA. Norge, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 85; Dipl. Norv. II. 617.* [813]

a) Tegning i Klevenfeldts Svensk Herold ex sigillis.

— Reg. *6099. Perg. med [14] Segl: 1-2, 4-12, 14. Svenske; senere forbundet med 1458 Febr. 6. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 86; Rydberg III. 631*; Udtog: *Hvitfeld V. 92, Fol. 880 L. 6 f. n.* [814]

Jan. 23. Vi Olaw Thawssøn Herredsfoged i Biæri H., Jahanne Ransow R., Hans Ffogit³ a. w., Hr. Pether Præst i Køllenstrop, Jasper Norby Husfoged paa Hinsegaffuel, Werner Petherssøn, Robert Smelth VV. og Anders Hwid Herredsfoged i Scam H. kendes Mand. før Pauli Dag convers. at have været paa Byæri H.s Ting, saa' og hørte, at velbyrdig Md. Hr. Eggert Ffrille R. aabenbare lastede den Lovhævd, som Hr. Cristoffer Løkke, Niels Løkke og Hans Løkke Brødre svor Lørdagen tilforn paa den Jord, som ligger hos Schowssbo etc., fordi den Jord, som hos Schowssbo ligger, hører en Del til Vor Frue Kloster i Roschildh, som han har i Væрге og Befaling, og en Del hører ham selv til til Rønkeby gordh, og at de svor den Hævd ham uvidende, ustævnet og utilkrævet, og fordi dem var ej rettelig tilfundet af Dommer, som Hævd bør at findes, og fordi de ej svor med Riddermændsmænd, som de selv er; det lastede Hr. Eggert Ffrille én Sinde og andet Sinde og tredie Sinde. Derefter fik han et Tingsvidne paa de Ord, som han havde sagt der, ved 8 Dannemænd: Hans Olawsß i Treldrop, Jep Olawsß i Twingæ, Anders Hiort i Ladby, Pædher Sywertsß i Kæreby, Tyghæ Pædhersß i Ladby, Anders Lyning i Wrop, Jes Herre i Ladby og Lasse Mathessøn sstds.; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Hr. Eggert Ffrille lastede Lovhævden, som forskrevne Brødre svor paa den Jord hos Scowssbo, med Ord, som forskrevet staar. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 3. Axiv 1; 4. Udslidt. Eggert Frilles Arkiv (RA). LDipl. [815]

Febr. 6. *Reg. *6102.* Perg. med [11] Segl: 1-2, 4-8, 10-11. Svenske; ved alle Seglremme forbundet med 814. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 87; Rydberg III. 632; Udtog med urigtig Dag Febr. 5: Hvitfeld V. 94, Fol. 881 L. 23 f. n.* [816]

Febr. 19. Eggert Krwmedike R. i Skellissnes. Jeg har solgt velbaaren Md. Hr. [Aghe] Axelsß R. i . . . berg al den Ejendom paa det Gods, som Eric Pedersß for [ejt Genkøb af mig havde. Naar jeg det igen vil købe, som d. . . . u[dv]iser, der jeg Eric Pedersß derpaa givet har, som ligger i H. . . . ørn og anden Steds, og naar Hr. [Ag]he Axelsß Godset igenkøbt har for den Sum Penge, so. . . . Eric Pedersßs Arvinger, og ham eller hans Arvinger »min« aabne Brev . . . »wdhe«, have antvordet, lader jeg dem ledig og . . . for alt Tiltale paa det Genkøb. Medb. af gode Mænd velbaaren Mand Benct Gylte

Lagmand i Westregøtlandh og Benct Andersß a. w. Datum castro Wordberg dnica 1. quadragesime.

Perg. [med 3 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Her Eggertz breff po Heggieme oc Horg[?].« Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [817

Febr. 20 ell. 27. Sier Jull¹ skicket i Fogedens Sted paa Køge Byting, Mickil Bosß Borgemester, Knut Bertilsß⁸, Per Inguersß, Per Troelsß, Trowels Hind og Niels Stykker Raadmænd i Køge. Mand. næst Mathie ap. Dag paa Køge Byting var hæderlig Md. Hr. skødede
 Gods, som Per Matisß i boede
, som han i Pant fik af Hr. Oleff Lybersß, Gud hans Sjælske Gylden, fornævnte Gaard at bruge til for[nævnte] Børns Nytte, saa længe han afløses dem, ved alle Artikler, som de aabne Breve udviser, derpaa givne er. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg., medtaget af Ild, med [7] Segl: 1. Bomærke mellem 2 femoddede Stjerner (.....føn); 3-4, 6. Bomærker. (AM. XXV.2.) [818

Febr. 22. Cristiern Konge¹. Pethers Dag cathedra^a i Nestwed paa Raadhuset for vort Raad og Retterting i Nærværelse Hr.^a Biskop Oleff Daa i Roskilde, Hr. Prior Brwn i^b Andorskow, Hr. Michill Rwt og^a Hr. Corfetz, Hr. Jehan Oxæ, Hr. Folmer Mortensß, Hr. Torbern af Holmen, Anders Jensß Landsdommer i Siælland og Jep Jensß af Harestborgh og mange flere gode Mænd, var for os velbaaren^c Mand Hr. Torbern Billæ af Søholm R.^a og^d Jep Monsß Hr. Tigæ Lunges Svend^e om Trætte, som de tilsammen havde. Først skyldede Hr. Torbern Billæ Jep Monsß, at han havde taget Bolsvin, Lam, Gæs^f og Høns fra hans »tienere« i Wetskølæ. Der var saa paa sagt, at Hr. Tygæ Lunge skal dertil svare, for^g han »kennis«, at han lod det opbære, og Jep Monsß sagde sig ej^h hjemme at være paa den Tid. Item skyldede Hr. Torbern Billæⁱ Jep Monsß, at hanⁱ tog hans Mølleskyld^j af Rawnsortz Mølle og nødte Mølleren til at faa det ud og sagde, at han vilde stande ham til; der svarede Jep Monsß Nej til. Der var saa paa sagt, at Mølleren skulde forekomme; er det da bevisligt, at Jep Monsß tog eller »twingde« ham nogen Mølleskyld af, som Hr. Torberen burde at have, da skal han give Hr. Torbern den igen og bædre derfor, som Loven udviser, og findes det saa, at Mølleren har sagt Uret og siddet inde med Hr. Torberns Mølleskyld, da bædre han baade imod

Hr. Torbern og mod Jep Monsß, som det sig bør^j. Item skyldede Hr. Torbern ham, at han tog hans Nødeskat og Smørskat i Skaptrop, ^kog beviste det straks med velbaaren Mand Lydicke Griff og Eric Jensß af Vinninge, at de over var nu før Jul i Skaptrop, at menig Almue tilstod, at Jep Monsß havde opbaaret den Skat^k; der svarede Jep Monsß til, at han havde det ikke opbaaret, og stod^l end paa Bole. Der var saa ^mfor Rette^m sagt, at Jep Monsß skal ride med Hr. Torberns Tjenere og vise dem, hvor den Skat igen ⁿstaar i Skaptrop, og kan saa findes, da bædre Mændene, som forskrevet staar om Raffinsortz Mølle; findes og saa, at Jep Monsß har det opbaaret, da give han Hr. Torbern det igen og bædre derfor, som Loven udviserⁿ. Item skyldede Hr. Torbern Jep Monsß, at han ^ored i hans Gaard i Oztstrop selv 6. og voldgæstede Bonden og »ufyrmdæ« ham i sit Hus og tog hans Korn og lod hugge det for sine Heste og tog hans »trusne« Korn og lod føre det af Gaarde med sig og tog bort med sig Bondens Sæk og Grime og nødte Bonden til at sætte sig Borgen, at han skulde føre sin Skat og Landgilde inden en »stege dagh« til Bastnes^o. Der var saa ^ppaa sagt for Rette^p, at ^qHr. Torberns Bog og Tygæs skal forekomme; findes da, at den Gaard er ikke Hr. Tygæ tilfalden i det sidste Skifte, de gjorde i Kønehaffn,^q da skal Jep Monsß igen give, hvad som han der opbar, og bøde derfor^r saa meget, som^a Ret er. Item om de Øksne, Flæsk og andet, som Hr. Torbern siger, at Jep Monsß tog fra hans »wornet« ^ki Æbbaskoth^k, det skal Jep Monsß igen give og bøde derfor, ^ssom Ret udviser^s. Item skyldede Hr. Torbern ^tJep Monsß^t, at (han)^u tog Penge og Salt og lod en Enke fare ud^a af hans Gods ^kimod Hr. Torberns Villie, som hed Bodil Vinters og boede i Fordrop, og lagde dermed hans Gaard øde; der sagde Jep Monsß Nej for^k. Der var saa paa sagt, at ^vJep Monsß skal det afværge, som vor Lov udviser, eller bøde derfor, som Ret er. Item skyldede Hr. Torbern Jep Monsß, at han truede en hans vorned til i Gundersløff lillæ at yde 2 Skill. Grot af Hr. Torberns Redsler og 1 Pd. Rug at yde i Gundersløffholm; der sagde Jep Monsß Nej til.^v Item skyldede Hr. Torbern ham for et Oldensvin, han skulde have opbaaret i Gundersløff Sogn; der sagde han Nej for. Item skyldede Hr. Torbern ^wJep Monsß, at han gik selv 6. til hans Svend Hans Hwedeleff og formente ham at fiske paa Hr. Torberne Vegne i Wetskølæ Sø^w; der sagde han og^a Nej for. Item skyldede Hr. Torbern ^xJep Monsß, at han skulde lade hugge hans

Skov paa Stiis næs, solgt og givet bort og ladet ført did, som han vilde, som han vilde bevise med Stubbene, igen stod; der sagde Jep Monsß Nej til og sagde, at den Skov, han lod hugge, laa til en Gaard, som Hr. Tyge Lunge tilhørte og en Mand i boede, hed Grvbbe; da svarede Hr. Torbern, at han vilde bevise, at han havde ladet hugge en Eg om Kuld ham til »høgmoth« i hans egen Eng, som hans vorned havde gjort sin Svinesti op til; der var saa paa sagt, at det skal komme til Gransken; har Jep Monsß ladet hugge i Hr. Tyges Skov, der er han Hr. Torbern intet pligtig for; har han ladet hugge i Hr. Torberns Skov, da bøde derfor, som Ret er^a. Item skyldede Hr. Torbern ^tJep Monsß^t, at han lagde ^yJælinge Mølle øde og Jælinge gordh og beskattede »mænnen«, deri boede, en Hest af og tog 1 Pd. Rug siden fra ham og staldede sine Heste ind paa hans Lo, som hans Korn laa »turskæt«, og lod skære hans Skaftkorn for hans Heste, og det gjorde han tidt, stundom med flere og stundom med færre, saa ofte som hans Ærende til Tinget faldt, saa længe at [*han*] drev Mændene bort^y; der sagde ^zJep Monsß^z Nej for. Item skyldede Hr. Torbern ^tJep Monsß^t, at han skulde komme »(w)sæ(mmmæ)«^a mellem Hr. Tyge^ø og ham, ^{aa}saa at han lod noget Gods blive uskrevet, saa at det kom ej til det »førmer« Skifte, og »gawngaff« ham en, som hed Oleff Vender og gav 12 Skill. Grot og ¹/₂ Td. Smør, og en anden, som og Wædher til »wedernaffn«[!] og gav ej »diert minne«, og skyldede han Jep Monsß, at han var og Ophav til, at deres Gods maatte ej komme til Skifte; da svarede Jep Monsß der Nej til. Der var saa paa sagt for Rette, at Jep Monsß skal det afværge eller bøde derfor, som Ret er.^{aa} Item skyldede Hr. Torbern ham, at ^{bb}han havde opbaaret meget Sagefald og Beskatning af Hr. Tyges Almue og af Hr. Axels og Hr. Torberns, førend Godset var dem skiftet imellem, siden det faldt dem til Skifte, og der havde Hr. Torbern fanget intet af^{bb}; der sagde ^{cc}Jep Monsß^{cc} Nej for. ^{dd}Der var saa paa Rette sagt, at alle de Skyldinger, som ikke paa sagt er og Jep Monsß har sagt Nej for, skal han afværge efter, som Loven udviser, eller bøde derfor,^{dd} som Loven udviser. Datum *etc.* nostro sub sig. ad causas, teste nostro ju(s)ticiario^{ee} Dn. Johann(e)^f Torberni.

A. Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Utydeligt. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). — B. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Samme Arkiv (sstds.). [819

a) Mangler i B. b) B: af. c) B: velbyrdig. d) B tilføjer: beskeden Svend. e) B: Foged. f) B: Gaas. g) B tilføjer: at. h) B tilføjer: have. i—t) B: at Jep Moghens.

j-j) B: i Strydz Mølle; der sagde han Nej for. k-k) Mangler i B. l) B: staar. m-m) B: paa. n-n) B: stander. o-o) B: havde opbaaret i Ostrop Smør og Penge og anden Redsel. p-p) B: for Rette sagt. q-q) B: finder det sig ikke i Hr. Tiges Bog, at den Gaard i Ostrop er ham tilfalden. r) B: derpaa. s-s) B: efter Loven. t-t) B: ham. u) Saaledes B; mangler i A. v-v) B: vil Hr. Torbern ydermere skyldte ham derfor, efter han siger Nej, da skal Jep Moghensū værge sig, som Loven udviser. Item som Hr. Torbørn skriver om 1 Pd. Rug og 2 Skill. Grot, som Jep Mawensū skulde have opbaaret i Gwnnærsløff, der sagde han Nej for. w-w) B: ham, at han forment ham sit Fiskevand. x-x) B: ham at skulle have solgt hans Skov og givet ham bort; der sagde han Nej for. y-y) B: Hiælingæ gardh og Hiælingæ Mølle øde. z-z) B: han og. æ) Saaledes B; A: »vsænnet«. ø) B tilføjer: Lungæ. aa-aa) B: der sagde han Nej for. bb-bb) B: havde [] fanget mange Penge og Øksne og andre Varer af Hr. Torbørns og Hr. Axels og Hr. Tigæ Lunges vornede. cc-cc) B: han. dd-dd) B: Da var der saa paa Rette sagt, at hvad Jep Moghensū ikke vil kendes af disse Skyldinger, da skal han det afværge. ee) Saaledes B; A: iudiciario. ff) Saaledes B; A: Johanni.

Febr. 26. Jeg Iwer Axelsß i Lilløø R. kendes mig at have annammet Ellinghæ gardh med Bo og Boskab, som der nu er, og med alt Jordegods, som der tilhører, ihvor det liggende er i Skane, Hallandh, Bleegingh eller Selandh, Lyckaa »uden tageth«, af Fru Karine, Hr. Claues Nielsß Efterleve, at beholde med al aarlig Afgift, Rente og Rettighed, saa længe hendes Søn Niels Clauesß kommer til »laghe alder«, eller^a saa at han kan være sin egen Værge, saa med Skel at jeg aarlig skal give hende inden 20. Dag Jul 200 rinske Gylden i Calmaren. Og skal jeg holde fornævnte Gods bygt og besat saa vel, som det nu er, uden »æringhen worde forhardhe« eller Rov og Brand kommer over Landet. Item skal jeg forbedre Ellinghæ gardh og Bo og Boskab ydermere, end det er nu. Naar Niels Clauesß kommer til »laghe alder«, saa at han kan være sin egen Værge, skal jeg antvorde ham eller hans Arvinger, om ham forstakket vorder, fornævnte Gods fri, som jeg det annammet har, efter det som den Jordebog udviser, som jeg hende derpaa fanget har, uden noget af det »wnnes« mig af med Kirkeret eller Landslov. Medb. af hæderlige, velbyrdige og gode Mænd Hr. Thrwth Jensß »deghen« i Lwndh, Hr. Stiigh Olsß i Boldorp, Hr. Knwth Trvuitsß i Ørtoffte RR., Olaff Trvuetsß i Klaborp, Anders Stiigsß i Ness og Jens Knwtsß i Skabersløø a w. Datum Lundis dnica. reminiscere.

[A. ^bPerg. med 5 Segl.^b Claus Nielsson Sparres Enkes Arkiv.]
Aa. Vidisse 1491 Juni 26. — **Ab.** Afskr. fra c. 1500 med Tilføjelse: »Hec est forma capitalis«: Uppsala UB., Haandskr. E 213 S. 40. [820
 a) Mangler i Ab. b-b) Saaledes Aa.

Febr. 26? »Item eet opet breff, luder, thet her Ywer witerkenner sig engen rettighet haffue til Ellinge gardh eller gotz, huess ther til ligger, uthan som han thed anamet haffuer pa frwe Karines søns Niels Clausß wegne, oc thet breff er besegelt met same godhe mendz incigle, som thenne formere copia^a ludher etc.«

[Orig. Claus Nielssøn Sparres Enkes Arkiv.] Udtog med Haand fra c. 1500: Uppsala UB., Haandskr. E 213 S. 41. [821

a) ρ : 820.

Febr. 28. Ywer Axelsß R. i Lilleø. Jeg er gældskyldig hæderlige Kvinde og velbyrdig Fru Karine i Ellinge, Hr. Claues Nielsß Efterlevere, 500 rinske Gylden, hvilke jeg laante af Hr. Claues Nielsß, for hvilke jeg mig tilbinder hende at betale i 5 Aar hvert Aar 100 Gylden, ud at give inden 20. Dag Jul i Calmaren. Jeg hænger mit Indsegl for neden dette Brev med gode Mænds Indsegl: Hr. Stiigh Olsß R. i Bollorp og Anders Stisß a. w. i Næss. Skrevet i Glømsleff Tirsd. efter Mathie Dag.

[Orig. Claus Nielssøn Sparres Enkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1500 med Tilføjelse: »Et hec est copia capitalis etc.«: Uppsala UB., Haandskr. E 213 S. 42. [822

Marts 3. Reg. *6103. Perg. med 1 Segl: Køge Bys (afbildet *Danske Mag.*, *nedenanførte St.* og *Trap⁴ II. 240*). Skelm Pederssøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 7* (RA. Køge (Tillæg)). *Danske Mag. VI. 193*. [823

Marts 11. Boecius Sommer Kannik i Lund gør Testamente.

Perg. med [5] Segl: 2. G. 66**; 3. G. 66; 4. G. 71* (Olauus Clauessøn). Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 389*. [824

Marts 14 ell. 21. Jeg Olloff Persß i S[kyr]ynghe i Falsther er Anders Graa min Svoger skyldig 12 rynskæ Gylden af »køreførstæ skagh[!]«, hvilke han laante mig til at løse Gods ind med, hvilke jeg tilbinder mig ham at betale med saa Skel, at han skal da straks antvorde mig igen 4 lødige Mk. danskæ Penge, jeg fik Mawens Falsther til at fange Jeppe Lwnghe paa hans Vegne. Mit Indsegl. Datum Skyrynghe fer. 3. dnica. judica me.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Oluf Pederssøn Godovs Arkiv (RA.). [825

Marts 15. Reg. 4041* = *6104. Perg. med 2 Segl: 1. G. 782; 2. G. 783. Morten Roeds Arkiv; 1751 af Christen Sørensen Testrup foræret til Danske Selskab^a (RA.). *Danske Mag. VI. 84*. [826

a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Marts 16. Vi Heniche¹ Biskop i Fywn, Pether Howenschyl², Johan Byornsß³, Johan Rantzow, Pether Nielsß i Broholm⁵, Axell Lauesß, Anders Nielsß⁷, Ywen Brysche RR., Johan Brockenhusß⁹ Landsdommer i Fywn, Johan Schynkell, Barquard Schynkell¹¹, Claues Cremstorp VV., Hans Mwle, Mester Pether¹⁴ Borge-

mestre i Otthens, Pether Niels¹⁵, Claues Clemens¹⁵, Hans Jens¹⁵ og Niss Jens¹⁵ Raadmænd sstds. kendes os nær at have været mellem velbyrdige Mænd Hr. Phyllippus Axels¹⁵ paa hans Brødrers Vegne paa den ene Side og Hr. Erich Erichs¹⁵ paa hans Husfrues Vegne Hr. Keld Axels¹⁵ Efterlever paa den anden Midfaste-søndag i Otthens, Mandag, Tirsdag og Onsdag, hørte Tiltale og Svar af forskrevne velbyrdige Mænd paa baade Sider, saa at Hr. Phyllippus sagde, at han var kommen did, for han vilde gøre Hr. Erich Erichs¹⁵ alt det, Ret udviser, paa det Skiftes Vegne, og Hr. Erich Erichs¹⁵ svarede, at han vilde og saa gøre. Derefter, den Tid det vilde ikke komme til Ende, bød Hr. Phyllippus, at han vilde forborget Hr. Erich Erichs¹⁵ med 4 Riddere og Svende, hvilke han have vilde af de, der nærværende var, at han vilde gøre Ret, før han for ud af Otthens, om han vilde gøre ham deslige igen; hvilket Hr. Erich ikke gøre vilde. Derefter »tythe« Hr. Phyllippus Hr. Eric Erichs¹⁵, at de havde sagt hverandre det, den Tid det Møde var taget, at hver skulde pleje hverandre Ret denne Tid og Sted, før de adskiltes, uden længere Skudsmaal, og skød paa os da nærværende, Pæther Howenschylt, Johan Byornss¹⁵, Johan Rantzow etc., Sandhedsvidne derom at bære. Item bød til Hr. Phyllippus, paa det ham maatte ske Ret igen ufortøvet, at han vilde indføre med kostelige Ridderes og Svendes Ed, som da nærværende var, saa mange, som Loven og Retten vilde finde ham, om Hr. Erich »forlengde eller forthrøde at bythe« efter Kønsnævnd, fordi han havde ej Kønsnævnd inden Syssel da nærværende. Item blandt andre Ærinder skød Hr. Erich Erichs¹⁵ paa, at hans Husfrue Fru Mette havde fanget Fru Elsebe, Gheret Brysches Efterlevende, de Breve i sit Gemme, som han skulde forsvare hendes Gods med, og derfor kunde han ej pleje Ret paa den Tid. Der svarede Hr. Eggert Ffrylle saa til: Fru Elsebe har befalet mig saa meget, som hun har her i Fywn, i hendes Borteværelse at gemme; findes det Skrin deriblandt, der de Breve i er, da skal de Breve forekomme her i Rette i saa Maade, at jeg fanger visse Borgen derfor, at naar Brevene er læste og brugte i Retten, hemmelig og aabenbarlig, at de skal da komme fri i det Sted igen i Fru Elsebes Gemme, som de udtoges, fordi jeg vil ej lide Skyld af Fru Elsebe for Breve eller andet, som hun har fanget mig i mit Gemme. For disse Breve lovede vi Pether Howenschylt, Johan Byornss¹⁵, Johan Rantzow, Anders Niels¹⁵ RR., Johan Brockenhus¹⁵ og Pether Atzers¹⁵, at Brevene skulde komme i Rette og

bruges der og fri at komme i deres Behold igen; hvilket Hr. Phyllippus og Hr. Eric Erichsß bejaede og nøjede med. Brevene førtes i Retten og stod for os paa et Bord i et beseglet Skrin med 2 Indsegl; derefter sagde Hr. Eric Erichsß, at han vilde have Brevene i sit fri Værge; da svarede Hr. Eggert, han det ej gøre maatte, thi ham burde og vilde fange den igen i Tro, der ham beføl i Tro. Den Tid Hr. Erich vilde ej lade sig der nøje med, antvordede vi forskrevne 6 Mænd Hr. Eggert Ffrylle Skrinet og Brevene igen i sit fri Værge. Derefter sagde Hr. Erich, at han vilde ej have de Breve i saa mange Mænds Hænder; da bød Hr. Eggert, at han vilde faa dem os Pether Howenschylt og Johan Byornsß alene i Tro, hvilket Hr. Eric og ikke heller tilstede vilde. Ofte hver Dag disse 3 Dage bød Hr. Phyllippus sig til Minde og Rette med Hr. Eric Erichsß, hvilket Hr. Phyllippo ej ske kunde; og paa Torsdagen derefter red Hr. Eric Erichsß bort, og Hr. Phyllippus blev igen og begærede endda Minde og Ret af Hr. Erich, hvilket ham ej vederfares kunde. Vore Indsegl. Datum etc.

Perg. med [18] Segl: 1. G. 529; 2. Lxxiii 12; 3. Civ 7 (Bjørn); 5. Bxiii 12 (Ulfeldt); 7. Lxxii 21 (Banner); 9. Fxliv 1; 11. Flvii 46 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 14. Evi 1 (*s magistri petri marxwin*); 15. Hviii 7; 16. Bomærke; 17. Utydeligt Skjold. Philippus Axelsson Thotts Arkiv: *Adel. Brevkister S. 108* ell. *107* (RA.). LDipl. [827]

Marts 17. *Reg. *6105.* Perg. med [43] Segl: 3-9, 11-43. Svenske.^a Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 88; Rydberg III. 635; Udtog: Hvitfeld V. 93, Fol. 881 L. 21.* [828]

a) Langebek i LDipl. nævner 41 Segl som bevarede 1736.

Apr. 3. Anders Griis Foged paa Hane H.s Ting, Hr. Pether Prior i Øø, Niels Erichsß af Prowtskoff »wapen«, Esgi Bwnde, Jepp Skyth, Jepp Andersß, Jes Smith og Per Nielsß. Mand efter Paaskedag paa Hane H.s Ting fik beskeden Md. Nis Persß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Mattes Skyt, Jepp Andersß, Powel Tøghersß, Esgi Bwnde, Jepp Skyth, Oloff Tybo, Henric Nielsß og Jes Smith; hvilke vidnede og er dem vitterligt, at de 2 Gaarde i Klitthen, som Knogmus paataler, har ligget til Aagard ukært i 50 Aar med al Skat og Skyld, og aldrig var given Kære paa fornævnte Gods førend nu om 4 »aarmood«, der Knogmus begyndte at tale derpaa, og aldrig vi kunde spørge andet, end Gaardene var Hr. Per Nielsß rette Gods, og Hr. Niels Persß arvede det efter ham, hvis Sjæle Gud have. Item vidnede de 8 Dannemænd, og er dem vitterligt, at Hr. Niels Persß eller

Hr. Axel Lawsß finge aldrig Advarsel til deres Herredsting eller Sognekirke eller Brofjæl med Lovdag eller Stævning eller anden Advarsel, saa at Knogmus vilde sætte Dele paa Godset. Item er det os vitterligt, at Hr. Niels Persß Gaard, Gods og alle hans Breve »worth« brændt for Riget Skyld, saa at han kom af sin Gaard ikke uden med en Stav i sin Haand. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 8 Segl]. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.).
LDipl. (ufuldstændig). (Reg. *6106.) [829]

Apr. 6. Langh Owe³ R. i Staarkyær, Niels Pethersß⁴ Fru Annes Kapellan paa Bygholm, Bærthil Frys⁵, Owe Schale⁶, Michel Mwnk⁷, Mangnes Ræff⁸ »wæpner« og Jess Seyærsß⁹ Bymand i Horsnes. Torsd. efter Paaske hørte vi og saa' i Graabrødrekloster i Horsnes et Skifte imellem hæderlig og velbyrdige Mænd og Kvinder Anders Flæmyngsß paa den ene Side, Fru Karyn Ranzowisdætther paa den anden Side paa hendes Søns Vegne Hermænd Flæmyng og Hr. Holgærd Mwnk R. og Anders Ebbesß V. paa den tredie Side paa deres Husfruers Vegne, og deres Husfruer Fru Ingjærd Jachimsdætther og Fru Anne Jachimsdætther nærværende var, om Arv og Skifte, som dem alle tilfalden er efter deres Husfrufaders Hr. Jachims Flæmyngs Død. Og »worthe« de der saa om forligte, at hver skal have til evig Tid Gods, som de Breve lyder, der de hver andre paa alle Sider givet har, som de hverandre og vi med dem alle beseglet har. Først skal Hr. Holgerd og Anders Ebbesß have paa deres Husfruers Vegne: i Selland Jess Olssens Gaard og Pedher Aborss Gaard, som skylder 1 Læst Korn og $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Jæpp Stywes Gaard (2 Øre Korn); Jess Degens Gaard (2 Øre Korn); Swænd Hæmmyngsens Gaard (2 Øre Korn); Lille Oloffs Gaard (2 Øre Korn); 6 Pd. Korn i Knudstrop; Oloff Anderssens Gaard i Woldrop (3 Pd. Korn); Jesse Kymmers Gaard i Orboo ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); Willæm Lockæ ibid. ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); Oloff Frændersß Gaard i Frændethued ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); Jess Anderssens Gaard i Coberop ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); i Juland: Jess Krwsses Gaard i Glaphwed (1 Øre Korn); Jæpp Ingworssens Gaard i Grabæk (2 Øre Korn); Ploffs Gaard ibid. (2 Øre Korn); Michel Jenssens Gaard ibid. (1 Øre Korn); Lass Grwndz Gaard ibid. (1 Pd. Korn); Michel Oloffsens Gaard i Lyngby (2 Pd. Korn); Anders Grawærs Gaard i Saldrop (2 Øre Korn); Lass Monsens Gaard i Krarop (3 Øre Korn); Lass Smydz Gaard i Stabram (1 Ørtug Korn); Per Jonssens Gaard i Kædelsrop (3 Øre Korn);

Erikkes Gaard i Schoffgard (2 Øre Korn); Jess Thwrsens Gaard ibid. (2 Øre Korn); Bænttes Gaard i Basseballigh (1 Øre Korn); 1 Pantegaard i Grønfeld. Item skal de have alle disse Gaarde og Bol med deres ydermere Rede og Redsel, end det i Brevet benævnes kan. Kan nogen af os befinde flere Gaarde, end i vore Breve benævnt er, skal det komme til Skifte. Afvindes nogen af alle disse Gaarde, som i alle deres Breve benævnt er, nogen »there«, skal alle de andre Arvinger vederlægge den saa godt »beleyæth« Gods. Afgaar nogen af disse Arvinger, førend de fanger andre rette Arvinger, skal dens Del skiftes mellem alle andre Arvinger, og ej dette Skifte skal igen skiftes for den Del. Vi Karyn Ranzowes datter¹, Anderss Flæmyng² har ladet hænge vore Indsegl for dette Brev med hæderlig og velbyrdige Mænds Indsegl, som tilforn stander skrevet. Datum *etc.*

Perg. med 9 Segl: 1. Li 45; 2. Llv 4; 3. Lxlix 9 (Mur-Kaas); 4. G. 773; 5. Lvii 17; 6. Cli 12; 7. Civ 32; 8. Lxliv 5; 9. Bomærke. Holger Munks Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). (Reg. *6107.) [830]

Apr. 7. Anders Trvgelsß. Jeg har efter min Husfrues Eline Mattesdatters Samtykke solgt og skødet velbaaren Svend Skelm Persß min Husfrues Frænde en vor Gaard i Ødersløff i Ringsted H. (Jep Rødh) i alle Maader, som han det selv nu i Væрге har. Sig. meum cum sig. uxoris mee ac aliorum fidedignorum Johannis Olai³ in Jenstrvp A., Johannis Brwn, Petri Kannestober proconsulum in Nestwedis, Johannis Marquardi consulis ibid. et Johannis Petri civis ibid. Datum Nestwedis fer. 6. ante dnicam. quasimodogeniti.

Perg. med [7] Segl: 3. M 31. Skelm Pederssøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 44, XXXIII. 5* (jfr. *XXXIII. 1*) (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjæll.). LDipl. [831]

Apr. 8. Afskr.: Lundebogen S. 220. Aaret er galt; Brevet er ældre end 1450, se *1. Række, Udaterede Breve Nr. 342.*

Apr. 9. Reg. *6108. Perg. med [16] Segl: 1-4, 6, 8-16. Svenske (2. Bi 2). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 90; Rydberg III. 633;* Udtog: *Hvitfeld V. 93, Fol. 881 L. 10.* [832]

— Lidicke Griib¹ i Rissløff. Jeg har opladt velbyrdig Md. Hr. Oleff Axelß alt det Pantegods, som jeg har i Rissløff, som jeg det i Pant har, at beholde, saa længe det afløses ham af rette Arvinger: først 1 Gaard (2 Pd. Korn og 3 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns), 1 Gaard (Jep Lang, 1 Pd. Korn, 18 Grot, 1/2 Lam, 1 Gaas, 4 Høns), 1 øde Gaard, giver 1 Pd. Korn, 18 Grot, 1 Gaas,

4 Høns; som »min breff« udviser, som jeg derpaa har, «med saa Skel, at Lidicke[!] skal det beholde, saa længe det afløses mig^a. Medb. af gode Mænd Jens Petherß³ i Waldorp, Offe Griib², Clawes Henricß i Ramløse, Nis Jenß⁵ R., Bo Jenß i Gerdorp og Eller Botzendale⁷ i Noby. Datum Rissløff quasi-modogeniti.

Perg. med [7] Segl: 1. Bviii 4; 2. G. 580; 3. Llvi 7 (Present); 5. Llvi 9 (s *iens ienffon*; Present); 7. Dxli 4. Oluf Axelssøn Thotts Arkiv; *Adel. Brevkister S. 158* (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [833

^{a—a} Tilføjet allersidst i Brevet, men saaledes, at et Tegn angiver, at det skal indskydes her.

Apr. 9. »Lydeke och Offe Griib sällia och sköta till ewärdelig äye wälbördig h. Olof Axelson riddare i Vallöf alt sitt godz, som de ärfde effter deras k. fader och broder uthi Ryslöf belägit, nembl. 8 st. gårdar. Dat. Vallöo dominica quasimodogeniti in aprili 1458.«

[Orig. Oluf Axelssøn Thotts Arkiv.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 357. — Et andet, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 26 a Nr. 10. [834

— Ik mester Hinrik¹ wonaftich to Husem hebbe entfanghen van Peter Gholtsmede wónaftich to Husem 15 mr. reder penninghe uppe myn hus, dar ik ynne wone to Husem, unde dat belegghen ys by dem water uppe dem orde, Hans Krogher myn nabur uppe dat osten, unde uppe dat westen nen nabur. Vor desse 15 mr. schal ik gheuen Peter Gholtsmede alle jar to rente ene mr., unde to Micheles daghe neghest to komende steit de rente an, unde dat Got vorbede, dat ik vorarmede, dat ik de rente nicht utgheuen konde to der rechten tiit, so schal dit hus Peter Gholtsmede stan vor de lesten penning houetstól unde rente darane to sokende. Item mach ik utlosen desse enen mr. gheldes vor 15 mr.; wen my dat beqweme ys, schal ik Peter Gholtsmede en halff jar to voren tosegghen unde gheuen em den houetstol mit der rente an reden pennighen, also ik van em entfanghen hebbe, to rechten tiiden, also em to bort unde de losinghe kundighet is. Hiran hebben ghewesen de erliken vromen lude mester Jahan by dem water unde Haleken Clawes unde Tydeke Wisselhouet. Myn ingheseghel mit mester Johanne unde Haleken Clawes unde Tydeken Wisselhouede unde Eggert Kremer mit eren ingheseghelen. Ghegheuen unde screuen des ersten sondaghes na paschen in Husem.

Perg. med [6!] Segl: 1. Skjold med utydelig Figur (s *hinref va herle*); 2. Skjold med utydelig Figur. (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 2.) [835

Apr. 10. *Reg. *6109.* Perg. med 4 Segl: 1. Bomærke; 2. Exvii 24; 3. Bomærke i Skjold; 4. Bomærke (*s erhært fimanfön*). Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 108.* [836]

— *Reg. *6110.* Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Clviii 17 (Godov); 3. Bvi 1; 4. I Sigilfeltet en Armbørst; 5. I Sigilfeltet et Anker over Bogstavet m; 6-7. Bomærker. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 108-9.* [837]

Apr. 11. Per Skyth Foged paa Hillersløff H.s Ting, Nis Palsß Kierth, Cristiern Terkelsß VV., Jes Tybo, Nis Tybo Bønder, Mowens Nielsß i Kørebygard, Nis Persß og Beyndh Bertelsß. Tirsd. efter dnican. quasimodogeniti paa Hillersløff H.s Ting fik beskeden Md. Nis Persß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Jensß Myrk i Hildersløff, Mowens Nielsß, Frannes Andersß, Knut Mattisß, Boord Persß i Hoo, Palli Persß *ibid.*, Las Mattisß i Kilstrop og Terkel Nielsß i Malli; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa fornævnte Ting, at en velbyrdig Md. Cristern Terkelsß, som Kongens Foged var^a paa den Tid, der Jepp Nielsß skulde hyde de Penge til, og de skulde have kommet ind i Fjerdingskirke, og Kongens Foged skulde have baaret Pengene op, . . . [sag]de C. T. Nej, at han aldrig hos var, at Pengene kom ind i Fjerdingskirke, og ej [det var] ham vitterligt, at Pengene kom derind, og ej C. T. opbar Pengene paa Herskabs Vegne, og ej det var ham vitterligt, at nogen andre opbar Pengene paa Herskabs Vegne. Item vidnede de 8 Dannemænd, at det er dem vitterligt, [at Hr. Niels Per]sß Gaard, Gods og alle hans Breve »wort« brændt for Riget Skyld, og h[an kom] ikke af sin Gaard u[den med] en Stav i sin Haand. Item vidnede de 8 Danne-mænd, at det var dem [vitter]ligt, at Hr. Niels Persß Bud paa Hildersløff H.s Ting lod læse et Kongebrev og k.de Breve, som Knog[mus] havde taget paa det Gods i Klitthen, som Knoogmus nu paa taler. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 2 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Bref pa thet godts, som Knogemos pa tal i Myrklet«. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. 1458 Apr. 3 (ufuldstændig).

a) Herefter: paa fornævnte Ting. (Synes dog senere forsællig udstreget.) [838]

Apr. 17. *Reg. *6111.* Perg. med 9 Segl: 1-9. Svenske. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 91; Rydberg III. 634; Udtog med urigtig Dag Marts 6: Hvilfeld V. 94, Fol. 881 L. 18 f. n.* [839]

— Vidne af Køpenhaffns Byting, at Pær Jeppsson Beyer Bymand sstds. skødede s. Nicolaj Kirke sstds. en Jord i Pilæstrædhet.

[^aPerg. med Segl: »Det tredie og 4de Seigl ere adelige, de andre Bomerker«. Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 59.* [840]

a—a) Saaledes LDipl.

Apr. 18. *Reg. *6112.* Perg. med 1 Segl: K. 76. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Privilegier Nr. 18). *Kbhvns Dipl. I. 195*; Udtog: *Hvitfeld V. 89, Fol. 879 L. 26.* [841]

Apr. 24. Thordh Tamesß Foged paa Kakkædaall, som »wapn« er, som da var Tinghøring paa Han H.s Ting, Llas Daan af Nørholm, Cristiern Mikelsß af Kyæ, Ottæ Henricsß af Wildrvp, Nis Mikelsß VV., Knwdh Jensß af Aggersborgh, Jes Smet af Bieræ, Jep Andersß af Arloffgardh, Mattis Skyttæ i Tandrvp gardh, Per Nielsß i Beestrvp Bønder, Mattis Staffensß i Brosth og Jes Palsß i Swrdall, som »brydhy« ere. Mand. før Marci Dag paa Han H.s Ting fik hæderlig og velbyrdig Md. Niels Ericsß af Brostskoff, som »wapn« er, et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Jes Palsß i Swrdaall, Olloff Thybo i Porop, Nis Jensß i Drøstrvp, Olloff Laurisß i Hauersslæff, Winthær Jensß i Thorslæff, Jes Smet i Hiortils, Mattis Persß i Hiortils og Mattis Smet i Jærnæm; hvilke vidnede, at de havde hørt, at N. E. af B. var paa Han H.s Ting i 3 Ting og bød Lov for Lovhævd for Mikels »hawæ mark«, som er rette Endel til Brostskoff, og for Røgæll Mark, som ogsaa er rette Endel dertil; da fandt Kongens Foged ham til at gøre Lovhævd paa fornævnte »enæ dielæ«. Item »wardhæ« N. E. fornævnte »enæ dielæ« selv 12. med Riddermændsmænd og Selvejrbønder med Kongens Foged og mange flere gode Mænds Overværelse, og »wardhæ« de saa, at det var hans rette Arv og har været i hans »oldhæ fforældhers« Værge. Item var hans Lovhøringe paa fornævnte Ting og stadfæstede hans Lovhævd. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [12] Segl: 7. Bomærke, udslidt; 8. Bomærke; 9-10. Forsiden mangler; 12. Bomærke. Niels Erikssøn Rotfelds Arkiv (Arkivet paa Gaunø). [842]

Apr. 27. Per Nielsß¹ Byfoged i Arws, Jes Hwitsß², Cristern Mandrop³ »borgemester«, Marten Hagensß⁴, Nis Tink⁷, Jep Kat⁶, Pether Nielsß⁵ Raadmænd og Jes Badsß⁸ Borger ibid. Torsd. før sancti Walburgi Dag paa Arws Byting fik Jes Jude et Tingsvidne af 8 gode Mænd: Nis Swensß, Nis Persß Køglingh, Sty Sorth, Jes Badsß, Henrich Sannersß, Jes Trvwelsß, Anders Suder og Per Kragh Borgere med os; disse vidnede, og dem vitterligt er, at Kield Deghen af Ægo paa forskrevne Ting afhændede

Jes Jude al den Del, Breve og Rettighed, som de mig tilkommen er, hvilke Breve lydende[!] paa den Gaard, som Seuerin Jenss i boede, liggende i Arws i s. Olaffs Sogn sønden næst i den Gaard, som Per Vnniss tilforn i boede. Og tilbandt K. D. sig at hjemle J. J. de forskrevne Breve uden for Bys Redsel og Jordskyld. Sig. nostra. Datum *etc.*

Perg. med 8 Segl: 1-4. Bomærker; 5. Bomærke (*s per neilsen*); 6. Bomærke i Skjold; 7. Bomærke (*s niffe tingh*); 8. Bomærke. Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Aarhus (Tillæg)). — Hertil 536, 766. [843

^a) RA. Reg. 60 S. 266.

Apr. 30. Pædher Thwuesøn Abbed og Konvent i Aas Kloster lejer en Gaard i Malmø til Hr. Agha Axelsøn i Mywlabergh og hans Hustru for deres Livstid.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 147; 2. Aas Klosters Segl. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund III. 393.* [844

Maj 2. Jens¹ Biskop i Aars. Hr. Holger Mwnk R. har betalt os 300 Mk. lub., som han os om Paaske næst forgangen af Kirkens og vor Gaard Kerstorp og Thoslandh give skulde. Thi lader vi ham kvit for ydermere Betaling paa de 300 Mk. lub. Signetum nostrum, quo utimur pro presente. Datum profesto invenc. crucis.

Perg. med 1 Segl: G. 737. Holger Munks Arkiv (RA.). [845

Maj 2? In nomine domini amen. Anno lviii[?] 2a[?] mai[?]^a in capella castri Hiortholm Dn. Jacobus Petri canonicus ecclesie Roskildensis coram me notario publico et testibus infra-scriptis DDn. Oddoni Johannis et Nicholao presbiteris Roskildensis dyocesis melioribus modo et jure, quibus potuit, publice protestabatur, qualiter acceptavit et acceptare intenderit nomine[?] procurat. . . seorsim[?] vigore[?] juris acquisiti quandam[?] prebendam vacantem in ecclesia Arusiensi per obitum cuiusdam Torkilli immediati possessoris eiusdem, quam extunc prout[?] exnunc et nunc prout exnunc[!] pronunciat et insinuat[?] acceptatam. Her Jens Albriks. Her Jens Wngær.

Koncept (med Rettelser), skreven paa den nederste Del af et Pergament, der tillige indeholder 576. (RA. Køge (Tillæg).) LDipl. 1457 uden Dag. [846

^a) Baade Aar og Dag er ret usikre.

Maj 3. *Reg. *6115.* Perg. [med 1 Segl: ^aI Sigilfeltet Bogstaverne SVND og DEDHE (i 2 Linier); Omskrift: S' COMVNITATIS IN SVND-DEDHE^a]. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 91; Ryd-*

berg III. 638; Udtog med urigtig Dag Jan. 6: *Hvitfeld V. 94, Fol. 881 L. 13 f. n.* [847

a—a) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 29.

Maj 3. Friderick Vordenbergh R. Jeg har i et Laan af min Husfrue Elnæ Effvertzdotther og af hendes næste Arvinger med deres Samtykke, saa længe jeg lever, alt det Pantegods, det vi har i Siælland, Falster og Laland, og en Del af hendes Arvegods, som hun arvet har, saasom Hovedbrevet udviser, jeg derpaa har; ^anemlig[!] det, ^asom vi har i Pant af Hr. Johan Oxe i Falster, som er 2 $\frac{1}{2}$ Læst Korn, som hans aabne Brev udviser, vi derpaa har, som er i Væthringe og i Østorp; item alt det Gods, som vi i Pant har af Anders Lauresßen i Galmdorp ^b, som ligger i Laland; item alt det Gods, som vi i Pant har af min Søster Fru Silæ i Geltoffte; item af hendes Arvinger i Herloffve, som skylder 9 Pd. Korn; item alt det Gods i Brethinge ^c, som skylder 7 løde Mk.; ^ditem 2 Gaarde i Oppe-Sundby, som giver 6^e Pd. Korn; item 3 Gaarde i Sædher, hver »thennem« giver $\frac{1}{2}$ Td. Smør; dette Gods kendes jeg i Laan at have; naar jeg afgaar, skal forskrevne Gods til min Husfrues Arvinger frit gange, helst fordi det Gods var pantet med en Del af de Penge, jeg solgte hendes Jordegods for. Kendes jeg mig ingen Rettighed i noget andet hendes Jordegods at have. Naar min Husfrue afgaar, hvad efter hendes Testament er, Bo og Boskab, Guld eller Sølv, hvad nævnes kan, og Gæld, det nyder min Husfrues Arvinger op at bære og gælde det, dem bør, og jeg op at bære og gælde det, mig bør, som det Brev udviser, min Husfrue mig undt har. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med flere gode Mænds: min Broder (*f*Valdemar Wardenberg*f*), Fru Syle i Geltoffte, Hr. Michel R(udh)^g, Anders Jensßen Landsdommer i Sieland, Lasße Henrichsßen i Skaffteløff^h. Datum (inⁱ) curia Egede die invent. crucis.

[Orig.] Vidisse 1495 Juni 29. LDipl. 1458 Maj 3.

[848

a—a) Vidissens Tekst Ab og Aba: »først i K..... pant haffue aff Hans
* b) Vidissens Tekst Ab og Aba: »Galmendorp oc aff Cristoffer off*.
 c) Vidissens Tekst Ab og Aba: Birthinge. d) Vidissens Tekst Ab og Aba tilføjer: »item
 thet gotz i Liwnges«. e) Vidissens Tekst Ab og Aba: 2 $\frac{1}{2}$. f—f) Saaledes Vidissens Tekst
 Ab og Aba; dens Tekst Aa: Woldevar Vordenbergh. g) Saaledes Vidissens Tekst Ab og
 Aba; dens Tekst Aa: Riid. h) Saaledes Vidissens Tekst Ab og Aba; dens Tekst Aa:
 Skaffteløfte. i) Saaledes Vidissens Tekst Ab og Aba; mangler i dens Tekst Aa.

Maj 8. Jess Nielsß¹ Byfoged i Otthens, Mester Pether² Borgemester, Hans Nielsß, Jens Brwn⁴, Jess Hayesß, Claues Clemensß⁶, Niss Jensß⁷ Raadmænd sstds. Mand. før hellig Torsdag paa Otthens Byting fik beskeden Md. Jess Mwle Bymand i

Otthens et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Hans Graff, Palne Swensß, Jess Persß i Nedregade, Reyniche Tyghesß, Per Smyt, Jess Holthuss, Lille Jess Pæthersß, Anders Jepsß Bymænd i Otthens; hvilke vidnede, at Jess Clauesß Raadmand i Otthens paa Otthens Byting samme Dag skødede en sin Gaard i Norregade, sønden næst Hr. Eggert Ffrylles Gaard liggende, til J. M. paa Hr. Eggerth Frylles Vegne. Og kendtes J. C. sig fuldt Værd at have opbaaret for Gaarden af Hr. E. F. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. Evi 1 (*s magiftri petri marwin*); 4. Bomærke (*sigillum hans brwn*); 6-7. Bomærker. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [849

Maj 11. Jeg Laurens Henriksß af Skaftæløff har givet en Jord og Hus, som derpaa stander, liggende vesten ved Vor Frue Kirke i Kalundborgh næst sønden ved den Gaard, der ligger til s. Annæ Alter, til hellig Kors Alter i fornævnte Kirke til en Hjælp at »bestiktæ« en evig Messe med, Gud og det hellige Kors til Lov og Hæder med andre gode Guds Venners Gaver, for mig og min Hustru Margretæ, som nu lever, og Marinæ, min Hustru var, og mine Børn, hvis Sjæle Gud have; med saadanne Vilkaar, at jeg skal fornævnte Hus og Jord i min Livstid i Leje have aarlig for 6 Grot; da den Tid forgangen er, maa hellig Kors Alters »forstonderæ thet« bruge og i Leje lade, som de vil. Holdes denne Messe ej saa stadelig for hellig Kors Alter, skal jeg fuld Magt have at lægge denne Gave til et andet Alter i Vor Frue Kirke, som evig Gudstjeneste agter at holde. Medb. af gode Mænd Anders Jenssøn Landsdommer og paa Kongens Vegne Høvedsmand paa Kalundeburg, Jeiep Kællæreswen og Niæls Perssøn Borgemestre og Niæls Brynichæssøn Raadmand sstds. Givet og skrevet Vor Herres Opfarelsedag.

Perg. [med 5 Segl]. Kallundborg Kirkes Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl. [850

Maj 12. *Reg. 4043.* Perg. med [6] Segl: 2. G. 875; 4. G. 935. Ribe Kapitels Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Terpager, Ripæ S. 59.*

^a) RA. Reg. 60 S. 228.

[851

— Unævnte Brevskrivere foreslaar Enken efter den bl. a. i England kendte Andreas Agardis et Giftermaal mellem en Datter af hende og en Søn af Absolon Petri.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: RA. Privatark., Anders Pederssøn Gyldenstjerne. *Missiver II. 8.* [852

Maj 15. Jeg Æggerth Frille R. har mageskiftet Gods med Søster Karinæ Nielsdatter Priorisse i Vor Frue Kloster i Roskildh

og alt Konvent sstds., saa at jeg skøder fornævnte Søster og Konvent 1 Gaard i Herleff (Pedher Ingworsß, 2¹/₂ Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 1 Lam og 4 Høns), 2 Gaarde i Skowerlundh (Jes Nielsß, 2 Pd. Byg, 1 Lam og 4 Høns; Pedher Andersß, 2 Pd. Byg, 1 Lam og 4 Høns) og dertil ottesindetyve lub. Mk. rede Penge. Og for »thessæ« Gods og Penge skal jeg igen have af fornævnte Søster og Konvent med Raad og Samtykke Abbed Pedher Lales i Soer og Hr. Beynt Krabbes Prior og Forstander fornævnte Klosters: alt det Gods, som fornævnte Kloster har i Fywn i Byerie H. i Rynkæby S. i Rynkæby By, hvilket Gods Fru Towæ tilforn i Leje havde af Vor Frue Kloster. Medb. af Hr. Pedher Lale Abbed i Soer, Hr. Jeyp Olsß »degen« i Roskildh, Mester Hans Jenssøn Kantor sstds., Hr. Beinth Krabbe Prior og Forstander i Vor Frue Kloster, Jep Jenssøn Høvedsmand paa Harisborgh, Jep Jenssøn Forstander til s. Claræ og Ditrich Friis Forstander til s. Agnes. Datum Roskildis fer. 2. infra oct. ascens. dni.

Perg. [med 8 Segl]. Roskilde Frue Kl. Arkiv (AM. Suppl. II. 3; 1922 af den Arnamagnæanske Samling afgivet til Rigsarkivet). LDipl. — Hertil 216, 265. [853

Maj 15. Vi Ryter Perß Byfoged i Suenborrig, Nis Mogenß, Tord Eschildß, Henrick Jenß, Per Lauritzen, Hans Anderß, Ebbe Jenß og Anders Matß Raadmænd og Bymænd ibid. hørte og saa' Mand. før Pinsedag paa Suinborrigs Byting, at beskeden Md. Nis Hay Borgemester i Suenborrig fik et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Kløff, Matz Skoning, Jep Fynbo, Matz Skreder, Las Dong, Hans Perß, Matz Remp, Hans Perß Øffuersker; hvilke vidnede dem at have set og hørt, at Jesper Jenß og Hans Suerdføger var samme Dag paa forskrevne Ting og havde tilforn lovbudt, Jesper paa sine egne og paa sin Broders Vegne Brodér Lauritz, og Hans Suerdføger paa Kirstine Jensis og hendes »barns« Vegne, og var Hans Suerdføger Fuldmagt givet det at gøre, dem afhændte, solgte og skødede Nis Hay al den Rettighed og Ejendom, som Jesper og Broder Lauritz var til Arv falden efter deres Særsøster og Kirstine Jense og hendes »barn«, som de havde i den Jord, som liggende er i Suinborrig hos Graabrødrekloster mellem Vor Frues Jord og den Gaard, som Morten Sløtt i boede. Og der kendtes Jesper Jenß paa sine egne og sin Broders Vegne, og Hans Suerdføger paa Kirstine Jensis og hendes »barns« Vegne dem at have fanget fuld Fornøjning for

af Nis Hay. Tilbandt Jesper Jenß sig paa sine egne og sin Broders Vegne, og Hans Suerdfeger paa Kirstine Jensis og hendes »barns« Vegne dem at hjemle Nis Hay al forskrevne Rettighed og Ejendom uden for Byskat. Vi hænger vore Indsegl for dette Brev. Datum, ut supradictum est.

[Orig. Senere til Svendborg Vor Frue Kirkes Arkiv?] Afskr. af Provsten Hans Eskilssøn († 1587) med Overskrift: »Skøde paa en bod ved closterit liggindis mellom Vor fruis jord oc den gaard, Morten Slæt i bode. Puto has literas pertinere ad altare divi Johannis«: FLA. Sunds Herreds Provstearkiv, Sunds Herreds Liber copiarum S. 72. (Jfr. om det nævnte Alter *ÆA. V. 1271.*) LDipl. [854

Maj 15. Søster Karinæ Nielsdatter Priorisse i Vor Frue Kloster i Roskildh og »ganze« Konvent sstds. Med Samtykke af Hr. Pedher Lale Abbed i Soer og Hr. Beint Krabbe R., Prior og Forstander i Vor Frue Kloster i Roskildh, skøder vi velbaaren Md. Hr. Eggert Frillæ R. alt vort Gods i Fyn i Bieræ H. i Rynkæby S. i Rynkæby By, og derfor skal vi have her i Syelan: 1 Gaard i Herløff (Pedher Ingworsß, 2¹/₂ Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 1 Lam og 4 Høns); item 2 Gaarde i Skowerlundh (Jes Nielsß, 2 Pd. Byg, 1 Lam og 4 Høns; Pedher Andhersß, 2 Pd. Byg, 1 Lam og 4 Høns) med en Sum rede Penge, som er otte-sindetyve Mk. lub., som vi kendes at have opbaaret efter vor Nøje. Vort Konvents Indsegl¹ med Hr. Pedher Lales² Abbed i Soer, Hr. Beinth Krabbes³ Prior og Forstander i Vor Frue Kloster, Hr. Jeyp Olsß »degen«⁴ i Roskildh, Mester Hans Jenssøns⁵ Kantor sstds., Jep Jenssøns⁶ Høvedsmand paa Harishorgh, Jep Jenssøns⁷ Forstander til s. Claræ og Diderich Friis⁸ Forstander til s. Agnes. Datum Roskildis fer. 2. infra oct. ascens. dni.

Perg. med 8 Segl: 1. G. 418; 2. G. 494 Anm.; 3. G. 421; 4. G. 194; 5. G. 271; 6. Lx 1 (Ravensberg); 7. Hxl 5 (Barritsen); 8. G. 439. Eggert Frilles Arkiv; formentlig anført *Adel. Brevkister S. 104* med urigtigt Aar 1454 (RA.). LDipl. [855

Maj 16. Jeg Niels Mandrop i Baritschoff V. vederkendes mig skyldig at være hæderlig velbaaren Md. Jess Ascersß i Vrløff et godt sort bredt »ærnssche« og 12 lubesche Mk. landgængs Penge, for hvilke Klæde og Penge jeg ham til et brugeligt Pant sætter min Gaard, som han i boer i Vrløff, hvilken han selv indløste af Nis Porssis Arvinger for Penge og Mønt, som min Fader Hr. Niels Mandrop, hvis Sjæl Gud have, udsatte. Og tilbinder jeg mig at fri J. A. Gaarden for alle Mænds Paatale, saa længe at hun indløses, ligervis som det Brev lyder, der min Fader

derpaa udgivet har, baade for de Penge, som dette Brev lyder, og Klæde med, og ej at løses, førend det alt følges ad, som baade Brevene udviser. Medb. af andre Dannemænd Owe Schale i Ørom V., Jess Clawsß og Jess Seyærsß Bymænd i Horsnes. Givet og skrevet Tirsd. før Pinsedag.

Perg. [med 4 Segl]; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Barritskov Godsarkiv; ^a endnu senere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [856

*a—*a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Mandrup. *b*) RA. Reg. 60 S. 25.

Maj 24. Pæther Nielsson m. fl. Borgere i Roskilde gør vitterligt, at Katherine [H]ansdotter ved Skifte med sin Moder Margretæ Her...s dotther havde faaet $\frac{1}{2}$ Jord i Køpenhaffn.

Medtaget Perg. [med 3 Segl]. (AM. XXV. 3.) *Kbhvns Dipl. IV. 57.* [857

Maj 26. Georgius Ostien[*sis*], Isidorus Sabinen[*sis*] episcopi, Jacobus tituli s. Anastasie presbiter, Prosper de Colupna tituli s. Georgii ad velum aureum Romane ecclesie diaconi cardinales. Splendor paterne glorie, qui sua mundum illuminat claritate, vota fidelium tunc precipue favore prosequitur, cum ipsorum humilitas sanctorum precibus et meritis adjuvatur. Cupientes igitur, ut capella ss. Petri et Pauli in Belt circa litus maris Ottoniensis dioecesis, in qua, ut accepimus, insignia dietim resplendescunt miracula, congruis frequentetur honoribus fidelesque eo libentius devotionis causa confluant ad eandem, quo ex hoc ibid. uberius conspexerint se refectos, a Christi quoque fidelibus jugiter veneretur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui dictam capellam in ss. Petri et Pauli atque Bartholomei necnon Laurentii omniumque sanctorum et Margarethe festivitibus devote visitaverint annuatim et ad reparationem et conservationem edificii et omnium ornamentorum pro divino cultu inibi necessariorum quotienscumque manus porrexerint adjutrices, nos et quilibet nostrum pro qualibet die ipsarum festivitatum et celebritate hominum 100 dies indulgentiarum de injunctis eis penitentiis relaxamus, presentibus perpetuo duraturis. Presentes literas nostrorum sigillorum fecimus appensione communiri. Datum Rome die 26. mensis maii, pontificatus Dn. Calisti pape tertii anno 4.

[Orig. Femerns St. Peders og Pauls Kapels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh., med en anden Haand fra samme Tid betegnet: »Diploma indulgentiarum capellæ Femariensi in Belt concessum«: LDipl., Hertugdømmerne. — Andre Afskrifter fra 18. Aarh.: RA. Westphalens Dipl., Fol.; Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 122. [858

Maj 27. *Reg. *6118.* Perg. [med 1 Segl: Nævnt af Gram i LDipl.]. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 92.* [859]

Juni 2. Jens¹ Biskop i Aars. Hr. Holger Mwnk R., Kirkens og vor Tjener, har »gulledh« os 300 Mk. af den Skyld og Rente, som om Paaske næst forgangen han udgive skulde af Kirkens og vor Gaard Kerstorp og Thosland. Thi lader vi ham for det Aars Skyld og Rente kvit, som det aabne Brev [c: 845] med vort Signet beseglet, vi ham tilforn gav, lyder. Sig. nostrum. Datum Arusie fer. 6. infra oct. corporis Christi.

Perg. med 1 Segl: G. 736. Holger Munks Arkiv (RA.). [860]

Juni 5. Vidne af Københaffns Byting, at Pær Hansson paa egne. sin Hustrus og Svigermoder Jahannes Vegne skødede s. Nicolai Kirke sstds. deres Rettighed i en Jord i Pilæstrædhet.

[^aPerg. Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Afskr. fra 18. Aarh. for Langebek: LDipl. Herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 60.* — Afskr. fra 19. Aarh., formentlig efter den foregaaende: LDipl. [861]

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Juni 12. Ærkebisp Twe i Lund paalægger Sognepræsten i Norrehwidinge at stævne sin Sognemand Jens Erlandssøn til at møde paa Kongens Retterting i en Sag med Domkirken i Lund om en Gaard i Norrehwidinge.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 37. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 393.* [862]

Juni 12? Frantz Banner »fremlagde sin laughefft under Guds aar 1458^a mandagenn nest ephther (octavas^b) corporis Christi, som bemelder her Anders Nielssønne aff Kockedall att haffue giortt laugheft paa denn jord, som handn haffde i Alsbierig marck (c och fuldt fellig y Alsbierig marck^c) och lund oc møllegaardzstedt.«

[A. Orig. Anders Nielssøn Banners Arkiv. — Aa. Udtog se 618, Aa.] Afskrifter af Aa, de fleste fra c. 1600: **Aaa.** Ny kgl. Saml. Fol. 836 b Bl. 41 a; **Aab.** Sstds. Fol. 839 Bl. 60 b; **Aac.** Sstds. Fol. 843 Nr. 142 (herefter: **Aaca.** Sstds. Fol. 838 Nr. 142 (fra 18. Aarh.)); **Aad.** Sstds. Fol. 844 Nr. 116; **Aae.** Sstds. Fol. 845 Nr. 52; **Aaf.** Sstds. Fol. 847, efter det 2. Nr. 53; **Aag.** Sstds. 4to 1346 b S. 10; **Aah.** Gl. kgl. Saml. Fol. 1136 Nr. 52; **Aai.** Sstds. Fol. 1137 Nr. 51; **Aaj.** Additam. Fol. 151 Nr. 52; **Aak.** RA. MS. Domssamling A Nr. 52; **Aal.** Sstds. Domssamling B Nr. 52; **Aam.** Sstds. Domssamling E Nr. 101; **Aan.** Lunds UB., Haandskr. J Fol. 14 Nr. 55; **Aao.** Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow VI, 2. Nummerering Nr. 12. [863]

a) Aah: 1456. b) Saaledes Aag, Aah, Aai, Aaj, Aan; Aam: octava; Aak: satis; Aaa: exaltor; Aac, Aaca, Aae: exaltationis; Aal: exalta; Aab: octavas og derover, vistnok med samme Haand: exaltacionis; Aad, Aao: ephther corporis Christi, som; Aaf: effther konceptionis Marie dag, som. c—c) Saaledes Aab, Aac, Aaca, Aad, Aae, Aag, Aah, Aai, Aaj, Aak, Aam, Aan, Aao; mangler i Aaa, Aaf, Aal.

Juni 13. »Jens Dwā riddare på Krogeholm köper[!] på sina och sina söstrars vägnar utaf Jens Gerdtsen af Gyretsnäs all den rättigheet,

som han och hans systrar hade i Hoff's godz och gård, hwarpå h. Twä Nilsson gifwit h. Abraham sitt pantebreef. Dat. Ystedt feria 3tia post octavam corporis Christi d. 30 maii 1458. Ditto ditto 1458.*

[Orig. (begge?).] Udto: Specifikation, Acta privata Nr. 358-59.

[864-65

Juni 15. Christien^a Konge. Torsd. før Botulphi Dag for vort Raad og Retterting i Roskilde i Raadstuen, nærværende Hr. Torbern Bille, Hr. Moghens Ebbesß, Hr. Johan Oxe, Hr. Michil Rudt, Hr. Ffolmer Morthenß, Hr. Daud af Ryde RR., Andhers Jensß^b vor Landsdommer i Sieland, og mange flere gode Mænd, var Hr. Jep Pederß Kannik i Roskilde paa Biskop Oluff Daas Vegne og Jep Hansß i Rymkolde om Trætte om Gods i Rymkolde. Da efter begges deres Tiltale og Svar var der saa for Rette paa-sagt, at hvad Kirken har haft i 30 Aar ukæret, det bør hende at nyde med Lovhævd, og hvad Kronen^c har haft ukæret i 40 Aar, det bør hende^d at nyde med Lovhævd. Nu efterdi at^e vi finder i Bispens Bevisning, at han har haft mere end i 30 Aar ukæret det Gods i Rymkolde, som er 14 Ørter Skyld, da var Retten saa afsagt, at det forskrevne Gods i Rymkolde skulde ligge til Biskoppens Bord, eftersom^f hans Breve udviser, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning derpaa. Datum ut supra nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Johanne Torberni M. in Brengstorp justiciario nostro.

[A. Orig. Roskilde Bisp's Arkiv.] **Aa.** Afskr. fra Begyndelsen af 16. Aarh. paa Papir: Roskilde Kapitels Arkiv? (AM. XXV. 5). — **Ab.** Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir, attesteret (uden Datum, c: 1540-50) af Jeip Heyæ Kantor i Roskilde og af Seuerin Olß Kannik i Roskilde. Papir med 1 endnu overklæbet Segl og Spor af endnu 1 Segl, begge paatrykte forneden. Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ junioris^g Alter)? (AM. XXXVIII. 3). LDipl. — **Ac.** Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 1346 bc. — En Udfærdigelse (mon kun en Afskrift?), der fandtes i Aarhus Kapitels Arkiv, er registreret i *ÆA. V. 279*. — Udto anført i kongelig Dom 1544 Apr. 9 (Klokkeronsdag) mellem Birgi Trolde og Roschilde Kapitel; det sidste fremlægger nærværende Brev og Brev af 1475 Sept. 29, begge i Kopi. Perg. med 1 Segl. AM. XXXVIII. 33 (trykt herefter: *Krag og Stephanus, Chr. III.s Hist. II. 374*); RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 221. [866

a) Ab: Christiern; Ac: Christiernn. b) Ab: Jeipû. c) Ab: Bonden. d) Ab: ham. e) Mangler i Ab. f) Ab: efterdi som. g) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

Juni 25. Hans Anderß Bispens officialis i Ripe¹. Anden Dag efter Johannis Dag Midsommer for os og flere gode Mænd, som var Hr. Thydrigh af Koldingh, Hr. Anders Matesß Vicarius i Ripe, Anders Jensß af Wolbro, Jess Petherß og Michel Anderß af Kereby og mange flere gode Mænd, i Omgangen ved Vor

Frue Kirke i Ripe kendtes beskeden Md. Tyge Petherß af Aspedrvp sig at have opbaaret Penge og Penges Værd saa dyrt, som var 10 lyb. Mk. efter sin Nøje, af Hr. Anders Brok Kantor i Ribe for Ejendom og Rettighed paa en Toft, som ligger sønden op til Hr. Anders Broks Gaard i Aspedrvp By. Item bandt T. P. sig til, at afvindes Toften Hr. A. B., skulde han igengive Hr. A. B. de 10 Mk. Sig. nostrum cum sig. discretorum DDn. magistri Johannis Langh² canonici Ripensis, Andree Mathie³ vicarii, Jasperis Nicolai⁴ et Esgeri Holst⁵. Datum *etc.*

Perg. med [5] Segl: 1. G. 832* ; [2. G. 881* (Johannes Langh); nu tabt]; 3. G. 881* (Andreas Mathie); 4. M 35; 5. Bomærke. (RA. Ribe (Tillæg).) LDipl. [867

Juni 26. Vidne af Køpenhaffns Byting, at Bernd Smachthagen skødede Joseph Pedhersson Bymand i Køpenhaffn en Jord sstds. ved det Gamel markit.

[^aPerg. med [7] Segl: 6 bevarede.^a Mon senere (jfr. 1507 Maj 21) til Københavns Kapitels Arkiv?; ^a1757 laant Langebek ›af Hr. Provst Butzov‹^a (›: H. C. O. Bützow, Sognepræst ved Vor Frue Kirke).] Afskr. af Langebek 1757: LDipl. Utvivlsomt herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 60* (hvor Kilden fejlagtig opgives som: ›Orig. paa Perg. i Geh.-Ark.‹). [868

^a—^a) Saaledes LDipl.

— Udtog: *Vendsysselske Aarbøger IV (1921) S. 152*. Se 618 (med Note *a*).

Juni 27. Ærkebisp Tve i Lund m. fl. stævner Jens Erlandzssøn i Norrehwidinge til at møde paa Lunde Landsting i en Sag med Lunde Kapitel om en Gaard i Norrehwidinge.

[^aOrig. ›med biscopens sigill.‹^a] Samtidig Afskr. paa Papir. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 168* (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 394*. [869

^a—^a) Saaledes SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 42 a Nr. 243.

Juli 8. Bisp Henric af Ripe forliger Kantoren Hr. Anders Brok og Matis Scriffuer saaledes, at den sidste skøder til den første Ret i Pilægardh i Bregningh S. mod Vederlag.

Perg. med [8] Segl: 1. G. 818; 2. G. 929; 3. G. 875; 4. G. 882; 5. G. 881 (s *mgr̃i nicolai mar̃*). Senere (jfr. 1459 Dec. 12) til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 408* (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 48*. [870

Juli 17. *Reg. *6124*. Perg. med 31 Segl: 1-31. Svenske. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 98; Rydberg III. 638; Udtog: Hvitfeld V. 93, Fol. 881 L. 15*. [871

Juli 19. Jeg Mætte Andersedotter, Pædher Twessøns Efterleve i Harebergh i Skone, vederkender mig efter mine Sønners

og flere Venners Samtykke at have solgt og skødet til Hr. Olæff Daa Biskop i Roskilde til Biskopsbordet alt mit Arvegods i Thorkelstrop i Waldburghs H., som er 2 Gaarde (Pædher Jenss, 3 Pd. Korn; Magnus Niels, 3 Pd. Korn), item 2 Gaarde i Søndre Drawby hos Abramstrop i Horns H. (Pædher Mattis, 1½ Pd. Korn, 6 Grote, 1 Lam, 1 Gaas og 2 Høns; Anders Mattis, og saa meget), hvilke 4 Gaarde mig tilfaldt i Søskeneskifte efter min Brodersøns Død Boe Knudssøn, for hvilke Gaarde jeg vederkender mig fuldt Værd op at have baaret, som er 450 Mk. og 10 lub. Mk. i Guld og rede Penge, og deriblandt var »halff siættesynnom tiwe« rinske Gylden gode af Guld af de 4 »køreførster slag«, og det andet var alt sammen i Skillinger, hvide Penninge og i lubiske. Thi antvorder jeg forskrevne værdige Fader forskrevne 4 Gaarde med vornede og dette Aars Landgilde, som nu paa Stavne stander. Afvindes forskrevne Gaarde forskrevne værdige Fader, tilbinder jeg mig saa vel belejligt Gods og saa godt af Rente at vederlægge inden ½ Aar derefter. Medb. af min Søn Tve Pædhers og velbyrdige Mænd Hr. Michel Rud³ i Wedbye, Hr. Beynt Krabbe⁴ Forstander i Vor Frue Kloster i Roskilde RR., Claus Hinriks i Ramløse, Maghnus Pawels i Snødstrup i Halland mine Svogre, Jeop Jens⁷ Høvidsmand paa Haradsborgh og Jeop Jens i Clare Kloster i Roskilde. Datum Roskildis fer. 4. ante f. Marie Magdalene.

Perg. med [8] Segl: 3. Llviii 6; 4. G. 421 (= Dxlili 3; her ikke afbildet); [7. Lx 1 (Ravensberg)^a]. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). [872

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Ravensberg.

Juli 21. Jeg Per Nes¹ Foged i Hwiding H. har oppebaaret af Hr. Anders Brok Kantor i Ripe 16 rynske Gylden og 5 Postulatusgylden og 2 Stædermark, som gænge er i Lybkæ og i Hamburge, som jeg har af Lass Rødh, som hans Brev lyder, jeg har af ham derpaa, for hvilket Guld og Penge jeg oplader alle de Agre og Enge i Hwidingh S. paa Hwidingh Mark, som er 14 Ørtug Land, og i Rohede Enge, 20 Læs Hø »bær«, og 3 Enge i Hwidingh Enge og dertil de Enge, som til Græsskifte ganger, »item ther tell skyfftæ i Hauræ mersk, nar the intages«, item 1 Ager 7 Skpr. Land liggende mellem Rohede og Hwidingh Kirke for den Toft norden liggende mellem min Gaard og den Gaard, som Per Pay¹ i boer, item 1 Fiskegaard Tockys gard, det 16. Vand. Sig. meum cum sig. discr. virr. DDn. magistrorum Nicolai Marquardi² et Johannis Langh³ canonicorum Ripensium. Datum profesto Magdalene.

Perg. med 3 Segl: 1. Utydeligt; 2. G. 881; 3. G. 881* (Johannes Langh). Senere til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 323* (RA.). [873]

Juli 22. Cristern Bwnß¹ Herredsfoged i Bere H., Mates Michelß² Præst i Rorrvp, Jep Jenß Præst i Nesfager, Ow Skalæ³, Bertel Friis VV., Per Stalß⁶ Foged i Boller, Lillæ Ow⁷ Foged i Palnsgardh, Law Kaari. Sabb. et die Marie Magdalene paa Bere H.s Ting fik en beskeden Dannesvend og velbaaren Nis Mandrvp et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Thordh Plwygh i Lingwith, Thordh i Bredh, Per Clæmetß i Nesfager, Iwer i Astrvp, Stafen Swder i Stowrrvp, Villum Andersß i Wrløff, Gregers i Asnes og Lille Jep i Baretholæ; disse vidnede, at det var dem vitterligt, at Hr. Niels Mandrvp af Barethskoff har kæret i hans Live Aar fra Aar paa Arwp Mølle og alt »marssens« Gods, ihvor det ligger. Med vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

Perg. med [7!] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 406 = 772*; 3. Cli 12; 6. I Sigilfeltet en Plov; 7. I Sigilfeltet en Hængelaas(?) (*s owe nielfon*). Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [874]

— Cristern Bwnß¹ Herredsfoged i Bere H., Mates Michelsß² Præst i Rorrvp, Jep Jenß Præst i Nesfager, Berteel Friis⁴, Ow Skalæ⁵ VV., Per Stalß⁶ Foged i Boller, Lille Ow⁷ Foged i Palnsgardh og Law Kari. Die Marie Magdalene paa Bere H.s Ting fik en beskeden Dannesvend og velbaaren Nis Mandrvp af Barethskoff et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Lyllæ Ow Foged i Palsgardh, Thordh i Breedh, Lille Jep i Baretholæ, Nis Cristernß i Horumker, Andersß Pederß i Brothæ, Gregers i Assnes, Willum Andersß i Wrløff og Iwer i Astrvp; disse vidnede, at de havde hørt af de Dannemænd, som paa Tinge var, at 12 Dannemænd paa fornævnte Ting af Stowby S. vidnede, at Arrvp Mølle, Arwp gardh og Lykke og Ørum Lykke, Lythæ og Sletthæ var »marssens« rette Gods. Med vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

Perg. med [7!] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 406 = 772*; 4. Lvii 17; 5. Cli 12; 6. I Sigilfeltet en Plov; 7. I Sigilfeltet en Hængelaas(?) (*s owe nielfon*). Barritskov Godsarkiv; ^a1849 af Hofjægermester Thygeson til Matrup foræret til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). LDipl. [875]

a—a) Dettes Journal S. 48.

Juli 24. Therkel Jensß¹ Herredsfoged i Wratz H., Pæther Laurensß² Sognepræst i Brydropp, Anders Burre i Grestropp, Jepp Stribß i Tøringhe, Storm Gerløß, Mates Brwnkß i Klaburgh og Nis Persß i Mattropp. Den Tingdag før Jacobi Dag paa Wratz H.s Ting fik velbaaren Md. Niels Skram af Mattropp et Tingsvidne af 8[!] Dannemænd: Jeppe Stribß, Anders Burre,

Storm Gerloffs, Seuerin Jenss, Jes Pætherss i Koutropp, Las Niels i Bregholm og Thrwels i Gripstropp; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting Niels Skrams Lovshøring, hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at N. S. gjorde sin Lovhævd med Riddere og Svende og »indworthe« sit Gods i Kloburgh, som Per Kold i boede, en Toft sønden i Byen, som hører til den Gaard, som Jes Diegn i boer, Lille Mathelund og Store Madelund. Den Lovhævd bød N. S. til 3 Ting og gjorde hende, som Fogeden fandt ham for, og hans »høring« mælte hans Lov stadig at blive. Sigillis nostris. Datum [et] actum etc.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 772; 3-4. Bomærker; 5. Utydeligt; 6. Bomærke. Matrup Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.).

a) RA. Reg. 60 S. 256.

[876

Juli 28. Reg. *6125. Perg. med 5 Segl: 1-2. Polske; 3. Danzig Bys Sekret; 4-5. Lybske. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 391 Nr. 76* (RA. Polen, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 100; Rydberg III. 269*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 94, Fol. 881 L. 6 f. n.* — Trykt efter en m. H. t. Beseglingen afvigende Orig. i Lübeck: *Hanserecesse 1431-1476 IV. 445* og *UB. der Stadt Lübeck IX. 634.*

[877

Aug. 1. Guudmand Pedersøn Foged paa Rose H.s Ting, Peder Thoersøn Præst i Ørste, Michel Munch af Holbechgaard, Michel Poffvelsøn af Ørsted, »der vaaben ere«, Peder Andersøn af Udby, Michel Pedersøn af Ørsted og Madtz Asmundsøn ibid. Paa Peders Dag ad vincula paa Rose H.s Ting fik en beskeden Svend Peder Jensøn Haag et Tingsvidne af 8 beskedne Mænd: Peder Andersøn af Vdby, Jens Pedersøn ibid., Michel Pedersøn af Ørsted, Lille Michel af Assendorp, Thyge Kielsøn af Torsløff, Michel Thygersøn ibid., Asser af Kardth og Eskel Hoffman ibid.; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting, »der« Peder Jensøn Haag gav Lov og »vorde« sig med skellige Mænd og gode og Nævnd i Køn for den Sag, som ham var tillagt, at han skulde have »hit« Penge og Liggendefæ i Ørsted Holgaardt, som Kongens Foged og Herredsmænd ham for viste sig at væge. Vi har hængt vore Indsegl for dette Brev.

[Orig.] Afskr. fra 17. Aarh.: RA. MS. Danske Selskabs Afskrifter (»Kopidokumenter«), 1. Saml. — Afskr. fra 18. Aarh., formentlig efter den foregaaende; af Langebek betegnet: »Ex copia«: LDipl. — Afskr. fra 18. Aarh., formentlig efter LDipl.: Ny kgl. Saml. 4to 840 e, 1. Pk. [878

Aug. 2. Kongen paalægger Niels Erikssøn at komme til Stede ved et Rigsraadsmøde i Kalundeborg.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 77. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 16.* [879

Aug. 8. Eggerth Ffrylle¹, Pæther Howenschylt, Johan Byorns³, Johan Rantzow, Jachim Hinrics⁵, Jorghen Wrnæ, Johan Hwidkop, Hinric Sandberg RR., Johan Brockenhus⁶ Landsdommer i Fywn, Hans Fowet i Wetherpe. Tirsd. før Laurens Dag var paa Fynbo »landemodh« i Sortebrødreklosterstue i Otthens 2 Købmænd Niels Marquards⁸ og Marquard Wlff, hvilke skyldede nogle Hr. Phyllippi Axels⁹ Tjenere, at de med Hr. Phyllippi Jagt skulde have taget til Søs Gods fra dem. Da svarede Hr. Phyllippus: Er det saa, da vil jeg saa bevise mig deri, at I skal kende, at det er mig imod; følg mig hjem; er de Svende i min Tjeneste, vil jeg hjælpe eder Ret eller Minde, saa at I skal takke mig. De sagde, at de turde ej fare did for Fejde og Fare Skyld; da sagde Hr. Phyllippus: Følg mig selv; I skal være saa felige som jeg selv, jeg vil faa eder af mine Svende, der eder skal følge hid igen eller, hvor I vil være i eders Behold. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [11!] Segl: 1. Flxiii 3; 3. Civ 7 (Bjørn); 5. Lxlix 60 (Reventlow).^a Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (Reg. *6127.) [880

a) Gram i LDipl. nævner 1.-4. og 9. Segl som bevarede.

Aug. 10. Jeg Michell Rwdh¹ i Witby R. sælger og skøder Hr. Clément Pædhers² perpetuo vicario til s. Magni Alter i s. Lucii Kirke i Roskilde al min Rettighed og Ejendom i 2 Gaarde i Spærlingstorp i Jurlunde H. i Jurlunde S. i Syælland (Pædher Lok, giver 3 Pd. Korn med sine Bede; Jep Jens³, giver 1½ Pd. Korn med sine Bede); hvilken Rettighed og Ejendom er en Trediepart i de 2 Gaarde, som min Datter Elsuff arvede efter sin Moders Broder Boo Knwds⁴, og jeg arvede efter min Datter; med saadant Vilkaar, at Hr. Clément skal selv paa s. Mawensse Alters Vegne indløse fornævnte Trediepart af Hr. Laurens Hiort vicario i Køpenhavn til s. Andree Alter for Trediepart af 80 rinske Gylden, som Hr. Niels Knwds⁵ af Swaneholm satte det fornævnte Gods i Pant for, efterdi som det Brev indeholder, som derpaa givet er. Afvindes fornævnte Gods Hr. Clément, tilbinder jeg mig at vederlægge saa godt Gods af Rente og Lejlighed her i Syælland inden ½ Aar derefter. Sig. meum cum sig. nobilium virr. DDn. Olavi Martini² prepositi Roskildensis, Benedicti Krabbe³ M., Andree Jens⁴ in Tersløse, Jacobi Jens⁵ in Hareltzborgh capitanei et Jacobi Jens⁶ previsoris claustris s. Clare Roskildis AA. Datum Roskildis die Laurentii.

Perg. med 6 Segl: 1. Llviii 6; 2. G. 277 (Baden); 3. G. 421 (= Dxlili 3; her ikke afbildet); 4. Li 13 (Passov); 5. Lx 1 (Ravensberg); 6. [Hxl 5

(Barritsen)^a:] Forsiden mangler nu. Roskilde Kapitels Arkiv (Magni Alter) (AM. XLII. 12). LDipl. [881

a) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 f-8, Udsøn.

Aug. 13. Kongen stadfæster Eric (af Pommern)'s Gave af den uden for Malmøge liggende og tidligere den brændte Anders Mortenssøn tilhørende Jord Hinricstorp til Borgemestre, Raadmænd og Menighed i Malmøge.

Perg. med 1 Segl: K. 76. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 17). *Weibull, Dipl. civit. Malmog. I. 39.* [882

Aug. 14. Cristiern¹ Konge. Hinric Dringenbergh vor Møntmester i Danmarck har gjort os fuldt Regnskab af vor Mønt, Tolderi og Fogedi i Malmøghe fra den første Tid, vi ham det befalede, og til denne Dag, baade af det Sølv, han paa vore Vegne annammet har at mønte, og af den Sum, han os aarlig give skal af Mønten. Item har han gjort os fuldt Regnskab af alt det Guld, Sølv, Stene og Perler, som han for os forarbejdet og i Værge haft har fra den Tid, han »worthe« vor Guldsmed, og til denne Dag, saa at os vel med nøjes. Thi lader vi ham aldeles kvit for ydermere Regnskab af forskrevne Mønt, Tolderi, Fogedi, Guld, Sølv, Stene og Perler. Zecretum nostrum. Datum in curia nostra Malmøgensi vig. assumpc. Marie.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K. 76. Henrik Dringenbergs Arkiv (Rostocks Ratsarchiv). LDipl. [883

Aug. 17. Hoghen Jenssøn Borger i Falsterboth. Jeg sælger og skøder velbaaren Svend Skelm Pederss en Halvdelen af min Gaard liggende i Falsterboth vesten den Halvdel, som jeg tilforn solgte Mattes Bentss, og s. Gertrudis Gaard, med al sin Bredde og Længde, som den anden Halvdelen er, som Mattes Bentss Borgemester af Køghe før af mig købt havde. Og kendes jeg mig at have opbaaret god Betaling derfor efter min fuldkommelig Nøje. Sig. meum cum sig. discr. virr. Dn. Laurencii Johannis² curati ecclesie Skanør, Petri Nicolai³, Johannis Nicolai proconsulum ibid., Johannis Jacobi⁵, Jacobi Johannis⁶ proconsulum in Falsterboth et Johannis Frenæssøn consulis ibid. Datum Falsterboth octava Laurencii.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. G. 101* (Laurencius Johannis); 3. Lxxiii 5; 4-7. Bomærker. Skelm Pederssøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 11* (RA. C 6, Adkomstbr. Skanør og Falsterbo). [884

Aug. 20. Kongen beder Halmstathe By at betale Gericke Pløne, hans Vært og Raadmand i Halmstathe, og Wineke Borger sstds. 100 lubske Mk. af Byens Byskat, som Kongen skylder dem.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 76. Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Papper Nr. 5). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 162* (læs: Datum in castro nostro *Haffnensi* dominica). [885]

Aug. 24. Reg. *6128. Perg. med 1 Segl: K. 80. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 101*. [886]

Sept. 2. Velbyrdig Md. Jep Jenss Hovedsmand paa Haresburgh, som den Dag Tinget sad paa vor naadige Herre Konges Vegne, Tørbern Bille R. paa Siøholm, Magens Magenss Herredsfoged, Anders Bangh, Jep Læth, Per Jenss af Tørkelsturp, Jon Twæss. Lörd. før Vor Frue Dag kommende næst før Michels Dag spurgte beskeden Md. Jep Jenss Forstander i Clare Kloster paa Voldborgs H.s Ting, om nogen vitterligt var, at det Gods, som i Byltzriiss ligger, som er 3 Fjerdings Jord, har været kæret paa Clare Klosters Vegne i nogen deres Minde. Da bad Jep Jenss, at Magens Magenss skulde tage 11 Dannemænd til sig og sige derom, som Sanding var, som var: Jes Mørk i Karlleby, Jes Karls s i Alwersløff, Per Jenss i Tørkelsturp, Cristiern i Kynneløse, Boo Michels s i Sønderstorp, Lasse af Lædræ, Lasse Jenss i Legrop, Oloff Laurens s af Særkløse, Per Laurens s ibid., Nis Jeips s i Ostædhe, Per Magens s i Kysrop; hvilke 12 Danne-mænd vidnede, at det Gods har været kæret saa længe, som dem kan mindes, paa Claræ Klosters Vegne. Med vore Indsegl trykte for dette Brev. Datum ut supra.

[Papir.^a Roskilde Claræ Kl. Arkiv.] Vidisse 1466 Dec. 1. [887
a) Saaledes Vidissen.

Sept. 12. Christiernus Konge. Tirsd. efter Vor Frue Dag nativit. i vor Husfrues Nærværelse og flere gode Mænds, som var Hr. Magnus Ebbesen, Hr. Mickell Rudt, Hr. Jeip Jensen, Hr. Hardenberg RR. og Anders Jenssen vor Landsdommer i Sielland, Jørgen Sandt, Naffne Jenssen, Willhellm Frille, Joen Bille, Peter Nielsen, Per Flemming, Thyme Traffnmyne og mange andre gode Mænd, i Fruerstuen paa Callingborg var velbyrdige Kvinder Fru Ellidze, Hr. Jep Lunges Efterleve, og Fru Bertte, Hr. Euertt Møltickes Efterleve, om Trætte om en Eng i Huesßemoese, »huilkett« Eng Fru Elidze lod gøre en Lovhævd paa. Der var saa for Rette og for Minde paa sagt, at forskrevne Eng skal blive hos Fru Elidze, som hun havde ukært, førend Fru Bertte talede derpaa, og »lag« til Nesbyegaardt; hvilken Eng som de stod paa og svor Fru Elidzes »barn« til, og de Skove og Fiskevand, som derhos ligger i Glumsøe Fang,

skal blive hos Fru Bertte. Og dermed var aftalet alt det, dem imellem var, og var vel forligte og gjorde til gode Venner, og de, som i denne »heffder eed« var, svor efter Lovens Lydelse, som 30[?] Aar har været til denne Dag Sædvane og blive saa længe, til Kongen og Rigens Raad og Menigheden i Danmarck forvandler det anderlund. Thi dømmer vi dem kvitte og aldeles angerløse at blive for den »heffder eed«, og forbyder vi nogen Mand, som denne Sag paarører, ydermere derpaa at tale, fejde eller fejde lade paa den »heffder eed« eller Eng, Skov og Fiskevand anderlunde end, som forskrevet staar; hvo det gør, skal bøde derfor efterdi, som Loven udviser. Vorder der nogen Tid Tvedragt imellem Fru Elidze og Fru Bertte, at de gør noget ind paa hverandre mod Lov og Ret, da skal de bedre til os uden al Naade, hvilken som Uret findes ved, og Fru Elidze skal aldrig have Magt til at dele paa forskrevne Skove og Fiskevand. Datum *etc.*, teste Dn. Johanne Thorberni M. de Brenxtorp justitiario nostro, ad causas nostro sub sig.

[^a Perg.; »och befanttes att haffue henngtt ett seigell neden forre; dog dett wdaff ælde och wan giemme fra spectanten, som hengde neden fore, wor fragangen.«^a Bavelse Godsarkiv?] Vidisse 1624 Dec. 22 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Jacob Willfelldt til Baugelløse, vor Landsdommer i Siellandt. RA. Rigens Forfølgningssbog 1622-30 Bl. 180 b.

a—a) Saaledes Vidissen.

[888

Sept. 13. *Reg. *6130.* A. Perg. med 1 Segl: K. 76. Aarhus Bisp Arkiv?; senere til Ryomgaard Godsarkiv^a (idet Gaardens Ejer var Patron for Marie Ma(gda)lene Kirke); derfra indsendt til Danske Kanc.^b (RA. Privatarck., Otte Nielsson Rosenkrantz). Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 95* (Barner sammenblander i sine Oplysninger Originalerne A og B). — [B. ^cPerg. [med 1 Segl]^c, en Del afvigende fra A. Otte Nielsson Rosenkrantz's og Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (25. Pacquet Nr. 15).] **Ba.** Afskr. af Langebek 1761: LDipl. Herefter: *Hübertz, Aarhus I. 228* (læs (S. 228:) konningk, *greffwe i Oldenborgh oc Delmerhorst gøræ* - (S. 229:) søge, atthet - bewaræ - (S. 231:) staar, *thes tell ydermeræ bewiisning thaa haffue wii ladeth hengæ wort secretum nædhen for thettæ breff*. Datum anno domini millesimo quadringesimo quinquagesimo octauo die). — **Bb** og **Bc.** Andre Afskrifter fra 18. Aarh.: LDipl. (af Gram betegnet: »Ex archivis Rosencrantz.«) Ny kgl. Saml. 4to 2091, III. 149. [889

a) Saaledes 1745 (RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz) og 1769 (Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e); jfr. Nationalmuseet, Abildgaards Dagbøger Hæfte 7 S. 26 og 31. b) Se RA. Indl. t. Danske Kanc. 1. Dept. Reg. 1802 Juni 18 Nr. 222; jfr. *Fortid og Nutid I* (1914) S. 37. c—c) Saaledes Ba.

Sept. 22. Raadet i Lübeck beder Hr. Oleff Axelssone Høvedsmand paa Gadlande om at udlevere til Overbringerne noget hjærget Gods.

Perg. med Spor af 1 brevlukkende Segl. Oluf Axelssøn Thotts Arkiv; *Adel. Brevkister S. 160 L. 1* (Norske Rigsarkiv, Danica). *Missiver II. 10.* [890]

Sept. 25? (Aar?). Prøbørn Poedbusk forhøjer Pantesummen for Gods, som hans Fader Clawss Podbusk havde pantsat til Duholms Kloster.

[A. Orig. Dueholm Kl. Arkiv.] **Aa.** Ufuldstændig Afskr. fra 17. Aarh., utvivlsomt efter »Anne Krabbes Kopibog« (der sikkert atter er efter Dueholm-Bogen): RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 6 b. — **Ab.** Ufuldstændige Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 127 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Podebusk) og LDipl. 1488(?) Sept. 28. Trykt efter Dueholm-Bogen og Ny kgl. Saml. Fol. 558: *Dueholms Dipl. S. 94* (Aa har: Woesborig i dette - guodtz, som min fader i pant satte thilforne, och nu - Vester Wannet i Hylleßløff herrit *cum conditionibus* a solent *aponi in litteris impignorator[?], det ehr med saadann vilckoer och underscheed*, som udi panttebreffue *pleyer allmindeligenn at omvørris*. Dattum *anno domini mcdlviii* anden dagen for s. Michels dag.). — Det angivne Aar 1458 kan ikke være rigtigt. Den i Brevet nævnte Prior Christiern Pederssøn var endnu ikke Prior 1481 (*Dueholms Dipl. S. 106*), hvorimod Dr. Christiern (Pederssøn) var det 1487 (*Danske Mag. 5. R. II. 32*); og Udstederen nævner i Brevet sin Fader Claus Podebusk som død, men denne levede endnu 1474 (*Danm. Ad. Aarb. XXV. 363*). Brevet kan saaledes tidligst være af 1481, men maa paa den anden Side være ældre end Brevet af 1493 i *Dueholms Dipl. S. 92-94*. Skulde vort Brev være identisk med Brevet af 1486 i *ÆA. III. 185?* [891]

a) Aaben Plads i Aa.

Sept. 26. Raadet i Lübeck beder Hr. Oleff Axelsson Høvedsmand paa Wisborgh om at udlevere til den lybske Borger Herbord van der Linden, hvad han endnu har til gode paa sin afdøde Broders Vegne af Ladningen i et af Hr. Oluf taget Skib.

Perg. med Spor af et brevlukkende Segl. Oluf Axelssøn Thotts Arkiv; *Adel. Brevkister S. 160 L. 1* (RA.). *Missiver II. 11.* [892]

Sept. 29. »Jeß Anderson rådman i Lund tager till låns af fru Märitslöff siu lödig mark, i pant sættiandes sin gård på Bredegatan^a i Lund. Dat. die Michaelis, som infaller d. 29 septemb. 1458.«

[A. Orig.] **Aa.** Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 360. — **Ab.** Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 72.

a) Ab tilføjer: »i sti. Padhers sochn.«

[893]

Okt. 8. Cristiern Konge. Dionissi Aften i Maribo »hionæ gord« for vort Retterting i Nærværelse Hr. Jepp Jenssøn R., Olloff Gøyæ Landsdommer, Anders Gro, Themæ Thrawemynnæ, Olloff Folmersß, Jeppæ Lungæ og mange flere gode Mænd var

Per Suder, Per Beyere og flere af Radestet Sognemænd med et aabent Brev^a beseglet med Landeindsegl, lydende, at 16 Mænd, som til var skikket i Kong Eriks Tid, har svoret ret Skovskel mellem Radestet og Madebøllæ, og 7 andre aabne beseglede Breve^b, lydende, at Hiembøllingæ har ingen Skov i Radestet Skov og ej deres Skov længer, end deres egne Hiembøllingæ Gaarde rækker, hvilke Breve er uskrabede og »ustraffendes« i alle Artikler. Thi dømmer vi dem ved Magt at blive og Rade- stedæ Mænd fornævnte Skovskel at nyde til evindeligen Eje, som forskrevne Breve indeholder, og forbyder vi alle Mænd dem noget Hinder i at gøre under deres Faldsmaal, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning. Datum ut supra ad causas teste nostro justiciario Dn. Johanne Torberni M. de Brengstorpe sub sig. nostro[!].

Perg. [med 1 Segl]. Radsted Mænds Arkiv; senere til Grevskabet Hardenberg-Reventlows Arkiv paa Hardenberg (d. 3). LDipl. [894
a) Af 1438 Juni 19; jfr. nedfr. 1499 Juli 25. b) De 5 sikkert: 763, 767, 770, 774, 778.

Okt. 9. Jeg Jachim Griis R. Høvedsmand paa Køpnehaffn har paa Kong Cristiernis Vegne annammet af beskeden Svend Jon Nielsøn 200 Sider Flæsk, som Hr. Otte Nielsøn R. ud- sendt har, og de fremdeles kom i den stokholmske Barse til Stokholm, for hvilket jeg lader ham kvit for alt ydermere Til- tale paa Kongens Vegne. Sig. meum. Datum Haffnis die Dionisii.

[^aPapir (Orig.).^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (7. Pacquet Nr. 7).] Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. [895

a—a) Saaledes LDipl.

Okt. 12. *Reg. 4057**. Perg. [med 1 Segl: Nævnt af Gram i LDipl.]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). *Ryge, Peder Oxe S. 7; Dipl. Chr. I S. 103.* [896

Okt. 13. Vi Cristiern Konge hilser alle vore gode Mænd og Almue, som Lalentzfare Landsting søger. Hr. Konfessor og Brødre inden Maribo har kærret for os, at de ej maa deres Skov nyde, der laa til det Gods, som de finge med Grinstorppæ, saa »hand- erlige«, som dem burde, thi at de, som Skove har liggende mod deres Skove, vil ej stede Kloster det rette Skovskel, som dem burde. Thi beder vi og byder eder Hr. Mawens Ebbessøn, Anders Ebbesß og vor Landsdommer Olloff Andersß, at I frem- kræver den Landenævnd, som tilforn til er skikket at gange ret Skovskel mellem Tostorppæ, Skirnge og Ostofftæ Skov og mellem Erikstorpe og Hillestet Skov, som de vil andsvare for

Gud og være bekendt for os, og lader den Nævnd og Ret fange sin Gang, og lader det ingenlunde. Og forbyder vi alle noget Hinder derimod at gøre, at Retten ej fanger sin Gang, under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum Maribo in profesto Calixti nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Erici Ottonis militi[s].

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 76. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 305*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl.

a) Saaledes N. M. Petersen i LDipl.

[897

Okt. 14. *Reg. 4058.* Aaret er 1408 og er rigtig aftrykt paa det under *Reg. 4058* citerede Sted (= *Juridisk Tidsskr. XXV. 317*), saa at Fejlen kun er Regesta's. Brevet er = 1. Række Nr. 5012, *Reg. *4152, Molbech og Petersen, Danske Diplomer S. 396.*

Okt. 19. Cristiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Pether Thorkilsß os og Danmark gjort har og gøre skal, forlener vi ham en vor og Kronens øde Mark Buskmark i Thørsting H. i Føwlinghe S. i saa Maade, at han skal hende have uden al Afgift, saa længe han lever. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Wordhingborgh crast. Luce nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Erici Ottonis magistri curie.

Perg. [med 1 Segl]; senere forbundet med 1469 Maj 11. (RA. Privatark., kronolog. Række.)

[898

Okt. 25. Per Suere, som sad i Landsdommers Sted i Sielandt, Erich Jenßenn af Windinge, Per Lole af Oß, Per Jepsenn Foged i Brengstrup, Per Perßen Foged i Ringsted H., Inguor Pouelßen Foged i Ramsø H., Mogens Dyre Borger i Ringstedt. Onsd. før Simonis og Judæ Dag bad velbaaren Md. Oluff Perßen af Suenstrup paa Sielandzfar Landsting Landsdommer stede sig Tinghøringe, at de skulde se og »skiøde« Awersie og Assendrup og Tyberiglille og Heggerup Skov og Tybergmagle Skov. Da var der tilmælt 5 fribaarne Mænd: Lydicke Gab[!]^a af Riisløff, Per Gammell af Holme, Boe Jenßenn af Gierderup, Eyller Boßendall af Noby, Trude Bryske af Fensmarcke; disse Mænd red til Tyberig S. og spurgte dem der for af de ældste Mænd, som bedst vidste deraf, og red Skovskellet mellem de 5 Byer, mellem Tyberig og Awersie og Assendrup og Tyberiglille og Heggerup. De red Skovskellet fra Brensengen om til Krogengen imellem Assendrup og Tyberiglille; da tykte de 5 Mænd, at naar Bøgeskoven bærer, at de af Awersie og af Assendrup ingen Svin kunde fri imod Tyberiglille Skov og Hegerup og Tybergmagle »skulle« 3 Gaarde, som ligger i Tyberiglille, som hører til Assendrup, som er 9 Ørte Skyld, de Mænd, som paa Bolige boer, de

kunde fri deres egne Svin og ikke andre[!]; har de ikke selv Svin, kunde de, som Skoven tilhører, fri 60 Svin, fordi at de ej har mere Bøgeskov. Bærer Egeskoven og ikke Bøgeskoven, da nyde hver sine Svin af de 5 Byer. Disse 5 Mænd, som det Skovskel udginge, igen paa Siellandzfar Landsting[!] og vidnede, som forskrevet staar. Med vore Indsegl. Givet osv.

[^b Perg. med 4 Segl.^b Oluf Pederssøn Godovs Arkiv.] Vidisse 1575 Aug. 23 af Herluff Skaffue til Eskilstrup, Lauge Beck til Førsløff, Eggertt Vlfeldt til Kraggerup og Johan Wenstermand til Olstrup. Perg. med 4 Segl. ^cSenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^c (AM. XIV. 17). [899

a) ∴ Grib. b—b) Saaledes Vidissen. c—c) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Okt. 25. Johannes Arndes sworn scryuer des rades to Lubeke unde Hans Rychardes borger darsolues, vulmechtige procuratores. Wy hebben eyne degedinge begrepen mit dem eddelen gestrengen unde wolgeborn manne hern Oloff Axelsson rytter unde houetmanne op Godlande van koning Cristyerns wegen in jegenwardicheit der ersamen hern Ambrosius Kreyenschot unde her Gherwyn Bredenschede borgermestere in Wysbu op unser heren to Lubeke, der gemeynen hense ledemate unde kopmanne wegen umme de geborgene gudere, by westen Godlandessyden op schypher Cleys Wolters unde Kersten Sch[o]ffes, den God ghe-nade, schepen sint gebleuen ummethrent Mychaelis negest vorleden. Zo bekenne wy, wodanewys wy de gebergeden gudere [to] unses rades, der gemeynen hense unde kopmanne behoff wol entffangen hebben, uns ouerantwordet sint, des wy dem hern Olaue unde den sinen danken; hirutte wy vorlaten van unser heren to Lubeke unde der gemeynen hense ledematen unde kopmans wegen hern Oloff unde de synen qwiit vor alle namaninge unde hebben unses rades machtbreff dem hern Oloff desser qwyntancie, unde umme dat desse degedinge beslutet unde desse unse qwyntanciebreff stede schal werden unvorbroken van unser heren to Lubeke, der gemeynen dudeschen hense unde . . . manne wegen, hebbe wy gebeden de ersamen hern Ambrosius Krenschot unde her Gherwyn Bredenschede ere ingezegele mit den unsen gehangen sint[!] unde an dessen breff. Geuen unde screuen bynnen Wysbu des [mydwe]kens vor Symonis et Jude dage.

[Perg. Oluf Axelssøn Thotts Arkiv.] Optaget i 1458 Okt. 27. [900

Okt. 27. Borgermestere unde raedmanne der stad Wysbu op Godlande. Wy sint jegenwardich by gewest, dat der erbar van

Lubeke sendeboden nu an den eddelen gestrengen rytter hern Oloff Axelsson by namen Johens Arndes unde Hans Rychardes deme hern Oloff ouerantworten eyne quitebreff unvorserigede scryffte, de gescreuen is op pergament unde is ludende aldus: 900. Unser stad secret. dessen vorgescreuen jare an dem auende desser vorgerorden apostele.

Perg. med 1 Segl: Visbys Sekret. Oluf Axelssøn Thotts Arkiv (RA.).
LDipl. (ufuldstændig og paa Dansk). [901]

Nov. 1. Kongen mageskifter Møntergaarden i Lund til Vor Frue Alter i Lunde Domkirke for en Gaard i Høybrostræde i Københaffn.

A. Perg. [med 1 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 151* (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 396.* — Aa. Afskr.: Lundebogen S. 114. [902]

Nov. 4. Nis Persß Tinghører paa Tøril H., Niels Crest[e]nß Husfoged paa Koldingh, Mates Huggher Foged paa Hasstorp. Lørd. efter Helligmessedag fik for os og flere gode Mænd beskeden Svend Iwer Matsß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Pouel Wolß, Cresten i Dower, Cresten Jenß i Lyme, Jahan Vrn, Jep Knutsß, Jes Gødsß i Fardorp, Nis Jenß i Lundh, Gødy Kysspinsß; hvilke vidnede, at de aldrig havde hørt her inden 4 Stokke eller anden Steds, at Hr. Jachym Hardenbergh »worth« lovlig stævnet for Biskop eller for »bydmen«. Med vore Indsegl.

Papir med Spor ell. utydelige Rester af 2[!] Segl paatrykte forneden.
Joachim Hardenbergs Arkiv (RA.). [903]

Nov. 5. Nis Roodh af Løgstet giver Aleborgh Helligaandshus en Gaard i Østerørbek i Slet H.

Perg. med [7!] Segl: 4. Bomærke (s *iohan pe...*); 7. Bomærke. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 28.* [904]

Nov. 7. Hanns Jensß af Lilleschouff, Matthis Pedersenn^a af Høgsgaard, Chrestenn Eschildßen af Abildtorp, Carl Mogenßenn af Pederstorp, Benedix i Azerstorp og Jenns Jacobsenn *ibid.* VV., Peder Esbenßenn af Karlebye, Peder Thomeßenn af Brandersløuff, Kiæld Tomeßenn af Sandbye, Offue Madßenn i Westerboe, Jep Berttellßenn af Østerballe, Peder Hogsmarck af Lillekiøbe, Niels Laale af Suinsberg, Jens Andersenn af Thued og Jep Thueßenn af Brandersløuff. Tirsd. før Morttens Dag var vi 16 Mænd paa et Nævnd, som vi tilkrævede var af Nørre H.s Ting imellem Løgetofft S. og Vttersløff S. at adskille det rette Markeskel imellem dem, som de selv vedtog af begge Sogne, og adskilte

vi forskrevne Markeskel det retteste, vi kunde granske og spørge; da svor vi ret Skel, at alt det, vesten Marebeck ligger, og alt fra Marebeck til det gravne Dige, saa og alt det, der ligger for sønden det gravne Dige og stablet med Sten indtil Horselunde Mark og fra Horselunde Mark indtil Wraahafue og alt det, som vesten ligger, det svor vi til Løgetofft S. Med vore Indsegl. Datum osv.

[^b Perg. »thill 7 mends forseiglinger, dog de 2 seigle, som wore dett fembtte och siette, wore aldeelis fraagangenn, oc de andre femb wore aldeelis heelle, holdenn, hengendis indseigle«. ^b Sandbjærg (Nørre H. Lolland) Mænds Arkiv.] Vidisse 1606 Juli 8 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Niels Oelsß og Anders Huid i Sandbierrig paa Sandbierrig Mænds og Ejere Vegne af nærværende Brev og af Breve af 1460 Jan. 15 og 1484 Juni 16. RA. Rigens Forfølgningssbog 1601-7 Bl. 303 b. [905

a) Her maa antages glemt i Vidissen: i Nyebygt, Hans Pederū (jfr. 1484 Juni 16).
b—b) Saaledes Vidissen.

Nov. 12—18. Ik Hans Smarge knape, anders geheten Mick[el]ke, vorkope und vorschote mit willen alle der jennen, de dat mit rechte vulborden scholen, heren Conrado Cordes archidiaken der domkerken Sleßwick unde sinen eruen vor 100 mr. lubesch[er] penninge, de he my an guden grouen penningen betalet heft, 7 lubesche mr. jarliker rente, also nu bynnen Lubeke und Hamborch ghenge sin, in mynen guderen Tornschojuw unde Tadorp in deme kerspele to Eggebeke in Vggel herde in deme stichte to Sleßwick mit alleme rechte in hals und in hand. Desse 7 mr. schal ik betalen bynnen der stad Sleßwick alle jar bynnen den achtedagen Mertens na gifte desses breues in eneme summen; weret, dat dar thogeringe ane schege, hebbet ze vullemacht de 7 mr. lubesch jarlikes daruthe to pandende unde de pande wech to bringende in ere were, unde to der pandinge schal ik ene behulpen sin. Weret, dat dar ghebreck ane schege, edder efte ene nicht bequeme were to pandende, so schal ik mik mit den gudern nenerleye wys beweren to brukende, men Conradus mach Ik wil nene rente dar mere ane vorkopen, so lange see ere rente darane hebben. Jodoch heft Conradus my ghegund, dat ik bynnen den achtedagen Johannis bapt. to middensomere den wedderkop kundige, unde ik schal denne bynnen den achtedagen Mertens dar negest volgende de 100 mr. mit des jares rente unde allen nastanden renten in munte, also vorscreuen steit, in eneme summen binnen der stad Sleßwick betalen. Weret ok, dat ik den wedderkop kundigede unde de betalinge nichten dede, so schal ik allen

bewisliken schaden, de daraf komen mach, betalen. Alle desse stucke loue ik mit dessen medeloueren alse Mickelke to, W[ul]ff Schinkel und Luder Storm knapen louen mit samender hand stede to holdende. Myn ingesegel mit den inghesegelen myner medelouere in den achtedagen Mertens.

Medtaget Perg. [med 4 Segl]. Ærkedegn i Slesvig Cord Cordes's Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Bistum Schleswig Nr. 18). [906

Nov. 12—18. »8. Anders Schmergen, anders gehetenn Mickeln, kauffbrieff uff das gudt zu Gronholdt; daß datum stehet anno etc. 1458 in dem achtetage[n] s. Martenn«.

[Orig. Senere (1574) til Hertug Adolph af Gottorp's Arkiv.] Udtog med Haand fra 16. Aarh.: RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. »Cam. IV Cap. LXXII Pag. 438 Convol. I«, Ark »Vorzeichnuß der sygell unndt brieue, so Casper Hoier. overgeben«. [907

Nov. 25. Hertug Alff overdrager Rudecloster sin Ret i Rodesike. Perg. [med 1 Segl]. Ry Kl. Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Ruhkloster Nr. 2). *Slesvigske Provindsialefterretn. Ny Række III. 158.* [908

Dec. 8. Niels Lycke¹ V. Som min Moder og Søskende har befalet mig at tale efter det Gods og Arv paa min Faders Vegne, som os »lødner« efter Jes Ericsß i Swerige liggende, hvad jeg der fanger, da er det deres og mit; da skal jeg gøre dem deraf det, Ret er, naar de gør mig »lige« for, hvis jeg fortærer derover. Sig. meum cum sig. discretorum Johannis Hwidssen proconsulis Arusiensis et Petri Scriuer consulis ibid. Datum die concept. Marie.

[A. aPerg. med 3 Segl^a: 1. Lv 40^b; c »2. fere illæsum. 3. in superiore ora defractum et contusum« c. Niels Lykkes Moders og Søkendes Arkiv; d 1751 i Grinderslevkloster Godsarkiv^d.] Aa. Afskr. af Jon Mortensen 1751 med Segltegning: RA. Klevenfeldts Segltegn., Lykke. — Ab. Afskr. fra 19. Aarh., formodentlig efter en anden Afskr. af Jon Mortensen: LDipl. [909

a—a) Saaledes Aa og Ab. b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Lykke og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6d, Lykke. c—c) Saaledes Ab. d—d) Saaledes Aa. Brevet er sikkert kommet til Grinderslevkloster gennem Efterkommerne efter enten Hans Lykke ell. Christopher Lykke, der begge var Niels Lykkes Brødre.

Dec. 12. Vi Cristiern Konge er skyldige Reyner Andersßen Borger i Amsterdam vor Tjener 4000 lubske Mk., for hvilke vi har undfanget af ham gode Varer til vort og Rigens store Nytte og Behov, og har ham forvist forskrevne 4000 Mk. op at bære af Hr. Otte Nielsßøn vor Mand og Raad af den Landehjælp, som vi nu have skal af Almuen i Kalfføos Len, Bywgholms Len og Thorops Len, som er af hver 4 Mænd 3 lubske Mk., som vi ham før derom tilskrevet har. Thi naar Hr. Otte Nielsßøn ham forskrevne 4000 lubske Mk. betalt har paa vore Vegne af forskrevne Landehjælp og hans Kvittans derpaa igen har, lader vi

Hr. Otte Nielsøn kvit for alt Krav om forskrevne 4000 lubske Mk. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi profesto Lucie.

Dn. rex per se.

[Perg.^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 27).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 185. [910

a) Saaledes LDipl.

Dec. 14. Jeg Reyner Andersen Borger i Amsterdam mægtig gør Gerd Symensøn op at bære 4000 lubske Mk. af hæderlige og velbyrdige Md. Hr. Otte Nielsøn R. Høvidsmand paa Kalfføø paa Kong Cristierns Vegne, som hans Naade mig skyldig er, og som hans Naades aabne Brev udlyder, som derpaa givet er. Og naar Gerd Symensen de 4000 Mk. undfanget har paa mine Vegne, lader jeg mig aldeles nøje, ligervis som jeg dem selv opbaaret havde. Mit Signet. Skrevet i Køpenhauen in crast. Lucie.

[a Papir (Orig.).^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 28).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 186.

a—a) Saaledes LDipl.

[911

— Cristiern Konge¹. Tord. efter Lucie Dag før Jul for os i Køpenhaffn i Graabrødreklosters Stue, nærværende Hr. Thorbern Bil[le] af Abramstorp, Hr. Mickell Rudh, Hr. Corwitz, Hr. Johan Oxe RR., Anders Jenss Landsdommer i Sieland, Hr. Jeip Petherss Kannik i Roskilde og mange flere gode Mænd, var Hr. Jeip Ols s »deghen« i Roskilde og Eric Jenss om Trætte om 2 Gaarde i Krvmerop. Da var der saa for Rette fundet, at Eric og hans Medarvinger skal forsøge indbyrdes nogle Skiftebreve paa det Gods, som de trætter om, og de skal forekomme paa Sielentzfare Landsting paa Onsdag, nu kommer 6 Uger, om de til er. Er de Skiftebreve ikke til, skal der skrives en uvildig Landenævnd om paa Sielentzfare Landsting, halvt Riddere og Svende og halvt jordejende Bønder; de skal granske, Jens Grips s Datter faldt saa meget i Lod efter sin Fader og Moder i Bo og Boskab og i Jordegods, som de 200 Mk. er værd, Jens Grips s havde pantsat sit Gods i Krvmerop sin Datter for »methegawe«. Findes det, at hende faldt saa meget i L[od] , [?bli]ver det Pant ved Magt, som forskrevne Hr. »deghen« har paa de fo[rskrevne] G[aaarde]; find]es det og ikke saa, da havde hun ikke Magt at pant [?L]od, og

Hr. »deghen« skal da kræve sit Værd igen af dem, som det Gods har udsa[t] saa længe, til Nævnden er gangen og forekommer, som forskrevet stander. Datum teste Dn. Johanne Thorberni M. justiciario nostro.

Medtaget Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Utvivlsomt K. 80. (AM. XXV. 6.) [912

Dec. 17. In dem namen^a Gades amen. Dem heren Nicolao biscopp to Slesuik wy suaren, ynwanere unde ganse kaspel to Osterheuer underdanyghen denst. Dorch salycheyt unser unde unser worolderen sele unde to laue Gades unde der jwncwrouen Marien hebben wy ghestyctighet eyn ewyge nyghe vyccarie an unser karken to Unser wrouuen unde s. Jwryens altare unde hebben de beghyftyghet myt 26 mr. ewygher rente an guden lyghenden grunden, alzo naghescreuen steyt: 5¹/₂ mr. gheldes in Poppe Bakkens bole, de wy koft hebben vor 70 mr.; item Nychkels Tymmenß 6 ß rente vor 6 mr.; Iwen Edelwes 9 ß rente vor 9 mr.; Wunne Tokes 11 ß rente vor 11 mr.; Edelff mels 11 ß rente vor 11 mr.; Mychel Wedders 11 ß rente vor 11 mr.; Aze Luddens 11 ß rente vor 11 mr.; Obbe Harynk 11 ß rente vor 11 mr.; Hans Leuens 2 mr. rente vor 30 mr.; idem 4 ß rente vor 1 punt eng.; Mammel Luddens 24 ß rente vor 24 mr.; Tete Wrouwekens 28 ß rente vor 28 mr.; Dyderyk Luddens 8 ß rente vor 8 mr.; Auet Hardynghes 24 ß rente vor 2[4] mr.; Edelff Mode[r]s 4 ß rente vor 1 punt eng.; Tede Knutes 8 ß rente vor 8 mr.; Wollyk Bakkens 4 ß rente vor 1 punt eng.; Sybbe Su. . . ens 2 ß rente vor 2 mr.; Mumme Wilkens 4 ß rente vor 1 punt eng.; Wolquart Hans 4 ß rente, 1 punt eng.; Born Edens 4 ß rente vor 1 punt eng.; Edelff Hardynghes 4 ß vor 1 punt eng.; Obbe Ludelwes 4 ß rente vor 1 punt eng.; Oleff Bakkens 24 ß rente vor 24 mr.; Teten Okke 4 ß rente vor 1 punt enghels; Ludeleff Bons 10 ß rente vor 10 mr.; Aben Herdynghes 3 ß rente vor 3 mr.; Bandyke Tatens 10 ß rente vor 10 mr.; Bogheke Hardynghes 4 ß rente vor 1 punt eng.; idem 6 ß rente vor ¹/₂ demed landes; Broder Ploghes 6 mr. rente unde 1 tonne garsten vor 7 demed landes, de Knud Plogesß gaff; Wyber Alens 8 ß rente vor 2 punt eng.; Bogeke Vckens 4 ß rente vor 1 punt eng.; Mergne Sybbens 3 ß rente vor 3 mr.; Anders Tedens 4 ß rente vor 1 punt eng.; Tese Jacoppes 4 ß rente vor 1 punt eng.; item 2 koghe, dede Epe gaff; welkere rente alle jar vy kar-

spellude unde swaren[?] van den vor benomeden luden koft hebben an ere ackere, hus unde hoff, dar se nw uppe vanen, jwuelke 4 ß rente vor 1 punt eng. vedder los to kopende; ok schal me de ackere, hus unde hoff, dor desse rente ane koft synt, nyne vys afscheften edder voranderen, ane de vorscreuen rente myt deme houetstole sy ersten to woren utte settet unde vornoghet den swaren unde vorstenderen, de den myt wyllen des karkheren unde vicario dat ghelt wedder belegghen scholet an andere vysse rente. Ok wyllen vy karspellude gheuen dem vicario alle yar eyn mulken[?] auer dat karspel unde holden em eyn wrygghe waningghe, dor eynneme prestere anne to wanende steyt. Desse vicarius schal ok suluen by der vicarie vanen unde deme karkheren behulplyk vesen in der karken myt syme gadesdenste unde de sacramente to gheuende, ven des nod vere. Unde venere em yn dysser vise myt uns nycht lustede to blyuende, schal de vicarius deme karkheren eyn werdelyars to voren to seghen, up dat me myt jwuer gnade hulpe up eyn anderen moghen vorsen wesen. Desse stukke loue vy myt den benompten[?] rentenneren to holdende, byddende jwue gnade, gy wyllen dysse vicarie bestedyghen unde de rente nemen an jwue bescharmynghen, den lenware to gheuende unsen swaren unde dem karkheren, de tortyd synt. Unde desse bescheden scholer Johannes Schutten, den vy jwuen gnaden andwarden, yn de suluen vicarie wyllen bestedyghen unde vorlenen em syne ghestlyken orden unde wygynghe dorup to gheuende, lon dar vor to nemende van Gade. Unses karspels Osterheuer ingesegel. Ghescreuen unde gheuen to Osterheuer des sondaghes na Lucien daghe.

Perg. med 1 Segl: I Sigilfeltet en staaende Helgen. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA.* V. 479 (RA.). LDipl. [913

a) Orig.: manen.

Dec. 19. Jeg Mickeld Rwdh¹ i Widbye R. sælger og skøder Hr. Clément Pædhersß perpetuo vicario til s. Magni Alter i s. Lucii Kirke i Roskilde al min Trediedel i 3 Gaarde i Spiærlingstrop i Jørlunde H. i Jørlunde S. i Syælland (Pædher Lok, giver 3 Pd. Korn med sine Beder; Jeip Nielsß, giver 1½ Pd. Korn med sine Beder; Esbern Bondesß, giver 1½ Pd. Korn med andre Beder); hvilken Tredingsdels Ejendom min Datter Ælsuff arvede efter sin Moders Broder Boe Knwdsß, og jeg arvede efter min Datter; for hvilken Tredingsdels Ejendom jeg vederkender mig fuldt Værd i Guld og rede Penge op at have baaret, saa at

mig vel »at nøwer«. Thi tilbinder jeg mig Hr. Clément og hans Efterkommere perpetuis vicariis til forskrevne Alter forskrevne Trediedel at hjemle, dog saa at Hr. Clément skal selv paa s. Magni Alters Vegne indløse forskrevne Trediedel, først de 2 Gaardes Trediedel, som Pædher Lok og Jeip Niels, i boer, af Hr. Laurends Hiort perpetuo vicario i Køpendhaffn til s. Andree Alter for Trediedelen af 80 rinske Gylden, som Hr. Niels Knwdsß af Swanelholm pantsatte; og den 3. Gaards Trediedel, som Æsbern Bondesß i boer, skal han indløse af Fru Mette, Pædher Twesß Efterlevere eller hendes Arvinger for Trediedelen af 18 arnss Gylden, som Knwdh Andersß af Swanelholm Pædher Twesß pantsatte, efterdi som de Pantebreve indeholder, som derpaa givne er. Afgaar forskrevne Tredingsdel Hr. Clæmend eller hans Alter, tilbinder jeg mig at vederlægge saa meget velbejelig og saa godt Gods af Rente inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. Sig. meum cum sig. filii mei Ottonis Rwdh² M., Dn. Olaui Daa³ episcopi Roskildensis ac nobilium virr. DDn. Olaui Martini⁴ prepositi Roskildensis, Frederici Wordingbergh, Benedicti Krabbe⁶ MM. ac Diderici Friis⁷ previsoris monasterii b. Agnetis Roskildis A. Datum Roskildis fer. 3. ante f. Thome ap.

Perg. med [7] Segl: 1. Llviii 6; 2. Llviii 12; 3. G. 175; 4. G. 277 (Baden); 6. G. 421 (= Dxlili 3; her ikke afbildet); 7. G. 439.^a Roskilde Kapitels Arkiv (Magni Alter) (AM. XLII.13). LDipl. (Reg. *6134.) [914
a) Langebek i LDipl. nævner 7 Segl som bevarede.

Uvis Dag. Kongen tilskriver Ribe Kapitel angaaende Paadømmelsen af en Strid mellem Kapitlet og Pether Crist[iernß] i Ribe om en Gaard. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 77. Ribe Kapitels Arkiv; senere ejet af G. L. Baden (RA.). *Missiver I. 16.* [915

— Jeg Hustru Botild Klawusdotther gør ærlig og velbaaren Md. Hr. Gøststoff Olsß R. at forsvare mit Gods i Halaand 4 Gaarde i Th. i Okxhem og i Winberghe 2 Gaarde og siden ihvor det helst, at Hr. Gøststoff Olsß skal have det i sit Forsvar »skææ« Behov og Gavn, at ingen Mand skal det hindre. Beseglet af ærlig og beskeden Md. Hr. Magnus Kirkeherre i Sogn og velbaaren Md. Niels Kromme² min Søn, »medin« jeg ej selv Indsegl har. Skrevet i Toffta »sondagh«.

Papir (det yderste Stykke til højre mangler) med Rester og Spor af 2 Segl paatrykte foruden: 1. Kun Spor; 2. Svensk. Gustaf Olofsson Stenbocks Arkiv (SvRA. Papir). [916

Dag? (*Reg. *6137.*) Udtog: *Hvilfeld V. 91, Fol. 880 L. 17.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltning i del 15. Årh. S. 125* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [917]

— »Itth vitne utgiffuet po Szamßø anno mcdlviii, lydende, at for^{ne} Mette Esbensdotter haffde en ectemandt, ßom hiede Per Kortt, oc var bode tegen oc vyedt vedt, føre hun sich Henrich Jenß.«

[Orig.] Udtog se 788-89. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 30 b. [918]

— »Et gammelt welbesegeldt pergmentzbreff wndher Gutz aar mcdlviii, lydende, at xii ridder, suenne, friiborne mendt oc odelbynder, som wor her Albret Bydelßbag, Claus Henrichß, Jens Tetz, Michell Ruedt met flere, epter k. befalling hagde giort oc suoret ret marckeskiell mellom for^{ne} Lywngby magle oc Skeffuinge oc hagde thertil kallet alle lodzeiger wtii for^{ne} tuende byer oc ladit lese ther gode gamble breffue met leffuende røst tiil witnesbyrdt, szo at for^{ne} marckeschell hagde tha weret wildt oc wkierdt tiil tingi offuer tw hundred aar, oc eptther sliig beuising hagde the for^{ne} godemendt och odelbynder standit paa for^{ne} marckeskiell paa en høyy, kallis Lillehøyy, som ret marckeskiell hagde weret aff arrild tiidt, oc bedit thenum saa Gudt tiil helpe oc helgen, at ther wor ret marckeskiell, som the tha stode, thet the wentede etc.«

[Perg.] Udtog anført i Rettertingsdom Maj 4-10 (Fred. efter hellig Kors Dag invenc.) uden Aar mellem Niels Andersß vor Mand og Tjener og Laurens Jepß Herredsfoged i Try H. m. fl.; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 52 b. [919]

— »Ett pergmentzbreff wdgiffuett aff Tyrsting herrittz ting mcdlviii, lydende, att handt[!] hagde giortt syn laghefft oc indwordt thii engæ mellom Mesæ wadt oc Løndoms wadt mett Mesæ møllæ oc all sin tilligelse etc.«

[Perg.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1539 Febr. 7 (6. fer. post purificac. Marie) af Kongen (o: Rigskansleren), givet Anders Skeels Bud. RA. Rigens Forfølgningebog 1536-43 Bl. 165 b. [920]

— Instrument om Lektoratet i Slesvig Domkirke.

[Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 551.*] Udtog: *Westphalen IV. 3188 Nr. 73* og (med F. A. Reinboths Haand) Ny kgl. Saml. Fol. 895 Nr. 125. Er sagtens = et nedenfor blandt Udaterede Breve anført Brev af Bisp Nicolaus af Slesvig. [921]

— »1458 har Christ. 1 givet den en Fundatz, confirmeret af Christ. 3 1542.«

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog med Haand fra 18. Aarh., anført blandt Breve vedrørende Aalborg Helligaandshus: Kall 4to 378 (under Aalborg, Liber II Sectio II Caput II). — Et andet Udtog lyder: »Ellers skal findes i Aalborg Kong Christian den Førstes Fundatz for dette Kloster Aar 1458, som Aar 1542 af Kong Christian den Tredie er confirmeret«. A. Thura, Aalborg Stifts Beskriv.: Thott 4to 1445 S. 60.

Herefter ell. efter en anden Tekst af Thuras Værk: Ny kgl. Saml. 4to 743 S. 33 og 4to 743 a S. 56. — Det maa formentlig anses for udelukket, at Angivelsen kan skyldes en Forveksling med et Brev af Viborg Lands-ting af 1474 Juli 2, der haves i en Vidisse af Christian III af 1542 (*Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 47*). [922

Dag? »30. Schifftbreff emellom Torbiern Bille och Axell Lauritzønn^a, att Torbiern Bille schall haffue Niellstrupgordt och wandmøllenn, iiii gorde i Breninge, ii gorde i Botterup, i gord i Bierbye. Datieret 1558^b.«

[Orig. Torbern Bentssøn Billes Arkiv ell. Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 15: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [923

^a) ∴ Lagessøn (Brock). ^b) ∴ formentlig 1458; Brevet er sagtens samtidigt med de i *Eline Gøyes Jordebog S. 305 f.* anførte Breve af 1458.

— »Ett skødebreff, som Jeß Gregersen fogidt paa Skierne haffuer skødt fra sig och till Jep Heggedall paa Kiellerup enn mølle, kaldis Erings mølle. Unnder datum 1458.«

[Orig. Kellerup Godsarkiv.] Udtog anført i Register paa Jørgen Barnekov († 1567)'s Breve, ældste Eksemplars S. 4 og yngste Eksemplars S. 4: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [924

— »Aasum H. T. V. paa Per Jessens i Lamdrups Skjøde til Lauritz Persen i Davinde paa sin Rettighed i sidstmældtes Gaard. 1458.«

[Orig. Odense »Stiftsarchiv« (∴ Amtsarkiv).] Udtog af Vedel Simonsen: RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense By-archiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Aug. 1811 I (Læg 2) Nr. 808. [925

— Dombrev. [Perg. med Segl.] Udtog anført i 1494 Juli 12. [926

Uden Dag. Christiern Konge. »Wor borgemester« af Randers har berettet for os, at vore Borgere sstds. har noget Tvivl paa det, at de ej fuldelig véd, hvor langt de maa have deres Byfred omkring deres By. Thi giver vi dem nu Byfred af deres By og til yderste »jordbrouende« saa langt, som de selv holder færdigt med Grund op og ned og begge Sider saa langt, som »der« række kan, saa længe vor Naade tilsiger. Thi forbyder vi *osv.* »Dat. Kallundborig Aar 1458.«

[Orig. Randers Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 6 b). [927

— Pæther Oleffson m. fl. udsteder Vidnesbyrd om et Forlig mellem Karine Nielsæ og hendes Søster Gertrudh Matisæ dotter om en Jord i Køpenhaffn i Vor Frue Sogn.

Perg. med [3] Segl: 1. Bomærke; 3. Utydeligt Skjold (nu løst vedliggende). -(AM. XXV. 4.) *Kbhvns Dipl. IV. 58*. [928

Uden Dag. Kongeligt Gavebrev til Jens Ivarsen paa en Grund (i Nyborg). Udtog: *O. Staggemeier, Jordebog for Nyborg Købstad II. 10.* Er 313; og Ejendommen er ikke, saaledes som antaget anf. St., identisk med en, der skødedes Dronning Christine 1483 (Dec. 9).

Brevbøger: Christiern I.s Brevbog: *SRD. VIII. 379* (Febr.), 383 (Febr.), 399 (Maj 3; trykt *Liv-est- u. kurländ. UB. 1. A.bleil. XI. 576* med Datum Maj 8 efter Orig. i Ritterschaftsarchiv i Arensburg; flere Afskrifter i Rigsarkivet, ligeledes med Datum Maj 8, falder paa Grund af Tiden, da de er tagne, uden for nærværende Udgaves Plan), 396 (Maj 13), 400 (Maj 13), 397 (Maj), 406 (Maj 14), 398 (Juni 3), 404 (Aug. 2), 405 (Aug. 23), 408 (Nov. 24), 402 (Nov.), 402 (Nov.), 403 (Nov.), 410 (Nov.), 407 (Dec. 1). — *Esrom: Cod. Esrom. 136* (Aug. 24), 138 (Sept. 23). — *Æbelholt: SRD. VI. 184* (Aug. 31). — *Dueholm: Dueholms Dipl. 32* (Apr. 23-29?), 74 (Aug. 26), 30 (Dec. 5); se ogsaa 891.

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. V. 28* (Okt. 19); se ogsaa 823, 831, 877, 884. Hald: *ÆA. V. 81*. — Lunde Kapitel: se 869, 902. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 329, 361, 361, 372*. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 58*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 86*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 211* (Okt. 9), 351 (Okt. 16), 346 (Okt. 28), 202 (Okt. 30), 345 (Nov. 6), 350 (Nov. 6), 351 (Nov. 6 ell. 13), 202 Note 3, 224, 230, 231, 241, 291, 344, 349. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 84* (Febr. 16), 24 (Marts 14), 125 (ell. Aar 1455), 126, (145 se Aar 1468). — Aarhus Kapitel: se 866. — Ribe Kapitel: se 870, 873. — Slesvig Bisp: se 913. — Slesvig Kapitel: se 921. — Antvorskov: *ÆA. IV. 63, 84, 238, 251*. — Skovkloster: *SRD. IV. 401*. — Mariibo: *ÆA. III. 263?*, 264, 269, 278, 293, 296, 298, 300, 300, 300, 303; se ogsaa 897. — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 25, 28*. — Dueholm: *ÆA. III. 196*. — Essenbæk: *ÆA. II. 99* (Maj 23). — Mariager: *ÆA. V. 672, 673, 675, 681, 684, 689, 705, 709, 710, 720, 728, 732, 732, 733, 735, 740, 740, 741, 745, 748* (ell. Aar 1448). — Tvilum: *ÆA. II. 54* (Jan. 17? (var en Tirsdag, medens Viborg Landstings Tingdag var Lørdag)), 54 (Juli 28). — Vestervig: *ÆA. III. 158, 158*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 390*. — Vor: *ÆA. I. 205, 206*. — Ø: *ÆA. III. 118*. — Øm: *ÆA. I. 220, 226, 258*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 269*. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 853, 864, 864, 864, 864, 876, 1005*. — *Eline Gøyes Jordebog 151* (Maj 9), 305 (Juli 6), 261 (Juli 19), 306 (Juli 19), 306 (Juli 19), 126 (Juli 30), 366 (Aug. 13), 214 (Sept. 13), 136 (Dec. 4), 136 (Dec. 4). — *Adel. Brevkister*: se 806, 8117, 827, 833, 855, 890, 892.

1459.

Jan. 6 ell. Juli 9. Anders Esbernsß, der man kalder Pæpp. Jeg har skødet og stadfæstet det Brev, som min Moder, Gud hendes Sjæl naade, gav en velbaarne Md. Hr. Stiig Olsß R. i Bollerop, som lyder paa det Gods, som min Moder aatte i Ingelstorp i Ingelstadh H., baade i Pant og i Ejendom, om jeg der nogen Rettighed inden havde; og skal ingen være nærmere til at løse ind forskrevne Pantegods end Hr. S. O. Thi lader jeg al den Rettighed op til Hr. S. O. Thi lader jeg Hr. S. O. kvit for al Gæld og Krav, som jeg til ham havde, baade for løst og fast, og takker jeg ham for god Betaling. Afvindes dette Gods Hr. S. O., tilbinder jeg mig saa godt frit »beleyeth« Gods

og med saa megen Rente at vederlægge inden 6 »wgnæ dagh« derefter. Medb. af flere gode Mænd Hr. Æskyeldh Gøye² R. i Herrezstade, Holgieer Henrichsß i Glemyngæ, Steen Pedersß⁴ i Ingelstade, Anders Byng⁵ i Smetstorp, Jøsop Andersß⁶ i Gyllarp a. w. og Hr. Jens Pedersß⁷ Sognepræst i Bollerop. Givet og skrevet i Bollerop Knuts Aften.

Perg. med [7] Segl: 2. Exix 13 (s *æftil monsen(?)*); 4. Exix 8 (Gøye); 5. Iii 7; 6. Lvii 1 (Bielke); 7. G. 101* (Jens Pedersß). Stig Olufssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 187 L. 13?* senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [929

a) RA. Reg. 60 S. 26.

Jan. 7. Cristiern Konge. Knuts Dag, som Hertug var, for os paa vort Retterting i Slaghelse i Æsoges Stue, nærværende Hr. Eric Otsß vor Hofmester, Hr. Mickell Rudh, Anders Jensß Landsdommer i Sieland og mange flere gode Mænd, kærede nogle vore Borgere af Korsøør, at de ej maatte nyde deres rette Græsgang og Skovhug, som deres Privilegia udviser, som var læst for os. Da var det saa for Rette fundet, at dem bør at nyde deres Græsgang, Skovhug og andre Stykker, som deres Privilegia indeholder og vi stadfæstet har. Thi forbyder vi nogen dem deri Hinder at gøre. Datum ut supra teste Dn. Johanne Thorberni M. justiciario nostro, ad causas nostro sub sig.

Perg. [med 1 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Thettæ breff ær om Bastuæhouet oc om skowet(?)«. Korsør Bys Arkiv (SLA. Korsør Bys Pergamentsbreve 1441-1558). [930

Jan. 13. Jeg Skipper Gherdh Symensßon kendes op at have baaret af hæderlig Md. Eric Lonow paa Hr. Otte Nielsens Vegne 2000 Mk. og 650 Mk. af den Hjælp, som min Herres Naade skal have af Almue, og som hans Naade var skyldig Reyner Andersßon, som hans Naade[s] aabne Brev derpaa udviser; for hvilke 2000 Mk. og 650 Mk. lader jeg Hr. Otte Nielsßen kvit for alt ydermere Tiltale. Sig. meum. Datum Kalfføø octava epiphanie dni.

[^aPapir (Orig.).^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 29).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 186. [931

a—a) Saaledes LDipl.

Jan. 17. Vi Cristiern Konge er skyldige Reyner Andersßon Borgemester i Amsterdam vor Tjener en Sum Penge. Da befaler vi Hr. Otte Nielsßon R. vor Mand og Raad Reyner eller hans visse Bud paa vore Vegne at betale 2708¹/₂ Mk. og 20 af

den Landehjælp, som vi nu have skal af de Len, han af os og Kronen i Væрге har, som er af hver 4 Mænd 3 Mk., og naar han ham eller hans visse Bud forskrevne Sum Penge betalt har og hans Kvittans derpaa har, lader vi Hr. Otte kvit for alt Krav om forskrevne 2729 [!] Mk. Secretum nostrum. Datum in civitate nostra Ottoniensi fer. 4. post oct. epyphanie dni.

Ad relationem Dn. Erici Ottonis magistri curie et Danielis.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 30).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 186. [932

a—a) Saaledes LDipl.

Jan. 18. Christiern Konge. Hr. Eric Otsøn vor Hofmester i Danmarck har os antvordet og paa vore Vegne udgivet dem, som vi ham forvist og befalet havde, 1500 og 350 Mk. lubske af den Landehjælp og Bede, som han paa vore Vegne opbaaret har i de Len, som han af os og Kronen i Væрге har, som hver 4 Mænd udgiver 3 Mk. Thi lader vi Hr. Erick Otsøn kvit for alt Krav om forskrevne 1500 og 350 Mk. Secretum nostrum. Datum in civitate nostra Ottoniensi fer. 5. post oct. epyphanie dni.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 5).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 180. [933

a—a) Saaledes LDipl.

Jan. 22. Christiern Konge. For Hr. Iven Bryskes vor Mand og Tjeners Bøns Skyld, saa og for Troskab og villig Tjeneste, som Peter Jensen, Hr. Ivens Tjener, Dannemark gjort har og han og hans ægte Børn og Afkom os, vore Efterkommere Konger og Riget gøre skal, giver vi ham og hans ægte Børn og Afkom Frihed og Frølse paa Eskelitgaard og en Gaard i Ølund, som Hans Mule i boer, som andre Riddere og Svende har i Danmark, til evig Tid og Skjold og Hjelm med Mattes Kelsen hans Broder efter hans Begæring, som (er)^a et halv rødt »hiorte vidhe« med 5 Takker i et hvidt Felt i Skjoldet og paa Hjelman 2 Vesselhorn, et rødt og et blaåt, med 4 hvide »Jepps skalle«^b paa hvert Horn, efterdi som heri malet staar, dog vor og Kronens Rettighed uforsømmet paa vor fri Bondegods og Købstadgods. Thi forbyder vi osv. Dat. in civitate Ottoniens. die Vincentii.

[A. Perg.^c] Aa. Afskr. af Jacob Bircherod med en vedhæftet farvelagt Vaabentegning, der dog snarere synes udklippet af en Vaabenbog

end tegnet efter Originalens Vaabentegning: RA. Klevenfeldts Nobilitationsbreve. — **Ab.** Afskr. af Jacob Bircherod uden Vaabentegning (med Bemærkning af ham: »Andre, som har seet Originalen, skriver, at dend var paragraphered af Petro Hogenschild milite^d, som manquerer ved min Copie«): Ny kgl. Saml. Fol. 404, 2. Paginering S. 10. — **Ac.** Afskr. fra 18. Aarh. med farvelagt Vaabentegning: Rostgaard 4to 107 (herefter: **Aca.** Ny kgl. Saml. 4to 837 (ligeledes med farvelagt Vaabentegning)). — Afskrifter fra 18. Aarh. med Vaabentegninger (i Ad uden Farver, i Ae og Af farvelagte), der synes at stamme fra Originalens: **Ad.** RA. Genealog. herald. Selskab, Generalia 4to 46 Nr. 6 (vist af Sandvig); **Ae** og **Af.** Sstds., Specialia J 2. [934

a) Saaledes Ad, Ae; mangler i Aa, Ab, Ac, Aca, Af. b) Ad, Ae: »Ippskalle«. c) Saaledes Ad. d) Er vistnok en Misforstaaelse af Jacob Bircherod.

Jan. 25. Olæff Swort¹ Herredsfoged i Thydebergs H., Olæff Laurens² Sognepræst i Førsløff, Griib Jens³ i Olstrop, Cristoffer⁵ i Sørøp, Laurens Saxøn⁴ i Ottistrop, Boe Jens⁶ i Gerderop og Claws Bodzendal⁷ a. w. Pauli Dag convers. var velbaaren Md. Hr. Pædher Falster i Fredzgard R. paa forskrevne Ting og spurgte sig for blandt Tingmændene, om nogen droges til Minde, om Hr. Steen Basse havde fanget den Jord til Ejendom, der skyder ned paa Almstoffte Mølledam paa den søndre Ende, siden Almsstoffte Mølle var bygt, eller og tilforn, og »beddis« derom et Stokkevidne. Da tilmælte jeg Olæff Swort beskeden Md. Pædher Raffn af Helløffue, at han skulde til sig tage 11 Dannemænd, som det skulde udgranske, at de skulde derom vidne, som de vilde for Gud og Dannemænd bekendte være. Da tog Pædher Raffn til sig disse 11 Dannemænd: Magnus i Holme, Boe Høgh i Fænsmarke, Ascer sstds., Æbbe i Tredløse, Beynt sstds., Eylerd Bodzendal i Noeby, Jehan Kelds⁸ i Righetstrop, Pædher Olæffs sstds., Eylerd i Glumsøe, Inguar i Norderop og Inguar i Ildbyske; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var, at Hr. Steen Basse fik den Jord, baade Ager og Eng, som skyder ned paa Almstoffte Mølledam paa den søndre Ende, i Skifte for andet Gods, langt siden Almstoffte Mølle var bygt eller Dammen var gjort der, som han nu er, thi at forskrevne Mølle og Dam var saa lang Tid tilforn bygte, førend Hr. Steen fik den Jord, at ingen kan længer mindes eller spørge af de, nu lever. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med 7 Segl: 1. Skjold, hvori en Figur, hvis øverste Halvdel er en halv Lillie, og den nederste Halvdel et halvt Anker (s **oIof pederfon**); 2. G. 407; 3. Exvi 10 (Jernskæg); 4. Clxxii 3 (Basse); 5. Clxxii 8 (s **cristoffer ionfon**; Basse); 6. Fxix 1; 7. Dxli 7. Roskilde Bispes Arkiv (RA.). LDipl. [935

Jan. 25. Cristiern Konge. Vore Borgere i Othens har kærøt for os, at Prælater og Klerke og gode Mænd vil dem ydermere besvære og Jordlejen forhøje af deres Jorder, end i Kong Wolde-mars, Dronning Margretes, Kong Erichs og Kong Cristoffers Tid og af Alder været har; og deraf maatte vor Købstad Othens fordærves og vore Borgere forarmes, saa at de formaaede ej at gøre os og Kronen saadan Skat og Tjeneste, som deres Forældre før dem og de gjort har; hvilket vi ingenlunde tilstede vil. Thi forbyder vi alle forskrevne aandelige og verdslige vore Borgere i Othens at besvære for nogen »jordskyldher« eller Jordleje at forhøje af deres Jorder eller dem noget Hinder deri at gøre ydermere end, som været har før vor Tid, under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in civitate nostra Ottoniensi die con-vers. Pauli nostro sub regali secreto presentibus appenso.

[Orig. Odense Bys Arkiv.] Afskr. fra c. 1500 (1496?): Ny kgl. Saml. 4to 1312 b Bl. XCIII. Afskrifter (direkte ell. indirekte efter den fore-gaaende): Kall 4to 471 S. 33 (fra 17. Aarh.); LDipl. (af Langebek); Ny kgl. Saml. 4to 733 c (af Frands de Thestrup); sstds. Fol. 406; Kall Fol. 57 (begge fra 18. Aarh.). [936

Jan. 26. Od[dæ] Hansß [Bisk]oppens Officialis¹ i Roskilde, Hr. Swen Twæsß³, Hr. Michil Jensß, Hr. Tuco Jensß⁴ Kanniker, Hr. Mattes Ascersß, Hr. Clemet Pæthersß, Hr. Jeyp Man perpetui vicarii, Heming Pæthersß, Pæther Andersß Raadmænd i Roskilde. Fred. før Kyndelmisse Dag paa almindelig Dom i s. Lucii Kirke var hæderligus vicarius til s. Anna Alter i s. Lucii Kirke og stod hans Venners Samtykke og hans Broder Anders Mand Mester Hans Jensß Kan-tor i Roskilde Domkirke sin, hvilken Gaard for-skrevne Hr. Jepp Jensß købte af Magnus In[guar]sß, [som de Bre]ve udviser, der er gjort paa [c: 1. Række Nr. 7786, 7789], til evindelige Eje; hvilken Gaard ligger i s. Olaff Sogn paa den østre Gade, som kaldes Olefs gade, norden næst ved en Jord, som ligger til s. Annes Alter, og sønden ved et Stræde, som ganger fra Adellgaden til Sortebrødrekloster; hvilken Gaard har i sin Bredde 40 og 3 Alen og i sin Længde 90 Alen; med saa-danne Vilkaar, at hvo som Ejer vorder til s. Anna Alter, skal holde eller holde lade en hver Fredag til evig Tid for Hr. Jepp Sjæl og alle kristne nu in ordine. Item skal fornævnte »æyære« holde en evig lødig Mk. af den Hjørnebod, som nu i boer Mattes 3 Skill. Grot til evig Tid den Tid, som Gud har udover

tilbandt Hr. Jepp sig Mester Hans Jenss Kantor paa fornævnte Alters Vegne den fornævnte Gaard, Hus og Jord uden hvers Mands Gensigelse. Vore Indsegl. Givet osv.

Medtaget Perg. med [8] Segl: 1. G. 188; 2. G. 280 (*s iohannis thyrva-fon pbr*); 3. G. 282; 4. G. 275; Paaskrift, vel fra Begyndelsen af 16. Aarh.: »Super residencia altaris sancte Anne oc poo then hyrnegord i norwest nest op till.« Roskilde Kapitels Arkiv (Annæ Alter) (AM. XXXIV. 13). LDipl. [937

Jan. 28. Jeg Husfru Karyn¹, Esgi Hops Efterlevende, vederkendes mig skyldig at være »hether« og velbyrdige Md. Hr. Eric Ottis R. 100 Mk. Stæderpenge, som i Lybek og i Wismer gænge er, at betale »at« Olafs Dag næstkommende; og betales fornævnte Sum ej inden fornævnte Dag, pantsætter jeg Hr. Eric Ottis en min Gaard i Hatthing H. i Ølsteth S. i Bootropp (Olæff Jenß, 6 Ørtug Korn og 3 Skill. Grot rede Penge). Item skal Hr. Eric Ottis have denne Gaard for et brugeligt Pant, »worthnen« i og af at sætte, Frugt, Indgæld, Bede og Brøde aarlig op at bære. Medb. af andre gode Mænd Hr. Mattes² i Rorupp Præst, Michel Mvnk³ Foged paa Bygholm, Nis Jwl Foged paa Skandelburgh, Axel Bild og Svend Withkop⁶. Givet Søndag før »køghermis« Dag.

Perg. med [6] Segl: 1. Lxxiii 3 (*sigilv karin tagifdetter*); 2. G. 406 (*s mates mitelf pbr*); 3. Civ 32; 6. Fxxxi 13 (Krummedige). Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv (AM. III. 28). [938

Jan. 30. Torbiørn Esges¹ af Faarsteen. Jeg har solgt ærlig og velbaaren Md. Hr. Age Axels R. i Hiwlebergh al min Ejendom i disse 2 mine Gaarde, som er 1 Gaard i Winberghe S. (Swen Kwlle, 4 Pd. Smør), 1 Gaard i Ocheme i Liwng S. (Anders Knap, 4 Pd. Smør); siden en »tridiwng« i dette Gods, som heretter nævnes, og al min Ejedel og Rettighed, som mig er til Arv falden efter min Fader og min Broder: 1 Gaard i Gislestade i Liwngby S. (Nis Amwtß, 3 Pd. Smør), 1 Gaard i Gøteby i Sebernetorpe S. (Jeppe, 2 Pd. Smør) og 1 øde Gaard i samme Sogn, hedder Hwgherødh, og Hwgherødhe Kværn; dette Gods alt liggende i Fardass H.; Kerregaardh i Spannorp (Nis Timbre, 3 Pd. Smør) i Himble H.; 1 øde Gaard i Heieberghe i Arestade S., Biørn paa boede, i Arestade H.; i Kalfs S. i Humblerødth 1 Gaard (Eleff Biørsß, 6 Pd. Smør), 1 Gaard i Tranebæk, Jes Hemminxsß paa boede, giver 4 Pd. Smør, 1 Gaard i Hiertænes (Torsten, 3 Pd. Smør), 1 Gaard i Ængæsiø (Atzser, 4 Pd. Smør) i Frølund S.; dette Gods liggende alt i Kindh. Og kendes jeg mig fuldt Værd

derfor at have opbaaret, saa at mig »at nøgher«. Thi tilbinder jeg mig Hr. Age Axelsß det fornævnte Gods at skøde. Afvindes Hr. Age Axelsß noget af dette Gods, tilbinder jeg mig saa godt Gods og saa vel »helægeligh« igen lægge inden 6 Uger derefter. Medb. af gode Mænd: beskeden Mand Hans Vadde Borgemester i Nywordberg, Per Stwt Borgemester i Gamble Wordberg, Nis Vnge, Gottorm Gunnesß, Per Krok⁶ Raadmænd i Nywordberg, Haken Agesß Borger sstds. Datum castro Wordberg fer. 3. ante purificationem Marie.

Perg. med 7 Segl: 1. Cix 2; 2-5. Udslidte; 6-7. Bomærker. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [939

Jan. 31. Jeg Elne Æwerdsdotter², Hr. Frederichs Wardhenbergh R.s Husfrue i Eghede, skøder efter min Husbondes, mine Søstersønners og flere mine Venners og Frænders Samtykke Hr. Clement Pædhersß perpetuo vicario til s. Magni Alter i Lucii Kirke i Roskilde al min Rettighed, som er Trediedelen, i 3 Gaarde i Spærlingstrop i Jurlunde H. i Jurlunde S. (Pædher Lok, giver 3 Pd. Korn med andre Beder; Jep Nielsß, giver 1½ Pd. Korn; Esbern Bondesß, giver 1½ Pd. Korn); hvilken Trediedels Ejendom jeg arvede efter min Søstersøns Død Boo Knwdsß; for hvilke Gaardes Trediedels Ejendom jeg vederkender mig med min Husbondes Samtykke fuldt Værd at have opbaaret i godt riinst Guld og ej andre Varer af Hr. Clément. Og skal Hr. Clément eller hans Efterkommere paa forskrevne Alters Vegne selv indløse forskrevne Trediedel for Trediedelen af 80 riinsche Gylden og 12 lødige Mk., som de Pantebreve udviser, som derpaa givne er. Derover skal jeg, min Husbonde, Hr. Niels Knwdsß, Boo Knwdsß og alle vore Frænder og Arvinger være lodtagne af alle Messer og Gudstjeneste, som vorder herefter for forskrevne Alter. Afvindes den forskrevne Trediedel Hr. Clément, tilbinder jeg mig saa meget velbejligt Gods og saa godt af Rente at vederlægge her i Syæland inden ½ Aar derefter. Min Husbondes¹ og mit Indsegl med mine Søstersønners Æwerdh Trvætssøns³, Jep Trvætssøns og Eric Trvætssß Indsegl og hæderlige og velbyrdige Mænds Hr. Olæff Mortensß⁶ Provst i Roskilde, Hr. Michell Rwd⁷ R. i Witby og Eric Jensß⁸ Høvidsmand paa Hareltzborgh. Givet i Køpendhafn fer. 4. ante f. purificac. Marie.

Perg. med [8] Segl: 1. Lxxii 61; 2. Dxvi 6 (Moltke); 3. Fxlvii 5 (Rosensparre); 4. Forsiden mangler; 6. G. 277 (Baden); 7. Llviii 6; 8. G. 422 = Clviii 13 (Godov). Roskilde Kapitels Arkiv (Magni Alter) (AM. XLII. 14).

[940

Febr. 6. *Reg. *6140.* Perg. med 1 Segl: K. 76. Claus Rønnovs Arkiv; senere tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. Privatark., Claus Rønnov). *Dipl. Chr. I S. 105.* [941]

Febr. 7. Jeg Clæys Marquardsß Borger i Lybek har oppebaaret 100 lb. Mk. danske Penge af Jesse Amyndesß Borgemester i Nyborg paa Hr. Phillippi Axelsß Vegne, for hvilke jeg lader dem løs for alt ydermere Krav. Medb. af andre Dannemænd Pæder Nyelsß og Jesse Frost³ Raadmænd i Nyborg. Datum Nyborg Askeonsdag.

Papir med Rester ell. Spor af 3 Segl paatrykte forned: 1. Kun Spor; 2-3. Bomærker; omtr. samtidig Paaskrift: »Marquar Vlff«. Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). [942]

Febr. 14. Vidne af Roskilde Byting, at Karine Hansse dotther og hendes Moder Margrete Henniksdotter tidligere havde købt en Jord i Køpenhaffn.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke (*sig hincric diricson*); 3-7. Bomærker. (AM. XXV. 7.) *Kbhuns Dipl. IV. 62.* [943]

Febr. 15. *Reg. 4066.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 76. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 342.* [944]

Febr. 24. Se 449.

Febr. 26. *Reg. *6143.* Perg. [med 3 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 384* (RA.). *Skeel, Optegn. om Familien Skeel S. 364* (dansk Oversætt. *sstds. S. 367*). [945]

— *Reg. *6144. A.* Perg. med [4] Segl: 3. G. 936*; 4. G. 936. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 383* (RA.). Moderne »Oversættelse«: *Skeel, Optegn. om Familien Skeel S. 363.* — **Aa.** Vidisse 1462 Sept. 17. [946]

Febr. 28. Christian Konge. Onsd. før Midfastesøndag i Graabrødre Stue i Aalborg for os og vort Raad kærede Provsten i Borgløm paa Biskop Jeip af Borgløm, og gav sig baade i Ret for os og vort Raad. Da kærede Provsten, at han havde fordelt en, som hed Jep Mechelsß, med Kirkeloven, og at Biskoppen lod løse ham af, førend Klostret fik der Fyldest for; derpaa »wortt« sagt, at Biskoppen skal lade J. M. komme i den samme Tvang, som han tilforn i var, til des han gør Borgløm Kloster Fyldest derfor. Item kærede Provsten, at Biskoppen holder en Mand, som hedder Erich Simensß, som blev Klostret meget skyldig; derpaa »wordt« sagt, at Biskoppen skal lade ham fange forskrevne Mand igen. Item kærede Provsten, at Biskop Jep

købte en Klosters Hest af en Klosters Broder Hr. Nels Kib, og kunde ej fange Betaling; derpaa »wortt« sagt, at Biskoppen skal betale Hr. Nels Kib den Hest. Item kærede Provsten, at Biskoppens »tiener«, som boer i hans Biskopsgaard, pløjer Klosters rette Jord, som ligger uden for Klostret, som hedder Torsholm; derpaa »wortt« sagt, at Biskoppen skal ej lade pløje Klosters Jord og ej gøre dem der Hinder paa. Item sagde Provsten, at Biskoppen købte et Guldkors af ham med Kapitels Minde, og kunde ej fange Betaling derfor; derpaa »wortt« sagt, at Biskoppen skal betale ham Korset eller væрге det af, at han det ikke købte, som Biskop bør sig at væрге. Item sagde Provsten, at Biskoppens »tiener« lader bygge Klosters rette Fortaa; derpaa »word« sagt, at ingen Mand maa bygge Fortaa uden med alle Granders Minde. Item kærede Provsten, at Biskoppen har ladet forhugget hans rette Riskær mere, end han har Ret til; derpaa »word« sagt, at Biskoppen skal gøre Klostret der Skel for efter Danne-mænds Tykke, om han har ladet hugget mere, end han burde, og ej herefter at hugge mere, end han Ret til har. Item kærede Provsten, at Biskoppen lod tage en Skrin af Hr. Ilfards Hus, som Provst Jon fik ham at forvare; derpaa var sagt, at Biskoppen skal antvorde Provste[n] det Skrin igen med den Sum Guld og »breff«, som Instrumentet derom skrevet indeholder; vil han ikke antvorde Provsten det Skrin med forskrevne Sum, men den formindske, skal han væрге sig selv 3. Biskop inden 14 Dage, at han ikke mere fik i Skrinet end, som han fra sig antvorder. Item kærede Provsten, at Biskoppens »thiener slaag . . .« hans Svin ihjel; derpaa var sagt, at den Tjener skal bøde mod Provsten, som han vor Fred brød, og Aaraad overgange, fordi han » . . . hede« under »tow«. Item kærede Provsten, at Biskoppen gæster ham for svarlig; derom »wordt« sagt, at Biskoppen skal gæste Provsten skellig, som gammel Sædvane været har i hans Forfædres Tid. Item kærede Provsten, at Biskoppen har ladet bygge en Fiskegaard i Rydhæ Aa, Klostret til stor Skade; derpaa »wordt« sagt og bevist, at det er et »herstrad« til Vand, og at den Fiskegaard er en Mølle til Forfang og Klostret til Skade paa Fiskeriet, og fordi skal Fiskegaarden op[brydes?] og blive saa fri, som det tilforn var. Item kærede Provsten, at Biskoppens Svende gjorde Hr. Niels Kiib deres Broder Gaardfred; derpaa »wortt« sagt, at Hr. N. K. skal væрге sig, som det sig bør, at han ej husede nogen fredløse Mænd eller Rigens Forræder og Fjende, det ham vitterligt var; naar han det gjort

har, skal Biskop Jep gøre derfor efter Loven. Item kærede Provsten, at Biskop tager Biskops Sag i Borgløm S., som ham bør paa Klosters Vegne; derpaa »wortt« sagt, at Provsten skal nyde, hvad som Klosters Privilegia udviser. Secretum nostrum. Datum etc.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Børglum Kl. Arkiv.] Vidisse 1552 Maj 27 (6. fer. post vocem jocunditatis) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Albrecht Skell til Generup, Embedsmand i Børglum Kloster. Perg. [med 1 Segl]; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Paa feskerii fraa Jersløff bro och till Hammelmos mølle«. Senere ejet af Kancelliraad, Prokurator C. Olsen; 1883 købt af Gehejmearkivet (RA. Hammelose Godsarkiv). [947

a—a) Saaledes Vidissen.

Febr. 28. Vi Christiern Konge tager vore »borgemestere«, Raadmænd og mene Almue i vor Købstad Hjørringhe i Vendsøbell og alle deres Tjenere, Hjon og Gods i vor Beskærmning. Og stadfæster vi alle de Privilegier, som de tilforn af Konger i Danmarck haft har, efterdi som de aabne Breve udviser, som de derpaa har, iblandt hvilke Breve det første lyder: 1243 Marts 31 (*pridie kalendas aprilis*). *Privilegium af Kong E. for Hjørringh. (Latin.) Trykt i dansk Oversætt.: Klitgaard, Hjørring Bys Hist. S. 23.* Thi forbyder vi osv. Datum in villa nostra Aaleborigh fer. 4. post dnicam. oculi nostro sub regali secreto.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Hjørring Bys Arkiv.] Vidisse 1552 Sept. 10 (Lørd. efter Vor Frue Dag nativit.) af Wiborigh Landsting, givet Jacob Offueßen Borgemester i Hjørringh af nærværende Brev og 1484 Apr. 19 (»thenn ene indlest y thenn anden medtt ett hiell och hollendis endzegell, thenn andens endsegell therhuos, som stierthen aff aalder och vonuare ware fraa rundet«; ∴ Brevene har været sigillatorisk forbundne, formentlig »medtt« et helt Segl, som i saa Fald nødvendigvis maa være det yngre Brevs, saa at det bliver nærværende Brevs Segl, der har været mangelfuld bevaret). Perg. [med 3 Segl]. Hjørring Bys Arkiv (NLA. Hjørring Købstads Pergamentsbreve). — Brevet af 1459 er trykt i moderne »Oversættelse« og ikke fuldstændig: *Klitgaard, Hjørring Bys Hist. S. 25.* [948

a—a) Saaledes Vidissen.

— Vidne af Langhesfare Landsting, givet Philippus Axelssøn om hans Forhold til Erik Erikssøn.

Papir med Rester ell. Spor af 5[?] Segl paatrykte forneden: 1-2. Kun Spor; 3. Hxvi 2 (s to... **Iaurencii**; Baad af Langeland); 4. Utydelige Rester; 5. Kun Spor. Philippus Axelssøns Thotts Arkiv; *Adel. Brevkister S. 108* (RA.). *Lütken, Langeland S. 550.* [949

Marts 7. Cristiern Konge. Karine, Lass Henickessøns Efterleve i Randers, har haft sine Breve for os paa Retterting i Randers

og besynderlige et Laasebrev, som Kong Waldemar hendes »aalde aaldefather« Berent Foss givet har paa en Fiskegaard vesten ved Randers Bro liggende. Hvilket Brev vi stadfæster og mæler dem ved Magt at blive, forbydende alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd, »borghemester«, Raadmænd og Menighed i vor Købstad Randers Karine Lasses herudover at hindre eller uforrette under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in civitate nostra Randrusiensis fer. 4. post dnicam. letare nostro sub secreto.

Ad relacionem DDn. Erici Ottonis M. magistri curie
et Absolonis Lagonis M.

Perg. [med 1 Segl]. Senere til Randers Bys Arkiv (RA.). [950

Marts 10. *Reg. *6145.* Perg. med 1 Segl: K. 76. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (NLA. Aalborg Bispearkiv, Capsa B, Loculus 9, Fasc. 2, Nr. 1). *Ny kirkehist. Saml. II. 333* (læs: oc vhindret kome - cronen, tho[c] swo - ether oss [elske]lige werdighe - Admissa per dominum regem et lecta coram). [951

Marts 11. Kongen giver Aaleborgh Helligaandshus alle 40 Marks Sager og der forneden over dets vornede og Tjenere.

Perg. [med 1 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 194* (tilføj til allersidst: Ad relacionem DDn. Ottonis Nicolai et Erico[!] Ottonis MM.). [952

— Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsøn R. vor Mand og Raad har gjort os fuldt Regnskab for al den Landehjælp, som han nu opbaaret har paa vore Vegne af Almuen i Kalffø Len, Slætte H., Lywsgardtz H., Nørrelywng H. og Syndherlywng H., som var, at hver 4 Mænd gav 3 lybske Mk. Thi lader vi Hr. Otte Nielsen kvit for al Krav om forskrevne Landehjælp. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Kalffø dnica. judica.

Ad mandatum Dn. regis.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Otte Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 31).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 186. [953

a—a) Saaledes LDipl.

Marts 15. Kongen tildømmer Randers Helligaandshus og Hellig Kors Messe og Lav i Brødrekloster sstds. 2 Gaarde, som Hr. Oluff Lunge og Eric Petherssøn gjorde dem stridige.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Randers Helligaandshus's Arkiv; ^asenere i Randers Bys Arkiv (saaledes 1750)^a.] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. Herefter: *Kirkehist. Saml. 4. R. I. 87*; *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 214*. — Afskr. efter LDipl. af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 742 b.

a—a) Saaledes LDipl.

[954

Marts 16. Christian Konge. For os er berettet, at vore Borgere og Almue i Nykiøbing i Mors maa ej nyde saadanne Privilegier i Limfiord paa deres Fiskeri og »salte«, som det af Arilds Tid været har, og fremfarne Konger i Danmark dem givet har. Thi har vi »di irrig« med vore Raad, som nu hos os er, overvejet og er med dem saa til ens vorden, at Limfiord skal være et almindeligt Fiskeri herefter, som af »arrildom« været har, i saa Maade at vore Borgere og Almue i Nykiøbing og andre vor menige Almue over alt Danmark maa fare op og ned efter deres Bjærging i Limfiord, hvor dem behager at fare eller ligge, at købe og salte og gøre deres Fiskeri uforment af alle; og andre, de som Udlændinge er, skal ingen Sted ligge i Limfiord at købe eller salte uden for Aalborrig eller i andre »lewe« Havne; »ther« vor og Kronens Rettighed saa vel af Danmarks Indbyggere som af Udlændinge deri uforsømmet. Thi forbyder vi alle, særdeles vore Fogeder og Embedsmænd, vore Borgere i Nykiøbing heri at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in civitate nostra Arusiensi fer. 6. ante dnicam. palmarum nostro sub secreto.

[Orig. Nykøbing M. Bys Arkiv. — Vidisse 1595 Jan. 18 af Nykiøbings Byting, givet Jens Schoffue Borgemester.] Afskr. fra c. 1650 af Vidissen: Uldall 4to 241 S. 355. Afskr. af Langebek »ex copia« (∴ formentlig efter Uldall): LDipl. [955]

— *Reg. 4067.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: Vistnok K. 77. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 343; Missiver I. 17.* [956]

Marts 20. Cristiern Konge. Hr. Eric Ottessøn R. vor Hofmester i Danmark har gjort os fuldt Regnskab af al den Landehjælp, som han nu paa vore Vegne opbaaret har af Almuen i Skandelborghs Len og Miethelsom H., som var, at hver 4 Mænd gav 3 lubskæ Mk. Thi lader vi ham kvit for alt Krav om forskrevne Landehjælp. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Skandelborgh fer. 3. post dnicam. palmarum.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 6).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 180. [957]

^a—^a) Saaledes LDipl.

Marts 27. *Dipl. Viberg. S. 350.* Er 1459 Apr. 3.

Marts 28. Se 1469? Apr. 5.

Marts 31. Vi Iwer Jensß af Tirsbegh R., Claws Jensß i Solæ Brødre, Jess Jwll, Eric Jwll Brødre, Albreth Barfoth af Alsteth og Hennike Nielsß af Loghæ »wæbnær« lover at holde den Dagtingen, som velbyrdig Md. Hr. Otte Nielsß R. har gjort mellem os og Biskop Henrik i Ribe i saa Maade, at vi stadfæster Hr. Anders Skeels Sjølegift, som hans Testament udviser, og vi skal have Halvdelen af alt det, der i Hølegarth er, og Bispen Halvdelen. Item skal vi antvorde Biskop Henric Hoffgarth paa Wolburgh Dag, og saa mange »bulæ« og Borde, som i Hoffgarth er, skal vi have. Sig. nostra. Datum sabb. post f. pasche.

[^aOrig. med sine heft og fulde hængende Indsegl.^a Ribe Bispes Arkiv?] Vidisse 1462 Sept. 17. [958

a—a) Saaledes Vidissen.

— Vi Christiern Konge tillader, at vore Borgere i vor Købstad Koldingh maa fiske i Koldingh Fjord med deres »wader« og Garn, naar dem des Behov gøres. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd paa vort Slot Kolding forskrevne vore Borgere heri at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum ^ain castro nostro^a Hintzegauell sab. ante dnicam. quasimodogeniti nostro sub secreto.

[A. Orig. Kolding Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1600 af Frederik Hanssøn (Byskriver i Kolding): Thott 4to 2013 Bl. 22 b. — Ab. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 7 a). — Ac. Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Kolding Bys Arkiv (i Kolding), Pk. »Diverse gl. Registranter over Byens Breve«, Hæfte S. 61. [959

a—a) Ab, Ac: castris nostris.

Apr. 2. Vi Cristiern Konge er skyldig Hr. Johan Biørnß R. vor Mand og Raad 100 rynske Gylden gode af Guld, 150 »postolatz gyllen«, 5 løde Mk. Sølv og 800 lub. Mk., som i Danmarck gænge er, som han os laant har til vor og Rigens store Nytte, for hvilken Sum Guld, Sølv og Penge vi pantsætter ham 100 lub. Mk. aarlig Rente af vor Byskat i vor Købstad Swineborg at beholde for et brugeligt Pant, saa længe de afløses ham for forskrevne Sum. Vorder noget andet Len løst i Danmarck, som ham belejligt er, og han i Pant vil have, førend forskrevne Sum ham betalt vorder, skal han det næst være for forskrevne Sum Guld, Sølv og Penge, saa længe de ham betalt vorder; og forskrevne aarlige Rente af vor Byskat i Swinborg skal da igen komme til os og Kronen. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Nyborgensi fer. 2. post dnicam. quasimodogeniti.

[Perg. Johan Bjørnssøn Bjørns Arkiv.] Afskr. (fra 1. Trediedel af 16. Aarh.?) paa Papir med samme Haand som 634; Paaskrift med samme

Haand: »Paa pergament, oc thet er thet thridiæ breff.« RA. Danske Kanc. B I 1 a α . [960

Apr. 3. Vidne af Præstemode i Viborg Domkirke om en Fjerding Jord i Smidie, som har ligget til et Alter i Skørping Kirke, og som Bisp Knud med Rette har gjort Lovhævd paa.

[Orig. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 276.*] Afskr. i C. Testrup, Om Kiercherne i Wiborg Stift: Additam. Fol. 75 S. 55. Herefter: *Dipl. Viberg. S. 350* (med urigtig aftrykt Dag Tirsdag før Quasimodogeniti i Stedet for Tirsdag efter Quasimodogeniti) og *Gjerdning, Hellum Herred S. 158.* — Andre Afskrifter efter Testrup: Kall 4 to 499 S. 43; Thott Fol. 808 Bl. 23 b; Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 259 b S. 27 (herefter: Ny kgl. Saml. 4 to 868 e, 1. Bd. 1. Paginering S. 62). [961

— Vi Cristiern Konge tillader, at vore Borgere og Menighed i vor Købstad Korsøør maa have vor og Kronens gamle Ladegaard liggende ved Thornborgh i saa Maade, at de skal aarlig give deraf vor Embedsmand paa vort Slot Korsøør 14 Pd. Korn i saadant Korn, som de deraf »wane« er at give, saa længe vi det selv igen annamme vil til vort Slot Korsøør. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd paa vort Slot Korsøør forskrevne vore Borgere og Menighed herimod at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in monasterio Antworskow fer. 3. post dnicam. quasimodogeniti nostro sub regali secreto.

Ad relacionem Dn. Erici Ottonis M. magistri curie.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Korsør Bys Arkiv (SLA. Korsør Bys Papirsbreve 1445-1731). — Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. [962

Apr. 4. Jeg Ingærdh Jonsßdotter¹, Anders Jæyopsß Efterleve i Qwalmløsæ^a, har efter mine Børns og flere mine Frænders og Venners Samtykke gjort et »maglct^b skiftæ« med Hr. Pawæl perpetuo vicario til s. Marie Magdalene Alter i s. Lucii Kirke i Roskilde for »begges wore magh oc beleyleg« Skyld, saa at Hr. Pawæl skal have til forskrevne Alter en Gaard liggende i Swawersløff hos Roskilde, som i boer Jens Jeyopsß og kaldes Bliit wædher og giver 2 Pd. Korn og 1 Skill. Grot til Landgilde; hviken Gaard min Husbonde Anders Jæyopsß fik i »meght« af velbaaren Md. Hinric Daa i Gelstrop for en vor rette Arvegaard i Swednyng (Jens Jæyopsß, 1 Øre Korn, 6 Grot, 1 Lam, 1 Gaas og 4 Høns); dertil gav min Husbonde Hinric Daa 10 lødige Mk. rede Penge, og Hr. Pæwal vederlagde mig 5 lødige Mk. rede Penge og 1 Aars Landgilde af fornævnte^c Gaard i Kwalmløssæ[!] af de

10 lødige Mk. paa Alterens Vegne, saa at os baade nøjedes om fornævnte^c Gaarde i Swawersløff og i Qwalmlose, som det Brev udviser, derpaa gjort er. For hvilken Gaard i Swawersløff jeg og mine Børn skal igen have en Gaard liggende tvært over fra min Gaard, som jeg nu i boer i Kwalmlose, som nu i boer Jens Oleffs og giver 1 Øre Korn, 1 Lam, 1 Gaas og 2 Høns til Landgilde. Vindes forskrevne Gaard i Swawersløff fra fornævnte^c Alter, tilbinder jeg mig og mine Børn saa god en Gaard af Rente og Belejlighed at vederlægge inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. Sig. meum cum sig. nobilium virr. Jone Iis² patris mei, Andree Jenss^{4d} in Beldringe, Cristofori Johannis^{e5} in Syørøp, Kanuti Jacobi in Walby, Nicolai Jenss⁶ in Skwldeløwe et Laurencii Saxonis⁷ in Ottestorp AA. Datum Roskildis die Ambrosii.

A. Perg. med [7] Segl: 1. Lxxvii 6 (Iis); 2. Lxxvii 5 (*s ione iohannis dicti iis*); 4. Clxxii 7 (Basse); 5. Clxxii 8 (Basse); 6. Clviii 12 (Godov); 7. Clxxii 3 (Basse). Roskilde Kapitels Arkiv (Mariæ Magdalenes Alter) (AM. XLIII. 11). — B. Perg. med [7] Segl: 1-2. = A Nr. 1-2; 3. = A Nr. 5; 4. = A Nr. 5; 6-7. = A Nr. 6-7. Samme Arkiv (AM. XLIII. 12). LDipl. [963
a) B: Qwalmlose. b) B: •maglicht•. c) B: forskrevne. d) De anførte Notetal svarer kun til Seglene under Eksemplaret A. e) B: Jenss.

Apr. 4. *Reg. *6148.* Papir med 1 Segl paatrykt forneden: G. S. 90 (Amundh Jenssøn). Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 106.* [964

Apr. 9. (*Reg. *6188* (uden Dag ligesom i det der anførte Brudst.)) Papir med ukendelige Rester af 1 brevlukkende Segl: formentlig K. 77. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 18.* [965

Apr. 11. Thorloff Hwal, Marthen Niels² VV. og Høssuet. Vi og flere Dannemænd hørte og saa', at Fredrik, som boede i Gorræstrop, var i Synderby i den Gaard, som Jes Ols² nu i boer, og kærede haardelig for velbyrdig Md. Hr. Axel Laugis² R. paa Claxholm, at Thord Thomes² i Dalsgard havde fordrevet Fredrik af Hr. Axels Laugis² Gaard i mange Maader: først at Thord Thomes² lod bruge hans Ager og Eng med stor Vælde og lod »eyæ« hans Fæ og Øg over »markæ« og i Kær, og hans Hunde bed det ihjel, saa at Fredrik »enthæ quigh tingh« kunde beholde, og derover tru[ede] Thord Thomes², at han vilde slaa fornævnte Mand ihjel; thi overgav han Hr. Axel Laugis² Gaard, og »vort« aldeles øde lagt, saa at ingen Mand kan bruge fornævnte Gods for Thord Thomes². Item hørte vi og saa', at Fredrik kærede, at han kan ingen Rettighed nyde i Viilstrop i

den Gaard, som han nu i boer, saa at Thord Thomesß nøder ham til at age med hans Øg og Vogn over 10 stærke Mile eller 12, og at arbejde, »i nær« han vil ham tilsige, da skal han være til Rede; og Thord Thomesß fortrykker og hader Fredrik, saa at han maa overgive fornævnte Gaard i Viistrop, som han tilforn var fortrykket af Goræstrop. Item kærede Fredrik, at naar Thord Thomesß fanger de Artikler at vide, som Fredrik kærede for Hr. Axel Laugisß, da formoder han sig intet andet, end det koster Fredrik hans Liv. Med vore Indsegl. Datum fer. 4. post dnicam. misericordia dni.

Papir med Spor ell. Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Kun Spor; 2. Aix 4 (Vognsen af Stenshede); 3. Kun Spor. Axel Lagesson Brocks Arkiv (RA.). [966

Apr. 12. *Reg. *6149.* [*a* Perg. med 1 beskadiget Segl.^a Otte Nielsson og Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; ^a1754 i Høgholm Godsarkiv^a.] Afskr. af Jon Mortensen 1754: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz. *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 98.* [967

a—a) Saaledes Afskriften.

Apr. 14. Jachim Hinricsß R. i Sybo, Claues vamme Haffuen Provst i Otthens, Johan Brokenhuse Landsdommer i Fywn, Hans Mwle, Mester Pæther »borghemestere« i Otthens, Claues Clemensß, Hans Nielsß⁸, Jens Brwn, Niss Jensß, Tyghe Scriwere¹¹, Pether Atzersß Raadmænd sstds. Den 3. Lörd. efter Paaske var paa Raadhuset i Otthens velbyrdige Mænd Hr. Eggerd Ffrylle, Hr. Phyllippus Axelsß RR. og Marquard Wlff af Lubeche. Da adspurgte Hr. Eggerd M. W., om han nogen Tid havde Magt givet Niels Marquardsß ind at kræve eller op at bære det Gods, som Hr. Phyllippi Axelsß Svende tog paa Niels Marquardsß Skib. Da sagde M. W. Nej, at han det aldrig gjort har. »Genisten« derefter tog Hr. Eggerd et Brev frem og viste Marquard, om han stod det Signet til. Det besaa Marquard og stod det til, at det var hans Signet og Mærke; da »wort« det Brev læst, hvilket lød: *Unævnt (o: Marquard Ulf) til Claus Marquardes, se Udaterede Breve.* Derefter sagde Hr. E. F. til M. W.: Det siges her i Byen, at der var ej meget Gods paa det Skib, som eder tilhørte, og spurgte ad: Kære Marquard, hvor meget Gods var paa det Skib, som mærket var med eders Mærke. Da svarede Marquard: Ikke uden 2 Tønder. Derefter svarede Claues Clemensß: Niels Marquardsß ligger med mig til Herberge; det er mig vitterligt, at der meget Gods kom i mit Hus og Gaard af det samme Skib, som Niels Marquardsß lod føre did, siden det Gods var taget af

Hr. Phyllipi Svende, som var Salt, Humle, Osmund, Hamp, Hør, Kister etc.; og sagde Claues, at han spurgte nogle hans Skibmænd ad, hvor meget det Gods var, som Hr. Phyllippi Svende tog af det Skib; da sagde de, at det var hos 40 lub. Mk. værd og »at alder yderste« ej 5 Mk. bedre, det dem Gud hjælpe. Herover stod Hr. Phyllippus Axelsß op og var overbødig efter den Dagtingen, som tilforn var gjort om det Gods, at gøre ham alt det, Ret er. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [11] Segl: 8. Bomærke i Skjold ([s] *hans ieniffon*); 11. I Sigilfeltet et Hjerter (*s tvøge andersfon*). Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [968]

Apr. 16. *Reg. *6150.* Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA.). *Dipl. Chr. I S. 106.* [969]

Apr. 16 ell. Aug. 13. Jes Hemingsß¹ Herredsfoged i Semme H., Hans Vilkinsß² perpetuus vicarius i Roskilde, Henrek Bonschot³, Jes Persß⁴ »burwemestere«, Jes Andersß⁵, Per Pethersß og Røsthe Smet⁷ Bymænd sstds. Mand. efter Tyburci Dag paa Semme H.s Ting var velbaaren Md. Nes Jensß af Skulleløwe paa hæderlige Kvinde Vegne Husfru Ingerdh af Qwalmløse, Ande.s Jeipsß Efterleverske, hvilken Nes Jensß skødede Hr. Powel Powelsß vicarius i Roskilde paa s. Maria Magdalene Alters Vegne inden s. Lucii Kirke i Roskilde en Gaard, som Husfru Ingerdh havde i Swawersløff i Semme H., for hvilken Gaard Hr. Powel med Biskop Oleff Daas Samtykke skødede og vederlagde Husfru Ingerdh en Gaard, som s. Maria Magdalena Alter havde i Qwalmløse, som Jes Olsß i boer. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med 7 Segl: 1. Skjold, hvori en vanskelig bestemmelig Figur (noget lignende en Kalk); 2. G. 281; 3. Bomærke (*sig hinric diricfon*); 4-7. Bomærker. Roskilde Kapitels Arkiv (Mariæ Magdalænæ Alter) (AM. XLIII. 13). LDipl. [970]

Apr. 18. Sthii Nielsß¹ Byfoged i Roskilde, Henrek Bonskot² Borgemester, Clement Jensß³, Oleff Hwørff⁴, Lasse Nielsß⁵, Pædher Diwr⁶ og Jes Bonde⁷ Raadmænd sstds. Onsd. efter Tyburci Dag paa vort Byting i Roskilde havde beskedne Mænd og hæderlige Hr. Mowens Hansß perpetuus vicarius i Roskilde og Boo Jensß Raadmand sstds. Fuldmagt paa beskeden Mands Vegne Boo Jensß af Girderop, hvilke skødede Hr. Jens Nielsß Kannik i Roskilde paa hæderlig og velbyrdig Mands Vegne Hr. Johan Oxsæ R. en Stenhusgaard, som Boo Jensß af Girderop

havde i Roskilde, liggende i Vor Frue Sogn norden for Vor Frue Kirkegaard østen næst det Stræde, som gaar fra Vor Frue Kloster til Snæffrestigh. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke (*sig hinric diricson*); 3. Bomærke; 4. Bomærke (*s ola... iohannis*); 5. Bomærke; 6. Bomærke med Bogstavet P ved Siden; 7. Bomærke. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [971

Apr. 20. Pæther Howenschild¹, Jahan Biørnsø RR., Hanss Mule, Mester Pæther⁴, Clawes Clementsø⁵, Hans Nielsø, Jens Brwn, Tygge Scriwere, Mattes Dugh »borgemestere« og Raadmænd i Othense og Jess Hansø i Østrvpp. Fred. før Jørgens Dag paa Othens Raadhus var Marqword Wulff og Clawes Marqwardsø »borgher« i Lubek, hvilke bad os drage til Minde de Ord, som de vilde tale for os, og sagde de, at Dannemænd havde talet mellem velbyrdige Md. Hr. Philippus Axelsø R. og dem en venlig Dagtingen i alle de Sager, som de havde Hr. Philippus og hans Tjenere til at sige for det Gods, som Hr. Philippus Svende tog fra dem i Belt, og er de i saadan Maade forligte, at dem er til fulde betalt for alt det Gods, de mistede paa den Tid, og for al Skade, som de derpaa kunde regne; og takkede de ham for god Betaling og lod ham og alle de, ham er anrørende, kvit for alt ydermere Krav i den Sag. Item takkede de synderlig Hr. Eggerd Frille, som dem havde trolig hjulpet for Kongens Skyld til god Betaling og en god Ende. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [10] Segl: 1. Lxxiii 12; 4. Evi 1 (*s magiftri petri marfwjn*); 5-6. Bomærker. Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [972

— Ik Marquart Wulff unde Clawes Marquardes borger to Lubeke danken den erwerdyghen unde wolgebornen heren her Phyllyppus Axelsø vor ghüde betalynghe also van den güderen, de uns ghenomen worden in dem Belte; dar bekenne wy uns vülle nughe vor entfanghen hebben. Darumme late wy ene unde alle de synen, beyde knechte unde vründe, quüt vor alle sake, de wy to em hadden, [unde] wy danken ök den êrliken vromen heren her Eggert Ffryllen vor alle gûnst, dar he uns mede ghehulpen heft, dat wy wol vorliket synt, unde wyllen en beyden to vrûntschop unde to denste wesen, wor wy konen. Unser beyder inghezeghel. Ghescreuen to Othense des vrydaghes vor Jüryen.

Perg. [med 2 Segl]. Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). [973

Apr. 28. *Reg. *6154.* Perg. med 2 Segl: 1. K. 76; 2. K. 82. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (RA.). *Dipl. Chr. I S. 107.* [974

— *Reg. *6155.* Perg. med [4] Segl: 1. Llviii 6; 2. Cxlvii 7 (Oxe); 3. G. 421 (= Dxlili 3; her ikke afbildet). Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (AM. XXV. 8). *Dipl. Chr. I S. 108.* [975

— Germvnd Bentß Landstingsoghører i Norrehalland paa Kong Cristierns Vegne. Lörd. før hellig Torsdag var for mig og mange gode Mænd paa Vordbergs Landsting 12 Dannemænd, som var satte i en Nævnd, som er: Gamel Biørß, Bent Nielsß, Thorsten Flase, Esbørn Svenß, Per Biørß, Bent Kæthilß, Nis Anderß, Eskil Svenß, Sigge Gvdmvndß, Gvne Jonß, Sven Mars, Nis Dve; disse vidnede, at Bent Eskilson var saa nær »arve« og havde saa god Ret til at holde det Gods i Galtebæk, som Gerlig fordem paa boede i mange Aar, som Gerligh, fordi at Gerlig var født af Søsteren og Bent Eskilß af Broderen. Medb. af flere gode Mænd, som nærværende var: Petir Gwlsmidh Byfoged i Gamle Vordberg, Fedæ Hinrik og Mester Jon Raadmænd sstds. Givet osv.

Papir med utydelige Rester af 4 Segl paatrykte forneden. (RA. Topogr. Saml. Papir, Himle H., Toager S., Galtebæk.) [976

Maj 1. In nomine domini amen. Johannes Andree perpetuus vicarius ecclesie cathedralis Ripensis ac officialis generalis¹ Dn. Henrici episcopi ecclesie eiusdem. Indiccione 7., die Martis 1. mensis maii, pontificatus Dn. Pii pape secundi anno 1. coram nobis pro tribunali sedentibus Dn. Tuwo Johannis rector ecclesie Forle, ad instanciam Ripensis capituli citatus ac juratus, assebat se realem possessionem curie Dn. Arfasti Vldonis sacerdotis pie memorie ac edificiorum in ipsa constructorum a Dn. Petro Jacobi canonico Ripensi ac pronunc preposito in Jelinghsysel nomine capituli Ripensis recepisse, prout in instrumento publico super hoc edito continetur; quam possessionem Dn. Tuwo dicebat se a festo pasche ad octavas epyphanie et ultra quiete tenuisse, donec per Petrum Cristierni pronunc consulem Ripensem a possessione curie et edificiorum metu ipsius et violencia ejectus extitit. Presentes litteras seu presens publicum instrumentum fieri et per notarium publicum infrascriptum subscribi requisivimus sigillique officialatus nostri ac sigillorum nobilium et honorabilium virorum presencium et hec fieri audiencium, videl. Dn. Johannis Tuwonis² rectoris ecclesie Resby ac Nicolai Stangebergh³ A. appensione fecimus communiri. Datum et actum in

aula episcopali Ripensi *etc.*, presentibus honorabilibus viris DDn. Nicolao Jwll rectore ecclesie Rødhagher et Johanne Nicolai crucifero, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Tucho Jacobi clericus Ripensis diocesis, imperiali auctoritate notarius, quia predictis omnibus cum prenomminatis testibus interfui et ex hiis notam sumpsi, ex qua presentes litteras seu presens publicum instrumentum manu alterius, me aliis prepedito negociis, scriptas seu scriptum in hanc publicam formam redegī signoque et nomine meis solitis signavi.

Perg. med Notarmærke og 3 Segl: 1. G. 833; 2. G. 937; 3. Lxv 22. Ribe Kapitels Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [977
a) RA. Reg. 60 S. 228.

Maj 3. Jes Thamesß a. w., Tygy i Dystrop, Pouel Nielsß i Rostrop, Nis Stiisß i Kielstrop, Jon i Wedum, Anders Jeibsß i Hørby, Nis Laurensß i Wiiff, Jes Perß i Dystrop, Jes Jensß i Roll, Jes Perß i Ow, Nis Hansß sstds., Morten Thamesß i Howedthwedh og Nis Jensß i Wiiff. Die ascens. dni. var vi paa den Mark, som kaldes Marislææth, den Tid Sandemænd af Hensted H. gjorde Markeskel mellem Bashøl Mark og Marislææth Mark, og hørte og saa', at efter som Sandemænd havde gjort deres Tog i saa Maade, at de gjorde Markeskel mellem B. Mark og M. Mark saa langt, som »rygh« og Ren gik fra den Sten, som øster stander paa Marislææth, og saa det Andhøvd ud saa »nordleth«, som Lille Marislææth udganger, og saa lige ned til Aaen og fra den samme Sten i Øster til Fjorden til en Sten i »dalmunden« i Sønder, sagde velbaaren Md. Hr. Anders Nielsß af Kokkedal, at han lod sig vel nøje med det Tog, og at han havde gjort hans Lovhævd i de Maader og ej anderledes. Med vore Indsegl. Skreven og given, som for stander.

Perg. med [13] Segl: 9. Utydeligt Brudst.; 10. Bomærke. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 340*; a1861 af Pastor emer. C. Praëm foræret til Gehejmearkivet^a. LDipl. [978

^{a-a)} RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XVII.*

Maj 4. Bisp Hennekinus af Odense henlægger Byen Hwellinge og Gaarden Pugheholm i Skam H. fra Nordroppe Sogn til Bedhesløff Sogn.

Perg. [med 1 Segl]; senere forbundet med 1472 Febr. 6; desuden 2 andre Huller til Seglremme, ved hvilke Brevet sikkert tidligere har været forbundet med 1459 Maj 29 og 1489 Maj 10. Bederslev Kirkes Arkiv; en Tid i Uggerslev Præstegaard^a, da Bederslev tidligere var Anneks til Uggerslev; senere til Fyns Bispearkiv (RA. Bederslev Kirkes Arkiv). *Rørdam, Monum. 2. R. II. 531.* [979

a) Rostgaard 4 to 107.

Maj 5. *Reg. *6157.* Perg. med 2 Segl: 1. Hertug Adolphs Sekret (Skjold som K. 155, men et andet Signet (mindre og kun med Løvværk oven over (ikke paa Siderne af) Skjoldet; Omskrift: *secret dni adolphi dncis fiefw.*)); 2. Lübecks Sekret. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 391 Nr. 73* (RA. Polen, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 109; Rydberg III. 272.* — Trykt efter Orig. i Lübeck: *Hanserecesse 1431-1476 IV. 491* og *UB. der Stadt Lübeck IX. 717.* [980]

— Olaff Rudh¹ Landstingshører i Sondrehallandh, Oghe Sandbech², Moins Pouils³, Hogen Tweß⁴ Byfoged i Halmstadhe. Lörd. efter Vors Herre Opfarelsedag var vi paa Halmstadhe Landsting; da var der 2 Dannemænd »viste« til Tinget om en Nævnd, som nævnt var om en »mandødhe«, som slagen var i Vidinghe S. i Gødstorp, som hed Oghe Hyorth, hvad heller han var slagen i sin Gaard eller ej. Da vidnede de saa, at han løb ud af sin Gaard med »vres hwgh« og Vaaben og bød dem »hanas affrædhe och kastadhe syn øxe odh them«, og siden fulgte han efter med sin Væрге; derpaa gjorde de ret Nødvæрге mod ham, og det var paa alle »bygdes« deromkring rette »mages vey« tvært over hans Ager og har ligget til »maghewegh« i 40 Aar. Og dette vidnede Jesse Niels i Vidinghe og Jesse Oghes i Øringhe af alles deres Ord, som de alle fuldkommelig tilstaar. Og dette vidner vi 12 om det »trædh«, som deres Trætte af kom, at de »hworke kyördidh eller fördidh«, siden det var dem forbudet. At saa er, der beder vi gode Mænds Indsegl, som forskrevne staar.

Papir med Rester af 4 Segl paatrykte forned: 1. Fi 2; 2. M 86; 3. Dxii 5 (Laxmand); 4. Llxv 19. Aage Axelssøn Thotts Arkiv? (RA.). [981]

Maj 6. Jes Pædherß¹ af Volderop. Min Farfader gav [en Jo]rd^a til Qwislemarke Kirke, som ligger til Ærkedegnsdømme[t i] Roskilde og har ligget dertil saa længe, som mig har mind[edes]. Mit Indsegl. Givet dnica. infra oct. ascens. dni.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forned: Llvi 7 (Present). Roskilde Kapitels (Ærkedegns) Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [982]

a) Saaledes Plesner i en Afskrift i LDipl.

Maj 16. Tingsvidne af Jerløff H., at Fru Kirstin Skels m. fl. undte Hr. Jachym Hardenbergh at gøre Dam og Sluse ved Wincsted Mølle.

Perg. med [5] Segl: 2. Utydeligt; 4. Bomærke. Joachim Hardenbergs Arkiv (RA.). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 97.* [983]

Maj 17. Kongen fastsætter, at en Nævn skal granske et Skovskel, hvorom der var Strid mellem Hr. Thyge Lunge og Hr. Mawens Ehbessøn paa den ene Side og Mariebo Kloster paa den anden.

[^a »Orig. chartac. s. potius syngraphum«^a Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 303*; ^a 1749 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Afskr. af Langebek 1749: LDipl. Herefter: *A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 83*. — Afskr. af J. H. Begtrup, sikkert efter LDipl.: Ny kgl. Saml. 4 to 868 m, I. 266. [984

^a—^a) Saaledes LDipl.

Før Maj 18. Udtog: *Hvitfeld V. 77*; *Reg.*6158*. Er 715.

Maj 18. *Reg. 4069*. Perg. [med 1 Segl]. Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 16). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 162*. — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 57. [985

— Udtog: *Hvitfeld V. 78*; *Reg.*6159*. Se 734.

Maj 23. Borgemestrene i Halmstadhe bevidner, at Olaff Jensøn »vordhe« sig sit røvede Gods igen, nemlig Bassaros med mere.

Papir med ubetydelige Rester af 2 Segl paatrykte forneden. Senere til Gustaf Olofsson Stenbocks Arkiv? (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 403*. [986

Maj 26. Knut Trwetssøn i Ørtoffte m. fl. skøder Gods til et Alter i Domkirken i Lund mod Gudstjeneste.

Perg. med [8] Segl: 3. Lii 8 (Brahe); 6. Udslidt Brudst. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 403*. [987

— Knut Trwetssøn i Ørtoffte m. fl. under Hr. Oloff Claussøn Kannik i Lund i hans Livstid til det Alter, han har i Lunde Domkirke, 2 Gaarde mod Gudstjeneste.

Perg. [med 3 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 405*. [988

Maj 27. Kongen giver Thorbern Jeypson Borgemester i Ribe og hans ægte Børn og Afkom Frihed og Frelse med et nærmere beskrevet Vaaben.

Perg. med farvelagt Vaabentegning og 1 Segl: K. 76. Senere ejet af Klevenfeldt^a, derefter af Sandvig^b; senere til RA. Genealog.-herald. Selskab, Spec. J 3; endnu senere til RA. Hist.-genealog. Ark. (RA. Privatark., Adelsdiplomer). *Haaqen Krog Steffens, Slægten Aall S. 2* (læs: Cristiern - Wendes - Jeypson wor - at hindre - Haffnensi - octaus - appenso - nono. Ad). [989

^a) *Museum Klevenfeldianum S. 257*. ^b) Se en Fortegnelse af Sandvig i RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 83. Da Orig. paa Bagsiden har Paaskriften »B. C. Sandvig 1777«, har han formodentlig købt den paa Klevenfeldts Auktion.

Maj 28. Jeg Twæ Pædhersß¹ i Harebiergh i Skone a. v. sælger og skøder efter min Broders Anders Pædhersß, min Svogers Mawens Powelsß i Snestrop med flere vore Venners og Frænders Raad Hr. Clement Pædhersß og hans Efterkommere til s. Magni Alter i Lucii Kirke i Roskilde al min, min Broders og Svogers Trediedel i 3 Gaarde i Spiærlingstrop i Jørlunde H.

i Jørlunde S. (Pædher Lok, giver 3 Pd. Korn med andre Beder; Jeip Nielsß, giver 1½ Pd. Korn; Esbern Bondesß, giver 1½ Pd. Korn med andre Beder); hvilken Tredingsdel min Moder Mætte Anderssedotter faldt i Arv efter sin Broders Søn Boe Knwdsß, og mine Søskende og jeg arvede efter vor Moder; for hvilken Tredingsdel jeg vederkender mig paa min Broders, Svogers og mine egne Vegne fuldt Værd i Guld og rede Penge op at have baaret. Thi tilbinder jeg mig, min Broder og Svoger paa min Søsters Vegne Hr. Clément og hans Efterkommere perpetuis vicariis til forskrevne Alter forskrevne Trediedel at hjemle, dog saa at Hr. Clément skal selv indløse den 3. Gaard, som Esbern Bondesß i boer, af mig og mine Søskende efter det Pantebrevs »lud«, som derpaa givet er, naar det findes. Afgaar forskrevne Tredingsdel Hr. Clément eller hans Alter, tilbinder jeg mig og mine Søskende at vederlægge saa meget velbejligt og saa godt Gods af Rente inden 1½ Aar derefter. Sig. meum cum sig. nobilium virr. Andree Petri² fratris mei, Magni Pauli³ swageri mei et DDn. Michaelis Rwdh⁴, Benedicti Krabbe⁵ MM., Detloui Daa⁶, Diderici Friis⁷ et Erics Clawesß⁸ AA. Datum Haffnis fer. 2. post f. Urbani.

Perg. med 8 Segl: 1. Cxxix 3 (Rani); 2. Cxxix 4 (Rani); 3. Dxii 5 (Laxmand); 4. Llviii 6; 5. G. 421 (= Dxlili 3; her ikke afbildet); 6. Lxlix 34; 7. G. 439; 8. Gxxv 4 (Bølle). Roskilde Kapitels Arkiv (Magni Alter) (AM. XLII. 15). [990]

Maj 29. *Reg. *6161.* Papir med 1 Segl paatrykt forneden: M 72 (s *nicolai math. e pefbiteri*). Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 19* (læs: borgemester - Kannes wegne - Æmcløsther - hwilket). [991]

— *Reg. 4070**. [Orig. paa Papir.^a Ribe Bys Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 31*; ufuldstændig og med moderne Retskrivning: *Kinch, Ribe I. 345*. — Udførligt Udtog uden Dag, skrevet senest 1601 og utvivlsomt af Raadmand Thomas Jørgenssøn: Ny kgl. Saml. Fol. 419 c Bl. 23 b. Udtog, i alt væsentligt efter det foregaaende: Ribe Bys Arkiv (i Ribe), Kopibog 1601 S. 74. Afskr. efter denne sidste: Ny kgl. Saml. Fol. 420 S. 60.

a) Saaledes Kopibog 1601.

[992]

— Ærkebisp Two af Lund stadfæster Bisp Hennichinus af Odense's Brev (c: 979).

Perg. [med 1 Segl]; tidligere sikkert ved Seglremmen forbundet med 979. Bederslev Kirkes Arkiv; en Tid i Uggerslev Præstegaard^a, da Bederslev tidligere var Anneks til Uggerslev; senere til Fyns Bispearkiv (RA. Bederslev Kirkes Arkiv). *Rørdam, Monum. 2. R. II. 532*. [993]

a) Rostgaard 4 to 107.

Juni 1. Lage Påwelszon Præst i Aos tilstaar at have sagt, at Jep Swale havde forfalsket et Brev.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 362. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 407.* [994]

Juni 1 ell. Sept. 15. Anne Nielsdotter, Oloff Trwetssøns Enke, under Hr. Oloff Clauessøn Kannik i Lund i hans Livstid til det Alter, han har i Lunde Domkirke, 4 Gaarde mod Gudstjeneste.

Perg. [med 1 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 406.* [995]

Juni 2. Knut Trwetssøn i Ørtofte og Anne Nielsdotter, Oloff Trwetssøns Enke, beder Holger Hinricssøn i Glimminge om at besegle et Brev, hvorved de har givet 6 Gaarde til et Alter i Domkirken i Lund.

Papir med Spor af 2 Segl paatrykte forneden. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 407.* [996]

— Cristiern Konge. Lörd. efter oct. corporis Cristi for os og vort Raad og gode Mænd paa vort Retterting i Køpenhaffn i Graabrødreklosters Stue, nærværende Hr. Eric Otsß vor Hofmester, Hr. Thorbern Bille af Abramstrop, Hr. Thorbern Bille af Rynbækholm RR. og mange flere gode Mænd, var Hr. Clemen perpetuus vicarius i Roskilde og s. Gertrvdis Kapels Værger i Køghe om Trætte, som de havde om en Gaard, som Hr. Pether Lycke havde bebrevet til s. Mawensse Alter i Roskilde for et Pant, liggende i Køghe, hvilken Gaard Hr. Clemen sagde, at de forskrevne Værger i Værge havde. Da havde forskrevne Værger ingen Bevisning derimod uden en Udskrift, som lød paa Biskop Pæther, og hun var ikke beseglet. Da var derom saa for Rette fundet, at der skal skrives en Herredsnævnd om paa Ramsø H.s Ting; hun skal granske, hvor den Gaard ligger i Køghe, som forskrevne Biskop Per Lyckes[!] Brev paa lyder, og hun skal gange inden 6 Uger efter, at hun skreven er, under deres Faldsmaal. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Dn. Johanne Thorberni M., j. nostro.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Roskilde Kapitels Arkiv (Magni Alter) (AM. XLII. 16). LDipl. [997]

Juni 3. *Reg. *6162.* [^aPerg. [med 1 Segl].^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; ^a1754(?) i Høgholm Godsarkiv^a.] Afskr. af Jon Mortensen 1754(?): RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz. *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 99.* [998]

a—a) Saaledes Afskriften.

Juni 4. Nis Palsß Foged paa Hane H.s Ting, Esgi Bundhe², Knut Jensß, Per Nielsß i Besdrop, Jes Smith, Nis Gundisß⁶,

Nis Grauersß i Agersburgh, Jepp Andersß i Orlofgord og Mattes Skyth. Fer. 2. post oct. corporis Christi paa Hane H.s Ting fik velbyrdig Md. Nis Persß af Resstrop et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Mattes Skyth, Esgi Bunde, Jep Andersß, Jes Smith, Knut Jensß, Per Laurensß, Per Reff, Gundi Nielsß, Esbern Olsß, Jepp Henricsß, Paul Tøgersß og Nis Hwiid; hvilke vidnede, at de har hørt af deres Forældre, og dem vitterligt er, at de 2 Gaarde i Klitthen, hvilke Knogmus paa taler, har givet Skat og Skyld til Agard ukært i 50 Aar, mere og ikke mindre, og aldrig der var givet Kære paa fornævnte Gods, førend Bisp Geerd var død. Item vidnede de 12 Dannemænd, at Hr. Per Nielsß pie memorie lod bygge de 2 Gaarde af øde og lod drive did 9 Køer af Agard og »settæ« dem paa Gaardene, af hvilke Køers Afføding er aarlig siden given Skat til Agard. Item vidnede de 12 Dannemænd, at dem vitterligt er, at Hr. Niels Persß eller Hr. Axel Laugisß »ridder« finge aldrig Advarsel med Stævning eller Lovdag til Herredsting, Brofjæl eller Sognekirke, at Knogmus vilde dele paa fornævnte Gods. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [9] Segl: 1. Utydeligt; 2. M 10; 4-9. Bomærker. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). (*Reg.* *6163.)
[999]

Juni 5. Paven paalægger Bisperne af Ribe, Slesvig og Lübeck at undersøge og eventuelt paa hans Vegne stadfæste Odense St. Knuds Klosters Privilegier.

[Orig. Odense St. Knuds Kl. Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr.: Odensebogen S. 64. — Afskrifter herefter: Bartholin H 449 (herefter atter: Thott 4to 1580 S. 204 (fra 18. Aarh.)) og LDipl. (af Langebek 1758). Trykt (ikke fuldstændig) efter italiensk Kilde: *Acta pontif. Dan.* III. 276. — Det er utvivlsomt dette Brev, der anføres i Kall 8vo 668 (i Hæftet: »Eccl. Fion.«) som: »Pius papa II dat monasterio conservationes privilegior[um] nostror[um]« (trykt 1. Række IV. 43 og *Acta pontif. Dan.* VI. 543). Endvidere har Brevet utvivlsomt været optaget i 1469 Aug. 16.
[1000]

— Vi Christiern Konge har befalet Hr. Erick Otteson vor Hofmester op at bære i den Sum Penge, som vi ham skyldige er, de 900 Mk., som Hr. Hartwigh Krumedike os skyldig er, og Hr. Oloff Axelsøn, Hr. Aghe Axelsøn, Hr. Iwer Axelsøn, Hr. Torbern Bildhe, Hr. Correfidtz Rønnow, Hr. Stigh Olsøn, Hr. Lodwigh Nielsøn, Hr. Johan Rantzow og Hr. Magens Ebbesøn os lovede at give paa hans Vegne inden Morthens Dag. Thi beder vi og byder eder forskrevne, at I betaler Hr. Erick Ottesson forskrevne 900 Mk. inden Mortens Dag;

naar I ham forskrevne 900 Mk. fornøjet har og hans Kvittans derpaa har, da lader vi eder kvitte for alt Krav om forskrevne 900 Mk. Datum in castro nostro Haffnensi die Bonifacii nostro sub secreto.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 7).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorff: Additam. 4to 94 S. 180. [1001

a—a) Saaledes LDipl.

Juni 6. Cristiern Konge. Onsd. efter Bonifacii Dag i Køpenhaffn paa vort Slot i Porten for os og vort Raad og Retterting, nærværende Hr. Eric Ottessøn vor Hofmester, Hr. Michiel Rwdh, Hr. Johan Frille, Hr. Johan Oxe, Hr. Jachim Griiss, Hr. Daudid Hak, Anders Jenssøn Landsdommer og mange flere gode Mænd, var Per Cristiernssøn, hvilken havde budet sig i Rette i »jeffne« 3 Uger mod Ryper Kapitel med Brev og Bevisning, som han havde paa Hr. Arstes Gaard, som hans aabne Brev og vore Dombreve indeholder. Derimod var læst Ryper Kapitels Breve, hvilke vi funde var raget og skrabet og »tilseth«. Der var saa for Rette paasagt, at de Breve »hør« at være magtesløse og Per Cristiernssøns Breve at blive ved Magt. Thi tildømmer vi P. C. Gaarden nu 4. Tid at beholde efter hans aabne Brevs Lydelse, og forbyder vi nogen ham der Hinder paa at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning. Og var Hr. Thomas Lange forbudet at fare ud af Retten, førend den Sag havde været lovlig adskilt for os; da fór Thomas Lange bort; derfor burde P. C. ej at være retløs. Datum *etc.* nostro sub sig. ad causas, teste Dn. justiciario nostro Johanne Thorberni M. in Brengstorp.

Perg. [med 1 Segl]. Peder Christiernssøn Glambeks Arkiv; 1785 købt af Student Falck til Genealog.-herald. Selskab; derefter i dette Selskabs Saml., Gener. Fol. 43; senere til Hist.-genealog. Ark. (RA.). [1002

Juni 11. Vidne af Køpenhaffns Byting, at en Raadmand skødede til Ærkedegn Thetz i Roskildæ en Køpenhaffns Bys Jord i s. Nicolai Sogn ved den Østre gade.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Skjold, hvori 2 korslagte Genstande (ikke Avii 1); 3. Bvi 1; 4. Exvii 24; 5.-6. Bomærker i Skjolde; 7. Hxix 1. Senere (jfr. 1472 Marts 25) til Roskilde Kapitels Arkiv (Vincetii Alter) (AM. XXV. 9). *Kbhvns Dipl. IV. 64.* [1003

Juni 15. *Reg. 4071.* Medtaget Perg. med [5] Segl: 1. G. 974; 3. G. 990; 4. Hxxii 5; 5. Ubetydeligt Brudst. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 507* ell. *510* (Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 19). LDipl. *Noodt, Beiträge II. 27* (ufuldstændig og mindre korrekt). [1004

Juni 23. *Reg. *6166.* Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). *Dipl. Chr. I S. 110; Hübertz, Aarhus I. 19.* [1005]

Juni 24. Jochim Grubbe Præst sælger Gods til Magnusson [!]^a Hack. [A. Orig. Mogens Hacks Arkiv.] **Aa.** Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 363. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 408.* — **Ab.** Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 8, Nr. 208. ^a) Ab: Magno. [1006]

Juni 30. *Reg. *6169* (med urigtig Dag c. Juli 2 ligesom i det første af de nedennævnte Aftryk). Medtaget Perg. (kun Midten af Brevet bevaret; venstre og højre Side mangler) [med 3 Segl paa den bevarede Del af Plica^a]. Senere til Københavns Kapitels Arkiv^b (RA.). Herefter: *Kbhvns Dipl. I. 197.* — Afskr. af Langebek 1750, da Orig. var betydelig bedre bevaret end nu: LDipl. Herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 64.* [1007
^a) LDipl.: Sigilla adsunt, sed plebeia. ^b) Saaledes LDipl.

C. Juli 2. *Kbhvns Dipl. I. 197; Reg. *6169.* Er 1007.

Juli 5. Stigh Sworth¹ Byfoged i Arws, Jes Hwitzøn², Cristern Mandtrop³ »borgemestere«, Matis Persß⁴, Pether Nielsß⁵, Marthen Hagensß⁶ og Nis Tink⁷ Raadmænd. Torsd. efter Vor Frue visitac. paa Arws Byting fik Jes Jwde et Tingsvidne af 8 gode Mænd: Jes Baidssß, Jes Horn, Pether Vnisß, Pether Jensß, Symen Kade, Michel Schreder, Pether Michelsß og Nis Schoningh Borgere med os; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting Kield Degen af Æggo, hvilken skødede Jes Jude en sin Gaard i Arus i s. Olaui Sogn, som Theeleff i boer; og kendtes K. D. sig op at have baaret Penge og fuldt Værd af J. J. for Gaarden og tilbandt [*sig*] at hjemle J. J. Gaarden uden for ret Jordskyld og Bys »retze«. Sig. nostra. Datum *etc.*

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke (s **ftigh pøvilson**); 2-7. Bomærker. Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Aarhus (Tillæg)). [1008
^a) RA. Reg. 60 S. 266.

Juli 7. Anders Nielsen Viburg Landstingshører, O(lluff)^a Lunge, Niels Kaas RR., Thamis Jenßen V., Jøs Jenßen Borgemester i Viburgh og Per Lauritzen Schriffuer. Paa Viburg Landsting kundgjorde velbaarne Md. Suendt Thorbenß, at han havde ladet rejse en Raa i hans Enemærke og »vortte ther« skudt det ene Ben af, og den undløb, saa længe hun løb i en anden Mands Gaard; spurgte, om han havde Ret til det Dyr eller ej. Da tyktes os alle de gode Mænd, som Landsting søgte, og sagde for Rette, at hvilken Mand der maa jage og rejser saa Dyr i sit Enemærke og gør det »saar« og følger det med Hunde til Stede,

da har der ingen bedre Ret til det end han. Vore Indsegl. Datum Lørd. før Kieldz Dag.

[A. Orig.] Aa. Afskr. fra Slutn. af 16. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1138 Nr. 24. Andre Afskrifter, de fleste fra c. 1600: Gl. kgl. Saml. Fol. 1134 Nr. 33; sstds. Fol. 1136 Nr. 24; sstds. Fol. 1137 Nr. 24; sstds. Fol. 1140 S. 78; sstds. Fol. 1141 Bl. 48 a; Ny kgl. Saml. Fol. 833 Nr. 24; sstds. Fol. 834 Nr. 40 (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: sstds. 4to 1385 Nr. 40); sstds. Fol. 836 b Bl. 19 b; sstds. Fol. 839 Bl. 37 a; sstds. Fol. 843 Nr. 104 (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: sstds. Fol. 838 Nr. 104); sstds. Fol. 844 Nr. 101; sstds. Fol. 845 Nr. 24; sstds. Fol. 846 Nr. 24; sstds. Fol. 847 Nr. 24; Thott Fol. 1201 Nr. 234; sstds. Fol. 1202 Nr. 87; sstds. 4to 1991 Bl. 410 b; Uldall 4to 257 Nr. 122; sstds. 4to 258 Nr. 7; Additam. Fol. 151 Nr. 24; RA. MS. Domssamling A Nr. 24; sstds. Domssamling B Nr. 24; sstds. Domssamling C Nr. 122; sstds. Domssamling D Nr. 24; sstds. Domssamling E Nr. 18; Lunds UB., Haandskr. J Fol. 14 Nr. 67 (Afskr. herefter for Kofod Ancher: Kall 4to 546). Afskrifter fra 18. Aarh., for en stor Del med urigtig Dag Lørd. før Mikkels Dag: Gl. kgl. Saml. Fol. 1135; Ny kgl. Saml. Fol. 842 Nr. 24; sstds. 4to 840 e, 1. Pk.; sstds. 4to 1386 S. 29; Kall 4to 567 S. 68; Additam. Fol. 113 (af Jon Mortensen for Klevenfeldt); 4 Afskrifter i LDipl. [1009

a) Saaledes Ny kgl. Saml. Fol. 842; Aa og de øvrige Tekster: Offue (stavet paa forskellig Maade).

Juli 8. Twe¹ Ærkebiskop i Lund, Jens Owegord² Landsdommer i Skane, Trwet Jens³ »dægghen« i Lund, Holger Henriessøn, Jep Tullss, Tetluff Daa, Oluff Steenss og Karl Pauels s a. w. Lørd. før Knut Konges Dag paa Lunde Landsting var velbyrdig Md. Hr. Jehan Oxe R. og opbød Guld, Sølv og Penge paa Slimminge og Slimminge Pant, efterdi det var hans rette Tægtedag, som hans Penge skulde indlægges, som ham var forefundet af Mattes Saxtorp, som Landsdommer var, hvis Sjæl Gud naade, 6. »wghenne dagh« tilforn paa Lunde Landsting, og beviste inden 4 Tingstokke med 2 Dannemænd Pedher Bugge Raadmand i Lund og Jes Offes s og vilde bevise med flere, naar Behov gøres, som er med Hr. Knut Trwets s i Ørtoffte, Steen Pedhers s i Ingilstathe og Anders Saxtorp, at efterdi Hr. Oluff Lwng og Hr. Jens Dwe, som er Jep Axils s Børns »laghe werghe«, havde givet Hr. Jehan Oxe Fuldmagt Slimminge og Slimminge Pant ind at løse, da burde Gødike Jons s, Jes Giortzs s, Twe Jons s og Fru Cristine, Jon Jens s Efterlever, at svare Hr. Jehan Oxe til Rette paa fornævnte Pant. Og sagde Hr. Jehan Oxe, at de gjorde ham Uret, idet at de holder ham det Pantebrev for, som lyder paa Slimminge, efterdi han havde budet dem deres Penge, og det Brev lød paa ingen enket Tid, som Pengene skulde udgives; da var der saa paasagt af Mattes Saxtorp efter de gode

Mænds Raad, som den Dag Landstinget søgte, at Gøtke Jonsß og hans Medarvinger skulde føre deres Bevisning for, som i Gaar var, i Rette, som Pedher Bugge og Jes Offesß og vidnede for os; lød hun særdeles paa nogen Tid, skulde de det nyde; lød hun ikke paa nogen særdeles Tid, skulde de annamme deres Penge af Hr. Jehan Oxen, og Hr. Jehan skulde annamme Godset efter deres Brevs Lydelse paa fornævnte Tid, efterdi det var lovlig forfulgt. Nu var Hr. Jehan Oxen for os paa Lunde Landsting i Gaar og lagde Guld, Sølv og Penge i Rette paa Slimminge efter fornævnte Brevs Lydelse og bad Gødke Jonsß med hans Medarvinger annamme det efter deres Brevs Lydelse, som de for os lod læse en Udskrift af. Thi dømte vi efter Pedher Bugges og Jes Offesß Vidne Gøtke Jonsß med hans Medarvinger at annamme 300 lødige Mk. af Hr. Jehan Oxen i saadan Mønt, som gæng er i Skane efter deres Brevs Lydelse, saa fremt de vil; vil de ikke, skal de Penge indlægges efter det, som Loven siger, og gammel Sædvane er. Og dømte vi Hr. Jehan Oxen Slimminge og Slimminge Pant til og Pantebrevet, som derpaa lyder, frit at bruge, saa længe nogen kommer med bedre Bevisning herpaa efter de fornævnte tvende Mænds Vidne. Og hvad Sager ydermere mellem dem er, har de vilkaarret sig for os at ville komme for Rigens Kansler inden 6 Uger at gøre hveranden det, som Ret er. Item vidnede Hr. Knut og Anders Saxtorp for os i Vor Frue Kapel i vor Domkirke i Dag ligervis efter det, som Pe. vidnede i Gaar for os paa Landstinget om fornævnte Dom, som Mattes Saxtorp havde [Med vore Indsegl.] Givet i Lund Sønd. før Knut Konges

Perg. (Plica delvis ødelagt) med [mindst 4] Segl: 1. G. 29; 2. Ixi 1; 3. G. 67 (*s throgoti iohis dicti has canoi Ivd*; Due). Johan Pederssøn Oxes Arkiv; senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow (†1762) foræret til Langebek (RA.). [1010]

Juli 8. Gødike Jonsß¹, Jes Giortzß, Tve Jonsß og Cristine⁴, Jon Jensß Efterlever. Kendes vi at have opbaaret af velbyrdig Md. Hr. Jehan Oxen R. 300 lødige Mk. i god Betaling til Nøje for Slimminge og Slimminge Pant; thi lader vi Hr. Jehan Oxen kvit for fornævnte 300 lødige Mk. og i alle Maader Hr. Jehan Oxen uden Skade at holde efter Loven for det fornævnte Gods Igenløsning. Vore Indsegl. Givet i Lund Sønd. før Knut Konges Dag.

Perg. med [4] Segl: 1. Lxxxiv 6 (Gere); 4. Exviii 2 (*s cristine filie erici*; Rotfeld). Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. [1011]

Juli 13 ell. 20. Jens Dwæ R. i Kragæholm. Jeg vederkendes mig skyldig at være hæderlig Md. og velbyrdig Hr. David Arildsß R. i Swenstorp 12 rynskæ Gylden og 9 lybskæ Mk. i hele Skillingen, som kaldes Kong Cristoffers Skillinger, at betale inden Michels Dag. Faar han ikke sine Penge inden fornævnte Dag, pantsætter jeg ham en min Gaard i Walløsse (Pædher Laurensß, 2 Pd. Korn til Landgilde og 20 Grot, »theæ« og Tjeneste). Afvindes det ham, tilbinder jeg mig at fri ham saa godt Gods igen inden 6 Uger. Og Løsningsdagen skal være om Michels Dag; Skat og Landgilde skal følge Hovedpengene. Medb. af flere gode Mænd Knwdh Nielsß af Bossiø, Anders Bingh i Smitztorp, Gøtkæ Jonsß i Gwndredæløff og Jes Lasß af Borby VV. og Hr. Asser i Rydæ og Hr. Claus i Hwillingæ Præster. Datum Egholm die Margarete.

Perg. med [7] Segl: 7. I Sigilfeltet Bogstavet n (.....**onis pßbiteri** [?]). David Arildsßon Qvitzows Arkiv (RA.). LDipl. [1012

Juli 15. Wlborg Sognevidne, som Claus Poodbusk af Oosborgh lod tage, at Fru Inghelborgh af Oosborgh og han havde givet Steenfell 5 Gaardes Eje til Vederlag ved Opgørelsen af deres Mellemværende.

Perg. [med 3 Segl]. Claus Podebusks Arkiv; ^aaf Langebek foræret til Danske Selskab^a (RA.). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 27.* [1013
a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 190.*

Juli 17. Lauridtz Jenßen af Vlstrop. Velbyrdig Md. Oluff Gøe Hendrichßen har gjort mig paa min Hustrus Vegne Karen Iffuerßdaatters fuld Vederlag paa sine Vegne og Hr. Peder Gøis hans Broder og paa hans 2 Søstres Vegne Karell Maltesøns Hustru og Jomfru Dorothe for den Andel i Aalstrop Gaard efter Axell Anderßens Brevs Lydelse med en Gaard i Nørre H. i Laaland i Købbeløff S. i Vesterbo (Jeppe Thommaßen, 1 Pd. Korn, 10 Skill., 1 Dags Arbejde). Thi lader jeg dem kvitte fra al ydermere Krav for den Andel at udlægge i Ejendomsgodset for Aalstrop Gaard, saa længe de kan fly os vort Gods paa Falster i Øster Kippinge og i Vestre efter det, som Hr. Axell Anderßens Brev indeholder. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev. »Thill vidnißbyrd, som er« Oluff Gøe Landsdommer, Anders Graa, Nielsß Vren. Datum fer. 3. post f. Canuti regis.

[Orig. Oluf Gøye Henrikssøns Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh., skreven med samme Haand som en i den samme Pk. beroende Afskr. (af et Brev af 1420 Juli 21), der med en anden Haand fra 17. Aarh. har Paa-skriften: »Nogle copier, som jeg aff Falck Lycke bekommet haffuer; Originalerne findis hos hannem self«. RA. MS. Danske Selskabs Afskrifter

(»Kopidokumenter«), 1. Saml. — Afskr. fra 18. Aarh. (formentlig efter den foregaaende), af Langebek betegnet: »Ex copia«: LDipl. [1014

Juli 28. Jehan Brockenhws¹ Landsdommer i Fywn, Eggerd Fryllæ², Pether Howenskild³, Jehan Randsow, Fredrich Barsbek og Jehan Fryllæ⁶ af Uggersleff RR., Claues Wamehaghen⁷ Provst i Othens, Mester Jespær »deghen« i Køpenhaffn, Jeup Mortensß⁹ Commender i s. Hans Kloster i Othens, Anders Laurensß¹⁰ i Galemdropp i Laaland, Borqward Skynchell¹¹, Knuth Jachimsß¹², Mester Pether Marswin¹³ Borgemester i Othens og Nis Jensß¹⁴ Raadmand sstds. Lörd. før Oleffs Dag kundgjorde paa Fynbo Landsting en velbyrdig Md. Hr. Per Howenskild om den Dagtingen, som var talet mellem velbyrdige Mænd Hr. Philippum Axelsß og Hr. Erich Ericsß RR. i saadan Maade, at Hr. Erich skulde udlægge paa sine og sin Hustrus Vegne Fru Mettæs Hr. Philippo 3^{1/2} Læst Korn i Langland Ejendmsgods og Pantegods for den Arv, som Hr. Philippo var tilfalden og hans Brødre efter deres Broders Død Hr. Kell Axelsß. Item hørte vi og saa', at Hr. Erich og hans Hustru paa fornævnte Ting kvit lod Hr. Philippum og hans Brødre, som er Hr. Oleff Axelsß, Hr. Oghæ Axelsß, Hr. Erich Axelsß, Hr. Per Axelsß, Hr. Iwer Axelsß, Hr. Laurens Axelsß, for den Arv, som Hr. Erich og hans Hustru Fru Mettæ var tilfalden efter Hr. Keltz Død, som var i Pantegods, i Bopenge, i Guld, i Sølv, i rørende Gods, i Mølle og i Hus. Item hørte vi, at Hr. Erich og hans Hustru lod Hr. Philippum kvit for de Svin, Flæsk og Smør, som han havde opbaaret af deres Gods i Langland. Sig. nostra. Datum etc.

Perg. med [14] Segl: 1. Fxliv 1; 2. Flxiii 3 (*sigillum eggardi fristierni*); 3. Lxxiii 12; 6. Flxiii 8 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 7. G. 546; 9. G. 582; 10. Gxv 7 (Algudsen); 11. Flvii 46; 12. Lxlix 62 (Reventlow); 13. Evi 1; 14. Bomærke. Philippus Axelsson Thotts Arkiv; *Adel. Brevkister S. 108* (RA.). LDipl. [1015

Juli 30. Vi Johan Gummesß »dægghen«, Anders Broc Kantor og alt Kapitel i Ripe stadfæster al den Køb og Salg, som Hr. Pether Jeypsß vor Medkannik og Provst i Jælingh Syssel har gjort med Lasse Andersß paa de Huse i Wæster Wedhstedh Præstegaard i saa Maade, at han skal holde dem i gode Maade og bygge og bedre dem og give os hvert Aar 10 Ørtug Korn til Skyld af Ager, Eng og anden Rettighed, som til Gaarden ligger. Lyster L. A. at sælge Husene, skal han byde os dem til Køb, før han sælger dem nogen anden, og ej sælge dem nogen

Herskabs Bonde eller anden, som Kirken og os maatte vorde imod. Sig. nostrum. Datum crast. Olai.

Perg. [med 1 Segl]. Senere tilbagegivet til Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 328 (RA.). [1016

Aug. 5. Vi Riddere og Svende, Bønder, Bokarle og mene Almue i Thurstorp H. Tirsd. bapt. Dag for os og mange g. Thvrstorp H. velbaaren Mand [Bene]dicts [van] A[neuel]de [Embe]dsmand og Foged i det »stich[t« S]les[wik] Biskop Clawes i Sleswik i Seezste Sogn
 fornævnte Gaardsted
 Gregorius Jensß Kapel fik [Bene]dicts et Stokkenævn [paa forskrevne T]ing af 16 Mænd og bedste, som i H[erredet]
 Pedherß i Skartwyedh, Mattis Pow
 hwle, Anders Nie[lsß] sstds., Pether Swenß i
 Knutß ghe, Arnd Jes Nielsß[?] i Wræ[?], Jes i Fogherwro og Jon Jensß i Ostorp[?]; disse gode Mænd tog et Beraad og kom igen derefter om 14 Dage og vidnede, som de havde udspurgt af gode gamle vise Danne-mænd, at fornævnte T[ui]llelunt hører med Rette til fornævnte »sticht« i Sleswik og Biskop Clawes. Da fik Hr. Gregorius 3 Tingsvidner af gode beskedne Mænd; i det første var Siluester i Waargardh, Pouel kesß, Hennighe St[ar]ke, i Ørbii, Laghe Negelß i Herendorp, Lawe Rouelß, Detleff H.... og Per Deghn i Thyrstorp; i det andet Tingsvidne var Pether Knutß i Stwbbum, Jepp Matisß i Kopersted, Nis Jenß, Laghe Wa[n]dringh, Jes Powelß i Stubum[?], Swen i . . . torp, Mikel Jenß og Tammis Kalliß; i det tredie Vidne var Kristern Lagesß, Jepp Negelß i Gamelby, Anders Deghen, Per Fardis, Jes Fielstorp, Iwerß . . R.dh og Jes Cristernß i rup; disse vidnede, at de havde hørt og set, at fornævnte 16 Mænd havde vidnet inden 4 Ting-stokke, at Tuillelunt hører med Rette til »stictet« i Sleswik og Biskop Clawes. Vi Michel Jenß og mene Herredsmænd har hængt vort Herreds Indsegl for dette Brev. Datum anno ut supra, die vero Dominici.

Perg. [med 1 Segl]; meget medtaget, især i Begyndelsen, og senere oplkæbet paa Papir paa en mindre heldig Maade. Slesvig Bisps Arkiv (RA.). LDipl. 1459 Juni 19 ell. 26. [1017

Aug. 13. Jes Brany Foged paa Hænberg H.s Ting, Per Cresternsen Præst i Høm, Nis Saal, Matis Nielsen af Hwidbergh,

Crestern Andersßen af Ramsingh, Tomes Mowensen, Jes Jeepsen og Matz Hardenbergh. Mand. efter Lauritz Dag paa forskrevne Ting fik velbyrdig Md. Bord Jensen et Tingsvidne af 8 Mænd: Nis Jensen i Ramsingh, Chresten Andersen ibid., Jes Lasßen, Per Nielsen, Knwd Mickelsen^a, Jep Lawrisßen, Jep^b Persßen og Mowensß Mattisßen i Løby; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at Bordh Jensen havde sine »lagheffs loffhøring«, hvilke kundgjorde, at de hørte og saa', at han »indwardhe« Oxænwadh Mølle, Dam og »damsbwnd, flwdh och flodstæt«, som nu og af gammel Tid været har, og fri Forte til Møllens Behov, saa langt som Møllested og »flosteth« rækker over alt Fællede og Forte liggende mellem Øxenwadh og Østher Dalby, og saa som af gammel Tid været har, for hans Hustrus rette Arvegods og gjorde sin »jee« med fri Mænd og gode Selvejerbønder, saa som Konnings Foged og Herredsmænd funde ham for Rette, og bød sin Lovhævd lovlig til »in« 3 Ting; og har forskrevne Mølle været fri Møllested af Arilds Tid, saa at ingen kan andet spørge. Med vort Indsegl. Datum ut supra.

[A. Perg.^c Senere til Arkivet paa Rosenholm (10. Pacquet Nr. 21).]

Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 22 a. [1018]

a) Ab: Niell. b) Ab: Jes. c) Saaledes Aa.

Aug. 22. Falsterboo Landsting tildømmer Vor Frue Alter (!) Gods.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 364. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 408.* [1019]

Aug. 24. Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Jutlandh.

For os har været Thomas Jenssßs Bud Kaass med et Skiftebrev mellem Thomas Jensß og hans Medarvinger paa hans Hustrus Vegne, hvilken Arv Bertil Kass har taget vore Lovdagsbreve over Thomas Jensß om forskrevne Arv, og er Thomas Jensß begærende at være i Rette med Bertil Kaass derom. Thi igenkalder vi vore Breve, som Bertil Kass derpaa taget har, saa længe I kommer for os og vorder adskilt med Rette. Datum Haffnis die Bartholomei nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Dn. Johanne Thorberni M. in Brengstorp.

Papir med Udskrift: Juciam inhabitantibus, Spor af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidig Paaskrift: »Genbref«. Thomas Jenssøn Kaas's Arkiv (AM. III. 29). [1020]

Aug. 25. Tingsvidne af Brusck H., at Per Matisson Fisker m. fl. lovede Nis Pederson i Skerup Orfejde for Per Matissons Søn Oleff Pedersøns Død, som Nis Pederson ihjelslog.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. Li 79; 3. G. 937* (Jeip Iwerson); 4. I Sigilfeltet en Kalk; 5. Utydeligt Skjold. (RA. Privatarck., kronolog. Række.) *Nielsen, Gl. jydske Tingsvidner S. 99.* [1021

Sept. 1. *Reg. *6175.* Papir med ubetydeligt Brudst. af 1 Segl paa-trykt Bagsiden: Mulig Ixi 1. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Matzen, Panteret S. 486; Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 409.* [1022

— Anders Nielsß Wiborgh Landstinghører, Lass Dan, Jon Wiffertsß² VV., Nis Jensß, Jes Jensß »borgmester« i Wiborgh og Per Laurensß Skriuer. Paa Wiborgh Landsting havde Jes Smedh »gode bewisingh« paa en Aalegaard, som hun var ham lovlig paakommen, og spurgte, om ham hørte den at nyde eller ej. Da »sæye« vi saa for Rette efter de Bevisninger, som vi der hørte og »tilstander aff rette æyer, och hans sagwolder« var lovlig stævnet og ej møde vilde, da hører Jes Smedh den Aalegaard at beholde, som hun er ham lovlig paakommen, saa længe nogen kommer med bedre Bevisning. Vore Indsegl. Datum Lörd. efter Augustini Dag.

Papir med Rester af 5 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Lxv 33 a (Viffert); 3. I Sigilfeltet et Andreaskors med en Kugle i hvert af Mellemmummene mellem Armene; 4-5. Bomærker. (RA. Kronolog. Saml. Papir.) [1023

Sept. 16. Kongens Beskærmelsesbrev for Bosjø Kloster.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 157. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 410.* [1024

Sept. 19. Mawens Dywr¹, som sad i Dommers Sted paa Sielanzfare Landsting, Per Persß af Førsløff, Anders Bassæ, Twæ Skinnære af Ringstet, Per Jensß af Myerløsse, Per Bruskæ⁷ af Walssømaglæ og Mawens Mawensß. Onsd. efter hellig Kors Dag exaltac. var paa Syelanzfare Landsting hæderlige Mænd og velbyrdige Hr. Michil Rudh R., Anders Jensß Landsdommer i Syeland, Oloff Persß af Tybergæ, Lidkæ Griip af Risløff, Boo Diwre af Hallæløff, Per Gamel af Holmæ VV., Tygæ af Myerlosse, Gamle Jes Persß af Skedæ, Boo Mattesß af Wierstet, Jes Esbernsß ibid., Jes Benengh i Ortuith og Agæ Dywr i Walssømaglæ, hvilke vor naadige Frue havde ladet taget til Tinghøringe om det Skovskel og Markeskel mellem Høberghæ og Lerbergæ og om Rafnsholttæ, om det var hende til Forfang, at Rafnholttæ var bygt og de Byer, som derpaa ligger, og Græsbed dermed har. Hvilke Tinghøringe vidnede, at de ej retteligere vidste, og dem tykte retteligst Skovskel og Markeskel være mellem Høberghæ og Lerberge den Bæk, som løber norden ved Bjærget,

som kaldes Gedhebereg, og saa ad den »sten beek oc nødher« i Skelmossen, som de Skelstene ligger, uden der er andre gamle Breve imod; da vil vi være der »wforsagde« i. Er det saa, om der nogen »jæwer« om forskrevne Markeskel og Skovskel, da lade gaa Markeskel, som Loven udviser, og kan de da anderlunde finde end, som vi har sagt og udspurgt, da vil vi være der »wforsagdæ« i. Item om Rafnsholtæ, om det er bygt, da er det vor Frues Naade til Forfang og de Byer, som derom ligger, som Græsbed har med Rafnsholtæ, i saa Maade at de mister deres Græsbed, som de har haft i mange Aar. Andet er det, at deres Kvæg maa være »innwmet« og ihjelslaget, og maa komme Vedervillie af paa baade Sider. Tredie er det, at gamle Adelveje er indgærdede og indhegnede, saa at Vejene er lagte i Mose og Bække, som ondt er. Og fordi er det vor naadige Frue til Forfang, om det er bygt eller indhegnet. Med vore Indsegl. Givet og skrevet *osv.*

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke (*§ magni pederf diure*); 2. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 3-4. Bomærker; 5. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 7. Lxxvii 1 (*§ petrus nicolai*). Dronning Dorotheas Arkiv; *ÆA. IV. 45, XXXIII.10* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjøell.). LDipl. [1025

Okt. 3. Cristiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste og den Umage og Tæring, som Hr. Erick Otteson R. vor Hofmester for os gjort har i vore »reyser« baade uden Lands og inden og særdeles i det Embede, at han vor Hofmester er, tillader vi, at han maa selv med sig inde holde al den Penningereente, som han os aarlig give skulde af de Len og Pantegods, som han af os og Kronen i Værge har, saa længe han lever, hvilken Penningereente han og andre i vort Rige Danmarck os give skulde, efterdi som Godset og Lenene tilsiger og det Brev indeholder, som vort Raad derom over ens vordne er og os derom givet har. Secretum nostrum regale. Datum in castro nostro Calundeborgh in profesto Francisci.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (2. Pacquet Nr. 10).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 58. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 100. (Reg. * 6179.)*

a—a) Saaledes LDipl.

[1026

— Vi Cristiern Konge befaler Hr. Erick Ottesson R. vor Hofmester at opbære paa vore Vegne de 900 lubske Mk., hvilke Hr. Hartwigh Krummedike R. os lovet har at give paa Martini

Dag næstkommende, efterdi som hans aabne beseglede Brev os derpaa givet udviser, og dem fremdeles ud at give i vor Gæld, som vi ham befalet har. Thi beder vi eder, Hr. Hartwigh, at I antvorder ham forskrevne Sum Penge »at« Martini Dag, og naar I ham dem givet har og hans Kvittans derpaa igen har, lader vi eder kvit for alt Krav om forskrevne Penge. Datum in castro nostro Calundeborgh fer. 4. ante f. Francisci nostro sub secreto.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 8).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 181. [1027

a—a) Saaledes LDipl.

Okt. 6. Lille Owe¹ Herredsfoged i Biere H., Jeeip Jenss² Sognepræst i Næfsager, Owe Schale³ i Ørom, Bærtil Frys⁴ i Rald »wæpner« og Crestern Bonderss i Asstrop. Lørd. før Dyoniscii Dag paa Biere H.s Ting fik Niels Mandropp's Foged beskeden Svend Mattes Jenss, Foged i Baritschoff, paa N. M.s Vegne et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Thord i Breedh, Jæpp Esschelond *ibid.*, Owe Plygh i Lyndwydh, Thord Plygh *ibid.*, Morten Anderss i Baritholle, Jes Thors^s *ibid.*, Jes Howels^s *ibid.* og Thygi Kold i Bælle; hvilke vidnede, at de har hørt af gamle Dannemænd, og er det dem selv vitterligt, at alt det Gods, som Marsk Pallis Gods var, som liggende er i Biere H., det som Niels Mandrop og hans Søskende nu i Værge har, det var Hr. Niels Mandrop af Baritschoff R. hans rette Arvegods, og havde hans Fader gamle Hr. Niels Mandrop af Baritschoff det for ham hans Tid ud ukært, og siden har fornævnte unge Hr. N. M. af Baritschoff R., fornævnte N. M.s Fader, og haft det i Værge i hans Tid ukært, og siden han død blev, har N. M. og hans Søskende haft det i Værge ukært i mange Aar til denne Dag. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med 5 Segl: 1. I Sigilfeltet en ubestemmelig Figur (*se owe niel fon*); 2. G. 774; 3. Cli 12; 4. Lvii 17; 5. Bomærke. Barritskov Godsarkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [1028

a—a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Mandrup. b) RA. Reg. 60 S. 25.

Okt. 8. Jess Nielsen Byfoged i Othense, Eggerd Frillæ R., Hemyng Pætherßen Prior i s. Knuts Kloster i Othens, Claues vam Hagen Provst i Othense, Jahan Pors Foged paa Hintzgauel, Gotske Pag, Anders Fynboo, Werner Pætherßen a v. og Per

Clementsen Foged i Scam H. Mand. før Dyoniſi Dag var paa Othens Byting beskeden Md. Jess Clavessen Raadmand og Kæmner i Othense, og hørte vi og saa', at han lod der læse et aabent Brev skrevet paa Pergament, helt og uforfalsket, som havde 6 Indsegl hele, som var Otte Schynkells, som da var Landsdommer i Fyun, Hr. Eyler Rønnoffs R., Ricmans van der Lancken, Otte Schinkels af Ruthægaard, Mattis Anderssons og Jesse Michelssøns Indsegl, hvilket Brev lød: *1428 Okt. 16 (Galli Dag). Vidne af Fynbo Landsting om Adkomst for »Guds Legeme« paa Jord i Odense; Udtog: Vedel Simonsen, Odense I. II. 113.* Med vore Indsegl. Givet osv.

[^aOrig. Odense Bys Arkiv.^a] Afskr. af Vedel Simonsen, efter hans egen Angivelse »med diplomatisk Nøiagtighed«. Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. XLI. [1029

a—a) Saaledes Afskriften.

Okt. 25. Werner Hansß¹ Herredsfoged i Nørre H. i Langhen, Hans Kod Sognepræst i Tollebøle, Per Kals Sognepræst i Snødet, Jens Sten⁴ Sognepræst i Bøstrop, Tomes Bodh⁵, Claus Andersß⁶, Oluff Jensß⁷, Anders Clausß⁸, Hans Jwl⁹ og Tomes Jwte. Torsd. før Symon Jwde Dag »bedes« paa Nørre H.s Ting i Langen en velbyrdig Svend Per Hinriksß Husfoged paa Traneker et Tingsvidne paa Hr. Philippus Axelsß Vegne, om det var dem vitterligt, at Hans Andersß paa Nørre H.s Ting skødede Per Hinriksß Pwzelicke gord paa Hr. Philippus Axelsß Vegne, al den Rettighed, som H. A. og hans Broder Symon Andersß i Gaarden har. Da tilmælted 8 Dannemænd: Claus Andersß i Leyæbøle, Tomes Jwte i Blegholm, Jeip Hofftang, Tomes Twbe, Mates Logher i Yønebøle, Hans Kæloffß, Jwl Jøte og Hans Jensß; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at H. A. paa fornævnte Ting havde sin Broders aabne Brev Symon Andersß, lydende, at han giver ham Fuldmagt at sælge og skøde al den Rettighed, som de har i Pwzelicke gord i Skrøueløff S. Item vidnede de, at de hørte og saa', at H. A. skødede med Træ og Tørv inden 4 Stokke P. H. paa Hr. Philippus Axilsß Vegne Pwzelicke gord. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [10] Segl: 1, 4. Bomærker; 5. Hxvi 2 (s to... **laurencii**); 6. Bxiii 9 (Ulfeldt); 7. Lxiii 5 (Blaa); 8. Bxiii 11 (Ulfeldt); 9. Li 23. Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1030

Okt. 26. Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 361. Se 1499 Okt. 25.

Nov. 1. Jeg Pether Karlsß i Ebberup a. w. har solgt hæderlig Md. og velbyrdig Maghens Hack paa Heckeberghe 3 mine Gaarde

i Færs H.: 1 i Løffwestath (Pawel, 3 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Gaard i Ryd i samme S. (Pether Eskilsß, 22 Grot og et Skp. Smør), 1 Gaard i Berytoffte i samme S. (Sween Elsß, 3 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns); for hvilket Gods jeg kendes mig at have opbaaret fuldt Værd, som mig vel med nøjes. Afvindes nogen af disse Gaarde Maghens, tilbinder jeg mig at vederlægge saa godt Gods og saa vel »belæyelight« inden 6 Uger derefter. Jeg har hængt mit Indsegl med min Husfrues Samtykke for dette Brev; medb. af flere gode Mænd Aghe Tulsß i Hagløse, Jepp Tulsß i Agerup, Anders Aggesß i Størstorp, Biørn Lund i Hwellinge, Pether Rask i Woordlinge, Pether Lærkke i Byrdinge Kloster, a. w. ere. Givet paa Hickeberghe Alle Helgens Dag.

[Orig. Senere (jfr. 1460 Febr. 23) til Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 151.*]
Afskr.: Lundebogen S. 112. LDipl. [1031]

Nov. 3. Las Daa Borger i Aars skøder Bisp Henrik i Ribe Pilegordh og Østergordh i Hinge H., som Bispen dog selv skal indløse fra Hr. Jens i Stadel.

Perg. med 4 Segl: 1. Lxlix 36; 2. G. 929; 3-4. Bomærker. Senere til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 399*; endnu senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.).
Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 49. [1032]

a) RA. Reg. 60 S. 272.

Nov. 8. Vi Cristiern¹ Konge gør vitterligt os at have opbaaret af velbyrdig Md. Jens Andersß vor Borgemester i Helsinggøør 263 Mk. paa Hr. Aghe Axelsßns Vegne vor Embedsmand paa Wordhbergh, som han os i dette Aar give skulde paa Mortens Dag for den aarlige Hjælp og Rente, som vi af ham have skal som af andre gode Mænd, der vore og Kronens Len har i Pant eller til Forlening, som er af hver 100 Marks Rente »tilforlæns« 10 Mk. og af 100 Mk. til Pant 5 Mk.; for hvilke 263 Mk. vi lader Hr. Aghe Axelsß R. vor Mand og Raad kvit for alt ydermere Tiltale om forskrevne Pantegods og »forlænegotzis« Rente. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi die Willehadi.

Perg. med 1 Segl: K. 76. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. [1033]

Nov. 10. Vi Knud¹ Biskop i Wiburgh og Kong Cristierns Kammermester har paa vor naadige Herres Vegne opbaaret af velbaaren Md. Hr. Eggerth Frylle R. 84 Mk., som han giver vor naadige Herre til Hjælp af det Gods, Pant og »loon«, som han har af Kronen, for hvilke 84 Mk. vi paa vor naadige Herres

Vegne lader ham kvit. Datum Hafnis in camera in profesto Martini nostro sub sig.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 680. Eggert Frilles Arkiv (RA). [1034

Nov. 12—18. *Reg. 4079.* Medtaget Perg. [med 8 Segl]. Ærkedegn i Slesvig Cord Cordes's Arkiv; *ÆA. V. 512, 517, 536* (Statsark. i Kiel, Urk. Bistum Schleswig Nr. 20). *Noodt, Beiträge II. 24.* [1035

Nov. 13. *Reg. *6180.* [^aPerg. med 5 Segl: 1-5.^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (10. Pacquet Nr. 22).] Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv; LDipl. Herefter: *Matzen, Panteret S. 487* og (i moderne »Oversættelse«) *Aarb. udg. af Randers Amts hist. Samfund II. 18.* — Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4 to 360 Bl. 24 a. [1036

a—a) Saaledes LDipl.

Nov. 14. *Reg. *6181.* Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgoods Nørrejyll.). *Dipl. Chr. I S. 112.* [1037

Nov. 16. Johannes Brwn Prior i Anworskoff gør Nonnerne i Bosy delagtige i St. Hans Ordens gode Gerninger.

Perg. [med 1 Segl: Nævnt af Brocman i LDipl. som »Sig. læsum«]. Bosø Kl. Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 412.* [1038

Nov. 27. »Aar 1459 Tisdagen næst efter s. Cathrinæ Dag blev først[!] et Tingsvidne paa Synderling Herredsting af Ulf Pedersen Raadmand i Randers, at den Skof, som ligger til den Gaard i Over Fussing, som Anders Nielsen udi boede, som hør Vor Frue Kirke i Randers til, den for^{ne} Skoff haver upaaklaget været og lagt til Vor Frue Kirke i Randers i 40 Aar og meere med ald sin Begribelse, som for^{ne} Anders Nielsen opympet og i Være hafde, og aldrig havde nogen Mand klaget derpaa.«

[A. Perg.^a Randers Vor Frue Kirkes Arkiv.] Aa. Udtog med S. A. Stadfeldts Haand, mulig »efter nogle Excerptblade, der tilhøre Beedemand Knud Kiergaard«: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 361. — Ab. Vidisse 1498 Sep. 24. [1039

a) Saaledes Ab.

Nov. 29. Jep Jenss Herredsfoged i Tydebers H., Oloff Pætherss² af Tydeberg, Eyler Bodzendale⁵ af Noby, Bo Adzerss af Awersie, Lasse Dieghen sstds., Jep Matss af Hælløwe maghle og Las Pætherss i Kroghs mølle. Andree Aften paa Tydebers H.s Ting »beddes« Hr. Tetz's Ærkedegn af Roskyllæ et Stokkevidne, »hworlith« og i hvordanne Sager hans Forfædre Ærkedegne i Roskyllæ og deres Provster her i Herredet har brugt deres Magt. Da nævnede jeg Jep Jenss en beskeden Mand af Tinget Pær Henricss af Tydeberg at tage til sig 11 andre Danne-mænd: Jep Jenss sstds., Jes Maw af Orderyp, Ingwr Jieips s af

Tydeberg lillæ, Per Jenss af Hælløwe maghle, Jep Manss sstds. og Maans Hemingss, Ingwr Jenss af Trælløsæ, Ingwr Ebbes sstds., Ebbes[!] i Hælløwe lillæ, Tyghe af Wynneryp og Per Raffn af Hælløwe maghlæ; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var, at Ærkedegne af Roskyllæ Hr. Jens Billæ og hans Efterkommere og deres Provster her i Herredet har haft fuld Magt i 40 Aar og meget længere af at løse »i barleie frændskab«, som kaldes Kætteri, aabenbar Mened, Hor, Jomfrukrænken og i andre Biskoppssager, om de »føre komme æn« Bispens Officialis, og at de aldrig har hørt, at Biskoppen eller hans Officialis har bevaret sig med de Sager, som Ærkedegne og deres Provster først »paa toghe breff«, førend nu; item at de aldrig har hørt eller mindedes, at nogen anden Provst var her i Herredet uden den, som Ærkedegne af Roskyllæ her udi satte. Vore Indsegl. Givet *osv.*

Papir med Rester af 7 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Clviii 16 (Godov); 3-4. Utydelige; 5. Dxli 4; 6-7. Bomærker. Roskilde Kapitels (Ærkedegns) Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl.

[1040

Dec. 6. Cristiern Konge. For Troskabs Bevisning og Tjeneste, som Henric Dringelbiergh vor Møntmester i Malmøghe os og Danmark gjort har og gøre skal, saa længe han lever, giver vi ham til »ewerdelighe« Eje vor og Kronens Jord og Grund i Malmøghe norden næst Simonis og Jude Kapel liggende. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnensi die Nicolai nostro sub secreto.

Dn. rex per se.

Perg. [med 1 Segl]. Henrik Dringenbergs Arkiv; senere til Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 18). Udtog med urigtigt Aar 1456: *Hist. Tidsskr. IV. 551.*

[1041

Dec. 12. Andreas Brok cantor ecclesie Ripensis. Ad perpetuam rei geste memoriam *etc.* Unde ad noticiam deduco, quod perpetuam vicariam in capella Michaelis ecclesie Ripensis cathedralis fundo atque infrascriptis redditibus doto, accedente ad hoc consensu Dn. Henrici episcopi Ripensis et sui capituli, ad cuius vicarie manutencionem ad laudem trinitatis, Marie virg. sanctique Michaelis et omnium sanctorum Dei pro animarum mei meorumque parentum ac benefactorum remedio certa bona mea Ripis, Wardesysel et in Hardesysel sita do: primo Ripis quandam domum meam lapideam cum suo fundo ab omni impeticione libero, sitam ad occidentalem cathedralis ecclesie

Ripensis partem, quam impingnerative habeo de Michaelae Hoorn cive Ripensi, prout documenta super impingneracione protestantur, in qua vicarius capelle Michelis perpetuus suam retinebit personalem residenciam; ^aitem in Wardesysel ad eandem capellam assingno curiam meam in villa Wpsnedum dantem 4 sol. annone, cui curie adjacet quarta pars illius tocius campi et quarta pars Gummismark, quam curiam habet Thermannus Johannis conductive^a; item bona mea per me empta et acquisita in Hargesysel sita do annectendo capelle, videl. 2 curias in par. Bregningh (Palli Persß et Benedictus, dantes 1 lagenam butiri pleni ponderis), item bona mea in Ringkøbingh mark et Rindwm mark et in par. Rindwm, valencia annuatim racione reddituum 36 sol. annone cum suis ceteris requisitis, que bona emi de heredibus Andree Orm et Maye Jensdatter ac Johanne Tygesß in Ringkøbingh; item omnia bona mea in par. Wellingh, que acquisivi tytulo empconis de heredibus domine Meret Pixstens et de Pixsten ac Dn. Jona Tulissøn canonico Ripensi et de heredibus Claws Twn A., valencia annuis temporibus 37 sol. annone. Nomina vero inquilinorum huiusmodi bona ad fundacionem capelle per me institutam pronunc habenciuin cum suorum fructuum quantitate sunt ista: Laurencius Andree in curia Tranemosse (6 sol. annone), Tyge Powelsß in Lerkesbøl (1 sol. annone), Laurencius Nicolai in Klappetofft (3 sol. annone), Nis Thome in Koxstrvp (1 sol. annone), Cristiernus Tygesß ibid. (6 sol. annone), Nis Cristiernsß ibid. (4 sol. annone), Nicolaus Bertoldi in occidentali parte circa Elleker (4 sol. annone), Nicolaus Jacobi in Deiegardh (4 sol. annone), Maye Boeskone (1 sol. annone), Jes Tygesß in Westerwenner (4 sol. annone), Johannes Michaelis Mandywel in Lambek (eciam [!] 2 sol. annone). Si plura sunt bona, desolata vel non desolata, capelle antedictæ per me contributa silicet in parrochiis Rynnom, Ringkøbingh mark et Wellingh vel allibi, occupatores eorundem faciant juxta decretum litterarum originalium per possessorem capelle presentandarum. Quare ego, capelle fundator principalis, instituo Dn. Andream Mathie presbiterum et cognatum meum rectorem et possessorem eiusdem capelle sive vicariatus ad omnia jura et redditus quocumque exinde semoto illicito detentore, servato isto ordine, quod hee 5 persone subsequentes: Dn. Andreas Mathie, actu rector et capelle primevus possessor, Seuerinus Mathie arcium liberalium baccalarius secundus, Hans Nicolai tercius, Olaus Nicolai quartus et Jacobus Tuchonis quintus, clerici et cognati mei,

successive unus post alium juxta ydoneitatem morum, scienciarum statuumque clericalium ordinantur ad receptionem possessionis capelle ultra quoscumque alios extraneos et ingnotos. Volo insuper, quod capitulum Ripense tamquam merum jus patronatus habens in prescriptis tam illos quinque ac omnes alios prope in eadem linea mee parentele quam ceteros singulos ydoneos et depost valentes conferre et instituere valeat promovendo in realem possessionem vicariatus et pronunc inductum videl. Dn. Andream Mathie sive inducendum defensare, attentis isto jure et irrevocabili mea ultima voluntate, quod quicumque huiusmodi vicarie provisor seu possessor fuerit, annuatim 3 mr. lybicensis juxta modum Daciane patrie dativas prompta solucione, omni dempta temporis protractione, capitulo procuret persolvendo, dummodo anniversarium ob refrigerium anime mee animarumque parentum meorum et benefactorum, ut est moris eiusdem ecclesie cathedralis, crastino die mee deposicionis, aliquo festo non impediante, cum suis missis et vigiliis fuerit celebratum. Sig. meum cum sig. Dn. Henrici² ecclesie Ripensis episcopi necnon capituli³ ibid. ceterorumque circumspcctorum DDn. et virorum Petri Friis magistrorum Nicolai Marquardi⁵ et Johannis Langh, Thome Langhe canonicorum, Olavi Mathie previsoris curie b. Johannis Jherosolymitani, Thermani Jacobi proconsulis, Nicolai Nicolai, Johannis Pauli et Jahan Erlandi consulum Ripensium. Datum et actum Ripis in profesto Lucie.

Perg. med [12] Segl: 2. G. 818; [3. G. 836^b]; 5. G. 881; 7. Nævnt under G. 885; 8. Forsiden mangler. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 407*; c1747 af Gram foræret til Danske Selskab^c (RA.). LDipl. (*Reg. *6187* (med urigtig Datum Dec. 19).) — Hertil 870. [1042

a—a) Senere atter overstreget. b) Tegning i Klevenfeldts Sigilla præpositorum, sacerdotum etc., Ribe. c—c) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 190*; jfr. Langebeks Paa-skrift bagpaa; det er altsaa næppe rigtigt, naar Klevenfeldt i sine Segltegn., Stangeberg, betegner Brevet som »Orig. perg. propr.»

Dec. 19. Udtog: *Kinch, Ribe I. 347*; *Reg. *6187*. Er 1042.

Dec. 31. Nes Hansß Herredsfoged paa Tossend, Holgerd Monk R. og Hovedsmand paa Kestroppe, Anders Matß Scriwere ibid., Anders Smed i Gæsingæ, Troels Andersß ibid. Mand. efter Johannes Dag Apostel paa Tøsingæ Ting fik en beskeden Dannemand Jep Jensß i Stioæl et Tingsvidne med 8 Danne-mænd: Anders Smed i Gæsingæ, Anders Hwørman, Jes Nielsß i Mædelby, Troels Andersß i Gæsingæ, Jes Lassesß ibid., Nes Igærne ibid., Per Engil i Stioel og Powel i Londh; hvilke vid-nede, at de hørte og saa', at Vilium i Hællø paa fornævnte

Ting kendtes, at han havde pantsat Jep Jenss en sin Gaard i Hælløff vesten næst den Gaard, som Las Tygæs paa boer, for 20 Mk. danske Penge at betale inden s. Johannes Dag Mid-sommer; item 13 Mk. staar igen af den Sum Penge ubetalt. Var der nogle Frænder eller næste til, der Gaarden vilde igenløse for de 20 Mk., da skulde de være Gaarden næst. Faar Jep Jenss ej de 13 Mk. inden den forskrevne Tid, da skal Gaarden være Jep Jenss skødet med dette Brev til evindeligg Eje. Item tilbandt Vilium sig at hjemle Jep Jenss Gaarden uden for den Skat og Skyld, som der hører aarlig med Rette af at gaa. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [5] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 2. Utydeligt. ^aI Peder Lucoppidans Tid ejet af en »Ejendomsbonde« paa Taasinge^a; ^b1750 af Klevenfeldt foræret til Danske Selskab^b (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. »1459 7 Maj?« [1043

^{a-a}) Gl. kgl. Saml. 4 to 2349, Hæfte e; jfr. Rostgaard Fol. 18 Bl. 83 a (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 400 Bl. 95 a og Uldall Fol. 190 S. 65), Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedral-skole S. 176 (herefter: Thott 4 to 1419 S. 257) og Ny kgl. Saml. 4 to 646 c. ^{b-b}) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Dag? Lovhævd, at Hr. Jørgen Urne af Brolycke havde indværget Jord paa Lango Mark.

[Orig. Jørgen Urnes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1554 Dec. 19 (Onsd. efter Lucie Dag) mellem Fru Kierstine Lyckesdather til Rydegaardt og Kronens Tjenere i Langaa; den første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1492 Dag?. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 326 a. Herefter: *Rosenvinge, Domme I. 241*. — Et andet Udtog [efter Peder Dyrskjøt] lyder: »Item et Loughefd 1459, Hr. Johan Uhrne til Broelykke indvortet Ryegaard med ald sine Ennemercke og det Jord paa Langemach (men det er vist Hr. Jørgen Uhrne)«. Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 41 a; RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark gg. [1044

— »Itt pergamentz skifftebreff^a liudendis, att Matz Jenßen haffuer werritt offuer itt wenligt skiffte met Hans Kordtzen epther beggis theris hustruers fader Peder Mødeskals dødt, saa att for^{ne} Hans Kordtzen skall haffue thend gaardt, som hand i bode, met all hans retthe tilliudelse, som kaldis Lyckesholm, och thend mølle, hoes gaarden ligger, Clause jordtt i Maglebye och itt otthe boliig i Ore, itt xviii skeppe landt met all thet goudtzis retthe tilliudelse, skouff och marck.«

[A. Perg. Hans Kortsens Arkiv.] **Aa.** Udtog (uden Aar) anført i Rettertingsdom 1573 Sept. 9 mellem Fru Birgethe Grubbe til Skouffsboe paa den ene Side og Matz Kordtzen i Naske og Hans Kordtzen til Lyckesholm paa den anden; Brevet fremlægges af de sidste. RA. (Herredags-) Dombog 1570-76 Bl. 88 a. — **Ab.** Et andet, betydelig kortere Udtog (men til Gengæld med Aarsangivelse)^b anført i Rettertingsdom 1554 Dec. 18 (Tirsd. efter Lucie Dag) mellem Michell Korts og Jep Korts paa egne og Medarvingers Vegne m. fl. paa den ene Side og Jens Huaß

til Fodslett paa den anden; Brevet fremlægges af de første. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 320 b. [1045

a) Ab tilføjer: »wnder datum mcdlix«. b) Det siges her udtrykkelig, at Godset var »Hans Korsø tilskiffitt met sin høstrue«.

Dag? »En lagheffdt wnder datum mcdlix, lydende, att her Erick Porß rider aff Elingßiøgaardtt hagde induordt met lagheffdt allt sit gotz y Ryde sogen ligende y Sønder herrit y Laalandtt.«

[Orig. Erik Pors's Arkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1553 Apr. 24 (Mand. efter Sønd. jubilate) mellem Sti Porß og Erick Matsß til Bierckinde; den første fremlægger nærværende Brev; den sidste fremlægger Brev af 1504 Dag?. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 700. [1046

— Erklæring af Kongen og Rigsraadet, at gejstlige og Kvinder, der er Arvinger efter en Drabsmand, ikke skal deltage i Udredelsen af Bøder for ham.

[Orig.] Udtog anført i Biskop Knuds Glosse til Jyske Lov: AM. 8vo 12 S. 92; sstds. 8vo 16 Bl. 89 b; Gl. kgl. Saml. 4to 3135 Bl. 78 a; sstds. 4to 3136 Bl. 70 b; sstds. 4to 3137 Bl. 94 b (med urigtigt Aar 1460). Trykt: *Udgaven 1504, 2. Bog 26. Kap.* = *Kofod Ancher, Lov-Hist. I. 204* = *Samme, Saml. jurid. Skr. I. 386.* — Dansk Oversætt. (sikkert efter den trykte Udgave): Gl. kgl. Saml. 4to 3140 a, 2. Bog 26. Kap. (skrevet c. 1580); Uldall Fol. 10, sstds. (skrevet 1607); sstds. 4to 232, sstds.; sstds. 4to 231, sstds.

[1047

— Stokkevidne af Ringsted H.s Ting om Roskilde Ærkedegnes Myndighed i Biskopssager.

[Orig. paa Papir. Roskilde Kapitels (Ærkedegns) Arkiv; senere ejet af Danske Selskab.] Udtog: *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 246.* [1048

— »4. En gaffbreff paa perckement aar 1459 paa tho enngdell Offuer Holloff och Neder Holff till Bølling kircke.«

[Perg. Bøvling Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 58. [1049

— »En vidis aff it breff paa Hyum biskou. Dattierit 1459.

Endnu en anden paa latin unnder samme dato«.

[Orig. (Begge?) Hygum (Vandfuld H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anførte i Hardsyssels Provstis Registratur S. 45. [1050-51

— »5. Copie aff thuende breffue om Stabye kircke och Lønnborig kiercke, haffuer verit magskiffit, den enne dattierit 1460, thend anden dattierit 1459.«

[Orig. — Afskrifter: Staby Kirkes Arkiv?] Udtog anførte i Hardsyssels Provstis Registratur S. 28. [1052

— »Cristen Kruse skødte handß Faderbroderß Dattersøn Jep Mogensßen handß Arvegodß i Norlyng Herret og Nordorp. 1459.«

[Orig. Senere til Tjele Godsarkiv?] Udtog med Klevenfeldts Haand (uden Kilde, men anført paa samme Halvark som Udtog af Breve i Arkivet paa Tjele og derfor formentlig hidrørende fra samme Sted): RA. MS. »Diverse Klevenfeldtiana«.

[1053

Dag? »Et høilouglig s. ihukomst droning Doroteas forzegelede pergamentzbreff med vi andre hoßhengendis indzegler forzegett wnder datum 1459, indholdendis, hederlig och welb. mandt Hendrech[!]ª Lembech aff Nebbe for hendis naade at haffue werett medt ett obett breff bezeglet med Peder Holckis indzegele oc flere gode mends till windeßbørdt, liudendis, thett for^{ne} Peder Holck hagde wndt, giffued och schiøtt med sin fri ja och villie sin dater frue Gierloff hanns gaardt Møgelkierdt, Holmenn oc Holms mark med all thieres thillegelße, ehvad som thett heldst er eller nefnes kandt, huilkedt for^{ne} breff medt for^{ne} Møgelkierdt, Holmen oc thieris thellegils for^{ne} Hendrich Lembech solde, schiøtte och aldielis opludt paa sin oc for^{ne} frue Gierloffs wegne och beggi thieres arffuinge welb. mand her Erich Ottsonn ridder paa welb. mands wegne her Knud Hendrichsøns oc paa for^{ne} her Erichs egen wegne, thett for^{ne} breff och Møgelkierd, Holmenn och thieres thillegelße, ehvad som thett heldst er eller were kand inden alle fire markeschiell, ager, engh, schow, march, feegangh, fische-wandt, woett och thiurdt, indthett theraff wndtagenn.«

[Perg. med Segl. Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv ell. Møgelkær Godsarkiv; anført: *Vedel Simonsen, Ruderne I. 124 L. 5.*] Udtog anført i Dom 1619 af Viborg Landsting mellem Ernst Nordmandt Befalingsmand paa Stiernholm og Herredsfogeden i Biere H. (for en Dom, han havde afsagt mellem Ernst Nordmandt paa Kongens Vegne og Knud Gyldinstiern til Aagaard); Knud Gyldinstiern fremlægger nærværende Brev og Breve af 1459 Dag? og 1463 Dag?. NLA. Viborg Landstings Dombog 1619 B Bl. 33 a. [1054

a) »: Henneke (*Danm. Ad. Aarb. XIX. 267.*).

— »Hoglouglig s. ihukomst koning Christians stadfestelßebreff wnder samme aars datoª, huorwdi hans naade bemelte breff haffuer stadfest och fuldtbyrdt, ligeruisß som thett wdi hanns naadis egen neruerelß giordt war.«

[Orig. Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv ell. Møgelkær Godsarkiv.] Udtog se 1054. NLA. Viborg Landstings Dombog 1619 B Bl. 33 a. [1055

a) »: som 1054.

— »It pergemenntzbreff met hennginnde indsegeller forre wnder datum 1459, formellennde, att høyborne forstinnde droning Doritte beffalede welbiurdiig mandt Jep Jennßenn høffuidzmannd paa Rannf-borig i Maribou paa rettertinng, at hannd skulde lade opmelle xvi wuillige mennd, som skulle granndske till rette om Østerskou, som Herritzløffz mennd oc Stubberups mennd om tretter, huilche the ocsaa giort haffuer oc tillsagd Herritzløffz mennd at nyde forneffnde skou, grund oc gresgann, ildebrannnd oc oldengield.«

[Orig. Herridslev Mænds Arkiv.] Udtog anført i Brev 1579 Apr. 22, hvorved Monns Erickzenn til Bramsløcke kendes at have modtaget af Fru Ide Munck til Totterup nærværende Brev og 2 andre Breve (efter 1513), menige Lodsejere og Herritzløffz Mænd til troer Haand, Gavn og

Bedste. Papir med 1 Segl paatrykt forneden. RA. Privatarck., Oluf Nielssøn Rosenkrantz, F 1579 Apr. 22. [1056]

Dag? »Pehr Pålson prestmans i Ahuus wettnesskrifft angaende Jens Swales i Skiperløf begiering breef om Jöns Lageson haade förtaalat hans fader Jepp Swala, item att förde Jepp Swales hustru bekom någon panningasumma. Dat. 1459.«

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 26, Nr. 369. [1057]

— »Ditto« (∴ Aasum Herredstingsvidne) »paa Hans Jensens i Ore Skiøde til Simon Horn i Davinde paa en Gaard ibid. 1459.«

[Orig. Odense »Stiftsarchiv« (∴ Amtsarkiv).] Udtog af Vedel Simonsen: RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Aug. 1811 I (Læg 2) Nr. 826. [1058]

Uden Dag. Jeg Anders Jeypss Borger i Køpinhaffn har opbaaret af Oleff Perss »a« Skyringæ 6 lub. Mk., som Anders Perss hans Broder »a« Tydebergh mig skyldig var for Klæde, hvis Sjæl Gud have. Sig. meum. Anno 1459.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden. Oluf Pederssøn Godovs Arkiv (RA.). [1059]

— Kongebrev til Otto Nielsen.

Anført: *Vogelsang, Fortegn. ov. Haandskrifterne i Karen Brahes Bibl. S. 78. Se 639.*

— Pavelig Tilladelse for Engelbrecht Bydelsbach til at bygge en Kirke. Nævnt: *Danske Atlas VI. 199.* Er utvivlsomt en Forveksling med 757.

— Kongebrev til Nykøbing paa Mors om Fiskeriet i Limfjord.

Udtog: *Danske Atlas V. 539* (jfr. 542) og (derefter:) *C. V. Christensen, Nykjøbing paa Mors 1299-1899 S. 22.* Er 955.

— Brudst.: *Langebek, Jubeltale ov. Christian I S. 69; Reg. *6188.* Er 965.

— *Janus Bircherodius, Breviarium equestre seu de equestri ordine elephantino S. 49; Reg. 4082.* Er kun et ufuldstændigt og ikke helt nøjagtigt Aftryk af 974.

Brevbøger: Christiern Is Brevbog: *SRD. VIII. 411* (Juni), *413* (Juni), *413-14* (Juni), *400* (uden Dag), *413* (uden Dag; vel 4 forskellige Breve). — Esrom: *Cod. Esrom. 139* (Sept. 4). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 64* (Apr. 25; *ÆA. III. 192*).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. I. 119* (Nov. 23); *IV. 20, 20, 28, 32*; se ogsaa *980, 1025*. — Lunde Kapitel: se *1031*. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 327, 331, 336, 337, 338, 371, 372*. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 58*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 91, 94*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 266* (Marts 6), *339* (Apr. 26), *338* (Maj 6). (225 se Aar 1470), *270, 291*; se ogsaa *961, 978*. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 28* (Aug. 13), *15* (Okt. 7), *88* (Okt. 11), *35* (Dec. 31; Kongens Arkiv, jfr. Skanderborgske Registr. nedfr.), *127* (ell. Aar 1469), *128*. — Ribe Kapitel: se *945-46, 1016, 1032, 1042*. — Slesvig Kapitel: se *1004, 1035*. — Antvorskov: *ÆA. IV. 70, 115, 117, 134, 220, 229, 242, 245, 269* (Viborg St. Hans Kl.). — Skovkloster: *SRD. IV. 359, 359, 359, 383, 390*. — Maribo: *ÆA. III. 260, 260?, 261, 263, 267, 272, 274, 297*; se ogsaa *984*. — Alling: *ÆA. II. 174, 177, 177*. — Dueholm: *ÆA. III. 204?*; se ogsaa Brevbøger. — Essenbæk: *ÆA. II. 103* (Nov. 22). — Hundslund: *ÆA.*

III. 14, 14, 15. — Mariager: *ÆA. V.* 651, 671, 671, 672, 673, 691, 703, 721, 723, 734, 734, 742. — Ring: *ÆA. I.* 229. — Tvillum: *ÆA. II.* 56 (Febr. 8), 58 (Juli 5), 58 (Aug. 6). — Vestervig: *ÆA. III.* 143, 144. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II.* 368, 378. — Vrejlev: *ÆA. III.* 43. — Øm: *ÆA. I.* 168, 171, 271. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I.* 229, 257 (Kongens Arkiv; vist = *ÆA. II.* 35). — Slagelse Peders Kirke: *ÆA. V.* 800. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V.* 830, 864. — *Eline Gøyes Jordebog* 146 (Febr. 14), 249 (Marts 27), 244 (Apr. 23), 244 (Apr. 24), 244 (Maj 3), 243 (Maj 29), 279 (Juni 29 ell. Juli 6), 113 (Aug. 17), 155 (Aug. 24), 366 (Okt. 30), 214. — Knud Rud: se 1054. — *Adel. Brevkister* 104, 105; se ogsaa: 9297, 949, 1015.

1460.

Jan. 1. *Reg. *6189.* Perg. med [4] Segl: 4. Skjold med v. d. Hagen-Vaaben. Slesvig Kapitels Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Bistum Schleswig Nr. 21). *Stemann III.* 78. [1060]

Jan. 3. Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsøn R. vor Mand og Raad har nu ladet fornøje os 200 lubske Mk., hvilke vore Borgere i Arws os paa Kronens Vegne pligtige var at give »at« Mortens Dag næst forleden i deres aarlige Byskat. Thi lader vi Hr. Otte Nielsøn kvit for alt Krav om forskrevne 200 lubske Mk. Secretum nostrum regale. Datum in castro nostro Hintzegawel fer. 5. post f. circumcis. dni.

Dn. rex per se.

[^aPapir (Orig).^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 32).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 186. [1061]

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Jan. 7. Jep Jenß¹ og Anders Jenß². Vi vederkendes os med vore Frænders Samtykke at have solgt og skødet velbyrdig Svend Jes Viliemß vor Frænde al vor Rettighed, som os og vor Broder Hans Jenß tilfalder efter vor Faders Død i de 2 Gaarde i Hørøp (Tideke Pæderß, 2 Pd. Korn; Pædher Jvdhe, 3 Pd. Korn). Afvindes fornævnte Godses Rettighed ham, tilbinder vi os at vederlægge saa godt Gods og saa velbejligt inden 1/2 Aar derefter eller hans rede Penge igen. Medb. af flere gode Mænd Hr. Axel Laweß³, Henrik Skarsa Forstander i Slangerøps, Jes Teess⁵ i Farrum, Lydeke Jenß⁶ i Frederssløwe, Hr. Michel Esbernß⁷

Sognepræst i Slangerøp, Jes Niels⁵, Alexander »burgemestere« i Slangerøp, Lasse Niels¹⁰ Raadmand sstds., Per Anders¹¹ Tryi Herredstingsfoged. Datum die Kanuti ducis.

Perg. med [11] Segl: 1-2. Bomærker; 3. Lxxxiv 23 (Brock); 5. Cxxxviii 2 (*s iens tetfs van roffegarth*; Rosengard); 6. Giii 3; 7. G. 399; 8-11. Bomærker. Senere (jfr. 1472 Sept. 29) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XXV. 10). [1062

Jan. 7. Per Anders¹ Tryi Herredstingsfoged, Henrik Skarsaw Forstander i Slangerøps Kloster, Jes Teess³ i Farrvm, Alexander⁴, Jes Niels⁵ »burgemestere« i Slangerøp, Lasse Niels⁶, Per Rawn Raadmænd sstds. Lörd. efter 8. Dag Jul skødede beskedne Svende Jep Jenß og Anders Jenß paa Tryi H.s Ting med Frænders Samtykke velbyrdig Svend Jes Viliemß al deres og deres Broders Rettighed Hans Jenß, som dem tilfalder efter deres Faders Død, i 2 Gaarde i Hørøp, den ene skylder 2 Pd. Korn (Tideke Perß), den anden 3 Pd. Korn (Per Jvdhe). Med vore Indsegl. Datum die Kanuti ducis.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 3. Cxxxviii 2 (*s iens tetfs van roffegarth*); 4-6. Bomærker. ^a Senere (jfr. 1472 Sept. 29) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XLVI. 5^b; senere (allerede i C. E. Voss's Tid^c) i Gehejmearkivet). LDipl. [1063

^a) En Afskr. af Jon Mortensen i LDipl. af dette Brev (der i en Paategning af Langebek paa Afskriften betegnes: »Bibl. Ac. Hafn. 1751. Danica fascic. 51«) nævner ogsaa det 7. Segl som bevaret. ^b) Saaledes Registranterne i AM. Fol. 482 og 485. ^c) RA. Reg. 71 i Kvart, Lynge-Frederiksborg H. 42.

Jan. 7 ell. Juli 10. »Jes Laurentsson efterlefwerska Cecilia^a sällier och sköter wälboren Anders Galen i Hwitzstada een gård i Öyå, som kallas Almegården^b. Datum Hwitzstada st. Knutz dag, som är d. 20 jan. 1460.«

[A. Orig.] Aa. Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 365. — Ab. Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 8, Nr. 210.

^a) Ab tilføjer: Ingwardzdatter. ^b) Ab: Älmegården. [1064

Jan. 8. »Aar 1498 den 24. Septbr. fik Albret Jensen Borger og Kirkeværgær til Vor Frue Kirke i Randers et Tingsvidne, havende selv i sin Haand paa Byetinget 3de Pergamentsbreve skielligen og vel skrevne, heele og holdne, uskrabet, uskaarne, ustungne, uden ald Straf med velbesejlede hengende Indsegle nedenfor, hvoraf det 1te Pergament er det ovenanførte af 1459« [c: 1039].

»Det 2det Pergament udstæd paa samme Synderlyng Herretsting, Tingsvidne af samme Foged Peder Nielsen Aar 1460 den Tisdag næst efter tolfte Dag Jule, mand kalder Snabsting, da Niels Jensøn Kirkeværgær at Vor Frue Kirke i Randers med sine Lofhøringer Posche og Per Koel i Læsten gav der Loff selv tolfte paa Vor Frue Kirkes Vegne, som lovligen var tilbuden 3 samfeld Ting og Fogeden og Herredsmændene havde viist hannem for Rætte at give, og giordte de deres Eed, at de

Mænd, som have boet i den Gaard i Over Fussing, som hør til for^{ne} Vor Frue Kirke, de have havt for^{ne} Lund til for^{ne} Gaard i deres Hæfd paa for^{ne} Vor Frue Kirkes Vegne 40 Aar og meere ulast og ukiert af alle fra den Abel-Stub, som de gjorde deres Eed, og synder ned i Fussing Søe og saa vesten ad til en Stie liggende ved Thomes Henrichsens Jord og saa nær op til et Høfd (uden Tvivl en Høy), som alle Granne Jord er, og saa øster frem ad Høffæt og saa synder ned til den for^{ne} Abel-Stub og de Ege, som i ær hugget (indskaarne, ɔ: huggede i), som Skiællet er, og meldte de den Lof og Laghefd staadig og fast at være, og ingen Gienhøring at være derimod.

Det 3die Pergament indeholder, at for^{ne} Niels Jensen Kirkeværgen til Vor Frue Kirke i Randers og Borger ibidem i samme Aar, Dag og Sted fik Tingsvidne af 8 uvillige Mænd, som vidnede, at de hørde og saae, at for^{ne} Niels Jensens Lofhøringe Poske og Per Koel paa for^{ne} Ting kundgjorde, at de hos vare i Fussing Lund i Overfussing, hørde og saae, at for^{ne} Niels Jensen gjorde der Laghefd selv tolfte mod den paa for^{ne} Vor Frue Kirkes Vegne og fuldrebde fuld og aal i alle Maader, og gjorde han sin Eed paa for^{ne} Lund og rætte Skoffskial imellem Bierggraf Kirke og for^{ne} Vor Frues Kirke i Randers, som her-efter stander skrevet (NB. da det er anført i det 2det Pergament, igien-tages det ikke her).^c

[Brevene af 1460: Origg. Randers Vor Frue Kirkes Arkiv. — Vidisse 1498 Sept. 24: Samme Arkiv.] Udtog efter Vidissen med S. A. Stadfeldts Haand, mulig efter nogle Excerptblade, der tilhøre Beedemand Knud Kiergaard^c: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 362. [1065-66

Jan. 11. Jeg Mette Jeipsdather af Hasleager, Jess Stiighsß Efterleve, sælger ærlig velbyrdig Md. Eric Cristernsß mit Gods i Skastz H., som er 1 Gaard i Horstrvp S. i Kragens (Esbern Andersß, 5 Ørtug Korn), 1 Bol i Guldager S. i Toubøll (Jes Lydekfsß, 12 Skill. lub. Penge) og alt det øde Gods, som jeg har i Rauensbergh Mark. Og vederkendes jeg mig at have opbaaret af Eric Cristernsß for forskrevne Gods Penge og fuldt Værd. Vil [jeg] afhænde noget mere af mit Gods i Wardsyll, skal jeg det Eric Cristernsß først byde, og skal han det næst være for lige Værd. Medb. af andre gode Mænd Tames Jensß i Snalstrvp, Egerd Westenni, Cristern Steen, Olaff Jensß VV., Michel Nielsß og Jes Matisß Borgere i Arus. Datum fer. 6. infra oct. epyphanie dni.

Perg. [med 7 Segl]. Erik Christiernssøn Fastis Arkiv; ^asenere til Viborg Landstings Arkiv^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. (Reg. * 6191.) [1067

^{a-a}) Saaledes LDipl.

— Twe Ærkebiskop i Lund. Fred. efter 12. Dag Jul paa s. Gertruds Hus i Halmstadhe, nærværende velbyrdige og strenge

RR. Hr. Aghe Axilsß, Hr. Eric Nipertz, Hr. Laurens Arildsß og mange flere gode Mænd baade af Danmark og Sverige, var for os velbyrdig og streng Ridder Hr. Gøtzstaff Oluffß, som var stævnet af Hr. Eric Biørnsß for Gods, som han skyldte ham for, at han skulde have røvet ham af. Da beviste Hr. Gøtzstaff for os, at han var der rettelig »at kommet«, og var hans rette Køb; og Hr. Eric Biørnsß ikke selv kom at forfølge sin Stævning. Da efter de gode Mænds Raad, som forskrevne stander, dømte vi Hr. Eric Biørnsß Faldsmaal paa »firetii« Mk. Datum etc. nostro sub secreto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 29. Gustaf Olofsson Stenbocks Arkiv (SvRA. Papir). [1068

Jan. 12. »Item et tyngsvytne aff Tørild heretz tingh mcdlx lordag nest ephther toltte dag medt fem hengde endßegle, ludende, att otte danemendt wondet haffde, att thee haffde hørdt och spordt aff fader och forelder, att Skooffdall marck och Skooffdals skooff, Greeßdall och Gammell homelgordt, Øßlundt haffuer verett en rett enmerckis mark ud aff aryldtz tidt och legen och werdt brugt till then østertz gordtt y Forderop, som Jes Jepß wdi bode, ager, eng, skoo och mark, for et frytt enmercke, och for^{nø} Jes Ybßens fader Jep Vylß haffde ald Forderop y were, ii gorde y pant aff Daud Ørn, och thee ander war hans egen, och hand tog ager och eng aff Skooffdall och laffde till thee gorde, som lidett haffde att brwge.«

[Orig. Senere (jfr. 1470 Aug. 18) til Lage Brocks Arkiv.] Udtog anført (sammen med Udtog af Breve af 1473 Dag?, 1484 Maj 8 ell. Sept. 18, 1475 Juli 21, 1470 Aug. 18, 1470 Nov. 24. 1473 Dag?, 1489 Okt. 18, 1483 Aug. 24, 1470 Sept. 29, 1471 Maj 3 ell. Sept. 14 og 4 udaterede Papirsbreve) i Brev 1544 Juni 25 (den 2. Dag s. Hans bapt. Midsommers Dag), hvorved Fru Kyrsten Lyckes til Norlundt kendes at have annammet til troer Hænde de ovennævnte Breve af velbyrdig Svend Lage Brocke til Wemtoofft, sin »broderß« med Forpligtelse til at tilbagelevere dem inden 29. Juli (Oluffs Dag) næstkommende. Papir med 5 Segl. RA. Privatark., Lage Nielsson Brock. [1069

Jan. 15. Benedix af Azerstorp, Nørre H.s Foged i Lollandt, Peder Claußenn Sognepræst i Nackschouff, Hanns Jenßenn i Lilleschouff, Hanns Oelß i Nackschouff, Anders Jepsenn af Rølicke, Jep Pouillßenn af Bierrebye, Jens Krage af Karlebye og Laße Koppe af Kiøbløff. Tirsd. før Marcelli Dag paa Nørre H.s Ting var Sandbiergh Ejere og lod læse et aabent Brev [c: 905] skrevet paa Pergament, beseglet med 7 Indsegl, lydende, at 16 Mænd i en Nævn har adskilt Løgetofft S. og Uttersløff S. med ret Markeskel det retteste, de kunde granske og spørge, og

adskilt dem saa, at alt det, vesten Marebeck er, saa og alt det, som ligger sønden det gravne Dige og stablet er med Sten indtil Horflunde Mark, og saa fra Horslunde Mark indtil Orhage, og alt det, for Vesten ligger, som de store Stene stander, som er stablede og gravne, det svor de til Løgetoffte S.; og »bedis« Sandbierge Mænd der en Bevisning paa, hvad heller det Brev burde at blive ved Magt eller ej. Da var derom tilmælt en Dannemand Jep Pouillbenn, at han skulde tage 11 Dannemænd til sig og sige det, Ret var; da tog han til sig Hanns Oelß af Nackschouff, Hanns Jenßenn af Lilleschouff, Anders Jeppeß af Rolicke, Jep Schmid og Eßbenn Boeßenn *ibid.*, Jenns Krage og Jep Morttenßenn i Karlebye, Hanns Jenßenn i Harpelunde, Jens Nielß i Skretorp, Peder Jepsenn i Lillekiøble og Laße Koppenn; de funde dette Brev ved Magt, til der kommer nogen derom med bedre Bevisning. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

[^aPerg. »schreffuid thill otte indseigle, huilche wore fraanslitt saa nheer som thoe, som wore dett fierde oc fembtte, huilche neppeligenn kunde henge wed«. ^a Sandbjærg (Nørre H. Lolland) Mænds Arkiv.] Vidisse 1606 Juli 8 se 905. RA. Rigens Forfølgningssbog 1601-7 Bl. 304 b. [1070

a—^a) Saaledes Vidissen.

Jan. 20. Christian Konge. Paa det at vor Købstad Grenaa maa bygges og forbedres, og vore Borgere og Almue sstds. maa gøre os des ydermere og redeligere Skat og Tjeneste, stadfæster vi alle de Privilegier, som Kong Christopher og andre Konger i Danmark forskrevne vor Købstad og Borgere givet har, efterdi som de aabne beseglede Breve indeholder, som forskrevne vor Forfader dem derpaa givet har. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Calløe die Fabiani et Sebastiani nostro sub regali secreto.

[A. Orig. Grenaa Bys Arkiv.] Aa. Afskr. af Langebek »ex copia«: LDipl. — Ab. Afskr., atteret 1720 Jan. 13 af Byens Byfoged Knud Hinrich Blichfeldt: NLA. Grenaa Raadstuearkiv, Pk. »Efterleverings«, Løbe-Nr. 14. Afskr. herefter fra 18. Aarh.: sstds., Løbe-Nr. 26; Afskr. fra 1735 efter den sidstnævnte: RA. Komm. Koll., Relationer over Stifternes Tilstand 1735 (under Grenaa); Afskr. herefter af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4 to 742 b. Afskr. fra 19. Aarh. efter Ab: NLA. C. Olsens Samlinger, Topographica (under Grenaa). — Udtog uden Dag: Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 1 a). [1071

Jan. 21. Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsßen R. vor Mand og Raad har nu gjort os fuldt Regnskab for alt det, som han paa vore Vegne har opbaaret af vort Fredkøb i Jutland fra det

første, vi ham det befol, og til denne Dag. Thi lader vi ham kvit for alt Krav derom. Secretum nostrum regale. Datum in castro nostro Kalfføø die Agnetis.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med Brudst. af 1 Segl.^a Otte Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 33).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorff: Additam. 4 to 94 S. 186. [1072

a—a) Saaledes LDipl.

Jan. 22. Staffan Benctss R., Karl Benctss a. w., Gøzstaff Olsß R. paa min Hustrus Ingrid Benctdotters Vegne, Laurens Benctss paa min Hustrus Birgitte Benctdotters Vegne. Vor Moder Hustru Kirstine af Wintzetorp, Benct Odsßs Efterleverer, berettede for os, at vor Fader Benct Odsß købte dette Gods i Skane: Haneskog, Bierløff, Rodeløff og Forsse mølne af vor Moders Broder Wlff Staffensß og hendes Svoger Karl Laurensß, som hendes Søster havde, hvilket Gods Biskop Sigge fordem Biskop i Skara med flere hans Brødre betalte med vor Fader under saadan Skel, at vor Søster Fru Mærete Benctsdotter, Hr. Age Axelsßs Hustru, skulde det have til Hjemgift, da hun Hr. Age Axelsß til Hustru gaven »wardh«, uden alt Skifte og uden al Arv, som Fru Mærete efter vor Fader og Moder tilfalde kunde. Hvilken Hjemgift vi alle nu lover at holde, saa at Fru Mærete det beholde skal uden alt Skifte, som det givet »wardh«, og uden al Arv, der hende med os efter vor Fader og Moder tilfalde kan, og uden ydermere Retgang. Thi afhænder vi os fornævnte Gods og tilegner det Fru Mærete. Medb. af gode Mænd: hæderlig Mand Hr. Niels Mose »dæken« i Nørrehallandh, velbaaren Mand Germund Benctss Landsdommer sstds., Twre Pedersß Byfoged i Nywordberg, Hans Vadde Borgemester og Gottorm Gunnesß Raadmænd^[1] sstds. Datum castro Wordberg fer. 3. ante f. convers. Pauli.

Perg. med [9] Segl: 1. Forsiden mangler; 3. Svensk. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (SvRA. Perg. 1460 Jan. 23). [1073

Jan. 24. Kirstine Staffensdotter¹, Benct Odsßs Efterleverer. Min Bonde Benct Odsß købte dette Gods i Skane: Haneskog, Bierløff, Rodeløff og Forsse mølne af min Broder Wlff Staffensß og min Svoger Karl Laurensß med flere hans Brødrer og Venners Tilhjælp, som det med ham betalte, under saadan Skel, at min Datter Mærete Benctsdotter skulde det have til Hjemgift med sin Bonde Hr. Age Axelsß R. foruden alt Skifte og uden al

Arv, som hende efter min Bonde og mig tilfalde kunde. Medb. af gode Mænd: mine Sønner Hr. Staffen Benctß² R. og Karl Benctß, Hr. Gøzstaff Olsß og Las Benctß, velbaarne Mænd Benc Gylte og Nis Jonsß i Leene a. w., Hr. Swen Sognepræst i Tunelle. Datum et actum in castro Wordbergensi in profesto convers. Pauli.

Perg. med [8] Segl: 1-2. Svenske; 4. Forsiden mangler; 6. Svensk?
Aage Axelssøn Thotts Arkiv (SvRA. Perg.) [1074

Jan. 27. Hans Spoleman¹ Borger i Slangrop. Med min Hustrus Villie og flere mine Venners Samtykke har jeg pantsat hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Margarete Hennickesdotther, Hr. Anders Nielsßs Efterleverske, min Gaard i Slangrop liggende næst norden ved Fru Margretes Kaalhave med Hus og Jord for 12 Skill. Grot, hvilke Penge Fru Margrete skal mig fornøje inden Midfastesøndag i gode Varer og Penge. Opbærer jeg flere Penge af Fru Margrete herefter paa forskrevne Gaard, om mig det Behov gøres, da skal det stande til 4 Dannemænds Sigelse paa »bade ware« Sider, hvad heller jeg har mere opbaaret eller mindre af Fru Margrete, end den Gaard er værd. Gaar den Gaard Fru Margrete af, tilbinder jeg mig at vederlægge saa megen Jord, Hus og Rente inden 16 Uger derefter. Medb. af flere »hederligh oc oc[!] beskeden« Mænd Hr. Michil² Sognepræst i Slangrop, Alexande, Jess Nielsß³ »borgamestere« og Peder Rawen Raadmand sstds. Datum dnica. ante f. purificac. Marie.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 399 (s *micael esbernni*); 3. Bomærke; 5. Forsiden mangler. Anders Nielssøn Jernskægs Enkes Arkiv (SvRA. Perg.) [1075

Jan. 29. Michel Jensß Foged i Saling H., Hans Brems Borgemester i Foburgh, Jes Nielß i Tørringh, Jes Jensß i Hildesløf, Hinrik Slæt, Jes Andersß i Espæ, Mortin Nielsß i Nybøl og Hans Diegn i Broby. Tirsd. før Kyndelmissedag paa Salling H.s Ting fik en skellig Md. Jep Sutor i Foburgh et Tingsvidne ved 8 skellige Mænd: Anders Brwn i Wantingh, Las Bunt i Espæ, Jess Anderß ibid., Mortin Nielsß, Lass Nielsß i Nybøl, Per Esbernß i Lwnde, Gommæ i Rwdwm og Per Jensß i Stawærlwnd; hvilke vidnede, at de den samme Dag hørte og saa' paa fornævnte Ting, at Hans Eggerthß i Foburgh skødede Jep Sudher paa Vor Frue Vegne 4 Stykker Jord paa Dyærnæs Mark liggende, de 2 Stykker ligger paa Møllæhøy, et paa

Strwdebergh, et inden Rwde gaffb, og 4 Læs Eng i Sywæ madh; hvilken Jord og Eng Hans Eggerthß afhændte sig til Vor Frue Alter i Foburgh. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 5. I Sigilfeltet en Tang og en Hammer; 6. Bomærke. Faaborg Nicolai Kirkes Arkiv; senere til Baroniet Holstenschus's Arkiv, Adkomstdokumenter o. l. paa Perg., Findstrup (Holstenschus) vedrørende (FLA.). [1076]

Febr. 9. Ærkebisp Tuve af Lund tilskriver Christiern van Hafn om Træværk til en Barse.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Forskelligt fra G. 29. Christiern van Hafns Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 415; Missiver II. 12.* [1077]

Febr. 10. Jeg Pæther Jensß¹ af Gudhensø maghle har med min Husfrue Mette Jensedotters Samtykke solgt velbaaren Md. Jens Viliemsß en Søsterdel Hus og Jord i de 2 Gaarde i Hødthrop i Liwng H. med al den Rettighed, som min Husfrue og jeg derpaa har, hvilke 2 Gaarde Tydeke og Per Jwde i boer, den ene giver 3 Pd. Korn, og den anden 2 Pd. Korn, og kendes vi os at have opbaaret fuldt Værd af Jens Viliemsß. Medb. af hæderlige Mænd Hr. Tyge Jensß² Kannik i Roskilde, Jens Theeds³ af Farrum, Erik Jensß⁴ Forstander i Vor Frue Kloster i Roskilde, Jep Jensß⁵ af Clara, Boo Jensß⁶ og Henrek Bonskot⁷ »borgemestere« sstds. Datum die Scolastice.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. G. 275; 3. Cxxxviii 2 (*s iens tetfs van roffegarth*); 4. Clviii 13 (Godov); 5. Hxl 6 (Barritsen); 6. Bomærke; 7. Bomærke (*sig hinric diricson*). Senere (jfr. 1472 Sept. 29) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmii Alter) (AM. XLVI. 6^a; senere (allerede i C. E. Voss's Tid^b) i Gehejmearkivet). LDipl. [1078]

^a) Saaledes Registranterne i AM. Fol. 482 og 485. ^b) RA. Reg. 71 i Kvart, Lyng-Frederiksborg H. 43.

Febr. 13. Vi Mognes Dywre, som sad i Dommers Sted, Per Hemmingsß², Marthen³ »bormester« i Ringstet, Arendh Scriffueræ⁴, Thuwe Skindhære i Ringstet, Per Persß i Fførsløffa og Per Jensß i Mierløxsæ. Onsd. efter Scolastice Dag paa Sellentzffare Landsting var beskedne Jep Jensß og skødede velbyrdig Svend Jess Wilumsß paa alle Arvingers Vegne 2 Gaarde i Hørop (5 Pd. Korn med deres Beder). Thi »worth« det Skøde stadfæst mælt inden alle 4 Tingstokke. Med vore Indsegl.

Perg. med 7 Segl: 1-3. Bomærker; 4. Bomærke i Skjold (*s arnt biffenbrugge*); 5-7. Bomærker. Senere (jfr. 1472 Sept. 29) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmii Alter) (AM. XXV. 11). [1079]

Febr. 15. *Reg. 4083.* [Orig. Roskilde Kapitels Arkiv.] Optaget i Notarialinstrument 1487 Maj 7. *Pontoppidan, Annales II. 622; Kbhvns Dipl. IV. 62.* [1080]

Febr. 23. Maghnus Hack i Heckebiærghe mageskifter Gods til Vor Frue Alter i Lwnde Domkirke ved Fonten for Gods i Gennorp i Bare H. A. Perg.; Plica ødelagt, saa at Tallet af Seglhuller ikke kan ses. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 151* (SvRA. Perg. »1460 Marts 1?«). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 415.* — Aa. Afskr.: Lundebogen S. 113. — Hertil 1031. [1081]

Febr. 24. Gælds brev af Kristern Winter Borgemester i Alborgh til Alborgh Helligaandshus paa 150 lybske Mk. Stæderpenge, at betale inden 1461 Juni 24.

Perg. med [7] Segl: 1-4, 6. Bomærker (4. i Skjold). Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 195.* [1082]

Febr. 27. *Stemann III. 80; Reg. *6192.* Er 1462 Marts 3.

Febr. 28—Marts 5. Peder Iversen m. fl. stadfæster Anders Iversens Gave til Viborg St. Johannis Kloster af et øde Gaardsted ved Hornbæk Vad. [Orig. Viborg St. Hans Kl. Arkiv; senere til Viborg Bishops Arkiv; *ÆA. II. 269* (med Aar 1462).] Afskr. i C. Testrup, Om Klosterne i Wiborg Stift: Additam. Fol. 75 S. 4 (Aaret 1460 her tilføjet over Linien, vistnok med Langebeks Haand). Udtog herefter: *Dipl. Viberg. S. 351.* — Andre Afskrifter efter Testrup: Ny kgl. Saml. 4to 1192 b S. 8 (af Frands de Thestrup); Kall 4to 499 S. 72; Thott Fol. 807 Bl. 6 b (alle med Aar 1460); Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 259 a S. 4 (uden Aar) (Afskrifter mulig herefter: Ny kgl. Saml. 4to 868 e, VI 2. Paginering S. 5 og Additam. 4to 51 S. 486 (= 4)). [1083]

Marts 4. *Reg. *6195.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 474.* [1084]

Marts 5. *Reg. 4084*.* A. ^aPerg. med 18 Segl: 1-18. ^aDet slesvig-holstenske Ridderskabs Arkiv (i Itzehoe; ikke undersøgt). Herefter: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 28; dansk Oversætt.: Hvitfeld V. 102, Fol. 885 L. 7; anført: samme, Bispekrøn. Bl. Ee b, Fol. 108 L. 17 f. n.* (Brevet findes ligeledes (fuldstændig) i *Tratziger's Chronica der Stadt Hamburg* (hrsg. von J. M. Lappenberg S. 192). Hvitfeld benytter anden Steds Tratziger; men da Hvitfeld ogsaa kender det i Kiel udstedte Privilegium af 1460 Apr. 4, som Tratziger ikke har, er der ikke Grund til at tro, at Tratziger skulde være Hvitfelds Kilde for nærværende Brev.) — Aa. Afskr.: *Registrum Chr. I.* — B. Medtaget Perg. [med 18 Segl]; af flere af Seglene er bevarede meget smaa Brudstykker, som næppe lader sig identificere med Sikkerhed. Kongens Arkiv? (RA. Gottorp C). — Afskr. fra 1. Halvdel af 16. Aarh. med Paaskrift: »Originale apud consiliarios ducatum«. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVI. 12). — Afskr. (for-

mentlig herefter) fra c. 1550 med Paaskrift: »Originale apud consiliarias ducatum« [!]. Rigsraadets Arkiv^b (RA. D 1, Slesvig). [1085

^{a-a)} Saaledes det anførte Aftryk. ^{b)} Jfr. Jørgensen, *De danske rigsarkivers hist. S. 211* (Nr. 7) og Erslev, *Aktstykk. til Rigsraadets Hist. III. 459*.

Marts 5? Peder Falster »etc.«, som sad i Dommers Sted, Offue Nielsen i Nyegard, Jep Jensen i Vybye, Jep Mortensen i Svenstrup, Peder Jepsen i Sigsted og Magns Duve[!] Borgemester i Ringsted. Aar 1450 paa den [!] 10. Onsd. efter dnicam. invocavit paa Sielands Landsting berettede velbyrdig Md. Anders Jensen i Tersløse og Hr. Peder Præst i Tersløse, at de havde gjort et Mageskifte i saa Maader, at Anders Jensen skal have af Hr. Peder en hans Stenggaard i Roeskilt i Hisløgaade, for hvilken Gaard Hr. Peder skal igen have en Gaard af Anders Jensen liggende i Huedstrup i Sømme H. (Hans Hendrichsen, 1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot). Item skødede Anders Jensen paa forskrevne Ting samme Dag Hr. Peder og hans Arvinger den forskrevne Gaard og kendtes sig at have opbaaret fuld Værd for forskrevne Gaard. Med vore Indsegl.

[Orig. Tersløse Kirkes Arkiv?] Afskr., utvivlsomt fra 1666: RA. Rtk., Indberetn. indsendte i Henh. til kgl. aab. Brev af 25. Jan. 1666 af dem, som pro officio nyde gejstligt Gods ell. Tiende, Sjælland Bl. 39 b.

[1086

Marts 6. *Reg. 4085**. A. ^aPerg. med [4] Segl: Wilken Vreses.^a Kongens Arkiv (det slesvig-holstenske Ridderskabs Arkiv (i Itzehoe; ikke undersøgt)). Herefter: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 3*. — Aa. Afskr.: *Registrum Chr. I*. [1087

^{a-a)} Saaledes det anførte Aftryk.

Marts 7. *Reg. 4086**. A. Perg. med 4 Segl: 1-2. Henholdsvis Greverne Morits's og Gerhards; 3-4. Oldenburgske. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 394 Nr. 117* (RA. Oldenburg, Perg.). Herefter: *Dipl. Chr. I S. 114*; *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 5*. — Aa. Afskr.: *Registrum Chr. I*. [1088

— Kundgør jeg Anders Nielsøn af Kokkedal R. skyldig at være Hr. Jens Biskop i Aars og hans Arvinger 100 gode gamle gænge af Guld rinske Gylden og 40 Mk. lybsk i gode danske Penge, som nu i Nørjylland gænge er, for hvilken Sum Guld og Penge jeg pantsætter fornævnte værdige Fader 2 Gaarde i Rostrup S. i Tostrup By i Hindsted H. i Himmersyssel, som Las Juul i boer og giver 1 Td. Smør til aarlig Skyld, og 1 Gaard, som hedder Bassebøl, i Ove S. i fornævnte Herred og Syssel (Mikkell Pouelsøn, $\frac{1}{2}$ Td. Smør og 1 Skill. Grot), og skal fornævnte værdige Fader have fornævnte Gaarde for et brugeligt Pant, vornede i og af at sætte, Skyld aarlig op at bære. Naar mig

lyster fornævnte Gaard igen at løse, skal det kundgøres 3 Ting før Midsommer paa forskrevne Herredsting og løses til Michels Dag derefter, og da skal Skyld følge Hovedpengene. Sig. meum cum sig. nobilium virr. DDn. Nicolai Munch de Brusegaard, Eschilli Nicolai de Liungholm »militii« (!), Erics Vesteni, Bertoldi Kaas AA., Torbeni Nicolai proconsulis civitatis Ripensis et Petri Christierni proconsulis ibid. Datum Ripis fer. 6. ante dnicam. reminiscere.

[^aPerg. med 7 Segl.^a] Vidisse 1484 Maj 2. [1089
a—a) Saaledes Vidissen.

Marts 8. *Reg. 4087**. Perg. [med 1 Segl]. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). *Antislesvigholst. Fragm. VII. 34.* [1090

— *Reg. *6196.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 7.* [1091

— *Reg. *6197.* Perg. med 1 Segl: K. 76. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). *Antislesvigholst. Fragm. VII. 36.* [1092

— *Reg. *6198.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 8.* [1093

Marts 9. *Reg. 4088**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 422.* [1094

— *Reg. *6199.* Perg. med 1 Segl: K. 76. Grev Morits af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). *Antislesvigholst. Fragm. VII. 38.* [1095

Marts 12. *Reg. *6201.* Perg. med 2 Segl: 1. G. 974; 2. G. 995. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. VI. 11). *Dipl. Chr. I S. 116.* [1096

— Wy Cristiernn koningh don witlik, upp dat wy danknamich Gode siner mennichuoldigen gnade an uns bewiset, sundergen else wy nu hertogh to Sleswigg »etc.« gekoren sind, llauen wy eme, siner moder Marien unde s. Petere, der kerken unde stichtes Sleswigg houetheren to laue, Godes denst, den cristen louen holden laten na unseme vormoge, annamende de erben. kerken unde stichtes prelaten, domheren, capittle, prestere, kerken unde clostere, alle ere denere, gudere unde lansten in unse koningliken bescherminge. Geuen en ock alle ere lansten vrii, so dat unse amptmanne, denere unde vogede se nicht scholen beschatten edder begesten, beschatten edder begesten laten edder beswaren sunder, wat de gemenen land eneme isliken na lude siner priuilegie van unsen voruaren gegeuen donde sind. Besteden unde vulborden alle ere priuilegia van unsen voruaren koningen to Dennemarken unde hertogen to Sleswigg en gegeuen. Willen ok, dat nemand unser amptmanne

edder vogede gestlike personen des stichtes unde kerken veyden schal edder sick mid gestliken saken bekummeren, men laten se den prelaten richten, den id tobehörd unde beualen is, uppe dat de prelaten, domheren, prestere unde alle gestlike personen dersuluen kerken unde stichtes vor unser voruaren unde elderen selen unde unse, unser husfrowen unde kindere woluard unde salicheid bidden scholen. Llaunen wy alle article erben. stede to holdende; vorbeden hirusse allen unsen amptmannen, vogeden, deneren unde undersaten de prelaten, domheren, prestere unde alle andere gestlike personen hirane to hinderende under unsen koningliken hulden unde ungnaden. Gegeuen in unnsere stad Ripen in Gregorieß dage under unseme secrete.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 545* (RA.). — Afskr. fra 16. Aarh.: RA. D 2, Slesvig Stift (16); Afskr. fra c. 1600: RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 1. — [Afskr. i Protokoll 1558.] Afskrifter herefter: RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 300 a og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 378 a. — Afskrifter i Protokoller 1579, henholdsvis Bl. 11 a, 14 a og 14 a: RA. D 2, Slesvig Stift (16); sstds.; og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 2. LDipl. [1097]

Marts 12. *Reg. *6202.* [^aPerg. med 6 Segl: 1-6.^a Ditlev Reventlows Arkiv; ^bsenere til Trøjborg Godsarkiv^b.] Afskr., delvis faksimileret, af H. C. Refslund Gestrup i Juni 1849: LDipl. *Saml. til jydsk Hist. VI. 29.* [1098]

^{a-a} Saaledes Afskriften. ^{b-b} Saaledes ifølge et af H. C. Refslund skrevet Register over Documenter, der findes paa Troyborg (RA. Pk. Registraturer og Designationer).

— Olloff Axelsß R. af Valløff. Jeg vederkender mig skyldig at være Hans Andersß 80 rinskæ Gylden gode af Guld og 40 lib. Mk. i hvide Penge, som i Siælendh gænge er, for hvilken Sum Guld og Penge jeg pantsætter ham en min Gaard i Fyn i Koldropp (Store Morten, 3 Pd. Byg, 2¹/₂ Mk., 1 Skp. Smør, Høns, 2 Gæs, 1 Lam), at beholde, saa længe H. A. lever, og skal have Magt vornede i og af at sætte, saa længe han lever; naar han afgaar, skal Gaarden være fri igen til mig uden al Løsning. Afvindes Gaarden H. A. med Landslov, eller Hr. Jehane Biørsß eller Hr. Torbiørn Billæ vinder den, eller det kommer til Kronen igen, tilbinder jeg mig at vederlægge H. A. saa godt Gods inden 6 Uger derefter, belejlig i Fin; faar han ej Gods belejlig i Fin inden de 6 Uger, vilkaarer jeg mig ham fornævnte Guld og Penge at betale inden de 6 Uger. Medb. af flere gode Mænd Hr. Offæ Griib Foged paa Walløff og Per Sweyæ. Givet i Københaffn Gregorius Dag.

Perg. [med 3 Segl]; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Oluf Axelssøn Thotts Arkiv? (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1099]

Marts 20. Vi Werner Hansß Herredsfoged i Nørre H. i Langen, Tomes Bodh, Jes Bondhe⁵, Claus Andersß⁴, Oluff Bonde⁵, Anders Clausß⁶, Oluff Jensß⁷ og Bertill Pors⁸. Torsd. før Vor Frue Dag i Faste paa Nørre H.s Ting fik en velbyrdig Md. Hr. Philippus Axelsß Høvidsmand paa Traneker et Tingsvidne af 12 Danne-mænd: Tomes Bodh, Jes Bonde, Claus Andersß, Anders Clausß, Oluff Jensß, Per Jensß i Magelby, Bertil Pors, Hennicke Hansß i Stoff. . . ., Jes Skræther, Anders Kub, Jon Matesß og Nis Jensß i Fæbech; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Jes Nielsß 3 Ting paa Nørre H.s Ting bød sig til Skifte og lovbød al den Rettighed, som han havde paa hans Husfrues Vegne i Putzse-lycke gord, og ej kom fædrene og mødrene Frænder, det vilde købe. Da saa' vi og hørte, at Jes Nielsß og hans Husfru Jehanne Nielsæe paa fornævnte Ting skødede med Træ og Tørv al Rettighed i Putzelykke gord Hr. Philippus Axesß, og kendtes Jes Nielsß og hans Husfrue at have opbaaret fuldt Værd for den Rettighed, som de arvede efter hendes Fader og Moder i Putz-licke gordh i Skeueløff Sogn. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 3. Hiii 2; 4. Bxiii 9 (Ulfeldt); 5. Hiii 1; 6. Bxiii 11 (Ulfeldt); 7. Lxiii 5 (Blaa); 8. Fxxxi 1. Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1100]

Marts 22. Jeg Anders Nielsß Bymand i Ribe skøder af min Husfrues Toffues Samtykke Kapitlet i Ribe al min Rettighed i det Hus, som jeg i Pant har af Palnæ Persß Borger i Ribe, liggende i Fiskergathe, og al min Rettighed, som jeg har i de Agre og Enge paa Hildrop Mark og Estet^a Mark af Jes Thomsß fordum Bymand i Ribe, med Rente, Hovedbreve og al Ret, som de mig paakommet er, som de Breve lyder, derpaa givet er, for min og min Husfrues Aartid at holde i Vor Frue Domkirke i Ribe med Messer og »vigiliæ«, som der »sedewant« er, for min og hendes og alle kristne Sjæles Salighed. Sig. meum cum sig. virr. discr. Laurentii Nicolai, Esgeri Petri et Trugilli Nicolai. Datum in Ripis sabb. ante dnicam. letare.

Perg. med [4] Segl: 1-2. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv (RA.).

a) Paaskrift bagpaa fra 16. Aarh.: Jestedt.

[1101]

Marts 23. Henrik Hermenß Sognepræst i Lywng, Jens Ollß perpetuus vicarius til s. Olau Alter i Vor Frue Kirke i Købendehaffn og Per Diegen i Lywng. Midfastesøndag var paa Vggeløs Kirkegaard straks, Højmassen sungen var, hæderlige Md. og velbyrdig Hr. Mester Jaspas Henrikß »deghen« i Købende-

haffn, som bad hver Dannemand, som Messen hørt havde, at de skulde sige om Hæstange Skov og Thyrstorps Mark, hvorledes at de havde hørt af deres Forfædre og »forælderne«, og bød han dem under den hellige Kirkes Lydelse, at de ej skulde noget dølgje for Vild eller Venskab. Da vidnede de alle og særdeles Jep Hemmingß i Watzingerydh, Jes Laurenß i Vggeløse, Truels Laurenß sstds., Magns Nielß sstds., Jes Perß i Lindholm, Olaff Nielß og Jep Laurenß i Watzingerydh, Per Jenß og Laurenß Perß i Lywnge, at de aldrig havde andet hørt af deres »forælderne« eller andre end, at Hæstange Skov har været et frit Enemærke til »dægendomed« i forskrevne Haffn og, hvo som Vggeløse Kirke i Værgen har haft, og at forskrevne Skov aldrig var køret i 100 Aar og mere før i dette Aar paa Stenløse Kirkes Vegne med Urette. Item vidnede de samme med Sognemændene, at Thyrstorps Mark i »dægend« i en gammel Vgg[eløse] Kir ej ha..... løse Kirkes »werge« eller nogen anden paa hendes Vegne ha..... Thyrstorps Mark i Værgen eller la[d]jet pløje den eller gæ[r]de den] eller i Leje paa Stenløses Kirkes Vegne, det de hørt eller spørge kan i 100 Aar, hverken »fierdell« eller Stykke, og at ingen skal dermed fremkomme, fordi forskrevne Skov og Mark er liggende i Sogn hos dem paa en »fierdels« Vej eller mindre og ligger til Skifte og til Markeskel med deres Mark. Har og »deghen« Jens nogle Penge udgivet til Stenløse Kirke, da véd de ikke hvorfor. At dette er saa ganget, vidner jeg Henrik med mit Indsegl, og jeg Jens Olß har bedet Staffen i Lystorp om sit Indsegl herfor, thi at mit ej nærværende var, og jeg Per Diegen har bedet Ywer i Lystorp om sit Indsegl, thi at mit ej nærværende, og vidner vi det dog med vor egen Haandskrift neden for dette Brev skreven. Datum etc. ^aJeg Jens Olaffß vidner disse Artikler med min egen Haandskrift. ^bJeg Pether Diegn i Livngge vidner disse Artikler med min egen Haandskrift. ^b

Papir med 4 Segl ell. Rester ell. Spor af Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet et Hoved(?); 2-3. Bomærker; 4. Kun Spor; Paaskrift med samtidig Haand: Item samtykker jeg Niels Sognepræst i Herløfæ dette med mit Indsegl og Haand. Københavns Kapitels Arkiv (RA.). (Reg. *6203.)

a—a) Skrevet med en anden Haand. b—b) Skrevet med en tredje Haand. [1102

Marts 23. Jæpp Hemmingsøn af Vatsinggerød, Anders Saxen i Livngge og Pether Laurenß³ sstds. Dnica. letare spurgte Hr. Henric Hermansøn Sognepræst i Livngge paa Livngge Kirke-

gaard paa Hr. Mester Jaspars »dæghe« i Køppenhaffn Vegne alle Sognemændene ad, om dem vitterligt var, om nogen Mand havde haft Thvrstrops Mark eller Hæstongges Skov i Væрге eller Del i fornævnte Skov eller Mark enten bort at lade eller pløje eller hegne uden den, som »dæghe« var i Køppenhaffn og Vggeløss Kirke har. Da opstod disse Dannemænd og saa al menig Almuen i fornævnte Sogn, som var Jens Jeppß i Vatsingerød, Oleff Nielsß i Livngge, Jens Suenß, Jens Persß, Pether Ascerß, Jon Ascerson, Jens Jonsøn og Anders Jensß sstds., hvilken er en Mand paa 80 Aar og mere, og vidnede alle, at dem aldrig mindedes eller Forældre før dem inden 100 Aar eller mere, at nogen anden har haft Hestongges Skov eller Thvrstrops Mark eller Hæstongges Mølle inden Væрге eller nogen Del i fornævnte Mark, Skov eller Mølle uden, hvilken som »dæghe« er i fornævnte Haffn og Vggeløss Kirke har; og bad fornævnte Mænd dem Gud til Hjælp og Helgene, at fornævnte Mark, Skov og Mølle ligger til Vggeløss Kirke og til »dæghe«, og de aldrig andet hørt havde, og ikke Forældre før dem. Dette vidnede disse Dannemænd hverken for Gunst eller Gave uden for Retvished Skyld, og som deres Forældre for dem sagde, Mand efter Mand. Item vidnede disse Mænd, at i 70 Aar havde ingen Magt enten at lade pløje eller saa eller hegne fornævnte Mark eller bort lade uden den, som »dæghe« var i Haffn. Vore Indsegl. Skrevet og givet osv.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Utydeligt; 3. Bomærke. Københavns Kapitels Arkiv (RA). [1103

Marts 24. *Reg. 4089**. [Orig. Slesvig Bisps ell. Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 538.*] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 137.* [1104

— Mester Pæther Borgemester i Otthns, Pether Nielsß, Claues Clemensß, Hans Nielsß, Jens Brwn, Jens Hayesß, Mattes Dwng, Jess Clauesß, Tyghe Scriwere, Niss Jensß, Pæther Atzersß Raadmænd sstds. Vor Frue Aften annunciat. i Faste var paa vort Raadhus i Otthens hæderlige og velbyrdige Mænd og Kvinder Hr. Eggerd Ffrylle R. Høvedsmand paa Hinzegawell, hans Broder [Hr.] Johan Ffrylle R. Høvedsmand paa Nykøpinge, deres Brodersøn Hr. Johan Ffrylle i Wgerssloff R. og hans Søstre Fru, Hr. Jachim Hinricsß Efterleve, og Fru Ydde, Hr. Palye Marskes Efterleve, hvilke lod læse 2 aabne Pergamentsbreve med hele og hængende Indsegl, først et Brev, med hvilket Haghén Cristiernsß har Fuldmagt givet hans Broder Hr. Claues

Cristiernsß forðum Ærkedegn, hvilket lød: 1. Række Nr. 6216. Derefter lod d[e læse et] Brev, med hvilket de havde givet hverandre Afkalding paa Ryber By[ting] og lød: 1. Række Nr. 6929. Derefter gav alle disse fornævnte hverandre fuldkommelig Afkalding for alt det Skifte, dem har været imellem til denne Dag, rørende Gods og urørende, intet undtaget foruden deres Gaard i Rybe, som deres Fader og »oldefather« i boede Cristiern^a Ffryllesß, hvis Sjæl Gud have; hun bliver ganske standende uskiftet, dog h[ver] al deres Rettighed uforsømmet, hvo mere Del eller mindre har i fornævnte Gaard. Med vor Stads¹ Indsegl. Datum etc.

Perg. med 1 Segl: Det hos *Trap*⁴ IV. 271 øverst afbildede. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. 1425 Sept. 15 (ufuldstændig). [1105

a) Orig.: Cristiernsß.

Marts 24. Elof Nilsson^a i Tranås sælger Præsten Magnus Ageszon en Gaard i Ystedt.

[A. Orig.] Aa. Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 366. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 417.* — Ab. Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 8, Nr. 196. — Ac. Et tredie Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 5 b Nr. 9. — Hertil 171-72. [1106

a) Ab tilføjer: boman.

Marts 25. Bosø Klosters Lejebrev til Padher Remmesnijdare i Malmø paa en Gaard sstds.

[Orig. Senere tilbagegivet til Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 158. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 417.* [1107

C. Marts 25? Pedher Remmesnidares Genbrev til Bosø Kloster paa en Gaard i Malmø, som han har i Leje.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation (Bl. 342 a), Bosø Kl. Nr. 19. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 418.* [1108

Marts 27. I Navn Faders, Søns og den Helligaands Amen. Paa det at Guds Tjeneste og Vor Frues Lov maatte øges, stadfæster vi Eggert Frille og Johan Frille RR. og Brødre det Brev, som Kapitel af Rypæ har af vor Fader Cristiern Frillesß, hvis Sjæl Gud have, paa den Jord paa Melledam, som Swen Swdher paa boede. Item skøder vi fornævnte Kapitel al vor Rettighed i de andre 2 Tofter liggende paa Melledam imellem den forskrevne Toft og Møllen; paa den ene boer Hans Jensß, og paa den anden Nis Pawelsß Smet. Item stadfæster vi alle de Breve, som vor Broder Hr. Claues Cristiernsß, forðum Ærkedegn var i

Rypæ, har givet fornævnte Kapitel før[s]t paa Cristiern Porsses Gods i Wester Westet S., som det Brev lyder, derpaa er gjort, og dertil frier vi fornævnte Kapitel Ejendom paa fornævnte Gods og antvorder »eyendomsbreff« derpaa, som Cristiern Pors skødede mig Eggert Frille for Kongen. Item stadfæster vi alle de Breve, som Hr. Claues Cristiernsß fik af vor Søsterdatter Katerine wame Haffn paa Gods i Wester Westet S. og Redagher S., som skylder $\frac{1}{2}$ Mk. Korn. Item stadfæster vi det Brev, som Hr. Claues har givet fornævnte Kapitel paa det Gods i Lille Darrum, som nu paa boer Jes Bertelsß. Item stadfæster vi det Brev, som givet er paa det Gods i Bekke, at derfor holdes trinitatis Søndag Højtid sicut in summis festis med Messe og Prædiken, som det Brev udviser, derpaa gjort er. Item giver vi fornævnte Kapitel al den Rente, som ganger af den Jord, der Nis Nielsß i Værgen har paa Hvide Aagis Toft, og derfor holdes 7 Vokslus og Julenat tændes til Cristi Messe paa høje Alter. Item at fornævnte Kapitel skal holde vor Faders, Moders, Stifmoders, Hr. Claues Cristiernsßs og flere vore Forældres Begængelse 4 Sinde paa Aaret, som i deres Aniversariibog skrevet staar, og dertil »bæggis woræ« Aartid og vore Husfruers Annes og Margretes den samme Dag, som den første Broder afgaar, og vore Husfruers »och tiil«, som vor Broder Hr. Claues har begrebet sin Begængelse anden Dagen trinitatis Søndag, det vi og da vorde begangen og betænkte, som dertil hører, med Messer og vigiliis hver ved sit Navn, som de vil svare for Gud. Item skal fornævnte Kapitel lade holde en daglig Messe i Ryber Domkirkes Kor for trinitatis Alter om Søndagen de s. trinitate, om Mandagen for alle vore Forældres, vore og vore Hustruers og alle kristne Sjæle, om Tirsdagen de s. Katerina, om Onsdagen pro defunctis, om Torsdagen de corporis[!] Cristi, om Fredagen de s. cruce og om Lørdagen de b. virgine og skibe skellig Kapellan dertil, som den Messe vel tager Vare. Item skal fornævnte Kapitel bestille, at der synges den sequencia: Ave preclara alle Lørdage i Vor Frue Messe saa tidt, som den sequencia maa synges, og da skal 2 gradualarii eller andre 2 i »rykkelin« klædte holde 2 Vokslus for høje Alter baade Vinter og Sommer, endog ikke Sædvane er »pæblingh i rykkelin« at stande om Vinteren, saa længe som den sequencia synges; og naar det kommer: ora virgo audi nos, og salva nos, det skal de Peblinge synge »i knæen«, og ganske Koret skal synge det samme igen, og derfor skal de 2 Peblinge, som Blus holder,

have hver 2 Penninge straks, som den sequencia er ude, af sacrista af Rente, som vi dertil lagt har, som er 1 Ørtug Korn af Twe Ketelsß i Lille Darrum. Lader fornævnte Kapitel forsømme nogen Artikel, som forskreven stander, skal vi Fuldmagt have det fornævnte Gods paa at tage og beholde saa længe, at det holdes i alle Maader og oprettes det, som beviseligt forsømt er. Sig. nostra cum sig. nobilium virr. DDn. Petri Howenskildh capitanei castri Hagenskow, Johanis Biørnsß capitanei castri Skiffuæ, Ywen Bryske capitanei castri Nesbyhodhe MM., Nicholai wame Haffn prepositi Ottoniensis et magistri Petri Randel proconsul[is] ibid. presentibus sunt appensa. Datum Ottonie 5. fer. post f. annunciac. Marie.

[Orig. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 435, jfr. 1293.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Eggert Frilles Arkiv (RA.). [1109]

Marts 27. *Reg. *6204.* Perg. [med 1 Segl: Nævnt af Gram i LDipl.] Eggert Frilles Arkiv (RA.). Herefter: *Kirkehist. Saml. II. 385.* — Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Samme Arkiv (RA.). [1110]

— Jeg Johan Ffrylle¹ R. har siddet over et Skifte med min Broder Hr. Eggerd Ffrylle R. Høvedsmand paa Hinzegawell om den Arv, som os er tilfalden efter vor Broder Hr. Claues Cristiernsß Ærkedegn i Rybe, i saa Maade at Hr. E. F. skal have dette Gods: i Hyldorp Jess Nielsß (4 Ørte Korn, Høns og Gæs), Jon sstds. (4 Ørte Korn, Høns og Gæs), Jess Mattesß sstds. (4 Ørte Korn, Høns og Gæs), Hans Persß sstds. (5^{1/2} Ørte Korn), Lasse Persß i Ostra Widstethe (5 Ørte Korn), Niss Reff i Syndre Fardorp (3 Ørte Korn) og Erichz tofft østen ved Methelby (1 Ørte Byg). Jeg J. F. R. skal have dette Gods: i Hyldorpe Lasse Lauesß (4 Ørte Korn, Høns og Gæs), Seuerin sstds. (4 Ørte Korn, Høns og Gæs), Mattes Jacobsß sstds. (4 Ørte Korn, Høns og Gæs), Niss Tyghesß i Aldorp (4 Ørte Korn, 1 fedt Faar, 1/2 Skp. Smør, Gæs og Havre), Olaff Jensß i Syndre Fardorp (7 Ørte Korn), Throwels Tuesß sstds. (3 Ørte Korn). Item har jeg siddet over et Skifte med Hr. E. F. om alt vort Mødrene, som os er tilfalden efter vor Moder Ermegard Cristierns, i saa Maade, at Hr. Æggerd skal have de 2 Gaarde i Lunde i Lunde H. (Hans Hinricsß; Hans Knudsß), og jeg skal have 1 Gaard i Flemlose (Jess Michelsß) og 1 Gaard i Berdinghe (Enken). Og derover har vi 1 Gaard uskiftet i Styghe, som Per Jacobsß i Pant har for 100 lub. Mk. for hans Husfrues Medgift, med saadant Skel, at hvilken af os Gaarden løse vil, han have des Magt og gøre den anden

Broder Skellighed for sin Andel. Og dermed lader vi hveranden kvit for alt ydermere Krav efter fornævnte vor Broder og vor Moder og takker hverandre for godt Skifte, intet undtaget i dette Skifte uden vor fædrene Gaard i Rybe, der vor Fader i boede, med de Enge, som vi har dertil lagt. Begges vore Indsegl med hæderlige gode Mænds Indsegl Hr. Jeip Mortens³ Commender i s. Hans Gaard i Otthns, Hr. Hans Jwll⁴ Korsbroder sstds. og Pether Atzers⁵ Raadmand i Otthens. Datum Ottonie fer. 5. post f. annunciac. Marie.

Perg. med [5] Segl: 1. Flxiii 5; [3. G. 582^a]; 4. G. 583; 5. Bomærke. Eggert Frilles Arkiv; *Adel. Brevkister S. 110* (RA.). LDipl. (ufuldstændig).

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Jernskæg og i hans Herold Nr. 601. [1111

Marts 29. Jeop Jenssøn Præst, perpetuus vicarius til s. Anne Alter i s. Lucii Kirke i Roskilde og Hans Jeipssøn Degn i Blawesteryt. Efter flere vore Venners og Frænders Raad, Gud, Jomfru Marie, s. Anne og alle Guds Helgene til Lov, begges vore Forældres og vore Sjæle med alle kristne Sjæle til des ydermere Naade at forhverve af Gud og til Mindskelse af Pinen for deres og vore Misgerninger Skyld giver vi og skøder til en evig hvers Dags Messe holde skullendes indtil Dommen i s. Nicolai Kirke aarle om Morgen, første 5 slaar, for s. Anne Alter eller, hvor som bekvemmeligst er i forskrevne Kirke, som kaldes »ærste messe«, en vor Arvegaard liggende i Køpenhaffn hos Fiske-torwet paa den søndre Side ved Adhelgaden mellem Dankort. Langis Gaard, som han i boer, østen næst og den Gaard, som i boer Olaff Skræder, vesten næst forskrevne Gaard, som rækker i Længden fra Fiskethorwet norden til og sønden ud indtil Lædherstrædit og holder i sin Længde 23 syælandske Alen; og ved Fiskethorwit er bygte 2 Boder, i den ene boer Henric Prølæ (4 lødige Mk.), i den anden boer Hans Sydeneyer (14 Skill. Grot), og Bredden af Jorden paa den Ende er 22 Alen; og paa den søndre Ende ved Lædherstrædit er og bygte tvende Boder ved Gaden, i den ene boer Hans Dragher (8 Skill. Grot), og i den anden boer Peter (4 lubske Mk.). Hvilken Gaard mig Hans Jeopssøn tilfaldt af Arv og jeg fremdeles Hr. Jeop solgte, som de aabne Breve udviser, derpaa givne er. Thi antvorder vi forskrevne Gaard hæderlige og beskedne Mænd Gerligh Floor Raadmand og Dankort Lange Borger i Køpenhaffn, som Kirkeværger er til s. Nicolai Kirke, paa forskrevne Messes Vegne med saa Skel, at Kirkeværger til s. Nicholai Kirke skal til evig Tid have

forskrevne Gaard og Boder i Forsvar, ham at holde bygt og Landgildet op at bære af ham til at lønne Kapellan med og til at holde forskrevne Messe med til evig Tid, som de vil for Gud andsvare. Item skal i alle Kirkens Højtider bedes for vore Sjæle, som denne Gaard til »første mæsse« i s. Nicolai Kirke i Haffn givet har. Holdes forskrevne Messe ej paa forskrevne Tid, skal vi og vore Arvinger Fuldmagt have igen at kalde dette Brev og at skikke den forskrevne Gaard en anden Steds til Gudstjeneste til en evig Messe, hvor som os bedst lyster. Findes vore Arvinger ikke, eller bliver der mærkelig Forsømmelse paa deres eller forskrevne Kirkeværgers Vegne om forskrevne Gudstjeneste, skal perpetui vicarii i Roskilde Domkirke have Fuldmagt den forskrevne Gaard igen at kalde med de Breve, som findes hos dem, og ham at skikke til Gudstjeneste, som de vil andsvare for Gud. Medb. af hæderlige og velbaarne Mænd Hr. Jeip Olaffsøn »dægghen«, Mester Hans Kantor i Roskilde, Kæld Nielsøn Høvidsmand paa Harældsborgh, Eric Jenssøn Forstander i Vor Frue Kloster og Boe Jenssøn Borgemester i Roskilde. Datum Roskildis sabb. post f. annunciat. Marie.

[^aPerg. med Segl: »det 5. og 6te Seigl ere adelige, de andre enten geistlige eller Bomerker«. Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. [1112

a—a) Saaledes LDipl.

Apr. 3. *Reg. *6205.* Perg.-Haandskrift indbundet i 2 med rødt Skind overtrukne Træplader. Københavns Remmesnider- og Pungmagerlavs (senere Københavns Sadelmagerlavs) Arkiv; ^a1904 af Camillus Nyrop deponeret i Rigsarkivet^a. *Kbhvns Dipl. II. 109; Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 157.* [1113

a—a) Rigsarkivets Gavebog; jfr. *Meddel. fra det danske Rigsarkiv I. 133.*

Apr. 4. *Reg. 4090*.* A. ^aPerg. [med 1 Segl].^a Det slesvig-holstenske Ridderskabs Arkiv (i Itzehoe; ikke undersøgt). Herefter: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 32; dansk Udtog: Hvilfeld V. 110, Fol. 888 L. 22 f. n.; latinsk Udtog: J. A. Cypræus, Annales S. 382.* — **Aa.** Afskr.: *Registrum Chr. I.* — Afskr. fra 16. Aarh., attesteret af Gregorius Iuonis, clericus Brandenburgensis diocesis, kejserlig Notar; Paaskrift: »Originale apud consiliarios ducatum«. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVI. 13). [1114

a—a) Saaledes det anførte Aftryk.

Apr. 6. Jeg Hans Gerkessøn Bymand i Calundeborgh har opbaaret af s. Gertrudhes Alter i Vor Frue Kirke i Calundeborgh 12 Skill. Grot for 1 Pd. Skyld, som min Hustru Kerstinæ og Jes Knutssøn, som hendes Husbonde var, hvis Sjæl Gud have, i

Pant havde i Kerby i den Gaard, som Jes Knutssøn fordm i boede. Og hørte det Pund Skyld Per Knutssøn til, Jes Knutssøns Farbroder, og havde Per Knutssøn sat det Lange Jacop til Pant, og Jes Knutssøn løste det igen af ham for 12 Skill. Grot. Thi oplader jeg og min Hustru det Pant til s. Gertrude Alter for et brugeligt Pant, indtil det vorder lovlig afløst, og skal altid Landgildet følge Hovedpengene, saa længe det i Pant stander. Medb. af gode Mænd Jieipp Kellereswen og Jes Perssøn Selle Raadmænd i Calundeborgh. Datum dnica. palmarum in loco supradicto.

[^aPerg. med Segl, hvori Bomærker.^a Kallundborg Kirkes, ^a1747 i Kallundborg Bys Arkiv^a.] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. Afskr. fra 18. Aarh.: RA. MS. »Afskrevne Documenter angaaende Kallundborg Kjøbstad 1410-1585.« [1115

a—a) Saaledes LDipl.

Apr. 8. Vidne af Jeling Sysseleting, givet Hennik Nielson af Logø om Nis Anderson af Logø's og hans Hustrus Ret til Høwm og 1 Gaard i Koldrup.

Perg. [med 1 Segl]. ^aSenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA. Privatark., kronolog. Række). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 109.* [1116

a—a) RA. Klevenfeldt, Nobiles absque cognomine. b) RA. Reg. 60 S. 27.

Apr. 12. Jeg Mawens Ffrylle¹ V. har givet min Søster Fru Annæ, Hr. Ægerdz Frylles Husfrue, al min Rettighed, som mig tilfalden er af ret Arv i en Gaard i Rybe, i hvilken min Farbroder Hr. Claues Cristiersß fordm Ærkedegn i Rybe boede, Gud hans Sjæl have. Medb. af gode Mænd flere: Mester Pether Borgemester i Otthens, Jess Mwle Bymand sstds. Datum Ottonie vig. pasche.

Perg. [med 3 Segl]: [1. Flxiii 11 (*s magns hatonson*).^a] Eggert Frilles Arkiv (RA.). [1117

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Frille.

Apr. 14. *Reg. 4113* = *6207.* A. Perg. med 1 Segl: K. 78; omtr. samtidig Paaskrift: R^{ta} (o: Registrata). Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 480* (RA.). *Stemann III. 81* (læs: biischoppen - broke vnde *de[nste va]n en nemen - sticht[es ho]uelheren - beleuet - beleuen - amptmanne - vriheide sick vnderwunden hebben, willen wi, d[att] de v[ry vnd quidt wesen vnd] gantzerdinghe to den biischoppen vnde - amptmanne an [de]neren, lansten, guderen, holten - beleuinghe, bestedinghe - oldinghes her - Gortorpe na vnses heren bort veerteynhundert in deme sestigesten jare des mandages ame paschen) (det i [] satte er suppleret fra Aa). — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 56 b. — Afskrifter fra 16. Aarh.: RA. D 2, Slesvig*

Stift (16) og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 1. — [Afskr. i Protokol 1558.] Afskrifter herefter: RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 302 a og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 379 b. — Nævnt efter Aa af Poul Cypræus: Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 173 a (= *J. A. Cypræus, Annales S. 383*). [1118]

Apr. 16. *Reg. *6208.* [Orig. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 387 Nr. 28.*] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 141.* [1119]

— *Reg. *6209.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 139.* [1120]

Apr. 19. *Reg. 4091*.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 143.* [1121]

— Peder Anders¹ Foged paa Thry H.s Ting, Alexander og Jess Niels² »borgamestere« i Slangrop, Jess Laurens³, Lasse Niels⁴, Peder Rawen⁵ og Jess Pers⁶ Raadmænd sstds. Lørd. efter Paaske for os og flere Dannemænd, som Tinget søgte, skødede en beskeden Md. Peder Jens⁷ af Gwdenssøemagle efter Sielinds Lands Lov velbyrdig Svend Jenss Willioms⁸ i Slaaslund a w. en Søsterdel af 2 Gaarde i Hiørp. Afvindes de Gaarde Jens Willioms⁸, tilbinder jeg mig Peder Jens⁷ at give Jenss Willoms⁸ saa mange Penge igen, som han mig gav for de Gaarde, inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [7] Segl: 1-2. Bomærker; 4. Bomærke(?) i Skjold; 5-7. Bomærker. Senere (jfr. 1472 Sept. 29) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmii Alter) (AM. XXV. 12). [1122]

Apr. 20. Sognevidne af Tolebøle Kirkegaard, som Hr. Philippus Axelssøn lod tage om afdøde Hr. Keldh Axelssøns og om Hr. Telloff Rewentloffs Forhold til den Jord, som ligger til Blegholm.

Perg. med [4] Segl: 1. I Sigilfeltet Bogstavet I; 3. Bomærke; 4. I Sigilfeltet en Tang. Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Lütken, Langeland S. 551.* [1123]

— Hr. Lauris Matts¹ Sognepræst i Hannesth, Michel Kragh i Ffardropp og Nis Jens². Sønd. quasimodogeniti paa Hannesthe Kirkegaard fik Benth Merth et Sognevidne med 8 Dannemænd: Per Niels³ i Holmgarth, Michel Michels⁴, Cristiern Michels⁵ *ibid.*, Anders Michels⁶ i Mølgarth, Nis Mwnk⁷ i Hannesth, Per Twss⁸, Tames Niels⁹ og Tywgh¹⁰ *ibid.*; hvilke vidnede, at det var dem vitterligt, at den graa Hest, som de førte Sßewryn Mørch^a til Gwntherstropp paa, det var Benth Mertis¹¹ rette Hest og hans rette Hjemføding og »worthæ« ham aldrig afhændet hverken til Køb eller til Laan, og ej den Mand førte ham bort, der Skaden gjorde paa Nis

Persøn; item vidnede de, at fornævnte Hest »worth« taget løs paa Hannesth Sognemark. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

[A. *b* Papir (Orig.). *b* Senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 2).] **Aa.** Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. — **Ab.** Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 84 a. — **Ac.** Daarlig Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 65. [1124

a) Ab og Ac: Merth. b—b) Saaledes Aa.

Apr. 21. Cristiern¹ Konge. For særdeles Troskab og god Villie, som os elskelige Kapellaner Prælater og Kanniker i Vor Frue Domkirke i Ribæ os gjort har og gøre »mwe«, annammer vi forskrevne Prælater, Kanniker, Præster og Klerke i Domkirken, deres Gods, vornede, Hjon og Tjenere, ihvor de det eller dem har i vort Hertugdømme Sleswigk, i vor Beskærmning. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Gottorp fer. 2. post dnicam. quasimodogeniti regali nostro sub secreto.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K.76. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 418* (RA.). [1125

Apr. 25. Jeg Eryk Eryk [!] af Awensberyk R. og Per Eryk's Brødre vi har fanget Fyldest for al den Arv, som os er falden efter vor Moder Fru Karyn, som er enten i Oogordh eller i Jordegods, Bofæ, rørende Gods, Guld og Sølv, Opbørsel, hvad det være kan. Item vi Eryk Eryk's og Per Eryk lader kvit Hr. Anners Pedhers's Børn og Mowrs Niels's alle disse forskrevne Artikler. Medb. af flere velbyrdige Mænd Hr. Niel....., Hr. Per Howenskyldh³, Hr. Knwdh Henryk's, Hr. Jahan Børn's, Hr. Niel....., Hr. Anners Jacop's »ryder«, Lawa Brok og Morten Krabæ. Datum dye Marci.

Perg. med [10] Segl: 3. Lxxiii 12. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1126

Apr. 26. Jeg Jens Madsen af Wisborg R. vedkendes at have i mine Dage og i min Husfrues Dage Anne Jensdatter, som jeg nu har, Magt at sætte i og »aftræde« 2 Havbro Kirkes Gaarde i Havbro af Biskop Knud i Wiborg i alle Maader, som hans Brev derpaa lyder; og naar jeg og min Husfrue er afdøde, skal fornævnte 2 Gaarde falde fri under Biskoppens af Wiborg Magt og Forsvar. Sig. meum est appensum cum sig. discr. virr. DDn. Petri Johanis cantoris Wibergensis, Martini Johanis presbyteri de Lundorp. Datum Vibergi sab. post dnicam. quasimodogeniti.

[Orig. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 226.*] Afskr. af Christen Sørensen Testrup 1754: RA. Topogr. Saml. Papir, Hindsted H., Visborg S., Visborg-

gaard. Afskrifter herefter: Langebeks Ekscerpter 56, Visborg og (af Jon Mortensen) Ny kgl. Saml. Fol. 368 b, Visborggaard. — Afskr. af Langebek: LDipl. bag 1460 Apr. 6. Afskr. fra 18. Aarh. uden Kilde: RA. Genealog.-herald. Selsk., Gener. 4to 85, I-M (under Munch). [1127]

Maj 2. *Reg. *6211. A.* ^aPerg. med 1 Segl.^a Godske Ahlefeldt Claussøns Arkiv (^aArkivet paa Deutsch-Lindau^a (ikke undersøgt)). Herefter: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 423; Bobé, Ahlefeldt III, Bil. S. 5.* — **Aa.** Afskr.: *Registrum Chr. I.* [1128]

a—a) Saaledes de anførte Aftryk.

Maj 3. Vi Søster Cecilæ Pædersdotter Abbatissa og alt Konvent i Clare Kloster i Roskilde har ladet Jon Pædersø af Swansbiery en vor Gaard i Leje liggende i Swansbiery, hvilken nu ligger øde, med saadant Vilkaar, at han skal bygge og »besædæ« ham med, hvem han vil i sine Dage, og holde ham i gode Maade; og det første Aar skal han sidde fri, og siden skal han give os hvert Aar inden Jul 2 Skill. Grot. Og naar han afgaar, skal hans næste »arwinggæ« have det et Aar efter hans Død for 2 Skill. Grot; »en« siden skal der gives af hvert Aar 3 Skill. Grot, som der gaves før af. Og han skal sidde fri uden Gæstning og skal ingen svare uden Abbatissam og Søstrene i Claræ Kloster. Vort Indsegl med vor Forstanders Indsegl Jep Jensø². Skrevet die invenc. crucis.

Perg. med [2] Segl: 2. G. 429 = Hxl 6 (Barritsen). Senere tilbagegivet til Roskilde Claræ Kl. Arkiv (AM. LXII. 7). [1129]

— Per Nielsø Foged paa Hannes Ting, Mikel Jwel, Kield Søurynsø, Tærbern Matsø Præster, Jes Trowelsø, Bo Bærtilsø, Grawers Tygsø og Mattes Smydh. Paa hellig Kors Dag invenc. for os og menige Herredsmænd paa Hanhnes Ting fik Nis Persø af Ræstrvpp Foged paa Aagord et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Trowelsø, Mattes Smyd, Grawers Matsø, Powel Matø, Per Nielsø i Høstrvpp, Grawers Tygsø, Bo Bærtilsø og Bænd Laurensø; hvilke vidnede, at de paa fornævnte Ting hørte og saa', at Mattes Crestensø vederkendtes sig, at de 6 Øksne, som Nis Persø fik af ham, fik han med Ja og Villie, og var utvungen og ustokket dertil, men han gav ham dem for en Gaard, som er Hr. Axelses, som han var »bestunden« efter, og vederkendtes han, at Nis Persø har faaet ham en anden Gaard, han nøjes med, saa længe han kan faa ham den samme, som han jætte ham. Derover takkede han Nis Persø for Ære og godt i alle Maader. Med vore Indsegl. *Scriptum Hannes ut supra.*

Papir med Rester af 3[!] Segl paatrykte forned: 1-2. Utydelige; 3. Bomærke. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). [1130]

Maj 4. *Reg. *6212.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 145.* [1131]

Maj 6. *Reg. 4094*.* [Orig. Nordstrand Lands Arkiv.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 34.* — 2 Afskrifter fra c. 1600 (sikkert direkte ell. indirekte efter Orig.): Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2282. — Afskr. af A. Heimreich, rettet af ham efter en af den pavelige Notar Levinus Eddensß attesteret Kopi efter Orig.: Kiels UB., S. H. 497 N Bl. 2 a. — Afskrifter fra 17. og 18. Aarh. (sikkert direkte ell. indirekte efter Orig.): Kiels UB., S. H. 497 M (ikke fuldstændig); sstds., S. H. 226 Bl. 2 a; Gl. kgl. Saml. Fol. 1148, Læg H; Ny kgl. Saml. Fol. 882 Bl. 1 a (herefter: RA. MS. »Afskrifter af Breve . . . vedrørende Nordstrand« S. 1); Thott 4to 2070 b, 1. Bd. Bl. 3 a; RA. MS. »Corpus constitutionum . . . Nordstrandiaë« Nr. 1; Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 148. — Udtog af Johannes Petreus (med urigtig Dag am dage Johannis baptistae): *Quellensamml. f. Schlesw.-Holst. Gesch. V. 119.* [1132]

— *Reg. *6213.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 489.* [1133]

Maj 9. »Borgemestere« og Raadmænd i Malmøø. Fred. efter hellig Kors Dag invenc. var for os og flere gode Mænd paa vort Raadhus hæderlige Mænd og ærlige Gerd Sengestaghe og Williem Gulsmid Kongens Borgere; de vidnede, at de over var paa et Skifte paa velbyrdig Mands Vegne Hr. Staffen Beyntsß R. mellem ham og hans Hustrus Arvinger, som er Hr. Knud Trwidzß R., Hr. Pether Nielsß i Broholm R. paa hans Hustrus Vegne Fru Johanne og velbyrdig Kvinde Fru Margrethe i Lywngbhý. Da vidnede Gerd Sengestage og Williom Gulsmid for os, at »thesß« Gods i Malmøø er med rette Arvskifte tilfalden Hr. Staffen Beyntsß: en Gaard i »two lenghe« fra Gaden og norden til Gærdet i samme Gaard, i hvilken Gaard Claues Smyd og Niels nu i boer; en Trediepart af en øde Jord, som ligger hos Østreport sønden Gaden; et Stykke af en øde Jord, som ligger hos tysche Kompagni og Gerligh Flores Ladegaard. Med vort Stads »secr. insigle«. Givet og skrevet *osv.*

Perg. med 1 Segl: Malmø Bys Sekret (Skjold, hvori et kronet Grifhoved). Staffan Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv' (SvRA. Perg.). [1134]

Maj 10. Udtog: RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 345 b (Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 216 Nr. 17*) og den under 1467 Dag? citerede originale Dom. Aaret er 1560 (jfr. *Secher, anf. St. S. 694 og 212*; i *Meddel. fra det danske Rigsarkiv I. 169* angives urigtig 1550).

Maj 11. *Reg. 4095*.* A. Perg. med [12] Segl: 1. K. 76; 2. Bisp Arnold af Lübeck's; 3. Grev Otto af Schauenburg's; 5. Dxli 14; 6. Skjold med Rantzau-Vaaben og Hjelm; 7. Skjold med v. d. Wisch-Vaaben og

Hjelm; 8. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 9. Skjold med Buchwald-Vaaben; 10, 12. Schauenburgske Underhandleres. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVII. 6). — Aa. Vidisse 1571 Maj 7 (mantages nach jubilate) af Eberhard, konfirmeret Biskop og Administrator af Stifterne Lübeck og Verden, givet Kong Frederik II og Hertugerne Hans og Adolph. Perg. med 1 Segl. (RA. Gem. Arch. XXVII. 8.) — *Antislesvigholst. Fragm. VII. 43* (efter en Afskr. af det til Schauenburgerne udleverede Eksemplar, der findes i Orig. (Perg. med alle 12 Segl bevarede) i RA. Schauenburgernes Arkiv). Dansk Udtog (mulig en Kombination af 1135 A og 1198): *Hvitfeld V. 117, Fol. 891 L. 14 f. n.* [1135]

Maj 14. *Reg. 4096**. Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 35* (her og i *UB. der Stadt Lübeck IX. 869* trykt efter Orig. i Lübeck). [1136]

Maj 16. *Reg. 4097*. [Orig. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 451.*] *Terpæger, Ripæ S. 546.* [1137]

Maj 24. Tamme Perß Tinghører i Gram H., Riddere og Svende, Bønder og Bomænd og mene Almue under Gram H. Lörd. efter Vor Herres Himmelfarts Dag var paa Gram H.s Ting velbaaren Md. Benedicts van Aneuelde og »foorlodh the schøde« Hr. Gregorius Jenß Kannik i Haderslef, som ham havde skødet Iwer Jenß, Laghe Jenß »brødre[?] ok theres syster deel Marine« 2 Otting Jord paa Maxstorp Mark, »tofte«, Ager og »ænghe«, Skov og Mark, vaadt og tørt, paa Biskop Claues af Sleswikes Vegne. Item var paa Gram H.s Ting velbaaren Md. Emeke Esbernß, skødede Hr. Gregorius paa Biskop Clawes af Sleswikes Vegne al det Køb og Skøde, som han havde købt af Jeppe Rawenker, Kaye Mattiskone i Ringtwede og Jeppe Joonß i Actorpe paa det samme Gods i Maxstorp 2 Otting Jord. Efter det fik Hr. Gregorius 3 Tingsvidner; i det første var Nisse Hennekesß i Maxstorp, Bundi Perß i Hekelunt, Jesse Negelß af Stoorshyl, Hartygh Smyt af Maxstorp, Bertel af Ørsted, Jep Knutß af Jelze, Jes Perß i Wstorp og Per Jebß i Hiertbro; i det andet var Mattis Perß i Gabyl, Per Tyelleß i Kolsnabbe, Jep Tyelleß i Wroe, Marten . . . ß i Bek, Tyelles sstds., Nisse Jebß i Nwstorp, Seueryn Ryggelß i Bek, Laghe Oleuesß i Marstorp; i det tredie var Mattis Tammesß i Jelze, Jes Jebß i Bek, Olef Smyt i Nvstorp, Lasse Perß i Ladegord, Nisse Tydekesß i Stydinghe, Seuerin Jebß i Jerstolle og Mattis Willisß i Skyrstorp. Disse vidnede, at de saa' og hørte, at saa er ganget paa Gram H.s Ting. Det vidner vi alle, som boer inden Gram H., med vort Herredsindsegl. Givet osv.

Perg. [med 1 Segl]. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 492* (RA.). LDipl. [1138]

Maj 27. Anders Jeibssen af Særsløff oplader Alborgh Helligaands-hus en Gaard i Gielstorp i Hornum H. for en Gaard i Øbøby i Ræffs H. og mod Gudstjeneste.

[A. ^aPerg. med 8 Segl, »hvor Vaabnerne dog ere u-kiendelige«. ^aAalborg Helligaandskl. Arkiv; anført: *Arne Magnussons private brevveksling (Kbhvn 1920) S. 513* (da (o: 1714) i Aalborg Bispearkiv).] **Aa.** Afskr. af Arne Magnusson: LDipl. — **Aaa.** Afskr. efter Aa af Langebek 1738: LDipl. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 29.* — **Ab.** Afskrifter af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 747 a og Thott 4to 1444 Bl. 3 a. — **Ac.** Afskr. i A. Thura, Aalborg-Stifts Beskriv. (efter en ham sendt Kopi): Thott 4to 1445 S. 55 (herefter ell. efter en anden Tekst af Thuras Værk: **Aca.** Ny kgl. Saml. 4to 743 S. 30; **Acb.** sstds. 4to 743 a S. 52). [1139

a—a) Saaledes Ac, Aca og Acb.

— Christiern Konge. Fer. 3. infra oct. ascens. dni. for os i Sortebrødrekloster Stue i Roskild, nærværende Hr. Jens Thorbensen, Hr. Moens Ebbessen, Hr. Iver Axelssen, Hr. Oluff Lunge, Hr. Werner, Hr. Johann Frille RR. og mange flere gode Mænd, var Hr. Niels Jonssen Præst i Køge og lod læse et aabent beseglet Pergamentsbrev helt, med hele Indsegl, lydende: *1. Række Nr. 2238^a. Sig. nostrum duximus appendendum, teste iusticiario nostro Dn. Johanne Oxe M.[!] Datum etc.*

[Orig. — Afskr. i Resens Bibliotek, Haandskr. Capsa VI Ord. III in quarto Nr. 29 (anført: *Petri Johannis Resenii bibliotheca S. 136*). — Afskr. herefter af G. E. de Franckenau.] Afskrifter efter sidstnævnte: LDipl. 1350 Marts 8 og (af Sandvig 1777) Kall 4to 404. [1140

a) Vidissens Aar dér urigtig angivet som 1476.

Maj 29. Jes Pauelß Herredsfoged i Flakkebers H., Mikil Korsør, Olaff Grvbbe af Snedingæ, Knwt Jenß, Anders Basse af Skowsford, kerøp og Tue Niels af Quislemarche. Torsd. før Pinsedage [for os og flere] gode Mænd, som da søgte Flakkebers H.s Ting, spurgte [Hr.] Jens [M]atß Kapellan i Wynnyngæ og Provst i Flakkebers H. sig for, om nogen vidste eller mindedes, hvor længe Wynnyngæ eller Quislemarche havde været i Ærkedegns Værgæ a[f Roskyld]. Da tilnævnte Jes Pauelß Herredsfoged en beskeden Md. Jes, som tog til sig 11 beskedne »donde« [!]: Olaff Smet erop, . . s Perß ibid., Per Hemmingß ibid., Clemen af Wynnyngæ, Palne af . . . yngæ, O. af Hasløff, Jes Jepß af Jellyngæ, Jep Jenß af Halkewodhe, Jep Paulß a. . . løff og Boo Jenß af Kywse; disse 12 Dannemænd vidnede, at de aldrig andet vidste og ej havde hørt i 40 Aar og mere, end

Quislemarche har været i Ærkedegns Værgæ af Roskyllde saa vel som Wynnyngæ, fordi at hvilken Præst som sang i Wynnyngæ, sang og i Quislemarche, og hvilken som sang i Quislemarche, sang og i Wynnyngæ. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester ell. Spor af 6[!] Segl paatrykte forneden: 1. Kun Spor; 2. Utydeligt; 3. Bomærke; 4. Kun Spor; 5-6. Utydelige. Roskilde Kapitels (Ærkedegns) Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). [1141

Maj 31. *Reg. 4099.* [^aPapir med 1 Segl.^a Skelskør Bys Arkiv.] Vidisse 1554 Sept. 6 (Torsd. efter Egidii Dag) af Kongen, givet »borgemestere« og Raadmænd i Skelskør. Skelskør Bys Arkiv (SLA. Skelskør Bys Pergamentsbreve 1483-1554). *Friis Edvardsen, Schielschiør Kiøbstæds Tilstand S. 415* (læs: Danmarcks, Suerriges - menighedt i - fenet - Eriicks - for^{ne} wore - wforrette wnder). — Udtog (med urigtig Datum »pindsedagen«) anført i Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc.

a—a) Saaledes Vidissen.

[1142

Juni 3. »H. Johan Frillare bød sig till rätta för bytinget i Stabbe-köberg[!], där någon af Astorp sochnemän å honom något hade att säya. Datum Astorp kyrkegård d. 3de dag pinges 1460.«

[Orig. Johan Frilles Arkiv.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 368. [1143

Juni 6. Swæn Twisß¹, Jens Syendesß², Jens Jonsß³ Kan- niker i Roskyllæ, Jon⁴ vicarius sstds. og Axel Andersß⁵ a. w. Hr. Tetz Ærkedegn spurgte Hr. Hans af Geesløff ad, som hans Provst var i Løwe H., hvi han ej vilde være hans Provst længere, og »hworlit« Biskop Oleff Daa talte til ham, den Tid han stævnedede ham til Solte til sig, og om han havde ham suspenderet, og om han havde nogen Tid hørt, at Ærkedegne af Roskyllæ har gjort interdictum in ecclesiis, eller om han har hørt nogen Provst være gjort i Løwe H. uden af Ærkedegn i Roskyllæ, og om flere Artikler, til hvilke han svarede, at Biskoppen lod sende til ham og til flere Præster i Herredet alle de Artikler, som han lod tilforn sætte paa Kirkedøren i Ludz Kirke, med Hr. Knudh af Slawelse og med Hr. Niels curatus ad s. P[*etrum*] sstds., forbydende, at de nogen skulde i de Sager afløse; og siden i Fastelavn var han stævnet af Bispen til Soltæ og alle de, som lovede og betalte ham de 4 lødige Mk. paa Hr. Tetsß Vegne, med for en, hed Nørregard, som var halshuggen og jordet i Hælsinge Kirkegaard, som Hr. Tetz havde langt tilforn sat uden Kirke selv og »sætten« i Band; thi han gik siden i Kirke og vilde ej gøre sin Ret eller tage Skrift for Hor; og den Tid han kom først ind til Bispen paa Soltte, da bad hans Naade Provst Hans være velkommen, da var han ræd og faldt

ned paa Hænder og Knæ, og[!] spurgte ham ad, om han løste nogen af ab incestu eller in articulis valvis ecclesie Roskyldensis affixis in synodo, og han sagde der Nej til, og saa begærede han de 4 lødige Mk. af ham, som [*han*] havde antvordet Hr. Tetz, og forbød ham da sit Embede, til des h[an] gjorde i hans Nøje for de 4 lødige Mk.; og [for]di at han afløste imod hans Forbud i fornævnte Artikler, maatte han love ham de 4 lødige Mk. at give, før han maatte faa sit Embede igen; det lovede han med Vilkaar, om hans Naade hørte de[m til med R]ette at have, og derpaa finge den dødes Venner Lov til at jorde det Lig igen, havde opgravet tilforn efter hans Bud under Kirkens Dom, og sagde, at han var derfor siden stævnet, og véd ej, naar han mister sit Embede igen. Item sagde Hr. Hans, at ham er vitterligt, at Ærkedegn har før ham gjort interdictum in ecclesiis propter restanciam apparatus sui, og har aldrig hørt, at nogen Provst har været sat [i Løwe] H. uden af Ærkedegn i Roskyllæ før nu nylig, Hr. Knuth af Slawelssæ [*han*] fanget den Magt baade i Løwe H. og i Slawelssæ H. Item bekendtes han, at han har mange vist fra sig og turde dem ej afløse for Fare og Frygt, han har for Bispen, og tør ej være Provst for den samme Sk[yld]. At vi dette hørt har i Roskyllæ Fred. in oct. pentecostes, vidner vi med vore Indsegl. Givet *osv.*

Papir med Rester af 5 Segl paatrykte forneden: 1. G. 282; 2. G. 1028* (Jens Syendesß); 3. Bomærke; 4. Mulig G. 275*; ..one ..colai; 5. Skjold med Gyrstinge-Vaaben (det samme Signet findes i bedre Aftryk under 1157); det i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Plesner i LDipl. Roskilde Kapitels (Ærkedegns) Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [1144

Juni 6. Christiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som vore Borgere i vor Købstad Slaugelse os og vore Forfædre Konger i Danmarch gjort har og os og vore Efterkommere gøre skal, stadfæster vi alle deres Privilegier, som Kong Christoffer [*o: 1. Række Nr. 7143*] og andre Konger i Danmarck dem givet har. Item giver vi dem alle de Privilegier, som vi vore Borgere i vor Købstad Rotschild givet har, og som de tilforn af Konger i Danmarck fanget har, og vil vi, at de dem nyde skal i alle Maader, eftersom^a de aabne Breve dem derpaa givne af vore Forfædre indeholder. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnen(si)^b cfer. 6. ante dnicam. trinitatis^c dnostro sub rigali secreto^d.

[A. ^ePerg. med 1 Segl^e; *f* >literæ autem ipsæ ita erant vetustate corruptæ, ut legi haud possent^c.*f*. Slagelse Bys Arkiv. — Aa. Vidisse 1460 Okt. 2.] Herefter: Aaa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (S. 6). (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 250.) — Aab. Afskr. fra c. 1650 i et Hæfte, der er nær beslægtet med Aaa: Kall 4to 378. — Aac. Afskr. fra 18. Aarh.: LDipl. (Baade Aaa, Aab og Aac anfører dog som Kilde kun »en viditz paa pergament« uden Angivelse af Vidissens Datum ell. Udstedere). — Aad. Afskr. fra 17. Aarh.: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 35 a. (Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 85.) [1145

a) Aad: efterdi som. b) Saaledes Aad; Aaa, Aab, Aac: Haffnen. c—c) Er i Aad alter overstreget. d—d) Mangler i Aad. e—e) Saaledes Aa. f—f) Saaledes Aad Bl. 35 a.

Juni 8. Jens [!]^a Axellßen R. i Herluff. Jeg har talet til Fru Christendtzes Arvinger om den Ejendom, som de har i Schaberbøe Gaard og Gods; da lovede de mig ham for 100 løde Mk. i landgængs Penge, hvilket mig tykte for meget var; thi har »velb.« Anders Stigßen og Holger Hendrichßen solgt mig al deres Rettighed i forskrevne Gaard og Gods. »Det« bepligter jeg mig til, at naar jeg har forskrevne Gaard og Gods indløst, efterdi de har sat det indtil mig selv, da vil jeg gøre dem saadan Skellighed derfor, som jeg vil være bekendt for »beggis vors venner«, og saa at jeg vil des ydermere have deres Tak. Medb. af en god Md. Hr. Thruedt Pedersen² V. i Arffuitzsløff. Givet i Malmø thrinitatis Søndag.

[A. ^bPerg. med [2] Segl: 2. Skjold med Galen-Vaaben.^b] Aa. Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Lunds LA., »Danska geneal. m. m. 2« Bl. 48 a. [1146

a) Sikker Fejl for: Iver. b—b) Saaledes Aa Bl. 47 b med Pennetegning af Vaabenet.

Juni 9. Vidne om Hr. Michel af Gørstinge's Forhold i Strid mellem Roskilde Bisp og Ærkedegn om den gejstlige Jurisdiktion.

[Orig. paa Papir. Roskilde Kapitels (Ærkedegns) Arkiv; senere ejet af Danske Selskab.] Udtog: *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd.* S. 247. [1147

— *Reg. *6219* (med Datum Juni 15). [Orig. Haderslev Bys Arkiv.] Afskr. uden Datum: *Registrum Chr. I, ed. Hille* S. 37. Afskrifter fra 16. Aarh. (med Datum: des mondages nham sondage sancte trinitatis): Gem. Arch. XXII. 7 e og XXIII. 9 h (Hansborg). Afskr. af Langebek 1762 efter »Coldingische Handlung 1575 in Arch. Canc. Germ.« (med samme Datum): LDipl. — [Optaget i Stadfæstelse 1639 Maj 15 af Christian IV, givet Haderslebenn By (her med Datum des sondages na trinitatis). Haderslev Bys Arkiv (nu forsvundet; nævnt: *Registrum Chr. I, ed. Hille* S. 38 og *Sach, Der Ursprung der Stadt Hadersleben* S. 40, jfr. 39).] Afskrifter, afgjort ell. formentlig efter Stadfæstelsen 1639 og med samme Datum som den: Haderslev Bys Arkiv (i Haderslev), Acta Haders-

lebensia Tom. O S. 109 (fra 17. Aarh.); Haderslev Statsskoles Bibl., Haandskr. K. d. 595 Bl. 19 a (fra c. 1650) og K. d. 749 S. 27 (fra 18. Aarh.); Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 39 S. 160 (fra 18. Aarh.); Kiels UB., S. H. 527 S. 32 (fra 17. Aarh.); Additam. 4to 449 S. 25 (fra 18. Aarh.). [1148

Juni 11. »Denne forskne Jenß Mortenßøn haffuer werit forleent aff bisp Henrich af Ribe med Riber domkierckes slott och leen Bøffling, huilchet kand forfareß aff fire pergementeß quitantzer, huilche jeg^a paa Reffsneß oc haffuer seet, huor udi samme bispe quiterer hannem for regenschab oc opbørsell aff Bøffling leen; den elste aff samme quitantzer er udgiffuit anno 1460 profesto corporis Christi, men den yngste anno 1466 crastino beatæ Gertrudis virginis.«

[Pergg. Jens Mortenssøn Seefeldts Arkiv; senere til Refsnæs Godsarkiv.] Udtog af Axel Urne: Thott 4to 1888 Bl. 22 a, jfr. 36 b. — Et kortere Udtog uden Dag: Thott 4to 1889 Bl. 3 a. Herefter: *Personalhist. Tidsskr.* 6. R. IV. 214. [1149-51

a) »: Axel Urne.

— Nævnt: *Matzen, Panteret* S. 242 Note 3. Er 1460 Juli 11.

Juni 13. Cristiern¹ Konge. Paa det at vor Købstad Korsøør maa bygges og forbedres, giver vi vore Borgere og Menighed i Korsøør vort Sagefald, som der faldende vorder, til deres By Nytte, saa længe vor Naade tilsiger, dog i saa Maade, at Henrick Beræ eller, hvem vi dertil skikkende vorder, skal blive Byfoged og gøre forskrevne Borgere Regnskab af forskrevne Sagefald til Bysens Nytte. Thi forbyder vi alle vore Fogeder og Embedsmænd paa vort Slot Korsøør forskrevne vore Borgere og Menighed herimod at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 6. infra oct. corporis Cristi nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Nicolai Ronnow M.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Korsør Bys Arkiv (SLA. Korsør Bys Papirsbreve 1445-1731). [1152

— Dom af Kongens Retterting, hvorved Gods i Kragebjerg og Kranestroppe Mark i en Strid mellem Hr. Otte Nielsen og Brødrene Bonde og Jon Jensen tildømmes Hr. Otte.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (10. Pacquet Nr. 23).] Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. *Aarb. udg. af Randers Amts hist. Samfund II.* 22 (i moderne »Oversættelse«). — Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 28 a. [1153

a—a) Saaledes LDipl.

Juni 15. *Reg. *6218.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Senere (jfr. 1467 Apr. 23, 1468 Juni 3 og 8) til Roskilde Kapitels Arkiv (Michaelis Alter) (AM. XXV. 14). *Dipl. Chr. I* S. 117. [1154

— *Westphalen IV. 1985; Reg. *6219.* Se 1148.

Juni 17. *Reg. 4100* (med Aar 1460 ligesom i det nedennævnte Aftryk). [A. Orig. ^a[med 1 Segl]^a. Borre Bys Arkiv.] Aa. Afskr. af Arne Magnusson: AM. Afskr. Pk. IX. *Paludan, Beskriv. ov. Møen II. 304* (læs: *Cristiern meth Gudz nathe Danmarks, Sweriges, Norgis, Wendes oc Gotes koning, hertug i Slesuigh, grewe i Holsten, Stormaren, Oldenborg oc Delmenhorst gøre alle widerlicht, at - Høyby marck - hindre her omodh - secreto anno - mcdlxi^b. Dominus rex per se presente domino Erico Achonis etc.*). — Ab. Afskr. (med Aar MIDLXIX) fra 1670-92^c af Peder Olsøn Præst i Borre: RA. Rtk., »Diverse Sager vedk. Møen og dens Inddeling til Ryttergods I. 1684-1685«, Hæfte: »Wdskrift og Copier efter de Privilegier og Friheds Brefue, som aff den høyt loflige Oldenborgeske Stammes første Konger ere naadigst forunte Borre Bye paa Møen«. — Af de foreliggende Tekster maa Aa paa Forhaand anses for den paalideligste paa Grund af Afskriveren; men uheldigvis er det uklart, til hvilket Aar Arne Magnusson henfører Brevet (jfr. Note b). Det rimeligste er dog vistnok, at Dateringen 1460 Juni 17 er den rette; thi Brevets Dateringssted er Københavns Slot, og her var Kongen virkelig den paagældende Dag, se 1156. Derimod er det usikkert, om han kan have været der i 1461 paa den tilsvarende Dag (∴ Juni 9); thi 1461 Juni 21 var han i Stockholm (*Styffe III S. CXXXVII*), og disse 2 Dateringssteder med kun 12 Dages Mellemrum lader sig vel vanskelig forene, hvis da Rejsen er foretagen over Land. Hvad det i Ab angivne Aar angaar, (der maa forstaas som 1469), kan man formentlig se bort fra det; thi naar Kancellipaategningen nævner Ericus Achonis (∴ Erik Aagessøn Thott), ligger det nær at antage, at dette har været i hans Egenskab af Lensmand paa Stege, men som saadan kan han næppe paavises efter 1462, hvorimod der forekommer en anden Lensmand 1465 Aug. 24. [1155

^{a-a}) Saaledes Aa. ^b) Saaledes maa Aaret formentlig læses i selve Arne Magnussons Afskrift; men i Overskriften henfører han det til 1460. ^c) Afskriveren døde 1692 (*Wiherg I. 192*); Hæftet, hvori Afskriften findes, er underskrevet til Vitterlighed af Hans Hansøn Skytte, Sognedegn til Magleby Sogn, hvad han ifølge *A. Petersen, Sjællands Stifts Degnehist. S. 200* blev 1670.

— Christian Konge. For os har ^avore Mænd og ^aRaad af Danmarck nu nærværende adspurgt, »huore« den Artikel skal holdes, der stander i Loven^b, lydende: Arv »beder« Arv i alle Skifter, om Jord skal »bede« Jord, og Penge og Bofæ skal »bede« Penge og Bofæ, eller om Penge og Bofæ »bede« Jord, og Jord skal »bede« Penge og Bofæ. »Ther« er vi med vort Raad saa over ens vorden, at ihvor den Artikel er nu i Trætte i Danmarck, skal det ordeles og skiftes efterdi, som Lands Sæd hertil været har hver i sit Land, og herefter skal holdes over al Danmarck, at Jord skal »bede« Jord og ej anderlunde, og Penge og Bofæ skal »bede« Penge og Bofæ og ej anderlunde. Vort Sekret. Givet paa vort Slot Køffuenhaffn die Botulphi.

(^cAd relacionem Dn. Eggardi Frillo M. ^c)

[A. ^dPerg. med hængende Indsegl.^d] **Aa.** Afskr. fra 1. Halvdel af 16. Aarh.: Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. C 42 Bl. 1 a. — **Ab.** Vidisse 1597 Febr. 24 af Kongen (o: Rigskansleren), givet Anders Dreßelbergh til Wogennßerup. RA. Rigens Forfølgningsbog 1592-98 Bl. 266 a. [1156

a—a) Ab: vort mene. b) Ab: Lovbogen. c—c) Saaledes Ab; mangler i Aa. d—d) Saaledes Ab.

Juni 18. Jahan Randzow af Hælleryp R., Otte Pawelsß¹, Axel Andersß², Bill Bæthersß og Jes Bil a. w. Onsd. efter corporis Cristi Dag bad Hr. Tetzs Ærke-degn af Roskylle Ærkebiskop Twe af Lwnd, at han vilde fly ham Ret af Hr. Biskop Oleff Daa af Roskylle for den aabenbare Uret, han havde gjort ham og flere for hans Skyld. Da svarede hans Naade, at han vilde det gerne gøre, og stod til, at Hr. Tetz havde det hver Dag begæret, siden han did kom, og at han lod ofte tilsige Biskop Oleff, at han skulde pleje ham Ret, og han kunde eller ej vilde være der ledig til, og hans Naade sendte ham endda Bud, om han vilde pleje Hr. Tetz Ret, at han skulde komme til ham i hans Gaard; da biede hans Naade længe med flere gode Mænd efter ham; omsider gik han selv i Biskopsgaarden med Biskop Mans af Othens og flere gode Mænd og stod der og biede og sendte Bud til s. Pæthers Kirke at se, om han vilde komme; da kom Bud igen og sagde, at Præsten begyndte da først Credo at synge, og da kunde Ærkebispens ikke længer bie efter ham; thi han formodede vor naadige Herre Konge straks den Aften eller anden Aften til sig til Hælsingbwrgh; thi satte han den Sag op til festum assumpc. Marie; han formodede da, at han og Rigens Raad skulde da mødes i Kønehaffn, og sagde, at han vilde den Tid fly ham Ret af Biskop Oleff, og befalede da Biskop Mans af Othens, at han skulde gaa til Biskoppen og bede ham paa hans Vegne, at han skulde lade det staa i Gode mellem ham og Hr. Tetz, til han igen kom til det fornævnte Møde; han vilde da høre den Sag til Rette, og at han skulde hans Provster og Præster, som han havde suspenderet for hans Skyld, faa deres Embede igen, saa længe Retten var endt mellem dem; og dem, han havde sat uden Kirke, skulde han og undt at gaa i Kirke igen saa længe, som for er skrevet; vilde Biskop Oleff det ej tilstede, da sagde Ærkebispens, at han vilde det selv gøre, om Hr. Tetz gav ham der Bud om. Straks derefter mødte Biskop Jens af Aars ham paa Gaden og befol ham og det samme at berette Biskop Oleff Daa for hans Skyld, som hans Naade befol tilforn Biskop Maans. At vi og mange flere

gode Klerke og gode Mænd dette hørt og set har, til Vidne herom sætter vi vore Indsegl for dette Brev. Givet *osv.*

Papir (den venstre Del af Plica mangler) med Rester ell. Spor af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Gxvi 59 (Hvide); 2. Skjold med Gyrstinge-Vaaben; 3. Kun Spor. Roskilde Kapitels (Ærkedegn) Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [1157]

Juni 24. Jeg Jens Dwæ¹ af Egholm R. under med min Husfrues Gysles² Samtykke en velbaaren Md. Hr. Thorbern Byllæ af Søholm, at han maa lægge en Mølle-dam paa min Jord, som hedder Mensbergh, i den Bæk og »hooss«, som løber sønden frem for Langhtweth og ned i Stranden. Item har jeg undt Hr. T. at sætte et Møllehus paa min Jord og have der et Gaardsrum indtil Vejen, som løber norden for Bækken fra Dammen og indtil Vejen og saa ret vester ned i Stranden, med saadant Vilkaar, at Hr. T. B. skal ingen ydermere Rettighed have i min Skov Meeinsbergh eller Jord end, som forskrevet stander. Og tilbinder jeg mig og min Husfru at hjemle Hr. T. B. og hans Arvinger fornævnte Jord og Møllested til evig Tid. Medb. af min Husfrue og flere gode Mænd Hr. Daud af Rydhæ R., Anders Jens⁵ Landsdommer i Sielandh, [Joon] Iis af Weldrop, Pæther Jens⁶ af Gerdleffuæ og Hr. Michel Sognepræst sstds. Datum Egholm die Johannis bapt.

Perg. med [7] Segl: 1. Lxviii 9 (*s iohannis hvndonis*; Thott), 2. Dxxx 5 (Podebusk); 4. Lxxvii 5(?); 5. Li 13 (Passov); 6. Exvi 9 (Jernskæg). Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1158]

— Udtog: *Quellensamml. f. Schlesw.-Holst. Gesch. V. 119.* Er 1132.

Juni 25. Torbiørn Jensøn i Skarolte lejer Gods i Wimmerløff i Skytz H. af Kapitlet i Lund.

Perg. med [2] Segl: 2. Lxx 12 (*s marefloff i[ee]p[so]ther*); Bille) (nu løst vedliggende). Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 154?* (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 418.* — Udtog anført i Rettertingsdom 1598 Juni 26 mellem Peder Brahe til Krogholm og Lauge Wrne til Bellthebiereg; den første fremlægger Brev af 1477 Dag?; den sidste fremlægger nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 314 a (Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 205.*) [1159]

Juni 28. Jeg Anders Fæling a. w. vederkender mig at have opbaaret af perpetui vicarii i Roskilde Domkirke 100 lødige Mk. paa mine og mine Brødres Vegne, for hvilke 100 lødige Mk. jeg antvordede forskrevne perpetuis [*vicariis*] et Pantebrev, som mine Forældre, Gud deres Sjæle naade, og jeg og mine Brødre har haft paa 3 Gaarde i Jørlunde H., 1 i Jørlunde, 1 i Skenkilsø,

1 i Swaby lille, og lader jeg dem forskrevne Gods op, og kendes jeg mig og mine Brødre ingen Rettighed paa Godset at have. Mit Indsegl. Datum in vig. Petri et Pauli.

Perg. (med 1 Segl); sammensyet med 1. Række Nr. 5578. Roskilde Kapitels Arkiv (RA. 1416 Febr. 25). LDipl. [1160]

Juli 1. Age Jenszon skøder paa Elof Nilsson i Tranås's Vegne Hr. Magnus Ageszon en Gaard i Ystedt.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 369. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 419.* — Et andet Udtog lyder: »Borghmästare och rådhez i Ysted wettnesskrifft angående, dhæt Age Jönson radhman der sammstedes afhende från sig på Elöf Nilsons wägnar till h. Magnum Aageson een går norr i staden liggandes. Dat. 1560 (!). SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 5 b Nr. 8. [1161]

Juli 2. Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Bønder og mene Almue, som boer i Wordbergs Len. Vi har befalet Hr. Aghe Axelß R. vor Mand og Raad at gøre og bygge »wasæ oc bwl-wærcke« her for Slottet at lægge Skib i for Storm Skyld. Thi beder vi eder, at I hjælper os dertil hver Mand med en Stok eller Tømmertræ 18 Alen langt, og lad det komme til Stede, som Hr. Aghe eller hans Embedsmand eder derom tilsigende vorder. Bevis eder herudi, som I vil have vor Tak, og lad det ingenlunde. Datum in castro nostro Wordbergh die visitac. Marie nostro sub secreto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Aage Axelsøn Thotts Arkiv (RA.). [1162]

Juli 6 ell. 13. Ingwar Michelsß¹ a w. Jeg har »hilibrydha« og usyg »lanth« min Søn Magns Bonda Philppusß alt mit Gods i Skanæ, som er Norre Kwernastadh og Swdhere og Hoby og alle mine Ejedele i Skane, hvor de ligge kan, og alt mit Gods i Smalandh i Swdherbo og i Wesbo og i Øsbo, bygt og ubygt, hvor det med Arvedel tilfaldet er og tilfalde kan i disse 3 Herreder, i sine Livsdage og siden frit igen at gaa til mine »arwa«. Om min Datter og han ej viet »wordho oc fengho ey barn oc borna arffwa« tilsammen, da skal alle disse Artikler stadigt at holde. Det lover jeg med mine »arwom« og forbyder hver Mand herimod hindre. Medb. af velbaarne Mænd Hr. Swarthe Ture Jøniss² R. og Lagmand i Westergotlandh og Hr. Swarthe Akæ Jøniss R. og Lagmand i Swdhermannalandh og Thidhekæ Tærnawi og Rawal Andresß a w. Herredshøvding paa Kollen. Scriptum Tranabergh dnica. 5. trinitatis.

Perg. med [5] Segl: 1-2. Svenske. Magnus Bonde Philippussons Arkiv (SvRA. Perg.). [1163]

Juli 7. Reg. *6220. Perg. med [7] Segl: 3. Bvi 1; 5-7. Bomærker (5. i Skjold). Københavns Kapitels Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. I. 197.* [1164

Juli 8. Kirstina Giortzdatter¹, Agæ Niells Efterleve. Tirsd. før Knutz Konges Dag sad jeg over et Skifte med Nielss Agas, min Husbondes Søn, og forligtes saa med ham, at jeg skal betale al vitterlig Gæld, som er 50 lødige Mk. og ikke mere; og derfor skal jeg beholde al Boskaben og alt Gods i Landzkronæ, hvilket min Husbonde og jeg havde, undtaget en Gaard, som Sassær Skreddher paa boede i Landzkronæ. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Oleff Jeipps og Hr. Nis Bingham »kanikæ« i Lundh og Niells Giortzs⁴ min Broder og Hans Hermans⁵ og Gerith Grabo »borgemestere« i Landzkronæ. Givet i Lanskronæ Aar og Dag forskrevne.

Perg. med [6] Segl: 1. Lxv 3 (Drefeld); 4. Lxv 2 (Drefeld); 5. Bomærke; 6. Utydeligt. Niels Aagesson Sparres Arkiv; »senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. III. 31). [1165

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Juli 9 ell. 16. Jeg Mawens Dywer, som sad i Landsdommers Sted, Jens Torbørns, Jeip Jen RR., Erik Jen [i Wi]nninghæ, Jep Morthens og Mawens Mawens Herredsfoged i Walbors H. Onsd. før Margarete Dag for os og mange flere gode Mænd, som Tinget søgte, var beskedne Mænd Per Jen i Torkelstrop, Per Asgwtsøn i Gwredhæ og Nielss Laurens i Thwzeness og svor denne Brevviser Per Diæghen en evig Sone for dem og alle deres Frænder og Venner, ham og alle hans Frænder og Venner for Nielss Asgwts Død; og lod de Per Diæghen »alztinghss« kvit for alle Skyldinger, som de kunde have til ham eller til nogle hans Frænder og Venner for Nielss Asgwts Død. Med vore Indsegl. Datum anno et loco in quibus supra.

Perg. [med 7! Segl]. C. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuer; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Privatarck., kronolog. Række). LDipl. [1166

a) RA. Reg. 60 S. 229.

Juli 11. Reg. *6221. [Orig. Nykøbing M. Bys Arkiv.] Optaget i Stadfæstelse (uden Datum, men indført umiddelbart foran et Brev af 1528 Jan.) af Frederik I, givet »borgemester« og Raad i Nykøpingh i Mors. RA. Fred. I.s danske Reg. 1524-32 Bl. 187 a. — Herefter: RA. Reg. o. a. L. 3 Bl. 46 b. Herefter: *Dueholms Dipl. S. 122; Fred. I.s danske Registr. S. 192.* — Afskr. efter sidstnævnte Afskr.: RA. Reg. o. a. L. 2 S. 64. [1167

— *Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. H iiii b, Fol. 32 L. 7; Reg. 4102.* Se 1466 Juli 11.

Juli 14. Reg. *6222. Perg. med [3] Segl: [1. Skjold, hvori en seksoddet Stjerne, midt i hvilken en Rose, samt Hjelm^a]; 2. Bomærke.

Senere til Københavns Kapitels Arkiv?; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. I. 198.* [1168

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Pletzscov og i Langebeks Segltegn. Fasc. 6 d, Pletzscov.

Juli 16. Jes Manss Herredsfoged paa Tosend, Jeip Alguds Høvidsmand paa Kerstrop, Nels Staffanss Præst til Bierby, Morten Mads s ibid., Jes Vermester i Vineby, Anders Ols i Stramlse [?] og Trouls Anders s i Gesing. Onsd. før Marie Madalen Aften var skikket Nes Claus s af Gesing og havde ladet tingkalde 22 [!] gamle »alling« trofaste Dannemænd: Jep Han s i Søby, Per Raa, Andrs Raa, Jes Raa ibid., Jep Suerke s, Jes Staffens s, Søffren Kel s, Laurens Per s ibid., Hans Per s i Skouballi, Jødsop Mad s, Anders Nel s, Per Suerke s i Gesing, Hans Jen s, Hans Nigel s, Per Bonde, Matz Per s, Poull Ker, Laurens Skonig, Staffen Jep s i Stioll, Hans Jep s ibid. og Søffren Laurens s af Vemnes; hvilke bad dem saa Gud til Hjælp, at dem mindtes i 60 Aar og mere, at ingen har brugt den Jord, som ligger vesten Vænget sønden Søby i Olfenden [?] uden Jes Claus s og nu efter ham Nes Claus s, som nu har gravet og gærdet »poedh«, og strækker sig fra den Høvd ved Kogorden til Brede beck, og er det Nes Claus s Gaards rette Ejendom. Derpaa »bedes« Nes Claus s et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Suerke Suerke s af Gesing, Suerke Nel s, Erick Anders s ibid., Morten Smed i Skouballi, Jes Jesper s i Strame, Staffen af Bierne [?], Trouls Raa i Søby og Morten Lund ibid.; hvilke vidnede, at det saa gik. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. [med 5 Segl]; Haanden maa antages at tilhøre det 16. Aarh., og efter Pergamentets Udseende er det ret sandsynligt, at det oprindelig har været beskrevet med en anden Skrift, som man forsættelig har bragt til at forsvinde; Brevet er da formodentlig falskt. I Peder Lucoppidans Tid ejet af en »Ejendomsbonde« paa Taasinge^a; 1750 af Klevenfeldt foræret til Danske Selskab^b (RA. Privatarck., kronolog. Række). LDipl. [1169

a) Gl. kgl. Saml. 4 to 2349. Hæfte e; jfr. Rostgaard Fol. 18 Bl. 83 a (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 400 Bl. 95 a og Uldall Fol. 190 S. 65), Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedral-skole S. 177 (herefter: Thott 4 to 1419 S. 257) og Ny kgl. Saml. 4 to 646 c. b) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Juli 23. Pether Pawelssøn Præst og »dæghen« i Willandz H. m. fl. kundgør, at Ærkebisp Tve i Lund aflagde Ed angaaende de Vilkaar, hvorpaa Aasom Len var kommet fra Hr. Iwer Axilssøns Oldeleve til Domkirken i Lund.

Perg. med [10] Segl: 1 (?). Nu løst vedliggende, utydeligt; 2. I Sigil-feltet Bogstavet k; 5. Utydeligt Skjold, Brudst. Lunde Ærkebisps Arkiv; *ÆA. IV. 362* (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 419.* [1170

Juli 23. Anders Saxthorpp Saghører i Thornæ H. udsteder for Jens Bing Kannik i Lwnd Brev angaaende en Vej fra Lund til Kælby og i Kælby Mark, som ulovlig var bleven spærret.

Perg. med [6] Segl: 2. G. 105; 5. I Sigilfeltet Bogstavet p. Lunde Kapitels Arkiv? (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 421.* [1171

Aug. 4. Nes Michils¹ Birkefoged i Hærizstedh Birk, Anders Hans² Præst sstds., Thøtbørn Henrics³, Jens Pæthers⁴, Per Mule⁵, Per Hiulby, Thomes Tuæs⁷ Sognemænd i fornævnte Sogn kundgør, at Mand. før Laurens Dag paa Hærizstedh Birketing have set og hørt, at beskeden Md. Hans Mats⁶ i Skowbali fik et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Mates Pæthers⁶, Jes Pæthers⁶, Thytbørn Henrics⁶, Tuæ Jens⁶, Symæn i Castell, Greffue, Per Hiulby og Jes Gottrop; hvilke vidnede, at den Ager, som ligger paa Agheløkke, skal af Rette ligge og har af Arild ligget til fornævnte Hans Mats⁶ Gaard og staar ham til Løsen for 3 Skill. Grot. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke(?) i Skjold; 2. G. 566* (Anders Hans⁶); 4-5, 7. Bomærker (5. i Skjold). Senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [1172

Aug. 5. Tingsvidne af Kier H., givet Thorleff Hval, at Sandemænd gjorde Markeskel mellem Hassing Mark og Gandrup (ell. Horssens) Mark. [a Perg. med Segl. a — Vidisse 1485 Juli 12.] *Fra Himmerland og Kjær Herred II. Bd. 1915-1917 S. 33.* [1173

a—a) Saaledes Vidissen.

Aug. 7 (Aar?). Birgitte Bondesdatter, Hr. Johan Oxes Husfrue. Aar »mcccc^x« [!] a Torsd. før Laurisse Dag laante jeg af velbyrdig Md. Lideke Jens⁶ a. w. boende i Fredersløw »fyresintywe« lyb. Mk., som gænge Penge er i Danmark og en Købmand kan en anden med fuldt gøre, for hvilken Sum Penge jeg pantsætter ham noget vort Gods, som er Tolstorpp og Tolstorppe mwlle og 4 Gaarde i Lønolte, at have i sit brugelige Pant, til det afløses ham, op at bære, hvad som fornævnte Gods rente kan, og Løsningsdagen »ath« Mortens Dag, og naar fornævnte Gods løses skal, skal Landgildet følge Hovedpengene. Medb. af min Moder og min Søn Axell Brade og beskeden Md. Wilkin Borgemester i Helsingør. Datum ut supra.

Perg. [med 4 Segl]. (SvRA. Perg. 1470 Aug. 9.) — Brevet er trykt *Wieselgren, De la Gardiska Archivet III. 109* og anført *Reg. 4103*, men meddeles her i Udtog paa Grund af, at Aftrykket er lidet tilfredsstillende. [1174

a) Aaret kan ikke være 1470, da Udstederindens som Medbesegler anførte Moder var død 1470 Juli 28 (*Dann. Ad. Aarb. XVII. 415*). Maaske bør det da opfattes som 1460.

Aug. 8. Vi Michil Rwdh i Wedby, Folmer Morthensß i Kragorp RR., Per Løcke i Solbergh, Niels Portman i Thyørnlundh, Andhers Persß i Droslebergh, Nielss Griiss i Nordorp var Fred. før Laurencii Dag mødte paa Orsuodh Mølledam og udgranskede det gamle Aastræde efter vor naadige Frues Tilskrivelse; da fór vi med en Ege fra det, som Aaen løber fra Stridz Mølledam, og i Ørsuodh Mølledam og saa endelangt fra den østre Ende og til den vestre og »slouæ« Dybet med Stage og kunde ej mærke, hvad heller Aastrædet løber »lob« for østen ved Møllen eller vesten; saa fór vi fremdeles med Baade og Eger ned ad Aaen forneden Dammen og ledte med Stager, saa længe vi kom i Adelaen, der som alle Strømmene mødtes, som løber fra Ørsuodh Mølledam. Da kunde vi ej rettere mærke, end efter det Dyb, som vi funde, gaar Aastrædet vesten ved Ørsuodh Mølle; og »jæffuer« der nogen Mand om, at det ikke saa er, da maa han lade skære et Gab paa Dammen, et østen Møllen og et vesten; da faar man at se, hvilket ret Aastræde er; og der vil vi være uforsømmet i, hvor Vandet da længst løber, om Dammen bliver saa udskaaret. Men ej kan vi nu rettere mærke, end det gamle Aastræde har ganget vesten ved Ørswodh Mølle. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aPerg. med 6 Segl.^a Dronning Dorotheas Arkiv.] Vidisse 1460
Aug. 16. LDipl. [1175

a—a) Saaledes Vidissen.

— Axel Lageson i Fosjø giver en Gaard til Kalentet i Malmø og s. Pädhers Kirke.

[**A.** Orig. ^amed 6 Segl.^a Malmø Petri Kirkes Arkiv.] **Aa.** Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 44. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 423.* — **Ab.** Et andet, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 16. — **Ac.** Et tredie Udtog lyder: »Axel Ageßon skienckte sin sätegård Fosie i Oxiehäradt liggjande till sanctæ Annæ altare i sti. Pehrs kyrckia i Malmö, hwilcket breef dat.[!] 1460 med 6 sigill«. SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 52 a Nr. 327. [1176

a—a) Saaledes Ac.

Aug. 9. Oleff Rwt¹ Landstingssaghører i Sødrehallandh, Aghe Axelsß², Ywer Axelsß³, Stiig Olsß RR. Laurencii Aften paa Halmstade Landsting var velbyrdig og strenge Ridder Hr. Twre Tursß, som gjorde velbyrdige Mænd Aghe Sandbeck og Jes Pedersß af Wgorp a. w. en Forening paa sin Broders Vegne Hr. Erik Tursß, Gud hans Sjæl naade, for det at de skyldede Hr. Eric Tursß, at han skulde have været i Raad med, at Aghe Sandbecks Fader

ihjel blev slagen. Da »forbadh« Hr. Ture paa sin Broders Vegne Aghe Sandbeck og Jes Pedersß, som før af var sagt for Rette, og »wordhe« de saa overens, at Hr. Ture paa sin Broders Vegne skulde gøre en Begængelse med saa mange Præster, som han dertil fange kunde, om Midfastetid næstkommende i Wazstene for Age Sandbecks Faders Sjæl, og dertil skulde han give 2 Stykker graat Klæde og 30 Par Hoser og 30 Par Sko fattigt Folk; naar dette gjort var, da lod Aghe Sandbeck og Jes Pedersß Hr. Eric Tursßs Arvinger, Hr. Ture Tursß og hans Arvinger fri for ydermere Tiltale om den Sag. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med 4 Segl: 1. Fi 2; 2. Lxviii 15 (Thott); 3. Lxviii 21 (Thott); 4. Utydeligt Brudst. Ture Turesson Bjelkes Arkiv (SvRA. Perg.). [1177

Aug. 10. Mates Sognepræst i Bresten, Jes Nielsß i Kærbølingh og Mikel Tamesß. Sønd., som var Laurencii Dag, paa Bresthen Kirkegaard fik Hr. Jacum Hardhenberigh R. et Sognevidne af 8 Dannemænd: Jes Nielsß i Kærbøling, Mikel Tamesß i Rafnig, Tames Jensß sstds., Nis Sonsøn i Bali, Nis Jenß sstds., Marquardh, Knwdh Grawerß i Ollerup og Jes Pederß sstds.; hvilke vidnede, at den Gaard, som Swæn i boer i Rafnigh og Jes Nielsß i Lwndh og Wilgrim i boede i Bali og Jep Suder i Kærbøling i boer, det er ret Kælkær Gods og laa til Kælkær, førend Jep Wilß fik Kælkær, og aldrig vi har andet hørt, end det fornævnte Gods har været til Kelker af Arild. Med vore Indsegl.

Papir med Rester af 2[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Utydeligt. Joachim Hardenbergs Arkiv (RA.). LDipl. [1178

Aug. 16. Cristiern Konge¹. Crast. assu[m]pc. Marie for os og vort Raad og gode Mænd paa vort Retterting i Graabrødreklosters Stue i Køpnhaffn, nærværende Biskop Oluff Daa af Roskil, Biskop Moens Krafse af Fyun, Hr. Oluff Morthensß Domprovst i Roskil, Hr. Eric Ottsß vor Hofmester, Hr. Thorbern Bille af Abramstorp RR., Hr. Jens Brostorp vor Kansler, Anderss Jensß vor Landsdommer i Sielandh, Barkor og Anders Nielsß vore Borgemestre i Køpenhaffn og en Del af Raadet sstds. og mange flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Hr. Jens Thorbernsß R. i Brengstorp paa vor Hustrus Vegne og lod læse et aabent Brev paa Pergament, beseglet med 6 Indsegl, helt, lydende: 1175. Sig. nostrum. Datum ut supra nostro sub sig. ad causas, teste iusticiario nostro Dn. Johanne Thorberni M. in Brengstorp.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Dronning Dorotheas Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjæll.). LDipl. 1460 Aug. 8. [1179

Aug. 16. Jes Matesß¹ Foged i Søndher H. i Langeland, Nes Magensß² i Tryggeløff, Nes Matesß i Kæteby a w., Mates Jonsß i Skoffsjordh, Per Nielsß Borgemester i Rudekøpning, Per Læbo i Torpe og Nis Jensß i Hennigtwed. Paa Søndher H.s Ting Lörd. efter Vor Frue Dag assumpc. fik velbaaren Md. Hr. Philippus Axelsß R. og Høvidsmand paa Traneker et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Nes Magensß, Nes Matesß, Per Nielsß, Mates Jonsß, Per Læbo, Anders Huitsß i Lægebøle, Jes Marquarsß i Trygeløff og Nis Jensß i Hennigtwed; hvilke vidnede, dem havde hørt og set, at Nes Persß af Østerby i Fwglbøle S. paa fornævnte Ting havde Hænningh Wolkendrops aabne Brev beseglet med hans eget Indsegl, lydende, at H. W. havde gjort N. P. fuldmægtig over hans Gods i Langelandh gøre og lade, som han selv nærværende var, og at gøre velbyrdig Md. Hr. Philippus Axelsß Skøde paa en Gaard i Illebøle (Marcus), som Hr. Erik Eriksß ham tilforn antvordet havde. Item vidnede de, at de saa' og hørte, at fornævnte Jes Persß af Østerby paa fornævnte Ting skødede med Træ og Tørv fra H. W. til Hr. P. A. en Gaard i Illebøle (Marcus, 2 Pd. Byg, 24 Skill., 1 Skp. Smør, 2 Gæs, 4 Høns), og stadfæster Jes Persß paa H. W.s Vegne alle disse forskrevne Artikler. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Cxxii 3; [2. Axviii 9^a]. Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1180

a) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 312.

Aug. 18. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Sielandh. Vi byder hos eder Fru Anne Tyges, Hr. Tyge Lunges Efterlever, at I kommer for os og vort Raad og Retterting, som nu holdes skal Mathei ewang. Dag i Kalundborgh, og svarer velbyrdig Md. Hr. Thorbern Bille af Abramstorp til aabne Breve og anden Gæld-sag og mange andre Ærinder, som Hr. Thorbern har til eder, som de Skyldingskrifter udviser, han eder lod sende, og undgælder, hvad Ret er, under eders Faldsmaal, som Loven udviser. Datum Haffn fer. 2. infra oct. assumpc. Marie nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Dn. Johanni Thorberni M. in Brengstorp.

Papir med Udskrift: Sielandiam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og utydelige Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden (formodentlig = 819 A Nr. 2). Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). [1181

Aug. 21. Reg. 4104. [^aPerg. [med 7 Segl]]. Skelskør Bys Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1743: LDipl. *Friis Edvardsen, Schielschiør Kiøbstæds Tilstand S. 465* (og 404). [1182

a—a) Saaledes LDipl.; Seglenes Antal dog kun i *Friis Edvardsen, Schielschiør Kiøbstæds Tilstand S. 405.*

Aug. 22. Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsßen R. vor Mand og Raad har os ladet antvorde 81 lubske Mk. af Toldpenge og Sagefald, som han paa vore Vegne har ladet opbære paa Skawen. Item lod han os antvorde 7 rinske Gylden, 6 »postolates« Gylden, 6 andre Gylden og 6 Mk., som Pether Thordsøn, Hr. Otte Nielsßøns Tjener, annammede af Borgemestrene i Skawen og tilhørte Henrick Bintepeghe, som Borger var i Asßens og død blev paa Skawen. Thi lader vi Hr. Otte Nielsßøn kvit for alt Krav om forskrevne Sum Penge og Guld, og tilbinder vi os ham og Pether Thordsßen skadesløs at holde for fornævnte Guld og Penge, som Pether Thordsßen annammede efter Henrick Bintepeghe. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 6. ante f. Bartholomei.

[^aPapir (Orig.).^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 34).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 186. [1183

a—a) Saaledes LDipl.

Aug. 24. Ingeburg Nielsdotther¹ i Skabersßegardh, Niels Knudsßen Efterlever. Jeg har givet til den Helligaands Hus i Malmøge en min Gaard, som ligger vesten norden fra Helliegestes Teglgaard, som Pether Pethersß Wangkarl paa boer. Fremdeles har jeg givet en øde Jord til den Helligaands Hus, som ligger sønden ved Gaarden, som tilforn givet er, og vesten ud med Teglgaarden og løber til det søndre Stræde, som Gaarden hos stander »etc. etc.«, med saadant Skel, at der skal holdes 4 Begængelser om Aaret og Vor Frue Messe hver Lørdag sungen for^a Alter og om Søndagen Vor Frue Lov Salve regina og Maria tocius sanctitatis^a for mig og mine Husbonder Sjæle Aghe Star og Niels Knudsßen af Skabersßegardh, for min Fader Niels Gagghe og min Moder Husfru Botild og Jomfru Sophie, Thrwid Niesßen og Jøryen Nielsßen og for alle mine »forældre« Sjæle. Og oppeholdes »thesße« Gudstjeneste ikke i den Helligaands Hus, skal jeg have Fuldmagt at annamme denne Gaard og Jord igen og lægge en anden Sted til, som Gudstjeneste kan oppeholdes. Medb. af flere mine gode Venner: min Søster Husfru Elne² i Asßerstorp, Hr. Jens Bing³ Kannik i Lund, Pether Karlsßen i Ebborp og Henrik Gagge i Farebek. Datum Malmogis die Bartholomei.

[Perg.^a med Segl: 1. Clviii 3^b; 2. Cxlirii 1 c; 3. Iii 8^d. Malmø Helligaandshus's Arkiv; ^esenere til Malmø Bys Arkiv^e.] Afskr. (ikke

helt fuldstændig) af Klevenfeldt 1752: RA. Klevenfeldts Herold Nr. 360 a. [1184

a) Saaledes Afskriften. b) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 360 a og i Langebeks Segltegn., Fasc. 4-5. c) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 4-5. d) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Bing, og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 a, Bing. e-e) Saaledes Afskriften.

Aug. 29. Reg. *6224. Perg. [med 1 Segl]. Kerteminde Bys Arkiv (FLA. Kerteminde Byfogeds Arkiv, Kgl. Breve paa Perg. om forskellige Friheder). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 146* (læs: nadhe Danmarks, Suerigis, Norgis, Wendes oc Gotes koning, hertugh i Sleswigh, grewe i Holsten, Stormarn, Oldenborgh oc Delmenhorst helse - medsexagesimo. *Ad relacionem domini Nicolai Ronnows militis.* [1185

— Reg. *6225. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Kerteminde Bys Arkiv (FLA. Kerteminde Byfogeds Arkiv, Sager vedrørende Byens Jord og Ejendomme 1460-1772). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 145.* [1186

Sept. 1. Erick Lonno V. »ath« Peder Remickßen Herredsfoged paa Hald H.s Ting i Opsøsell, Jeß Chlemindsen i Karstrup, Ib Hemingsenn i Voßninsgaard, Peder Hwid i Allestrup, Niels Jenßenn i Forrup og Peder Sandbye. Den Tingdag før Vor Frue Dag nativit. paa Hald H.s Ting fik en beskeden Md. Mourids Hemingsen, Mariagers Klosters Svend, et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Thames Pederßenn i Bendstrup, Anders Sørenßenn i Holmme, Jens Joenßenn i Karstrup, Niels Pederßen i Ringh, Offwe Jenßenn i Gießingholmb, Kield Madtzenn i Ringh, Jens Henriksenn i Voßnisgordt og Iffuer Henrickßenn i Karstrup; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at forskrevne Mogins[!] Hemingsenn fremkaldte 2 beskedne Dannemænd Nes Jenßenn i Forrup og Jep Smed ibid., hvilke vidnede, at de nærværende var Tirsd. efter Bertelomeii Dag, ombedet Høringe at være til den Lovhævd, som Broder Jens Olßen Konfessor og deres Broderskab gjorde paa den »jord eydom och egen« i Skader S. i Hald H. i Opsøsell, »hvilke jord och egen« Jens Olßen givet har til Mariages Kloster; og vidnede de, at »Jens Olßen confessor prester och lægbrødre tholff først vorde de« Hauffgaard og al den Jord, som til Hauffgord ligger, fra den Stenhave, som ligger i Prestelandthorne, og vester og nær til Cißelsthoftt, og saa ned i Aen og Bøggelundt og Jeggelunden trindt omkring til et Enemærke til Mariagers Kloster og til Hauffgords Mark undtagen en liden Stugs Eng, som Hr. Anders Jacobsenns Tjener har til sin Gaard i Skader, som Ytte nu paa boer, og er afstenet og ligger

vesten og norden ved forskrevne Stenhavn. Item »vorde« de Cifels thofft til Haffgaards Mark og Ejendom til Mariagher, hvilken Toft har i sin Længde fra Skader Mark til Staffkiers aghere og i sin Bredde fra Prestelannds aghere til Therckildsholum undtagen 2 Agre der forinden, som ligger til Grimiskier; alt det andet »vorde« de til Klosters Ejendom og til Haffgords Jord. Item vesten fra Bøgelund og vesten til et Dige paa Inndlenninge i sin Bredde og Længde fra det Dige, som ligger vesten ved forskrevne Lund, og nær til Cifselthofft undtagen 12 »kiend« Agre, som ligger til Grimiskier; alt det andet »vorde« de til Klosters Jord og til Haffgaards Ejendom. Fremdeles fra Therckildsholum vester og nær indtil Schader Markeskel, sønder fra Thoffsbeck og til det Dige, paa Skader Toft ligger, undtagen 13 smaa Agre Stugs Jord, som Hr. Axell og Hr. Jens Madsen har deri, og 2 Stykker Stugs Eng, som 2 Læs Hø kan give og vender paa Therckildtsholm, den ene vender paa den nørre Side, og det andet Stykke vender paa den vestre Ende paa forskrevne Holm; de Enge hører Hr. Jens Madtzenn til; og 5 af de forskrevne 13 Agre vender sønder til Thoffsbeck, og de 8 vender øster til de 5 Agre, og 1 Ager, som Skader Kirke har deri og vender og øster paa de forskrevne Agre, og 5 Agre, som Peder Anderßenn har til sin Gaard i Skader og vender sønder op til Thoffsbeck, og 16 Agre, som Grimiskier har deri, og undtagen saa meget Del, som Grimiskier har i Vesterhiede, og 1 Eng, som Grimiskier har deri, som ligger østen fra Thox veii i sin Længde og »veysten« indtil den Stugs Eng, som Hr. Jenns Madtzenn har, og en anden Stugs Eng, som og ligger til Grimiskier og ligger sønden ved Hr. Jens Madzenns Eng næst og vender vesten paa Therckildsholum, og undtagen et andet Stykke Eng, dernæst sønden ligger ud med Thoxbeck og er afstenet og ligger til Hr. Anders Jacobßenns Gaard i Skader. Al den anden Jord »vorde« de til Mariagers Kloster. Fremdeles »vorde« de Østrupgord og al den lodskift Jord, som hun har paa Østrup Mark og paa Skader Mark, og halv Gretede og 1 Stugs Eng, som kaldes Store Aakier, liggende i Knabstrup Mark, der om er stenet og har ligget til Østrup i gammel Tid ukært, og et Stykke Enemærkes Jord, som ligger i Vollum Mark og kaldes Østrup lycke og er omdiget, og en Øres Land, som ligger i Grimiskier Mark; denne Jord, som til Østrup har ligget i 40 Aar og mere ukært, undtagen det Gaardsted, som Sandemænd svor Hr. Axell til, saa længe det vorder forhørt i Rette,

og undtagen 12 Agre, som Frost, hvis Sjæl Gud »haffuer«, udlagde i sin Dødsseng, saa længe de kunde Sanden udlede, hvo rette Ejer er. Alt dette Gods »vorde« de Mariagher Kloster til med Lovhævd, og mælte »der loug stedige« og sagde dem Lov »aff hinder«. Og mæler vi den Lov stadig. Vore Indsegl. Givet osv.

[^aPerg. med 6 Segl.^a Mariager Kl. Arkiv; *ÆA. V. 695*; senere (formentlig 1585; *Kronens Skøder I. 298*) til Gl. Estrup Godsarkiv.] Vidsse 1612 Aug. 31 af Sønderhald H., givet Niels Sørensen i Nielstrupgaardt paa Eske Brock til Estrup's Vegne. Papir med Rester af 2 Segl paa trykte forneden. Gl. Estrup Godsarkiv 1612 Aug. 31, Papir; 1920 af Hofjærgemester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [1187
a—a) Saaledes Vidissen.

Sept. 1. Jeg Marqword Marqwordhsß i Aldrop Mølle sælger og skøder beskeden Md. Mathis Mathisß Borger i Aalbwrgh min Jord, som mit rette Eje og »ærwe« er, som jeg arvede efter min Fader, i Aalbwrgh, hvilken Hennike Barnffather nu paa boer, liggende i Vor Frue Sogn østen næst til Pether Tyriesøns Gaard. Og kendes jeg mig at have opbaaret Penge og fuldt Værd af Mathis Mathisß for Jorden. Medb. af andre hæderlige og gode Mænd Hr. Oleff Laangh og Hr. Jens Waltersß Kanniker i Aarws, Hr. Oleff Krak og Hr. Anders Jensß perpetui vicarii, Hr. Jon Persß Præst og Kapellan til Sognealter sstds., Morthen Haghensß og Jens Torkilsß Raadmænd, Pether Skriwere og Oleff Mowensß Borgere sstds. Datum Aarws die Egidii.

Perg. [med 10 Segl]. ^a(Formentlig af Pastor Andreas Reiersen († 1785)) foræret til Danske Selskab^a (RA. Aalborg (Tillæg)). [1188
a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Sept. 9 (Aar?). Niels Esbenson Herredsfoged i Fuglse H., Matz Erichsøn i Lille Seddinge, Gerdt Nielsøn ibid., Jeppe Trane i Giæringe. Aar »1460 paa dend 5 maii neste tirsdag for exaltationis«^a paa Fuglse H.s Ting fik Hr. Jacob Rød Sognepræst i Seddinge og Nebbelunde et Tingsvidne med 12 Dannemænd: Jeppe Trane i Giæringe, Anderß Nielsøn, Oluf Boesen i Nebbelunde »etc.«; hvilke bespurgte dem med hverandre og vidnede paa Fuglse H.s Ting, at de havde hørt, at Hr. Jacob Rød bør at fri have sine egne hjemfødte Svin paa Seddinge Skove og paa de Skove, som Skovløb har imod Seddinge Skove, saa vel der han boer i Nebbelund Præstegaard, »som hand bode i Seddinge præstegaard«, thi at han har sin Frihed selv, og hans »vorned« giver Oldengæld; thi bør Hr. Jacob Rød at fri saa mange Svin

paa sin Præsteskyld paa fornævnte Skove, som en anden Danne-
mand, som boer i Seddinge, »fri« paa deres Pundeskyld. Med
vore Indsegl. Actum et datum ut supra.

[Perg.^b Nebbelunde Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 846.*] Afskr. fra 17. Aarh.,
attesteret af Christen Andersen Arrøbo (Sognepræst til Nebbelunde-
Sædinge): RA. Partikulærkamm., Dronn. Sophie Amalie, Ansøgninger
1661-1672, Bilag til 1672 Sept. 25. [1189]

a) Dateringen er øjensynlig misforstaaet af Afskriveren. Det ligger nær at antage,
at Aaret skal være 1465; men Brevet er i alt Fald i *ÆA. V. 846* henført til 1460. b) Saaledes
ÆA. V. 845, 846.

Sept. 13. Borgemestre og Raad i Køpenhaffn sælger Ærkedegn
Tetz i Roskilde en Rende sønden den Jord, som han købte af Byen.

Perg. [med 3 Segl]: [2. a]. Senere (jfr. 1472 Marts 25) til Roskilde
Kapitels Arkiv (Vincentii Alter)? eller til samme Arkiv (Laurentii Alter;
jfr. den i *Kbhvns Dipl.* trykte Paaskrift)? (AM. XXV. 13). *Kbhvns Dipl.*
IV. 65. [1190]

a) Nævnt *Kbhvns Dipl. IV. 66*; sikkert Bvi 1.

Sept. 15. *Reg. *6228.* Perg. med 3 Segl: 1. G. 451; 2. G. 442; 3. G. 450.
Dronning Dorotheas Arkiv (RA. A 2, Dronning Dorothea). *Rørdam, Kbhvns*
Kirker, Till. S. 53; Kbhvns Dipl. IV. 66. [1191]

— *Reg. *6227.* Perg. med 1 Segl: K. 79. Aarhus Bys Arkiv (RA.).
Dipl. Chr. I S. 118; Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 423; Herlitz, Privilegier
för Sveriges städer I. 362. [1192]

Sept. 25. Cristiern med Guds Naade »etc.« Torsd. efter
Mathie[!] ewang. Dag for os og vort Raad og gode Mænd paa
Graabrødreklosters Kirkegaard under Linden i Kalundeborgh
paa vort Retterting, nærværende Biskop Fris af Borlum, Hr. Otte
Nielsß, Hr. Claus Ronnow vor Marsk, Hr. Torbern Bille af Ala-
amsterp[!]^a, Hr. Oleff L(wngæ)^b, Hr. Mwens Ebbesß, Hr. Michel
Rudh, Hr. Stranghe Nielsß, Hr. Korfitz, Hr. Johan Frille, Hr. Tor-
bern Bille af Holm, Hr. Johan Biørsß, Hr. Engelbrecht, Hr. Johan
Wittekop RR., Lasse Hinnesß[?], Anders Graa og mange flere
gode Mænd, var Langhe Jens Hansß Borgemester af Nagskow
og nogle af Borgere med ham paa alle Købstedmænds Vegne i
Lalandh paa den ene Side og nogle Bønder paa Almuens Vegne
paa den anden Side med vort Brev om Købmandskab og Sejl-
ning, hvorledes det skal have sig mellem Købstedmænd og
Almuen. Da var der saa paa Rette paasagt, at vort Brev skal
blive i alle Artikler, som forskrevet[!] staar: Først at ingen Hus-
mand eller Svende, der er i Gaarde med Bønder eller med
»brydie« og ej giver Skat eller Skyld, noget Forprang at gøre
eller noget købe paa Landsbyen til »købenskafft«; vorder nogen

befunden dermed, have forbrudt de Koster, han købslaar med, til os og 3 Mk. mod os og mod Jorddrotten. Item skal ingen »wlandes« Mand købe noget »købenskaff« i ulovlige Havne, men sejle til Købstæder og købe der og give os der Told af. Gør de noget Forprang paa Landsbyerne, have forbrudt de Koster, de købslaar med, og derover bøde os 9 Mk. til Faldsmaal. Item maa Bønder og »brydie«, der sidder ved Hus og giver Skat og Landgilde, sejle til Tystland og anden Sted, naar de rede vorder, med (det^c), de har »hiæme fødth« og avlet i deres Bo, og købe Kobber, Klæde og andre Varer, som dem Behov gøres til deres Bo; men ingen skal sejle om Nattetid, men om Dagen og lade Dannemænd se, hvad de fører, og hver give sin Told, som gammel Sædvane har været, og ej maa ^dsælge ved Skæppe eller Alen^d eller noget andet »kobenskaff« at bedrive uden med det, de avler i deres eget Bo. Vorder der nogen befunden med, have forbrudt de Koster, han købslaar med, til os og 3 Mk. til Jorddrotten. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd vore Borgere og Almue i Lalandh mod denne vor ^eNaade og ^eFrihed at hindre. Djærves her nogen udover at gøre, skal vor Embedsmand rette derover, som forskrevet staar. Djærves og nogen derimod at gøre, have de forbrudt, hvis de har med at fare, mod os og vor Husfrue. Djærves »wor embitzmen« eller nogen anden at love nogen at gøre mod disse Artikler, skal han bedre derfor, som Ret er, og som ^fden, vort Bud vil ikke holde, »etc.« ^f

[A. Orig.] Aa. Afskr. fra c. 1500: AM. 8vo 22 Bl. 168 b (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 799 S. 496). — Ab. Afskr. fra c. 1500: AM. 8vo 27 S. 7 (Afskrifter herefter fra 18. Aarh.: Kall 4to 546; Ny kgl. Saml. Fol. 809 S. 10). — Afskr. fra c. 1800 efter Ab, med Varianter fra Aa: Werlauffs Manuskripter 18. — Ac. Afskr. af Corfits Braem († 1683): Ny kgl. Saml. Fol. 361 S. 419 (nærmere beslægtet med Ab end med Aa) (Afskrifter efter Ac fra 18. Aarh.: LDipl. (den første af Langebek betegnet: »Af en Copiebog hos Biskop Hersleb«; den anden af Langebek betegnet: »Af en Copiebog laant af Hr. Christ. Grave 1747«)). [1193

a) o: Abrahamstrup. b) Saaledes Ab; Aa: Linghe; Ac: Lange. c) Saaledes Ab og Ac; mangler i Aa. d—d) Ab: »wedh skibe«; Ac: »ved skibe«. e—e) Ab: Naades; Ac: »naadigste«. f—f) Ac: den, der ikke vil med Lov holde. Aar og Dag utsupra. Under vort Signet. Christian.

Sept. 25. Cristiern Konge. Fer. 5. post f. Mathei ap. et ewang. for os og vort Raad og gode Mænd paa vort Retterting i Kalundborgh paa Graabrødre Kirkegaard under Linden, nærværende Hr. Otte Niels, Hr. Thorbern af Abramstorp, Hr. Oluff Lunge, Hr. Strange Niels, Hr. Moens Ebbes, Hr. Jahan Biørns,

Hr. Michil Rwdh, Hr. Jahan Hwitkop RR., Hr. Jachim Grvbbe og mange flere gode Mænd, var velbyrdig Mænd Thommas Jenss og Bertil Kooss om Trætte, som de havde om Jordegods, hvilket Thomas Jenss lagde 2 Skiftebreve i Rette for os, som lød paa Gods, som kaldes Koosgardh i Røding H. i Salingh, og mange flere »gotz«, hvilke Breve vi har ved Magt dømt, og Thomas Jenss »tesse« »gotz« at beholde til evindeligt Eje, og forbyder vi nogen ham deri at hindre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning derpaa. Datum ut supra nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Dn. Johanne Thorberni M. in Brengstrop.

Perg. [med 1 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Thames Jenss wdi Kaass skall haffuæ latzbreff effther tessæ breffuæ«. Thomas Jenssøn Kaass's Arkiv (AM. III. 30). [1194

Sept. 26. *Reg. *6230.* Perg. [med 5 Segl]. Senere til Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 7* (læs: Blimesthers i - agræ, som lige pa - fadher, oc hadæ forneffnde Jess Perss forneffnde agræ i synæ være, then tiidh hwn kendes at være hannom skyldigh forneffnde som penninge. Item skedhe thet sa, at forneffnde Gesæ Blymesthers eller hennes arwinge igen løstædæ at løsæ forneffnde agræ, tha skulle the atware forneffnde Jess Perss eller hans arwinge eller, haa thette breff haver met hans mynne, eet helt aar telforn, oc forneffnde som penninge wdth at giffue thet næstæ aar, ther effther kommer, oc encthet aff howelstolen aff at sla. Item telbanth forneffnde Gesæ Blymesthers segh oc synnæ arwinge at frii, frelsæ oc tel at sta forneffnde Jess Perss eller hans arwinge eller, haa thette breff haffwer met hans mynnæ, forneffnde agræ for hwers mans atal, som pa kunne talæ At sa er ganget oc faret, som for stor screffwet, thet w wy met wort inegel met andre go, som tha nerwerende hoos wore, som w[ore] Jess Bloch, Jess G gh, Tideric Stok oc Tyeloff Tidicss borgere i Ribe, hengindes nedhen fore thette breff. Giffuet aar oc dagh, som for stor screffuel etc. [1195

— *Reg. *6229.* [a Papir (Orig).^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 1).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e. — Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 63. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 102.* — Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 82 a. [1196
a—a) Saaledes Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e.

Sept. 27. Christiern Konge. Hr. Erick Otsbøn R. vor Hofmester i Danmarck har antvordet os 650 lubske Mk., som han opbar af Almuen i de Len, han i Værge har, af den Landehjælp, de os nu give skulde, som var, at hver 4 Mænd udgav 5 Mk. Thi lader vi ham kvit for alt Krav om forskrevne 650 lubske Mk.

Signetum nostrum, secreto nostro non presente. Datum in castro nostro Kalundeborgh sabb. ante f. Michaelis.

[A. Perg.^a med 1 Segl: formentlig K. 79^b. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 9.)
Aa. Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Ab. Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 181. [1197

a) Saaledes Aa. b) Saaledes efter Beskrivelsen i Ab.

Sept. 30. *Reg. 4106**. A. Perg. med [8] Segl: 1. Grev Otto af Schauenburg's. Kongens Arkiv (RA. D 1, Slesvig). — B. Perg. med 8 Segl: 1. Forsiden mangler; 2-8. Schauenburgske Grevers (Skjolge med Nældeblad). Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVII. 7). Herefter: *Antislesvigholst. Fragm. VII. 50; Dipl. Chr. I S. 119*; dansk Udtog hos *Hvitfeld*, se 1135; latinsk Udtog: *J. A. Cypræus, Annales S. 382*. — Vidisse 1571 Maj 7 (monntags nach jubilate) af Eberhard, konfirmeret Biskop og Administrator af Stifterne Lübeck og Verden, givet Kong Frederik II og Hertugerne Hans og Adolph. Perg. [med 1 Segl]. (RA. Gem. Arch. XXVII. 7.)

[1198

— *Reg. 4107**. A. Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVII. 9). *Antislesvigholst. Fragm. VII. 54; Dipl. Chr. I S. 121*. — Aa. Vidisse 1571 Maj 7 (montags nach jubilate) (af A og af 1463 Dec. 5) af Eberhard, konfirmeret Biskop og Administrator af Stifterne Lübeck og Verden, givet Kong Frederik II og Hertugerne Hans og Adolph. Perg. [med 1 Segl]. (RA. Gem. Arch. XXVII. 16.) [1199

— Ego frater Tucho Clementis prior Otthoniensis¹ ordinis predicatorum recognosco me a nobili viro Dn. Egardo M. omnem pensionem, quam singulis annis conventui nostro dare tenetur de quadam terra et pomerio juxta curiam prenominati Dn. Egardi Fritlæ ab orientali parte sita in Skulkenburg, in hodiernum diem integraliter sublevasse, unde ipsum pro dicta pensione quitum dimitto. Sig. mei officii. Datum Otthonie in festo Jeronimi.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 589. Eggert Frilles Arkiv (RA.). [1200

Okt. 1. *Reg. *6231*. Perg. med 1 Segl: Hertug Philips. Kongens Arkiv (RA. Spanien, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 122*. [1201

Okt. 2. Broder Jens Brwn Prior i Andtwordschow, Henning van Haffuen og Erick Andhersß a. w. Brødre sstds., Knut Marqvardssen til s. Michels Kirke og Niels Laurensen til s. Pedhers Kirke i Slauelse Præster. Torsd. efter Michels Dag hørte vi og saa' med mange flere gode Mænd Kong Christierns aabne Brev, som han har givet de Borgere, som boer i Slauelse, til hvilket

som skrevet var paa Pergament, hans Majestæts Indsegl neden for hængt[!], som lød: 1145.

[Perg.^a Slagelse Bys Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 35 a. Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 85. [1202

a) Se 1145 Aaa, Aab og Aac.

Okt. 3. Wii Lodewich van Velthem¹ unde Olrick van Landesberge² knapen bekennen vor uns unde den heren Eggarde van Wenden dromprouest to Hildensem unde Wilkin Clencken knapen, dat here Cristierne konningk uns hefft betalet laten 1500 rinsche gulden, de wii an redem golde van unser unde der genanten heren wegen entfangen hebben, welke 1500 rinsche gulden uns alsoe dededingesluden juncher Otto greue to Schomborch unde Holsten ouergegeuen hefft in den 43000 rinsche gulden, de eme de here konningk geuen scholde van erfflikes anvalles wegen, so he meende to hebbende to Sleßwiick, Holsten unde Stormeren, so de recess besegeld to Oldeslo des stichtes to Lubeke inneholt. Unde wii Lodewiich unde Olrick vor uns unde heren Eggarde unde Wilkin seggen qwiith den heren konninge van der 1500 gulden wegen. Wii hebbe vor uns unde der hern Eggardes unde Wilkens unse ingesegele an dessen breff hengen laten. Gegeuen des ffridages na Michaelis dage.

Perg. med 2 Segl: 1-2. Schauenburgske. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVII. 11). Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 118, Fol. 892 L. 7-8.* LDipl.

[1203

Okt. 6. *Reg. *6233.* Perg. med 1 Segl: Kong Carl VII.s med Kontra-segl. Kongens Arkiv (RA. Frankrig, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 123*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 111, Fol. 889 L. 13* (med urigtig Dag Okt. 8); og *samme, Bispekrøn. Bl. DD ii, Fol. 105 L. 10.* [1204

Okt. 8. *Reg. *6234. Resen, Jus aulicum antiquum S. 653.* Stykket er intet egentligt Brev, men maa efter sin Begyndelse: »Anno domini 1460 then 8. octobris bleff samtygt aff burgemestere, raad och koninges foget« (*osv.*) vel snarest antages hentet fra en eller anden Raadstuebog. Hvad Dateringen angaar, indleder Resen sit Aftryk med følgende Bemærkning: »Hic ipse mos renunciandi famulitium servis, vel hi dominis, non solum ad prius usque seculum duravit, ut patet ex sequenti SCto an. 1460 in curia Hafniensi facto, notante id Petro Alberti consule civitatis Hafniensis, artium & decretorum doctore, medicinarum licentiato, universitatis Hafniensis vice-cancellario, sed & nostris temporibus receptus est«. Men denne Angivelse om Peder Albertsson beroer ikke usandsynlig paa, at Resen har gjort sig skyldig i en Misforstaaelse af et Haandskrift, der kan have set ud omtrent som Gl. kgl. Saml. 4 to 3156, hvor der forud for den hos Resen trykte Indførsel, der her er dateret »Anno 60 thendt 18. octobris«, gaar følgende Notits: »Memoriale Petri Alberti consulis civitatis Hafniensis, arcium et decretoruius[!] doctoris, medianaruius[!] licenciati, universitatis Hafniensis vicecancellarii sc[ri]ptum anno dominii millesimo quingentesimo duodecno[!] festo sancti Johannis baptiste.« Men dette behøver jo ikke at staa i Forbindelse med Indførselen om »anno 60«; og da denne ogsaa i andre Haand-

skrifter, nemlig Thott 4 to 2009, Ny kgl. Saml. 4 to 674 og Additam. 4 to 816 Bl. 49 a (alle 3 fra 17. Aarh.) er dateret »Anno (etc.) 60 den 18. octobris« (altsaa uden Angivelse af Aarhundredet, og i øvrigt ogsaa med ændret Dagsangivelse), og da en saadan moderne Dagsbetegnelse passer langt bedre til 1560 end til 1460, ligger det nærmest at henhøre Indførselen til 1560. Aalborg Bys Vedtægter har da ogsaa Aaret 1560 (*Saml. til jydsk Hist. II. 154*); og *Nielsen, Kjøbenhavns Hist. II. 199 f.* anfører ligeledes Bestemmelsen under 1560 uden at ytre Tvivl om Aarstallet.

Okt. 9. Jeg Niels Bang Borger i Nykøpingh har pantsat et mit Jordegods til den Helligaands Hus i Nykøpingh, hvilket Gods ligger i Stuby paa den søndre Gade en Byggested »østermeræ«, for 4 lødige Mk. landgængs Penge med saadant Vilkaar, at naar Godset skal løses, skal Skylden følge med Hovedpengene. Afgaar Godset den Helligaand for min Skyld, tilbinder jeg mig at betale de Penge inden $\frac{1}{2}$ Aar. Medb. af andre beskedne Dannemænd Per Igersß, Jeppe Seygh Borgemestre i Nykøpingh, Niels Oelsß Byfoged, Jeppe Nielsß, Jens Matsß Borgere sstds. Scriptum Nykøpingh Dionisii.

Perg. med [6] Segl: 2. Utydeligt Brudst. Nykøbing F. Helligaands-hus's Arkiv; ^a1849 af J. Christian Sidenius i Nykøbing F. foræret til Hist.-genealog. Ark. ^a (RA.). [1205

a—a) Dettes Journal S. 54.

Okt. 18. Jeg Johan Johanson V. oplader hæderlig og velbyrdige Md. Hr. Theleff Ræuntlew R. alt det Pantegods, som min Fader i Pant havde af Knwd Lauß, som ligger over al Malt Mark, og de aabne Pantebreve, som derpaa lyder, og giver jeg Hr. Theleff Fuldmagt ind at kræve med de Pantebreve al den Rettighed, som jeg kan have i alt det forskrevne Gods, og al den »eftherstaadh« og Landgilde, som jeg har mistet hvert Aar af den Gaard, siden han var mig afhændet. Og vederkender jeg mig fuld Værd at have opbaaret for fornævnte Pantegods og aabne Breve. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Andhers Jonsøn² paa Towgskwf, Klaws Ruzæ³, Esbern Andherß⁴, Iwer Tødsøn VV. Datum die Luce.

Perg. med [5] Segl: 1. Utydeligt Skjold og Hjelm; 2. Bv 8 (Skram); 3. Clxxii 21; 4. Lxv 59 (Sandberg); Paaskrift fra 16. Aarh.: »Olde breue up dat gut to Moltbeke«. Ditlev Reventlows Arkiv; ^a1849 i Trøjborg Godsarkiv^a; sagtens af Trøjborgs Ejer, Godsejer H. Knudsen, (1884?) foræret til Gehejmearkivet^b (RA. Trøjborg Godsarkiv). (*Reg. *6236.*) LDipl. [1206

^{a—a)} Saaledes LDipl. ^{b)} Dettes Gavebog; jfr. *Meddel. fra det kgl. Gehejmark. for 1883-85 S. 49.*

— Vi »borghemester« og Raad i Randers vederkender os at have baaret af Jesß Grersen Foged paa Skernæ 400 lubskæ

Mk. paa Kongens Vegne af den Kongsskat, som han opbaaret har. Vore Indsegl: Nisß Palnsen Borgemester og Wlff Persßen Raadmand. Datum die Luce.

[^aPapir (Orig.).^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (7. Pacquet Nr. 8).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. [1207

a—a) Saaledes LDipl.

Okt. 26. *Reg. 4108.* [^aPerg. med 4 Segl: 1-4.^a Johan Pederssøn Oxes Arkiv.] Vidisse 1500 Juli 10. *Ryge, Peder Oxe S. 9* (Udstederens Navn er Anders Ebbesß). [1208

a—a) Saaledes Vidissen.

Nov. 1. Conradus Cordes Ærkedegn i Sleswigh, Kong Cristierns Kammermester. Velbaaren Md. Hr. Otte Nielsßøn Hovedsmand paa Kalffføø har antvordet mig 2040 lybske Mk. og 10 Skill. af den Hjælp, som Almuen i Kalffføø Len udgive skal, af Slæt H. 406 lybske Mk., af Rindtz H. 405 lybske Mk. paa min naadige Herres Vegne. Thi lader jeg ham kvit for al Tiltale paa hans Naades Vegne derom. Sig. meum. Scriptum in castro Koldinge die omnium sanctorum.

[^aPapir (Orig.).^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 35).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 186. [1209

a—a) Saaledes LDipl.

Nov. 3. Conradus Cordes Ærkedegn i Sleswigh, Kong Cristierns Kammermester. Velbaaren Md. Hr. Otte Nielsßøn R. Hovedsmand paa Kalffføø har antvordet mig ^a»firehundrethe oc threstwge«^a lybske Mk. i Guld og danske Penge paa min naadige Herres Vegne af den Hjælp, som Almuen i Sunderlywng H. og i Nørrelwng H. og i Lywsborg[!] H. udgive skal. Thi lader jeg ham kvit for alt Tiltale af min naadige Herre derom. Sig. meum. Scriptum in civitate Hardersleue 2. fer. post f. omnium sanctorum.

[A. ^bPapir (Orig.).^b Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 36).] **Aa.** Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — **Ab.** Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 186. [1210

a—a) Ab: 430. b—b) Saaledes Aa.

Nov. 7. Cristiern Danmarcks, Swerigis, Norgis, Wendes og Godes Konge, Hertug i Slesuigh, Hosten, Stormaren[!], Greve i Oldenborgh og Delmenhorst. Paa det at vor Købstad Koldinge maa forbedres, giver vi vore Borgere og Menighed sstds. saadanne

Privilegier, at hvo som lovlig vorder besat i Koldinge, Mænd eller Gods, og mod Minde eller Ret bortkommer af Besætning, da gøres dermed Vold, og »hører« Sandemænd derom »tøyge«. Item har vi tilladt, at vore Borgere i Koldinge maa forfølge med Vold de, som slaas i Koldinge eller inden deres Byfred, som ikke Borgere er; vil og ikke Sagvolderne forfølge Sagen, under vi, at Bysens Kæmner maa det forfølge paa Bysens Vegne ligervis som Sagvolderen. Item vil vi, at hvo som Bysens Jord bruger, liggende inden deres Byfred undtagen den Jord, som Borgemestre og Raadmænd nu i Værge har, skal det have med Borgemestres og Raads Samtykke og give deraf »mweligh« Skyld. Item under vi vore Borgemestre og Raad alt det Sagefald, som inden deres Byfred faldende vorder, i saa Maade, at vore Borgemestre og Raad skal selv beholde Halvdelen af Brøden, og Halvdelen skal de have til Bysens Bygning og Behov, saa længe vor Naade tilsiger. Forbydende *osv.* Datum in castro nostro Gottrop fer. 6. ante f. Martini nostro sub secreto.

Perg. [med 1 Segl]. Kolding Bys Arkiv (RA.). — Kopi indsendt 1648 (med urigtigt Aar 1450): RA. Danske Kanc. (Bl. 6 a). [1211]

Nov. 8. Ørion Æsbærnsøn, som man kalder Pææp¹. Jeg har solgt og skødet til hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Barabra, Hr. Sty Olsøns Efterlever, alt mit Gods og Rettighed, som mig til Arv faldet er efter min Moder i Ingelstørpth og i Hagestadhe, og det Gods, som Sten Persøn har fra mine Forældre med Urette i Hamunnæhøy, alt dette Gods liggende i Ingelstadhe H. og ihvor det helst spørges kan, hvilket Gods min Moder aatte Ejendom deraf og havde tilforn solgt Hr. Sty Olsøn, begges »there« Sjæl Gud have. Og kendes jeg mig at have opbaaret Penge og Værd, saa mig aldeles med nøjes. Afgaar dette Gods Fru Barabra, tilbinder jeg mig saa godt Gods igen at give med saa god Rente inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Hr. Thrwith Jensæn »dæghin« i Lwndh, Per Niælß af Alnærpth a. w. og Anders Pææp min »browær« og Hr. Jens⁵ Sognepræst i Bullærpth. Givet og skrevet i Bullærpth paa Wilatis Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Dxxxviii 1; 4. Forsiden mangler; 5. G. 101* (s *iohannis petri p̄bri*). Stig Olufssøn Krognos's Enkes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 187 L. 11?*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [1212]

a) RA. Reg. 60 S. 27.

Nov. 10. Reg. *6240. Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Lxxv 16. Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 21.* [1213]

Nov. 10. *Reg. *6239.* [A. ^aPerg. med [8] Segl: 1-3, 5-8 (beskadigede) ^a: 2. Fxl.iii 12 (Lange)^b; 3. Lv 15 (Munk)^c; 5. Lv 19 (Munk)^d; 8. Fxl.iii 26 (Lange)^b. Otte Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 3).] **Aa.** Ufuldstændig Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv (ender i det nedennævnte Aftryks S. 106 L. 13 f. n.): LDipl. — **Aaa.** Afskr. af Knudsen (enten efter ovenstaaende Afskrift, da den var fuldstændig, eller efter en anden af Langebek rettet Afskrift): LDipl. Rimeligvis herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 104.* — **Aab.** Udtog efter Aa af J. H. Begtrup: Ny kgl. Saml. 4 to 868 m, I. 270. — Andre Afskrifter: Uldall 4 to 360 Bl. 86 a; Ny kgl. Saml. 4 to 2091, I. 67 (begge fra 18. Aarh.); RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Brock (rettet af Klevenfeldt). [1214

^{a-a}) Saaledes **Aaa.** ^b) Tegninger i Klevenfeldts Segltegn., Lange, og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 d, Lange. ^c) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 142. ^d) Tegning sstds. Nr. 141.

Nov. 16. Per Dreus¹, Jepp Smeth »burghemestere« i Nykøping, Nis Pers² Raadmand sstds., Tyghe Kæthels⁴ Bymand sstds. 2 Gaarde i Asmundrøpp i Odz H., som Per Jens³ i boer og Anders Smeth i boede, hvilke Gaarde Anders Aues³ af Nykøping af Anders Jepps³ i Kalundeburgh i Væрге havde, hvilke Gaarde Anders Jeps³ rette Oldeleve og Arv er, dem har han nu fri i Væрге; thi forskrevne Gods i Pant stod, og Anders Jeps³ det »skælingæ« indløst har, vi overværende var. Medb. af flere gode Mænd Hr. Niels⁵ Sognepræst i Nykøping, Jens Inguers³ »rathmen« sstds. og Jes Gallæ Byfoged sstds. Datum Nykøping dnica. post f. Martini.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke i Skjold; 4. Bomærke; 5. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 6. I Sigilfeltet en Firkant med Diagonaler. Senere (jfr. 1469 Marts 12) til Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ Alter) (AM. XXV. 15). [1215

Nov. 18. Otto¹ unde Erick² sin sone greuen tho Holsten unde tho Schomborch. Her Cristiernn konning hefft uns betalen laten 3500 rynsche gulden an redem golde, de de here konningk uns gelouet hadde in synem besegelden breue myt synen medeloueren unde borgen to betalende in dem achteden dage Martens dusses jars van den 40000 unde 1500 gulden, de he uns to betalende gelouet hefft na inholde des besegelden breues uns darup gegeuen. Unde wy seggen qwyd den heren konningk, syne borgen unde medelouere van der 3500 rynscher gulden wegen. Wy juncher Otto unde Erick hebben unse ingesegelle laten hengen an dussen breff. Gegeuen in dem achteden dage Martens.

Perg. med 2 Segl: 1-2. Schauenburgske Grevers. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVII. 10). LDipl. [1216

Nov. 18. Jeg Claues Bryske¹ har »untfanget« af Hr. Eggerd Friille paa min naadige Herres Vegne 125 rynske Gylden, 18 lub. Gylden, 17 postlates Gylden, 150 lub. Mk. danske Penge, for hvilken Sum jeg lader ham ledig og løs paa min naadige Herres Vegne. Datum Ottonie octava Martini meo sub sig.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Dxxi 10. Eggert Frilles Arkiv (RA.). [1217

Nov. 19. Wii Erick¹ to Schouwemborg unde Holsten greue hebben dallingh entfangen im gudem grouen pagimente 100 lubesche mr. van hern Johanne Mestwerten unde Clawese van Aneuelde Godzickessonen, de wii scholen antworten unses vaders secretario, alse dat in den degedingen twisschen deme heren Cristiernn koninge unde unseme vater is besloten. Unse secret. Ame dage Elßeben.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Grev Eriks. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVII. 12). LDipl. [1218

— Ik Hinrik Dosenrode knape vorkope unde vorschote mit vulbord alle der jennen, de dat mit rechte vulborden scolen, heren mester Corde Cordes archidiakene to Sleßwigh unde sinen eruen vor 100 lubesche mr. penninghe unde vor 10 lubesche mr. penninge, de mester Cord my in redeme grouen pagemente wol betalet heft unde ik de vort in mine nutticheit uthegeuen hebbe, vor[!] 2 gudere, en gud in deme dorpe Jerishoe in deme kerspele Egghebeke unde en gud in deme dorpe Hostorpe in deme kerspele Houetoft Sleßwikes stichtes, dar nu uppe wonet Magnus Bundeson, de daraff ghift jarlike hure unde denst, mit alleme richte unde rechticheit in hals unde in hand, hogest, middelst unde sidest. Alle desse stucke loue ik mit minen medeloueren also Vollert Schinkel, Otte unde Hans Mikkelke brodere knapen louen mit Hinrik Dosenrode mit ener samenden hand mester Corde to holdende, also desse breff inneholdet. Min ingesegel mit den ingesegelen miner vorschreuen medelovere in Elseben daghe.

Perg. med [4] Segl: 2. Skjold med 3 Søblade. Ærkedegn i Slesvig Cord Cordes's Arkiv; senere (1574) til Hertug Adolph af Gottorp's Arkiv^a (Statsark. i Kiel, Urk. Bistum Schleswig Nr. 22). [1219

^a) Saaledes: Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. »Cam. IV Cap. LXXII Pag. 438 Convol. I«, Ark »Vorzeichnuß der sygell unndt brieue, so Casper Hoier . . . ubergeben«, Nr. 5.

— Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Skone. For os har været velbyrdig Mands Bud Hr. Jahan Oxe med 4 vore Lovdagsbreve lydende, at Twæ Persß og Moens Poelß skal udlægge ham det Gods, som Hr. Jahan Oxe var tildømt i Halm-

stede, hvilket Twæ Persß og Moens Poelß ej gjort har. Thi byder vi hos eder Hr. Knud Throedß, Hr. Niels Duæ »riddher«, Anders Stigß og Karl Poelß, at I inden 6 Uger til eder tager vor Foged og Embedsmand, hvilken I vil, og rider med Hr. Jahan Oxe eller hans Bud og indfører Hr. Jahan Oxe i Twæ Persßs og hans Brødrers Gods og Moghens Poelsßs Gods i Tulsturp og i deres Gods i Ørmæle og 1 Aalegaard og Mølle og 2 Gaarde i Quistoffth, og I Hr. Jahan Oxe eller hans Bud der at værne og Ret at skikke under eders Faldsmaal, som Loven udviser. Datum castro nostro Skiollenes fer. 4. ante Clementis nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Dn. Johanne Thorberni M. in Brengsturp.

Papir med Udskrift: Skanium inhabitantibus, Spor af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidige Paaskrifter: »ride b.« og »her Jahan Oxe«. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^a1750 af Krigsraad Peter Stavanger († 1757) foræret til Danske Selskab^a (RA.). LDipl. [1220

a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Nov. 28. Reg. *6241. Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret. Senere (jfr. *Dipl. Flensborg. I. 622*) tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). *Stemann III. 87* (tilføj til allersidst: *Dominus rex per se, presentibus Godzkino, Benedicto van Aleuelde et Wolfardo van der Wisch*). [1221

— Reg. *6242. Perg. med 1 Segl: K. 78; omtr. samtidig Paaskrift: R^{ta} (∩: Registrata). Senere tilbagegivet, formentlig til Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv^a (RA. Kongens Arkiv, Div. Pergamentsbr. vedr. Hertugdømm.). *Stemann III. 84*. [1222

a) Saaledes ifølge Mærke paa Brevets Bagside; jfr. *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 355*.

Nov. 29. Reg. 4110* = *6243. A. Perg. med 1 Segl: Grev Morits's. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 24). *Dipl. Chr. I S. 130*. — Aa. Vidisse 1571 Maj 7 (montags nach jubilate) (af 1460 Dec. 11, nærværende Brev, 1461 Nov. 20 og Nov. 30, 1462 Nov. 25, 1463 Dec. 26 og Nov. 29 og 1465 Juni 4 og Juni 4) af Eberhard, konfirmeret Biskop og Administrator i Lübeck og Verden, givet Kong Frederik II og Hertugerne Hans og Adolph. Perg. med 1 Segl. (RA. D 1, Slesvig 1571 Maj 7.) [1223

Dec. 4. Vidne af Lunde Byting, at Per Albrethssøn Skomager og Borger i Lund skødede Mester Hælie Kannik i Lund en Gaard i s. Thomes Kirkesogn sstds.

[Orig. Senere (jfr. 1466 Juli 29) til Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 143*; anført Specifikation, Acta privata Nr. 370.] Afskr.: Lundebogen S. 74. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 424*. [1224

Dec. II. *Reg. *6248. A.* Perg. med 1 Segl: Grev Morits's. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 25). *Dipl. Chr. I S. 131.* — **Aa.** Vidisse 1571 Maj 7, se 1223. Perg. med 1 Segl. (RA. D 1, Slesvig 1571 Maj 7.) [1225

— Cristiern¹ Konge. Hr. Phillippus Axelß R. vor Embedsmand paa Tranekær har ladet os antvorde 80 rinske Gylden og 300 Mk. og 60 Mk. lub. i dantske Penge, 2^{1/2} Skill. mindre, af den Landehjælp, som han paa vore Vegne opbaaret har af Almuen paa Langland, som hver 4 Mænd udgav 5 Mk. Thi lader vi Hr. Phillippus Axelß kvit for alt ydermere Krav om forskrevne 80 rinske Gylden, 360 Mk., 2^{1/2} Skill. mindre. Signetum nostrum. Datum in castro nostro Seghebergh fer. 5. post f. concepc. Marie.

Ad relacionem Dn. Conradi archidiaconi Slesuicensis.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). [1226

Dec. 21. Bisp Henricus af Ribe tilskriver Ribe Kapitel angaaende Besættelsen af det ved Hr. Pether Scriffuers Død ledige Præbende og (Provstiet) i Jelling Syssel.

Medtaget Papir (Orig.), nu uden Spor af Segl. Ribe Kapitals Arkiv (RA.). *Lindbæk, Pavernes Forh. til Danm. S. 297; Missiver II. 13.* [1227

— *Reg. *6252.* [Orig. Haderslev Kapitals Arkiv.] Afskr. med Datum 1461 uden Dag: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 50.* — Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimarch. II, Till. S. 33.* [1228

— *Reg. *6253.* [A. ^aOrig. med 1 hængende Segl. ^aHaderslev Kapitals Arkiv.] **Aa.** Udtog uden Datum: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 52.* — **Ab.** Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimarch. II, Till. S. 34.* — **Ac.** Optaget i 1461 Dec. 16. — Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 119, Fol. 892 L. 19.* [1229

^{a-a}) Saaledes Ac.

Uvis Dag. Thom[e]s Baath, som sad i Landsdommers [Sted paa Lawensfare Landsting], [Jeep] Hansß Provst ibid., Oleff Bonde, Jes Matsß³ a w., i Rwdekøpinge, Pether Læbo i Torpe, Per Jensß⁶ i Kundgør vi Lawensfare Landsting Søndag var velbyrdig Md. Phillipus Axelß og spurgte den menige Almue ad, hvo der Arving var til Pwzelykke gardh. Da svarede den menige Almue, at ingen er nærmere sande Arvinger til Gaarden end Symon Anderß,

Hans Andersß og deres Søster Ihanne Jensse, som boer i Magleby. Derpaa »beddes« Phillipus Axelß et Tingsvidne med 12 Danne-mænd: Per Læbo, Per Scredere i Tryggeløff, Jon Matsß i Magleby, Jep Kore ibid., Anders Hwitsß i Leggebøle, Strange Jensß i Windeby, Nes Wreth i Torpe, Nes Persß i Hagenby, Hans Troelsß, Jes Staffensß, Kalz Jepsß og Williom i Torpe; hvilke vidnede, at de kunde ej rettere spørge, at ingen er nærmere sande Arvinger end Symon Andersß og Hans Anderß og deres Søster Ihanne Jensse til fornævnte Gaard; men har Jes Skegh Brev eller bedre Bevisning end, som de havde vidnet, der vidner de intet imod. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med [8] Segl: 3. Cxxii 3; 4. I Sigilfeltet en Fod, hvorover en Lillie (s..... *negelsen*); 5. I Sigilfeltet en Tang (s *per høfta*..); 6. I Sigilfeltet en Fiskekrog (s *per ien*...); det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Gram i LDipl. Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1230]

Uvis Dag. »Påwel Mikelson tillstår och bekänner uppå bytinget i Malmöge, det han hade fått och alt upboret till gode rede för det arf, hans hustru tillfallit effter sin moder Cecilia, Laurentz Löftings hustru. Datum vår frue affton d. 25 martii 1460«.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 367. [1231]

Dag? »Desligeste bleff och underdanigst i rete lagt thuende self-eigerre bønders laugheffder, nembligh Anders Stygesens och Pouel Christensens udi Roxse herridt, dat. 1460 och 1508, huilke haffue ind-worrit derris eyendomb med agher, engh, fischerie och ald herlighed, som aff gammel arffalder til denum haffuer liggit indenn alle firre wonge thil markemøede. Dernest underdanigst producerit seks self-eigere bønders schøder, huilke bønder haffue boed i Ørsted, udsted aff Roxse herrids thing, dat. 1472, det andit 1475, det thredie dat. 1476, det fierde 1485, det fembte 1538 och det siette 1544, huorudi enhuer aff denum haffue schødt och affhendt fra demb och derris arffuinger til andre i herredet derris gaarde med agher, eng, fischerie, waat och thørt udi alle firre wonge thill marcheskiell. Dißligeste bleff och underdanigst i rete lagt it pantebreff paa Ørster Thranne engh, som en mand i Ørsted haffde pantsat anno 1504.«

[Orig.] Udtog anførte i Rettertingsdom 1656 Juni 28 mellem Christenn Schiell Jørgensen til Estrup paa den ene Side og Christen Skiell Albridtzenn til Fusinghe og Jørgenn Sæfeldt til Wisborrighgaard paa den anden; den første fremlægger Breve af 1475 Aug. 7, 9, 10 og 21 og 1601 Jan. 17 (hvori omtales 1507 Febr. 1); de sidste fremlægger Breve af 1593 Okt. 13 (hvori 1465 Sept. 16), 1494 (o: Febr. 6), de her ovfr. gengivne Breve og 1470 (o: formentlig 1471) Dag?. RA. Herredagsdombog 1656 Bl. 292 b, jfr. 303 a. [1232]

Dag? »Et gammeltt schodebref wnder Guds aar mcdlx, lydende, at Jens Huidt i Sioby hagde ßoltt, skodtt oc affhendt fraa^a ßeg oc sin arffuinge oc til Jep Hellißen, for^{ne} Hans Huermandt faderffadher, oc hans arffuinge for^{ne} too styker jordtt, thet ene liggende westen for^{ne} Jens Huiides bundtgaardtt om ren osten Szuerky Nielßen, thett andett liggende westen nest Pilekier.«

[Orig.] Udtog anført i kongelig Dom 1544 Apr. 9 (Klokkeronsdag) mellem Anders Hanßen i Wore og Hans Huermandt i Stiole; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 225. [1233

a) Udtoget gentager: fraa.

— »Disße 3 Gaarde udi Jørlunde^a haffver vicarierne i Roeskild kiøbt aff Anders Pederßøn i Harrebiørg udi Skaane anno 1460, som schødet deraff videre formelder.«

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv.] Notits, utvivlsomt fra 1666: RA. Rtk., Indberetn. indsendte i Henh. til kgl. aab. Brev af 25. Jan. 1666 af dem, som pro officio nyde gejsligt Gods ell. Tiende, Sjælland Bl. 33 b.

a) Henviser kun til en Overskrift lydende: »Paa de 3 gaarde udi Jørlunde«. [1234

— »Hr. Iverßen[!]^a Friis Bisp i Børlum er 1460 paa Aalborg Bye-Ting skiødet en Jord og Grund i Aalborg af Jep Thorßen og Thord Kallßen, som Espen Gumifßen i boede.«

[A. Orig. Børglum Bisps Arkiv?] — **Aa.** Udtog anført i Revers paa Niels Juul Axelßes Documenter, Nr. 12 [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 3 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI. — **Ab.** Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 20 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark o. [1235

a) ∴ Jep.

— (**Aar?**). »Anno domini MCDIX Johannes Michael confessor Marieboensis monasterio Gabno indulget litteras piaculares.«

[Orig. Gaunø Kl. Arkiv.] Udtog af Hamsfort: *SRD. I. 320* (jfr. *1. Række Nr. 5067*). Aaret 1409 er utvivlsomt urigtigt, og mulig skal der læses 1460; se *Aarb. f. nord. Oldkyndigh. 1890 S. 275-77*. [1236

Dag? »Christianus I mus anno 1460 qvosvis in urbem^a immigrantes jussit paria cum civibus ferre onera.«

[Orig. Slagelse Bys Arkiv.] Udtog i Haandskrifter af Resens Atlas: Uldall Fol. 186, II. 238; Gl. kgl. Saml. Fol. 724 S. 196; Kall Fol. 31 S. 196; Oslo UB., Haandskr. Fol. 48 S. 265. Er vel snarest = 1145. [1237

a) ∴ Slagelse.

— Privilegium af Kongen for Nykiøpinng i Morß.

[A. Orig. Nykøbing M. Bys Arkiv; ^abrændt, da Byen »siiste gangg aff ildebrannd fick skadex^a (∴ 1560, jfr. *C. V. Christensen, Nykjøbing paa Mors 1299-1899 S. 54*). — **Aa.** ^aVidisse »under her Niels Langis och Gunde Lanngis segell.«^a] **Aaa** og **Aab.** Orig. og Vidisse nævnte i de ny for Byen udstedte Privilegier af 1568 Juli 21 og 1571 Maj 2. RA. Reg. o. a. L. 10 Bl. 16 b og 118 b. Udtog herefter: *Kanc. Brevbøger 1566-1570*

S. 358 og 1571-1575 S. 31; det sidste Brev trykt: *Secher, Corpus constitut. Daniæ I. 482.* [1238

a—a) Saaledes Aaa og Aab.

Dag? »Copie Documenter ang. venskabelig Skifte og Deeling paa Brastrup Mark imellem Randers Closter og Borup Kirke Aar 1460 og 1461.«

[Origg. Senere til Randers Bys Arkiv? — Afskrifter: Randers Bys Arkiv.] Anførte efter sidstnævnte: NLA. Randers Raadstuearkiv, Reversal 1797 Bl. 28 b. [1239

— »Tree wuulduge tingxvitner aff Hueding herett, at Riiber aae er cenn frii fiskwand paa beggy siider fra Riibe oc saa øster aap tiill Hæsthalm søø; och endt ett aff Riiber bytingh etc. medt wueldug mendt^a. Anno mcdlx.«

[A. Perg.^b Ribe Bys Arkiv.] **Aa.** Udtog 1542: Gl. kgl. Saml. Fol. 1128 Bl. 25 b. — **Ab.** Et andet Udtog lyder: »En tingsvinde aff Hueding herrit om frihet paa Riiber aa fraa Riiber by oc til Høffuersshalmsøø«. Udtog med Hænder fra c. 1600 (delvis lidt senere): Ny kgl. Saml. 4to 646 c; sstds. 4to 1293 a (her: Haffr hollomß sø); sstds. 4to 1353 b, 1. Foliering Bl. 65 b (her: Høffuersshallom søø); Thott 4to 2012 (her: Høffuersholmsø). — **Ac.** Et tredie Udtog lyder: »It trydobbelt tingsvidne paa pergament aff Huidding herritzting, at Riiber aa er it frit fiskevand øster op fra Ribe oc til Hesteholmen offuen for Siem. Daterit aar 1460.« Udtog skrevet 1601: Ribe Bys Arkiv (i Ribe), Kopibog 1601 S. 204 (Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 420 S. 240). [1240

a) Se 1241. b) Saaledes Ac.

— »Tingxvitne aff Riiber bye en tolf mendz eed: Ett tingwitne aff Ryber byting, at Ryber aae haffuer væriidt eenn frii fiskwandt paa beggy sider østhen aap tiill Sym kyrcke. Anno mcdlx.«

[A. Perg.^a Ribe Bys Arkiv.] **Aa.** Udtog 1542: Gl. kgl. Saml. Fol. 1128 Bl. 26 a. — **Ab.** Et andet Udtog lyder: »Enn tingsvinde paa Riiber aa til Siem kiercke, det thend er frii fiskeuandt.« Udtog med Hænder fra c. 1600 (delvis lidt senere): Ny kgl. Saml. 4to 646 c; sstds. 4to 1293 a; sstds. 4to 1353 b, 1. Foliering Bl. 65 b; Thott 4to 2012. — **Ac.** Et tredie Udtog lyder: »Tingsvidne aff Riiber ting paa pergament, lydendis, at Riiber aa er it fri fiskevand for huer mand aff Riiber by, Kalßlund herrit, Frøß herrit oc Huidding herrit, fra Riiber by oc til Siem kircke. Daterit Ribe aar 1460.« Udtog skrevet 1601: Ribe Bys Arkiv (i Ribe), Kopibog 1601 S. 204 (Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 420 S. 240). [1241

a) Saaledes Ac.

— »8. It adkomsbreff paa perckement aar 1460 paa den gaard paa Hyiombierrig till prestboer i Hyiom.«

[Perg. Hygum (Vandfuld H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardssyssels Provstis Registratur S. 34. [1242

— »17. Noch it sognevinde paa den gaard paa Hiombierig aar 1460.«

[Orig. Hygum (Vandfuld H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardssyssels Provstis Registratur S. 37. [1243

Dag? »14. Ett vinde, 12 mend haffuer vondit om den gaardt paa Hyumbierre, som «Madtz Buollis» nu i boer, den gaardt haffde her Chresten Michelsen i forsuar. Dattierit 1460.«

[Orig. Hygum (Vandfuld H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hard-
syssels Provstis Registratur S. 43. [1244

a—a) Hedder i et Brev af 1470 Dag? (i samme Registratur S. 44) Maye Buodels.

— Se 1052. [1245

— »36. Pergaments Tingsvidne, at der ingen Adelvey er igiennem Strangemarcken ud imod Dallunds Mølle. 1460.«

[Perg. Dallund Godsarkiv.] Udtog anført 1713 ved Skifte efter Dallunds Ejer Otto Pedersen Himmelstrup († 1709): FLA. Odense Amts Arkiv, Skifteprotokol 1706-16 Bl. 213 b. [1246

— »Afkald mellem Oluf Sommer og Otto Boistrup paa Gienderup-
gaard og noget Gods i Giandrup. 1460.«

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, P (Nr. 15) Nr. 6: Thott Fol. 735 S. 25 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 27). [1247

— »Skifte imellem Oluf Sommer og Otto Boistrup. 1460.«

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, W (Nr. 20) Nr. 2: Thott Fol. 735 S. 48 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 67). [1248

— »27. Laugheffd paa Hesthaffuen. Dat. 1460.«

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv. — Udtog anført i Fortegnelse optaget 1615 Maj 16 af Holger Vlstand til Worßborg og Gunde Lange til Bredning (i Henhold til kgl. Befaling af 1615 Marts 26; *Kanc. Brevbøger 1609-1615 S. 775*, jfr. *Wad, Om Eggert Christoffer Knuth og Søster Lerche S. xxi f.*) over Breve, som fandtes i Hee Kirke i »ett rørt[!] skrin, som de Spenner och Jullinger waaben var malit forpaa«, hvilke Breve de efter den kongelige Befaling leverede Niels Krag til Aggerkrog, Landsdommer i Nørrejylland.] Afskr. efter Udtoget fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 7, III. [1249

— »Formular påbudz brief innehållandes några ceremonier, som sedwanligen medh mäßeåhållande och vigiliis brukeliga wore då wedh tiidhen att hallas. Dat. anno 1460.«

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 6, Nr. 66. — Omtr. det samme Udtog: Sstds. Sextern 13, Nr. 41. [1250

— »Jeg haffuer lest 2 gamle pergementtzs breffue med hengendis inndseyle forre; i dett enne stød her Hollger Henndrichßen neffnt, och dett breff war wdgiffuet i Malmø anno MCDLX; «hannd war her Jenns Hollgerßen Wllstandtzs fader aff Gliminge«. I dett andditt breff stod neffnt herr Gregers Ibßen, som war her Hollger Gregerßen Wllstanndtzs fader aff Hickeberig; datteritt Lunnd anno MCDXCI. Och begge disse henngendis inndseylle ware Wllstender waben, och paa

hielmenn stod 2 wesßellhorn; paa den høyre side gick 3 fanner, och fraa dett andditt wesßellhornn wdhenngde en lang flyendes fanne; imellum wessellhornnen stod enn fanne, och i alle disse fanner stod latinisch schriffth och ord, huilckett war saa gammeltt, att dett icke kunde lesßis ^awdenn itt ord deraff, som stod saaledis: quid, som der kunde haffue staaid Minquidtzs^{a, b}

[A. Origg.] Aa. Udtog med Haand fra 17. Aarh.: Uppsala UB., Haandskr. H 120 (∴ Vaabenbog over Sophie Brahe Ottesdatters 32 Aner; den ovenfor nævnte »jeg« er da vel Sophie Brahe, der i alt Fald paa de derefter følgende Sider taler i 1. Person; men Haanden er ikke hendes egen, men den Kalligrafs, der har skrevet Underskriften under Vaabnerne i Bogen). — Aaa. Udtog, ligeledes fra 17. Aarh. (vistnok 1632): Gl. kgl. Saml. Fol. 1108. [1251

^a—^a) Mangler i Aaa. ^b) Gregers Jepsøns Segl er sikkert Lxxxvii 9 (altsaa en Misforstaaelse); Holger Henrikssøns er maaske et nu ukendt Signet eller ogsaa kun Lxxxvii 7 (i saa Fald helt urigtigt).

Uden Dag. Nævnt: *Arne Magnussons private breveksling (Kbhvn 1920) S. 513.* Er 1139.

— Udtog: *Personalthist. Tidsskr. 6. R. IV. 214.* Er 1149-51.

— Nævnt: *Aarb. f. dansk Kulturhist. 1894 S. 186* og *P. Lindegaard, Hist. Meddelelser ov. »Eskelund« Aar 1909 S. 8.* Se 1462 Juli 2.

— »Resignatio ecclesiae Haddebuy. Anno 1460«.

Udtog med Haand fra c. 1700: Kiels UB., S. H. 8 Bl. 508 b. Er formentlig 1465 Okt. 17.

— Vidisse af Biskop Christiern i Ribe.

Se Udaterede Breve (Christiern var Biskop 1418-54, saa at Brevet sandsynligst er ældre end 1450).

— Udtog (»Dat. 1460«). SvRA. E 102 a, Sextern 8, Nr. 150.

Brevet er udstedt til »Johanni Laxman archiebiscope i Lund« og maa saaledes være senest af 1443; det maa efter sit Indhold gaa forud for *1. Række Nr. 7323* og er sagtens identisk med et Brev, der er registreret i Specifikation, Acta privata Nr. 404, hvor det er dateret 1469(!) Marts 13.

Brevbøger: Dueholm: *Dueholms Dipl. 28* (Febr. 29), 29 (Marts 12), 66 (Maj 22). — Løgum: *SRD. VIII. 26* (Juni 21).

Registraturer: Kongens Arkiv: se 1088, 1119. Stjernholm: (*ÆA. V. 112* se under Aarhus Bisp, 113 se under samme, Aar 1480). — Lunde Ærkebisp: se 1170. — Lunde Kapitel: se 1081, 1159?, 1224. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 317, 324, 341, 341, 342, 352, 369, 370.* — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 88, 101.* — Viborg Bisp: *ÆA. II. 265* (Jan. 12), 277 (Jan. 15), 323 (Jan. 19; ell. Aar 1461), 347 (Maj 17), 221 (Maj 22), (343 se 1465 Juni 8), (338 se 1461 Sept. 3), (204 se Aar 1455), 216, 227, 230, 231, 232, 305; se ogsaa 1083, 1127. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 78* (Febr. 26), 87 (Apr. 14), 48 (Apr. 26), 45 (Maj 3), 16 (Maj 12), 18 (Juli 14 ell. 21), (143 se Aar 1465), (146 se Aar 1465), (161 se Aar 1480), 162 (= V. 112). — Ribe Kapitel: se 1109, 1125, 1137. — Slesvig Bisp: se 1118, 1138. — Slesvig Kapitel: se 1097, 1104. — Antvorskov: *ÆA. IV. 71, 98, 188, 227, 246, 246, 247.* — Skovkloster: *SRD. IV. 365, 366, 394, 398.* — Maribo: *ÆA. III. 259, 260, 263, 264, 266, 269, 275, 276, 278, 279, 281, 284, 288, 289, 304.* — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 612 (912)?, 612 (911)?, 616 (883)?, (642 (992)).* — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 26, 26.* — Alling: *ÆA. II. 180.* — Dueholm: *ÆA. III. 201, 201, 201, 202.*

— Essenbæk: *ÆA. II. 94* (Okt. 28; og Vidisse *sstds. W. 24*). — Hundslund: *ÆA. III. 5, 18*. — Mariager: *ÆA. V. 682, 682, 682, 682, 695, 701, 703?, 703, 703, 723, 752, 754, 756*; se ogsaa **1187**. — Ring: *ÆA. I. 175*. — Tvilum: *ÆA. II. 58* (Marts 1), *53* (Apr. 19), *48* (Apr. 26), *53* (Juli 5), *53* (Aug. 2), *52* (Dec. 18). — Vestervig: *ÆA. III. 157, 158, 158, 159, 169*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 377, 380, 380*. — Vor: *ÆA. I. 181, 182, 182, 183, 198, 206*. — Vrejlev: *ÆA. III. 40, 43*. — Ø: *ÆA. III. 121, 126*. — Øm: *ÆA. I. 250* (Aar? jfr. *sstds. N. 3*), *262*. — (Skanderborgske Registr.): se under Aarhus Bisp Aar 1451 Aug. 24. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 863, 876, 881*; se ogsaa **1189**. — *Eline Gøyes Jordebog 208* (Maj 29), *257* (Juni 16), *257* (Juni 30), *248* (Juli 11), *257* (Sept. 2), *364* (Okt. 2), *250* (Okt. 7), *261* (Nov. 4). — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 260*. — *Adel. Brevkister 41*; se ogsaa **1111, 1212 og 1461 Febr. 7**.

1461.

Jan. 2. Kongens Kreditiv til Ribe Kapitel for Benedictus van Anefeld og Wlff van der Wisch.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Ribe Kapitels Arkiv; senere ejet af G. L. Baden (RA.). *Missiver I. 19*. [1252]

Jan. 5. Mester Henrik Byfoged i Køghe, Mattes Beintsß² Borgemester, Sier Jwll, Knut Bertilsß⁴, Trvelz Huid⁶, Mickel Bosß⁵, Oleff Jeipsß⁷ Raadmænd *sstds.* De hellige 3 Kongers Aften for os og mange flere gode Mænd, som Tinget havde søgt, skødede Nielz Persß, kaldes Vise Nielz, Borger *sstds.* fra sig og sin Hustru Bodill Bodatter til hæderlig Md. Per Trvelß Raadmand i Køghe al deres Rettighed i den Gaard, østen ligger Bastwærgarden i Køghe sønden ved Torvet med Bredden øster indtil .h. . . lliens Jord og med sin Længde fra Aaen og indtil Bys Stræde; og N. P. bekendte sig til Takke betalet være. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 2. Bomærke i Skjold; 4-7. Bomærker. Senere formentlig til Vidtsköfle Godsarkiv; 1781 af Høegh-Guldberg indleveret til Gehejmearkivet (RA. Køge (Tillæg)). [1253]

Jan. 7. *Reg. 4114**. Perg. med [10] Segl: 1. G. 129 (Thott); 2. Lxviii 43 (*se erit axleffon!*; Thott); 4. Ki 9 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 5. Fiii 2; 6. I Sigilfeltet en utydelig Fremstilling (Engel?); 10. Utydeligt Skjold. Oluf Axelssøn Thotts Arkiv; *Adel. Brevkister S. 158 Note 3* (RA.). *Danske Mag. II. 8*; *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 1*. [1254]

Jan. 9. Wy Cristiern koningh hebben Gode to loue, siner moder Marien unde s. Petere patrone der kerken Sleswik, ent fangen de heren prouest, archidiaken, gantze capittel, vicarieße unde prestere dersuluen kerken mid alle eren deneren, lansten

unde undersaten in unse koninglike bescherminghe unde besteden en alle ere priuilegia van unsen voruaren koninghen to Denemarken unde hertoghen to Sleswig gegeuen, likerwiis de alle van worde to worden in desseme breue geschreuen weren. Geuen ock densuluen heren prelaten, domheren, vicarießen unde presteren ere lansten, denere, undersaten unde gudere vrie van aller schattinghe unde broke, de[nste], gesterye in der jacht unde allerleye andere beswaringhe, de wy edder unse amptlude, vogede unde denere don mochte[n], ane wat dat mene land deyt, also dat de vorgeschreuen prelaten, dómheren, vicarieße unde prestere ere lanst[en], denere unde undersaten moghen na erer wise richten, dwinghen, schatten, broke unde alle rechticheid affnemen unde uthpanden unde de pande in ere b[eh]old tobringende, also dat sik nemand mid eren lansten, deneren, guderen unde undersaten bekommere ane eren willen jenighen to touende. [Vor]d vorbeden wy ernststiftighen, dat nemand unser undersaten, he sy ritter, gudman, borger edder bure edder, we he sy, entsegghe edder v[eyde] jenni]ghen prelaten, domheren, vicarieß, prester edder gestlike personen der domkerken edder stichtes Sleswik, souerne he unse unhulde unde d[en geist]liken dwank nicht liden wille. Ffuder willen wy, dat sik nemand unser undersaten edder amptlude bewere edder beku[mmere mit geistlike]n sa[ken], sunder de richten laten, dar sik gebord, unde laten de gestlike lude bruken ere[s geistlikenn] rechtess tho ehrer besc]herminghe na gebore. Unde uppe dat alle gestlike personen dersuluen ker[ken] unde stichtes vor unser olderen unde voruaren selen unde unse, unse husfrouwen koninghinnen Dorotheen, [kin]dere unde nakomelinghe woluard unde salicheid bidden scholen, louen wy alle vorgeschreuen article [vor un]s [un]d[e] unse eruen stede to holdende; vorbedende hirusse alle [unsen amb]tmannen, vogeden, borgermesteren, radmannen, borgeren unde undersaten unde alle den jennen, de umme unsen will[en don] unde laten scholen unde willen, de heren prelaten, domheren, vicarieße unde prestere an eren personen, l[ansten], deneren, guderen edder undersaten bouen sodane unse gnade to hinderende edder de eren mid gesterye in der jacht edder [a]nderer uplaghe beswaren under unsen koningliken hulden unde ungnaden. Unse koninglike secret. Gegeuen unde schreuen uppe unseme slote Gottorppe des vriidaghes na der hillighen drier koninghe daghe.

Ad mandatum proprium Dn. regis presente
Dn. Conrado archidiacono Sleß.

Medtaget Perg. [med 1 Segl^a]; det i Teksten i [] satte er suppleret fra den nedennævnte Protokol 1579. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 545* (RA.) — Afskr. fra 16. Aarh., atteret af Joannes Luipi[?], clericus Lubicensis diocesis, imperiali auctoritate notarius: RA. D 2, Slesvig Stift (16). Afskr. fra c. 1600: RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 1. — [Afskr. i Protokol 1558.] Afskrifter herefter: RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 303 b og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 381 a. — Afskrifter i Protokoller 1579, henholdsvis Bl. 12 a, 15 a og 15 a: RA. D 2, Slesvig Stift (16); sstds.; og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 2. LDipl. Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 123, Fol. 894 L. 4.* (*Reg. 4132* (uden Dag.)) [1255

^a) Anført Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 306 a og Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 383 a.

Jan. 10. Jeg Gherlagh Floer¹ Raadmand i Køpenhaffn vederkender mig at have solgt velbyrdig Md. Cristiern van Haffn al min Rettighed i de 2 Gaarde, som jeg købte af velbyrdig Md. Pær Flemmyng, liggende i Syælland i Merløse H. i Ogedorpp, efter det Hovedbrevs Lydelse, som jeg Cristiern van Haffn nu antvorder, der mig paa forskrevne Gods givet var, og vederkender jeg mig fuldt op at have baaret derfor. Medb. af hæderlige Mænd Hr. Jaspars² »dægghen« i Køpenhaffn, Hr. Hans Peders³, Hr. Niels Olaffs⁴ Kanniker, Willem Skoning og Ditolff van deme Borne⁶ Raadmænd sstds. Datum Haffnis sabb. post f. Kanuti ducis.

Perg. med [6] Segl: 1. Bvi 1; 2. Fxxx 1; 3. G. 348; 6. Exvii 24 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Christiern van Hafns Arkiv (RA.). LDipl. [1256

Jan. 20? Bunden unde alle meyne inwonere bynnen
 Des dinxstedages na den a
 koninge daghe was de vrome knape Wedege
 Flensborgh uppe des vorbenomeden herdes dinghe bynn
 vorschotede syne unde syner husfrouwen
 an deme kerspele Eggebeke Sleßwikes stichtes alße dar
 sulu dar nu tore tiid uppe wonet Jesße Rode
 to Hundighen twe Hermensson, eyn
 gud, dar nu uppe wo erben. Vggelharde be-
 legghen mid alle erer nutticheit, vrighey erff-
 kope deme ersamen heren heren Tymmo Reymari d
 to truver hand des herenn Gotschalci R
 des gantzen cappittels unde eren nakomelinghen der erben.
 k groner erden na des menen landes wyße
 unde zede unde loue frigende, alße yme lande
 en recht is. Unde den vort va lochboden
 worden to dren dinghdaghen na uns Dar
 upp worden de vorscreuen gudere eme gedomet unde to egh.

..... ere nakomelinghe truver hand. Des to tughe
 unde wittlich..... menen herdes lude
 henghet an dessen breff. Gheuen uppe tiide unde st...

Perg. (den højre Side mangler) med 1 Segl: Lille Brudst. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 506, 518* (Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 24). LDipl. [1257

Jan. 22. Ingwer Pawelsß Herredsfoged i Ramsø H., Per Kraffse i Assendrøp, Oleff Nielsß i Ladagræ, Michell Bosß i Kløwestædæ, Niels Clauesß i Ølby, Mates Bagere i Skensøllillæ og Asser Andersß i Ølsigelillæ. Torsd. før Pauels Dag convers. var for os og flere Dannemænd, som Ramsø H.s Ting søgte, beskeden Svend Per Hwidh paa Hr. Oleff Axelsß Vegne at spørge og ransage, om "Tridiæ Mølle" havde nogen Tid været køret paa, at det ej skulde være ret Oldeleve til Valløffwæ. Da udmælte Ingwer Pauelsß Herredsfoged 12 Dannemænd: Oleff Persß i Ølsigællillæ, Per Laurensß, Beint Jensß, Mates Jensß sstds., Mogens Jensß i Ølby, Herman Jensß, Trogels Hermansß, Per Persß, Hans Clauesß *ibid.*, Anders Nielsß i Valloræ, Per Iffwersß i Rengmarke og Jes Persß i Salby; hvilke vidnede, at fornævnte Mølle var ret Oldeleve til Valløffuæ; aldrig havde de andet spurgt og ej andet vidste. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 5 Segl]. Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 5 a). LDipl. [1258

a—a) Omtr. samtidig Paaskrift: »Dride mølle«; Paaskrift fra 17. Aarh.: »Driede møllen paa Hedenn«.

— Jep Hemmingsß Herredsfoged i Twnæ H., Boo Jensß Borgemester i Roskyldæ, Hemmingh Stolæ af Ølsigemaglæ, Anders Wæueræ Borger i Roskyldæ, Jes Matesß Borger i Køgæ, Morthen i Torslundæ og Jep Persß⁷ i Kalslundæ. Torsd. før Pauels Dag convers. var for os og flere Dannemænd, som Twnæ H.s Ting søgte, beskeden Svend Mates Morthensß Foged paa Valløffuæ paa velbyrdig Mands Vegne Hr. Oleff Axelsß R. at spørge og ransage, om Tridiæ Mølle havde nogen Tid været køret paa, at det ej skulde være ret Oldeleve til Valløffuæ. Da udmælte Jep Hemmingsß Herredsfoged 12 Dannemænd: Per Morthensß i Grewiæ, Morthen Olsß i Twnæ, Morthen i Kalslunde, Anders Clemensß, Oleff Michelsß, Per Jensß, Oleff Persß, Nis Jonsß, Jon Jensß sstds., Oleff Ingemersß i Hastrøp, Anders Nielsß i Ølsigæmaglæ og Nis Jensß i Solrøth; hvilke vidnede,

at forskrevne Mølle var ret Oldeleve til Valløffwæ; aldrig havde de andet spurgt og ej andet vidste. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 7. Bomærke. Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 5 b). LDipl.

[1259]

Jan. 24. *Reg. *6258.* Perg. [med 11 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. I. 622.*

[1260]

Febr. 1. *Reg. *6259.* Perg. med [2] Segl: [1. Biskop Jens's^a]; 2. G. 745. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 11). *Hübertz, Aarhus I. 22* (læs: efterscreeffne stande - Therkilss - Petherssøns oc her Michel Petherssøns gardhe - met logh - for^{de} - profesto).

a) Nævnt i Ny kgl. Saml. Fol. 413 u.

[1261]

Febr. 7. Iwen Brysche¹ R. Landsdommer i Fywn, Pædher Howenskild² og Jørgen Vrne³ RR., Claues vam Hagen Provst i Othense, Tygge Anderss⁴ Borgemester i Othense, Niels Jenss⁵ Raadmand, Jess Niels Byfoged og Per Mortenss⁷ Byskriver sstds. Lörd. efter Vor Frue Dag purificat. var paa Fynbo Landsting velbyrdige Mænd Hr. Eggerd Frille R. og Wilhelm Frille V., hvilke sagde dem at have skiftet og være forligte om al Arv og Skifte, og de gav hverandre fuld Afkalding. Derefter fik Hr. E. F. paa fornævnte Ting og Dag et Landstingsvidne ved 8 Danne-mænd: Per Laurentss og Hans Laurentss af Thaasyn, Anders Aggesss af Hwellinghe, Eric Brodherss, Anders Bagher og Jepp Michels i Othense, Per Lauerss af Rønkeby og Mattes Ebbess af Dreyby; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa fornævnte Landsting og Dag, at Hr. E. F. R. og W. F. V. gav hver andre fuld Afkalding for al Arv og Skifte. Datum *etc.* sub nostris sig.

Perg. med 7[!] Segl: 1. Dxxi 8; 2. Lxxiii 12; 3. Dxlvi 3; 4. I Sigil-feltet et Hjerte; 5-7. Bomærker (6. i Skjold). Eggert Frilles Arkiv; *Adel. Brevkister S. 110 L. 10?* (med urigtigt Aar 1460) (RA.). LDipl. (ufuld-stændig). (*Reg. *6263.*)

[1262]

Febr. 11. Anderss Jenss¹ Landsdommer i Siælantdh, Torbørn Billæ² af Siøholm, Werner Barsbiergher RR., Henric Meyenstrop, Oleff Petherss af Swenstorp, Lydickæ Griiff af Rysløff a. w. og Mawens Dywer Borger i Ringstede. Onsd. før Flæskesøndag paa Siælantzfare Landsting spurgte velbaaren Md. og hæderlig Hr. Oleff Axelss af Walløff R. sig for med Tingmænd, om dem vitterligt var, at "Thryddæ Mølle" har nogen Tid været køret paa fornævnte Ting, og derom »beddes« han et Stokkevidne. Da tilmælttes en beskeden Md. Ingwar Pouelss af Ølsiaæ, at han skulde til sig tage 11 Dannemænd og sige derom saa meget,

som sandt var. Da tog han til sig disse Mænd: Oleff Petherß af Swenstorp, Pether Sweyæ af Broby, Per Perß af Forsløff, Michel Anderß af Skoffgarth, Per Jenß af Mierløssæ, Jes Perß, Oghe Dywer af Walsiømagle, Jens Esbernß af Wyerstede, Mattes Bagher af Skensiø, Hemmingh Stolæ i Ølsiømagle og Jens Nielsß af Salby; disse 12 Dannemænd vidnede, at Thryddæ Mølle var aldrig køret paa fornævnte Ting i nogen Mands Minde, det dem vitterligt var eller kunde spørge. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [7] Segl: 1. Li 13 (Passow); [2. Lxx 7^b]; 7. Ubetydeligt Brudst. Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevilinger m. m., 1. Reversal Nr. 5 c). LDipl. [1263

a—a) Omtr. samtidig Paaskrift: »Dride mølle«. *b*) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 a, Bille.

Febr. 12. Nævnt: *Saml. til jydsk Hist. 3. R. VI. 486, jfr. 492. Er 1264.*

Efter Febr. 12. »*a*» Noch et Brev, Jens Byefoget^a paa Vennebjerg Herreds Ting, Anders Jepßen Proust i Børlum, Moritz Frost i Hiøring, Peder Eskildßen^b i Ugildt, Bertel Jepßen i Stienom^c Sogne-Prester, Hans Bagge, Thord Thomeßen, Jens Thomeßen, Matz Bagge Vebner, Poul Ibßen Borgemester i Hiøring de vandt, at ^dChristen Jenßen i Linderum gjorde sin Lovhefd 1461, som staaer udi det Brev, Frue Kirsten^d Otte Lunous Enke, Marqvard Lunou, Claus Lunou ^epantet Henrich Bigsech samme Gods efter di kongl. Commissarier Dom imellem hannem og Morten Nielsen, Prior Madtz i Vrelef og Otte Henrichßen Smalstede, som vilde haft Lod i Linderum med hannem. Da dønte Bisp Ib i Børlumb, Hr. Erich Otteßen Hofmester, Hr. Anders Ibßen Proust i Børlumb, Niels Erichßen i Brodskov Christen Jenßen Loughfedn til, som nu er stadfæst, og Just Nielsens Loughfedn magtesløs *e.*»

[A. Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] **Aa.** Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 5 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark b. — **Ab.** Et andet Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 16 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark i. [1264

a—a) Ab: »Jens Bøgh Foget«. *b*) Ab: Christenßen. *c*) Ab: Skierum. *d—d*) Ab: »Torsdag for Fleskesøndag 1461 var de hos, hørte og saae, at Christen Jenßen i Linderumgaard gjorde sin Loughfedn paa samme Gaard og Gods, som er indført videre i det Brev, Frue Christine«. *e—e*) Ab: »udgav paa det Gods, de pantet Hendrich Bygsech til, og denne Loughfedn var ham tildømt af kongl. Commissarier Bisp Jacob i Børlum, Hr. Erich Otteßen Hofmester, Hr. Anders Jepßen Proust i Børlum, Niels Erichßen i Brodskov imod Morten Nielsen, Prior Madtz i Vrelef og Otte Henrichßen Smalsted, som gav Kiere derpaa. Dat. 1461. No. 3.«

Febr. 14. Konventsbrødrene i Aalborg Helligaandshus optager Hr. Anders Jacobsen og hans Hustru Fru Anna i deres Ordens Broderskab.

[Orig. Stenalt Godsarkiv.] Dansk Tekst (medens Orig. formentlig har været paa Latin): Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 113 b. — Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 137 a (herefter: Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn) og LDipl. Efter sidstnævnte: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 31.* [1265

Febr. 15. Cristiern koningh. Nach deme koninghe to Denemarken unde hertoghen to Sleswik den bischoppen der kerken unde stichtes Sleswik alle ere gudere, denere, lansten unde alle, de upp eren guderen wonaftich sind, de [se] nu in eren wehren hebben edder noch krigende werden, vrie gegeuen hebben, so dat de bischuppe, ere amptlude unde vogede se allene richten scholen, broke unde denste van en nemen, so her Nicolaus bischup to Sleswik vor uns in opemb[aren] breuen, de unse voruaren darup gegeuen hebben, bewiset hefft, so besteden wy Gode, siner moder Marien unde s. Petere de[s] stichtes to Sleswik houedheren to louen unde umme denstes willen, den her Nicolaus bisschup, unse andachtighe leue getruwe, unsen riken an velen merkliken weruen gedan hefft, alle sodane priuilegia, likerwiis [o]fft[e] se [h]irinne van worden to worden uthgedrucket weren, so dat der bisschuppe amptmanne an des stichtes guderen mogen recht unde dingk holden ouer sodane lansten unde undersaten unde anders nemand, unde moghen se denne vorfolgen unde vellen to broke offte schaden in dat hogeste unde sideste na wilkor edder na landrechte. Offt ock etlike amptlude, vogede, undersaten edder inwonere desser unser lande van den lansten, deneren edder undersaten des bisschuppes unde stichtes gudere denst, recht edder plicht jegen sodane ere priuilegia sik underwunden hebben, willen wy, dat de vry scholen wesen unde gantzerdinghe to den bisschuppen unde stichte wedderkomen scholen. Vorbeden hirumme allen unsen amptmannen, vogeden, inwoneren unde undersaten, dat nemand des bischuppes amptmanne an lansten, deneren, undersaten edder guderen bouen sodane unse bestedinghe to hinderende under unsen koningliken hulden unde ungnaden. Offt dar we jegen dede, wan wy dar to esschet werden, denken wy to richtende an dat hogeste; ok mogen de bischuppe an ereme rechte sodane sake vorfolgen. Unse koninglike secret. Gegeuen uppe unseme slote Gottorppe ame sondaghe esto mi[chi].

Dn. rex per se, presente Dn. Conrado etc. <
archidiacono Sleswicensi.

A. Perg. [med 1 Segl^a]. Slesvig Bisps Arkiv (RA.). — [Aa. Optaget i Brev 1515 Jan. 12 (»ahm fridage in den achtedagenn epiphaniæ domini») af Bisp Gosck af Sleswig. ^bPerg. med 1 Segl^b; ÆA. V. 489.] Afskr. herefter: Svavstedbogen Bl. 58 a. — Afskr. fra 16. Aarh.: RA. D 2, Slesvig Stift (16). Afskr. fra c. 1600: RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 1. — [Afskr. i Protokol 1558.] Afskrifter herefter: RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 306 b og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 383 b. LDipl. —

Nævnt af Poul Cypræus: Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 173 a (efter Svavstedbogen Bl. 58 a) og af Hamsfort: Additam. 8vo 58, I b (herefter: *Rørdam, Monum. 2. R. II. 488*). [1266]

a) Nævnt i RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 308 b og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 385 b. b—b) Saaledes Svavstedbogen.

Febr. 20. *Reg. *6264. A.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Flensborg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Flensburg Nr. 15). *Dipl. Flensburg. I. 563; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 56.* — **Aa.** Udtog med Datum Febr. 21: *Registrum Chr. I.* [1267]

Febr. 22. *Reg. 4118*.* [Orig. Løgum Kl. Arkiv; *ÆA. V. 778.*] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 57.* — Afskr.: Løgumbogen S. 410. Herefter: *SRD. VIII. 175.* [1268]

Febr. 22—28. *Reg. 4117*.* Perg. [med 6 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (RA.). *Nye Danske Mag. VI. 37; Dipl. Norv. V. 604.* [1269]

Febr. 23. *Reg. 4119*.* A. Perg. [med 1 Segl]. Slesvig Johannes Kl. Arkiv (i Klostret). *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 58.* — **Aa.** Udtog: *Registrum Chr. I.* — **Ab.** Afskr. fra c. 1500, skrevet og attesteret af Beseco Befseken, clericus Halberstadensis diocesis, pavelig og kejserlig Notar: RA. T. K. I. A., Pk. »Verschiedene Schreiben von dem Bischoff und Capitul zu Schleswig« (etc.) 1525-1636. [1270]

— (*Reg. 4120*.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 556.* [1271]

Febr. 26. (*Reg. *6265.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 424.* [1272]

Febr. 27. Roskilde Domkapitel beder Paven om at stadfæste Valget af Provsten i Roskilde Olaus Martini til Biskop efter Olaus Daas Død. Medtaget Perg. [med 1 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv (AM. XXXII. 6). *Acta pontif. Dan. III. 296.* [1273]

Febr. 28.

»wæl at nøwer«. Thi tilbinder jeg mig at hjemle [*Gaarden*] Hr. Jeop Pædhersß [og hans Ar]vinger eller, hvem han *Gaarden* unde vil, naar han saa indløst er; afvindes *Gaarden* ham, tilbinder jeg mig ham saa god en *Gaard* og saa vel »beleyæligh« at vederlægge inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. Sig. meum cum sig. nobilium virr. consangvineorum et amicorum meorum Laurencii Saxsøn² in Ottestrop ex parte matris mee, Ywari in Vbye avunculi mei, Nicolai Johannis dicti Fliigh svageri mei, Jacobi Nicolai

dicti Fliigh nepotis mei, Cristofori Johannis in Syøærup et Diderici Friis provisoris claustris b. Agnetis Roskildis AA., mecum in premissis assensum prebencium. Datum Roskildis sabb. post f. Mathie ap.

Perg. (kun den nederste Del bevaret) med [7] Segl: 2. Clxxii 3 (Basse); omtr. samtidig Paaskrift: »Littera proprietatis. qua emit dominus Jacobus Petri curiam.... in Ødhertsleffue[?]... de Georgio Jacobi, in qua habitat Trygillus S.... dans tria pund annone etc.« (tilføjet med Haand fra 16. Aarh.): »ok iii s. g., et bolleswyn, lamb ok hønss ock gooss«. 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet (RA. Roskilde (Tillæg)). [1274]

Marts 2. Niels Broch Herredsfoged til Bog H., Bertell Teßinghuß, Annders Mortens i Barløes, Wæpner[!] Pederßenn i Smeyrop, Peder Annderßenn i Ebberop, Denes Delot[?], Anders Nelßen i Turup, Hans Hendrichßenn i Lundager, Claus Luduigßen Skriver i Baag H. Mand. efter Matias Dag Apostel for os og menige gode Mænd, som paa Tinget var, fik en »schelwiß« Bondemand Hendrich Nelßen, som Kirkeværge er til Ørsted Kirke, et Tingsvidne med 8 Mænd: Laße Jørgenßen af Nyboe, Peder Eßbernßen af Grimstrop, Lawe Nelßen »de mend der kaldet« Peder Nelßen, Peder Rimßnider, Jep Albræct i Syllested, Bertell Annderßenn, Peder Anderßen i Aborre og Jep Anderßen i Sadorp; hvilke vidnede, at de saa' og hørte paa samme Dag og Sted, at Hennrich Nelßen for »de« havde et godt Sognevidne af Ørsted, som Hr. Johan Nielßenn Sognepræst og Sognemændene med ham og[!] vidnede, at dem vitterligt var, at Jesße Nelßenn, som boede i Syndergaarde, hvis Sjæl Gud have, »gialt« Ørsteed Præst og Kirke en Ager, som ligger midt inden Ørsteed Vænge og kaldes Engeageren, for »de« lødige Mark, som han var den hellige Kirke skyldig, og hvad som den Ager bedre var end »de« lødige Mark, gav han til den hellige Kirke og »^aprestenn bort^a« for sin Hustrus Sjæl og hendes Moders, og »gialt« han den hellige Kirke og gav hende den for en Ager, han solgte Hr. Otte Schinchell sin Gaard[!]. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[Perg. Ørsted (Baag H.) Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 993.*] Afskr. med Overskrift: »Et pergamentzbreff paa en ager i vengen udgiffuen, halffdeelen till prestegaardenn och halffdeelen till kierchen«. FLA. Baag Herreds Provstebog 1667 S. 236. Afskr. herefter 1686: Additam. 4to 104 Bl. 30 b. [1275]

a—a) Formentlig Fejl for: Præstebordet.

Marts 4. *Reg. 4122**. A. Perg. med 1 Segl: K. 78. Slesvig Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 33). *Noodt, Beiträge*

I. 185; *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 63.* — **Aa.** Udtog: *Registrum Chr. I.* [1276]

Marts 4. Christiern I stadfæster Sønderborgs Privilegier.

[Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 64.* [1277]

Marts 5. Pedher Hwyd Herredsfoged i Byæwerskoftz H., Ærell gysell Nilsß, Erich Agesß RR., Mattes Wat Præst i Herføgle, Offe Griib, Lydeke Griib af Riisløff, Knwd Jepsß af Walby, Jes Olsß af Mosse, Jøriis af Legestofthe, Jes Jepsß Foged i Tryggewelle »wæmpnere«. Torsd. efter Lucii Dag var vi paa Bæwerskofftz H.s Ting i Hærføgle, var for os mange flere gode Mænd[!], som var Hr. Oleff Axelsß R. af Wallø paa den ene Side og Mattes Beyntsß Borgemester i Køge og Syer Jwll, Mekel Bosß, Anders Teglsloffuere, Per Persß Raadmænd, Mons Mattesß og flere af Borgerne paa den anden Side om Dele, som Hr. Oleff til dem havde, og synderlig om Ager, Eng, Skov, Mark og Fædrift og 16 Dannemænd, som til var tagne det Markeskel ud at gaa mellem Hr. Oleff og Køge Borgere, som er Jes Nilsß Borger i Køge, Bonde i Herføgle, Bo Skade ibid., Per Persß ibid., Jon af Swansberig, Anders Morttensß, Jep Jensß af Swansberig, Jes Jepsß af Osøwe, Anders Persß ibid., Per Mattesß ibid., Jes Persß af Hastrop, Trwels Monsß, Boo Persß, Per Monsß af Eghw, Bo Monsß af Wytskøle, Oleff Mattesß ibid.; hvilke 16 Dannemænd den Dag paa forskrevne Ting tilstod, at det Markeskel havde de udganget, som herefter staar, og som de vilde være bekendte for Gud og hver Dannemand mellem Eghw Fang og Køghe By og mellem Hastrop og Gamle Køghe og mellem Wallø Fang og Køge By, hvilke Markeskel saa indgaar til Køge, saa det Markeskel er midt i Aaen med alle disse »by star swo thet wy xvi kunne ey senner mere wd lede eller spørrie oc sinderligh aff the danne men aff Køge haffue selfue wæret bekende fore oss«, og Mattes Beyntsß Borgemester kendtes inden 4 Tingstokke, at de ingen Græsgang havde paa den søndre Side, med Raadet og flere af Borgerne. Thi efter deres egen Vederkendelse har vi 16 »waret pa skwt ok seeth«, som vi vil bekendte være for Gud, og siger vi uden Vild, at det er ret Markeskel midt i Køge Aa mellem Egw og Hastrop og [Wallø^a] paa den ene Side og Køge By paa den anden, og har vi aldrig hørt, at det Marke[skel skulde^a] været paatalet af forskrevne »burgemestere« eller Raad eller nogen Almuesmand eller noget derimod sagt, [at det ej skulde være ret Marke^a]skel midt i Aaen, som forskrevet staar. [Vore Indsegl^a.]

A. Perg., [1590 med 9 Segl^b]. Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 60). LDipl. — Aa. Gengivet meget udførlig i Rettertingsdom 1590 Aug. 1 mellem Fru Birgitte Rosenkrantz til Vallø, Peder Bildis Efterleverske, og Kiøge By; den første fremlægger nærværende Brev og Breve af 1461 Marts 19, 1461 Marts 5 og 1493 Juni 28; den sidste fremlægger Breve af 1466 Juli 14 og 1486 Febr. 22. RA. Herredagsdombog 1590-95 Bl. 78 b. Herefter: *Rosenvinge, Domme IV. 193.* [1278

a) Saaledes Aa. b) Saaledes Aa; Plica nu for største Delen ødelagt; kun 3 Seglhuller bevarede.

Marts 5. Offe Griib, som Byæwerskoffz H.s Ting sad den Dag, Æriilgysell Nilsß, Erich Agesß RR., Mattes Wath Sognepræst i Herføgle, Licke Griib i Riisløff, Knud Jepsß i Walby, Jøriis i Legestofthe, Jes Olsß i Mossæ, Jes Jepsß Foged i Tryggewelle »wenpnere«. Torsd. efter Lucii var vi paa Byæwerskoffz H.s Ting i Herføgle, var for os og for mange flere gode Mænd hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Oleff Axelsß R. i Wallø paa den ene Side og Mattes Beyntsß Borgemester i Køge med flere, som er Syer Jwll, Mekell Bosß, Anders Teglslafluere Raadmænd og Mons Matsß Borger og flere af Borgerne af Køge paa den anden Side, saa at Hr. Oleff Axelsß adspurgte Mattes Beyntsß, om de havde nogen Ager eller Eng, Skov eller Mark eller Fægang imod Hr. Oleff Axelsß, hvilket Mattes Beyntsß svarede, at han vidste dem intet have derimod, der de kunde noget fri deres Fægang af Køge. Da bad Hr. Oleff Axelsß, at han skulde beraade sig; da udgik Mattes Beyntsß med Syer Jwll, Mikell Bosß og Anders Teglslafluere Raadmænd og Mons Matsß Borger og flere andre af Borgerne, og ind kom igen Mattes Bey[n]tsß med forskrevne Raad og Borgere. Da spurgte Hr. Oleff dem ad, om de kunde noget sige herimod; da svarede de, at de intet havde uden Køge, der de kunde fri deres Græsgang med, uden som eders Tinghøringede eder paaviste og for Markeskel indviste, at Markeskel skulde være midt i Aaen, og hvad som paa denne Side er, hører Gud og eder til. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 7 Segl]. Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 60). LDipl. — Gengivet udførlig i Rettertingsdom 1590 Aug. 1, se 1278. RA. Herredagsdombog 1590-95 Bl. 80 a. Herefter: *Rosenvinge, Domme IV. 196.* [1279

Marts 6. Kongen stadfæster Eyderstedts, Euerschops og Vtholms Privilegier.

A. Medtaget Perg. [med 3 Segl^a]. Landskabet Eiderstedts Arkiv (i Tønning, Urk. Nr. 1). *Schlesw.-Holst. Provinzialberichte 4. Jahrg. 1790*

S. 57. — **Aa.** Optaget (sammen med Breve af 1482 Dec. 15 og 1495 Maj 13) i Stadfæstelse 1589 Maj 2 af Hertug Philip af Gottorp. Landskabet Eidersteds Arkiv (i Tønning, Urk. Nr. 18). — **Aaa.** Brevet Aa atter optaget i Stadfæstelse 1592 Juni 18 af Hertug Johan Adolph af Gottorp. Landskabet Eidersteds Arkiv (i Tønning, Urk. Nr. 19). [1280

a) Nævnte i Aftrykket S. 58 som bevarede; Plica nu ødelagt, saa at Tallet af Seglhuller ikke kan ses.

Marts 6. Bisp Magnus af Odense tilskriver Ribe Kapitel om Indkomsten af en Del Gods i Wentz H.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Missiver II. 14.* [1281

Marts 11. Anderss Jenß Landsdommer i Siællandh, Daud Hak af Turæby, Torbørn Jeipß af Stiisbierby, Eric Ogheß af Steghæhuss, Jeip Jenß af Sandby RR., Lydickæ Griff af Rysløff, Offæ Griff, Jep Laly af Aaz a. w., Bo Jenß af Gerderop, Hemmingh Laurensß af Fyædnesløff, Nielsß Perß og Mawens Dywer »borghære« i Ringstede. Gregorii Aften paa Siælantzfare Lands-ting var velbaaren Md. og hæderlig Hr. Eryngysel Nielß R. med velbaaren og hæderlig Kvinde Fru Beryttæ hans Husfrue, Hr. Oleff Axelß Datter, og skødede velbaaren Md. og hæderlig Hr. Oleff Axelß R. Valløff med alle Tilliggelse, ihvor de ligger i Danmark, og lod de hverandre »alztinghss« kvitte for ydermere Tiltale for al Gæld og Krav, som dem imellem har været til denne Dag. Og var fornævnte Skøde stadig mølt paa fornævnte Ting, og var der ingen Gensigelse mod fornævnte Skøde. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 12 Segl]. Vallø Godsarkiv; *Adel. Brevkister S. 128 L. 15* (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 3). LDipl. [1282

— Udtog: *Kinch, Ribe I. 349; Reg. *6268.* Er 1462 Marts 11.

Marts 12. *Reg. *6269.* Perg. med [5] Segl: 4. G. 580. Vallø Godsarkiv; *Adel. Brevkister S. 127 L. 20* (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 4). *Brasch, Vemmeloftes Hist. I. 23* (læs: *Per Hwidh - Biewerskoshæret, Torbern Jepsß aff Holmen, Erik Ogesß aff Steghæ riddere, Offe Griibb ok Lydeke Griibb aff Riisløff væpnere - viderlicth met thette wort opne breff, at - byrdh medlxprimo sancti - Oleff Axelsß riddere indh i Valløffwe howetgardh - nøglæ, loss - Valløffwe by oc met alle - ihwor the heltz ligge, effler thii som vy wore lowlighæ tiilltagne ok tiillkræffde paa Siælensfaders landztingh. At saa ær ganget ok faret, thet vitne vy met wore ingseglæ hengende nædhen fore thette breff. Giffuet aar, dagh ok stedh, som forscreffuet staar etc.); Petersen, Vallø og Omegn S. 32.*

[1283

Marts 12. Per Hwyd Herredsfoged i Byæwerskoffz H., Torbern Jepsß af Holmen, Erich Agesß af Steghe RR., Offe Griib, Lydeke Griib af Risløff, Lass Saxen af Otterstrop VV. og Per Sweye. Gregorii Dag var for os og flere gode Mænd paa Køge Raadhus hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Oleff Axelsß og »bwrge-mester« og Raad om Trætte, de tilsammen havde. Da spurgte velbaaren Md. Hr. Oleff Axelsß, om de vilde gøre ham Minde eller Ret for de Skyldinger, han til dem havde, og bad han dem for Guds og for vor naadige Herre Skyld, at de skulde gøre ham Minde eller Ret, hvilket de havde vilkaaret dem at gøre. Da vilde de intet andet svare eller gøre uden vilde have bedet ham det af med en Bøn; og fik der ingen anden Ende paa for de Skyldinger, han til dem havde. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. [med 7 Segl] ^a. Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomst-documenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 60). LDipl. [1284

^a) En utvivlsomt fra dette Brev hentet Afbildning af det af Erik Angessøn førte Segl (identisk med Lxviii 43; s erif agleffon[!]; Thott) findes i Thott Fol. 750, den mindre Mappe Nr. 7.

— Æriilgysell Nilsß¹, Torbern Jepsß af Holmen, Erich Aghesß af Steghe RR., Offe Griib⁴, Lycke Griib af Riisløff, Laurens Saxen af Otterstrop, Jep Clausß⁷ a. w. og Per Sweye. Gregorii Dag var for os og mange flere gode Mænd paa Køge Raadhus hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Oleff Axellsß i Wallø og Borgemestre og Raad i Køghe om Trætte, de tilsammen havde. Da spurgte Hr. O. A., om de vilde gøre ham Minde eller Ret for de Skyldinger, han til dem havde, og bad han dem for Guds og for vor naadige Herres Skyld, at de skulde gøre ham Minde eller Ret, hvilket de vilkaarede dem at gøre inden 4 Stokke paa Herføcle Ting. Og bekærede Hr. Oleff, at 2 hans Bønder i Køghe var slagne og end paa »more« ligger, og synderlig 2 hans Bønder til Torvs fôr og vidste dem Fare af ingen, hvilke var slagne blaa og blodige og i Jern lagt af Byfoged, »burgemestere« og Raad og Menighed; og vilde de intet andet gøre, uden vilde have bedet ham det af med en Bøn; og fik ingen andre Svar eller Ret for forskrevne Skyldinger. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [8] Segl: 1. Erengisel Nilssons; 4. G. 580; 7. Clviii 17 (Godov). Oluf Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. [1285

Marts 14. Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsßøn R. vor Mand og Raad har os antvordet al den Landehjælp, som han paa vore Vegne opbaaret har af Almuen i Kalfføø Len og Grindaa, som han af os i Væрге har, og dertil af andre Len, som vi har ham

befalet op at bære af, som er Rindtz H., Sletz H., Lywsgard H., Sønderlywng H., Nørrelywng H. og vor Købstad Skawen, som hver 4 Mænd udgav 5 Mk., og ladet gjort os deraf i vort Raads Nærværelse godt Regnskab. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Regnskab deraf at gøre. Datum in castro nostro Koldinge sabb. ante dnicam. letare nostro sub secreto.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med Brudst. af 1 Segl.^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 38).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 186. [1286

a—a) Saaledes LDipl.

Marts 14. Conradus Cordes Ærkedegn i Sleswig, Kong Cristierns Kammermester. Velbaarne Md. Hr. Otte Nielsøn Hovedsmand paa Kalfføø har antvordet mig 600 Mk. og 15 Mk. af den Hjælp, som Almuen i Kalfføø Len udgive skal; item 45 Mk. af Skawen paa Kongens Vegne, hvilken forskrevne Sum Penge Henric Prip fremførte. Thi lader jeg Hr. Otte Nielsen kvit for al Tiltale af min naadige Herre derom. Mit Indsegl. Givet Aar mdlxi[!] Lørd. efter Gregorii Dag.

[^aPapir (Orig.).^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 37).] Afskr. for Langebek 1761: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 186. [1287

a—a) Saaledes LDipl.

Marts 15. I Jesu Cristi Navn Amen. Jeg Anders Bek af Støffringh, der Bonde er, giver til den Helligaands Hus i Alborgh til Guds Hæders Formerelse og Fattigfolks Forbedrelse al min Rettighed i den Mose, som kaldes Siøgards mose, som mig er tilfalden til Arv efter mine Forældre, min Eng undtagen, som der ligger østen for. Og »umwel« har jeg givet til den Helligaands Hus 40 Favne fra det, som den samme min Mose begrebet har, og til »dybes«. Denne Mose strækker sig vester og »nørre« fra Støffring siø. Medb. af andre hæderlige Mænd Gundi Matß i Gulbek og Marten i Suldorp. Datum dnica. letare.

Perg. [med 3 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (NLA. Aalborg Hospitals Arkiv). — Udtog fra c. 1700 i et Kvarthæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 32.* [1288

— Kongen indskærper Forbud mod Forprang omkring Viborg og giver Bestemmelser om Byens Torvedag.

[A. ^a Pergaments Brev forsegl.^a Viborg Bys Arkiv.] Aa. Afskrifter med Aar 1451 (der maa være urigtigt, da Kongen først i 1460 antog den

Titel, som han fører i Brevet^{b)}: RA. Topogr. Saml. Papir, Viborg 248 d (fra c. 1700); Gl. kgl. Saml. 4to 3169, G (af Niels Foss; herefter: LDipl. 1451 Apr. 4 (fra 18. Aarh., af Langebek betegnet: »Ex apogr. Fossii No. 2798 in 4to«)); NLA. Viborg Bispearkiv Nr. 485 S. 12 (fra 18. Aarh.); NLA. Viborg Raadstuearkiv, Pk. »Tre Afskrifter af »Wiborg Previllegie og Benefici Protocol«, et Hæfte S. 12. *Dipl. Viberg. S. 45.* — **Ab.** Udtog med Aar 1461 uden Dag, anført i Resens Atlas (Uldall Fol. 186) VI. 282; herefter (med det samme Aar): Uldall 4to 249, 1. Bd. 4. Paginering S. 33. [1289

a—a) Saaledes Ab. b) Kongen var i Kolding 1461 lætare (se *Missiver I. 20*), men sikkert ikke 1471 lætare (a: Marts 24; han var paa Segeberg 1471 Marts 19 (*Hanserecense 1431-1476 VI. 402*) og i Lübeck Marts 27 (*Dipl. Norv. VII. 466*); derimod skyldes Dagsangivelsen 1471 Marts 24 for et Brev i *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 411* og i *Reg. *6915* en urigtig Reduktion). 1481 lætare førte Kongen en anden Titel.

Marts 15. *Reg. 4123**. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 343; Missiver I. 19.* [1290

Marts 17. Benedict von Alefeldts Revers til Haderschleben Kirke om mageskiftet Gods.

[Orig. Haderslev Kapitels Arkiv. — Udtog anført i Registr. 1564 over Kapitelsarkivet.] Afskrifter efter Udtoget af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. VI Bl. 211 a og Bd. LXX b, XIII e 9 a. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 72.* [1291

— »Anno 1461 an deme daghe sunte Ghertruden der hilghen jungfrowen bezeuget Tymmo Smalstede cantor u. das gantze capittel zu Hadersleb. mit ihr. briefe, daß sie mit Benedictus van Aleuelde heren Hinrikes sone to Dorninghe einige güter umgetauscht haben, scil. des capittuls güther zu Brestede, Lügum etc., des Alefelds güther zu Kelsstrup etc. in Tustrup herde. Des to merer willicheit hebbe wy unse capittels inghesegel myt den ingheseghelen des erwerdighen in Ghode vaders unde heren Nicolawess bisscoppes to Sleszwic, der duchtighen knapen Wulffs van der Wisch und Henneken Staken ampmann to Hadersleue unde des ersamen Eggbert Heynss borgermesters dar sulues hengenen heten vor dessen breff. NB. Dabey ist marquirt: Littera illa non fuit sic tradita adhuc usque ad annum domini mcccclxx purificationis propter displicentiam ipsius permutationis.«

[A. Ikke udleveret Orig. Haderslev Kapitels Arkiv. — Aa. Afskr.: Haderslevregistret.] Udtog og Brudst. herefter af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. VI Bl. 211 a. — [Ab. Udtog anført i Registr. 1564 over Kapitelsarkivet.] Afskr. efter Udtoget af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. LXX b, XIII e 9 a. [1292

a) Mageskiftet maa dog vel være kommet til Udførelse, eftersom Benedict v. Ahlefeldts Genbrev af 1461 Marts 17 fandtes i Kapitlets Arkiv, se 1291.

Marts 18. Cristiern Konge. Hr. Eggert Frille R. vor Mand og Raad har gjort os fuldt Regnskab af al den Told, som han paa vore Vegne opbaaret har i Asnes fra første Sinde, han den i Væрге fik, og til denne Dag; og deslige har han gjort os godt

Regnskab af al den Landehjælp, som han nu af Almuen opbaaret har i de Len, han i Værge har, i hvilken hver 4 Mænd udgav 5 Mk.; og takker vi ham for godt Regnskab og Troskab. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Regnskab om forskrevne Told og Landehjælp. Secretum nostrum. Datum in monasterio Dalum fer. 4. post dnicam. letare.

Dn. rex per se.

Perg. [med 1 Segl]. Eggert Frilles Arkiv; *Adel. Brevkister S. 110* (RA.). LDipl. [1293

Marts 19. Per Næb, som Byæwerscofftz H.s Ting sad den Dag, Pæder Axelsß electus i Ottens, Æriilgysell Nilsß, Dawyth Hach RR., Odde Officialis i Roskilde, Offe Griib⁶, Jep Halffwægge i Giorsløff, Mattes Næb, Pawell Griib i Frøsløff, Knud Jepsß i Walby, Aghe Pariis i Skullervp, Broder i Lælinghe »wæmpnere«. Torsd. efter dnicam. letare for os og mange flere gode Mænd, som Ting »søcthe wore«, spurgte hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Oleff Axelsß i Wallø sig for, om der var nogen, der havde været paa forskrevne Ting 14 Dage tilforn, den Tid Mattes Beyntsß Borgemester i Køghe, Syer Jwll, Michell Bosß, Anders Teglslafluere Raadmænd, Mons Matsß Borger sstds. og flere af Borgerne[!]; da adspurgte Hr. Oleff dem, om de nogen Fægang, Skov eller Mark havde imod Eghw, Hastrop og Gamlekøge og Wallø Fang; hvilket Mattes Beyntsß til svarede og sagde Nej; da bad Hr. Oleff, at han skulde beraade sig; da udgik han med forskrevne Raad og Borgere, og ind kom igen, og alle svarede endrægtelig, at de ingen Fægang havde, hverken Skov eller Mark, imod Hr. Oleff; og 16 beskedne Dannemænd, som til var tagne den Torsd. før Lucii Dag paa Byæwerscofftz H.s Ting i Herføgle det Markeskel ud at gaa mellem Hr. Oleff og Køghe Borgere, som var Jes Nilsß Borger i Køghe, Bonde i Herføgle, Boo Skade ibid., Per Persß ibid., Jon af Swansberig, Anders Mortesß, Boo Persß, Per Monsß af Eghw, Boo Monsß af Witskøle, Oleff Mattesß ibid., Jep Jensß i Swans[ber]ig, Jes Jepsß i Asøwe, Anders Persß ibid., Per Mattesß ibid., Jes Persß af Hastrop, Trwelss Monsß, hvilket disse Dannemænd [paa] Herføgle Ting den Dag vidnede om forskrevne Markeskel saa, at de havde udganget det, som de vilde være bekendte for Gud og hver Dannemand, mellem Eghw, Hastrop og Gamle Køghe og Wallø o[g Wal]lø Fang, hvilke Markeskel saa indgaar til Køghe, at Markeskel er midt i Aen. [De]refter bekærede Hr. Oleff sig, at de mange Aar havde brugt hans Skov og Mark og Fægang

[imod] hans Villie, og mange store Vold ham og hans Tjenere og vornede de gjort havde. Da bad Hr. Oleff [Per N]æb, som sad Ting, at han skulde stede ham et Stokkevidne. Da bad forskrevne Foged Pæder Krafftze, som [boer i] Ramssø H., at han skulde tage 11 Dannemænd til sig og granske, om de Danne[mænd hav]de saa skellig ganget det Markeskel. Da tog Per Krafftze 11 Dannemænd til [sig]: Ingwer Pawelsß i Ølsy lille, Hemming Stale i Ølssy magle, Mattes Bagere i Skænssew[th, J]on i Swansberig, Oleff Persß i Herføgle, Bonde *ibid.*, Per Persß *ibid.*, Boo Skade *ibid.*, Hans Mattesß i Jænnisløff, Jes Henricsß i Gød..sløff, Anders Persß i Aasøwe; og udginge disse Danne[mænd og indkom og sagde, at de Tingsvidner, som da læsne var, som 14 Dage tilforn givne var, ginge, som forskrevet staar, og som forskrevne Breve indeholder. Item Mattes Beyntsß Borgemester og Raadet og af Borgerne, som nærværende var, bad paa forskrevne Ting, at Hr. Oleff skulde indride i Køghe til dem; da vilde de gøre ham Minde eller Ret for, hvad Skyldinger han til dem havde; hvilket Hr. Oleff svarede, at han vilde ikke ind i Køghe ride, men han vilde møde i Eghw; hvilket Mattes Beyntsß og forskrevne Raad bad ham kærlig om, at han skulde ride til Køge til dem Torsdagen derefter, og sagde, at de vilde gøre ham, hvis »thet« de ham pligtige var, Minde eller Ret for, hvad Skyldinger han til dem havde; hvilket Hr. Oleff ind i Køge til dem red og var paa deres Raadhus og stod der overbødig for mange gode Mænd, som var Hr. Æriillgysell Nilsß, Hr. Torbern Bille af Holmen, Hr. Erich Agesß i Steghe RR., Hr. Offe Griib, Lass Saxen i Otterstorp, Jep Clawsß a w., Per Sweye, og vilde Hr. Oleff »hennet eller« Minde eller Ret og gjort dem deslige igen, hvilket ham kunde »ing[thet]« vederfares, og intet ham skete, uden vilde lagt ham en Bøn for. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med [formentlig 12^a] Segl:^b 6. G. 580. Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 60); det i Teksten i [] satte er for største Delen suppleret fra en Afskr. fra 1585 sstds. L.Dipl. — Gengivet udførlig i Rettertingsdom 1590 Aug. 1, se 1278. RA. Herredagsdombog 1590-95 Bl. 79 b. Herefter: *Rosenvinge, Domme IV. 195.* [1294

a) Der findes nu 11 Seglhuller; men mellem det 7. og 8. mangler saa stort et Stykke af Plica, at dér vistnok har været endnu et Hul. b) En øjensynlig fra dette Brev hentet Afbildning af et Peder Axelsson Thott tilhørende Segl (utvivlsomt identisk med G. 129, men i Tegningen noget afvigende) findes i Thott Fol. 750, den mindre Mappe Nr. 10.

Marts 19. Brev af Pael Støgge. Se 1491 Marts 17.

— Brev af »borgemestere« og Raad i Aars. Se 1491 Marts 17.

Marts 21. Klaws van Podbusk skøder med Genkøbsret en Gaard i Bradbek i Jherum H. til sin »oem« Hr. Nyels Erikson af Tim.

Perg. med [5] Segl: 1. Dxxx 6; 2. G. 937* (Hr. Wylym Sognepræst); 3. I Sigilfeltet en femoddet Stjerne; 5. Bomærke. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; »senere til Kærgaardsholm Godsarkiv«; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 50.* [1295

a - a) RA. Klevenfeldts Segl tegn., Podebusk. b) RA. Reg. 60 S. 28.

Marts 22. Udtog: Herredagsdombog 1590-95 Bl. 79 b; *Rosenvinge, Domme IV. 195.* Er 1294.

Marts 30. Tingsvidne af Øster H., givet Fogeden paa Nørholm, at 18 Mænd i 3 Aasyn vidnede, at naar den »gorthe«, som de Skoner Grander havde bygget, er »loott i flodi«, støver den paa Hr. Stranges Enge, ham til Skade.

Perg. med [5] Segl: 4-5. Bomærker.^a (Straks til) Arkivet paa Nørholm. *Nielsen, Gl. jyske Tingsvidner S. 59* (læs: Krararpp, Cristiern - haftt thriy a sivn - dandemæn wntnæ - Gris, hwilke). [1296

a) Det anførte Aftryk nævner »3 Segl med Bomærker« som bevarede.

— Tingsvidne af Østerhorn H., givet Fogeden paa Nørholm, at 18 Mænd i 3 Aasyn vidnede, at naar den Fiskegaard, som de Skoner Grander har bygget, er lukket og »flodh« er paa Aaen, støver den paa Hr. Stranges Enge, ham til Skade.

Perg. med [5] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 3-5. Bomærker. (Straks til) Arkivet paa Nørholm. *Nielsen, Gl. jyske Tingsvidner S. 60* (læs: fornæfnde sivn oc dande mæn). [1297

Apr. 2. Powel Niels Foged i Hinstet H., Bertil Horbi, Tugæ Perß, Nis Jenß, Nis Stiß, Nis Laurensß Bønder, Nis Nielß og Thord Smyth. Torsd. før pasce fik Jes Perß af Øwe paa Hinstet H.s Ting et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Bertil Horbi, Tugæ Persß, Jes Powelsß, Nis Jensß, Nis Nielsß, Thord Smyth, Nis Persß og Per Nielsß; hvilke vidnede, og var dem vitterligt, at Sandemænd af Hinstet H. paa fornævnte Ting tilstod, at de gjorde ret Skovskel ned ad Nødighe bøkes wegh og saa ret ned til en stor Dal, som ligger vesten ved Løwenshøø, og saa den Dal og Grund ned til det Skovskel, som ganger imellem Karlæ skow og Ræso skow, og saa den gamle Hulvej op til Marken igen. Item »warthe« de Sandemænd det østerste Gaardsted i Ræsæ i Walsgard S., som ligger sønden ved Søen, til Øwe Kirke. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 338*; »1861 af Pastor emer. C. Praëm foræret til Gehejmearkivet«. LDipl. [1298

^{a-a)} RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XVII.*

Apr. 4. Jens¹ Biskop i Aars. Hr. Holger Mwnk R., Kirkens og vor Tjener, har betalt os de Penge, han os hvert Aar af Kirkens og vor Gaard Kerstorp og Thoslandh give skal til denne Tid. Sig. nostrum. Datum Arusie vig. pasce.

Perg. med 1 Segl: G. 736. Holger Munks Arkiv (RA.). [1299

Apr. 6. Skelm Gerekesß¹. Vederkendes jeg mig at have opbaaret af velbyrdig og strenge Ridder Hr. Aghe Axelsß, paa Kong Cristierns Vegne Høvidsmand paa Wordbergh, 400 lybske Mk. af den Landehjælp, som min naadige Herre have skal af de Len, som han af hans Naade i Væрге har. Thi lader jeg Hr. Aghe Axelsß kvit for ydermere Paakrav for fornævnte 400 Mk. Medb. af gode Mænd Hr. Erik Agesß R. og Karl Benctß³ a. w. Datum castro Wordbergensi fer. 2. pasce.

Papir med 3 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Cxxxv 1; 2. Lxviii 43 (*s erit agleffort*; Thott); 3. Fxxv 2 (Vinstorpa-Slægten). Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. [1300

Apr. 10. Jeg Per Skram¹ R. inden Wolberi giver til Prædikebrødre kloster i Ribe en min Gaard i Hwiddingh H. i Odder S. i Bierkløff (Kerstin Niskone) og 2^{1/2} Ager med Byggested liggende i Skern S. sønden fra Las Mowensß Gaard og norden fra Ooldwadh med saadanne Vilkaar, at Prior og Brødre skal holde 2 Messer i hver Uge for Vor Frue Alter, om Fredag af det hellige Kors og en sungen Messe hver Lørdag af Vor Frue, og 2 Begængelser hvert Aar, tredie Dag efter Dominici Dag og tredie Dag efter Katherine Dag, for mig og mine Husfruer Anna og Elle og vore Børn og mine Forældre Hr. Cristern Skram og hans Husfrue Fru Kerstin, Hr. Jens Skram, Erik Perß og hans Husfrue Fru Karin og Jes Booß. Medb. af andre gode Mænd Therbern Jebß² Borgemester i Ribe, Per Cristernß, Jahan Erlanß⁴ Raadmænd, Nis Perß⁵ og Nis Powlß Borgere sstds. Datum fer. 6. ebdomade pasce.

Perg. med [6] Segl: 1. Bv 6; 2. Eiii 1; 4. Bomærke; 5. Evii 1; 6. Utydeligt. Ribe Dominikanerkl. Arkiv (RA.). LDipl. [1301

Apr. 12. Cristiern Konge. Hr. Erich Ottsßøn R. vor Hofmester har os antvordet al den Landehjælp, som han paa vore Vegne opbaaret har af Almuen i Skandelborg Len og Myelssw H., som han af os i Væрге har, i hvilken hver 4 Mænd udgav 5 Mk., og gjort os deraf i vort Raads Nærværelse godt Regnskab. Thi lader vi ham kvit for alt Krav derom. Secretum nostrum regale.

Datum in castro nostro Haffnensi dnica. quasimodogeniti nostro sub secreto.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 10).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 181. [1302

a—a) Saaledes LDipl.

Apr. 24. *Reg. 4125. A.* Perg. [med 3 Segl: 1-3^a]. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 489 (RA.)*. — **Aa.** Afskr. fra 15. Aarh.: Liber censualis episcopi Sleswicensis Bl. 32 a (RA. Slesvig Bisps Arkiv). Herefter: *Quellen-samml. f. Schlesw.-Holst. Gesch. VI. 184.* — [Afskr. efter Aa (fra c. 1480?).] Herefter: *SRD. VII. 472.* — **Ab.** Afskr. efter A: Svavstedbogen Bl. 63 a. [1303

a) Ab nævner »drei kenliche sigell«.

Apr. 27. Esbern Brantsß Byfoged i Køpenhaffn, Andreas Schulte, Pær Vngær, Claws Nyman Raadmænd, Pær Jonsß Fjerdingsmand, Hinrich Radh og Lassæ Magnesson Borgere sstds. Mand. efter Gheorgii Dag var paa Køpenhaffns Byting beskeden Md. Lassæ Bager Borger i Køpenhaffn, vederkendende sig, at Sywort van der Rynnen og hans Husfru Talæ undte og antvordede hæderlig Md. Gherlag Floer Raadmand i Køpenhaffn paa s. Antonii Alters Vegne i s. Nicolai Kirke i Køpenhaffn al den Rettighed, som de havde i den Gaard, som Lassæ Bager i boer, efter »opne breffs ludelse ther uppa giffuit udwiser«, hvilket Brev Lassæ Bager paa forskrevne Ting fra sig antvordede efter Sywortz van der Rynnes Befaling og sagde, at de tilkejsede Dronning Dorotheam til forskrevne Gaard rette Forsvar at være paa forskrevne Alters Vegne. Med vore Indsegl hængte for dette Brev. Givet og skrevet *osv.*

[Orig. Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.] Afskr. af Jon Mortensen for Langebek: LDipl. [1304

Maj 2. Cristiern Konge. Henrick Dringenbergh vor Møntmester i Malmøge har gjort os fuldt Regnskab af vor Told, Fogedi og Sagefald i Malmøge og af Mønten, Sølv og »baliwn«, som han paa vore Vegne i dette forledne Aar opbaaret og haandteret har, saa at vi os vel nøje lader. Thi lader vi ham kvit for al Tiltale derom og for al ydermere Regnskab deraf at gøre. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi crast. Philippi et Jacobi.

Ad relationem Dn. Conradi archidiaconi Slesuicensis.

Perg. med 1 Segl: Indsyet i Pose. Henrik Dringenbergs Arkiv (Rostocks Ratsarchiv). LDipl. [1305

Maj 5. Cristiern Konge. In profesto Johannis ante portam latinam for os og vort Raad og gode Mænd paa vort Retterting i Køpenhaffn i Graabrødrekloster Stue i vor egen Nærværelse og nærværende Hr. Oloff Mortenss electus i Roskill, Hr. Eric Ottesss vor Hofmester, Hr. Aghe Axelsß, Hr. Iwer Axelsß, Hr. Tørbørn Bille af Abramstorp, Hr. Jahan Oxe og flere vort Raad, var vor Mand og Raad Hr. Oleff Axelsß og vore Borgere og Menighed i Køge om Trætte, som de tilsammen havde om Græsgang sønden Køghe Aa, hvilket forskrevne Køgerre frembar en Bog af deres Privilegiis, som de sagde, lydende, at Køge Borgere maatte nyde Græsgang paa begge Sider ved Aaen til deres Kvæg; til hvilket Hr. Oloff svarede og sagde sig at have gamle Breve og Hævd paa. Thi har vi tilskikket disse gode Mænd: Hr. Johan Oxe, Hr. Tørbørn Bille af Abramstorp, Hr. Tørbørn Bille af Holmen, Hr. Korwetz Rønnoff, Hr. Oloff Lunge, Anders Jenss Landsdommer i Sieland, Hr. Karll Markman, Hr. Engelbreyth, Jes Tetz, Hemming Stole, Aghe Diwr af Valsø maglæ, Harildd Booss, Jes Booss, Jes Pin i Astorp, Mawens Olsß i Setther, Per Arilsß i Ringbergh og Per Krasß; disse gode Mænd skal udlede ret Markeskel mellem Eggøø Fang, Hatzstorp Fang og Clementzstorp og Gamle Køge sønden Aaen, som de vil andsvare for Gud og være bekendt for os, og Hr. Oloff Axelsß og Køge Borgere skal føre deres Bevisning fore paa baade Sider. Datum ut supra nostro sub sig. ad causas, teste Ketillo Nicolai de Haresborgh justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomst-documenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 60). LDipl. [1306]

Maj 7. Reg. *6272. Perg. med 1 Segl: K. 80. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). *Matzen, Panteret S. 489.* [1307]

Maj 8. Reg. 4126. [Falskneri.] Optaget i 1479 Sept. 10. *Danske Mag. II. 39.* [1308]

Maj 12. Cristiern Konge¹. Tirsd. før Vor Herres Opfarelse Dag for os og vort Raad og gode Mænd paa vort Retterting i Køpenhaffn i vor egen Nærværelse i Graabrødreklosters Stue, nærværende Ærkebiskop Two af Lund, Hr. Eric Otsß vor Hofmester, Hr. Aghe Axelsß, Hr. Iwer Axelsß, Hr. Magnus Æbbesß, Hr. Thorbern Bille af Abramstorp, Hr. Oluff Lunge, Hr. Knut Thrvetsß, Hr. Eric Oghesß RR., Anders Jenss Landsdommer i Sieland, Magnus Hak og mange flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Hr. Erengisell Nielsß af Swerighe og fuldnaetig gjorde

Hr. Oluff Axelsß eller, hvem han det befaler, at tale paa en Arv efter Jeip Basse, som Hr. Ereng[!] tilfalder med sin Husfrue, efterdi som Hr. Erengisell var nu i Rette for os i Københaffn med Jeip Basses Arvinger. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Ketillo Nicolai de Haretzborgh justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Oluf Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. [1309,

Maj 13. Magwens Dywr¹, som sad i Landsdommers Sted, Abbed Magwens i Ringstede Kloster², Eric Jenß af Winninghe, Niels Perß og Tuæ Skindhher Borgere i Ringstede, Pether Petherß af Førsløff, Per Jenß af Mierløsse og Michel Andersß af Skoffgarth. Vig. ascens. dni. paa Siælantzfare Landsting sagde en beskeden Md. Oghæ Dywr af Walsømagle, at den Gaard, som han har Trætte med Henric Meyenstrop om, er den Gaard, som Per Skyttæ inden boede og Per Skyttes Søn nu i boer, hvilken Gaard ligger i Walsømagle. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Papir med 4[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. G. 473; 3. Utydeligt; 4. Bomærke. Senere til Henrik Meinstrops Arkiv? (RA. Topogr. Saml. Papir, Ringsted H., Haraldsted S., Valsømagle). [1310

— Two archiepiscopus Lundensis [Amundo] Johannis priori sanctimonialium in Dalum Ottoniensis diocesis. civis Ottoniensis ex parte senatorum sodalicii s. trinitatis et procuratorum altaris s. Erasmi in ecclesia s. Albani, [quod Dn. Andreas Star] curatus ecclesie Fangel eidem altari super detencione violenta unius curie minus juste injuriatur. V. [ex parte se]natorum seu procuratorum a nobis peciit sibi super hoc de juris remedio provideri. Vobis damus, quatenus infra f. Johannis bapt. proximum partibus convocatis causam illam cognoscatis, decidatis premiss., quod justum decreveritis, per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Testes vero, qui ad hoc citati fuerint, si se fav[ore] simili censura compellatis veritati testimonium perhibere. Datum Haffnis in vig. ascens. dni. nostro [sub sigillo dor]setenus impresso.

[Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden.] Optaget i 1461 Juni 18. LDipl. 1461 Juni 18. [1311

Maj 17. Jesper Hinrickß Dekan i Københaffn pantsætter en Gaard i Westher Egens til Claus Podbusk.

[Orig.] Udtog anført i 1493 Apr. 30. [1312

Maj 18. *Reg. *6273.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Privilegier Nr. 19). *Kbhvns Dipl. I. 198; Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 66; Udtog med urigtig Dag Dec. 13: Hvitfeld V. 123, Fol. 894 L. 18.* [1313

— Cristiern Konge. Vor menige Almue i Othens har berettet for os, at dem til stor Skade saa skicket var, at de maatte ej brygge Øl til Salg, og førtes os saa for, at maatte den menige Almue brygge til Salg over al Byen, skulde der findes bedre Øl, end været har. Nu er for os kommet, at Øllet er meget forarget og er vor Købstad meget til Forfang i mange Maader. Thi har vi efter vort Raads Raad saa skicket, at ingen Embedsmænd skal herefter brygge Øl til Salg, og hvo som brygge skal, det skal være de, som »borghemestere« og Raad tykkes nyttige være, og som tilforn Sædvane været har; dog forbydes dem ej anden Bjærging uden aleneste Brygning. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnensi fer. 2. infra oct. ascens. dni. nostro sub secreto presentibus appenso.

[Orig. Odense Bys Arkiv (saaledes 1718 (FLA. Registraturen Nr. 574 med Aar 1460).] Afskr. fra c. 1500 (1496?): Ny kgl. Saml. 4to 1312 b Bl. XCVI. Afskrifter (direkte ell. indirekte efter den foregaaende): Kall 4to 471 S. 36 (fra 17. Aarh.); LDipl. (af Langebek); Ny kgl. Saml. 4to 733 c (af Frands de Thestrup); sstds. Fol. 406; Kall Fol. 57 (begge fra 18. Aarh.). (*Reg. *6274.*) — Det er sikkert dette Brev, hvoraf en Vidisse anføres paa følgende Maader: »Widisse aff konning Christierns preuilegge om thennom, som schall brygge øll« i en Registratur over Byarkivet af 1583 Bl. 2 b (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867) -- og: »En widiße aff ett kongeliige breff, ad ingen embitzmend maa bruge ølsale« i en Registratur over Byarkivet i brækket Fol. fra 16. Aarh. S. 4 (RA. »Danske Selskabs Samlinger« i Løbe-Nr. 3). — Brevet selv anføres i en anden Registratur over Byarkivet i brækket Fol. fra 16. Aarh. S. 4 (sstds.). [1314

Maj 19. Jeg Olaff Axelsß¹ i Walløffue R. har gjort et »maghlicht« Skifte med Hr. Olaff Mortensß electo i Roskilde efter begges vore Venners Samtykke, paa 4 Dannemænds Tykke det Skifte til Jævned at ligne om Skove, Fiskevand, Arbejde og Smaaredsel; af hvilke Voldgiftsmænd jeg udvælger velbyrdige Mænd Hr. Thorbern Bille af Abramstrop og Hr. Johan Oxe RR., saa vel som Hr. electus har udvalgt Hr. Tetz Ærkedegn og Hr. Jeip Pædhersß Kannik i Roskilde paa Kapitels i Roskilde og sine egne Vegne det Skifte at ligne efter Skellighed, hvilket Mageskifte saa er gjort paa forskrevne 4 Dannemænds Sigelse: Først skal Hr. electus paa Biskopstolens Vegne have Trediedelen

i Skulderops Hovedgaard og Fang og Trediedelen i Kidzerup, som er sat i Søskeneskifte for 15 Pd. Korn, dertil 2 Gaarde i Kamstrop hos Roskilde (4 Pd. Korn og 1 lødige Mk.) og 2 Gaarde i Solrødh (5 Pd. Korn, og det 6. Pd. Korn er regnet i Smaaredslen), saa at Summen er 25 Pd. Korn uden Arbejde. For hvilket Gods jeg skal til Vederlægning have fra Biskopstolen: alt Kirkens Gods i Hadstrop, som Mattis Næb nu i Værge har, regnet for 1 Læst Korn; 1 Gaard i Wedhskøwlæ, giver 1 lødige Mk., som er sat paa 1 Pd. Korn til Jævned; 1 Gaard i Swansbergh, giver 1 Fjerding Smør, som sat er paa 1 Pd. Korn til Jævned; i Høynerup 1 Gaard, giver og saa meget; i Herføgle 2 Tdr. Smør, som satte er for 8 Pd. Korn til Jævned; i Clæmendstrop 2 lødige Mk., som satte er paa 2 Pd. Korn til Jævned; i Thornbye en Gaard paa 18 Grot; hvilket Gods og løber paa 25 Pd. Korn. Naar forskrevne 4 Dannemænd har forskrevne Gods lignet mellem os, tilbinder jeg mig at vederlægge Hr. electo al den Vederlægning og Brøst, som de mig forefinder i forskrevne Jævning, inden et Aar derefter, og forskrevne Skifte skal evigt blive, og da skal der Skøde og Forvaring paagøres paa baade Sider, som Landslov udviser. Sig. meum cum sig. nobilium virr. DDn. Johannis Oxe² M. et Jacobi Petri³ canonici ecclesie Roskildensis. Datum Haffnis fer. 3. ante f. Vrbani.

A. Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Lxviii 12 (Thott); 2. Cxlvii 4; 3. G. 1028. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). — Aa. Vidsisse 1462 Apr. 4. LDipl. [1315]

Maj 23. (Reg. *6276.) Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 4, højst 5 Segl]. (RA. Privatark., Bent Bille.) *Lütken, Langeland S. 553* (læs: Alle men, som - riddere oc høwezman pø Traneker - Hwid under Gwldbergh - Hans Jonsß - Marcus Awedesß - Homled - oc so widnedh - oss, swo widne wii framdelis met wor incigle for thet worth vpne breff. Giwel aar oc dag, stel som fore screwel). [1316]

Maj 29. Langh Owæ R., Erik Petherssøn² i Fiældrup, Marquord Barfooth³ og Niss Henriksß Priip⁴ VV. Fred. i Pinseuge i Fiældrup sad vi over et Skifte paa vore og vore Husfruers og Søskenes Vegne med velbyrdig Md. Ywer Andersen efter hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Marquard Skernow. Da kom dette Gods i Ywer Andersß Skifte: Medelgardh og al Skærbech By i Nørre H. i Glessborrw S. og en Saltkedel, som kaldes Korsboodh Kedel, og ¹/₂ Saltkedel ud for Fyældrup, som ham i Skifte kom med Niss Henriksß Priip, med alle fornævnte Gaarde og »saltkedel« Tilliggelse, som er i Vester til Jes Ywersß »daam«

og nær til Havet og sønder fra Jes Ywerssens »daam« til en Vej, som kaldes Thingstyen, og saa øster til en Pæl, som kaldes Landhstagh, og saa nær til Gødhbech og saa nær til Havet hos Treamølle og Dybkyers Eng med og alt det, derimellem er. Item tilbinder vi os fornævnte Gods at skøde Ywer Andersß; fravindes det ham, tilbinder vi os at fri ham saa godt Gods igen til Vederlæggelse, som »syssken« bør og gøre ved anden, og saa vel belejligt Gods. Medb. af andre gode Mænd Tamess Jensß i Growløff, Lauress Symensß⁶ Sognepræst i Fyeldrup og Terkæl Jensß⁷ Sognepræst i Glessborrw. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 2. Dxvii 21 (Due); 3. Axx 2 (Barfus); 4. Iviii 18; 6. G. 774* (Lauress Symensß); 7. G. 774* (Terkæl Jensß). (RA. Privatark., Markvard Skernov.) [1317]

Juni 2. (*Reg. *6278.*) [Orig. Haderslev Kapitels Arkiv. — Udtog anført i Registr. 1564 over Kapitelsarkivet.] Afskrifter efter Udtoget af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. VI Bl. 211 a og Bd. LXX b, XIII e 10 a. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 72.* [1318]

Juni 4. Claus van Podbusk kendes sig at have en Gaard i Wester Egens i Pant af Mester Jesper Dekan i Københaffn. [Orig.] Udtog anført i 1493 Apr. 30. [1319]

Juni 6. Tingsvidne af Sønder H. i Langelandh, givet Herredsfogeden om Henric Pors's Forhold over for Swale i Wineby og hans Hustru.

Perg. med [6] Segl: 1. Axviii 9; 2. Axviii 10; 4. Bomærke; 5. Axviii 12; 6. I Sigilfeltet en Hestesko. Senere til Bent Billes Arkiv? (RA.). *Lütken, Langeland S. 552.* [1320]

Juni 8. *Reg. *6279.* [A. ^aPerg. med [8!] Segl^a: 1. Cxlv 7^b; 2. Exvii 1 (Baden)^c. ^aDe 3 første Seigl ere adelige, det 4. og 5te borte, de 3 sidste Bomerker^a.^a Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.] Aa. Afskr. af Langebek 1747: LDipl. Herefter: *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 54 = Kbhvns Dipl. IV. 67.* — Ab. Afskr. af Jon Mortensen: LDipl. [1321]

^{a-a}) Saaledes Aa. ^b) Tegning i Langebøks Segltegn., Fasc. 6 b, Griis. ^c) Tegning i Langebøks Segltegn., Fasc. 6 a, Baden.

— Borgermestere unde raedtmanne tho Flenßborch. De erßamen manne Laurencius Jonsßon unde Jessße Blocke unnßes rades medekumpaene zworen unde tughedenn vor unns in sittende stoelle des rades staueder eede, dat ße seghen unde horeden by 9 jaren vorleden, dat Peter Geetsßon wanaftlich to Nortstede in Fiolde kerspelle in Norgost herde sprack vor unßeme gnedigen herenn hertogen Alue seliger dechtenisse uppem berghe to Flensburch an Nisse Tymmesson milder dechtenisse unsen medeborger uppe dat gudt to Nortstede, dar Peter do suluen

uppe wonede, dat id bundengud unde syn rechte erue were, unde Nisse Tymmesson dar nicht rechtliken by komen were unde nenen endoem ane enhadde. Do vragede eme unse gnedige here vorbenomet, wer he Nisse Tymmesson ock vor synen hueßherenn bekind hadde unde hadde eme rente unde denst geuen unde daen; do antworde he: Ja, ick unde myn moder mennich jaere; unde also unse gnedige here de bekante, nisse unde bewisinge horet hadde, dat Nisse rechtliken dat gudt geeruet hadde van Siuert Kroke zeligen borgermestere to Flensborch, so vandt he Nisse Tymmesson dat gudt to Norstede to rechte qwyd to uppe syne rouwliken besittinge unde vorboet Peter Ghetsson furdermehre uppe dat gudt nyne ansproke imme rechte to donde. Wy hebbe unse secrete hengen lathen vor desßen breff des mandages in den achtend[agen] des hilgen lichammes.

[Orig.] Afskr. fra c. 1500, attesteret af Jaspas Crogk, clericus diocesis Sleßwicensis, kejserlig Notar: Flensborg Bys Arkiv (i Flensborg, Akten Nr. 533). [1322]

Juni 9. Jeg Jehanne Nielsedotther¹, Hr. Pether Løckes Efterlevere, har med mine Sønners Hr. Cristoffers Løckes og Niels Løckes Fuldbyrd og med flere mine Venners Raad solgt og skødet velbyrdig Md. Hr. Eggerd Friille R. 2 mine Gaarde i Windinge H. i Vlffuersløff S. i Vlffuersløffue By (Pauel Andersß og Pether Slettæbo) og kendes mig at have fanget fuldt Værd derfor. Mit Indsegl; og vi Cristoffer Løcke² R. og Niels Løcke³ har hængt vore Indsegl med vor Moders for dette Brev med flere gode Mænds Hr. Pether Hoffuenskild⁴, Hr. Jehan Biørnsß⁵ og Hr. Jehan Rantzow⁶ RR. Datum fer. 3. infra oct. corp. Christi.

Perg. med 6 Segl: 1. Liv 15 (Bild); 2. Lv 41; 3. Lv 40; 4. Lxxiii 12; 5. Civ 7 (Bjørn); 6. Li 46. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1323]

— Se 1155.

Juni 13. *Reg. 4127**. Perg. med 1 Segl: Forsiden mangler. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 392 Nr. 99?* (i saa Fald fejlagtig registreret) (RA. Pommern, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 132; Rydberg III. 275.* [1324]

Juni 18. Amundus Johannis¹ prior sanctimonialium in Dalum necnon curatus ecclesie Nyborgh, jud[ex] a[d] [a Dn. Twone] archiepiscopo Lundensi specialiter deputatus honorabilibus Johanni in Brullæ et Dn. Nicolao in Sandrom. [litteras] Dn. Twonis archiepiscopi Lundensis in papiro scriptas, cum sigillo rubeo cere dorsetenus

impresso, qua decuit, recepisse, quarum tenor est talis: 1311. Quibus litteris receptis nos volentes huiusmodi mandatum metropolitanum reverenter exequi vobis et cuilibet vestrum ex auctoritate metropolitana nobis commissa mandamus, quatenus statim receptis presentibus accedentes ad presenciam seu domicilium Dn. Andree Star presbiteri et veri curati in Fangel ipsum sub bonorum testimonio uno edicto pro tribus peremptorie citetis, quem nos presentibus sic citamus, ut proxima 2. feria in domo capitulari apud s. Kanutum hora 8. coram nobis in iudicio tempestive compareat, senatoribus sodalicii s. trinitatis et procuratoribus altaris s. Erasmi in ecclesia s. Albani Ottonie de querelis in rescripto contentis responsurus. In executionis vestre signum remittite presentes vestris sigillis sigillatas. Datum in Dalum in crast. Botulphi. Sig. nostrum.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. G. S. 90* (efter Nr. 591; Amundus Johannis); 2. I Sigilfeltet en Kalk. Odense Trefoldigheds Gildes Arkiv (FLA. »Af det Rønninge-Søgaardske Fund«). LDipl. [1325

Juni 23. Boo Pig Præst og Kannik i Lundh m. fl. skifter Fædrene- og Mødrenearv.

[Orig. med hængende Indsegl.] Vidisse 1472 Marts 2. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 6.* [1326

Juni 28 ell. 29.

Medb. af flere gode Mænd Thrwytt Jenss »dæghe« i Lund, Hr. Thorbørn Bylle i Abramstorpp, P., Powell Niels s a. w. Givet og skrevet i Bollarpp Pedhers og ..

Perg. (kun Brevets nederste venstre Hjørne bevaret; brugt som Hæfterem om en Matrikel af 1661 over Vellef S., Hovlbjærg H.) [med 4 Segl paa den bevarede Del af Plica]. (RA. Privatarck., kronolog. Række.) [1327

Juli 4. Hans Bagge af Worn, Knwdh Jenssøn af Løenstorp VV. Eftersom vor naadige Herre Konge skrev os til, at vi med andre gode Mænd, som med os tilskrevne var, skulde granske, hvo som næst var at arve Maltus Dws, hvad heller Wagen Jepson heller Jes Wogenssøn og hans Husfrue Fru Ingerdh eller og de baade Wogen Jepson og Jes Wagenssøn, da mødte vi først [osv., se *A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 87*].

[Papir med mindst 1 Segl: Formentlig Exviii 5 (Rotfeld)^a. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 275*; ^b1753 i Sorø Akademis Arkiv^b.] Afskr. for Langebek 1753: LDipl. [1328

a) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 a, Begere. b—b) Saaledes LDipl.

Juli 11. *Reg. *6282.* Perg. (Orig.), nu uden Spor af Segl; senere brugt som Omslag om et Haandskrift ell. en Bog. Kongens Arkiv (RA. Portugal, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 134; Missiver II. 15; dansk Oversætt.: Aarb. f. nord. Oldkyndigh. 1919 S. 251; formindsket Faksimile: Sofus Larsen, The discovery of North America twenty years before Columbus S. 24-25 og 27 (med Transskription S. 17).* [1329]

Juli 11 ell. 18. Erklæring af (Viborg) Landsting — i en Sag mellem Nis Jebsø af Norlæem og Pedher Købman af Lemwiigh — om Bøde for Saar med Kniv.

[Orig.] Udtog anført i Biskop Knuds Glosse til Jydske Lov: AM. 8vo 12 S. 172; sstds. 8vo 16 Bl. 155 b; Gl. kgl. Saml. 4to 3135 Bl. 149 a; sstds. 4to 3136 Bl. 155 b; sstds. 4to 3137 Bl. 155 a (med urigtigt Aar 1400). Trykt: *Udgaven 1504, 3. Bog 22. Kap. = Kofod Ancher, Lov-Hist. I. 204 = Samme, Saml. jurid. Skr. I. 387.* — Gengivelse (sikkert efter den trykte Udgave): Gl. kgl. Saml. 4to 3140 a, 3. Bog 22. Kap. (skrevet c. 1580); Uldall Fol. 10, sstds. (skrevet 1607); sstds. 4to 232, sstds.; sstds. 4to 231, sstds. [1330]

Juli 12. *Reg. *6283.* Perg. [med 1 Segl: Nævnt af Gram i LDipl.]. Senere til Knardrup Kl. Arkiv; endnu senere (1513, jfr. *Kbhvns Dipl. IV. 331* og 1488 Okt. 27) til Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 135; Kbhvns Dipl. II. 112.* [1331]

Juli 13. Jess Nielsø Byfoged i Othense, Jeipp Geeth Præst og Prior i s. Knwts Kloster i Othens, Tygge Andersø³ Borge-mester i Othense, Cristiern Mattisø Foged paa Nesbyhoweth, Anders Jeippsø, Hans Jeippsø, Per Hemmyngsø og Heyne Foghet Bymænd sstds. Mand. efter Knwts Dag, som Konge var, var paa Othense Byting en beskeden Md. Henric Malman Bymand i Othense, som havde fulgt en Sag til Sandemændstog for et Hus, som stod paa Horsetorghet i Othens, hvilket af var »brodne« og bortført. Da paa fornævnte Ting og Dag svor Sandemænd disse Mænd til et Hærværke og at bøde mod Bonden og Kongen: Jess Holme og Morten Holme i Langstesth, Hans Andersø i Brægen-mose, Per Stuwegardh, Per Laurentsø, Jepp Laurentsø, Anders Mortensø og Jess Andersø sstds. og Anders Pædhersø i Wernynge. Datum etc.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke i Skjold; 3. I Sigilfeltet et Hjerte; 5. Utydeligt; 7. Bomærke; 8. Ubetydeligt Brudst. Senere til Skovsbo Godsarkiv; ^a1767 laant Langebek »fra Hr. Boesen« ^a (∴: øjensynlig Præsten i Rynkeby Sogn, hvori Skovsbo ligger); ^b1811 erhvervet til Gehejme-arkivet ved Vedel Simonsen »ved Hr. Provst Boesens i Viggerslev Godhed« ^b (∴: den førnævnte Boesens Søn) (RA. Odense (Tillæg)). LDipl. (*Reg. *6284.*) [1332]

^{a-a)} LDipl. ^{b-b)} RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Aug. 1811 II (Læg 5) Nr. 131, hvor 1456 øjensynlig er en Skrivfejl for 1461.

Juli 23. Vi Werner Hansß Herredsfoged i Nørre H. i Longelandh, Phillippus Axelsß R. og Høvedsmand paa Traneker, Jes Andersß Landsdommer, Per Hinricß Husfoged paa Traneker, Claus Andersß af Læyebøle, Braske, Thomes Twbe og Hans Jwll kundgør os at have været paa Nørre H.s Ting Torsd. før Oleffs Dag; da fik Jes Matsß af Lyndesse et Tingsvidne paa Mates Fridbiørnsß Vegne med 8 Dannemænd: Nes Jensß, Claus Andersß, Braske, Per Matsß, Hans Hinricß, Thomes Twbe, Nes Jepsß og Hans Troelsß; hvilke vidnede dem havde hørt og set, at Jes Matsß paa Mates Fridbiørnsß Vegne var paa fornævnte Ting med Breve og bød sig i Rette med Jacop Jensß paa Kazebøle gordh; da lagde Fogeden Jes Matsß og Jacop Jensß 6 Uger Dag for, at da de skulde møde med deres Bevisning den Tid og Dag var fremgangen[!], da kom Jes Matsß med sine Breve og lod læse inden 4 Stokke og gav sig i Rette. Da stod Fogeden op og spurgte, om nogen vilde give sig i Retten med Jes Matsß Breve; da kom der ingen frem. Item vidnede de 8 Mænd, de saa' og hørte, at Jes Matsß var ét Ting og andet og tredie Ting og bød sig til Rette, og Werner Hansß paa hans Vegne, siden de 6 Uger »worde« fremgangen, og der ingen kom derimod. Vore Indsegl. Givet osv.

Papir med utydelige Rester af 6[!] Segl paatrykte forneden. Mattis Fredbjørnssøns, senere mulig Mikkel Ruds ell. (dennes Søn) Jørgen Ruds Arkiv^a (RA. Privatark., Philippus Axelssøn Thott). [1333

^a) Mattis Fredbjørnssøn var Mikkel Ruds Stiffader (*Dann. Ad. Aarb. XXIX. 435*).

Juli 25. *Reg. *6290.* Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 3 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. III. 621.* [1334

Juli 29. Frater Andreas Laale abbas Sorensis. Noverint universi, Dn. Johannem Oxe M. in Helsingør nobis omnes pensiones nostras de bonis nostris sibi conductive dimissis usque in diem datarum presentium persolvisse, unde ipsum quittum dimittimus. Datum die Olaui nostro sub sig.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [1335

Aug. 3. Jens Knutssøn Borger i Køpenhaffn sælger s. Antonii Alter i Køpenhaffns Nicolai Kirke al sin Rettighed i en Gaard mellem Fiskæthorshet og Lædhærstrædhet.

[A. ^aPerg. med Segl: »Det 2det Seigl er adeligt, aftegnet^b; de andre Bomerker. Køpenhavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Aa. Afskr. af Langebek 1747: LDipl. — Ab. Afskr. af Jon Mortensen for Langebek: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 68.* [1336

^a—^a) Saaledes Aa. ^b) ∅: Exvii 24 (Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 a, van dem Borne).

Aug. 8. Iwen Brysche¹ R. Landsdommer i Fywn, Johan Biørns² og Johan Rantzow³ RR., Wilhelm Frille⁴, Hans Powels⁵ og Knwt Jachims⁶ VV, Jess Niels⁷ Byfoged i Othense og Per Mortens⁸ Byskriver sstds. Lörd. før Laurents Dag var paa Fynbo Landsting en beskeden Svend Mattes Pædhers⁸ Grydestøber, Borger i Othense, som skødede velbyrdige Md. Hr. Eggerdh Frille R. al sin Ejendom i en Gaard i Skrillingh i Wentz H., som Lasse Pædhers⁸, som kaldes Hays⁸, tilforn skødet havde paa Landstinget baade paa sine egne og Mattes Grydestøbers Vegne. Og kendtes Mattes sig fuldt Værd op at have baaret af Hr. E. F. for fornævnte sin Ejendom. Datum *etc.* sub nostris sigillis.

Perg. med 8 Segl: 1. Dxxi 8; 2. Civ 7 (Bjørn); 3. Li 46; 4. Flxiii 6; 5. Gxvi 58 (Hvide); 6. Lxlix 62 (Reventlow); 7-8. Bomærker (7. i Skjold). Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1337

Aug. 13. Vi Jes Henrics¹ Herredsfoged i Schamme H., Mester Jespær Henrics² »dæghen« i Købendhaffn, Henrick³ Sognepræst i Klinthæ, Pael Pethers⁴ af Jærsøræ V., Pether Clemetz⁵ af Holsweth, Anders Hwidh⁶ af Nørreby, Mates Smedh⁷ af Braby og Bærtil Martens⁸ af Grindeløse kundgør os at have set og hørt Torsd. før Vor Frue Dag assumpc. paa Skamme H.s Ting, at velbyrdig Md. Hr. Eggerdh Friille R. taledede til Lasse Diegn tvært over Tinget og sagde: Lasse Diegn, mig siges her udi Herredet, at mig lægges Skyld til, at jeg skulde have fanget nogle af dine Penge, den Tid du og din Husfrue var hos mig i Aar mellem Paaske og Pinsedag; er det saa, da véd det ingen bedre end du; thi beder jeg dig, at du siger her nu Sandheds Vidne derom, eller om du har skyldet mig eller skylder mig for Penge eller Gods, der jeg har fanget fra dig eller paa dine Vegne i nogen Maade med Urette eller imod din Villie nogen Sinde i mine Levedage. Da svarede Lasse Diegn: Kære Hr. Eggerd, jeg takker eder for alt godt, og siger jeg her aabenbarlig til Tingsvidne paa Tro og Sanding, at I finge aldrig Penge eller Penges Værd af mig imod min Villie, og skyldede jeg eder der aldrig for og vil aldrig skyldede eder for det, I har mig gjort til denne Dag, men takker eder kærlig for meget godt og Fordelse, som I mig gjort har hertil. Derefter fik Hr. Eggerd Frille et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Jes Mortens⁸ af Grindeløse, Clemend af Nørreby, Twæ sstds., Hans Mawens⁸ ibid., Anders Bo⁸ af Rædinge, Nis Anders⁸ af Nørreby, Hagen Pethers⁸ af Hørwp og Pether Judæ af Hindrwp; hvilke vidnede, at Hr. Eggerd talte

saa til Lasse Diegn, som forskrevet staar, og Lasse Diegn svarede, som forskrevet staar, uden saa meget sagde Lasse Diegn mere, at en Tid finge I 4 Øksne af mig hos 10 Aar siden, og dem finge I med min Villie, fordi at I fordrog mig, at jeg ikke havde besiddet mit Bondegods i Rodersleff, som mig burde. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2. Fxxx 2; 3. G. 566* (*se hincrici petri pr...ter*); 4. Dxxix 1 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 6. I Sigilfeltet et Drikkehorn; 7. Bomærke. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1338]

Aug. 14. Bisp Knud i Wiborg kundgør, at Jens Mord Kannik i Wiborgh gjorde Lovhævd paa Rauentorp By med mere Gods til Domkirken og Kapitlet.

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh.: NLA. Viborg Bispearkiv, Viborg Bispestol VI. 3. *Dipl. Viberg. S. 45.* [1339]

— Udtog: *Ratjen, Verzeichniss der Handschr. der Kieler Universitätsbibl. III. 502.*

Brevets Datum er »verteynhundert jar dar in deme eyn unde verstighesten jare des vrydaghes na des hilghen mertelers daghe Laurencii«, altsaa 1441. (Kiels UB., S. H. 605 Nr. 3.)

Aug. 22. *Reg. *6293.* Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XIX. 15). *Staatsbürgerl. Mag. VII. 678.* [1340]

Aug. 23. Kongen takker Niels Erikssøn for den Maade, hvorpaa Jens Wind og Niels's Tjenere har tjent ham i Swerike.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Mis-siver I. 20.* [1341]

Aug. 29. Peder Nielsen af Broholm giver Jord til Gudme Kirke. [Orig. Gudme Kirkes Arkiv.] Udtog indført i en Ekstrakt af Bruager Kirkebog, dateret 1594 Aug. 24 (Bartholomei). Folioark: FLA. Odense Bispearkiv, Gudme Herreds Breve 1594 Aug. 24. Herefter: *Kirkehist. Saml. 5. R. III. 50.* [1342]

Sept. 3. Pouel Nielsß i Røstrop Herredsfoged paa Hensted H.s Ting, Jens Matisß R., Jes Thamesß og Jon Wiffersß a. w., Therbern i Bwdrop, Staphen i Skyrpingh, Laurens Persß i Storrowd og Laurens Andersß i Astrop Præster, Anders Jeibsß, Nis Stysß og Nis Jensß i Nyswm Bønder. Fer. 5. ante f. nativit. Marie for os og flere gode Mænd fik Biskop Knwdh i Wiburgh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Knwdsß i Owæ, Jes Laurensß i Skælwm, Nis Jensß i Nysom, Nis Andersß i Tostrop, Anders Nielsß i Hørby, Per Laurensß i Ærringh, Thøger i Rys-

trop, Cristiern i Wra; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa samme Ting, »hwre« Sandemænd i Herredet kundgjorde deres Tog, som de havde gjort mellem Basbøl Mark og Marislæth til Owægardh, og kundgjorde det Tog i saadan Maade, at som de Sandemænd havde tilforn gjort Markeskel mellem Basbøl Mark og Marislæth Mark, saa langt som »rygh« og Ren ganger fra den Sten, som øster stander paa Marisleth, og saa det Andhøvd ud saa »nordeleth, som rygh« og Ren gaar, og saa ret ned til Aaen og sønden fra den Sten, der østen paa Marisleth staar, og saa langt som »rygh« og Ren gaar, og saa ret ned til Fjorden, det svor Sandemændene til en Endel til Wiburgh Domkirke og ingen anden Mand der Fællig i at have. Med vore Indsegl. Datum *etc.*:

Perg. med [11] Segl: 5. Bomærke. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 338* (med urigtigt Aar 1460); ^a1861 af Pastor emer. C. Praëm foræret til Gehejmearkivet^a. LDipl. [1343

^{a-a)} RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XVII.*

Sept. 3. Pouel Nielsß i Røstrop Herredsfoged paa Hensted H.s Ting, Jes Thamesß a. w., Staphen Trwdsß, Laurens Andersß, Laurens Persß i Storewordw Præster, Nis Jensß i Nysom, Anders Jeibß i Hørby og Nis Stysß i Keyelstrop. Fer. 5. ante f. nativit. Marie paa forskrevne Ting fik Biskop Knwdh i Wiburgh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Mates Smedh i Owæ, Cristiern i Wraa, Jes Persß i Owæ, Nis Hansß i Owæ, Nis Jensß i Nysom, Nis Persß i Stænstrop, Jes Knwdsß i Owæ og Nis Laurensß i Skælwm; hvilke vidnede, at de havde aldrig hørt, at Hr. Anders Nielsß i Kokedaal bød Lov for Lovhævd paa Marislættæ eller »worth« funden til nogen Lovhævd at gøre paa forskrevne Ting af Fogeden eller Herredsmænd. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 8 Segl]. Viborg Bisps Arkiv; ^a1861 af Pastor emer. C. Praëm foræret til Gehejmearkivet^a. LDipl. [1344

^{a-a)} RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XVII.*

— Pius episcopus servus servorum Dei Alberto Krummen-diik canonico Lubecensi. Ex injuncto desuper apostolice servitutis officio ad ea libenter intendimus, per que personarum ecclesiarum cathedralium doctrine consulitur et verbum Dei sepius in eis seminatur. Pro parte Nicolai episcopi Slesswicensis nuper exhibita peticio continebat, quod cum ipse sanam doctrinam et virtutes in clero et populo suarum civitatum et dyoceseos Slesswicensis inseri desiderans, ad honorem Dei, b. Marie, s. Petri

et omnium sanctorum pro decore ecclesie Slesswicensis de Godscalci Rikstorp prepositi et capituli dicte ecclesie capitulariter congregatorum assensu statuit, quod primo vaca(turi)^a canonicatus et prebenda eiusdem ecclesie esse[n]t perpetuo (re)servati^b pro uno magistro in theologia, qui, quod lecturam in eadem theologia acceptaret et per ipsos capitulum acceptatus foret, esset canonicus ecclesie ad prebendam nuncupatam in Sedorp^c in eadem ecclesia, sic quod alias prebendas ac curas^d canonicales optare non possit. Ipse quoque magister locum in capitulo et stallum in choro habet ult(ra)^e seniozem canonicum ipsius ecclesie singul(is)^f ebdomadis die Veneris finito completorio vel aliis die et horis lectiones sibi injungenda[s] leget et in summis festivitatis vice summam missam habentium sollempniter predicaret, dummodo ad hoc per canonicum, ad quem celebratio eiusdem summe misse spectaret (pro^g) tempore, per 8 dies ante de(precaetur)^h ac pro onere predicandi huiusmodi idem magister pro tempore ab oneribus chori et actibus capitularibus exoneratus extiterit necessitate cessante nec non ad instanciam episcopi seu capituli predictorum per unum ex eiusdem ecclesie canonic(is)ⁱ vocatus actibus^j capitularibus interesse et maioribus negociis sibi injungendis sollicitudinem suam impensurus divina eum contingencia celebraret ac distribut(ione)s^k quotidianas etiam absens p(ropter)^l studium lectionis vel sermonis, dummodo hoc distributori distributionum huiusmodi intimaret, cum integritate et panes prebendales sicut alii ipsius ecclesie canonici perciperet ac ad cappam choralem sive pluviale dandum seu propinam solvendam non tenetur, sed illorum loco cedens seu decedens magister librum aut aliam rem tanti valoris pro usu successor(is)^m sui relinqueret. Et si dictus magister residens propter infirmitatem corporalem onera predicta suportare non possit, ad arbitrium episcopi et capituli de fructibus canonicatus et prebende tantum perciperet, quod de illis possit commode sustentari, residuum vero convertere in officium ipsius magistri pro libris et aliis ipsi officio necessariis. Et si magister se ab eadem ecclesia absentaret seu onera ipsa supportare recusaret et monitus infra competentem terminum se emendare non curaret, ab omni jure sibi in canonicatu et prebenda vel ad eos competenti caderet. Dicto quoque episcopo et capitulo facultas foret canonicatum et prebendam alteri magistro conferendi, et ut magister decentius statum suum tenere valeret, episcopus ut exequutor testamenti quondam Johannis Wulf laici, eius fratris,

omnia bona mobilia et immobilia et redditus ac pecuniarum summas dicti Johannis ad altare capelle animarum situm in ecclesia predicta in parte occidentali ad meridiem assignata cum domo et curia ad hoc deputatis de prepositi et capituli consensu canonicatui et prebende ac officio predicto concessit seu incorporavit, ita quod magister domum et curiam huiusmodi in structur(is)ⁿ conservare tenetur et singulis lune animarum, Mercurii de s. spiritu et Veneris diebus de s. cruce missam celebraret seu celebrari faceret et in sermonibus suis populum, ut pro anima ipsius Johannis oraret, exhortaretur. Et insuper episcopus statuit, quod (postquam^o) magistro pro victu et vestitu juxta arbitrium episcopi et capituli foret competenter ^p(provisum), reddi(tus)^p trium marcarum Lubicensis monete de bonis Johannis, eisdem capitulo ac dominis interessentibus, pro perpetua memoria Johannis cederent juxta consuetudinem dicte ecclesie distribuendi, prout in instrumento publico inde confecto plenius continetur. Quare pro parte episcopi nobis est supplicatum, ut statutis huiusmodi aliisque premissis robur apostolice confirmationis adiicere nec non omnes defectus ^qet, que^q forsitan intervenerint in eisdem, suppleantur seu canonicatum et prebendam huiusmodi de novo Johannis predicti pro magistro in theologia perpetuo reservare oportune provide dignemur. Nos ecclesiarum, presertim cathedralium, et in eis degentium personarum pro intensis desideriis affectamus, de premissis certam noticiam non habentes, discretioni tue mandamus, quatenus in civitate vel diocesi Slesswicensi, quam propterea accedas, vocato capitulo et aliis, qui fuerint evocandi, si de eorum consensu ac aliis premissis tibi legitime constiterit, statuta huiusmodi omniaque inde sequuta autoritate nostra confirmes suppleasque omnes defectus, si qui intervenerint, et pro potioris cautele sufficientia, quod canonicatus et prebenda sub modis predictis per eundem magistrum in theologia per capitulum, ut prefertur, acceptandum perpetuo obtineri debeant, dicta autoritate de novo statuas. Nos etiam, si confirmationem et statutum huiusmodi vigore presentium fecerit, ut prefertur, canonicatum et prebendam, etiam si ex quavis causa dispositioni apostolice reservati fuerint seu reservarentur sub quibuscunque literis apostolicis minime comprehendendi nec literas ipsas et processus habitos seu habendos per easdem ad illas se extendere censurasque processuum eorundem neminem artare ad hoc nullius roboris exi-

stant per presentes, non obstantibus constitutionibus ac privilegiis et indulgentiis literisque apostolicis generalibus vel specialibus, quorumcunque tenorum existant, ac dicte ecclesie juramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis et consuetudinibus ceterisque contrariis quibuscunque. Datum Tibure 3. nonas septembris, pontificatus nostri anno 4.

[A. Orig.] Aa. Optaget i 1463 Sept. 23 (i Afskriften findes de samme aabne Rum som ovfr.); *ÆA. V. 551.* (De med B betegnede Varianter er hentede fra en i *Acta pontif. Dan. III. 314* gengiven Supplik, ligeledes af 1461 Sept. 3.) Udtog: *Westphalen IV. 3188 Nr. 73.* [1345

a) Saalesdes B; Aa: vaca. b) Saalesdes B; Aa: conservati. c) Saalesdes B; Aa: Stedorp. d) Saalesdes B; Aa: curias. e) Saalesdes B; Aa: ultimum. f) Saalesdes B; Aa: singulo. g) Saalesdes B; i Aa kun en tom Plads. h) Saalesdes B; Aa: de . . . i) Saalesdes B; Aa: canonicus. j) Saalesdes B; Aa: actualibus. k) Saalesdes B; Aa: distributas. l) Saalesdes B; Aa: possit. m) Saalesdes B; Aa: successorum. n) Saalesdes B; Aa: structuram. o) Saalesdes B; i Aa kun en tom Plads. p-p) Saalesdes B; Aa: reddi. q-q) Vel Fejl i Aa for: si qui; jfr. længere nede i Teksten.

Sept. 29. Vi Henric Biskop i Ripe skøder af vort Kapitels Raad velbyrdig Md. Hr. Eggert Friille paa Wrberck R. alt vort Gods, som vi har paa Bispens Vegne i Ribæ, liggende i Asprop S. i Wæntz H. i Fyøn, som er: Hovedgaarden i Asprop (Hr. Mattis Bangh, 4 Ørte Korn); 1 øde Gods og i Asprop, som Hr. Mattis har til sin Gaard, og skylder 1 Øre Korn; Las Mattisß i den »westersgard« i Børingh (4 Ørte Korn); Mattiss Jøriensß (2 Ørte Korn); Mettæ Tygiss i Kiærby, 1 Pd. Korn; Per Auesß ibid., 1 Pd. Korn; og Anders Brock ibid., som og giver 1 Pd. Korn; med andre smaa »giffit«, som der gaar af; for Mageskifte og fuldt Værd. Og Hr. Eggert har skødet os derfor til Biskopshord i Ripe med hans Gods i Hilderop i Kalslund H. norden fra Ripe i Farthorp og i Wissløff Sogne, paa hvilket Gods nu boer Jes Matsß (4 Ørte Korn), Joen Persß (4 Ørte Korn), Jes Nielsß (4 Ørte Korn) og Jes Jensß (5 Ørte Korn og 1 Td. Havre), med andre »smathinghe«, som de plejer at give; som han os igen skødet har, som de Breve lyder, derpaa er givet. Vort Indsegl med vort Kapitels Indsegl. Datum Koldingis die Michaelis.

Perg. med [2] Segl: 1. Forsiden mangler. Eggert Frilles Arkiv; *Adel. Brevkister S. 110 (RA.).* LDipl. [1346

Sept. 30. Vi Knuth Dighe Herredsfoged i Wentz H., Anders Saxen Sognepræst i Aby, Pether Thigesß Sognepræst i Wby, Seuerin Michelsß Sognepræst i Fielstet, Hans Bondæ Kapellan i Gielstæt, Erich Kragh Kapellan paa Hintzegaffuel, Jes Laurensß Borgemester i Medelfar og Pether Clemetsß i Holswedh kendes at Onsd. efter Michels Dag paa Wentz H.s Ting have set og

hørt, at Erich Jepsß, Hr. Eggerd Friilles Embedsmand paa Kongens Vegne, adspurgte, om den Vej paa Bøgelundz Mark, som nu er igengærdet og igengraven, bør at være Adelfarvej af Rette. Da svarede menig Ting dertil, Bønder og »brydhe«, besynderlig de ældste og de viseste, at det bør at være en Adelfarvej og uhindret af hver Mand med Grøft eller Gærde. Derefter fik E. J. et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Willates i Wolby, Pether Dws i Balsleff, Jes Diegn i Haasleff, Mates Nielsß i Asprup, Nes Jensß i Bordingh, Nes Hagensß i Torppe, Ascer Godefritsß i Aahørup og Anders Jensß i Røgle; hvilke vidnede, at den Vej paa Bøgelundz Mark, som nu er igengærdet og igengraven, bør at være en fri Adelfarvej, og aldrig har andet hørt af deres Forældre eller selv kan mindes, at nogen gjorde der Ilding paa eller Hinder med Grøft eller Gærdsel før i Aar efter Paaske, som det da »giensten« var kæret af E. J. paa samme Ting, som den Stokkenævn udviser, som da gik paa Tinget. Og vidnede de, at de aldrig har hørt fra den første Tid, Hr. Bernicke fik Hintzegaffuel, og i alle Embedsmænds Tid efter ham har nogen Mand bevaret sig i Staffuerskow med Skovleje eller Oldengæld deraf at tage uden Kongens Foged paa Hintzegaffuel. Og vidnede de, at ingen har Rettighed i fornævnte Skov fra Kalskows bæck indtil Medelfaar uden Kongen uden aleneste de Enemærker, deri er undtagne, som er et Enemærke, som kaldes Stranges Enemærke, og 2 smaa Enemærker, som kaldes Pether Matsß Skov og Geridz Skov, og dertil et lidet Enemærke, som kaldes Konings skow, og af Stranges Enemærke friede Hr. Henningh og hans Forfædre deres egne Tjeneres Svin i Bogelundh for Oldengæld, saa at Kongens Foged paa Hintzegaffuel bevarede sig der »enghte« med. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 8 Segl]. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1347]

Sept. 30. Vi Knuth Dighe Herredsfoged i Wentz H., Anders Saxen² Sognepræst i Aaby, Laurens Jepsß Sognepræst i Brendrup, Pether Thigesß⁴ Sognepræst i Wby, Seuerin Michelsß⁵ Sognepræst i Fielstet, Jep^{a6} Sognepræst i Gamelborgh, Laurens Snack⁷ Sognepræst i Balsleff og Hans Bondesß⁸ Kapellan i Gielstet kundgør at Onsd. efter Michels Dag paa Wentz H.s Ting have set og hørt, at hæderlig og beskeden Md. Hr. Anders Brock Kantor i Ripe lod læse et aabent Brev beseglet med Hr. Henrich Stangbiergs Biskops i Ripe Indsegl, lydende, at han med hans Kapitels Raad havde Fuldmagt givet Hr. Anders Brock at skøde

velbyrdig Md. Hr. Eggerd Friille R. alt Biskoppens af Ripe Gods i Asprup S., som er: Hovedgaarden i Asprup (Hr. Mates Bangsß) og dertil et øde Gods, som Hr. Mates Bangsß har til den Hovedgaard, 1 Gaard vesterst i Bording (Lass Matsß), 1 Gaard (Mates Jøriensß), 1 Gaard i Kiereby (Meltæ Tyges), 1 Gaard sstds. (Per Auesß), 1 Gaard ibid. (Anders Brock). Derefter skødede Hr. A. B. Hr. E. F. paa Biskoppens Vegne alt dette Gods og kendtes Bispen at have fanget fuldt Værd derfor. Derefter fik Hr. E. F. et Tingsvidne samme Dag og Sted med 8 Dannemænd: Jes Lauresß Borgemester i Medhelfaar, Mates Knutsß i Balsleff, Pether Dws ibid., Nes Hagensß i Thorp, Hans Bangsß i Yntzsleff, Anders Jensß i Røgle, Nes Oleßß i Asprup og Thyge Pethersß ibid.; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Hr. A. B. lod læse et aabent Brev samme Dag paa Tinget, beseglet med Bispens Indsegl af Ripe, lydende, som forskrevet staar, og »gensten« efter det Brev var læst, skødede han med Træ og Tørv Hr. E. F. alt fornævnte Gods i Asprup S., og kendtes Hr. A. B. Bispen at have fanget fuldt Værd derfor. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 2. G. 566; 3. Utydeligt; 4. G. 562; 5. G. 566* (Seuerin Michelsß); 6. G. 566* (Jep); 7. G. 566* (Laurens Snack); 8. I Sigilfeltet en Kalk. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1348 a] I Orig. er ladet Plads aaben til Efternavnet.

Okt. 7. 3 Kardinaler giver Aflad til dem, som paa bestemte Dage besøger Clare Klosters Kirke i Roskilde og giver Gaver til den og til Nonnernes Underhold.

Perg. med [3] Segl 1. (S NICO.....RDINAL' DE CVSA); 3. Brudst. (..... CARDINALIS). Roskilde Claræ Kl. Arkiv; ÆA. V. 591 (AM. LXII. 8). *Acta pontif. Dan. III. 318* [1349

Okt. 9. Mathes Ebbesß Præst. Efterdi som min Broder Hr. Jens Ebbesß, Gud hans Sjæl naade, gav sin Gaard til s. Jeips Alter i Køghe med Vilkaar, at fornævnte Alters »forstondere scule« holde af den Gaards Landgilde hvert Aar 4 Aartider alle Tamperfredage med 7 Præster, Messer og »vigilie« Aftenen tilforn; paa det at det skulde holdes, satte han der Pine ved og gav Prior i Køghe Kalente Magt, at naar de Artikler ej holdes, at han skal til Kalenten »annamme fornævnte Gaard og Landgilde opbære og lade holde forskrevne 4 Aartider og hver Tid udgive $\frac{1}{2}$ lødig Mk.; denne Gave med sine Vilkaar stadfæster jeg. Sig. meum cum sig. discretorum magistri Hinrici advocati in Køghe, Mathie Benedicti et Mathie Boecii proconsulum ibid. Datum Køghe die Dyonisii.

Perg. [med 4 Segl]. Køge Kirkes Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1451-1475). [1350]

Okt. 9. Mattis Swensøn vicarius provincialis Dacie og Landeskronen Vor Frue Kloster forpligter sig over for Fru Barbara, Thorkill Bradhis Datter, Hr. Stii Olsøns Enke, der har givet Klostret 3 Gaarde i Landeskronen, til Gudstjeneste i Klostret for hende m. fl.

Perg. med 3 Segl: 1. Brudst. af et ovalt Segl (... *rie virgis de mo...*); 2. G. 115; 3. G. 114. Stig Olufssøn Krognos's Enkes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 7.* [1351]

a) RA. Reg. 60 S. 28.

Okt. 10. Jeg Byriell Perssøn af Wædhleby har lovbudet 3 Ting paa Calundeborgæ Byting al min Rettighed i en Gaard i Cordell liggende paa Strandgaden mellem Morten Bysuens Gaard og Bryniche Skræders Gaard, hvilken Rettighed mig tilfaldt i Arv efter min Fader Per Diekn; den Rettighed har jeg solgt og skødet en beskeden Md. Jes Beintsø Borgemester i Calundeborgh, for hvilken Rettighed jeg kendes mig fuldt op at have baaret af Jes Beintsø. Medb. af andre gode Mænd Jep Kellersuen, Jes Perssøn Selle og Jesper Jieippsø Raadmænd i Calundeborgh. Datum sabb. post f. Dionisii loco Calundeborgis prout supra.

Perg. [med 4 Segl]. Senere til Kallundborg Bys Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl. [1352]

Okt. 15. Vi Erick Biørnsøn R. og Hovedsmand paa Skyffwe, Hartwygh Smalstede Prior i Ringcloster, Per Jwel, Jesø Olsøen af Jællingh og Johan Willæ Borger i Horsnes hørte og saa' i Borgerstuen paa Skandelborgh, at en, som hedder Cristiern Morthensøen af Mesing, sagde for os og mange flere, at han var i Hadeløffholm, paa den Tid Per Nielsøen, Lawe Broks Svend, havde grebet Anders Skade og bundet ham i en »ffyeder« under et Bord; da tilbød Cristiern Morthensøen, at han vilde borge for Anders Skade i saa Maade, at han skulde komme for Hr. Erick Otson, Lensmand er i det samme Len, eller til sit Herredsting^a, og der skulde han gøre Lawe' Brok alt det, som han var ham pligtig enten til Minde eller til Rette; og det, han saa tilbød, kunde han ikke nyde, men vilde han selv 6. forvise ham 40 lødige Mk. eller mane^b ind paa Æsdrop, da vilde han faa ham den Mand ud og ikke ellers. Med vore Indsegl. Datum Skandelborgh crast. Calixti.

[A. ^cPapir (Orig).^c Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 4).] Aa. Afskr. for Langebek

1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Ab. Uldall 4to 360 Bl. 94 a; Ac. Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 82. (Reg. * 6298.)

a) Ab og Ac tilføjer: som. b) Ab: »mannen«; Ac: »manen«. c—c) Saaledes Aa. [1353

Okt. 19. Cristiern¹ Konge. Vor elskelige Mand og Tjener Henrik Dringelbiergh vor Møntmester i Malmøghe har gjort os skelligt Regnskab af al Opbørsel og Udgift af Sølv og »balywn« til og af vor Mønt, Told, Fogedi og Sagefald og alt andet til denne Dag, saa at vi ham takker for Troskabs Bevisning i »thesse embedis befaling«, ladende ham kvit for al Tiltale om forskrevne Stykker og for ydermere Regnskab derom at æske. Datum in castro nostro Haffnensi crast. Luce nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Jo. Oxe M.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Henrik Dringenbergs Arkiv (Rostocks Ratsarchiv). LDipl. [1354

Okt. 23. Jaspas Hinrici decanus Haffnensis totumque capitulum ibid. Die Seuerini examinando litteram donacionis domine Grete Pætersdotter, relicte Dn. Johannis Møltike M. de Tørbørnefeldæ pie memorie, et litteram obligacionis Dn. Jacobi Clementis decani tocusque capituli Haffnensis super 3 tabernis juxta mare sitis invenimus onera imposita redituum excedere quantitatem, videlicet quia sicut tempora mutantur, ita eciam in transsitoriis facta in tempore variantur. Nos igitur considerantes, dictas tabernas vel curiam non dare pro annua pensione nunc nisi 12 sol. gross., ipsa onera taliter moderando statuimus aniversarium dictorum Dn. Johannis Møltike et domine Grete necnon Botardi^a filii eorum ceterorumque parentum ipsorum per canonicos, perpetuos vicarios, ministros chori et chorales scolares singulis annis secundum cursum temporis et registri aniversariorum cum vigiliis et missa in choro, ut moris est, solenniter celebrari, ad cuius celebrationem tutor ecclesie dabit procuratori aniversariorum mediam marcham argenti et possessor sev perpetuus vicarius altaris s. Johannis bapt. eciam mediam marcham argenti taliter distribuendam: canonicis in aniversario existentibus 2 solidi grossorum, perpetuis vicariis 18 grossi, ministris chori et ecclesie ministrantibus 6 grossi, scolaribus choralibus 6 grossi, reliqui vero 6 grossi pauperibus erogentur. Residuum autem pensionis, quod de predictis tabernis fuerit derivatum, ecclesie et possessori altaris cedat equaliter dividendum, et vicarius altaris in qualibet ebdomada unam missam ultra missas in primaria fundacione institutas faciat celebrari. Item statutum fuit eodem tempore, quod possessor altaris de primaria fundacione eiusdem

tenetur quolibet anno circa f. Martini secundum cursum registri aniversariorum facere unum aliud aniversarium in choro presentibus canonicis et v[icariis] pro Dn. J. M. et domina Grete de 4 sol. gross. inter canonicos et vicarios equaliter distribuendis. Datum Haffnis anno die[1] quibus supra et in nostra domo capitulari, presentibus Dn. Jacobo Johannis possessore dicti altaris, Dn. Johanne Hermanni priore vicariorum, Dn. Magno Jacobi et Dn. Nicolao Brwn perpetuis vicariis ibid. Sig. decanatus Haffnensis cum sig. dictorum dominorum, qui huiusmodi statuto nobiscum unanimiter consenserunt, est appensum.

[A. Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Aa. Samtidig Afskr. paa Papir: Københavns Kapitels Arkiv; senere til Arkivet paa Bregentved. — Aaa. Afskr. af Biskop L. Harboe, vistnok efter Aa: SLA. Personalialia, Biskop L. Harboes private Papirer. — Aab. Afskr. af Jon Mortensen, vistnok ligeledes efter Aa: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Moltke. (Jon Mortensen siger selv, at hans Afskrift er »ex instrumento chartaceo non sigillato«, altsaa utvivlsomt Aa; og ganske vist har Klevenfeldt paa hans Afskrift noteret: »Ex orig. perg. à D^o Comite de Moltke communic. descr. cur. 1754 Kl.«, men dette er sagtens en Fejltagelse; derimod er det vel den gamle Kopi, som, efter først at have været i Københavns Kapitels Arkiv og senere i Sjællands Bispearkiv, af Biskop Harboe er blevet foræret til A. G. Moltke.) [1355]

a) ∴ Borquardi (*Danm. Ad. Aarb. XXXVIII. 502.*)

Okt. 28. »Similem^a generalem privilegiorum capituli confirmationem et protectionem dedit Olavus Martini episcopus Rosk. Roskildis ipso die Symonis et Jude apostolorum anno domini m qvadringentesimo sexagesimo primo.«

[A. Orig. ^bRoskilde Kapitels Arkiv.] Aa. Udtog med Th. Bartholins Haand (med udtrykkelig Angivelse af, at Brevet er »eiusdem tenoris« med det i Note a nævnte): Bartholin F VI 116 (jfr. 39). [1356]

a) ∴ som 1. Række Nr. 6040. b--b) Saaledes Aa.

— Broder Jens Michelsß Gardian og alt Konvent i Graabrødrekloster i Nestuedh. Vi vederkender os i Leje at have annammet af Hr. Abbed og alt Konvent i s. Pethers Kloster i Nestuedh et deres Vænge liggende mellem Holstædhæ Fang og deres Sø, som kaldes Aggædam, i 40 Aar, hvilket Vænge Michel Byfoghet, hvis Sjæl Gud have, tilforn af dem i Leje havde, med saadanne Vilkaar, at vi skal give dem af fornævnte Vænge aarlig til Landgilde 1 Pd. Peber inden Morthens Dag i deres Kloster. Item skal vi fornævnte Vænge selv i Værgen have og ingen det i Leje lade eller afhænde uden deres Minde. Item skal vi ej deres vornede i Holstædhæ Skade gøre med »awodh«

paa deres Korn eller Eng for fornævnte »vængæ uheynetz« Skyld. Item skal vi fornævnte Vænge ej annamme, før Ingeburg Michels er død eller hun det selv vil oplade. Naar de deres Sø Aggædam vil eller kan færde, skal vi der »enkthet« imodstaa, om Engen af fornævnte Vænge deraf mindskes; og vi skal være dem og deres Kloster til Venskab, i hvad Maade vi kan. Holdes fornævnte Artikler ej, skal de Fuldmagt have deres Vænge igen at tage. Naar forskrevne 40 Aar fremgangne er, skal fornævnte Vænge fri igen til deres Kloster at komme. Sig. nostra. Datum die Symonis et Jude.

Perg. [med 2 Segl]. Skovklosters Arkiv (Arkivet paa Herlufsholm).
LDipl. [1357]

Nov. 8. Cristiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Pether Knutzsøn af Stubberop og hans ægte Børn og Afkom os, Riget og vore Lande gøre skal, giver vi ham og hans ægte Børn og Afkom Frihed og Frelse, som andre Riddere og Svende har i vore Lande og Riger, til evig Tid med Skjold og Hjelm, som er 5 røde Teglstene i Skjoldet i et hvidt Felt og 2 røde Teglstene oven paa Hjelman, efterdi som heri malet staar, dog vor og Kronens og vore Efterkommeres Rettighed uforsømmet paa vort fri Bondegods og Købstadgods. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Gottorp dnica. ante f. Martini nostro sub regali secreto.

Ad relacionem Dn. Detleui Reuentlow M.

Perg. med farvelagt Vaabentegning [og 1 Segl]^a. Peder Knudssøns Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig-Holstein Nr. 6 a). — Afskr. fra 18. Aarh. med Vaabentegning uden Farver og med adskillige Fejl, af hvilke nogle er rettede med en anden Haand fra omtr. samme Tid: RA. Rtk., Generallandsundersøgelseskommis. i Slesv. og Holst. 1723-30, Akter vedr. Frigaarde i Haderslev Amt, Lægget »Das Freygut Stubbm angehent«. — Afskr. af Langebek med Vaabentegning uden Farver og med Tilføjelse af ham selv: »Indbem. Stoubom liggendes foran i Holstein beboes endnu (1734) af bem. Peder Knudssøns Familie og Efterkommere nafnlig Jørgen Rasmusen, som har endnu offenskrefne Original Nobilitations Brev i sine Væрге og derforuden et herligt Privilegium af Chr. 1 mo hans Forfædre forundt, at hand besidder Gaarden frie for alle Skatter og Contributioner«: LDipl. — Afskr. fra 18. Aarh. med Vaabentegning uden Farver og med omtr. den samme Tilføjelse af Klevenfeldt: RA. Klevenfeldts Nobilitationsbreve. [1358]

^a) Brevet er i sig selv ægte nok; men det fremtræder nu med et øjensynlig senere vedhængt, fra 16. ell. 17. Aarh. stammende Segl, der viser et Bomærke i Skjold med 2 Bogstaver over.

Nov. 10. Anført: *Hvass III. 129.* Dagen er Nov. 17, saaledes som angivet hos *Hvass IV. 28,* og Kilden er et Brev i *ÆA. II. 72.*

Nov. 12. Tistrup Sognevidne, givet Hr. Strongi Nielsson af Nørholm, at den Fiskegaard, som de i Skoner har bygget over Aaen, aldrig har været Fiskegaard af Arild og staar ham til Skade paa hans Enge og hans Fiskegaard.

Papir med 2 Segl ell. Rester af Segl paatrykte fornedet: 1. Utydeligt (i Sigilfeltet en Kalk?); 2. Bomærke. (Straks til) Arkivet paa Nørholm. *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 61.* [1359]

Nov. 18. Otto¹ unde Erick syn sone, greuen to Holsten unde to Schomborch. Here Cristiernn koningk hefft uns betalen lathen 18000 rinsche gulden an reydem golde, de de here koningk uns gelouet hadde in syneme besegelden breue myt synen medeloueren unde borgen to betalende in dem achten dage Martens dußes jars van den 40000 unde 1500 gulden, de he uns to betalende gelouet hefft na inholde des besegelden breues uns darupp gegeuen. Unde wii seggen qwiid den heren konninge, syne borgen unde medelouere van der 18000 rinscher gulden wegen. Wii juncher Otto unde Erick hebben unse ingesegele lathen hengen an dußen breff. Gegeuen in dem achten dage Martens.

Perg. med [2] Segl: 1. Grev Ottos; [2. Nævnt af Gram i LDipl.]. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVII. 13). LDipl. [1360]

Nov. 20. *Reg. 4129. A.* Perg. med 1 Segl: Grev Morits's. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 27). *Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. Vol. X, Pars spec. VI, Der andern Continuation Zweyte Fortsetzung S. 19.* — **Aa.** Vidisse 1571 Maj 7, se 1223. [1361]

Nov. 30. *Reg. 4130* (hvor dog Udstederen urigtig angives som Moritz i Stedet for Gerd, ligesom Aftrykkets Sidetal angives urigtig). **A.** Perg. med 1 Segl: Grev Gerhards. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 26). *Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. Vol. X. Pars spec. VI, Der andern Continuation Zweyte Fortsetzung S. 19.* — **Aa.** Vidisse 1571 Maj 7, se 1223. [1362]

Dec. 1. *Reg. *6301.* Dansk Udtog (med urigtig Datum 1462 Nov. 30): *Hvitfeld V. 130, Fol. 897 L. 1.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* — Trykt fuldstændig (efter en Afskr. i Cod. mscr. lat. No. 215 i München): *Riedel, Cod. diplomat. Brandenburg. 1. Hauptth. XXI. 479.* [1363]

Dec. 3. *Reg. *6302.* [Orig.] Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 35.* [1364]

— *Reg. *6303.* [a Papir (Orig.). a] Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 35.*

a—a) Saaledes LDipl.

[1365]

Dec. 4. Jeg Hinrick Daa i Gelstorp a w. sælger og skøder Hr. Jens Nielsß Kannik i Roskilde en min Gaard i Breghnetweedh i Waldburghs H. i Oostædhe S. (Mattes Laurendssøn, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot) til Hr. Jens Nielsß og hans Arvinger, og kendes jeg mig fuldt Værd op at have baaret. Afvindes fornævnte Gaard Hr. Jens Nielsß eller, hvem han fornævnte Gaard unde vil, tilbinder jeg mig saa godt Gods af Skyld og saa vel belejligt igen at give inden 6 Uger derefter. Sig. meum cum sig. honorabilium DDn. et virr. doctoris Cristoferi prepositi et Tetzonis³ archidyaconi ecclesie Roskildensis, Ketilli Nicolai⁴ capitanei castri Haraldsburgh et cancellarii regni, Jacobi Johannis previsoris monasterii s. Clare Roskildis AA., Boecii Johannis et Hinrici Bunsokott⁶ proconsulum ibid. Datum Roskildis die Barbare.

Perg. med [7] Segl: [3. G. 279 (s *težoni rofengar archidiaconi roftiðn*)^a]; 4. Gxv 6 (Algudsen); 6. Bomærke (*sig hinric diricson*) (har engang været løst, saa at det nu sandsynligvis ikke er fastgjort paa sin oprindelige Plads^b); omtr. samtidig Paaskrift: »Legatum domini Johannis Nicolai canonici dicti Kaadhendifwel«. Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter)? (AM. XLV. 5). LDipl. [1366

a) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 e, Rosengard. b) Langebek i LDipl. nævner det sidste (men ikke det 6.) Segl som bevaret.

— Jeg Henrik Daa i Gelstorp a w. fuldmægtig gør Oleff Jeopß min Skriver og Tjener at gange for Rigens Kansler ligervis, som jeg selv nærværende var, og skøde Hr. Jens Nielsß Kannik i Roskilde en min Gaard i Brenttwedh, som mit Hovedbrev [c: 1366], med hvilket jeg ham fornævnte Gaard solgt har, udviser; og lover jeg, at naar jeg til Roskilde kommer, vil jeg selv ga[a] for Kansleren og gøre Hr. Jens al den Forvaring og Skødning paa fornævnte Gaard, som jeg ham pligtig er, og som jeg for gode Mænd bekendt vil være. Sig. meum. Datum Gels-torp die Barbare.

Perg. [med 1 Segl]. Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter)? (AM. XLV. 4). LDipl. [1367

— Henric Gerekesøn Borger i Aoss. Jeg vederkendes mig gældskyldig være ærlig og velbaaren Md. Hr. Thorbørn Bille R. i Syøholm 6 lødige Mk. paa hans egne Vegne og 2 lødige Mk. paa Hr. Eric Billes Børns Vegne, for hvilke Penge jeg pantsætter Hr. Thorbørn halv min Gaard den vestre Delen, som Stuen paa staar, liggende i Aoss vesten hos Klostret, i saadanne Maade at kan jeg ikke betale Hr. Thørbørn disse Penge inden Michels Dag, skal jeg give Hr. Thorbern 1 Skill. Grot hvert Aar til Land-

gilde af fornævnte halve Gaard, med saadan Forord, at jeg maa betale Hr. Thorbørn 1 eller 2 eller 3 lødige Mk., naar jeg det afsted kan komme. Fordi jeg ej selv har Indsegl, har beskedne Mænd Skipper Niels og Hans Clauesß² »borgeremestere« i Aoss, Jes Pethersß og Swen Stenckilsß⁴ Raadmænd sstds. trykket deres Indsegl for dette Brev. Datum Aossie die Barbare.

Papir med Rester af 4 Segl paatrykte forneden: 1-2. Utydelige; 3-4. Vist Bomærker. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). [1368]

Dec. 6. *Reg. *6305.* A. Perg. med [2] Segl: 1. K. 78; gennemskaaret; omtr. samtidig Paaskrift: Littera super xxxii marcis expositis per Hans Velehauer. Senere^a tilbagegivet til Hertug Frederiks(?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). — Aa. Afskr.: Registrum Chr. I. Herefter: *Hilles Udgave S. 150.* [1369]

a) Endnu ikke 1490 (*Dipl. Flensborg. I. 685*).

Dec. 8. (*Reg. *6306.*) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 123, Føl. 894 L. 14.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltn. i det 15. Årh. S. 125* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [1370]

— *Reg. *6307.* Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 64* (her trykt efter en Udgiveren fra Amsterdam meddelt Afskr. af Originalen, der dog ikke har været nøjagtig; jfr. *Hans. UB. VIII. 655*, hvor Brevet er trykt efter Orig. i Amsterdams Byarkiv). Trykt efter det københavnske Haandskrift af Registrum Chr. I: *Dipl. Flensborg. I. 564.* [1371]

Dec. 11. Vidne af Wordhugh Birketing, at Viburge Kapitels Tjenere i Kysen og Wordugh lovede, at de eller deres Folk og Indestemænd ikke skulde fiske i Kapitlets Fiskeri.

Papir med Spor af 3[!] Segl paatrykte forneden. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 46.* — Udtog anført (sammen med Udtog af 2 Breve af 1461 Dag?) i Tingsvidne 1548 Nov. 30 (Fred. sør Nicolai Dag) af Vordw Birk. Papir med 5 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). Anført herefter: *Dipl. Viberg. S. 265.* [1372]

Dec. 15. *Reg. 4131.* A. Perg. med 1 Segl: K. 78. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 507, 520* (RA.). *Noodt, Beiträge I. 12; Westphalen III. 375.* — Aa. »Des raths zu Flenssb. transumpt. daruber« (o: over A). Udtog med Haand fra c. 1700 (uden Datum og uden at det siges, til hvem Vidissen gives): Kiels UB., S. H. 8 Bl. 509 a. [1373]

Dec. 16. *Reg. *6308.* [Orig. Haderslev Kapitels Arkiv.] Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 36.* [1374]

Uvis Dag. Dorothea Dronning. Paa det at vor Købstad Naxskow maa sig og[!] forbedre, da har nogen af vor Almue berettet for os, at de sidder for stor Tyngge og Skat, og mange reder

ingen Skat eller gør nogen Tyngde med Almuen, som vel burde. Hvilket vi har saa overvejet med vore Raad og gode Mænd: vi vil tilstede herefter: hvo som boer i Naxschow og vil købslaa med Borgerne paa Gaden ligervis ved nogen andre, ihvad det er, han køber, ædende »waare«, Flæsk, Kokød, Malt, Mel, Korn, Salt, Humle, Staal, han skal rede Skat lige ved en anden Borger deraf. Item skal fri Mænd, som Frihed har af vor naadige Herre eller os, »mue« købslaa paa Gaden frit til deres eget Behov og til deres Kost, uden deres Hu er, de ogsaa da købslaar til Salgs igen; da rede deraf Skat, som nogen andre Borgerskab gør. Item vil vi, at ingen skal være fri for Jordskyld uden vor Sognepræst, som sidder i Præstegaarden; og vil vi have Magt »och« formindske og formere og sætte af og til efter vort eget Samtykke. Thi forbyder vi *osv.* Datum in Ma(rieboe)^a crast.

^b *abbatis nostro sub secreto.*

[A. Perg.^c med 1 Segl^d; senere forbundet med 1467 Maj 4^c. Nakskov Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 7 b). — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) V. 126. — Andre Afskrifter fra 18. Aarh.: Thott Fol. 730 Bl. 38 a (af Poul Rørgert); Uldall Fol. 5; Kall 4to 374. [1375

^a) Saaledes Ab; Aa: Madibo. ^b) I Aa og flere Afskrifter er ladet Plads aaben til Helgennavnet. ^c) Saaledes en Registratur af 1630 (Thott Fol. 730 Bl. 76 b). ^d) Aa og flere Afskrifter: »loco sigilli regii«.

Dag? (*Reg. 4133**). [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille* S: 556. [1376

— »Etht tingswittne aff Brysk herritz ting wnder Gudtz aar mcdlxi, lydende, att viii mendt hagde wittnet, att her Iuer Jensøn oc hans forelderne halfuer haftt etht øde byggestedt i Pestedtt oc en halluff otting jordt tiill for^{ne} byggestedtt offuer all Pestedtt marck, som Niels Perøn Pillequist i leyge hagde aff her Iuer Jensøn, wlast oc wkierdt i xl aar oc mere etc.«

[Orig. Iver Jenssøn Dyres Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Aug. 10 (die Laurentii) mellem Hr. Oue Lunge og Tordt Glambeck paa egne og Medarvingers Vegne; den første fremlægger Brev af 1462 Dag? og nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 103 b. [1377

— »Et skiødebref, som Escki Mickelßen hadde beseglitt oc wtgiiffuit wnder Gutz aar mcdlxi, lydende, at handt met sin frii wilge oc berodt hug soldt oc affhendt fra Æg och sine arffuinge oc till her Loduig Nielß paa Palßgaardt oc hanss arffuinge till ewindeligh eye en gaardz eye i Tørrild herrit i Grenne sogen i Plouffslundt by met mere gotz etc. met al for^{ne} gaardz oc gotzis rette tilliggelse, inthet undertaget, oc beplichtet segh oc sine arffuinge at frii, hiemle oc fuldkommelig tilstaa for^{ne} her Loduich Nielß oc hanss sande arffuinge for^{ne} gaardt

oc gotz fore huer mandz tiltal, som therpaa kunde thale mett rette i noger maade.«

[Orig. Ludvig Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1542) Maj 2 (3. fer. post Philippi oc Jacobi) mellem Hartuig Thamß til Palsgaardt og Sandemænd af Tørrild H.; den første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1489 Dag?; de sidste fremlægger en udateret Lovhævd gjort i Hr. Niels Erickss Tid. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 19 a. [1378

Dag? »Ett tingsvitne aff Tørrild herritz ting under Guds aar mcdlxi^a, lydende, att viii mendt hagne vitnett, att Henrick Nielsß aff Laaghe hagne soldt oc skøtt Hans Aatrop po her Loduig Nielsßens vegne en gords eye i Byllundt ligende vesten nest fruc Karines gordtt etc.; dog fands icke for^{ne} Hennickes indsigell therefore i noger mode, oc ey hans beplichthelse fands theruti, att handtt schulde stande her Loduig tiill rette, om thet vands hannom aff i noger retthergang etc.«

[Orig. Ludvig Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog se 419. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 41 a. [1379

^a) Aarstallet er noget utydeligt; der staar nærmest mcdclxi og kan i alt Fald ikke læses mcdxli (hvad der maatte opfattes som 1451).

— »Enn gammell papirs laugheeffdt paa Steensberg oc Kallsmose under datum 1461.«

[Orig. paa Papir. Sindinggaard Godsarkiv. — Udtog anført (sammen med Udtog af Breve af 1507 Juli 3, 1480 Dag?, 1500 Dag? og 1501 Dag?) i Tingsvidne 1604 Nov. 10 af Hammerum H., givet Jenns Mogensenn til Sindinggaardt, at han lod læse disse Breve og flere efter 1513.] Udtog af Tingsvidnet af 1604, anført i Stadfæstelse og Laasebrev, henholdsvis af 1604 Nov. 24 og 1608 Juni 29, af Kongen (∩: Rigskansleren), givne Jenns Mogensenn til Sindinggaardt. RA. Rigens Forfølgningssbog 1601-7 Bl. 205 a, 208 b. [1380

— Tingsvidne af Vordw Birk om Viborrigh Kapitels Fiskeri ved Kiølsingh Færgested og Skals øør.

[A. ^aPerg. med 6 Segl. ^aViborg Kapitels Arkiv.] Aa. Udtog anført i Tingsvidne 1548 Nov. 30 af Vordw Birk, se 1372. Viborg Kapitels Arkiv 1548 Nov. 30 (RA.). Herefter: *Dipl. Viberg. S. 265.* — Ab. Et andet, ikke meget afvigende Udtog anført i Tingsvidne 1583 Juli 5 af Waarde Birk. NLA. Viborg Bispearkiv, Kannikefiskeri I. 3. [1381

^{a-a}) Saaledes Ab.

— Dom af Wiborg Landsting om dem, der forser sig mod de Wiborg Kapitel givne kongelige Privilegier paa Fiskeri.

[A. ^aPerg. med 9 Segl. ^aViborg Kapitels Arkiv.] Aa. Udtog anført i Tingsvidne 1548 Nov. 30 af Vordw Birk, se 1372. Viborg Kapitels Arkiv 1548 Nov. 30 (RA.). Herefter: *Dipl. Viberg. S. 265.* — Ab. Et andet Udtog anført i Tingsvidne 1583 Juli 5 af Waarde Birk. NLA. Viborg Bispearkiv, Kannikefiskeri I. 3. — Aba. Afskr. herefter fra 17. Aarh.: Sstds. II. 7. Herefter: *Dipl. Viberg. S. 47.* [1382

^{a-a}) Saaledes Ab.

Dag? »Landtzdomer y Fyen hans perckmetz breff anno 1461 udgiiffuit under hans met flere theres beseying, ad mester Peder Marsuin oc Tygge Anderß borgemestere y Otthns hagde latt lese tiil landtztingit gamle kongelige preuileger indehollende, ad Otthense borger ere frii for toldt, huor the komer met theres goetz, oc therhøes fantz y same breff, ad konning Christoffer och Chrestiern hagde stadfest sliig bys preuileger.«

[Perg. Odense Bys Arkiv.] Udtog anført i Registratur i brækket Folio fra 16. Aarh. S. 6. RA. »Danske Selskabs Samlinger« i Løbe-Nr. 3. — Et omtr. enslydende Udtog anført i Registratur over Byarkivet af 1583 Bl. 3 a. FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867. — Et tredie Udtog lyder: »Ett perckmetz landtztingswittne, ad Iffuer Bryske hagde udgiiffue[t] en widiße effther trinde gamle kongers beschermels oc stadfestels breffue, Otthense by hagde werit giiffuit.« En anden Registratur i brækket Fol. fra 16. Aarh. S. 5. RA. »Danske Selskabs Samlinger« i Løbe-Nr. 3. [1383

— »Elsebeth Henningsdatter, sl. Gerth Brysches, Gavebrev paa en halv Gaard i Dalbye til det elende Brøderskab i Otthense. Daterit 1471.«

[Orig. Odense Vor Frue Gildes ell. det elende Gildes Arkiv; senere til Odense Bys Arkiv.] Udtog anført i Registratur over Odense Byarkiv 1718 Nr. 556: FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867. Aaret 1471 maa i alt Fald være urigtigt, da Udstederinden da var død (*Danm. Ad. Aarb. XVI. 221*). — Et andet Udtog (af Vedel Simonsen) (i Realiteten ikke meget afvigende, men med Aar 1461): Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml., Pk. XLI (i et Læg betegnet 7) og LII. *Vedel Simonsen, Odense I. II. 153*. [1384

— »305. Grandskning om en jord i Kierby. 1461.«

[Orig. Senere til Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anført i Registraturer 1701 Nr. 305 og 1701 Nr. 305 (begge: FLA.). [1385

— Broder Anders Bork køber af Nis Jenssen en Gaard i Siørup til Aalborg Helligaandshus.

[A. Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Aa. Udtog fra c. 1700 i et Kvarthæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 32*. — Afskrifter, formentlig direkte ell. indirekte efter Aa: Langebeks Ekscerpter 52, Den Hellig Aands Huus i Aalborg (af Langebek); Ny kgl. Saml. 4 to 747 a (af Frands de Thestrup). — Ab. Et andet Udtog (anført i Registratur fra 18. Aarh.) lyder: »Niels Jensens Schiodebrev af Volstrup paa en Gaard i Siørup til Hospitalet. 1461.« NLA. Aalborg Bispearkiv, Pk. 1 (»Eldre Reversaler«), Fortegn. paa ældre Gavebreve Fasc. 3 Nr. 20. [1386

— »Et Tingsvidne om, at Svenstrup Mølle tilhører Hospitalet med ald sin Rættighed. 1461.«

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog anført i Registratur fra 18. Aarh. NLA. Aalborg Bispearkiv, Pk. 1 (»Ældre Reversaler«), Fortegn. paa ældre Gavebreve Fasc. 2 Nr. 14. [1387

Dag? Se 1239. [1388

— »Hic Magnus Crassus^a indulgentias concessit pago Brendrup anno 1461.«

[Orig. Brenderup Kirkes Arkiv.] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand. Kall 8vo 668, Hæftet »Episcopi Othonienses« (Nr. 2). [1389

a) »: Bisp Mogens Krafse.

— »66. Ett perckementz tingsvinde, att Suollgaardt och Suollgaardtz ey och Østergaardt i Løruig och Østergaardt ey er Aullum kirckis rette jord och guodtz och kiøbt for kirckens rette pending. Aar 1461.«

[Perg. Avlum Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 157. [1390

— »70. Bisp Henrichis dom i Ribe paa perckementt, att Suollgaardt och Østergaardt i Løring er dømt till Aullum kircke. Aar 1461.«

[Perg. Avlum Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 158. [1391

— »En laughøffuit paa pirpir(!) aar 1461 paa halff Kockis gordtz ey till Homellom kierck.«

[Papir. Humlum Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 63. [1392

— »33. Prioren aff Anderschoff haffuer mageschiff till Torbiørn Bille ii gorde wdi Wognstedt i Lalland. Dat. 1461.«

[Orig. Torbern Bentssøn Billes Arkiv ell. Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 15: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [1393

— »30. Lydicke Jenßen till Fritzløff haffuer sollt her Johan Oxe hanns høstrues goetz liggendes i Gißløff i Schane. Dat. 1461.«

[Orig. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; senere til Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 23: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [1394

— »Peder Clemmendßens Bref i Hobek, at hand kiender sig ingen Rettighed at have i Holbæksgaards Enge, som kaldes Fællitz Enge. 1461.«

[Orig. Holbækgaard Godsarkiv; senere til Fussingø Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 7: Thott Fol. 735 S. 36 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 44). [1395

— »Pantebrev paa en Gaard i Weltz og en Gaard i Hammershøj. Anno 1461.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Optægnelse paa de gamle Documenter, som findes paa Thiele« S. 6: Thott Fol. 750, den største Mappe. [1396]

Dag? Kongens Forbud mod, at fremmede Klosterbrødre findes i Sortebrødre- og Graabrødre-klostre i Skåne og paa Fiskelejer.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 16, Nr. 124 (med Tilføjelse: »Deße ofwanskrefne breef finnas uthi num. 68 knippa inlagde«). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 9.* [1397]

— Tingsvidne, hvori Erik Pedersen nævnes som Herredsfoged i Rinds Herred.

[Perg.] Udtog med C. Testrups Haand i hans Rinds Herreds Krønike: Ny kgl. Saml. 4to 756 c S. 89. *Saml. til jydsk Hist. I. 369.* [1398]

Uden Dag (Aar?). Vi Christiern Danmarckis, Norgis, Wendiß og Gotteß Konge, Greve i Oldenborg og Dellmenhorst tager vore Borgemestre og Menighed i Nyekiøbing i Fallster og alt deres Gods i vor Beskærmelse. End stadfæster vi dem saadanne Privilegier, som Konger i Danmarck, Herrer og Fyrster dem givet har, saa at de dem nyde skal i alle »maade och article, saasom och frieheed for allehonde told uden Skonør allene«. Thi forbyder vi alle forskrevne vore Borgemestre, Borgere og Menighed eller nogen deres herimod at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. »Datum Nicoping anno domini«[!].

[Orig. Nykøbing F. Bys Arkiv.] Afskr. i Hæfte fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Biblioteket paa Orebygaard. — Brevet har i selve Afskriften intet Aar, men derimod en Overskrift, der lyder: »Noch ett andet høyst-bemelte koning Christiern dend førstis confirmation udi aar 1461; formeldte, som følger«. Men hvis Afskriften gengiver Kongens Titel rigtig, kan Brevet senest være fra 1457, da han blev Konge af Sverige. Brevet ligner ikke lidt 7, og man kunde tænke sig den Mulighed, at dets Kilde ikke var en Original, men en Afskrift, hvori det nævnte Brevs Tekst er blevet noget ændret; dog maa det bemærkes, at ogsaa 7 findes afskrevet i det samme Hæfte. [1399]

Uden Dag. Jeg Barbara Brades dotther¹, Hr. Stey Olsß Efterlevere, kærer for Gud og alle Mænd, at en, som hedder Mates Pethersß, har undført mig mit Skib og Gods i god Tro, som min Husbonde Hr. Stey og jeg havde til ham; og har jeg Fuldmagt givet velbyrdig Md. Hr. Eggerd Friille R. den Sag at forfølge ligervis, som jeg det selv gjorde, i hvilke Maader som hans Sag findes, enten for Tyv, Røver eller Forræder, og beder alle gode Mænd, at de »ware« Hr. Eggerd behjælpelige til at hjælpe Ret over Mates Pethersß. Det vil jeg kærlig forskyldte. Medb. af flere gode velbyrdige Mænd Hr. Jens Torbersß²,

Hr. Torbern Bylle⁸ og Hr. Philippus Axels⁸ RR. Datum Haffn anno 1461.

Papir med 4 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Skjold med Brahe-Vaaben omsat af 11 Stjerner (uden Hjelm ell. Omskrift); 2. Llxviii 27 (Sparre); 3. Lxx 7; 4. Lxviii 23 (Thott). Eggert Frilles Arkiv (RA.) [1400

Uden Dag. *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 50.* Er 1228.

— Brudstykker: *Westphalen IV. 3123 Nr. 32; Reg. 4132.* Er 1255.

— Udtog: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 5 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI. Ark b. Er 1264.

Brevbøger: *Æbelholt: SRD. VI. 185 (Aug. 23).* — *Løgum: se 1268.*

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 22; V. 46; se ogsaa 1324.* — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 345.* — Børglum Bisp: *ÆA. III. 54, 57.* — Viborg Bisp: *ÆA. II. 286 (Jan. 13), 340 (Maj 14), 349 (Juni 5), 340 (Sept. 3), 332 (Sept. 10 ell. Dec. 31), 318 (Sept. 12), 322 (Nov. 12; ell. Aar 1466), 319 (Nov. 23? (var en Mandag, medens Viborg Landstings Tingdag var Lørdag)), 301 (Nov. 23 ell. 30), 206, 223 (= V. 80), 235, 235, 241, 243, 270, 270, 271, (323 se Aar 1460), 325, 325; se ogsaa 1298, 1343.* — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 79 (Febr. 6), 78 (Febr. 16), 77 (Apr. 9), 79 (Maj 1), 15 (Maj 7), 74 (Maj 16), 32 (Aug. 10), 78 (Sept. 8), 72 (Nov. 17), 43 (Dec. 15), 43 (Dec. 22), 78 (Dec. 31), 127.* — Aarhus Kapitel: *ÆA. V. 308 (Febr. 1?).* — Slesvig Bisp: *se 1266, 1303.* — Slesvig Kapitel: *se 1255, 1257, 1345, 1373.* — Antvorskov: *ÆA. IV. 84, 84, 114, 136, 188, 215, 217, 230, 255.* — Roskilde Claræ Kl.: *se 1349.* — Skovkloster: *SRD. IV. 345, 365.* — Maribo: *ÆA. III. 263?, 274, 274, 280, 294, 295, 295, 298, 301, 302; se ogsaa 1328.* — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 616 (914?), 632 (867).* — Alling: *ÆA. II. 176.* — Dueholm: *ÆA. III. 202.* — Essenbæk: *ÆA. II. 92 (Jan. 11), 92 (Jan. 12).* — Hundslund: *ÆA. III. 8.* — Mariager: *ÆA. V. 672, 681, 701, 702, 716 (ell. Aar 1469), 736, 751, 754.* — Tvilum: *ÆA. II. 60 (Maj 14).* — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 386, 392.* — Vrejlev: *ÆA. III. 39.* — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 198.* — *Løgum: se 1268.* — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 865, 883, 1123; se ogsaa 1275.* — *Eline Gøyes Jordebog 153 (Marts 17), 276 (Apr. 11), 248 (Maj 1), 392 (Juni 4), 104 (Juni 21), 279 (Juli 24), 260 (Sept. 11), 94 (Sept. 28).* — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 261 (Nov. 9), 262.* — *Adel. Brevkister 130 (Maj 19?), 108; se ogsaa 1254, 1262, 1282, 1283, 1293, 1346.*

1462.

Jan. 2. *Reg. *6311.* Se 1556.

Jan. 7 ell. Juli 10. Magnus Trulszon »super prior« i Dalby Kloster sælger Henrik Mustås Enke Bodel i Wåsterstade en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 371. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 9.* [1401

Jan. 11. *Reg. *6316.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed Hille S. 475.* [1402

Jan. 13. *Reg. 4135*.* [Orig. Senere (jfr. 1464 Sept. 7) til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 12 a. *Nye Danske Mag. I. 153; Kbhøns Dipl. II. 113* (her ikke fuldstændig). [1403

Jan. 15. *Reg. 4137.* [Orig. Svendborg Vor Frue Kirkes Arkiv.] Afskr. af Provsten Hans Eskilssøn († 1587): FLA. Sunds Herreds Provste-arkiv, Sunds Herreds Liber copiarum S. 67. *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 103* (læs: 6. post). [1404]

— Jeg Hans Stii Borger i Suinborrig er skyldig til s. Canuti Alter i Vor Frue Kirke i Suenborrig 10 lubske Mk. saadan Mønt, som i Lybke og Hamborrig er gænge, »hole« Penninge undtagne, for hvilke jeg pantsætter forskrevne Alter en min Bod i mit Hus i den Gaard, som jeg i boer, Boden liggende ud til Gaden sønden næst den Gaard, som Morten Hennicß i boede i Vor Frue Sogn, med saa Skel, at jeg skal have Fuldmagt i og af at sætte, hvem mig lyster. Tilbinder jeg mig ud at give aarlig til forskrevne Alter 1 lybsk Mk. uden Afslag i Hovedpengene, de 8 Skill. lybsk om Paaske, de andre 8 Skill. om Michels Dag, saa længe at forskrevne 10 lybske Mk. betales. Jeg har hængt mit Indsegl neden dette Brev med beskedne Mænds Indsegl: Hr. Jesper Tomiß Kapellan til Skorpe og Matz Rimsneder. Datum fer. 6. post octavam epiphanie domini.

[Orig. Svendborg Vor Frue Kirkes Arkiv.] Afskr. af Provsten Hans Eskilssøn († 1587): FLA. Sunds Herreds Provstearkiv, Sunds Herreds Liber copiarum S. 74. LDipl. 1472 Jan. 17. (*Reg. 4136.*) [1405]

Jan. 16. Dom af Wiborgs Landsting, at en Fiskegaard, som de Skonær Grander havde bygget til Hr. Strongi Nielsons Skade, og som aldrig havde været bygget før, ej bør blive ved Magt.

Perg. med [9!] Segl: 1. G. 680; 2. Lxxiii 33 (Rosenkrantz); 3. Brudst.: Skjold, hvori en syvoddet Stjerne; 6. Bomærke (*s. las iepfon*); 8. Bomærke(?); 9. Bomærke. (Straks til) Arkivet paa Nørholm. *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 61.* [1406]

Jan. 20. Jeg Jep Bæyntsß¹ og min Husfru Kirstynne har solgt velbyrdig Md. Hr. Johan Oxe R. en min Husfrues Gaard i Bruntoffte i Falster (Hinrik Jensß, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), item en Søsterdel i en Gaard i Alsløff, som Emicke købte af min Husfrues Broder, og en Søsterdel i en Gaard i Wydby, som Kalentegilde og købte af min Husfrues Broder, og al hendes Rettighed og Arv, som hende paakommen er i Sælland, Falster eller Laland, og kendes mig og min Husfrue at være derfor vel betalte. Vil jeg eller min Husfrue købe den fornævnte Gaard og Arv af Hr. Johan, skal vi have det igen for saa megen »kostning«, som det ham kostet har. Medb. af gode Mænd Hr. Mawens Ebbesß, Hinrik Rebergh³, Jep Brun⁴ Byfoged i Stubbekøping, Morten Williemsß, Hans Jepsß »borghemestere«, Per Brand og

Michel Andersß Borgere *ibid.* Datum Stubbekøping die Fabiani et Sebastiani.

Perg. med [8] Segl: 1. Biv 2; 3. Lxxiii 100; 4. Cliv 3; 5-6. Utydelige; 7. Bomærke; 8. Utydeligt. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^ai Juli 1699 »communicerede« Jens Rasmussøn Snidker, Præst i Sebber, Biskop Jens Jacobssøn Bircherod Brevet^a (AM. IV. 1). [1407

^{a-a}) Ny kgl. Saml. 4 to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1699 Juli.

Jan. 20. Oluff Gøyæ Landsdommer i Lalendh, Moghens Æbbesß Høvidsmand paa Aleholm, Ehan Oxæ Høvidsmand paa Ørekrogh, Ehan Friille Høvidsmand paa Nykøpingh, Per Ffalsther Landsdommer i Falsther, Henrich Daa i Sæby RR., Oluff Gøye i Kelstroppe, Andhers Groo, Claus Hansß i Lilæmosse, Jordhen Holstedh i Bregninge VV. Onsd. før Pauli Dag conversac. [!] paa Lalentzfar Landsting for os og menig Almue spurgte hæderlig Md. og velbyrdig Hr. Erich Porss R. sig for, om nogen har hørt, at der har været kæret paa Øllingxø eller Øllingxøfangh til Landsting i hans Væрге eller i hans Faders. Der »bedes« Hr. E. P. et Tingsvidne paa; da var tilmælt en beskeden Dannemand Lasse Æsbernsß i Wæleby, at han skulde tage 11 Dannemænd til sig: Albrekth Nielsß i Aarsmarke, Crystoffer wamme Haffn i Wsløff, Andhers Laurensß i Galmendrop, Hæningh Hansß i Bynetæ, Erich Fyntsß i Tyletze, Per Bosß i Roghehawe, Jes Matsß i Myeltoffthe, Henrich Hiorth i Rydhe, Hemmingh Laurensß i Haffreløcke, Bo Jensß i Mariebo og Jes Matsß i Sæxkøpingh; hvilke vidnede, at de aldrig har hørt, at der har været kæret paa Illingsø eller Illingsøfangh til Landsting, imedens Sty Porss havde forskrevne Fang i Væрге, og har forskrevne Fang været ukæret, siden Hr. Erich Pors fik det i Væрге. Ydermere vidnede forskrevne Dannemænd, at Illingxø og Illingxøfangh har været ukæret til Landsting i 60 Aar og længere. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 10 Segl]. Erik Pors's Arkiv; ^a1745 af Langebek foræret til Danske Selskab^a (RA.). [1408

^{a-a}) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 191*; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.

Jan. 26? Jeg Jes Suensß Borger i Calundeborgh har lovbudet 3 Ting paa Calundeborghe Byting al min Rettighed i den Gaard i Cordæll, som jeg selv i boer, liggende mellem Merdæ Mowenssæ Gaard og Bulstuen, som er 2 Bjælkerum Hus og Gaardsrum, som dertil ligger, hvilket Gaardsrum sig strækker af fornævnte Hus ned i Stranden, og er det en jævn Trediepart i den Gaard, som Bulstuen paa staar, som Per Skræderæ, hvis

Sjæl Gud have, aatte og i boede. Det Hus og Jord har jeg solgt og skødet til beskeden Md. Jes Beintsß Borgemester i Calundeborgh, og bekender jeg mig op at have baaret af Jes Beintsß fuldt Værd til min Nøje. Medb. af beskedne Danne-mænd Jepp Kellersuen, Anders Vdsß og Jes Persß Selle Raad-mænd i Calundeborgh. Datum loco ut supra fer. 3. post diem Pauli.

Perg. med [4] Segl: 3. Bomærke i Skjold. Senere til Kallundborg Bys Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). [1409

Jan. 26? Kundgør jeg Jes Suensß Borger i Calundeborgh, hvilkelunde som jeg er kommen ved det Hus og Jord, som jeg skødede og solgte til beskeden Md. Jes Beintsß Borgemester i Calundeborgh, som mit aabne Brev udviser, som han derpaa har. Paa den Tid jeg fik min Hustru Towæ, som Per Skræderæ tilforn aatte, begges deres Sjæle Gud have, da aatte hun en jævn Treding af den Gaard, som Bulstuen staar paa, og hendes 2 Sønner Jes Persß og Niels, som kaldes Galne Niels, aatte i den samme Gaard hver en Treding; da købte jeg af Jes Persß min Fostersøn al den Rettighed som han aatte i fornævnte Gaard, hans Fædrene; da aatte jeg og min Hustru 2 Dele i den Gaard, og Galnæ Niels en Treding; da blev min Hustru død, da udmælttes Tinghøring af Tinget: Lillæ Mattes Jensß og Per Stokman, begges deres Sjæle Gud have, var 2 »besithe[n]de« Raadmænd; de skiftede os imellem; da tilskiftede de mig 2 Bjælkerum Hus og 1 jævn Treding af Jorden i den Gaard mellem Merdæ Monssæ Gaard og Bulstuen fra Gaden ned til Stranden; da beholdt Galne Niels baade sin fædrene og sin mødrene Del i den Gaard, og Jes Persß hans Broder ikke mere end sit Mødrene. Dette er mangel Dannemand vitterligt. Mit Indsegl. Fer. 3. post diem Pauli loco prout supra.

Perg. [^a med 1 Segl: Bomærke^a]. Senere til Kallundborg Bys Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl. [1410

a—a) Nævnt af Langebek 1747 i LDipl.

Jan. 27. Iwen Brysche R., Mester Pædher, Tygge Andersß³ »borgemestere« i Othense, Clawes Clementsß, Hans Nielsß Raad-mænd og Hans Andersß Bymand sstds. Onsd. før Kyndelmisse var paa Raadhuset i Othense en velbaaren Md. Hr. Johan Biørnsß R. og Henric Malman Bymand i Othense om Trætte, som dem imellem var for et Hus paa Horsetorgh og anden Tiltale. Da »wort« det saa venlig aftalet, at Hr. J. B. skal beholde Huset, saa vel det, igen staar, som det, bort er ført, og alle Sager, som dem mellem var, »wort« aftalet til en fuld Ende foruden den

Rettighed, som H. M. og hans Medarvinger har i den Jord paa Horsetorgh, og Hr. J. B. skal give H. M. 1 Læst Byg, og den Sagefald og Ret, som H. M. har med Hr. J. B.s Tjenere, som med var at bryde Huset af, skal være overgivet. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 2. Utydeligt Brudst.; 3. I Sigilfeltet et Hjerte; 5. Utydeligt Brudst.; 6. Bomærke. Senere til Skovsbo Godsarkiv; ^a1767 laant Langebek »fra Hr. Boesen«^a (∴ øjensynlig Præsten i Rynkeby Sogn, hvori Skovsbo ligger); ^b1811 erhvervet til Gehejmearkivet ved Vedel Simonsen »ved Hr. Provst Boesens i Viggerslev Godhed«^b (∴ den førnævnte Boesens Søn) (RA. Odense (Tillæg)). LDipl. (*Reg.* *6317.) [1411
^{a—a} LDipl. ^{b—b} RA. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Aug. 1811 II (Læg 5) Nr. 24.

Febr. 1. Jæp Buddisß Foged paa Hornwm H.s Ting, Nis Wær i Budste, Morthen i Suldroph, Gundi Matesß i Gulbæc, Tærkil Tordsß i Bundrop, Wolu Andersß i Swænsstrop, Per Powælsß i Wolstroph og Per Thwrisøn i Hersøm. Paa »kiør-messe afthen« fik velbaaren Md. Jon Wifferdsøn hans Bud et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Michelsß, Per Nielsß, Nis Jænß, Per Nielsß i Hærsøm, Terkil Tordsß, Las Powælsß, Kristhern Lifferdsß og Lass Andersß; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa forskrevne Ting, at Jon Wiferdsß og hans myndige Bud bød Lovhævd til 3 Ting paa Jon Wiferdsß Gaard Torstelundh, som hans Fader i Væрге havde og nu han selv i Væрге har, og da fandt Fogeden og menige Herredsmænd Jon Wiferdsøn til sin Lovhævd, hvilken Jon gjorde med gode »riddermats mæn« og Jordejere; og kundgjorde hans Lovhøringe inden alle 4 Stokke, at de hørte og saa', at Jon »wordæ« Gaarden og gjorde sin Lovhævd, saa at ingen havde Del med ham i Gaarden undtagen Orestroph Kirke; det svor han ej bort, og ej han kendtes sig, at hun havde nogen Del med ham, »æn« kan det findes sig, at Kirken nogen Del har deri, vil han gøre hende der »likt« for. Og mælte de hans Lovhævd ved Magt at blive. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 2. Bomærke; 3. Brudst.; 6-8. Bomærker. Torstedlund Godsarkiv (RA.) [1412

— *Reg.* *6319. Er 1413.

Febr. 3. *Reg.* *6319 (med urigtig Dag Febr. 1). Perg. med [5] Segl: 1. G. 582; 2. Flxiii 3 (*sigillum eggardi triftierni*); 3. Lxxiii 12. Gert Hartvigssøn Bryskes Enkes Arkiv (RA.). *Danske Mag.* 4. R. I. 367. [1413

— »Borgemestere« og Raad i Randers. For os var i vort Raadhus paa Blasii Dag beskeden Md. Peder Haagenßøn i Ørst

i Roſe H. og Kiedning Pederſøn om Trætte, ſom dem imellem var om Kiedning Pederſøns Broders Børn, ſom »daa hauffde de dennomb« baade indſtævnet for os med alle deres Breve, ſom Sagen anrørende var. Da efter Tiltale og Gensvar funde vi Peder Haagenſøn fri for den Sag, til Kiedning eller nogen kom med bedre Beviſninger. Vi hænger »vor indſegling« for dette Brev, ſom er Niels Poufflſen, Cortt Pederſen, Jep Anderſen »borgemeſtere«, Jep Anderſøn Raadmænd, Oluff Pederſøn, Madtz Jeppeſøn, Madtz Jenſøn, Anders Nielſøn, Niels Skaring, Anders Hermandtzen Raadmænd, Jens Søffrenſen Bymand ſſtds. »Ut ſup. dat.«

[Orig.] Afskr. fra 17. Aarh.: RA. MS. Danske Selskabs Afskrifter (»Kopidokumenter«), 2. Saml. — Afskr. fra 18. Aarh., formentlig efter den foregaaende; af Langebek betegnet: »Ex copia«: LDipl. [1414

Febr. 4. *Reg. 4138**. A. Perg. med 1 Segl: K. 78. Slesvig Hellig-trefoldighedskirkes (∴ Helligaandshuſets Kirkes) Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 34). Herefter: *Noodt, Beitræge II. 111; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 66.* — Aa. Afskr.: Registrum Chr. I. [1415

Febr. 6. Jeg Pær Jeppsſøn har i Leje en Gaard af hæderlige Mænd Gherlagh Floer Raadmænd i Køpenhaffn, Danckort Langge og Laſſæ Bager Kirkeværgen til s. Nicolai Kirke ſſtds., hvilken Gaard s. Nicolai Kirke tilhører, i mine Dage, min Husfrues Dage Annæ og i »beggis woris« ægte Børns Dage, liggende i Pilæſtrædit øſten ved Gaden norden næſt den Gaard, ſom Pær Hansſøn paa boer, med ſaadanne Vilkaar at vi ſkal holde forſkrevne Gaard i gode »made« og forbedre ham, og hvad mærkelig Bygning derpaa bygges, ſkal tække med Sten. Og ſkal vi give hvert Aar 6 Skill. Grote af ham til s. Nicolai Kirke til Landgilde, Halvdelen inden Paaske og Halvdelen inden Michaelis Dag. Hvad Tyngge paalægges forſkrevne Gaard af Konnings eller Bys Vegne, den ſkal jeg og min Husfru og »beggis woris« ægte Børn udgive, s. Nicolai Kirke »enchte reghnesculendis«. Skal vi ingen Magt have forſkrevne Gaard, Hus eller Jord[!] »nw bygd eller her effter byggis« paa forſkrevne Grund at pantsætte, sælge eller afhænde mod s. Nicolai Kirkeværgers Samtykke. Naar vi forſkrevne Artikler ikke holder, maa Kirkeværgen Fuldmagt have forſkrevne Gaard med Bygning og Bedring at annamme fri til s. Nicolai Kirke. Naar jeg, min Husfru og »beggis woris« ægte Børn afgangne er, ſkal forſkrevne Gaard med al Bygning og Bedring fri komme til s. Nicolai Kirke og ingen Penge derfor at give. Medb. af beſkedne Mænd Jepp

Wak og Mathes Bondesøn Bymænd i København. Datum sabb. post f. purificat. Marie.

[^aPerg. Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Afskr. for Langebek: LDipl. [1416]

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Febr. 8. *Reg. 4139**. [Orig. Senere (jfr. 1464 Sept. 7) til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 14 a. *Nye Danske Mag. I. 154; Kbhvns Dipl. II. 113.* [1417]

Febr. 12. Johan Smidh Borgemester i Alborg, Jes Pæderssøn Borgemester i Hans Jwdes Sted, Per Nielsøn, Seuerin Eskilsøn, Cristiern Vinter, Hinrik Braban Raadmænd, Mats Matsøn Vinter, Smedh Griis, Cristiern Tømberman og Lass Tømberman Borgere ibid. Ofte tilforn har været for »borgemester« og Raadet mange og talet Per Terkilsøn, Lings »man«, vor Medborger til [*osv.*, se *Matzen, Panteret S. 158; læs dog: for ræt fwnnen - vor forskreffne Per Nielsøn, Seuerin Eskilsøn, Cristiern Vinter, Hinrik Braban radmen, Mats Matssøn Vinter Cristiern Tømberman ok Lass Tømberman the - som Thor Knwdsøn ær - wdgifft LIII II gl. - forskreffne Thor Suder noget - forskreffne Per Terkilsøns bewisning - husfru Kirstin Asserdothor kwnne - anno dni. MCDLXII.*]

[^aPerg. uden Segl. Senere til Aalborg Bys Arkiv.^a] Afskr. af Langebek: LDipl. — Afskr. af Frands de Thestrup, mulig efter LDipl.: Ny kgl. Saml. 4to 747 b. (*Reg. *6321.*) [1418]

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Febr. 13. *Reg. 4140.* [Orig. Aalborg Bys Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh.: AM. 8vo 21 Bl. 125 b. *Rosenvinge, Love V. 283.* [1419]

Febr. 15. Olaff Pætherß i Walabærgh. Kendes jeg mig solgt have ærlig Md. og velbyrdig min Maag Nighils Pætherß i Gaasawadh en min Gaard i Ocheme, som hedder Nørre Hagha gardh, for hvilket Gods Nighels Pæthersß har mig vel betalt, saa at mig vel »athnøgher«. Medb. af hæderlige Mænd: hæderlig og »wærboren« Mand Jøsse Mathisson i Ælekær og Hr. Radheka Kirkeherre i Cleffua. Skrevet i Cleffua die Sigfridi.

Perg. med [3] Segl: 2. Skjold, hvori en Fjederham(?), og Hjelm. Niels Pederssøn i Gaasevad's Arkiv (SvRA. Perg.). [1420]

Febr. 22. Mattes Palnesß Foged paa Hielmssløff H.s Ting, Anderss Jeepsß i Skæbing gard, Owe Michelsß i Miesingh, Michel Persß sstds., Aaby i Frederssløff, Anderss Ranck i Aytzløff[?], Mattes Jeepsß og Hanss Scriffuer i Ringcloster. Mand. før Mathie Dag for os og mange Dannemænd, da Ting søgte, fik beskeden

Md. Anderss Møller, som man Skadee kalder, et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Jenss i Fforløff, Jess Michelsß i Miesyng, Tygi i Fforløff, Ffrantz Jensß^a i Stilling, Tygi Jahansß i Høringh, Anderss Jensß^b sstds., Tord Persß i Bierthrop og Jess Torstensß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Anderss Skaade havde været paa Hiemsløff H.s Ting 2 Ting og Jess Wlff det 3. paa hans Vegne og bød til Gæld og Faldsmaal eller, hvad som han var pligtig, for Tord Symonsß havde lovsøgt ham paa Laffwe Brockss Vegne; da vilde ej Tord Symonsß eller nogen paa Lawess Vegne annamme den Gæld eller Faldsmaal og ej vilde lade ham kvit, som Ret var. Da spurgte Anderss Skade Kongens Foged og Herredsmænd, »hvore« han skulde skilles ved den Gæld og Faldsmaal, som han ud bød, efterdi at den Mand, som han havde lovsøgt, vilde ej annamme det eller nogen paa hans Vegne, og holdt ham derover i Dele med Urette, fordi han vilde betale ham og gøre det, ham^c burde. Da svarede Kongens Foged og Herredsmænd og bad ham udlægge fuldt, Gæld og Faldsmaal, som han var lovsøgt for, og sagde for Rette, han hørte ej længere at være fordelt; vilde ej »anner« annamme det og lade ham kvit, burde Kongens Foged annamme og lade ham af Dele. Da udlagde han Penge og fuldt Værd for Gæld og Faldsmaal efter gode Mænds Tykke; det annammede Kongens Foged og lod ham kvit af Dele. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[A. Orig. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 5).] Afskrifter fra 18. Aarh.: Aa. Uldall 4 to 360 Bl. 96 a; Ab. Ny kgl. Saml. 4 to 2091, I. 83. [1421

a) Ab: Jessen. b) Mangler i Ab. c) Ab: han.

Febr. 22. Mattes Palnesß Foged paa Hiemsløff H.s Ting, Anders Jeipsß Foged i Skæbinge gaardh, Owæ Mickelsß i Mesinge, Mickel Persß sstds., Aaby i Fredhersløff, Anders Rank i Aatzløff, Mattes Jeipsß i Beringh og Hans Scriwær i Ringæ closter. Mand. før Matthie ap. Dag for os og flere Dannemænd, som Tinget søgte, fik beskeden Md. Jes^a Wlff et Tingsvidne, som var 8 Danne-mænd: Per Jensß i Fedherløff^b, Tyghæ sstds., Jes Mickelsß i Mesingæ, Ffrantz i Stillingæ, Tyghæ Johansß i Hørningh, Anders Jensß sstds., Tordh Persß i Bierthrop, Jes Torstensß i Aatzløff; hvilke vidnede, at de havde set og hørt inden 4 Stokke, at velbaaren Md. Hr. Erik Otzsß R. lod byde en Mand i Rette 3 Ting, som hedder Anders Skadæ, hvilken han fandt bunden af Lawæ Broks Svende, og vilde de ført ham ud af det Len, som Hr. Erik har at raade over paa Kong Cristierns Vegne; da

vilde Hr. Erik ej tilstede, at han skulde føres ud af hans Len og anden Steds i Rette end til hans eget Herredsting; da tog Hr. Erik Anders Skadæ til sig og førte ham i Rette til Hielmsløff H.s Ting og bød ham i Rette 3 Ting, om han havde forbrudt Liv, (»lemmæ«^c) eller Gods; da skulde han der bøde for efter Retten; da kom der ingen, ham paakærede. Vore Indsegl. Skrevet osv.

[A. Orig. Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 6).] Afskrifter fra 18. Aarh.: Aa. Uldall 4to 360 Bl. 98 a; Ab. Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 87. (Reg. *6323.) [1422

a) Ab; Jens. b) Ab; Fedhersløff. c) Saaledes Ab; aaben Plads i Aa.

Febr. 27. Otte Nielsøn Landsdommer, Bisp Knud af Wiborg og Hartvig Juul Domprovst sstds. forliger en Trætte mellem Kannikerne og Borgerne i Wiborg.

[Orig. Viborg Kapitels ell. Viborg Bys Arkiv.] Udtog med Oluf Hermanssøn Nysteds Haand: Christen Erichsens Samlinger: Additam. Fol. 80 S. 239. Trykt herefter i en stilistisk lidt ændret Form: *Dipl. Viberg. S. 351.* — Afskr. af Frands de Thestrup efter det nævnte Udtog: Ny kgl. Saml. 4to 14091 S. 11. [1423

Marts 3. Reg. *6192 (med urigtigt Aar og Dag ligesom i det nedennævnte Aftryk) = (*6372 (uden Dag og med urigtigt Aar 1442)). A. Perg. [med 1 Segl^a]; omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: R^{ta} (o: Registrata). Slesvig Bisp's Arkiv; *ÆA. V. 486* (RA.). *Stemann III. 80* (læs: *Cristiern van Godes gnaden to Dennemerken, Sweden, Norweghen, der Wende vnde Gotten koningk, hertoghe to Szleswyk, greuen tho Holsten, Stormaren, Oldenborch vnde Delmenhorst den - vnde bede des - vakenne des nod vnde vor juw kumpt - beden - Gottorppe na der bord vnser heren millesimoquadringsesimosexagesimo secundo des - vasten. Dominus rex per se, presente Benedicto de Dorninge*). — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 57 a. — B. Perg. med 1 Segl: K. 78. Slesvig Kapitels Arkiv (RA.). — Afskrifter i Protokoller 1579, henholdsvis Bl. 13 b, 17 b og 16 b: RA. D 2, Slesvig Stift (16); sstds.; og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 2. [1424

a) Nævnt i Aa.

Marts 9. Reg. 4142*. [A. Orig. Odense Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1500 (1496?): Ny kgl. Saml. 4to 1312 b Bl. H xii. — Afskrifter (direkte ell. indirekte efter Aa): Kall 4to 471 S. 35 (fra 17. Aarh.); Ny kgl. Saml. 4to 733 c (af Frands de Thestrup); sstds. Fol. 406; Kall Fol. 57; LDipl.; RA. Langebeks Saml. Pk. II, Topografiske Saml., Fyn (i et Omslag: »Fionensia varia«, Læg 5) (de 4 sidste fra 18. Aarh.). — Afskr. af Jacob Bircherod uden Kilde: Additam. Fol. 161 Bl. 7 b. — *Danske Mag. III. 325* (Aa har: borgemestere - Claus van Ørnæ, ludendes paa myntheregarden - marskes). [1425

Marts 10. Niels Olsøn, Overskærer og Borger i Malmøye, lejer et Stenhus i Malmøye af Kapitlet i Lund for sin, sin Hustrus og deres længstlevende Barns Livstid.

Perg. [med 3 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg. 1462 Marts 3).
Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 10. [1426]

— *Reg. *6324.* [*a* Perg. med mindst 2 Segl: Lxxxiv 30 (*≠* *Iav efgife brof*)^a og Gxvi 22 ell. 23 (Gyldenstjerne)^b. Otte Nielssøn Rosenkrantz's og Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 7).] Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4 to 2091, I. 90. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 108.* — Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4 to 360 Bl. 100 a. [1427]

a—*a*) Saaledes Klevenfeldts Segltegn., Brock; ligeledes Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 a, Brock. — Et Eksemplar af Lxxxiv 24 (Brock) og et Eksemplar af Gxvi 18 (Gyldenstjerne), der er afbildet i Langebeks Segltegn., henholdsvis Fasc. 6 a, Brock, og Fasc. 6 b, Gyldenstjerne, har hængt enten under dette Brev eller under 1484. Et Eksemplar af Lxxiii 12, der er afbildet i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 c, Hogenskild, har hængt enten under dette Brev eller under 1550. *b*) Af de 2 i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 b, Gyldenstjerne, afbildede Segl Gxvi 22 og 23 har det ene hængt under dette Brev og det andet under 1550.

Marts 11. (*Reg. *6268* (med urigtigt Aar 1461 ligesom i Udtoget hos *Kinch, Ribe I. 349*.) Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Missiver II. 16.* [1428]

Marts 12. *Reg. 4143.* Er 1462 Apr. 23; det i Regesta anførte Aftryk har den rigtige Dag.

Marts 13. *Reg. *6325.* [Orig. Senere (1476 ell. 1477; *ÆA. V. 516, 537*) til Slesvig Kapitels Arkiv?] *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 153.* [1429]

Marts 15. Cristiern Martinß i Meesing, som da Tinghører var paa Hielmslø H.s Ting, Awe Michelß i Meesing, Michel Perß *ibid.*, Jeppe Palnß i Salling, Thammes Perß i Wrold og Hans Scriffwer i Rindcloster. Mand. efter Gregorii Dag paa Hielmslø H.s Ting fik beskeden Md. Mattes Palnß paa en beskeden Mands Vegne Jes Will Foged paa Skandelbargh et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Pael Hwiith i Biertrop, Olaff Nilß i Salling^a, Thygi Nielß, Frantz Jenß, Sweend Perß *ibid.*, Jes Perß i Hørning, Anders Jenß *ibid.* og Seurnyn Jenß i Bleyild; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Jes Will paa fornævnte Ting havde Guld og Sølv og rede Penge og bød dem Lawe Brogk eller nogen paa Lawes Vegne for alt det, Anders Skaathe var ham pligtig, Gæld eller Faldsmaal, og Mattes Palnß har været 2 Tingdage paa fornævnte Ting og bød der Guld og rede Penge frem, om nogen paa Lawes Vegne vilde dem »hænde«, for alt det, Anders Skaathe var ham pligtig. Item vidnede de 8 Dannemænd, at de hørte og saa' den samme Dag, at 2 Danne-mænd paa fornævnte Ting vederkendtes dem, at de varede

Thord Symensß lovlig ad, at han skulde komme til fornævnte Ting og annamme paa Lawes Vegne, hvad Anders Skaathe var Lawe pligtig, og han ej kom og vilde det »hænde«. Da spurgte Jes Wll Fogeden og Herredsmændene ad, hvad han skulde gøre af det Guld og Sølv og de rede Penge, som han frembød; da funde Fogeden og Herredsmændene for Rette, »men« ingen paa Lawes Vegne dem vilde annamme, da hørte Konnings Foged at gemme dem og fare med dem, som Lov er. Vore Indsegl. Skrevet *osv.*

[A. Orig. Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 8).] Afskrifter fra 18. Aarh.: **Aa.** Uldall 4to 360 Bl. 102 a; **Ab.** Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 94. [1430

a) Ab har (det sikkert rigtige): Stilling.

Marts 16. Jeg Jeop Jensß R. i Sandby oplader Fru Annæ Albertzdatther, Erik Jensß Efterleverske af Awintzbergh, en Gaard i Hersløf i Løwæ H., som mine »foreldhernæ« og jeg i Pant har haft, og har Fru Annæ fornævnte Gaard af mig løst for 16 lødige Mk., saa mig aldeles nøjes. Medb. af min Fader¹ og Hr. Per Stirm vicarius i Roskilde. Datum Roskildis in profesto Gertrudis.

Perg. med [3] Segl: 1. Llxviii 26 (*s iohannis thorbarni*; Sparre). Senere til Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA.* V. 581 (AM. LXII. 9). [1431

Marts 20. *Reg.* * 6326. Perg. med 1 Segl: Kong Georgs. Kongens Arkiv; *ÆA.* IV. 394 Nr. 118 (men her urigtig registreret) (RA. Kejseren, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 136*; dansk Udtog: *Hvilfeld V. 128, Fol. 896 L. 21.*

[1432

Marts 25. Vi Las Daa¹ V. og Jahanne Knwtzdother min Ægtehusfrue har solgt og afhænder til Pether Cristiernß Raadmand i Ribæ en vor Gaards Eje i Asphowet i Anst H., som de Breve viser, der min Husfrue arvede efter Knwd Friis hendes Fader og Sywert Børnkop hendes »aldeffather«. Item takker vi ham for god Betaling. Jeg Las Daa har hængt mit Indsegl for dette Brev med andre gode Mænds: Cristiern Mandrop, Mates Persß »borgmesther« i Aars, Per Nielsß Byfoged, Per Nielsß Raadmand og Jes Matesß Borger sstds. Datum die Marie anunctiat.

Perg. med 6 Segl: 1. Lxlix 36; 2-3. Udslidte Brudstykker; 4-5. Udslidte; 6. Bomærke. Senere utvivlsomt til Joachim Reventlows ell. hans Faders ell. Broders Arkiv (jfr. 1503 Juni 1); mon endnu senere til Trøjborg Godsarkiv? ^a1879 af Gaardejer Peder Fruergaard i Frøslev paa Mors foræret til Gehejmearkivet^a (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl.

a—a) *Aarsberetn. fra Geheimearch. VI S. LII, jfr. LIV.*

[1433

Marts 29. »Jep Nillson borgare i Lund sköter och uplåter uppå Lunde bytinget sin måg Henrich Nilson halfdelen af den gård, som han uti bodde. Dat. Lundis måndagen näst efter midfasto söndagen 1462.«
[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 372. [1434

— »Pär Pätherson och Michil Schlätt borgare i Landzcrona sällia och sköta uppå Landzcrona bytinget Pär Skräddare där sammastädes sin jord och huus belägen i Landzcrona sönnen näst capitelsjorden. Dat. Landzcrona måndagen näst efter midfaste söndagen 1462.«
[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 373. — Se 801.

Apr. 2. Vi Olaff Mortensß Biskop i Roskilde har efter vort Kapitels i Roskilde Samtykke gjort et »malich« Skifte med Hr. Abbed Andhers og alt hans Konvent i Soræ, som herefter følger. Først skal Hr. Abbed og Konvent have til Sorecloster Munkebjerg Kirke cum cura animarum med Præstegaarden og alt det Gods, som ligger til Præstebordet steds., med vor Biskops-tiende i samme Sogn. Item skal de have Magt at skikke en beskeden Dannemand deres Broder eller en anden Præst i fornævnte Kirke, som der skal holde Gudstjeneste og gøre Sogne-mændene deres Rede, som det sig bør; og skal den Præst, som de dertil skikkende vorder, være fri for subsidio, naar det paa-lægges; og alle andre solutiones, cathedraticum, apparatus med andre »biscops oc prelatte rätt« skal være os og Prælaten i Herredet uformindsket fore som tilforn, og skal Kirken give subsidium, naar der paa-lægges. For hvilken Vederlægning vi skal igen have til Biskopsbordet i Roskildhe alt Soreclosters Gods i Biæffwerskow, som er 3 Gaarde (Twe, 5 Pd. Korn; Pether Ipsøn, 2 Pd. Korn; Jep Hiort, 1 Pd. Korn), item 1 Gaard i Redhersløffue i Tw[n]e H. (Jens Mattesß, 3 Pd. Korn, 2 Tdr. Havre med andre Beder). Vindes nogen af fornævnte Vederlægning fornævnte Hr. Abbed og Konvent af, tilbinder vi os det igen at vederlægge inden $\frac{1}{2}$ Aar der næst efterkommende. Secretum nostrum cum sig. capituli nostri Roskildensis presentibus est appensum. Datum Roskildis fer. 6. ante f. Ambrosii.

[Orig. »sub sigillo episcopi et capituli«. Sorø Kl. Arkiv.] Afskr.: Sorøbogen Bl. 34 b. [1435

— Pouel Lausøn Sognepræst i Næsby mageskifter en Gaard i Broby i Alsted H. til Sorø Kloster.

[A. ^aPerg. med 3 Segl. Sorø Kl. Arkiv. ^a — Aa. ^aAfskr., 1622 Sept. 6 meddelt Sognepræsten i Næsby af Forstanderen i Sorø Hans Steffensen (Johannes Stephanus). ^a — Aaa. Afskr. efter Aa: Tybjærg Herreds Provstearkiv?, Herredets ældre Provstebog.] Aaaa. Ufuldstændig Afskr.

efter Aaa, mulig af 1701: RA. MS. Afskrifter og Optegnelser ang. sjællandske Lokalteter, især Tybjerg Herred. Herefter: *Kirkehist. Saml. 5. R. IV. 409.* — **Aaab.** Afskr. efter Aaa 1701: Sstds. (læs: for^{ne} mit prestebord - efterkommere prester i *fornefnde* Nesby - liggende udi - som nu i boer - landgilde ok de[r] til tre vretter jord ok en skofslodt, som skyder ind paa aaen paa Nesby mark i den vestre vang med alle fornefnde gaards ok markis rette tilleggelße, ager, eng, mark, skofve, fiskevand, fægang, vaadt ok tørt, intet undertaget, dog saa at fornefnde closters fiskeri, dam ok damsbaand, som skyder ind paa fornefnde tre vretter jord ok skofslodt, bliver det fri ok uforsømmet for, om dem lyster der uti aaen at fiske eller at bygge ^bmølle. Item skal jeg ok mine efterkommere sogneprester i Nesby nyde (olddendgiel)^c til evig tid paa Sorøe closter skofve til de, som paa aaele[!]^d boe uti fornefnde to gaarde uti Hyllinge ok Agerup, ok ^btil to andre mænd, en af dem udi Seyerstæde, ok den anden udi Bildße, som ligger til mit fornefnde prestebord, af thøres eyne hiemmesfødde svin ok ey ydermeere, hvilke fire mænds oldendgiel jeg ok mine efterkommere nyde skulle fri uden al hinder til evig tid. Skeer det ok saa, del Gud forbyde, at fornefnde gaard i Broby eller nogen af hans rette tilleggelße vorder for^{ne} Sorøe closter afvundet med nogen ret for min hømels brøst skyld, da tilbyder jeg mig ok mine efterkommere sogneprester i Nesby for^{ne} closter det at vederlegge efter for^{ne} verdig faders ok capitels raad i Roskilde inden et halft aar dernest efter, ok tilbiuder jeg mig ok mine efterkommere sogneprester i for^{ne} Nesby at fr[i] ok hemle ok fuldelig til at stande for^{ne} Sorøe closter ok[!] for^{ne} gaard i Broby ok dem skadesløs at holde i alle maader, som landslof udvis, ok kiendes mig ok mine efterkommere fuld (vederlægning)^e igien at hafve fanget efter min villie, saa at mig nøvis, som før er rørt. In cujus rei testimonium sigillum meum una cum sigillo reverendi in Christo patr. domini epis. memorati et venerabilis capituli ipsius[?] (f Roeskildensis presentibus est) appensum. Datum Roschild. - anno domini cdlxsecundo). — **Aaac.** Afskr. efter Aaa fra 18. Aarh.: SLA. Sjællands Bispearkiv, Tybjerg Herreds Provstebog (attesteret af Provst J. Thanch 1738 Okt. 1) S. 128. [1436

a—a) Saaledes Aaaa, Aaab og Aaac. b) Aaben Plads i Afskriften. c) Saaledes Aaac; Aaab: al den giel. d) ☉: bole; Aaac: bade. e) Saaledes Aaac; Aaab: vederlag mig. f—f) Saaledes Aaac; Aaab: nostri patis.

Apr. 3. *Reg. 4144**. [Orig. Senere til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 10 a (med Tilføjelse med Langebeks Haand: »Her findes endnu tvende Breve, som er paa samme Aar 1462 Ord fra Ord, som her oven for meldt er, som er Jep Clausen tildømt tredie Sinde og fierde Sinde»). *Nye Danske Mag. I. 151.* [1437-39

— *Reg. 4145.* [Orig. Senere (jfr. 1464 Sept. 7) til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 13 a (med Tilføjelse med Langebeks Haand: »Her findes endnu fire Breve, som er paa samme Aar, alt om samme Gaard og Grund, som Jep Clausen haver købt, og kommer ogsaa noget over ens med huer andre, saa mener jeg, at det

giøres ikke nødvendig at skrive mere af end som dette ene*). *Nye Danske Mag. I. 153* (læs: secundo in profesto sti. Ambrosii episcopi nostro - causas justitiario[!]). [1440-44]

Apr. 4. Cristiern Konge¹. Ambrosii Dag paa Hareldsborgh i den store »borgherestwæ« for os og vort Raad og gode Mænd, som var Hr. Thorbern Bille af Abramstrop, Hr. Correutz Rwnnow vor Husfrues Hofmester, Hr. Johan Oxe, Hr. Thorlkern Jeipsß af Rynebeksholm, Hr. Daudid Areldsß i Rydhe, Hr. Jachim Griis Høvidsmand paa Køpendehaffn RR., Erick Bille af Sande og Dideric Friis Forstander i Agnetis Kloster i Roskilde med mange flere gode Mænd, var Hr. Olaff Mortensß Biskop i Roskilde og lod læse et aabent Papirsbrev med 3 hele Indsegl, uskadt, lydende: 1315. Sig. nostrum ad causas, teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Hareldsborgh. Datum etc.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). LDipl. 1461 Maj 19. [1445]

— *Reg. *6374* (uden Dag ligesom i det nedennævnte Aftryk). Perg. med [4] Segl: 2. Bomærke. Senere til Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 7* (læs: myllen rathmand - thet hethest - haffue, huilk oben breffue oc retticheyth forneffnde Thermen Jeybß oc hans arving eller, ehwa thette breff haffuer met mynne antig pa geystlich acht eller wersens acht, scule nyde, bruge och beholde met sin brethe oc sin lenghe, som jegh thet pant haffuer, sa lenge til the oben breue ighen løses aff them, som pant haffdhe, som er en tofft affth Hansß arving for vi marc met sin brethe och sin lenge liggende westen Brethegade; item ii toffle aff Gese Pelthers myn styffmodher for xv marc met sin brethe och sin lenge, som thet houelbreff wtwiss, som therpa gyffuet er oc liggende er pa then øster fald, huilk pandebreffue oc rethticheyt jeg forneffnde Jess Persß oc myn arving folkomeligh tilstar forneffnde Thermen Jeybß oc hans arving eller, ehwa thette breff haffuer met mynne, for et brugafflig pant, sa lenge thet ighen løses, som for er sauth, for alle mends apatale met relte. Til wynnesbyrd oc ydermere bewising haffuer jeg forneffnde Jess Persß ladhet henge myt insegel nethen for thette breff met ander dondemends insegel Johan Erlandß, Ingwar Wyntz oc Per Jeybß Sw. .z, som thetthe wetherlicht er. Screffuet i Ribe - mcdlxii die sancti Ambrosii). — Hertil 178, 1195. [1446]

Apr. 5. Mester Henrik Byfoged i Køghe, Mattes Bosß Borge-mester, Knut Bertilß, Sier Jwl, Trvels Huid, Per Trvelß, Mickel Bosß Raadmænd sstds. Mand. før Palmesøndag for os og mange flere gode Mænd, som Tinget søgte, berettede beskeden Md. Mattes Andersß vor Medborger, at han og hans Hustru Cristine for deres Sjæles Salighed og Gud til Lov og Jomfru Maria til »messen«

Opholdelse at have givet til s. Oleffz Alter i Køghe Kirke en Del i sin Gaard, som han nu i boer, i Vestre strede norden Gaden liggende, 16 sielandz Alen langt øster fra Niels Stickers Gaard og bredt nær fra Bys Stræde 13 sielandz Alen og 3 Kvarter, med saadant Forord at de maa selv i deres Tid den Grund og Bygning beholde for aarligt Landgilde 2 Mark Voks til fornævnte Alter at give og skatfri at holde. Naar de baade af er leden, skal det frit til fornævnte Alter. Denne Grund og Bygning Mattes Andersß beskeden Md. Henicke Olsß Borger ibid. paa s. Oleffz Alters Vegne skødede. Med vore Indsegl.

Perg. med [7] Segl: 6. Bomærke. Køge Kirkes Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1451-1475). [1447]

Apr. 7 (Aar?). Wy Christiern to Dennemarcken, Sweden, Norwegen, der Wenden und Gothen konig, herto Schließw.[!], grave to Holsten, Stormarn, Oldenborch unde Delmenhorst gewen umme truves deenstes willen, also Andreas Sønnicksen unsen vorfahren, unß unde diisem unsem lande gedann hefft unde he unde sine echte kinder unde erven uns dohen scølen, ehme unde sinen echten kinderen freyheyde, also anderen guden-manß, ridderen unde knechten in unserm hartogdome to Sleswig hebbende[!], to ewigen tiden mit schildt unde helm als ein schildt lankwiß dahl gedehelet, dat eine dehel witt, dat ander blau, unde ein wulff stahede im schilde, ock halff witt unde blau na underscheedt des schildes und feldes gedehelet, unde twee büffelhörne up dem helm, dat eine wit unde dat ander blau, also hier uthgemahlet steit. Vorbeden hirusse *etc.* Gegeven up unserem slate Segeberg am middeveken vor palme-sondag dusent verhundert tween unde vøfftigsten jare under unsem anhangenden secret.

[Orig. Anders Sønnicksen von Andersens Arkiv.] Afskr. af Klevenfeldt uden Vaabentegning og uden Kilde (øjensynlig ikke efter Orig.): RA. Klevenfeldts Nobilitationsbreve. — 2 Afskrifter fra 18. Aarh.: RA. Westphalens Dipl., Fol., Aar 1452. — Afskr. fra 19. Aarh., hvori Aaret 1452 er rettet til 1462: Kiels UB., S. H. 374 M. — Om Brevets Aar, der ikke kan være 1452, men maa falde i Tiden 1460-74 og sandsynligvis er 1462, se *W. Christensen, Dansk Statsforvaltn. i det 15. Årh. S. 400.* [1448]

Apr. 9. *Reg. *6328.* Perg. [med 1 Segl]. Senere (jfr. 1463 Marts 25) til Københavns Nicolai Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 114.* [1449]

Apr. 13. Laurentz Mattison i Lund lejer en Jord af s. Mickelz Kirke i Lund.

[Orig. Lunds Mikkels Kirkes Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 45. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 11.* [1450]

Apr. 20. *Reg. *6329.* [Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1500 paa Papir, attesteret af Notaren Petrus Schioldus: AM. IV. 2. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 55; Kbhvns Dipl. IV. 69.* [1451]

Apr. 21. Statut af Ærkebisp Two af Lund angaaende Ordenens Overholdelse ved Gudstjenesten i Koret i Domkirken m. m.

Medtaget Perg. [med 2 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 140* (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 11.* [1452]

Apr. 22. Christiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som vore Borgere og Menighed i vor Købstad Nyekiøbingh i Odtz H. os og vore Forfædre Konger gjort har og os og vore Efterkommere Konger gøre skal, tager vi dem og alt deres Gods, Hjon og Tjenere i vor Værn, og stadfæster vi dem alle deres Privilegier, som de nu har og Kong Christoffer og andre Konger i Dannemarch dem givet har. Giver vi dem dertil alle de Privilegier, som vi vore Borgere og Menighed i Rosskylde og Holbech givet har, og som de af vore Forfædre Konger fanget har. Derudover vil vi, at ingen skal lægge der til Lands i Odtz H. i ulovlige Havne og gøre der noget Landkøb eller sælge dem til Forfang^a. Og skal ingen, hverken Købmænd^b, Bonde eller Præstredrenge^c, købe Øksne eller Nød, som falder til Købs i Odtz H., og drive det ud af Herredet eller gøre dem^d noget Forprang eller ^eKøb dem til Forfang^e. Skal og ingen Magt have dem eller deres Bud at pante eller hindre paa deres Skovvej heller som de skal købe eller hente og »tillstannder« har til eller paa nogen alfare Veje, hvor som de fremfærdes med nogle Stykker, som de rettelig »adtkomne« er, under vor Hyldest. Thi forbyder vi alle, baade aandelige og verdslige og særdeles vor Foged og Embedsmænd forskrevne vore Borgere og Menighed herimod at hindre under vor Hyldest og kongelige Hævn og Vrede. »Datum castro 1462.«

[A. Orig. Nykøbing S. Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. — [Ab. Brudst. (dateret: Kiøbenhaffn 5. Dag Paaske 1462) anført i Dom 1592 Maj 3 af Sielantzfar Landsting mellem Niels Henriksen Toldskriver i Helsingør paa den ene og Borgemester og Byfoged i Nyekiøbing og deres Medfølgere paa den anden Side; de sidste fremlægger nærværende Brev og Brev af 1485 Maj 28.] Aba. Afskr. efter Ab (uden at Kildens Opbevaringssted angives) af H. C. Klein, konfereret af V. A. Secher: RA. Privatark., Tage Ottesson Thott. [1453]

a) Aba: Forprang. b) Aba: Købmand. c) Aba: Præstredeng. d) Aba: der. e—e) Aba: købe »thenndt« til Forprang.

Apr. 23. *Reg. 4143* (med urigtig Dag Marts 12). [^aOrig. paa Papir. ^aHalmstad Kirkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 574. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 14.* [1454]

a—a) Saaledes Afskriften.

Apr. 23. *Reg. 4148.* [Orig. Ribe Præstegildes Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 450.* [1455]

— *Reg. *6330.* [^aPerg. med Segl: 3 bevarede.^a Stoense Kirkes Arkiv. — Afskr. i Snødebogen, formentlig af 1576.] Herefter: *Ny kirkehist. Saml. IV. 437.* — Afskr. af Plesner efter Snødebogen: RA. MS. Afskrifter og Ekscerpter af Plesner til Langelands Hist. [1456
a—a) Saaledes det anførte Aftryk.

Apr. 25. Catharina Dawidzdotter giver en Bod til et Alter i s. Pædhers Kirke i Malmøe.

[Orig. Malmø Petri Kirkes Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 46. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 14.* — Et andet, lidt kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 17. [1457]

Apr. 30(?). *Henning Hammarlund, Båstad och Bjärebygden S. 37.* Se 1472 Apr. 24(?).

Maj 1. Kongen anmoder Niels Erikssøn om at lade Fru Hæbel og hendes Børn faa, hvad de har Ret til paa hendes Mands Vegne.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 20.* [1458]

Maj 3. Therkel Jensß Herredsfoged paa Wratz H.s Ting, Per Laurensß² Sognepræst i Snethe, Cristiern Jensß³ sstds., Ysik⁴ i Traneholm, Mates Brwnkß⁵, Jes Lasß Foged paa Enghelholm, Per Strib og Oluff Jensß af Høwetgordh. Den Tingdag efter Philippi et Jacobi Dag paa Wratz H.s Ting fik beskeden Md. Cristiern Jensß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Sture, Cristiern Persß i Snethe, Therkel Ywersß, Mangens Hansß, Per Jensß i Hundzhowet, Oluff Jensß, Therkel Nielsß og Jensß Nielsß i Snethe; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting, at Therkel Jensß fornævnte skødede Cristiern Jensß alt sit Jordegods i Kloburgh S. med den Gaard, som Mathes Jensß i boer, 4 Otting Jord over Kloburgh Mark, Wigs tofft halv til Enemærke med al den Del, som han havde over Skadet Mark og Gripstropp Mark med 4 Ottinger over Madelund. Sigillis nostris. Datum [et] actum etc.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 772; 3. Bomærke; 4. Firdelt Skjold (s *ysel tølfiføn*); 5. Bomærke; 7-8. Utydelige. Senere til Matrup Godsarkiv; endnu senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [1459

a) RA. Reg. 60 S. 256.

Maj 4. Knuth Henricß af Restrop, Axel Lawß af Kl., Niels Cristiernßøldeby[?], Jens Matisß af Wesborgh RR., Cristiern Michelß, Mawen[s]chelß, Otte Pow. . . . og Nis

Jenß i Wæsterrys VV. Paa Ars H.s Ting Tirsd. efter [Wal]borigs Dag saa' vi og hørte, at Biskop [Knuth] skød paa 6 Mænd, som skulde have med ham, at [en Gaar]d, som kaldes Byspgardh, i Raffnkielldh S. skulde [være] kommet fra Wyb[orgs] Biskopdom uden nogen Vederlæggelse, og det skulde h. kæret i mange Aar^a. Af de 6 Mænd funde vi 3 nærvære[nde i] Dag paa fornævnte Ting, som var Per Nielß i Jelstrop, Nis Nielß i Blæræ, Clem. kaldte vi dem til os særdeles en fra den anden; da spurgte dem »lwde« stode det Vidne til, som Biskop Knuth havde ladet skrive, eller hvorlu[nde] »wondheth«; da svarede de endrægtelig, at de ej det Vid[ne], som det skrevet var; de ej andet Vidne tilstod end, at de havde hø[rt] Mænds »sagdhen«, at Byspgardh i Raffnkielldh S. skulde ha. fra Biskopdommet; men aldrig saa' de eller hørte selv det at v[ære] kæret til Ting eller Stævne, førend Biskop Knut i paa. Med vore Indsegl. Datum die ut supra.

Medtaget Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 8 Segl]. (RA. Aagaard Godsarkiv.) LDipl. (ufuldstændig). [1460

a) Jfr. *ÆA. II. 270, H. 77 og 82.*

Maj 6. *Reg. *6331.* Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. G. 407*; 3. Bomærke (*s olavi flaning*); 4. G. 402; 5. Cli 2 (*s iohis iohanis lemte p. bri*); 6. Skjold, hvori en Lillie (*s olavi petri presbiter*); 7. Exvi 9 (Jernskæg). Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 50* (med urigtigt Aar 1460) (RA. C.3, Domme). *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1855 S. 23.* [1461

Maj 9. Per Reynærß af Lywelstrv, Storm Foged paa Æssændervp, Jess Jeipß af Wewilddh, Jess Jeipß Nydhagher og Jess Nielsß af Lywelstrvp. Sønd. efter hellig Kors Dag invenc. for os og flere gode Mænd, som Kirke søgte, fik en skellig Dannemand Hr. Pedher Tordhß Præst »ath« Wewilddh Kirke et Sognevidne af 8 Dannemænd: Per Asloffß af Wewilddh, Niels Henrikß ibid., Powel Knwtß ibid., Jess Æskelß ibid., Jess Michelsß ibid., Anders Pedherß i Lywelstrvp, Per Andersß ibid. og Óloff Rødh ibid.; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Hr. Stygges Mølle stander paa Wewilddh Sogns Mark østen Aæn og Gaarden med, og har Sandemændene gjort deres Tog der og svoret til Wewilddh Sogn i Hallæ H. Med vore Indsegl.

Papir med Spor af 5 Segl paatrykte forneden. Vivild Kirkes Arkiv?; senere til Hevringholm Godsarkiv (RA.). [1462

Maj 13. (*Reg. *6333.*) [Orig. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 429, X. 4?*] Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin K 447. — Udtog efter italienske Kilder: *Acta pontif. Dan. III. 326.* [1463

Maj 15. Cristiern Konge. Die Haluardi for os i Mariebo i Hinric Karmmaghers Hus, nærværende Hr. Moghens Ebbesson, Albrict Nielsson, Anders Graa og flere gode Mænd, var Hr. Lauris Præst i Stokkemærk med et Skødebrev [o: *Aar 1461, ÆA. V. 865*] af Yuan Jeipsson, lydende, at Yuan skøder Hr. Lauris en Gaard i Østoffthe S., som kaldes Togerwth (Jens Laurisson, 1 Skp. Smør og 4 Skill. Grot) med en Gaardsædestavn (Jens Boesson, 12 Skill. lubsk); »hwicke breff« vi har ved Magt dømt, og forskrevne Skøde stadigt at blive, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning derom. Datum ut supra nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Harisborgh.

[A. ^aPerg. ^a Senere (1477, jfr. *ÆA. V. 866*) til Stokkemærke Kirkes Arkiv; ^a1880 i Arkivet paa Knuthenborg^a; i 1918 dér ikke til at finde ifølge Meddelelse af Dr. phil. L. Bobé.] **Aa.** Afskr. af Mag. art. J. F. S. Jessen, formentlig 1880. LDipl. — **Ab.** Nævnt ganske kort i Stadfæstelse 1498 Sept. 13. [1464

a—a) Saaledes Aa.

— Iwen Brysche R. Landsdommer i Fywn, Clawes Ronnow, Pædher Howenskild, Ffredrich Barsbek, Johan Frille i Vggersløff, Jørgen Vrne, Johan Whitkopp RR. og Wilhelm Frille V. Den 4. Lørdag efter Paaskedag paa Fynbo Landsting skødede en velbaaren Md. Hr. Eggerd Frille R. til en hæderlig og velbaaren Kvinde Fru Jahan af Skowsboo, Hr. Pædher Lyckes Efterlevere, al sin Ejendom, som han havde i det Enemærke omkring og hos Skowsboo; og Hr. E. F. kendtes sig fuldt Værd op at have baaret af Fru Jahan derfor. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. (Plica lidt beskadiget) [med 7? Segl]. (RA. Privatark., Eggert Frille.) LDipl. (ufuldstændig). [1465

Maj 20. Michel Michelsß¹ Foged paa Roxø H.s Ting, Per Reynorsß af Lywelstrop, Jes Lytbrandsß, Michel Ball i Woeræ, Nis Michelsß af Karde, Nis Sudher i Ørstet, Jep Mortensß af Karde. Fer. 5. ante ascencionem dni. fik en hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Anders Jacobsß R. paa Stenholt et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Michel Ballw i Woeræ, Nis Michelsß af Karde, Per Perß af Bodhe, Pouel Ræk af Karde, Jep Mortensß *ibid.*, Hennæ Galle i Bodhe, Lille Jes i Ørstet, Per Reynorsß af Lywelstrop, Anders Tigisß af Thørsleff, Jes Winter i Woeræ, Nis Sudher i Ørstet, Jes Perß Scriffuer i Østersørøp; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at den Jord^a, som Jep Cristiernsß havde paa Hwollezbergs Mark, var aldrig i Bønderredsel, hvilken Jord

Wosæ Lasß havde ham skødet tilforn, og aldrig gaves der hverken Skat eller Leding i nogen Mands Minde, og var ej anden Jord end ret fri »stwæ« Jord. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6!] Segl: 1, 3, 5. Bomærker; 6. Brudst. Anders Jacobssøn Bjørns Arkiv (RA.). I.Dipl. [1466

a) Paaskrift bagpaa fra 16. Aarh.: de 7 Stykker Jord.

Maj 20. Jes Pouelß Herredsfoged i Flackebergs H., Niels Jenß R. i Woldrop, Jens Smøielund Præst i Slauelse, Troels Lerkæ i Æskelstrop, Mouens i Jællinge, Per Jydhe i Nestuet og Per Hemingß i Agrop. Torsd. før hellig Torsdag spurgte velbyrdig Md. Æwerdh Markman i Haretzstædhe sig for paa Flackebergs H.s Ting paa Fru Bertes Vegne, om nogen droges til Minde og havde hørt, at Fru Berthe havde ladet kæret paa Fru Ærmegords Gods, som 2 Gaarde i Meyenstrop ligger til Mariebo[!] og mere, hvad det helst nævnes i Flackebergs H., og »beddes« der et Stokkevidne paa. Da bad Herredsfogeden, at Michil Basse i Skousgordh skulde tage 11 Dannemænd til sig og sige derom saa meget, som Sanden er. Da tog han til sig Jes Kampe i Lundby, Iguor i Hesleby, Claus i Lyngby, Llasse Jenß i Skyrpinge, Hemyng May, Jes Perß ibid., Per Nielß i Kellerude, Mates i Næbelderude, Jes Arkilß i Jonstrop, Jes Tweß i Tormarke og Heming Skoubo i Hyllinge; disse 12 Dannemænd vidnede, at de havde hørt, og var dem selv en Del vitterligt, at velbyrdig Kvinde Fru Berthæ havde kæret paa det fornævnte Gods Fru Ærmegords, 2 Gaarde i Meienstrop, som ligger til Mariebo, og mere, hvad det nævnes kunde i Flackebergs H. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med utydelige Rester af 2 Segl paatrykte forneden. (RA. Topogr. Saml. Papir, Maribo.) [1467

Maj 25. Broder Niels Abbed¹ i Esrom og alt Konvent² sstds. Hæderlig og velbyrdig Md. Mester Jaspar Henricsß »dæken« i Kopenhaffn har været i vort Kloster og os ladet understandet, at han vilde bygge lade en Mølle paa »dækens« Grund af Kopenhaffn mellem Langsø og Kælsisø^a, og begærede han derpaa vort Samtykke, efterdi at vor Grund dertil løber; og har vi det udgransket, at det er os og vort Klosters Tjenere til liden Skade og ingen Forfang. Thi har vi det tilladet, og vil vi ej, at nogen paa vore Vegne eller andre skal Hinder gøre eller Dele sætte paa Mester Jesper eller hans Efterkommere »dæken« i Kopenhaffn om fornævnte Mølle eller Dæmning for den vort

Klosters Grund, som derpaa løber. Vi hænger vort og vort Konvents Indsegl neden dette Brev. Givet i vort Kloster Vrbani Dag.

[A. ^bOrig. med 2 Segl: 1. Utvivlsomt G. 485; 2. G. 483. ^b Københavns Kapitels Arkiv.] **Aa.** Afskr. for Arne Magnusson (med Overskrift af ham: »Litera conventus Esrom super fundo adjacenti Kæthelsiømølle, alias P[?]rynemølle« og med Seglbeskrivelse af ham): AM. Afskr. Pk. IX. [1468

^a) Randbemærkning af Arne Magnusson selv i Aa: »Ita est; corr. Kætelsiø-
^b—b) Saaledes ifølge Arne Magnussons Beskrivelse i Aa.

Maj 25. Ærkedegn Tetz i Lund ^a giver paa en Enkes Vegne $\frac{1}{2}$ Gaard til et Alter i s. Pæders Kirke i Malmøe.

[A. Orig. Malmø Petri Kirkes Arkiv.] **Aa.** Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 47. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 14.* — **Ab.** Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 9, Nr. 282 (jfr. *Weibull, anf. St. S. 15*). [1469

^a) Ab: Roschild.

Maj 29. (*Reg. *6334.*) Perg. [med 7 Segl]. ^a Senere til Viborg Landstings Arkiv ^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA. Erik Christierns-søn Fastis Arkiv). LDipl. *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 66.* [1470
^a—a) Saaledes Langebek i LDipl. og RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rafnsberg.

Maj 31. (*Reg. 4432* (med urigtig Datum 1472 Maj 11 ligesom i det der anførte Udtog).) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 556.* [1471
— (*Reg. 4433* = *6335.*) [Orig.] Nævnt i *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 557.* [1472

Juni 1. Jeg Erik Cristierns¹ af Silkeborgh V. vederkendes mig at have skødet hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Thomes Langhe Kannik i Ribe og Provst i Jelinghsysell og hans Broder Wlff Langhe 2 Gaarde i Wester H. i Wrøghum i All S. (Jes Perss og Anders Perss, 4 Mk. lybsk) til Mageskifte for Gods, som de har mig genskødet og det Brev udviser, som de mig derpaa givet har. Sig. meum cum sig. nobilium virr. Dn. Gwn-donis Nicolai² M., Lagonis Olai, Magni Nicolai⁴ et Cristierni Stygge AA. Datum 3. fer. infra oct. ascens. dni.

Perg. med [5] Segl: 1. Hxx 4 (Fasti); 2. Fxliii 12 (Lange); 4. Fxliiii 13 (Lange); omtr. samtidig Paaskrift: Super bonis in Wrøgom acquisitis de Erico Cristierni, deputatis ^avicarie perpetue, quam erexi in ecclesia maiori ^a. Senere (jfr. 1471 Jan. 16) til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 394* (RA.).

^a—a) Atter overstreget. [1473

Juni 3. Pave Pius II befaler Abbeden i Løgumkloster efter anstillet Undersøgelse at bekræfte den af Bisp Henrik af Ribe foretagne Inkorporation af Vester Vedsted Kirke i Ribe Kapitel.

[Orig. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 430.* — Afskr. fra 16. Aarh.: »Col-dingische [Handlung 1575] in archiv. cancell. Germ.«] Afskr. af Langebek efter sidstnævnte: LDipl. — Trykt efter italiensk Kilde: *Acta pontif. Dan. III. 328.* [1474

Juni 3. *Reg. 4149**. Perg. med [8] Segl: 2. Li 63; 6. Udslidt. Peder Nielsøn Ulfeldts Arkiv (RA.). *Danske Mag. IV. 238.* [1475]

Juni 6. Jens Knwdsß Sognepræst i Baræth S. og Nis Nielsß² i Baræth. Paa Pinsesøndag paa Baræth Kirkegaard fik hæderlig Svend og velbyrdig Niels Mandrvp et Sognevidne med 12[!] Danne-mænd: Nis Sewrensß i Breydh, Jes Andersß i Baræth, Mangnes Bremborigh i Bredh, Jæp Andersß i Rodhe, Jæp Trowelsß, Nis Sewrensß ibid., Kyeld Persß, Nis Jensß i Breydh, Anders Scredher, Anders Mülli ibid. og Nis Trowelsß; hvilke vidnede, at de har hørt af Dannemænd og gode Kvinder, som tjente i Baræthskoff, og af andre Dannemænd i Baræth S., at Lylle Per Friis var 20 Aar gammel og mere, paa den Tid han solgte Fru Boldhe i Baræthskoff det Gods: 1 Gaard i Hawe (Marquord), 1 Gaard i Baræth (Per Mattissøn), 2 Gaarde i Rodhe (Jes Krogh og Per Nielsß) og 1 Bol i Breydh (Jes Skynder). Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 2 Segl paatrykte forneden: 1. Utydelige Rester; 2. Utydeligt. Barritskov Godsarkiv (RA. Barritskovs Arkiv, Depositum). LDipl. [1476]

Juni 8. *Reg. 4150**. Perg. med Pius II.s Bulle i Silkesnor. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (RA.). *Dipl. Chr. I S. 140.* — Findes ifølge *Acta pontif. Dan. III. 330* ogsaa i Afskr. i Reg. Lat. [1477]

Juni 11. Henrik Daa af Kælstropp. Med min Husfrue Jehannes Samtykke og flere mine Venners Raad giver jeg og skøder perpetuis vicariis i Roskilde i s. Lucii Domkirke al min og min Husfrues Rettighed i en Gaard i Bræghenthweedh (Ingwar, $\frac{1}{2}$ Td. Smør og 2 Skill. Grot) og $\frac{1}{2}$ Gaard (Jes Pæthersß, 1 Fjerding Smør og 1 Skill. Grot), hvilke Gaarde min Broder Biskop Oleff Daa pantsatte s. Willelmi Alter for 100 rynske Gylden til at holde den Gudstjeneste med, hvilken Biskop O. D. stiftede, hvis Sjæl Gud have, til baade vore Sjæles og vore Forældres Bestandelse, med saadant Vilkaar, at perpetui vicarii skal selv indløse Gaardene af den, som er Ejer til s. Willelmi Alter. Medb. af min Søster Fru Elseby Henriksdatter² i Skowcloster og flere velbaarne Mænd Kæld Nielsß³ Høvedsmand paa Harildzborgh, Ottæ Jensß⁴, Erik Jensß⁵ Forstander i Vor Frue Kloster, Jepp Jensß⁶ Forstander i Clare Kloster og Boo Jensß Borgemester i Roskilde. Datum Roskildis fer. 6. penthecostes.

Perg. med [7] Segl: 1. Forsiden mangler; 2. Lxlix 31 (Daa); 3. Gxv 6 (Algudsen); 4. Gxix 7 (Qvitzow); 5. Clviii 13 (Godov); 6. Hxl 6 (Barrits). Roskilde Kapitels Arkiv (RA.). [1478]

Juni 12. Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Halle H. For os har været vor Mand og Raads Bud Hr. Otte Nielsßøns med Breve af Wiborgs Landsting og af Halle H.s Ting, lydende, at Hr. Otte har ladet lovsøge disse Mænd: Hans Lerky, Anders Winther og Hans Geretzsen for Mattisß Smedh i Aaningh, de tog og førte ulovlig og bastede og bunde, og lydende, at Hans Lerky »worthe« og lovsøgt for Ran, som Jens Diegn kom ham over. Thi byder vi hos eder Hans Lerky, Anders Winther og Hans Geretzsen, at I inden 15 Dage, efter at dette vort Brev er læst, udlægger eders Faldsmaal og Ret gør Hr. Otte paa vore Vegne og Hovedsag med, og Hans Lerky særdeles udlægge dit Faldsmaal for det Ran, som Jens Diegn dig over kom, eller rømme, som Loven udviser. Datum Haffnis vig. ^as. trinitatis^a nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Ketillo Nicolai.

^b Halle hæret inhabitantibus.^b

[A. ^cPapir (Orig.).^c Otte Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 9).] Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Ab. Uldall 4to 360 Bl. 104 a (med ufuldstændig Datering, jfr. ovfr.); Ac. Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 98. [1479

^a—^a) Ab:..... ^b—^b) Har utvivlsomt været en Udskrift; mangler i Ab og Ac. ^c—^c) Saaledes Aa.

Juni 14. Kongen stadfæster for Hr. Stranggi Nielsson en af Wyborgs Landsting fældet Dom, at en ved Skonør for Nørholm bygget Fiskegaard ej bør blive ved Magt.

Perg. med 1 Segl: K. 80. (Straks til) Arkivet paa Nørholm. *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 62* (læs: lantztingh ludnes, at for^{ne} her Stranggi haffde været y rette paa for^{ne} lantztingh met - (her Eric Nielsß maa antages bagefter at være rettet til: her Nielsß Ericß)). [1480

Juni 16. Jæppe Driwere Foged i Swndz H., Hans Pouelsß, Jachim Biørnsß VV., Jæppe Olaffß Foged paa Ørkell, Cristiern Olaffß Foged paa Huidkeldhe, Jesse Jensß i Quærndorpe, Llasse Jull i Østre Skerningi og Jesse Driwere. Paa Bothels Aften paa Swndz H.s Ting hørte vi og saa', at en beskeden Dannemand Niels Hay Borgemester i Swineborgh fik et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Olaff Jæiopß i Eghebjerg, Llasse Jull i Østre Skerninge, Jes Lasß, Anders Matsß ibid., Pædher Mule i Swineborg, Pæder Nielsß i Sedorpe, Llas Nielsß i Kobetwedh og Llasse Boosß i Kleynstorpe; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Tydke Røffuere Byfoged i Swineborgh samme Dag paa fornævnte Ting skødede paa ærlig og velbyrdig Mands Vegne Hr. Claus

Rønnow R. fornævnte Niels Hay 2 Agre Jord liggende i den Lykke hos Swineborg østen op til Høye Bøghe, som kaldes Davids lykke, iblandt s. Juriens Jord paa al Swineborgs Bys Vegne; hvilke 2 Agre liggende var til de 2 Gaarde i Sedorpe, som Hr. Claus Rønnow købte af Hr. Eric Ericß R. og Fru Mætte Laurensdatter hans Husfrue, som tilfor[n] til Løgghetweds gard laa. Og vederkendtes Tydke Røffuere, at Hr. Claus Rønnow havde fanget fuld Fornøjning for de 2 Agre af »borghmestern«, Raadet og Menigheden i Swineborg. Item vidnede fornævnte 8 Dannemænd, at de saa' og hørte, at Tydke Røwere havde der Hr. Claus Rønnows aabne beselede Brev og lod læses samme Dag paa fornævnte Ting, sørend dette Skøde gik, lydende, at han havde gjort ham fuldmægtig at skøde, ligervis som han selv nærværende var, »borghmesteren« og Raadet og den ganske mene Almue i Swineborgh 2 Agre liggende i den Lykke østen op til Høye Bøghe iblandt s. Juriens Jord. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. Svendborg Bys Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. — Udtog se 20. RA. Herredagsdombog 1604 Bl. 18 b. Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 509.* [1481

Juni 23. (*Reg. * 6337.*) [Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Afskr. fra c. 1700 i et Kvarthæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 32.* [1482

Juni 26. Cristiern Konge. Sabb. infra oct. nativit. Johannis bapt. for os og vort Raad og gode Mænd paa Retterting i Køpendehaffn i Graabrødreklosters Stue, nærværende Hr. Jens Torbærnsß, Hr. Strange Nielsß, Hr. Michil Rwdh, Hr. Jørien Wrnæ, Hr. Jehan Randzo, Hr. Pædher Høgh RR., Anders Jensß Landsdommer i Siælandh, Henningh Wolkendorp, Albrecht Nielsß, Ingemer Grubbe og flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Anders Gro paa vore Vegne og talte Niels Jepsß af Bregninge til paa hans Moders Vegne Husfru Gretæ og ham selv, at de havde dulgt af det Gods og Arv, os er tildømt af vort Raad og gode Mænd paa vort Retterting i Nykøpingh efter Fru Gretæ Reberss, »brænt wort«. Først talte han paa Pantegods, som fordulgt var, og lagde her i Rette 4 Pantebreve, 3 lydende paa Gods i Møæn i Tostnæs og i Koxeby, og 1 lydende paa Gods i Falster; hvilke Pantebreve ikke fundes i den Skrift, Hr. Henric Jensß skrev, der Skiftet gik i Bregninge efter Fru Grethæ. Item

talte han dem til for 4 Sølvstobe, 5 Sølvstobe, 8 Sølvfade, Horn beslagne med Sølv forgyldte, for en Sum Nobeler, Gylden, Penge og for 350 »lætægillen« af de 600 Gylden, Hr. Niels Laurensß Brev paalyder. Da var der saa paa Rette paasagt, at vi »skulde« nyde og beholde forskrevne Pantebreve, Gaarde og Gods, som fordulgte er, med al Ret, efter som Brevene derom indeholder; item skal Niels Jepsß Husfrue Gretæ forskrevne Klenodier, Guld, Sølv og Penge udlægge inden 6 Uger eller afværge det med gode Mænd og lovfaste, efter som Loven indeholder, at de intet har dulgt, der os »høret« at have, af Arven efter Fru Gretæ Rebærss. Datum ut supra nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Harislborgh.

Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). LDipl. [1483

Juni 27. *Reg. * 6339.* [Perg.^a med mindst 3 Segl: Lxxxiv 31 (**sigillum lawe brot**)^b; Lxxix 1c; Lxxix 5^d. Otte Nielssøn Rosenkrantz's og Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 10).] Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 100. Her-efter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 109.* — Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 106 a. [1484

a) Saaledes Klevenfeldts Segltegn., Hack. b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Brock og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 a, Brock. c) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Hack og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 c, Hack. d) Tegning de samme 2 Steder. — Se ogsaa 1427 Note a.

Juli 2. Christian Danmarchis, Sueriges, Norgis, Wendis og Gottis Konge, Hertug i Sleßuig, Greve i Holsteen, Stormarn, Oldenburg og Dellmenhorst. For os var skikket og vort Raad paa Kiøbenhaffn Aar »tußinde firre hundrede thredsindstiuftue paa dend anden Vor frue dag visitationis« Claus Brun paa den ene Side paa hans Moders Vegne og Anders Madtzen paa den anden Side paa Holme Lods Vegne i Gudme H. om Trætte, og sagde Anders Madtzen paa Bøndernes Vegne i Holme Lod, at Claus Brunß Moder Kierstin burde at skatte med dem i deres Lod; da svarede Claus til paa hans Moders Vegne, at hans Moder var »maalfri«, som det aabne Brev lyder, han af vor Forfader Kong Woldemar har^b, som Indseglet affaldet var af ret Alder, hvilket vi med vort Raad og mærke kunde, at retfærdigt var, og vi nu paa det ny med vort Raad stadfæster med alle sine Artikler. Da opstod Hr. Claus Rønou R. vor Marsk i Dannemarch og spurgte os og vort Raad ad, »huem hand schulle sin skatt och atterstade«. Da funde vi og vort Raad, som nærværende var, for Rette, at Hr. Claus skal have sin Skat og »atterstade« af Holme Lod, hvad som Skattebønder bør at

give, og hvad som gaar af Maalgods, det bør Kierstin at give.
 »Datum anno, die et loco supra scripto c meo sup sueriti presentibus dorsotenus impressis c.«

[A. ^dPapir med 1 Segl.^d Nyborg Lens Arkiv? ^e — Aa. Vidisse 1577 Febr. 9 af Fynboe Landsting, givet Knud Abraham Ridefoged i Nyborg Len.] Aaa. Optaget efter Aa i Tingsvidne af Gudme H. 1670 Okt. 6 i en Sag mellem Karin Wandell salig Niels Jensens og Niels Ibs i Ramdrup; Aa fremlægges af den sidste. FLA. Gudme Herreds Tingbog 1670-71 Bl. 146 b. — Nævnt med urigtigt Aar 1460 (uden Dagsangivelse) i *Aarb. f. dansk Kulturhist. 1894 S. 186* og *P. Lindegaard, Hist. Meddelelser ov. »Eskelund« Aar 1909 S. 8.* [1485

a) Dateringen maa antages at skulle opfattes som 1462 Juli 2; i alt Fald var Kongen 1460 Juli 2 paa Varberg, men i 1462 baade Juni 25 og Juli 12 ell. 19 paa København. b) c: et Brev af 1370 uden Dag, indført (i dansk Oversætt.) i samme Tingbog som Aaa, men Bl. 146 a. c—c) Formentlig Fejl for: nostro sub secreto presentibus dorsotenus impresso. d—d) Saaledes Aa. e) Jfr. Aa. Claus Rønnow var Lensmand paa Nyborg i alt Fald 1442-58 (*Dansk biograf. Lexikon XIV. 508*).

Juli 5. Axel Bradhe R. Mand. efter Vor Frue Dag visitac. i Biskopsgaarden i Køpendehaffn, nærværende velbyrdige Mænd Hr. Oleff Morthenss Biskop i Roskilde, Hr. Clawes Rennogh, Hr. Aaghe Axels, Hr. Iwer Axels, Hr. Korrofitz Rennogh, Hr. Knwt Trwets, og Hr. Jens Dwe RR., efter mine Brøders Ottæ Knops og Laurentz Knops og flere Venners Raad var gjort et Skifte mellem velbyrdig Md. Hr. Johan Oxe R. og min Moder Fru Byrgitte, som nu hans Hustru er, paa den ene Side og mine Brødre Niels Bradhe, Otte Knop, Laurentz Knop og mig, som deres »laghe werghia« er af Rette og af den Magt, som mig af dem given er, paa den anden Side om Jordegods, Pantegods, Bo, Boskab, Løsøre og alle andre Stykker, som os imellem har været indtil denne Dag, i saa Maade: først skal min Broder Niels Bradhe og jeg beholde i Pant al deres Del i Bareby, Karleby og Swynebergh for 1000 Mk. lub. landgængs Penge. Derover lader forskrevne min Broder og jeg Hr. Johan Oxe og min Moder og mine Brødre Otte og Laurentz fri for al Arv og Gæld og Tiltale, som os har mellem været indtil denne Dag; og kendes vi os ingen Tiltale ydermere at have til dem efter denne Dag hverken for Wetsköffle eller Opbørsel eller Boskab. Item skal Otte Knop og Laurentz Knop have Wedh-menneløffue og Gylebodhe for Enemærke og Herresæde, saa langt det kan række, og Hr. Johan og min Moder skal derimod have andet smaat Gods i Skane efter Hr. Knwt Trwets og Hr. Jens Dwes Tykke, naar de til Skane kommende vorder; og det Gods skal de beholde, til Thorsø vorder opløst, og siden skal det Enemærke gange imod Gylebodhe hveranden til Jævned,

som det sig bør. Og naar Thorsø vorder løst, skal Hr. Johan Oxe og min Moder det beholde for Enemærke og Herresæde, og mine Brødre Otte og Laurentz skal da beholde Wedhmenne-løffue for Enemærke, og forskrevne smaa Gods med andet, hvad da paa Færde vorder, skal da gange til Skifte, som det sig bør. Om Bo og Boskab skal saa blive, som Hr. Knwt, Hr. Abbed af Esyerom og jeg det tilforn gjorde mellem Hr. Johan Oxe og min Moder og mine Brødre, og det Boskab skal sættes ved Penge efter Hr. Knutz og Hr. Abbeds Tykke, og de Penge skal lægges forskrevne Børn til gode, og derpaa skal gøres 2 udskaarne Skrifter; den ene beholder Hr. Johan, og den anden jeg paa mine Brødres Vegne. Item skal Otte og Laurentz »twodelen« (!) af den Læst Korn, som Fru Kirstine af Gladsaxe i Pant har; og hvad Gods som ellers i Pant staar, skal indløses af hver, som det sig bør, og siden nyde hver til Skifte, som det sig bør. Derover gav Hr. Johan Otte og Laurentz til alt det, han hertil har indløst for deres Del i Pantegodset, og fordrog dem al den Gæld, som de pligtige var og nu betalt er, for hvilket vi ham takker, og hvad Gæld som nu ej betalt er, den skal betales af os alle, som det sig bør. Thi efter mine Brødres Villie og efter forskrevne mine Venners og Frænders Samtykke lader jeg paa mine Brødres saa vel som paa mine egne Vegne Hr. Johan Oxe og Fru Byrgitte kvitte for mig og mine Brødre for alt ydermere Tiltale om Arv, Skifte eller Gæld, som os imellem har været indtil denne Dag. Sig. meum cum secreto et sig. prenominatorum Dn. episcopi Roskildensis et nobilium virorum militum. Datum *etc.*

[^aPerg. med Segl.^a Johan Pederssøn Oxes Arkiv.] Vidisse 1465
Apr. 1. LDipl. [1486

^{a—a}) Saaledes Vidissen.

Juli 6. »It Niels Palleßen Kierth, Las Michelsßen Kiert, Møg Spend, Jep Dienßen theris obne breff och mageskiffthe under sin datum mcdlxii tisdag ephther Vor frue dag visitationis wdgiffuen, lydindis, att thy haffuer seett offuer en venlig mageskiffthe met her Jens Madtzen aff Vissborig ridder ephther theris venners och frenders raad om jord, som the met huer andre haffuer mageskiffthe, saa thett her Jens Madtzen skall haffue Feernis roude, Struden, Skinder rode och alle then jord, som øster er y Rudgaardz marck undthagen Gløgs ruode tiill euindeligh eye att bruge och beholde ephther sin egne tycke och raad y saa maade, att Niels Palleßen och hans arffuiingere skall nyde sin egen skou och engh, som for then jord liger.«

[A. Orig. Jens Madssøn Munks Arkiv; senere til Rudgaard Godsarkiv.] Aa. Udtog anført i Dom 1578 Aug. 25 (Mand. efter Bartholomei

Dag) af Herredsfogeden i Hald H. mellem Knud Rud og hans Medarvinger Erick Rudz Børn og Arvinger paa den ene Side og Lodsejerne til Rudgaard Erick Lycke og Fru Anne Blicksdatther paa den anden; de første fremlægger Breve af 1512 Okt. 25 og 1478 Apr. 27; de sidste fremlægger Brev af Kong Hans af 1465[!], nærværende Brev og Brev af 1503 Nov. 13. NLA. Løvenholm Godsarkiv Pk. 26. — **Ab.** Udtog anført i Dom 1578 Nov. 3 (Mand. efter omnium sanctorum) af samme Herredsfoged mellem de samme Parter; de første fremlægger Brev af 1512 Okt. 25; de sidste fremlægger de samme 3 Breve, der er anførte under Aa som fremlagte af dem (og som i Ab gengives i Udtog, der hist og her er lidt kortere end Aa eller har uvæsentlige Afvigelser fra Aa's Tekst). NLA. Løvenholm Godsarkiv Pk. 26. [1487

Juli 6. Jeg Philippus Axels¹ R. er skyldig min Broder Hr. Laurens Axels R. 350 engelske Nobeler, 500 rinske Gylden, 100 Reghnoldz Gylden og 50 lødige Mk. i Nestwede Engelske eller saa mange rinske Gylden, at de fuldtgør for de 50 lødige Mk., at betale inden Olai Dag næstkommende. Betales fornævnte Sum Guld og Penge ej inden Olai Dag, pantsætter jeg ham alt det Gods, som jeg har i Sielandh, som er: Ordwrpgard ($\frac{1}{2}$ Læst Korn og $\frac{1}{2}$ Td. Smør); Møllerne (3 Læster Mel); Jes Swdher 1 Pd. Korn og 8 Skpr.; Oleff Mws 1 Pd. Korn og 8 Skpr.; Jep Nielß 1 Pd. Korn og 8 Skpr., 1 Lam, 1 Gaas og 4 Høns; Jeup Stolsween 1 Pd. Korn og 8 Skpr., 1 Lam, 1 Gaas og 4 pullos; Maghens Oleffß 1 Pd. og 4 Skpr., 1 Lam, 1 Gaas og 4 pullos; Pether Jenß 1 Pd. Korn og 8 Skpr., 1 Lam, 1 Gaas og 4 pullos; P. J., Jeup Stolswen og M. O. til Hobe giver 1 Svin og 1 Faar; i Nyrwpp Oleff Swenß (2 Pd. Korn, 1 Lam, 1 Gaas og 4 Høns); Laurens Palneß 2 Pd. Korn, 1 Lam, 1 Gaas og 4 Høns; Anders Palneß 2 Pd. Korn, 1 Lam, 1 Gaas og 4 pullos; disse 3 Mænd tilsammen giver 1 Svin og 1 Faar; Jes Palneß ibid. 2 Pd. Korn; i Sawby Beynt (4 Pd. Korn, 1 Svin, 1 Faar, 1 Lam, 2 Gæs og 6 Høns); Nis Pauelß 5 Pd. Korn, 1 Svin, 1 Faar, 1 Lam, 2 Gæs og 6 pullos; Jeup Høgh 1 Pd. Korn, 1 Lam, 1 Gaas og 2 pullos; Jes Petherß 1 Pd., 1 Lam, 1 Gaas og 2 pullos; Esgæ 1 Pd., 1 Lam, 1 Gaas og 4 pullos; Jeup Pauelß 1 Pd. Korn, 1 Lam, 1 Gaas og 4 pullos; Jes Petherß 1 Pd. Korn, 1 Lam, 1 Gaas og 4 Høns; Erick 1 Ørte Korn og Nis Jenß 1 Øre Korn; for et brugeligt Pant, til det løses. Lyster mig at løse Godset, skal jeg vare ham 1 Aar tilforn ad med mit aabne beseglede Brev. Lyster ham ej at have Godset længere, skal han mig tilsige 1 Aar tilforn og med aabne beseglede »breff«. Fravindes noget af dette Gods mig enten af

broderlig Skiftes Vegne eller i anden Maade, tilbinder jeg mig ham at vederlægge saa meget og saa godt Gods inden 6 Uger derefter. Findes og i det Pantebrev, som jeg har af Kong Cristiern paa Tranekier, nogen Sum mere end »tøsswer« saa meget som denne forskrevne Sum, tilbinder jeg mig ham Halvdelen at betale deraf undtagen 100 Nobeler, 100 rinske Gylden og 300 lub. Mk. i danske Penge, fordi de er betalte. Item tilbinder jeg mig Hr. Laurens 60 lub. Mk., som i Danmarck gænge er, hvert Aar at betale inden Vor Frue Dag nativit., til forskrevne Gods løses. Sig. meum cum sig. nobilium virr. DDn. Agonis Absolonis, Iwari Absolonis necnon Eggardi Frille⁴ MM. Datum Haffnis fer. 3. post f. visitac. Marie.

Perg. med [4] Segl: 1. Lxviii 23 (Thott); 4. Flxiii 3 (**sigillum eggardi friftierni**). Laurens Axelssøn Thotts Arkiv; 1541 i Vallø Godsarkiv; *Adel. Brevkister S. 141* (RA. Laurens Axelssøn Thotts Arkiv). [1488

Juli 8. Mariagher Kloster overdrager Randers By en Jord i Vor Frue Sogn i Randers til at holde Marked og Torv paa, mod at Byen svarer en aarlig Afgift til en Messe i Randers Vor Frue Kirke.

[Orig. Randers Bys Arkiv.] Afskr. af S. A. Stadfeldt, mulig »efter nogle Excerptblade, der tilhøre Beedemand Knud Kiørgaard«: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 364. *Kirkehist. Saml. 4. R. V. 499.* [1489

Juli 13. Claus Hansenn i Lillemoëse, Jordan Holst i Bregninge, Niels Brøyer i Wogenstedt, Brun i Schaarup, Peder Boëßenn i Rogehauffue, Jep Jensen ibid., Madtz Bickell i Thorslundt, Jens Hummelløll i Horebye, Las Jenßenn i Aalstrup, Annders Graa i Søllestedt, Jens Madßenn i Høgerbye, Per Mandt i Søllestedt, Madtz Perßenn i Nybygt, Breçis i Felrupe, Laurs Kopinn og Jep Bunde i Suinsbierigh. Efterdi som vor naadig Herre og Konge tilskrev Olluff Giøe Landsdommer i Lolandt, at han skulde lade stævne en Landenævn imellem Rastedt og Hielm paa et Skovskel at gøre imellem dem, da var vi mødt paa forskrevne Skov Tirsd. efter Knudt Konges Dag og »skoede« forskrevne Skovskel og hørte deres Breve og Bevisning, som de da for os frembar, og adspurgte gamle Oldinge de viseste og bedste. Da bad vi os saa Gud hjælpe, at vi ej sandere spørge kunde, end den Skov og Grund, som ligger imellem Rastedt og Hielm, som de »thrette« om, han hører Rastedt Ejere til indtil de »gaarde«, som stander imellem Rastedt og Hielm, som de kaldte Hiembøllingh Havegærder. Vore Indsegl, de som Indsegl har. Datum Rastedt fer. 3. post f. Canuti regis.

[A. ^aBeseglet Pergamentsbrev.^a Radsted Mænds Arkiv.] [Aa og] Aaa. Afskr. se 763, [Aa og] Aaa. RA. Herredagsdombog 1616 Bl. 45 b. [1490 a—a) Saaledes Aa.

Juli 14 ell. 21. *Reg. *6341.* Perg. med 1 Segl: Biskoppens. Kongens Arkiv (RA. Orknøerne), Perg.). *Dipl. Chr. I S. 141; Dipl. Norv. V. 610.* [1491

Juli 20. Bunde, lansten unde alle mene inwoner wonafftichnnen unde betughen | dat na der [b]ort Ihesu Cristi 1461 am dinxstedage negest den achte daghen der hillighen d[riger koni]nghe | unde was de vrome knape Hans [Mi]kkelke uppe | veer dinckstock[en] vorleth unde vorschotede vry[ges] | eruen na rechtem landrechte syne gudere Torns[ch]ouw unde [T]ad[o]rpp | behoringhe alße 2 gudere tho Tornschouw, dar nu uppe wonet | unde eyn gud tho Tadorpp, dar nu uppe wonet Vedder [E?]isß | herlicheyden, vrigheyden unde hey | yme suluen herde yn Eggebeke unde Ouertze kerspelen beleghen Sleßwikes deme besche|den Andrewesse Junghen domheren der kerken Sleßwigh to truver hand des | herenn Conradi Cordes archidiakens der [do]mkerken Sleßwigh unde syner eruen to enem ewighen | erffkope mid stockke unde groner erden na [de]s | menen wiße unde van | deme erbenomeden Andreeße lochboden worden to dr[e di]ngdaghen n....sem rechten sunder yenich | uppsprekent, dar den de vorscreuen g..... g[he]domet unde to tho des | heren Cordes und siner eruen truver hand. Wii bunde unde menen herdes man hebbe unses menen herdes ingesegel | henget laten an de[ssen] breff. Geuen unde screuen | dusent veerhundert darn[a an?] de[me t]we unde sostigesten jare des dinxstedaghes na der 12 apostole daghe.

Medtaget Perg. [med 1 Segl]. Ærkedegn i Slesvig Cord Cordes's Arkiv; *ÆA. V. 506* (ell. 505), 517 (Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 25). (Det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Matthiessen i LDipl.) Udtog med urigtig Datum 1467 efter Juli 15: *Westphalen IV. 3189 Nr. 82* (*Reg. *6636*) og Ny kgl. Saml. Fol. 895 Nr. 84; og med urigtigt Aar 1467 uden Dag: Kiels UB., S. H. 8 Bl. 506 b. [1492

Juli 22. Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Hallæ H. For os har været vor Mands og Raads Bud Hr. Ottæ Nielsßøns med Breve af Vyborgh Landsting og af Halle H.s Ting, lydende, at Hr. Ottæ har ladet lovsøge disse Mænd: Hans Lerkæ, Anders Wynter og Hans Geretsßøn for Mattis Smedh i Aaningh, de tog

og førte ulovlig og bastede og bunde, og lydende, at Hans Lerky »worth« og lovsøgt for Ran, som Jens Dieghen kom ham over. Thi byder vi hos eder Hans Lerky, Anders Wynter og Hans Gerethsßen at I straks, efter at dette Brev er læst, udlægger eders Faldsmaal og Ret gør Hr. Ottæ paa vore Vegne og Hovedsag med, og Hans Lerkæ særdeles udlægge dit Faldsmaal for det Ran, som Jens Dieghen dig over kom, eller rømme, som Loven udviser, dog vort Faldsmaal uforsømt for vore Breve, I har siddet overhørig. Datum die Marie Magdalene nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Kittillo Nicolai de Harisborgh.

[A. ^aPapir (Orig.)^a med Udskrift: ^bHallæhærit inhabitantibus^b. Otte Nielsson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 11).] Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Ab. Uldall 4to 360 Bl. 108 a; Ac. Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 104. [1493

a—a) Saaledes Aa. b—b) Mangler i Ab og Ac.

Juli 27. Reg. *6342. A. Perg. med [3] Segl: 1. Hertug Vartislavs; 3. Hertug Ottos. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 391 Nr. 78* ell. *IV. 395 Nr. 126* (RA. Pommern, Perg.). Herefter: *Dipl. Chr. I S. 142*; *Rydberg III. 278*. — B. Perg. med [2] Segl: 2. Hertug Vartislavs. Samme Arkiv; *ÆA. IV. 395 Nr. 126* ell. *IV. 391 Nr. 78* (RA. Pommern, Perg.) (har følgende Afvigelser fra A: Wenden vnde Gotten - Pameren *etc.* hertogh - Rugen *vor vns* vnde *vor vnsen leuen* vedderen heren Otten *herlogen etc.* *darsuluest*, des - mechtich sind, *vppe dat ander deel* bekennen - opembare in - he *vorkomende* - wy vns vppe - ouer een *gekomen* - tiid tor stede - hulpe *vnde rechte* bliuen - landen, luden - steden vmme solk - fursten heren Erike - wy koningh - *erben.* vmme - to *deme* - macht, lande, lude - islik *van vns* mach - rechte vnde scholen so langhe - kriges mid *deme* anderen - *erg.* heren - edder wy Wartsloff vnde Otte *herlogen* vorg. edder - besunderen - dar *scholen* wy - wy *erg.* Wartsloff - Ffurder *wanner* wy - schat, *schaden*, kost - hochgebornste furste - vorg. landen in syneme - vns Wartslaue - *erg.* vns - vnsen *vorben.* leuen ohmen - entrichtet *to* werdende. Desset *vorgeschreuen* - de geuen - Nykopinghe vorg. na vnses heren bord - na Jacobi des hilghen apostels daghe). LDipl. — Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 127, Fol. 895 L. 4 f. n.* [1494

Juli 29. Søstre og Brødre det menige Konvents i s. Birgite Kloster i Mariagher. Vi har et aabent Brev af »borhemester«, Raad og Menighed i Randers paa en Begængelse, som de skal lade holde i vort Kloster Mariagher i 20 Aar efter denne Dag om Morthens Dag Tid med 1 libiskæ Mk. rede Penge for deres Sjæle, hvis Kroppe der begravne er i Vor Frue Kirkegaard i Randers. Item først de 20 Aar gangne er, skal den Begængelse have en Ende, og de skal have deres Brev igen, som derpaa

lydende er. Vi lader hænge vort Konvents Indsegl for dette Brev. Datum die Ollaii.

[Orig. Randers Bys Arkiv.] Afskr. af S. A. Stadfeldt, mulig efter nogle Excerptblade, der tilhøre Beedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 365-66. [1495]

Aug. 2. Jon Jenszon Præst sælger paa [sin] og sin Broder Nils Nilsons Vegne Hr. Petter Påwelszon en Jord i Lund.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 374. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 19.* [1496]

— Magistraten i Lund's Brev om Præsten Jon Jenszons Salg af en Jord i Lund til Præsten Pär Påwelson.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 375. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 20.* [1497]

Aug. 6. *Reg. *6344.* Perg. med [8] Segl: 1. Bisp Arnold af Lübeck's: 2. Lübecks Sekret; 3. G. 680; 4. Li 63; 5. Flxiii 3; 6. Fv 1; 8. Bomærke. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 393 Nr. 100?* (RA. Polen, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 144; Rydberg III. 280.* — Trykt efter Orig. i Lübeck: *Hanserecesse 1431-1476 V. 176.* [1498]

Aug. 9. Las Dann af Alsbyrrigaardt vor naadige Herre Konges Lensmand i Hann H., Mickel Jennßen i Klim, Jens Knudtzen i Lierup, Thomis Pedersøn i Brouist, Jacob Fincke i Hauisle Præst, Baardt Jennßen V., Eßky Bonde i Borup, Anders Gris i Slette, Jens Smedt i Bierge, Jep Andreßen i Eydrup, Peder Nielßen i Beystrup, Peder Nielsen i Langhuadt Bønder og Matz Steffenßøn i Brouist. Mand. før Laurentzy Dag paa Han H.s Ting fik Hr. Gerloff Morthensøn Prior i Øekloster et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Eßke Bunde, Knudt Jenßen, Jens Smedt i Bierge, Pael Pedersøn, Peder Nielsenndt i Langhuadt, Erick Pedersøn, Seffren Ericksøn og Las Pedersøn; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at 12 Dannemænd af de ældste og bedste i Han H., som tilforn var opnævnet af forskrevne Ting til Synsmænd, som er Palle Nielsønn i Jernum, Jens Pedersøn i Thanerup, Las Pedersøn i Hollumsøgardt, Anders Pedersøn i Lørstedt, Oloff Lassen i Aarup, Christen Pedersøn i Tannerup, Niels Knudsøn i Hausle, Niels Andersøn i Hollumsøe, Niels Pederß ibid., Jens Palsøn i Torsleff, Peder Bertelsøn i Aarup og Peder Thirissøn, den samme Dag paa forskrevne Ting vidnede, at de har hørt af deres Forældre og af andre gamle Dannemænd i Han H., og var dem selv vitterligt, at Hagediub, ligger sønder mod Middag af Attrup og saa paa begge Sider ned til Hallegardt,

er Øekloster fri Forstrog til Hallegardt, saa at ingen maa der nogen Aalegaard bygge uden Øeklosters Formands Minde. Og hjemlede fornævnte Mænd et fuldt Syn, saa at der var ulovlig bygget Aalegaarde i forskrevne Forstrog. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[A. Perg. ^a Ø Kl. Arkiv; *ÆA. III. 121.* — Aa. Optaget (sammen med Breve af 1524 Nov. 5 (se nedfr. 1468 Nov. 5 Ab) og 1487 Maj 1) i Brev 1574 Aug. 23 (Mand. før Bartholomei Dag), hvorved Frantz Banner til Kockedal kendes at have annammet de nævnte Breve af Axel Guldennstern til Thim med Forpligtelse til at tilbagelevere dem, saa snart han har brugt dem.] Aaa. Afskr. herefter fra c. 1600 i Papirshæfte, hvori en unævnt angiver, at Axel Guldennstern til Lyundbygardt 1593 Juli 21 har antvordet Brevet af 1574 Aug. 23 med flere Breve (se 1468 Nov. 5 Aaa, 1480 Juli 12 ell. 19, 1481 Maj 13, 1463 Sept. 21, 1496 Febr. 19, 1467 Aug. 17) »lyudendis paa, huis godtz som thil Øekloster liggitt haffuer« ind i Hvælvingen paa Kiøbenhaffuens Slot: RA. De ældste Arkivregistraturer, Ø Kloster Bl. 1 a. — Aaaa. Afskr. herefter af Frands de Thestrup: RA. Topogr. Saml. Papir, Ø-Han H., Øland S., Oksholm Bl. 1 a.

a) Saaledes Aa.

[1499

Aug. 23. Nogle Præsters Vidne om Gods liggende til et Kannikedømme (i Lund).

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 48. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 20.* — Omtr. det samme Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 21, Nr. 435. [1500

Sept. 8. Jeg Pæther Lilde Borger i Roskilde har i Leje annammet af perpetuis vicariis i Roskilde 1 Gaard liggende sønden ved Torffgadhen i s. Olaui Sogn, hvilken Koort Guldsmet fordum aatte, i mine og min Husfrues Dage og et vort Barn efter os, som længst lever, med saadant Skel, at vi skal Gaarden bygge og holde ham i gode Maade bygt og give hvert Aar 4 lødige Mk. Landgilde, »halfvæ« om Michelmesse eller senest inden Martini Dag og »halfvæ« i Paaskemarked eller senest inden 5 Uger derefter til den, som perpetui vicarii tilskikker. Holdes forskrevne Stykker ikke, skal perpetui vicarii have Fuldmagt deres Brev igen at kalde; og naar vi baade og vort Barn døde, skal Gaarden komme til fornævnte vicarios, som han da findes. Mit Indsegl. Datum Roskildis die nativit. Marie.

Perg. [med 1 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. [1501

Sept. 11. Las Jepsß Wiborgh Landstinghører, Anders Nielsß Borgemester i Wiborgh, Æuært Laurensß V., Per Wintær Raadmand, Jes Lasß og Per Laurensß Skriwer. Paa Wiborgh Lands-

ting var Per Therchilsß med Breve, som Sezel Lynghz havde pantet ham en Gaard for sin Trang, thi at hendes Husbond var rømt af Landet, og spurgte, om ham hører den Gaard at nyde efter hans Breves Lyd. Da »thygæ« os og alle de gode Mænd, som Landsting søgte, og sagde for Rette, at P. T.s Breve hører ved Magt at blive, og ham Gaarden at nyde, saa længe den lovlig afløses ham, som Pantebrevet udviser. Vore Indsegl. Datum Lörd. efter Vor Frue Dag nativit.

Perg. [med 6?^a Segl.] Senere til Aalborg Bys Arkiv^b; utvivlsomt indsendt af Byens Kommunalbestyrelse 1861 til Gehejmearkivet^c. (RA. Privatarlk., kronolog. Række.) [1502

a) Et 7. Seglhul, mellem det 3. og det 4., har næppe nogen Sinde været bestemt til noget Segl. b) Saaledes Folio-Registranten over Voss's Saml., Aalborg 27. c) Jfr. *Aarsberetn. fra Gehejmearch. III S. XVI.*

Sept. 17. »Borghemester« og Raad i Ribe. Fred. før Mathei Dag ap. paa vort Raadhus lod Hr. Pedher Friiss og Mester Niels Kanniker i Ribe os se og høre 2 aabne Breve uskaarne med sine hele og fulde hængende Indsegl, lydende: 946, 958. Med vort Stads Sekret. Datum *etc.*

Perg. [med 1 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 384*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [1503

a) RA. Reg. 60 S. 272.

— Cristiern¹ Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Hr. Eggert Frille R. vor Mand og Raad os og Danmark gjort har og gøre maa, forlener vi ham alt det Fredkøb og Brøde, som faldende vorder af fredløse Mænd i de Len, som han af os i Pant og til Forlening har. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Nesbyhoffuit fer. 6. 4 temporum post f. exaltac. crucis nostro sub secreto.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Eggert Frilles Arkiv; *Adel. Brevkister S. 107* (RA.). LDipl. [1504

Sept. 21. Jeg Elssebe Henningsdatter¹, Gerit Bruskes Efterleverske, Fuldmagt giver velbyrdig Md. Hr. Eggerdh Frille R. og Fru Anne Lwnges min Søsterdatter at forantvorde Kongen og Dronningen de Breve, som jeg har af min naadige Herre og Frue, lydende paa en Kontrakt, som er gjort imellem os om den Del, som jeg har i Nesbyhoffuet, og fremdeles »hvilke madhe« jeg skal beholde Eskebiergh igen med Kirtemynne og Mwncheboo, som de Breve udviser, derpaa gjorde er; og naar de Brevene fra dem fanget har min naadige Herre og Frue eller nogen anden, der de det vil befale at annamme paa deres Vegne,

da lader jeg Hr. Eggerd Frille og Fru Anne Lunges kvitte for al ydermere Tiltale om Brevene og takker dem for god Tro, der de har holdt mig i den Befaling. Medb. af flere gode Mænd Hr. Jørgen Wrne² R., Hr. Per Michelsß Præst og Konventsbroder i s. Johannis Ordens Kloster i Otthens og [Ma]wens Pouelsß⁴. Datum die Mathei ewang.

Perg. med [4] Segl: 1. Lxxvi 4 (s *elizabeth cab[els]dott.*.; Kabel); 2. Dxlv 3; 4. Bomærke. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. [1505]

Sept. 22. Marinus de Fregeno apostolice sedis nuncius generose virgini Margarete filie nobilis viri Dn. Turonis Thuresß M. Merito contribucionis, quam ad expeditionem contra Turcos pro defensione catholice fidei in loco a nobis ordinato reposuit, auctoritate apostolica nobis commissa annuimus, quod possit eligere sibi confessorem ydoneum, qui semel in vita et semel in mortis articulo eadem auctoritate apostolica sub forma, que sequitur, plenarie eam absolvat: Misereatur tui »etc.«, et ego auctoritate Jesu Cristi beatorumque apostolorum eius Petri et Pauli atque sedis apostolice michi in hac parte commissa absolvo te ab omni sententia excom[*mu*]nicacionis, suspensionis et interdicti atque penis et censuris ecclesiasticis a jure vel ab homine promulgatis. Insuper te absolvo ab omnibus peccatis tuis quantumcumque gravibus, eciam in casibus sedi apostolice reservatis, de quibus corde contritus et ore confessus vel oblitus es; et remitto tibi omnes penas pro eis in presenti seculo et in purgatorio tibi debitas, ac illam plenariam remissionem hac vice tibi imperciol, quam ad recuperacionem terre sancte seu Romam tempore jubilei euntibus ecclesia concedere solet. In nomine patris »etc.« Nostri sigilli appensione. Datum Kalmarnie die 22. septembris.

Perg. med 1 Segl. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes senere Hustrus Arkiv (RA.). LDipl. [1506]

Sept. 26. Jeg Philippus Axelß R. er skyldig Pether Tegmadh, Anders Tegmadh og Jomfru Kirstine deres Søster, Marquard Tegmadz Børn, hvis Sjæl Gud have, 1100 lubeske Mk. i Guld og gode Stæderpenge, som i Lubeke og Hamborgh gænge er undtagen »hole penninge«, rinsk Gylden regnet for 23 Skill. og »postlatz gillene« for 15 Skill., for hvilke 1100 Mk. jeg dem i et brugeligt Pant sætter af mit Arvegods dette Gods i Langland i Nørre H. og Søndrie H.: 1 Gaard i Snødhit (Jes Smed, 1 Pd. Korn og 12 Skill.), 1 Gaard i Clausebøle (Hans Laurisß, 1 Pd.

Korn), 1 Gaard i Thørnewedh (^a Michelsß, 3 Ørte Byg, 20 Skill. og 1 Skp. Smør), 1 Gaard i Kozebøle (Hans Michelsß, 1 Pd. og 12 Skill.), 1 Gaard i Petherstorp (Nes Persß, 1 Pd. og 8 Skill.), i Bremmeholm 1 Gaard (Matis Nielß, 4 Ørte Byg og 3 Skill. Grot), 1 Gaard i Sputoffte (Nis Knutß, 3 Ørte, 20 Skill. og 1 Skp. Smør), 1 Gaard i Westrie Barnemosæ (Jes Brwss, 2 Pd. og 1 lub. Mk.), 1 Gaard (Jens Hennickeß, 1 Pd.), 1 Gaard (Hans Eggerdß, 1 Pd.), 1 Gaard (Hans Andersen, 18 Skpr. Byg), 1 Gaard (Anders Persß, 1 Ørte), 2 Gaarde i Lyndelsse (Jes Smedh og Anders Jenß, 3 Pd., 3 lub. Mk. og 1 Skp. Smør), 4 Gaarde i Windeby (Anders Iwerß, 2 Pd., 2 lub. Mk. og 1 Skp. Smør; Anders Smed, 1 Pd., 14 Skill. og 1 Skp. Smør; Matis Persß, 1 Pd., 1 lub. Mk. og 1 Skp. Smør; Jes Tweß, 1 Pd. Byg), 2 Gaarde i Twlebøle (Matis Nielß og Matis Diegn, 5 Ørte og 3 lub. Mk.), 1 Gaard i Træsebøle (1 Pd. og 1 Mk.), 1 Gaard i Stowens (Anders Matß, 1 Pd. og 1 Mk.), 1 Gaard (Hans Andersen, 1 Pd. og 1 Mk.), 1 Gaard (Oleff, 1 Pd. og 1½ Mk.), 2 Gaarde i Kiedheby (Per Kalliß og Nis Persß, 3 Ørte og 3 Mk.), saa at de skal deraf opbære straks al Afgift og have Fuldmagt i at sætte og af at sætte vornede og Tjenere, saa længe Godset afløses dem. Løsning skal kyndes paa Nørie H.s Ting og Søndre H.s Ting 2 Ting før Midsommer og 1 Ting efter, og løses Martini Dag derefter for de 1100 lub. Mk. »samfelde« Penge i Othens. Afvindes noget af Godset dem, tilbinder jeg mig dem saa meget og saa godt Gods at vederlægge inden en »fiertell« af et Aar derefter. Item tilbinder jeg mig ej at gæste eller Tyngge paa at lægge Godset anderledes end som andre fribaarne Mænds Tjenere de frieste paa Langland, saa længe Godset igenløses. Sig. meum cum sig. nobilium virr. DDn. Eggardi Frille², Joachim Griiss⁴ MM., Barquardi Hamelen⁶ necnon Andree Nicolai proconsulum Haffnensium. Datum Haffnis dnica. ante f. Michaelis.

Perg. med [8!] Segl: 2. Flxiii 3 (**sigillum eggardi fristjerni**); 4. Cxlv 7; 6. Avii 1; gennemskaaret; forbundet med 1508. Senere (jfr. 1479 Sept. 30) tilbagegivet til Bent Billes Arkiv (RA.). [1507

a) I Orig. er ladet Plads aaben til Fornavnet.

Sept. 26. Jeg Philippus Axelß¹ R. har annammet af hæderlig og velbyrdig Md. Mester Jesper Hr. »dæghen« i Kiøbendhaffuen 1100 lub. Mk. i Guld og gode Stæderpenge paa Marquard Tegmadz Børns Vegne Anders, Pether og Jomfru Kirstine i saa Maade, som mit aabne Pantebrev, dem derpaa givet er, udviser, og jeg Mester Jespær antvordet har. Og kendes jeg mig at have ant-

vordet ham det Gods fri i Værge paa Børnenes Vegne med Pantebrevet, saa at han Godset straks frit i sit Forsvar skal have, deraf op at tage Landgilde, og ingen anden uden, hvem han det befalende vorder, saa længe Marquard Tegmadz Børn fuldmyndige vorder, det selv at annamme og forestaa, eller Godset igen løses. Og vil jeg ej gøre ham noget Hinder derpaa, og forbyder jeg nogen anden at gøre ham der noget Hinder over, der jeg har Magt over eller Bud over. Sig. meum cum sig. patris uxoris mee. Datum Haffnis dnica. ante f. Michaelis.

Perg. med [2] Segl: 1. Lxviii 23 (Thott); [2. Nævnt af Gram i LDipl.]; ved 1. Seglrem forbundet med 1507. Senere (jfr. 1479 Sept. 30) tilbagegivet til Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [1508

Sept. 26. Vi Cristiærn Konge kendes, at vi af et Laan til vort og Danmarks Nytte skyldig at være[!] Hr. Philippes Axelson R. vor Mand og Raad 1000 lubeske Mk. i Guld og Stæderpenge, som nu i Lubeke og Hamborg gænge er, saa at hver 23 Skill. fuldgør for en god rinsk Gylden, som nu ganger, undtagne »holæ pæninghe«; for hvilke 1000 Mk. vi »i pant sæth«[!] ham vort og Kronens Slot Traneker, som han det nu i Værge har, forhøjet og tillagt den Sum, som det aabne Brev udviser, som han nu har af os paa Traneker beseglet med vort Majestæts Indsegl med flere vort Raads [o: 628]. Og for Gunst og Tjeneste, som vi har fundet af Hr. Philippes og herefter formoder, tillader vi ham at beholde Traneker uløst af os i 6 Aar herefter kommende af dette vort Brevs Datum regneskullendes, og dermed uforkrænket alle de Artikler, som dette forskrevne Brev udviser beseglet med vort Majestæts Indsegl. Og naar disse 6 Aar er omkomne og vi vil løse Traneker igen, skal vi disse 1000 Mk. tillægge den Sum, som forskrevne vort Brev udviser, paa en Tid og Sted over en Sum tilsammen »betalendis« Hr. Philippes. Datum in castro nostro Haffnensi dnica. ante f. Michaelis nostro sub secreto.

[^aPerg. med 1 Segl: Kongens Sekret.^a Philippus Axelssøn Thotts Arkiv.] Vidisse 1479 Aug. 26. [1509

a—a) Saaledes Vidissen.

Sept. 28. Tingsvidne af Hellom H., at Volloff Mortenssøn af Refssnes gjorde Lovhævd paa Askeldrup Mølle.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2. Cxxx 4; 4. Lv 88; 5. Gxvi 59 (Hvide). Refsnæs Godsarkiv; senere til Viffertsholm Godsarkiv^a (RA. Refsnæs Godsarkiv). *Hvass IV. 330; Gjerding, Hellum Herred S. 49.* [1510

a) Nationalmuseet, Abildgaards Dagbøger Hæfte 6 b S. 26; Optegnelse af samme i Thott Fol. 750, den største Mappe.

Sept. 28. Vi Broder Jens Brvn¹ Prior i Antwortschow og alt Konvent² sstds. har stadfæstet alle de Vilkaar, som vort Broderskab Hr. Jeip Mortenssø Prior i s. Johannis Kloster i Othens og alt Broderskab sstds. har gjort mellem hæderlig og velbaaren Kvinde Fru Elseby Geritz og dem, saa at hvad Breve og Vilkaar de mellem dem til evig Tid gjort har, hvad Artikler eller Tjeneste det er, og Brevene lyder paa, da som vort Broderskab i Othens har dem tilbundet, saa tilbinder vi dem, alle Vilkaarene Fru Elseby at holde til evig Tid. Sig. nostra. Datum in Antwortschow in profesto Michaelis.

Perg. med 2 Segl: 1. G. S. 89 Nr. 508*; 2. G. 500. Gert Bryskes Enkes Arkiv; senere til Eggert Frilles Arkiv?; i alt Fald til Anders Billes Arkiv (RA. Gert Bryskes Enkes Arkiv). LDipl. [1511]

Okt. 2. »Enn anden pergemenzdbreeff under dato 1462 løffuerdagen effter s. Michells dag udgiffuett, udi huilckenn Thyge Jepsenn, redesuend i s. Jørgens gaard ved Suenborg liggendis, kiendes sig schyldig att uere borgemestre, raadmend og thend gandze allmue udi Suenborrig x ½ lb., huorforre hannd panttsetter dennom enn løcke liggendis i Sundz herriddt østen Høgebøge oc kallis Daudzløcke, baade agger oc eng, med saadan wilkor, att de ey meere deraff schall oppbehere huer aar« [osv., trykt *Secher, Kongens rettertingsdomme 1595-1604 S. 509*].

[Perg. Svendborg Bys Arkiv.] Udtog se 20. RA. Herredagsdombog 1604 Bl. 18 b. [1512]

Okt. 4. Jeg Kell Michelsø af Snygletorpp i Ods H. i Greuinge S. har solgt og skødet og skøder beskeden Md. og ærlig Jes Beintsø Borgemester i Kalundeborgh al min Rettighed, som er en Søsterdel, som min Hustru Kerstinæ arvede efter sin Fader Per Diekn, i en Gaard i Cordell liggende paa Strandgaden mellem Brynike Skræders og Morten Byswens Gaarde; for hvilken Rettighed jeg kender mig fuldt op at have baaret af Jes Bentssøn. Medb. af beskedne Mænd Per Frenesø Byfoged, Oløff Bageræ, Niels Skræderæ og Jepp Olssøn Borgere i Calundeborgh. Datum loco supradicto fer. 2. post Michaelis.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 3 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Byrel Persø«. Senere til Kallundborg Bys Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl. [1513]

Okt. 5. *Reg. *6349.* Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). v. Möller, *Halland I. 326.* [1514]

Okt. 6. Johann Anderødatter i Aßdall og Høvidsmand i Windsøßell, Ib Friis Biskop i Børlom, Anders Jepsenn Provst ibid., Engissell^a Jensenn Prior i Hunßlund, Niels Michill^b Prior i Wredløff, Gierløff Prior i Øe, Niels Kyb Kannik i Børlum,

Per Bang Præst i Kockedall, Per Stißenn, Jep Bagge, Hans Bagge i Worn, Tord Thameßenn, Karll af Nystrup, Torloff Huall, Morttenn Michilßenn^c, Godtske Wogenßen, Jens Stien »a« Lindom^d, Otte Hendrichß, Knud Jenßen, Erich Jepsenn, Knud Michilßenn^e, »som webner ere«, Pouell Jenßen^f Borge-mester i Hørring og Anders Ebßenn^g Foged ibid. Onsd. efter Michils Dag var paa Windelbo »byting« i Hiøring beskeden Svend Christin Jelleßenn og lod læse et aabent Pergamentsbrev med hængende Indsegl hele, ustungen, lydende: 765. ^h »In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus inferius inpressa«. ^h

[A. Orig.] **Aa.** Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 158 a. **Aaa.** Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 17 a. — [Ab. Afskr. af Peder Dyrskjøt, formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog, men uden det vidimerede Brev og uden den derefter følgende Del af Brevet af 1462.] Afskrifter efter Ab: **Aba.** Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 120 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Sappi); **Abb.** Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e. — [Ac. Afskr. i Resens Bibliotek, Haandskr. Capsa VII Ord. II in quarto Nr. 9 (anført *Petri Johannis Resenii bibliotheca S. 197.*)] **Aca.** Afskr. efter Ac af G. E. de Franckenau med Bemærkning: »Der Originalbrief liegt im Archiv zu Skovsgaard«.] Afskrifter efter Aca: **Acaa.** LDipl. 1457 Okt. 13 (af Jon Mortensen for Klevenfeldt 1749); **Acab.** Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e (med et Par Rettelser af Langebek); **Acac.** Kall 4 to 404 (af Sandvig 1777). — **Ad.** Afskr. for Peder Syv [efter en denne tilhørende, men senere til Peder Resen og fra denne til Universitetsbiblioteket overgaaet Slægtebog (der sagtens er identisk med Ac)]: Rostgaard 4 to 21 med Bemærkning: »Denne arfeide in originali findis paa Skovsgaard«. Afskrifter efter Ad: **Ada.** Langebeks Ekscerpter 192, Sappe (af Langebek 1742); **Adb.** Ny kgl. Saml. 4 to 636 S. 380 (af J. C. Svabo for Suhm). — **Ae.** Afskr. fra 17. Aarh. (i en Slægtebog beslægtet med Ad): Ny kgl. Saml. Fol. 779 Bl. 31 a med Bemærkning som Ad; den latinske Slutning af det vidimerede Brev skreven med Knud Ulfeldt Christophersson († 1657)'s egen Haand. [1515

a) Andre Tekster: Erngisel (stavet paa forskellig Maade). b) Andre Tekster: Nielsen. c) Andre Tekster: Nielsen. d) Acaa, Acab, Acac: Lyndram; Ad, Ada, Adb, Ae: Lyndrom. e) Acaa, Acab, Acac, Ad, Ada, Adb, Ae: Nielsen. f) Acaa, Acab, Acac, Ad, Ada, Adb, Ae: Jepsen. g) Acaa, Acab, Acac, Ad, Ada, Adb, Ae: Tordsen. h-h) Saaledes Aa (og Aaa, der dog i Stedet for de 2 sidste Ord har: ut s.); mangler i mangle af Teksterne.

Okt. 8. Johannes udvalgt Biskop til Osel Stift tilskriver Aagen Axelß om Forholdet til sin Medbejler til Stiftet og om den Hjælp, han har haft af Adressatens, Oloff og Erick Axelß's Tjenere.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Den udvalgte Bisp Johannes's. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Liv-Est-Kurländ. UB. 1. Abteil. XII. 94; Missiver II. 17, jfr. 447.* [1516

Okt. 11? Vidne af Slauelse Byting, at Husfru Mærde af Gødhersløff lod skøde Hr. Hemming Jeopsß Prior i Soræ paa Klosters Vegne al hendes Ret i en Gaard paa Stenstvgade i Slauelse.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. En Engel holdende et Skjold med et Bomærke; 3. Bomærke (?) i Skjold, dette sidste i forsiret Ramme; 4-5. Bomærker; 6. Bomærke med 5 Roser ell. Kugler ved Siderne; 7. Bomærke. Sorø Kl. Arkiv (AM. LXII. 10). Faksimile (ogsaa af Seglene): (*Kålund*), *Palæografisk Atlas, Dansk Afdeling, Faksimile LXII* (med Transskription).

[1517

Okt. 13. Vidne af Lalandzfar Landsting, givet Mariebo Klosters Embedsmand om Skovskel mellem Skyringh Skov, Tostorpe Skov og Østoffte Skov.

Perg. uden Segl; Plica afklippet. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 269*; a af Frederik Rostgaard foræret til Danske Selskab^a (RA.). *A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 89* (læs: donde mæn, som waræ Hans Olsß aff Lyndeth, Mattis Orm aff Tofftæ, Jepp Brwn aff Huntzeby, Anders Lasß i samæstædh, Ottæ Hwidh i samestædh, Niels Jensß aff Mariebo, Mattis Smith aff Brand[e]sløff, Jeppæ Hyort aff Sandbergh, Oluff Ellingh aff Langh, Oluff Bosß aff Torffwich ok Ottæ af Skelstorp, huilke tilforen haffde sworet[?], ath - war ræt). LDipl.

[1518

a—) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 191.*

Okt. 23. Lylle Owe Herredsfoged i Byere H., Nis Mard² Sognepræst i Wrloff, Berte[!] Frys i Rold, Jes Lasß i Ænsgard, Jæp Ræff⁵ i Næfsagerskogh, Hamp i Grawengart, Per Stalsß Foged i Bollergart og Lawe Kary i Glwdhgart. Lörd. paa Seuuerine Dag paa Byere H.s Ting fik hæderlig Svend og velbyrdig Niels Mandrvp et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Thord i Breydh, Jes Somersß i Gramrode, Søurnyn Esgislond *ibid.*, Jes Nielsß i Bysholt, Jes Homan, Jæp Tygsß, Jes Powelsß i Bysholt og Hans Lauersß i Aldum; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at for dem var 12 Dannemænd af Baræt S.: Nis Søurensß i Breyd, Nis Trowelsß, Anders Screder, Anders Mwlli, Nis Jensß, Mangnes Jensß *ibid.*, Ascer Persß i Baræth, Keld Persß *ibid.*, Jæp Trowelsß i Rodhe, Nis Seurensß, Jæp Andersß og Søurnyn Andersß; hvilke vidnede, at de har hørt af sand Mand og sand Kone, som i Barætskogh tjente, og af andre gode gamle Danne-mænd og Dannekoner, som der hos var, at Lylle Per Frys var 20 Aar gammel og mere, paa den Tid han solgte Fru Bolde i Barætskogh dette Gods: 1 Gaard i Hawe (Marquord), 1 Gaard i Baræt (Per Mattisß), 2 Gaarde i Rode (Jes Krog og Per Nielsß) og 1 Bol i Breydh (Jes Skynder). Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6!] Segl: 1. I Sigilfeltet en Hængelaas(?); 2. G. 769* (*s nicolai [nich]æl[is]*); 4. Utydeligt Skjold og Hjelm; 5. Cli 10. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl.

[1519

Okt. 30. Gemene bunden und inwhanere in Boking herde. Dar licht landt in der marsch, dede belegenn iß in Risem

karspell genomett Bischopesham, van oldinges gehörett hefft dem hern unnd herren bishopenn tho Slesßwig unnde noch en thohörett. Unses herdes ingesegell. Geuen unnd schreuen ahm dage Theodegari.

[^a Perg. [med 1 Segl].^a Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 490.*] Afskr.: Svavstedbogen Bl. 63 b. Udtog: *Westphalen IV. 3124 Nr. 34* (uden Dag). (Reg. 4165 (ligeledes).) [1520

^{a-a}) Saaledes Afskriften, ifølge hvilken »das sigel von dem original abfallen gewesen«.

Okt. 31. Jens¹ Biskop i Aars. Hr. Holger Mwnk R., Kirkens og vor Tjener paa Kerstorp, har betalt os den Skyld og Rente, som han os give skulde af Thoslandh indtil Paaske, næst forgangen er. Thi lader vi ham kvit for forskrevne Skyld og Rente. Sig. nostrum. Datum castro nostro Aker vig. omnium sanctorum. Perg. med 1 Segl: G. 736. Holger Munks Arkiv (RA.). [1521

Nov. 1. Las Dan Kongens Lensmand i Han H., Knwd Jenß i Agherborre, Jes Smet i Berre, Crestern Lawerß i Gøttrvp, Grawers Tysß i Klim, Powel Jenß i Trvp, Nis Powelß i Wellerrvp, Per Nielß i Beistrvp, Jes Palß *ibid.*, Terkil Persß, Jes Mownß i Gislum og Nis Gwnnesß i Manstrvp. Paa »hællemøsse dag« i Beistrvp Kirke for os og mene Bønder og Almue kærede Per Nielß i Longwat, at der var ulovlig »bøghen høget« i Wesløs Fjord fra Fægi swndh til Longwat »lith« paa begge Sider med Ruser, hvilke Ruser der Syn har været til krævet »a« Nesbo Ting, og Syn har været paa Nesbo Ting og hjemlet, at de Ruser er ulovlig bygget, og sagde, at de ej burde at stande. Item er der og Tingsvidne paa af Nesbo Ting, at der ej bør nogen »fysken« at være fra Fægi swnd til Longwat Land uden Vaadrdæt og Stang, og er de Ruser sat mene Almue til Skade, og mæler vi dem magteløse og »bødh« ej at stande, fordi at det er et »krapp« Dyb, og har Fisken ingen anden Gang end det Dyb ind at gaa. Som det Syn har hjemlet ulovlig »bøghen« og magteløse, og forskrevne Tingsvidne har vidnet, at der ej bør nogen Ruser at stande, og mælt magteløse og op at bryde, saa »tøtthe« os[?] og mene Bønder, og siger for Rette efter det Syn og Vidne, da mæler vi de Ruser magteløse og op at bryde. Den samme Dag var Per Nielß paa Han H.s Ting og kærede, som for stander skrevet; da svarede Bord Jenß, Hewt Henricß, Jep Anderß, Marthen Jenß og mene Almue efter Syn og Vidne, som for stander skrevet, da mæler vi de Ruser magteløse og op at bryde. At saa gik af Tinge, vidner vi fire[!] med

vore Indsegl; at saa gik i Beistrvp Kirke, vidner vi med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 4(?) Segl paatrykte forneden: 1. Skjold, hvori et Marekors; 2-3. Utydelige; 4. Bomærke. Senere til Mourids Nielsson Gyldenstjernes' Arkiv (E; RA.). LDipl. [1522

Nov. 2. »Høyløfflig konning Christierns breeff daterit Nyeborrig die commemorationis animarum anno domini 1462, liudendis y sinn meening, att hanns kerlighedt haffuer wntt oc panttsatt her Claus Rønnow ridder oc marsk i Danmarck cronens hærridegaarde oc lheen« [osv., trykt *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 509*].

[Orig. Claus Rønnows Arkiv.] Udtog se 20. RA. Herredagsdombog 1604 Bl. 17 b. [1523

Nov. 3. Olaff Peders¹ af Skyringh, Roleff² af Nielstorp, Anders Bangh og Lasse Jeps³. Onsd. efter Alle Helgens Dag var for os og flere gode Mænd uden for Nielstorps Port Hr. Thørbern Bylle af Siøholm og Fru Anne, Hr. Tygæ Lwngges Efterlevere. Da bad Hr. Thørbern Bylle Fru Anne, at hun vilde for Guds og Retvished Skyld og gode »semme« skifte Gods, som her i Lalandh ligger, som det sig bør i Søkendeskifte. Da svarede Fru Anne, hun vilde der intet til gøre, uden Hr. Erich Otzs⁴ var derhos. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med Rester af 2[!] Segl paatrykte forneden: 1. Clviii 16 (Godov); 2. Llxvi 2 (*s rolef va. leveren*). Torbern Bentsson Billes Arkiv (RA.). [1524

Nov. 10. *Reg. *6350.* Perg. med [6] Segl: 1. Utydeligt Skjold; 2. Fxxx 2 (*s iasper henrici decani haffn*(?)); 3. Exvii 24; 4, 6. Bomærker (4. i Skjold). Senere (jfr. 1493 Maj 6) til Københavns Petri Kirkes Arkiv? a (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 115.* [1525

a) Den i nærværende Nummer forekommende Gaard er mulig den samme, som omtales 1491 Maj 25, og som 1493 Maj 6 skædes til Petri Kirke.

Nov. 11. (*Reg. *6351.*) Udtog: *Hvitfeld V. 128, Fol. 896 L. 12.* Mulig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [1526

— Ick Clawes Syualstede^a, Hynrikes Syualsteden sone, vorkope und vorschote deme proweste Godtschalco Ryckstorpen und dem gantzem capittel der domkerken tho Sleßwick vor 300 mr. lub. pennynge, de see my in gudeme grouen pagiment[e] betalet hebben, und ick de an myne fromen uthegeuen hebbe, 24 mr. lub. penynges jarliker renthe, alßo tho Lubeck und Hamborgh ghenge ßynt, in mynen guderen alßo haue und dorpe und molen tho Lutke Hemmelmarke belegghen ame karspele tho Borby Sleßwyckes stychtes. Desse 24 mr. geldes schal ick

uthe dusßen guderen uppe myne eghene kost dem prowste und capittelhern alle jar betalende bynnen den achtedagen Mertens bynnen Sleßwick; weret, dat dar togerynge ane schege, so hebben see fulle macht de renthe dar uth tho pandende vormydelst wemen see wyllen, so verne idt eme bequeme is, und de pande wech tho bryngende in ere vredeßame were, darmede tho donde, wat eme behaget.

de denne bruken myt aller frygheyt
 tho erem besten also lange, wenthe see ere vorbetene renthe myt allen kosten, de see darumme don, daruth entfangen hebben. Ick wyl ock nene renthe dar meer ane vorkopen, vorgheuen und ock nycht darane vorergeren also lange, also see ere renthe darane hebben, meen ick schal darane alle dinck keren tho den besten. Jodoch werth, dat ick de 24 mr. geldes wedderkopen wolde, so hebben my de capittelhern gegundt, dat ick bynnen den achthedagen Joannis bapt. dage myddenßomer den wedderkop kundyghe, und ick schal denne bynnen den achtedagen Mertens dar negestuolgende de 300 mr. myd des jares renthe und allen anderen nastanden renthen in munte, also vorschreuen is, in eneme summen bynnen Sleßwick edder an eyner anderen sekeren stede an dem lande tho Holsten, dar id den hern beqweme is, betalen. Wert ock, dat ick den wedderkop kundigede und de betalynghe nycht en dede, so schal ick den capittelhern allen schaden, de daraff komen mach, betalen. Alle dusße stucke loue ick myt dusßen mynen medelouern also Kohouede, Olde her Siuerdes [so]n[e, S]yuerdter Wonsflet Hennek[ens]one flet Hennekenzone apen lauen unße eruen vor uns eres rechtes und edder wertlick in guden truwen my fasteme[!]louen stede to holdende, also vorschreuen is, und nenerleye insage darjegen to netende, dar dusße kop offte dusße breff mochten krenket werden. Wert ock, dat dusßer borghen welke vorstoruen, szo schal ick enen anderen setten an des doden steden in den neghesten 4 weken, szo ick dartho eschet werde, und dussen breff vornygen, dat en ane noget. Ick Clawes Smalstede hebbe myn ingeßegel myt den inge-

Œegelen myner medelouern vornomet henget laten an dusŒen breeff. Schreuen am dage Mertens.

[Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 514.*] Medtaget Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir: Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 26.

a) ∅: Smalstede, se senere i Brevet.

[1527

Nov. 11. Marthen NielsŒ af Ællingaardh, Niels MarthensŒ² og Jahaan MarthensŒ. Vi har solgt og skødet til hæderlig Mands Haand Niels EricsŒ af Browstskoff al den Del, som os paa-rørende og tilkommen er i Browstskoff efter hæderlig Mands Død Erik NielsŒ af Browstskoff, og al den Rettighed, som i Haghedyp og Thorslædyp er, og vederkender vi os fuldt oppe-baaret at have derfor. Og tilbinder vi os, om nogen bedre Forvaring kan være om disse forskrevne Stykker, at gøre ham. Medb. af andre gode Mænd Hr. Gerlæff MarthensŒ⁴ Prior og Forstander i Øø, Hr. Tomas PersŒ Præst i Browsth, Otthæ HenricsŒ af Willrvp, Bord JensŒ i Amdrvp VV., Essgy Bondhæ i Borop og Anders Griis i Slættæ Bønder. Givet paa Marthenss Dag.

Perg. med [9] Segl: 2. Aix 5 (Vognsen af Stenshede); 4. G. 659; 5. Udslidt; 6. Utydeligt Brudst.; 7. Udslidt; 9. Udslidt Brudst. Niels Eriksøn Rotfelds Arkiv (Arkivet paa Gaunø).

[1528

C. Nov. 11? Kong Christiern sender Byen Bremen Fejdebrev.

Udtog: *Hviltfeld V. 128, Fol. 896 L. 20.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.*

[1529

Nov. 13. *Reg. *6352.* Perg. med [7] Segl: 2. Cxlv 7; [6. B vi 1^a]: en lidt yngre Paaskrift betegner Gaarden som liggende »in aquilonari platea«. (RA. København (Tillæg.) *Kbhvns Dipl. II. 116* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse).

[1530

a) Seglet, der nævnes af Gram i LDipl., er aftegnet (kun med Aar, uden Dag) i Klevenfeldts Segltegn., Flor.

Nov. 15. *Reg. *6353.* [A. »Beseglet Orig.« Kær Herred (i Slesvig)'s Arkiv.] **Aa.** Afskr. fra 16. Aarh., attesteret af Laurentius Geltingk, »pastor tho s. Johans bynnen FlenŒborch«: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2618 Bl. 26 a, jfr. 4 b. Mulig herefter: *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III. 106.* — **Ab.** Afskr. fra 18. Aarh., dateret 1462 »am me daghe na sancte Mertis deŒ hilyge bischoppes dage«: Ny kgl. Saml. Fol. 896. (Afskr. herefter af Matthiessen: RA. Matthiessens Saml. Pk. 14.)

[1531

a—a) Saaledes Aa.

Nov. 17. Otte NielsŒ¹, Eric OtŒ², Styggæ NielsŒ RR., Anders JacobsŒ³ af Moldrop, Jes HenricŒ af Thadup, Niels Prip af Torsleff gard VV. Fer. 4. post f. sanctum Briccium[!] var for os og flere gode Mænd i Per KelsŒ Stue i Hwilsager hæderlige velbyrdige Mand Hr. Anders JacobsŒ R. paa Stenalt paa den ene Side og

Hr. Jens Matß af Wiisburg R. paa den anden om Trætte om Gods, Skov og Mark og en Eng paa Boorop Mark og Brvndbjerg Mark i Hemersisil i Henstet H. Da oversad vi med andre gode Mænd et venligt »ligelse« mellem dem efter begges deres Villie i saadan Maade, at den Eng, som de trætter om, gav Hr. Anders Jacobß til Asdrop Kirke i saa Maade, at han skal selv have Engen sin Tid ud og give hende der skellig Skyld af hvert Aar; derefter skal Kirken have den til evindelig Eje. Item om Skoven, som de om trætter, skal blive bestandende i saadan Maade, som det var, førend den Trætte tilkom dem imellem; hvilken siden af dem kærede derpaa, da skulde han advare den anden og kræve der Sandemænd til og forfølge det siden, og Sandemændene ej Tov gøre derom, uden de er baade nærværende; hvad som de da gør deri, skal blive standende og deres Venskab der »ath skyld« i nogen Maade[!]. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 3[!] Segl: 1. Lxxiii 33 (Rosenkrantz); 2. Lxxiii 41 (Rosenkrantz); 3. Llv 4 (. anders flemingh). Formentlig Anders Jacobssøn Bjørns Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. (Reg. *6459 (med urigtigt Aar).) [1532

a) RA. Reg. 60 S. 248.

Nov. 18. Otto¹ unde Erick² zyn sone, greuen to Holsten unde to Schomborch. Here Criistiernn konning hefft uns betalen laten 10000 rinsche gulden an redeme golde, de de here konning uns gelouet hadde in zyneme besegelden breue myt zynen medeloueren unde borgen to betalende in den achtedagen Martens dußis jars van den 40000 unde 1500 gulden, de he uns to betalende gelouet hefft na inholde des besegelden breues uns daruppe gegeuen. Unde wii secgen qwiit den heren konninge, zyne borgen unde medelouer van der 10000 rinscher gulden wegen. Wii juncher Otto unde Eriick heben unße ingesegel laten hengen an dußen breff. Gegeuen an deme achteden dage Martens.

A. Perg. med 2 Segl: 1-2. Schauenburgske Grevers. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVII. 14). LDipl. — Aa. Vidisse 1571 Maj 10 (donners-tage nach jubilate) af Eberhard, konfirmeret Biskop og Administrator af Stiftérne Lübeck og Verden, givet Kong Frederik II og Hertugerne Hans og Adolph. Perg. med 1 Segl. (RA. Div. Pergamentsbr. vedr. Hertugdømm. 1571 Maj 10.) [1533

— Tingsvidne af Fiære H., at Ærkebispens Landboer i Herredet vidnede, at Hr. Aghe Axelssøn, hans Foged eller Tjenere aldrig gæstede dem anderledes end skellig.

Perg. med [8] Segl: 2. Fxxv 2 (Vinstorpa-Slægten); 3. Hviii 9; 5-8. Bomærker. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 22.* [1534]

Nov. 19. »3. Clawes Mothen kauffbrieff uff die guther zu Bunstorff; daß datum stehet Kill anno etc. 1462 am tage Elisabeth der heiligenn frauwenn.«

[Orig. Senere (1574) til Hertug Adolph af Gottorp's Arkiv.] Udtog med Haand fra 16. Aarh.: RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. »Cam. IV Cap. LXXII Pag. 438 Convol. I«, Ark »Vorzeichnuß der sygell unndt brieue, so Casper Hoier overgeben«. [1535]

Nov. 24. Axel Axels¹ Landsdommer paa Langheland, Henning Volkendorp², Gamlæ Axel, Oluff Bondhe, Villom Niels⁵ af Helsnet, Jes Mattis⁶ af Lynness og Jes Bonde af Magleby VV. Paa Katherine Aften paa forskrevne Landsting fik velbyrdig Svend Per Henrics³ et Tingsvidne paa sine egne og paa alle de Dannemænds Vegne, som var i det Vidne, som Nis Skegh straffede paa forskrevne Landsting. Da mælted der 12 Danne-mænd til: Claus Anders⁴ af Leyæbøll, Per Kals³, Hans Henrics³ af Stoff. . . ., Jes Pers³ af Køpingh, Nis Jens³ af Fæbech, Jep Jens³ af Katzebøll, Michil Studh, Mattis af Brameholm, Hans Børns³, Per Oyæs³ af Frilleswigh, Jes Pers³ af Pethers-trop og Anders Michils³ af Boesgardh; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Nis Skegh paa Nør H.s Ting skødede Hr. Philippus Axels³ Putzelicke gard med 5 »marsels« Jord. Item kendtes Nis Skegh sig ingen Arvinger at have i Putzelicke uden sig og sine Børn. At saa gik, som det Tingsvidne lød, der tagen »wort« paa Nør H.s Ting og Skegh gav Straf paa Landstinget, vidner vi med vore Indsegl. Givet ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Hix 5 (Budde); 2. Dxliv 2; 5. Axviii 10; 6. Cxxii 3. Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuld-stændig). [1536]

Nov. 25. *Reg. 4156. A.* Perg. med 1 Segl: Grev Morits's. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 28). *Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. Vol. X, Pars spec. VI, Der andern Continuation Zweyte Fortsetzung S. 20.* — Aa. Vidisse 1571 Maj 7, se 1223. [1537]

— Øø Kloster mageskifter Gods til Aalborg Helligaandshus.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 33.* — Genbrevet hertil er registreret *ÆA. III. 120.* [1538]

— Ick Otte Mickelke anders geheten Smerghe knape vor-kope unde vorschote na vulbord alle der ghennen, de dat mid

rechte vulborden scholen, herenn Corde Cordes archidiaken to Sleßwiick unde sinen eruen vor 500 lubesche mr. penninghe graues pagimentes, alse nu to Lubeke unde tho Hamborgh genge synd, de my here Cord woll betalet hefft unde ik de in myne nutticheyt gekeret hebbe, mynen hoff Tumbu, dar ik ane wane, in deme dorppe unde kerspele Tumbu mid 4 guderen darsulues ime stichte van Sleßwiick in Struxstorpp herde beleggen, dar uppe wonet Jeppe Keer, Otte Clawesson, Cord van Hildemsem unde Jesse Jull, dar aff geyt yarlike hure, mid allem rechte unde gerichte in hals unde in hand, hogest, middelst unde siidest. Ok wil ik heren Corde den hoff unde gudere upp Struxstorpp herde dinghe vorschoten, wanner he dat esschende is. Myn ingesegell; unde wii Johan Mickelke², her Hinrik Mickelke³, Clawes Ratlouw⁴, Hartich Schinkell⁵, Reymer Zestede⁶, Clawes Mod unde Jachim van deme Hagen⁸ knapen hebben unnsê inghesegele henghen heten an dessen breff. Geuen ame daghe Katherine.

Perg. med [8] Segl: 1-6, 8. Alle Skjolde (kun 4. med Hjelm). Ærke-degn i Slesvig Cord Cordes's Arkiv; senere (1574) til Hertug Adolph af Gottorp's Arkiv^a (Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 28). Udtog: *Westphalen IV. 3188 Nr. 75* (uden Dag). (*Reg. 4166* (ligeledes).) [1539

a) Saaledes RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. »Cam. IV. Cap. LXXII Pag. 438 Convol. I«, Ark »Vorzeichnuß der sygell unndt briue, so Casper Hoier . . . ubergeben«, Nr. 6.

Nov. 26. Cristiern koningh. Alse Jep Iwensen tho Windinghe syn bundenguth darsoluest hern Corde Cordes archidiaken tho Sleswick und synen eruen vorkofft hefft na lude enes breues des herdes Struxstorp darup besegellth, hebben wy angesehen langen swaren denst, den uns und unsen riken herr Cordt dan hefft und doen mach, und confirmeren den vorschreuen kop und schotinge und allenn rechte und gherichte, hogest, middelst und sidest ihn hals und ihn hanth und aller herlicheith und allem upkame tho einem ewigen erffkope und uns nitches nicht darane beholdende ane, wath dath gemenen lande don, dar her Cordt vor unse herlicheide und rechtigheide, de wy wenth nu gehath hebben ahn dem bundengude, unsem amptmanne Claws Ratlowenn tho Gottorpe van unser wegen hefft bethaeth 100 lube-sche mr. pennige gudes grauen pagimentes, als tho Lubeke und Hamborch ghenge iß, de in unse nutte gekamen sinth. Wy hebben unse secreth hengen hethen ahn deßen breff und^a unsen getrowen Clawse Rattlowen ampthmanne tho Gottorpe. Gegeuen und schreuen am achte dage Elizabeth.

[Orig. Ærkedegn i Slesvig Cord Cordes's Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh.: Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 27. [1540]

a) Formentlig Fejl af Afskriveren for: mid.

Nov. 30. Udtog: *Hvitfeld V. 130, Fol. 897 L. 1.* Er 1363.

Dec. 4. Kapitlet i Lund udlejer en Gaard i Malmø til Jens Petherssøn Borgemester i Malmø, hans Hustru og hans Broderdatter for deres Livstid.

[Orig.] Optaget i 1462 Dec. 13. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 23.* [1541]

Dec. 6. Cristiern¹ Konge. Paa det at s. Anthonii Kloster i Mordker maa opbygges og forbedres og Gudstjeneste deri forøges, stadfæster vi de Breve, som Paven givet har s. Anthonii Orden og Mordker paa Svin og Fæ, som gives i Guds Ære og s. Anthonio til Hæder, efterdi som Pavens Breve derom indeholder. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd s. Anthonii Brødre i Mordker imod Pavens Breve at hindre paa Svin, Fæ eller andre Gaver og »almøssæ« under vort Hyldest og Naade. Datum in castro nostro Segheberghe die Nicolai nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Conradi archidiaconi Sleß.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Maarkær Kl. Arkiv (RA.). ♣ [1542]

Dec. 7. *Reg. 4158.* Perg. [med 1 Segl]. Maarkær Kl. Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Mohrkirchen Nr. 2). *Westphalen IV. 3388.* [1543]

— Jeg Niels Maensß¹ i Torebodhe har med min Faders Maens Nielsßs og min Søstersøns Torkil Pedersßs fulde Magt paa deres Del solgt og skødet hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Aghe Axelsß i Hiuleberg R. en min Gaard i Himble H. i Daxaas S., som kaldes Brotherødh og er mit rette Mødrene, for hvilken Gaard jeg kendes mig fuldt Værd op have baaret mig »altinges til nøgiens«. Medb. af gode Mænd Germund Benetsß² Landsdommer i Nørrehalland, Per Stwt Borgemester og Peter Gulsmidh Byfoged i Gamle Vordbergh, Hans Vadde⁵ Borgemester, Gottorm Gunnesß⁶ og Niels Vnghe⁷ Raadmænd i Nywordbergh. Datum in castro Vordbergensi in profesto concept. Marie.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Clxxiv 1; 3. Utydeligt; 4-7. Bomærker. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (SvRA. Perg.). [1544]

Dec. 11. Peter der romischen kirchen cardinal und bischoue zü Augspurg, Johans und Sigmund gebrudere, hertzogen in Oberrn und Niderrn Bairen und Rüdolff von Rüdissheim, thümtechant zü Wurms, des babsts sendbotte. Nachdem wir der cardinal, hertzog Johans und hertzog Sigmund auf dem tage nechst zü Nuremberg beteidingt haben einen gutlichen tage, der

alhie zû Regenspurg von allen partheyen umb die zwiträcht und geprechen zwischen ine entstanden solt gehalten werden, in massen die briue darüber gegeben außweisen, und wir nun die richtigung alhie auf dem tage nit haben erlangen mögen, so hon wir, unuerletzt der fridlichen anstände und friden durch uns zû Nuremberg beredt, mit der partheyen willen beteidingt, das sie alle personlich oder durch ir volmechtig anweld von ir zwitrecht und aufrûr wegen vor uns cardinal, hertzog Johannsen und hertzog Sigmund auf Jorgen tage schierst in [der] stat Nuremberg erscheinen; dar wellen wir vleis thon sie umb die sach zû uertragen; ob wir aber das gutlich oder auf recht nit erlangen werden, so wellen wir der cardinal und zûm mynsten unnser obgenanten hern von Bairen einer sie von der gebrechen wegen, die in fridlichen anstanden und friden beschehen weren, verhören, doch das sie dieselben fur schlecht scheden anziehen und berechten sollen und, warumb wir sie derselben sach halb gutlich nit richten mögen, mit recht entschaiden, und was wir also entschaiden werden, das sollen sie halten. Wir wellen auch hie zwischen und des Jorgen tage bey dem babst und bey den zwaian hern, die umb den stift Menntz kriegen, vleis thon, das sein hailigkait einen legaten oder senndbotten, und die yetzgenanten hern von des stifts und der gefangen fursten und hern wegen, so am Rein nydergelegen sind, ir botschafft mit volkomen gewalte auf dem tage haben in hoffnung, das die mentzisch sache alsdann auch hingelegt werde; und ob unnser hailiger vatter sein bottschafft schicken wirdet, die sollen wir underteidinger in den teidingen zû uns nemen. Wir cardinal haben unnser insigel und wir hertzog Johanns und wir hertzog Sigmund unnser secrete, auch ich Rûdolff von Rudißheim mein insigel thon drucken in disen briue. Geben zû Regenspurg am sampstag nach Unser frawen tag concepc.

[Orig.] Afskr. paa 7. og 8. Side af 2 Folioark (paa hvis første 6 Sider findes en udateret Optegnelse om et Forligstilbud af Markgrev Albrecht); med Overskrift paa 7. Side: Abschid auf dem tag zû Regenspurg; og med Bemærkning paa 8. Side med en anden Haand: Recepta Holmis in regno Swecie in vig. pasche anno 63. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Brandenburg-Ansbach A III). [1545

Dec. 13. Jens Petherssøn Borgemester i Malmø lejer en Gaard i Malmø af Kapitlet i Lund.

Perg. [med 5 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 24.* [1546

Dec. 13. *Reg. *6365.* Perg. med 4 Segl: 1. Bomærke; 2. Lxlix 10 (Kaas); 3. Lxlix 36; 4. Bomærke (s *h̄intif clauson*). Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 23.* [1547]

a) RA. Reg. 60 S. 94.

— *Reg. *6366.* Perg. med 7 Segl: 1. Cxlv 7; 2. Avii 1; 3. Exvii 1 (Baden); 4. Bomærke i Skjold (s *berent hafensete*); 5-7. Bomærker; en lidt yngre Paaskrift betegner Gaarden som liggende »in aquilonari platea«. (RA. København (Tillæg).) *Kbhvns Dipl. III. 4 og IV. 71.* [1548]

Dec. 17. *Reg. 4159*.* Perg. [med 5 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Terpæger, Ripæ S. 61.* [1549]

a) RA. Reg. 60 S. 229.

Dec. 18. Laghe Brok m. fl. lover Hr. Otte Nielsson, Hr. Stigghy Nielsson og Hr. Erick Ottesson Fred til Michels Dag.

[A. ^aPerg.; »Sigilla 4. adpendent, 5tum deest^a; det ene: Gxvi 23 ell. 22 (Gyldenstjerne)^b. Otte Nielsson Rosenkrantz's og Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 12).]

Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. — Andre Afskrifter: LDipl.; Uldall 4 to 360 Bl. 110 a; Ny kgl. Saml. 4 to 2091, I. 107; sstds. 4 to 626 (alle 4 fra 18. Aarh.); RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Brock (for Klevenfeldt). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 112.* [1550]

a—a) Saaledes Aa. b) Se 1427 Note b. — Se endvidere sstds. Note a.

— *Reg. *6369.* Perg. [med 1 Segl]. (RA. Privatark., Otte Nielsson Rosenkrantz.) *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 111.* [1551]

Dec. 20. Jeg Pouell Jonsß af Asdrop a. w. sælger og skøder Biskop Henrich af Ripe et mit Arvegods i Hørvp S. i Hørvp By i Hwitting H., som Hr. Anders Brock, Kantor var i Ripe, havde til Pant for 30 Mk. af min Fader. Medb. af gode Mænd Anders Crestiernsß og Erick Stauerschou a. w. Datum vig. Thome ap.

[Orig.] Afskr. fra 16. Aarh. med Paategning (med samme Haand som selve Afskriften): »Wttscrifft eller copie aff then breiff, capittellet^a haffwer paa then gard y Hørvp«, og med 1 brevlukkende Segl. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [1552]

a) Overstreget og rettet (med samme Haand) til: Jacop Bredhe(?).

— Nis Clemensß i Dagstrop Tinghører paa Halle H.s Ting, Mikel Ascersß i Tygstrop V., Las Persß i Rindskow^a, Jep Smid i Fordup, Nis Jonsß ibid. og Mogens Esbernsß i Faxingh. Mand. før Jul paa Halle H.s Ting fik beskeden Md. Per Reynersß paa velbyrdig Mands Vegne Hr. Ottæ Nielssøns Høvedsmands paa Kallø et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Deghen i Weylby, Jep Mikelsß i Wester Aling, Seuerin Helisß, Per Langh, Jep Smidh, Seuerin Skyt i Tygstrop, Per Mikelsß og Jes Deghen i

Torssager; disse vidnede, at dem vitterligt er, at Mand. efter Lucie Dag var Per Reynersß for Æsendrop og havde 5 Danne-mænd med sig og udæskede paa Kongens Vegne og Hr. Ottæ Nielsßs Mates Smid af Lawiss Jern og ind i Kongens Jern til Kallø og i Rette paa Kongens Vegne og ej kunde »fanghen«^b, og (c) den Mandag derefter var Peder Reynersen paa Halle H.s Ting og (c) deslige kundgjorde, hvorlunde han havde været for Æsendrop og æsket Mates Smidh ud i Kongens Jern ind til Kallø; og da æskede Per Reynersß ham det andet Sinde inden 4 Stokke ud af Lawiss Jern ind i Kongens Jern og Kongens Ret og ej kunde »fanghen«^b. Og (det)^d tilstod de 5 Dannemænd inden 4 Stokke den samme Tid. Vore Indsegl. Datum etc.

[A. Orig. Otte Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 13).] Afskrifter fra 18. Aarh.: Aa. Uldall 4 to 360 Bl. 112 a; Ab. Ny kgl. Saml. 4 to 2091, I. 110. (Reg. *6370.) [1553

a) Ab har (det sikkert rigtige): Rudskow. b) Ab: »fanghe«. c-c) Saaledes Ab; mangler i Aa. d) Saaledes Ab; mangler i Aa.

Dec. 28. Reg. 4162*. [Orig. Senere til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 11 a. *Nye Danske Mag. I. 152.* [1554

Uvis Dag. [Dorothea] Dronning. Tors.....ei Dag i Marieboo Klosters Brødretaleport for os og vor naadige Herres [Næ]rværelse Hr. Coruitz Rønne vor Hofmester, Hr. Jens Thorbernsß, Hr. Magnus Jeppe Jensß Høvidsmand paa Rawensburgh, Hr. Henric Daa i Sæby, Hr. Eric Pors i Anders Graa og mange flere gode Mænd, var confessor generalis i Marieboo og flere af deres Brødre og lod læse et Dombrev, som [u]dgivet i Kjøpmanhaffn, lydende, at 16 Mænd var opnævnt og tilskikket Skovskel mellem Tostrop Skov, Skøring Skov og Østoffte Skov, og et Brev lydende skikket var med forskrevne Dombrev, havde svoret ret Skel mellem fornævnte Skove og bade svoret havde, maatte blive ved Magt, eller lade granske efter Loven, om de havde der saa for Rette paasagt, efterdi Hr. Tyghe Lunge og Skøring Bønder gav skal end 16 Dannemænd granske den Sag til efterskrevne gode Mænd Hans Pøysicke, Hr. Pether Falster i Kotzelitze, Henicke Wynsterman [P]ether Bangh af Belling, Henric Reber, Anders Laurensß i Galmedrop, Mattis tsß, Matis Pethersß i Nybygh, Cristoffer van Haghen, Hans Pethersß af Høwit, Jens elstetz i Brengning, at I 14 Dage efter Michels Dag

kommer paa forskrevne Skov sværge, om forskrevne Nævnd har svoret ret Skovskel eller ej, som de under deres Faldsmaal; sværger de, at det er ret Skel, da blive dem, da gaar derom, som Loven indeholder. Og skikker vi til Overværelse olm, Jeppe Jenss Høvidsmand paa Rawensburgh, Oleff Gøye Landsdommer i Laland anno, die et loco ut supra nostro sub secreto.

Papir (den venstre Side mangler) med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Maribo Kl. Arkiv; mulig *ÆA. III. 306*; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). [1555]

Dag? Brev fra Kong Christiern til Kong Jørgen af Behmen.

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 130, Fol. 897 L. 6*. Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531* (her med Datum >1462 før ²⁰/₈«, idet Brevet øjensynlig antages at være gaaet forud for Brevet i *Dipl. Chr. I S. 136*. — Hvitfelds Brev identificeres i *Reg. *6311* (der dog urigtig har *Hvitfeld V. 129* i Stedet for 130) med et Brev af 1462 Jan. 2, der er trykt in extenso i *Riedel, Cod. diplomat. Brandenburg. 1. Hauptth. XXI. 480* efter en Afskrift i »Cod. mscr. lat. No. 215« i München. Identificeringen maa dog anses for urigtig: de 2 Breves Dateringssted er forskelligt, og hvad Hvitfeld har om Herolden Seland, nævnes ikke hos Riedel. [1556]

— »Endnu ett pergamentzs kjøbebreff under sitt datum mcdlxii, liudendis paa the gaarde udi Kregomme, som frwe Birgitte Bondisdatther hagde sold for^{ne} Jep Michelsenn^a oc hans arffwinngge till eyendomm, hwess deel oc rettighed som hun mett hannom therudi haffde.«

[Perg.] Udtog anført i Dom 1562 Juli 12 af Johann Friiss, Otthc Krumpenn, Byrge Trolle og Ffranndtz Brockenhwss mellem Jachob Beck paa Kongens Vegne paa den ene Side og Claws Rosenggaard, salig Jenns Rosenggaards Børns Værge, og Fru Margrette, Jenns Rosenggaards Efterleverske, med hendes Lavværge paa den anden Side angaaende det til s. Seuerini Alter i Roskylde Domkirke liggende Gods; de sidste fremlægger Breve af 1473 Dag? og 1495 Dag?, nærværende Brev og et udateret Brev af Jep Jennsenn; den første fremlægger Brev af 1492 Dag?. Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme (c: 2 Udfærdigelser, begge beseglede, henholdsvis paa Perg. og Papir)). [1557]

a) Kaldes tidligere i Brevet af 1562 Juli 12: Jep Michelsenn af Hagerup.

— »Ethh pantebreff wdgiiffuitt wnder Gudts aar mcdlxii, lydende, att her Iuer Jensøn aff Tirsbeck hagde i pantt sath Niels Perßn Glambeck i Pestedt oc hans arffinge hans agre oc all hans rettiighedtt paa Pestedt marck, som Niels Perßnn Pilequist i leyge hagde, fore vi rynsk gyllern, som handt hanom aff retth witterlig giell skyldiig wor etc.«

[Orig. ? Senere tilbagegivet til Iver Jenssøn Dyres ell. hans Arvingers Arkiv.] Udtog se 1377. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 103 a. [1558]

Dag? »Ett skødebreff wnder datum mcdlxii, lydende, att Karlh Erngiflesß paa ßin høstrues wegne, Gregores Chrestiernsß oc Abram Christiernsß aff waben hagde ßoldt, skøtt oc affhendtt fra thennom oc theres arffuinge tiill her Aaghi Axelsß ritther wti Hiulbjerg oc hanß arffuinge halffdelen aff en gaardt liggende i for^{ne} Synderhallandt i Reffuinge ßogen, heder Bororp, som Broder Gudmensß then tiidt paa bode, mett mere gods tiill euindeligen eigendom, som thennom wor tilfallen tiill arff paa theres mørne ephther Suendt Trordtsß etc.

Item ett anditt skødebreff wtgiffuett wnder Guds aar mcdlxii, lydende, at Tuordtt Suendsß oc Jens Suendsß aff waben hagde soldtt, skøtt oc affhendtt fra thennom oc theres arffuinge oc tiill for^{ne} her Aaggy Axelsß oc hans arffuinge halffdelen aff then for^{ne} gaardt i Szynderhallandt wti Reffuinge ßogen, ßom heder Bororp, mett mere gods tiill euindeligen eigendom, ßom thennom wor tilfallen tiill arff paa theres høstruers mørne etc.«

[Orig. Aage Axelssøn Thotts Arkiv.] Udtog anførte i Rettertingsdom 1547 Apr. 9 (Paaskeaften) mellem Seuerin Jensß til Østere og Iuer Juli til Rybjerg; Brevene fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 142 a. [1559-60

— »Ett gammelt pergamentbreff, som Knudh Heriicksß aff Restrup, Axell Lausßenn aff Klaxholm, Eriick Eriicksß aff Awenbergh mett flere hagde wdgiiffuitt wnder Guds aar mcdlxii, lydende, att Niels Eriicksßen aff Brodskoff oc Chrestiern Nickelsßen hagde weritt fore thennom wti rettæ om arff oc sckyffæ etc., oc Chrestiern Nelsß hagde ett obiitt beßeglig therpaa, huelckett breff som the funde tiill att haffue ingen magtt, thii thet wor wdgiiffuitt Niels Eriicksßen børn wuidende oc tiill brøst, oc tißligeste hagde the funditt Niels Eriicksßen tiill att skulle indføre fore seg oc sine seersyskendh y Brodskoff met neffn y kiøn sex wge dag ther ephther all then mettgaffue, som for^{ne} Erick Nielsßen mett Ingwordt Eriicksßen oc Talle Eriicksdotter[!], oc siden theraff tage huer, som rett haffuer etc.«

[Perg. Niels Erikssøn Rotfelds Arkiv.] Udtog anført (sammen med Udtog af Brev af 1467 Dag?) i Udtog af Stadfæstelse 1541 Maj 14 (sabb. post dnicam. jubilate) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Tordtt Roedh. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 129 b. — Et andet Udtog lyder: »Eth gammelt pergamentbreff, som Knudh Henricksßen aff Restrup, Axell Laußen aff Klagsholm, Eriick Eriicksßen aff Auendzbierrg mett flere hagde wdgiiffuitt wnder Guds aar mcdlxii, lydende, att the hagde funditt thet breff ey wedh magtt att were, som Eriick Nielsßen hagde giiffuitt sin søn Ingwordtt oc sin datther Talle, lydende paa otte-hundritt march, som handh ephther sin dødh hagde satt thennom sin gardtt Brodtskoff i pantt fore, thy thett wor hans børn wuidende, som handh hagde mett then formere hustrw etc.« Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1541 Maj 4 (4. fer. post dnicam. misericordia dni.) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Jens Marquordsßen. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 136 b.

[1561

Dag? ›Thrende welbeseglede pergmentz breffue, thedtt fyrste ett skødebreff wnder datum medlxii, lydende, att broder Tyge prior wti suortebrødere closter wti Wedle och meninge conuentt i ßamesteds hagde soldtt och skøtt Nils Pedersß Glambeck aff Piedstedtt jett stycke jordt, heder Muncketofft, ligende paa Piedstedt marck i then østre wongh wti jett jenmercki, heder Willomßgaardt, att nyde och bruge till euindelige eige etc.ª [De 2 andre Breve af 1555 og 1547.]

[Velbeseglet Perg. Niels Pederssøn Glambecks Arkiv.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1558 Febr. 7 (2. fer. post Dorothee) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Matzs Roli til Piedstedtt. RA. Rigens Forfølgningsbog 1552-59 Bl. 626 a. [1562

— *Nye Danske Mag. I. 153; Reg. 4145. Se 1440.*

— ›14.. Per Bangh¹ aff vapien i Bellinge gør vitherligt, at hand fulbyrder sin husfrues Elzeff Jensdotters testamente, ther hun gaff till Mariebo cl. pa syn sotæseng, som hun utkestæ sin lægherstadhe, for sin oc myn oc begges vore børn oc forældre siele salighed skyld, som er en gard inne Busiø liggende, som nu Ove Hoppe udi boer oc giffuer 1 Ø korn, 1 f. smør, tuo ß grot, 1 lamb, fire høns, 1 gaas oc 1 sch. haffre, huilchen gard jach nu strax Gud till heder, jomfru Maria hans verdige moder oc sanctæ Birgite till loff oc ære affhender, oplader oc frelseligen antvorder till M. closter etc. oc binder mig oc vore børn etc. at hemle oc frelselige tillstande etc. met svo skæll, at hederlige søstre oc brødre i for^{ne} closter skulle haffue thes ydermere forneff^{ne} min husfrue, migh ock vare børn, Erich Bang min kiere fader, Kaderine min modher, Alheyth min første husfrue oc vore forelthre i theris gudelige bøene oc andre ther gudelige gierninger till evigh tid. Till yderm. etc. met indsegle, Olaff Andersen Gøye² landsdome i Laland, Albreth Nilsen³ inne Aarsmarch, Lage Jensen⁴ inne Olstorp, Erich Matzen i Krøninge, Jep Jensen i Roghehaffue, Esbernus⁵ i Følorp vepnere. Aarstallet er iche vell leselig; findes bag paa no. 131. For Busiø staar Borsiø.ª

[Perg.^a med Segl: 1. Skjold, hvori en Bjælke (formentlig Lv 9); 2. ›De Gøer; offuen paa to ibschaller hos buscherª; 3. Grubendal-Vaaben (formentlig Lxxxii 10); 4. Skjold med Vasspyd-Vaaben; 5. etc. desuntª. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 264*, her med Aar 1462.] Udtog af Jens Rosenkrantz med Seglbeskrivelse: Ny kgl. Saml. 4to 634 S. 9. [1563

a) Saaledes *ÆA. III. 264*.

— ›Landstings Widitz for welbemelte Elsebeth Hinningsdatter, sl. Gerth Bryches Enche, paa forbemelte Gaard i Dalbye^a, at hun samme till det elende Brøderskab hafde givet. 1472.ª

[Orig. Odense Vor Frue Gildes ell. det elende Gildes Arkiv; senere til Odense Bys Arkiv.] Udtog anført i Registratur over Odense Byarkiv 1718 Nr. 558. FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867. Hvis nærværende Udtog skal opfattes saaledes, at Elsebe Henningsdatter levede ved Landstingsvidnets Udstedelse, maa 1472 i alt Fald være urigtigt, da hun dengang var død (*Danm. Ad. Aarb. XVI. 221*). — Et

andet Udtog (af Vedel Simonsen) (noget afvigende og med Aar 1462): Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml., Pk. XLI (i et Læg betegnet 7) og LII. *Vedel Simonsen, Odense I. II. 154.* [1564

a) Se 1384.

Dag? »Købmandlaugets^a Schraae og Laugsartichler. 1462.«

[Orig. Odense Trefoldigheds Gildes Arkiv?; senere til Odense Bys Arkiv.] Udtog anført i Registratur over Odense Byarkiv 1718 Nr. 562 (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867). [1565

a) »: i Odense.

— »93. Otting over ald Kierebye Fang. 1462.«

[Orig. Senere til Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer 1701 Nr. 93 og 1701 Nr. 93 (begge: FLA.). [1566

— »Et Bondeskjøde paa en Gaard i Thorsø og en Gaard i Lan 1462; mangler.«

[Orig. 1847 i Benzon Godsarkiv.] Udtog anført i en med Tyge Beckers Haand i 1847 skreven »Registrant over Archivet paa Benzon« Nr. 463: RA. Topogr. Saml. Papir, Nørre H. Dyrs, Gerrild S., Benzon. — Brevet var ifølge en i RA.s Seddelregistrant over Benzon Godsarkiv indlagt ældre Seddel blevet udlaant til Prokurator Steenberg i Grenaa. [1567

— »42. Et pergaments lauheffd paa Dall och Dalß fl. 1462.«

[Perg. (Straks ell. senere til) Demstrup Godsarkiv; senere til Gesingholm (Løvenholm) Godsarkiv.] Udtog anført i »Rigtig fortegnelse paa, huis breffue erlig och welbiurdig frue Sophie Brahe haffuer paa Demstrup fra sig leueret thill h. Gert Ranzow d. 22. martius 1626«: NLA. Løvenholm Godsarkiv, Pk. 24. [1568

— »Mads Pederßens Pantebref til Oluf Sommer paa Jord i Giænderup fl. 1462.«

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 8: Thott Fol. 735 S. 36 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 44). [1569

— »Bugge Jonsdatters Pantebref til Oluf Sommer paa noged Jord i Giænderup fl. 1462.«

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 9: Thott Fol. 735 S. 36 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 45). [1570

— »Las Jepßen Viborg Landstingshører, Jens Madßen Ridder, Christen Krabbe, Jep Mogensen, Mogens Kollæ, Niels Munch af Halkier, Æner Laußen Vebner, Anders Michelsen Borgemester i Viborg og Anders Bree i Troulstrup, da Joen Veventsen et Tingsvidne af Landstinget, at Hr. Jens Madßen, Morten Krabbe, Niels Lykke, Jep Mogensen, Morten Roed, Niels Harboe, Mogens Kolde og Poul Nielsen Vebner de vandt, at Christen Jenßen af Linderumsgaard ^afor 20 Aar siden paa Landstinget gav Kiere og Klage, at hands Ejendomsbreve^a var fra hannem svigeligen borttagne og forført, sig til stor Skade og Forraade; item Jep

Mogensen Kruse og Joen Vevertsen haver paa Landstinget paa Christen Jensens Vegne lyst derefter ofte og tit; item Christen Krabbe vandt, at den Tid hand var Peder Lykkes Foget, da var der Kiære og Klage derfor, og Las Jepsen vant og, at den Tid hand var Hr. Laße Thomisens Foget, da var og given Kiære over samme Breves Borttagelse. Dat. 1462. No. 5.◀

[A. ^bBeseglet Pergamentsbrev.^b Linderumgaard Godsarkiv.] Aa. Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 16 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark i. — [Ab. Et andet, kortere Udtog anført i Ridemændsbrev 1530 Juni 20 (Mand. efter Guds Legems Dag) af Anders Gyldenstiern Degn i Roschild og 10 andre mellem Claus Iffuerßøn til Boller og Mogens Justsøn til Eggeberig; Brevet fremlægges af Claus Iffuerßøn.] Aba. Afskr. efter Ab 1682, attesteret af Lauridtz Madtzøn (Ejer af Linderumgaard): RA. Rtk. Dokum. ang. Skatterestancer af Gaarde i Aalborg og Viborg Stifter 1682 ff., Linderumgaard. [1571

a—a) Aba: »haffde tit och ofte for kongens retterting och thill Viborig landzting last och kiærtt. at hans eyendomsbrevfue paa Linderumsgaard och meere godz«. b—b) Saaledes Aba.

Dag? »Pær eller Prior Anders i Vreløf Qvitantz at have annammet af Joen Veverts i Torstedlund 14 rinsk Gl., 25 Postulatgl., 2 fl Stederpenge og 14 lübsk fl Penninge for det Gods, hand havde i Pant af sal. Christen Jenßen i Linderumsgaard, efter Christen Jensens Pantebrev, som hand med Godset overleverer igien til Joen Veverts. Til Vitterlighed med hannem forseglet Hr. Niels Nielsen Prior i Vreløf, Hans Baggi og Poul Jacobß Borgemester i Hjøring denne Qvitantz. Dat. 1462 No. 4.◀

[Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 16 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark i. [1572

— (**Aar?**). Udtog anført *Saml. til jydsk Hist. 3. R. VI. 493* med Aar »1462(?)«. Brevet er det ovfr. under 209 anførte, om hvis Aar det hedder paa det citerede Sted, at »Afskriftens 1452 maa være urigtig«.◀

Dag? »Niels Povelsons og hans Broders Fragaalse, at de ingen Deel havde i Bigum. Anno 1462.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 3: Thott Fol. 750, den største Mappe. [1573

Uden Dag. *Reg. 4163**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 519.* [1574

— *Reg. 4164**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 520.* [1575

— Vi Tthue Ærkebiskop har set et aabent Pergamentsbrev beseglet med Kong Olis »maglle«^a, i hvilket stod en Krone, uskaaret, helt i al Skrift, lydende: 1. *Række III, Tilføjelser, Udaterede Breve Nr. 336 s.* Med vort Sekret hængende for dette Brev. Datem[!] cast[r]o Helsinborg »mcdlxii«.

[Orig.] Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Klevenfeldt, »Collect. geneal. Dan.« Bl. 57 a. [1576

a) Læs: incigle.

Uden Dag. Reg. *6372. Er 1424.

— Thorup, *Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 7; Reg. *6374.* Er 1446.

— Udtog: *Westphalen IV. 3124 Nr. 34; Reg. 4165.* Er 1520.

— Udtog: *Westphalen IV. 3188 Nr. 75; Reg. 4166.* Er 1539.

— Tingsvidne om Hinrich von den Hagens Salg. Udtog: *Westphalen IV. 3188 Nr. 75.* Er 1463 Sept. 26.

— Brudst.: *Sach, Gesch. der Stadt Schleswig S. 265; Reg. *6376.* Er aftrykt *Staatsbürgerl. Mag. IX. 456*, men er i Virkeligheden fra Kong Hans's Tid, se Udaterede Breve.

— Anført: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 507.* Brevet findes ikke nævnt i Herredagsdombogen (1604 Bl. 15 b); det er kun fremkommet ved, at Udgiveren har sammenblandet 27 og 1523.

Brevbøger: Christiern I's Brevbog: *SRD. VIII. 426* (Okt. 14; om Aaret næres ingen Tvivl i *Dipl. Norv. XVII B S. 268*; se dog især *Norges gl. Love 2. R. II. I. 152 f.*, der anser Aar 1465 for det sandsynligste) (424, 425 og 432 se Aar 1465). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 91* (Febr. 14; *ÆA. III. 193*), 62 (Aug. 23; *ÆA. III. 185*), 66 (uden Dag; *ÆA. III. 197*). — Løgum: *SRD. VIII. 192* (Dec. 23).

Registraturer: Kongens Arkiv: se 1432, 1461, 1494 A og B, 1498. — Lunde Kapitel: se 1452. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 333, 338, 367.* — Børglum Bisp: *ÆA. III. 51, 51.* — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 80, 87, 91, 92, 92, 97, 100.* — Viborg Bisp: *ÆA. II. 329* (Apr. 25), 316 (Maj 31), 356 (Juni 29), 219 (Sept. 2), 265 (Dec. 20), 304 (Dec. 20), 226, 227, 228 (et af disse 2 Breve sagtens = *V. 80*), 240, 291; se ogsaa 1083. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 15* (Febr. 19), 26 (Apr. 5), 15 (Apr. 28), 45 (Juni 2), 128, 128, 142 (ell. Aar 1472), 143 (ell. Aar 1442). — Ribe Kapitel: *ÆA. V. 446*; se ogsaa 1463, 1473-74, 1503. — Slesvig Bisp: se 1424 A, 1520. — Slesvig Kapitel: se 1492, 1527. — Antvorskov: *ÆA. IV. 82, 120, 173, 191, 191, 202, 202, 205, 216, 217, 237, 243, 263, 267.* — Roskilde Claræ Kl.: se 1431. — Skovkloster: *SRD. IV. 385, 385, 398, 398.* — Maribo Kl.: *ÆA. III. 262, 277, 280, 281, 283, 295, 296. 302*; se ogsaa 1518, 1555, 1563. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 612* (886), 612 (894), 613 (900), 616 (884)?, 618 (1069), 618 (1076), 618 (1079). — Dueholm: *ÆA. III. 190*; se ogsaa Brevbøger. — Hundslund: *ÆA. III. 15.* — Mariager: *ÆA. V. 663, 668, 684, 697, 701, 731, 734, 737* (YY. 14 og Vidisse: YY. 15), 742, 746. — Ring: *ÆA. I. 236.* — Vestervig: *ÆA. III. 160, 160, 166.* — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 377, 378, 384, 385, 385, 386, 386, 386.* — Vor: *ÆA. I. 203.* — Vrejlev: (*ÆA. III. 43* se Aar 1457). — Ø: *ÆA. III. 120*; se ogsaa 1499. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 171.* — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: se 1464. — *Eline Gøyes Jordebog 249* (Jan. 19), 249 (Jan. 19), 250 (Nov. 2), 212. — *Adel. Brevkister 95*; se ogsaa 1488, 1504.

1463.

Jan. 15. Las Jeps¹ Wiborgh Landstingshører. Paa Wiborgh Landsting var denne Brevviser i Langwadh^a og lod læse gode aabne Breve, at de Ruser, som ulovlig havde forhindret deres rette Fiskevand og »strogh« fra Feggiswndh til Langwadh mellem begge Lande, var aflagt og magteløs gjort baade med Syn og af den ganske Almue; efter de Breves »ludh« tykte alle de gode Mænd, som Landsting søgte, og sagde for Rette, at de Ruser

hører der ej at stande, og mæler jeg dem bort og magteløs og op at bryde; vil nogen Mænd forhærde dem derimod, da stævner jeg dem til Landsting næste Ting, efter dette Brev er læst, og svare der til Rette, saafremt de vil være ufordelt. Mit Indsegl. Datum Lörd. efter octavam epephanie[1] dni.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Senere til Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [1577
a) Bagpaa er med samtidig Haand skrevet: Per Niels i Langwad.

Jan. 15. Las Ibsøn Vigbo Landstinghører, Jens Madsøn af Visborg R., Morten Krabe, Las Dan, Olluff Munck, Joen Viffersøn »vepner«, Jens Jensøn, Anders Nillsøn »borgmester« i Viborg og Peder Laurson. Lörd. efter »octa.« epiphantie dni. paa Viborg Landsting skødede velbyrdige Morten Niellsøn paa sine egne og sine Sønners Vegne Nille Mortensøn og Johan Mortensøn denne Brevviser velbyrdige Md. Nille Erichsøn i Brodskou al deres Rettighed, som dem er tilfalden i Brodskou gaard »med vidre, det breff indholder«.

[A. Orig. ^a med 8 hængende Indsegl^a. Niels Erikssøn Rotfelds Arkiv ell. Bratskov Godsarkiv. — Aa. Udateret Vidisse, udstedt af Jens Nill-sønn Prior i Økloster m. fl., uden at det siges, til hvem Vidissen gives. Papir med 4 Segl. — Aaa. Udateret Vidisse af Aa af Kong Friderik (rettet fra Christian), givet Jens Rottfeld til Brodskou vor Mand og Tjener. Perg. med 1 Segl.] Aaaa. Ufuldstændig Afskr. af Aaa, fremlagt af Henrich Hansøn paa Falck Gjøes Enke Helluig Brahes Vegne i en Sag mod Anders Tordsøn i Krogsgord paa Knud Seefeld til Oxhollms Vegne. NLA. Hvetbo Herreds Tingbog 1643 Sept. 30. [1578
a—a) Saaledes Aa.

Jan. 16. Cristiern Konge. Hr. Erick Ottessøn R. vor Hofmester i Danmarck har nu gjort os fuldt Regnskab af al den Landehjælp, som han opbaaret har af de Len, som han af os i Værge har til Pant og Forlening, i hvilken Hjælp hver 4 Mænd udgav 4 lybske Mk. Thi lader vi Hr. Erik kvit for alt Krav om forskrevne Landehjælp. Secretum nostrum regale. Datum in castro nostro Kalundeborgh die Marcelli pape et mart.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 11).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 181.
a—a) Saaledes LDipl. [1579

Jan. 21. (Reg. *6381.) Er 1581; det i Regesta anførte Aftryk har den rigtige Dag.

Jan. 23. Udtog: *Westphalen IV. 3188 Nr. 76; Reg. 4168.* Er 1463 Juni 27.

Jan. 25. Reg. *6382. Perg. med 1 Segl: K. 78; gennemskaaret. Knud Henrikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere til Mogens Gylden-

stjernes Arkiv; i 16. Aarh. tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. C 7, Kasserede Obligat.). *Dipl. Chr. I S. 146* (tilføj til allersidst: *Ad relacionem domini Erici Ottonis militis magistri curie*). — 2 Afskrifter fra 16. Aarh. paa Papir: Mogens Gyldenstjernes Arkiv (RA.). — Nævnt i RA. Danske Kanc., Chr. III.s Lensbog, Vendelbo og Aarhus Stifter. Herefter: *Danske Mag. 4. R. IV. 219*. [1580]

Jan. 26. (*Reg. *6381* (med urigtig Dag Jan. 21).) Perg. med [6] Segl: 1. G. 883; 2. G. 884; 4-5. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 406* (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 51*. [1581]

Jan. 30. Boo Jenssøn Borgemester i Roskilde m. fl. gør vitterligt, at nogle Mænd paa Forespørgsel af en Kannik i Lund svarede, at et Byggested i Thiæreby, som Oloff Beentssøn har bygget paa, tilhører dels Domkirken i Lund og dels Vor Frue Kloster i Roskilde.

Papir med ubetydelige Rester ell. Spor af 4 Segl paatrykte forneden. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 25*. — Anført Lundebogen S. 214 (aftrykt *1. Række IV. 29 Note 2*); om det andet af de der nævnte 2 littere papiree angaaende Tyerby se 1464 Febr. 20. [1582]

— Cristiern Konge. Sønd. før Vor Frue Dag Kyndelmisse paa vort Mag i Antwordskow Kloster, nærværende Hr. Jens Brwn² Prior i Andwordskow, Hr. Daniel³ Kantor i Københaffn vor Kansler, Hr. Oleff Lunge⁴ R. og Anders Jens⁵ Landsdommer i Sieland vore Mænd og Raad, var velbaaren Kvinde Fru Karine af Woldorp, Jes Pedhers⁶sns Efterleve, og Lass Hinricks⁷ i Skaffteløff, som hun »keesde« til sin Værge, som skødede paa hendes Vegne, og hun lagde sin Haand paa hans Arm, Dronning Dorothee vor Husfrue 4 Gaarde i Bregninge S. (Oleff Jens⁸, 3 Pd. Korn;, .. Pd. Korn; Pael Sudere, 2 Pd. Korn;, 3 Pd. Korn) med alle forskrevne Gaardes »bæthæ, awæthe oc retzle« og kendtes sig fuld Værd at have opbaaret af Dronning Do[rothee] for forskrevne Gods. Afgaar forskrevne Gods Dronning Dorothee, tilbandt hun sig saa meget . . . »light« Gods af saa megen Rente igen at lægge her i Sieland inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. [Vi og] vore Raad har ladet hænge vore Sekret og Indsegl for dette Brev. Givet og skrevet »dh«, som forskrevet staar.

Perg. med [5] Segl: 2. G. S. 89 efter Nr. 508, det med Aar 1462 anførte; 3. Fv 1 (s *daniels de noland*); 4. Fxvii 22; 5. Li 13 (Passov); omtr. samtidig Paaskrift: »At frw Karine skøtte myn frwe Rumpperup«. Dronning Dorotheas Arkiv; senere (jfr. 1465 Juli 10 ell. 17) til Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (AM. LXII. 11). [1583]

Jan. 31. Jeg Karine Nielsdotter af Woldorp, Jes Pætherssøns Efterleve, skøder Fru Dorothee Dronning 4 Gaarde i

Rumprop i Bregninghe S. (Olæff Jenss, 3 Pd. Korn; Jes Anderss, 2 Pd. Korn; Pawel Sudere, 2 Pd. Korn; Michel Ingwerss, 3 Pd. Korn) med alle forskrevne Gaardes »bæthe, awedhe oc reetzle«; og kendes jeg mig fuld Værd at have opbaaret af Dronning Dorothee for forskrevne Gods. Afgaar forskrevne Gods min naadige Frue, tilbinder jeg mig saa meget belejligt Gods af saa megen Rente igen at lægge her i Sieland inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Oleff Martenss² Biskop i Roschilde, Hr. Jens Brwn³ Prior i Antwordskow, Daniel Kantor i Køpnehaffn Kansler, Hr. Jens Torberns⁵, Hr. Oleff Lunge⁶, Hr. Werner Parsberger⁷ og Anders Jenss⁸ af Tersløss. Givet og skrevet i Kalundeborgh Mand. før Vor Frue Dag Kyndelmisse.

Perg. med [8] Segl: 2. G. 176; 3. Samme Signet som 1583 Nr. 2; 5. Llxviii 27 (Sparre); 6. Fxvii 22; 7. Lxvi 2; 8. Li 13 (Passov); omtr. samtidig Paaskrift: »Ffrw Karines følgebref.« Dronning Dorotheas Arkiv; senere (jfr. 1465 Juli 10 ell. 17) til Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (AM. LXII. 12). [1584

Febr. 2. Mareta, Matz Saxtorpz (Enke), oplader Bosiø Kloster 2 Gaarde.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 38 a Nr. 216. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 26.* — Et andet Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 159. — Et tredje Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 7, Nr. 13. [1585

Febr. 6. Johannes episcopus Arusiensis. Pium et Deo gratum obsequium impendere credimus, qvociens ejus fideles ad pietatis opera excitamus. Cupientes igitur, ut capella virginis Marie, Gertrudis et Georgii in castro Biørnholm nostre diocesis congruis habeatur reverentia et honore, omnibus vere penitentibus et confessis, qvi ad eandem capellam causa devotionis, orationis vel peregrinationis accesserint, missas aut alia divina officia in ea audierint, corpus dominicum et oleum sanctum, dum ad infirmos portantur et reportantur, sequuti fuerint, cimiterium extra portam predicti castris per nos consecratum pro defunctis orando circuierint, sepulturis mortuorum ibid. interfuerint, sev qvi pro nostro, ecclesie Daciane, regis et regni statu salubri Deum pie exoraverint, nec non illis, qvi [ad] lumina et alia ornamenta melioranda capelle spectantia manus porrexerint adjutrices, qvotiens aliquid premissorum fecerint, 40 dierum indulgentias de injunctis penitentiis, qvantum cum Deo possumus, relaxamus. Datum Arusie die Dorothee nostro sub sig. presentibus appenso.

[Orig. Bjørnholm Godsarkiv; «senere i »museo Holgeri Parsberg judicis Selandiæ« a.] Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin C.504. Afskr., vel efter den foregaaende: Ny kgl. Saml. Fol. 497, 2. Bd. [1586

a—a) Saaledes Bartholin C.494.

Febr. 9. Cristiern Konge. Hr. Eggert Frille R. vor Mand og Raad har os nu »lent« til vor og Rigens store Behov 100 rinske Gylden gode af Guld, hvilke vi tilbinder os at betale ham inden Mikels Dag. Faar Hr. Eggert Frillæ dem ej inden forskrevne Tid, pantsætter vi ham en vor og Kronens Gaard i Røgel i Welby S. i Wentz H. (Tocken Strangeß) og 3 vore og Kronens Gaarde i Bøghelund (Sewerin Tockeß, Barent og Niss Pedherß), hvilke Gaarde vi finge af Hr. Erick Otß R. vor Hofmester i Danmark, at nyde for et brugeligt Pant uafløste i 3 Aar derefter næstkommende, og siden saa længe de afløses ham ved os eller vore Efterkommere Konger. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 4. ante dnicam. sexagesime.

Ad relacionem Dn. Nicolai Ronnowe M. etc.

Perg. [med 1 Segl]. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. [1587

Febr. 21. *Reg. 4169.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 344-45; Missiver I. 21.* [1588

— *Reg. 4170.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 344; Missiver I. 22.* [1589

Febr. 22. Se 223.

Febr. 26. Therkill Bramming Tingholder paa Gøring H.s Ting, Stoorm Gerleffß², Per Grummesß³, Powell Perß⁴, Twi Kilß i Darrum og Jess Nilsß⁶ i Werupp. Lörd. efter Mathie Dag ap. paa Gøring H.s Ting fik Hr. Knwdh Lwndh Kannik i Ribe et Tingsvidne med 8 beskedne Dannemænd: Jess Grass i Jærnwitth, Thomess Tyghß og Jess Nilsß i Jærnwitth, Twi Kilß, Per Grummesß, Jess Nilsß i Werupp, Bertell og Jess Eskilß i Darrum; hvilke vidnede, at de saa', at Hr. Knwdh paa Gøryng H.s Ting bød til paa Kapitlets Vegne i Ribe om alt det Jordegods i Ostropp S. i Gøring H. og Molt H., hvilket Hr. Anders Skell »deghen« i Ribe gav Kapitlet for sin og sine Forældres Begængelse, at Kapitlet vil gøre en god Frue i Skonæ, Fru Annæ, som er en af Hr. A. S.s Arvinger, fuldt for al den Del, som hende er tilfalden efter Hr. A. S.s Død i Godset, om de Breve ej kan blive ved Magt, som Hr. A. S. derpaa har givet Kapitlet. Vilde Fru Anne det

ikke have, bød Hr. Knwdh paa Kapitlets Vegne sig til Lod og »laghskyfft« med Fru Annæ, at Kapitlet vil lægge hende saa meget ud af Godset, som hende tilfalden er deri, eller »hwilke« (!) en god Mand, som fuldmægtig er paa hendes Vegne, at gøre Ende med Kapitlet derom. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med 6 Segl: 1. Forsiden mangler; 2. M 91; 3-6. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 385* (RA.). [1590

Febr. 26. Kongen kvitterer Borgemestre og Raad i Halmstædhe for 100 Mk. danske Penge af deres Byskat, som de skulde have givet til tilkommende Mortensdag.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Papper Nr. 6). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 163* (læs: Datum *in villa nostra Halmstadensi sabbato*). [1591

Febr. 27. Johan Møltike af Tulesager mageskifter Gods til Bosø Kloster.

[A. Orig. a med 6 Segl a. Bosø Kl. Arkiv.] Aa. Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 160. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 26.* — Ab. Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. *Kopieböcker B 30, Bl. 58 b Nr. 407.* — Ac. Et tredje Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 11, Nr. 63. [1592

a—a) Saaledes Ab.

Marts 4. Per Persß i Førssleff Herredsfoged i Ringsthet H., Herloff Skauæ i Eskilstrup, Jep Morthensß i Swenstrup, Per Briske i Walsømagle, Lasse Persß Borger i Ringsthet, Anders Persß ibid. og Heming Jensß i Haffbørd. Lucii Dag paa Ringsthet H.s Ting spurgte beskeden Svend Jes Persß sig for med menige Tingmænd paa Hr. Jens Thorbernsßs Vegne, om de har hørt, at der har været saadan Jagt af Clare Kloster paa de Skove omkring Skioldenes, som nu Jep Jensß af Clare gør, og om de Meghenstrup har haft nogle »laffswyn« paa de Skove ved Skioldenes flere end af de Mænd, paa Bole boer, eller ej, og om Ringsthet Mænd var vante i Jes Mattesßs Tid at drive deres Svin paa Harissthet Ore eller anden Steds paa Skioldenes Skove, naar Olden var, og derom »bedes« han et Stokkevidne. Da tilmælted beskeden Md. Per Bonde i Førssleff at tage 11 Danne-mænd til sig og granske den Sag, som var: Jep Persß i Thwm-melstrup, Unge Jep Persß ibid., Oluff Thomasß i Førssleff, Anders Større ibid., Nis Jonsß ibid., Benicke ibid., Jes Andersß i Freersleff, Jes Poelß ibid., Michil i Høduedh, Ebbesß (!) i Tetzstrup og Jep Jude i Wetthersleff. De 12 Dannemænd vidnede, at det er dem vitterligt, at der var aldrig i noget Minde

saa jaget paa de Skove omkring Skioldenes af Clare Kloster, som nu Jep Jenss af Clare gør; item vidnede de, at de havde hørt, at de Meghenstrup har aldrig haft flere »loffswyn« paa de Skove ved Skioldenes end af de Mænd, paa Bole boer, uden de havde det i Minde af dem af Skioldenes, hvo som det havde; item vidnede de, at de havde hørt, at Ringsthet Mænd var altid vante i Jes Mattesss Tid at drive deres Svin paa Harissthet Ore, naar Olden var, eller anden Steds paa Skioldenes Skove, og drev de anden Steds til Olden, da tog Jes Mattesss alligevel deres Oldengæld. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aOrig. med 7 Segl.^a Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 45, XXXIII. 9.*]
Optaget i Stadfæstelse 1463 Aug. 30. LDipl. [1593

a—^a) Saaledes Stadfæstelsen.

Marts 9. Sthy Niels¹ Byfoged i Roskilde, Henrek Bonshot², Boo Jenss³ »burgemestere«, Oleff Hwørff⁴, Lasse Niels, Oleff Remesnidher og Jens Lydhekes Raadmænd sstds. Onsd. før Gregori Dag paa vort Byting i Roskilde skødede beskeden [Md.] Clemet Jenss Raadmand i Roskilde b[eskeden] Md. Lasse Jenss vor Medborger al den Rettighed og Ejendom, som han og Mowens Matis Børn havde i den Gaard i Roskilde liggende i s. Oleff Sogn sønden ved Torffgaden, som Lasse Jenss nu i boer. Ydermere Clemet Jenss kvit lod Lasse Jenss for den Rettighed og Ejendom, som Mowens Matis Børn og ham tilfalden var i Arv efter Boeld Jenssæ og Mowens Matis Død, og takkede ham for ret Skifte og god Betaling; og vederkendte sig Clemet Jenss, at han og Mawens Matis Børn og ingen andre paa deres Vegne at have noget ydermere Krav til Lasse Jenss om disse Stykker efter denne Dag. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke (*sig hinric diricson*); 3. Bomærke; 4. Bomærke (..... *iohannis*); 5. Bomærke. (AM. XXV. 16.)

[1594

Marts 21. *Thorup, Efterretn. om Ribe Cathedralskole I. 1. H. S. 49; Reg. * 6388.*
Er 1464 Marts 21.

Marts 25. *Reg. 4171.* [Perg.^a] Københavns Nicolai Kirkes Arkiv. *Danske Mag. III. 206 = Kbhvns Dipl. IV. 72.* — Hertil 641, 666, 1449. [1595
a) Saaledes Danske Mag. III. 204.

Apr. 6. Vi Niels Ericss af Langtindh, Eric Ericss, Anders Nielss³ af Kokkedaal »ridder« paa min Husfrue Kierstine Erikisdotters Vegne og Jachim Johan⁴ af Nielstrop V. paa min Husfrue Beata, Hr. Anders Ericss Datter Vegne og vi alle paa Hr. Pether

Ericß Børn Vegne har her nu været over et Skifte efter vore Fader og Moder Hr. Eric Nielß af Thim og Fru Gerwer Andersdotter i saa Maade, at vi har undt vor Søster fornævnte Fru Kierstine for al sin Søsterdel alt vort Gods i Wendsysel, som os er tilfalden efter Fader og Moder, øde og bygget, og dermed skal hun være afskilt af alt vort Jordeskifte, ihvor det ligger i Danmark, Pant og Ejendom. Vor Broder Hr. Niels Ericß skal have til sin Broderdel vor fædrene Gaard Thim og Møllen med alt vort fædrene og mødrene Gods i Hing H., Wlborg H., Skotborg H., Hamrum H., Bylling H. og det Gods i Ome i Jelingsysel, i Hemersysel, som er i Slet H., Hornum H., Ors H., og i Wrads H. i Theem S. Vor Broder Hr. Eric Ericß skal have til sin Broderdel vor Gaard Dempstrolundh i Omersysel i Gherloff H. med Thyringh Mølle med alt vort Gods i Daalbyneer S., i Wdbyneer S., Wdbyøwer S., Roby S. med Windblest, Daalbyøwer S., Gerloff S., det Gods i Hemersysel i Hensted H., som er Wedom, og 1 Gaard i Falsløff i Hald H., og af det Gods Rookby S. har vi ladet fornævnte Hr. Eric 1 Læst Korn foruden alt Skifte i saa Maade, at han skal aarlig til evig Tid fornøje Graabrødre i Randers Kloster 10 lub. Mk. deraf. Jachim Johansß skal have paa sin Husfrue Beata Vegne, vor Broder Hr. Anders Ericß Datter, for hendes Faders Fædrene og Mødrene dette vort Gods i Seelandh: Gostofft, det Gods i Kolstrop, i Grubbeordrop, Thagrede Mølle, i Dystwedh, i Helleff, i Thyfelze, i Neesby, i Enghestoffte, i Eggisløff, i Bøgelundh, i Bøggergh, i Erdrop, i Bilze, i Hønghe, i Seebrop, i Stubrop og i Ørsloff. Vor Broder Hr. Pether Ericß Børn skal have til deres Fædrene for en Broderdel Eswadh gardh og alt vort Gods der i Sognet i Gheding H. i Hardsysel, og har vi ladet Flyndersø Mølle i Eswad S. blevet uden alt Skifte, paa det at Hr. Pethers Børn skal give til evig Tid hvert Aar 20 lub. Mk. til vor Faders Messe i Ribe og antvorde dem den Kapellan i Ribe inden Midfaste, som den Messe holder. Skal de og have alt vort Gods i Hensted H. undtaget Wedom, som Hr. Eric fik, vort Gods i Seem S. i Hal H. og i Thøsløff S. i Gherloff H., Thyringh Mølle undtaget. Skal de have alt vort Gods i Lee i Melsom H. og i Fusingh i Synderlyng H., Mossgard i Wpsysel med alt vort Gods, som dertil hører, og alt vort Gods i Falster; og har vi undt dem Ejendom paa alt det Gods i Grendsteen og deromkring, hvilket vor Fader satte Las Muus i Steenholt til Pant, og det Gods skal de selv indløse. Kan det findes, at noget af dette forskrevne

Gods undtaget det Gods, som vor Søster Kierstine fik i Wend-sysel, er enten højere eller »leger lawet«, end det nu aarlig renter, eller findes noget Gods, som ikke nu lagt er, eller afvindes noget af Godset nogen af os med Rette, skal vi fire: Niels Ericß, Eric Ericß, Hr. Pether Ericß Børn og Jachim Johansß det vederlægge hveranden, som det sig bør. Kan vi og vinde noget Gods paa vort Fædrene eller Mødrene, skal vi skifte imellem os undtagen vor Søster Kierstine, undtagen Gosetofft og Kolstrop; der skal Jachim Johansß selv staa sin Eventyr derom. Og dermed giver vi hverandre Afkald for alt vort Jordskifte baade Fædrene og Mødrene. Vore Indsegl. Givet i Wyborgh Onsd. efter Ambrosii Dag.

Perg. med [4] Segl: 3. Lxxii 22 (Banner); 4. Civ 12 (*ioachim biorffen*; Bjørn). Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere til Kærgaardsholm Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [1596

a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gyldenstjerne. b) RA. Reg. 60 S. 29.

Apr. 12. Jens¹ Biskop i Aars. Hr. Holger Mwnk R., Kirkens og vor Tjener paa Kerstorp, har betalt os den Skyld og Rente, som han plejer at give os hvert Aar af Kerstorp og Thoslandh. Thi lader vi ham kvit for forskrevne Skyld og Rente til denne Dag. Sig. nostrum. Datum Arusie fer. 3. pasce.

Perg. med 1 Segl: G. 736. Holger Munks Arkiv (RA.). [1597

Apr. 16. Magnus Jenssen Bymand i Køpenhaffn lejer af s. Nicolai Kirke sstds. en Jord i Biørnebrogade.

[Orig. ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Afskr. af Jon Mortensen for Langebek: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 75.* [1598

a—a) Saaledes LDipl.

Apr. 18. *Reg. 4199* = *6389.* A. Perg. [med 1 Segl: Nævnt i Ab]. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 492* (RA.). *Dipl. Flensborg. I. 567.* — Aa. Afskr. efter A fra 16. Aarh. (c. 1550?): Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 494* (RA.). — Ab. Afskr. efter A: Svavstedbogen Bl. 36 a. [1599

Apr. 21. Udtog: *A. Kall Rasmussen, Musse H. I. 347.* Er 1463 Nov. 21.

Apr. 22. Laurentius dictus Biug, Borger i København, lejer af Københavns Kapitel en Stenbod i Saltbodher.

Perg. [med 3 Segl]: [^a1. Bomærke. 2. Adeligt (Brudst.)^a]. Københavns Kapitels Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. IV. 76.* [1600

a—a) Saaledes Langebek 1750 i LDipl.

Apr. 23. Ick Wendt Vrese knape vorkope und vorschote mitt volwordt all, der ehr volwordt hirtho behoeff iß, tho nutticheitt der armen tho Sleswigk dem hern Nicolao bischope

tho Sleßwig vor 100 lub. mr., de my de here bischop woll betalett hefft ahn guder grauen munthe, so tho Lubeck und Hamborch genge iß, mine 2 gudere liggende ahn Sundergoß herde tho Osterstede ahn dem kerspell Zwesen, dar itz uppe wanen up enem Lasse Popsen, up dem andern Broder Vrese, unde renthen alle jhare ißblick 5 heitschepell roggen, 9 schillingk tho denstgelde unnde 2 höner. Desse guder hebbe ick vorkofft, also ick unnd mine vorfarn se frigest hatt hebbenn. Och hefft de her bischop my unnd minen eruen gundt, datt wy sodane guder mögen wedderkopen vor summen penninge und ahn munte, so vorgeschreuen iß; datt scholen wy thouorn vorkundigen mitt unsem besegelden breue ahn den achtedagen Johannis baptistæ tho middensommer und geuen darnegest ahn den achtedagen winachtenn vor nigenjarsdage 100 mr. dem hebber duß breues tho Sleßwig edder ahn ener anderen stede, dar idt ehme bequemest ist, ahn munten vorscreuen. Where ock, datt ick effte mine eruen den wedderkoep vorkundigeden und nicht folgede mitt dem gelde, so scholen wy sodanen wedderkoep nicht hebben, men schall bliuen en ewich koep. Ick hebbe ock dusse gudere nemande vorpandett edder vorkofft, wil ock se nemande vorsetten und vorkopen, dewile desse koep steitt; where datt hierjegen schudde, edder datt mine kinder edder eruen se ahn dessen guderen und renthen hinderden, so mogen de hern Nicolaus bischop und sine nhakomelingen so vele renthe, alß uth dessen guderen komen, vorfolgen mitt werlickem edder geistlickem rechte uth minen anderen wissesten guderen; dar scholen sodane renthe ehne ane verkofft wesen, so lange se dusse gudere wedder fry hebbenn. Unnd laue ick, wanner mine kindere khamen in desse jegent, so scholen se alle desse koep unnd articule mede beleuen und besegelenn. Min ingesegell mitt den ingesegelen der ersamen knapen Benedictus und Claus van Aneuelde brodern van der Noer. Gegeuen tho Husem ahn dem dage Jorien.

[^a Perg. med [3] Segl: Went Vreses og »ein Anefeldischen sigell«. ^a Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 478.*] Afskr.: Svavstedbogen Bl. 71 a. — Udtog: *Westphalen IV. 3126 Nr. 43* (uden Dag). (*Reg. 4200* (ligeledes).) [1601 a-a) Saaledes Afskriften.

Apr. 23. Vidne af Bertill Teyenhwsæ m. fl., at Hr. Jachim Hardenbergh gjorde Lovhævd 15. Dag efter Langfredag og vilde have gjort den Palmelørdag, men at Fogeden forbød ham at gøre den i Faste.

Perg. med [12!] Segl: 1. Cxxi 3; 3. Lxxv 15; 5. Dxli 8; 6. Lxxiii 16 (Huitfeldt); 7. Flxiii 14 (Seglet er formentlig den i Brevet nævnte Anders

Mortenssøns); 8. Lxi 9 (*s iafpar pødarsson*); 9. Skjold, hvori et Vædderhorn (?); 10. Lxi 10; 11. Bomærke. Joachim Hardenbergs Arkiv (RA.). Nielsen, *Gl. jydsk Tingsvidner S. 116.* [1602

Apr. 28. Ego frater Godefridus de Heymbaich, comandator in Adenaw etc. ordinis s. Johanes[!] Jherosolimitani ac retzeptor sacri conventus Rodii in Allemania bassa, fateor me recepisse a Dn. Johanne Bruen priori[!] regnorum Dacie Swecie et Norwegie ordinis prefatii[!] in una summa florenes Renenses 40, qvod sic intelligendi[!] debet, qve sent[!] in defalcacione de annis 3, tzililtzet ^a60., 61., ^a 62. pro ordinarie[!] responcione. Qvare Dn. Johannem de soma predicta qvito. Sig. meum huic qvitanctie est apensum ferga[!] 5. post f. Marci.

[A. ^bOriginales litteræ asservantur apud Arnam Magnæum profesorem Hafniensem. ^b Antvorskov Kl. Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1700 med ukendt Haand, men med egenhændig Paategning af Arne Magnusson: Additam. 4to 113. — Aaa. 2 Afskrifter efter Aa, den ene af Langebek: LDipl. — *Aab. Afskr. fra 18. Aarh., sikkert efter Aa: Ny kgl. Saml. Fol. 497, 2. Bd. [1603

a—a) Mangler i Aab. b—b) Saaledes ifølge Paategning af Arne Magnusson paa Aa.

Apr. 30. Cristiern Konge. Profesto Philippi et Jacobi for os i Luci Kirke i Roskildh i den ny Kapel næst uden for Kirkedøren, nærværende Hr. Jeip Persson Kannik i Roskildhe, Anders Jensson vor Landsdommer i Sieland, Lasße Hinricsson af Skafftæløff, Per Bangh, Eric Jensson af Vor Frue Kloster i Roskildh, Borckorth vor Borgemester i Køpenhaffn, Per Steen og mange flere gode Mænd, var Marieboo Klosters Sendebud Per Andersson og velbyrdig Md. Palli Kallisson om Trætte, som de tilsammen havde om 2 Gaarde i Vestræ Brynnersløff i Jersløff H. Da frembar Per Andersson nogle Breve, som var et Vidisse af et Pantebrev, som var til »forwedyæ« sat, paa forskrevne 2 Gaarde lydende, og et Kong Erics 4. Dombrev^a lydende, at de 2 Gaarde var tildømte en velbyrdig Kvinde Fru Ingerdh, og 3 vore Dombreve med nogle andre Vidnesbreve, som alle »ludedæ« paa den Sag. Og Palli Kallisson frembar og nogle Vidnesbreve lydende imod Mariebo Klosters Breve, og sagde han, at nogle af hans Breve var forgangne til Skibs og ligger paa Havs Bunde; og kunde vi det ej udgranske af deres Breve den rette Sanding efter vort eget første Brevs Indeholding, som vi havde befalet nogle gode Mænd den Sag til Rette at granske. Thi beder vi eder og hyder Biskop Jeip Friis i Børlom, at I til eder tager flere gode fribaarne Mænd, som uvildige er, og stævner for eder Mariebos

Klosters og Palli Kallisßons Breve og Bevisninger og gransker med gode gamle Oldinge, som af Slægten ved af at sige, hvad heller Jes Vaghensßon var næst at arve Malthe Dwsß eller og Vaghen Jeipsßon, eller hvem det Gods hører af Rette at have, Mariebo Kloster eller Palli Kallisßon, efterdi som vort eget Brev udviser, og adskiller den Sag med Rette med de gode Mænd, som I dertil tagende vorder, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Harisborgh.

[*b* Papir (Orig.).^b Maribo Kl. Arkiv; ^b1753 i Sorø Akademis Arkiv^b.]

Afskr. for Langebek 1753: Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e.

[1604

a) ∴ vel Aar 1426; jfr. *ÆA. III. 279, 304.* b–b) Saaledes Afskriften.

Maj 2. »Nils Oloffson Löfting i Sörslef sällia och uplåta hustru Gertrud Magense dotter all thet arf, som honom och hans syster tillfallit effter deras broder Laurentz Löfting, som war ber^{de} Gertruds man. Dat. Malmöge bytinget måndagen näst effter Valborgzmäsån, som infaller d. 1. majj 1463.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 376. — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 22, Nr. 580. [1605

Maj 2 ell. Sept. 13. »Thyge Andersen levede 1463^a; de begge^b taler om hani, som tillige med Raadmænd Claus Clementzen, Niels Jensen, Jens Clausen og Peder Andersen have alle underskrevet hellig Kaarses Afften een Lybsker nafnlig Jens Pettersen hans Testamente, da hand gav sig i s. Peders Closter i Odense. Brevet findes ved Odense Hospital.«

[A. Perg.^c Odense Dominikanerkl. Arkiv; senere til Odense Hospitals Arkiv.] **Aa.** Udtog af Jacob Bircherod: Ny kgl. Saml. Fol. 404 S. 277. Omtr. det samme Udtog med Haand fra 18. Aarh., men uden Aar: Sstds. 4to 729 S. 152. — **Ab.** Et andet Udtog anført i Registraturer »1711«, 1743 (begge: FLA.) og *Hofman, Foundationer V. 184* (alle 3: Skuffe 4, 1. Pk. Nr. 39 og uden Dagsangivelse). [1606

a) I Margenen tilføjes med samme Haand: 1470. b) ∴: Thomas Broder Bircherod og Biskop Jens Jacobssøn Bircherod. c) Saaledes Ab.

Maj 3. Kundgør vi Oleff Pouelß Præst og Prior i Vor Frue Kloster i Alburg, Priorisse og Konvent² sstds. os paa forskrevne Klosters Vegne at have gjort Mageskifte med velbyrdig Md. Jon Viffertß om en Klosters øde Mark liggende hos hans Gaard, kaldes Karwp Mark og Karwp Lund, for hvilken Mark og Lund Klostret fik til Vederlægning af Jon en Gaard i Hornum H. i Wegerby S. i Hees (Nis Pæderß). Mit Indsegl med Konvents Indsegl med gode hæderlige Mænds Indsegl: Hr. Niels Jenß officialis, Hr. Mikel Pæderß Sognepræst »ad« Vor Frue Kirke, Hr. Vilkind Nielsß »ad« s. Bodils Kirke, Johan Smid Borgemester og Per Nielsß Raadmand i Alburg. Datum die invenc. crucis.

Perg. med [7] Segl: 2. G. 712. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [1607

Maj 8. Jeg Niels Jenss fik velbaaren Mands Hustru Fru Merethæ Hr. Aghæ Axelsss et Sølvbælte og 3^{1/2} »sølfspennæ« og 2 »spænger« at gemme, hvilket Sølv hun sendte mig igen med Jon Jebss, Fru Berittes Svend, som jeg det befalet havde at annamme paa mine Vegne. Siden »vorth« Jon Jebss og jeg »k. . psæ«, saa at han fik baade Bælte og »spennæ« for en brun Hest, Sadel og Bidsel med alle Rideredskab, og drukke Lidkøb og Lidkøbs Vidne derover, og jeg annammede Hesten og havde den i 3 Dage i mine Værge; siden tog han mig fornævnte Hest af med Vold, og Hr. Age Axelss hjalp til, at jeg fik Hesten igen, hvilket jeg ham for takker, og lader jeg ham og fornævnte hans Hustru kvitte for al ydermere Krav for fornævnte Sølv og Hest. Medb. af hæderlige Mænd Per Stud² Borgemester i Gambblæ Vardberch, Pether Gulsmid³ Raadmand sstds. Datum Vardberch dnica. post f. invenc. crucis.

Papir med Rester ell. Spor af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Kun Spor; 2. Bomærke; 3. I Sigilfeltet Bogstavet p(?). Age Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). [1608

Maj 22. Bertel Iwerson Herredsfoged i Hadersleff H., Maths Kristiernson af Oleffkeer og Maths Jensson af Lundinh. For os og for mene Sognefolk paa Stadorp Kirkegaard fik en hæderlig og velbyrdige Md. Hr. Tymme Smalstedhe Kantor i Vor Frue Kirke i Hathersleff et Sognevidne om et Gods i Wanlingh By, som hører til fornævnte Kantor og Kapitel i Hadersleue, der paa boer Jes Nielsson, hvor meget Jord der er liggende til fornævnte Gods paa Wanlingh Mark efter »granthe« og mene Sognemænds Vitterlighed. Da som Kantor bad, kunde vi ej »weddere« ham det, der af vitterligt er; da var udnævnt en Dannemand Maths Kristiernson af Oleffkeer, at han skulde nævne 11[!] Danne mænd til sig af de ældste og bedste, som boer i Stadorp S. og da var til Stede, som var: Bertel Iwærsson, Maths Kristiernson af Oleffkeer, Maths Jensson af Lundinh, Maths Fynkson, Peter Bertelson, Pether Mathsson, Jes Ketelsson, Jes Eskelsson, Maths Knudson, Jes Petherson i »prestegardh« Stadorp, Thammes Pethersson og Nis Petherson af Lynthe; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at dem er vitterligt og har hørt af sand Mand og Kvinde, at de 2 Otting, som Nis Bertelson i Wanlingh By har paa fornævnte Mark, den tredie Del af fornævnte 2 Otting over al Wanlingh Mark hører til fornævnte Kantor, Kirke og Kapitels Gods, og 3 Agre hører dem særdeles til, som er Pile agger, Stens agger og 1 Ager liggende hos Børns sigh; disse 3 Agre er udlagt

af Nis Bertelson 2 Otting for den Rettighed, som fornævnte Kantor og Kapitel tilkomme kunde i Nis Bertelsons Toft og Byggested; og har denne Trediedel af de 2 Otting og 3 Agre til fornævnte Gods tilligget saa længe, at ingen Mand kan andet komme i Hu. Det vidner vi. Jeg Bertel Iwærsen har hængt mit Indsegl for dette Brev med andre Dannemænds Indsegl: Maths Kristiernson af Olefkeer, Maths Jensson af Lundingh og Maths Finkson. Givet og skrevet paa Sønd. efter Vor Herres Himmelfartsdag.

[Orig. Haderslev Kapitels Arkiv.] Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. [1609]

Juni 1. Jeg Hans Myndell¹ Kannik i Roskilde har med min Svogers Tyderick Friiss og min Søsters Fru Mettes og hendes Datters Fru Berittes Samtykke gjort et Skifte med perpetuis vicariis i Roskilde paa mine Søsterbørns Vegne, hvis Værge jeg er, saa at perpetui vicarii skal beholde en liden Jord i s. Martini Sogn i Roskilde, som holder 23 Alen Bredden og 29 Længden, liggende vesten næst hos s. Lucii Kirkejord, som Mester Hans Oleffsøn nu boer, for den Bod, hvilken Hr. Jens Krabbe, hvis Sjæl Gud have, Børnenes Farbroder gav i sit Testament perpetuis vicariis, at de skal holde hans anniversarium hvert Aar. Holder de ikke fornævnte anniversarium, skal Hr. J. K.s Arvinger have Fuldmagt igen at tage Jorden. Medb. af velbaarne Mænd Tiderick Friiss² og hans Broder³. Datum Roskildis fer. 4. penthecostes.

Perg. med 3 Segl: 1. G. 283; 2. Lxxii 41; 3. Lxxii 42 (*s ottis wreje* (?)); omtr. samtidig Paaskrift: »Super residenciam in parochia sancti Martini circa domum lapideam«. Roskilde Kapitels Arkiv (RA.). [1610]

Juni 2. Ik Hinrick Clu[u]er knape hebbe entfangen 1000 gude rinsche guldene van den duchtigen Detleue van Boekwolden, Clawese Ratlowen, H[en]neken unde Otten Walstorpen broderen unde Otten van Aneuelde uppe ere andeel des lofftes, dat se my gedan hebben van wegene mynes heren des koninges unde sines broders hern Gherdes nameliken vor 2200 rinsche guldene, unde schelde hirumme se vor sodane summen van eres andeels wegene my vornoget quiit unde geue ene een swigend unde toch des anderen nastelligen gheldes wente in de achte dage s. Mertenß erstkomende my dat van eres andeels wegene to vornogende na lude des houetbreues. Desset loue ik mit den duchtigen Johanne unde Hermen Schulten knapen den erbenomeden

Detleue, Clawese, Henneken, Otten unde Otten to holdende. Myn ingesegel mit den ingesegelen myner vorscreuen medelouere. Geuen ame donredage in den pinxten.

Perg. [med 3 Segl]. Kongens Arkiv? (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). [1611]

Juni 5. Mauricius Nielsen Væbner i Wiborigh vidner, at han har givet og ikke solgt Anders Ormss Gods ved Ringhøbingh til s. Michels Alter i Ribe.

Perg. med [3] Segl: 1. M 55; 2. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 406* (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 52.* [1612]

— *Reg. *6392.* Perg. med [3] Segl: 1. Skjold, hvori en Pæl; Omskrift utydelig; 2. Utydeligt Skjold; 3. Forsiden mangler. (RA. Gottorp C.) *Dipl. Flensborg. I. 568.* [1613]

Juni 19. Jeg Benedicta Jensda.....»læffuere« har skødet og solgt hæd..... Kvrevitz Ronnow R. [Frende]rwpp i Græwinghe S. i Odz H. at have opbaaret fuldt Værd for forskrevne Gods. Afvindes forskrevne Gods Frendervpp [ham], tilbinder jeg mig [ham] saa godt Gods at vederlægge inden 6 Siellandh. Medb. af flere velbyrdig..... Hr. Broder Laurens Mangnesß Prior i Næstwet, Jess Tugæsß i Læchinghe, Per Herl Iwan af Wby, Clawes Blok a. w. og Jess Marqwardsß Raadmand i Næ..... die Geruasii et Prothasii.

Perg. (2 Brudstykker, brugte som Hæfteremme om Stjernholm Lens Jordebog 1642-43; Brevets højre Del og hele Plica mangler). Corfits Rønnovs Arkiv (RA.). [1614]

Juni 22. Tuuä Petterson i Harebärg pantsætter Gods til Petter Hiul Official i Lundegård.

[A. Orig. a med 5 Segl^a.] **Aa.** Udtog med Dag, men uden Aar: Specifikation, Acta privata Nr. 377. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 27.* — **Ab.** Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 9. — **Ac.** Et tredie, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 51 a Nr. 318. Jfr. *Weibull, anf. St.* [1615 a—a) Saaledes Ac.

Juni 27. Nicolaus episcopus Slesvicensis. DDn. Johannes Smok decanus et alii fratres kalendarum vicariorum in ecclesia nostra cathedrali Slesvicensi, ut summa missa in eadem ad laudem omnium largitor[is]^a suæque genetricis ac omnium sanctorum solemnus vivis ad gratiam, defunctis in veniam promovendam quotidie peragatur, omnes suos annuos redditus,

sive in pecunia sive in annona fuerint, inter simplices kalendarum sacerdotes fratres in summa missa praesentes, psallentes ac Deo servientes, in panibus dierum distribuendis assignaverunt, proviso tamen ante omnia de omnibus pro observantia kalendarum tam in divinis quam aliis negotiis. Ita tamen quod missa quotidiana hactenus pro fratribus suis vivis et defunctis consveta per hos fratres, qui praefatae distributionis voluerint esse participes, secundum ordinem sub poena 6 denariorum lubicensium in utilitatem fraternitatis per eorum decanum convertendorum observetur, pro cuius missae quotidiana observantia praefatus decanus singulis annis in pascha 8 mr. lubicenses de eorum annuis redditibus distribuat. Nos vero cum fratribus nostris praeposito et capitulo deliberatione praehabita ac de eorum consensu dictam assignationem approbamus et ordinamus, ut DDn. canonici ecclesiae nostrae in dictis kalendis fratres suis panibus, quos aliunde habent, sint contenti, caeterorum autem sacerdotum dictarum kalendarum in ecclesia nostra et ejus auctoritate fratrum ad distantiam quartalis miliaris degentium de dictis redditibus cuilibet in summa missa ante primum Kyrie praesenti et usque ad finem psallenti seu servienti denariorum trium panes pro qualibet vice per eorum decanum distribuantur; qui tamen in communibus ecclesiae seu kalendarum negotiis fuerint absentes et fratres in nostra ecclesia non benefic[i]ati aut non residentes praedicto modo in summa mis[s]a praesentes nihilominus habeantur. Volumus etiam, quod omnes vicarii, altaristae et benefic[i]ati prima observantia kalendarum post adeptam eorum possessionem immediate servientes per se vel suum procuratorem teneantur intrare, ut omnium commoditatum ipsorum fructuum participes fiant. Et finito quarto suae possessionis anno pro augmento distributionis 8 mr. lubicenses in redditus imponendas persolvant; quam 8 marcarum solutionem quarto anno proxime futuro vel citra moderni perpetui vicarii, altaristae et beneficiati facere teneantur aut loco earum fraternitati in dictum usum assignare certos perpetuos redditus 8 solidorum lubecensium, ad quarum vel quorum solutionem integram, antequam distributionis fiunt participes, per se aut procuratorem suum decano fideliter reddunt[!]. Ad easdem 8 mr. solvendas aut loco earum 8 solidos teneantur omnes fratres vicarii hic in nostra ecclesia et extra eam ad distantiam unius quartalis miliaris degentes, hujusmodi panis distributione gaudere volentes. Praesentes literas seu praesens publicum instrumentum per notarium nostrum publicum subscribi nostrique cum domi-

norum capituli ecclesie nostrae signi[?] appensione mandavimus communi. Datum in aula curie nostrae episcopalis Slesvicensis indictione 11., die lunae mensis junii 27., p[ontific]atus^b Dn. Pii papae secundi anno 4.^c, praesentibus honorabili et discreto viro Dn. Nicolao Mestmakero perpetuo vicario in ecclesia Rendeburgensi et Henrico Voget in artibus liberalibus baccalaureo et Bremensis et Slesvicensis dioeceseos clerico, testibus ad praemissa vocatis.

Et ego Magnus Olai clericus Upsaliensis dioecesis, autoritate imperiali notarius, omnibus praemissis cum praenominatis testibus interfui eaque in notam sumsi, ex qua praesens instrumentum manu propria conscriptum subscripsi signoque et nomine meis solitis cum Dn. Nicolai episcopi et capituli sigillorum appensione signavi.

[A. Orig. Slesvig Kapitels Arkiv.] Aa. Afskr. (Begyndelsen (noget over Halvdelen) med Haand fra 19. Aarh., Resten med Haand fra c. 1700): Statsark. i Kiel, Urk. Domkirche zu Schleswig Nr. 10. — Udtog: *Westphalen IV. 3188 Nr. 76* (med urigtig Dag Jan. 23). (*Reg. 4168* (med samme Dag).) [1616

a) Aa: largitorum. b) Aa: presbyteratus. c) 1463 (i hvilket Aar den opgivne Uge- og Maanedsdag passer sammen) faldt for Juni Maanedes Vedkommende i Pius II.s 5. Paveaar.

Juni 29. Kirstin Laurensdather i Myghtwedh, Skels Efterlever. Jeg vederkendes mig skyldig at være velbyrdig Md. Erich Hwas af Wormstrup »trøsthivæ« libkæ Mk., som i Jwdlandh gode er, i Sølv mønt, alle hule Penge undtagen, for hvilke Penge jeg pantsætter ham en min Gaard i Aningh (Jes Menicß). Og skal han ingenlunde løses i disse næstkommende 4 Aar, og naar mig da lyster Gaarden ind at løse, skal der Løsen paa kyndes paa Hald H.s Ting 3 Ting før Midsommer, og løses »ath« Michels Dag derefter, og da skal Afgiften følge Hovedpengene. Skal Gaarden ydermere pantes eller afhændes, skal E. H. være den næst for »møveligh« Penge. Medb. af gode Mænd Hr. Langhæ Awæ R., Per Hindh i Agistrup V., Jepp Perß i Ænslawff og Mowerins Nielsß sstds. Datum die Petri et Pauli.

Perg. med [5] Segl: 5. Bomærke. Senere (jfr. 1463 Nov. 11) til Gl. Estrup Godsarkiv (RA.). [1617

Juli 12 ell. 19. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos eder velbyrdig Kvinde Husfru Ingerd i Quanløse og eders Lavværges og alle eders Medarvinger, at I inden 6 Uger kommer for os med alle eders Breve, som I mod Jep Mortensß har i Swenstorp paa Gods i Jonstorp, i Gødersløff og

i Lydersløff i Byeffuerskows H., som han bød sig til Lod og »lawe skifte« om med eder og eders Medarvinger, hvilket Gods Hr. Tørbørn Bille af Abransturp tog Genbrev paa af os paa Hustru Ingerds Vegne, som han siger sig at være Væрге for, og svarer Jep Mortenss dertil, som eder af Rette hører at gøre, efterdi som han eder tilforn forfulgt har med vore Lovdagsbreve, og undgælder derom, hvad Ret er, under eders Faldsmaal. Datum Haresborg in profesto Margarete nostro sub sig. ad causas, teste Ketillo Nicolai de Haresburgh justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Sielandiam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Bomærke (Seglet er Mogens Djur's, der flere Gange har siddet i Landsdommers Sted paa Sjællands Landsting, se saaledes 1025, 1079, 1166, 1310). Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. 1463 Juli 12 ell. 19 og 1465 Febr. 3. [1618]

Juli 25. Pär Henningszon skøder paa Fru Cecilïa Jensæ dotters Vegne en Jord til Hr. Laurentz Nilson »dägen« i Lund.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 378. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 27.* [1619]

Aug. 2. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Lalandh. For os har været velbyrdig Mands Bud Hr. Tørbørn Billes af Abransturp med 4 vore Lovdagsbreve, som han har brudt over velbyrdig Kvinde Fru Annæ, Hr. Tyge Lunges Efterleverske, lydende, at hun skulde skifte Gods i Lalandh med ham paa sine og sine Børns Vegne og udlægge Hr. Tørbørn, hvis ham hører at have i forskrevne Gods, og hun ej komme vil og gøre Hr. Tørbørn Fyldest eller nogen paa hendes Vegne paa sine og sine Børns Vegne. Thi byder vi hos eder Hr. Magens Ebbesß, Hr. Anders Stawerskow, Oloff Gøyæ Landsdommer og Oloff Persß af Skørynge, at I til eder tager vor Foged og Embedsmand, hvem I vil, og indfører Hr. Tørbørn Bille eller hans Bud i saa meget Gods, som ham hører at have af Fru Anne og hendes Børn, som han har budet sig til Skifte om, og at I ham Fyldest skikker for hans Kost og Tæring, som han derover har haft, og for vore Breve, hun har siddet overhørige, vor Ret uforsømmet efter Loven, og ham eller hans Bud der at værne og Ret at skikke under eders Faldsmaal. Datum Haresburgh crast. die Petri ad vincula nostro ad causas sub sig., teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Haresburgh.

Papir med Udskrift: Lalandiam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og Spor af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidig Paaskrift: »rydebreff«. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). [1620]

Aug. 14. Anna Nielssisdottir, Oluff Thrwetzsons Enke af Clabarp, giver 4 Gaarde i Bethinge litle Kirkeby i Wæmundehøys H. til s. Jeips Kapel i Domkirken i Lund mod Gudstjeneste.

A. Perg. [med 6 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 28.* — **Aa.** Afskr.: Lundebogen S. 180 med Bemærkning: Iste littere sunt dupplate. — Hertil 50?, 190? [1621

— Jeg Detmer Fyrbom Borgemester i Malmøghe vederkendes mig at have solgt og skødet til Jens Pethersß Borgemester min Medbroder en Jord, som ligger østen næst Kapitels Gods af Lund, han nu i Leje har af samme Kapitel og rækker af Vester fra Kapitels Gods og øster ud maalande 26 Alen indtil den Jord, han og tilforn købte af mig; item af Sønder fra Geereth Siængestages Jord paa den østre Ende og nør ud til Bys Vandløb dernæst, 20 Alen 1¹/₂ Kvarter; item vesten til fra Geerets Jord og nør ud indtil fornævnte Vandløb 27¹/₂ Alen; og kendes jeg mig at have fuldt opbaaret af Jens Pethersß for fornævnte Jord, saa at mig dermed vel »ath nøyer«. Jeg har hængt mit Indsegl for dette Brev; medb. af Hr. Hans min Søn, Kirkeherre »ath« s. Pethers Kirke i Malmøghe, og hæderlige Mænd Pether Dwnck, Jens Bruggere, Wiliem Guldsmeth Raadmænd, Marquard Andersß og Moghens Hansß beskedne Bymænd sstds. Datum vig. assumpc. virginis glor.

[Orig. Senere (jfr. 1485 Okt. 9) til Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 161.*] Afskr.: Lundebogen S. 162. LDipl. [1622

Aug. 16—20. *Westphalen IV. 312⁴ Nr. 36; Reg. 4173.* Er 1624.

Aug. 17. Kongen optager Cristianus de Ghera fra Lübeck Stift, hans Fader, Brødre og deres Børn i Adelsstanden.

[**A.** Orig. Christian van den Gheres Arkiv.] **Aa.** Omtr. samtidig Afskr. (uvist, om med Christian van den Gheres egen Haand) uden Vaabentegning: AM. Fol. 295 Bl. 66 b. Herefter: *W. Christensen, Unionskongerne og Hansestæderne S. 448.* — [**Aaa.** »Dette Adels-Brev har sl. Arnas Magnæus d. 30. Dec. 1729^b meddeelt Justitz Raad Georg Ernest de Franckenau af en gammel Codex, skreven med indbemeldte Christiani de Ghera Haand.«^a] **Aaaa** og **Aaab.** Afskrifter efter Aaa for Langebek: LDipl., og af Sandvig: RA. MS. Danske Selskabs Afskrifter (»Kopidokumenter«), 2. Saml. — **Aab.** Afskr. af Langebek efter Aa: LDipl. — Andre Afskrifter: RA. Klevenfeldts Nobilitationsbreve (af Klevenfeldt; »Ex copia chart. ab excell^{mo} D^o Wincentio Lerche communicata«); RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 24 Bl. 10 a (af O. Bang; direkte ell. indirekte efter Aa); Thott Fol. 1067 Bl. 29 a og 30 a (begge fra 18. Aarh.; Datum paaskreven den sidste med Arne Magnussons Haand). [1623

a--a) Saaledes Langebek i Aaaa. b) Aaab: 1719.

Aug. 22. Her Jacob Fedderß¹ karkhere to Varenstede unde Vlsbu. An deme 1460 jare, do ik was heren Nicolai biscoppes to Sleßwick houes bynnen Sleßwick regerer unde vorstender, vorhurede de were unde vischerie to Guldeholm van syner gnade wegghen eyneme bunden gheheten Niße Eschels wanaftich in deme karspel Nubel in deme dorpe Brekeling, de de vischerie to monnighen jaren hadde vor mynen tiden vor 2 heyschepel rogghen unde brachte vische uppe den hoff, so vakene also myne here uppe den hoff quam, unde by mynen tiden was dar neen hinder up van ghestlik efte werlik. Myn ingheseghel. Gheuen des mandaghes na Unser vrowen dage assumpc.

A. Perg. med 1 Segl: G. 1002*. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 482* (RA.). — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 2 b. — Trykt: *Westphalen IV. 3124 Nr. 36* (forkortet og med unøjagtig Dag) og *J. F. Noodt, Versuch einer Nachricht der Ranzovischen Familie S. 86* (i højtysk Oversætt.). (*Reg. 4173* (med urigtig Dag Aug. 16-20).) [1624]

— Her Cordt Goes, ewige vicarius in dem dhome tho Schleßwigk. Do ick hern Nicolai bischop tho Schleßwick hoff regerede auer 29 jharen, vor und nha, do was vorhurett van minem gnedigen hern und sinem vogede dosuluest de where unnd fischerye tho Guldeholm enem geheten Niße Eschels unnd sinen kinderen wonaftich in dem dorpe Brekeling in dem karspele Nubul, und de sulue vor minen tiden hadde und nha minen tiden behelt vor jharlicke hure, welcker he bethalede mitt farschen fischen in etlicken tiden deß jhares, sundern wan min here darsuluest quam. Und by minen tiden waß dar nen hinder up. Datsulue vulborde herr Johan Otte ock so wesen by sinen tiden in dem vertigsten jhare. Ick unnd her Johannes Otten hebbe [*unse*] ingesegele hengen heten ahn dessen breff. Geuen deß mondages vor Bartholomeus dage.

[^aPerg. med 2 Segl: 1-2.^a Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 482.*] Afskr.: Svavstedbogen Bl. 4 a. — Trykt: *Westphalen IV. 3125 Nr. 38* (noget forkortet). (*Reg. 4174.*) [1625]

a—a) Saaledes Afskriften.

— Her Erik Bundesß domhere to Sleßwick. Auer 50 jaren, vore unde na, er de molendam to Welspang stowet wart, reet vakene auer den beke Guldeholm, dar oldinghes dat kloster Rudekloster legghen hadde; darsulues was an den tiden des heren biscoppes alewere unde vischerie; de heren biscope hadde dar ene molen, de was do van krighes wegghen wuste. Dar hadde bischop Hinrik rente van der vischerie to Guldeholm, so verne

des klostere schede ghink; na biscop Hinrikes tiid beheld de vischerie here Nicolaus biscop to Sleßwick, unde by des heren Nicolai tiden hadde de vischerie Jefe Krogher to Stendorp ow; wanere he vische brachte uppe des heren hof, vorkofte he my vakene vische, de em sulues toquemen van der vischerie. Ik horde ny, dat by hartich Hinrikes tiden unde na den biscoppen dar hinder ane scach. Dat sulue vulborde her Johan Tzelle ewighe vicarius to Sleßwick, dat he vor der tiid langhe ret auer den beke myd her Erik Dosenrade archidiaken do to Sleßwick. Ik unde her Johan hebbe unse ingheseghele henghen heten vor deßen breff. Gheuen des achtendaghdes Unser vrowen assumpt.

A. Perg. [med 2 Segl^a]; omtr. samtidig Paaskrift: »Omnes littere de libertate Guldeholm sunt copiate in registro maiori, quamvis in diversis locis.« Slesvig Bispes Arkiv; *ÆA.V. 483* (RA.). LDipl. — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 83 b. — Udtog: *Westphalen IV. 3126 Nr. 45* (uden Dag). (*Reg. 4198* (ligeledes).) [1626

a) Aa nævner »ein mir unbekant sigell, so etwas zerbrochen gewesen an der eusersten circumferenz«.

Aug. 22. Pether Michelsß Underfoged i Malmøge, Detmer Furbom, Jens Persß »borgemæster«, Henrick Olafß, Hermyn Horn, Wiliom Guldsmit Raadmænd, Jens Olefß og Maghens Hansß Bymænd sstds. Mand. før Bartholomei Dag var paa vort Byting beskeden Kvinde Anna Nielsdotter Borgerske i Othense, havende Fuldmagt af hendes Husbonde Jens Brodhersß Borger sstds. at sælge, skøde Ejendom i efterskrevne Jordegods, og lod hun læse et aabent Brev, i hvilket hun har Fuldmagt at skøde efterskrevne Gods, og fordi skødte hun paa hendes Husbondes og hendes egne Vegne hæderlig Md. Pether Dwnck i Skød Raadmand al hendes Ejendom og Rettighed i disse 2 »jordegotz«, som hende tilfaldt i Arv efter hendes Morbroder Niels Diegn fordum Raadmand i Malmøge, som er et Gadehus og Kælder med alt Gaardsrum, der tilhører, sønden Almenningx gadhen her i Malmøge, tvært over fra Stoore kramboodher og et Gods Jord og Grund paa den nørre Side Gaden vesten næst Møntmesterens Gods, dog en øde Jord mellem, hvilke 2 »jordegotz« Anders Mattesß, Annes Husbonde var, tilforn pantsatte velbaaren Kvinde Husfru Arlugh. Fremdeles kendtes Anne Nielsdotter sig at have fuldt opbaaret af Per Dwnck for »all these« forskrevne Godses Rettighed, saa at hende paa hendes Husbondes og hendes egne Vegne vel »at nøyer«. At vi fornævnte Foged;

»borgemæster«, Raadmænd og Bymænd har set og hørt dette Skøde være gjort, da har vi hængt vore Indsegl for dette Brev med Annes Indsegl hængt her først for. Givet og skrevet osv.

[^aPerg. med 9 Segl.^a] Vidisse 1486 Juni 18. LDipl. [1627
a—a) Saaledes Vidissen.

Aug. 22. Nis Laurenß Tinghører paa Fleskum H.s Ting, Therbern Jensß Præst i Gundrvpp, Marten Rodh, der »wahn« er, Nis Thordß, Las Wolß, Cristern Nilß i Dall, Anders Yrth og Buddi Owß. Mand. før Bartholomei Dag paa Fleskum Herred[!] for os og flere gode Mænd, som Tinget søgte, fik velbyrdig Md. Pedhær Hwass af Kumdrvpp et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Cristern Nilß, Esgi Andersß, Tames Andersß, Anders Yrth, Anders Ramppi, Buddi Owß, Michell Jenß og Per Magnß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Per Hwassis Lovhøringe paa fornævnte Ting kundgjorde deres Ed, at de saa' og hørte, at P. H. med andre gode Mænd »loff worde« sit Gods med Lovhævd i Ooppelstrvpp i Westerbii 1 Gaard øde og 1 bygt og 1 Trediedel i Rvmdrvss gard, alle Mænd ud af Fællig uden han og hans Husfrue og deres »fellygburden« Børn. Med vore Indsegl. Datum et actum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1, 4, 6-7. Bomærker. 1901 ejet af W. O. V. Dinesen († 1906 Jan. 24); nuværende Opbevaringssted ukendt. [1628

Aug. 23. Oluff Magnusson af Grydeby m. fl. sælger Ærkebisp Thwe i Lund deres Rettighed i en Gaard (i Lund).

[Orig. Lunde Ærkebispes Arkiv.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 379. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 30.* [1629

— Mates Niels¹ Foged i Hillum H., Hr. Oleff Prior i Vor Frue Kloster i Alborg, Hr. Hans Matesß Præst, Mowens Kollæ⁴ V., Nis Thordsß i Doldrop, Powel Nielsß i Rostrop, Jæp Laurenß og Jes Michelß. Tirsd. før Bartholomei fik velbaaren Md. Peder Hwas paa Hillum H.s Ting et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Bertil Thordsß, Jæpp Stisß, Jæpp Persß, Powel Nielsß i Rostrop, Jæpp Iwersß, Sti Jensß, Jes Knutsß og Jes Nielsß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, Peder Hwas hans Lovhøringe var paa fornævnte Ting og de kundgjorde, at de saa' og hørte, at han »warthe« lovlig Kumdrop gard, 5 Gaarde og 2 Bol i Kumdrop, 1 Gaard i Thorrop i Lungby S., 1 Gaard i Hillum med Lovhævd, hvilken Lovhævd var buden til 3 Ting, og Fogeden og Herredsmænd fandt ham for Rette »uth a tingi« ved hans Lovhævd. Dette Gods »warthe« Peder Hwas for hans rette

Arvegods, som han arvede efter hans Forældre, og ingen har »fiælgæ« eller Del deri uden Peder Hwas og hans Husfrue og hans »fiælgøbunden« Børn. Og var hans Lovhøringe paa Tinget og mælte hans Lov stadig og ham »løff a hende«, saa længe hun fældes lovlig. Cum sig. nostris. Datum anno ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 4. Avi 16.^a Peder Hvas's Arkiv; *b* 1761 laant Langebek »af Hr. S. Testrup« *b* (RA.). LDipl. [1630

a) Langebek i LDipl. nævner 3 Segl som bevarede 1761. *b*—*b*) Saaledes LDipl.

Aug. 25. Her Hinrik Mickelken¹ karkhere to Stendorppe unde Houetoft. Do ik heren Nicolai biscoppes tho Sleßwick hoff regerede bynnen Sleßwick, vorhurede ik de were unde vischerie tho Guldeholm eneme lansten gheheten Mathias Enghel wanaftich to Brekeling in deme karspel to Nubul vor 2 heyt-schepel rogghen, unde brachte vische uppe den hoff to Sleßwick, wanner mynes heren gnade dar quam, unde by mynen tiden neen hinder uppe was. Myn ingheseghel. Gheuen des donre-dages na Bartolomeus dage.

A. Perg. med 1 Segl: G. 1003. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 481* (RA.). — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 11 a. — Trykt: *Westphalen IV. 3125 Nr. 40* (forkortet og uden Dag). (*Reg. 4195* (uden Dag).) [1631

Aug. 26. Her Luder Stortekol karkhere to Esgrus. Auer 34 jaren, do here Nicolaus biscoppe to Sleßwick biscop wart, by biscop Hinrikes tiden regerede ik den hoff des erbenomeden heren bynnen Sleßwick; do was vorhuret van heren Nicolao de were unde vischerie to Guldeholm eneme bunden gheheten Niße Eschels wanaftich in deme karspele Nubul vor hure, welkere hure he betalede myd varschen vischen, de he brachte vakene uppe den hoff, unde by den tiden was neen hinder darjeghen. Myn ingheseghel. Gheuen des vrigdaghes na Bartolomeus daghe.

A. Perg. med 1 Segl: G. 1004*. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 482* (RA.). — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 2 a. — Trykt: *Westphalen IV. 3124 Nr. 35* (forkortet og med urigtig Dag Aug. 31) og *J. F. Noodt, Versuch einer Nachricht der Ranzovischen Familie S. 85* (i højtysk Oversætt.). (*Reg. 4179* (med urigtig Dag Aug. 31).) [1632

— *Reg. 4175**. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 151; Missiver I. 23.* [1633

Aug. 28. Wulff Rixtorp knape. Also ick amptman waß deß herenn Nicolaus bishopes tho Schleßwig, hadde der sulue here alle jhare roggrenthe van den wheren und fischerye tho Guldtholm, dar oldinges de monneke up wanett hadden, der ehre

nachkomelinge nu whanen tho Rudekloster; darbouen musten de jennen, de sodane where und fischerye hurett hadden, bringen fische tho etlicken tiden in dem jhare, sundergen wanner min gnedige here darsuluen quam, up den hoffte tho Schleßwick, else vele, alß degedingett waß. By minen tiden up dem dinge Struxdorp wartt dem bischop de fischerye von bunden in dem herde thofunden, dar jegenwardich wheren de erbaren here Hinrick Rixtorp, Henneke Dosemade[!]^a, Henning vann Hagenn, Eggerdt van der Herberge. Min ingesegel. Geuen deß sondages vor Johannes dage decollat.

[^b Perg. med 1 Segl.^b Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 482.*] Afskr.: Svavstedbogen Bl. 3 a. — Trykt: *Westphalen IV. 3124 Nr. 37* (lidt forkortet og noget ændret) og *J. F. Noodt, Versuch einer Nachricht der Ranzovischen Familie S. 86* (i højtysk Oversætt.). (*Reg. 4176.*) [1634
a) ∘: Dosenrade. b—b) Saaledes Afskriften.

Aug. 30. Cristiern Konge¹. Crast. decollac. Johannis bapt. for os og vort Raad og gode Mænd paa vort Slot Køpnehaffn i vor Hustrus »magh«, nærværende vor Hustru, Hr. Prior Brvn af Anwordskou, Hr. Abbed Anders Lalæ af Sora, Hr. Coruetz Rønnou, Hr. Werner Barsperger RR., Anders Jensß Landsdommer i Sieland og mange flere gode Mænd, var vor Mand og Raad Hr. Jens Thorbernsß og lod læse et aabent beseglet Tingsvidne af Ringsthet H.s Ting, beseglet med 7 Indsegl, hele, hvilket Brev var uskrabet, lydende: 1593. Hvilket Brev vi dømmer ved Magt at blive, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning. Datum etc. nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Haresburg.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 45, XXXIII. 9?* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjøll.). LDipl. 1463 Marts 4. [1635

— *Reg. 4178 = *6397. A.* Perg. med 1 Segl: G. 1000; omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: R (∘: utvivlsomt: Registrata). Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 481* (RA.). *Dipl. Flensborg. I. 569.* — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 10 b. [1636

Aug. 31. *Westphalen IV. 3124 Nr. 35; Reg. 4179.* Er 1632.

Sept. 6. Her Cord Tymmerman karkhere to Stapel. An der tiid, alze ik wol 7 jar vorstund den hoff des heren Nicolai biscoppes to Sleßwick, do nam ik de were unde vischerie to Guldeholm, dar oldinghes de monneke des orden to Rudekloster wanet hadde, eneme, de se huret hadde van myneme vorvaren, unde na rade der erbaren Re[y]mer Zeesteden, Benedictus van Aneuelde heren Hinrikes sone unde Bartram van

Bokwolde, de de ene na deme anderen amptmanne des stichtes weren, so vakene id my behaghede, vorhurde ik de were unde vischerie vor vische to bringhende to etliken tiden in den hoff, zunderghen uppe tokumpst des biscoppes. An den tiden was neen hinder uppe zodane vischerie unde were, zo verne alsoe dat kloster oldinghes leghen hadde unde noch grauen enket zint. Myn ingheseghel. Gheuen to Stapel des dinghesdaghes vor Unser vrouwen dage nativit.

A. Perg. [med 1 Segl^a]. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 483* (RA.). LDipl. — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 11 b. — Trykt: *Westphalen IV. 3125 Nr. 41* (forkortet og uden Dag). (*Reg. 4196* (uden Dag).) [1637

a) Nævnt i Aa.

Sept. 20. Die 20. septembris in claustro de Andworskovv hospitalis s. Johannis Hierosolymitani[1] prioratus Daciæ, præsentate fratre Johanne de Cardona bajulivo majoritarum ordinis hospitalis s. Johannis Jerosolymitani ac magistri et capituli conventus Rhodi predicti ordinis generali per Alamaniam locumtenente, confessus est frater Johannes Brun, prioratus Daciæ prior ordinis hospitalis prædicti, se debere fratri Johanni de Cardona nomine communis thesauri conventus Rhodi summam florenorum Renensium 700 et hoc ex causa finalis computi responsionum extraordinariarum videl. annatarum et duplicibus responsionibus et semiduplicibus ac aliis extraordinariis debitis per bone memorie DDn. Johannem de Lastico et Jacobum de Nulli dicti hospitalis magistros impositas et per priorem Dacie non solutas, sed solvere retardatas. Quorum 700 florenorum solutionem per se incipere debere promisit in civitate Coloniensi in festo nativit. Johannis bapt. de anno 1467 cum suis responsionibus, id est ultra suas responsiones solvet florenos 40 donec ipsis 700 florenis persolutis. »Hæc sub excommunicationis in se fulminandæ pæna stipulatur. Instrumentum datum loco, anno et die in principio positis.«

[A. ^aAfskr. paa Papir.^a Sikkert Antvorskov Kl. Arkiv; senere i »musæo Jani Rosæcrantzii.«] Aa. Afskr. (sikkert ikke fuldstændig) af Arne Magnusson: Bartholin K 214. LDipl. [1638

a—a) Saaledes Aa.

Sept. 21. *Reg. 4185.* [Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Føl. 40 Bl. 15 a. — Afskr. af Langebek uden Kilde: LDipl. *Nye Danske Mag. I. 155; Kbhvns Dipl. IV. 77.* [1639

— Frater Johannes de Cardona, domus hospitalis s. Johannis Jherosolomitani humilis bajulivus majoritarum ac Dn. fratris

Petri Raymundi Zacosta dicte domus magistri pauperumqve Jhesu Christi custodis necnon dicti conventus et capituli generalis Rodi celebrati cum plenaria potestate in partibus Almamie[!] inferioris et alte locumtenens generalis et visitator deputatus et per sedem apostolicam confirmatus, fratri Johanni Brwn prioratus Dacie priori. Cum pro negociis ordinem nostrum concernentibus necesse sit nostros dirigere gressus versus Basileam et alibi pro expediendis, qve nobis per nostros superiores commissa extiterunt, propter qve non possumus visitare commendarias prioratui Dacie subditas nec commendatores dicti prioratus congregare aut ipsos ad solutionem 3 annatarum nuper in conventu nostro Rodi per capitulum generale impositas[!] ac per sedem apostolicam confirmatas[!] cogere non valemus propter temporis brevitatem, qvare pro hiis exeqvendis tam nostri ac ordinis nostri nominibus qvam eciam visitando, crimina puniendo necnon ad solutionem dictarum 3 annatarum commenda^{te}tores, beneficiatos et fratres prioratus Dacie cogendo ac excommunicando et absolvendo cum indulgenciis nobis a Dn. nostro papa concessis vobis Johanni Brwn vices nostras committimus vosqve in jam dictis exeqvendis procuratorem facimus in prioratu Dacie istis 3 annis durantibus. Sig. nostrum in cera viridi in domo sive conventu de Antworscow sive de Agnosco die 21. mensis septembris, qve fuit dies Matthei ap.

[^aOrig. med 1 Segl.^a Antvorskov Kl. Arkiv.] Vdisse 1465 Marts 26. LDipl. [1640

a—a) Saalectes Vidissen.

Sept. 21. Jeep Biskop i Børlom, Søffren Ibsøn Præst i Westeruig, Niels Erickß af Langhtindh R., Johan Andersen^a af Asdall Konnings Lensmand i Wenndsøssel, Eskel Nielsøn af Lyungholm R., Erengisel Jonsøn Prior i Hu[n]dtzlu[n]d, Jesper Lauritzen Præst i Tistet, Martenn Krabbe af Budtztrop, Peder Friis af Irup, Las Danßøn af Alsbierggardt og Jens Kalff af Nystrop »vebner«. Paa Matthey ap. et evang. Dag var for os og flere gode Mænd i Kuldrup Kirke i Hann H. velbyrdige Mand Hr. Anders Nielsøn af Kockedal R. og Hr. Gerloff Martensß Prior i Øø om Trætte, som Hr. Anders Nielß og forskrevne Prior paa Øøklosters Vegne imellem var om de Holme, som ligger mellem Thorsløuff diub og Øølandt, og om Buye klitte, Dorklitte og Klitthuße Mark, og gav os Fuldmagt at gøre efter begge deres Breve baade til Minde og Ret. Da funde vi først Øøkloster til alle forskrevne Holme østen Torschløff dyub til

fri Endel og Enemærke, alle Mænds rette Aalegaarde og Forstrog uforkrænket og ej Hr. Anders Nielsøn nogen Fællig eller Rettighed at nyde i forskrevne Holme. Item funde vi til Øekloster Synder Buye og Nør Buye fra Mooslone lige sønder indtil Longhlemelæ vesten til Kongens Forstrand og øster til Markeskel at nyde til deres egen Nytte og fri Øksehug i alle Dorklitte til de 6 Tjenere og Gods, som Øekloster har i Hune S. Item funde vi Hr. Anders Nielsønn til alle Dorklitte og Klitthuse Mark uden saa meget, som for er skrevet. Og dermed lod de dem vel nøje paa baade Sider. Sig. nostra. Datum et actum ut supra.

[A. Perg.^b Ø Kl. Arkiv; *ÆA. III. 119.*] Aa. Afskr. i Papirshæfte, se 1499 Aaa: RA. De ældste Arkivregistraturer, Ø Kloster Bl. 12 a. — Aaa. Afskr. af Frands de Thestrup efter Aa: RA. Topogr. Saml. Pap., Ø.-Han H., Øland S., Oksholm Bl. 17 a. [1641

a) I Aa rettet fra: Andersdatter. b) Saaledes Aa Bl. 8 b.

Sept. 22. *Reg. 4186.* Perg. med [5] Segl: 1. Llxviii 27 (*sigi iohis thorbærni*; Sparre); 2. Llxviii 27 (Sparre); senere forbundet med 1480 Sept. 21. Senere (jfr. 1480 Sept. 21) til Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. IV. 3). *Nye Danske Mag. I. 154.* [1642

Sept. 23. Albertus Krummendiik ecclesiarum cathedralium Lubicensis et Slesvicensis canonicus, commissarius et executor ad infrascripta a Dn. Pio pap[*a*]^a secundo specialiter deputatus. Pridem literas dicti Dn. pape, eius vera bulla plumbea cum cordula ^b [more] Romane curie [im]penden[te] bullatas, omni suspicione carentes, nobis pro parte Dn. Nicolai episcopi Slesvicensis presentatas cum ea, qua decuit, reverentia suscepimus huiusmodi sub tenore: 1345. Post quarum literarum presentationem fuimus pro parte Dn. episcopi requisiti, quatenus ad earundem literarum exequutionem procedere dignaremur juxta traditam in eisdem nobis formam. Nos igitur commissarius delegatus et exequutor, accedente[!] propterea civitatis Slesswicensis[!] ac vocatis ibid. coram nobis capitulo Slesswicensi et aliis in hoc negocio vocandis diligentem examinatorum examinandorum constitit nobis legitime per publica etiam documenta ex parte Dn. episcopi realiter de incorporatione, ordinatione, unione et reservatione huiusmodi canonicatus et prebende primo vacat per magistrum sive lectorem theologie obtinendorum de expresso consensu capituli, prout interea capitulariter congregati sponte consenserunt, per Dn. episcopum factis ac aliis omnibus in ipsis p literis apostolicis narratur. Idcirco sic de narrat certificatione statuta ordinatione, con-

cessionem, unionem et reservationem, de quibus in ipsis literis apostolicis fit mentio, ac in instrumento publico incorporationem, unionem et reservationem hujusmodi continente, subscripto et sigillato continetur, omniaque inde sequuta et sequutura auctoritate apostolica nobis in hac parte commissa confirmavimus ac pro maioris cautele suffragio prefatum statutum in omnibus suis capitulis sive particulis innovamus ac apostolica auctoritate iterato statuimus nec non singulos defectus quoslibet, si qui intervererint in eisdem, dicta auctoritate supplevimus ac supplemus et pro maioris cautele presidio, quod canonicatus et prebende cum suis unitis et incorporatis redditibus, de quibus in supra insertis literis apostolicis mentionatur, sub modis et formis quibuslibet et instrumento desuper confecto prefato descriptis per magistrum in theologia per Dn. episcopum Slesswicense capitulum pro tempore acceptandum perpetuo sine molestia debeant obtinere. Nec unquam sub quibuscunque conditionibus comprehendi seu acceptandi seu processus desuper decretos ac decernendos neminem artare posse vel debere denunciamus et intimamus, prout ex tenore bullarum dictarum nobis quibuslibet tenore clare elucescit, presencium per tenorem. Que omnia vobis notificamus. Presentes literas sigilli nostri fecimus appensione communiri. Acta fuerunt hec in ecclesia[!] capitulari ecclesie Slesswicensis indictione 11., die Veneris 23. mensis septembris hora terciarum vel quasi, pontificatus Dn. Pii pape secundi anno 6., presentibus honorabilibus viris Dn. Johanne de Lecken perpetuo sacristano chori s. Laurentii in ecclesia Slesswicensi et Johanne Eyneueld divinatorum rectore ad s. Michaellem extra portam civitatis Slesswik, testibus ad premissa vocatis.

Ad mandatum dicti Dn. Alberti executoris

Gotscalcus Budemeyer notar.

[A. cPerg. Slesvig Kapitels Arkiv c; *ÆA.V. 551* (hvor Datum urigtig angives som Sept. 29).] Aa. Afskr. fra 18. Aarh. (ikke fejlfri og med ikke faa ulæste Steder): Ny kgl. Saml. Fol. 896. (*Reg. 4187.*) [1643

a) Aa: pape. b) De i Aftrykket angivne ulæste Steder findes paa tilsvarende Maade i Aa. c—c) Saaledes Aa.

Sept. 26. 133. Die Bunden u. Lansten u. allgemeine Einwohner in Struxdorff harde bekennen anno 1463 2) ante Michael., daß auff ihrem Hardsedinge anno 1461 2) post trinit. binnen den 4 Dingstöcken erschienen Hinrich von dem Hagen und verkauffet habe sein 4 Güther cum pertinentiis im Dorffe Tolike im Kirchspiel Tolike in Struxdorff harde alß ein Gut, worauff der Zeit gewohnt Hartich Marqvardes, auff das andere Matthies Nygels, auff das dritte Peter Schlamingh, auff das 4te Knut

Petersen, an Andreas Junghen Domherren zu Schlesswig in Händen Conrad Cordes Archidiaconi zu Schlesswig, und nachdem sie in 3 Dingtagen lachgebothen, niemand aber contradiciret, sie hierauff vorbenandtem Andreas Junghen zu treuen Händen Conradi Cordes zugeeignet worden.«

[Orig. Ærkedegn i Slesvig Cord Cordes's Arkiv; a senere (1574) til Hertug Adolph af Gottorp's Arkiv^a.] Udtog med H. C. Stryks Haand: RA. MS. H. C. Stryk, Saml. vedr. Slesvigs og Holstens Hist., 1. Bd. 1. Paginering S. 33. Det samme Udtog skrevet med Haand fra 18. Aarh.: RA. Westphalens Dipl., Kvart. — Udtog: *Westphalen IV. 3188 Nr. 75* (med Aar 1462 uden Dag). [1644

^a—a) Snaledes: RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. »Cam. IV Cap. LXXII Pag. 438 Convol. I«. Ark »Vorzeichnuß der sygell unndt briueue, so Casper Hoier . . . übergeben«, Nr. 12.

Sept. 26. Bunden und lansten und alle meyne inwaner in Struxstorp herde. Ahn deme 1461 jare ahm mandage nha der dreuoldicheith dage qwam de beschedene Jesse Petersen rathman tho Sleswick up des herdes dinghe unde vorschotede nha rechtem lantrechte syne beiden ghudere tho Windinge als ein guth, darup woneth Mattias Tramme, und ein guth, darup woneth Pael Hansen, ihn deme ker[s]pell Moldeneth, Struxstorp herden und ihn dem stichte Sleswick belegen deme beschedem Andreeßen Jungen domheren der kerken Sleswick tho truwer hanth des hern Conradi Cordes archidiaken dersuluen kerken und syner eruen mith stocke und mith groner erden na des menen landes wise, und den van dem erbenomeden Andreeßen lochbaden worden tho 3 dinghdagen sunder jennich upsprekenth. Darup worden de gudere Andreeßen ghedometh und thogeeghnet tho truwer hanth des hern Cordes. Wy bunden und menen herdeßman hebben unses herdes ingesegell hengen laten ahn dißen breff. Gegeuen und geschreuen ahm mandage vor Michelis.

[Orig. Ærkedegn i Slesvig Cord Cordes's Arkiv; *ÆA. V. 512* (hvor Datum urigtig angives som Sept. 29 efter det nedennævnte Udtog hos Westphalen).] Afskr. fra 16. Aarh.: Statsark. i Kiel. Urk. Bisthum Schleswig Nr. 29. — Ukorrekt Udtog: *Westphalen IV. 3188 Nr. 77* (med urigtig Dag Sept. 29). (*Reg. 4189* (med samme Dag).) [1645

— Bunden und lansten und alle meine inwanere in Struckstorp harde. Im 1462 jhare des mandages nha Jacobs tage quam de bescheden Jeppe Iwens up des herdes dinghe und vorschotede sin bundenguedt tho Windinge, dar he suluen up wanede, in Moldenet kerspele in Struckstorp harde und ihm stichte van Schleswigh belegen dem bescheden Adresse Jungen domheren der kerken Schles. tho trower handt des heren Conradi Cordes archidiaken dersulven kerken und sinen eruen mit

stocke und groner erden nha des meinen landes wise, unnd denne van dem erbenomeden Adresse lachboden worden tho 3 dingedagen sonder jennig upsprekendt. Darup wardt dat guedt eme gedomet und thoegendt, und van dem duchtigen knapen Clawes Ratlowen amptman up Gottorpe und Peter Lasß herdesvagede alle retzell und alle upkamen, dat her Christiern koning und sine vorfaren in dem guede hebben gehat, wardt vorlaten dem upgenomeden Andreesse tho trower handt des heren Cordes. Wy bunden und meine herdesman hebben unses herdes insegel hengen laten an dissen breff. Geuen und schreuen des mandages vor Michaelis.

[Orig. Ærkedegn i Slesvig Cord Cordes's Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh.: Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr.30. — Afskrifter af C. L. E. Stemmann, formentlig efter nævnte Afskrift: RA. MS. Stemanns Saml. Hertugdømmernes Hist. ang., »Afskrifter af Dokumenter, som det synes utrykte«; og Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 29 Bl. 110 a. [1646

Sept. 26. Bundn und lansten und alle meine inwohner in Struxtorp heerde. 1463 am mondage erst in der vasten uppe des vorbenomeden heerdes dynghe vorschotede de duchtige knape Joachim van dem Hagen na rechteme landrechte sinen hoff Tumbugharde mit allen sinen thobehoringen im Tumbuy kerspel Struxtorper herde und in dem stichte Schleswig belegen als en guht, dar nu up wohnt Jeppe Ker, en guht, dar up wohnt Otte Clawes, en guht, daruppe wohnt Cort von Hildensen, und en guht, daruppe wohnt Jeße Juhl, deme bescheden Andreaße Juncken dohmherrn der kercken Schleswig tho truwer hand des herrn Conradi Cordes archidiaconi dersülven kercken und siner erven mit stocke und gröner erden na des menen land[!], wie denn von Andreaße lochbaden worden zu dreen dingdagen sunder jennig uprecknent. Darup wurd der hoff mit allen sinen thobehöringen dem Andreaße gedhömet tho truwer hand des herrn Cordes. Wy hebben unses heerdes ingesegel hangen laten an deßen breff. Gegeven und gescreven am montage vor Michaelis.

[Orig. Ærkedegn i Slesvig Cord Cordes's Arkiv; ^asenere (1574) til Hertug Adolph af Gottorp's Arkiv^a.] Afskr. fra 18. Aarh.: RA. Westphalens Dipl., Fol. [1647

^{a—a} Saalesdes: RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. »Cam. IV Cap. LXXII Pag. 438 Convol. I«, Ark »Vorzeichnuß der sygell unndt brieue, so Casper Hoier . . . ubergeben«, Nr. 13.

Sept. 29. Udtog: *Westphalen IV. 3188 Nr. 77; Reg. 4189.* Er 1645.

Okt. 3. Brev af Magistraten i Lund om det i 1629 omtalte Køb. [Orig. Lunde Ærkebisp's Arkiv.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 380. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 33.* [1648

Okt. 4. Jeop Pætherß Kannik i Roskilde, som i Dag sad i officialis Sted paa Landemode. Tirsd. efter Michaelis Dag for mig paa Landemode, Prælater og Kanniker nærværende, som var Hr. »dægghen«, Hr. Provst, Hr. Ærkedegn, Hr. Kantor, Mester Laurens Olß, Hr. Jens Syndesß, Hr. Tyghe Jenß, og mange flere Klerke og Lægmand nærværende, var hæderlige Mænd Hr. Pædher Swenß perpetuus vicarius i Roskilde, hans Broder Hr. Hemmingh Suenß Præst og Pædher Jepß, som deres Søster har, paa den ene Side og Hr. Abbed Anders af Soore Kloster, som stævnet var at svare forskrevne Sagvoldere i Rette om deres Fædrene og Mødrene, som deres Morbroder Anders Jepß inde havde med sig, den Tid han gav sig ind i Soore Kloster, hvilket Gods han annammede efter deres Faders og Moders Død i Værgemaal, da de smaa Børn var, og havde det ej siden fra sig antvordet, som de sagde. Den Tid forskrevne Sagvoldere havde tiltalet Hr. Abbed, og Hr. Abbed havde svaret dertil, var saa afsagt for Rette, at efterdi at forskrevne Sagvoldere sagde sig at være Anders Jepß næste Arvinger, og Anders Jepß ej gav sig derind at blive Broder efter Ordens Regel, men købte sin Kost og Bolig i sin Livstid, som Hr. Abbed kendtes, da skal Hr. Abbed udlægge alt det Gods, som Anders Jepß indførte med sig, rørende og urørende, som han annammede med ham ind i Kloster, baade førend han døde og efter hans Død, inden 6 Uger herefter ved hans »hælghens« Ed selv tredie Præst, og det Gods skal antvordes baade Borgemestrene i Slawelse til tro Hænder, saa længe Hr. Abbed er fornøjet for sin Kost og Tæring, som herefter følger; naar han har det gjort, skal Hr. Pædher, Hr. Hemmingh og Pædher Jepß betale Anders Jepß Kost og Tæring, som han fortærede i forskrevne Kloster af Klosters Gods, saa længe han derinde var, og anden skellig Tæring og Kost, som Hr. Abbed har gjort af Klosters Gods paa en Gaard i Slauelse, som Anders Jepß tilhørte, efter Dannemænds Tykke paa baade Sider, som den Kost, Tæring og Bygning »urdhe« skal, og det betale inden andre 6 Uger derefter, som »urdingsmænnene« derom fremsiger, saa at skellig tilganger paa baade Sider. Og naar Hr. Abbed er saa fornøjet, skal Hr. Pæther, Hr. Hemmingh og Pædher Jepß »annammede« forskrevne Gaard og Gods, som saa er indsat til tro Hænder, og det beholde til evindelig Eje. Officialis Indsegl. Givet osv.

Perg. [med 1 Segl: Nævnt af Langebek i LDipl.]. Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Ivonis^a Alter)? (AM. XL. 3). LDipl. [1649

a) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

Okt. 8. Pæther Jeypss¹ og Thomas Pætherss Borgere og Kirkevænger til s. Johannis Kirke i Ribe. Hr. Tyghe Torkelsss Kannik i Ribe fornøjede os 20 lub. Mk. rede Penge paa strenge Ridders Hr. Eggert Friilles Vegne, for hvilke 20 lub. Mk. s. Johannis Kirke havde en Gaard i Pant i Sønder Fardrvp i Wethstæth S., som skylder aarlig 1 Øre Korn, af Hr. Claws Cristiernss Ærkedegn i Ribe, hvis Sjæl Gud have, som Hr. Eggertz Broder var; og kendes vi s. Johannis Kirke ingen Rettighed i den Gaard herefter. Vore Indsegl. Givet i Ribe in profesto Dionisii.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Skjold, hvori en Fork; 2. Utydeligt. Eggert Frilles Arkiv (RA.). [1650]

Okt. 10. Jahan Biørnss af Woldby, Ængilbrecht Albrechtsss af Thorbernefeld RR. og Æwert Grubbe af Alsloff V. Mand. efter Dyonisii Dag for os og mange flere Dannemænd i Sortebrødreklosters Stue i Næstwet stod »wælbyrdh« Md. Oleff Pædherss af Swenstrop overbødig at gøre Steen Andherss sin Broders Søn, som da og nærværende var, »redhenskap« og Ret, som dem kunde imellem være efter hans Fader Anders Pædherssøn, hvis Sjæl Gud naade, hvilket »han« ej vilde gøre. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med ukendelige Rester ell. Spor af 2[!] Segl paatrykte forneden. Oluf Pederssøn Godovs Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmarkivet. [1651]

Okt. 10? »Lagheffdt wnder datum mcdlxiii, lydende, att forne her Axell Lagsss havde induortt mett laghefftt en gaardt wti Hjørning, som Terckill Kock wti bode, met ßyn tilhørelße mett mere gods etc.«

[Orig. Axel Lagessøn Brocks Arkiv; *Eline Gøyes Jordebog S. 256* (med Dagen »sancti Dionisii dag«, hvad der formentlig skal være Okt. 10).] Udtog anført i Rettertingsdom 1546 Juni 6 (Sønd. exaudi) mellem Michell Perss i Hjørning og Albrecht Gøye; den første fremlægger 3 Breve af 1484 Dag?; den sidste fremlægger nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 68 b. [1652]

Tidligst Okt. 13. Vi Hr. Mawens Ebbess Høvedsmand paa Aleholm, Hr. Anders Gøye R. paa Kiersstorppæ, Jes Jeeps s i Trvesstorppæ paa Oloff Pædherss Vegne i Skyringhe var tilmælte paa Mwssæ H.s Ting Torsd. efter Dyonisii Dag med vor naadige Herre Konges Ridebrev, at vi skulde indføre velbyrdig Md. Hr. Thorbern Billdhe i Fru Annæ Lwnghes Gods og hendes Børns Gods. Da indførte vi Beynth Bildhæ paa sin Faders Vegne Hr. T. B. »i alth thet gotz, som frw Annæ Lunghes aff Thorss-

torppæ hennes gotz ogh hennetz børne gotz, som the haffue i Wabnestædhæ soghen«, og fuldgjorde vi det, som vor naadige Herre Konges Brev indeholdt. Vore Indsegl. Datum anno 1463.

Perg. [med 3 Segl]. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). [1653

Okt. 16. Vi Cristiern Konge »helsom« eder Hr. Torbiern Bille R., Anders Jenssøn Landsdommer i Sieland, Ketild Nielssøn vor Riges Kansler i Danmarck og Ewert Grwbbe. Som vi tilforn nogle af eder tilskrevet har om den Nævnd med 12 at skille Hr. Olaff Axelssøn R. vor Mand og Raad og Borgerne i Køge ad om deres Markeskel og Fægang, da har han nu berettet for os, at det ikke end gjort er. Thi beder vi eder og befaler, at I med det første tager der Tid til og kræver til eder de [to]lv, som tilforn er dertil nævnte, og kommer til Køge og i deres Mark og »eghen« at adskille, om de i [Kiøge] har selv saa megen Mark, som de kan fri deres Fægang med mod Hr. Olaffs Mark, og skiller det [ad me]d Rette, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os, og giver dem det besk[revet] under Indsegl, hvor det sig derom har; og lad det ingenlunde. Har og Hr. Olaff [Axelsß] andre Skyldinger til Borgerne i Køge eller de til ham, da skil det og ad paa samme [Tid] med Rette. Og beder vi og byder eder 12, som tilforn om den Sag er tilnævn[te], at I] med forskrevne vore Raad og gode Mænd kommer til Køge, naar de eder derom tilbyder, med dem at adskille, som forskrevet staar. »Woret« saa, at nogen af dem, som dertil nævnte var, [er d]øde, befaler vi eder at tage andre i deres Sted. Datum in castro nostro Stocholmensi dnica. ante f. Luce nostro sub secreto.

Perg. [med 1 Segl]; det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. fra c. 1600 sstds. Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomst-documenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 60). LDipl. [1654

Okt. 17. Dronning Dorothea anmoder Niels Erikssøn om at komme til sig med, hvad han har oppebaaret af Landehjælpen.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 83. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 25.* [1655

Okt. 18. Pether Nielß i Hammershyff Foged paa Synerlyng H.s Ting, Offæ Thagesß, Jeppæ Magnsß »wepner«, Per Jepsß i Hammershyff, Niss Lasß i Læsten, Niss Jonsß i Swiningh Bønder, Jon Jonsß i Synerbeg, Anders Jensß i Mollerup, Mathis Mwrmeister i Hammershyff. Paa Luce Dag paa Synnerlyng H.s Ting fik hæderlig og velbaarne Md. Hr. Hartwik Jiuell Provst i Wiberg et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Niss Gladh i Korningh,

Michel Gestedh sstds., Pether Simensß i Ørum, Niss Andersß i Holbek, Michel Hwid i Worningh, Anders Iwersß i Synnerbegh, Marten Michelsß i Hammerhyff og Michel Persß sstds.; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Sandemænd i fornævnte Herred paa fornævnte Dag paa Synnerlyng H.s Ting kundgjorde deres Tog, som de havde gjort om Gods, som Kapitel i Wiberg og velbaarne Mænd Hr. Cristiern Eskilsß Korsbroder og hans Broder Lass Magensß »træthe« om, i saadan Maade, at de svor til Domkirken og Kapitel i Wiborg en Gaard i Hammershyff (Cristiern Snyddersß) og 4 »gards eie« i Thiæle, efter som det gamle aabne Brev lyder, som fornævnte Kapitel har af Jeb Gunnisß og hans Husfrue Marin Iwersdater, som Nis Eskilsß rette »arff« var og arvede fornævnte Gods paa hendes Børns Vegne. Item kundgjorde fornævnte Sandemænd, at de svor til fornævnte Domkirkes Kapitel lige Broderdel, som Nis Eskilsß havde med sin Broder Jepp Eskilsß i Florup Mark og Fowlun^a hale, som de havde til Samarv, efter Jes Gunnisß og hans Husfrues Brevs »ludh«, den Gaards Eje uforsømt, som Domkirken i Wiberg havde tilforu i Florupp Mark, som det aabne Brev udviser, der Kapitel har derpaa af Hr. Stigh Andersß R. Item kundgjorde fornævnte Sandemænd, at de svor Kapitels Gaard Thiæleriiss en Eng, som ligger østen Bækken i Ængidall, som har været brugt til Thiæle riess af gammel Tid. Med vore Indsegl. Givet osv.

[A. ^b»Meget beskadiget« Perg.; »Seiglene vare alle borte.« Tjele Godsarkiv.^b] **Aa.** Afskr. af Søren Abildgaard: Thott Fol. 750, den største Mappe. — **Ab.** Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Optægnelse paa de gamle Documenter, som findes paa Thiele« (S. 1): Sstds. [1656

a) Ab: Foulum. b—b) Saaledes Aa.

Okt. 24. *Reg. 4194* (uden Dag ligesom i det nedennævnte Aftryk hos Hofman). [A. Orig. Senere til Københavns Helligaandskl. Arkiv.] **Aa.** Afskr. af Hans Nielsøn 1673: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 19 b. — **Ab.** Afskr. fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 296. Herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 78.* — **Aba.** Afskr. fra 18. Aarh. efter Ab: Thott 4to 1575 S. 602. Efter Ab ell. Aba: *Hofman, Foundationer X. 183.* [1657

Okt. 27. Grev Gherd af Oldenborgh beder sin Broder Kongen om at hjælpe hans Tjener Hinricus Vtteske, der ligger i Strid med Mænd i Stralsund, ved at anholde Byens Borgere i sine Riger.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. Oldenburg, Perg.). *Missiver II. 19.* [1658

Nov. I. Jeg Lass Nielsß Gulsmyd Borger i Lund er skyldig beskeden Md. Hans Bager Raadmand sstds. 19 lub. Mk. 4 Skill.

»mynna« rede Penge, gænge i Sconæ, for hvilke jeg ham pantsætter et mit Hus og Gaardsrum, som jeg har i s. Botils Sogn liggende vesten Per Falsters Gaard, hvilken[!] jeg købte af Olaff Booß i Helgenkirkæ, med Vilkaar at jeg skal selv have fornævnte Hus og Rum i Værgе og holde det færdig med Tag og, hvad andet dertil hører, og skal give hvert Aar Hans Bager 1 lødig Mk. til Landgilde, Halvdelen Vor Frue Dag nativit. og Halvdelen purificac. Marie. Vorder Landgildet ej betalt ved fornævnte Tid, skal Hans have Fuldmagt i og af at sætte i fornævnte Hus, hvem som han vil; og er tilladet for Venskab, at kan jeg betale de 19 lub. Mk. 4 Skill. »mynna« inden Laurencii Dag næstkommende, da skal jeg ingen Landgilde give og have mit Hus og Brev igen. Betaler jeg ej fornævnte Penge inden næste Laurens Dag, da skal jeg give paa Vor Frue Dag nativit. næstkommende 1 lødig Mk. til Landgilde og siden hvert Aar derefter 1 lødig Mk. til Landgilde paa tvende Tider, som for staar, saa længe det løses; og Løsningsdag skal være paa Michaelis Dag og ingen anden Tid. Medb. af beskedne Mænd Jens Owegard², Mates Kannæstøber³ »borgmester« i Lund, Anders Jenß⁴ Byfoged, Lass Buddæ, Lass Peterß og Swen Trvgilß Raadmænd sstds. Datum Lundis die omnium sanctorum.

Perg. med [7] Segl: 1. Utydeligt; 2. Ixi 1; 3. Bomærke (s *mathias fmonis*); 4. Flii 3; 5, 7. Bomærker; omtr. samtidig Paaskrift: »Littera michi assignata super parte curie in parrochia sancti Botulphi, quam Laess Hermentsß scotavit michi ad altare domini mei graciousissimi. F.« Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). [1659]

Nov. 9. Jeg Conradus Cordes Ærkedegn i Sleswigh har opbaaret paa Kong Cristierns Vegne af velbyrdig Md. Hr. Erich Ottessøn min naadige Herres Hofmester i Danmarck, R., 100 danske Mk., 70 danske Mk. og 200 danske Mk. i lybest, ungerst, rinsth og postolatest Guld af denne Landeskat af sine Len; thi lader jeg ham paa min naadige Herres Vegne kvit for alt Krav om forskrevne Sum. Sig. meum. Datum in castro Gottorp crast. Willehadi.

[A. a Papir med 1 Segl. a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 12).] Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Ab. Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 181. [1660]

a—a) Saaledes Ab.

Nov. 11. Reg. *6403. Perg. [med 1 Segl: a »det vedhængende Segl viser et Skiold med to Sparrer« a]. Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hof-

jægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. *Hvass III. 134.*
— Hertil 1617. [1661

a—a) Saaledes Plesner 1848 i I.Dipl.

Nov. 13. Jes Perßen Præst og Kapellan i Maling S., Mogens Skreder, Nis Acerßen, Bartill Jebßenn i Nor, Jes Dall i Aestrop, Anders Willomßen i Fløustrup. Sønd. efter Martini Dag paa Maling Kirkegaard fik beskeden Md. Jes Perßen i Malingh V. et Sognevidne af 24[!] Dannemænd af de ældste og bedste i Maling S.: Jes Willumßen, Jes Jebßenn, Anders Willomßen, Jes Pind, Jes Laßenn, Per Jebßenn, Jes Daall, Jep Alßenn, Jep Ebernßen, Jes Høußen, Staphen Willomßen, Las Høußen, Jes Michilßen, Seueren Høußen, Jep Clemidßen, Jes Munck, Oluff Perßen, Eriick i Starup, Laue i Pele, Anders Tomeßen og Pouill Degen; hvilke vidnede, at den Gaard, som Jes Perßen i Maling i boer, er hans rette »olde arffue« og har været siden første, Bønder til »vortt«, og saa til nu, og Tofter og fri Enemærke, som stenet, stablet og graven er om, og en Skov, som kaldes Østher skou, er og fri Enemærke til forskrevne Gaard, er og stenet, stablet og graven om, ligervis som for stander skrevet; item ligger hans Jord, Ager, Eng og Skov alle Vegne i Marken i Fald og om Ren hos hans Grander, der i By boer med ham, saa at hver véd sit fra hans, og han sit fra deres, og ej By øde har været siden første, Kirken bygt »wortt«, saa at Mark eller Jord til »gryb« eller Maal ej har været i nogen Maade, som i Del eller Fald ligger nær ham. Item vidnede de, at J. P. aldrig havde forbrudt sit Arv eller Eje med Guds Lov eller nogen Ret. Vore Indsegl. Givet *osv.*

[^aPerg. med 2 sidste Segl forsegllet, og de andre Segl af Vangemme at være forarget.^a] Vidisse 1567 Okt. 11 (Lörd. efter Dionisii) af Wiborg Landsting, givet ærlig og fornumstig Md. Mickill Euli i Maling. Perg. med 2 Segl. ^b1905 af Rigsarkivet erhvervet ved Bytte fra den daværende Ejer, Gaardejer Øvli Christiansen i Malling^b (NLA. Topogr. Saml. Perg.). [1662

a—a) Saaledes Vidissen. b—b) Rigsarkivets Bog over Køb af Arkivalier; jfr. Meddel. fra det danske Rigsarkiv I. 124.

Nov. 17. Odde Pedhersß Herredstingssaghører i Fiære, Niels Pædhersß a. w., Jens Pædhersß Sognepræst i Thøle, Jep Thorleffß Præst i Kongsbacca. Tholff Kæthelsß »lænsman« i Thøle S. og nogle Skattebønder af Skorby paakærede paa »satte« vort Herredsting en Eng liggende i Liyngkolle gierthe, hvilken Eng de sagde høre til Kronen og urettelig være fragangen. Noget derefter kom hæderlig og velbaaren Kvinde Fru Bodhil af

Tommorp til Svares paa vort Herredsting, ærlig og velbaaren Md. Hr. Aghe Axelsß for Rette siddende og gode Mænd flere. Da sagde Fru Bodhil sig forskrevne Æng efter sine Forældre arvet have og bød derfor »laghe effdh ok fædernes vern«; derefter indginge 2 og 12 beskedne Dannemænd paa forskrevne Eng paa Fru Bodhillis Vegne, som hende af Herredsting med Rette forvist var, og bad dem saa Gud til Hjælp og Helgene, at den Eng, de stod paa, hørte til Fru Bodilles Gaard i Alefors og aldrig fra var, det nogen mindes kan eller spurgt har af de, som nu lever. Vore Indsegl. Datum Kongsbacca fer. 5. post f. Martini.

Perg. med [4] Segl: 1. Ubetydeligt Brudst. Lage Gustafssons Enkes Arkiv (Uppsala UB.). [1663

Nov. 21. *Reg. 4191.* [Perg. Fuglse Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 840.*] Afskr. af Langebek 1735 efter »Original. paa Pergament, communiceret af Secret. Kleve«: LDipl. — Afskr. af Langebek: Ny kgl. Saml. Fol. 409, foran S. 137. — Afskr., sikkert efter Orig.: Sstds. Fol. 497, 2. Bd. *Danske Mag. II. 10; Rhode, Saml. til Lollands og Falsters Hist. I. 591* (her ikke fuldstændig). [1664

Nov. 24. Cristiern Konge¹. In profesto Katerine for os og vort Raad og gode Mænd i Køpnehaffn i Graabrødreklosters Stue, nærværende Hr. Daniel vor Kansler, Hr. Tørbørn Bille af Abramsturp, Hr. Ywer Axelsß, Hr. Jwrgen Laurensß, Hr. Axell Lagesß, Hr. Jæhan Frille RR., Jep Clausß i Køpnehaffn, Per Vngher Raadmand sstds. og mange flere gode Mænd, var vor Mand og Raad Hr. Jæhan Oxe med vore Lovdagsbreve og derefter Indførselsbrev lydende, at han »vorth« lovlig indført i dette Gods, som han vandt af Twæ Persß, Anders Persß og Magens Poelsß, i Skonæ liggende, som er alt deres Gods i Twlsturp, Quistofftæ, Ørmellæ og Ølløffuæ gordh og Mølle, som Twæ Persßs og Magens Poelsßs aabne Brev derom udviser, med hvilket Brev de vederkendes dem Hr. Jæhan Oxe pligtige at være og at vederlægge 6¹/₂ Pd. Korn og 2 Læster for det Gods, som Per Twesß solgte Per Oxe i Sielandh og kunde det ikke fri ham, og »andra tiiltaal«, som dem imellem var; item lød Twæ Persßs og Magens Poelsßs Brev saa, at de oplod Hr. Jæhan Oxe al deres og deres Broders Anders Persßs Rettighed og Ejendom i Vixø til evig Tid og al deres Rettighed, som dem tilfalden er eller tilfalde kan i det Gods i Linghe, som Fru Arinæ nu i Værge har. Og derpaa havde Hr. Jæhan Oxe 4 vore Dombreve, det 4. paa

Pergament skrevet med hængende Indsegl, og derefter almindelig Stævningsbrev og »sex uger breff øffuerhørelse« over alt, hvilke Breve alle paa Tinge læste var og beseglede med Fogedens Indsegl og alle til »lawæ tiider« fremgangne var; og derimod er ingen Breve eller Bevisninger for os kommen, siden Twæ Persß og Magens Poelsß var i Rette for os og vort Raad og gode Mænd med Hr. Jæhan Oxen, og hans Breve var da ved Magt dømt, og Hr. Jæhan Oxen »vorth« det forskrevne Gods da tildømt efter hans aabne »breffs« Lydelse, efterdi som vort Dombrev udviser, som den Tid derpaa givet »vorth«. Og satte Hr. Jæhan Oxen i Rette, om ham burde længer at »tøffres« Laasebrev for, i hvilket vi funde saa for Rette med forskrevne vort Raad og gode Mænd, at os hører ej længer at »tøffræ« ham Laasebrev for. Thi tildømmer vi nu Hr. Jæhan Oxen alt det forskrevne Gods til evig Tid, og sætter vi evindeligt Tielse paa denne Sag. Sig. nostrum ad causas. Datum *etc.*, teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Haresborgh.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Johan Pederssøn Oxes Arkiv. Af dette Brev og 1666 er det ene senere kommet til Vidtsköfle Godsarkiv og af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA.); det andet er formentlig ligeledes senere kommet til Vidtsköfle Godsarkiv og er 1781 af Høegh-Guldberg indleveret til Gehejmearkivet. [1665]

Nov. 24. Cristiern Konge¹. In profesto Katerine for os i Køpnehaffn i Graabrødreklosters Stue, nærværende vore Mænd og Raad Hr. Tørbørn Bille af Abramsturp, Hr. Ywer Axelsß, Hr. Axel Laghesß, Hr. Jwrgen Laurensß, Hr. Daniel vor Kansler, Hr. Jæhan Friille RR., Jep Clausß i Køpnehaffn a. v., Per Vnger Raadmand sstds. og mange flere gode Mænd, var vor Mand og Raad Hr. Jæhan Oxen R. med 4 vore Lovdagsbreve og derefter Indførselsbrev [*osv. som 1665; læs dog: Ørmelle og Oløffue gordh - Linge - Arynæ - indtil:*] Datum ut supra, teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Haresburgh.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; om Brevets senere Historie se 1665 (RA.). [1666]

Nov. 29. *Reg. 4192* = *6404. A.* Perg. med 1 Segl: Grev Morits's. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 29). *Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. Vol. X, Pars spec. VI, Der andern Continuation Zweytle Fortsetzung S. 21.* — **Aa.** Vidisse 1571 Maj 7, se 1223. [1667]

Dec. 5. *Reg. 4193*.* **A.** Perg. med 6 Segl: 1-6. Schauenburgske Grevers. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVII. 15). *Christiani, Gesch. der Herzogth. Schlesw. u. Hollst. unter dem Oldenburg. Hause I. 519 =*

Gebhardi og Christiani, Kongerigerne Danmarks og Norges samt Hertugdømmene Slesvigs og Holsteens Hist. VI. 321. — Aa. Vidisse 1571 Maj 7, se 1199. [1668

Dec. 6. *Reg. *6406.* Perg. med 7 Segl: 1-3. Bomærker (1-2. i Skjolde); 4. I Sigilfeltet et Anker over Bogstavet m; 5. Bomærke (*figillum holger wæfson(?)*); 6. Bomærke (*s ranffou . . . enfon*); 7. Bomærke (*s lawe pederfon*). (RA. København (Tillæg.) *Kbhvns Dipl. II. 116* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). [1669

Dec. 12. Vidne af Køpenhaffns Byting, at Mathes Jenssen Bymand sstds. skødede Mathes Jepsson paa dennes og hans Søskendes Vegne sin Rettighed i en Gaard i Pilæstrædet.

[Orig. Senere til ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv^a.] Afskr. af Jon Mortensen for Langebek: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 78.* [1670

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Dec. 13. Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsøn R. vor Mand og Raad har nu ladet gøre os klart Regnskab af alt det, som han har opbaaret af Fredkøb paa vore Vegne i Judland fra første Tid, vi ham det befol, og til denne Dag, saa at os vel med nøjes. Thi lader vi Hr. Otte kvit for alt Krav om forskrevne Opbørsel. Secretum nostrum regale. Datum in castro nostro Kalundeborgh die Lucie.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Otte Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 39).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 186. [1671

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Dec. 15. Cristiern Konge. Hr. Erich Ottssøn R. vor Hofmester i Danmarck har nu antvordet os 60 lubske Mk. af Landehjælpen, som han har opbaaret af Biskop Knwt i Wibergh paa vore Vegne. Item har han antvordet os 15 lubske Mk., 11 Hvide mindre, af Byskatten af Holstebro af dette Aar og dertil 10 lubske Mk. og 2 Skill. af Sagefald, som der »fallet« i forskrevne Aar; item 11 lubske Mk., 10 Hvide mindre, af Byskatten af Ringkøping af forskrevne Aar. Thi lader vi Hr. Eric kvit for alt Krav om forskrevne Sum Penge. Signetum nostrum. Datum in castro nostro Kalundeborgh fer. 5. post f. Lucie.

Ad relacionem Dn. Johannis Brostorp etc.

[A. ^aPapir med 1 Segl paatrykt Bagsiden.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 13).]

Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — **Ab.** Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 181. [1672

^{a-a}) Saaledes Ab.

Dec. 26. Gherd greue to Oldemborg und Delmenhorst. Unsse gnedige here und broder her Cristiern koning hefft uns van sodanner summen goldes, sin gnade uns in sineme openen breue vorsegelt heft, to desseme jare und termine also in deme dreundsestigesten betalet laten 3000 guder rinscher gulden, de wii sinen gnaden schelden qwiit. Unsse ingesegel. Ame dage Steffens.

A. Perg. med 1 Segl: Grev Gerhards. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 30). — Aa. Vidisse 1571 Maj 7, se 1223. [1673

Dag? »Indulgentz brief gifwet konung Christierno Daciae Sveciae Norvegiae Gottorum Sclavorumque regi etc., som prioren frater Theodorus prior domus be^{tae} Mariae virginis in Wyndessem på alla closter ordningens egenskaper och deelachtigheet[!]. Dat. 1463.«

[Orig. Kongens Arkiv?] Udtog: Specifikation, Adskillige Klostres Breve Nr. 5. [1674

— »Itt anditt tingsvitne aff for^{ne} Tørild herretz ting under Guds aar mcdlxiii, lydende, att viii mend hagde vitnitt, att the hagde hørt oc spurdt oc thennom vitherligt vor, at thet gods, som Hennick Nielß aff Laage skøtte Hans Aatrop po her Loduigs vegne, som ligger i Grynstedth sogenn oc i Grenne sogen, thet vor for^{ne} Hennick Nielßens foreldernis rette gods oc vor hannom paakommitt met rette etc.«

[Orig. Ludvig Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog se 419. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 41 a. [1675

— »Omnes autem hos Carmelitas, ubicunqve per regna Daniae, Sveciae et Norvegiae reperirentur, Christianus primus edicto Hafniae anno 1463 dato suo suscepit sub patrocinio eorumqve privilegia confirmavit, item ubiqve in Dania his mendicare elemosinasqve corrogare permisit, aliis, qvi monasteria in ullo horum trium regnorum non haberent, facere id prohibitis. In eodem edicto prohibet qvenqvam in arcibus, praediis et alibi hos Carmelitas contra ipsorum leges pascere et detinere. Provinciali quoqve et caeteris superioribus eorum ex ordine potestatem dat transferendi et transmittendi hos Carmelitas ex uno monasterio in aliud, prout eis visum fuerit necessarium.«

[Orig. Karmeliterordenens Provincialarkiv.] Udtog med Bartholins Haand »ex Petri Resenii Atlante Daniae«: Additam. Fol. 89 S. 421. Det samme Udtog i andre Haandskrifter (for største Delen af Resens Atlas): Uldall Fol. 186, II. 431; Gl. kgl. Saml. Fol. 724 S. 381; Kall Fol. 31 S. 381; Uldall Fol. 183 S. 211; Oslo UB., Haandskr. Fol. 48 S. 486; Kall Fol. 33; AM. 8vo 230, IV Bl. 18 b. — Et kortere Udtog i andre Resen-Redaktioner: Donatio variorum Fol. 19 S. 306; Thott Fol. 703 b S. 306; Ny kgl. Saml. 4to 659 S. 306; Sorø Akademis Manuskriftsaml. Nr. 168 b S. 333. [1676

— »134. Tvende Skiøder paa 9 Agre udi Tawelyche dat. 1467^a no. 74, liggendes til ste. Jørgens Gaard uden ste. Jørgen.

135. 2 Skiøder paa 2 Agre udi Tavelychen liggendes til ste. Jørgens Gaard udi Ottenøse, det 1te dat.^b 1463, 2det 1466.«

[Orig. Odense St. Jørgens Gaards, senere Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer 1701 Nr. 34 og 1701 Nr. 34 (begge: FLA.). — 2 af disse Breve registreres paa følgende Maade i Registraturer »1711« og 1743 (begge: FLA.): »2de Skiøder paa 9 Agre i Taue-lykke liggendes til st. Jørgens Gaard uden st. Jørgen, det eene dat. 1466, det 2det 1467, begge in orig. paa Pergament« og paa tilsvarende Maade hos *Hofman, Fundationer V. 184*, der dog har Aaret 1486 i Stedet for 1466 (alle 3: Skuffe 4, 1. Pk. Nr. 38). [1677

a) Saaledes Hospitalsarkivets Eksemplar af Registraturen (rettet fra 1462); Bispearkivets Eksemplar har 1462. b) Saaledes Hospitalsarkivets Eksemplar af Registraturen; Bispearkivets: debr. [!].

Dag? Brev af Biskop Magnus af Odense, set i Kyng Kirke af Biskop Jacob Madsson.

[Orig. Køng (Baag H.) Kirkes Arkiv?] Nævnt: FLA. Odense Bispearkiv, Jakob Madsens Visitatsbog Bl. 5 a (*udg. af A. Crone S. 15*). — Anført herefter: Gl. kgl. Saml. Fol. 1093 Bl. 27 a og 148 a (af Th. Br. Bircherod); sstds. Fol. 1092 Bl. 14 a og Additam. 4to 178 S. 28; Gl. kgl. Saml. 4to 2988 Bl. 102 b; Thott 4to 1423 S. 111; sstds. 4to 1913 S. 129; sstds. 4to 1914 Bl. 10 a. [1678

— Aflad for Suaning Kirke.

[Orig. Svanninge Kirkes Arkiv.] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand: Kall 8vo 668, Hæftet: »In comitiis Stetini«. *Rørdam, Monum. 2. R. II. 520*. [1679

— »10. Ett sognevinde om skylle aff Øster Hylling. 1463.«

[Orig.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 163 (under Hammerum H.). [1680

— Torben Bille afstaar sin Rettighed i Fersløf lille Mark til Jens Due.

[^aPerg. 1747 i Egholm Godsarkiv.^a] Udtog fra Aar 1747 af Præsten P. Gødessøn i Schibbye: Bøllings Brevsaml. D Fol. Nr. 161. *Kirkehist. Saml. 3. R. III. 479*. [1681

a—a) Saaledes Udtoget.

— »42. Skiødebrev paa Hacks Eng ved Dallund. 1463.«

[Orig. Dallund Godsarkiv.] Udtog anført 1713 ved Skifte efter Dallunds Ejer Otto Pedersen Himmelstrup († 1709): FLA. Odense Amts Arkiv, Skifteprotokol 1706-16 Bl. 213 b. [1682

— »Laghævd paa 3 Gaarde i Hammershøj. 1463.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Optægnelse paa de gamle Documenter, som findes paa Thiele« S. 1: Thott Fol. 750, den største Mappe. [1683

— »Hogbemelte koning Christians forzglede breff med vii andre hoßhengendis indzegltdt, under dato 1463, indholdendis, forbemelte her Knud Hendrichsøn att hafue schiøtt, opladett och affhendt fra sigh och

sine arffuinger och thill for^{ne} her Erich Ottsen och hanns arffuinger halffdellenn aff Møgelkierdt oc aldt Møgelkierdtz fangh och ald thend rettighied, som hannd haffde wdi ald det kiøb, di boed samdirectelig kiøbte aff Holch aff Møgelkierdt med alle the breffue, som therpaa liude, och alle schou oc marck, agher oc engh, fegang oc fischewandt, woett och thiurdt, indthet undertagett aff ald dett, som dertill hører.»

[Orig. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv ell. Møgelkær Godsarkiv.]
Udtog se 1054. NLA. Viborg Landstings Dombog 1619 B Bl. 33 a. [1684

Dag? »Hans^a nafn findis i en laghefd, er daterit 1463, item udi it breff udgiffuit 1479.«

[A. Origg.] **Aa.** Udtog med Haand fra c. 1650: RA. MS. Sophie Belows og Anne Thotts Slægtbog S. 599. — **Aaa.** Afskr., indirekte efter Aa fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 774 S. 682. Afskr. efter den foregaaende: Thott Fol. 1081 S. 430 (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 777 S. 493; RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 45 a S. 257 (af P. Lucoppidan); Karen Brahes Bibl. Nr. 1637 S. 420 (efter sidstnævnte: Uldall Fol. 199 S. 581)). — **Aab.** Afskr. efter Aa fra c. 1700: Karen Brahes Bibl. Nr. 1638 Bl. 48 a (Afskrifter herefter: Thott Fol. 1080 S. 96 (fra c. 1700); sstds. 4to 1873 S. 311 (fra 18. Aarh.)). — Udtog med Michael Michelsens Haand: Thott 4to 1881 under Skram (Afskrifter herefter: Gl. kgl. Saml. Fol. 1087, Vol. II; RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 68 c Bl. 842 b).

a) ∴: Peder Skrams.

[1685

Uden Dag. *Reg. * 6409.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille* S. 372. [1686

— Ik Laurentius Lund¹ domhere tho Sleswiik vorhurede van der tiit, de ik annamede heren Nicolai bisschopes tho Sleswiik hoff to regerende, wente dat ik den hoff wedder auergaff, jarlikes van zins gnaden wegghen de were unde vischerie tho Ghulhalm bunden alze Nisse Marquardesß kyndere tho Bernte, besunderen eneme van den broderen benomet Jesse Marquardesß, de nu krogher is tho Stendorp ow, jarliker rente vor ein heytschepel rogghen unde darna vor 2 heytschepel rogghen unde etlike honere, unde waner diit was zunderghen in der vasten, na paschen, umme Michaelis dach unde so vaken mynes heren gnade tho Sleswiik quam, scholden se, wes se vinghen van vischen, bringhen in den hoeff tho Sleswiick tho behoff mines heren na der vorschreuen endracht, de ze annameden, dar ik ene de were vorhurede, dar ok op begrepen was ene schrift, de de bescheden man Tammes Truwelß ratman tho Sleswiick tho unser beyder truver hant hadde tho vorwarende; unde by mynen tiiden was dat neen hinder op van ghestlik edder werlik. Myn ingheseghel. Gheuen unde schreuen tho Sleswiik int jar 1463.

A. Perg. med 1 Segl: Gxix 20. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 483* (RA.).
 — Aa. Afskr.: Svaustedbogen Bl. 83 a. — Udtog: *Westphalen IV. 3126 Nr. 44.*
(Reg. 4197.) [1687]

Uden Dag. Paulus Wynter Prior for s. Anthonii Gaard i Morker optager Cristiernus vame Hagn og hans Hustru i Ordenens Broderskab.
 Perg. [med 1 Segl]. Christiern van Hafns Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 34.* [1688]

— Kristi..... Vederkendes jeg at [hæd]erlig og velbyrdig Md. Hr. Aghe Axelssøn R. paa Hiwlebergh mit [arve]de efter min Bonde Tordh i Tyerp og »myn barn«, hvis Sjæl Gud naade, som liggende i Wognhø S. i Tyerp, som Eskill paa boer, og 1 Gaard i Othensjø »are« Kerrægordhen, som Per Krit paa boede, den 3. i Qwitbylle S., so[m hed]der Øffræ Gyllorp; for hvilke jeg kendes mig op have baaret fuld Værd, mig vel til Nøje. Jeg beder go[de Mænds I]ndsegl for dette Brev, efterdi jeg selv ej har, som er Olaff Ruth Landsdommer i Syndræhalland, Magnes Pawelsß a. w., Pædher Gudmundsß Borgemester i Halmstadh og Gerike Pløne Raadmand sstds. Datum Halmstadis anno 1463.

Perg. med [4] Segl: 1. Utydeligt Skjold. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). [1689]

- Udtog: *Westphalen IV. 3126 Nr. 43; Reg. 4200.* Er 1601.
- Udtog: *Hofman, Foundationer V. 184.* Er 1606.
- Udtog: *Westphalen IV. 3126 Nr. 45; Reg. 4198.* Er 1626.
- *Westphalen IV. 3125 Nr. 40; Reg. 4195.* Er 1631.
- *Westphalen IV. 3125 Nr. 41; Reg. 4196.* Er 1637.
- *Hofman, Foundationer X. 183; Reg. 4194.* Er 1657.

Brevbøger: Christiern I.s Brevbog: *SRD. VIII. 417* (Aug. 30), *416* (uden Dag). — Esrom: *Cod. Esrom. 49* (Sept. 8), *52* (Sept. 8). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 59* (Sept. 21). — Løgum: *SRD. VIII. 237* (Sept. 13), *236* (Sept. 28).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 20*: se ogsaa 1593, 1635. — Lunde Kapitel: se 1622. — Odense St. Knuds Kl.: *ÆA. V. 212* (Sept. 24). — Børglum Bisp: *ÆA. III. 56*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 81, 82, 84, 85, 86, 92, 102, 102, 103, 107*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 295* (Febr. 28), *345* (Apr. 16), *320* (Apr. 18-23), *321* (Apr. 22), *344* (Apr. 30), *289* (Maj 5 ell. 12?; ell. Aar 1453), *324* (Maj 20), *344* (Juni 18), *350* (Juni 18), *356* (Juli 29), *258* (Aug. 27), *333* (Sept. 1-7)?, *285* (Sept. 13), *258* (Dec. 10; ell. Aar 1453), *226* (ell. Aar 1467), *258 Note 4*, *258*, (*258* se Aar 1464), *259, 259, 271, 326, 345*. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 70* (Maj 1), *3* (Maj 25)?, *3* (Maj 25), *80* (Aug. 4), *69* (Nov. 17), *17* (uvis Dag), (*127* se Aar 1466), *141, 142* (ell. Aar 1473). — Ribe Kapitel: se 1581, 1590, 1612. — Slesvig Bisp: se 1599, 1601, 1624-26, 1631-32, 1634, 1636-37, 1687. — Slesvig Kapitel: se 1643, 1645. — Antvorskov: *ÆA. IV. 150, 190, 224, 224, 230, 236*. — Skovkloster: *SRD. IV. 367, 367, 367, 398*. — Maribo: *ÆA. III. 264, 275, 278, 281, 288, 289, 289, 293, 295, 295, 301, 304*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 619* (801), *623* (1055), *629* (994). — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 24, 30*. — Alling: *ÆA. II. 179*. —

Dueholm: *ÆA. III. 189.* — Essenbæk: *ÆA. II. 99* (Febr. 1), *105* (Maj 19), *102* (Okt. 9), *102* (Okt. 28). — Hundslund: *ÆA. III. 16.* — Mariager: *ÆA. V. 670, 691, 705, 706, 711, 737, 746.* — Tvilum: *ÆA. II. 51* (Aug. 23), *51* (uden Dag). — Vestervig: *ÆA. III. 136, 150, 159, 162, 163.* — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 384.* — Ø: *ÆA. III. 118, 123, 129;* se ogsaa 1641. — Øm: *ÆA. I. 226.* — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 842, 922, 922;* se ogsaa 1664. — *Eline Gøyes Jordebog 326* (Febr. 24? (Peder Axelssøn Thott døde 1463 Juni 7)), *326* (Febr. 24?), *249* (Maj 25), *327* (Juni 28), *319* (Aug. 2), *243* (Okt. 2), *271* (Okt. 17), *94* (Nov. 9), *165* (Nov. 30); se ogsaa 1652. — *Adel. Brevkister 41.*

1464.

Jan. 5. Jeg Kæringhe Tagesdotter¹, Esgy Hops Efterleverske, sælger og skøder hæderlig og velbyrdige Md. Hr. Erich Otß R. en min Gaard i Bottorp i Ølstedh S. i Hattig H. (Jep Staffen), hvilken Gaard min Fader Taghe Lawesß til Pant udsatte, med saadant Skel, at Hr. Erich Otß skal den Gaard selv indløse, efterdi som min Faders aabne Pantebrev indeholder. Og kendes jeg mig at have Penge og fuldt Værd opbaaret af Hr. Erich Otß efter min Nøje. Thi tilbinder jeg mig Hr. Erich Otß den Gaard at fri uden for det Pant, som forskrevet staar. Medb. af hæderlige beskedne Mænd Owe Brems², Knüt Worm »borgemester« i Horsnes, Mattes Brendher Byfoged, Per Aggisß, Per Eskilß⁶ og Jes Seyerß⁷ Bymænd sstds. Datum vig. epyphanie dni.

Perg. med [7] Segl: 1. Lxxiii 3; 2. Bomærke; 4. Utydeligt; 6-7. Bomærker. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv (AM. IV. 4). [1690

Jan. 8. Hr. Madtz Jennsenn Kapellan i Hoffuer, Laß Rød i Bregning »weffuer«^a, Chrestopher Ißachsenn, Jennß Madßen af Mulbjerg og Chrestenn Laam. Sønd. efter 12. Dag Jul paa Hoffuer Kirkegaard fik velbyrdig Md. Hr. Peder Skram af Wolbjerg R. et Sognevidne af 8 Dannemænd: Jennß Madsenn, Pouffuel Madsenn, Michel Persenn, Nielß Jachobß, Jenns Poffuelsenn, Jenns Nielsenn, Peder Lasßenn og Knud Peterß; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, i Fru Ellenis Dage, Hr. Iffuer Kragß^b og Hr. Jahan Biørnsens Dage havde de »grøfft til Hoffue møllis dam«^c sønden ved Møllen^d og Tørvegøft i Lynngßmoßen ukæret til nu, Chrestenn Knudßen gav Kære derover. Med vore Indsegl hængende for dette Brev.

[A. Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] **Aa.** Afskr. fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 33. — [**Ab.** Udtog anført i Dom 1580 Sept. 15 af »Dommer«en til Hing H.s Ting mellem Albritt Friiß til Harridskier og Iffuer Skram til Woldbjerg; den sidstes Bud frem-

lægger Breve af 1486 uvis Dag, 1487 Dag?, nærværende Brev og 1474 Apr. 28.] **Aba.** Afskr. efter Ab fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 36. — Anført (uden Dag): *Iris og Hebe Juli-Septbr. 1806 S. 9, 10, 11* og Ny kgl. Saml. 4 to 763 f S. 9, 10, 11. [1691

a) ∅: Væbner. b) Aba: Krabbe. c-c) Aba: »giffuit til Hoffuer mølledam». d) Aba: Aaen.

Jan. 9. Bunden unde lansten, de horen to Struxtorppe dinghe. De duchtige knape Lluder Storm vorkofte unde vorschotede uppe unße dingh to Struxtorppe myt stocke unde groner eerden nach deme lantrechte dat gantze dorpp to Schalebu myt der mølen unde alle oren tobehoringen belegghen bynnen deme dorppe Schalebu ime stichte van Sleßwiigk ime karspele to Kalbu in Struxtorppe herrede der juncfrouwen vor Tzilen Esberns priorne des klostere s. Johannis uppe deme Holme vor der stad Sleßwiigk belegen unde deme gantzen conuente des suluen klostere vor 1600 lubesche mr. Also dosse schote was ghedan, wart dat dorppe lach baden 3 dingdaghe na uthwisinghe des lantrechtes to dinghe; deme so gescheen, wurden uppe deme dinghe upgenomet 3 erlike bunden des herredes, de dat dorpp tovunden der priornen des conuente to ewigen tiiden, so dat were ore vaderlike erue. Vorder wurden dar upgeesschet 3 stockneuent, de dat tugheden de eyne na der anderen, dat en witlick was, wo dosse schotinge gegang was, so vorroret is, ane eyn gut uthgenomet, dar Lluder uppe wonet, unde dar scal he ok syne werdynne, de he nu hefft, Katherine vrig uppe wonen orer beyder leuent uth myt sodan beschede, were dat ze teleden eyn kint, dat eyn meghedeken were unde wolde geistlick werden ame s. Johannis kloster, deme scholde de renthe volghen na dode orer beyder olderen van deme ermelden utheschedenen gude de tiit synes leuendes, unde na deme leuende der olderen ok der juncfrouwen scal dat gut vallen an dat kloster vrig gelick deme bauerorden dorppe. Wolde ok Lluder efte syne werdynne de renthe vorkopen des uthesprakenen gudes, dar zee uppe wonen, dat scholen ze nemande vorkopen sunder der priornen des klostere. Vort hebben noch 3 stockneuent dat dorpp darto geeschet der priornen van wegen des klostere unde deme gantzen conuente togevunden. Der ersten stockneuent namen syn dosse: Tammes Lilde, Jes Petersß to Vlßbu, Tormen Petersß, Jurgen Wynt, Jes Truelsß to Snadorppe, Otte Petersß to Struxtorppe, Llaß Botzen, Hans Scroder, Tammes Braessche, Hans Petersß to

Brekellinge, Anders Petersß to Bradorppe, Nes Mattesß. Der anderen namen syn dosse: Johan Andersß to Rugge, Truels Andersß to Saxtorppe, Hans Hennekesß to Struxtorppe, Peter Buntzen to Norbradorppe, Peter Ascersß to Bokelunt, Marten Jensß to Bernte, Clawes Tammesß to Grumbu, Peter Jepsß to Struxtorppe, Peter Norjuth to Tweet, Nes Hansß to Bekelunt, Tymme Hinrikesß dar sulues, Hans Wuluesß to Brekelinck. Der drudden namen syn dosse: Henneke Tammesß to Schobu, Peter Tammesß dar sulues, Truels Martensß to Istede, Pawel Clawesß, Nes Mattensß to Stoldeke, Llasß Truelsß, Hans Persß to Satorppe, Jes Nielsß to Bradorppe, Peter Truelsß, Nes Magh, Jes Juth, Truels Iwersß. Ok vunden 12 erlike manne uppe dat nye des herredes segel to hengende an dossen breff; ore namen weren: Jes Tammesß, Jes Pawelsß, Jes Ercksß, Peter Jepsß, Jeppe Kerre, Mattes Jonsß, Anders Jonsß, Wend. Nisse Hansß, Ketel Wiid, Nesse Tukesß unde Jeppe Lasß. Dosse kôp unde schote is gescheen in jegenwardicheit des erbaren mans duchtigen knapen Clawes Ratlouwen, hern Cristiern konninges amptmanne to Gottorppe unde etlike ander gudermanne, de mede to dinghe weren unde alle dingk anhoreden unde beleueden. Unses herredes ingesegel. Gegeuen unde screuen des mandages na deme daghe der hilligen drier koninge.

Perg. med 1 Segl: Utydeligt Brudst. Slesvig Johannes Kl. Arkiv (i Klostret). (*Reg.* *6414.) [1692]

Jan. 16. *Reg.* *6451 (med utvivlsomt urigtig reduceret Dag Sept. 4). [Orig. Aalborg Bys Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh. (med urigtig Titel for Kongen): AM. 8vo 21 Bl. 126 a. *Saml. til jydsk Hist. II. 164.* [1693]

— Kongen giver Aleborgh Helligaandshus en Grund »norden paa sanden«.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 196.* [1694]

— Cristiern Konge. Hr. Otte Nielsen R. vor Mand og Raad har nu gjort os fuldt Regnskab af al den Landehjælp, som han nu opbaaret har paa vore Vegne af Kalfffø Len, Synderlywngge H., Nørrellywngge H., Lywsgardh H., Rindtz H. og Slette H., i hvilken Hjælp hver 4 Mænd gav 4 lubske Mk. Thi lader vi Hr. Otte Nielsen kvit for alt Krav om forskrevne Landehjælp. Secretum nostrum regale. Datum in castro nostro Kalundeborgh die Marcelli pape et mart.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (4. Pacquet Nr. 40).] Afskr. for Langebek 1761,

suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 186. [1695]

a—a) Saaledes LDipl.

Jan. 17. Genbrev af Oluf Clauszon Kannik og Kirkeværge i Lund til Bosø Kloster paa $\frac{1}{2}$ Gaard i Rogehørstade.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 162. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 34.* [1696]

Jan. 19. Cristiern Konge¹. Crast. die Prisce for os selv i Callingeburgh paa vort Slot i vor egen Nærværelse og nærværende vore Raad og gode Mænd Hr. Eric Otsß vor Hofmester, Hr. Agæ Axelsß, Hr. Eggerdh Friille, Hr. Ywer Axelsß, Hr. Oloff Lungæ, Hr. Eric Ogesß RR., Anders Jensß vor Landsdommer i Sielandh og mange flere gode Mænd var vor Mand og Raad Hr. Tørbørn Bille af Abramstrup og bød sig i Rette mod velbyrdig Md. Hr. Claus Rønnoff R. vor Mand og Raad om Trætte, som dem imellem var om det Jordegods i Fyn, som han tilforn gjorde for os i Magenstrup, som vort Dombrev derom udviser, som derpaa givet »vorth« i Køpnehaffn. Og da satte vi den Sag op i Magens- trup og ind for os selv og vort Raad og gode Mænd til det Møde, som taget »vorth« til Callingeburgh. Til hvilket Møde Hr. Tørbørn Bille mødte for os og bød sig i Rette med sine Breve mod Hr. Claus Rønnoff og lod der læse et Laasebrev helt og vel- beseglet, lydende paa noget Gods i Nyburgh etc.; og Hr. Claus Rønnoff ej da mødte eller nogen paa hans Vegne, som hans Forfald gjorde. Da »vorth« derom saa for Rette paasagt, at Hr. Tørbørn Bille skal nyde alt det Gods, som hans Laasebrev udviser, uden Hr. Claus Rønnoff kan bevise, at det Laasebrev er ikke saa rettelig taget, som det sig burde; kan han det ikke bevise, skal Hr. Tørbørn Bille nyde alt det Gods, som hans Laasebrev paalyder, efter som det sig bør efter Loven. Datum etc. nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Harisborgh.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. [1697]

Jan. 21. *Reg. *6415.* Perg. med Rester af 1 brevlukkende Segl: Lübecks store Sigil. Kongens Arkiv (RA. Hansestæderne, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 154; Missiver II. 21.* [1698]

— Niels Lickii, Hans Lickii og Byræthe Pethersdather. Vi og vor Broder Cristoffer Lickii har siddet over et Skifte paa Jordegods baade paa Fædrene og Mødrene i vor Moders levende

Liv og Overværelse og med hendes fri Villie i saa Maade, at vi har udlagt ham af det Gods, som vort rette »erwe« er, vor fædrene Gaard Stadzgardh, 2 Gaarde i Wormitsløff, 1 Gaard og 2 Bol i Lumningh, 3 Gaarde i Grønefeldh, 5 Gaarde i Ællingee, 1 Gaard i Kørsingæ, 2 Gaarde i Kørppedroppæ, 1 Gaard i Skalkædroppæ og Langeskoffz Eng, som skylder 1 Skp. Smør, 1 Gaard i Wllæsleff (Nis Rask), 1 Bol i Viningæ, skylder 1 Skp. Smør. Dette Gods er ham tilfalden i ret Skifte, naar vor Moder afganger, og lader vi ham ledig og takker ham for godt Skifte baade for Fædrene og Mødrene. Vore Indsegl. Datum die Angnetis.

Perg. [med 3 Segl]. Christopher Lykkes Arkiv; senere til ^aViborg Landstings Arkiv^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. *a—a*) Saaledes Langebek i LDipl. [1699]

Jan. 23. *Reg. * 6416.* Perg. med 7 Segl: 1-4. Bomærker (1-2. i Skjolde); 5. I Sigilfeltet et Anker over Bogstavet m; 6. Bomærke i Skjold; 7. Bomærke (*sigillu ieppe ienfon*). Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 117.* [1700]

Jan. 25. Kongelig Stævning paa 6 Uger og 1 Aar til alle, som vil bestride Mariebo Klosters Ret til 2 Gaarde i Vester Brynnersløff, som Fru Ingerdh, Jes Woghenssons Enke, havde givet til Klostret.

[^aPapir (Orig.).^a Maribo Kl. Arkiv; ^a1753 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Afskr. fra 18. Aarh. for Langebek: LDipl. *A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 92.* [1701]

a—a) Saaledes LDipl.

— Gertrwdh, Narffwæ Jeoppssons Datter, giver sin Husbonde Hr. Mowens Green, hvis han overlever hende, det Gods i Syælandh i Wiskynghæ, som hun har i Pant af Kongen.

Perg. med [5] Segl: 1-4. Ikke danske. Magnus Grens Arkiv (SvRA). Perg.). *Dipl. Norv. XVI. 235.* [1702]

Jan. 26-31. *Westphalen IV. 3126 Nr. 46; Reg. 4203.* Er 1703.

Jan. 28. Her Hinrik Becker¹ karkhere tho Cosleue. Do ik heren Nicolai biscoppes to Sleßwick hoff regerede, vorhurde ik van ziner gnade wegghen de were unde vischerie tho Gulholm eneme bunden nu wonaftich to Stendorp ow gheheten Jeße unde zynen broderen; de gheuen alle jare rogghen daraff tho hure, unde wanner it tiid was, sunderghen in der vasten, na paschen unde na Michels dach, brachten ze vische uppe den hoff unde ok, wanner myn here dar suluen quam. Ok wanner ik darhenne reeth, krech ik vische van den suluen tho mynes heren behoff. Unde by mynen tiden was dar nèn hinder up

van ghestliken edder werliken in 4^{1/2} jare, wente ik so langhe dar was. Myn inghesegel. Screuen des sonauendes na Pawels daghe convers.

A. Perg. med 1 Segl: G. 1004. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 482* (RA.). — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 3 b. — Trykt: *Westphalen IV. 3126 Nr. 46* (lidt forkortet og med unøjagtig Dag) og *J. F. Noodt, Versuch einer Nachricht der Ranzovischen Familie S. 87* (i højtysk Oversætt.). (*Reg. 4203* (med urigtig Dag Jan. 26-31).) [1703]

Jan. 28. Jeg Vyliom Swort vederkender mig af Abbed Jeiop og alt Konvent i Scovcloster i Leje at have taget i mine Livsdage og den Husfrues Dage, som mig hænder først at faa i Ægteskab, hvad heller det vorder Jomfru eller »vidue«, en deres Gaard liggende i Nestwet lile mellem »broo« østen ved Vejen med sin Ladegaard, Humlegaard, Abildgaard, Kaalgaard, Kalvehave, med 2 Jorder paa Lile Nestwet Mark, hvilke Ralile[1]^a, hvis Sjæl Gud naade, tilforn havde, med saadant Vilkaar, at vi skal fornævnte Gaard bygge, selv i bo og ingen anden og ej Magt have fornævnte Gaard at afhænde Kloster til Skade og give dem hvert Aar inden Morthens Dag 2 lødige Mk. gæve Penge, undtagen deres Biskopstiende, og være fri for Oldengæld. Item skal vi være Kloster til Tjeneste, hvor vi kan. Item skal vi Magt have at fiske oven Broen og i Vyræ til »mølle ællæ«, ej den Tid om Aaret, der »remthen« tages, men anden Tid, og hvad vi faar til Fisk, det skal Kloster Halvdelen nyde; dog maa de fiske lade i fornævnte Vand, naar dem lyster. Item skal vi ej sælge, afføre eller afføre lade, hvad Bygning paa Bole er eller paa komme kan. Og skal vi holde »goth heyneth oc gærtzlæ, skellighe vidhe« og Vilkaar med Lile Nestvet Mænd og dem ej »forhædhe« eller fortrykke. Holdes fornævnte Artikler ej, skal de Fuldmagt have deres Gaard og Jord igen at tage. Naar vi baade døde er, skal fornævnte Gaard med sin Bygning og anden forskreven Ejendom fri til deres Kloster igen komme. Sig. meum cum sig. domini mei Dn. Olai Martini episcopi Roskildensis et Johannis Gulsmetz civis Nestwedensis. Datum^b sabbatino die ante dnicam. septuagesime.

Perg. [med 3 Segl]. Skovklosters Arkiv (Arkivet paa Herlufsholm). LDipl. bag 1464 Febr. 27. [1704]

a) ∴: Ralike; jfr. 1480 Juni 7. b) Brevet har her et Hul, saa at Aarstallet mangler; men en Paaskrift bagpaa fra 17. Aarh. angiver Aaret som 1464, og Brevet er øjensynlig identisk med et af 1464, der er registreret som Nr. 28 i »Herlofsholms goetzis besichtelse« 1671 Bl. 12 b (RA. ved Herlufsholms Skoles Rgsk. 1671).

— Cristiern Konge. Hr. Erich Ottsøn R. vor Hofmester har antvordet os 60 rinske Gylden og 6 Skill. paa vore Borge-

mestres Vegne i Wiborgh af de Penge, som de annammet havde af Biskop Knud og Hr. Niels Ericksøn at gøre os i Guld nu i Aar. Thi lader vi forskrevne Borgemestre og Raad i Wiborgh kvitte for alt Krav om forskrevne 60 rinske Gylden og 6 Skill. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi sabb. post. f. convers. Pauli.

[A. ^aPapir med 1 Segl paatrykt Bagsiden.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 14).]

Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Ab. Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 182. [1705

a—a) Saaledes Ab.

Jan. 30. Jep Matssøn Herredsfoged og Almuen i Gydinge Herred stadfæster en Herredsnævn af 12 Mænd om en Eng, hvorom der var Trætte mellem Mauens Jwl i Malshølt og Lunde Domkirkes Bønder i Sibborp.

Perg. med 1 Segl: Gyng Herreds. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 35.* [1706

Febr. 2. Cristiern Konge. Cristiern Sieland vor »persefant«, Spillemand, Stegere og andre flere vore Tjenere har berettet, at de har nylig begyndt et Gilde i vor Købstad Køpenhaffn Gud, Jomfru Marie og Jomfru s. Katherine til Lov. Da paa det at forskrevne Gilde maa forbedres og bestandig blive, stadfæster vi forskrevne Gilde at blive i sin fulde Magt efterdi, som vore Tjenere det begyndt har, og at de maa sætte ind og af Oldermænd i forskrevne Gilde, naar dem lyster. Og tager vi forskrevne Gilde og Brødre og Søstre i forskrevne Gilde i vor Beskærmning, saa at ingen skal have Magt til at sætte eller skikke noget »regement« i forskrevne Gilde uden vi selv eller, hvem vi det befalende vorder, anderledes end, som forskrevne Gilde begyndt er. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd, Borgemestre, Raadmænd, Borgere og Menigheden i Køpenhaffn dem heri at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Haffnensi die purificac. Marie nostro sub regali secreto.

[^aPerg. med Brudstykke af 1 Segl.^a Københavns Catharine Gildes Arkiv; senere til ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv^a.] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. Afskr. af Oluf Bang, sandsynligvis herefter: RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 24 Bl. 92 a. (*Reg. *6414.*) [1707

a—a) Saaledes LDipl.

— Anne Nielsdother¹, Hr. Tyge Longess Efterlevende. Jeg har opbaaret af hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Egyrth Freylle

Høvidsmand paa Hyntzegawel 500 »steer lybske« Mk., hvilke Fru Elsæby Gertz min Morsøster befalede ham inden sin Velmagt med saadant Skel, han skulde antvorde mig dem, for hvilke jeg lader ham kvit for mig og alle de, til kan tale med Rette. Medb. af andre Dannemænd Marten Skynkel², Broder Oluff Prior i Jomfru Marie Kloster i Skeelsør og Oluff Jebß⁴ Borge-mester sstds. Datum die purificac. Marie.

Perg. med [4] Segl: 1. Lxxiii 7 (Kabel); 2. Cxxi 2 (**sigillu morten tigehusen**; Tinhus); 4. Bomærke i Skjold. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1708

Febr. 2(?). *Reg. *6418*. Se 1710.

Febr. 3. Jeg Broder Anders Lolæ Abbed i Sore Kloster vederkender mig paa Sore Klosters Vegne op at have baaret i rede Penge disse Summer landgængs Penge af hæderlige og beskedne Mænd Hr. Pæther Swensß, Hr. Hemmingh Swensß perpetuis vicariis i s. Lucii Kirke i Roskildhe og Pæther Jeopß Borger sstds. paa deres Søsters Vegne, som hans Husfrue er: 40 lub. Mk. for deres Morbroders Kost og Tæring Anders Jeopß, som han tærede og fik af Sore Kloster i 2 Aar, han derinde var, og for hans Jordefærd; item 10 lødige Mk., som jeg gav Anders Jeopß for den Gaard i Slawelse, som Anders Jeopß aatte; item 90 Mk. lub. for det Hus og Forbedring, som jeg gjorde paa fornævnte Gaard; item 12 lødige Mk. for en Søsterdel, som jeg købte i fornævnte Gaard af Husfru Mærdæ. Disse Summer Penge bar jeg op efterdi, som dagtinget var i Slawelse Wilehadi Dag anno 1463, overværende Doktor Cristoffer Domprovst i Roskildhe og »burghmestere« og Raadet i Slawelse, som der var til kejste paa baade Sider at »urdhe« den Tæring og Kost, som Sore Kloster gjorde paa fornævnte deres Morbroder og Gaard, som det Dombrev udviser, som givet var af Roskilde Dom [o: 1649]; for hvilken Dagtingen og god Betaling jeg lader mig vel »at nōwæ« paa Sore Klosters Vegne. Thi efter mit Kapitels og Konvents Samtykke oplader jeg Hr. Pædher, Hr. Hæmning og Pædher Jeopß paa deres Søsters Vegne fornævnte Gaard i Slawelse liggende paa Hjørnet ved Stenstwægadhen norden til vesten ved s. Mi[ch]els Kirke med fornævnte Søsterdel, som jeg købte i fornævnte Gaard, med alle de Breve, som jeg derpaa har, og lader dem kvitte for mig og Kloster for alt ydermere Krav om fornævnte Summer Penge, Gaard og alle Stykker, som den Sag kan paarøre. Sig. meum cum sig. conventus mei. Datum Roskildis in crast. purificac. Marie.

Perg. [med 2 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Breff paa en gar[t]h i Lywngerop i Horns herret, som her Pedher Swensß oc her Hemmingh Swensß gaffwe till sancti Yuonis altare, som forneffnde her Pedher oc her Hemming gaffwe Porteman werlagh fore i Slawelse effter tesse breffs lydelse.« Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Ivonis Alter) (AM. XXVI. 1). [1709]

Febr. 4? *Reg. *6418* (med Dag: Febr. 2(?)) = *6440. [Orig. Hatsted Kirkes Arkiv.] Afskr. af A. Heimreich: Ny kgl. Saml. 8vo 304 Bl. 96 b. Afskrifter fra 18. Aarh.: Kiels UB., S. H. 205 S. 31; (2 forskellige:) RA. Westphalens Dipl., Fol. *Westphalen IV. 1493*. [1710]

Febr. 8. Jens Lydekesß, som den Dag sad i Byfogeds Sted i Roskilde, Boo Jensß², Henrek Bonschot³ »burgemestere«, Clemit Jensß, Hemingh Persß, Oleff Jensß⁶ og Lasse Nielsß Raadmænd sstds. Onsd. før Scolastica Dag paa vort Byting var skellig Md. Jep Werkmester vor Bymand paa beskedens Mands Vegne Anders Persß, kaldes Skyttæ, Borger sstds. og hæderlig Kvinde Sice Pæthersdotter, Anders Skyttes Husfrue, holdende ham i venstre Arm, og skødede Jep Werkmester og Sice Pæthersdotter Hr. Anders Oleffß perpetuus vicarius i Roskilde en Gaard her i Roskilde liggende i s. Bothel Sogn sønden ved Torffgaden mellem den Jord, som Biørn Sudere paa boer, og s. Laurensæ Kirkejord; for hvilken Gaard Sice Pæthersdotter kendtes at have opbaaret fuldt Værd af Hr. Anders Oleffß, saa at hendes Husbonde og hende vel »at nøgher«. Ydermere sagde Jep Werkmester, at Anders Skyttæ tilbandt sig, og Sice Pæthersdotter tilbandt sig at hjemle Hr. Anders Oleffß den fornævnte Gaard. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [7] Segl: 2. Bomærke; 3. Bomærke (*sig hincric dircifon*); 4. Forsiden mangler; 6-7. Bomærker. Senere (jfr. 1472 uvis Dag) til Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 576* (AM. LXII. 13). [1711]

Febr. 9. Tingsvidne af Hing H., at afdøde Hr. Anders Brok Kannik i Ripæ havde faaet Skøde paa Trannemose gord med mere Fru Mærethes Gods og havde det i 16 Aar og mere ukæret.

Perg. med 8 Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. Bv 6; 3. G. 917; 4. Lxv 51; 5. I Sigilfeltet en femoddet Stjerne; 6-8. Bomærker (7. i Skjold). Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 405* (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 53*. [1712]

Febr. 10. Jeg Anders Pæthersß, kaldes Schøttæ¹, Bymand i Roskilde, sælger og skøder med min Husfrues Sice Pæthersdotter Samtykke Hr. Anders Oleffß perpetuus vicarius i Roskilde Domkirke en min Gaard, som jeg i boer, liggende i s. Bothulphi Sogn sønden ved Torffgaden mellem den Jord, som Biørn

Sudhere paa boer, og s. Laurensæ Kirkejord. Item kendes jeg mig at have opbaaret fuldt Værd af Hr. Anders Oleffß for den forskrevne Gaard, saa at jeg og min Husfru os aldeles nøjes. Faar Hr. Anders nogen Skade paa forskrevne Gaard, tilbinder jeg mig den Skade op at rette inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. Medb. af hæderlige og beskedne Mænd Hr. Børve Jensß² Kannik i Roskilde, Hr. Jeip Jensß perpetuus vicarius til s. Anna Alter i Roskilde Domkirke, Oleff Schynneræ⁴ og Biørn Suthere⁵ Bymænd sstds. Datum Roskildis die Scolastice.

Perg. med 5 Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. G. 1028* (Børve Jensß); 3. I Sigilfeltet en Helgeninde; 4. I Sigilfeltet et omvendt Anker (*s. olof pærson*); 5. Bomærke. Senere (jfr. 1472 uvis Dag) til Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 571* (AM. LXII. 14). [1713]

Febr. 10. Christiern königh. Also hertogh Alff unse ohm, dem God gnedich sy, umme siner sele salicheid der hilgen drevaldicheit to love Rauenholt, dat [*he*] van Jachim van Haghen koffte, gaff to dem hilgen geste bynnen unser stadt Slesßwyk den armen lüden darsülves to erer vodinghe denstvri, volborden wy sodane giffte unde gheuen sodane guder vry vor allem denst tho ewigen tiden. Vorbeden hirusse allen unsen amptmannen und vogeden upp unsem slote Gottorpp strengliken de armen lüde des hilgen gestes huses und ere vorstender hirane to hindernde under unsen konigliken hulden unde ungnaden. Gheven upp unsem slote Kopenhagen am daghe Scholasticæ under unsem konigliken angehageden secret.

[A. Orig. Slesvig Helligaandshus's Arkiv.] **Aa.** Afskr. af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. IX S. 161. — [Ab. Optaget i Stadfæstelse 1663 Aug. 25 af Hertug Christian Albrecht af Gottorp.] Afskr. herefter fra 18. Aarh.: RA. Rtk., Generallandsundersøgelseskommis. i Slesv. og Holst., »Afskrifter af Privilegier og Oktrojer for Gaarde, Huse, Koge etc. i d. tidl. gottorpske Del af Slesvig«, Nr. 101. — **Ac.** Afskr. fra 18. Aarh. (paa nyere Tysk og med flere Fejl): Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 138. [1714]

Febr. 14. Axel Saxtorp og hans Hustru giver Bosø Kloster 1 Gaard. [Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 17, Nr. 39. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 36.* — Et andet Udtog med Dag: Specifikation, Bosø samt flere Klostres Breve Nr. 161. — Et tredie, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 63. [1715]

Febr. 20. Pether Andersson og Clemens Jensson Raadmænd i Roskilde gør vitterligt, at Mechtild Hermanssz af Thiæreby paa Fore-

spørgsel om en Jord (i Tjæreby) svarede, at den hørte dels til Domkirken i Lund og dels til Vor Frue Kloster i Roskilde.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Utydelige Rester. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 36.* — Anført Lundebogen S. 214; jfr. 1582. [1716

Febr. 20. Vidne af Claws Jenson Ledere og Jepp Häfre paa Forespørgsel af Kannik Petter Clawsson om et Byggested i Tiäreby^a.

[A. Orig. Lunde Kapitels Arkiv?] Aa. Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 383. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 36.* — Ab. Et andet, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 22, Nr. 539. [1717

a) Ab tilføjer: »i Säland«.

Febr. 21. Vi Cristhern Konge har solgt paa et Genkøb Biskop Knwdh i Wiberg og Biskopsbord sstds. alt vort Kronens Gods, som kaldes Ebbe Galth Gods, i Wibstrops S. i Vibstrop, Fraytrop, Arop, Dwms og Lidell Dwms med alt andet Ebbe Galthz Gods, som nu ubyggt er, i Henstet H. i Hymmersysell i Nøriwdlandh for 100 lub. Mk., som gænge er i Danmark, i saa Maade, at Biskop Knwdh og hans Efterkommere Biskop skal forskrevne Gods nyde, til vi eller vore Efterkommere Konger igen køber forskrevne Gods for 100 lwb. Mk. i gænge Penge. Naar vi køber det Gods igen, skal vi gøre forskrevne Biskop fuldt for »alle bygningh«, som da findes paa forskrevne Gods. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Haffniensi nostro sub regali secreto presentibus appenso in profesto Petri ad cathedram.

[Orig. Viborg Bisps Arkiv.] Afskr. fra Begyndelsen af 16. Aarh. paa Papir: RA. Topogr. Saml. Papir, Viborg. LDipl. [1718

Febr. 22. Kongen paalægger Niels Eriksson at betale Werneke Boltze 300 rhinske Gylden.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: Maaske K. 79. Niels Eriksson Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 26.* [1719

Febr. 28. *Reg. *6420.* [^aMedtaget Perg. [med 1 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 59 = Kbhvns Dipl. IV. 79.* [1720

a—a) Saaledes LDipl.

— Henrick Biskop i Ribe, Eggerd Fritle², Lodwich Niels RR., Esgi Friis, Beneditz Hoffuenskilt⁵ VV., Torbern Jeupß⁶ Borgemester i Ribe, Jes Perß, Nis Nielß⁸ Raadmænd sstds. Tirsd. efter Mathie ap. Dag fik Hr. Pether Nielß Ærkedegn i Ribe i s. Barbare Kapel i Vor Frue Kirke i Ribe et Vidne af 2 Præster Hr. Anders Matzß og Hr. Seuerin Matzß, hvilke vidnede, at de

saa', at Hr. Anders Brock Kantor i Ribe, hvis Sjæl Gud have, antvordede Hr. Pether Niels Ærkedegn i Ribe og Mester Niels Kannik sstds. paa Kapitlets Vegne et aabent Brev, som han havde fanget af Hr. Detleff Reuentloff R., lydende paa 300 Stædermark, til 2 »process« at holde i Ribere Domkirke, som er Guds Legems »process« og s. Michels. Fremdeles vidnede Hr. Anders og Hr. Sewerin, at Hr. Anders Brock gav 5 Aar, før han døde, 2 Gaarde i Kaasdorp i Gram S. til Riber Kapitel for hans Forældres og Hr. Jon Twlessøns Begængelse, og lod han selv Gaardene skrive i Anniversariibog. Item fik Hr. P. N. samme Tid et Vidne af 3 Lægmænd: Hans Skegh, Werner Øffuerskierer og Lass Brock; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at det i lang Tid tilforn var Hr. A. B.s Villie, at saa skulde ske, som Hr. Anders og Hr. Sewerin vidnede, endog de ikke nærværende var, den Tid han antvordede »breffuen« fra sig. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [8] Segl: 1. G. 833* (o: Officialatets Segl); 2. Flxiii 3; 5. Lxxiii 13; 6. Eiii 1; 8. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 349* (RA.). Udtog: *Kinch, Ribe I. 354* (med urigtig Dag Marts 1); (*Reg. *6422* (ligeledes)). [1721]

Febr. 29. *Reg. *6421.* Perg. [med 1 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 61; Kbhvns Dipl. IV. 81.* [1722]

Marts 1. Udtog: *Kinch, Ribe I. 354; Reg. *6422.* Er 1721.

Marts 3. Las Jeibss Wiburg Landstingshører, Jes Jenss, Anders Niels »borgermestere«, Nis Jeibss »radmen« og Gotke Skryffer. Til forskrevne Landsting kærede velbyrdig Md. Niels Erics af Brotskou, at Prior i Øø Kloster har kommen ham og hans Svende i Band ustævnet, spurgte, om det var med Rette gjort eller ej. Da tykker os og alle de gode Mænd, som Landsting søgte, og sagde for Rette, at Niels er kommen i Band og hans Svende med Urette; thi at dem burde Stævning for og svare for dem, som Loven udviser. Vore Indsegl. Datum sab. post f. Mathie ap.

Papir med Rester af 4[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2-4. Utydelige. Niels Erikssøn Rotfelds Arkiv; »senere til Grinderslevkloster Godsarkiv; derefter ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [1723

a—a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rotfeld.

— Tingsvidne af Sønder H. i Langeland, at 4 Mænd var gaæde i Borgen hos Husfogeden paa Traneker for Anders Hwidssøn, og at denne derefter var flygtet til Skovs.

Papir med Rester ell. Spor af 5[!] Segl paatrykte forneden: 1. Cxxii 3; 2. Kun Spor; 3. Fiv 1; 4. Axviii 13; 5. Utydelige Rester. Philippus Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Lütken, Langeland S. 554*. [1724

Marts 5—9. Daud Hak paa Mangestorp sælger og giver et Stenhus (i Malmø) til Kalentegildet i Malmøge og dets Alter i s. Pethers Kirke sstds. mod Gudstjeneste.

[^aPerg.^a med Segl: 1. Lxxix 1*b*; 2. Lxxix 5*b*. Senere til ^aMalmø Bys Arkiv^a.] Ufuldstændig Afskr. af Klevenfeldt 1752: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Hack. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 38*. [1725

*a—*a) Saaledes Afskriften. *b*) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 c, Hack.

Marts 10. Lassæ Nielssen Bager, Bymand i Københaffn, lejer 2 Gaarde mellem Fiskethorghet og Lædærstrædet af s. Antonii Alter i Københaffns Nicolai Kirke.

[Orig. ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Afskr. af Jon Mortensen for Langebek: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 82*. [1726

*a—*a) Saaledes LDipl.

Marts 11. Iwer Vigkingsson Provst i Oslo m. fl. gør vitterligt, at de var paa Wordbergh, da Hans Siwurdsson fæstede Jomfru Ingeborgh, Hr. Ake Axelssons Datter, paa nærmere fastsatte Vilkaar.

Perg. med 15 Segl: 1. Hans Sigurdssøns; 2. Cxxxi 6 (s **philippa greve hanffes docter**; Eberstein); 3. Skjold, hvori en Enhjørning, og Hjelm; 4. Fxxv 3 (Vinstorpa-Slægten); 5. Clxxiv 1; 6-7. Skjolde; 8-11. Bomærker; 12. I Sigilfeltet Bogstavet n?; 13. Bomærke; 14. I Sigilfeltet et Marekors; 15. Bomærke. Ingeborg Aagesdatter Thotts Arkiv (SvRA. Perg.). *Dipl. Norv. XVI. 236*. [1727

Marts 12. Vidne, at Dawid Hak paa Mågenstorp gav et Stenhus til et Alter i s. Pæders Kirke i Malmøge.

[Orig. Malmø Petri Kirkes Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 49. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 38*. [1728

— Vidne af Københaffns Byting, at Tale Lalis, Sywort van der Rynnes Enke, lod skøde s. Antonii Alter i Københaffns Nicolai Kirke en Gaard mellem Fiskethorghet og Lædhærstrædet.

[^aPerg. med Segl: »Det 2. og 3die Seigl ere adelige, de andre Bomærker«. Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 83*. [1729

*a—*a) Saaledes LDipl.

Marts 15. Wy menen inwonere des karspels Coldenbuttel makeschiften al unßer karken unde karspels lant unde gudere, de u[nse] vorvaren unde na unße karke heft hat uppe Arnsamme belegghen ant westen van der wi[scke ahm] kerspel Zwauestede, myd heren Nicolawese biscope to [Schleßwig vor] dat lant unde gudere, de zyne vorvaren oldinghes hadden unde

he na hebben [sch]olde, [tho Morberge] belegen ant norden van der kerken Coldenbuttel, zo dat de heren biscoppe scolen beholden den Arnsham, unde un[se kercke] scal beholden de erben. gudere Morberghe. Unßes karspels inghesegel. Gheuen des donredaghes vor Ghertrudes daghe.

A. Medtaget Perg. med 1 Segl: Brudst.^a, kun noget af Omskriften bevaret; det i [] satte er suppleret fra Aa. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 479* (RA.). LDipl. — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 61 a. — Trykt: *Westphalen IV. 3127 Nr. 49* (forkortet). (*Reg. 4206.*) [1730]

a) Aa: »das halb theill des gronen wachses auch aus der capsell abgefallen«.

Marts 17. *Dipl. Viberg. S. 47.* Er 1466 Marts 17.

Marts 19. Erlandh Jeipß Borger i Landeskronen. Mand. før Palmesøndag paa vort Byting, nærværende Olaff Jensß Byfoged, Gerit Grabo og Jens Rüdth Borgemestre, Berent Kulle og Hans Kruse Raadmænd sstds., skødede jeg Hans Roskill min Gaard og min Broders Del med Mattis Jeipß², som jeg i boer og vi baade arvet har efter vor Faders Død Jep Mattsß, fra mig og min Broder, hvilken Gaard ligger vester i Landeskronen næst vesten Hans Skyttes Gaard og næst østen Jon Clemitsß Gaard min Svoger og er 23 Alen bred øster og vester ud med Torghgadhen og 45 Favne Længden sønder og nør; og kendes jeg mig op at have baaret derfor fuldt. Medb. af disse forskrevne Danne-mænd og min Broder. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 2-3, 6-7. Bomærker. (Arkivet paa Gaunø.) [1731]

Marts 21. *Reg. *6388* (med urigtigt Aar 1463 ligesom i det neden-nævnte Aftryk hos Thorup). Perg. med 1 Segl: G. 837. Senere tilbage-givet til Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Thorup, Eflerretn. om Ribe Cathedral-skole I. 1. H. S. 49; Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 54.* [1732]

— Ik Hans Nienborch² radman to Sleßwiik vorkope unde vorschote myt tolate myner husfrowen Metteken unde alle der ghenne, der ere vulbord darto behoff was, den erbaren heren Johan Smoke prestere, vicario unde dekene des kalandes der hilgen dreualdicheit in der domkerken Sleßwiik unde allen vicarien darsulues 4 mr. gheldes jarliken renthe to betalende bynnen den achtedagen paschen in munte to Lubeke unde to Hamborch genge van den ersten wissesten renthen, dede komen ute mynem huse, dat belegen is twisschen der Molenstrate unde der Langenstrate uppe dat suden dat orthus negest Helmich Budelmakers hus mit der schunen, de steit buten deme dore an deme werke uppe dat osten belegen, mit alle dem, dat my darto

noch mach anvallen, vor 50 lub. mr. penninge, de my her Johan myt vulborde der menen vicarien to nutticheit des kalandes in guder grouen munte to Lubeke unde to Hamborch genge betald heft, de ik an myne unde myner husfrowen nutticheit ghekeret hebbe. Wo ik de betalinghe der renthe nicht dede, so mach her Johan van des kalandes wegen de renthe uthmanen mit gestlikeme efte werlikeme rechte; we schaden se des nemen, dat schal ik betalen. Ok wil ik nemende anders mer renthe an deme huse vorkopen unde vorlaten, ane ik beschede tovoeren uth desse 4 mr. to betalende, unde schal dat hus beholden in wesende, dat id nicht vorvalle, up myne eghene kost. Jodoch hebbe ik de macht beholden de 4 mr. gheldes wedder to kopende, also dat de vorkundinghe des wedderkopes schê in den achtedagen Michaelis, unde de betalinghe des houetsummen mit aller nastanden renthe an munte vorscreuen bynnen Slesßwiik in den achtedagen paschen betald sii; wo des nicht enscheghe, wes schaden des de deken unde sine nakomelinghe nemen, dat wil ik em wedderlegghen. Myn ingesegel na deme secrete des ersamen rades to Slesßwiik¹. Ghegeuen unde screuen ame daghe Benedicti.

Perg. med 2 Segl: 1. Slesvig Bys; 2. Bomærke. Slesvig Domkirkes Vikarers Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Domkirche zu Schleswig Nr. 11).

[1733

Marts 21. Broder Tyghe Prior i Prædikebrødrekloster¹ i Othensø og alt menig Konvent² sstds. Vi har i Leje ladet hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Eggerd Fritle R. Høvidsmand paa Hindzegaffuel, Fru Annæ hans Husfrue, Fru Ermegard deres Datter og alle hendes Børn en vor Gaard i Skulkenborgh i Othensø, hvilken Barquard Leembeck for dum i boede; hvilken Gaard ligger imellem Hr. Eggerdz Gaard og den Jordsmon, som Jes Mwles Raadmands i Othensø har sin Kaalgaard paa, og rækker i Nør og Sønder fra Skulkenborghs Stræde til Bygravene og er 18¹/₂ Alen og 20 lang i Øster og Vester fra Hr. Eggerdz Gaard til Jes Mwles Kaalgaard langs ud med Strædet og 80 jævne Alen langs ud med Bygravene af Vesten i Østen fra den Gaard, Lyingh i boer, til Jes Mwles Kaalgaard, i deres Livsdage for aarlig Leje at have, som er 3 lub. Mk. »samfeltæ« Penge ud at give hvert Aar for Michaelis Dag. Naar Hr. Eggerd Fritle, Fru Anne, Fru Ermegard og hendes Børn døde er, skal Gaarden fri igen være til vort Kloster »at« Michels Dag, efter at de er afgangne, og Lejen skal følge med Gaarden. Om Lejen ikke

redelig udgives og bliver standende et Aar om, skal vi Magt have Gaarden igen at tage. Sig. nostra. Datum Ottonie die Benedicti.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 589; 2. G. 588. Eggert Frilles Arkiv (RA.).
LDipl. [1734

Marts 27. Jepp Nielsß af Asmundorp i Ars H. Efter det at min Farbroder Mattes Persß, som nu boer i Assnes i Odz H., har givet hans Halvdel af den Jord i Wæsløff, som er $\frac{1}{2}$ Fjerd-
ing Jord, til s. Gertrudz Alter i Vor Frue Kirke i Kalundeborgh, da giver jeg og i Guds og s. Gertrudz Hæder min Del i den forskrevne halve Fjerd-
ing Jord; hvilken Jord tilsammen baade af min Farbroders og min egen Del skylder aarlig 18 Skpr. Korn
lige Skyld ved den anden halve Fjerd-
ing Jord, som Oløff Hampæ, i Cordel boede, gav og skødede til forskrevne Alter. Og efter den
Fuldmagt, som min Farbroder har givet mig, tilbinder jeg mig og min Farbroder at hjemle s. Gertrudz Alter den forskrevne
Fjerd-
ing Jord. Item har jeg og min Farbroder opladt til Alteret det Dombrev, som vi derpaa har, med hvilket den Jord med
alle Dele, baade den Del, som Oløff Hampæ skødede, og vi har givet og skødet til Alteret, som er tilsammen 1 hel Fjerd-
ing Jord skyldende 36 Skpr. Korn, vore Forældre med al Ret »wor«
tildømt. Dette Gods giver min Farbroder og jeg til s. Gertrudz Alter med saadant Skel, at forskrevne Alters »wæriæ« skal lade
holde en Messe hvert Aar den næste Søgnedag efter Walbur Messe for s. Gertruds Alter for min Farbroders og min Sjæle og
for begges vore Forældres og Efterkommeres Sjæle og for alle kristne Sjæle og til »affløsingh wore synder«. Medb. af beskedne
Dannemænd Oloff Persß Borgemester i Kalundeborgh, Jepp Kellerswen, Anders Ydsß, Naffnæ Nielsß, Jes Persß Sællæ og
Jepp Æsbernsß Raadmænd sstds. Datum Kalundeborgis fer. 3.
post dnicam. palmarum.

Perg. [med 7 Segl: a »Det første Seigl er borte, i de andre ere kun Bomerker« a.] Kallundborg Kirkes Arkiv; a 1747 i Kallundborg Bys Arkiv a; senere ejet af Danske Selskab (RA.). [1735

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Apr. 6. Hinrik Cluuer¹ knape. De duchtighen knapen Dethleff van Bockwolde, Clawes Ratlouwe, Henneke unde Otte Waels-
torpen brodere unde Otte van Aneuelde hadden my ghelouet vor 2200 rinsche guldene van weghene mines heren des koninghes
unde heren Gherdes sines broders, alse de houetbreff darup ghegheuen dat [ut]wiset. Des hebben desse Dethleff, Clawes,

[Henne]ke, Otte unde Otte my betalet eren antale van den 2200 rinschen guldenen; ik schelde ze darvan qwit. Desset loue ik mit den duchtighen Johanne unde Hermene Schulten knapen to holdende. Myn ingheseghel mit Johans² unde Hermens Schulten³ miner medelouere ingheseghelen des frigidaghes in den passchen.

Perg. med 3 Segl: 1. Skjold, hvori en Bjørnelab; 2-3. Skjolde med Schult-Vaaben. Senere til Kongens Arkiv (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitte.). [1736]

Apr. 8. *Reg. * 6425.* Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 22.* [1737]

Apr. 9. Jøns Aruidson Borger i Halmstade giver s. Nicolai Kirke i Halmstade sin Rettighed i en Gaard (sstds.).

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 17)). *Weibull. Dipl. dioec. Lund. IV. 39.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 575. [1738]

Apr. 11. Vidne af Lawensfare Landsting, som Philippus Axelsson lod tage om Anders Longhs Overgreb mod 2 andre Mænd.

Papir med Rester ell. Spor af 5[!] Segl paatrykte forneden: 1. Utydelige Rester; 2. Kun Spor; 3. Axviii 10; 4-5. Kun Spor. Philippus Axelsson Thotts Arkiv (RA.). *Lütken, Langeland S. 555.* [1739]

Apr. 19. Nis Jenss Herredsfoged i Hinstet H., Powel Niels s i Rustrop, Anders Jehss³ i Horby, Bertel ibid., Nis Thords s i Doldrop, Klingebergh i Roldh, Oleff Anders s i Swenstrop og Marqwardh i Brynbergh. Torsd. før Georgii Dag paa Hinstet H.s Ting saa' vi og hørte, at 8 Mænd: Klingebergh i Roldh, Bendh i Wiue, Cristern i Stenstrop, Per Matess s i Roldh, Jes Winter i Ærendh, Tøgær i Rustrop, Per Jens s i Blegedy og Sty i Rustrop vidnede, at paa samme Dag og Ting Powel Niels s i Rustrop Sandemand paa sine og andre Sandemænds Vegne kundgjorde det Tog, som fornævnte Sandemænd gjorde den Dag i saadan Maade, at de gjorde Markeskel mellem Øwe Mark og Owgards Mark fra Bærdaall og sønden til Skoven og norden til Aaen, saa at hver skal nyde Eng og Skov som tilforn; kan og nogen vinde sig ind i Fællig eller Del i Owgards Mark med gode gamle Breve eller anden lovlig Bevisning, det skal de nyde. Sig. nostra. Datum etc.

Perg. med [7!] Segl: 1. Utydeligt; 2. Bomærke; 3. I Sigilfeltet Bogstavet A; 6-7. Bomærker. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 341* (med urigtig Dag: »torsdag for Gregorii«); ^a1861 af Pastor emer. C. Praëm foræret til Gehejmearkivet^a. LDipl. [1740]

^{a-a} RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XVII.*

Maj 3 ell. Sept. 14. Swend Rask Raadmand i Aos. Paa Korsdag var jeg »endractecth« med en beskeden Md. Lasse Jeppesson Bymand sstds. om de Agre og Enge paa Rynkkeby Mark, hvilke jeg købte af Per Nielsson, Aowesse »mollere« var, og kendes jeg mig at have opbaaret fuld Værd og Penge af Lasse Jeppesson for forsagte Agre og Enge. Medb. af andre gode Dannemænd Stenkwedh Borgemester, Scipper Niels Raadmand i forsagte Sted og Tve Jensson Herredsfoged i Villandz H. Givet Aar og Sted, som for skrevet stod.

[^aPerg. [med Segl].^a Senere til Aarhus Hospitals Arkiv; *ÆA. V. 791*; ^a1764 i Christianstad Bys Arkiv^a, jfr. *Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 466, 470.*] Afskr. af Langebek 1764: LDipl. — Afskr. af Lagerbring: Lunds UB., Dipl. Lagerbringianum T. II. (*Reg. *6722* (med urigtigt Aar 1469).) [1741

a—a) Saaledes LDipl.

Maj 5. *Reg. *6427.* [Orig. Senere til Haderslev Kapitels Arkiv.] Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 38.* [1742

— Tingsvidne af Giislom H., givet Fru Birgittæ Powelssdotter i Refines, at Hanss Powelssen gjorde Lovhævd paa Møllholm ved Gedstebrow.

Perg. [med 8 Segl]. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv (RA. Lerchenfeldt Godsarkiv). *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 69.* [1743

Maj 10. Jeg Pædher Houinskilt¹ R. har oppebaaret af Hr. Eric Ericß R. 15 rynske Gylden, 1 lyb. Gylden og 9 danske Skill. af den Sum Penge, som han mig skyldig er og hans aabne Brev udviser, han mig derpaa givet har; for hvilke 15 rynske Gylden, 1 lyb. Gylden og 9 danske Skill. jeg lader Hr. Eric Ericß kvit. Mit Indsegl. Datum Hagenskouff die ascens. dni.

[^aPerg. med 1 Segl: Lxxiii 12.^a Erik Erikssøn Løvenbalks Arkiv; ^asenere ejet af Klevenfeldt^a.] Afskr., delvis faksimileret, for Klevenfeldt med Segltegning: RA. Klevenfeldts Segltegn., Hogenskind. [1744

a—a) Saaledes Afskriften.

Maj 13. *Reg. *6429.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Styffe III. 150; Missiver I. 27.* [1745

Maj 19. Jes Karlsß¹ Herredsfoged i Wolburs H., Daud Arelsß² R. i Rydhe, Hr. Acer³ Sognepræst i Rydhe, Hr. Hans Clausß⁴ af Hyllinge, Lasse Jensß i Lædhre, Hans Nielsß af Vdlædhre, Pædher Jensß af Tolkitstrop. Pinseaften paa Worl-

burg H.s Ting spurgte beskeden Md. Hr. Oleff Pæderss perpetuus vicarius i Roskilde, om nogle gamle Mænd i forskrevne Herred vidste at sige af en Skov liggende hos Lyndholm i Gæffninge S. mellem Clare Skov og Abbetwedh Skov. Da tilmælttes 12 gamle »astadighe« Mænd, at de skulde ransage og bespørge forskrevne Spørgsmaal; de vidnede, at dem mindedes i fulde 40 Aar, at forskrevne Skov har ligget til s. Lucii Alter i Roskilde Domkirke, og alle de, som forskrevne Alter har haft, har ejet forskrevne Skov ukæret. Item sagde en gammel Dannemand paa forskrevne Ting, at den Tid Biskop Cristiern havde den Skov i Væрге, lod han de 2 Mænd, i de 2 Gaarde boede i Sæby, som ligger til s. Lucii Alter i Roskilde, hugge deres Ildebrand og Gærdsel fri og ikke de andre Gaarde, som ligger til s. Laurens's Kapel i Roskilde. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. Gxix 3 (Qvitzow); 3. G. 408* (i Teksten; 408 i Afbildningerne); 4. G. 408 (i Teksten; 409 i Afbildningerne). Roskilde Kapitels Arkiv (Lucii Alter) (AM. XLI. 3). LDipl. [1746

Maj 19. Tingsvidne af Herum H., givet Christiern Laurissen Sognepræst i Bordberigh, at Sandemænd i Herum H. gjorde Lovhævd paa det Hussted, som er »preste« rette Gaard i Bordberigh S.

Perg. med [7] Segl: 1. Utydeligt Skjold. Borbjærg Kirkes Arkiv (NLA. Borbjærg-Ryde Præstearkiv). *Nielsen, Hjerm og Ginding Herreder S. 182.* [1747

Maj 19 (Aar?). *Reg. *6467.* Perg. [med 3 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (RA.). *Dipl. Norv. V. 614.* [1748

C. Maj 20. Sognevidne givet Hr. Mads Povelsen i Dragstrup Kirke om Tørvemark og Eng.

[Orig. Dragstrup Kirkes Arkiv. — ,Fornyet' til Nør H.s Ting paa Morsøe 1593 for Hr. Jesper Thorkilsen i Vester Jølby.] Udtog herefter: NLA. Aalborg Bispearkiv, Stiftsbog 1690 (Aflæverings-Designation Nr. 419), Nørre H. Mors, Dragstrup og Skallerup Sogne. *Wulff, Bidrag til Aalborg Stifts Hist. S. 250.* [1749

Maj 23. Jeg Tørbern Bylle af Swaneholm R. har med min Husfrues [Villie] og mine Børns Tilladelse givet 3 Gaarde og Jorder i Nyborgh i Fyyn til Jomfru Marie Brødrers Orden af Carmels Bjærg med saadant Skel, at de skal bygge et deres Ordens Kloster, Gud, Jomfru Marie og alt Himmeriges Herskab til Lov paa en af de fornævnte Gaarde og Jorder, som liggende er i Syndregadhe ved Graven, som Per Dyeghen i boede; den anden Gaard er liggende i Grawegadhe, som Hr. Steen Basse købte af Rwsess Arvinger, og Jeppe Portheneer tilforn aatte og

i boede; den tredie Jord er liggende østen for Slottet noget saa nær midtvejs i Byen, som Hr. Steen Basse købte og aatte. Disse Gaarde og Jorder har jeg givet til Jomfru Marie Orden og Kloster med al Rettighed, som Hr. Steen Basse mig undte og skødede paa Syellensfaarss Landsting, og jeg Laasebrev har paa, med saadant Skel at de skal i Klostret bede for Hr. Steen Basse, hans Husfrue og begge deres Forældres Sjæle og for mig, min Husfrue og begges vore Forældre og Efterkommere til evig Tid og lade gøre Begængelse for os saa tidt, som dem selv tykkes. Medb. af min Husfrue¹ og flere gode Mænd Per Bylle af Solbyerigh min Broder, Erik Bylle³ af Sandhe min »feddher«, Beyent Bylle⁴ af Søholm min Søn, Per Bylle min Søn og Joon Bylle min »feddher«. Givet fer. 4. pentecostes.

Perg. med [6] Segl: 1. Fxvii 16 (*frve . ecilie bildes*(?); Lunge); 3. Lxx 11; 4. Lxx 21; Paaskrift med Bent Billes Haand: »Breff po te gardhe, ssom [myn] ffadher gaff till Vor ff[rwe] closter i Helsingør, som [ligger] udhi Nyburg.« Mon aldrig udleveret? Senere til Bent Billes Arkiv (jfr. Paaskriften) (RA.). LDipl. [1750]

Maj 27. Cristiern Bolofsß Sognepræst i Trans og Jens Puder V. Paa trinitatis Søndag paa Trans Kirkegaard for os og menige Sognemænd fik velbaaren Md. Hans Krabbe et Sognevidne af 12 Dannemænd: Cristiern Therkelsß, Cristiern Jwelsß, Las Bucksß, Nis Framer, Mich[el] Grawersß, Mates Persß, Persß, Hans Korrii, Cristern Moldthrop, Jes Truelsß, Nis[?] Cristernsß og Grawers Skinder; hvilke vidnede, at somme af dem hos var og hørte og saa', og de andre vitterligt er, at Cristiern, Las Lowsß Søn, slog Cristiern Matsß ihjel i Moldthrop. Med vore Indsegl. Skrevet *osv.*

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Hans Krabbes Arkiv; ^aaf (Christen) Linde foræret til Klevenfeldt^a; senere formentlig ejet af Sandvig (ifølge Paaskrift bagpaa); endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). [1751]

^{a—a} RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Krabbe.

Juni 1. *Reg. 4211.* [Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. af Th. Bartholin: Bartholin F VI 154 (jfr. 151). Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Thott 4to 1580 S. 13. *Pontoppidan, Annales II. 634; Kbhvns Dipl. IV. 84.* [1752]

Juni 5. Cristiern Konge¹. For os har været beskeden Md. Jep Mortensß i Swensturp a. v. med Indførelsebrev af Bieffuerskows H.s Ting lydende, at han er lovlig indført i 2 Gaarde i Gødersløff (Jes Smeth og Oloff Tømmere; hver »there« giver

aarlig 3 Skill. Grot til Landgilde med andre Redsler), og derpaa havde Jep Mortensß 3 vore Dombreve; hvilke Breve alle til Sielentzfare Landsting læste er og beseglede med »domeres« Indsegl, og derimod er ingen Breve eller Gensvar for os kommen. Thi tildømmer vi nu 4. Tid Jep Mortensß de 2 Gaarde, og forbyder vi alle Jep Mortensß derimod at hindre, til nogen kommer for os med bedre Bevisning derpaa. Datum Haresborgh die Bonifacii nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Haresborgh.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Jep Mortenssøn i Svenstrup's Arkiv; »senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. IV. 5).

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

[1753

Juni 5. Jennß Pederßenn Rodbye Foged i Fuelse »herritz«, Ip Schaffue i Heynned[?], Jep Jennßenn i Røgeschouff, Peder Boßen ibid., Niels Espennßen i Wedlebye og Jep Thrømme i Gæringg. Tirsd. efter hellig Legems Dag paa Fulße H.s Ting fik »welb.« Mand Henning Walchenndorpff i Høybye et Tingsvidne med 12[!] Dannemænd: Anders Hoffuet i Buchehaffue, Thomaß Annderßenn i Rinngßebølle, Jennß Hanßen ibid., Jep Anderßenn ibid., Hannß Noemann ibid., Jep Thrømme i Girinng, Mortenn Friß i Hyldtoffte, Peder Hermanndßen i Engebøll, Brunn i Hybye, Pouffuell Niels Norge og Niels Jennßenn ibid.; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at et aabent beseglet Brev uskrabet var læst paa Fuelse H.s Ting lydende: 291. Item »wurde«[!] forskrevne 12 Dannemænd, at der var ingen Gensigelse paa den Tid imod forskrevne Sognevidne. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Datum et actum ut supra.

[A. Orig. Henning Pederssøn Valkendorfs Arkiv. — Aa. Afskr. indført i et Ridemændstog af Borchard Rud til Seebygard m. fl.; Hennrich Ranndtzow fremlægger Breve af 1464 Dag?, 1469 Dag? og 1465 Dag? og nærværende Brev.] Aaa. Afskr. herefter indført i Rettertingsdom 1641 Okt. 21 mellem Hr. Palle Roßennkranndtz til Krennckerup og Hennrich Ranndtzow til Smoele; den sidste fremlægger Ridemændstøget. RA. Herredagsdombog 1641 Bl. 535 a. [1754

Juni 8. Reg. 4212* = *6434. A. Perg. [med 5 Segl^a]. Slesvig Bisps Arkiv; ÆA. V. 472 (RA.). Stemann III. 89. — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 19 a. [1755

a) Aa nævner Vollert Rumors Segl som affaldet, saa at de øvrige da maa antages at have været bevarede.

Juni 17. Ærkebisp Two af Lund bevidner, at Petrus Hermanni Kannik i Lund gav sin Gaard sstds. til St. Johannis Evang. Alter i Lunde Domkirke mod Gudstjeneste.

A. Perg. [med 2 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 148* (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 40.* — Aa. Afskr.: Lundebogen S. 93 (med urigtigt Aar 1465). Udtog herefter (ligeledes med urigtigt Aar 1465 (uden Dag)): *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 190 Anm.* (= *Hvolfeld, Bispekrøn. Bl. Yiii, Fol. 86 L. 7.*) [1756]

Juni 20. *Reg. 4236* = *6435.* A. Perg. [med 5 Segl^a]. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 479* (RA.). *Stemann III. 90.* — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 50 b. (Afskr. herefter fra c. 1600: Slesvig Bisps Arkiv (RA.)) [1757

a) Aa nævner »4 kenliche sigell«, medens »das erste sigell auch darvon ganz und das funffte ahn der circumferenz halb wegk gefallen«.

— *Reg. 4213.* [A. ^aPerg. ^aFaaborg Nicolai Kirkes, senere ^aFaaborg Bys Arkiv^a.] Aa. Afskr. for Langebek 1753: LDipl. — Ab. Afskrifter fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 466; Rostgaard 4to 107 (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 837); Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedralskole S. 264 (herefter: Thott 4to 1419 S. 371); Gl. kgl. Saml. 4to 2349, Hæfte b under Faaborg (af Jacob Bircherod) (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 729 S. 342 (fra 18. Aarh.) og Nationalmuseet, Vedel Simonsens Haandskr. Nr. 511 y S. 299 (fra 19. Aarh.)). Efter Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedralskole: *Akstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 132* (Aa har følgende Afvigelser fra Aftrykket: men thette breff *se eller* høre læses - Skogher byfoght - Bulgher, Nis Bondesson - Aggisson - radmen i samme stetz - vedherlicht *met thette breff ooss aar effter Gwdz byrdh twsendee fire hundret trysentywe po thet fierde then* othensdag nest for sancti Johannis - *sannelig seet* - ware, var skicket - tha *bedis, fick oc framlede* - Persson, Per Knutsson, *Andhers Bagere, Anders Persson, Per Smeth, Jep Smeth, Jes Bagere borgere oc bymen i Foburgh oc Jes Bøgh i Hødrp;* hwilke sa sandrechtelige - *sannings* - var skicket beskedhen - i *for^{de}* Foburgh - thet *ther* obenbare - Nis Kræmere - *Marquardh*, som - siel *Gwdh* haffwe - præstægardz - *sadant skel*, at the skulde bede for - *ther tiill* benefide - alt thet skøtte - things vithne och tha vithnede - i *for^{de}* Foburgh. *Theroffwer* - jordh *met* hennes - *tiill at sta* - tiltall. *Quod prout vidimus et audiuimus, publice protestamur in hiis scriptis sigilla nostra presentibus appendencia[!] in testimonium premissorum. Datum anno, die et loco supradictis.*) [1758

a—a) Saaledes Aa.

Juni 27. Andhers Jens¹ i Tersløsse Landsdommer i Siæl-landh, Claus Daa² af Raffinstorp, Herløff Skaffue³ af Eskelstorp, Eric Jens⁴ af Winninghæ, Bo Jens⁵ af Gerdorp, Jep Morthen⁶ af Swentztorp VV. og Michel Ander⁷ af Skowgarth i Flackebiers H. Onsd. efter Midsommers Dag paa Siælantzfare Landsting »kesdæ« velbaaren Kvinde Husfrue Bøældh af Storbeth i Wester Eghædhæ S. i Borsse H. beskedden Md. Lasse Per⁸ af Krogs møllæ til sin Værgen i den Sag, og Husfrue Bodiill holdt paa Lasse Per⁸ højre Arm, og Lasse Per⁸ paa Husfrue

Bodils Vegne skødede til velbaaren Md. Henric Meghensterop boende i Fretzgarth en Trediepart i en Gaard i Thestorp i Ringstede H. (Oleff Swdher) med saa Vilkaar, at Henric Meghenstorp skal indløse forskrevne Trediepart af Henric Litlæ i Nes-twedh, som han da i Pant havde. Og »wort« forskrevne Skøde mælt stadigt at blive paa forskrevne Ting. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 7 Segl: 1. Li 13 (Passov); 2. Lxlix 38; 3. Llvii 3; 4. Clxiv 10 (Dyre); 5. Fxix 1; 6. Dvi 13 (Krag); 7. Bomærke. Henrik Meinstrups Arkiv; »senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)« (AM. IV. 6). [1759]

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Juni 29. Niels Jonsß¹ Sognepræst i Køghe, Mattes Wath² Sognepræst i Herføyle, Jep Laurenß³ Sognepræst i Ølsi magle, Hans Lidickeß⁴, Niels Hemingsß, Niels Hanß »capellane« i Køghe, Andhers Olß⁷ Borgemester sstds. Petri et Pauli Dag i Køghe Kirkes Sakristi for os og flere gode Mænd var »forstander« til fornævnte Kirke Mattes Beintß og Laurens Rothe og bad os for Guds Skyld høre Dannemænds Vidne, som nærværende var, den Tid Per Jensß, Gud hans Sjæl naade, lod skrive sit Testament. Da fremginge Per Gyze, Jens Gaddesß, Mouens Langh, Laurens Nielsß Borgere i Køghe, bad dem saa Gud hjælpe og »hellien«, at dem vitterligt er, at Per Jenß, som død blev i Køghe ved 12 eller 14 Aar forleden, 2 Aar før han død blev, da »mundethe« han sin halve Gaard^a til Kirken, og den Tid han laa i sin Sotteseng og lod skrive sit Testament, gav han sin halve Gaard med fri Indgang, Udgang ad Porten til s. Nicolai Kirke i Køghe. Med vore Indsegl.

Perg. med [7] Segl: 1. I Sigilfeltet Bogstavet n, hvori en Rose; 2. Bomærke; 3. I Sigilfeltet en Helgeninde (med Hjul(?) i venstre Haand); 4. I Sigilfeltet et Træ; 7. Bomærke. Køge Kirkes Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1451-1475). [1760]

a) Ifølge en næppe meget yngre Paaskrift: »i Westre stræde«.

Juli 2. Reg. *6437. Perg. med [7] Segl: [1-2. a]; 3-4. Bomærker; [5-6? a]; 7. Bomærke. Helsingør Dominikanerkl. Arkiv; formentlig senere til Aarhus Hospitals Arkiv (jfr. *ÆA. V. 785 f.*); ^b1764 i Christianstad Bys Arkiv^b (Lunds LA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 139* (læs: borgemester i samme stedh, *Mawens Rawen, Per Jeipß radhmen samme stedh*, Pedher - then mandagh - mannege). [1761]

a) Langebek 1764 i LDipl.: »1. et 2. sig. obscurioris notæ. reliqua ignobil.«
b—b) Saaledes Langebek i LDipl.

— Otte Nielssen, Stygge Nielssen og Erick Otzssen lover Laghe Brok Fred til Morthens Dag.

[^aPerg. med [7] Segl: ?1; 3-4; 6-7^a (blandt andre: Lxviii 21 (Thott)^b). Senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 14) (altsaa formentlig aldrig udleveret fra Otte Nielssøn Rosenkrantz's og Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Andre Afskrifter: Uldall 4to 360 Bl. 114 a; Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 114 (begge fra 18. Aarh.); RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Brock (for Klevenfeldt). Efter den sidste: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 114*. [1762
^{a-a}) LDipl.: •1. 3. 4. 6. 7. sigilla absunt(!), 2. 5. desunt. ^b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Thott.

Juli 9 ell. 16. Kongens Kreditiv til Niels Erikssøn for Hofmesteren Erick Otß.

Papir med ukendelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Maaske K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 28*. [1763

Juli 10. Cristiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Hr. Eggert Frille R. vor Mand og Raad os og vore Riger gjort har og gøre skal, tillader vi, at han maa nyde, saa længe han lever, alt hans eget Gods og det, som han nu i Befaling har, frit over Hals og Haand at rette og med al anden kongelig Ret, uden vi eller vore Efterkommere Konger efter vort Raads Raad skal have nogen Hjælp af mene Almue i Danmark; da skal hans Tjenere gøre deri som andre vore Raads og gode Mænds Tjenere »meenlige« gør. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Calmarn die Kanuti regis nostro sub secreto.

[^aPerg. med Kongens Sekret.^a Eggert Frilles Arkiv.] Vidisse 1468 Maj 14. LDipl. [1764

^{a-a}) Saaledes Vidissen.

Juli 12. Karine, Suens Stures Datter, giver sin Rettighed i Gaarden Strandegordh i Knæbilstorp til Kalentealteret i Halmstad.

Medtaget Perg. [med 1 Segl]. Halmstad Kalentegildes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 18)). *Weibull, Dipl. dioec.*Lund. IV. 41*. — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 576. [1765

Juli 19. Claues Jossopsß Foged paa Alborgehus, Nis Jensß Foged paa Henste H.s Ting, Jens Matesß af Vissborge R., Jeller Iversß Provst i samme H., Las Palsß af Rørbæk, Jep Bodyß, Bertil Hørby og Pouel Nielsß i Rostrvp. Torsd. før Maria Magdalene Dag paa Henstet H.s Ting fik velbyrdig Md. Jon Viffersß i Thorstellonndh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Pouelsß i Døstrop, Jep Iversß, Nis Støyreman, Ander Michelsß i Bassbøl, Nis Nielsß i Døsdrop, Nis Povelsß i Kelstrop, Jes Bagy og Nis Hansß i Oue; disse vidnede, at de har hørt af deres Forældre og gamle Dannemænd, og var det dem vitterligt, at Gammel-

vadmøllen har været fri Mølle i 100 Aar og mere og har haft fri Dam og Damsted og Damsbaand, Flod og Flodsted ukært til nu om et »ar mod«, Hr. Andhers Jackopsß gav der Kære paa. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 4. Brudst. Torstedlund Godsarkiv; senere til Barritskov Godsarkiv; 1839 med en Del af dette deponeret i Gehejmearkivet (RA. Torstedlund Godsarkiv). LDipl. [1766

Juli 23. *Reg. *6440. Lasz, Samml. Husumscher Nachrichten, 2. Fortsetz. S. 93.* Brevet er det samme som *Reg. *6418*; men Aftrykket har i Dateringen den utvivlsomt urigtige Læsemaade Aschatius i Stedet for Anscharies. [1767

Juli 25. Kongen tillader Vestenskov Sognefolk at fuldende det Kapel, de har paabegyndt, dog saaledes at det ikke bliver deres Sognekirke eller Sognepræst til Skade.

[Orig. Vestenskov Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 852.* — Vidsisse 1566 Juni 7 (af nærværende Brev og Breve af 1494 Nov. 27 og 1465 Apr. 19^a), udstedt i Vestenskous Præstegaard af Niels Ipsen Sognepræst til Gloslund og Provst i Synder H. i Looland, Christofer Pedersen Sognepræst til Sandby Sogn og Provst i Nørre H. og Jørgen Olsen Sognepræst til Vestenskou.] Afskrifter efter Vidissen: Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 69 a (fra c. 1700; herefter: LDipl.); Rostgaard 4to 107 (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 837); Ny kgl. Saml. Fol. 409 S. 105 (af Jacob Bircherod); Thott Fol. 730 Bl. 472 a (af Poul Rogert; uden Dag og i det hele ufuldstændig i Slutningen); Additam. Fol. 140, I (under Vestenskov; af Jørgen Carstens Bloch »efter en Gienpart mig meddeelt«; uden Dag og i det hele ufuldstændig i Slutningen); SLA. Lolland-Falsters Bispearkiv, »Dokumenter og Breve for Herrederne 1464-1762«, Læg »Lollands Sønder Herred 1464-1730« (2 Afskrifter fra 18. Aarh.). *Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 461.* [1768

a) Medens de 3 Breve i de fleste Afskrifter indføres i denne Orden, er det 2. og det 3. ombyttede i Additam. Fol. 140, I.

Juli 26. Tingsvidne af Hindss[!] H., at Jens Thomesß af Dalsgaardh gjorde Lovhævd paa Dalsgaardth.

A. Perg. [med 9 Segl]. (NLA. Dalsgaard Godsarkiv, Pergamentsbreve 1473-1675.) Herefter: *Meddel. fra det danske Rigsark. I. 170* (Faksimile sstds. *Tavle I*); jfr. sstds. *S. 171 f.* og *184-87*, at Teksten er falsk og skreven oven paa et Brev af 1482 Dec. 17, hvis oprindelige Tekst man har søgt at bringe til at forsvinde. — Aa. Optaget i Tingsvidne 1723 Jan. 26 af Hellum Hinsted Herreder, givet Sewerin Benzon til Haunø og Wißborggaard. NLA. Hellum-Hindested Herreders Justitsprotokol 1722-25 Bl. 244 b og (det originale Tingsvidne; dateret 1723 Febr. 9:) NLA. Havnø Godsarkiv, Pk. »Dokumenter. (Modtagne som Depositum ¹²/₁₀ 1905)«, Læg »Ejendomstrætter 1679-1759«. Trykt herefter (ufuldstændig): *Saml. til jydsk Hist. 2. R. I. 469.* [1769

Aug. 10. Gertrwd Swensdotther, Niels Mwnks Enke, sælger Bisp Jenss i Aars 2 Gaarde i Ræwenth i Wedelby S.

Perg. med [8] Segl: 4, 6-7. Bomærker. ^aSenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA. Privatark., kronolog. Række). *Hvass IV. 277.* [1770]

a—*a*) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Munk. *b*) RA. Reg. 60 S. 248.

Aug. 13. *Reg. *6444.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 157.* [1771]

Aug. 16. *Reg. 4216.* [Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 551.*] Vidisse 1487 uden Dag. *Noodt, Beiträge II. 23.* [1772]

Aug. 19. *Reg. *6751* (med urigtig Datum 1469 Aug. 20 ligesom i det nedennævnte Aftryk). Perg. med [4] Segl: 1. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm.^a Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 476* (RA.). *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 154.* [1773]

a) Af Seglene nævner Matthiessen i LDipl. -de 3 andre i Levninger^c.

Aug. 27. *Reg. *6447.* [^aPerg. med [12] Segl: 1; 3. Fxliii 12 (Lange)^b; 4-5; 6. Hxx 4 (Fasti)^c; 7-8; 9(?). Hxl 14 (Udsøn)^d; 12.^a Otte Nielsson Rosenkrantz's og Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 15).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 116 a; Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 117. Efter den sidste: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 115.* [1774]

a—*a*) Saaledes LDipl. *b*) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 d, Lange. *c*) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Fasti og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 e, Skram. *d*) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Udsøn og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 f-8, Udsøn.

Sept. 1. Jeg Tyghe Jensß Kannik i Roskilde har købt en Gaard i Buckerop i Soderops S. i Myærløse H. af velbyrdig Md. og strenge R. Hr. Otte Rwdh i Witby med Vilkaar, som det Hovedbrev indeholder, som han mig derpaa givet har, i saa Maade, at naar han eller hans Broder Jørghen Rwdh vil Gaarden igen købe for 60 rinske Gylden og for 60 lub. Mk. i hele hvide Penge, som i Syælland er gænge, skal de dertil fuld Magt have. Sig. meum cum sig. honorabilium et nobilium virr. Ketilli Nicolai² capitanei castri Hareltzborgh et cancellarii regni Dacie, Dn. Johannis Nicolai³ canonici Roskildensis et Tiderici Friis de Ramløse. Datum Roskildis die Egidii.

Perg. med [4] Segl: 2. Gxv 6 (Algudsen); 3. G. 283*. Vel senere til Jørgen Ruds Arkiv; anført: *Vedel Simonsen, Ruderne I. 125 L. 6 f. n.?* (RA.). LDipl. [1775]

— Oluf og Niels Jepszøner Købelyn sælger deres Broder Beynt Jeepson Præst deres Del i en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 381. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 42.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 20, Nr. 251 (jfr. *Weibull, anf. St.*). [1776]

Sept. 4. *Reg. *6451.* Se 1693.

Sept. 7. *Reg. 4221**. [Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 16 a. — Afskr. af Langebek uden Kilde: LDipl. *Nye Danske Mag. I. 156; Kbhvns Dipl. II. 118.* — Hertil 401, 595, 614, 617, 752-53, 1403, 1417, 1440-44. [1777]

Sept. 8. Jeg Hendrich Daa a. v. i Gelstrup i Odtz H. vederkender mig op at have baaret af alle perpetuis vicariis i Lucii Kirke i Roeskild 120 rinsche Gylden af de 4 »kiørførste slags« fuld vægtige, for hvilke jeg sælger alle perpetuis vicariis 2 mine Gaarde i Tostrup hos Holbech i Meerløse H., som Hans Vongßn [?] af mig i Pant havde tilforn og jeg nu indløst har, som nu øde er og skulde give 3 Pd. Korn, naar de bygte var, med anden Smaaredsel. Afvindes disse Gaarde dem, tilbinder jeg mig dem straks inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter saa gode bygte Gaarde af Rente at vederlægge. Jeg lader mit Indsegl hænge for dette Brev med ve[l]baarne Mænds Indsegl Kield Nielsøn Høvedsmand paa Hariddborg, Otte Jenßen, Erich Jensøn Forstander i Vor Frue Kloster, Jep Jenßen Forstander i Claræ Kloster og Boe Jenson Borgemester i Roskilde. Datum Roeskildæ die nativit. Mariæ.

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv.] Afskr. attesteret 1666 Apr. 19 af Niels Rasmusøn comminister ecclesie Roeschildensis: RA. Rtk., Indberetn. indsendte i Henh. til kgl. aab. Brev af 25. Jan. 1666 af dem, som pro officio nyde gejstligt Gods ell. Tiende, Sjælland Bl. 33 a. [1778]

— Laß Jeebßen Wiburg Landstinghører, Jep Mogenßen Foged paa Skierne, Chresten Terckelßen, Tordt Thammeßen, Puusell VV., Anders Nielsøn Borgemester, Peder Skytthe Raadmand, Peder Skytthe i Høe og Gødicke Skriffuere. For os til forskrevne Landsting spurgte velbyrdige Md. Jørgenn Krumpen, om det maatte være Ret, at nogen Mand maatte vinde Gods af anden, det, som længe har været i en Mands Værge og i deres Forældres Værge, »oldefader och oldemoder«, om nogen kunde vinde dem det af med Tingsvidne eller Sognevidne, foruden der var Ejendomsbreve paa. Da tykker os og alle de gode Mænd, som Landsting søgte, og sagde vi for Rette, at det bør ej at være, at man skal vinde Jordegods med ny Tingsvidner eller Sognevidner, foruden der er gamle Ejendomsbreve eller Pantebreve paa, og funde vi for Rette, at den er nærmere at værge sit Gods med Lovhævd, som han i Værge har, end den er, som paataler. Vore Indsegl. Datum die nativit. Marie.

[^a Perg. med 8 Segl. ^a Jørgen Krumpens Arkiv.] Vidisse 1578 Maj 30 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Anders Dreßelberg vor Sekretær. RA. Rigens Forfølgningssbog 1575-82 Bl. 120 b. [1779]

a-a) Saaledes Vidissen.

Sept. 14. Mathis Bondessøn Bymand i Kønehavn lejer en Nicolai Kirke tilhørende Jord ved Østræ gadhæ.

[^aPerg. Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Afskr. for Langebek:
LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 85.* [1780

a—a) Saaledes LDipl.

— Cristiern¹ Konge. Hr. Eggert Frille R. vor Mand og Raad har os fornøjet, hvis han har opbaaret af den sidste Landehjælp i Skamme H. og Wentz H., i hvilken Landehjælp hver 4 Mænd gav 4 Mk. lubske, og har gjort os deraf Regnskab, saa at os vel »atnøger«. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav derom. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 6. videl. die exaltac. crucis.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 78.
Eggert Frilles Arkiv (RA.). [1781

— Se 1741.

Sept. 14 ell. 15. *Reg. *6452.* Perg. med Notarmærke. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 155*; dansk Udtog (urigtig anført under 1465): *Hvitfeld V. 143, Fol. 902 L. 19.* [1782

Sept. 17. Mattes Smyth Foged paa Byørnholm, som Tinghører var paa Norre H. den Dag, Nyæls Munk² i Skyærwadh, Iwær Anderß³ i Mæthilgardh, Erik Pætherß⁴ i Fyældrop VV., Andærs Skøttæ i Gærild, Pæther Æsbernß⁶ i Sælleker, Jessæ Erikß⁷ i Ænsløff og Nyssæ Jenß⁸ i Hammetløff. Mand. efter hellig Kors Dag paa Norre H. Dywrs Ting fik en velbyrdig Md. Tames Jenß i Groæløth gardh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Pæther Esbernß i Sællækvær, Thorkil Klint i Stockebro, Pæther Anderß i Hæmeth, Jæppe Myckæls i Rampten, Jesse Smyth i Syfuiståethæ, Pæther Starß, Pæther Nyæls i Owælstrop og Mychæl Jenß i Ørum; hvilke vidnede, at Tames Jenß paa fornævnte Ting og Dag opkrævede sine Høringe og Synsmænd, som hos var paa Sostrups Enemærke, der han gjorde sin Lovhævd; da opstod hans Høringe og Synsmænd: velbyrdig Md. Nyæls Munk i Skyærwadh og Andærs Skyttæ i Gærilde og sagde, at de var paa Sostrops Enemærke Tirsd. efter Vor Frue Dag nativit. og gjorde[!] sin »lawe« paa hans Moders Vegne paa al Sostrops Enemærke først sønden fra Stokkæbroæs Abildgaard, saa norden om Wippekiær og endelangt ud med Gærildæ Mark og saa ud med Karleby Mark og norden op til Karleby Aa, saa norden fra Karlæby Aa og midtstrøms til Weghersløff Bro op ad Aaen, saa fra Weghersløff Bro og ud med Rymso Mark nordvest ind til Marsledh, saa ud med Steersbool, saa norden om Stersbool

til den Bæk, som løber af Tolstrop Dam og i Sostrop Dam og saa Markeskellet op i Vester og ind til Byørnholt Skov, saa fra Bækken og sønden om Stighsholt og til den Vej, som løber fra Gærildh og til Alnæbæk, saa Vejen op indtil Stokkæbros Have vesten til, saa Diget ned og vesten op til Stockæbros Lade, item Tolstorps Enemærke, som Sandemænd omginge og stenet og stablet er. Al denne Grund »wordhæ« Tames Jenss med sin Lovhævd med Riddere og Svende og jordejende Bønder paa hans Moders Vegne til hendes fri Enemærke til Sostørpp at være og ingen Mand Rettighed i at have uden en Eng, som Rymsø Kirke har i Wippækyær. Item »wordhæ« Tames Jenss paa hans Moders Vegne med de samme gode Mænd en Fjerding i Stersbool og andre Steder, ihvor det helst ligger, i Nørre H., det hendes rette Arvegods er efter hendes Fader og Moder og Forældre, »udær« hvor aabne Breve forekommer, der hende bør af Rette til at svare. Item førend Tames Jenss gjorde sin Lovhævd, spurgte han, om nogen kendtes sig Ret i fornævnte Ejendom at have, og æskede deres Bevisning der til Stede, som han havde før gjort paa Herredstinget, som Kongens Foged og gode Mænd, som da Tinget søgte, ham tilfunde; da var der ingen Gensigelse imod; da gjorde han sin Lovhævd, som tilforn stander skrevet. Item den Mandag næst efter, som han gjorde sin Lovhævd, var hans Høring og Synsmænd paa Tinget og mælte hans Lovhævd fast at være. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [8] Segl: 1. Forsiden mangler; 2. Fxii 21; 3. Ix 1 (Skjernov); 4. Dxvii 21 (Due); [5.ª]; 6-8. Bomærker. Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl. [1783

a) Nævnt af N. M. Petersen i LDipl.

Sept. 21. Bisp Nicolaus af Schleswieck udsteder Brev om Jorden Haselund, der tilhører Præsten i Viölde.

[Orig. Fjølde Kirkes Arkiv.] Afskr. »im Kircheninventar« for Fjølde (ikke undersøgt). *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst. Gesch.* XXXVIII. 281. — Nævnt i en Notits fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1643. [1784

Sept. 23. »Uti et skiöd 1464 crast. sti. Mauriti nännes Ditmer Fiirbom borgmästare i Malmöge, her Hannes sogneherre i Malmöge. Jens Petherßen borgemästare min medbroder, Jens Bryggere, Wilhelm Guldsmed radman«.

[Orig.] Udtog med Lagerbrings Haand: Lunds UB., Haandskr. H c 4to 109. [1785

Sept. 27. Tingsvidne af Ringstædhæ H., som Hr. Oddæ Kannik i Roskyldhæ lod tage, at en Gaard i Otthestrop har ligget ukæret til Duebrødrekloster i Roskyldhæ i mere end 60 Aar.

[Orig. Roskilde Duebrødre Kl. Arkiv. — Afskr. i Resens Bibliotek, Haandskr. Capsa VI Ord. III in qvarto Nr. 29 (anført *Petri Johannis Resenii bibliotheca S. 136*). — Afskr. herefter af G. E. de Franckenau.] Afskrifter efter sidstnævnte: LDipl. (med et Par Bemærkninger af Langebek) og (af Sandvig 1777) Kall 4to 404. Efter LDipl.: *Kirkehist. Saml. 4. R. VI. 482*. [1786

Sept. 29. Ik Diderik Fasmer¹ inwonre to Husem vorkope den vramen luden Diderik Woltereke, Hinrik Hilmers unde Hinrik Kannengheter olderlude unde vorstendere des altares s. Michaelis in der cappellen Unser vrouwen to Husem 2 mr. gheldes unde jarliker renthe in mineme huse unde hofte, dat belegen is twisschen Claus Schonemorers huse uppe dat osten unde Curd Goltsmedes huse uppe dat westen, vor 30 mr. gudes gheldes, also tho Lubeke unde Hamborgh ghenghe is, unde my de olderlude de 30 mr. hebben vornoghet, welkere 2 mr. renthe ik edder egher des huses scholen uthgheuen alle jar to paschen. Doch hebbe ik my beholden enen wedderkôp, wannere id my beqweme is, also dat ik den vorstenderen des altares den wedderkop up winachten mach vorkundighen unde schal in den achtedaghen des neghesten paschen den olderluden gheuen de 30 mr. unde alle nastande renthe an guder munte, also to Lubeke unde Hamborghe ghenghe is. Ok laue ik dat hus unde hofte nemande to vorkopende, sunder de ghenne, de dat koft, de gheue den vorstenderen enen beseghelden bref alle stucke so to holdende, also vorscreuen is, edder he uthgheue den houetstol myt aller nastande renthe. Myn ingheseghel. Ghegheuen unde screuen an deme daghe Michels.

Perg. med 1 Segl: Bomærke. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 3). [1787

— »Petter Knutssons i Byörnstorp efterlefwerska hust. Ädle Andersdotter sällier och uplåter beskedelig Olof Booson en sin gård belägen på Bredegatan i Lund och st. Peders sochn. Datum Lund. festo Michaelis archangeli, som inf. d. 29 septemb. 1464.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 382. [1788

Før Okt. 1? (Tord Filippusson Bonde) tilraader en unævnt (Hr. Gustaf Karlsson Gumsehufvud eller Hr. Eggert Krummedige?) at slutte sig til Kong Karl.

[Orig.] Samtidig Afskr. (Brudst.) med Overskrift: [Item scriffuer her Thord] Bondæ thetta ydermere i sit breff. Medtaget Papirshalvark, indeholdende Afskrifter paa den ene Side af 1464 Nov. 12 og 26, paa den anden Side af 1464 Dec. 13 og Okt. 1 og af nærværende Brudstykke, og med Efterskrift: [Thiisse iii b]reff sendæ her Eggert Kromedike selff

myn herræ. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sver.). — 2 Afskrifter af foregaaende, tagne af Hygom paa en Tid, da Forlægget var bedre bevaret end nu: LDipl. 1464 Dec. 13. *Missiver II. 24.* [1789]

Okt. 1. Vidne af Malmøge Byting, at Borgemester Jepp Moenssøns Enke Mette lod skøde Lunde Kapitel en liden Kælder sønden for Allminnigsgadhen i Malmøghe.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv; anført (ikke helt nøjagtig) SvRA. E 102 a, Sextern 9, Nr. 329 og sstds. Sextern 24, Nr. 305.] Afskr.: Lunde-bogen S. 107. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 42.* [1790]

— (Gustaf Karlsson Gumsehufvud) tilraader (Hr. Eggert Krummedige) at komme til Stocholm.

[Orig.] Ufuldstændig samtidig Afskr. med Overskrift: Gostai K[aroli] ad dominum Eggardum Krummedike, cum qua [domini Thord]onis Bonde Phil[ippi?] Medtaget Papirshalvark, se 1789. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sverige). — 2 Afskrifter af foregaaende, tagne af Hygom paa en Tid, da Forlægget var bedre bevaret end nu. LDipl. 1464 Dec. 13. *Missiver II. 24.* [1791]

Okt. 4. Ærkebisp Twe af Lundh befuldmægtiger Hr. Laurens Nielssøn Dekan i Lund til at møde for Rigens Kansler i en Sag mod Hr. Iwer Axilssøn om en Mølle ved Aoss.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 29. Lunde Ærkebispes Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 43.* [1792]

Okt. 8. *Reg. *6454.* Perg. med 4 Segl: 1. Ærkebisp Jöns af Uppsala's Ringsignet (Hoved i Profil uden Omskrift); 2. G. 176; 3. Flxiii 3 (**sigillum eggardi fristierni**); 4. Svensk. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 158*; Udtog: *Hvitfeld V. 139, Fol. 900 L. 8 f. n.* [1793]

— Olaus Martini¹ episcopus Roskildensis. De unanimi consensu capituli nostri Roskildensis unam curiam in Redersløffue dantem 3 pd. anone, 2 lagenas avene cum aliis minutis serviciis, quam habuimus de monasterio Sorensi ad sedem episcopalem pro aliis bonis causa permutacionis in recompensam, fabrice ecclesie Roskildensis in recompensacionem bonorum suorum circa Walløffue situatorum, videl. unius curie in Withskøffle dantis pro annua pensione et minutis 1 marcham argenti, item unius curie in Thornby dantis 18 grossos et unius curie in Heynervp dantis pro toto unum quartale butiri, quas curias de consensu eiusdem capituli permutacionis titulo adjecimus ad Walløffue pro bonis in Skulderup, prout in litteris permutacionum huiusmodi desuper confectis continetur, scotamus et ad manus tutoris ipsius ecclesie nomine eiusdem perpetuo possi-

dendam assignamus, omne jus, quod nobis in eadem curia compeciit, de dicti capituli nostri unanimi consensu a nobis et a sede episcopali abdicando, illud ad fabricam predictae ecclesie cum litteris desuper confectis transferendo. Secretum nostrum cum sig. capituli nostri antedicti. Datum Roskildis fer. 2. ante f. Dionisii.

Perg. med [2] Segl: 1. G. 176. Roskilde Kapitels Arkiv (AM. LXII. 15).

[1794

Okt. 9. *Reg. 4228**. A. Perg. med [11!] Segl: 1. K. 75 med K. 78 som Kontrasegl; 2. K. 82; 3. G. 176; 7. Fxvii 22; 8. Llxviii 27 (Sparre); 11. Li 13 (Passov). Roskilde Kapitels Arkiv^a (Hellig tre Kongers Kapel); senere til Kongens Arkiv (RA. Roskilde Kapitels Arkiv). Herefter: *Dipl. Chr. I S. 159*; Faksimile (formindsket): *H. F. Grandjean, De kgl. danske Ridderordener S. 23*. — B. Perg. med [4] Segl: 1-3. Som under A. Arkiv som A (har følgende Afvigelser fra A: *S. 159 L. 6*: som ære - *S. 160 L. 19*: østre oc vdi Herstæde - *S. 161 L. 1-2*: Anders Pædhersß vdi boor, giffuer - *S. 161 L. 13 f. n.*: annen clocke afttensangh - *S. 161 L. 7 f. n.*: holdes swo fræmdelis till - *S. 163 L. 3*: paa *forscreffne* vicariorum - *S. 163 L. 5*: hanum, at wii - *S. 163 L. 10*: same stædh secrete oc incigle). — Udtog: *Hvitfeld V. 140, Fol. 901 L. 9*.

[1795

a) Saaledes Iver Hertzholm i Thott Fol. 760 S. 255 (og sstds. Fol. 761 S. 255, sstds. Fol. 758 Caput IV tum § (IV) og sstds. Fol. 759 S. 134): *• bulla regia Christiani I in capitulo Roëshildensi ante 16 annos a me reperta et nunc in archiva regia translata*; jfr. Gl. kgl. Saml. Fol. 756 S. 51 (og Haandskrifter beslægtede med dette sidste) samt *Bircherod, Breviarium equestre (Haavtæ 1704) S. 34*. (Det er urigtigt, naar *Gigas I. 283* betegner Christiansand-Biskoppen Jens Bircherod som Forfatter til de ovfr. nævnte 4 Thoitse Haandskrifter; Forfatteren maa være Iver Hertzholm, og Skriflet forfattet efter Peder Reedtz's Død 1674.) Nærværende Brev er allerede registreret i den Bartholinske Registrant over Gehejmearkivet (under Sjælland-Møen 56).

— Ick Ludeke Grawensteen vorkope myd vulbord myner huesvrouwen unde alle myner eruen unde alle der genen, der my er vulbort daertho behoeff is, den vromen luden Korte Hinrick Schulten, Hinrick Luders, Tytke Wesselhouet unde Clawes Schonemôr, nu kerckzwaren synt tho Unser vrouwen cappellen bynnen Husem, ene mr. geldes jarliker rente in mynem huse unde hoffte, dat belegen is by suden Hinrick Hylmers alder negest, vor 15 mr. geldes, also to Lubeke unde Hamborch ginghe is, unde my de kerckzwaren de 15 mr. wol vornoget hebben. Welkere rente ik unde edegher des huses inwoner schollen ud geuen alle jaer tho Michaelis dage. Doch hebbe ik vor my beholden enen wedderkoop, wanner my beqweme is; so schal ik dessen kerckzwaren den wedderkoop vorkundigen eyn half jaer thovoren, unde ik schal desse 15 mr. unde alle nastande rente uppe den beschedenen s. Michaelis to vornogende myd alsodaner munte, also tho Lubeke unde Hamborch ginghe is. Vordermeer ofte dar schade aff qweme, so schal ik eder edegher

desses huses hofftes[!] wedder up richten. Myn ingesegel. Ghegeuen unde ghescreuen des dinxtedaghes uppe Dyonisius dach in Husem.

Perg. [med 1 Segl]. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 4). [1796]

Okt. 21. Ingerth Billesdothor, Knuth Nielsøn af Wetfwlberghs Enke, skøder Domkirken i Lwndh en Gaard i Frødhersløff i Ringstet H.

Perg. med [7] Segl: 3. Lxlix 29; 4. Korsskjold; mon G. S. 89 Nr. 508*? (ikke = G. 710). Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 44.* — Hvor Brevet anføres i SvRA. E 102 a, Sextern 7, Nr. 101, tilføjes: »Åhn ett breef af samma dato tillsamman fäste«. [1797]

Okt. 27. Kongen præsenterer for Ærkebisp Two i Lund Subdia-konen i Lunds Stift Gerekinus Johannis til den ledige Sognekirke i Øffwerby med tilhørende Anneks i Halmstad.

Perg. med 1 Segl: Brudst.; Forsiden mangler. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 19)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 47.* [1798]

Okt. 28. *Reg. *6457.* [Orig.] Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 38.* [1799]

Nov. 10. Jes Oloffß Tinghører paa Thøryl H.s Ting, Jep Skræther Borger i Wedel, Swen Jenß, Symen Terkelß, Monns Scriuer. Lørd. før Marthens Dag paa forskrevne Ting fik hæderlig Md. Jachym Hardenbergh R. et Tingsvidne med 8[!] Dannemænd: Jep Skræder, Anders Wolß, Swen Jenß, Nis Jenß, Staffen Perß, Oleff Perß, Monns Scriuer; hvilke vidnede, at de aldrig har hørt, at Claues Ruze har ladet Hr. Jachym tingstævne eller gav Kære paa ham for noget Gods eller nogen Kongens Breve over ham brød; item vidnede de, at Hr. Jachym annammede en Gaard i Baly, som Wilgryb i boede, og Gammell Skybet, den Tid han fik Kelkier og det andet Gods, som til Kielkier laa, og bar Skat og Skyld op af det Gods i Bali og Skybet, siden han fik Kielkere, og Jes Jepß tilforn deslige. Med vore Indsegl.

Papir med Spor af 5 Segl paatrykte forneden. Joachim Hardenbergs Arkiv (RA.). LDipl. [1800]

Nov. 11. »Swen Bagare och Nils Jepßon borgare i Köpenhafn unna och anamma för wänskap och kärlligheet skuld deras swåger Jens Anderson in till sig uti det kööp af det arf, som Jens Tohrbernsøn tillföll effter Stenkil Pålvelson i Malmöge, som det sålde åth dem och skötte på Slongorp härads ting, så att bem^{te} Jens Anderson skulle äga däri lyka dehl med een af dem. Dat. Hafnis die Martini, som infaller d. 11 novemb. 1464.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 385. [1801]

Nov. 12. *Reg. *6458.* [Orig.] Ufuldstændig samtidig Afskr. med Overskrift: *Aliqui articuli litterarum domino regi per dominum Gostuum [Karoli] ass[criptarum].* Medtaget Papirshalvark, se 1789. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sverige). *Styffe III. 156; Missiver II. 25.* [1802]

Nov. 14. *Reg. 4230.* [Orig. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 268.*] Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir, attesteret af Søster Marg[rete] Jenssedatther Abbedisse (i Maribo). Maribo Kl. Arkiv?; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Danske Mag. II. 11.* [1803]

a) RA. Reg. 60 S. 248.

Nov. 17. Mouens Henricß af Wormholt V. Med Samtykke af min Husfrue Æthille Henriksdatter sælger jeg og skøder hæderlig velbyrdig Md. Hr. Anders Jacobß R. paa Stenalt al den Arv, som min Husfrue tilfaldende vorder efter hendes »oldemother« Æthill Pers, »skellie« Per Jensß Efterlevere, Gud hendes Sjæl have, i alt det Gods, som hun havde, som er en Femtedel i dette Gods: Abor gard i Nyng H., som skylder 9 Ørte Korn med andre smaa Redsler, og 2 Gaarde i Kaalt i det samme S., den ene skylder 4 Ørte Korn, den anden 1 Pd. Korn med alle andre smaa Redsler; item 3 Gaarde i Roxø i Holletzberg (Jes Jonß, 6 Ørte Korn med andre smaa Redsler; Jon Jønß, 1 Pd. Korn; Mikil Perß, 1 Øre Korn med andre smaa Redsler). For den forskrevne Femtedel af dette Gods kendes jeg mig at have opbaaret af Hr. A. J. fuldt i Guld og Penge; thi afhænder jeg nu forskrevne Gods og Del og Arv til Hr. Anders. Medb. af disse gode Mænd Hr. Styggæ Nielsß R. paa Heffringholm, Ywer Anderß af Meelgard, Erik Perß af Fieldrop, Niels Prep af Tørsleffgard VV. Datum Stennalt sabb. post f. Martini.

Perg. [med 5 Segl]. Anders Jacobssøn Bjørns Arkiv (RA.). LDipl. [1804]

— *Reg. *6459.* Er 1532; Fejlen er kun Regesta's, ikke det der nævnte Brudstykket; hvis Aaret var 1464, vilde Regesta's Dag være urigtig reduceret.

Nov. 19. Vidne af Køpnehaffns Byting, at Botilde, Joseph Skomagers Enke, lod skøde Hans Lydenhuse Bymand sstds. et Hus og Jord i s. Nicolai Sogn sstds.

[Orig. Senere til »Københavns Nicolai Kirkes Arkiv«.] Afskr. af Jon Mortensen for Langebek: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 86.* [1805]

a-a) Saaledes LDipl.

— »7. Otte Spletenn brieff uff die guter zu Bunstorff; daß datum stehet anno etc. 1464 am tage Elisabeth der heiligenn withwen.«

[Orig. Senere (1574) til Hertug Adolph af Gottorp's Arkiv.] Udtog med Haand fra 16. Aarh.: RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. »Cam. IV

Cap. LXXII Pag. 438 Convol. I, Ark »Vorzeichnuß der sygell unndt brieue, so Casper Hoier ubergeben.« [1806]

Nov. 20. Mawens Hak paa Hikkeberghe mageskifter 2 Gaarde til Vor Frue Alter ved Fonten i Lunde Domkirke for 2 andre Gaarde.

A. Perg. [med 7 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 151* (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 48.* — Aa. Afskr.: Lundebogen S. 113. [1807]

— Bisp Jacobus af Børglum giver Saltum Kirke til Aalborg Helligaandshus.

Perg. med 1 Segl: G. 620. Aalborg Helligaandskl. Arkiv; a af Frands de Thestrup foræret til Danske Selskab^a (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 196.*
a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 192.* [1808]

Nov. 22. Botilda, Joseph Pedherssøn Skomagere Enke, sælger Hans Lydenhøse Bymand i Københavns et Hus og Jord i s. Nicolai Sogn sstds.

[Orig. Senere til »Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.«] Afskr. af Jon Mortensen for Langebek: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 87.* [1809]
a—a) Saaledes LDipl.

Nov. 24. *Reg. 4231.* Medtaget Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv (RA. England, Perg.). — Trykt (ufuldstændig) efter engelsk Kilde: *Rymer, Foedera ed. Holmes V. II. 128* (Originalen begynder: *Edwardus Dei gracia rex Anglie et Ffrancie et dominus Hibernie* [universi]s et si[ngulis adm]i-rallis; Brevet er i Udgavens Tekst stærkt forkortet, idet meget af det mere formularmæssige er udeladt; men da dels disse Formularer er af mindre Interesse og dels Originalen er saa daarlig bevaret, at betydelige Dele af den mangler eller er ganske ulæselige, er der intet gjort for at supplere Udgaven fra Originalen). — Det er øjensynlig dette Brev, der anføres paa følgende Maade i Registr. fra 15. Aarh. over Breve i Gem. Arch. (Hæfte i RA. Reg. 40 S. 6): »Item noch ein cleyne runt nassch, darinne is koning Edewers von Engelant wegebref vor etlike koning Cristiernß sendebaden unde ambasiaten mit twen sendebreuen.« [1810]
a) Disse 2 Breve er vel de udaterede Breve i *Missiver II. 395 og 430.*

— Vi Cristiern Konge kendes os skyldig at være Hr. Johan Biørnß R. vor Mand og Raad 600 rynske Gylden gode af Guld og 20 lubske Mk. mindre end 200 lubske Mk. rede Penge, som i Danmarck gænge er, som han os nu »lent« har til vort og Rigens store Nytte, for hvilke vi pantsætter ham vore Byskatter i vore Købstæder Kalundeborg og Holbeck at beholde for et brugeligt Pant, saa længe forskrevne Byskatter afløses ham for forskrevne Sum. Og naar vi vil forskrevne Byskatter igenløse, hvad da findes hos »borgemesther« i Kalundeborg og Holbeck af forskrevne Byskat, det skal ikke følge os, men Hr. Johan

Biørnß. Thi tilbinder vi os at hjemle ham forskrevne Byskat for alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd Hr. Johan Biørnß heri at hindre[!] under vor kongelige Vrede og Hævn. Datum in monasterio Ringstadensi in profesto Katherine nostro sub secreto^a.

[Perg. Johan Bjørnssøn Bjørns Arkiv.] Afskr. (fra 1. Trediedel af 16. Aarh.?) paa Papir med samme Haand som 634-35; Paaskrift med samme Haand: »Paa pergament, oc thet er thet fiardhe breff«. RA. Danske Kanc. B I 1 a α. [1811

^a) Det er lidt tvivlsomt, om Aaret skal læses 1464 ell. 1465, og Luxdorph har i Additum. 4to 91 S. 175 læst 1465; men dette er efter Kongens Itinerarium meget usandsynligt.

Nov. 26. Ærkebispfen af Uppsala tilskriver Hr. Gustaf Karlsson m. fl. om sin Tilbagekomst til Sverige og Forholdene her.

[Orig.] Ufuldstændig samtidig Afskr. med Overskrift: Littera domini archiepiscopi Vpsalensis dominis Gostauo Karoli, Birgero Trulle et Johanni Cristierni scripta. Medtaget Papirshalvark, se 1789. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sverige). — 2 Afskrifter af foregaaende, tagne af Hygom paa en Tid, da Forlægget var bedre bevaret end nu: LDipl. 1464 Nov. 26 og Dec. 13. *Styffe III. 157; Missiver II. 26.* [1812

Nov. 28. Anders Jenszon Landsdommer i Sieland skøder paa Fru Ingrid Billes dotters Vegne en Gaard i Frederslef til Ærkebisp Thwä.

[Orig. Lunde Ærkebisps Arkiv.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 386. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 49.* [1813

Nov. 29. *Reg. 4232**. Perg. med 1 Segl: G. 1005* (∴ det der nævnte ovale Segl). (? Senere tilbagegivet til) Slesvig Johannes Kl. Arkiv (i Klostret). *Westphalen III. 377.* [1814

Dec. 4. Gryb Jensß af Ollstørp a w. Den Gaard, jeg har i Leje af Clare Kloster i Roskilde, liggende i Høwæ, hvilken skylder 1 Pd. Rug og 1 Pd. Byg og 2 Skill. Grot, var min Moder-søsterdatter Søster Elnæ Nielsædotter hendes rette Mødrene og var indgivet med hende med saadant Skel, at hun skulde »hawet« i sine Dage, og efter hendes Død skulde det komme til Kloster uhindret af hendes Arvinger, og at det skulde skiftes iblandt de hæderlige Jomfruer at skulle hvert Aar »begongæ begges woræ kære forældres« Sjæle til Dommen. Mit Indsegl. Givet Barbaræ Dag.

Perg. [med 1 Segl]. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 593 (AM. LXII. 16).* [1815

Dec. 8. *Reg. 4233.* [A. ^aPerg. [med Segl].^a Stubbekøbing Kirkes Arkiv; ^a1741 i Stubbekøbing Bys Arkiv^a.] Aa. Afskr. af Langebek 1741:

LDipl. — Afskr. af Klevenfeldt: Sstds. Afskr. fra 18. Aarh.: RA. Langebeks Saml. Pk. XIII. *Nye Danske Mag. V. 152; Nyrop, Gilde- og Lavsakraaer I. 217; Bering Liisberg, Stubbekøbing gennem Tiderne S. 152.*

a—a) Saaledes Aa.

[1816

Dec. 8. »Borgemestere« og Raadmænd i Aars. For vort sidende Raad og Rette var i vor Raadstue 4 Dannemænd: Nis Wlff, Per Bonde, Tøger Grøn og Per Steen; hvilke vidnede, at de over var til »leiækiøbz witne«, den Tid Michel Jude købte den Jord af Per Grøn liggende paa Brobergh i Aars norden næst Jep Rødsens Hus, og gav Michel Jude Per Grøn Penge og fuldt Værd for Jorden. Til Vidnesbyrd Cristern Mandrvp, Matis Persß, Morten Hagensß, Jes Knutsøn Raadmænd og Jes Matisß Borger vore Indsegl hængt for dette Brev. Datum die Marie concepc.

[Orig.] Optaget i 1469 Febr. 9.

[1817

Dec. 12. Andhers Jensß¹ Landsdommer i Syælland, Prior Jens Brvn af Andworskoff, Hr. Axel Lawesøn³ i Klasholm, Hr. Oleff Lwnghe⁴, Hr. Axel Lawesøn i Klosholm[!], Hr. Jep Jensß af Sandby, Hr. Niels Jensß i Woldorp og Henrich Meynstorp⁷. Onsd. før Lucie Dag var paa Syællandzfare Landsting Hr. Abbed Hemmingh af Sore Kloster og skødede velbyrdig Md. Hr. Thorbørn Bille af Syøholm alt Æstorp og Æstorp Fang for andet Vederlag, som Hr. Thorbern skødede ham samme Dag paa Tinget, som er 1 Gaard i Fwledhe (6 Pd. Korn, Jep Persß), 1 Gaard i Wgerløse (Jes Jettæ, 4 Pd. Korn), 1 Gaard i Bregninghe (Thomes, 2 Pd. Korn) med andre de Gaardes Redsler og Tilliggelse i Ars H. Og tilbandt Hr. Abbed sig og alt hans Konvent at hjemle Hr. Thorbern fornævnte Ærstorp i Ryngstæde H. i Alande S.; afgaar det Hr. T. med Rette, bandt Hr. Abbed sig saa godt Gods at vederlægge inden $\frac{1}{2}$ Aar her i Syælland. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Li 13 (Passov); 3. Lxxxiv 24 (Brock); 4. Fxvii 22; 7. Lxxxiv 47. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). LDipl.

[1818

Dec. 13. *Reg. *6464.* [Orig.] Samtidig Afskr. Medtaget Papirshalvark, se 1789. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sverige). — 2 Afskrifter af foregaaende, tagne af Hygom paa en Tid, da Forlægget var en Del bedre bevaret end nu. LDipl. *Styffe III. 158; Missiver II. 27.*

[1819

Dec. 15. Jeg Peder Jensß, kaldes Elskw, Præst i Køpenhaffn oplader for et Køb min Føstermoder Ingerd Bodotter Borgerske i Køghe al min Rettighed, som mig kan tilfalde i min fædrene

Gaard i Køghe liggende østen for s. Nicolai Kirke, som min Fader i boede, Gud hans Sjæl naade; og vederkendes jeg mig af min Fostermoder paa denne Rettighed op at have baaret 27 lb. Mk. i gode Penge gænge i Sieland. Thi tilbinder jeg mig at hjemle I. B. fornævnte Rettighed med fri Indgang og Udgang ad Porten. Medb. af flere gode Mænd Anders Olß Raadmand i Køghe, Per Knudß, Oleff Hemingß Borgere sstds. Givet i Køghe Lørdag før Tomus Dag ap.

Perg. [med 4 Segl]. (RA. Køge (Tillæg).) LDipl. (ufuldstændig). [1820

Dec. 15. Las Jeipsß Landstingshører i Nørjwdland, Strange Nielsß, Eric Johansß RR., Eskil Nielsß, Pether Høgh RR., Martin Krabbe, Iwer Jwel, Jep Grøn, Symon Spend VV. og Pether Schriuer. Paa forskrevne Landsting lod velbyrdig Md. Eric Jwel V. læse et vel færdigt Pergamentsbrev vel beseglet, lydende særdeles om en Ret, som vor naadige Herre Konge havde tilbudet Biskop Henric i Ripe om en Sag mellem E. J. og Nis Hwid om et øde Gods i Hing H. i Thorstet S. i Lyst[b]æk^a, spurgte om Retten efter Brevets Lydelse. Da dømte vi forskrevne Brev og Ret ved sin fulde Magt at blive og E. J. og hans Medarvinger Godset at nyde kvit for alle Fald, saa længe nogle kommer for Kongens højere Dom, der de Breve kunde rygge, som Biskop H. og bedste uvildige Bygdemænd har sagt mellem E. J. og N. H. Sig. nostra. Datum sabb. post f. Lucie.

Perg. [med 7! Segl]. Erik Juels Arkiv; 1903 af Vendsyssels historiske Museum i Hjørring foræret til Rigsarkivet (dettes Gavebog; jfr. *Meddel. fra det danske Rigsarkiv I. 103*). [1821

a) Orig.: Lystkæk.

Dec. 27. Abbed Jeip og alt Konvent i Skoucloster. Vi har solgt og skødet hæderlig Md. Viliom Gulsmid Borger i Nestued alle de »jordegotz« og Grunde, som i Viliom Gulsmids Gaard ligger og vort Kloster af Rette tilhørte, som de aabne Breve udviser, som vi Viliom Guldsmed antvordet har med dette vort Følgebrev; og kendes vi [os fuldt] at have opbaaret. F[indes] nogle Breve, [som] Viliom kan komme til Skade paa fornævnte Gods, [mæler vi dem] magtesløse. Vindes [Godset] Viliom Guldsmed af, tilbinder vi os [at vederlægge] ham saa godt Jordegods inden en »fia«..... Sig. nostra. Datum [die] Johannis ap. et ewang. post nativitatem Cristi.

Perg. med [2] Segl: 2. G. 468(?). Senere ejet af Danske Selskab (RA. Næstved (Tillæg)). LDipl. 1463 Dec. 27. (Det i Teksten i [] satte er suppleret dels fra Langebeks Afskr. i LDipl., dels af Udgifveren.) [1822:

Dag? »Ett gameltt pergamentz schødebreff under dato 1464, indholdendis, att welb. mand Thomitzs Baad tha haffuer soltt, skøtt och oplatt till euindeligh eye fra sig oc sine sande arffuinge och till her Philippus Axelbøn, Biørn i Boetoffte och Laß Nielbøn i Peregaard paa Wor frue Tranekier kierckis wegne femb gaarde och goetz, de thre liggendis i Helletofft, hoffuidgaardenn, som kaldis Helletofftgaard, som i bode Jep Mickelbøn, gaff aarligen till schiuld thoe pund korn, en lubskh marck oc suin, naar olden wor; item en, i boede Anders Kold, schyldett aarligen en ørtte korn och suin, naar olden till wor; item en, i boede Jes Hub, gaff en ørtte korn och suin, naar olden till worder; item thoe gaarde i Emerbølle, en, i boede Hans Laale, gaff en ørtte korn och suin, naar olden till wor; en, i boede Christen Wintter, gaff 1 ørtte korn och suin, naar olden wor; med alle disse for^{ne} gaarde och goedzis tilliggelse, som er agger, eng, skouff, marckh, fischewand, fægang, woed och thiurtt, rørende och urørende, intted undertagende i nogen maade; item kiendis for^{ne} Thomitz Baad sig eller sine sande arffuinger ingen rett eller rettighed att haffue i for^{ne} gaarde eller goetz epter dend dagh, och kiendis hand sig och sine arffuinger att haffue oppeboritt aff for^{ne} Thrankier kiercke fæ och fuld werd epter sin egen wilge och nøye, och tackett hand for^{ne} kierckewerger for goed betaligh; item thilbandt for^{ne} Tomitzs Baad sig och sine sande arffuinge att frie och frelse for^{ne} Wor frue Trankier kiercke och hinde werie de for^{ne} gaarde och goetz for huer mandtz tiltalle, som thill kand talle med rette. Item wor det saa, for^{ne} gaarde och goetz worde Vor frue Thrandkiers kiercke eller hindis werie loughlig affwunden med landtzloug eller med kierkerett for hans hiemble schiuld, da tilbandt for^{ne} Tomidtz Baad sig och sine sande arffuinge att wederlegge Wor frue Thrandkiers kiercke eller hindis werie saa gott goetz igien der i landitt inden sex ugger, nest epter kommer, uden ald hinder eller hielperede.«

[Perg. Tranekær Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1121.*] Udtog anført i Rettertingsdom 1615 Marts 29 mellem Hr. Anders Jensen Sognepræst til Tranekier og Tuolebølle Sogne og Niels Gaaes til Hiorttholmb, Landsdommer paa Langeland; den første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1496 Jan. 19. RA. Herredagsdombog 1615 Bl. 228 b. [1823

— »Itt tinnßwinnde^a omb Bierre march, Høyeschouff, Eschemoefse och andder stetz, eher Henninng Vollchenndrupß rette arff, dateritt Fuellße heritz tinnß 1464.«

[A. Orig. Henning Pederssøn Valkendorfs Arkiv.] [Aa og] Aaa se 1754, [Aa og] Aaa. RA. Herredagsdombog 1641 Bl. 534 b. — Ab. Udtog anført (mulig efter Aa) i Rettertingsdom 1647 Maj 6 mellem Fru Lißebeth Lunge, afgangne Hr. Palle Rosenkrantz til Krencherup, og Christoffuer Stensen til [G]rimstedgaardt^b m. fl.; Fru Ide, afgangne Hinderich Rantzaws til Smoel, paaberaaber sig nærværende Brev og Breve af 1469 Dag? og 1465 Dag?. RA. Herredagsdombog 1647 Bl. 170 a.

a) Aaa indskyder: »sougnewinnde« (!). b) Ab: Orimbstedgaardt.

[1824

Dag? Dom af Viborge Landsting om Frihed for Niels Perssen af Huamme's Bondegods.

[Orig.] Udtog se 421. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 203. *Rosenvinge, Domme I. 79.* [1825]

— »Eth magskiffthebrefff utgiffuit vnder Gudts aar medlxiii, lydende, att ther wor gangitt oc giorrt ett euigtt magskyffthe emellom her Axell Lagesß til Claußholm oc Claus Daae till Raffnstrop och hans høstrue wti ßuo maade, att her Axel Lagesß skulde haffue till ßeg oc ßine arffuinghe till euerdelig eyghe for^{ne} gaardt i Haffbyre, oc there-modt skulde for^{ne} Claus Daae haffue till ßeg oc ßine arffuinge till euerdelig eyghe en gaardt liggende i Engeldrop i Allistedt herritt etc.«

[Orig. Axel Lagesson Brocks Arkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1545 Juli 31 (Fred. efter Olaui Dag) mellem Albrett Gøye til Gunderß-løffholm og Fru Anne, Hr. Claus Podebuskes Efterleverske; Brevet frem-lægges af den første. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 5. [1826]

— (*Reg. 4235**) [Orig. Slesvig Kapitels Arkiv.^a] Udtog: *Westphalen IV. 3188 Nr. 79* (Regesta's Henviisning til *Westphalen IV. 3190 Nr. 107* er urigtig; dette sidste Brev hører sammen med *IV. 3188 Nr. 78*).

^a) Haddeby Kirke var overdraget til Kapitlet, jfr. 1373. [1827]

— »Bischoff Nicolai mandatum, daß die reditus von der capellen zu Adellbuy zu reparirung der thumkirchen soll angewandt werden. Anno 1464.«

[Orig. Slesvig Kapitels Arkiv.] Udtog med Haand fra c. 1700: Kiels UB., S. H. 8 Bl. 494 a. — Skulde Brevet være identisk med 1827 (der rigtignok angives udstedt af Kongen)? [1828]

— »Anno 1464 hat Claus von der Wisch Hinrichs-Sohn, Knappe, zu Wittensee dem Vorsteher des heiligen Geistes binnen Schlesewig gegen 30 ʒ Capit. à 2 ʒ jährlicher Rente lübscher Pfeninge sein Dorff Lütken Wittensee im Kirchspiel Bunstorp gelegen verschötet und verpfändet und zwar beym Einlager und unter Bürgschafft Siwert Brocktorpen und Reymer Seesteden zur Hütten H. Siverds Sohn.«

[Orig. Slesvig Helligaandshus's Arkiv.] Udtog med Ulrik Petersens Haand: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. IX S. 155 og RA. sammes Haupt- und Residenz-Stadt Schlesewig S. 178. [1829]

— »19. Noch en vinde paa en tofft i Allstrup paa perkement. Aar 1464.«

[Perg. Navr Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 89. [1830]

— »Eit tingswinnde, som Kellerup gaardt och guods er indwordt medt. Under datum 1464.«

[Orig. Kellerup Godsarkiv.] Udtog anført i Register paa Jørgen Barnekov († 1567)'s Breve, ældste Eksemplars S. 3 og yngste Eksemplars S. 3: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [1831]

Dag? »Ett tingsvinde, att der er giorth marckeskell mellom Glonderup och Fielsted marck. Under datum 1464.«

[Orig. Kellerup Godsarkiv.] Udtog anført i Register paa Jørgen Barnekov († 1567)'s Breve, ældste Eksemplars S. 3 og yngste Eksemplars S. 3: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [1832]

— »Oluf Sommer Vebner af Gendtrops Skiøde 1464 at have soldt Hr. Erich Otteføen Ridder til Skierne en Gaard i Verom, Peder Brion paa boer, i Synderlyng Herred, til Vitterlighed underseglet Jørgen Krumpen til Støfring, Ove Thageføen til Vingi, Pors af Tuede og Jep Mogensøn «Foge(de)n a(f)« Schierne.«

[A. Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv.] **Aa.** Udtog anført i Revers paa Niels Juul Axelføes Documenter, Nr. 8 [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 2 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI. — **Ab.** Et andet Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 20 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark n. [1833]

a-a) Saaledes Ab; Aa i den ene Tekst: »Fogeføen a«, i den anden: »Fogesven a«.

— »Et Sogne-Vidne paa Pergament af 1464 angaaende en Gave, som en Kone ved Navn Trunde Ramis har givet til Aaested Kirke og Præstebord af et Fald Jord, som endnu under samme Navn er til Præstegaarden i Aaested og kaldes Ramishave.«

Udtog med Andreas Königs Haand: Ny kgl. Saml. 4to 1190, I Bl. 20 b. Er formentlig = 1467 Juli 22.

Uden Dag. *Reg. 4234**. [Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 18 a. *Nye Danske Mag. I. 158; Kbhvns Dipl. II. 121.* [1834]

— Thore Andirsson sælger Bencth Gunnarssøn og Anders Skredhare sin Del i en Gaard.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Helgeninde; 3. Bomærke. Senere til Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 20). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 163* (læs: Datum *Halmstadis anno domini millesimoquadringentesimosexagesimo iiiio*). [1835]

— Michel Laurensen af Stranbygd og Hustru giver 6 Gaarde til den Helligaands Kirke i Alborig mod Gudstjeneste.

Perg. [med 8 Segl]: [4.^a]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 197.* [1836]

a) Nævnt af Jon Mortensen 1751 i LDipl. og i Ny kgl. Saml. 4to 747 a.

— Jeg hæderlig Md. Peder Skram R. af Wolborigh, Madtz Jenføen, Peder Sti af Dedbierigh, Hr. Niels af Hack, Grøn af Ryberigh »wepnere«, Christen Ibføen af Slomstrup. Bekender jeg mig skyldig at være velbyrdige Md. Jenns Morthenføen Foged af Bøulingh »itc.«^a rinsche Gylden og 20, for hvilke jeg ham

pantsætter 2 mine Gaarde i Leerwad i Harningh S. (Jens Calmerßen og Peder Bendtzen) til et brugelig Pant, i at sætte og af at sætte. Men naar forskrevne Gods skal løses, da Løsning kyndes til 3 Ting før s. Hans Dag Midsommer, og løses Marthens Dag derefter, og Skylden følge Hovedpengene. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med andre gode Mænds, som for staa skrevet. Datum anno 1464.

[^bPerg. med [5!] Segl: »Det første waben war di enhørningh Skrammer waben; det andet war stihager Schrammer waben med ingen krogh paa, bøede lidet hen till den wenstre side; om bege disse waben stod bogstaff, kunde iche leßis; den 3. war borte; di thoe andre waben kunde mand iche kiende.«^b Senere (jfr. 1471 Okt. 23) til Erik Christiernssøn Skrams Arkiv.] Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Lunds LA., »Danska geneal. m. m. 2« Bl. 66 a (med Overskrift: »Copie aff thuende pergemendtzbreffue lydendis paa Malti Jensens forældre paa Hollomgaard, som haffde min^c modersøster fru Sophia Bille«). [1837

a) o: 100. b—b) Saaledes Afskriften; jfr. *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 48.* c) o: Sophie Brahe († 1643)'s.

Uden Dag. Vidne af Hover Sogn.

Anført: *Iris og Hebe Juli-Septbr. 1806 S. 9, 10, 11* og Ny kgl. Saml. 4to 763 f S. 9, 10, 11. Er 1691.

— *Staatsbürgerl. Mag. IX. 454*; Udtog: *Sach, Gesch. der Stadt Schleswig S. 241*; *Reg. *6376*. Er i Virkeligheden fra Kong Hans's Tid, se Udaterede Breve.

Brevbøger: Christiern I.s Brevbog: *SRD. VIII. 416* (Apr. 3). — Esrom: *Cod. Esrom. 241* (Sept. 7), 243 (Sept. 10). — Æbelholt: *SRD. VI. 185* (Okt. 27). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 58* (Jan. 8; *ÆA. III. 200*), 70 (Febr. 20; *ÆA. III. 199*), 60 (Juni 29), 5 (Aug. 6 ell. 8; *ÆA. III. 193*), 75 (uden Dag). — Løgum: *SRD. VIII. 238* (Apr. 4).

Registraturer: Lunde Kapitel: se 1756, 1807. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 331*. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 49*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 90, 100*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 213* (Febr. 27? (Dagen (Mandag) maa være urigtig, da Viborg Landstings Tingdag var Lørdag)), 221 (Apr. 19), 303 (Aug. 11)?, 206 (Aug. 16-22; ell. Aar 1465), 313 (Aug. 27)?, 298 (Okt. 29; ell. Aar 1562), 258 (Dec. 3; ell. Aar 1463), 347 (uvis Dag), 210, 215, 217, 230, 259, 259, 325; se ogsaa 1740. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 23* (Jan. 16), 23 (Maj 4), 26 (Maj 9), 89 (Aug. 23), 82 (Okt. 9), 118, 129, 146, (154 se Aar 1469). — Ribe Kapitel: se 1712, 1721. — Slesvig Bisp: se 1703, 1730, 1755, 1757, 1773. — Slesvig Kapitel: se 1772. — Antvorskov: *ÆA. IV. 122, 131, 132, 226, 243, 246, 246, 256*. — Roskilde Claræ Kl.: se 1711, 1713, 1815. — Skovkloster: *SRD. IV. 353, 360, 365, 366, 406*. — Mariibo: *ÆA. III. 259, 268, 287, 297*; se ogsaa 1803. — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 23, 28*. — Dueholm: *ÆA. III. 192, 193, 201, 203, 203*; se ogsaa Brevbøger. — Essenbæk: *ÆA. II. 99* (Juni 16). — Hundslund: *ÆA. III. 13*. — Mariager: *ÆA. V. 677, 687, 697* (P. 1 og Vidisse: P. 2), 698, 736, (742 se Aar 1454), 746, 747, 748, 748, (748 se Aar 1465), 752. — Tvilum: *ÆA. II. 57* (Apr. 17), 55 (Sept. 27). — Vestervig: *ÆA. III. 150, 157*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 379, 380, 389*. — Ø: *ÆA. III. 130*. — Øm: *ÆA. I. 225*. — Aahus Hospital: se 1741. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 873, 881*; se ogsaa 1768, 1823. — *Eline Gøyes Jordebog 259* (Jan. 16), 108 (Juni 14), 134 (Aug. 13), 365 (Aug. 28), 249 (Okt. 9). — Knud Rud: se 1775. — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 259*.

1465.

Jan. 1. Kong Christian om Langhorner Koeg.

Nordalbing. Stud. III. 286. Brevet, der i den Kopibog, hvorefter det er meddelt, har Aaret 1455, hvad der i Udgaven er rettet til 1465, er øjensynlig fra Christian III.s Tid (Kongen nævner sine Brødre, og Hr. Iven Reventlow nævnes som Landmarskal og Amtmand paa Flensborg, jfr. *Dansk biograf. Lexikon XIV. 63*).

Jan. 5. Anne Nielsdatter, Oloff Trwetssøns Enke, giver Gods i Betinge litle i Wæmundehøys H. til s. Jeips Kapel i Domkirken i Lund mod Gudstjeneste.

Perg. med [7] Segl: 3. Lxv 56; 5. Ixi 1; 7. Bomærke (**s mathias ftmonis**). Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 49.* [1838]

Jan. 12. Tingsvidne af Brwsk H., at Ywer Skel af Møgtwed gjorde Lovhævd paa Frested »loff« og 7 Otting Jord over Frested Mark.

Perg. med [5] Segl: 1. Utydeligt; 3. Clxxii 22; 4. Utydeligt Skjold; 5. Bomærke i Skjold. Senere til Kongens Arkiv; *LEA. V. 30 (K. 13 ell. L. 3)?* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 100.* [1839]

Jan. 14. Per Nielsø Foged i Vinnynghe og i Hæritstet Birk, Anders Hansø² Præst, Jes Pæthersø, Tuæ Jensø, Nes Kældsø, Henrik Bundæ, Per Smed og Jes Staffensø i Ællinghe. Mand. før Fabiani et Sebastiani Dag paa vort Birketing fik en beskeden Md. Mattæs Pæthersø et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Jes Strangsø, Lasse Jeopsø, Jes Hwithoot, Mattæs Michelsø, Jes Holm, Jes Jensø, Nes Michelsø, Esbærn; hvilke vidnede, at Mattæs Hwithoot havde inden 4 Stokke skødet den Bondegård, som Mattæs Pæthersø nu i boer, og kendtes Mattæs Hwithoot sig fuldt oppe at have baaret af Mattæs Pæthersø for fornævnte Gaard. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 566* (Anders Hansø); 3. Bomærke; 5. Bomærke (**s per**); 6. Bomærke; 8. Forsiden mangler; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Skøde paa Peder Claussøns gaardt«. Senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [1840]

Jan. 18. Tucho Johannis canonicus ecclesie Roskildensis, locumtenens officialis generalis Dn. episcopi Roskildensis in judicio. 18. die mensis januarii, qua cadebat festum Prisce, in judicio, pluribus ibid. presentibus canonicis ac aliis clericis et laicis copiose, coram nobis Dn. Jacobus Johannis, perpetuus vicarius altaris s. Anne in ecclesia Roskildensi maiori, qui ex parte Dn. Jacobi Olai decani Roskildensis, ut ex eius mandato coram nobis producto apparuit, ad altare s. Olai ibid. ad

borientalem partem situatum infrascripta bona ratione pingneris cum jure Dn. decano seu eius heredibus in eis adquisito scotavit et ad manus Dn. Mathei Asceri eiusdem altaris perpetui vicarii titulo pingneris assignavit; que bona Dn. decanus de nobili viro Dn. Eskillo Gøye M. habuit in pingnere pro 40 florenis rinensibus, ut in litteris inde confectis continetur, videl. 1 curiam in [J]er[s]ije^a in Tune H. situatam (Martinus Petri, dans alterum dimidium pd. cum 8 modiis ordeï, 1 sol. gross. cum aliis minutis), item 1 curiam ibid. (Nicholaus Judhe, dans 1 pd. ordeï et 10 grossos cum aliis minutis). Sig. officialatus. Datum Roskildis etc.

Perg. [med 1 Segl: Nævnt af Langebek i LDipl.]. Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter) (AM. XLV. 6). LDipl. [1841

a) Suppleret fra en omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: Jersie.

Jan. 19. *Reg. *6473.* Perg. med [5] Segl: 3. I Sigilfeltet et Sværd(?). Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 117.* [1842

a—a) RA. Klevenfeldt, Nobiles absque cognomine. b) RA. Reg. 60 S. 32.

Jan. 25. »Päther Falster byman i Tommorp sköter och afhänder sig och till Areld Hermenßon allan den rätt och rättighet, som han och hans barn hade i den gård i Lunde köpstad i Skåne st. Botulphz sochn med 2ne booder, som ligga in till gatan. Datum Tommorp die conversionis Pauli apostoli d. 25 jan. 1465.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 387. [1843

Jan. 27. *Reg. *6474.* Er 1844.

Jan. 28. *Reg. 4261* (uden Dag ligesom i det der anførte Udtog) = *6474 (med urigtig Dag Jan. 27). A. Perg. [med 1 Segl: Strukstrup Herreds^a]. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 478* (RA.). *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III. 107* (læs: præster her Jacob - twe vrie beeruede - kerken Satorp - gheuen den heren - vorscreuen is. Alzuvrageden - dinghtuch. Umme - heft. *Der ersten twelff name zint dese: Niße Völ, Olde Jese Broderß to Tumbu, Hans Hennekenß, Jese Truwelß, Peter Truwelß, Niße Hanßen, Pawel Clawelßen, Hans Peterß to Houetoft, Peter Vaghel, Erik Nigelß, Ketel Wit, Jese Nigelß. Der anderen twelff name zint dese: Laße Hennekenß, Jeppe Hanßen, Hans Peterßen to Satorp, Jese Peterß to Eschmark, Peter Tran, Niße Peterß to Rude, Peter Nigelß to Rebarch, Otte Peterß to Struxtorp, Hans Scroder, Jese Dudesck, Laße Truwelß, Niße Wint. Der drudden zint dese: Mas Nigelß, Marten Peterß, Niße Mach, Otte Jenßen, Peter Noriuth, Jese Laßen, Jeppe Laßen, Jese Tamßen, Peler Kalligesß, Anders Peterß, Clawes Ovelß, Jeppe Martenß. To - veerteynhundred jare darna).* — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 70 a.

a) Nævnt i Aa.

[1844

Jan. 31. Ghese Mose¹. Jeg har solgt ærlig og velbaaren Md. Hr. Age Axelsß R. i Hywleberch al min Rettighed, mig er tilfalden, baade Bolpenninge og i Jordegods i Halmstade, som jeg fik efter min Faders Broders Mathies Dregeres Datterdatter Cyrstine, og hendes Moder hed Karine og hendes Fader Torsten Pedersß, Gud alles deres Sjæl naade, baade i den Gaard, Mathies sad selv i, og alt andet, med hvad Navn det helst nævnes kan. Og kendes jeg mig have der opbaaret for fuldt Værd. Medb. af hæderlige Mænd Per Studh² Borgemester i Gamble Wardberge, Fede Henrik Byfoged, Henrik Krogh⁴, Pether Guldsmidh, Peder Redersß⁶ og Henrik Pethersß Raadmænd sstds. Datum Wardberch fer. 5. ante f. purificac. Marie.

Perg. med [7] Segl: 1-2, 4. Bomærker; 5. Ubetydeligt Brudst.; 6. I Sigilfeltet en Økse(?). Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1845

Jan. 31? »Et med 10 for hengende Indsegell Pergamentz Lovhæfd af Hinsted Herreds Tings Rett dateret 1465 Torsdagen nest efter ste. Povels Dag.«

[Orig. — Udtog anført i Synsforretning 1722 Juni 12-13.] Denne atter optagen i Tingsvidne 1722 Juni 16 af Hellum Hinsted Herreder, givet Sewerin Benzon til Haunøe og Viðborggaard. NLA. Hellum-Hindsted Herreders Justitsprotokol 1722-25 Bl. 102 a og (Orig.) NLA. Havnø Godsarkiv, Pk. »Dokumenter. (Modtagne som Depositum ^{12/10} 1905)«, Læg »Ejendomstrætter 1679-1759«. Udtoget trykt herefter (ikke helt korrekt): *Saml. til jydsk Hist. 2. R. I. 471*. Brevet er utvivlsomt identisk med Brev 1468 Jan. 21 nedfr.

Febr. 1. Jesper Bruske¹ a. w. Jeg kendes mig i Laan at have i mine og min Husfrues Dage Fru Mætte af hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Yuen Bruske R. og Claues Bruske, som er min Broders Sønner: 1 Gaard i Løwe H. i Kragherop (Lasse Matesß, ¹/₂ Td. Smør, 2 Lam, 2 Gæs og 4 Høns), 1 Gaard paa Stiisnes, som kaldes Nabergardh (Pæther Reger[?], 2 Skill. Grot og 100 Fisk), 1 Gaard sstds. (Mates Horn, 2 Skill. Grot og 100 Fisk), 1 øde Jord sstds. (4 Skill. Grot og 200 Fisk), 2 øde Jorder sstds. (4 Skill. Grot og 200 Fisk). Naar jeg og min Husfru Fru Mette døde er, skal Gaardene komme frit igen til Hr. Y. B. og C. B. Og kendes jeg mig ingen Rettighed at have i Godset, som det Pantebrev udviser, som de af min Søster har Fru Abele Rikmantz, hvis Sjæl Gud have. Sig. meum cum sig. nobilium ac discretorum virr. Dn. Ængelbrecht² M. in Thorbernefelle, Brwn, Magni Tuonis proconsulum Nestuedis, Johannis Marquardi consulis ibid. Datum in curia Grymstrop in profesto purificac. Marie.

Perg. med [5] Segl: 1. Dxxi 9; 2. Fxvi 3 (Bydelsbak). Claus Bryskes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1846

Febr. 2. *Reg. *6476.* [A. Orig. Dueholm Kl. Arkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 125 b. Herefter: *Dueholms Dipl. S. 123.* — Ab. Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 107 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Nobiles absque cognomine Tom. II) og LDipl. 1464 uden Dag (alle med Dagen: Dagen for Kyndelmisse Dag). — Afskr. af Jacob Bircherod (med Dagen: Dagen før Kyndelmisse Dag): RA. Klevenfeldts Nobilitationsbreve, i et Hæfte (sikkert direkte ell. indirekte efter Peder Dyrskjøts Original-Haandskrift). Afskr. herefter af Langebek 1741: LDipl. [1847]

Febr. 3. Vi Cristiern Konge hilser eder alle, som boer i Danmark. For os har været vor Mand og Raad Hr. Tørbørn Billæ paa Abransturp med et vort »almynningh« Stævnebrev lydende paa dette Gods i Myerløsæ H. og i Tutzæ H.: 1 Gaard i Sassorp, 3 Gaarde i Systurp, 4 Gaarde i Tingtwedh, 2 Gaarde i Borop, 1 Gaard i Æbbeltwedh med sine Gaardsæder, 3 Gaarde i Buttorp, 11 Gaarde i Mørkøffuæ, 1 Gaard i Tornætwedh, 1 Gaard i Bregninge, 2 Gaarde i Hembek, 2 Gaarde i Vædelby, 1 Gaard i Sandby med en øde Jord sstds., 3 Gaarde i Kaldredæ, og paa det Gods i Aareby og paa 1 Gaard i Fugledæ, efterdi som det Brev ydermere udviser; hvilket Brev til Tinge læst er, og alle Tider lovlig fremgangne er, og ingen Breve eller Gensvar derimod for os komme er. Thi byder vi alle, som i Danmark er, som kendes sig nogen Rettighed at have i dette Gods for Pant, Ejendom eller anderlund, at I inden 6 Uger efter, at dette vort Brev er læst, kommer for os derom med alle eders Breve; kommer der ingen inden forskrevne Tid, da giver vi der Laasebrev paa, som det sig bør. Datum crast. die purificac. Marie nostro ad causas sub sig., teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Haresborgh.

Papir med Spor af 2 Segl paatrykte Bagsiden. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. [1848]

Febr. 4. *Reg. *6477.* [Orig.] Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 39.* [1849]

— Dydrick Jenss¹ Hovedsmand paa Kalundeborgh og Hans Naghll² af Mathorpp a w., Oløff Pætherss³ og Anders Vts⁴ Borgemestre, Hermæn Kiff, Per Abrams⁵ og Lassæ Beints⁶ Borgere sstds. Mand. efter Kyndelmisse Dag var paa Kalundeborghæ Byting 2 beskedne Mænd Oløff Baghære og Knut Jeps⁷ Borgere sstds. og Værger til s. Erasmi Alter i Vor Frue Kirke i Kalundeborgh, hvilke spurgte dem for, om nogen Mand droges til Minde

eller af vidste, at Hans Rothæ og Boeld hans Husfrue, begges deres Sjæle Gud have, havde været paa Kalundeborgs Byting og skødet og solgt til s. Erasmi Alter den Gaard, som de i boede i Kalundeborgh, liggende østen næst op til det gamle Raadhus, som nu Gildeshus kaldes, og sønden næst den Gaard, som Kerstin Smeds nu i boer, og »beddes« de der et Tingsvidne paa. Da opstod beskeden Md. Jepp Monsß Borger sstds., som det Ting sad i Fogeds Sted, og tilmælte en beskeden Md. Per Matsß Borger sstds. og bad ham tage 11 Dannemænd til sig og granske det Maal og sige derpaa saa meget, som de vilde bekendt være. Da tog Per Matsß til sig disse 11[!] Dannemænd: Jepp Kællær-suen, Micheld Eriksß, Jens Persß Zellæ, Jesper Jepsß, Naffnæ Niælsøn, Jæpp Æsbernsß Raadmænd, Niels Jensß Arby, Hans Baghære, Mattæs Røth og Hans Remæsniithære Borgere sstds.; hvilke 12[!] vidnede, at dem vitterligt er, at Hans Rothæ og Boeld hans Husfrue var paa Kalundeborghæ Byting, og Hans Rothæ skødede forskrevne Gaard til s. Erasmi Alter, og Boeld holdt paa hans højre Arm og gav der fuldt Jaord til, og Niels Jenssøn Arby, som Alterets Væрге var, »hendæ« det Skøde, og efter den Dag, saa var solgt og købt mellem Hans Rothæ og Alteret, da havde de den Gaard til Leje og ej til Eje, som det beseglede Brev indeholder, som Alteret gav dem derpaa. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Gxix 8 (Qvitzow); 2. Llv 11; 3, 5-6. Bomærker (3. i Skjold); 7. Utydeligt Brudst. Kallundborg Kirkes Arkiv (SLA. Kal-lundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl. [1850]

Febr. 4. Nis Jonß Tinghører i Alburg, Hans Jwde, Johan Smid Borgemestre, Per Nielsß, Pouel Pouelsß, Jes Eriksß, Robert Dwffe Raadmænd, Griis og Las Clauß Borgere i Alburg. Mand. efter Kyndelmisse Dag paa Alburg Byting fik Las Jenß i Hastetriis et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Kellerswen, Hans Rødh, Per Trwetß, Oleff Arnfast, Anders Hennikß, Per Terkilß, Per Jenß og Jep Troid; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Nis Pædersß i Klytgord samme Dag paa fornævnte Ting skødede Las Jenß al hans og hans Husfrue Trwent Nielsdoters Rettig-hed i Hastetriis og Hastetriis Mark, som Trwent var med rette tilfalden til Arvegods efter hendes Fader og næste Frænder. Cum sig. nostris. Datum etc.

Perg. med [9] Segl: 1. Utydeligt; 5-8. Bomærker. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. (ufuldstændig). [1851]

Febr. 5. *Reg. *6478.* [Orig.] Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 40.* [1852

Febr. 10. Wy Crystirn koning synd schuldig den erbarn Ebel Termo, Hening Barst, Lodwich Sparren unde Peter Borchstorf knapen 220 rynsche gulden vor solt unde schaden, also se uns to denste in unsen kriegem to uolgende gekomen syndt, to botalende up Jacobs dage negistkemende binne Lubeke inne Heyne Boltten huse, dar he nw inne wanet, edder in eyner anderen sekeren stede, darsulues dar en behegelich is ore gelt uptoborende unde ene dat unentfernet bliue. Weret sake, dat de 220 rynische gulden up de vorgen. tydt unde stede nycht betalet wurden unde se des in eynygen bewislichen schaden quemen, den sollen wy en meth dem houetsumen gantz wedderleggen. Wy hebben unse konigliche secret ann dessen bref heten hengen. Gegeuen up unsem schlate Koppenhauen am tage Scholastice.

[Orig.] Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir. Kongens Arkiv (RA. Kronolog. Saml. Papir). [1853

— Vidne af Humlit Kirkegaard, givet Hr. Eggerd Fritle (i Anledning af en Strid mellem 2 Mænd i Leggebøle) om, hvorledes afdøde Hr. Philippus Axelssøn havde ladet omrebe Leggebøle.

Perg. (Plica delvis ødelagt) med [8?] Segl: 3. Axviii 10; 4. Cxxii 3; 5. I Sigilfeltet en ubestemmelig Figur; 7. Axviii 9 (*nef magnti*); 8. Bomærke. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Lütken, Langeland S. 556.* [1854

Febr. 15. Hans Wiszer Bymand i Malmø's Genbrev til Bosø Kloster paa en Gaard i Malmø.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 163. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 51.* [1855

Febr. 19. Jeg Thyge Laurentzøn, der kaldes Schadeland, V. vederkendes mig skyldig at være Nis Jeipsß Raadmand i Wibergh og hans Husfru Ingeborgh 14 og 20 lubische Mk. i Penge, som gode er i Nørjwdland, Sølv mønt, for hvilke jeg med min Broders Raad Niels Laurentzøn Schadeland pantsætter N. J. og Ingeborgh 1 Gaard^a med Huse og Jord i Lyng H. i Lyndom (Seuerin Bendzøn, 1 Øre Korn, 2 Pd. Smør, 2 Høns, Gaas, 1 Lam og 4 »dags gierninge«). »Løsen« skal kyndes paa forskrevne Herredsting 3 Ting før Johannis Dag Midsommer, og løses »ath« Michils Dag dernæst kommende, og da skal Skylden følge Hovedpengene. Thi tilbinder jeg mig at hjemle N. J. og Ingeborgh Gaarden, vornede i og af at sætte, Skyld op at bære, for et brugeligt Pant,

saa længe hun igenløses. Dog er min Broders og mine Vilkaar saa, at naar jeg skal tage Skifte efter min Fader eller Moder, skal jeg tage Gaarden i min Del eller fri den ind at skifte, før jeg tager noget Skifte med ham eller andre mine Søskende. Vi Tyge Schadeland og Nis Schadland har hængt vore Indsegl for dette Brev med andre gode Mænds: Martin Laurentzøn vor Morbroder, Pether Schriuer, Las Dws og Jes Bertilsß »borger« i Wiborgh. Datum fer. 3. ante f. cathedre Petri.

Perg. [med 4! Segl]. Senere (jfr. 1468 Apr. 19) til Tjele Godsarkiv^b; endnu senere ejet af Klevenfeldt^c (RA. Privatark., kronolog. Række). [1856

a) Kaldes i en omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: Wæsthergard. b) Sammenlign en Paaskrift bagpaa. c) RA. Reg. 60 S. 33.

Febr. 25. Nis Michelsß¹ Foged i Hæretstet Birk, Tydbyørn i Wyliumstroppæ, Thomes Twssß i Holme, Per Hywlby, Per Matesß i Hæretstet, Per Thoropp, Olaff Jwdhe i Mardw, Per Mwlæ⁸ sstds. Mand. efter Pæders Dag i Faste hørte vi og saa', at en beskeden Svend Wylium Hwithowedh paa Hæretstet Birke-ting skødede Mates Grewæ lige Halvdelen sin Bondegaard, saa som han arvede efter sin Fader Jes Hwithowedh. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke(?) i Skjold; 4, 7-8. Bomærker (8. i Skjold). Senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [1857

Febr. 28. Reg. *6479. Papir med Rester ell. Spor af 4 Segl paa-trykte forneden: 1. Bomærke; 2. Kun Spor; 3-4. Bomærker. Aage Axels-søn Thotts Arkiv (RA.). v. Möller, *Halland I* 327. [1858

Marts 2. Per Anderß¹ Herredsfoged inden Thry H., Skarso², Yrghen Bille, Gotzske Barsebek, Jes Othß, Per Trængere og Andhers Bangh. 1. Lørdag i Faste paa Thry H.s Ting skødede Jes Mattesß af Slanggerøp og hans Husfrue Husfrue Ælself velbyrdig Md. Hr. Thørbørn Bille af Siøholm 2 Gaarde inden Wongedhe i Støwns H. inden Gewntofte S. (Niels Epß, 5 Pd. Korn med andre sine Redsler; Powel^a, 2 Pd. Korn og 1 Skill. Grot, 1 Lam, Gaas og Høns); og holdt fornævnte Hustru Ælself Bremlesdother paa sin Husbondes højre Arm og gav fuldt Ja paa det Skøde og sagde, at hun havde budet »sine næste arwinghe« det Gods for »mwelecht« Værd, som er Jon Bille, og beviste det paa Tinget og sagde, at hun solgte det for sin rette Trang Skyld. Og mælted det Skøde fast at blive paa alle 4 Tingbænke og Hr. Thørbørn Bille »thinghøringh« i Godset. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Hxlīīī 1; 2. G. 460 (= Cxxxīīī 2; her ikke afbildet) (*hīnričh neghelfson*); 6. Bomærke. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (AM. IV.7).

a) I Orig. er ladet Plads aaben til Efternavnet.

Marts 5. Oghæ Boß¹ Tingfoged i Faxæ H., Mawens Swdere² af Faxæ, Jens Asscersß³ af Hwerløssæ. Aar 1465 var inden Faxæ H.s Ting beskeden Md. Trvghels Mawensß af Høwæ Swenorp paa Hr. Torberns Billes Vegne af Ambramstorp, af hvilken han sagde sig fuld Magt at have, og bød sig ^atil Skifte^a i Hr. Torbers i ^bSkifte paa sin Sønnekvindes Vegne Beynt Byllæs Hustru Fru Magdalenæ med Hr. Stii Olsß^c Efterleverske Fru Barabræ af Skonæ og hans Arvinger i det Gods i Siælland, og forfulgte Trvhels i 3 Tingdage, som Loven udviser, paa Hr. Torberns Vegne. Med vore Indsegl. Givet i Faxæ Aar, som forskrevet staar, Tirsd. efter Lucii Dag i Faste.

Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Bomærke (sig *magens pederßon*); 3. Skjold, hvori en ubestemmelig Figur. Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.).

[1860

a—a) Tilføjet over Linien. b) Senere tilføjet. c) Over Linien tilføjes: Datter.

Marts 10. Vi Eggært Rantzow i Gundersløff holm a v., Steæn Andersß i Rægenstrop, Anderss Ørss i Holtløsæ, Jep Mattesß i Gundersløff litle, Hemmingh Smet i Gundersløff maglæ, Bæynt i Tokkerop og Lassæ i Tokkerop gard hørte og saa', at beskeden Md. Per Bosß, Gundersløff Kirkes Værge, paa Gundersløff Kirkegaard Sønd. reminiscere spurgte sig for, om Sognemænd vitterligt var, hvor længe det Pund Korn, som i »formeless« Dage længe har været ydet af den Gaard i Tredløsæ, som Ingwær Jenß i boer, [*har været ydet*] til Gundersløff Kirke. Da udginge 12 Danne-mænd: Jep Nielß i Skelby, Jep Boß den gamle i Ræienstrop, Unge Jep Boß ibid., Lass Persß ibid., Morten ibid., Gamle Griiss ibid., Jep Cristernß i Tokkerop, Gamle Jep Friis i Holtløsæ, Unge Jep Nielß i Tokkerop, Jes Perß i Holtløsæ, Per Olsß ibid., Jes Boß ibid.; hvilke vidnede, at de véd og har spurgt af deres Forældre, at det Pund Korn i Tredlesæ af den Gaard, som Ingwer Jenß i boer, har været ydet uhindret til Gundersløff Kirke og Gundersløff Kirkes Præstegaard i 80 Aar og var der aldrig fra eller var Hinder paa gjort, før Fru Bærthæ hindrede det, siden Hr. Byrie »wort« der Sognepræst; og opbar Præsten af G. det Pund Korn paa Kirkens Vegne, siden Hr. Laurens var der Sognepræst, og indtil Hr. Byrie der kom, fordi at han skulde holde deraf Vin og »afflæde« til Kirkens Behov. Og al Almue i Gundersløff stadfæstede de Ord og sagde, at de havde vidnet Sandhed. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6!] Segl: 3. Ubetydeligt Brudst. Gunderslev Kirkes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig).

[1861

Marts 11. Vidne af Københaffns Byting, at Vor Frue Kirke i Københaffn og Mattis Michelsøn Sudære mageskiftede til hinanden henholdsvis en Gaard paa Nørregade og en Bod i Sudereboother.

[^aPerg. [med Segl]. Københavns Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 89.* — Hertil 1. Række Nr. 7975?, 7983?.

a—a) Saaledes LDipl. [1862

Marts 17. Jeg Cristine Persdatter, Hr. Iwer Jenss Efterleverske af Tiirsbech, kendes mig skyldig at være hæderlige og velbyrdige Md. Hr. Eggerd Fritle R. 80 lub. Mk. dansk Penge, som nu i Fyn gænge er, for hvilke jeg ham pantsætter 2 mine Gaarde og 2 Bol i Jutland i Bruns[?] H. i Smidzstorppæ S., den ene Gaard i Hostorp (Bærend, 2 barkede Øksenhuder) og 2 Bol sstds; i den ene Bol boer Malti (12 Skill.), i det andet Bol boede Anders Clemenss, som gav 12 Skill. til aarlig Skyld; item 1 Gaard i Rørkierholt (Jeip Spari, 1 Pd. Korn). Disse Gaarde og Bol skal Hr. E. F. for et brugeligt Pant nyde, Landgilde og al Rente deraf opbære, vornede i og af at sætte, saa længe Gaardene og Bolene indløses. Løsningen skal kyndes 2 Ting før Midsommer og 1 Ting efter, og løses Micaelis Dag derefter, og Renten af det Aar følge Hovedpengene. Og jeg Vincencius, Fru Cristines[!], stadfæster med min Moder alle Artikler, som forskrevet staar. Og jeg hænger mit Indsegl med min Moders for dette Brev med andre hæderlige Mænds: Hr. Jens Acerss Sognepræst i Wedle, Tymme Hauetorn V. og Esbern Jenss Borgemester i Wedle. Datum die Gertrudis.

[^aPerg. med hængende Indsegl.^a Eggert Frilles Arkiv.] Vidsisse 1470 Juli 21. LDipl. (ufuldstændig). [1863

a—a) Saaledes Vidissen.

Marts 18. Kongen stadfæster en Gave af Elsebe Rudbäckz til Konventsbrødrene i Lund paa 1/2 Gaard i Malmøe.

[Orig. Lunds Dominikanerkl. Arkiv?] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 164. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 51.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 6. [1864

Marts 22. *Reg. 4239**. [Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 20 a (med en Tilføjelse (om 4 andre Breve) med Langebeks Haand, der er trykt i *Kbhvns Dipl. IV. 90*, hvor dog skal læses: som staaer *deri*). — Afskr. af Langebek uden Kilde: LDipl. *Nye Danske Mag. I. 159; Kbhvns Dipl. IV. 89.* [1865-69

Marts 24. *Reg. 4240** (= *6562). Det er ikke givet, at den i *Reg. *6562* foretagne Rettelse af Aaret til 1466 er rigtig. Dagsangivelsen passer ganske vist ikke til 1465; men Peder Nielsson var i alt Fald Biskop 1465 Marts 25, se 1870.

Marts 25. Knwt Biskop i Wiborgh, Mawens Biskop i Othens og Pether Biskop i Ribe. Vor Frue Dag annunciac. var for os i Biskops Stue i Ribe beskedne gode Mænd Jess Petherß, Johan Erlandß, Bakken Nielsß og Kally Egern Raadmænd i Ribe, hvilke lod os se et beseglet Pergamentsbrev, og bad de os, at vi skulde give dem der et Vidisse af, hvilket Brev vi læste og ransagede, som var uforfalsket med sit rette hængende Indsegl, hvilket Brev »ludde«: 1. Række Nr. 562. At Brev saa ransaget har i alle Maad[er, som forskre]vet staar nedentil neden for dette Brev. Givet osv.

Medtaget Perg. [med 3 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). [1870]

Marts 26. Reg. *6481. [Orig.] Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 42. [1871]

— Nicolaus Laurencii vicerektor ecclesie b. Michaelis Slaulosis et Nicolaus Smøyæland rector ecclesie b. virg. Marie ibid. Fer. 3. post annunciat. b. virg. coram nobis frater Olavus Petri commendator in Antworscow apertam literam in manu tenens, salvo sigillo, non in aliqva sui parte viciatam, qvam[1] literam legimus, cujus tenor erat: 1640. Sig. nostra presentibus inferius sunt inpressa anno, die et loco supradictis.

[Orig. Antvorskov Kl. Arkiv; »senere »apud Janum Rosenkransium«^{a.}] Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin H 542 (jfr. 509). LDipl. 1463 Sept. 21. [1872]

a—a) Saaledes Bartholin H 509.

— Pæther Friiss Sognepræst i Tiletze, Claus Pabæ Sognepræst i Westenskow, Daniel Hannessøn Sognepræst i Arninge og Alff Joonssøn a. w. Foged i Rwberghegarth. Tirsd. efter Midfaste var vi og flere Dannemænd i Tiletzegarth, som var Mattis Knutsøn, Erik Lise, Hannes Jenssøn, Michel Skipper, Hannes Krok, Mattis Berger og Lauretz Krak, og saa' den Boskab, Sølv og Guld, som Jeppe Jenssøn annammede i Tiletzegarth, som her efterskrevet staar: 90 »spenger, som rosenkrantzen« staar paa; 16 og 20 »spenger, som løwekar« staar paa; 5 smaa Knapper gjorde efter Røgelsekar; 70 »krawe strølsse«; et Kors; et »brodeth gwlsplan« saa godt som 3 rinske Gylden; 8 Køer; 6 unge Nød; 16 Faar; 5 gamle Svin; 14 unge Svin halvt Aar gamle; 6 Heste saa gode som 10 lubske Mk., mest fordi at de var 14 eller 16 Aar gamle; en Hest saa god som 4 lubske Mk.; 8 Gryder, en, som 1¹/₂ Spand gaar i, og en, som 1 Spand gaar i; 2 Haandpander; en »mwllogh« og et »løwekar«; en Messingkedel; en

Kedel af 1^{1/2} Spand; en Bryggepande af 3^{1/2} Tønde; en Tinkande, som Øl gaar i for 6 Penning; 3 »lenlager«; 2 store Dynner og 4 smaa; 2 Hoveddynner; et udskaaret »siængklæde«; et syet »siængklæde«; et tyndt »teppet«; 2 »bonede«; 2 »bænkklæde«; en Bænkedyne; 2 nye Hynder og 2 gamle; 6 Pd. Korn; 1/2 Pd. Rug; en Ølkar af 6 Tdr.; 12 og 20 Sider Flæsk; en sort »leydest« Kjortel med halve Ærmer og Ærmerne underforede med »bwgefoder«. Item kærede sig fornævnte Jeppe for os og for de Danne-mænd, som nærværende var, at fornævnte Boskab, Guld og Sølv var ej Fjerdeparten til, som han antvordede Erik Fynssøn i gode Tro, som han vel bevise kan med den Skrift, som han derpaa har. Vore Indsegl. Datum *etc.*

[^aPapir (Orig.).^a Senere til Maribo Kl. Arkiv; ^a1749 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Afskr. af Langebek 1749: LDipl. [1873

a—a) Saaledes LDipl.

Marts 26. *Reg. 4241** (= *6563). [Orig. Ribe Mikkels Kirkes ell. Kapels Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 389.* — Der synes ingen Grund til at rette Aaret til 1466, saaledes som sket i *Reg. *6563.* Bisp Peder af Ribe nævnes for det første ikke i dette Brev og var for det andet paa dette Tidspunkt Biskop, se *Acta pontif. Dan. III. 358-61* og 1870. [1874

— Hans Roodh¹ Borger i Slauelse. Jeg vederkender mig skyldig at være ærlig Md. Clement Griis Borgemester i Slauelse 4 lødige Mk. gode Penge, som gænge er, og som en Købmand kan den anden fuldt med gøre i Syælland, for hvilken Sum jeg pantsætter ham i min Gaard, hvilken jeg i boer paa Stenstwægade, 1 Længe Hus 6 Bjælkerum med Jorden, Huset paa stander, og Haverum dertil Jordsmon; og samme Jordsmon med »hwsens« begge Hjørnestene paa Bredden holder 18 Alen; item »lengen« skyder ned til C. G.s Gaard. C. G. skal have frit »wongs gang« gennem min Gaard ind til det Hus og skal beholde det for et brugeligt Pant. Løsningsdagen skal være Paaskedags Tid. Bygger C. G. noget paa Huset det, værdt er efter Skellighed, skal det »wrdis« efter 4 Dannemænds Sigelse, begges vore Venner, igen betales skal[!] og intet afslaas i Hovedsummen. Vil jeg sælge samme Jordsmon, skal C. G. være næst at købe for Penge og lige Værd. Medb. af flere hæderlig og Dannemænd Hr. Niels Laurenß² Sognepræst til s. Michels Kirke i Slauelsæ, Jep Spoor-smeth³ og Torbern Bager⁴ Bymænd sstds. Datum Slaulosie crast. annunciac. Marie.

Perg. med 4 Segl: 1. Bomærke (... n. iepfen . . .); 2. I Sigilfeltet et Hjerte i en Ramme; 3. I Sigilfeltet en Figur, der synes at bestaa af

en Halvmaane og et krumt Sværd; 4. Bomærke (*s torbern gepfon*).
Clement Griis's Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1875]

Marts 26. Udtog: *J. Heilmann, Bidrag til Slagelse Bys Hist. S. 17.* Beror utvivlsomt paa en Sammenblanding af 1875 med et Udtog i *ÆA. IV. 246, XV. 109*, af et Brev af 1464.

Apr. 1. Johan Oxen¹ Hovedsmand paa Croghen, Kel Nielß² paa Harzburgh, Jep Clawesß³, Anders Nielß⁴ »borgemestere« i Køpneh. Mand. før Palmesøndag lod vi indføre velbyrdig Md. Hr. Thørbørn Bille af Syøholm i 2 Gaarde i Wonggetdhe; i den ene boer Boo Jenß, i den anden^a; som vi var lovlige tiltagne af Tinge. Finge vi ham Laas og »nøgeel«, satte ham »aff gaafflbyng« og lod »wornedhene« fæste ham og fuldgjorde det i alle Maader, som Loven udviser det. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med 4 Segl: 1. Cxlvii 4; 2. Gxv 6 (Algudsen); 3. Clviii 17 (Godov); 4. Exvii 1 (Baden). Torbern Bentssøn Billes Arkiv; ^bsenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^b (AM. IV. 9). [1876]

a) I Orig. er ladet Plads aaben til Fæsterens Navn. b—b) Ifølge Paaskrift bagpaa.

— Cristiern Konge¹. Mand. før Ambrosii Dag i Køpendehaffn for os paa Raadhuset, nærværende Hr. Hemming Abbed i Soræ Kloster og hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Jens Brostorp Provst i Lwnd, Mester Jesper »deghen« i Køpendehaffn, Hr. Jachim Griiss R., »borghmestere« og menig Raad i Køpendehaffn og mange flere gode Mænd, var vor Mand og Raad Hr. Johan Oxen R., som lod læse et aabent beseglet Pergamentsbrev ustraffeligt, lydende: 1486. Sig. nostrum ad causas, teste Katillo Nicolai regni nostri Dacie justiciario.

Perg. med 1 Segl: K. 80; Paaskrift bagpaa fra 15. Aarh.: »Vidisse paa skifftebreffuit mellom her Folmers børn oc her Johan«. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a; endnu senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). LDipl. 1462 Juli 5.

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa. b) RA. Reg. 60 S. 30. [1877]

Apr. 5. *Reg. *6482.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Havnen Nr. 2). *Kbhvns Dipl. I. 200.* [1878.]

Apr. 9. »Måens Påwelson och Nils Pärson wore i swartebrödra clöstret i Lund uppå ett wänligt skiffte och dagtingan med Boo Flemming riddare på Näsö, Christiern v. Hagen^a, Anders Jepson i Sarslöf ang^{de} det arf, som dem tillfallit war efter fru Anna, Tve Pärsons efterlefverska på Harisberg. Dat. tysdagen näst för påske 1465.«

[A. Orig.] **Aa.** Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 388. — **Ab.** Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 20, Nr. 252.

a) Ab tilføjer: »i Attarp«. [1879]

Apr. 10. Vi Cristiern¹ Konge bekender os skyldige at være Hr. Pether Falster R. vor Landsdommer i Falster 100 lub. Mk. i saadanne Penge, som i Danmark gænge er, som han os nu laant har til vort og Rigens store Behov, for hvilke vi pantsætter ham, hans Husfrue, som han nu har, og et deres Barn, hvilket de det unde vil, vort og Kronens Len og Gods Siømark paa Møen, som han det nu i Værge har, for et brugeligt Pant uafløst, saa længe nogen af dem lever, og naar de alle døde er, skal deres Arvinger beholde Siømark for et brugeligt Pant, saa længe det afløses dem for forskrevne 100 Mk. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Nykøbing fer. 4. post dnicam. palmarum nostro sub secreto.

Ad relacionem Jo. Pøyseke.

Perg. med 1 Segl: K. 78; gennemskaaret?. Senere (1576? se *Erslev, Danmarks Len og Lensmænd 1513-1596 S. 83*) tilbagegivet til Kongens Arkiv? (RA. Privatark., Peder Falster). LDipl. (*Reg. *6488.*) [1880

Apr. 15. *Reg. *6483.* [Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Herefter: *Staatsbürgerl. Mag. IX. 457.* — Afskr. af Ulrik Petersen: Statsark. i Kiel, Handschriften III (»Von Städten abgegebene Manuskripte«), Slesvig Nr. 6. [1881

Apr. 16. Knwt Digh Herredsfoged i Wentz H., Godsk Pagh² a. w. og Husfoged paa Hintzgawell, Jes Lawrensß³ Borgemester i Medelfar, Jes Brwn Byfoged *ibid.*, Clawes Torkilsß⁵ *ibid.*, Cristiern Danyelsß i Hønderopp, Eric Jeipsß i Gielstet og Jep Andersß i Ryswm. Tirsd. efter Paaske havde Knwt Digh paa Wentz H.s Ting et Sognevidne af Fielstet Sogn, hvilket vidnede, at den Gaard, som Hr. Sewrin Michelsß nu i boer i Fyelleropp, kom af Bondegods og Jep Kalwæ[?] og hans Efterkommere, som[!] opbygte af bar Bund; hvilken Gaard Lawris Jeipsß nu i boer i Fielstet, han har været i Hintzegawels Hovedsmands Forsvar og givet ham Oldengæld, siden fornævnte Gaard, Hr. Sewrin nu i boer, kom fra Hintzegawel til Præsten. Item stod Hr. Sewrin Michelsøn paa Wentz H.s Ting og skød sig for Kongen og Rigens Raad. Derefter fik Knwt Digh paa Hr. Eggert Fritles Vegne R. et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Lawris Saxen i Asperdropp, Knwt i Eyby, Pether Olsß i Skowshøropp, Jep Jensß i Gamelburgh, Oleff Jensß i Borderopp, Jep Olsß i Kerebyholm, Pawel i Brooende og Mattes Jensß i Blankkæ; disse vidnede, som Sognevidnet tilforn vidnede. Nostris cum sig. Datum *etc.*

Perg. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet en Lillie; 2. Fxii 10; 3-5, 7. Bømærker. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1882

Apr. 19. Dronning Dorothe tilskriver Bønderne i Vestenskov Sogn, at det Kapel, som de har faaet Tilladelse til at bygge, ikke maa være Sognepræsten i Vestenskov til Skade.

[Orig. Vestenskov Kirkes Arkiv; *ÆA.* V. 852. — Vidisse 1566 Juni 7, se 1768.] Afskrifter efter Vidissen: Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 69 b (fra c. 1700; herefter: LDipl. 1464 Juli 25); Rostgaard 4to 107 (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 837); Ny kgl. Saml. Fol. 409 S. 107 (af Jacob Bircherod); Thott Fol. 730 Bl. 462 a (af Poul Rogert; uden Dag og i det hele ufuldstændig i Slutningen); Additam. Fol. 140 I (under Vestenskov; af Jørgen Carstens Bloch; med urigtigt Aar 1565, uden Dag og i det hele ufuldstændig i Slutningen); SLA. Lolland-Falsters Bispearkiv, »Dokumenter og Breve for Herrederne 1464-1762«, Læg »Lollands Sønder Herred 1464-1730« (2 Afskrifter fra 18. Aarh.). *Kirkehist. Saml.* 3. R. VI. 462. [1883

Apr. 22. Oluff Hillebrandssøn Præst og perpetuus vicarius i Lundh pantsætter Jon Galle Kannik sstds. 3 Parter i en Bod i Malmø.

Perg. med [6] Segl: 1. G. 70; 2. Iii 8; 3. Utydeligt Skjold; 5. M 17; gennemskaaret. Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 51.* [1884

Apr. 23. Broder Jeråp i Lund sælger paa Prædikebrødreklostrets Vegne en Gaard i Malmø til Præsten Hogen Nilson.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 389. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 52.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 9, Nr. 283. [1885

— Jeg Jes Wognsß¹ af Lengsholm vederkendes mig skyldig at være en velbyrdige Kvinde Fru Ingerdh Martensdotter min »fenke«, Niels Persens Hustru af Egibergh, 150 lysps Gylden, 150 rinsk Gylden, 150 ungersk Gylden, 150 lyspk Mk. i hvide Engilsk og 150 lyspk Mk. i Cristoffers Skilling, for hvilken Sum Guld og Penge pantsætter jeg Fru I. M. alt mit Gods i Thy, som er i Hundborgs H. 1 Gaard i Skyolborgh (Michil Jwl, 4 Pd. Byg med anden Smaaskat), i Hasing H. 1 Gaard i Hørstet (Lass Cresternsß, $\frac{1}{2}$ Læst Byg med andet Smaaskat), 1 Gaard i Synnerhaa (Olaff Jensß, 4 Pd. Byg med »ander« Smaaskat), 1 Gaard sstds. (Nis Sowrensß, 3 Pd. Byg med »ander« Smaaskat), 1 Gaard sstds. (Maz Michilsß, 2 Pd. Byg med »ander« Smaaskat), 1 Gaard sstds. (Lass Nielsß, 4 Pd. Byg med »ander« Smaaskat), 1 Gaard sstds. (Sowren Mazß, 2 Pd. Byg med »ander« Smaaskat), 1 Gaard sstds. (Wogn, 2 Pd. Byg med »ander« Smaaskat), i Estrop 1 Gaard (Lass Suder, 4 Ørte Byg med »ander« Smaaskat), 1 Gaard sstds. (Crestern Persß, 3 Pd. Byg med »ander« Smaaskat), 1 Gaard sstds. (Powll, 2 Pd. Korn med »ander« Smaaskat), 1 Gaard i Hasengh ($2\frac{1}{2}$ Pd. Byg med »ander« Smaa-

skat), i Ræfs H. i Aby S. i Dower, som[!] Skammels i boer (4 Pd. Byg med »ander« Smaaskat), 1 Gods sstds. paa Kiilsbergh (1 Pd. Byg med »ander« Smaaskat). Hvilket Gaarde og Gods I. M. har af mig i sit brugelig Pant, Skylden og Renten op at bære. Løsen skal vares til hvert Herreds Ting, som Godset i ligger, 3 Ting før Pinsedag, og løses paa »hellemessdagh« derefter, og da Skylden følge Hovedpengene. Jeg skal have det Gods og Skylden op at bære i 8 Aar efter denne Dag; »en først« de 8 Aar er fremgangen, skal Fru I. M. annamme alt Godset i Væрге og Skylden op at bære og Tjenere i og af at sætte, saa længe det afløses hende. Medb. af andre gode Mænd Niels Anders, Per Wolafs Præster, Per Huas⁴, Marten Rod⁵, Wolaff Martensß a. w., Clemet Michelsß og Anders Jensß Bønder. Datum fer. 3. post dnicam. quasimodogeniti civitate Alburgis.

Perg. med [8] Segl: 1. M 34; 4. Cxxx 4; [5. Lv 88a]; omtr. samtidig Paaskrift: »Breff, som lyder paa Niels Eggeberæ«. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. (ufuldstændig). Begyndelsen og Slutningen trykt *Hvass IV. 331.* [1886]

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Rod.

Apr. 29. *Reg. 4243.* Er 478.

Apr. Udtog: *Paludan, Beskriv. ov. Møen I. 276; Reg. *6488.* Er 1880.

Maj 1. Hermen de Keller¹ borgermester to Wisbw. Na der tyt als ick dem edlen gestrengen heren Olaff Axelsson rittere, houetmanne to Gothland, nu kortlik vorstoruen, latest quitancien gaff, do men schreff 1459 up Juriens dach, van eyner summien geldes wegen, my plegende was vor allerleye ware, de he van my gekofft hadde to des slotes behoff Wisborg, als dat uthwiset de sulue quitancie, sedder der tyt hefft he van my gekofft to des slotes behoff an wande, solte, roggem, molte, garsten, krude, lewande, sardoken unde anderer ware, dar sick de summa van lopende iß 2400 mr. suluers unde 12 mr. gotensscher munte. Sodane summe geldes hefft my sine erbar husfruw vruw Anna betalet; hyrumme vorlate ik se quiti aller namaninge. Myn ingesegel. Gegeuen in Wisbw am dage Philippi unde Jacobi.

Perg. med 1 Segl: Bomærke. Oluf Axelsson Thotts Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [1887]

Maj 3. Daud Hak i Magenstorp lejer Lunde Kapitels Gods i Tyrdinge i Oxie H. for sin og sin Hustrus Livstid.

Perg. [med 3 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA.V. 142^a* (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 53.* [1888]

a) Ligeledes anført: Lundebogen (se 1. Række IV. 25 Note 3).

Maj 3. Lunde Kapitel (Jens Bingh electus til Provst m. fl.) lejer til Hr. David Hak i Magenstorp og hans Hustru for deres Livstid Kapitlets Gods i Tyrdinge.

[Orig.] Optaget i 1888. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 53.* [1889

Maj 6. *Reg. *6492.* Perg. med 1 Segl: G. 581, jfr. S. 79. Senere til Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 25.* [1890

— *Reg. *6491.* Perg. med 8 Segl: 1. Flxiii 3; 2. Lxxii 45 (Jul med skraadelt Skjold); 3. Utydeligt Skjold; 4. Lxxiii 40 (Rosenkrantz); 5. Li 63 (Rønnov; Fejl i Aftrykkets Tekst); 6. Lxxiii 12; 7. Dxli 15; 8. Skjold, hvori en Fjervifte (nu løst vedliggende). (RA. Gem. Arch. XXXII. 22.) *Stemann III. 93.* [1891

Maj 8. Jens Andersß i Inghelstrop, Pether Mattesß i Tiisæ, Pether Thomesß Præster, Thordh Ter...., Dan Jensß, Dan Thomesß »vepnare«, Powel Jeebsß⁷ Borgemester i Hiøringh, Anders Bonnæ og Anders Matt..... Aar^a Onsd. efter Joh[annis] Dag ante portam latinam i Hamelmosæ gardh [J]ærssleff H. gjorde hæderlig Md. Hr. A..... [Prov]st i Børlum Lov [paa Lov]hævd selv 12. Kanniker og Præster paa [Hammelmose] gardh, Mølle, [med forskrevne Gaard]s rette Endel, som er sønden [til Rye Aa og] vester fra Gamell Aa, [øster indtil Fouelbech, som han lø]ber i Aaen, og Fowelbe[chs] »laane« og søn]der indtil R[i]igses »aae«] Endel. Item gjorde d.....d paa det Fællig s....., som er fra Fowelb..... indtil Hiærmetsl.....»wndh« og Kær, som hedder er rette Hamel[mosæ] de »stwe eenghæ«, som fornævnte Dredheholm og »wor« [Ham]elmosæ sønder indtil Biers[tet] i al Bierstet Mark med e.....»erstedh« med Ager og Eng s..... til af Rette. Item gjorde Lovhævd samme Dag paa Mark og Eng inden alle 4 [Markesk]jel undtaget 2 »stwe eenghæ« til Kongens Gods i Manne og»gghe«, som ligger til Øøm Kirke. At fornævnte [Gods] er Børlum Klosters rette Endel, uden nogen bedre Bevisning kommer[!]. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Meget beskadiget Perg.^b med [9] Segl: 2. I Sigilfeltet Bogstavet p; 4. Brudst.; 7. Bomærke; Paaskrift fra 15. Aarh.: »Hammelmosa oc Tiisæ«. Børglum Kl. Arkiv; senere ejet af Kancelliraad, Prokurator C. Olsen; 1883 købt af Gehejmarkivet (RA. Hammelmose Godsarkiv). [1892

^a Aaret mangler nu paa Grund af Brevets medtagne Forfatning, men angives som 1465 baade i en Paaskrift paa Brevets Bagside (formentlig fra 16. Aarh.) og i det i den følgende Note anførte Udtog. ^b Det i [] satte er suppleret dels ved Gisning, dels fra et Udtog i Koncept til Herredagsdombog 1602 Bl. 72 a (gengivet i *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 366*).

Maj 8. Sty Niels¹ Byfoged i Roskilde, Boo Jens² Borge-
mester, Lasse Niels³, Clemit Jens⁴, Heming Pæders⁵, Oleff
Jens⁶ og Jens Lydekes⁷ Raadmænd sstds. Onsd. efter hellig
Kors Dag invenc. paa vort Byting i Roskilde sagde beskeden
Md. Cristiern Smet vor Medborger, at ham var befalet paa
hæderlig Kvindes Vegne Katerine Lauresæ, Lasse Smets Efter-
leverske, at skøde Jens Niels⁸ Baghere de Huse, som K. L.
havde her i Roskilde, liggende i s. Mikels Sogn sønden paa
Torfgaden østen næst Lasse Hans⁹ Hus, som han nu i boer.
Da skødede C. S. til J. N. B. de samme Huse. Vore Indsegl.
Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1-3. Bomærker; 5. Udslidt Brudst.; 6. Bomærke
(samme Signet som 971 Nr. 4); omtr. samtidig Paaskrift: »Paa thee
bodher hooss Jens Mickels¹⁰ smedh«. 1783 af Biskop L. Harboe foræret
til Gehejmearkivet (RA. Roskilde (Tillæg)). [1893]

Maj 10. Per Anders¹ Præst i Kuldrvp og Officialis i Han H.,
Per Jens² Præst i Tymmerby, Therkil Pers³ Foged paa Hannees,
Crestern Laurens⁴ i Gottrvp og Crestiern Swend⁵ og Las Truel⁶.
Gordiani et Ephimachi Dag i Wost Kirke hørte vi og saa', at
Michel Nielss⁷ stod for Dom, svor og sagde, at Jes Niels⁸ Foged
paa Agordh ej slog eller drog ham enten paa Kirkegaard eller i
Kirken. Sig. nostra. Datum ut supra.

Papir med Rester og Spor af 5[!] Segl paatrykte forneden: 1,
5. Utydelige Rester; 2. Kun Spor; 3-4. Bomærker. Mourids Nielssøn
Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [1894]

— Barbara Bradesdotter beder Keldh Niels¹ Forstander paa
Haresbwrgh om ikke at forurette hende ved at give Hr. Torbern Billæ
Brev paa hendes Gods.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. (RA. Privatark., Keld
Nielssøn Algdusen.) *Missiver II. 29.* [1895]

Maj 12. *Reg. *6494. A.* Perg. [med 1 Segl^a]; omtr. samtidig Paa-
skrift paa Plica: Vide[?] halebøk, og bagpaa: R^{ta} (o: Registrata). Slesvig
Bisps Arkiv; *ÆA. V. 481* (RA.). *Schröder, Gesch. der Stadt Schleswig,
Beil. S. 21* (tilføj til allersidst: Ad relacionem Benedicti de Aleuelde de
Dorninghen). — **Aa.** Afskr.: Svavstedbogen Bl. 40 a. [1896]

a) Nævnt i Aa.

Maj 15. Vidne, at Provsten i Børlum gjorde Lovhævd paa Gods.
[Orig. Børglum Kl. Arkiv.] Udtog anført i 1491 Apr. 16 ell. Aug. 13.
[1897]

Maj 16. Jes Staar Tinghører paa Jersløff H.s Ting, Jens
Per¹ Præst og Officialis generalis i Segilstrvp, Martin Niels²,

Jes Thømeß⁴ Foged paa Segilstrwp, Niels Martinß VV., Hans Kieldß, Jes Andhersß, Jes Kieldß og Michel Jebß Bønder. 5. fer. ante f. ascens. dni. for os og mange flere Dannemænd, som Jersløff H.s Ting søgte, fik Hr. Laurins Lippelsß Præst et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Andhersß, Jes Terkilß, Nis Jenß, Mattes Nielß, Bertil Laurensß, Hans Kieldß, Michel Jebß og Ywer Jenß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Andhers Nielsß af Kockedal R. hans »loffhøringh« kundgjorde, »hwre« Hr. A. N. gjorde hans Lovhævd med »ridermentz mentz men« og Selvejere, eftersom Fogeden og Herredsmænd ham havde tilfunden; først »wordh« han Ossendrvp Hovedgaard med al sin rette Tilliggelse, som der har tilligget af gammel Dage, og deslige al Ossendrvp By, Dreffsholm med Bachtrwp og saa vester og sønder indtil »konings forstranne«; og saa meget, som inden er, det »worde« Hr. A. til Ossendrvps Hovedgaard og Ossendrvp Bys Endel og for sin Husfrues rette Arv; og kendtes han sig ingen Mand nogen Rettighed i forskrevne Gods at have. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 2. Utydeligt Brudst.; 4. Lxlix 5 (Galskyt?). Anders Nielssøn Banners Arkiv; ^a1672 i Hammelmose Godsarkiv^a; senere ejet af Kancelliraad, Prokurator C. Olsen; 1883 købt af Gehejmearkivet (RA. Anders Nielssøn Banners Arkiv). [1898

a—a) NLA. Hammelmosegaards Papirsbreve, Registratur 1672 Nr. 9.

Maj 17. *Reg. *6496.* [Orig. Holstebro Kirkes Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr., formentlig af Petrus Mathie, Præst ved St. Peders Kirke i Ribe: Ny kgl. Saml. 4 to 123 Bl. 206 a. *Minerva. Oktbr., Novbr. og Decbr. 1787 S. 10* (læs: *considerata necessitate - lator presentium N. uel alius certus ipsius ecclesie questor et nuncius pro colligendis Cristifidelium elemosinis - diocisim valeat circuire. Vt - omnibus igitur vere - porrigentibus quomodolibet adjutrices - injunctis sibi penitentiis - relaxamus, presentibus ultra triennium minime valituris. Datum - sigillo presentibus impresso.*) [1899

Maj 18. Juw borgermesteren unde radmannen tor Borch uppe Vemerem, unsen leuen getruwen unde besunderen guden frunden, don wii borgermestere unde radmanne der stad Lubeke witlik, dat vor uns gekomen is de beschedene Hans Porß unse borger unde hefft uns to kennende geuen, wo dat Marquard Grammendorpp to Fflensborch wonafftich bii 2 jaren geleden binnen unser stad vor uns ene zake mit eneme genomet Hans Herte van etlikes geldes wegen, dat eme Hans Herte schuldich

scholde wesen, des Marquard Grammdorpp in unse stad gekomen zii unde mit ziik 2 tuge Peter Osten unde Peter Helsen mit juw wonafftich gebracht unde darinede mit Hans Porße in kost gelegen unde mit eme vorteret hebbe uppe 14 mr. lub., unde also sodane zake gesleten was, sii Marquard Grammdorpp hemeliken uthe unser stad entweken unde hebbe Hans Porße sulke koste nicht betalet, sunder hebbe zine 2 tuge vor sodane koste to gysell stan laten. Alsus hebbe Hans Porß in willen gewest Peter Osten unde Peter Helsen mit rechte to thouende unde sodane koste van en to manende, de eme vor 2 unsen besetenen borgeren also Hinrike Hildemer unde Hermen Ludiken gelouet unde begeret hebbe, dat he ze unghindert to hûß wolde theen laten; ze wolden eme Marquard Grammdorppe eren houetman wedder in antworen, edder se wolden personliken wedder komen umme eme eren andeel der koste betalinge to donde, so Hinrik Hildemer unde Hermen Ludiken, dat dit vor en also beschen zii, vor uns to den hilgen swerende hebben wargemaket. Unde wante Peter Osten unde Peter Helsen unseme borgere Hanse Porß Marquarde Grammdorppe mit uns tor stede nicht in geantwort hebben, ok personliken nicht wedder gekomen zint noch unseme borgere betalinge eres andeels der koste nicht scholen gedan hebben, so wii des van deme sulfften zint berichtet, hiirumme is unse begere, dat gii Hanse Porße darto vorderlik willen zin, dat eme van Peter Osten unde Peter Helsen ere andeel der koste betalet moge werden unde, wat recht is, wedderfare. Dat vorschulden wii umme juwe ersamheide unde de juwen alle wege gerne. Unser stad secrete is ruggelinges gedruket uppe dessen breff des sonnauendes vor deme sondage vocem jocunditatis.

Perg. (aabent Brev) med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 85). [1900

Maj 22. *Reg. 4246.* Perg. med 5 Segl: 1. Bremen Bys; 2. Merten v. d. Liid's; 3. Lübeck Bys; 4. Hamburg Bys; 5. Wilken Wilmes's. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 21). *Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. Vol. X, Pars spec. VI, Der andern Continuation Zweyte Fortsetzung S. 21;* dansk Udtog (med urigtig Dag Maj 23): *Hvitfeld V. 152, Fol. 906 L. 14.* [1901

Maj 23. *Reg. * 6497.* [Orig. Femerns Arkiv.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 69* (uden Dag). — Andre Afskrifter (alle med den i *Hilles Udgaue S. 70* nævnte Dag, ☉: Maj 23): Statsark. i Kiel, »Copiale Fehmarn No. 1« Bl. 11 a (fra 17. Aarh.); sstds., »Copiale Fehmarn No. 2« S. 10 og Haandskrifter Nr. 122 og 145 (alle 3 fra 18. Aarh.); Ny kgl. Saml.

4to 1443 (fra c. 1650); Thott Fol. 1236 (Nr. 7, Nr. 8, Nr. 28); sstds. 4to 2074 og 2075; Uldall Fol. 50 (i et Hæfte); RA. Langebeks Saml. Pk. IX, »Femarscher Landrecht de anno 1326« S. 12 (de 5 sidste fra 18. Aarh.). [1902

Maj 25. Jes Olß Tingholder paa Tøril H.s Ting, Jes Nielß i Kierbølingh, Jepp Skredher og Per Tomesß. Vi har aldrig hørt Mikel Tomesß i Raffnigh eller nogen Mand give Kære paa Jord, Ager eller Eng, paa Tøril H.s Ting, siden Hr. Jachim Hardenberigh fik Kelkier, eller imedens han boede i fornævnte Gaard, eller siden han flyttede den, førend Oloff Mortenß krævede Sandemænd til at gøre Markeskel. Med vore Indsegl. Givet paa Tøril H.s Ting Lörd. før Pinseaften.

Papir med utydelige Rester af 4 Segl paatrykte forneden. Joachim Hardenbergs Arkiv (RA.). [1903

Maj 29. *Reg. *6499.* Orig. Husum St. Jørgens Hus's Arkiv (ikke set^a). — Afskrifter: Thott Fol. 1232, 1. Foliering Bl. 36 a (fra c. 1600); RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. XIII (af Ulrik Petersen); RA. Westphalens Dipl., Fol.; Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 149 (ikke helt fuldstændig); Kiels UB., S. H. 241 B S. 132; sstds., S. H. 507 S. 43; sstds., S. H. 508 B Bl. 1 a (de 5 sidste fra 18. Aarh.). *Lasz, Samml. Husumscher Nachrichten, 2. Fortsetz. S. 47; Beccau, Gesch. Husums S. 246; M. Voss, Chronik des Gasthauses zum Ritter St. Jürgen zu Husum S. 162.* [1904

^a) Var ifølge *M. Voss, Chronik des Gasthauses zum Ritter St. Jürgen zu Husum (Husum 1902) S. 162* dengang »erhalten aber durch Stockflecke unleserlich geworden«.

Maj 31. Jeg Erik Josepsøn Borger i Ribe sælger og skøder med min Husfrues Cicelie Jonsdatters Samtykke Mester Lawe Hansß Kannik i Ribe mit Hus i s. Hans Gade norden næst hos den Gaard, som Lille Friis udi boede, og tvært over fra Bispens Gaard, hvilket Hus mig paa min Husfrues Vegne af Arv tilfalden er efter Jesper Nielsen Død, og kendes mig at have oppebaaren fuld Betaling for Huset. Sig. meum cum sig. honorabilis discretorumque virr. Dn. Johannis Andree² curati ecclesie Graam, Johannis Petri³ consulis Ripensis et Esgeri Petri civis ibid. Datum die Petronille.

Perg. med [4] Segl: 2. G. 938; 3. Brudst.; 4. Brudst., Forsiden mangler. Senere til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 450* (RA.). [1905

Juni 4. *Reg. 4247. A.* Perg. med 1 Segl: Grev Gerhards. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 30). *Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. Vol. X, Pars spec. VI, Der andern Continuation Zweyte Fortsetzung S. 22.* — **Aa.** Vidisse 1571 Maj 7, se 1223. [1906

— *Reg. 4248. A.* Perg. med 1 Segl: Grev Gerhards. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 30). *Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. Vol. X, Pars spec. VI, Der andern Continuation Zweyte Fortsetzung S. 22.* — **Aa.** Vidisse 1571 Maj 7, se 1223. [1907

Juni 6. Borgemestre, Raad og menige Brødre i Guds Legems Lav i Albvrgh kundgør, at de skylder Anders Morthenssøn 8 Iybske Mark.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr.: NLA. Aalborg Købmandslavs Arkiv, Vedtægtsbog for Guds Legems Lav Bl. 10 a. *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 630.* [1908

Juni 8. Las Jeipsß Landstingshører i Nørjwdland, Niels Kaas R., Anders Abbed i Allingcloster, Jens Nielsß⁴, Cristiern Pethersß Kanniker i Wiborgh, Pether Kwdal Foged i Fientz H., Byrial af Glerop, Jes Pethersß i Byggom, Kiel i Rawom, Powel Andersß, Joen Jeipsß, Olaff Andersß i Suenstrop, Pether Andersß Borger i Wibergh og Pether Schriuer. Paa forskrevne Landsting berattede Hr. Eler Ywersß Provst i Owgard, at Jes Pethersß i Owe har gjort Lovhævds Ed paa den Jord, som ligger til Wibergh Biskopdom, og han aldrig har haft det i Hævd, men er til Owgard, som Sandemænd har tilsvoret, som det Brev indeholder, som given er af Hinstet H.s Ting, som Sandemænd har det selv kundgjort paa forskrevne Herredsting, spurgte, om den Lovhævds Ed kunde skade Biskopdommet den Jord fra i nogen Maade. Da sagde vi for Rette og de gode Mænd, da hos var, at efterdi Jes Pethersß har ej haft den Jord i Hævd lovlig, da bør den Lovhævds Ed, han har saa gjort, magtesløs at være, og Biskopdommet den Jord at beholde, som Sandemænd har svoret til Owgard, saa længe den Ed bliver ved Magt, som de har derom svoret. Sig. nostra. Datum sabb. trinitatis.

Perg. med [14] Segl: 4. G. 692*; 11. Brudst. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 343* (med urigtigt Aar 1460); ^a1861 af Pastor emer. C. Praëm foræret til Gehejmearkivet^a. LDipl. [1909

^{a-a)} RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Gehejmearch. III S. XVII.*

Juni 9. Pær Bangh Sognepræst i Hallindh, Oluff Persß Præst paa Segelstropp, Jæpp Abeldgardh, Las Jahanß VV., Las Bærtelsß, Jæpp Bertelsß, Pær Vigilsß, Jes Oluffß, Nis Nielsß og Pær Jonsß. Sønd. før Guds Legems Dag, som kaldes trinitatis Søndag, paa Hallindh Kirkegaard fik velbyrdige Svend Jes Thammesß Foged paa Segelstropp et Sognevidne med 24 gamle Dannemænd: Jes Olß i Aldropp, Oluff Poulsß sstds., Pær Perß i Helleuadh, Las Smidh, Nis Nielsß i Daall, Las Poulß i Aldropp, Jes Nielsß sstds., Per Trogelsß, Jæp Michelsß, Las Jensß, Per Perß i Hollenstet, Jes Jensß, Oluff Tygerdß i Halindh, Las Erickß i Aldropp, Michell Laurenß, Jes Laurenß i Halindh, Poull Palnsß, Jes Jensß i Aldropp, Nis Je.ß i Halindh, Helly Kock i Helleuadh, Michiell Nielsß i Hollenstet, Oluff Jensß, Marquardh og Nis Diegen; hvilke

vidnede, at dem vitterligt er, at Clemet Hansß, Hans Kieldsß Søn i Røgelheede, gjorde hans Lovhævd fra Nødævodet vester ud langs med Helleuatz bæck indtil Rosbæck, fra Rosbæck nær gennem Langesigh ned til Kiølsheedh aa, fra Kiølsheedh aa langs ud med Helym bæck øster indtil Røtzlundh vat, fra Røtzlundh vat tvært over Heden og »sier skorn marck« og sønder igen indtil Nødævodet til sin rette Endel, som hans Lovshøringe sagde ham Lov af Hænde og mælte »stadfeste« at blive, en Del af Aldropps Marks »fel[ig]h«, en stor Del af Helleuatz Marks »fellæ«, en stor Del af Leem og Brekiær Præstegaards »fellæ« og Helleuatz »kyrcæ fellæ« bort, som »mestæ« (?) er, en stor Del af Hallindæ og Hallindæ Kirkes »fellæ« og en stor Del fra (?) Kyølsheet og Kyølsheet gordh og Møllens »fellæ« bort, huilkæ Clemet Hansß aldrig eller nogen hans Forældre fik eller havde i Hævd i nogen Mands Minde til Endel, men har ligget i fri brugelige »felle« ukært i 100 Aar og længer, end nogen Mand kan mindes. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med Spor ell. utydelige Rester af 5 (!) Segl paatrykte forneden. Børglum Bisps ell. Hundslund Kl. Arkiv; *ÆA. III. 21* (RA. Topogr. Saml. Papir, Dronninglund H., Hellevad S., Røgelhede). [1910]

Juni 9. *Reg. 4249.* [Perg., senere brugt som Bind. — Afskr. fra 1675.] *Falck, Samml. III. 355* (med Bemærkning: »Das Original war Pergament und zum Umschlage um ein Buch gebraucht, woraus ein Schulmeister (auf Silt vermuthlich) es 1675 abschrieb«). [1911]

Juni 11. *Reg. 4250* = *6502. A.* Perg. med 1 Segl: Kong Edvard IV.s Dobbeltsegl. Kongens Arkiv (RA. England, Perg.). — **B.** Optaget i 1465 Okt. 3, Tekst C. Herefter: *Dipl. Chr. I S. 164* (A har følgende Afgivelser fra den trykte Tekst: *precipuum - impendendo - veros et indubitatos - ambassiatoribus, commissariis, procuratoribus, deputatis - seu ipsius - quinto. Per ipsum regem et consilium.*) [1912]

Juni 13. Kongen paalægger Viborg Kapitel at lade Hr. Cristoffer Løcke og hans Tjenere løse af Band og at lade dets Strid med ham hvile, til den kommer for Kongen og Rigsraadet.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viborg. S. 48; Missiver I. 29.* [1913]

Juni 15. Wolff van der Wisk knape amtman tho Hadersleue. Dat bundengudt tho Floct, dat behort hadde Anders Rode, deme Godt gnedich sy, let ick in volbringenn mit den neffningen van mines herens wegen hartogen Alloff, unde dat losede wedder utte deme valle Peter Rode sin sone vor 30 mr. peninge unde 1 last hauerer, unde dat allicke woll van deme gude tho

geuende alle jar $\frac{1}{2}$ thonne botter. Sodaynich gudt, also vor-geschreuen is, sta ick Peter Rode voll tho. Ick hebbe min in-segell hangen heten vor dusse breff. Geuen unde schreuen in Vitis dage.

[Orig.] Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 12 (Hansborg).

[1914

C. Juni 15. Cristiern Konge. For os har været Hr. Jens Nielsß Kannik i Roskilde med vort 1. Dombrev lydende paa 1 Gaard i Bregne[thw]jedh i Wolborgs H. i Oothstede S. (Mathis Laurensß, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), efterdi som det Skødebrev[!] indeholder og vort 1. Dombrev, derpaa givet er; og derimod er ingen Breve eller Gensvar for os komne. Thi tildømmer vi 2. Tid Hr. Jens Nielsß og hans Arvinger eller, hvem han den Gaard unde vil i Bregnetwedh, at have til evig Tid[!]; og forbyder vi alle Hr. Jens Nielsß derimod at hindre, til nogen kommer for os med bedre Bevisning derpaa. Datum [?]Hari]tzborgh [Vi]ti et Modesti [nost]ro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Ket[illo Nicolai] de Haritzborgh.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden og Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Li 13 (∞: Landsdommeren i Sjælland Anders Jenssøn (Passov)'s). Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter)? (AM. XLV. 7). [1915

Juni 17. Cristiern¹ Konge. Hr. Niels Ericksß R. vor Mand og Raad har os fornøjet 30 lubske Mk., som han os om Vor Frue Dag nativit. næstkommende skulde give af de Len og »pant«, som han af os i Værge har, saa at os vel »atnøyer«. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav derom. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Nyborg fer. 2. infra oct. corporis Cristi.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Niels Eriks-søn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). LDipl. [1916

— Afskr.: Lundebogen S. 93. Er 1756.

Juni 18. Dronning Dorothea beder Fru Anne, Eggert Frilles Hustru, om at sende de Penge tilbage, som Dronningen gav hende at forvare.

Papir med 1 brevlukkende Segl: K. 83. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver* I. 29. [1917

— Jeg Erengisl Gedde R. i Geddeholm har undt min Hustrus Fader Hr. Erengisl Nielß i Hamerstadhe og hans Hustru Fru Birgittæ, Hr. Oluff Axelß Datter, alt det Gods, som Hr. Erengisl Nielß og min Hustru Berithe, Hr. Erengisl Nielß Datter, Gud

hendes Sjæl naade, til Arvs faldt efter hendes Broder Hr. Allguth, Hælvten Galmannetorpz gardh og alt det Gods, i Loland ligger, som dertil hører, og synderligen 1 Læst Korn i Seland liggende mellem Kallunborgh og Køpenhaffn, saa meget som min Del og mine »barne« Del deri er, sælge[!] og give, styre og raade efter sin fri Villie. Har jeg og undt og stadfæstet om Fru Birgittes Morgengaver Hamerstadhe og alle de »eyer«, derunder ligger, som hendes Morgengavesbrev udviser, Købegods og Pantegods, »afflinge ok løssøre ok tiende peningx land« af alt det Gods, som han hende nu udlagt har og givet efter hendes Brevs Udviselse. Fragaar Hr. Erengisl Nielß eller hans Hustru Fru Birgitta noget af dette Gods, tilpligter jeg mig igen at give saa godt Gods inden 6 »wigher«. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd, som da over var: Hr. Niels Sture², Hr. Gøstaff Karlsß³ og Rawill Monsß a. w. Givet og skrevet i Stockholm Tirsd. før Johannis bapt. Dag.

Perg. med 4 Segl: 1-4. Svenske. Birgitte Olufsdatter Thott af Hammarstad's Arkiv? (SvRA. Perg.). [1918

Juni 25. »Noch en lauheffd paa pergemente, som Jørgen Mortensen aff Reffßneß haffuer giortt paa Reffßneß hoffuittgaardtz enemerkke alle fire vegne til marckemode unnder dato Hellom herritz thing anno 1465 thißdagen nest effter midsommer.«

[Perg. Refsnæs Godsarkiv.] Udtog af Axel Urne^a: Thott 4to 1888 Bl. 25 a, jfr. 36 b. — Et andet Udtog: Thott 4to 1889 Bl. 5 a. Herefter: *Personalhist. Tidsskr.* 6. R. IV. 217. [1919

a) Jfr. Udat. Brev af Sophie Mortensdatter Seefeld.

Juli 2. Jeg Hartwiik Falster¹ Sognepræst i Stubecøpingh har skødet og solgt Hr. Peder Rebergh Kannik i Roskilde al den Rettighed, som mig kan tilfalde efter min Faders Død Jøsep Falster, hvis Sjæl Gud naade, i en Gaard i Nørre Twinnels-torppe i Ringstæde H. i Siælandh, hvilken Gaard min Fader havde i Leje ladet Biskop Peder i Roskilde, og kendes mig at have opbaaret Penge og fuldt Værd for fornævnte min Del. Sig. meum cum sig. nobilium virr. Dn. Johannis Petri plebani ecclesie parrochialis in Nycøpingh, Dn. Petri Falster³ M. in Kotzelitze, Petri Bangh in Bellinge, Pauli Petri in Torpp. Datum die visitac. Marie.

Perg. med [5] Segl: 1. G. 567; 2. Utydeligt Skjold(?); 3. Cxlii 6. Senere (jfr. 1472 Sept. 29) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmii Alter) (AM. XXVI. 3). [1920

Juli 9. Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Sieland. For os har [været] vor Mand og Raad Hr. Torbern Billæ af

Søholm med Brev af Sielantzfare Landsting, at han har budet sig til Skifte paa sin Søns Vegne Beynt Billes med alle Hr. Stiig Olsß Arvinger. Thi byder vi hos eder alle Hr. Stiig Olsß Arvinger, »ati« straks efter at dette vort Brev er læst, tilsammen kommer og skifter med Hr. Thorben paa forskrevne hans Søns Vegne rørende Gods og Jordegods, som Loven udviser. Og lad det ingenlunde under eders Faldsmaal. Datum Haritzborgh octava visitac. Marie nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Haritzborgh.

Papir med Udskrift: Sielandiam inhabitantibus, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: i Sigilfeltet formentlig Bogstaverne i og k korslagte, o: den senere Rigs-kansler Hans Keldssøns Segl. Bent Billes Arkiv (D; RA). [1921

Juli 10. *Nannestad, Hilaria Aarhusiensia S. 27; Reg. 4251.* Er 1466 Juli 10.

Juli 10 ell. 17. Dorothea Dronning. »The« hellige Trefoldighed, Jomfru Marie, s. Anne, de hellige 3 Konger og alle Helgene til Lov, Kong Cristierns, vore Børns, vor og vore Forældres Sjæle og alle kristne Sjæle til Lise, giver vi til »høghe altere« i de hellige 3 Kongers Kapel, som vor naadige Herre nylig opbyggt og stiftet har sønden ved s. Lucii Kirke, 4 Gaarde i Rwmperup i Breghninge S. (Oleff Jenssen, 3 Pd. Korn; Jens Anderssen, 2 Pd. Korn; Pawel Swdere, 2 Pd. Korn; og Michel Ingworssen, 3 Pd. Korn) til en Sjælemesse, som herefter stiftes skal og hver Dag holdes til evig Tid for »høghe altere« i forskrevne Kapel in ordine under Højmessen, som i høje Kor er, for vor naadige Herres, vore Børns, vor og vore Forældres Sjæle og for alle kristne Sjæles ydermere Hjælp; hvilket Gods vi købte for vore rede Penge, som de Hovedbreve udviser, derpaa givne er. Afvindes forskrevne [*Gods*] forskrevne Kapel, tilbinder vi os det at vederlægge inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. Secretum nostrum presentibus est appensum. Datum Køge fer. 4. ante f. Margarete.

[Orig. ^aRoskilde Kapitels Arkiv^a (Hellig tre Kongers Kapel).] Afskr. af Th. Bartholin: Bartholin F VI 85 (jfr. 39). LDipl. — Hertil 1583-84. a-a) Saaledes Afskriften. [1922

Juli 12. Et nos Petrus episcopus Ripensis suprascriptum privilegium confirmamus. Secretum nostrum. Datum die Veneris mensis julii 12.

Perg. [med 1 Segl], ved Seglremmen forbundet med 430. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 434* (RA. 1455 Jan. 3). LDipl. 1455 Jan. 3. [1923

Juli 12 ell. 19. Ingeborg Brøniedzdotter giver en Gaard til et Alter i s. Pädhers Kirke i Malmøe.

[A. Orig. ^amed 8 Segl^a. Malmø Petri Kirkes Arkiv.] **Aa.** Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 50. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 60.* — **Ab.** Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 48 b, Nr. 286. Jfr. *Weibull, anf. St.* — **Ac.** Et tredje Udtog lyder: »Hustru Ingeborgh Brönjelsdotters uthgifne till sti. Pæders kyrckia och calenten i Malmöe donation på een gård i Winslöf sogn, Sondre Arretzlöof. Dat. 1465.« SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 18. [1924
a—a) Saaledes Ab.

Juli 13. Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Sielandh. For os har været vor Mand og Raad Hr. Tørbørn Billæ af Abransturp med 4 vore Lovdagsbreve lydende, at han har budet sig til Skifte paa hans Søns Vegne Beynth Billes med alle Hr. Stigh Olsß Arvinger, og de ej sammen komme vil og Ret gøre efter Loven, men sidder vore Breve overhørige. Thi byder vi hos eder Hr. Eric Agesß, Hr. Laurens Axelsß RR., Anders Jensß i Tersløsæ og Jes Otsß i Knapsturp, at I til eder tager vor Foged og Embedsmand, hvem I vil, og rider med Tørbørn Billæ og indfører ham paa hans Søns Vegne i saa meget Jordegods, som Hr. Stigh Olsßs Arvinger her i Landet har, saa at han faar Fyldest for sin Del efter Loven, og at I ham der at[!] værne og Ret at skikke efter Loven under eders Faldsmaal. Datum Haresburgh sabb. post f. Kanuti regis nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Haresborgh.

Papir med Udskrift: Sielandiam inhabitantibus, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidig Paaskrift: »ryde breff«. Torbern Bentsson Billes Arkiv (RA.). [1925

Juli 19. Sander Sognepræst i Sæby, Erick Jeibß a v. Foged i Sæby, Las Jensß, Jes Perß, Las Thyriß, Jes Swenß, Tve Nielsß og Thomes Jull. Fred. før Marie Magdalene Dag paa Sæby Kirkegaard [fi]k beskeden Md. Nis Laurentzß i Sæby et fuldt Sognevidne med 12 gamle Dannemænd: Jes Swenß, Thammes Jull, Pær Thammeß, Anders Thammeß, Cristiern Jull, Marquardh, Jes Nielsß, Jahan Jawer, Michell Jensß, Thorchill Laurensß, Las Ywerß og Jes Thorchilß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte 3 gamle Dannemænd for dem: Hr. Jeib Romer, Thammes Jenß af Flatholt og Las Diegen i Langetwedh vidne, at dem vitterligt er, at Niels Thammeß, Thammes Jenß »fellebonden« Søn, gav til Vor Frues Kirke i Sæby for sit Lejersted i sin »ysterste« [!] Testament en Eng, som ligger sønden Sulsbæk og næst norden til en Eng, som kaldes Mwllis Eng, hvilken ham

i ret Arv efter sit Mødrene tilfalden er, og var Niels Thammes mere end 22 Aar, den Tid han døde. Item vidnede de 12 Danne- mænd, at dem vitterligt er, den Tid Niels Thammes »vorte« begravet i Sæby Kirkegaard, da kundgjorde Thammes Jens over hans Grav, at han havde givet Engen til sit Lejersted for sin Sjæls Saligheds Skyld, og Thammes Jens det stadfæstede, og det var langt før nogen af vidste, at Thordh Thammes skulde have Thammes Jens Datter, som han nu har. Med vore Ind- segl. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. Sæby Købstads Kirkes Arkiv (RA.). LDipl. [1926

Juli 28. He Sognevidne givet Ribæ Kapitel, at en Holm var brugt til 2 Gaarde i Esdrup ulastet indtil nu, Hr. Nicles Eriksøn kærede derpaa.

Perg. med [3] Segl: 1. G. 917; 3. Gxvii 30 (Harbou). Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 401* (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 54.* [1927

Juli 29.

.

 efterdi som det [v]ore
 Dombreve derpaa Gensvar for os
 komne [3.] Tid fo[rskrevne Hr.] Jens Niels og
 hans Arvinger eller, hvem [han d]en G[aa]rd unde vil i [Bregne-
 tw]jed i Wolborgs H., at have [til ev]ig Tid; og forbyder vi alle
 [Hr. Jens] Niels derimod at hindre, til nogen kommer for os
 med bedre Bevisninger derpaa. Datum die Olavi nostro sub sig.
 ad causas, teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Haritzborgh.

Medtaget Papir (hele Begyndelsen mangler) med 1 utydeligt, endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden og Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Li 13 (3: Landsdommeren i Sjælland Anders Jenssøn (Passov)'s). Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter)? (AM. XLV. 8). [1928

— Jeg Lasche Jons¹ a. w. sælger og skøder med min Hustrus Karinæ Henningsdotter og alle hendes Medarvingers Samtykke til velbaaren Md. Hr. Johan Oxe R. 2 Gaarde, 1 i Hiøm i Ringstæd H. (Jep Pers, 3 Pd. Korn) og 1 i Tostrvp i Ringstæd H. (Anders Niels, ¹/₂ Td. Smør), som Hr. Johan i Pant havde tilforn, og kendes jeg mig at have opbaaret fuldt Værd for Gaardene. Medb. af flere gode Mænd Godzke Bardzbeck² a. w., Is Anders³, Willeken »borghmestere« i Helsingor, Peer Hans Borger sstds. Datum in Helsingoir die Olavi.

Perg. med [5] Segl: 1. M 48; 2. Eviii 6; 3. Exvii 3 (s *nils andreffon*; Baden). Johan Pederssøn Oxes Arkiv; senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA.). LDipl. [1929

Juli 29. Axel Persß i Lyngby gordh, der man Billæ kalder, Steen Persß i Ingelstædæ og Keldh Nielsß Hovedsmand paa Haresborgh. Vi har været i Lyngbygordh og oversiddet paa Skifte med hverandre efter vor og vore Husfruers Annæ Persdotter og Birgittæ Persdotter og Jomfru Gertrvd Persdotter, Gud hendes Sjæl naade, Faders og Moders Død Pether Billes og Fru Margrætæ Axelsdotter, som i Lyngby gord boede, skiftende mellem os alt vort Gods i Skonæ, Hallandh, Blegingæ og Lyster i saa Maade, at Axel Bille skal have al vor Rettighed i Lyngby Hovedgaard, Amyngs Mølle, Wongensiøø og Enøø til Gaarden for 2 Læster Korn med saa Skel: om jeg Axel Billæ afgaar eller mine Børn, og har de ikke Børn efter dem, skal Lyngbygordh igen komme til mine Søsterbørn eller deres Børn, dog saa at de skal det derfor igen udlægge 2 Læster Korn i Skonæ, før de faar Gaarden igen, og hvad jeg Axel Billæ bygger derpaa, det skal de betale efter begges deres Frænders og Venners Sigelse. Item skal Axel Billæ have 1 Gaard i samme Lyngby, som Jes Laurensß i boede (1½ Pd. Korn, Rug og Byg, og 18 Grot), Jes Olsß ibid. (1½ Pd. Korn, Rug og Byg, og baade giver 1 Teje), Acer Gæddæ (1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot og Teje), Mortin Faersß og Oloff Faersß (4 Pd. Byg, 2 Skill. Grot og 2 Tejer), Mortin Nielsß ibid. og Henric Tyæsk (4 Pd. Byg, 2 Skill. Grot og 1 Teje), Per Ingemansß ibid. (2 Pd. Byg, 2 Pd. Smør og Teje), Cristiern Smedh ibid. (1 Pd. Byg, 1 Pd. Smør), 1 Gaard i Hornæ (1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot og Teje), en Fæste ibid. (1 Skill.), 1 Gaard i Grødby (1½ Pd. Korn, 1 skonsk Mk., 1 Pd. Smør og Teje; han blev sat i Skifte for 7 Skill. Grot 3 Grot mindre), 1 Gaard i Næsom (4 Pd. Smør), 1 Gaard i Æskeker (2 Pd. Smør, 1 Skill. Grot), som satte er baade de Gaarde for 1 lødig Mk., 1 Gaard i Slawtofftæ (1 Skp. Smør og 14 Grot), 1 Gaard i Bøgæholm (6 Pd. Smør), 1 Gaard i Græslynghe (Faer, 6 Pd. Smør), Sæggutzlicke (6 Pd. Smør), 1 Gaard i Glymager S. i Østræridh (8 Pd. Smør), 1 Gaard ibid. (6 Pd. Smør), Tockrop i samme Sogn (4 Pd. Smør), Karssebodæ (6 Pd. Smør), Gøtzstorp i Hallandh (1 Td. Smør), 1 Gaard i Wadensyøø (36 Skpr. Byg, 1 Skill. Grot og 1 Side Flæsk), 1 Gaard i Ørby (24 Skpr. Byg og 1 Skill. Grot), 1 Gaard i Kærop (1 Pd. Byg og 18 Grot), 1 Gaard i Husæby (2 Pd. Korn og ½ lødig Mk.) i Lyster, 1 Gaard i Tostæbiergh (1 Pd. Korn og 28 Grot), 1 Gaard i Østra Lyngby (1½ Pd. Korn og 2 Pd. Smør, som var sat i Skifte for 1 Pd. Korn og 34 Grot), 1 Gaard i Reyersløff (1 lødig Mk.), Jep Baggæ i Torløsæ (1 skonsk Mk.), Clement Jensß i Vestra Greffuyæ (4 Skill. Grot),

1 Gaard i Østrætorp (2 Skill. Grot), 1 Gaard i Birkæ (3 Skill. Grot), 1 Gaard i Sweydalæ lillæ (2 lødige Mk.), Jes Hwtydh ibid. (4 Skill. Grot). Dette Gods kom i Sten Perss og Fru Annes Lod: al vor Rettighed i Hovedgaarden i Sawetzlöff, som Hemmingh i boer i Halvdelen og giver 2 Pd. Byg og $\frac{1}{2}$ lødige Mk., 1 Gaard ibid. (Jes Beyentsß, 2 Pd. Byg og 15 Grot), Botildh Michels ibid. (2 Pd. Byg og 15 Grot), Oloff Acersß ibid. (2 Pd. Byg og 18 Grot), Michel ibid. (2 Pd. Byg og 18 Grot), Twæ Tordsß ibid. (2 Pd. Byg og 18 Grot), 4 Fæster ibid. (4 Skill. Grot); dette Gods kom i Sten Perss og Fru Annes Skifte for 1 Læst Korn med saa Skel, om de baade afgaar og deres Børn og har ej Børn eller Børnebørn efter dem, da forskrevne Gods igen komme til Fru Annes Søsterbørn og Brødrebørn eller deres Børn, dog saa at de skal derfor udlægge igen 1 Læst Korn i Skonæ, før de faar forskrevne Sawetzlöff igen af de andre Arvinger, og hvad der bygges paa, skal betales dem efter begges deres Frænders og Venners Sigelse. Item skal Sten Perss og Fru Annæ have 1 Gaard i Sawetzlöff, som er halv Hovedgaarden, som Per Jeipsß i boer og giver 2 Pd. Byg og $\frac{1}{2}$ lødige Mk., 1 Gaard i Høfftøftæ (3 Pd. Byg), 1 Gaard ibid. (4 Skill. Grot; han var sat i Skifte for 1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot), 1 Gaard i Voldby (3 Pd. Korn og 18 Grot), 1 Gaard i Lyndby (1 Pd. Korn og 28[?] Grot), Jes Acersß ibid. (1 Pd. Korn og 23 Grot), 1 Gaard i Æspæ (30 Skpr. Korn; han var sat i Skifte for 1 Pd. Korn og 18 Grot), en Fæste ibid. (8 Grot), 1 Gaard i Gærnyæ (6 Skill. Grot), 1 Gaard i Væstra Ysyæ (4 Skill. Grot), 2 Gaarde i Oggroppæ (baade 6 Skill. Grot), 1 Gaard i Vestræ Ysyæ ($\frac{1}{2}$ lødige Mk.), en Fæste i Sweydalæ (1 skonsk Mk.), 1 Skill. Grot af 1 Gaard i Ostræ Ysyæ, som kom i Jomfru Gertrvds Del for 4 Skill. Grot, 1 Gaard i Klandby (2 Skill. Grot), Oloff Perss i Tyælstorp (6 Pd. Smør), Beyenth Knutsß ibid. (4[?] Pd. Smør), Hælgæ i Ræptilæ (4 Pd. Smør), Ræptilæ Mølle (6 Pd. Smør), 1 Gaard i Nys. .læ (1 Skp. Smør), i Slawtofftæ 1 Skp. Smør og 14 Grot. Dette Gods kom i Keld Nielsß Lod paa hans og hans Børns Vegne, som de arvede efter deres Moder Fru Birgittæ Persdotter: al vor Rettighed i Vedskøwlæ hoffgordh for 1 Læst Korn, Pant og Ejendom; Pantebrevet lyder paa 300 rynske Gylden og 100 lub. Mk., og skal han have til det Pant den 6. Del i al forskrevne »hoffgordh« for Ejendom med saa Skel, om han afgaar og hans Børn, som han har med Fru Birgittæ Persdotter, og de har ej Børn eller Børnebørn efter dem, da skal Vetzskøwlæ hoffgordh løses deres

Arvinger af for 1 Læst Korn Ejendomsods og aarlig Rente i Skonæ med sine Redsler og Beder, og hvad Keld Nielsß bygger paa Gaarden, skal hans Arvingers Frænder og Venner paa den ene Side og Axel Billes og Sten Persßs Arvingers Frænder og Venner paa den 2. Side »wordæ«, og skal da betales efter deres Sigelse paa baade Sider, før de antvorder Gaarden fra dem. Item skal Keld Nielsß og hans Børn, som vore Søsterbørn er, have 1 Gaard i Sønderløff (3 Pd. Korn og 5 Grot til Sommerskat), Møllen ibid. (2 Pd. Mel og 1 Pd. Malt), Jon Olsß ibid. (1 Pd. Korn og 5 Grot til Sommerskat og Teje), Jes Neelsß ibid. (10 Grot og 10 Sterling til Landgilde og Teje), Ysaac ibid. (1 Skill. Grot til Landgilde og 4 Grot til Sommerskat og Teje), Magens Smedh ibid. (20 Grot til Landgilde og 6 Grot til Sommerskat), Jon Laurensß ibid. (6 Grot til Skat og Teje), en øde Fæste ibid. (7 Grot til Landgilde og Teje); disse Mænd i Sønderløff giver alle 1 fed Ko til Vinterskat; item 1 Gaard i Hammwntorp i Lyngsiø S. (1 Pd. Korn og 6 Grot til Sommerskat og Teje), 1 Gaard i Styenderødh (2½ Skp. Smør), 2 Gaarde i Awetzaass (baade 2 Skpr. Smør, 2 Skill. Grot og 2 Sider Flæsk), 1 Gaard i Vegæ i Strøppelstorppe S. (½ Td. Smør), 1 Gaard i Reyærsløff (3 Skill. Grot; han var sat i Skifte for 4 Pd. Smør), 1 Gaard ibid. (2 Skill. Grot, som kom i Skifte for 1 Skp. Smør), 1 Gaard i Hwyderør i Ottroppe S. (½ Td. Smør), 1 Gaard i Kellersnybøllæ (3 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, som lagdes for 1 Side Flæsk), 1 Gaard i samme By i Røneberg H. (24 Skpr. Byg, 1 Skill. Grot, som lagdes for »eth« Flæsk), 1 Gaard ibid. (12 Skpr. Byg og 6 Grot; den Gaard og 4 Skpr. i en anden Gaard kom i Skifte for ½ lødige Mk.), 1 Gaard i Vestra Ysyæ (Troels, 1 lødige Mk.), 1 Gaard i Lyngby i Gærs H. (1 Skill. Grot og Teje og Landgildet til Kirken), 1 Gaard i Mellestet Greffwyæ (3 Skill. Grot), 1 Gaard i Hammwndetorp og 1 i Styenderødh og 1 i Lingby i Gærs H., give 28 Grot for Nødeskat for 3 Dele i 1 fed Ko. Dette Gods kom i Jomfru Gertrvds Lod: al vor Rettighed for ½ Læst Korn i Klabrop og i Møllen og i Tegrop, 2 Gaarde i Øneroppe (4 Pd. Byg), 1 Gaard i Lindby (Per[?] Roglade, 3 Pd. Korn og 23 Grot), 1 Gaard i Æsgelstorp (3 Pd. Korn, 7 Grot til Skat og Teje), 1 Gaard i Bellingørødh (8 Skill. Grot; han i[!] Skifte for 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), 1 Gaard i Bedingæ (1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot), en Fæste ibid. (1 Skill. Grot), 1 Gaard i Ødæløff (2 Pd. Korn og 1 Skill. Grot; han er sat for 1 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), 1 Gaard i

Østrætorp (2 Skill. Grot), Mattis Perss ibid. (1 Skill. Grot), 1 Gaard i Gærtsyæ (2 Skill. Grot), Simetzstorp[?] i Hiærtzos S. (4 Pd. Smør), Hwnæmar i Asrom S. i Blegingæ (7[?] Pd. Smør), Ælmæholt i Swentzkøping S. (4 Skpr. Smør og 2 Skill. Grot), Aaroppæ i Frostæ H. ($\frac{1}{2}$ Td. Smør), Jes Davids i Østræ Lingby ($1\frac{1}{2}$ Pd. Korn og 2 Pd. Smør, som var sat for 16 Grot), 1 øde Gaard i Æspæ ($1\frac{1}{2}$ Pd. Korn), 1 Gaard i Østrætorp (1 lødige Mk.; de 3 Skill. Grot kom i Lod for 1 Pd. Byg, og 2 Skill. Grot for Penge), Vnnæ ibid. (6 Grot), en Fæste ibid. (1 Skill. Grot), 1 Gaard i Vestra Ysyæ (3 Skill. Grot), 1 Gaard i Vetzskøwlæ i Othens H. (1 lødige Mk.), 1 Gaard i Østræ Ysyæ (1 lødige Mk.; de 4 Skill. Grot kom i hendes Del, og den 5. kom i Sten Perssøns Del). Afgaar noget af dette Gods nogen af os, tilbinder vi os inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter ham saa meget Gods, godt af Rente og »beyleylighedh«, at vederlægge, som os tilkommer hver i sit Sted. Kan vi finde noget Gods, som os tilhører og uskift er, skal vi inden 6 Uger derefter skifte det med hverandre. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Abbed Niels Henrics i Beckeskows Kloster, Hr. Per Poels Degn i Aawss, Jep Stiggæ i Lægæwedh, Hans Mats VV., Hr. David Præst i Lyngby og Jes Bonde Borger i Awss. Datum et actum in curia Lyngby die Olai.

Perg. med 9 Segl: 4. Utydeligt Skjold og Hjelm; 5. Lv 74 (S TICONIS KRABBE MILIS! (i nyere Tid fejlagtig vedhæftet)); anført (dette ell. et andet Eksemplar): *Adel. Brevkister S. 50.* (Uppsala UB.) — Udtog (uden Dag) anført i svenske, danske og tyske Haandskrifter (specificerede under 1465 uden Dag) af V. J. Coyet, Relation om Liungby gårdh, dess hoorn och pijpja og i: *Efterretn. om Troldhornet og Troldpipen paa Liungbyegaard (Kbhvn 1774) S. 5.* [1930

Juli 29. Bisp Nicolaus af Sleßwick udlejer et Stykke Jord til sin Foged i Rodemiße Jon Payenßen.

[Orig.] Afskr. fra 15. Aarh.: Liber censualis episcopi Sleswicensis Bl. 32 b (RA. Slesvig Bisps Arkiv). *Quellensamml. f. Schlesw.-Holst. Gesch. VI. 185.* [1931

Aug. 1. *Reg. *6506.* Perg. med [7] Segl: 1-4, 6-7. Bomærker. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 24.* [1932
a) RA. Reg. 60 S. 266.

— *Reg. *6507.* Perg. med [8] Segl: 1-4, 6-8. Bomærker. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 232.* [1933
a) RA. Reg. 60 S. 266.

Aug. 9. *Reg. *6838* (med urigtigt Aar ligesom i det nedennævnte Aftryk). Perg. med 7 Segl: 1. G. 789*; 2. Fxlili 12 (Lange); 3. Cxvi 3;

4. Hxx 4 (Fasti); 5. Fxxxiii 11; 6. Cxlii 12; 7. Bomærke. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 27* (læs: Mikell - medlxv - borghemestere - sammæ[!] - borghemestere - borgher skall - longh - borgher weedh - borgher got - the wildh). [1934

a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Lange; Kall Fol. 128, Klevenfeldt Løbe-Nr. 3, 27 b; derimod er Brevet ikke fundet i RA. Reg. 60.

Aug. 11—17. *Reg. *6510.* Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 118.* [1935

Aug. 15. Jeg Cristiern Bæyntsß¹ paa Salistadh R. har opladt velbyrdig Md. min Fader Hr. Magnus Green R. alt det Gods, mig med Rette og mine Børn tilfaldt efter velbyrdig Md. Hans Kræplyn, Gud hans Sjæl naade, ihvor det ligger i Danmark, fordi Hr. Magnus har bebrevet mig og mine Børn til »leghelic-
heyt« saa godt Gods igen her i Sweriki efter min Nøje. Thi beder jeg alle Rigsens Raad og Landsdommere i Danmark, at de »waræ« Hr. Mangens behjælpelige at annamme forskrevne Gods af alle dem, som det nu i Værge har haft, ladende ham »enghtæ ythermere platz« have derom. Og skal end Hr. Magnus have 250 Mk. paa mine Vegne, som mig mere tilfaldt end Hr. Alguth i forskrevne Gods ses Skifte. Medb. af velbyrdige Mænd Hr. Ywar Green² og Hr. Joan Slawka³ RR. Datum Stoholm die assumpc. Marie.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Svenske. Magnus Grens Arkiv (SvRA. Perg.).

[1936

Aug. 16. Jeg Birgittæ Pouelsdotter af Reffsness kendes mig skyldig at være velbyrdig Md. Hr. Styggi Nielsß R. paa Heffringholm fulde 50 lubske Mk. danske Penge, som i Nørrejutlandh gænge er, for hvilken Sum jeg pantsætter Hr. Styggi Nielsß en min Gaard i Omer Syssel i Gerloff H. i Vtby øvre (Nis Ytsß, 6 Ørtug Korn, Rug, Byg og Havre, og 2 Skill. Grot rede Penge), at have for et brugeligt Pant, vornede og Tjenere i og af at sætte og Skyld og Rente deraf op at bære, til Gaarden afløses ham for de 50 lubske Mk. danske Penge; dog med saadant Skel, at »ee huilke tiide aarss« jeg eller mine Arvinger vil igen løse Gaarden, da naar vore Penge er betalte, skal vi straks have Gaarden igen uden al Advarsel til Tinge, og da skal det samme Aars Afgift følge med Hovedpengene til Hr. S. N. Medb. af beskedne Mænd Anders Nielß Raadmand i Randers, Owæ Raffn Borger ibid. og Per Scriuer. Datum Randrvsie fer. 6. infra oct. assumpc. Marie.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 3 Segl].^a Stygge Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv (RA.). LDipl. [1937]

^a) Ifølge N. M. Petersen i LDipl. »hørende til Brevene fra Trudsholm og meddeelt af Hr. Prof. Wegener i Sorø«.

Aug. 23. Ærkebisp Tve i Lund og Kapitlet sstds. kundgør, at den øde Mark Krop i Lywngnis H. hører til Hwællinge Præbende i Domkirken.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 142.*] Afskr.: Lundebogen S. 74. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 62.* [1938]

— Cecilia Tygis i Halmstadhe giver s. Nicholaus Kirke i Halmstadhe $\frac{1}{2}$ Gaard (sstds.) samt efter sin Død alt sit Gods.

Perg. [med 3 Segl]. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 21)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 61.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 579. [1939]

Aug. 24. Hans Mattsen Foged paa Aatz H.s Ting, Jens Nielsøn og Jens Perssøn Kanniker i Roskilde, Henrich Daa af Gelstrøp, Cristiern af Attrøp a. w., Oleff Sort Foged i Nygard og Oleff Jenssøn i Jødorp. Lørd., som Bartholomei Dag faldt paa, paa Aatz H.s Ting var »welborlich« Md. og strenge R. Hr. Johan Oxe Høvidsmand paa Kroghen, som lod læse et Magtbrev, som han havde paa sin Husfrues Moders Vegne Fru Cecilie af Dronningholm, lydende, at hun Fuldmagt gav Hr. Johan Oxe at annamme det Gods, som i Høwby, Gudmendrøp og Scollerøp ligger, hvilket Gods Fru Cecilies Broder Hr. Anders Nielsøn i Væрге havde, hvis Sjæl Gud have. Da udmælte jeg Hans Mattsen 12 beskedne Mænd og uvildige: Hr. Laurens Axelssøn R. Høvidsmand paa Stege, Hr. David af Ryde R., Anders Jenssøn Landsdommer, Hr. Henningh Friis Sognepræst i Høwby, Per Dreyessøn Borgemester i Nykøpingh, Jacob Dreyessøn, Per Nielsøn, Niels Perssøn Raadmænd sstds., Jes Perssøn af Rørwich, Nis Skafft af Nacke, Jes Skrædere af Asmyndrøp og Mons Perssøn af Høwby; hvilke tilmælte Hr. Johan Oxe fornævnte Gods i Høwby, Gudmendrøp og Scollerøp at have og at forsvare efter det Magtbrev, som læst var, saa længe at fornævnte Gods bliver ham afvundet med Brev eller Landslov. Med vore Indsegl. Givet osv.

[^aPapir (Orig.).^a Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere ejet af Jens Rosenvinge^a.] Afskr. af Gram: LDipl. [1940]

^a—^a) Saaledes LDipl.

— *Reg. * 6511.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 152.* [1941]

Sept. 1. Jeg Anders Jepf², som »bondhe« [?] Seersløff i Syælend, har lovet velbyrdig Md. Hr. Thorbørn Bille af Syøholm R.

mit fædrene Gods i Syælend i Skypyngs H.: 2 Gaarde i Skypynghe (Anders Sazerß og Nis Jepß, 5 Pd. Korn og 5 Skill. Grot), 2 Gaarde i Føllesløff (Nis Perß, Æsge Jenß, skyldte 4 Pd. Korn og 4 Skill. Grot), 1 Gaard i Algwztorp (Hans Bertilß, 6 Skpr. og 1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot) at beholde til evig Tid for Vederlægning og lige Skifte hans Hustrus fædrene Gods i Norrejwland i Aars »bispsdom« først i Ørtynghe og saa, hvor mig bedst belejligt er i fornævnte »bispsdom«. Kan vi ej forenes om det Skifte, skal Hr. Thorbørn have fornævnte mit Gods for 200 rynske Gylden i et Genkøb, naar jeg fornævnte Gylden annammet har, med saadant Skel, at lyster mig eller mine ægte Børn forskrevne Gods igen at købe, skal jeg eller mine Børn med saa godt Venskab fornævnte Gods igen have, som jeg det nu antvorder; og vi skal det ingen til gode »keere« uden os selv; og kan vi ikke løse det i vor Tid, da blive det ved Hr. Thorbørn til evindelige Eje. Medb. af flere gode Mænd Per Jenß i Gerloff a. v. og Hr. Mechil Sognepræst sstds. Givet Egidii Dag.

Papir med [3] Segl paatrykte forneden: 2. Clxvi 4 (Grubbe af Særslev). Torbern Bentssøn Billes Arkiv (RA.). [1942]

Sept. 4 (Aar?). *Reg. * 6548.* Perg. med [5!] Segl: 2. Norsk. Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. III. 634.* [1943]

Sept. 7. Laurens Axelsß tilskriver Fru Ermegardh (Eggertsdatter Frille) om deres Pengemellemværende.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Philippus Axelssøn Thotts Enkes Arkiv (RA.). *Missiver II. 29.* [1944]

Sept. 14. Cristiern Konge¹. For os har været Hr. Jens Nielsß Kannik i Roskildhe med 3 vore Dombreve lydende paa 1 Gaard i Bregnætwedh i Woldborgs H. i O[ostæd]he S. (M[a]ttes Laurensøn, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), efterdi som det Skødebrev, derpaa givet er, indeholder og 3 vore Dombreve, derpaa givne er; og derimod er ingen Breve eller Gensvar for os kommen. Thi tildømmer vi 4. Tid Hr. Jens Nielsß og hans Arvinger eller, hvem han den Gaard unde vil, forskrevne Gaard i Bregnætwedh at have til evig Tid efter hans aabne »breffs lu« . . . ; og forbyder vi [*osv. som 1915 indtil:*] Datum Haresborge die ex[altac.] crucis nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Haresborgh.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter)? (AM. XLV. 9). LDipl. [1945]

Sept. 16. Niels Juell Foged paa Calløe, Jens Madtzen af Wißbergh R., Anders Jacobßen af Moldrup, Mickell Adtzerßenn af Thygstrup »webner«, Madtz Smed Foged paa Biørnholmb, Peder Reynerßenn af Liuffuelstrup, Jep Smed af Fordrup Bønder. «(Fer. 2. post exultat.[!] crucis)^a paa Hald H.s Ting fik hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Anders Jacobßenn R. paa Stienalt et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Bern Stestißenn^b af Knabstrup, Nis Køndu ibid., Thørii Pederßenn af Karstrup, Thamis Lauridtzenn af Dagstrup, Peder Mickelßenn af Koutt^c, Michell Erichßenn af Schabbye, Mickell Schonning i Gießingh, Olluff Bangh i Drasstrup; hvilke vidnede, at de hørte og saa' 12 jordegne Bønder paa den samme Dag paa forskrevne Ting, som var Peder Reynerßenn af Lyffuelstrup, Anders Thueßen af Welbye, Peder Mickelßen af Thøgstrup, Jens Schøtt ibid., Jep Smed i Fardrup, Jens Nielßenn ibid., Thord Bundi i Andi, Seiger i Hørningh, Jens Nielßen i Lyffuelstrup, Olluff Jøgt ibid., Lille Mads i Welbye, Jens Mickelßenn i Allestrup; hvilke vidnede, at det dem vitterligt var, at den »weyell«, ved Allingaae liggende er fra Alling aae munde til en Fiskegaard, man kalder Wdtzgaarde, det er ret fælles Vand, og vidnede de, at dem mindes, at Hr. Otte Nielßenn og Hr. Styghe Nielßenn og andre gode Mænd, som det Gods havde haft i Welbye, hvilket Hr. Anders Jacobßenn nu i Værgе har, havde deres fri »feschild« i Welbye efter deres egen Villie til det Gods. Item vidnede de, at de hørte paa den samme Dag paa forskrevne Ting, 6 Dannemænd som tilkrævede Synsmænd (var^d), vidnede, at de havde set, at der var ulovlig Vej gjort over Welbye Enge til Allingbroe over Hr. Anders Jacobß Eng og over andre gode Mænds, som der Del i har, og er der ingen Adelfarvej i nogen Maade. Ydermere lod han læse et andet beseglet Tingsvidne udgivet af Rouße H.s Ting, lydende, at 8 Dannemænd havde vidnet, at de hørte og saa' paa Rouße H.s Ting, at Claus Joßepßenn var der med sine Lovhøringe paa hans Lovhævd, som han gjorde staaende paa den Eng neden Bode; da mælte den ene Lovshøring hans Lov stadig paa den Eng, han stod paa, til Midtvand, og den anden til Midtstrømme, med flere Ord, »som der lydde«. Med vore Indsegl.

[A. ^eBeseglet Pergamentsbrev.^e Stenalt Godsarkiv. — Aa. Vidsisse 1538 Marts 21 (Torsd. før Vor Frue Dag i Faste) af Rougse H., givet Hendrich Biørnsenn paa Stennolt. *f*Papir med 4 Segl.*f* — Aaa. Vidsisse 1593^g Okt. 13 af Wiborrig Landsting. *f*Orig. med 3 Segl.*f*] Aaaa. Afskr. fra 17. Aarh., sandsynligvis efter Aaa: Gl. Estrup Godsarkiv (Afskriften, der tillige indeholder Afskr. af 1467 Juli 2, angiver ingen Kilde, men

har Paaskriften: »Copie aff Morits Stygis breff om den trette anlangende omb dett fiskerii« (jfr. Note g)). 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. — **Aaab.** Vidisse 1655 Jan. 17 af Wiborig Landsting af Aaa. NLA. Viborg Landstings Dombog 1655 C Bl. 30 b. — **Aaac.** Afskr. efter Aaa, indført i Rettertingsdom 1656 Juni 28, se 1232. RA. Herredagsdombog 1656 Bl. 288 b (jfr. 299 b). — **Aaad.** Begyndelsen af Brevet af 1465 anført i Udtog efter Aaa: Gl. Estrup Godsarkiv. 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [1946

*a—a) Saaledes Aaac og Aaad, der ligeledes begge har Aaret 1465. Aaab har: »mdlx quinto feria secunda pl. exalatorne ste crucis«. Aaaa har derimod Aaret »mdlx« (med en tom Plads bagefter til c. 4-5 Bogstaver), men slet ingen Dagsangivelse. b) Aaac: Stot-tiser. c) Aaac: Kroudt. d) Saaledes Aaab og Aaac; mangler i Aaaa. e—e) Saaledes Aaab og Aaac. f—f) Saaledes Aaab. g) Saaledes Aaab og Aaad; Aaaa anfører slet ikke Vidissen eller dens Aar; Aaac har Aaret 1543, hvad der maa være galt i Betragtning af, at Vidissen udstedes af Landsdommerne Mourids Stygge og Jørgen Friis (jfr. *Kanc. Brevb.* 1580-83 S. 508 og 1588-92 S. 207).*

Sept. 18. *Reg. *6515.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille* S. 490. [1947

Sept. 19. *Reg. *6516.* A. Perg. med 1 Segl: K. 78. Kongens Arkiv (RA. England, Perg.). — B. Optaget i 1465 Okt. 3, Tekst C. Herefter: *Dipl. Chr. I S. 166* (A har følgende Afvigelser fra den trykte Tekst: *procuratur - precipuum - ligis, amiciciis - firmandis necnon - regis Edwardi ambasiatores - commissarios, procuratores.*) [1948

Sept. 24. Terkel Jenss Foged i Salling H., Jahan Skinckel, Knwth Jachymss paa Siøffbo a. w., Jess Perss i Biærtæ, Jess Mathesss i Espæ, Hans Thordss i Broby og Mortin[?] Niels i Nybøl. Tirsd. før Michaelis Dag fik paa Salling H.s Ting velbyrdig Md. Oluff Bonde i Fiælbro et Tingsvidne ved 8 Mænd: Anders Skræder, Anders Brag i Wantingh, Mathes Swønss, Mathes Henricss, Anders Lang, Lass Mathesss, Jess Andersss i Espæ og Mathes Brodersss i Gunnerstrop; hvilke vidnede, at de den samme Dag saa' og hørte paa fornævnte Ting, at Olaf Bonde med sig havde 2 Sognevidner af Hærringhe S. og af Espæ S. med Dannemænd, først af Hærringhe: Anders Kratz, Jess Persss, Gwmmæ Swther, Joon Krag, Lillæ Lassæ, Claus Brwn, Anders Lang og Bertæl Gwmmæss, item af Espæ S.: Mortin[?] Beindsss, Per Jeipss i Finningh, Jess Mathesss, Lass Mathesss, Mathes Lindegord[?], Mathes Hak, Jep Nielsss, Herman Henricss og Mathes Swønss; hvilke vidnede, at de aldrig andet kunde høre af deres Forældre end, at Homlæburgh paa Hærringhe Mark er et frit Enemærke til Fiælbro og har ligget til Hærringhe Kirke med Fiælbro til nu om 3 Aar »modh«, Oluff Bonde fik Fiælbro til Skifte for andet Gods, som hans Brev udviser, han derpaa har. Med vore Indsegl; men [var] der

nogle gamle aabne Breve paa, der vidnede de ikke imod. Datum ut supra.

Perg. [med 7 Segl]. Fjellebro Godsarkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [1949]

Sept. 24. Jeeb¹ Biskop i Burglem, Niels Ericß af Brotskoff, Martin Nielsß af Ælyngghardh, Kalff af Nystrvp, Otte Hinricß af Villorp, Niels Perß af Egæbergh, Knwt Jenß⁷ af Lønstrvp, Nils Ywerß af Thwedh og Jens Perß af Bolloff. Tirsd. før Michels Dag i Sonby Kirke var hæderlig og velbyrdige Md. Hr. Andhers Nielsß af Kockedal R. paa den ene og Sandemænd af Jersløff H. paa den anden Side, som did stævnedes »worth«, og gav de dem der baade i Rette for os for Tog, som de havde gjort^a i Ossendrvp Mark og over hans rette Endels Grunde Ossendrvp og over Ossendrvp Hovedgaardsted imod Hr. Andhers Nielsß Lovhævd, og havde haft i mange Aar i rolig Hævd, og ej Sandemændene beviste for os, at de havde undtagen nogen Del ved deres Tog. Da efter begges deres Breve og levende Mænds Røst og efter »stees ledigheith« sagde vi saa for Rette, at Sandemænd havde gjort uret Tog i Hr. Andhers Nielsß Endel imod hans Lovhævd, som han havde tilforn gjort og i rolig Hævd havde haft i mange Aar; og mælte vi Hr. A. N. til hans Endel beholde efter hans Lovhævdsbrevs Udlydelse og Sandemænd »neerfellingh« for det »wloff« Tog, som de havde gjort. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 1. G. 620; 5. Utydeligt; 7. Exviii 4 (Rotfeld). Anders Nielssøn Banners Arkiv; ^b 1849 af Hofjægermester Thygeson til Matrup foræret til Hist.-genealog. Ark.^b (RA.). [1950]

^a) Ifølge 2 Paategninger fra 16. og fra 17. Aarh.: mellem Osedrop (Osendup) og Vrensted (Vrenstedt). ^b—^b) Dettes Journal S. 46.

Sept. 28. Thomes Bonde Foged paa Hwetbo H.s Ting, Jens Andherß Sognepræst i Ingstrvp [og] Officialis i Hwet, Jens Knwtß, Laurins Bertilß, Laurins Lippelß Præster, Knwt Jenß V., Las Magenß Foged paa Asdal, Las Bonde, Jes Jebß, Las Perß, Ytthi Swenß, Nis Brwse, Nis Laurinsß og Jes Olß. Profesto Michaelis paa Hwetbo H.s Ting fik hæderlig og velbyrdige Md. Hr. Andhers Nielsß af Kockedal R. et Stokkenævning af 24 Danne-mænd af de ældste og viseste i Hwetbo H.: Ytthi Swenß, Las Thordß, Clemen Laurinsß, Bendhe Holdhenß, Las Bonde, Symen i Brwtsløff, Cristiern i Trwdsløff, Mattes Therkilß, Jes Seuerinß, Nis Brwse, Swendh Andherß, Therkil Powelß, Nis Mattesß, Mattes Laurinsß, Jes Jebß, Jes Mattesß, Esbern Perß, Las Perß,

Pedher Hwidh, Jep Smeedh, Jes Smeedh, Mattes Sorth, Peder Jensß og Kieldh i Hiermesløff; hvilke vidnede, at de har hørt af deres Forældre, og dem selv vitterligt er, at Assendrupz Hovedgaard med Assendrup By med »dampme ok dampsbonde« er Fru Kirstine Ericsdotther af Kockedal hendes rette Endels-gods, hvilket hun har arvet efter hendes Husbond Gotsk Andersß og efter hendes Søn Niels Gotsksøn, og har de haft det i 60 Vintre og længere ukært, og aldrig har hørt, at nogen Mand har haft Rettighed i forskrevne Gods andre end de, som i Kockedal har bygget i saa mange Aar, og hver Mand, som vilde have »risehygge, yrke eller berge« i Ossendrup, da har de givet deres »kerreskuldh« til Kockedal og Ossendrup Hoved-gaard og haft det i deres Minde, som i Kockedal har bygget i saa mange Aar, og aldrig har hørt, at nogen Provst af Børgløm, Prior af Hondhsløff eller nogen har givet Kære paa forskrevne Gods i forsagt Tid, og de Skelstene, som Sandemænd af Jersløff H. nedsatte, efter som de havde gjort deres Tog, stod i Assendrup rette Endels-gods, og lod Hr. Andhers Nielsß opgrave de Skelstene med mange Dannemænds Overværelse, de som Sandemænd nedsatte i forskrevne Endelsgrunde, og bortførte, efter som Biskop og Bygdemænd havde ham tilfunden. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 13! Segl]. Anders Nielssøn Banners Arkiv; senere ejet af Kancelliraad, Prokurator C. Olsen; 1883 købt af Gehejmearkivet. [1951

Sept. 28. *Reg. *6517.* Aaret er i Aftrykket 1468 (Sept. 28).

Okt. 3. *Reg. *6521. A.* Perg. med 5 Segl: 1-5. Engelske. Kongens Arkiv (RA. England, Perg.). Herefter: *Norges gl. Love 2. R. II. I. 155.* — **B.** Udateret Udkast paa Papir, uden Begyndelsen og Slutningen, men indeholdende A's §§ 1-10, 12 (indtil: reparabuntur incl.) og 11 (helt igennem med uvæsentlige stilistiske Varianter og desuden med følgende væsentligere: § 2: *quascumque preter Bæll navigare* - § 4: *mercandisare aut piscari in prejudicium libertatum regni Noruegie licebit* - § 8: *adquisita. Insuper et bona tam* - § 12: *Et si[!] attemptata*). (RA. T. K. U. A. England A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Engl. 1401-1558). LDipl. 1511 uden Dag. — **C.** Optaget i 1466 Nov. 20 i en noget ændret Affattelse, der bl. a. indfører Ordlyden af 1912 og 1948, men udelader hele A's og B's § 3. Herefter: *Dipl. Chr. I S. 164.* [1952

Okt. 7. *Reg. 4252*.* Perg. med [45] Segl: 1. K. 78; 2. K. 82; 3. G. 29; 4. G. 176; 5. G. 736; 6. G. 680; 7. G. 620; 8. G. 530; 9. G. 819; 10. Lxxiii 34 (Rosenkrantz); 11. Lxxiii 40 (Rosenkrantz); 12. Li 63; 14. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 16. Flxiii 3 (**sigillum eggardi fristierni**); 18. Lxxiii 12; 19. Gxvi 23 (Gyldenstjerne); 20. Civ 7 (Bjørn); 21. Lxxiv 6 (Galt); 22. Llxviii 27

(Sparre); 23. Fxvii 22; 24. Cxlvii 4; 25. Liv 7 (*s iehan frille ri* (!); Bild); 27. Li 46; 28. Lxxxiv 24 (Brock); 29. Li 65; 30. Li 8 (Has); 31. Lxxiii 36 (Rosenkrantz); 32. Lxviii 43 (*s erit ayleffon*; Thott); 33. Li 13 (Passov); 34. Lxxix 1; 35. Lxxix 5; 37. Gxv 6 (Algudsen); 38. Delt Skjold og Hjelm; 39. Lxvi 2; 41. Dxxi 8; 43. Fxvi 3 (Bydelsbak); 44. Lxviii 24 (Thott); 45. Lxxiii 45 (Rosenkrantz). Kongens Arkiv (i alt Fald dette Eksemplar sikkert ikke udleveret) (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 170*; *Rydberg III. 285*; *Hvitfeld V. 142* (jfr. 141), *Fol. 901 L. 15 f. n.* (jfr. *L. 21 f. n.*). — Trykt efter Vidisse 1466 Febr. 16, udstedt af Magnes Green m. fl.: *Hadorph II. 239*; Brevet og Brev 1465 Nov. 8 fremlægges af Bisp Oleff Martenßon i Roskilde og Clawes Ronnow. [1953]

Okt. 10. *Reg. 4253**. [Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 22 a (med Tilføjelse med Langebeks Haand: »(NB. Documentet fattes.) Anno 1468. (Documentet fattes.)«). *Nye Danske Mag. I. 160*; *Kbhvns Dipl. II. 125, IV. 90.* [1954]

Okt. 16. Jeg Beritte Persdotter¹ vederkendes mig skyldig at være velbyrdig Kvinde Fru Mættæ, Jes Stisens Efterlever, 50 Mk. lub. i saadanne Penge, som gæve er i Nørjwlandh, Sølvmont, for hvilke jeg pantsætter hende en min Gaard i Nien H. i Tisstrop i Morslæt S. (Cristiern, 1 Øre Korn, 1 Skp. Smør, Faar og Lam, Høns og Gaas, Dagsgerning), og skal Fru Mætte være fuldmyndig vorned i og af at sætte, Skyld op at bære. »Løsen« skal kyndes paa Nyen H.s Ting 3 Ting før Jehannis Dag om Midsommer, og løses Mikels Dag næstkommende; og da skal Skylden følge Hovedpengene. Medb. af andre gode Mænd Cristiern Mandrop², Mates Persß³ »borghemestere« i Aars, Jes Matß Raadmand, Nis Andersß og Jes Matsß Borgere ibid. Datum fer. 4. ante f. Seuerini.

Perg. med [6] Segl: 1. Lv 42 (Lykke); 2-3, 5-6. Bomærker. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. (ufuldstændig). [1955]

Okt. 17. *Reg. 4254.* Perg. med Notarmærke [og 1 Segl]. Senere til Slesvig Kapitels Arkiv? (Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 32.) *Noodt, Beitråge I. 78.* [1956]

Okt. 19. (*Reg. *6525.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 490.* [1957]

— Kongen tildømmer s. Annæ Alter i s. Lucii Kirke i Roskilde 2 Jorder i Mallmøgh, som Pether Brun perpetuus vicarius i Roskilde har givet til Alteret.

Perg. [med 1 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv (Annæ Alter) (AM. XXVI. 4). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 65.* [1958]

Okt. 30. Seueryn Strangissøn Borger i Randers. Jeg har skødet og solgt Hermen Splythow dictum Malere et Stykke Kaaugaardsjord liggende i Clementis S. i Randers norden op til Trawn strathæ, hvilket Stykke Jord holder i sin Længde vester fra Jæp Jenssøns Jord og øster ad til Morten Smeths Jord 26 Alen, og i sin Bredde paa den vestre Ende 18 Alen og saa i den østre Ende op til Morten Smeths Jord, med al Ret, som det Stykke Jord er mig paakommet, og efter alle Artikler, som de 2 aabne Breve udviser, som jeg derpaa har af Matis Køpman Borger i Randers, hans Følgebrev og Skødebrev, som Matis Køpman derpaa har, og rette Arvinger var paa Randers Byting og skødede Matis Køpman det Stykke Jord, som Brevet udviser, som jeg har antvordet Hermen Maler, og Følgebrev med, som de mig paakommen er. Item jeg kendes mig op at have baaret Penge og fuldt Værd af Hermen Maler efter min Nøje. Medb. af andre gode Mænd Nis Palnssøn Borgemester i Randers, Matis Jæipssøn Raadmand, Matis Køpman, Claues Troll og Lasse Perssøn Bymænd sstds. Datum Randrus die Theogari.

[^aPerg. med Segl, hvori Bomærker. Senere i Randers Bys Arkiv (saaledes 1750).^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. Afskr. herefter af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 742 b. [1959

a—a) Saaledes LDipl.

Nov. 1. (Reg. *6527.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille* S. 72. [1960

Nov. 6. Elsebe Henricksdotther¹. Med min Datters Hebbeles Samtykke giver jeg og skøder perpetuis vicariis i Roskilde i s. Lucii Domkirke al min Arvedel og Ejendom, som mig af Arv er tilfalden inden 2 Gaarde inden Bræghenthwed; inden den ene boer Igwær og giver $\frac{1}{2}$ Td. Smør og 2 Skill. Grot, og inden $\frac{1}{2}$ Gaard, som Jes Pædhersß i boer og giver 1 Fjerdings Smør og 1 Skill. Grot; udinden hvilke Gaarde min Broder Henrik Daa forskrevne perpetuis vicariis al sin Arvedel og Ejendom tilforn givet har, som det Brev lyder, det derpaa givet er, med saadant Skel, at forskrevne perpetui vicarii skal selv indløse forskrevne Gaarde af den, som er Ejer til s. Wilhelmi Alter, for 100 rynske Gylden. Item skal perpetui vicarii holde en Begængelse hvert Aar med vigiliis og Sjølemesser til evig Tid for Biskop Oleff Daas min Broders Sjøel, hvis Sjøel Gud naade, for min Sjøel og alle mine »forældhre« Sjøele for forskrevne Gaarde. Afvindes forskrevne $1\frac{1}{2}$ Gaard forskrevne perpetuis vicariis,

tilbinder jeg mig at vederlægge forskrevne 1½ Gaards Del med saa godt Gods af Rente og Belejlighed inden ½ Aar derefter. Sig. meum cum sig. filie mee Hæbele Lydichesdotther² et nobilium seu honorabilium virr. Ketilli Nicolai³ in Haritzburgh, Tiderici Friiss⁴ claustri s. Agnetis, Erici Johannis claustri b. virginis, Jacobi Johannis⁶ s. Clare previsorum et Boecii Johannis⁵ proconsulis Roskildensis. Datum Roskildis fer. 4. ante f. Martini.

Perg. med 6[!] Segl: 1. Lxlix 31 (Daa); 2. Hxxxviii 1; 3. Gxv 6 (Algudsen); 4. Lxxii 41; 5. Bomærke; 6. G. 429 = Hxl 6 (Barritsen). Roskilde Kapitels Arkiv (AM. XXVI. 5). — Afskr. fra 17. Aarh. paa Papir, underskrevet af Niels Rasmuſ ecclesiae Roëschild. comminister: AM. XXVI. 2. [1961

Nov. 8. *Reg. 4256**. Perg. med [24] Segl: 1. K. 78; 2. Bisp Arnold af Lübeck's; 3. G. 974; 4. Lxlix 71; 5. Skjold med v. Qualen-Vaaben; 6. Dxli 14; 7. Skjold med v. d. Wisch-Vaaben og Hjelm; 8, 11. Skjolde med Rantzau-Vaaben og Hjelm; 9. Brudstykke; Skjoldet mangler; Hjelm; 12. Dxli 15; 13. Skjold med Buchwald-Vaaben; 14. Skjold med Rathlou-Vaaben og Hjelm; 15. Li 76; 16. Skjold med Buchwald-Vaaben og Hjelm; 17. Skjold med Rumohr-Vaaben; 18. Skjold med Pogwisch-Vaaben og Hjelm; 19. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 20. Ubedydeligt Brudst.; 21. Dxli 16; 22. Flvii 45; 23. Cli 21; 24. Skjold med Blome-Vaaben. Kongens Arkiv (i alt Fald dette Eksemplar sikkert ikke udleveret) (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 171; Rydberg III. 286; dansk Udtog: Hvitfeld V. 141, Fol. 901 L. 25.* — Trykt efter den under 1953 anførte Vidisse af 1466 Febr. 16: *Hadorph II. 240.* [1962

Nov. 17. Cristiern Konge¹. For os har været Hr. Odde Hansſ Kannik i Roskilde med vort første Dombrev og andet Dombrev lydende paa, som vi selv og Dronning Dorothea vor Husfrue [har] givet og [bebrevet] til den ny vor Kapel, som vi nu [osv. som 1466 Jan. 2, *Dipl. Chr. I S. 172; dog er nærværende Brev for en stor Del ulæseligt paa Grund af Fugtighed; læs endvidere S. 173:* efter thi som *thet for^{ne} wort første dombreff* therom ytermere vtwise[r oc inne]holder, oc theremod - [n]w *threthie* tidh - skogh oc marc, fiskewatn oc fægang, wat oc thywrt, *ehwad* thet helst ær eller [neffnes] kan, *enktet vnnæntaghet*, at hawe - for^{ne} capelle, the altare, som thervti stiktede ære, eller oc the - thieniste thervti holde sculle - længe nager - *indtil:*] »bewisning«. Datum Haretzburg dnica. post diem Martini nostro ad causas sub sigillo, teste Ketillo Nicolai justiciario nostro.

Medtaget Papir med Rester af 3 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Utydeligt; 3. Delt Skjold; sagtens Landsdommeren Anders Jenssøn

(Passov)'s Segl og mulig Li 13. Roskilde Kapitels Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). [1963]

Nov. 22. Otto Walstorp til Sunderbuy sælger Slesvig Kapitel Gods; Skødet finder Sted 1466 Jan. 9.

[A. Origg. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 506, 516 og 537* (o: Brevet af 1465), 538 (o: Brevet af 1466). — Aa. Vidisse 1520 af Hertug Frederik. Samme Arkiv; *ÆA. V. 516.*] — [Udtog (efter Aa?) i et »Capittuls-Register«.] Trykt herefter: *Noodt, Beitråge II. 246* og afskrevet herefter med Hænder fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 1434 (under Cossel) og RA. Westphalens Dipl., Kvart (under Aar 1465). [1964]

Nov. 23. »Hoc anno^a concedit Magnus episcopus Nicolao Schinchelio vicariatum altaris s. Annæ in basilica Albani Othoniæ die Clementis. Fuit Nicolaus Skinchelius sacerdos Tingstediensis.«

[Orig. Odense St. Albani Kirkes Arkiv?] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand: Kall 8vo 668, Hæftet: »Episcopi Othonienses« (Nr. 2). [1965
a) o: 1465.

Dec. 4. *Reg. *6534.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 410.* [1966]

— Kongen lover at betale Hinrik Rantzow, hvem han har indsat til Amtmand paa Gottorpp, alt, hvad han har vundet og vinder til Kongens og Slottets Behov.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Senere tilbagegivet, formentlig til Grev Gerhard af Oldenburg's Arkiv^a (RA. Kongens Arkiv, Div. Pergamentsbr. vedr. Hertugdømm.). *Stemann, Urkundl. Beitråge S. 39* (læs: vortan winnende - viiffvndesestigesten *jare. Dominus rex per se*). [1967

a) Saaledes ifølge Numre paa Brevets Bagside.

Dec. 9. Per Matessß¹ Foged i Hæretstet Birk, Tydbiørn i Wiliumstrop, Tomes Twsß³ i Holme, Nis Michelsß⁴ i Hæretstet, Per Hiulby⁵ i Twigadhe, Per Thoropp, Oloff Jwdhe⁷ i Mordw, Per Mwlæ⁸ sstds. kundgør at Mand. efter Vor Frue Dag concepc. paa Hæretstet Birketing have set og hørt, hæderlig Kvinde Ossæ Kælds skødede beskeden Md. Hans Kølfvæ sin Bondegaard i Holme, som Nis Kældsß hendes Husbonde i boede, hvis Sjæl Gud have, og vederkendte sig Ossæ Kældhs fuldt op at have baaret for den Gaard. Herover »bedes« Hans Køllfvæ et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Grewæ, Nis Persß, Jes Gotropp, Mates Grewæ, Anders Hiulby, Las Hyulby, Oloff Jwdhe, Anders Baggý Sognemænd i Hæretstet S.; hvilke vidnede, som forskrevet staar. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov; 3. Bomærke; 4. Bomærke(?) i Skjold; 5-8. Bomærker (8. i Skjold). Senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [1968]

Dec. 9. »Jep Jepsson gör ett wänligt skiffte på sina och sina medarf.^s wägnar med M. Wärmästares enkia angående det arf, som dem tillfallit effter dheras frände bem^{te} wärkm., så att dem å bägge sydor wäll åthnöyer. Dat. st^æ Annæ dag d. 9 decemb. 1465.◄

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 390. [1969]

Dec. 10. Reg. *6537. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 159.* [1970]

— Reg. *6538. Perg. med [6] Segl: 1. Hxix 1; 4. Bomærke (s **niels andersøn**); 5. Bomærke (s **bertel iæpøn**); 6. Bomærke. (RA. København (Tillæg.)) *Kbhvns Dipl. II. 122.* [1971]

Dec. 11. Reg. *6539. Perg. med 2 Segl: 1. K. 78; 2. Grev Gerhards. Senere tilbagegivet, formentlig til Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv^a (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 155.* [1972]

a) Saaledes ifølge Numre paa Brevets Bagside; det maa derfor anses for urigtigt, naar et Brev i *ÆA. V. 29* er identificeret med dette Brev (om end med Tvivl).

— Reg. *6540. Perg. med 1 Segl: K. 78. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 156* (læs (foruden, at Kongens Titel er fuldstændig): vor als weme - willen wy *Cristiernn to Dennemarken etc. koningk erbn.* vnde vnne eruen - nakomelinge eme vnde *synen* eruen vnde *nakomelighen* gans - entheuen vnde *benemen beyde* van schult vnde *alme schaden* dar nene - to tuchnisse - *koningk erbn.* vnnße *koninglike secret hengen laten to desseme breue.* Gheuen na *Godes bort veerteynhundert ime vyff vnde sestigesten jare ame* mydweken na - vrouwen *concepcionis*). [1973]

— *Cristiernn*¹ *koningk.* So also wii unseme brodere Gherde to Oldemborgh unde Delmenhorst greuen schuldich zin to betalende in den achtedagen s. Mertens erstkomende na lude unnses vorsegeldes breues, weret sake, dat eme bynnen der middelen tiit wes toqweme edder van dodes wegene afghinge, zo en schollen wii edder unse eruen sik [!] van siner kindere vör-munderschup wegene nicht holden edder spreken uppe sodan geld, also wii eme schuldich zin, eer sine hetere unde lauere van allen schulden unde bewiisliken schaden daraff van siner wegene gantz benamen zin. Unnsse *koninglike secrêt.* Geuen des midwekens vor *Lucie.*

Perg. med 1 Segl: K. 78. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). [1974]

Dec. 12. Wii *Cristiernn*¹ *koningk* hebben heten louen unsen brodere hern Gherde to Oldemborch unde Delmenhorst greuen

vor 972 rinsche guldene, de to betalende deme duchtigen knapen Johann Schulten in den achtedagen s. Mertens negestkomende na lude des houetbreues. Weret zake, dat unse broder des lofftet an jenigen bewiisliken schaden qweme, des scholen wy eme all benemen beyde van schuld unde van alme schaden, den he bewiisen mach, unde dar nen ede edder recht vore to donde. Unse koninglike secret. Geuen ame donredage vor Lucien dage.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). [1975

Dec. 13. Jeg Eggerd Fritle¹ R. oplader hæderlig og velbyrdig Jomfru Gertrwd Barsbecksdatther et Brev, som ærlig og velbyrdig Kvinde Fru Katherina, Hr. Joachim Henrichß Efterleverske, min Broderdatter har af hæderlig og strenge Ridder Hr. Engelbrecht af Torbernfellæ, og jeg har af hende, som hendes Følgebrev mig derpaa givet udviser, lydende paa 1 Gaard i Nørre Broby i Othense H. (Nis Jeupß), den Gaard at beholde, saa længe den afløses Jomfru Gertrwd for saa mange Penge, som det Brev udviser, min Broderdatter har af Hr. Engelbrecht. Sig. meum cum sig. uxoris mee Anne². Datum die Lucie.

Perg. med 2 Segl: 1. Flxiii 3 (*sigillum eggardi triftierni*); 2. Lxxii 45 (*s anne iwærs døchter*; Jul). (RA. Privatark., Gertrud Barsebek.) LDipl. [1976

Dec. 14. Wy Cristiern¹ koningh hebben beualen unseme brodere heren Gerde to Oldemborch unde Delmenhorst greuen deme duchtighen knapen Hinrike deme Kluere in sodanen summen, alse wy eme schuldich synd, dat meeste, he kan van stede bringhen, van unser wegene to entrichtende; unde wes he eme in affkortinghe dessuluen summen schickende werdet, willen wy eme in eneme summen in den achtedaghen s. Mertens negestkomende betalen unde ene van der wegene gantzerdinghe benemen van schult unde alleme schaden, dar nene ede oft recht vor to donde. Unse koninglike secret. Geuen uppe unseme slote Flensborch ame sonnauende na Lucie daghe.

Per Dn. regem commissa et coram eo lecta.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). [1977

Dec. 19. Olauus² Roskildensis et Kanutus¹ Wibergensis episcopi, Otto Nicolai³, Nicolaus Rønnow⁴ et Egardus Frille⁵ MM. A nobis fecit inquiri domina Dorothea regina de dote per Dn. Johannem felicis recordacionis patrem eius serenissimo

quondam principi Dn. Cristofero regi in desponsacione promissa, utrum dicta summa fuisset Dn. Cristofero persoluta, attento quod tempore nupciarum fuimus Dn. Cristoferi consilarii et in publicis officiis sue curie constituti, utpote nos Olauus cancellarius, nos Kanutus camerarius, ego Otto magister curie, ego Nicolaus pincerna et ego Egardus magister coquine extitimus, et pro talibus habiti. Unde post exquisitum scrutinium et deliberacionem attestamur, nos nunquam percepisse, prefatam summam in toto vel in parte loco dotis promisse regi Cristofero aut alicui alteri nomine ipsius esse expositam. Nostris sigillis. Datum in castro Koldinge fer. 5. ante f. Thome ap.

Perg. med 5 Segl: 1. G. 680; 2. G. 176; 3. Lxxiii 34 (Rosenkrantz); 4. Li 63; 5. Flxiii 3 (**sigillum eggardi triftierni**). Dronning Dorotheas Arkiv; *ÆA. IV. 392 Nr. 96* (RA. A 2, Dronning Dorothea). LDipl. Dansk Udtog: *Hvitfeld IV. 675, Fol. 838 L. 6* (med urigtig Dag Dec. 26); og *samme, Bispekrøn. Bl. DD b, Fol. 105 L. 3. (Reg. *6543.)* [1978]

Dec. 27. *Reg. 4258.* [A. ^aPerg. [med 1 Segl].^a Erik Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv; ^bsenere til Viborg Landstings Arkiv^b.] Aa. Afskr. af Langebek: LDipl. Herefter: *Danske Mag. IV. 9.* — Aaa. Afskr., formentlig efter Aa: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz. [1979
a—a) Saaledes Aa. b—b) Saaledes Aftrykket og Aaa.

— *Reg. *6465.* Perg. med [3] Segl: 1. G. 951*; 3. G. 950. Senere til Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 15.* [1980]

Uvis Dag. Anundh Bondæsß a v. i Atlætorp. Jeg har solgt ærlige og velbaaren Md. Hr. Age Axelß R. i Hywlæbergh en min Gaard i Twum i Fiæræ H. i Fiæreas S. (Biorn Truelß, 4 Pd. Smør, 1 Skill. Grot Penge og 1 Td. Havre). Og kendes jeg mig have opbaaret for fornævnte Gaard fuldt Værd, saa at mig vel med nøjes. Og afgaar for[nævnte Gaard] Hr. Age Axelß, tilpligter jeg mig [ham saa] god en Gaard igen at lægge, saa vel belejlig og 6 Uger derefter. Medb. af ærlige og vel. Karl Bentsß i Rossæreedh, Germwndh s Persß i G[a]sawadh a v., Niels Vngæ Byfoged i Ny[ward]bergh, [Pe]der Krook Raadmand sstds. Datum [et] scriptum in castro V[a]rdbergensi mart.

Perg. [med 7 Segl]. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [1981]

Dag? Kongebrev for Anders Byngh paa en øde Gaard i Nørre-Asbo H. i Keldnes S. m. m.

[Orig. (er maaske snarere 2 forskellige Breve).] Udtog (sagtes efter indkaldt Brev (ell. indkaldte Breve)) anført i den Kallundborgske Registr. S. 207. *ÆA. I. 84.* [1982

Dag? »Ett tingswitne aff Roste kirke wnder Gudts aar mcdlxv, att Nels Jull i Rostede haffuer haffdt Strotze i syn rolliig heffdt i xl aar oc mere wlast oc wkierdt.

Tisligeste ett sognewitne aff Wuldborrig kirke lige liudende.«

[Orig.] Udtog anførte i Rettertingsdom (1537) Apr. 30 (2. fer. post dnicam. cantate) mellem Albrett Malthisen og Jenwold Jull til Aabierrig; den første fremlægger et udateret Laasebrev og et udateret Tingsvidne (af Wuldborg H.); den sidste fremlægger nærværende 2 Breve og Brev af 1472 Dag?. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 41 b. [1983-84

— »Ett obett beßeglit pergmentzbreff giffuett wnder Gudts aar mcdlxv, som Laurens Skalandt kanick i Lundt oc Wiiborg haffde wd-giffuitt, thett handt hagde wndt oc giffuitt samme for^{ne} gaardt wti Wiiborg^a mett syn tilliigelse tiill hospitall wti for^{ne} Wiiborg tiill euig tiidtt tiill fattige siuge menneskes opholdt, som samme breff therpaa ythermere wdwißer; oc therßom hospitall icke kunde oprettes i then stedt, ßom nu begøntt er, tha skulle borgmesther oc raadtt thes haffue ther fuldt magtt tiill att oprette i en anden stedt Gudt tiill loff oc fattige siuge menniske tiill hielp oc trøst etc.«

[Perg. Viborg Hospitals Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Maj 4 (6. fer. post cantate) mellem Morthen Hegelundt paa Wiiborg Hospitals Vegne og Anne Michelsdotter, Niels Clementz Efterleverske; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 66 b. [1985

a) Anden Steds i Dommen af 1537 tilføjes: »i sancti Nicolai sogn«.

— **(Aar?).** Tingsvidne af Lysgaardt Herredsting, 72 Aar gammelt.

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Maj 4 (6. fer. post cantate) mellem Hr. Seuren Forstander i Karop og Chrestiern Sommer; den sidste fremlægger nærværende Brev og Brev af 1473? Dag?. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 107 a. *Ny kirkehist. Saml. V. 490.* [1986

Dag? »Ett gammeltt pergmentzbreff aff Ore herritz ting wnder datum mcdxliiii och ett andet gameltt pergmentzbreff aff samme ting wnder datum mcdlxv, lydende, att her Tymme Nilsß oc her Nils Thimmesß rithers hagde thendtt tiidtt hagtt Stenßballigaardt och gods och allt thet gods, handt hagde i Were ßogen, Øritzløff ßogen, Tolstrup och Owstet sogn, wlast och wkierdtt wti xl aar och lenger etc.«

[Perg. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1549 Febr. 11 (Mand. efter Dorothee Dag) mellem Axell Roßenkrantz til Stienßballi og Fru Ingiborig, Per Ebbesens Efterleverske, og hendes Medarvinger; den første fremlægger nærværende Breve og Brev af 1475 Dag?. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 219 II a. [1987

Dag? »Ett breff wnder dattum mcdlxv, lydennde, att jenn wedtt naffnn Dorethe Axelsdatther wti Saxekiøbing hagde soldt beskedenn manndt Hanns Boßenn wti Døllefelle enn hinded gaardt wti Døllefelle, kallis Paßewrogaardtt, mett aldt sinn tillegelse.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom 1561 Juni 28 (Lörd. efter s. Hanns Dag Midsommer) mellem Knudt Hannßenn i Dyllefell og Albrett Oxe til Nielstrup; den første fremlægger nærværende Brev og et Brev af Kong Christiann thenn fyrste af 1440(!) Dag?. RA. Herredagsdombog 1559-65 Bl. 82 a. [1988

— »Christoper venne^a Hagennß udsted lanndtztingßwinnde, att Henning Walkenndrup haffuer bødet sig till schiffte med all dennom, som kunde haffue loed och deell i Klochekier och Heyeschouff, daterit 1465^b.«

[A. Orig. Henning Pederssøn Valkendorfs Arkiv.] [Aa og] Aaa se 1754, [Aa og] Aaa. RA. Herredagsdombog 1641 Bl. 534 b. — Ab. Udtog se 1824, Ab. RA. Herredagsdombog 1647 Bl. 170 a. [1989

a) Ab: wemme. b) Aaa tilføjer: »paa dett siette aar«[!]; maaske er da 1465 en Skrivfejl for 1460, saa at Aaret i Virkeligheden bliver 1466.

— »Ett gammell k. Christerns dom mcdlxv lydende, att hans naade hagde tildømppt Clement Hansß oc hans arffuinge till ewerdelig eyge Røggelhede, Byerwang och Korßlundt mett all theres retthe tilliggelse ephther then laghefft, handt therpaa till Wiiborg landzting førre giort hagde etc.; oc hagde theroffwer k. Hanßes stadfestelse oc k. Christerns mett flere laghefft oc breffue paa samme gods etc.«

[Orig.] Udtog anførte i Udtog af Stadfæstelse uden Aar 2. fer. post letare af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Niels Persßen i Røggelhede. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 166 a. [1990-91

— »En gammell laghefft, som her Niels Christernsß ritther till Kølbygaardt hagde giortt wnder datum mcdlxv, lydende, att handt hagde indwordt ßyn eng oc grundt i Kølbykier oc all then eng, ßom ligger østhen wedt Tambeck, oc ßwo neder wdt till Rymmen oc fritt fiscken i Kølby ßøø, item en gaardt i Kornum oc hans eng i Neßborrig kier mett ii gaarde wti Neßborrig etc.«

[Orig. Niels Christiernssøn Munks Arkiv.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar (∴ sikkert 1545) Juni 30 (altera die Petri et Pauli) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Hr. Jørgen Friis. RA. Rigens Forfølgningsbog 1545-52 Bl. 282 a. [1992

— Erklæring af (Viborg) Landsting om Broders Revselsret overfor ugift Søster.

[Orig.] Udtog anført i Biskop Knuds Glosse til Jydske Lov: AM. 8vo 12 S. 37; sstds. 8vo 16 Bl. 42 b; Gl. kgl. Saml. 4to 3135 Bl. 31 a; sstds. 4to 3136 Bl. 26 b (alle 4 Haandskrifter med Aar 1465); sstds. 4to 3137 Bl. 50 b (med Aar 1565). Trykt: *Udgaven 1504, 1. Bog 30. Kap.* (med Aar 1155) = *Kofod Ancher, Lov-Hist. I. 203* (med Aar 1155 (rettet til 1455)) = *Samme, Saml. jurid. Skr. I. 386* (ligesaa). — Gengivelse med Aar 1155

(altsaa sikkert efter den trykte Udgave): Gl. kgl. Saml. 4to 3140 a, 1. Bog 30. Kap. (skrevet c. 1580); Uldall 4to 232, sstds.; sstds. 4to 231, sstds. Gengivelse med Aar 1463: Uldall Fol. 10, 1. Bog 30. Kap. (skrevet 1607).

[1993]

Dag? Erklæring af (Viborg) Landsting om den, der besættes i Birk eller Købing.

[Orig.] Udtog anført i Biskop Knuds Glosse til Jydske Lov: AM. 8vo 12 S. 79 (læs herefter: Hwo som *wordher* bisetter loghlik i bierk, *oc far han burth i besetning, tha ær thet wold, hwath heller thet er i bierk* eller); sstds. 8vo 16 Bl. 77 b; Gl. kgl. Saml. 4to 3135 Bl. 68 b; sstds. 4to 3136 Bl. 61 a; sstds. 4to 3137 Bl. 83 a. Trykt: *Udgaven 1504*, 2. Bog 12. Kap. = *Kofod Ancher, Lov-Hist. I. 204* = *Samme, Saml. jurid. Skr. I. 386*. — Gengivelse (sikkert efter den trykte Udgave): Gl. kgl. Saml. 4to 3140 a, 2. Bog 12. Kap. (skrevet c. 1580); Uldall Fol. 10, sstds. (skrevet 1607); sstds. 4to 232, sstds.; sstds. 4to 231, sstds.

[1994]

— Erklæring af Viborg Landsting om en fordelt Mand, der deltager i en Lov.

[Orig.] Udtog anført i Biskop Knuds Glosse til Jydske Lov: AM. 8vo 12 S. 121; sstds. 8vo 16 Bl. 112 b; Gl. kgl. Saml. 4to 3135 Bl. 103 b; sstds. 4to 3136 Bl. 93 b; sstds. 4to 3137 Bl. 117 a. Trykt: *Udgaven 1504*, 2. Bog 69. Kap. = *Kofod Ancher, Lov-Hist. I. 204* = *Samme, Saml. jurid. Skr. I. 387*. — Gengivelse (sikkert efter den trykte Udgave): Gl. kgl. Saml. 4to 3140 a, 2. Bog 69. Kap. (skrevet c. 1580); Uldall Fol. 10, sstds. (skrevet 1607); sstds. 4to 232, sstds. (mere kortfattet); sstds. 4to 231, sstds. (ligesaa).

[1995]

— Hr. Eriick paa Affuensbergh vedkender sig at have Trewadt Mølle i Leje af Præsten til et Alter i Viborgh Domkirke.

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Udtog anført i Vidne 1537 Febr. 24 (Lørd. efter Petri Dag ad cathedram) af Viborgh Landsting, at Hr. Christiern Tygissen klagede, at i denne forledne Almues Opløb var hans Kiste og Skrin, som han havde sendt til Hiermindt, der blevet opbrudt, og nærværende Brev og et andet Brev af 1465 Dag? borttaget deraf. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden. Viborg Kapitels Arkiv 1537 Febr. 24 (RA.). *Dipl. Viberg. S. 205*.

[1996]

— Hr. Jens Mord oplader Hr. Eriick Eriickssen til Awensbiergh et Møllested i hans og en hans næste Arvings Tid.

[Orig. Senere tilbagegivet til Viborg Kapitels Arkiv?] Udtog se 1996 Viborg Kapitels Arkiv 1537 Febr. 24 (RA.). *Dipl. Viberg. S. 205*. [1997]

— Morten Krabbe og Jep Hegell giver Gaarden Nør Bredal til Mariager Kloster.

[A. Perg.^a Mariager Kl. Arkiv; *ÆA. V. 702*.] Aa. Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar dnica. post corporis Christi (∴ 1539 Juni 8) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Mester Nielsß paa Marigager Klosters Vegne. RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 159 b; anført

ÆA. V. 702. Trykt efter Aa i nyere »Oversættelse« og ikke helt nøjagtig: *Danske Mag. VI. 145.* [1998]

a) Saaledes Aa.

Dag? (*Reg. *6546.*) [^aPerg. Senere til Ystad Smedelavs Arkiv.^a] Svensk Udtog fra 18. Aarh. af Christ. Hier. Johansen: Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. B 610. Herefter: *Danske Saml. IV. 345.* — Det samme Udtog i 2 Redaktioner af G. H. Bæyer, Beskrifning öfuer staden Ystad, den ene: Ystad Magistrats Arkiv (i Ystad) S. 78; den anden: Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. M 118 S. 68. [1999]

a—a) Saaledes ifølge det anførte Aftryk.

— »I et Pergament af 1448 (forte 1447) hilses paa Hr. Peter Lykkes Vegne. Aar 1465 paa Hr. Otte Nielsens Vegne. NB. Denne Otte Nielsen siges i det *D. Magaz. T. 6 p. 90* at have været Hr. Erich Ottensens Fader, og staaer i Brevet, at Hr. Otte Nielsen boede paa Biørnholm og var Ridder.«

[Orig.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 276. [2000]

— »I et Tingsvidne paa Støfring Herredsting af 1465 paa en halv Gaard paa Brødergaden i Vor Frue Sogn findes Per Jensen Præst og Provst i Ommer Sybel.«

[Orig.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand, mulig »efter nogle Excerptblade, der tilhøre Bedemand Knud Kiergaard«: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 364. [2001]

— »Et andet Perg. af 1465 er Hr. Anders Nielsen af Kokkedals Lagheffued paa Hyffris etc.; her udi nævnes en Deel Adelsmænd.«

[A. Perg. ^aHøjris Godsarkiv.^a] Aa. Notits af Søren Abildgaard: Ny kgl. Saml. 8vo 201 c Bl. 19 b. — Anført (endnu kortere) i Ny kgl. Saml. 4to 748 under Højris (efter *Danske Atlas V. 582*). [2002]

a—a) Saaledes Aa.

— Ærkebisp Tuvo anmoder Kardinal Franciscus af Mantua om at opgive sine Fordringer paa Provstiet i Lund.

Udtog: *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 189* (her med det udtrykkelig anførte Aar 1465) (dansk Oversætt.: *Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Y ii b, Fol. 86 L. 1* (her uden udtrykkelig angivet Aar, men nærmest at opfatte som henført til 1463); kortere Udtog: *Hvitfeld V. 138, Fol. 900 L. 5* (hvad Aaret angaar, ligesom Bispekrøniken)). [2003]

Uden Dag. *Reg. *6489.* Perg. med [4] Segl: 1. Llx 2 (Ferke); 2. Cxi 8; 4. Lxiii 6 (Blaa). Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Stemann III. 92.* [2004]

— *Reg. *6547.* [Orig.] Omtr. samtidig Afskr., formentlig af Petrus Mathie Præst ved St. Peders Kirke i Ribe: Ny kgl. Saml. 4to 123

Bl. 349 b. *Minerva. Oktbr., Novbr. og Decbr. 1787 S. 14* (læs: Matisß i Brammingh kierlich [met Gud?], oc gør jek thette myt opne breff men, nw ære oc kome skall, at - høsfrwess oc frii wyltæ oc ander aff myne[?] wenerss - mark pennigh, som gewæ ære oc gangh[e i?] Rybe, huilket hwss - Laur. hwss, som segh indh gaff i Marieager, huilket hwss - broder Mettæ, som - sogneprest[?].... Jerwet køptæ - foor gwldh oc - skall forneffnde her Per Matesß syn ath - tylbynder - langh ... ell, en skammel - hwss tillyder i sodhan - Jerwet oc - forwarelss oc - insegell neghen fore - Clemensß - radman, Hans Jensß - kæpmer i - Olluff, Lydher Jensß, Nis Grumssøn - medlxquinto ipso die[!]). [2005]

Uden Dag. *Westphalen IV. 3127 Nr. 50; Reg. 4260.* Er 586.

— Udtog: *Westphalen IV. 3127 Nr. 51, 3188 Nr. 80; Reg. 4261.* Er 1844.

— Skifte holdt paa Liungbygårdh mellem Hr. Axel Bille og hans Svogre.

Svensk Udtog anført i V. J. Coyet, Relation om Liungby gårdh, dess hoorn och pijpa (forfattet 1692): Ledreborgske Haandskriftsaml. 4 to og 8 vo 73 (a) S. 8; Thott 4 to 2164 S. 6; Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B VIII. 2. 9 S. 5 og B VIII. 2. 31; Uppsala UB., Haandskr. W 1141 S. 8; Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 170, VII Bl. 38 b og H c 4 to 107 (2 Eksemplarer; S. 4 og S. 3). — Udtog i danske Oversættelser heraf: Ny kgl. Saml. 4 to 868 e, VIII 1. Paginering S. 383; Additam. 4 to 175 a Bl. 3 a og 175 b Bl. 2 a; Thott 4 to 1476 (2 Gange); Kall 4 to 641; RA. MS. Coyet, Relation om Lyngbygaards Horn og Pibe; Ledreborgske Haandskriftsaml. 4 to og 8 vo 73 (b). — Trykt efter en dansk Oversætt.: *Efterretn. om Troldhornet og Troldpiben paa Liungbygaard (Kbhvn 1774) S. 5.* — Udtog i tysk Oversætt. (af Friderich Gerhard Voss) efter det danske Udtog: Gl. kgl. Saml. 4 to 2377; Ny kgl. Saml. 4 to 2173 c S. 7; RA. MS. Coyet, Chronica von dem adelichen Guthe Lyngbygaard. Er 1930.

— Nævnt: *Lindström, Anteckningar om Gotlands medeltid II. 525.* Er 1495 Juni 10.

Brevbøger: Christiern I.s Brevbog: *SRD. VIII. 424* (Okt. 3), *425* (Okt. 14; om disse 2 Breves Aar se *Hist. Tidsskr. 7. R. III. 463, 476*), *432* (Dec. 1; om Aaret se *Hist. Tidsskr. 7. R. III. 468*) (*426* (Okt. 14) se Aar 1462). — *Esrom: Cod. Esrom. 180* (Maj 14). — *Dueholm: Dueholms Dipl. 76* (Aug. 9).

Registraturer: Kongens Arkiv: se 1839, 1978; jfr. 1972. Stjernholm: (*ÆA. V. 118 og 119* se under Aarhus Bisp). — Lunde Ærkebispe: *ÆA. IV. 330?* — Lunde Kapitel: se 1888, 1938. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 342, 364?* (vel ikke = 356?). — Børglum Bisp: *ÆA. III. 52, 56.* — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 81, 81, 83, 90, 91, 91, 92, 92, 95, 97, 98, 98, 99.* — Viborg Bisp: *ÆA. II. 219* (Marts 21), *312* (Marts 24), *217* (Apr. 24), *220* (Apr. 25), *332* (Maj 21), *319* (c. Juni 2), *352* (Juni 23), *315* (Juli 6), *334* (Okt. 10), *319* (Nov. 1), *205* (Nov. 26 — Dec. 2), (*206* se Aar 1464), *212, 213, 227, 250, 326?, 327; (341* se 1466 Sept. 14); se ogsaa 1909. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 20* (Marts 25), *33* (Apr. 1; vel ikke = V. 73 (Aar 1486)?), *16* (Apr. 21), *82* (Aug. 9), *4* (Okt. 26), *122, 123, 124, 138, 143* (ell. Aar 1460), *146* (ell. Aar 1460), *153, 153, 154, 154* (ell. Aar 1445), *166* (= V. 119), *166* (= V. 118). — Ribe Kapitel: se 1905, 1923, 1927. — Slesvig Bisp: se 1844, 1896. — Slesvig Kapitel: se 1964. — Antvorskov: *ÆA. IV. 66, 67, 79, 103, 124, 158, 224, 246, 248, 257, 260, 260, 267.* — Skovkloster: *SRD. IV. 395, 395.* — Mariibo: *ÆA. III. 273, 273, 278, 281, 290, 292, 293.* — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 617* (1003)?, *637* (969), *637* (972), *640* (1080). — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 26, 26.* — Alling: *ÆA. II. 192.* — Dueholm: *ÆA. III. 192, 194?, 205.* —

Essenbæk: *ÆA. II. 102* (Juli 11), *102* (Nov. 29). — Hundslund: *ÆA. III. 5, 13, 13, 13*; se ogsaa 1910. — Mariager: *ÆA. V. 662, 665, 668, 685, 699, 725, 726, 746, 748* (ell. Aar 1464), *754*; se ogsaa 1998. — Tvilum: *ÆA. II. 53* (Maj 18), *61* (Juni 19?). — Vestervig: *ÆA. III. 148*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 376, 379, 384*. — Vor: *ÆA. I. 190, 204*. — Ø: *ÆA. III. 121*. — Øm: *ÆA. I. 247, 251, 262, 268*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 172, 200*. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 969* (Maj 29), *825, 876, 1018, 1031*; se ogsaa 1883. — *Eline Gøyes Jordebog 95* (Marts 16), *249* (Apr. 25), *271* (Juni 17), *202* (Aug. 23), *252* (Sept. 28). — *Adel. Brevkister*: se 1930.

1466.

Jan. 2. *Reg. *6554*. Perg. med 1 Segl: K. 80. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (RA.). *Dipl. Chr. I S. 172*. [2006]

Jan. 5. Cristiern¹ Konge. Lörd. før 12. Dag Jul i Borgerstuen i Provstegaarden i Othens for os, vort Raad og flere var Hr. Eggerdh Fritle R. vor Mand og Raad og Nis Løcke om Trætte, de sammen har paa en Skov, Bøgeskow kaldes, i Rynckeby S. Da bad vi dem, at de vilde give dem til Minde for deres Venner og for vort Raad, der da nærværende var, som var Hr. Claues Rønnow, Hr. Pether Hoffuenskild, Hr. Johan Randzow, Hr. Knwt Henricß og Hr. Iwen Bryske RR. vore Mænd og Raad, hvilket de saa gjorde. Derover mæler vi for Rette den »heffder eedh« stadfæstet og ved sin Magt at blive, som Hr. Eggerd derpaa gjort havde. Datum Ottonie vig. epiphanie dni. nostro sub secreto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Eggert Frilles Arkiv (RA.). [2007]

Jan. 8. Claves Ronnow Kong Cristierns Marsk i Danmarck, Pether Howenskilt, Knwt Henricß, Johan Randzow og Iwen Bryske RR. Lörd. før 12. Dag Jul i Othens i Provstegaards Borgerstue beføl Kong Cristiern os med flere tiltagne: Hr. Anders Nielsß af Koggedall R., Mester Pether Marswyn og Thyge Andhersß »borgemestere« i Othens, Claues Clementsß og Nis Jensß Raadmænd sstds. at ordele en Sag til Rette mellem hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Eggerd Fritle R. og Nis Løcke om Trætte paa en Skov, som kaldes Bøgheskow, i Bierghe H. i Rynckeby S., hvilken Sag vi efter vor naadige Herres Befaling tog til os den at adskille Onsdagen derefter, da samdrægtelig alle at møde paa fornævnte Skov, hvilket saa »worte« talet paa alle vores Vegne, baade Dommeres og Deleres. Derefter bad vor naadige Herre

Hr. Eggerd Fritle R. og Nis Løcke at give os Fuldmagt baade til Minde og til Rette, hvilket da saa tilladt »worde« paa baade Sider. Og fundes vi samdrægtelig paa Skoven forskrevne Tid og tilkaldte Sandemænd og flere, som dertil »tilkallende« burde at være, og ransagede og derefter hørte den Sag til Rette. Og funde vi for Rette, at den Lovhævdshed, som Hr. Eggerd gjort havde paa forskrevne Bøgheskow, den funde vi rettelig være given og at blive ved Magt; og siden funde vi for et kærligt Minde dem imellem, at Hr. Eggerdh Fritle skal have al den Del, som Fru Jehanne, Nis Løcke og flere hendes Børn havde i en Skov vesten Rynckeby, som kaldes Thynneskow, og Fru Jehanne, Nis Løcke eller hans Søkende ingen Rettighed herefter at have i Thynneskow; og derfor igen skal Fru Jehanne og Nis Løcke have al den Rettighed, som Hr. Eggerd havde i Bøgheskow. Over denne Forligelse har Fru Jehanne, Nis Løckes Moder, været og har det stadfæstet ubrødelig at holdes. »Worte« det og saa talt, at de paa baade Sider skal give hverandre Skøde paa Tinge. Vore Indsegl. Datum fer. 4. post epiphanie dni.

[Orig. Eggert Frilles Arkiv; *Adel. Brevkister S. 100.*] Optaget i 1475
Apr. 11. LDipl. 1466 Jan. 4. [2008]

Jan. 9. Se 1964.

[2009]

Jan. 11. Jep Jwel Foged i Valburgss H., Jep Jenss i Vordervp, Lasse Jenss i Læderæ, Per Jesß⁴ i Thørckelstrvp, Hr. Hanss⁵ Sognepræst i Hwilwingæ, Pædher Præst i Sæbby og Jenss Gwndhersß⁶ Degn i Sæbby. Lörd. efter »tolffdag« Jul var paa Volburgss H.s Ting beskeden Svend Per Esbernsß paa Fru Seciliess Vegne og tilforn havde været 3 Tingdage paa fornævnte Ting paa Hr. Thørbernss Vegne, hvis Sjæl Gud have, og spurgte sig for, om der nogle nærværende var, som vitterligt var, at Per Esbernsß tilforn paa fornævnte Ting havde spurgt, om nogen Mand eller Kvinde kendte sig at have nogen Ret i Aa Møllested i Rydæ S. i Valburgss H., da »beedes« han derom et Tingsvidne. Da mælted der til 12 Mænd at bære Vidne derom: Jenss Karlsß i Alwarløff, Nis Maardh i Egholm, Hemingh Jesß i Sowby vesther, Lasse Jenss i Legervp, Oleff Jenss i Lindholm, Jenss Palmesß i Nyrvp, Oleff Langh sstds., Benth And[e]rsß i Sowby vessther, Michil Tygesß i Karlæby, Anders Persß i Langthwedæ, Magenss Knwtsß i Egby og Magenss Persß i Langthwedæ; hvilke vidnede, at de ej rettere spørge kunde end, at Per Esbernsß Foged i Swanholm havde

været 3 Tingdage paa Volburgs H.s Ting paa Hr. Thorbern Billes Vegne og spurgt, om nogen var til, der nogen Rettighed kendtes sig at have i Aa Møllested, da skulde han komme og kende sig ved Lovhævd, førend der førtes nogen Bygning paa fornævnte Møllested; da kom der ingen, og denne Tid var og ingen Gensigelse herimod. Med vore Indsegl. Datum Aar, Dag og Sted, som forskrevet staar.

Papir med 6[!] Segl ell. Rester ell. Spor af Segl paatrykte forneden: 1-2. Utydelige; 3. Kun Spor; 4. Bomærke; 5. G. 408 (i Teksten; 409 i Afbildningerne; *s iohis nicolai p[ro]br[ui]*); 6. G. 408* (Jenss Gwndhers[er]). Torbern Bentssøn Billes Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [2010

Jan. 14? Oluff Jennsenn Tingholder paa Jelling Sysseting, Matz Nielsen Præst i Huicksell, Hans Jennsen Præst i Nykierke, Mortenn Bang V. og Jes Laßenn Foged paa Engelsthollum. Tirsd. efter »Ottonæ dag de hellig thre kongers dag« paa Jelling Sysseting fik beskeden Md. Nis Hansen Bymand i Wedle et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Henrich Skytt, Nis Jennsen i Mindstrup, Mogens i Bierløff, Terkel Jennsen i Wollum, Jeppe Anderßen i Sandwad, Jes Mogennsenn i Greße, Jep Bartilßen og Nis Olßen i Kollemorten; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at alle menige Herredsmænd i Tørlid H. har holdt Stockkebrou for Wedle og givet Korn til at holde forskrevne Bro færdig med i 30 Aar og længere. Med vore Indsegl »throckendis« neden for dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Vejle Bys Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: NLA. Vejle Raadstuearkiv, Haandskr. af Byens Privilegier Bl. 22 a. [2011

Jan. 17. Vidne af Fiwnbo Landsting. Se 564.

Jan. 18. *Reg. 4264. A. Perg.* [med 5 Segl^a]; omtr. samtidig Paa-skrift bagpaa: R^{ta} (∩: Registrata); det nedfr. i [] satte er suppleret fra Aa. Slesvig Bisp's Arkiv; *ÆA. V. 473* (RA.). *Stemann, Urkund. Beiträge S. 40* (læs: *willen mit willen vnd - gnedighen heren - vnde tobehoringhen, akkeren, [wi]schen, w[eide]n, kratten - vorplichten j[e]rghen worvore. Loue - arch vnde hulperede; loue vort to truver - Hinrik van Aneuelde Gotzikessone vnde Vollert [Rumô]re knapen vnde here Gotzick kerkhere to Coldenbuttel belughen, dat an vnse [jeg]henwardic[heitt] alle dinck scheen vnde varen is, alzo hir vorscreuen is, vnde des to groterer tuchnisse vnde wi[llicheitt] hebben ok vnse ingheseghele mit willen henghen heten an dessen [breff]. Screuen to Swa[uested nach der] bort Cristi vnser heren dusent v[ehr]hundert dare na in deme seß vnde sestighe[sten] jhar deß neghesten sonnauendes - der hillighen ma[rter]ere daghe). — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 1 a (et sagtens oprindeligere Eksemplar af*

denne er benyttet i Thott Fol. 1002 S. 1, der dog kun gengiver Brevet i Uddrag). [2012]

a) Aa nævner 4, »darunter zwo Alefelder wapen«. b) I Orig. er ladet Plads aaben til Efternavnet.

Jan. 18. Cristiern Konge. For mangefold tro Tjeneste, som Hr. Eggert Frille R. vor Mand og Raad os og vore Riger gjort har, og synderlig for den Kærlighed og gode Villie, han os og Danmark dermed bevist har, at han har overgivet alt det Pant, som han har i Vrberck og Skam H., og alle de Penge, som han Pantet til sig ind med løste, og alle de Penge, som han siden derpaa udgivet har, som og »lude« paa Pantet, da har vi efter vore Raads Samtykke baade af Siælland, Jutland og Fywn undt Hr. Eggert Frille, hans Husfrue Fru Anne, begges deres Datter Fru Ermegard og alle hendes Børn, som hun nu har og herefter fangende vorder, at beholde Vrberch og Skam H. med al kongelig Rente og Rettighed i alle deres Dage, som Hr. Eggert det nu friest i Værge har, uden al kongelig Tynge, Udbud og Gæsteri eller, hvad det nævnes kan, aleneste undtaget, om vi vil have nogen Bede eller Hjælp af vor mene Almue over alt Danmark, da gøre de som andre; og skal vi ingen Magt have at kræve eller igen at tage Vrberch og Skam H., medens de alle eller nogen af dem lever, for nogen deres Brøde Skyld, uden de førte »awentzskiold« mod os eller Danmark, saa at alt vort Raad i Danmark funde for Rette, at de havde forbrudt deres Arv. Og naar de alle døde er, skal deres næste Arvinger beholde Vrberch og Skam H. et jævnt Aar derefter, og siden komme frit til os uden Arvingernes Hinder, uden vore eller Rigens Fjender det ødelagde i nogen Maade, saa at dem ej muligt var det frit at forantvorde. Efter vore Raads Raad lader vi hænge vort Maiestatis Indsegl for dette Brev, og Hr. Oleff Mortensß Biskop i Roskild, Hr. Eric Ottensß vor Hofmester, Hr. Claus Runnow vor Marsk i Danmark, Hr. Pether Houenskild og Hr. Knwd Henricsß RR. vore Mænd og Raad deres Indsegl. Datum in civitate nostra Roskildensi die Prisce.

[Perg. med 6 Segl: ^a1. Majestætsseglet med Sekretet som Kontra-segl; 2-6. ^aEggert Frilles Arkiv.] Vidisse 1470 Jan. 27. LDipl. [2013

a—a) Saaledes Vidissen.

Jan. 21. NLA. Viborg Bispearkiv, Stiftsbog 1690, 2. Bd. S. 675; *Dipl. Viberg.* S. 49. Se 1467 Jan. 20.

Jan. 22. *Reg. *6555.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 174.* [2014]

Jan. 22. Pär Nilson i Malmø lejer af Anders Jensson Præst sstds. en Gaard (sstds.).

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 391. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 71.* [2015]

Jan. 27. Cristiern¹ Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Beynt Bille vor Mand og Tjener os og Danmarck gjort har og gøre skal, forlener vi ham alle 40 Marks Sager og derfor-neden over alt hans Gods, vornede og Tjenere i Danmarck selv op at bære, saa længe vor Naade tilsiger. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnensi fer. 2. post f. convers. Pauli nostro sub regali secreto.

Ad relacionem Dn. Johannis Oxe.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2016]

Jan. 28. Eric Akesß¹ i Bawelse R. Tirsd. før purificationis annammede jeg af ærlig og velbyrdig Md. min Svoger Hr. Eren-gisl Nielsß R. i Hamerstadhe alt det Gods, som han arvede efter sin Søn Hr. Alguth, som er Halvdelen af Galmanthorp gard og alt det Gods, som derunder ligger i Looland, og synderligen 1 Læst Korn liggende i Seland mellem Kalinborgh og Køpenhafn, saa med Skel, at jeg tilpligter mig at give Hr. E. N. og hans Hustru Fru Byrgitte Olaffsdotter min Farbroderdatter sit rette Landgilde, Penge og Korn, hvad deraf gaar. Og har forskrevne min Svoger undt mig hver Skæppe Korn at have for 1 Skill. i lypsk »payemynt, gelde« lidet eller meget. Og tilpligter jeg mig at levere Hr. E. N. sine Penge, »hwart« han vil dem have, hvad heller det bliver Fred mellem Rigerne eller ej. Og hvad heller Hr. E. N. eller hans Hustru afgaar, tilpligter jeg mig at give hvilken »there«, som igen lever[!], til saa lang Stund jeg betaler ham 500 rynske Gylden, som vort Køb er; og ihvilken »there« mig fanger mit Købebreve, enten Hr. E. N. eller min Søster Fru B. O. hans Hustru, tilpligter jeg mig at antvorde den det forskrevne Guld og Pengesum. Item har jeg annammet af min Svoger og Hr. E. N.s Hustru Fru B. 2 Skpr. og 2 Pd. og 3 Læster Korn og 1 Læst Rug af »quernen« [?] og 6 Grote og 5 løde Mk. Penge, som er hendes Arvegods i Falster, med saadanne Vilkaar, som forskrevet staar om Hr. E. N.s Gods. Og tilpligter jeg mig i begges deres Nærværelse, ihvilken »there« som Gud vil kalde, da skal den, som efterlever, have Opbyrden, som forskrevet staar, af begges deres Gods. Medb. af ærlige og

velbyrdige Mænd min Fader Hr. Ake Axels² og Doktor Cristoffer Domprovst i Roskilde³ og Lythike Grip a. w. Givet og skrevet i Kopenhavn osv.

Perg. med [4] Segl: 1. Lxviii 43 (*s. erit axleffon* [!]; Thott); 2. Lxviii 15 (Thott); 3. G. 196. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. (ufuldstændig). [2017]

Febr. 1. Jeg Cecilie Awesdotther af Abrugstrop, Hr. Torbern Billæs Efterleve, vederkender mig skyldig at være hæderlig Md. Hr. Pædher Amunds³ paa s. Barbare Alters Vegne, som han er perpetuus vicarius til, 100 Mk. lub. i gode Penge, som i Sieland gænge er, som jeg nu har opbaaret efter min Villie, for hvilke jeg efter mine Sønners Samtykke, Beyent Bille og Pædher Billes, pantsætter Hr. Pædher Amunds³ til Alteret en min rette Arvegaard i Thorkilstrop i Walburs H. (Pædher Swens³, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot) for et brugeligt Pant, op at bære Landgilde og alle Beder og Tjenester, intet afregne skullendes i Hovedsummen, saa længe han igen løses for 100 Mk. lub. i en Sum. Og Løsningsdagen skal være inden Martens Dag, og da skal »halfft« Landgildet følge Hovedsummen og intet afregne skullendes i Hovedsummen. Sig. meum cum sig. filiorum meorum Benedicti Bille et Petri Bille necnon discr. virr. Ketilli Nicolai justiciarii regni Dacie, Boecii Johannis et Henrici Bowenskud proconsulum et Hemmingi Petri consulis civitatis Roskildensis. Datum Roskildis in profesto purificac. Marie.

Perg. [med 7 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv (RA.). LDipl. [2018]

Febr. 6. Jeg Mættæ Pæthers, Per Frenses³ Efterleve, giver i min Velmagt, Gud til Lov for min Sjæls Bestandelse til at styrke den Messe med, som daglig holdes for s. Erasmi Alter i Vor Frue Kirke i Kalundeborgh, min Kaalhave, som ligger i Cordel paa Strangathen mellem Mattes Perssøns Have, som østen til ligger, og Michel Kællerswents Gaard, som vesten til ligger; hvilken Have sig strækker fra Cordelæ gatæ ned til Stranden, med saadant Skel, at jeg skal den Have beholde i min Tid hvert Aar til Leje for 1 Skill., undtaget det første Aar. Naar jeg død er, skal forskrevne Have blive fri til forskrevne Alter til evindeligt Eje. Jeg beder ærlige Dannemænd Oløff Pers³ og Anders Yts³ Borgemestre i Kalundeborgh, Jes Pers³ Zellæ, Naffnæ Niels³ og Jepp Æsberns³ Raadmænd sstds., at de lader hænge deres Indsegl for dette Brev; thi at jeg ej selv Indsegl har. Datum Kalundeborgh fer. 5. post diem purificac. Marie.

Perg. [med 5 Segl]. Kallundborg Kirkes Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl. [2019]

Febr. 7. *Reg. 4265**. Perg. med [5!] Segl: 2-3, 5. Svenske (5. Bi 3). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 175; Rydberg III. 288; Udtog: Hvitfeld V. 155 (jfr. 161), Fol. 907 L. 9 (jfr. 910 L. 1).* [2020]

Febr. 10. Gøstaff Karlsß tilskriver Ake Axulsß angaaende en Gaard og udtaler Ønsket om et Giftermaal med hans Broderdatter Fru Beatha. Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Missiver II. 31.* [2021]

Febr. 14. Brev af Kapitlet i Lund i en Strid mellem Hans Arfwidson i Jordberg og Hr. Jep Magnusons Enke om en Gaard i Ariä. [Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 392. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 72.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 58 a Nr. 405. [2022]

Febr. 18. *Reg. *6558.* Haandskrift (∴: Orig.) [med 3 Segl] (den saakaldte røde Bog), 13. Bl. a. Landskabet Eidersteds Arkiv (i Tønning). *Schlesw.-Holst.-Provinzialberichte 4. Jahrg. 1790 S. 60; Wetzel, Das Landrecht u. die Beliebung des »Rothen Buchs« in Tönning S. 13.* [2023]

— *Reg. *6557. A.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). Herefter: *Dipl. Chr. I S. 176* (tilføj til allersidst: Dominus rex per se, presente domino Nicolao Rønnow). — **Aa.** Vidisse 1498 Nov. 4. — **B.** Medtaget Perg. [med 1 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv^a (AM. XXVI. 6). Herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 91.* — Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: RA. Topogr. Saml. Papir, Roskilde. [2024]

^a) Saaledes Afskriften i Bartholin F VI 86 (jfr. 39), der maa være efter denne Tekst.

Febr. 22. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Danmark. For os har været Hr. Oddæ Hansß Kannik i Roskilde med 4 vore Dombreve, det 4. paa Pergament skrevet med hængende Indsegl, lydende paa alt dette Gods, som vi selv og Dronning Dor[othea] vor Husfrue har givet og bebrevet til den ny vor [Kapel], som vi nu [osv. som 2006; dog er nærværende Brev delvis ulæseligt paa Grund af Fugtighed; læs endvidere *Dipl. Chr. I S. 173: for^{ne} the fire wore dombreffue - indtil:*] »kommen i nogræ made«. Thi byder vi eder alle, i Danmark er, som sig kendes nogen Rettighed at have i dette Gods »entich« for Pant, Ejendom eller »nogræ andræ lund«, at I inden 6 Uger og 1 Aar, efter at dette vort Brev er læst, kommer for os derom med alle eders Breve og undgælder, hvad Ret er; kommer der ingen inden forskrevne Tid, da giver vi fremdeles der Brev paa, som os af Rette hører. Datum Haritzburg die cathedre Petri nostro sub

sig. ad [causas], teste Ketillo Nicolai de Haritzborgh justiciario nostro.

Medtaget Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Li 13 (**figilløvm andree iensfen**; Passov). Roskilde Kapitels Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). [2025]

Febr. 24. Las Danß Kongens Lensmand i Han H., Swend Staxstrop, Per Andersß Præst i Kuldrops, Nis Poelß, Powel Jenß og Jep Andersß. Vi hørte og saa' paa Mathie Dag i Faste paa Han H. [!], beskeden Svend Jes Nielsß Foged paa Agord fik et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Clemetß, Oluff Olß, Las Persß, Las Acerß, Las Andersß, Tames Jenß^a, Swend Smid og Per Persß; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Jes Nielsß aldrig »worthe« lovlig stævnet til Landsting af Hr. Niels Gundß eller hans Foged eller af nogen anden paa hans Vegne enten paa hans Herredsting eller andre Steder enten med Landsdommers Breve eller anden lovlig Advarsel. Sig. nostra. Datum etc.

Papir med 1[!] Segl paatrykt forneden: Bomærke. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [2026]

a) Orig. gentager: Tames Jenß.

Marts 1. Reg. 4268. Perg. med 1 Segl: Kong Edvard IV.s Dobbelt-segl. Kongens Arkiv (RA. England, Perg.). Nævnt med urigtig Dag Maj 1: *Hvitfeld V. 148, Fol. 904 L. 19 f. n.* — Trykt efter engelsk Kilde: *Rymer, Foedera ed. Holmes V. II. 137* (læs: *Edwardus Dei gracia rex Anglie et Ffrancie et dominus Hibernie omnibus, ad quos presentes littere pervenerint, salutem. — Bermycham - ambassiatores nostros et ambassiatores, commissarios - cuius rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentis, teste me ipso apud - marcii anno regni nostri quinto. Per - predicta auctoritate parlamenti.*) [2027]

Marts 2. Per Hanß Forstander i den Helligaands Kloster hos Wordingborgh og alle Søkende sstds. ^aDen 2. Sønd. i Faste var for os i Klosters St[u]e beskedne Mænd Magens Kristhensøn^b Borgemester i Wordingborgh og Kirkeværge til Vor Frue Kirke, Hemmingh Joonß Raadmand og Hr. Laurens Sognedegn, og da var der saa talet med »alles waræ« Samtykke paa baade Sider, at Vor Frue Kirke i Wordingborgh skai give aarlig 2 s. . . .^c Mk. danske Penge til Jordleje til den Helligaands Kloster med saadant Skel, at fornævnte Kirke skal bruge al Jord, som hører til Teglovn og Teglladen, med saadant »hegneth om gerdhe«, som det nu er. Disse 2 Mk. skal Kirken udgive, hvilket Aar hun bruger fornævnte Jord og Teglladen, hvilken Tegllade Vor Frue Kirke selv byggede og bekostede.

Og der og[!] saa talet, at den Helligaands Tavle maa gaa i Vor Frue Kirke, saa længe som dette forskrevne holdes. Og naar Kirken ikke Behov gøres at bruge fornævnte Jord, skal fornævnte Søkende tilsiges ved timelig Tid. Sig. nostre civitatis[?]. Datum ut supra.

Perg. med 1 Segl: Brudst., hvis Forside er afslidt. Vordingborg Kirkes Arkiv (SLA. Vordingborg Vor Frue Kirkes Breve paa Perg. 1453-1524). [2028]

a) I Aarstallet medlxsexto er det efter 1 følgende x skrevet paa Rasur og vistnok med en anden Haand. b) Saaledes maa dette Ord nu læses; men der er rettet i det. saa at der mulig oprindeligt har staaet noget andet. c) Der er rettet i dette Ord, saa at det nu er blevet utydeligt.

Marts 2. Cristiern¹ Konge. 2. Sønd. i Faste paa vort Slot Københaffn i vore Raads og gode Mænds Nærværelse var for os velbyrdige Mænd Hr. Gøstaff Olafß af Swerige og Hr. Jachim Gris R. om Arv efter Fru Margrete af Slingerop, som Hr. Gøstaff sagde og beviste for os at være ret Arving til, og Hr. Jachim Griis mente en anden at være der rettere Arving til end han. Thi var der saa for Rette dømt, at Hr. Jachim Griis skal antvorde Hr. Gøstaff Olafß Gaard og, hvad Arvegods det er, løst og fast, som Fru Margrete eller hendes Arvinger tilhørte eller tilhøre kan. Kommer nogen herefter og vil tale paa forskrevne Arvegods eller Gaard eller paa Fru Margretes Gæld, da skal Hr. Gøstaff Olafß sætte en Mand i den Gaard i Slingerop, som skal ufortøvet byde ham det til, og han skal da komme hid til Sieland inden 6 Uger derefter, at han fanger det at vide, og gøre deri saa meget, som Ret er, om hvis man har derpaa at tale; for hvilket Hr. Korfitz Rønnow og Hr. Erick Aghesß RR. vore Mænd og Raad har lovet, at ske skal. Thi forbyder vi alle Hr. Gøstaff Olafß heri at hindre under vort Hyldest og Naade. Datum in castro nostro Haffnensi etc.

A. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Gustaf Olofsson Stenbocks Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. — Aa. Vidisse 1559 Jan. 16 af Niels Ribbingh til Swanßridt og Benett Gylte til Påtørp, givet Hr. Gustaf Ollßon til Torpa. Papir med 2 Segl paatrykte forned: 1-2. Gustaf Olofsson Stenbocks Arkiv (SvRA. Skoklosters Bibl., Miscellanea Nr. 1 (under 1466)). [2029]

Marts 5. Hogen Thuesß¹ Borger og Byfoged i Halmstade. Jeg købte en Gaard af Hustru Jahannæ, Per Nielssøns Datter i Skededale, som hedder Bokeshat, i Søndrams S. i Halmstad H., hvilken Gaard Hr. Age Axelsß R. i Hywleberch ofte har budet baade paa Herredsting og Landsting Guld og Penge, hvorfor han

stod, da vilde han »løsen«. Thi har jeg ladet ham Gaarden til Løsning. Medb. af velbaarne Mænd Germund Benctss² Landsdommer i Nørrehallandh, Knud Matsss Husskriver paa Wardberch og hæderlige Mænd Per Stud⁴ Borgemester i Gamble Wardberch, Peter Guldsmidh⁵ Raadmand og Per Redhersss Borger sstds. Datum Wardberch fer. 4. ante dnicam. oculi.

Perg. med [6] Segl: 1. Ll xv 19; 2. Clxxiv 1; 4-5. Bomærker. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. [2030

Marts 7. Mykill Præst i Slangerp, Pouell Præst i Jørlunde, Jens Persss, Niels Persss »burgemester« i Slangerp, Alsander Raadmand sstds., Staphen Persss i Lyster og Karll, som var Fru Margretes Foged, Gud hendes Sjæl have, Per Judhæ Borger, Lass Andersss, som var hendes Redesvend i Gaarden, og Thyræ, som var hendes »fatæbudess møø«, og Per Symensss. Fred. før Gregorii Dag var vi for ærlige og velbaarne Mænd Hr. Gøtzstaff Ollssss R., Hr. Eggerth Krvmædigæ R., Hr. Erik Agæss R., Skarsow Forstander i Vor Frue Kloster i Slongerpp at vidne paa Fru Margretes Vegne for disse Dannemænd, hvad som vi vidste, at sandt var. Da vidner vi først om et Brev, som Fru Barbaræ skrev Fru Margretæ til om Hr. Gøtzstaff Ollssss, at han var død, og stod i Brevet, at Fru Barbaræ Datter Magdelenæ skulde kendes ved Arven paa hendes Vegne, og den Tid Brevet var læst, da holdt Fru Margretæ sig ganske ilde og sagde: Nu er min næste Arving død, og var hun vred paa Fru Barbara og sagde, at hun skulde aldrig være hendes Arving, fordi at hun vilde have hende død og arve hende, før Gud vilde. Item vidner vi, at straks Fru Margretæ var død, da gik Fru Annæ, Hr. Jochim Grisses Hustru, op i hendes Hus, som hun havde sit Gods, »breff« og Kister, og lukkede Døren over sig og tog ud, hvad som hun vilde, og stak i en Klædesæk og førte med sig i Vogne, hvad som hun vilde, og somme Kister var opbrudne og somme »uplæsdæ«; item vidner vi og, hun gjorde intet Testament uden en føje Ting, fordi Hr. Jachem Griss vilde ikke tilstede, at hun skulde noget bortgive; naar hun vilde noget bortgive sin Sjæl til Bestand eller sine fattige Tjenere til »læn«, da maatte hun dermed intet raade, og sagde Hr. Jachim, at hun havde ikke »sith sin ællæ samwith«; men den Tid hun havde noget, det Hr. Jachim eller hans Hustru begærede, at de det finge, da sagde han, at hun var vis og havde sin Skel; vidner vi og, at hun havde ingen Tid »sinæ fullæ skeell, sidhen hon nidh lagdes, och

ther till hon dødhæ«. Om det Brev, som Hr. Jachim har paa Køghæ og andet, det han siger, hun skulde have ham givet, det Brevet skrev Hr. Jon, Fru Margretes Kapellan var, og skrev han Datum ældre, end Brevet var skrevet. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 8[!] Segl paatrykte Bagsiden: 1-2. Bomærker; 3-4. Utydelige; 5. Bomærke; 6-8. Utydelige. Gustaf Olofsson Stenbocks Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [2031

Marts 8. (*Reg. *6559.*) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 149, Fol. 90^a L. 18 f. n.* Mulig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531*. [2032

— Staffen Cresterns Tinghører paa Wlburg H.s Ting, Villem Cristiernssen Præst i Wlburgh, Jes Spend V., Ywer Jenssen i Staby, Jens Claussen Foged paa Oseburgh og Matis Awssen. Lørd. før Gregorii^a Dag paa Wlburg H.s Ting fik Ebby Cristiernssen Foged paa Tiim en Tingsvidne af 8[!] Dannemænd oprkrevet af Stokke af en uvildig Mand, som er: Lass Rødh, Claws Matssen, Jes Wangssen, Jes Nielssen, Crestiern Perssen, Nis Knutssen og Las Laurensen; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Hr. Pedher Høgs Høringe Cristern Kat og Jep Landbo inden 4 Stokke vidnede, at de hørte og saa', at Hr. Per Høg svor sig »allæ Klitboo« i Wlburg H. norden Thorsmynnæ og 2 sønden Thorsmynnæ til sit rette Arv undtagen 2 »bøndher eyæ« i Fyellæ og Lwnsholm^b, som Bispen har. Item tilsvor han sig »alle grønnæ jordh« for sit rette Enemærke paa forskrevne »klitte« og til fuld Ejermand at være i Forte og Fællig paa »klit sønner saa lawth«, som Wlburg H. ligger. Denne Lovhævd gjorde Hr. Per Høg den Fredag efter, som Hr. Niels Ericßen gjorde sin Lovhævd paa Mandagen tilforn. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[A. cPerg. med [6] Segl: 1-2, 5. »Borte«; 3. »Bræcket«; 4. »Heelt«; 6. »Brudt paa Kanten.«^c Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv?; d1751-52 i Grinderslevkloster Godsarkiv^d.] **Aa.** Afskr. af Jon Mortensen for Langebek 1752: LDipl. — **Ab.** Afskr. af Jon Mortensen 1751: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høg. [2033

a) Ab: Georgii (denne Læsemaade anses i *Saml. til jydsk Hist. VII. 261* for den rigtige). b) Ab: Liunsholm. c—c) Saaledes Aa; i Ab noget afvigende. d—d) Saaledes Aa og Ab.

Marts 11. *Reg. 4270.* **A.** Perg. med 1 Segl: K. 78. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Rosenvinge, Domme I. 2.* — **Aa.** Vidisse 1515 Juli 9 ell. 16 (Mand. før Margarethe Dag) af Kongen (∅: Rigskansleren), givet Biskop Lage Vrne i Roskilde's Bud. Perg. med 1 Segl. Roskilde Bisps Arkiv; formentlig senere til Anders Billes Arkiv^a (RA. Roskilde Bisps Arkiv). —

Ab. Vidisse 1531 Juli 15 (sabb. post Canuti regis) af Kongen (∩: Rigskansleren) givet electus i Lund Aaghe Sparres Bud. Perg. med 1 Segl. Lunds LA., Lunde Kapitels Arkiv (∩Privilegier∩). [2034

a) Brevet har Paaskrift med en Haand fra 16. Aarh., der skriver Paaskrifter paa Breve i Bent Torbernsøn Billes og Anders Billes Arkiver.

Marts 13. Tingsvidne af Skamby H., at Vejen fra Hwelwinge til Bedisløff er langt bedre end den til Norroppæ.

Perg. [med 7 Segl]. Bederslev Kirkes Arkiv; en Tid i Uggerslev Præstegaard^a, da Bederslev tidligere var Anneks til Uggerslev; senere til Fyns Bisparkiv (RA. Bederslev Kirkes Arkiv). *Rørdam, Monum.* 2. R. II. 532. [2035

a) Rostgaard 4 to 107.

Marts 16. Pether Petherss Sognepræst i Lowens, Ascer Nyelsß i Holæ, Keld Ascersß ibid. og Anders Nielsß i Elkeer. Midfastesøndag paa Lowens Kirkegaard fik Marthen Cristernsß et Sognevidne af 12 Dannemænd: Ascer Nielsß i Holæ, Per Oluffß, Nis Brvn, Seuerin Jwdæ, Thomas Mykelsß i Hole, Per Laurensß i Skamriis, Seuerin Poske i Owenskow, Per Mykelsß, Per Mælyß i Alstrop, Jes Mølgardh i Lowens, Nis Matesß og Mykel Tordhsß ibid.; disse vidnede, at de saa' og hørte, at Ywer Joensß, Thomæs Joensß, Nis Møgh, Anders Mappy og Per Knapp hjemlede for dem, at »treedhæ, skellyngh« og Sag kom imellem Sewerin Jensß i Doldrop og Stigd, hvis Sjæl Gud have, . . . Dag, som han »worthæ« slagen paa, og Dannemænd taledede og tog dem en Tid og »dawæ« imellem den Dag og Nat og anden Dag den Dag ud, og skulde møde med hverandre for Dannemænd, som derinde var, med deres »skellynghæ«; i den samme Tid og »dawæ« slog Seuerin Jensß Stighd ihjel desværre. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester ell. Spor af 3[!] Segl paatrykte forned: 1-3. Bomærker. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA. Kronolog. Saml. Papir). LDipl. 1463 Marts 20. [2036

Marts 17. Tingsvidne af Rins H., at Wiborgh Kapitel har ladet [æs]ke Breve og Bevisning paa det Gods, som det og Hr. Cristofer Lykke trætter om.

Perg. [med 7! Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg.* S. 47 (med urigtig aftrykt Aar mcdlxiv for mcdlxvi). [2037

Marts 18. Pether Biskop i Ripe. For alle Stykker, som Jes Martensß V. opbaaret har paa Biskops Henrics og vore Vegne fra den første Tid, han Bøfflingh fik, og til denne Tid, der har han gjort tro Regnskab af, saa at vi lader ham aldeles kvit for ydermere Regnskab. Sig. nostrum. Datum crast. Gertrudis.

Perg. [med 1 Segl]. Jens Mortenssøn Seefeldts Arkiv; senere til Refsnæs Godsarkiv; endnu senere til Ledreborgske Haandskriftsaml., Dokum. Nr. 20. LDipl. — Udtog af Axel Urne se 1149-51. — Et kortere Udtog uden Dag: Thott 4to 1889 Bl. 3 a. Herefter: *Personalhist. Tidsskr.* 6. R. IV. 214. [2038]

Marts 20. Aghe Bosß i Hoby Herredsfoged i Ffaxe H., Nis Atzersß i Huerløsse, Oløff Ingemersß i Kongstædhe, Per Jensß i Ostrvp og Mons Ssudhere i Ffaxe. Torsd. efter Midfastesøndag var paa Ffaxe H.s Ting Claues Torkelsß i Orderup, Jes Clausß i Æsskelstrvp, Jesß Persß af Sstauenstrvp, hvilke til var tagne af Ffaxe Ting af velbaaren Md. Bayenth Bille til Tinghøringe paa sin Moders Vegne Fru Cecillia af Abromsrvp og paa sine egne Vegne til de Skove, som de har her i fornævnte Herred: Axelsvedh, Æskelstrvp Skov og Gabe vænghe; disse Dannemænd sagde af det, de havde gransket Skoven ud over mellem Skovskel og andet, at Bayenth Billes Moder kan fri paa Axelssvedh til de 2 Gaarde, hun har i Ssonerup, 200 Svin, første Olden er, og kunde de ej rettere spørge, end det har saa været af Arild, mere og ikke »minne«, og sagde fremdeles, at Bayenth Bille kan fri til de 2 Gaarde, han har i Æskælstrvp, paa Fællesskoven og paa Gabe vænghe 200 Svin, første Olden er, hvilket de sagde om al Gabe vænghe »vare« Enemærke til de 2 Gaarde, der Beynth Bille har i Æskellstrvp. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med Spor af 5 Segl paatrykte forneden: 1-5. Bomærker (2. i Skjold(?)). Bent Billes (og hans Moders) Arkiv (E; RA.). LDipl. [2039
a) I Orig. er over ar skrevet ær.

Marts 21. Tyke Tykessøn Borger i Halmstadh giver Katherine Kloster i Halmstædhe $\frac{1}{2}$ Gaard og en Grund (sstds.) mod Gudstjeneste.

Perg. [med 3 Segl]. Halmstad Kirkes (med det tilhørende Catharine Klosters^a) Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 22)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 73*; anført: *Richardson, Hallandia S. 175* med urigtigt Aar 1469 uden Dag. — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 580. [2040

a) Om Forbindelsen mellem Kirken og Klostret jfr. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 368*.

Marts 23. *Reg. * 6561.* Perg. med 5 Segl: 1. Skjold, hvori en utydelig Figur; 2. Skjold med Sested-Vaaben; 3. Skjold, hvori vistnok 3 mod hverandre vendte Sværd; 4. Skjold, hvori en Enhjørning; 5. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben; gennewskaaret. Senere (jfr. 1499 Jan. 7-13) til Maarkær Kl. Arkiv (RA. Gottorp C). *Dipl. Flensborg. I. 570*. [2041

Marts 24. *Reg. 4240 * = * 6562.* [Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] *Terpæger, Ripæ S. 89*; *Pontoppidan, Annales II. 636*. Om Aaret se 1465 Marts 24. [2042

Marts 24. Pether Pedersß Sognepræst i Lowens, Keld Ascersß, Jes Thomesß, Ascer Nielsß i Holæ, Oluff Swendsß i Stigdstrop og Clement Hinricsß i Alstorpp. Mand. før Vor Frue Dag i Faste paa Lowens Kirkegaard fik Pether Røæ et Sognevidne af 12 Danne-mænd: Ywær Joensß, Thomæs Joensß i Torpp, Nis Oluffsß i Lundgardh, Nis Nielsß i Holæ, Jes Thamæsß, Nis Brvn ibid., Per Oluffsß i Holæ, Clemen Hinricsß, Per Matesß, Swendh Mykelsß, Lass Nielsß i Alstorpp og Anders Bergh i Holæ; disse vidnede, at de havde hørt af sand Mand og sand Kvinde, de der hos var, der Stigd Pedersß »wort« slagen i Torpp, og dem vitterligt er, at der var en felig Fred og en felig »dawæ« imellem Seuerin Jensß i Doldrop og Stigdh Pedersß den Dag og Nat, som han »wart« slagen paa, og anden Dag til Aften uden al »arghit«, og ej Stigd brød til sin Død enten med Ord eller med »gernynghe«, der Seuerin Jensß ihjelslog Stigdh desværre. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester ell. Spor af 5 Segl paatrykte forneden: 1. Utydelige Rester; 2-4. Kun Spor; 5. Utydelige Rester. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA. Kronolog. Saml. Papir). LDipl. bag 1466 Marts 31. [2043

Marts 26. *Reg. 4241* = *6563. Se 1874.*

— Jehannæ Pedersdotther. Efter det hæderlig og højbaaren Kvinde Fru Cristinæ, Kong Karlss Datter, er en af mine næste »fæncker«, da har jeg efter min Husbondes Esskilds Slæeth Samtykke og af min egen fri Villie solgt ærlig og velbaaren Md. Hr. Erich Ericsß R., Fru Cristines Husbonde, min Gaard Bulmerydh i Synderboo i Andærstæde S. med efterskrevne Gaarde: 2 Gaarde i Foretorp (hver 4 Pd. Smør), 2 Gaarde i Tiwffuetorp (den ene 4 Pd. Smør, og den anden 3 Pd. Smør), i Angelstæde S. 1 Gaard i Staffzsø 4 Pd. Smør, i Werset 1 bygt Gaard og 1 øde Gaard 5 Pd. Smør, 1 bygt Gaard i Radereth 4 Pd. Smør, 1 bygt Gaard og 1 øde Gaard i Hølminghe 5 Pd. Smør, i Odensrydh S. Smørberksrydh 3 Pd. Smør, Berckesnes 3 Pd. Smør, Berkøoen og 1 Kværn dertil 3 Pd. Smør og 1 Øre Mel, i Lidhult S. Torsebergh 4 Pd. Smør, et øde Torp, hedder Kaallebergh, med et Aalefiske dertil, i Bærg S. 1 Gaard i Aaby og Aaby qwern 6 Pd. Smør, 1 Gaard i Torløketorp 4 Pd. Smør, i Wesboo paa Bulmsø Boolstæde 8 Pd. Smør, 2 Gaarde i Lidhæ, hver 4 Pd. Smør, 1 Gaard i Hoff 6 Pd. Smør, 1 Gaard i Westrose 4 Pd. Smør, Brogard 5 Pd. Smør, i Wnnærydh S. en øde Gaard, som hedder Nex-

rydh, og 1 øde Gaard, som hedder Græwingshulth, og alt mit Gods, ihvor det ligger i Swerige. Fremdeles har jeg solgt Hr. Erich min Gaard Skededall i Syndræ Hallandh i Snesstorps S. (12 Pd. Smør) med 1 Kværn, som dertil ligger (2 Pd. Mel), med dette Gods: 2 Gaarde i Brogordh, hver 5 Pd. Smør, 1 Gaard i Roginghæ 5 Pd. Smør, 1 Gaard i Tordorp 4 Pd. Smør, i Harpelwngghæ S. 2 Gaarde i Hawærydh (den ene 4 Pd. Smør, og den anden 3 Pd. Smør), i Tinnerssiø S. Hillershulth 4 Pd. Smør, naar det bygt er, i Bredaryd S. Gærtrudebolo, som ligger hos Tembrult og giver 1 Pd. Smør, og alt mit Gods, ihvor det ligger i Halland eller i Skonæ. Og har jeg solgt Hr. Erich Ejendom paa alt det Gods, som jeg har udestandende til Pant, og særdeles Ejendom paa Grødby gordh i Saxeltorp S. i Skonæ med alle andre de Gaarde baade i Grødby og anden Steds i Skonæ, som min Husbonde Brodher Bii, Gud hans Sjæl naade, satte Hr. Niels Swensson af Ællinghæ i Pant. Alt dette Gods, Arvegods, Købegods og Pantegods, ihvor det kan findes i Swerighæ eller i Danamark, har jeg med Eskildhs Slæth Samtykke solgt Hr. Eric Ericsß paa sin Hustrus Vegne for 1000 rinskæ Gylden og $\frac{1}{2}$ Stykke »leydesk«, hvilken Sum Penge Hr. Erich Eriksß min Husbonde og mig betalt har. Medb. af min Husbonde Esskild Slæth, hæderlig Md. Hr. Tordh »dæken« i Lindkøbingh, ærlige og velbaarne Mænd Hr. Magns Gren⁴, Hr. Knwt Grwndiis og Hr. Knwth Beintsson RR. og hæderlig Md. Hr. Pæder Gudhmwndsson Kirkeherre i Loffthæ og Provst i Thyfsth. Givet paa Fuglewigh 2. Dag efter Marie Dag annunciac.

Perg. med [7] Segl: 1-2. Utydelige Skjolde; 3-4, 7. Svenske. Erik Eriksson Gyldenstjernes Arkiv (SvRA. Perg.). [2044

Marts 28. *Reg. *6564.* [A. Perg.^a Københavns Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv; anført i Registrant af 1586 over dette,] der er afskrevet af Arne Magnusson: AM. 4to 911 Bl. 16 a, og derefter af Wadskiær: Kall Fol. 149 Bl. 93 a og 94 a. — Aa. Afskr. af Jon Mortensen: Gl. kgl. Saml. Fol. 727, Bd. I, Læg a, 1. Bl. b. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 63; Kbhvns Dipl. IV. 92.* [2045

a) Saaledes Aa.

— Johannes Brwn Prior i Antwordskow og Nicolaus Smoylwndh udsteder Erklæring om Vidnesbyrd aflagte af Vidner, som Kirkeværgerne til St. Mikkels Kirke i Slaulosia lod fremføre i en Strid om Tiender.

[Orig. — a) »Ex originali chartaceo Roeskildensi, manu Langebekii.«^a] *SRD. VIII. 330.* [2046

a—a) Saaledes Aftrykket; mon ikke snarere Slagelse St. Mikkels Kirkes Arkiv?

Marts 29. Nicolaus bischopp to Sleßwiik. An unserer yeghenwardicheit hebben de ersamen heren Petrus Laurencii sangkmester, Detleff Wulffen domheren to Hadersleue unde Eggherd Heytman borghermester darsulues deghedinghet twischen heren Aßcere kerkheren to Wodensbeke van der enen ziden unde der erliken wedewen Gunnere Pedhers unde eren kinderen Jesße unde Junghe Jesße Pedhersß broderen van der anderen ziden an desser wise, dat wii unde her Aßcer umme Godes unde bede willen veler heren unde vrunde, ghestlik unde werlik, tolathen hebben, dat de wedewe unde ere zones moghen de wedeme hebben to hure unde gheuen daraff alle yare an den achtedaghen Andree 10 ortich dryerleye korne de to Hadersleue schickende. Ok wil her Aßcer mit hulpe des kerspels schicken by dat hûs tymmer, dar scholen de wedewe unde ere kindere heren Aßcere aff buwen en hûs; her Aßcer schal alle tymmer darto schikken, unde ze scholen alle dingk maken to dem hûse, beide de wende unde dat daek; wes deme hûse van binnen horet to ziringhe, schal her Aßcer suluest bekosten. De tiit alße dat nye hûs nicht rede ys, zo dicke her Aßcer dar kumt, scholen ze eme schikken ene gude kamere mit eneme reden bedde. Wil her Aßcer ok zine eghene beddeleder dar hebben, scholen ze eme schikken ene gude bequeme kamere slotaftich, dar he zin gud ane waren moghe. Desse deghedinghe scholen waren van paschen kommende ouer 4 yar ongebroken van beyden parten; dat bede wii en beyden bii 20 rinsche guldene broke. Wannher her Aßcer na vorlope desser 4 yare wil suluen brukende wesen ackere, wische unde de wedeme, zo schal he dat den wedewen unde kinderen vorkundighen vor pinxten; zo scholen se darna na Michaelis daghe, alße tiit ys to varende, eme rumen de wedeme, zo dat he der vrie moghe bruken. Ofte en nye kerkhere queme, wannere he bruken wil acker unde, wes darto horet, de schal yd zo vorkundighen, so vor vtdrucket ys. Were dat yemant dede jeghen etlike articule, de scholen vallen ziin an de pene 20 gulden. Wii Nicolaus biscupp hebbe unse ingheseghel henghen heten an dessen breff, unde wii Petrus Laurencii, here Detleff domheren unde Eggherd borghermester unse ingheseghel. Gheuen to Hadersleue des sonauendes vor palmensondaghe.

Perg. [med 4 Segl]. Vonsbæk Kirkes Arkiv (Arkivdepotet i Aabenraa). — Udtog med urigtigt Aar 1467 (uden Dag): Nationalmuseet, Abildgaards Dagbøger Hæfte 11 S. 49 (herefter: *Sønderjydske Aarb.* 1906 S. 123). [2047

Marts 31. Jesß Pædersß paa Hjørnetd siddende i »fogede« Sted paa Assens Byting, Mattes' Andersß Borgemester, Werner Persøn af Schowgarde, Hans Hermendß⁴ Raadmand, Anders Jenß⁵, Swænd Powellß⁶, Per Tomeß og Hinrik Kremer⁸ Borgere sstds. Mand. før Paaske paa fornævnte Byting fik beskeden Md. Ness Mattesß Byfoged sstds. et Tingsvidne paa velbyrdig Mands Hr. Eggert Frelles R.s Vegne af 8[!] Dannemænd: Hinrik Biisterhowff, Hinric Laurentzøn, Reymer Iwerssøn, Jes Jeopß, Oloff Ebbessøn, Bertel Andersß og Lodwiich Borgere og By-mænd sstds.; hvilke vidnede, at de havde hørt og set, at N. M. paa Hr. Eggerts Vegne har lovsøgt den forsagte[!] Lawretzs Gyørdhs for Arv, som Hr. Eggert efter Landslov tilfalden er efter Køneke Semenß Død, hvilken Arv Lawrentz »aahollder« og Hr. Eggert ej vil følge lade. Og har fornævnte Nissæ Mattesß derudover krævet Lawrentzes Faldsmaal og ham med Rette saa forfulgt, som Byretten udviser i Assens. Vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

Perg. med [8] Segl: 1. Skjold, hvori en Krone; 3. Hviii 7 (*sigillum petri nicolai*(?)); 4-6. Bomærker; 7. Bomærke (*s neffe tomes*); 8. Bomærke (*s hinrik hard*....). Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2048

Apr. 1. Jeg Mættæ Pæthers, Per Frenæsßs Efterlever i Kalundeborgh, bekendes mig op at have baaret paa s. Gertrudhs Alters Vegne i Vor Frue Kirke i Kalundeborgh 8 lødige Mk. gæve Penge i Siælænd, for hvilke jeg forskrevne Alter i et brugeligt Pant sætter et 18 »skeppæ skyld jorthæ« i Andas i Tømmorpæ S. i Ars H., hvilken Jord indpløjet er til Father Jeppsßs Jord, som boer i Andas i den Gaard, som ligger næst den østerste paa den nørre Gade, at bruge, til det vorder af mig eller af, hvem som jeg vil unde det, igenløst i min Tid for forskrevne Sum Penge; og skylder den Jord 18 Skpr. Korn, halvt Byg og halvt Rug, som jeg har der opbaaret af hvert Aar til denne Dag; hvilken Jord jeg arvede efter min Husbonde, som jeg tilforn havde, Jes Klemetsß. Vorder forskrevne Jord ej igenløst i mit levende Liv, da giver jeg forskrevne Jord, hvis som det bedre[!] end forskrevne Sum Penge, for min Sjæl og alle kristne Sjæle til s. Gertrudhæ Alter til evindeligen Eje undtaget Stud og Leding eller anden kongelig Tyngge. Jeg har bedet ærlige Mænd Oløff Persß og Anderss Ytsß Borgemestre i Kalundeborgh, Jes Persß Zellæ, Naffnæ Niælsß og Jepp Æsbernsß Raadmænd sstds., at de hænger deres Indsegl for dette Brev;

thi at jeg ej selv Indsegl har. Datum loco supradicto fer. 3. post dnicam. palmarum.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke i Skjold; 3. Forsiden mangler; 4-5. Bomærker (5. i Skjold). Kallundborg Kirkes Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl. [2049]

Apr. 8. *Reg. 4275.* Perg. med Notarmærke [og 6 Segl]. Bederslev Kirkes Arkiv; en Tid i Uggerslev Præstegaard^a, da Bederslev tidligere var Anneks til Uggerslev; senere til Fyns Bispearkiv (RA. Bederslev Kirkes Arkiv). *Rørdam, Monum. 2. R. II. 534.* [2050]

a) Rostgaard 4 to 107.

Apr. 12. Las Jeipsß Wiburigh Landstinghører, Harwigh Jwl Domprovst, Morthen Fwrbo Kannik sstds., Per Høgh R. af Lwndhenis, Cristiern Eskilsß Korsbroder i Wiburigh, Albreth Skææl, Jep Moghenß Foged paa Skiærnæ VV., Jes Jensß Borgemester i Wiburigh, Per Skøth, Las Rask, Oloff Digsmedh Raadmænd sstds., Per Scriffuer. Lörd. efter Paaske kundgjorde Hr. Jenss Ascersß Sognepræst i Wethle, at Hynnich L[im]bech kærer paa Wethle Kirkes Gods, som Cristhen Terkel Jensß[!] af Windingh og hans Husfru Inghæborrigh gav til forskrevne Kirke, og lod der læse Skødebreve, som derpaa gjort er, og Bevisning, at Sandemænd havde svoret forskrevne Kirke Godset til. Thi sagde vi og alle de gode Mænd, som Landsting søgte, for Rette, at Wethlæ Kirke »bører« at beholde forskrevne Gods, saa længe at nogen kan fælde Sandemænd med Biskop og »bymen«, som Loven udviser. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 12 Segl]. Vejle Kirkes Arkiv (NLA. Vejle Kirkes Pergamenter). [2051]

— *Reg. 4276.* Papir med 6[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Lxxii 9 (Banner); 3. Lxv 12; 4. I Sigilfeltet Bogstavet p (*s petri schriuer*); 5. Bomærke (*s ies blopergh*); 6. I Sigilfeltet Bogstavet p. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). *Danske Mag. VI. 127.* [2052]

— Las Jepzen Landstingshører i Nørjuttlandt, Hertuig Jull Domprovst i Viburgh, Morthen Fønboe Kannik, Michill Jenß Biskoppens Official ibid., Chresten Eskildzenn, Albritt Skiell, Jep Moginß, E(nn)er^a Lauritzen VV., Jes Jenßen Borgemester i Viborg, Las Rask Raadmand, Pouill Abildgaardt, Chresten Michilßen »borger« ibid., Peder Kudall og Per Schriffuer. Paa forskrevne Landsting spurgte velbyrdig Md. Peder Høg R., om Sandemænd bør at sværge om Markeskel, den Stund det er »mindeligt« og vitterligt og klarlig adskilt med Sten og Stabel,

og om man bør at nyde det, man lovlig indværger for Særkøb og Endel med Lovhævd i nogle Marker, før Sandemænd sværges derom. Da sagde vi og de gode Mænd, da hos var, for Rette, at al den Stund det er »mindeligt« og vitterligt, at Markeskel er enten redet eller svoret, og det er klarlig stablet og mærket, da bør Sandemænd ej at »fyldis« til Tog, og hvo sig vil kendes Særkøb i andens Mark, der ej er særmærket eller stablet eller Byggested til, da skal det »foruergies« med Lov(hævd)^b, før Sandemænd sværges der Markeskel; ellers nyder han det ej, uden han har aabne Breve derpaa; og hvilken Mand før »foruerier«, end omsvoret vorder, det, han har lovlig haft i Hævd, det holder han, indtil hans Lov vorder rygget lovlig. Datum sabbat. inf. ocht. pasce.

[Orig. Peder Høgs Arkiv.] Afskr. fra Slutningen af 16. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1138 Nr. 39. — Andre Afskrifter (de fleste fra c. 1600; for en stor Del med urigtige ell. ufuldstændige Dateringer ell. uden Datum): Gl. kgl. Saml. Eol. 1134 Nr. 190; sstds. Fol. 1136 Nr. 39; sstds. Fol. 1137 Nr. 38; Ny kgl. Saml. Fol. 833 Nr. 40; sstds. Fol. 836 b Bl. 30 b; sstds. Fol. 839 Bl. 50 b; sstds. Fol. 842 Nr. 40; sstds. Fol. 845 Nr. 39; sstds. Fol. 846 Nr. 40; sstds. Fol. 847 Nr. 39; sstds. 4to 1386 S. 39; Kall 4to 567 S. 89; Uldall 4to 257 Nr. 269; Additam. Fol. 151 Nr. 39; RA. MS. Doms-samling A Nr. 39; sstds. Doms-samling B Nr. 39; sstds. Doms-samling D Nr. 34; Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow VI, 2. Nummerering Nr. 32; LDipl. (af Langebek »ex copia«). — Ufuldstændige Afskrifter uden Dag [efter Peder Dyrskjød]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 128 a (vistnok herefter: Additam. Fol. 113) og LDipl. 1466 uden Dag. [2053

a) Saaledes Ny kgl. Saml. Fol. 558 og et Par andre Tekster; de fleste: Euert; enkelte: Iffuer. b) Saaledes en Række af Teksterne; andre: Loven.

Apr. 13. Jens¹ Biskop i Aars. Hr. Holger Mwnk R., Kirkens og vor Tjener, har betalt os 300 Mk. lub. i gode danske Penge af Kirkens og vor Gaard Kerstorp i Thoslandh hvert Aar, siden han hende af os annammede. Thi lader vi ham kvit for ydermere Betaling paa forskrevne Penge. Sig. nostrum. Datum Arusie dnica. quasimodogeniti.

Perg. med 1 Segl: G. 736. Holger Munks Arkiv (RA.). [2054

Apr. 14. *Reg. 4277**. [Orig. Senere (jfr. 1504 Okt. 15) til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 21 a. *Nye Danske Mag. I. 159; Kbhvns Dipl. II. 123.* [2055

— Capitulares ecclesie Roskildensis. In nomine domini amen. Johannes Brwn prior in Andworskow ordinis s. [Johannis] bapt. ad instanciam Dn. officialis Roskildensis et Nicolaus Petri de Smøylund presbiter de mandato Dn. officialis specia-

liter commisso in causis ventilatis inter partes videl. vicerectorem necnon tutores ecclesie s. Michaelis ex una parte et Dn. Olauum Kaare rectorem ecclesie s. Petri Slaulosie ex altera parte super quibusdam decimis in Frvereløcke in par. s. Michaelis, nos sedentes in Andworskow, audiendo et examinando juramentaque depositiones hic postea nominatorum, quomodo deposuerunt et dicta testium de prescripcione et longo tractu, quos allegavit Dn. Olauus Kaare in iudicio Roskildis in predictis decimis, protestamur, quod fer. 2. quasimodogeniti constitutus erat coram nobis Dn. Olauus Kaare, qui quosdam testes citatos et juratos produxit, deposiciones testium singulariter faciendo de vera consciencia et iudicio. Dn. Johannes Fyring rector ecclesie Syndorp circa sexagesimum annum juravit, quod Dn. Ola[u]s Johannis vicerector ecclesie s. Michaelis colebat illam terram, set Dn. Mathias rector ecclesie s. Petri sublevavit illas [dec]imas integras ex [illis] agris, de quibus modo lis est orta. Secundo idem deposuit, quod ultra memoriam [non vertitur] hominum, quod aliquis perceperat illas decimas nisi rector ecclesie s. Petri. Tercio deposuit idem, quod Petrus Lole fuit tutor ecclesie s. Michaelis in 15 annis, et nunquam sublevavit illas decimas ad usum ecclesie s. Michaelis. Gregorius minister ecclesie Gerløff circa septuagesimum annum et ultra juravit, quod ultra 60 annos memorie sue tradiderat, quod Dn. Johannes Rewe[?] rector ecclesie b. Petri et Dn. Mathias perceperunt illas decimas integras sine diminucione, [sed Dn.] Olauus Johannis rector ecclesie s. Michaelis et met Gregorius colebant illam terram, et nunquam audivit [aliqu]am int[er]rupcionem factam de illis agris, et eciam ultra memoriam hominum non audivit, quando isti agri sunt de prima [institu]cione dati. Jacobus Nicolai carnifex, civis Slaulosiensis commorans in par. b. virginis circa quinquagesimum annum juravit, [quod in] 3 annis excolebat terram illam, set Dn. Mathias rector ecclesie s. Petri percepit illas decimas, et quesivit a Dn. [Mathia], quare percepit decimas episcopales cum decimis rectoris et ecclesie; allegavit idem Dn. Mathias, quod ab antiquo [et prima ins]titucione dotis habuit [ill]as decimas exemptas, et ergo non tenebatur solvere episcopo decimas, quia exemptus [erat in illis] agris. [Petri] civis Slaulosiensis circa septuagesimum annum juravit, quod servivit Dn. Mathie in 5 annis, [et Dn. Mathias semper] percepit illas decimas sine reclamacione quorumcumque, et postea colebat unam partem terre illius per 8 [annos, et Dn. Mathia]s percepit easdem deci-

mas, et nunquam audivit easdem per aliquem occupatas neque [aliquam interrupcionem] factam de [decimis] eisdem, set ista terra est de prima institutione dotis. [Trugilli civ]is Slausosiensis circa quinquagesimum annum juravit, quod servivit Dn. Mathie in 14 annis, [et DDn. Johannes Rewe et] Mathias rectores ecclesie b. Petri perceperunt illas decimas, et ultra memoriam hominum non [audivit aliquam interrupcionem factam pri]us quam modo, set quod isti agri sunt de prima institutione dotis. [Johannes Andree civis Slau]losiensis circa quinquagesimum annum juravit, quod servivit Dn. Mathie in 6 annis, [et Dn. Mathias percepit istas] decimas, et ultra quadragesimum annum memorie commendaverat, quod Dn. Mathias perceperat illas [decimas ex illis agris crescentes] similiter et exortas. [Jes Kanuti commorans in Lan]dsgraff circa 70 annum juravit, ut ultra 60 annos memorie [commendaret, et ad memoriam redu]xerat, quod DDn. Johannes Rewe[?] et Mathias perceperunt illas decimas sine diminucione quorumcumque et [reclamacione, et semper audiverat ex an]tiquorum relacione, quod illa terra est de prima institutione dotis. [Nicolaus Hennikini commorans ibid. circ]a 60^m annum juravit, quod ultra 45 annos memorie recommen[daverat, quod DDn. Johannes Rewe et Mathias] perceperunt illas decimas sine reclamacione et interrupcione, et quod illa terra [esset de prima institutione dotis. Johannes Hare civis Slausosiensis commorans] in par. s. Michaelis juravit, quod ad memoriam 50 annorum redu[ceret, quod DDn. Johannes Rewe et Mathias perceperunt istas] decimas sine reclamacione et interrupcione prius quam modo. [Per Smedh senior civis Slausosiensis commorans in par. s. Michaelis juravit,] quod nunquam audivit aliquam [interrupcionem factam de decimis supradictis, et DDn. Johannes Rewe et Mathias semper perceperunt] illas decimas integras, illos [agros colentibus quibuscunque. Sig. nostrorum munimine. Datum anno, die et loco] supranotatis.

Medtaget Papir, nu uden Spor af Segl; det i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Langebek i LDipl. Slagelse St. Peders Kirkes Arkiv?; senere ejat af Danske Selskab (RA. Slagelse St. Mikkel's Kirkes Arkiv). LDipl. [2056

Apr. 17. Vi Cristiern Konge kendes os skyldig at være Hr. Johan Biørn's R. vor Mand og Raad 300 lub. Mk. og 60 lub. Mk. i danske Penge, som han har os tilforn »lænt« til vort og Rigens store Nytte, og dertil 100 lub. Mk. og 40 Mk. lub. i

danske Penge, som han os nu paa det ny »lent« har, saa at Summen er 500 lubske Mk., hvilke vi bepligter os ham igen at betale, synderlig naar vi nu af denne »reysæ« til Køpnehaffn igen kommer. Og vil vi ej deden fare, før han forskrevne 500 Mk. fanget har eller god Forvaring derfor, som han skal vel lades nøje med. Secretum nostrum regale. Datum in castro nostro Kalundeborg fer. 5. post dnicam. quasimodogeniti.

[Perg. Johan Bjørnssøn Bjørns Arkiv.] Afskr. (fra 1. Trediedel af 16. Aarh.?) paa Papir med samme Haand som 634; Paaskrift med samme Haand: »Paa pergamenth, oc thet er thet sexthe breff«. RA. Danske Kanc. B I 1 a α. [2057]

Apr. 18. Jeip Jenss R. i Sandby, Pether Lyckæ i Solberg, Jep Jenss i Claræ, Jens Anderss i Konxstwet, Jeip Mortenss i Swenstorp VV. og Jeip Jull Herredsfoged i Waldburgs H. Fred. før Jørghens Dag var vi forsamlede Tinghøringe at være paa Hr. Abbed Hemmings paa Soræ Klosters Vegne om Fiskeri i det salte Vand, som skyder paa Eghbys Fang i Waldburgs H., efterdi som vi var tilkrævede paa Siælæntzfare Landsting. Da efter aabne Breve og Bevisninger og efter saadan Lejlighed, som vi saa' og udledte, kunde vi ej rettere vide og vidne, end forskrevne Hr. Abbed har saa god Ret at fiske i det salte Vand, efterdi som han jordejende er i Eghby. Da indførte vi forskrevne Hr. Abbed i sin Rettighed i forskrevne Vand at nyde, efterdi som hans aabne Breve indeholder, og som Loven udviser. Datum *etc.* nostris sub sig.

Perg. [med 7! Segl]. Sorø Kl. Arkiv (AM. IV. 10). [2058]

— Vi Symen Spen, Eric Rechalls »wepner«, Per Jeypss i Dødbergh, Crisstiern Perss af Konggensholm, Gudich Tamess, Mates Niels af Gamelby, Las Knudss af Olstrop, Nis Michels, Oluff Tygs, Jes Mwnk og Nis Rons hørte og saa', at velbaaren Md. Hr. Per Høgh R. gjorde hans Lovhævd paa hans Gods, som ham og hans Broder og deres Medarvinger er paa-kommen med rette Arv efter Hr. Bo Høgh R., som Las Jeypss Landstingshører og Riddere og Svende og gode Mænd havde ham »tilret« af Wiborgh Landsting [*osv.*; *moderne »Oversættelse«*: *Saml. til jydsk Hist. VII. 261*; *læs dog: forneffnde - sa ind til - vndtog forneffnde her Per Høg - vndtogh forneffnde her - indwarde forneffnde - Nørgardh, som Jes - indtil:*] »diegenbool«. Alt dette Gods, som Hr. P. H. og hans Broder er tilfalden med rette Arv og Køb efter Hr. Bo Høgh R., der gjorde Hr. P. H.

hans Lovhævd paa. Er der nogen aabne Breve til, Skøde eller Pantebrev eller anden Bevisning, der Hr. P. H. burde at svare til, dem undtog han i hans Lovhævd. At han »indwarde« alt dette Gods med Riddere og Svende og Selvejere, det »hør« vi og saa' og vidner det med vore Indsegl. Datum »then freddag xiiii« efter Langfredag.

Perg. [med 10! Segl]. Peder Høgs Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejt af Klevenfeldt^b (RA.). [2059

a—a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høg. b) RA. Reg. 60 S. 33.

Apr. 19. Se 2033.

Apr. 20. Vi Cristiern Konge kendes os skyldig at være Hr. Johan Biørnßen R. vor Mand og Raad 6 Tdr. Smør, hver Tønde for 8 lybeske Mk., hvilke vi bepligter os at betale ham, naar vi nu af denne »reyse« kommer til Kiøpnehaffn, og ej deden at fare, førend de betalte er. Secretum nostrum presentibus dorso-tenus est impressum. Datum in castro nostro Kalundeborg dnica. 2. post f. pasce.

[Orig. paa Papir. Johan Bjørnssøn Bjørns Arkiv.] Afskr. (fra 1. Trediedel af 16. Aarh.?) paa Papir med samme Haand som 634; Paaskrift med samme Haand: »Paa papiir, oc er thet thet femthe breff«. RA. Danske Kanc. B I 1 a α. [2060

— Reg. 4278. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Eriksson Gyldenstjernes Arkiv; senere ejt af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 345; Missiver I. 30.* [2061

Apr. 21. Laurens Rothe Byfoged i Køghe, Mattes Beintsß Borgemester, Knud Bertilß³, Per Perß, Jes Nielß Raadmænd, Erik Theylslauere, Ander Gulsmedh⁷ Borgere sstds. Mand. før Øriens Dag for os og flere gode Mænd, Tinget søgte, var vor Medborger Nielz Scredere til en Side, Anders Clemetß paa sin Hustrus Vegne Ihanne til »andre« Side i saa Maade, Anders berettede, at han har fanget en »urdnyngelod« af sin Hustrus Fader for hendes Mødrene, at ham vel med nøjer; saa lod de hverandre løs baade for rørendes Gods og urørendes og kvit for al ydermere Skifte eller Krav af nogen Mand, som paa den Arv kan tale med Rette. Med vore Indsegl. Givet og skrevet, og for stander.

Perg. med [7] Segl: 3-4. Bomærker; 5. Ubetydeligt Brudst.; 6. Bomærke; 7. Bomærke (s **anders per fon**). Senere til Køge Bys Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1451-1475). [2062

Apr. 21? *Reg. 4279**. Perg. med [9] Segl: 1. Gxv 6 (Alguksen); 4. Clviii 13 (Godov); 5. Hxl 6 (Barritsen); 7. Llviii 7; 8. Exvii 3 (Baden); 9. Bomærke (s ~~wiltchend~~ nilffon). Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). *Hist. Tidsskr. I. 475* (læs: Harisborgh, *Jes Tetz i Farrum, Lydike Jenss i Frederløff, Skarso i Slangrop, Eric Jenss i Vor frvæ closter i Roskilde, Jep Jenss i Clare closter i same stel, Michel Rudh, ther vepnere ære, Jes Anderss ok Vilken borgemestere i Helsingør ewynnelige - fore vor elskelige - i for^{ne} Lickesholm - ligghæ etc., sydhen - riddere møth foræ - vitne ok for^{ne} - ther vti i nogra madhe etc. Førsth - Thetta beuistæ - xiiii - ære Jes Hemmingsss aff Tyberop, Oloff Hemmingsss ibidem, Jes Strangesss aff Rwærnæ, Jes Mordh aff Myrdrup, Jes Matsss aff Kathedh, Jes Twesss aff Jonstrup, Jes Nielsss aff Horsserødth, Jes Byman ibidhem, Jes Saxss i Bystrup, Per Jenss aff Horneby, Oloff Trvelss aff Langstrup, Hemmingh Rw aff Byørnsholm, Jes Gwmmesss aff Hornæby ok Swendh aff Grønholth, ath - rei veritatis testimonium sigilla nostra presentibus hic inferius sunt appensa. Datum anno, die et loco quibus superius prenominatis.) [2063]*

Apr. 22. Vi Pether Biskop i Ripe har opbaaren af beskeden Md. Nis Lasss Borger i Holstebro paa velbyrdige Mands Vegne Hr. Niels Ericss aff Thiim R. 40 rynske Gylden, som han os skyldige var paa Bisp Henrics Vegne, hvis Sjæl Gud have, for hvilke vi lader ham kvit. Sig. nostrum. Datum fer. 3. ante Georgii.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Formentlig G.819. Niels Eriksøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). [2064]

Apr. 25. *Reg. *6568*. Perg. med 1 Segl: K. 78. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 12). *Hübertz, Aarhus I. 25* (læs: thenne wor). — Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 3 b). [2065]

— »Johan Frille höfwitzman på Nyköping gifwer sin gårdzfogde Jep Jenson afskeed, betygandes, det han giordt fullkomblig redo och rächenskap för sig. Datum die sti. Marci d. 25 april 1466.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 393. [2066]

Apr. 28. Marten van Barken Byfoged i Køpnehauen, Barquord van Hamelen og Anders Nielsson Borgemestre, Jep Clauß a. v., Detleff van den Born og Hans Tydekeß »radhman« og Esbern Brandss Borger sstds. Mand. efter Marci Dag paa Køpnehaffne Byting kaarede hæderlig Kvinde Husfru Gerthrud Nielse-doter, Jens Petherssens Werkmesters Efterleve, beskeden Md. Laurens Magnusss Skredder vor Medborger, holdende ham ved hans højre Haand, til sin Formynder i de Ærender, som hun ham da befalet havde at fuldbyrde, hvilken Laurens skødede og gav paa hendes Vegne, hende standende ved hans højre Side,

holdende paa hans højre Arm efter Landsens Sædvane, al hendes Gaard liggende paa den søndre Side paa Westregade nær ud fra Wambestuven i s. Clements S. i Køpnehavn, med alle de Breve, som hun derpaa havde, til Hr. Hans Hannyn og Hr. Hans Pethersß Kanniker i Køpnehavn paa Vor Frues Kapels Vegne i det søndre og vestre Hjørne i Vor Frue Kirke ssteds. med saadanne Vilkaar, som dem imellem er, som de Breve derpaa givne udviser, og var Skøde stadig mælt, og var paa den Tid ingen Gensigelse. Med vore Indsegl. Givet og skrevet *osv.*

[A. Perg.^a Københavns Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv; anført i Registrant af 1586 over dette,] der er afskrevet af Arne Magnusson: AM. 4 to 911 Bl. 16 a, og derefter af Wadskiær: Kall Fol. 149 Bl. 93 a og 94 a. — Aa. Afskr. af Jon Mortensen: Gl. kgl. Saml. Fol. 727, Bd. I, Læg a, 1. Bl. a.

[2067

a) Saaledes Aa.

Maj 1. Hans Haare af Herføggell Herredsfoged i Biæffuerskows H., Offe Griib, Per Pawlsß Sognepræst i Herføggell, Anders Persß af Aassø og Beyenth Gwmmesß af Herføggell. Den 1. Torsdag i May Maaned, som kaldes Walburmøssedagh, paa Biæffuerskow H.s Ting i Herføggell sagde Mattes Beyntsß Borgemester i Køghe, at Hr. Oluff Axelsß nogle Aar forleden havde fanget nogle Breve paa fornævnte Herredsting, hvilke Mattes Beyntsß kærede paa, at Hr. Oluff Axelsß dem havde fanget. Da svarede hæderlig og velbyrdig Md. Doktor Cristofer Provst i Roskilde, at Hr. Oluff Axelsß, hvis Sjæl Gud naade, alle de Breve, som han havde fanget paa Biæffuerskow H.s Ting, til Landsting og andre Herredsting, inden Tings eller uden, havde fanget dem, som en Dannemand burde at faa, og vil Mattes Beyntsß eller nogen anden sige derimod, som han da begyndte, da vilde Doktor Cristoffer med »fledher« Venner, som der tilhører, med Haand og Mund værge det af, som det sig bør efter Loven, synderlig og fornævnte Breve forsvare, som Mattes Beyntsß da kærede paa; thi at de Dannemænd, som fornævnte Breve beseglet havde, endnu levende er og tilstaar deres Breve og Besegling og vil forsvare deres »ærre och eghensille«. Og spurgte Doktor Cristofer Mattes Beyntsß ad, hvad han dertil svare vilde. Da svarede Mattes Beyntsß, at de Breve, som Mattes Beyntsß kærede paa, havde Hr. Oluff fanget skellig, saa at han ej kunde eller vilde andet med Rette sige. Da »beddes« Doktor Cristofer af os og menig Dannemænd, som Tinget havde søgt, et Herredstingsvidne paa Mattes Beyntsß Ord

og Gensvar og sagde, at efterdi Hr. Oluff Axelsß havde fanget de Breve skellig og havde været dem en kærlig god Nabo, desto større Uret gjorde han Hr. Oluff Axelsß paa sin Død og Venner og Frænder, som der tilhører, at han derpaa kærer. At saa er ganget og dette forskrevne Tingsvidne læst var ottende Dagen næst efter paa fornævnte Herredsting, som da besegledes, vidner vi med vore »eghensielle«. Givet osv.

Perg. [med 5 Segl]. Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomst-dokumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 60). LDipl. [2068

C. Maj 1. Elne Porttmandt forpligter sig til at hjemle Quizle-marck Kirke en Gaard, som hendes afdøde Husbonde Hans Porttmandt af Quizlemarck har givet den.

[^aPerg. med 4 Segl.^a Kvislemark Kirkes Arkiv.] Vidisse 1587 Apr. 21 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Anders Dreszelbierg til Vogenszerup, vor Landsdommer i Sielland. RA. Rigens Forfølgningssbog 1586-92 Bl. 48 b. *Rørdam, Arild Hvitfeldt, Till. S. 81.* [2069

a—a) Saaledes Vidissen.

Maj 2. Christiern Konge. Der var stor Trætte mellem Borgere i Wettle og Tørrild Herredsmænd om Stockebroe, hvilken af dem skulde holde den færdig. Da har vi bedet og befalet Hr. Erich Ottsen R. vor Hofmester i Danmark at tage til sig flere gode Mænd og adskille den Trætte, som han og gjorde; da havde de ej saadan Bevisning, at han det straks adskille kunde; thi nævnede han dertil 24 Dannemænd af Nøruongs H. og Jerle H., at de skulde yderlig ransage, hvo Stockebroe havde af Alder holdet færdig og hende burde at holde, som [de] vilde andsvare for Gud og være bekendt for os og vort Raad. I Dag var forskrevne vore Borgere for med deres Bevisning lydende, at Torrild Herredsmænd havde Stockebroe holdet færdig af Alder og burde fremdeles at holde. Thi tildømmer vi efter vort Raads Raad, som her nu hos os er, Torrild Herredsmænd til at bygge Stockebroe og at holde hende altid færdig uden alle Torri[l]d Herredsmænds Gensigelse og ydermere Værn at gøre derfor. Djærves og de eller nogen af dem herimod at sige og være der »fortrudne« til, beder vi og byder Herredsfogeden i Tørrild H. dem dertil at dele, som de[t] sig bør. Item har forskrevne vore Borgere berettet for os, at thydske Mænd og andre købslaar ofte uden Byen i deres Byfred dem til stor Skade, som i Byen boer; thi forbyder vi alle og særdeles thydske og »udlendige« Mænd noget at købslaa i saa Maade inden deres Byfred uden inden i deres By eller med Borgerne under vor

Hyldest og Naade, og saa fremt de og andre, som med dem i saa Maade købslaar, vil ej lide der ydermere Skade for. Datum in civitate nostra (Arhusii)^a in profesto invent. crucis nostro sub secreto.

[A. ^bPapir med Segl paatrykt Bagsiden.^b Vejle Bys Arkiv.] Aa. Vidisse 1607 Febr. 22 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet »borgemester«, Raad og Menighed i Wettle deres visse Bud (sammen med Vidisse af 1. Række Nr. 7953). RA. Rigens Forfølgningssbog 1601-7 Bl. 364 b (hvor Vidissen er uden Datum). — Afskrifter fra 17. Aarh. efter Vidissen: NLA. Vejle Raadstuearkiv, Haandskr. af Byens Privilegier Bl. 5 b; og Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 3 a). Afskr. af Frands de Thestrup efter Vidissen: Ny kgl. Saml. 4to 742 b. — Ab. Afskr. fra 17. Aarh. uden Kilde: RA. Topogr. Saml. Papir, Vejle. [2070

^a) Saaledes Ab; i Aa maa der formentlig nærmest læses Ahusiensi, og i Afskrifterne efter Vidissen staar der ganske afgjort saaledes. Men Kongen var 2. Maj i Aarhus, se 2072. ^{b-b}) Saaledes Aa.

Maj 2. Vi Cristina Mattissæ dötther¹ i Marethorp, Seffweth Ingemarsß Efterleve, og Birgittha Mathessa dötther, Inghe Ingasß Efterleve, sælger ærlig og velbaaren Md. Hr. Thwre Thwresß R. alle disse Gaarde, som vi efter vor Brodersøn Niels Erigsß arvet har, hvilke Gaarde ligger i Skone i Gydinge H. i Gwmløssa S., som er Ffyerdløffwa hoffgardh (2 Tdr. Smør), 1 Gaard i samme By (Pedhar Nielsß, 6 Pd. Smør), i samme By 1 Gaard (Mawens Esgesß, 6 Pd. Smør), i samme By 1 Gaard (Albricth, 9 Pd. Smør), i samme By 1 Gaard (Thwe Twrsß, 11 Pd. Smør), Laxbro Mølle i Stoby S. (5 Pd. Mel), 1 Gaard i samme Sogn i Ledhredha (Niels Torstensß, 6 Pd. Smør), Skyarp i Mathelyrdh S. (Jeppe, 10 Pd. Smør), Jonstorp i Osby S. (Niels Thrwelsß, 10 Pd. Smør), i Skoløssa i Ønestadha S. 1 Gaard (Ingemar, 1 løde Mk. rede Penge), i samme By 1 Gaard (Pedher Nielsß, 3¹/₂ Skill. Grot), 1 Gaard i samme By (Andhers, 3 Skill. Grot), i Wlstorp i samme Sogn, som Pedhar Olsß paa boer (2 Skpr. Smør), i Brønestade S. i Hoffdala en Fæste (2 Skill. Grot, Johana »enkian«), 1 Gaard i Stwdhaga S. i Hasla (Mawens Lerkia, 3 Skill. Grot), sønder i Skane i Glymynge 1 Gaard (Swen Gwsserchsß, 1 løde Mk. rede Penge). Item sælger vi forskrevne Hr. Thwre Twresß R. i Reffwelstade alt forskrevne Gods for 800 Stocholms Mk. rede Penge, hvilke kendes vi have opbaaret, saa os til Takke »ath nøghes«. Afgaar et eller flere af disse Gaarde Hr. Thwre, tilpligter vi os lige godt Gods igen at give i lige god »legha« med lige megen Rente inden næste 6 Uger, at ham Godset afgaar. Vore Indsegl; og »bethoms« vi Biskop Hans i Skara hænge

sit Majestæts Sekret med ærlige og velbaarne Mænds Indsegl: Hr. Thwre Jøns⁴ R. Wegsøda Lagmand, Hr. Birghe Throlle, Hr. Eggerth Krwmedighe⁶ RR., Arweth Throlle, Ingwar Michels⁸, Benth Anders⁹ VV. for dette Brev. Givet og skrevet i Schara Fred. efter Walborghes Dag.

Perg. med [9] Segl: 1, 4. Svenske; 6. Fxxxii 8: 8-9. Svenske. Ture Turesson Bjelkes Arkiv (SvRA. Perg.). [2071]

Maj 2. Kongen paalægger Niels Erikssøn at komme til Stede ved et Møde i Koldinge.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 31.* [2072]

Maj 7. Jeg Pædher Houenskiit R. sælger og skøder hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Eggerth Fritle R. en min Gaard i Swndz H. i Qwærndruppe By (Lasse Michels), og jeg kendes mig at have oppebaaret fuldt Værd af Hr. E. F. for Gaarden. Medb. af flere hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Iwen Bryske² R., Mester Per Marswin³, Tyghe Ander⁴ »borgmester« i Otthense, Nis Jen⁵ og Jes Mwle⁶ Raadmænd sstds. Datum Ottonie fer. 4. post f. Johannis ante portam latinam.

Perg. med [6] Segl: 2. Dxxi 8; 3. Evi 1; 4. I Sigilfeltet et Hjærte; 5. Bomærke; 6. Cliv 7. Eggert Frilles Arkiv; *Adel. Brevkister S. 109* (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2073]

— Jahan Gummes¹ »diegn« i Ribe og menige Kapitel¹ sstds. Hæderlige og velbyrdig Md. Hr. Eggert Frille R. har haft den Helligaands Gaard her i Ribe at presentere med Kapitels Samtykke paa de rette Lembecker Vegne, siden nogen os kom her i Kapitel, og siden har den juspatronatus uden nogen Mands Gensigelse i Værge haft paa forskrevne Lembecker Vegne. Og er os vitterligt, at Hr. Eggert har dertil i vor Tid presenteret først Hr. Claues Cristierns¹ Ærkedegn i Ribe, hvis Sjæl Gud naade, dernæst Hr. Erik Niels¹, dernæst Hr. Knud Lundh og dernæst Hr. Jens af Stadell med vort Samtykke; og har ingen Mand i saa Maade med forskrevne Gaard hertil sig bevaret i vor Tid uden Hr. Eggert. Secretum nostrum. Datum in Ripis crast. Johannis ante portam latinam.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 837. Eggert Frilles Arkiv (RA.). [2074]

Maj 9. Anders Nielssen a. w. lejer af Ripe Kapitel Swenstrop howffgardh og Kapitlets Gods i Saale S. i Gething H.

Perg. [med 1 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 412* (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 55.* [2075]

Maj 18. *Reg. *6569.* [Orig. (? Senere til) Københavns Bys Arkiv. — Afskr. i »Raadstuens gamle Pergamentz Bogh«^a.] Afskr. herefter fra Aar 1681: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 9 (o: Resens »Kiobenhafns Raadhys« osv.) S. 277. *Kbhvns Dipl. I. 201.* [2076 a—α) Saaledes Afskriften af 1681.

Maj 20. *Reg. 4280*.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille* S. 76. [2077

— Jens Thomisen af Daalsgaard, Buggi af Ogaard, Christen Krumpen af Støring, Erick Juel, Johan Pors, Anders Arildsen, Mogens Kioldsen, Jens Poffvelsen, Peder Poffvelsen, Erick Bugge VV., Jens Madsen i Vdbyoffr, Jep Sommerlsen i Aistrup Bønder, Jens Jepsen af Demstrup og Las Jepsen i Als. Tirsd. før Pinsedag var vi hos og mange flere gode Mænd i Als, saa' og hørte, at Hr. Jens Madtzen af Wisborg »varde« alt sit Gods med Lovhævd, som han har i Als S., med gode fribaarne Mænd, Selvejersmænd og gode Bønder og andre gode Mænd for hans Købegods, og Fogeden og Herredsmænd fandt ham til sin Lovhævd paa Tinge. Først »varde« han 4 Gaarde i Als, et Bol, en Gaard, som Gertrud, Peder Hiortes Hustru, i boer, den Gaard, som Peder Skadeland i boer, den Gaard, som Las Torckilß i boer, den Gaard, som Las Albecksen i boer; item »varde« han det Bol, som Anders Skreder i boer. Dette Gods »varde« han med al deres Rettighed og særdeles den Strand, som den »saltkiæl« nu staar paa. Item »varde« han 3 Gaarde i Helberskow, en Gaard, som Troels Albecksen i boer, som gaar norden op til Marken og saa langt øster, som Sten og Stabel og det Skelgærde udviser imellem den Gaard, som Jens Skaffvers i boer, Mariaggers Klosters Gods, og saa sønder ned til »madhen«; item den Gaard, som Povel Albecksen i boer; item den Gaard, som Marqvor i boer, og den Toft, som han har indgærdet, og saa langt vester, som det Skelgærde udviser imellem Peder Skyttis Gaard og saa norden op til Marken og saa sønden ned til »madhen«. Item »varde« han 2 Gaarde i Budom, en Gaard, som Hennick Pederß i boer, og en Gaard, som Esper i boer, og særdeles Budom Skov, saa at ingen har Del i forskrevne Skov uden Hr. Anders Jacobß og Hr. Jens og »Mariagers closter it boel. Item »varde« han med Lovhævd at bruge Møgelholt og Myrckelund i Fællig lige ved Vor Frue Kloster i Alborg, saa at de har baade lige stor Del i Myggelholt og Mørckelund. Item »varde« han sig ind med

Lovhævd i alt det »følge« i alle de Byer, som forskrevne Gods i ligger. Med vore Indsegl hængende for neden dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Visborggaard Godsarkiv.] Afskr. fra c. 1650: NLA. Visborggaard Godsarkiv, Papirsbreve 1466-1640. [2078]

Maj 22. Tingsvidne af Hensted H., at Hr. Jens Matzen gjorde Lovhævd paa alt sit Gods i Alns S.

[^aOrig. med 7 hængende Indsegl.^a] Udtog anført i 1498 Dec. 20.

a—a) Saaledes Udtoget. [2079]

— Se 1476 Maj 30.

Maj 28? Cecilie Bentinz gør Testamente, hvorved hun bl. a. giver Mariebo Kloster en Gaard i Malmøge.

[Perg.^a Maribo Kl. Arkiv.] Optaget i kongelig Stadfæstelse 1492 c. Maj 18. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 166.* [2080]

a) Saaledes Stadfæstelsen.

Maj 30. *Reg. 4281.* Perg. [med 7 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Nye Danske Mag. VI. 140.* [2081]

Juni 6. *Reg. *6570.* Medtaget Perg. med [3] Segl: 1. Forsiden mangler; 3. Hindeloopen Bys. Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. III. 638.* [2082]

Juni 6—12. Wickmandh Skreddere Borger i Ripe. Jeg skøder mit Hus liggende i s. Joannis Gade i Ripe til Mariagger Kloster med al sin Rettighed, som jeg havde deri, og vederkender jeg mig at have oppebaaren fuldt Værd af Klostreet i saadan Maade, at de skal selv fri og kvitgøre Gaarden for et Pant af Hr. Tve Sognepræst til Fforlle Kirke. Sygillum meum cum sygillis honorabilium DDn. ac discr. virr. Nicolai Baquini et Petri Ffriess ecclesie cathedralis canonicorum, Petri Christierni consulis Ripensis, Esgeri Petri et Joannis Kymmer civium Ripensium. Datum in Ripis infra oct. coporis Christi.

[^aVelheseglet Perg.^a Senere (jfr. 1481 Jan. 8) til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 450.*] Udateret Vidisse, udstedt af Lange Laffris Borgemester i Ripe og Lamberth Anderssen Raadmand sstds. (uden at det siges, til hvem Vidissen gives), skrevet med Haand fra c. 1530-40. Papir med 2 Segl paatrykte forneden. Ribe Kapitels Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA. ved Aar 1466). [2083]

a—a) Saaledes Vidissen. b) RA. Reg. 60 S. 273.

— Vi Christian Konge hilser eder Hr. Corfitz Rønnow R. vor Mand og Raad og eder vore »borgemester«, Raadmænd og menige Almue i Prestøe. For os er berettiget, at I meget bruger

deres Mark, Fællad, Skov og andet, som boer i Skiffuinge, ydermere end det sig bør, og har I det ej i deres Minde. Thi vil vi befale og der tilskikke Hr. Biskop Oluff Morthenßen i Roskilde og andre flere vore Raad og gode Mænd, som skal komme did og ransage, hvor derom er, og det adskille, som de vil andsvare for Gud og være bekendt for os og vort Raad. Beder vi eder og byder, at I herefter intet bevarer eder med Skiffuings Mark, Fællad, Skov eller andet, som der tilhører, førend forskrevne Hr. Biskop med flere, som vi dertil skikkende vorder, derom adskilt har, uden I vil det have i Skiffuinge Mænds Minde. Og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Datum in nostro monasterio Ringstadiensis[!] fer. 1 a[!] infra oct. corporis Christi nostro sub secreto.

[^a Orig. paa Papir. ^a Skibbinge Mænds Arkiv.] Vidisse 1589 Sept. 1 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet »nogle vore undersotte aff Skiffuinge«. RA. Rigens Forfølgningssbog 1586-92 Bl. 147 b. [2084
a—a) Saaledes Vidissen.

Juni 7. Jons Boyesß herdesuoghet in Norgos herde. Do me diiken scholde van Berghem na deme möre, zo na der 24 gutdunkent, der ik en bin, wart de diik lecht uppe wische unde ackere, alse uns dochte recht wesen bii den eden, de wii an den hilghen zwoeren eneme isliken recht van der diike wegghen to donde, wort nēn diik lecht uppe des bischoppes wische, de zine lansten hebben wonaftich to Keruelßmark unde Holmeke ame kerspele to Lecke, wente zo ze menden, de wisch hefft nenen kley, unde de solte vlōt en nenen schaden dōn konde; men zint ze na vorlope der tiit wor lecht, hebben de van Klixbul sunder eschinge der 24 gheschicket. Ik hebbe beden den ersamen duchtighen Went Vresen¹ unde den erliken heren Hartighen Lasß kerkheren in deme Horne ere ingheseghele umme mynes ingheseghels affwesent drucken vor dessen breff. Gheuen unde screuen to Brestede des sonauendes na des lichammes daghe Ihesu Cristi.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Lxxii 40 (*s wendt h̄nrc̄f̄on*); 2. Kun nogle Bogstaver af Omskriften bevarede; omtr. samtidig Paaskrift: »Advocati in Brestede [ne]gativa de aggeribus colonorum et eorum violenta coactione per illos de Klixbul«; en anden omtr. samtidig Paaskrift: »Littere super injuria lata colonis episcopi in Smorholm; de no[n] faciendo aggeres.« Slesvig Bisps Arkiv (RA.). LDipl. [2085

Juni 8. Paye Jensß unde Nisse Paghesß kerspellude to Berghem inwonere des herdes Norgos herde. Do men diiken

scholden van Berghem na deme môre, dar al de jennen uppe dat zuden der ouwe beleggen van rechtens weggen mede inne begrepen weren to diikende, unde do de diike alrede anuathet unde anbauen weren wol en yâr unde int ander, zo na der 24 gutdunkent, dar wii manck an den hilghen ghesworen zint eneme isliken van diikes weggen recht to donde nemande to hulpe edder schaden na lude der breue unßes heren des konninghes darupp gheuen, zo wart nên diik lecht uppe des bischoppes wische, de zyne lansten hebben to Keruelßmarke unde Holmeke wonaftich in deme kerspele to Lecke, alße deme lantmethere bekant ys, unde he dar nicht repede bi de hoghesten unde zidesten unde neghesten to beyden ziden ere nabure na des koghes v̄tstreckinghe, wente zo ze menden, de wisch hefft nenen kley, unde de solte vlôt er nenen schaden dôn konde; zint ze na vorlope der tiit wor lecht to diikende, ys gheschen van Broder Zunnkensß inwisinghe weggen, de ze vorplichtede nach wilkores wise tho keysende bii deme norder diike to bliuende. Ick Nisße Paghesß hebbe myn ingheseghel drucket hethen an dessen breff, unde ick Paye Jensß hebbe beden heren Symon Clendenst mynen kerkheren umme affwesent mynes ingheseghels zin ingheseghel drucken vor dessen breff. Gheuen to Berghem des sondaghes in den achten daghen des hilghen lychammes umme misßetiit daghes.

Papir med Spor af 2 Segl paatrykte fornedem; omtr. samtidig Paaskrift: »Testimonium Paye Jensß et Nisße Paghesß in Berghem ad negativam de aggeribus colonorum et violenta eorum coactione in Klixbul«. Slesvig Bisp Arkiv (RA.). [2086]

Juni 10. Benedictus van Aleuelde ønsker sin »Fader« Eggard Ffriitlen Held paa hans Rejse og takker ham for gode Tidender.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 32; Bobé, Ahlefeldt I, Bilag S. 7.* [2087]

Juni 12. *Reg. 4282.* Medtaget Perg. med [3^a] Segl: 2. Brudst. b Slesvig Kapitels Arkiv (RA.). *Staatsbürgerl. Mag. VIII. 682.* [2088]

a) Brevet nævner kun Udstederen som Besegler. 1. og 3. Seglhul har ingen Rem og har vel aldrig været benyttede. b) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 4-5 fra en Tid, da Seglet var helt.

Juni 14. *Reg. *6571.* [Orig. Køge St. Gertruds Kapels Arkiv.] Afskr. af Arne Magnusson: AM. Afskr. af norske Dipl. Pk. XVII. *Dipl. Norv. II. 643.* [2089]

Juni 15. Ik Went Freze¹ knape gheue an deme daghe s. Vites, alze de kalandesheren brodere unde sustere bynnen

Husem an deme denste Godes vorsammelt weren, eyn hus, tufft unde grund belegghen bynnen Husem an der Noertstraten uppe der noerder siiden, dar ynne wanende ys Rode Lutke, belegghen twyschen Sweder Schroders huse uppe dat westen unde Hans Froddenß huse uppe dat oeste, to deme denste Godes des kalandes umme zalicheyt wyllen myner, myner olderen zele unde alle myner nakomelinghen; doch van sunderghen willen der kalandesheren unde broderen my gheghunnet ys 3 mr. jarliker renthe uth deme huse de tiid mynes leuendes, vor wylkere 3 mr. renthe ik schal holden dat hus unde thune dicht unde an vasten buwete; unde na myneme dode de kalandesheren brodere unde sustere scholen moghen brukende wezen to deme denste Godes unde nutticheyt des kalandes vrigh. Offte jennich van mynen eruen dat hus wolde wedderkopen, dat scholden ze doen myt 200 mr. Myn insehghel. Ghegheuen unde gheschreuen an deme daghe Viti et Modesti.

Perg. med 1 Segl: Mulig Lxxii 40. Husum Kalentes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 5). [2090

Juni 16. Vi Søster Karinæ Nielsædotther¹ Priorisse og alt Konvent² i Vor Frue Kloster i Roskilde har med vor Formands Samtykke Erik Jenß i Leje ladet velbyrdig Md. Hr. Johan Oxæ R. og hans Husfrue Fru Birgitte Bondesdotther i begges deres Livdage alt vort Klosters Gods i Tørsløff i Horns H., som hæderlig Kvinde Husfru Mærdhæ af os nu i Leje har, om Hr. Johan Oxæ eller hans Husfru det Gods af Husfru Mærdæ med Minde eller Ret afvinde kan; men naar Husfru Mærdæ død er, skal Hr. Johan Oxæ og hans Husfrue det Gods straks annamme i Væрге og give os og vor Formand deraf siden hvert Aar, saa længe de baade lever, en Læst Korn, halvt Byg og halvt Rug, og yde det inden Kyndelmisse. Item har vi i Leje ladet Hr. Johan Oxæ og Fru Birgitte Bondesdatther vort Klosters Gods, som er en »brydiegordh« i Rørwigh i Odz H. (Mowens Olsß og Jess Olsß) med »gardsædæ« at beholde i begges deres Livdage og give os og vor Formand deraf hvert Aar 4 Pd. Korn, saa længe de baade lever, og yde det i vort Kloster inden Kyndelmisse. Og skal de alt dette Gods bygge og besætte, og naar Hr. Johan Oxæ og Fru Birgitte Bondesdotther døde er eller forskrevne Landgilde ej ydes, skal vi Fuldmagt have forskrevne Gods igen at annamme i vort Væрге. Sig. priorisse, conventus et provisoris nostri. Datum Roskildis in profesto Botulphi.

Perg. med [3] Segl: 1. G. 420 = Exvi 23; 2. G. 418. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. IV. 11). [2091]

Juni 20. Nævnt: *Kinch, Ribe I. 362*. Er 1466 Juni 30.

Juni 21. (Riga) tilskriver Ake Axelsson angaaende dennes Klage over Skipper Hermen Reyneman.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: Riga Bys. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Missiver II. 33*. [2092]

— Raadet i Riga tilskriver Raadet i Lübeck om Hr. Ake Axelssens Strid med Skipper Hermen Reyneman.

Samtidig Afskr. paa Papir (Bilag til 1466 Juli 20). Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Missiver II. 34*. — Trykt efter Orig. i Lübeck: *UB. der Stadt Lübeck XI. 92*. [2093]

Juni 24. *Reg. *6573*. Er 1467 Juni 24.

— *Reg. *6574*. Medtaget Perg. [med 6^a Segl]. Senere (jfr. 1473 Okt. 31) til Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 124* (det S. 125 L. 4 udeladte er Formularer uden særlig Interesse). [2094]

^a) Midten af Plica er ødelagt; den bevarede venstre Del har 2, og den bevarede højre Del 3 Seglhuller.

Juni 25. *Reg. 4283*. [Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. af Th. Bartholin med Tilføjelse af ham: »Similes indulgentiæ ab eisdem datæ sunt altari sanctæ trinitatis in eadem ecclesia eodem anno.« Bartholin F VI 153 (jfr. 151). — Afskrifter herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e (af Langebek); Thott 4to 1580 S. 11 (fra 18. Aarh.). *Pontoppidan, Annales II. 637; Kbhvns Dipl. IV. 94*. [2095-96]

Juni 27. Christiern Konge. Fer. 6. infra oct. Johannis bapt. for os og vort Raad og gode Mænd i Graabrødrekloster Stue i Kiøbenhaffn, nærværende Hr. Peder[!] Brun af Andtuorskou, Hr. Eggert Frillæ, Hr. Niels Erichsen, Hr. Oge Axelsen, Hr. Johan Biørensens, Hr. Oluff Lungæ, Hr. Mogens Ebbesen, Hr. Correfidz Rønnou, Hr. Johan Oxe, Hr. Knut T(rudssønn)^a, Anders Jensen vor Landsdommer i Sielland, Hr. Werner Parsbergr, Hr. Erich Oge-senn, Hr. Engelbret Alb(retssønn)^b, Hr. Laritz Axelsenn »ridder«, Magnus Hacke, Beint Bille og mange flere gode Mænd, var Hr. Abbed Henning af Soerø med Soerø Klosters »breff« og Bevisninger paa den ene Side og hæderlige og velbyrdige Mænd^c Hr. Doktor Christoffer Provst i Roskilde paa hæderlig og velbyrdig Kvindes Fru Giertruds i Roskilde, som hans Søster er, og hendes Børns Vegne, Hr. Anders Stafferskoe, Hr. Daud Arildsen i Ride paa den anden Side om Trætte om et Fiskeri for Egby Fjord i Voldborg H. Da efter alles deres Tiltale, Gensvar og de aabne

Breve, som forskrevne Hr. Abbed lod læse for os, var derom saa for Rette paasagt, at for saa meget Gods, som Hr. Abbed Heming er Ejer til paa Sorø Klosters Vegne i Egbye og Egbye Fang, maa han lade fiske til Midtstrøms i Egbye Fjord til Skelighed og forskrevne^d Egbye Fang saa vel som de andre Ejere sstds., saa han ej lader der sætte »gierde eller t(helne)r^e«, som kommer dem til Forfang, der har Enemærke og Ejendomme inden for Egbye Fjord, som er Fru Giertrudt og hendes Børn, Hr. Anders Staffuerskoe og Hr. Dauuid Arildsen i (Ry)e^f eller (de)^g andre Ejere, som Ejendom har i Eybye, paa deres »drette och marsuineesette«. Datum etc. nostro sub sig. ad causas, teste Kettillo Nicolai de Haritzborg justitiario nostro.

[A. Orig. Senere til Arkivet paa Egholm?] Aa. Afskr. fra 18. Aarh. med et Par Rettelser af Langebek: LDipl. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 1346 bc. — Ac. Udtog med Jørgen Seefeldt Christopherssøns Haand: Gl. kgl. Saml. 4to 3170 Bl. 205 a. — [Ad. Vidsisse 1554 Nov. 3 (Lørd. efter Alle Helgens Dag) af Walborge H.s Ting, givet Eiller Krausse til Eegholm. — Ada. Ad optaget i Dom 1578 Aug. 14 af Eiller Grubbe til Lystrup m. fl. mellem Eiller Krausse til Eegholm og Johanne Oxe til Rygaard; Ad fremlægges af Eiller Krausse.] Adaa. Afskr. efter Ada fra c. 1600: Ny kgl. Saml. Fol. 843 Nr. 180. — Adaaa. Afskr. efter Adaa fra 18. Aarh.: Sstds. Fol. 838 Nr. 180. [2097

a) Saaledes Adaa, Adaaa; Aa: Tørsenn; Ab: Tørßen. b) Saaledes Adaa, Adaaa; Aa, Ab: Albert. c) Ab, Adaa, Adaaa: Mand. d) Ab: *foer*; Ac: *fore*; Adaa: *for*; Adaaa: forle. e) Saaledes Adaa, Adaaa; Aa, Ab, Ac: tenlær. f) Saaledes Adaa, Adaaa; Aa: V-tyde; Ab: Rtyde(?); Ac: Rtydhe. g) Saaledes Ac, Adaa, Adaaa; Aa, Ab: *deris*.

Juni 28. Ærkebisp Two af Lund og 6 Bisper giver Aflad til dem, der besøger Erasmi og Trefoldigheds Alter i Odense Albani Kirke.

Perg. med 7 Segl: 1. G. 29; 2. G. 176; 3. G. 738; 4. G. 680; 5. G. 620; 6. G. 530; 7. G. 819. Odense Albani Kirkes Arkiv; 1718 i Odense Bys Arkiv^a (FLA. Odense Albani Kirkes Arkiv). *Odense Bys Hist. udg. af H. St. Holbeck S. 114*; formindsket Faksimile: sstds. S. 115. [2098

a) FLA. Registraturen Nr. 480.

— Cristiern Konge. Vig. Petri et Pauli for os og vore Raad og gode Mænd i Graabrødrekløsters Stue i Køpenhaffn, nærværende Hr. Abbed Hemming i Soræ, Hr. Niels Ericss, Hr. Lothwik Niels, Hr. Corwitz Runnow, Hr. Werner Parsberger RR., Anders Jenss vor Landsdommer i Sieland og mange flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Hr. Pether Høgh R. med et aabent Brev, lydende, at Hr. Pether Høgh har med Lovhævd til sig »wart« Gods og Ejendom paa Grøning Mark og i Lythby og i Lythby Mark og andre Steder, og at han har haft det i sin rolige Hævd, som de Breve udviser, hvilke Breve vi dømmer

ved deres fulde Magt og Hr. Pether Høgh Godset at have til evig Tid, saa længe forskrevne Lovhævdset, som Hr. Pether Høgh derpaa gjort har, vorder lovlig rygget med Biskop og bedste Bygdemænd, som Loven udviser. Datum *etc.* teste Ketillo Nicolai *judiciario nostro de Haritzborgh, nostro ad causas sub sig.*

Perg. [med 1 Segl]. Peder Høgs Arkiv; ^a1761 laant Langebek »af Hr. S. Testrup«^a (RA.). LDipl. [2099

a-a) Saaledes LDipl.

Juni 29. *Reg. *6575.* Perg. med [7] Segl: 1. Lxxiii 34 (Rosenkrantz); 3. Cxxxi 21; 4. Llv 4; 6. Dxvii 21 (Due). Hevringholm Godsarkiv; ^a1826 af Kaptajnlieutenant J. M. R. Fønss foræret til Gehejmarkivet^a (RA. Stygge Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 120.*

a-a) Jfr. RA. Reg. 74, Hevringholm 1.

[2100

Juni 30. Ærkebisp Tuo af Lund m. fl. udsteder Afladsbrev for dem, der besøger Christi Legems Alter i Ribe Domkirke.

Perg. med [8] Segl: 1. G. 29; 4. G. 680; 5. G. 620; 6. G. 530; 7. G. 819; 8. Bisp Andreas af Gardar's Segl. Ribe St. Nicolai Gildes ell. Peblingegildes, senere Ribe Kapitels Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Ribe Kapitels Arkiv). *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer I. 354.* [2101

a) RA. Reg. 60 S. 229.

Juli 1. Two archiepiscopus Lundensis, Olauus Martini Roskildensis, Kanutus Vibergensis, Magnus Ottoniensis, Jacobus Burglanensis et Petrus Ripensis ecclesiarum episcopi. Pium et gratum Deo obsequium impendere credimus, quociens fideles suos ad pietatis opera excitamus. Cupientes igitur, ut parochialis ecclesia b. Olai in Assnes congruis habeatur reverencia et honore et a Cristi fidelibus frequentetur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui dictam ecclesiam causa devocionis, oracionis seu peregrinacionis visitaverint, missas, predicaciones aut alia divina officia in eadem audierint, aut qui cimiterium eiusdem ecclesie pro pace et defunctis exorando circuierint, corpus dominicum aut oleum sanctum, dum infirmis portentur et reportentur, secuti fuerint vel ad pulsacionem campane more Romane ecclesie flexis genibus Ave Maria dixerint trina vice, hiis eciam, qui ad fabricam dicte ecclesie seu eius ornamenta melioranda et augmentanda manus porrexerint adjutrices, quociens premissa vel eorum aliquod fecerint, singuli nostrum 40 dies indulgentiarum de injunctis eis penitentiis relaxamus. Insuper nos Olauus Martini Roskildensis preinsertas ac omnes alias indulgentias eidem ecclesie per quoscumque ordinarios rite et cano-

nice concessas confirmamus. Secreta nostra. Datum Haffnis in octava Johannis bap[ti].

Perg. [med 6 Segl]. Asnæs Kirkes Arkiv; senere (saaledes 1752 (Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e)) ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [2102

Juli 1. Ærkebisp Two af Lund tillader Lago Brok og hans Hustru Elizabet at lade holde Messer paa profane Steder.

Perg. med 1 Segl: G. 29. Lage Brocks Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 75.* [2103

— Maans Ebbes¹ af Aleholm, Johan Oxe af Øffrekrogh, Werner Parseberger³ af Holbech RR., Anders Jenß af Therløse^[!] Landsdommer i Syælendh, Ma[a]ns Hach af Hikkeberghe, Per Nielß af Lindholm a. v. Vor Frue Aften visitac. var for os og [flere gode] Mænd i Graabrødrekloster i [Køp]nehauff hæderlig og velbyrdig Md. Hr. [Jens Torbørnß] R. af Brencestorp [paa den e]ne Side og hæderlig og velbyrdig [Md. Cristier]n fam Hauffn af Attorp [paa den] anden om Trætte om et Gods, som Attorp liggende i Therløse S. [i] Myerløse H., [hvilket] Gods Hr. Jens Torbør[nß] hajvde ladet sig indfør[t i og var] Cristiærns fam [Hauffnn og] Husfrues Pant og begge Brev for os og saa for[ligtes der] baade for [Jorder og for Trætte] fam Hauffn skal beholde fornævnte Attorp med al sin Tilliggelse [for Pant efter de Breve og Segl], som han paa Attorp har [til] den Arv [og Del] Cristiern fam Hauffn og Klemeth Griissis Arvinger fam Hauffns Husfrue fik i Kalunborgh efter sin Husbondes Pedher, hvis Sjæl Gud naade, som de gode Mænd hende givet derover »wardhe« og mælt[es] Cristierns fam Haffns. Vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

Medtaget Perg. [med 6 Segl: 1. Lxxiv 6 (Galt)^a; 3. Lxvi 2^b]; det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Plesner i LDipl. Christiern van Hafns Arkiv (RA.). LDipl. [2104

^a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Galt. ^b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Parsberg.

Juli 3. Ærkebisp Two af Lund og 7 Bisper udsteder Afladsbrev for Københavns Petri Kirke.

Perg. [med 9! Segl]. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. IV. 95* (læs: *Uniuersis sancte - Olauus Martini Roskildensis - parrochialis ecclesia - jugiter frequentetur, omnibus et singulis vere penitentibus, contritis et confessis, qui dictam ecclesiam causa deuocionis, oracionis uel peregr[inationis] visitauerint, missas aut alia diuina officia vt predicaciones de aliis - pro pace et defunctis - circuierint - dominicum - sanctum - fuerint vel ad - dixerint trina - aut de bonis sibi a Deo - quomodolibet - preinsertas - eidem*). [2105

Juli 3. Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Søndre Halland. For os har været velbyrdig Mands Bud Karl Beyntsß med Brev af Søndre Hallantzfare Landsting, lydende, at han har forfulgt sine Herredsting og Landsting paa 2 Gaarde i Aggerbæk i Quidbillæ S., hvilke Hr. Boo Stensß i Værgе har. Thi byder vi hos eder Hr. Boo Stensß nu 1. Tid, at I inden 6 Uger efter, at dette vort Brev er læst, udlægger Karl Beyntsß de 2 Gaarde i Aggerbæk eller kommer for os inden forskrevne Tid med alle eders Breve, som I paa forskrevne Gaarde har, og undgælder derom, hvad Ret er, under eders Faldsmaal, som Loven udviser. Datum Haffnis crast. die visitac. Marie nostro sub sig. ad causas, teste Ketillo Nicolai de Haritzborgh justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Søndre Halland inhabitantibus og Spor af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden. Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB., Papir). [2106

Juli 4. Cristiern Konge¹. Fer. 6. infra oct. visitac. Marie for os og vort Raad og gode Mænd paa vort Retterting i Køpnehaffn i Graabrødreklosters Stue, nærværende Ærkebiskop Twæ i Lundh, Biskop Oloff Mortinsß i Roskilde, Hr. Ogæ Axelsß, Hr. Eggerdh Frillæ, Hr. Jæhan Biørnsß vore Mænd og Raad og mange flere gode Mænd, var Hr. Abbed Birgæ af Ringsteth Kloster paa sin Klosters Vegne paa den ene Side og strenge Ridder Hr. Ywer Axelsß vor Mand og Raad, Værgе og Forsvar paa sine Broders Børns Vegne Hr. Oloff Axelsßs, hvis Sjæl Gud naade, og hans Husfrues Fru Annæ paa den anden Side om Trætte om Jordegods i Kalslundhe i Twnæ H., som fordm paa boede Michel, Magens, Knut Jensß, Acer Jeipsß og Jens Brwn. Da lagde Hr. Abbed Byrgæ tvende sine og Klosters aabne beseglede Breve i Rette, som Hartwygh Traloff Ringstet Kloster Ejendom givet havde paa forskrevne Gods, som det ene Brev udviste, som givet var anno 1413^a. Og Hr. Ywer Axelssøn lagde derimod i Rette et andet vel beseglet Pergamentsbrev, som »ludedhe« paa Pant, med hængende Indsegl, uskadt, som Hartwygh Traloff og udgivet havde og pantsat forskrevne Gods Hr. Jens Falk R. af Valløff for en Sum Penge, som det Pantebrev udviser, som givet var anno 1404^b, hvilket Brev indeholdt paa Latinæ, at vilde Hartwygh Traloff sælge eller afhænde forskrevne Gods i Kalslundhe, da skulde Hr. Jens Falk være »nesth køp« til forskrevne Gods. Da »vorth« der saa for Rette paasagt, at Fru Annæ og hendes Børn skal beholde de forskrevne Gods i Kals-

lundhe til evindelige Eje efter deres aabne Brevs »Iudelsæ«, som ældre var, end Abbedens og Ringstedhe Klosters Breve var og de Artikler der paa rorte, dog saa at Fru Annæ og hendes Børn skal efter Dannemænds Sigelse paa baade Sider gøre Hr. Abbed og Ringstedhæ Kloster Skellighed for den Ejendom i forskrevne Gods, som Harwygh Traloff givet har Ringstædhe Kloster, om forskrevne Godses Ejendom er bedre, eller hvad som han kan være bedre end den Sum Penge, som forskrevne Gods i Pant staar for; og naar det er gjort, skal Hr. Abbed i Ringstædhe Kloster faa Fru Annæ og hendes Børn de Breve, som han og Ringstædhe Kloster paa forskrevne Gods har, og hans Følgebrev med, kendende sig og Ringstædhe Kloster derefter ingen Rettighed at have i forskrevne Gods. Datum *etc.* Sig. nostrum ad causas, teste Ketillo Nicolai de Haresborgh justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Vallø Godsarkiv; *Adel. Brevkister S. 137 L. 6* (Lunds UB., »Permebref. Lindfors'ska donationen«). [2107

a) ∅: 1413 Apr. 23; Orig. sstds. som nærværende Brev. Det andet af de 2 Breve er formentlig et af 1415 Dec. 20, hvis Orig. findes sstds. b) ∅: 1404 Juni 24; Orig. sstds. som nærværende Brev.

Juli 7. Vi Cristiern¹ Konge lader for højbaaren Fyrstes Hr. Geridz vor Broders Bøn Skyld Laghe Brock vor Mand og Tjener kvit for den Borgen, som nogle vore Raad for ham til os lovet har for den Sag, som os mellem var, og sammeledes hans Forlovere. Thi forbyder vi alle ham eller hans Forlovere for forskrevne Borgen paa at tale eller æske under vort Hyldeste og Naade. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 2. infra oct. visitac. Marie.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Gl. Estrup Godsarkiv; ^a1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). LDipl. [2108

a—a) Jfr. dettes Journal S. 25.

Juli 8. Cristiern Konge. Paa det at vor Købstad Wordingborgh maa forbedres, har vi efter vore Raads Raad tilladt, at vore Borgere i Wordingborgh maa der holde hvert Aar et »almenne« Marked, som kaldes Aarsmarked, og skal det paagaa Søndagen efter Middagen før Marie Magdalene Dag og paa stande indtil Onsdagen om Middagstid i alle Maader, som det holdes friest i andre vore Købstæder i Sieland, saa at de, som did søgende vorder, skal gøre os vor Rettighed, som de anden Steds gør. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnensi fer. 3. ante f. Kanuti regis nostro sub secreto.

[^aPerg. med 1 Segl. Vordingborg Bys Arkiv (saaledes 1747 og 1759).^a] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. — 2 Afskrifter, en fra 17. og en fra 18. Aarh.: Vordingborg Bys Arkiv (SLA. Dokum. ang. Vordingborg (tidligere: Thott Fol. 721)). Afskr. i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Vordingborg Bys Privilegier: Kall Fol. 52. Afskrifter fra 18. Aarh.: SLA. Vordingborg Raadstuearkiv, Breve til Magistraten m. m. 1571- ; SLA. Sjællands Bisparkiv, Sognepræsternes og Proprietærernes hist. Efterretn. . . . til Hans de Hofman, 2. Bd., Baarse H., Vordingborg; Nationalmuseet, Orig. Indberetn. vedr. Sjæll. til Thura og Hofman, II Bl. 693 a. [2109
a-a) Saaledes LDipl.

Juli 9. Ærkebisp Two af Lund m. fl. giver Aflad til dem, der besøger Jomfru Maries Alter i det ny Kapel i Lunde Domkirke.

Perg. med [7] Segl: 1. G. 29; 2. G. 176; 3. G. 738; 4. G. 680; 5. G. 620. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 75.* [2110

Juli 10. *Reg. 4284.* [A. Orig. Aarhus Bisps ell. Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 280.*] **Aa.** Optaget i Stadfæstelse 1514 Juni 17 (Botulphi Dag) af Christiern II, givet Kapitlet i Aarhss. Perg. [med 1 Segl]. Aarhus Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 282* (RA.). Herefter, men med urigtige Aar 1465 for Christiern I.s Brev og 1513 for Christiern II.s Stadfæstelse: *Nannestad, Hilaria Aarhusiensia S. 27; Reg. 4251.* — Afskr. (efter Koncept til Aa?): RA. Kancelliregistrant 1513-23 Bl. 113 a. Herefter: *Suhms Nye Saml. I. 64.* — **Ab.** Optaget i Stadfæstelse 1524 Aug. 8 (Mand. efter Sixti Dag) af Frederik I, givet Offue Bilde Biskop i Aarss og hans Kapitel sstds. Perg. [med 1 Segl]. Aarhus Bisps ell. Kapitels Arkiv (RA. Aarhus Kapitels Arkiv). [2111

— Se Aftrykkene af det under 1954 opførte Brev.

— Kongeligt Privilegium for Vordingborg. Udtog: *Aarb. f. Hist. Samfund f. Præstø Amt 7. Aarg. 1918 S. 103.* Er 2109.

Juli 10 ell. 17. Laurens Palß Præst i Kettrvp, Thorbern Matesß i Cliim, Laurens Persß i Aggersburg Præster, Jep Skyttæ, Las Pouelß, Per Røø og Anders Tamß. Torsd. før Margarete Dag i Kettrvp Kirke fik beskeden Svend Jes Nielsß Foged paa Agordh et Sognevidne af 24 Dannemænd paa velbyrdig Mands Vegne Mauritz Nielsß af Agord, som var: Nis Tordß, Mates Lally, Per Smid, Jes Acersß, Jes Villatzß, Oluff Tybo, Pouel Balæ, Marten Martenß, Henrik Nielsß, Jæspær Henrikß, Las Pouelß, Anderss^a Tamß, Jep Skyt, Per Vbß, Per Røø, Cristern Andersß, Jep Smid, Las Ytß, Nis Baggi, Trogels Tamß, Jep Nielsß, Hely, Two og Per Persß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag i fornævnte Kirke, at 8 gamle Dannemænd: Per Smid, Pouel Baalæ, Henrik Nielsß, Per Vbß, Jep Skyt, Cristern

Anderß, Nis Baggi, Jep Nielsß vidnede, og dem vitterligt er, at M. N. har et Byggested i Wester Swenstrvp, og sad der en Mand paa i Hr. Niels Persß Tid og gav ham 2 Pd. Korn hvert Aar til Skyld, og M. N. har 13 Øre Jord i Swenstrop Mark og et frit »tyænæ law« i Nyaa til begge Lande. Item vidnede de samme Dannemænd, at han har et frit Fædrift fra Torop gord nær i »klittæ oc kærre« indtil Vesterhaff. Datum *etc.*

Perg. [med 7 Segl]; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Paa eth boel i Westher Swenstrup«. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2112]

a) Orig.: Andersß.

Juli 11. *Reg. 4102. Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. H iii b, Fol. 32 L. 7 (= Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 76).* Om Aaret se *Helveg, Den Danske Kirkes Hist. til Reformat. II. 376.* [2113]

— Cristiern¹ Konge. Hr. Eggert Frille vor Mand og Raad har os nu »lent« 20 lubske Mk. i danske Penge til vort store Behov, hvilke vi har Fuldmagt givet ham igen at annamme paa Regnskab af den Hjælp, som vore Raad os nu tilsagt har, som er Tredieparten af al Kronens Rente, som til Forlening er, og Fjerdeparten af »panten«. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi in carstino[!] Kanuti regis.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Eggert Frilles Arkiv (RA.). [2114]

Juli 11 ell. 18. Oluff Biskop i Roskyld, Niels Erichsß af Thin[!], Johan Oxæ RR. og Morthen Krabbe af Bus[trop]. Fred. før Margarete Dag var vi paa Kønehaffns hwss i vor naadige Frues Nærværelse; forligte vi velbyrdig Md. Oluff Morthensß og hans Broders Husfrue Fru Jwttthe, saa at Fru Jwttthe skal beholde det Kongens Pant frit, som Kongens Brev udviser, som Hr. Ffolmer Morthensß i Pant havde, og Oluff Morthensß skal intet have af det Guld, som Kongens Brev udviser, men han skal give hende sit Kvittebrev derpaa. Og dertil skal hun have al den Sæd, som hun har saaet af sit eget, [med] Halvdelen af det, som saaet er af begges deres; og deslige skal Oluff Morthensß beholde, hvad som er uskiftet af Fæ eller levende Varer, eller hvad andet Gods i Gaarden er, det skal de baade skifte mellem dem, som det sig bør. Og skal Fru Jwttthe have en Gaard i . .erop, som skylder 3 Pd. og dem baade tilhørte, til evig Tid og en Gaard i Sandby, som skylder 1 Pd. og stander i Pant for 30 Mk. Og Fru Jwttthe skal overgive det

Pantebrev, som hun havde af Hr. Ffolmer paa 600 Mk., og ét Livsbrev, som hun havde af Hr. Folmer paa Ødersløff i sin Tid, og det Køb, som Hr. Folmer købte i Ødersløff og hende tilfaldet er, Halvdelen skal Oluff Morthensß beholde til evig Tid; og den »arffwing«, som hun kendte sig at have inde med ham, lod hun og Oluff Morthensß op, og skal Oluff Morthensß gøre Hr. Johan Oxæ Vederlægning med »leiglich« Gods her i Sieland, saafremt han vil nyde det Køb, som Hr. Johan købte af Fru Jwtte i Kragerops gord, som hans Brev ydermere indeholder, efter 4 deres fælles Venners Tykke inden dette og 14 Dage efter Michaelis Dag. Hermed v[ar] de vel forligte om al Arv og Dele efter hendes »laghe wereges« Overværelse og Fuldbyrd. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[^aPerg. med 4 Segl.^a Senere til Dronning Dorotheas Arkiv.] Vidisse
1477 Juli 7. LDipl. [2115

^{a—a}) Saaledes Vidissen.

Juli 14. Christian Konge. Vore Borgemestre, Raad og menige Almue i vor og Kronens Købstad Kiøge har ladet os i vort mene Raads Nærværelse forsamlet^a, at velbyrdige Kvinde Anna, Hr. Oluf Axelsens Efterleverske, »have« stævnet dem for os og vort Raad og Retterting og lagt dem Trætte paa om deres fri Fægang, som de udelt har haft omkring Kiøge paa begge Sider deres Bys Aa fra den første Tid, Byen var funderet, og til nu, som de med vore Forfædres Konger i Danmark og vore Privilegier bevise kunde. Hvilken Sag vi ej var ledige at høre for mange mærkelige Sager Skyld, som vi[!], vort Rige Danmark og vort Raad stor Magt paaligger. Thi opsætter vi nu efter vort Raads Raad, som er Hr. Claus Rønnou vor Marsk i Danmark, Hr. Aage Axelsen^b og Hr. Johan Oxe, fornævnte Sag i Kværsted at blive for ^c »atter kiøns«^c Paatale, saa at vore Borgere i Kiøge intet Forfang skal gøres paa fornævnte deres fri Fægang og Overdrev ydermere end, som de dem af Alder og her til Dags friest haft har, til des denne Sag kommer for os og vort Raad i Rette og vi Tid og Sted dertil tagende vorder at høre personligen fornævnte Sag og »henne«^d mod vort Raad og Rette til en Ende[!]. Og byder vi dem strengeligen paa begge Sider, at de ej tager ydermere Brev, der denne Sag kan være anrørende, før hun saa vorder »afret veder os«. Forbydende alle »vor borgemester« og Raadmænd og mene Almue og Indbyggere i Kiøge eller deres Hjon og Tjenestefolk paa Personer eller Gods eller paa fornævnte Fægang og Overdrev herimod at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede.

Datum in castro nostro Kiøbenhafn fer. 2. post f. Kanuti regis nostro regali sub secreto præsentibus appenso.

[A. Orig. Køge Bys Arkiv.] Aa. Afskr. i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Køge Bys Privilegier: Kall Fol. 52. — Ab. Udtog anført i Rettertingsdom 1590 Aug. 1, se 1278; Udstedelseaaet angives her kun ved, at det i 1590 var 114[!] Aar siden. RA. Herredagsdombog 1590-95 Bl. 82 a. Herefter: *Rosenvinge, Domme IV. 198.* — Ac. Udtog anført (sammen med Udtog af Brev af 1493 Dag?) i Erklæring 1617 Nov. 17 af Borgemestre og Raadmænd i Kiøge, der er indført i Dom 1618 Jan. 26 af Byfogeden i Kiøge, der atter er indført (ikke helt fuldstændig) i Dom 1618 Apr. 29 af Siellandzfar Landsting mellem Fru Ellin Marsuin til Walløe og Byfogeden i Kiøge. Papir med [2] Segl: 2. (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 60.) [2116

a) Sikkert Skrivfejl i Aa for: forstande. b) Ac tilføjer: Hr. Iffuer Axelsen. c—e) Ab: *alskøns*. d) Ab: *kiendt*.

Juli 14. Reg. *6578. Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Eskil Gøyes Arkiv; *Eline Gøyes Jordebog S. 410* (Arkivet paa Gaunø). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 121.* [2117

Juli 16. (Reg. *6579.) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 159, Fol. 908 L. 6 f. n.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltn. i det 15. Årh. S. 125* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2118

C. Juli 16. (Reg. *6580.) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 158, Fol. 908 L. 19 f. n.*; latinsk Oversætt. herefter hos Pontanus: *Westphalen II. 800*, og derefter: *Norges gl. Love 2. R. II. I. 162.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltn. i det 15. Årh. S. 125* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2119

Juli 20. Borgemestre og Raadmænd i Lubeke tilskriver Hr. Ake Axelssen (om hans Strid med Skipper Hermen Reyneman).

Perg. med Rester af 1 brevlukkende Segl: Lübecks Sekret. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Missiver II. 36.* — Trykt efter Koncept i Lübeck: *UB. der Stadt Lübeck XI. 121.* [2120

Juli 21. Reg. *6582. Perg. med [7!] Segl: 1. Clv 1; 3. Exvii 1 (Baden); 4. Hxix 1; 5. Exvii 24; 7. Bomærke i Skjold. Senere (jfr. 1473 Okt. 31) til Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 123 og IV. 95.* [2121

— Anders Skøtte Foged paa Nør H. Dyrs Ting, Erich Huass af Wormstrop, Jep Vongß i Koustrop, Syuorth i Karlby, Per Berich i Skinberrigh, Per Kidh i Vegersløff, Jep Perß i Soustrop og Nis Smedh i Syuistet. Mand. før Marie Maddalene Dag paa Nør H. Dyrs Ting fik beskeden Svend Per Egerdß et Tingsvidne paa Hr. Otte Nielsß Vegne af 8 Dannemænd: Syuorth i Karlby, Jep Perß i Soustrop, Per Kidh i Vegersløff, Terbern

Klinth i Albech, Jep Vongß i Koustrop, Nis Smedh i Syuistet, Nis Matesß i Skindberigh og Michel Jebß i Vegersløff; hvilke vidnede, at Hr. Otte Nielsß Bud paa Nør H. Dyrs Ting opkrævede Sandemænd i Nør H., at de skulde gøre Markeskel imellem Ørbec Mark og Ørum Mark, mellem Ørbec Mark og Dystrop Mark, mellem Ørbec Mark og Ramten Mark, og er os vitterligt, at forskrevne Sandemænd var saa lovlig opkrævet, at dem hørte at gøre Markeskel mellem forskrevne Marker. Item vidnede de 8 Dannemænd, at som de ginge og gjorde Markeskel og deres Ed paa, det stenede de og stablede »gensten«, og det Ting derefter tilstod de paa forskrevne Ting, at de havde gjort deres Tog og ret Markeskel stenet og stablet. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1, 3, 5-6. Bomærker. Otte Nielsson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Benzon Godsarkiv (RA.). (Reg. *6581.) [2122]

Juli 24. Søster Cristina Priorissa¹ i Vor Frue Kloster i Slangerøp og alt Konvent sstds., Henrik Skarsaw² Forstander i fornævnte Kloster. Vi har købt til vort Kloster en Gaard i Slangerøp af velbyrdig Md. Hr. Gødstaff Oleß R. i Erikstadhe i Hviderød S. i Syndrebo, hvilken Gaard han fik til Arv efter velbyrdig Kvinde Fru Margrete, Hr. Andres Nielß Efterleverske, og hun redelig købte af Hr. Michel Oleß Sognepræst i Gerløff med Hus og med Jord, som han staar, uden Boskaben. Item har vi købt den Jord i det samme Køb af Hr. Gødstaff Oleß, som Fru Margrethe købte redelig af beskeden Md. Maaenss Ingverß, liggende uden Slangerøp i 3 Vange iblandt Klosters Jord, for 300 lyb. Mk. at betale i Varer og Penge, ham at give hvert Aar 2 Læster Korn, halvt Rug og halvt Byg, i sine Hovedpenge, til han vel betalt er. Item har vi undt Hr. Gødstaff Oleß for Venskab Skyld den Jord, som ligger paa Marken i alle 3 Vange, at bruge til sit Gavn, saa længe til han har fornævnte 300 lyb. Mk. opbaaret af vort Kloster; naar saa sker, da skal fornævnte Jord komme fri til fornævnte Kloster. Item vederkendes vi os at skulle føre fornævnte Korn til Helsingør Kyndelmisse Tide og der at yde til beskeden Md. Per Hanß, som Skæppen gælder den Tid i Slangerøp. Sig. nostri conventus cum sig. nostri previsoris Henrici Skarsaw. Scriptum in Slangerøp vig. Jacobi.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 459; 2. G. 460 (*h̄inriç neghelfson*) (= Cxxxiii 2; her ikke afbildet). Gustaf Olofsson Stenbocks Arkiv (SvRA. Perg.). LDipl. [2123]

Juli 25. Iwer Axilsson af Herleff oplader Hr. Jon Galle Kannik i Lund 1 Gaard i s. Andree Sogn sstds.

Perg. med 1 Segl: Lxviii 21 (Thott). Senere (jfr. 1468 Maj 28) til Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 173* (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 77.* [2124]

Juli 25. Vi Eggerdh Fritlæ, som ret Væрге er til Hr. Philippi Axelsßs Børn, Iwer Axelsß² paa mine egne Vegne og paa min Broders Hr. Erich Axelsßs Vegne Fuldmægtig, RR., Doktor Cristoffer Provst i Roskilde paa min Søsters Fru Anne Jensedotters Børns Vegne Hr. Oluff Axelsßs Efterleverske og Hr. Laurens Axelsß⁴ R. har Jacobi Dag i Graabrødrekloster i Lund været over en Forligelse og Skifte om Arv efter Hr. Axel Pedersßs Død med ærlig og velbaaren Md. Hr. Age Axelsß R. i Hywleberch. Da er ham noget Gods tilfaldet i forskrevne Skifte, som er Wester Westerestadhæ Trethingen i Fers H., hvilket han ikke end har fanget sine Breve, som derpaa lyder; thi afgaar noget af det Gods ham for de Breves Skyld, han derpaa have skal, tilpligter vi os alle Hr. Age Axelsß der skadeløs i at holde. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [4] Segl: 2. Lxviii 21 (Thott); 4. Lxviii 24 (Thott). Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. [2125]

Juli 26. Vidne af Lwnde Landsting, at Hr. Aghe Axelsøn m. fl. gav hinanden Afkald for Skifte efter Hr. Axell Petherssøn og 3 af hans Sønner.

A. Perg. med [7] Segl: 1. Flii 3; 2. Li 8 (Has); 3. Lxviii 15 (*s atæ axelßffon*; Thott); 4. Lxxix 5; 6. Ixi 1. Eggert Frilles Arkiv (ikke Aage Axelssøn Thotts, saaledes som det angives i det nedenauførte Aftryk); *Adel. Brevkister S. 96* (RA. Privatark., Aage Axelssøn Thott). Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 78.* — **B.** Et andet Eksemplar (har følgende Afvigelse fra A: lantzthingx[s]aghører - men, *herrer*, riddere - brodhers veyne her Erics Axelsß, her Eggert - hwer *annen* full - *supradictis*). Perg. med [8!] Segl: 1-4, 6. De samme Signeter og i samme Orden soim under A: 8. Bomærke. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). — Udateret Vidisse (uvist, efter hvilket Eksemplar; sandsynligvis efter et, der er givet Iver Axelssøn), udstedt af Bisp Niels i Verdø[!] (?: Vexiö?) m. fl. [2126]

— Aghe Axelsß, Iwer Axelsß og Laurens Axelsß RR. Vi har af »alle ware« Villie givet beskeden Md. Niels Offesß a. w. for tro Tjeneste, som han har vore »foreldeerne« og andre vore Venner gjort og ydermere gøre maa, en vor Gaard i Lundh, som kaldes Teylgarden, liggende paa s. Martinss gadhe i Vor Frue Sogn magle med Hus og Grund. Medb. af flere gode Mænd Hr. Jens Bingham Domprovst i Lundh, Hr. Boo Piigh Ærkedegn

sstds., Niels Owegardh Borgemester og Peder Dunch Raadmand i Malmø. Givet i Lundh Lørd. efter Jeips Dag.

[A. ^aPerg. med 7 Segl.^a] Aa. Vidisse 1488 Dec. 11. — Ab. Vidisse 1489 Febr. 23. [2127

a—a) Saaledes Aa og Ab.

Juli 28. (Reg. *6586.) Dansk Udtog og latinsk Brudst.: *Hvitfeld V. 160, Fol. 909 L. 17.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltn. i det 15. Årh. S. 125* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2128

Juli 29. Hæghe Petherssøn Præst og Kannik i Lund udlejer en Gaard i s. Thome Sogn i Lund til en Borger sstds., hans Hustru og deres 2 Børn saaledes, at den efter alle disses Død skal komme til Lunde Kapitel.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 142.*] Afskr.: Lundebogen S. 75. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 79.* — Hertil 1224. [2129

— Reg. *6587. Perg. med [4] Segl: 4. Utydeligt Skjold. Erik Ottesøn Rosenkrantz's Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 122.*

a—a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Galt. b) RA. Reg. 60 S. 34. [2130

Juli 30. Udtog: v. *Möller, Halland I. 144; Reg. *6588.* Se 1466 Dec. 10.

Aug. 1. »Laurentius de Klaperhorp tager till låns af Petro Duwā 50 m[℥] puri argenti effter cölnisch wicht, i pant förskrifwandes alla sina godz uti Karkahäradt[!]. Datum die ad vincula sancti Petri d. 1 aug. 1466.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 394. — Aaret er ganske tydeligt i Udtoget; men Brevet synes efter sit Indhold betydelig ældre. [2131

Aug. 3. Andhers Michelssøn Borger i Lundtt sælger Per Laurensøn Borger sstds. en Gaard i s. Andhree S. (sstds.).

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 31 a. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 81.* — Afskrifter efter den anførte Afskr.: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 108; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 181. [2132

— Anders Jachymssøn af Steenholt giver Alborgh Helligaandskloster en Gaard i Gwndrup i Fleskom H.

Perg. [med 6 Segl]: [3.^a]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 198.* [2133

^a) Nævnt af Langebek 1751 i LDipl. og af Jon Mortensen 1751 i Ny kgl. Saml. 4 to 747 a.

— Laurens Palß Præst i Ketrvp, Las Pouelß i Skyerping og Henrik Nielsß i Ketrvp. Sønd. før Laurencii Dag paa Ket-

trvp Kirkegaard fik beskeden Svend Jes Nielsß Foged paa Aagordh et Sognevidne af 24 Dannemænd: Henrik Nielsß, Jesper, Henrik Galle, Las Persß, Michel Knudß, Nis Tamß, Jes Lauerß, Per Galle, Oluff Seuerinß, Seuerin Arillß, Cristern Andersß, Las Hanß, Matis Tames, Matis Iwerß, Nis Therkelß, Oluff Thøgerß, Seuerin Matisß, Las Owß, Pouel Suder, Jes Thordß, Las Tamß, Matis Persß, Jep Smid og Matis Persß; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Ysaac Kort sad i Skyerpung og tjente Mauritz Nielsß af Agord, og Ysaac Korth med sin fri Villie »jetthæ« og undte velbaaren Md. Mauritz Nielsß ¹/₂ Stykke grønt Leysk, for han skulde flytte af fornævnte Gaard »ath« Paaske, nu sidst var, og ej han var stokket eller tvungen i nogen Maade dertil. Item hørte vi den samme Dag, at Jes Nielsß stod for menige Sognemænd og spurgte, om nogen ham skyldte, og bød sig til at pleje hver Mand Ret, for »huilkæ« de kunde ham skyldte; d[a] skyldte ham ingen, men al menig Almue takk[ede] ham godt. Sig. nostra. Datum *etc.*

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1-2. Utydelige; 3. Bomærke. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [2134]

Aug. 3. Therbern Matesß¹ Præst i Clim og Officialis i Han H., Gerluff Martenß Prior i Øø, Symon Bork Præst i Faarsøø, Esger Bundæ, Anders Griis, Esgi Wolf. Sønd. før Laurencii Dag paa Koldrvp Kirkegaard fik beskeden Svend Jes Nielsß Foged paa Agord et Tingsvidne af 24 Dannemænd: Henrik Skreder, Helli, Cristern, Michael, Pouel, Tord Therkelß, Bord, Jæspær, Nis Bordß, Jes Bosß, Jes Perss, Las Jenß, Jes Glad, Henrick, Cristern Persß, Per Knap, Per Bong, Jap Skyt, Las Hanß, Per Michelß, Hans Degen, Henrik Galle, Mates Iwerß og Matesß Tamß; hvilke vidnede, at de hørte og saa' den samme Dag, at Jes Nielsß paa fornævnte Kirkegaard bød sig til, at om nogen ham skyldte, da vilde gøre hver Mand Ret, for »huilt« Sag de kunde ham skyldte med Rette; da takkede ham alle godt. Item vidnede fornævnte Dannemænd, at de har hørt, og dem vitterligt er, at Jes Nielsß ej har taget fra Bønder eller nogen anden i nogen Maade, det de har hørt, som Las Dan skyldte ham for. Item vidnede de, at de har hørt, at Las Danß sagde inden 4 Stokke, at vilde Mauritz Nielsß af Agordz Foged have noget Ærende paa Mauritz Nielsß Vegne, da skulde han dem have i Heden uden for Tingstokke og ej paa Tinget. Sig. nostra. Datum *etc.*

Papir med Rester af 1[!] Segl paatrykt fornedet: G. 644; omtr. samtidig Paaskrift: »Eth breff, som lyder pa Hartzløff, liger her inde«. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [2135]

Aug. 7. (Bisp Peder af Ribe) anbefaler i Brev til Ribe Kapitel Pether Henricsß til en ved Dødsfald ledig Plads (i Kapitlet?) og skriver om Mester Laghe.

Medtaget Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Missiver II. 37.* [2136]

Aug. 10. (Reg. *6589.) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 161, Fol. 909 L. 14 f. n.; samme, Bispekrøn. Bl. Dd ii, Fol. 105 L. 15 og 16.* Mulig efter tabt Brevbog, jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltn. i det 15. Årh. S. 125 og Arup i Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2137]

Aug. 16. Christiren[!] konning. Alß hertzoch Adolff unse zelige ohm den kerckheren under Freßlandt ehren kerckboelen, nadem se vele tidt de sacramenten tho geuende und ehre folck tho lerende und darup tho warende hebben muegen, tho der ehre Gades frye von diken und syelen wegen und von allen meinen werken gegeben hefft, hebben wy, up dat de kerckheren voer Freßlandt, nomblichen in Stapelholm, Suedergoess harde, Hatstede marks, Noergoess harde, Boking harde und Kar harde sich in den deinsten Gades desto better hebben moegen und vor unß und unsen husfruwen konninginne Dorotheenn, unse kindern und nakomlingen und unsen itzlichen oldern und vorfaeren in allen ehrn myssen Godt flitigen bidden schoelen, ehme ehre kerckboell, dar de kercken up fundiret und bewedemet seint up der geist und marcks fry von dyk, syle und wege, darup kumph, tho ewigen tiden gegeben. Ock schoelen de prestere deß negesten dages, waner se ehrn kallandt holden hebben, dar alle thor stede ein myssen singen von der drefoldicheit, und de anderen kerckheren ut den harden, dar mein nein kallandt holdt, schoelen deß jhars up ein behechliche stede und tydt tho samende kamen, alß idt de bischoep tho Sleschwich mit ehm schickende werde, deßgleichen eine myssen singen in vorgeschreue wise und vor unß, unse vorfaeren und eruen, leuendigen und doden, in allen ehrn myssen tho biddende pflichtich wesen. Hefft auch jennich von den prestere meer ackers edder wisch, wan vorgeschreuen iß, tho siner kercken, dor schall ein ißlich up deycken und dammen; und furder schoelen se bruken sodaner fryheit, alß de kerckheren under Freßlandt brukende seint na inholdt der breue unses ohmes vorgeschreue ehm dorup gegeben. Wy hebben

unse koninckliche secret an desen breff heten hengen. Gegeuen up dem berge tho Flensßb. am sonauende in den achten dagen Unser fruwwen assumt.

[Orig. Frislands Præsters Arkiv.] Afskr. fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: Gl. kgl. Saml. 4to 3144. — Anført i Stadfæstelse 1630 Sept. 24 af Christian IV i Udtog efter en troværdig Kopi, forevist af »sembtliche prediger und diener am wortte Gottes zu Borlum, Langenhorn und Bercklum«. RA. Patenten 1630-31 Bl. 136 a (trykt — o: Brevet af 1630 —: *Stemann, Urkundl. Beiträge* S. 78, dog ikke efter Patenten). [2138]

Aug. 21. Nis Jenß Foged i Hinstet H., Powel Nielsß, Las Paalsß, Nis Laurensß, Jon Persß i Withom, Jes Persß i Owe, Nis Hansß og Las Persß. Torsd. før Bartholomei fik Hr. Eler Iwersß Præst og Provst i Hinstet H. paa Hinstet H.s Ting et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Las Palsß, Jes Michelsß, Nis Jebß, Nis Laurensß, Las Persß, Nis Persß, Nis Matessß og Las Høelm; hvilke vidnede, at de saa' og hørte Hr. Eler Iwersß hans Lovhøringe paa fornævnte Ting, hvilke kundgjorde, at Hr. Eler »warthe« med Lovhævd saa meget, som ligger østen Tabæhwat og Bækken ad Midtstrøm sønden ned til Fjorden og norden op ad Dalen, »anthøget« op indtil Stolphøghe [og] saa langt nord, som den Sten staar i »anthøget« ind til Stubdrop Mark, det »warthe« han med Lovhævd at bruge i »fiølge« til Ow By, hvo som Ejer er i Ow, og hver bruger, som de tilforn brugte; og »warthe« han det, som Fogeden og Herredsmænd funde ham for Rette paa Tinge, med gode Præster og fribaarne Mænd og gode Bønder, at de har det brugt til Owe By ukært i 60 Vintre, og mælte de hans Lovhævd ved Magt, saa længe hun fældes lovlig med Bisp og Bygdemænd. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 8. Bomærke; omtr. samtidig Paaskrift: »Lawfhefd pa Ow mark omod Hoofftwedh«. Viborg Bisp's Arkiv; *ÆA. II. 340*; ^a1861 af Pastor emer. C. Praëm foræret til Gehejmearkivet^a. LDipl. 1461 Apr. 2 og 1466 Aug. 21. [2139]

^{a—a} RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XVII.*

Aug. 22. *Reg. 4297* = *6590. A.* Perg. [med 4 Segl^a]. Slesvig Bisp's Arkiv; *ÆA. V. 486* (RA.). *Stemann III. 94.* — **Aa.** Afskr.: Svavstedbogen Bl. 65 a. [2140]

^a) Aa nævner »drei kenliche segell«.

Aug. 23. Bisp Peder af Ribe beder efter Kongens Anmodning Ribe Kapitel om, at Hr. Ottæ Nielsß maa faa Kantoriet.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Ribe Kapitels Arkiv (RA.).
Missiver II. 38. [2141]

Aug. 23. Went Vrese knape. An Hastede mersch bouen by der ow Arlewat oppe na der brugghen unde vort bouen der brügghhe, des ghelick by Bamstede brugghhe synt vele wische, de des winters unde, wanner it grote vlude synt, best[ouw]et werden, unde doch nene dike dare to lecht zint, ok gheuen ze nicht to den sylen neddenne in der mersch. Myn inghesegel. Geuen to Swauestede an Bartolomeus auende.

A. Perg. [med 1 Segl]; det i Teksten i [] satte er suppleret fra Aa. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 481* (RA.). LDipl. — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 89 a. — Trykt: *Westphalen IV. 3129 Nr. 54* (forkortet og uden Dag). (*Reg. 4298* (uden Dag).) [2142]

Aug. 25. Pär Jepson i Ystedt kvitterer Hr. Magnus Ageson og hans Brødre for Arv.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 395. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 82.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 5 b Nr. 10. Jfr. *Weibull, anf. St.* [2143]

Aug. 27. Vi Cristiern Konge fordrager og kvit lader Hr. Erick Ottessøn vor Hofmester for al den Rente og Afgift, som han os give skulde af de Len og Pant, som han af os i Værgе har, som nu i Sommer i Kiøbenhaffn tilladen var af vore Raad i Danmark, som »oc« [!] hver tredie Penning af al Rente, som til Forlening er, og hver fjerde Penning af »pantten«. Og sammeledes lader vi ham og hans Fader Hr. Otte Nielsøn kvitte for den Rente og Afgift, som de os i saa Maade give skulde af Hasens, som de i Pant har. Thi lader vi dem kvitte for alt ydermere Regnskab derom. Nostrum secretum. Datum in monasterio Ømcløster 4. fer. post f. Bartholomei.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 15).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4 to 94 S. 182.

a—a) Saaledes LDipl.

[2144]

Aug. 28. Pether Niels¹ Byfoged i Aars, Jes Matis⁴, Marten Hagens³, Jes Terkiels³, Jepp Rød^z[?]⁵ Raadmænd og Owe Niels³ Suder². Torsd. efter Bartolomei Dag paa Aars Byting fik Cristern Mandtrvp Borgemester i Aars et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Store Marquard, Eskil Rimsnider, Olaff Høgh, Per Niels³, Jes Pawels³, Owe Niels³ Kremer, Per Wilde og Clemen Suder; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting

2 Dannemænd Owe Nielsß Suder og Per Oweß Tymmerman, hvilke vidnede, at det var dem vitterligt, at den Jord, som Nis Tyrisß paa boer ved Knuth Rolpis Port, er Byens rette Jord, og den Tid der »worth« Stenbro forlagt for Jorden, vilde Nis Michelsß ej bevare sig med Jorden og ej heller lægge Stenbro for den. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke (*sigillum ofe nelsen*); 3. Bomærke; 4. Bomærke (*sief matfen*); 5. Bomærke (*sigill iacob oeffton*). Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [2145

^a) RA. Reg. 60 S. 267.

Sept. 1. *Reg. 4286**. [^a Orig. med Kongens Segl. Fandtes i Viborg Domkirke.^a] Afskrifter benyttede i det nedenauførte Aftryk: AM. 8vo 5 Bl. 72 a; sstds. 8vo 17 Bl. 106 a; sstds. 12mo 447 Bl. 106 a; sstds. 12mo 451 Bl. 126 b; sstds. 12mo 446 Bl. 106 a; sstds. 8vo 12 S. 352; sstds. 8vo 10 Bl. 107 b (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 800 S. 259); AM. 4to 28 Bl. 146 b. — Andre Afskrifter (fra 15. Aarh., c. 1500 og Tiden indtil c. 1550): AM. 4to 7 Bl. 132 a; sstds. 8vo 16 Bl. 235 b (ufuldstændig); sstds. 8vo 233 II Bl. 7 b; sstds. 12mo 442 Bl. 88 a; sstds. 12mo 445 Bl. 184 a; Gl. kgl. Saml. 4to 3135 Bl. 228 b; sstds. 4to 3136 Bl. 230 a; sstds. 4to 3137 Bl. 450 a (ufuldstændig); sstds. 8vo 3658 Bl. 125 a; Thott 8vo 585 Bl. 215 b; Uldall 4to 228, bagest (ufuldstændig); RA. Danske Kanc., Erik Krabbes Lovarbejder I. 6 Bl. 33 a og 164 a; Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. C 43 Bl. 173 a (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Kall 4to 562); Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. C 46 Bl. 144 a; Uppsala UB., De la Gardie Nr. 60 Bl. 95 a; RA. B 1, Haandfæstninger. — Yngre Afskrifter (fra Slutningen af 16. Aarh. indtil 18. Aarh.): AM. 4to 29 Bl. 36 a; sstds. Access. 9 Bl. 172 b; Lunds UB., Haandskr. J 4to 55 Bl. 167 b; Uldall Fol. 11 Bl. 45 a; Additam. Fol. 226 a; LDipl. (forskellige Afskrifter). — *Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 67.* — Afskr. fra c. 1700 af latinsk Oversætt. (mulig foretagen af O. Sperling d. y.): Thott 4to 2000, bagi. [2146

^a—^a) Saaledes den i det anførte Aftryk benyttede Tekst D og flere andre Afskrifter.

Sept. 13. Jep Beyntsß¹ af Gerderop. Jeg har med min Husfrues Samtykke Cristine Pethersdotter solgt »welborligh« Md. Hr. Johan Oxe R. en Gaard i Brwnetoffte, som min Husfru arvede efter sin Moder Hus[tru] Karine, for hvilken Gaard jeg kendes mig fuldt Værd op at have baaret. Og har jeg med min Husfrues Begæring og Fuldbyrd opladt ham al min Husfrues Rettighed, som er i Falster[?] først en fuld Søsterdel i Alsløøff, en Søsterdel i Kyppinghe, som Emm[?]. . . . Sønner i Væрге har, og 2 Gaarde i Wedby, 1 øde og 1 bygt, som Kalentegilde i Væрге har, og jeg ingen anden har undt eller vil unde end ham, med saa Skel, at han skal det selv inddele efter den Arv, som min Husfru falden er. Medb. af beskedne Mænd Niels

Andersß, Wilkyn Nielsß⁹ »burghemestere« i Helsinghøør, Pether Hansß og Jep Gøg. Datum Helsingør in profesto exaltac. crucis.

Perg. med [5] Segl: 1. Biv 2; 3. Utydeligt Brudst. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2147]

Sept. 14. Symon Persß Kapellan i Owgarthe, Jes Persß i Owe, Jes Knutsß, Nis Hansß, Jep Ascersß, Hans Clawesß, Nis Morthensß⁷ og Hans Werniksß. Sønd., som hellig Kors Dag var paa exaltacionis, fik Hr. Eler Iwersß Provst paa Owe Kirkegaard et Sognevidne af 12 Dannemænd: Jes Persß i Owe, Stephen Griise, Anders Persß i Tostrop, Anders Michelß, Nis Morthensß, Jepp Nielsß, Anders Jensß, Per Thordsß, Oleff Skoningh, Michel Persß, Lille Per Persß og Nis Persß; hvilke vidnede, at de har det brugt til Ow By saa meget, som ligger østen Tabehwath, hvo som Ejer er i Ow, ukært mere end i 60 Vintre før nu, Morthen Thomæsß giver Kære paa. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 7. Bomærke; omtr. samtidig Paaskrift: »Sognewind omodh Hoffthwedh pa Owmark«. Viborg Bisp's Arkiv; *ÆA. II. 341* (med urigtigt Aar 1465); ^a1861 af Pastor emer. C. Praëm foræret til Gehejmearkivet^a. LDipl. [2148]

^{a-a)} RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Gehejmearch. III S. XVII.*

Sept. 21. Bisp Peder af Ribe beder Ribe Kapitel om at gøre en Ende paa Clausen Ærinder.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Ribe Kapitels Arkiv; senere ejet af G. L. Baden (RA.). *Missiver II. 38.* [2149]

— Kundgør vi Jens² Biskop i Aars, Hr. Jens Mattesß af Wæsburgh, Hr. Gwmdi Nilß, Hr. Niels Cristernß, Hr. Cristoffer Lycke RR., Marthen Krabbe, Eric Hwas, Iwer Andersß, Swend Terbernß¹⁰, Jøren Krumpen, Oluff Sommer¹², Anders Bindrup og Pether Hindh VV., som tilskikkede er af Kong Cristern for Biskop og Bygdemænd at sige Ret imellem velbyrdige Md. Llaghe Brock og 2 hans Svende Slæt og Pether Marthenß paa den ene Side og Hr. Anders Jacobsß med de 3 Herredsnævn, som var Tygi Nilß i Karlby, Thomes Laurensß i Daxstrvp, Anders Persß i Karstrvp i Digisgard, Anders Petherß ibid. i Vestergord, Michel Petherß i Veringh og Thomes Thorngord i Astrvp med deres Tilfølgere om 3 Aaraadstog, som de svor L. B. og hans Svende over, paa den anden Side, hvilke Herredsnævn Hr. A. J. opkrævede over L. B. og hans 2 Svende; da efter Laghe og forskrevne 2 hans Svende og forskrevne Hr. A. J. og 3 Herredsnævn

lovlig stævnedede Tiltale, Gensvar og Bevisning, med Kong Cristierns, Hr. Eric Ottsens, Hr. Axzel Lagheßs RR. og andre gode Mænds, som da hos var, Samtykke siger vi for Rette forskrevne 3 Aaraadstog magtløs at være og forskrevne 3 Herredsnævn nederfældig at blive for forskrevne Aaraadstog, som de urettelig svor L. B. og hans 2 Svende over, og bør forskrevne Aaraadstog ej komme L. B. eller hans 2 Svende til Skade paa deres »manheldh«. Kong Cristiern¹ har hængt sit Indsegl for dette Brev med vore Indsegl. Givet og gjort i Randers die Mathei ap. et ewang.

Perg. med [14] Segl: 1. K. 78; 2. G. 736; 10. Hxl 14 (Udsøn); 12. Lv 93. Gl. Estrup Godsarkiv; 1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). [2150
a) Jfr. dettes Journal S.25.

Sept. 22. *Reg. *6591.* [Orig. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel).] Optaget i 1467 Sept. 22. Herefter: *Dipl. Chr. I S. 178.* — Afskr. af Th. Bartholin (efter Opgivelse efter Orig.): Bartholin F VI 88 (jfr. 39). [2151

Sept. 28. Anders Bingh¹ a w. Jeg har opbaaret 16 lypske Mk. i gode rede Penge af beskeden Md. Nis Jepsß i Agorp paa Laxmans Vegne, hvilket han min Hustrus Fader, hvis Sjæl Gud naade, skyldig var. Og lader jeg ham kvit for hvers Mands »tilltha«. Mit Indsegl. Scriptum in profesto Michaelis.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Iii 7. Peder(?) Laxmands Arkiv (RA.). [2152

Okt. 2. *Reg. *6592.* Papir med Rester og Spor af [30!] Segl paa-trykte forneden: 3. Lxviii 18 (Thott) (de meget faa af de øvrige, der kan identificeres, er rent svenske). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.!). *Dipl. Chr. I S. 179; Rydberg III. 290; Norges gl. Love 2. R. II. I. 164.* [2153

Okt. 3. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Søndra Hallandh. Vi byder hos eder velbyrdig Md. Hr. Boo Stensß nu 2. Tid, at I inden 15 Dage efter, at dette vort Brev er læst, udlægger velbyrdig Md. Karl Beyentsß 2 Gaarde i Aggherbek i Quidbillæ S. eller kommer for os derom inden forskrevne Tid med alle eders Breve, som I paa forskrevne Gaarde har, og undgælder derom, hvad Ret er, under eders Faldsmaal, som Loven udviser. Datum fer. 6. post f. Michaelis nostro ad causas sub sig., teste justiciario nostro Kettilo Nicolai de Haresborgh.

Papir med Udskrift: Søndra Hallandh inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: vistnok Fi 2 (*sigillvorn olavi ruth*), og samtidig Paaskrift: xv dies. Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB., Papir). [2154

Okt. 4. Brev af Pähr Hinrickszon Landsdommer i Skane om en Strid mellem Ærkebisp Thwä i Lund og Magens (Hack^a) om en Mølle.

[A. Orig. Lunde Ærkebisp's Arkiv; *ÆA. IV. 301, F. 12?*] **Aa.** Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 396. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 82.* — **Ab.** Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 22, Nr. 631. [2155]

a) Saaledes Ab; mangler i Aa.

— Gøtzstaff Karlß beder Fru Mæritha, Hr. Ake Axelsons Hustru, om at tage vel mod hans Bejlen til hendes Datter Ingeborge.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Missiver II. 39.* [2156]

Okt. 6. *Reg. *6594.* Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). v. Möller, *Halland I. 328; Missiver II. 40.* [2157]

— *Reg. *6593.* Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Styffe III. 172; Missiver II. 42.* [2158]

— Vidne af Malmø Byting, at Päder Jenson i Mallmø skødede Præsten Yrgen Jenson en Jord i Malmø.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 397. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 83.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 9, Nr. 284. Herefter: *Weibull, anf. St.* [2159]

Okt. 9. Pether Jenson m. fl. Borgere i Mallmø sælger Sogneherreren i Bursløf (Jørgen Jenzon) en Gaard i Malmøge.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 398. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 83.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag, og hvor Gaarden siges liggende i Adelstratet eemällom fru Kirstines gard [!]: SvRA. E 102 a, Sextern 9, Nr. 285. [2160]

Okt. 10. Niels Roodh i Rawnstrop gardh og hans Hustru giver Alborgh Helligaandskloster et Byggested i Rawnstrup i Slet H.

Perg. [med 6 Segl: 1, 3-6. Nævnte af Langebek 1751 i LDipl.]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 199.* [2161]

Okt. 15. Sthii Nielsß Byfoged i Roskilde, Boo Jensß Borge-mester, Jens Bonde, Jes Lydkesß Raadmænd, Ingwer Palmesß, Per Pæthersß⁶ og Jes Nielsß Bymænd sstds. Onsd. efter Calixti Dag paa vort Byting i Roskilde gav hæderlig Kvinde Sice Andersæ beskeden Md. Oleff Skinnere Borger sstds. Fuldmagt at skøde Hus og Jord paa hendes Vegne, holdende ham under højre Arm. Da skødede O. S. en Gaard, som S. A. havde liggende i Roskilde i s. Bothel Sogn sønden paa Torffgaden vesten fra s. Bothels Kirke mellem den Jord, som Per Hansß Smet paa boer, og s. Bothels Kirkejord, til en hæderlig Kvinde Bothel Anderssæ, Andres Wæffuers Efterleve. Og er denne Jord 41 Alen syelenskæ

ved Torffgaden paa Bredden; Længden fra Gaden i Sønder holder 4^{1/2} Alen og »sexsinste« Alen syelenske. For hvilken Gaard S. A. kendtes sig at have opbaaret fuldt Værd af Andres Wæffuers Husfrue Boeldh og A. W. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Udslidt; 6-7. Bomærker. Senere (jfr. 1501 Jan. 22) til Roskilde Kapitels Arkiv (Laurencii Alter^a); 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet (RA. Roskilde (Tillæg)). [2162

a) Saaledes ifølge en omtr. samtidig Paaskrift bagpaa.

Okt. 15. Kongen tilskriver Odde Hanssøn Kannik og Official i Roskilde om en Sag mod Cristiern vamme Haghen.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Christiern van Hafns Arkiv (RA.). *Missiver I. 31.* [2163

Okt. 19. Erengisl Nielß¹ i Hamerstade. Jeg og min Hustru Birgitta Olafsdotter² er saa »warde« overens i vore Frænders og Arvingers Raad og Samtykke Hr. Eric Axelß paa min Hustrus Vegne og Hr. Erengisl Gedde paa mine Vegne, at ihvilken os efter den anden lever, skal gøre vor Sjælerøgt med vort Købegods, som vi har købt med vore »aflingom peningom« og min Hustru tilfalde kan efter mig i hendes »morgengawm« i Hamerstade eller hvad Ejer det være kan eller mig efter hende »gifwinde« for vor Sjælerøgt til Domkirker og Klostre, som mellem os talet er, og Pilegrimsrejser, hvilke er til Rom, til den hellige Grav og til s. Jacops Stad, hvilke Rejser som[!] vi med begges vort Samtykke har solgt mit Gods hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Eric Akeß R. for 500 rynske Gylden, som mig til Arvs faldt efter min Søn Algot Erengilson, som han arvede efter sin Hustru Fru Karine Hansdotter, Hælvten af Galmenthorp gard og 3^{1/2} Læst Korn i Loland derunder liggende, 1 Læst Korn i Sieland mellem Kallunborg og København; denne Sum Guld skal Hr. Eric Akeß antvorde til disse trende Rejser, og hvilken som af os efter den anden lever og ham mit Brev fanger, er det jeg, da annamme jeg forskrevne Guld; er det min Hustru, da annamme hun samme Sum Guld til forskrevne Rejser; og hvilken af os som efter den anden lever, holde disse Artikler i saa gode »sanne« og Tro, som vi mellem os lovet har. Vore Indsegl. Medb. af ærlige og velbaarne Mænd Hr. Eric Axelß³ i Langnø og Hr. Erengisl Gedde⁴ »ridder« af Geddeholm. Givet og skrevet i Stocholm paa Grobrødherholm Sønd. efter Kalixti Dag.

Perg. med 4 Segl: 1. Svensk; 2. Lxviii 38 (Thott); 3. Lxviii 18 (Thott); 4. Eiv 1. Birgitte Olufsdatter Thott af Hammarstad's Arkiv? (SvRA. Perg.).

[2164

Okt. 21. Cristiern [Kon]ge. Paa de 11000 Jomfruers Dag i Sakristien i Roskilde Domkirke for os, nærværende disse vore Raad: Biskop Oleff Morthensß i Roskilde, Hr. Niels Ericksß vor Kammermester, Hr. Johan Byørnsß, Hr. Corrofitz Ronnow, Hr. Johan Oxe, Hr. Oleff Lwnghe, Hr. Johan Frille, Hr. Werner [Pa]rspergher, Hr. Engelbrecht RR., Keldh Nielsß og Anders Jensß, var Hr. Oddhe Official i Roskilde, vor Kapellan, og berettede, at Beynt Bille vilde have det Gods i Forsvar med Gæsteri og Tjeneste, som vi ham befalet har med Heddinge, og spurgte os ad, om ham burde det nyde med Kirken og anden Kirkens Rettighed eller næste Arvinger, som Godset har givet til Kirken. Da funde vi og forskrevne vore Raad der saa paa, at Hr. Oddhe vor Kapellan til vort og Kronens Kapel i forskrevne Domkirke burde det Gods at nyde med Kirken i saa Maade, at Gudstjeneste skal holdes efterdi, som Hovedbrevet, derpaa givet er, indeholder, som Hr. Johan Byørnsß først dertil svarede, som næst Arving er efter Hr. Johan Oleffsøn, som forskrevne Gods til forskrevne Kirke gav. Thi forbyder vi alle og særdeles dig, Beynt Bille, dig at bevare med forskrevne Gods eller at lade besvære de vornede, som boer paa forskrevne Gods, med Gæsteri eller i andre Maader under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum Roskildie in monasterio ordinis predica[to]rum nostro sub regali secreto *etc.*

Perg. [med 1 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (AM. XXVI. 7). [2165]

Okt. 26. *Reg. *6596.* A. Perg. med 4 Segl: 1. K. 78; 2. K. 82 (kun ubetydelige Brudstykker); 3. G. 176; 4. G. 193. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (RA.). Herefter: *Dipl. Chr. I S. 180* (∴ det i Teksten aftrykte Eksemplar). — B. Perg. med 1 Segl: K. 78. Samme Arkiv (∴ det *anf. St. S. 181 Note* omtalte »andet Eksemplar«). [2166]

Okt. 28. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Søndræ Hallandh. Vi byder hos eder velbyrdig Md. Hr. Boo Stenß nu 3. Tid, at I inden 10 Dage efter, at dette vort Brev er læst [*osv. som 2154 indtil.*] udviser. Datum Haresburge die Symonis et Jwde nostro ad causas sub sig., teste Ketillo Nicolai de Haresborgh justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Søndra Hallandh inhabitantibus, Rester af 1 brevluukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: formodentlig Fi 2 (**sigillom olavi ruth**), og samtidig Paaskrift: x dies. Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB., Papir). [2167]

Nov. I. Reg. *6598. Perg. med 1 Segl: Grev Gerhards. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 4). *Dipl. Chr. I S. 182.* [2168]

— Reg. *6597. Perg. med 1 Segl: K. 78. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). *Antislesvigholst. Fragm. VII. 63.* [2169]

— Cristiern koningh. So also wii etlike unnsede slote in Sleßwiik, Holsten unde Stormaren vor gnante summen geldes vorpandet hebben, unde wii unnsede brodere heren Gherde greuen to Oldemborg unde Delmenhorst etliken summen geldes na uthwisinge unser besegelden breue schuldig sind, gunnen wii deme suluen unnsede brodere in vorwaringe sodans sines geldes 2 edder 3 unser slote darsulues intolosende unde de 4 jarlangk unaffgeloset to beholdende, unde wanner de 4 jar ummegekomen sint unde wii sodane slote wedderlosen willen, scholen wii eme de losinge eyn jar touorenn vorkundigen mid unnsede openen besegelden breue. Ock wes unnsede broder an den suluen sloten redeliken na unnsede rade verbuwende werdet, schal stan bii 2 unser unde 2 siner frunden, de wii an beiden siden darto tekenende werden, unde solk gelt scholen wii eme mitsamt deme houetsummen, wanner wii eyn edder mehre slote, also he van uns in pandesschen wehren hefft, inlosen, betalen. Ock schal unnsede brodere uns an dessen unnsede sloten, de he inlosende werdet, eyne truwe hant unde slotzlouen holden, unde unnsede opene slote wesen to allen unnseden noden, jodoch unnsede brodere to neneme schaden sines geldes, also he tor tiid an den suluen sloten hefft. Unnsede koninglike secret. Datum an unnsede slote Kopenhauen ame dage Aller Godes hilgen.

Dn. rex per se commisit.

Perg. [med 1 Segl]. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). LDipl. [2170]

Nov. 5. Testamente af Hermen Halepaghe Borger i Borch.

Perg. (udskaaret forneden). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 32). Udtog: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 53.* [2171]

Nov. 8. Ærkebisp Thwā meddeler Matz Tukonis^a, at Pether Henrichson skulde beholde St. Jørgens Kloster, og Matz beholde Skipperzløf. [Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 399. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 83.* [2172]

a) Sigtens Fejl for Takonis; jfr. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 155.*

Nov. 11. Boo Piig Ærkedegn i Lund testamenterer s. Georgii Kloster i Lund en Gaard i Malmøe.

[Orig. Lunds Hospitals Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 165. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 84.* — Et andet, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 7. [2173]

Nov. 18. Oleff Martens¹ V. For Gavn og Kærligheds Skyld, som ærlig og velbyrdig Md. Hr. Eggerd Fritle R. mig bevist har, tillader jeg, at hans Øg maa gange paa min Grund i Smedztorppe S. og holdes mine Tjenere uden Skade, som han bedst kan. Sig. meum cum sig. nobilium virr. Dn. Johannis Fritle² de Wghersleff et Benedicti Hoffuenskilt. Datum octava Martini.

Perg. med [3] Segl: 1. Hxv 10 (Gyrstinge); 2. Flxiii 9. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. [2174]

Nov. 20. *Reg. 4257* = *6601.* A. Perg. med 1 Segl: Kong Edvard IV.s Dobbeltsegl. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 398, A 7?* (RA. England, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 163*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 145, Fol. 903 L. 17* (formentlig herefter og ikke efter 1952), og *V. 148, Fol. 904 L. 21 f. n.* — Aa. Vidisse 1600 Marts 13 af Rektor og Professorer ved Københavns Universitet. Papir med 1 Segl. (RA. T. K. U. A. Alm. Afdel., Pk. Tractaten und Alliancen zwischen Dennemark und Engelland^c). [2175]

Nov. 25. Isaach Nielson Kirkeherre i Ewärde Kirke i Gärsz H. sælger Jens Bing Domprovst i Lunda Domkirke alt det Gods i Swerige, som han har arvet efter Lindorm Biörnsons Hustru Ceciliaä.

[A. ^aOrig. med [6] Segl: 1. I Sigilfeltet en Kalk, hvorunder et Skjold (i³aac nil³son); 2. Skjold, hvori en Skraabjælke (s boo piig p³rbiteris) (c: et andet Signet end Fxxvi 1, men formentlig det samme Vaaben (2 halve delte Lillier i et skraadelt Skjold), saa at Tegneren vel har misforstaaet det formodentlig utydelige Eksemplar); 6. Utydeligt Skjold (s iohannis arve³sons).^a Senere (jfr. 1472 Okt. 22 ell. 29) til Ture Jönsson Svarteskånings Arkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: SvRA. Lars Eriksson Sparres Kopibog B 16 (tidligere J 7) Bl. 401 a. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 84.* [2176]

a—^a) Saaledes efter Tegningen i Aa.

Nov. 27. Ebby Pers¹ Foged i Hinstet H., Bertill Horby, Powel Niels¹ i Rostrop, Anders Jeps¹ i Horby, Jes Pers¹ i Owe, Marqward Twls¹, Woghen Morthens¹ og Nis Morthens¹. Torsd. før Andree fik Hr. Eler Iwers¹ Præst paa Hinstet H.s Ting et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Pers¹ i Hwarwe, Nis Anders¹ i Tostrop, Jes Michels¹, Nis Torkils¹ i Dosdrop, Cristen Pers¹ i Stenstrop, Las Matess¹ i Gamdrop, Nis Morthens¹ og Clawes i Stenstrop; hvilke vidnede, at de saa' og hørte hans Lovhøringe paa fornævnte Ting, hvilke kundgjorde, at Biskop Knud i Wiburgh lod gøre Lovhævd paa Owegard,

som Fogeden og Herredsmænd funde ham for Rette »a« Tinge, for ret Endel, saa at ingen har Del i Owegards Mark; og særdeles lod han gøre Lovhævd paa Wosse Mølle og den Ørredgaard til ret Endel, og som de gode Sandemænd har indsvoret, og lovlig har været »warth« med Lovhævd tilforn. Og var hans Lovhøring paa Tinget og mælte hans Lovhævd ved Magt. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 341* (med urigtigt Aar 1456); ^a1861 af Pastor emer. C. Praëm foræret til Gehejmearkivet^a. LDipl. [2177

^{a-a}) RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XVII.*

Nov. 29. *Reg. 4294.* Perg. [med 1 Segl]. Claus Rønnovs Arkiv (RA.). *Danske Mag. III. 326.* [2178

Dec. 1. Cristiern Konge¹. Crast. die Andree for os i Søsom i Hr. Axel Brades Stue, nærværende Hr. Jæhan Oxe vor Mand og Raad, Hr. Axel Bradhe RR., Beyenth Billæ, Ottæ Knope, Hans Matsß og mange flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Jep Jensß Forstander i Clare Kloster i Roskilde paa hæderlige og »renliffueghe jomfrves« og Clare Klosters og Konvents Vegne med et Papirsbrev, som var et Tingsvidnebrev helt og uskadt, lydende: 887. Sig. nostrum ad causas. Datum *etc.* teste Ketillo Nicolai de Haresborgh justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 578*, jfr. 573 (AM. LXII. 6). [2179

Dec. 2. Wy Cristiern¹ koningh sind schuldich unseme brodere heren Gerde greuen to Oldenborch unde Delmenhorst 27900 lubesche mr. penninghe, also to Lubeke unde Hamborch genghe sind, unde dar en islik gud man deme anderen vol mede don mach in deme lande to Holsten ane hole penninghe, to betalende in den achtedagen Mertens erstkomende mid reden penningen edder mid also uelen voruolgeden noghaftighen panden, dar unse broder den summen des reden geldes mach mede nemen to ener tiid unde uppe ener stede bynnen deme Kile in Wichman Kolers huse, dar he nu inne wanet, edder in ener anderen sekeren stede in deme lande to Holsten, dar unseme brodere behegelik is syn geld uptoborende, unde dar eme dat unentfernet bliue. Alle desse stücke louen wii unseme brodere wol to holdende, ok na mede in de hand to louende eme, unde louen vord to siner truwen hand allen den, de dessen breff hebben myd syneme willen. Offt ok unse broder an dessen

houetsummen van trager betalinghe effte hindernisse wegene an jenighen bewisliken schaden qweme, des scholen wy ene all wol benemen beyde van schuld unde van alleme schaden, dar nene ede edder recht vor to donde. Unse koninglike secrêt. Gheuen ame dingestdaghe na Andree daghe.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). [2180]

Dec. 5. Germin Bænds¹ Landsdommer i Nørræ Hallin paa Kongens Vegne, Abbed Lindrum i Oeskloster, Niels Pæderß³ i Gasewod, Odde Pæderß Borgemester i Kungesbakke. Vi hørte og saa', at velbyrdig Md. Karl Bænds lod læse et Brev paa Fiære H.s Ting beseglet med 3 hængende Indsegl, ustunget og uskrabet, hvilket »ludeth«: 1. *Række Nr. 2733*. Med vore Indsegl. Datum Fred. før Nicolai Dag.

Perg. med [4] Segl: 1. Clxxiv 1; 2. Rundt, i Sigilfeltet en Abbedstav; 3. Hviii 9. Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB.). [2181]

Dec. 7. Knwdh Perß Præst i Ællingh, Morthen Niels², Niels Ywenß, Niels Morthenß VV., Tyghe⁴ i Toln, Pedher Oldy, Seuren Jonß, Joen Smedh og Pedher Perß. Sønd. før Vor Frue Dag concepc. paa Ellingh Kirkegaard fik velbyrdig Md. Mawryns Niels af Agordh et Sognevidne af 24[!] Danneimænd: Las Niels, Asloff i Ydrvp, Pedher Ingwarß, Mikel Jenß, Nis Krogh, Jes Bondß, Bodhel i Bekman, Trvdh Trymß, Joen Smedh, Tyghy i Toln, Anders Engels, Nis Woghenß, Eenwoldh, Nis Lawrenß i Bekman, Kiell i Dwæretwedh, Las Ingwarß, Mates Olß, Jes Olß, Seuren Jonß, Mates Boß, Swen Laurenß, Las Henricß og Jep Deghen; disse vidnede, at fra Wgerbek til Strandby Skov og Mark til Ællingh Aa og Ellingh Aa er fri Fiskevand ud i Havet til Ellinggardh og Lyerbek, og saa fra Ellingh Aa til Fladbek og saa igennem Lyeern er Mawrens Nielsens rette Arv og Endel til Ellinggard, og ingen har der Del i uden et Byggested, som den hellige Kirke tilhører. Item vidnede fornævnte Mænd, at Strandby var »fyskeleydhe«, og de Træer, som staar i fornævnte By, er Mawrensens rette Arv og Eje, og ingen havde Magt at hugge fornævnte Træer uden dens Minde, som boede i Ællinggardh. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [9] Segl: 2. Aix 4 (Vognsen af Stenshede); 4, 8. Bomærker. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (Reg. *6603.) [2182]

Dec. 7. *Reg.* *6602. Perg. [med 1 Segl]. Krarup (Salling H.) Mænds Arkiv (RA. Privatark., kronolog. Række). *Dipl. Chr. I S. 183.* — Udtog anført i Rettertingsdom 1553 Jan. 10 (Tirsd. efter hellig 3 Kongers Dag) mellem Frants Brockenhuss til Eggeskoffe som Embedsmand paa Nyburg og Kronens Bønder og Tjenere i Karup[!] og Snarup; Brevet fremlægges af de sidste. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 192 b; heretter: *Rosenvinge, Domme I. 210.* [2183]

Dec. 8. Cristiern Konge. Hr. Johan Biørns R. vor Mand og Raad har nu »lent« os til vort og Rigens Nytte 100 lub. Mk. i danske Penge, hvilke vi tilbinder os at betale ham inden Paaske næstkommende. Singnetum nostrum presentibus dorsotenus est impressum, secreto non presente. Datum in civitate nostra Ottoniensi die concep. Marie.

[Orig. paa Papir. Johan Bjørnssøn Bjørns Arkiv.] Afskr. (fra 1. Trediedel af 16. Aarh.?) paa Papir med samme Haand som 634; Paaskrift med samme Haand: »Paa papiir, oc er thet thet siwendhe breff«. RA. Danske Kanc. B I 1 a α. [2184]

Dec. 9. Tingsvidne af Aars H., at Sandemænd i Herredet svor det vesterste og sønderste Gaardsted i Smørup til Brorstrup Kirke.

[A. ^aPerg. med 8 Segl.^a Brorstrup Kirkes Arkiv; senere(?) til Viborg Bispes Arkiv; *ÆA. II. 266.* — Aa. Vidsisse 1552 Febr. 27 (Faste-lavn Lørd.) af Wiborig Landsting, givet Hr. Christiern Madsson Sognepræst i Smorup.] Aaa. Afskr. efter Aa: NLA. Viborg Bispearkiv, Stiftsbog 1690, 2. Bd. S. 675. Herefter: *Dipl. Viberg. S. 49.* — Aab. Afskr. efter Aa fra 17. Aarh., atteret af Ebbe Gyldenstjerne og Peder Villadsen (med urigtigt Aar mdlxvi): NLA. Viborg Bispearkiv, Aars H., Smorup Kald Nr. 1. Anført herefter: *Dipl. Viberg. S. 299* under Nr. 5 (med urigtigt Aar 1467). [2185]

a—a) Saaledes Aa.

Dec. 10. Germind Benctsb Landsdommer i Nørrehalland paa Kong Cristierns Vegne, Broder Lindorm Abbed i Aascloster, Swen Benctsb i Wære, Gøde Torbiørnsb i Widøge Præster og Jes Matsb i Elleker a w. Onsd. efter Anne Dag paa Wiske H.s Ting var læst Kong Cristierns aabne Brev, som »almenigheten« i Nørrehalland tilskrevet var, lydende, at det var kærret for vor naadige Herre, at hans Undersaatter i Halland skete megen Vold og Uret af Fogeder, Embedsmænd og Underfogeder. Da opstod velbaaren Md. Hr. Age Axelsb R. i Hywleberch og lod læse og et vort naadige Herres Brev, som ham var tilskrevet, at han skulde hjælpe baade fattige og rige, som Kæremaal havde til anden, saa meget, som Ret var, paa Herredsting og Landsting. Item spurgte Hr. Age Axelsb »almenigheten« ad,

om nogen ham eller hans Fogeder, Embedsmænd eller Svende kunde skyldte, eller om de havde hørt, at de havde bastet, bundet eller voldført nogen Mand eller beskattet til Urette; da stod hans Fogeder, Embedsmænd og Svende ulejdet der til Rette og vilde pleje dem Ret, ihvo dem vilde tiltale. Da takkede »almenigheten« vor naadige Herre for hans Tilskrivelse; og saa takkede de Hr. Age og gav ham saadan Svar, at han har været deres Husbonde og Høvedsmand som en Dannemand, og ingen kunde skyldte ham eller hans Fogeder, Embedsmænd eller Svende andet end Ære og godt, og at han har altid holdt dem ved Ret; og har nogen andet sagt eller kæret for vor naadige Herre, den har gjort først Hr. Age Axelsß og saa os alle aabenbarlig Uret. Item bad os »almenigheten«, at vi skulde give Hr. Age Axelsß dette beskrevet og beseglet. Vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. [med 5 Segl]. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. 1466 Juli 30. (*Reg. *6588.*) [2186]

Dec. 15. »I schøde af Hielmslef herritz ting mandagen nest for *ste* Thome dag 1466, Peder Olleßen i Meßing udgifuet till Ofue Mickelßen ibidem paa Olle Palleßens vegne«.

[Orig.] Udtog fra Aar 1691: RA. Rtk. C. A. a. VI. 3, Div. Korrespondance, Dokum. og Akter Ryttergodset vedk. 1680-1774, IX. 3 Nr. 20 S. 59. [2187]

Dec. 16. Vi Cristiern¹ Konge hilser eder alle Kapitels og Kirkens i Ribe Tjenere, som boer i Synderjwdland. Kære Venner, som eder vel vitterligt er, at mene Kirkens Tjenere i Synderjwdland og Holsten har nu efter vort Raads Raad og Samtykke givet os en Hjælp, saa at hver Mand gav os 1 rinsk Gylden, derfor forundrer os storlig, hvi I med forskrevne Hjælp igen stander ydermere end andre. Da har vi nu befalet Kapitel i Ribe at lade paa vore Vegne forskrevne Hjælp opbære og gøre os der Regnskab af. Thi beder vi eder endnu og [b]yder, at I ufortøvet udgiver os forskrevne Hjælp og antvord[er] den, hvem de af forskrevne Kapitel tilskikker den op at bære. [Og lader] det ingenlunde, saafremt I vil ej lide derom y[dermere] Skade. Ex castro nostro Ripensi 3. [fer.] ante Thome ap. nostro regali sub secreto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Ribe Kapitels Arkiv; senere ejet af G. L. Baden (RA.). (*Reg. *6604.*) [2188]

Dec. 18. *Reg. *6605.* Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 3). *Dipl. Chr. I S. 184*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 158, Fol. 908 L. 22 f. n.* [2189]

Dec. 18. *Reg. 4295.* [Orig. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv.] Afskr. af N. Foss: Gl. kgl. Saml. 4to 2527. Herefter: *Jahn S. 558.* — Andre Afskrifter: RA. Westphalens Dipl., Fol. (3 forskellige: en fra c. 1600, en fra 17. og en fra 18. Aarh.); Ny kgl. Saml. Fol. 901 b Bl. 35 b (fra c. 1600); sstds. Fol. 902, Ark 12 (fra 1. Halvdel af 17. Aarh.); Uldall Fol. 48 S. 112 (fra 2. Halvdel af 17. Aarh.); Thott Fol. 1212; Ny kgl. Saml. Fol. 962 S. 34 (begge fra 17. Aarh.); sstds. 4to 1519; RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. XIII; RA. MS., »Juridisches Manuscript« S. 105 (de 3 sidste fra c. 1700); Ny kgl. Saml. Fol. 959 S. 43; sstds. Fol. 961 Nr. 12; sstds. Fol. 961 b S. 40; Thott Fol. 1029; sstds. Fol. 1214 S. 48; sstds. 4to 2047 S. 170; Uldall Fol. 49 S. 35 (de 7 sidste fra 18. Aarh.). [2190]

Dec. 19. *Reg. *6606.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). *Stemann III. 96.* [2191]

Dec. 29. Mawens Ebbessøn R. inden Rwbergh, Mawens Ingwarssøn Høvidsmand paa Alleholm, Christoffer vamme Hagen »och« Landsdommer i Laland. Efterdi som vi tilskikkede var med Kong Cristierns Brev, at vi skulde ride til Saxkøpingh at høre de Sager til Rette mellem Jess Bossøn og Almuen og »borghmestere« og Raad sstds., da var vi der Mand. efter Juledag med flere gode »mentz owerwærendis« og saa' Bysens Lejlighed; da ligger der en stor Del øde af Byen og i andre Maader, som vel kendendes er. Item talede vi saa til Jes Bossen, at han gav 20 Mk. til af deres aarlige Byskat, som de give »skullæ«, saa længe det kommer for vor naadige Herre; vilde hans Naade »mynsketh eller mereth«, det stande til hans Naade. Om den Tvedragt, som var mellem Jes Bossøn og Almuen, »wort« aftalet paa alle Sider; og skal Almuen være »borghemestere« lydige, som dem bør, og skal »borghmester« hjælpe hver Dannemand Ret, de fattige saa vel som de rige. Derpaa var alle Sager forligte paa alle Sider. Medb. af flere gode Mænd Eric Mathessøn i Krønighe, Jesper Krafæs paa Allewodh. Scriptum Saxkøpingh 2. fer. post nativ. dni.

[A. »Perg.« Saksjøbing Bys, senere »Saksjøbing Kirkes Arkiv«.]

Aa. Afskr. af Langebek: LDipl. — Afskr. af Gram: sstds.; af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 727 d; tarvelig Afskr. 1777: SLA. Saksjøbing Kirkes Arkiv, Kopibog 1306-1771 Bl. 4 b; Afskr. fra 18. Aarh.: RA. Langebeks Saml. Pk. II, Topografiske Saml., Falster og Loll. [2192
a—a) Saaledes Aa.

— Vi Rytter Perß Byfoged i Suenborrig, Anders Jeopß Sognepræst til s. Nicolai Kirke ibid., Per Gisler, Tord Eschildß, Niels Moenß Raadmænd, Hermen Clauß, Suend Jenß og Anders

Matß Bymænd sstds. hørte og saa' Mand. efter s. Hans Dag Apostel paa vort Byting i Suenborrig, at en beskeden Danne- mand Anders Hanß Bymand i Suenborrig fik et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Las Krag, Nis Brun, Nis Kringsule, Per Anderß, Oluff Sudere, Nis Knudß, Hans Nielß og Oluff Bager Bymænd i Suenborrig; disse vidnede, at de hørte og saa', at Hr. Anders Jeopß Sognepræst til s. Nicolai Kirke i Suenborrig samme Dag paa forskrevne Ting kendtes, at han har undt Anders Hanß og hans Arvinger en Jord, som s. Nicolai Kirkes Præstegaard til- liggende er, liggende i Suenborrig i Skattergade østen næst Jep Fynbos Gaard, hvilken Anders Hanß paa boer, med saadant Skel, at Anders Hanß skal aarlig give ^a12 Grote^a saadan Mønt, som i Fyn er gænge, til Præstens Bord, de ^b6 Grote^b om Michelmesse, og de 6^c om Paaske. Og skal ingen Magt have Anders Hanß denne Jord at undleje, imedens han af hende fuldgør, som forskrevet staar. Item stadfæstede Hr. Anders alle de Breve og Artikler, som hans »forfæderne« Præster har givet og gjort paa denne Jord. Vi hænger vore Indsegl for dette Brev. Datum ut supra.

[A. Orig. Senere tilbagegivet til Svendborg Nicolai Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1028, 1039.*] Aa. Afskr. af Provsten Hans Eskilssøn († 1587): FLA. Sunds Herreds Provstearkiv, Sunds Herreds Liber copiarum S. 14. LDipl. (*Reg. 4296.*) [2193

^{a-a}) I Aa er over Linien med samme Haand skrevet: 9 ū. ^{b-b}) I Aa er med samme Haand tilføjet: 4½ ū. ^c) I Aa er over Linien med samme Haand skrevet: 4½ ū.

Dec. 30. Ærbisp Two af Lund bevidner, at Paulus Pose skødede til Lunde Kapitel 1 Gaard i s. Jacobi Sogn i Lund, som den afdøde Præst Two Pose havde testamenteret det.

A. Perg. [med 3 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 156* (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 86.* — Aa. Afskr.: Lundebogen S. 137. [2194

— Phillipa Hansse dotther, Hr. Sywordh Jonssøns Enke, giver Jomfru Inggeborgh Ages dotther, hendes afdøde Søn Hans Sywordssøns Fæstemø, Fiskedim med tilliggende Gods i Westergylland.

A. Perg. med 4 Segl: 1. Cxxxix 6 (s **philippa greve hanßes docter**; Eberstein); 2. Iver Vikingssøns; 3. Fxxxix 11; 4. Norsk. Ingeborg Aages- datter Thotts Arkiv (SvRA. Perg.). *Dipl. Norv. XVIII. 83.* — Aa. Vidisse 1476 Aug. 15. [2195

Dec. 31. Kongen stadfæster de Breve, som Kirkeherren og Kirken i Vedle har paa Fisketiende af Brohøl og af Vedels Mølle.

[A. ^aBeseglet Perg.; men »thend stund thed laae for oß i rette, bleff presselen, som indseglen hengde wdi, af samme breffs skrøbelighet wforuarendis i sønder ryckt«. ^aVejle Kirkes Arkiv. — Aa. Udtog anført

i Stadfæstelse 1539 Febr. 22 (Lörd. efter Fastelavns Sønd.) af Kongen, givet Mester Olluff Nielsen Sognepræst i Wedle.] **Aaa.** Kopi fra 2. Halvdel af 16. Aarh. efter Aa: RA. Reg. o. a. L. 4 Bl. 300 b. Udførligt Udtog herefter: *Danske Kancelliregistr. 1535-1550 S. 82.* [2196

a—a) Saaledes Aa.

Uvis Dag. berghe, Niels Pedersß a w., Tormodh Jonsß og Pæder Jensß Raadmand i forskrevne , at vi var i Haraldenom i Tonsberge Tirsd. før Vor Frue Dag hørte »aa handerband there aff einæ halffwæ« velbaaren Mand Hr. »ffwe« A[sla]k Gudm[un]tztzß med »thii skilorde«, at Aslak satte sta. bergh, som ligger i Wale S. »a« Westfolden og en og ligger i Borre S., fra sig og under for[skrevne] til »ghæ eghæ oc altz affræde«, som hav.... »forno oc nyo« uden Gaards og inden og Hr. Har.... forskrevne Jorder i »abudefal« [?] for sig frit og frelst Vore Indsegl. Givet Sted som^a

Meget medtaget Perg. [med 4 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: ».... bergh i Wale sokn« (fortsat med Haand fra 16. Aarh.): »som Aslag solde her Hartwig« osv. Hartvig Krummediges Arkiv (RA.). [2197

a) Paaskrift foroven paa Forsiden med Haand fra 18. Aarh.: 1466.

Dag? Brev (?) med Omtale af Verner Parsbergs Sendelse til Kejseren.

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 161, Fol. 909 L. 5 f. n.* Mulig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7 R. IV. 531.* [2198

— »Ett stockeneffntt aff for^{ne} herritzting^a, lydende, att Graffuers Jensß hagde ther ladiitt lesßæ ett besegliitt papiirsbreff mett fem indiisgell wnder Guds aar mcdlxvi, lydende, att Esbern Wdsßnn oc Anders Esbernsßn hagde weritt paa for^{ne} ting aar epher aar xx aar oc mere oc förbødh nogen att bruge thett ødhæ bygge oc jordtt, som ligger paa Kollemorthens gadhæ, som theres rettæ arff oc eyæ er, oc ther hagde skurßneffningæ oc menyngæ herritzmendtt wittnett, att samme jordtt oc bygge wor Esbern Wttßens oc Anders Esbernsßns rettæ arff oc eyæ oc giiffuitt ther querst oc ledingh wdaff, oc the aldriig hagde spurtt, att nogen hagde hagtt anten lodh eller deell wti for^{ne} Kollemorthens marck anden endh bonden oc kronen etc.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom (1539) Juni 12 (5. fer. post Barnabe) mellem Jahan Graffuersßkone og Hartwich Skram; den første fremlægger nærværende Brev; den sidste fremlægger Brev af 1504 Dag?. RA. Herredagsdombog 1537-43 (Nr. 2-3) Bl. 38 a. [2199

a) ∴ Nørvang Herredsting.

— »Ett tingswitne aff Hillerßleff herritzting wnder datum mcdlxvi, lydende, att then mølle, som Per Friis lod bygge y Westher Wandith

ſogen, then bygde handtt wti fuorthe och felitt paa alle theres deell, som godz haffuer y for^{ne} ſoghen, och er opbyggt y then feligh, som Offe Taxß hagde ther, och ſom aldrig wor dam eller damßbundh tilforne etc.◀

[Orig. Ove Tagessøn Reventlows Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1546) Marts 15 (Mand. efter Sønd. invocavit) mellem Kieldh Krabbe til Nebbell og Fru Anne, Christoffer Kruß Efterleverske; den første fremlægger Breve af 1485 Dag? og 1494 Dag?; den sidste fremlægger nærværende Brev og Breve af 1470 Dag? og 1475 Dag?. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 44 a. [2200

Dag? ▶Eth obiit beseiglet pergmentzsbreff wnder Gutzs aar mcdlxvi, lydende, at Niels Erichß aff Brotskouff, for^{ne} Niels Jenßens faderfader, hagde beplichtet seg at frii oc frelse Niels Morthenß, for^{ne} Jens Marquardtßens moderfader, all hans gotzs uti Brouist soghen, som udstoedt tiill panth, oc huor handt thet ichi giøre kundhe, tha hagde handt beplichet seg uti samme siit breff at igienfange for^{ne} Niels Morthenß syt panthebref, som handt hagde aff hannom, lydende po then gardt i Brouist, som Mattes Staffenß tha uti bode, frii oc frelse foruthen alle pendinge etc.◀

[Orig. Niels Mortenssøn Vognsens Arkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1541 Maj 4 (Onsd. efter hellig Kors Dag invenc.) mellem Jenss Marquardtß til Lindhzssholm og Niels Jenßen til Brodtschouff; Brevet fremlægges af den første. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 76. [2201

— ▶It gamilt latins breff under dattum mcdlxvi, lydinde, at en wedt naffn Axell Walckendorp hagde presenteret en vedt naffn mester Claus Andersß preer wti Dallum till samme for^{ne} sancti Olauī alther^a effther en wedt naffn her Andmundt^b, som thet nest for hannom hagdt haffde och met dødt affgangen vare.◀

[A. Orig. Glorup Godsarkiv? ell. Nyborg Kirkes Arkiv?] **Aa.** Udtog anført i kongelig Dom 1553 Febr. 4 (Lörd. efter Kyndelmisseday) mellem Axell Walckendorp til Glorup og Jomfru Anne Marßuinsdatther; Brevet fremlægges af den første. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 633. — **Ab.** Det samme Udtog, men med Aar 1467, anført i Rettertingsdom 1554 Sept. 5 (Onsd. efter Egidii Dag) mellem Axell Vrne til Siøgaardtt paa hans Moder Fru Ingertt Knudtt Vrnis Efterleverske's Vegne og Axell Walckendrup; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 288 b.

a) ∴ i Vor Frue Kirke i Nyborg. b) Ab: Amundtt. [2202

— ▶Twende beßegllitt pergmentzbreffue wtgiffuitt i Hamrum herritt wndher Gudtz aar mcdlxvi, thett første lydende, att Erick Crestiernß aff Wrup indworde mett lagheffdt Kybek mett alle the ødhe bygestedher, som liger paa Kibyeck marck, mølle oc møllestedt, dam oc damßbundt, i[n]thett wndertagett; item ii gaarde i Bucker, en gaardt wedt Aßing kirk, item ii ødhe gaardt eye westen fraa Aßing kirck wedt ett wadt oc en ødhe gaardt, hedher Moßgaard, item Huiditt oc Harehott oc Wille hustedt oc then østers gaardt i Kragß nap, som Nis Torstenß

ibode, mett alle theres rette tilligelse, inthett wndertagen etc. Item thett andett lydende, att sandemendt aff Hamrum herritt hagde giortt marckeskiell imelle Volsgaardt oc Wille hustedt osten widt Mombiere wti en saannæ oc ßaa lige synder tiill en toppett houff, som hedher Arnhow; ther giorde the markeskiell emellom Arnborg marck oc Hares-hott marck; saa fraa then h wff oc ßaa offuer en mo sæ tiill en stor sten oc offuer alle for^{ne} marche, ßom samme gaardt paa ligger etc.«

[Beseglede Pergg. Det første (og det andet?): Erik Christiernssøn Fastis Arkiv.] Udtog anførte i Udtog af Stadfæstelse uden Aar 2. fer. post dnicam. cantate af Kongen ( : Rigskansleren), givet Fru Ingeborg (Eriksdatter Fasti) af Stranneth. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 113 b. [2203-4]

Dag?  Tuo p rgmentzbreffue oc i papirsbreff, thet første aff Jerlo herritiz ting wnder Guds aar mcdlxvi lydende, at her Temme Nielsen paa Koldinghu  oc Jes Kort sen bleffue forligt, at Jes schulde bygge en  de gaardt y  dste for kronen met tuo marck guldz jordt met saa skell, at handt schulde  iide frii y iii aar oc  iiden giffue ii marck penninge aarlig etc.«

[Perg.?] Udtog anført (sammen med Udtog af udateret Brev af Kong Hans og af Brev af 1489 Dag?) i Udtog af Stadfæstelse 1543 Aug. 1 (4. fer. post Olau) af Kongen ( : Rigskansleren), givet Seuerin Kort sen i  dtstedt. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 158 a. [2205]

— Erklæring af Kongen og Rigsraadet om, hvor en fredløs kan gribes.

[Orig.] Udtog anført i Biskop Knuds Glosse til Jydske Lov: AM. 8vo 12 S. 93; sstds. 8vo 16 Bl. 90 a; Gl. kgl. Saml. 4to 3135 Bl. 79 a; sstds. 4to 3136 Bl. 70 b; sstds. 4to 3137 Bl. 94 b. Trykt: *Udgaven 1504, 2. Bog 27. Kap. = Kofod Ancher, Lov-Hist. I. 204 = Samme, Saml. jurid. Skr. I. 386.* — Dansk Oversætt. (sikkert efter den trykte Udgave): Gl. kgl. Saml. 4to 3140 a, 2. Bog 27. Kap. (skrevet c. 1580); Uldall Fol. 10, 2. Bog 29. Kap. (skrevet 1607); sstds. 4to 232, 2. Bog 27. Kap.; sstds. 4to 231, sstds. [2206]

—  Capitels Intimation til at udvælge Decanus eftter Johannes Gummonis, som døde d. 2. Aug. (1466).«

[Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] Udtog med Grønlunds Haand: NLA. Ribe Bispearkiv, Diverse Registraturer og Afleveringsdesignationer, Arkivregistratur,  Eske  20 Nr. 30. [2207]

—  M. Peder Marsvin levede 1466^a; om ham taler de begge^b; dog sætter Biskopen ham bedre frem i een anden Orden. Hand og Raad-mænd Hans Nielsen, Jens Clausen og Hendrich Bulg have underskrevet eet Skiøde i Odense Hospitals Gjemme om noget Gods til s. Jørgens Closter sammesteds.«

[Orig. Odense St. Jørgens Gaards, senere Odense Hospitals Arkiv.] Udtog af Jacob Bircherod: Ny kgl. Saml. Fol. 404 S. 278. — Omtr.

det samme Udtog med Haand fra 18. Aarh., men uden Aar: Sstds. 4 to 729 S. 154. [2208

a) I Margenen tilføjes med samme Haand: 1467. 1468. b) c: Thomas Broder Bircherod og Biskop Jens Jacobsson Bircherod.

Dag? »1466. Hr. Hans Pabe Præst i Marslev nævnis i nogle Adkomster og Skjøder udi Odense Smedde-Laugs Gjemme, saa og udi Hospitals Gjemme, item i et andet Hr. Peder Alguysen.

[Orig. Odense Smedelavs og (senere) Odense Hospitals Arkiv.] Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Rostgaard Fol. 18 Bl. 213 a. Afskrifter herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 400 Bl. 254 a; Uldall Fol. 190 S. 175. [2209

— Se 1677. [2210

— »Peder Torsens Gavebrev udi Hessum paa Clausboelet og Hyllegaarden i Svenstrup til Hospitalet. Dat. 1466.◀

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog anført i Registratur fra 18. Aarh.: NLA. Aalborg Bispearkiv, Pk. 1 (»Ældre Reversaler◀), Fortegn. paa ældre Gavebreve Fasc. 2 Nr. 6. [2211

— »2. Ett gaffbreff, som her Chresten Mickelsen i Lumborg haffuer giffuett samme gaardt paa Hiombierig till Hiom kirckis bygning. Dat. tierit 1466.◀

[Orig. Hygum (Vandfuld H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 41. [2212

— »18. Ett skødebreff paa perckement aar 1466 paa en ager till Naffr kircke paa Gaasagger.◀

[Perg. Navr Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 89. [2213

— Kongelig Stadfæstelse.

[Orig. Egebjerg Godsarkiv; sagtens senere forenet med Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 14 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark g. Trykt: *1. Række Nr. 8048*. [2214

— »Kong Christians Gavebref til Hr. Oluf Sommer paa en Gaards Eje i Giænderup *Æ*. 1466.◀

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 10: Thott Fol. 735 S. 36 (Afskr. herefter: Thott 4 to 1449 S. 45). [2215

— »Sognepresten i Aalum hans Skøde til Hr. Oluf Sommer paa 1 Gaard i Wenning. 1466.◀

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 11: Thott Fol. 735 S. 36 (Afskr. herefter: Thott 4 to 1449 S. 45). [2216

— »Kong Christians Tilladelsebref paa nogen Bondejord i Giænderup *Æ*. 1466.◀

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 12: Thott Fol. 735 S. 37 (Afskr. herefter: Thott 4 to 1449 S. 45). [2217

Dag? »Ett tingswinde liudendes paa Kellerup skouff. Under datum 1466.«

[Orig. Kellerup Godsarkiv.] Udtog anført i Register paa Jørgen Barnekov († 1567)'s Breve, ældste Eksemplars S. 3 og yngste Eksemplars S. 2: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [2218

— »Ett tingswinde om Kellerup skouff. Unnder datum 1466.«

[Orig. Kellerup Godsarkiv.] Udtog anført i Register paa Jørgen Barnekov († 1567)'s Breve, ældste Eksemplars S. 4 og yngste Eksemplars S. 4: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [2219

— »Enn biscop oc byemandz domb aar 1466^a udgiffuenn, att samme hefft [o: 618] er vid magtt dømptt.«

[A. Orig. Las Dans Arkiv? — Aa. Udtog se 618 Aa.] Afskrifter af Aa, de fleste fra c. 1600: **Aaa.** Ny kgl. Saml. Fol. 836 b Bl. 40 b; **Aab.** Sstds. Fol. 839 Bl. 59 b; **Aac.** Sstds. Fol. 843 Nr. 142 (herefter: **Aaca.** Sstds. Fol. 838 Nr. 142 (fra 18. Aarh.)); **Aad.** Sstds. Fol. 844 Nr. 116; **Aae.** Sstds. Fol. 845 Nr. 52; **Aaf.** Sstds. Fol. 847, efter det 2. Nr. 53; **Aag.** Sstds. 4 to 1346 b S. 8; **Aah.** Gl. kgl. Saml. Fol. 1136 Nr. 52; **Aai.** Sstds. Fol. 1137 Nr. 51; **Aaj.** Additam. Fol. 151 Nr. 52; **Aak.** RA. MS. Domssamling A Nr. 52 (her ved en Fejltagelse slaaet sammen med 2221); **Aal.** Sstds. Domssamling B Nr. 52; **Aam.** Sstds. Domssamling E Nr. 101; **Aan.** Lunds UB., Haandskr. J Fol. 14 Nr. 55; **Aao.** Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow VI, 2. Nummerering Nr. 12. [2220

a) Aae, Aah: mdlxvi; Aaf: 1556; Aak: 1467; Aal, Aam, Aao: 1566.

— »Enn domb, som erlige oc velbiurdige Johann Ander(sdather)^a aff Aßdall, her Annders Ibß prouist i Boerlund mett flere udgiffuitt haffuer 1466, liudendiß, att Laß Da(n)^b oc Mogens Michelssønn haffde dieris obnne breff oc beuißning, huor de haffde giortt dieris laugheffdt paa skouff oc marck, jord oc fellig, i huor som helst det laae i Torßløff sogenn, oc sandmend hagde dennom medtßuoritt, det funde (the^c) Laß Da(n)^b oc Mogens Michelssønn att (nyu)de^d, bruge och haffue, som dieris laugheffdt indholder, saa lenge nogenn mand kann dett røgge mett lougenn.«

[A. Orig. Las Dans Arkiv. — Aa. Udtog se 618 Aa.] Afskrifter af Aa, de fleste fra c. 1600: **Aaa.** Ny kgl. Saml. Fol. 836 b Bl. 40 b; **Aab.** Sstds. Fol. 839 Bl. 59 b; **Aac.** Sstds. Fol. 843 Nr. 142 (herefter: **Aaca.** Sstds. Fol. 838 Nr. 142 (fra 18. Aarh.)); **Aad.** Sstds. Fol. 844 Nr. 116; **Aae.** Sstds. Fol. 845 Nr. 52; **Aaf.** Sstds. Fol. 847, efter det 2. Nr. 53; **Aag.** Sstds. 4 to 1346 b S. 8; **Aah.** Gl. kgl. Saml. Fol. 1136 Nr. 52; **Aai.** Sstds. Fol. 1137 Nr. 51; **Aaj.** Additam. Fol. 151 Nr. 52; **Aak.** RA. MS. Domssamling A Nr. 52 (her ved en Fejltagelse slaaet sammen med 2220); **Aal.** Sstds. Domssamling B Nr. 52; **Aam.** Sstds. Domssamling E Nr. 101; **Aan.** Lunds UB., Haandskr. J

Fol. 14 Nr. 55; Aao. Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow VI, 2. Nummerering Nr. 12. [2221

a) Saaledes Aab, Aai og (stavet paa lidt afvigende Maader) Aad, Aae, Aaf, Aag, Aaj, Aan; Aaa: Annderlønn; Aac, Aaca, Aah, Aak, Aal, Aam, Aao: det samme (stavet paa lidt afvigende Maader). b) Saaledes Aae, Aak; Aab, Aad, Aaf, Aal, Aan: Dann; Aaa, Aah, Aaj, Aao: Damb; Aac, Aaca, Aag, Aai, Aam: Dam. c) Saaledes Aab og de øvrige Tekster undtagen Aaa, hvor Ordet mangler. d) Saaledes Aab og de øvrige Tekster undtagen Aaa, der har: vinde.

Dag? »Et laæbref, som herr Erich Porß rider aff Øllingsøe i Laaland haffuer forhuerffuet paa nogit goetz i Laalland i kong Chresten den førstis thid anno mcdlxvi; wdi Roschilde haffuer werit thil stede wdi raadet herr Olluff Lunge, her Johan Oxé, herr Jenß Due, herr Danniell [!] Arrildsen, Olluff Mortensen Grube och mange flere guode mend och friborne suenne. Denne Erich Porßis fader hede Stie Porß.«

[Orig. Erik Pors's Arkiv.] Udtog med Haand fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Lunds LA., »Danska geneal. m. m. 2« Bl. 55 b. [2222

— Udtog og Brudst.: *Vejle Amts Aarbøger 1906 S. 220.* Se 1476 Maj 30.

Uden Dag. Frater Johannes Brvn¹ prior generalis domus hospitalis ordinis s. Johannis bapt. Jherosolymitani in Andzwortskow. Noverint universi, nos exigentibus suis meritis nobis et ordini nostro pie impensis ac impendendis nobilem personam Margretæ Turæsdatter in confraternitatem ordinis nostri accepisse, faciendo ipsam participem omnium beneficiorum nostrorum spiritualium, videl. missarum, horarum, vigiliarum, jejuniorum, hospitalitatum ceterorumque piorum officiorum factorum et fiendorum in omnibus ordinis nostri domibus a prima sui fundacione ad finem ejusdem. Auctoritate apostolica addantur ei gracie speciales, quod ubicumque interdictum fuerit generale vel speciale, januis clausis missas audire valeat et divinis interesse; ipsi autem elapse ecclesiastica sepultura minime denegetur, nisi publice sit excommunicata vel nominatim interdicta. Sig. nostrum. Datum anno 1466.

Perg. med 1 Segl: G. 710, jfr. S. 90 (**sigillum iohannis brun pceptor wib**). Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. [2223

— Udtog: *Personalthist. Tidsskr. 6. R. IV. 214.* Er 2038.

— Udtog anført i Erklæring 1617 Nov. 17. Vallø Stifts Arkiv, Adkomst-documenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 60. Er 2116.

— *Westphalen IV. 3129 Nr. 54; Reg. 4298.* Er 2142.

— Nævnt: *Fyens historiske Herregaarde II* (o: Bobé, Brahe-Trolleborg) S. 5. Er 1475 Apr. 11.

— Vidisse (ell. Vidisser) af Biskop Christiern i Riibe. Se Udaterede Breve. (Christiern var Biskop 1418-54, saa at Brevet (ell. Brevene) sandsynligst er ældre end 1450.)

Brevbøger: Christiern I.s Brevbog: *SRD. VIII. 435* (Marts 24), *436* (Marts 24), *436* (Apr. 8), *437* (Apr. 8), *438* (Sept. 1), *434* (Okt. 2), *435* (Okt. 2), *418* (Okt. 21), *441* (Okt. 26), *442* (Okt. 26). — Løgum: *SRD. VIII. 57* (Apr. 20).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. I. 119 L. 1* ell. 2; *IV. 28, 32*; se ogsaa 2175. Sejlstrup: *ÆA. V. 100*. — Lunde Ærkebisp: se 2155. — Lunde Kapitel: se 2124, 2129, 2194. — Odense St. Knuds Kl.: *ÆA. V. 215*. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 55*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 86, 87, 93, 95, 99*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 213* (Jan. 18), *257* (Jan. 23 ell. 30), *257* (Febr. 15), *257* (Febr. 22), *324* (Marts 15), *330* (Juni 21), *340* (Juli 2), *299* (Sept. 22)?, *257* (Nov. 27), *231, 237, 239, 290, (322* se Aar 1461), *348*; se ogsaa 2139, 2148, 2177, 2185. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 45* (Jan. 20), *29* (Febr. 3), *74* (Okt. 23), *127* (ell. Aar 1463), *129* (ell. Aar 1416). — Aarhus Kapitel: se 2111. — Ribe Kapitel: se 2075, 2083. — Slesvig Bisp: se 2012, 2140, 2142. — Slesvig Kapitel: *ÆA. V. 538* (Jan. 9), jfr. 1964. — Tommerup: *ÆA. IV. 375* (= 382?). — Antvorskov: *ÆA. IV. 224, 253, 258, 259, 261*. — Roskilde Claræ Kl.: se 2179. — Skovkloster: *SRD. IV. 371, 371*. — Maribo: *ÆA. III. 279, 280, 287, 294, 300*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 614* (926). — Alling: *ÆA. II. 174, 174*. — Dueholm: *ÆA. III. 193, 193, 200*. — Essenbæk: *ÆA. II. 105* (Jan. 9), *98* (Febr. 11). — Gudum: *ÆA. III. 209*. — Hundslund: *ÆA. III. 16*. — Mariager: *ÆA. III. 661, 662, 670, 670, 670, 676, 677, 703, 741, 754, 755*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 366, 368*. — Vor: *ÆA. I. 185, 186*. — Ø: *ÆA. III. 116*. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 856, 883, 902, 1016*; se ogsaa 2193. — *Eline Gøyes Jordebog 201* (Marts 19), *126* (Maj 8), *365* (Maj 19), *246* (Aug. 13), *246* (Aug. 13), *146* (Okt. 1), *369* (Okt. 3), *108* (Nov. 25), *201* (Dec. 17); se ogsaa 2117. — *Adel. Brevkister 97*; se ogsaa 564, 2008, 2073, 2107, 2126.